Mészöly Munkás Béla

pasz. kiáll. a
Műteremben
1935. dec
Elek A. hagyat.

Mészöly Munkás Béla
kall. kiáll. Műterem
1935.

— **Mészöly Munkás Béla festményei.** Mészöly Munkás Béla azok közé a szerencséseknek látszó fiatalok közé tartozik, akiknek — Isten a megmondhatója, milyen lemondások és áldozatok árán — megadatott, hogy éveket töltsön külföldön. Még nem is a szomszédban, hanem Párizsban, Hollandiában, Spanyolországban. Idegenből hozott munkáiból most vagy száz darabot bemutat a „Müterem" kiállítóhelyiségében. A munkáknak felénél többje spanyolországi tárgyu. Mészöly Munkás bejárta Catalóniát és Arragóniát s nem csak a nagyvárosokban állt meg, hanem apró hegyteteji községekben is. Motivumok tekintetében végtelenül érdekes világot látott. Sikerült is sok érdekeset hazahoznia vásznain és pasztelrajzain. Legszebb munkája az „Estefelé Tarragoniában" cimü olajfestmény, amelynek borongó világitásában sietö feketecsuhás papok foltja vetödik a háttérre. Impresszionista előadásu kis kép, amely az alakok mozdulatát jól megérzékiti. Vannak más sikerült képei és rajzai is (a 30., a 42., a 44., az 52. számu), viszont amikor olyan hatalmas és félelmetes motivumhoz nyul, mint a Montserrat legendás hegye, akkor ábrázoló képessége és képzelete fogyatékosnak bizonyul. *(e. a.)*

Ujság 1935. dec. 15.

nőalak két gyremekkel. Herend, 1912. —
Rand, im Mittel chinesische Szene. Her

und Blumenstrauss. Wien, zw. H. XVIII. Jh.

nel, kis virágokkal. Bécs, 1816. — Teller, Porzellan, der kor. Wien, 1816.

t peremmel, apró virágokkal. Bécs, 1807. — Drei Teller, mit Blumenschmuck. Wien, 1807.

peremmel, kis rózsával. Bécs, 1830. — Zwei Teller, Porkleiner Rose. Wien, 1830.

rt peremmel, szines rózsával. Bécs, 1809. — Drei Teller, nd und Rose. Wien, 1809.

FEDŐVEL, porcellán, empire alak, szines virágokkal. iit Fuss u. Deckel, Porzellan, empireförmig mit Blumen-

nyolcszögü oszlopidom. Ellbogen, 1829. — Zwei Leuchter, Ellbogen, 1829.

omboru, barok diszitéssel közben szétszórtan buzavirág- k. — Zweihenkliges Gefäss, Porzellan, mit Barockdekor Wien, Periode Du Paquier, um1730.

rcellán, szines szoborcsoport. Ludwigsburg, XVIII. sz. — XVIII. Jh.

Mészöly Mundrás Béla

Iram, olajf.
Beszterecbánya, olajf.

Nemzeti Szalon
tav, kiáll. 1932 jun

Mészöly Munkás Béla

festő

Surányi János ny. r. tanár a Növényegészségügyi Tanács tagjává; dr. Marek József nyug. egyetemi ny. r. tanár az Országos Állategészségügyi Tanács elnökévé, dr. Wellmann Oszkár

Sándor magán-
nár, székesfővá-
rendkívüli tag-
vosi tisztivizsga
tler Jenő ny. r.
letének képvise-
olitikai Tanács
ites Könyvvizs-
evé; dr. Fellner
dre ny. r. tanár
ló ny. r. tanár,
tanár, valamint
ejlesztéséről, ve-
endelet alapján
k ki.

Jelentem továbbá, hogy az elmult tanévben a műegyetem

** **Képzőmüvészeti Szalon.** Néhány fiatal müvész összefogásából született meg ez a kiállitás. Rögtönzött helyiségben, egy üresen maradt tágas boltban (V., Dorottya-u. 9) aggatták fel festményeiket és rajzaikat s állitották fel szobraikat. Legtöbbjük neve már egyéb kiállitásokról ismeretes. Mészöly Munkás Béla főként finom szinhangulatu pasztelleivel tünik fel. Csabai Rott Margit üde szinfantáziával festi olajképeit. Gruber Anna stilizálva ábrázolja a valóságot, csak nem eléggé biztos tudással. Forrai József és S. Szőnyi Lajos jó pasztellfestők, Várkonyi Ferenczy László és akvarellben van inkább otthon. Megragadó kis müve az önarcképe. A kiállitásnak Forgács Hann Erzsébet, Lajos Béla és Rajki József a szobrászai. Mind a három derekasan képviseli müvészetét arcképekkel és kompoziciókkal. Rajki szép terrakottáival részletesen foglalkoztunk legutóbbi gyüjteményes kiállitásának alkalmával. (e. a.)

1932. dec. 13.
Ujság

temi és műegyetemi magántanárnak és dr. Luckhaub Gyula igazgatói címmel felruházott kereskedelmi akadémiai tanár, műegyetemi magántanár és meghívott szakelőadóknak, s végül a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek a debreceni Tisza István-tudományegyetem javaslata alapján tett előterjesztésére dr. Kundt Ernő műegyetemi intézeti tanárnak, aki az említett tudományegyetem magántanára, az egyetemi oktatás és a szakirodalom művelése, illetőleg a tudományos kutatás terén szerzett érdemei elismeréséül az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet, a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére pedig dr. Frey József m. kir. egészségügyi tanácsos, főorvosnak, a műegyetemi orvosi rendelőintézet vezetőjének, aki a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége orvosi rendelőintézetének is az igazgató-főorvosa, a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák érdekében önzetlenül kifejtett jótékony tevékenységéért a magyar Vöröskereszt érdemkeresztjét adományozta.

Még a következő legfelsőbb elhatározásokról kell megemlékeznem.

KIÁLLÍTÁSI CSARNOK / EXHIBITION HALL

BUDAPEST, VÁROSLIGET XIV. OLOF PALME SÉTÁNY 1. TELEFON: 122-7405
NYITVA: NAPONTA 10-18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA/OPEN: 10 A.M.-6 P.M. EVERY DAY, EXCEPT ON MONDAY
Belépődíj: 30 Ft, tárlatvezetéssel: 60 Ft; diákoknak, katonáknak, nyugdíjasoknak: ingyenes; ingyenes nap: kedd
Entrance fee: 30 HUF, with guiding: 60 HUF; Free entrance for students, soldiers and pensioners. No entrance fee on Tuesday.

AZ ÚJLAK CSOPORT KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF THE ÚJLAK GROUP

1994. december 10 – 25. / December 10 – 25, 1994

„A kultúra legritkább jelenségei közé tartoznak azok a művészcsoportosulások, amelyek nem az érdekképviselet valamelyik formáját űzik. Nem egy intézményt akarnak a hátuk mögé, amely megkönnyítheti az érvényesülést és szalonképes lehet más intézmények számára... ...Már a csoport neve is egy költői akció, amely elutasítja a gyengeséget, nem vágyik olyan támaszra, amit egy program hordozása jelenthetne..." (Sugár János, 1991.)
A csoport tagjai: Ádám Kálmán, Ádám Zoltán, Farkas Gábor, Komoróczky Tamás, Mészöly Suzanne, Ravasz András, Szarka Péter, Szili István.

"Groups of artists teamed up for other than interest-protecting purposes are among the rarest phenomena in the world of culture. What they want is not an institution in behind them that promotes their careers and makes them presentable to other institutions... The group's very name is a poetic action rejecting weakness, not requiring props like the carrying of a program..." (János Sugár, 1991)
Members of the group: Kálmán Ádám, Zoltán Ádám, Gábor Farkas, Tamás Komoróczky, Suzanne Mészöly, András Ravasz, Péter Szarka, István Szili.

Megnyitó: 1994. december 9-én, pénteken 18 órakor / Opening: 6 p.m. Friday, December 9, 1994
A kiállítás rendezője, Orosz Péter 1994. december 17-én, szombaton 11 órakor tárlatvezetést tart.
The curator of the exhibition, Péter Orosz guides a tour of the exhibit at 11 a.m. on Saturday, December 17, 1994.

MÉSZÖLY SUZANNE

Mészöly Munkás Béla

Kiállít

P. H. 932. IX. 4.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból '
mely a terület épitészeti állagának a t

M

Mészöly Mumbai Béla

kiáll.

Nemzeti halom

1930. nov.

Fő. Kéjt.

Mészöly Munkácsi Béla

kiáll -

Nemzeti Szalon

1924. nov.

Tőv. képt -

CSABAI ROTT MARGIT

Benkhard Ágostnál majd Szablya Frischaufnál tanult. Néhány évi megszakitás után 1928-ban kezdett újra dolgozni és részt vett a Nemzeti Szalon, a Szinyei Merse Társaság és a Munkácsy céh kiállitásain.

1	Külváros	olajf.	250.—
2	Férfitanulmány	olajf.	400.—
3	Mezei virágok I.	olajf.	200.—
4	Tóparti részlet	olajf.	200.—
5	Interieur	olajf.	300.—
6	Virágcsokor a havasok alján	olajf.	200.—
7	Kilátás ablakomból	olajf.	300.—
8	Nő ernyővel	olajf.	400.—
9	Karácsonyfa	olajf.	200.—
10	Muskátli az ablakban	olajf.	300.—
11	Millstatti táj	olajf.	250.—
12	Virágcsendélet	olajf.	300.—
13	Önarckép	olajf.	Mgtul.
14	Tulipánok	olajf.	300.—
15	Ima után	olajf.	300.—
16	Napsugár	olajf.	250.—
17	Csendélet	olajf.	200.—
18	Női tanulmány	olajf.	300.—
19	Mezei virágok II.	olajf.	200.—
20	Sárközi piac	aquarell	80.—
21	Jugoszláviai tó	aquarell	80.—
22	Tóparti részlet	aquarell	80.—
23	Mezőkövesdiek	aquarell	80.—
24	Balatoni részlet	aquarell	80.—
25	Mezőkövesdi interieur	aquarell	100.—

25a	Tépelődő	olajf.	300.—
25b	Virágcsendélet	olajf.	200.—
25c	Budapesti tájrészlet	olajf.	250.—

MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA

Éppen ma hat éve, hogy a Nemzeti Szalonban szerepeltem kisebb collectióval. Mint akkor, — most is érzésem és hangulatom különbözőségeit iparkodtam megszólaltatni, ezzel is elmondva, nem szeretnék manirossá válni. Alig tartom lehetségesnek azt, hogy emberek minden időben egy szinben és formában lássanak és érezzenek. Mert más az érzésem az Alföldön, más hatást gyakorol rám a Balaton, s szinte bujává tesz Páris. Másként dobog a szivem, ha Angyalföld proletárjait látom és hallom, s nem dobog a szivem a Duna-korzón attól amit hallok; legfeljebb csak attól amit látok.

26	Mi lesz holnap?	olajf.	850.—
27	Nyár	olajf.	450.—
28	Kövezik a Boul. Mont-Parnasset		450.—
29	Zivatar után a Balatonon	olajf.	450,—
30	Tél a Mártonhegyi uton	olajf.	400.—
31	Prágai emlék	olajf.	600.—
32	Cséplés	olajf.	600.—
33	Messze ut	olajf.	400.—
34	Tabán télen	olajf.	350.—

Nemzeti Szalon 1930. nov.
68. coop. kiáll.

Mészöly Miklós Béla

győrszigeti NÉMAY FERENC
ny. huszáralezredes,

A Wr. Neustadti kat. akadémia elvégzése után a 12. sz. huszárezredben szolgált. Festői kiképzését Wr. Neustadtban, Wienben, a Szolnoki és Nagybányai művésztelepeken szerezte. A háboru után Szatmáron időzött, hol az ottani társaság tagjait festette, 1922-től 1928-ig Braziliában az ottáni előkelőségekről 300 portrait festett. 1928 óta Budapesten időzik; azóta megfestette a Kormányzó ur, Bárd Miklós, Scitovszky Béla belügyminiszter, Scitovszky Aladárné. Albrecht kir. herceg és felesége, Széll Józsefné urnő stb. arcképét.

66	Kormányzó ur	olajf.	
67	leveldi Kozma Ferencz tábornok		Mgtul.
68	vitéz Lázár Károly testőrőrnagy		Mgtul.
69	Negyvennyolcas honvéd		Eladó
70	Csanády Frigyes táborszernagy		
71	Vázlat egy lovasportré-hez, Brazilia		1000.—
72	Ő fensége Albrecht főherceg felesége szül. Lelbach Irén	pastell	Mgtul.
73	Dr. Petri Pálné	pastell	Mgtul.
74	Hertelendy Dénesné	pastell	Mgtul.
75	Oláh Aladárné	pastell	Mgtul.
76	Mándy Baba	pastell	Mgtul.
77	Olasz szépség	pastell	Eladó
78	Argéne	pastell	Eladó
79	Chilei táncosnő	pastell	350.—

80—96 c. a komplettben.

35	Iram	olajf.	800.—
36	Megérdemelt pihenés	olajf.	400.—
37	Vihar a Morván	olajf.	350.—
38	Morva partján	olajf.	350.—
39	Hajók a viharban	olajf.	350.—
40	Svájci testőr	olajf.	650.—
41	Besztercebánya	olajf.	800.—
42	Fájdalom és vigasz	olajf.	900.—
43	Jön a vihar	pastell	500.—
44	St. Nikolais templom Prágában Kostel Sv. Mikulása	pastell	300.—
45	Velence-Prágában a Karls-Brücke alatt, Karluv most Na Kampe	past.	350.—
46	Prágai Tabán Nerudova ul.	pastell	300.—
47	Prágai vasuti hid, Visehardi	past.	350.—
48	Pillantás a Bastionról Klárovra M. Astrana	pastell	400.—
49	Én	pastell	300.—
50	Ladiképités a Moldován	pastell	350.—
51	Seine-i hid Pont Sully	pastell	250.—
52	Vásár	pastell	250.—
53	Út a Pantheonhoz	pastell	300.—
54	Félvérü nő	pastell	250.—
55	Seine-part a külvárosban	pastell	300.—
56	Gémes-kút	pastell	300.—
57	Tél Zugligetben	pastell	300.—
58	Hajók a Sión	pastell	350.—
59	Tanya	pastell	300.—
60	Siófoki hajóállomás	pastell	200.—
61	Beszterczebányai táj	pastell	300.—
62	Dunamentén Vácott	pastell	250.—
63	Kunyhó a Gellért-hegy tetején		250.—
64	Pletyka	pastell	200.—
65	Régi Lóversenytér fehérben	past.	250.—

Mészöly Munkás Béla

122	Mont-Martre-on	150.—
123	A Párisi Akademia	200.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

ábor, egri püspök.

ult, de szembe néz. Caput piros szalagon ékkövekkel arókája ősz, szemöldöke és akálla leberetvált. Ligulája thető és halálfővel diszített EST MORTALE QUOD OPTO«. veg olvasható: »*Excellmus us Comes Gabriel Erdődy*

cm. — Lelt. sz. 1234. — Vételánlat szerint Engels Jánostól tetett 1908 augusztus 17-én. — 6-án (1763–908). — Az elszáczius 11-iki 11525 szvsz. határ-

MÉSZÖLY-MUNKÁS BÉLA

174. Este Hollandiában, pasztell 150.–

Nemzeti Szalon
Téli tárl. 1938
jan. febr.

Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Svéd)
Lindberg Erik Svéd
Milles Carl „
Ranzoni Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Svéd)
Skocylas Ladislav (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Svéd)
Wyczolkowski Leo (Lengyel)

Mészöly Mimka Béla

coll. kiáll. Műterem

1935. dec.

katalógus nincs

meg.

Tatai lelet VII. 16.

Mészöly Munkás Béla

Árverési Csarnok aukciokat –

33 sz. 1926 jún –

ra ~~nézve~~ fordult, kerek medaillonban, melyet az
ták, vértrészletek és más hadi felszerelések
ák karolnak át. Gondor parókájának
anak, bajusza és szakálla le ~~van~~ beretvált
arany gyapjasrendet nyaklánczon viseli, ill
ke végei elől lelógnak. Felirata a kereten

S V. DUX LOTHARINGIÆ.

i a vonalkeretnek 11:14. c/m.

252

140/95 N: 157.

1914!

Mészöly Munkás Béla

INVITACIÓN

a la exposición de pinturas del artista húngaro

BÉLA MUNKÁS MÉSZÖLY

bajo el patronato del **Consulado General de Hungría** en Barcelona

INAUGURACIÓN: 13 OCTUBRE 1934, A LAS 6 TARDE

ESTARÁ ABIERTA HASTA EL DÍA 26 DE OCTUBRE

CUADROS de

ESPAÑA
FRANCIA
HOLANDA
HUNGRIA

GALERÍAS LAYETANAS

CORTES, 613 BARCELONA TELÉF. 12826

Captador fidelíssim, amb una sensibilitat que no ens és gens estranya, més de la color i els volums que del contorn, de l'expressió o l'impressió dels homes i les bèsties en moviment, de l'aigua, els arbres i les herbes, els pastells i algunes pintures de Béla Munkás Mészöly, artista de nacionalitat hongaresa, revelen una qualitat universal que no és comuna sinó dels artistes dotats d'una forta personalitat racial.

JOAN MERLI
Director de la revista ART

CATÁLOGO

SALA I. — HOLANDA Y FRANCIA

1	En el Amstel	pastel	7	Los mártires de la guerra	óleo	13	Mestiza	pastel
2	Buques helados	»	8	En la Haya	»	14	Parque japonés en París	»
3	Prinsen Eyland	óleo	9	Munt-Plain	pastel	15	A orillas del Sena	»
4	Cargamento de buque	pastel	10	Proa	óleo	16	Mercado en París	»
5	Ante una casa blanca	»	11	Puente en la Gracht	pastel	17	Cremallera en París	»
6	Invierno en el Amstel	óleo	12	Iglesia Anglicana en A'dam	óleo	18	Montmartre	»

SALA II. — ESPAÑA

19	Lavadero en Monistrol	óleo	24	Sant Joan, Cornudella	óleo	30	Antes del temporal	óleo
20	Viñas de Cornudella	»	25	Calle de Cornudella	»	31	Antes del temporal	»
21	Ciurana bajo los rayos del sol	»	26	Cornudella	»	32	Anochecer en Tarragona	»
22	En el puerto de Tarragona	»	27	Ciurana	»	33	Cornudella	»
23	Cornudella	»	28	Cornudella	»	34	Bajo el sol	»
			29	Callejón de Albarca	»			

SALA III. — ESPAÑA Y HUNGRÍA

35	Hacia casa	óleo	42	Tarragona	óleo	49	Criatura llevada al bautizo	pastel
36	Calle en Sans, Barcelona	pastel	43	Calle de Boquer, Barcelona	p.	50	Barbarroja	óleo y pastel
37	Plaza de la Lana	» »	44	En la cumbre de Albarca	óleo	51	Capilla en Pécs	óleo
38	Puente hacia el mar	» óleo	45	Montserrat	»	52	Desde mi ventana en Budapest	p.
39	Mar en Tarragona	»	46	Descanso	»	53	Viejo patio aldeano	óleo
40	Puerta antigua en Monistrol	»	47	1914!	»	54	Joven casada húngara	pastel
41	El mercado de naranjas	»	48	La aldea, Hungría	»	55	Primavera de los viejos	óleo

MAGYAR FESTŐMŰVÉSZ SIKERE SPANYOLORSZÁGBAN. Mészöly Munkás Béla modern festőink egyike, — hollandiai kiállításának sikere után Spanyolországba utazott, s közel egy évi ottani termésének legjavát Barcelona legelőkelőbb művészeti szalonjában, a Galerias Layetana három termében mutatta be. A sajtó különösen kompozicióinak egyéni és érdekes megoldását, festményeinek és pasztelljeinek finom színmegoldását és magyaros ízét dícséri, felemlítve, hogy valamennyi képe dynamizmust és állandó mozgást fejez ki.

Mészöly Munkás Béla

Képzőművészet

1935. 83-84. sz. ~~III~~ 104. l.

Mészöly Munkás

Béla

Zivatar után c.
képe repr.

Rát Str. 199. l.

Mészöly Munkás Béla

1933. karácsonyán Amsterdamban Kétarajzaiból és festményeiből koll. kiállítást rendezett.

ivad

Nemzeti Ujság 1933. dec. 10. (Magyar művész sikere Hollandiában.)

Mészály Munkás Tek

1933. karácsonyán
Amsterdamban Téla-
rajzitól és festmenyes-
ből koll. kiállítást
rendeltek.

vid

Nemzeti Lipsig 1933.
dec. 10.(Magyar mű-
vész sikere Hollandi-
ban.)

MEZEI MÁRIA Somogyi Hírlap 1993. 11. 12

Kiállítás amatőr festő munkáiból

A nagyatádi Solar Hotelben rendeztek kiállítást Mezei Mária amatőr festőművész munkáiból. Sokan felkeresik a tárlatot, mert a képek alkotója ismerős tájakat festett meg. A kiállítást az érdeklődők a hónap végéig tekinthetnek meg. FOTÓ: SIMON OTTÓNÉ

Mészöly Munkás Béla

festő Műcsarnok

1931/32. téli Kiáll. 373
1932. tav. tárl. 157
1933. neuz. képzm. kiáll
434

Mészöly Munkás

Béla

gyűjt kiállítása

a Műtermben –

1935 dec –

1936. jan.

Katalógusa

könyvtárambar

Lodo

8

Visegrád

VI-2-2

Mészöly - Munkás Béla

cred

Magyarság

1937 febr. 7

(Mészöly Munkás Béla londoni tárlata.)

fordít

smeretekbe 1936	8.--
gtana 1936	6.--
árlegkészités	2.50
alkalmazott jogviszonyai	2.80
iója	3.50
itelbe I.Elméleti alapvetés	1.50

22

• **Mészöly Munkás Béla londoni tárlata.** A londoni *The Times Tuesday* irja: Az uj otthonában megujhodott *New Rembrandt Gallery* első tárlatán egy izmos tehetségü művészt mulat be. A magyar Mr. *Munkás Mészöly* Béla 78 darab festménye és rajza Magyarország, London, Hollandia, Spanyolország és Franciaország bensőséges művészettel meglátott képeit vetiti elénk. Impresszionista — de emóciói az expresszionizmus irányába viszik. A szépet ösztönösen látja meg. Szineinek kifejező ereje gazdag, művészete közvetlen szabad és egyéni. A kitünő alkotások között nagyon tetszett nekünk a „Gát" cimü fénnyel telitett képe is, a Westminster Bridge, Westminster stb., mind London eredetien érdekes meglátásai. Pasztelljeiben a művész szintén ujszerü és kiváló.

1937. 6.

Mészöly Munkás Béla

Hajó a Szajnán c.
képét a Műcsarnokban
megvette a főváros.

Pesti Napló
1936. máj. 28.

Mészöly Munkás Béla

Koll. kiáll. a Nemzeti Szalonban.

Úrod
z
Képzőművészet
1931. 36. sz.

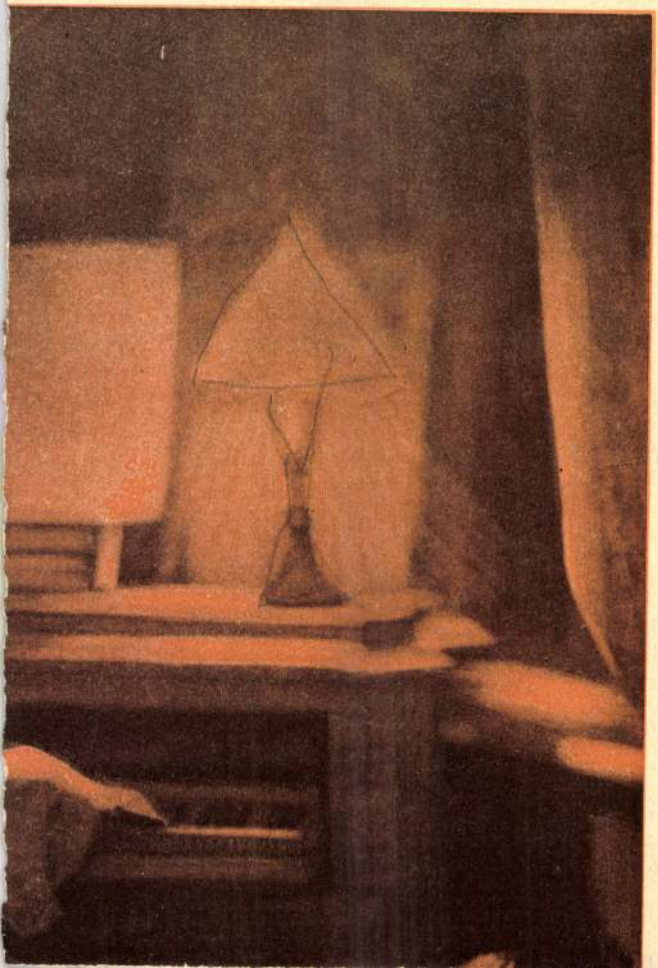

Mezőly Munkás Béla

Estefelé Tarragonában
(Spanyolország)
olaj

Nemzeti Galéria.

Munkácsy Céh VIII. repr.
Kiáll. kat. 1935. máj.
30 – aug. 14.

Mészöly Mundrás Béla

Mi lesz holnap? c. Képe
repr.
Képzőművészet
1931. 36. z. 14. l.

nem adhatná meg a leghelyesebb szakvéleményt. Nehogy tehát a tagok számát oly nagyra kelljen szabni, hogy minden előfordulható különleges kérdésre is külön szakerő álljon rendelkezésre, a javaslat 6. §-a módot ad arra, hogy egyes kérdések tárgyalásához, ép úgy mint az orvosi tanácsba, a tanácson kívül álló szakértők is meghívhatók legyenek.

*

A tanács feladatainak második csoportja, mely a *mérnök- és építész* cím használatának ellenőrzésével függ össze, a javaslat II. fejezetében állapíttatik meg, amely egyúttal törvényesen rendezi a szóban levő címek használatát.

A javaslat a címviselés jogosultságának alapjául az *elméleti műszaki képzettséget* veszi és az oklevelek kiszolgáltatása terén jelenleg érvényben levő eljáráson kívül, az átmeneti intézkedésekről szóló V. fejezetben a multban követett eljárásokra is tekintettel van.

Számol azonban a javaslat annak a lehetőségével is, hogy kiváló tehetségek tűnnek fel a műszaki foglalkozások terén, akik méltók arra, hogy a *mérnök* vagy *építész* címet viseljék, habár az oklevél megszerzéséhez szükséges vizsgálatokat nem is tették le. Ezeknek — a igazi és kivételes tehetségüknek tanújelét adták — a javaslat 9. §-a szerint a műegyetem, illetőleg a bányászati és erdészeti főiskola a *mérnök* vagy *építész* címet megadhatja.

Meg kell adni a cím viselésének jogát azok részére is, akik nem z itteni szakintézetekben szerezték meg képesítésüket és azt itt em is honosíthatják, ha képzettségüknél fogva őket a címviselés oga megilleti. Erről intézkedik a javaslat 20. §-a, mely a katonai pítő-mérnöki tanfolyamot végzőknek és azoknak adja meg a cím-

MÉSZÖLY-MUNKÁS *Béla*, festő. * Budapest 1889 jún. 5. Londonban, Párizsban és Münchenben tanult, sokat tartózkodott Hollandiában. A Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban (1924. gyüjteményes) állított ki. 1933. Amszterdamban volt kollektív kiállítása. Komorságra és nagyvonalúság felé hajló természetábrázoló.

Ex. G. II 112 l

Firenzei iskola a XV. századból:

Angyal:

Ezen lunetterépen felti
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~. ~~[illegible]~~ kar
lik és szűk újú ruhája m
Márvány domborm
~~Firenzei iskola~~ ~~[illegible]~~
Ára 89 frt 6
Ltpa: 112

45

448
200
896 00

Mészöly Munkás Béla

festő

Műcs. kiáll. 1924 tól

Pipics 117 C.

TÉLI ÁI

Moravecz Imre akadén

TÉLI KÉPEK A LUDOVIKA AKA

Hódy Lóránd főelő

Mészöly Béla, festő; szül. 1889 június 5-én Budapesten. 1905-ben a mintarajziskolában, majd magántanulmányokat folytatott. Ezután Londonba ment, hol 1911–12-ben Tedeschi esti tanfolyamát látogatta. Hazatérve, a világháború kitöréséig Budapesten dolgozott. 1915-ben katona lett s az orosz harcterken teljesített szolgálatot. 1918-ban mint őrkatonát bocsátották el a katonai szolgálattól. 1920 tavaszáig Budapesten élt, ekkor Hollandiába utazott, hová összes, tulajdonában lévő műveit magával vitte.

Önéletr. adatok.

Mészöly – Munkás Béla

Született 1889. Londonban, Párisban, Münchenben és Hollandiában tanult, az utóbbi helyen kollektív kiállítást is rendezett. 1924. nov. a Nemzeti Szalonban koll. kiállítást rendezett. Olaj- és pasztellképei vannak kiállítva.

60 arc.

Katalogus.

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

s Alfréd Stothard.

5-én. † Brere Ferrersben 1821
us 28-án.

ben balrafordultan űl és az előtte
ó vértes vitéz földre telepedett
vesz körül, drágagyöngyöket
szőke haja vállaira omlik, szűk
szalaggal összekötött gallérja
ozott asszony ruhája rózsaszínű
bb karjába kapaszkodik, a mely-
rat fogja, egy hozzáhúzódik és
, kettő pedig háta mögött tele-
díszlenek. A háttérben az ég-
elmünket. Jelzése alól jobbra:

3·8 cm. — Lelt. sz. 3183. — Glück
nber 11-én (954–905). — Az ado-
ájus 22-iki 101406–905 sz. leirat
906 február 6-án (30–906).
zó adatok a Szépművészeti Múzeum-
homas Stothard: Manfréd grófnő
arczos családját. — 1906, 1910:
ard: La Comtesse Manfred fait
lat.

III
411 (3183)
651 (424).

K 600.—

411

Manfréd

Mészöly Munkás Béla

Éppen ma hat éve, hogy a Nemzeti Szalonban szerepeltem kisebb collectióval. Mint akkor, – most is érzésem és hangulatom különbözőségeit ipar-kodtam megszólaltatni, ezzel is elmondva, nem szeretnék manirossá válni. Alig tartom lehetségesnek azt, hogy emberek minden időben egy szinben és formában lássanak és érezzenek. Mert más az érzésem ~~[illegible]~~ Alföldön, más hatást gyakorol rám a Balaton, s szinte bujává tesz Páris. Másként dobog a szívem, ha Angyalföld proletárjait látom és hallom, s nem dobog a szívem a Duna-korzón attól amit hallok; legfeljebb csak attól amit látok. 1930. nov. Koll. Ei ill. a Nemzeti Szalonban. Fölel tájkepek

Mészöly Munkás Béla

Szefeltlex
201. l.
Életr. arck.
u. o. 850. l.

HIMZES

poralakban bocsájtják készítményeiket kereskedelmi forgalomba és ezekhez a festékfőzés receptjeit is mellékelni szokták, majdnem nélkülözhetővé teszik a házilag előállítható bőrpácok használatát. Ezek közül tehát csak azokat említjük fel, amelyeknek szinbeli finomságait és lágy árnyalatait a gyári készítményeknek vegyi megkötöttsége nem képes helyettesíteni.

Eléggé ismert és igen egyszerüen elkészíthető sárga festéket ad a sárga fának és a francia sáfránynak a főzete. Mindkettőből — egy liter vízhez — teli maroknak megfelelő mennyiséget veszünk, azt a vízzel együtt forraljuk és 15 percnyi forrás után, szűrő papirossal lazán bedugaszolt tölcséren át, tiszta üvegbe szűrjük. Lehülés után a festék készen van. Első átfestésre mindkettő halvány szint ad, ez azonban ismételt pácolással, a tetszésszerinti fokozatig, a legszebb ragyogó kadmiumsárgáig sötétithető. A sárgafa színe tompább, barnább, a sáfrányé élesebb, hidegebb árnyalatu. Festéshez kifejezetten francia sáfrányt kell

ge. Hagyományos szokás, mely a festés egy gét célozza, hogy a vizbe, annak felforrása késhegynyi timsót adjunk, vagy a vizet fe borecettel keverjük. Az utóbbit azonban 5- ecetsav is pótolhatja.

A sárga szinnek más árnyalatait a chróm liummal és az ólomcukor oldatával érjük el, már az első átfestésre is élénk sárga szin Mindkettőből töményoldatot kell készíten tetszésszerint higitható.

A festés módja, a különféle festési technik binálása és egymásután való alkalmazása s ujabb szinezési lehetőséget nyujt. A sáfrán pácolt borjubőrnek teljes száradás után ch káliummal való permetezése, majd ennek s zettel történő ismételt átpácolása, bársonyos világos okker szint eredményez. Chrómsava mal pácolt bőrnek legvilágosabb barnával (oldattal) való átpermetezése sötét okkerhe

Illésházyak dubnitzi kastélya

VI. 240.

Mészölyi Munkás Béla

Műcsarnok
1924. tav. Kiáll. 576.

Mészöly Munkás Béla

— **Képzőművészeti szalon.** Két festő és három szobrász csoport kiállítást rendezett ezzel a címmel saját kiállító helyiségében. A kiállítók — akik már korábban is szerepeltek különböző tárlatokon — fiatalok és tehetségesek. *Mészöly Munkás Béla* a színek szerelmese, szereti a világítási problémákat és mindig erőt, merészséget kívánó feladatot markol. Ötven képe között sok elmélyedést bizonyító, érdekes kísérlet akad. A *Kövezik a Boulevard Montparnasset* című képe eredményeket hordozó, elmosódó színekben erőteljesen megrögzített impresszió. Eredeti a *Színek*, a *Félvérnő*, *Narodni ulice* képe és az *Iram* című fényárny tanulmánya. Egyénisége azonban még nem alakult ki teljesen, a *Nyár* című képének kékje-zöldje és előadása erősen *Vaszary*-hatású. *Sári Schalk László* néhány hangulatos, színfoltos, egyszerűségre törekvő impresszionista képével érdemel említést. *Vasárnap*, *Szentendrei táj*, *Karám*, *Tarlón* című festménye, valamint több aktja és kifejező grafikai munkája is erőre vall. *Schrotta I. Frigyes* nagy női aktja *(Simphonia)*, gyerekaktja *(Sanyi)* és *Éva* című fejkompozíciója biztos kézzel dolgozó szobrász műve. *Geoörs Lajos Merengés*, *Torzó*, *Ülő női akt* című gipszei és majolikái sikerültek, továbbá *Villám Rózsa Leányfeje* és *Ülő női aktja* kelt bizalmat jövője iránt. *(te)*

P.H. 930. XII. 12.

PH. 930. XII. 12.

Mészöly-Munkás Béla

N.Sz. 930. XII. 11.

Képzőművészeti Szalon cimen öt fiatal művész tárlatot rendezett egy uj belvárosi helyiségben. *Mészöly-Munkás* Béla és *Sári-Schalk* László már kollektiv kiállitásukkal is felhivták magukra a figyelmet, becsületesen kereső és tehetséggel alkotó művészek. *Mészöly-Munkás* pasztózus ecsetkezeléssel, sötét tónusaival, erősebb akcentuáltságával lirikusabb, *Sári-Schalk* élénkebb szineivel, enyhe stilizáltságával dekorativabb. A két festő mellett három fiatal szobrász is kiállitotta anyagát: sümegi *Schrotta* Frigyes „*Simphonia*" cimü hatalmas aktja görög iskolán nevelkedett, etrekarcsai *Geörcs* Lajos naturalista, izbégi *Villám* Rózsa zsánerhatásokat keres. Mind a hárman tehetségesek.

m. v.

NU. 930, XII. 11.

Mészöly-Munkás Béla

festőművész

Nemzeti Szalon LXVIII.csoportkiállításán - képével szerepel.
Néhány erőteljesen előadott figurális képpel vesz részt.

Nemzeti Újság
1930.XI.7.

Mészöly-Munkás Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.Xi.16.

Mészöly Munkás Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Uj Nemzedék
1930.XI.16.

Mészöly Munkás Béla
festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1930.XI.14.

Mészöly-Munkás Béla
festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Pasztellel érdekes hatásokat tud kidolgozni - olajképei többnyire nyersek.

Ujság
1930.XI.7.

Mészöly-Munkács Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Megtagad minden müvészi közösséget a nagy Mészölylyel. Az ő tájrészleteiben vad kékek és zöldek tombolnak. Pedig a Balatont is festi. De hol ez a Balaton ? Legőszintébb pasztell-rajzain, főleg prágai város részleteiben.

Pesti Hirlap
1930.XI.1.

Mészöly Munkás Béla
festőművész

— *Mészöly Munkás Béla, a külföldön élő jeles magyar festőművész, legutóbb Barcelonában rendezett kollektiv kiállitást, amelynek nagy sikere volt. A lapok elragadtatással emlékeznek meg a fiatal magyar festőről, kritikájukban hangsulyozzák, hogy Mészöly Munkás festőművészete a témák és stilus legmeglepőbb széles skáláját mutatja be.*

Uemzeti Ujság
1934 XI. 3

	Pengő		Pengő	
en				
Le a bevételt... ...				
Kifizetendő összeg				

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

sztály:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

Mészöly Munkás Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Pasztelljei, elsősorban az Ut a Pantheonhoz viola xxxxx refkexü képe meleg szinérzékről tanuskodik.

Magyarság
1930.VI.7.

Mészöly - Munkás Béla

friss, tehetséges piktor.

Tavaszi tárlat a N. Szal.-ban.

(m. o.) N. U. 932. VI. 19.

Mészöly Munkás Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Képein a technika még nem tudja eléggé követni az érzéseket.

Magyarország
1930.X.7.

Mészöly Munkás Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Valóságos ~~xkx~~ ekletikus müvészettel akkalmazza a maga mondanivalóiban mindazt, amit tanulmányai közben, az uj kifejezés formái terén eredményként ismerünk. Pedig elég tehetséges ahhoz, hogy kiforrjon és a maga formanyelvén szólaltassa meg müvészetét.

Esti Kurir
1930.VI.8.

Mészöly Munkás Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Képein a meglátások kifejezésének lázas kutatása érzik. Lila egek, tompa szinhangulatok, merész körvonalak vetitik elénk a müvész lüktető egyéniségét, amely szinte minden képén más külsőt ölt magára. Erőt és egyéniséget sugároznak képei, amelyek között az egyszerü, finom, csendes hangulatok tetszenek legjobban.

Uj Nemzedék
1930.XI.8.

Mészöly Munkás Béla

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.Különböző hangulatok hatása alatt küszködik a müvészi kifejezési formákkal.Egyik-másik munkája nagyon figyelemreméltó.-

E s t .
1930.XI.7.

Mészöly Munkás Béla
festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Néhány erőteljesen előadott figurális képpel.

Nemzeti Ujság
1930.XI.7.

Mészöly-Munkás Béla

Szerepelt a Nemzeti Szalon akvarell- és pasztell- kiállitásán.

M.932.V.29.

Mészöly-Munkás Béla

Szerepelt a Nemzeti Szalon akvarell- és pasztell- kiállitásán.

M.932.V.29.

Mészöly Munkás Béla festő.

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részt vett, rajzaival és kisebb méretű pasztelljeivel.

MH.931.T.18.

Mészöly Munkás Béla.

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett.

PN. 931. T. 18.

Mészöly Munkás Béla

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon grafikai munkáival vett részt.

Sóu. 931. T. 18.

Mészöly-Munkás Béla

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett grafikáival.

Magyarország. 931. T. 18.

Mészöly Munkás Béla festőművész

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett.

NU.931.T.18.

Mészöly Munkás Béla

Szerepelt a Nemzeti Szalon akvarel és pasztel kiállitásán.

N.U.932.V.31.

Mészöly-Minkós Béla

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

Museum-Minden Bd 1a

Mészöly Munkás Béla

Alkotásával szerepel a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

N.U.932.IV.24.

Massey Munkle Bats

Mészöly – Munkás Béla

Kiállít

N. U. 932. IX. 6.

Mészöly Munkás Béla

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 668.
1932. 388.

olvány.

pesti lakos magyar
eged városban (~~községben~~),
skedői ipar gyakorlásá-
örvénycikkben megál-
ít (~~üzletvezetője~~) sze-
azolta. Ennéffogva
~~úrnőt~~) ~~a képesitéshez~~

Mészöly Munkás

Béla

elet

Nemzeti balon

1924 nov.

Irodalom V. 54.

Mészöly Munkás Béla, festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Pesti Napló 1931.IX.20

Mészöly-Munkás Béla festőművész

Nemzeti Szalon Őszi Tárlatán képével vett részt

Nemzeti Ujság 1931.IX.20.

Mészöly-Munkás Béla

A Képzőművészeti Szalon csoportkiállításán szerepelt.

M.O.931.I.18.

Mészöly Munkás Béla festőművész

— A Képzőművészeti Szalon kiállítása. A *Képzőművészeti Szalon* (Gróf Tisza István-utca 14.) III. csoportkiállításának január 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az ünnepélyes megnyitása. *Grünwald* Ödön és *Mészöly Munkás Béla* festőművészek uj anyaggal és a Képzőművészeti Szalon többi testületi tagjai kollektiv anyaggal szerepelnek.

I 16
N.U. 931

N.U.931.I.16.

N.U.931.I.14.

P.H.931.

Mészöly Munkás Béla festőművész

— **A Képzőművészeti Szalon anyagának évzáró tárlata és külföldi bemutatása.** A *Képzőművészeti Szalon* (V., Gróf Tisza István-utca 14.) ezidei évadzáró csoportkiállításának előkelő látogatói sorában megjelent *Rónay* Zoltán államtitkár, a kultuszminisztérium részéről, a főváros képviseletében pedig — *Ripka* Ferenc főpolgármester gyengélkedése folytán — *Schrammer* tanácsnok. A kiállítás ez év őszén újból megnyílik és annak anyagát Hollandiában, Párisban és Prágában állandó kiállítás keretében mutatják be. A mostani kiállításban szerepel *Mészöly Munkás Béla*, *Sári Schalk* László festőművészek és *Luttor* Ignác iparművész, a Nemzeti Szalonban nagy sikerrel bemutatott anyaga is.

N.U. 931 I/30

N.U.931.I.30.

Mészöly Munkás Béla

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

Ujság, 935. III. 30.

Mészöly Munkás Béla

KÜLFÖLDI KRITIKAI LAPSZEMELVÉNYEK.

Mészöly Munkás Béla festőművész hollandiai (1933 november) és spanyolországi (1934. október) kiállításairól.

(Allgem. Handelsblad): Van Lier képzőművészeti szalonjának sikerült egy magyar festőt vendégül látni, aki képeivel egy friss tehetséget igazol... igen gyönyörködtetők a kiállitott képei közül még a körhinta a gyermekekkel és a mellette függő szélmalom nemes finom szineivel.

(De Tijd): Egy magyar festő látogatott el hozzánk és bemutatja müveit Van Lier szalonjában... nem a vonalak embere. Rajzait nem is helyes, ha rajznak nevezzük. Másként is lehet... Vannak t.i. rajzok, melyek a felülemelkedett szférában élnek, a fény és sötétség birodalmában. Ide kell sorozunk ennek a magyar festőnek képeit...

Az egyetlen bizonyos! és hangsulyozandó! hogy e magyar festőnek a stilusa egyéni! nem hagyja el, ha holland tájat fest.

Erős és szenvedélyes "Magyar falu télen" c. képe. Nagyon finom szinskáláju a "Templom-tornyok". Ugyancsak feltünik és erős lendületü "Szénagyüjtők" stb..., melyek bizonyitják gyors és nemes meglátását és biztos kezét.

(La Noche): Három teremben M.M.B. magyar festőművész mutatkozik be sok szép képpel... a sötétségnek, a pesszimizmusnak a fájdalomnak impresszióját hagyja meg bennünk, és talán azért oly intenziv, mert rendkivül erős személyiségü müvész és mert képei annyira verisztikusok, hogy legalább annyi bennük a filozófia, mint a piktura és rajz. Müveiben minden a volümen és a szines csak viszonylagos fontosságot tulajdonit a konturnak, melyeket alig markált vonallal csak ugy odavet...

"Európa" irodalmi folyóirat: ...a képeket mesteri biztonsággal festi. Mosónők, Estefelé Tarragonában, stb...

Valamennyi képe dinamizmust és állandó mozgást fejez ki, s mégsem a forma a legfontosabb nála, hanem a tartalom...

M.M.B. a pastell-festésnek módját az olajba való átvitelét kisérli meg. Merész kisérlet, melyet azonban mesterien old meg. A postimpresszionizmusból jön, melynek történelmét a kiállitott képekből jól lehetne tanulmányozni - és uj müvészet felé törtet, melyben uralkodik a szigoru kompozició és a lényege annak, amit ecsetjével mondani akar.

Mindegyike ezen festményeknek egy-egy ragyogó ablaka azon Világnak, amelyben élni szeretnénk.

MDK

Mészöly

Biró J: A marosvásárhelyi képtár. Magy.Müvészet, 1937. 177-78 l.

~~Gevres Lajos~~

tovább

Mészoly Munkás

Béla

K

Sári Schalk

László

Schrotta J. Friggs

Villám Rozsi

laid

Képzőművészeti

Szalon I. csoport-

kiáll. Bp. 1930.

alkalmi helyiségben

renderte az 5 művész

(nem állandó kiáll.

szalon)

N° 94.

Perugino (Pietro di Cr. Van

4237. ~~R. Vanucci Perugino~~ modorában
~~Sz. Citta della Pieveben 1446-b~~
A XVII. szárad ból.

f (?)

Mária ~~Madonna~~ a gyermek kel ~~Jézussal~~.

Egy erdős és hegyes vidék előt
(a ~~a~~ térden alólig látható, ~~...~~
kezével a gyermek Jézust, a ki s
~~elé~~ tartja ~~és lerete nél~~ átkarolt an. Fejöket
Jézusában kereszt is van ~~látszik~~. Mária
melyet kendő véd, simára fésülte
rékon ~~meg~~ kötötte meg és kék palástjár
teljesen meztelen o kezével anyjár
~~rőt~~. Mögöttük mind a két oldalon
~~dős és hegyes vidék felhőtlen égb~~

Fa, méretei 37.8:31.5 cm. —
~~Gróf Pálffy János hagyomány~~
Jegyzet. Szárma a Hön
Atában IV:8.

~~Jegyzet. A leltár szerint~~
Perugino, Muttergottes

84(9)

Mészöly Munkás Béla festő

Szerepel a Nemzeti Szalon téli Tárlatán

Lipóg 1938 I. 25

Mészöly Munkás Béla festő

kerepel a Nemzeti Szalon

téli tárlatán

Mi Magyarság 1938 I. 25

Mészöly-Munkás Béla

— **Magyar művész sikere Hollandiában.** Amsterdam egyik előkelő kiállítóhelyiségében magyar művész, *Mészöly-Munkás* Béla rendezett kiállítást krétarajzaiból és festményeiből. A kiállítással a holland sajtó eseményszerüen foglalkozik és lelkesen méltatja a magyar művész tehetségét, technikai virtuozitását és kiemeli, hogy olyan egyéni hangon tolmácsolja a magyar táj lelkét, ahogy csak igazi tehetségek tudják.

N.U. 933. XII. 10.

Mészöly-Munkás Béla

— (Magyar festő külföldi sikere.) Mészöly-Munkás Béla gestőművész rajzaiból kiállítást rendezett az amsterdami Van Lier szalonban. Az ottani lapok hosszasan méltatják művészetét, kiemelik annak sajátos egyéni karakterét, széles, erőteljes tónusait és elismerik figyelemreméltó kvalitásait.

B H
933 XII/10

B.H.933.XII.10.

Mészöly-Munkás Béla

festőművész

A Kossuth Lajos utcai Müteremben rendezett kiállitást Spanyolországban festett müveiből.-

Magyarország
1935.XII.22.

MDK

Mészöly Munkás Béla, festöm.

Párisi csaterna. Pastel.

Műcs.-MKT 1932-33 évi téli kiáll. dec.20.-jan.17.
Kat. 22.l.

MDK

Mészöly Munkás Béla

Három téli kiáll. Füleky J.: N. Szal. Müvész-Élet
1933. II.2.sz. 4.1.

Mészöly-Munkás Béla.

Müveit kiállietta a Nemzeti Szalon 1924-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Mészöly-Munkás Béla.

Kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon 1930-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Mészöly Munkás Béla MDK

Párisi csatorna, pasztell

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Mészöly Munkás Béla MDK

~~xxxxxxxxxxxx~~ Ladiképitès, pasztell

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Mészöly-Munkás Béla

MDK

Fekete hajó a Szajnán, pasztell

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mészöly Munkás Béla

MDK

Fekete hajó a Szajnán, pasztell

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZALON

BUDAPEST, V., GR. TISZA ISTVÁN UCCA 14.

Mészöly Munkás Béla

MEGHIVÓ

MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA és SÁRI SCHALK LÁSZLÓ

festőművészek

LUTTOR IGNÁC

iparművész

etrekarcsai GEŐRCS LAJOS,

sümegi SCHROTTA I. FRIGYES,

izbégi VILLÁM RÓZSA

szobrászművészek

ujabb műveiből rendezett kiállitásra, melynek keretében Mészöly Munkás, Sári Schalk, Luttor Ignác iparművész, a Nemzeti Szalon 68. csoport-kiállitásán bemutatott műveiket is kiállitják.

A KIÁLLITÁS NAPONTA D. E. 10-TŐL ESTE 9-IG MEGTEKINTHETŐ.

BELÉPŐDIJ NINCS.

A művek kedvező fizetési feltételek mellett is megszerezhetők.

Hazafias tisztelettel

LUKÁCS GYÖRGY v. b. t. t.

orsz. képv.

v. magy. kir. belügyminiszter

6

Mérzőly Munkás Béla.

8 órai Ujság.
1930. XI. 9., 4.
(: Kritika :)

Mészöly-Munkás Béla

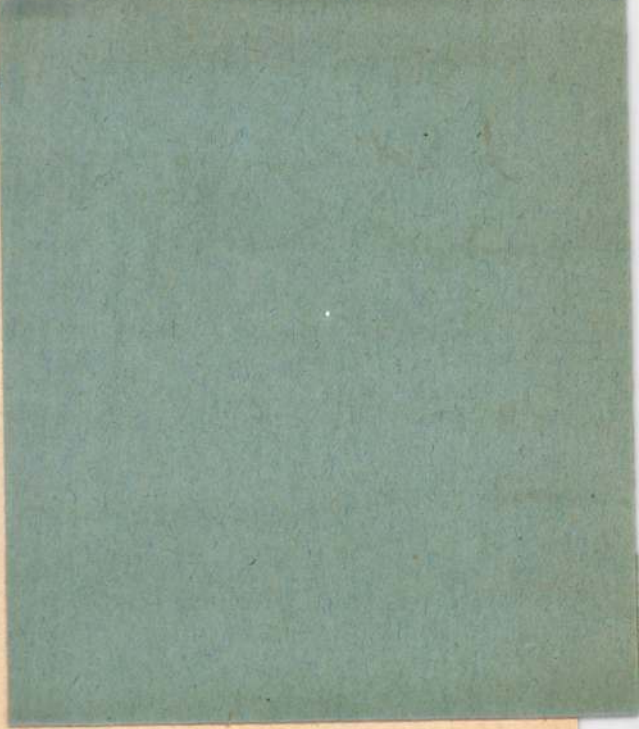

P.H.933.XI.7.

Mészöly-Munkás Béla

NÚ.
1930. XII. 11.

Képzőművészeti Szalon cimen öt fiatal művész tárlatot rendezett egy uj belvárosi helyiségben. *Mészöly-Munkás* Béla és *Sári-Schalk* László már kollektiv kiállitásukkal is felhivták magukra a figyelmet, becsületesen kereső és tehetséggel alkotó művészek. *Mészöly-Munkás* pasztózus ecsetkezeléssel, sötét tónusaival, erősebb akcentuáltságával lirikusabb, *Sári-Schalk* élénkebb szineivel, enyhe stilizáltságával dekorativabb. A két festő mellett három fiatal szobrász is kiállitotta anyagát: sümegi *Schrotta* Frigyes „*Simphonia*" cimü hatalmas aktja görög iskolán nevelkedett, etrekarcsai *Geőrcs* Lajos naturalista, izbégi *Villám* Rózsa zánerhatásokat keres. Mind a hárman tehetségesek.

m. v.

özpont meginditotta rotaprintes for-
) köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
ıtkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
)k 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

)k 1956-58."

)k a Művészettörténeti Dokumentációs

MNK

Mészöly Munkás Béla

Spanyol falu, olaj

Műterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MÉSZÖLY Béla

M.D.K.

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Sp. 1951.333.1.

MDK

Mészöly Munkás Béla

Mont-Martre-on

A Párisi Akademia

Akv. és paszt. kiáll. N.Szal. 1932.máj.

10 l.

Mészöly-Munkás béla, sz. 1889

Lombok alatt, paszt.
Oláh táj, "
Délutáni napsütés, "
Bóli-i hid, "
Petrozsényi őrház, "
Szénbánya, "
Pihenő csillék, "

Nemzeti Szalon XLI. csop.kiáll. 1924. nov.

4-6 l.

Mészüly Munkás Béla
Ladiképitès, paszt.

Tavaszi Tárlat. [illegible], 1932. április 12 l.

zerváltuk és állítottuk helyre a legmodernebb,
taurálási elvek szerint, előkészítve, részben vég
Felderítő utakon részt vettek, különböző csopo
építészek, Szentiványi Gyula, Genthon István
a Műemlékek Országos Bizottsága szaktiszt
György, Dex Ferenc restaurátorok, és a Műe
Pellicioli, a kiváló olasz restaurátor, a Bizottság
hetjük nemcsak néhány elsőrendű freskónk
a helyes falképrestaurálás bevezetését is a haz
ő tanítványai és követői. Jól megszervezett
vetett egyelőre gátat. Megnehezedtek, egyidőb
és publikálási lehetőségek.

Néhány nyugodt év munkájára azonba
vissza. A termés jó részét behordhattuk. Uta
fényképanyaggal tértünk vissza. Műemlékeink
és pontosabbak lettek. Műszaki felvételeink gy
darabbal megnövekedett. Az előzetes számbavét
tollából az addig csak kevéssé ismert abaúji é
megjelent. Elérkezettnek láttuk az időt és éret
anyagot sorozatos kiadványokban feldolgozzuk,
adjuk. Most tíz éve indítottuk el hivatalos kiad
Emlékei című sorozatot. Három kötet jelent m
a várakról) sajtókészen a nyomdában, kettő pedi
előkészületben van. Programmunk szerint a soro

Mészöly-Munkás Béla, sz. 1889

Tükröző nap, paszt.
Bóli-i táj, "
Bányász lak, "
Bányászmunkás, "
Oláh gulyás, "

Nemzeti Szalon XI.I. csop.kiáll. 1924. nov.

4-6 l.

Mészöly-Munkás Béla, sz. 1889

Homokrakodás, olaj
Táncosnő, "
Szántás, "
Tengerész, "
Nyári kép, paszt.
Holl. vasut, "
Nijmegeni utcarészlet, "

Nemzeti Szalon XLI. csop.kiáll. 1924. nov.
4-6 l.

Mészöly-Munkás Béla, sz. 1889

Hazafelé, paszt.
Fürdőzők, "
Hejh, amikor én még fiatal voltam, paszt.
Nijmegen, paszt.
Nagymamák, "
Dunai rege, "
Holl. sikátor, "

Nemzeti Szalon XLI. csop.kiáll. 1924. nov.

4-6 l.

Mészöly-Munkás Béla, sz. 1889

Daru, paszt.
Pihenő hajók, "
Hajópark Holl.-ban. "
Holl. rakodópart, "
Hajóóriás, "
L$_o$mbos ut, "
Vihar előtt, "

Nemzeti Szalon XLI. csop.kiáll. 1924. nov.
4-6 l.

Mészöly-Munkás Béla, sz. 1889

Est a Vaal-on, paszt.
Amsterdami csütörtök, "
Hekky kutyám, "
Holland legelő, "
Hajók az öbölben, "
Szimfóniák, "
Felhős táj, "

Nemzeti Szalon XLI. csop.kiáll. 1924. nov.

4-6 l.

Mészöly-Munkás Béla, sz. 1889.

Oláh viskók, paszt.
Román fatelep, "
Esti hangulat, "
Rohanó csillék, "
Petrozsényi táj, "
Zsilvölgyi hid, "
Oláh vitsilók, "

Nemzeti Szalon XLI. csop.kiáll. 1924. nov.

4-6 l.

Mészöly-Munkás, Béla, sz. 1889.

Temető,	olaj
Mátyás templom,	"
Vásár,	"
Téli táj,	"
Holland utcarészlet,	"
Az Élet,	"
Tabáni hó,	"

Nemzeti Szalon XI.i. csop.kiáll. 1924. nov.

4-6 l.

Mészöly-Munkás Béla, sz. 1889

Regensburgi sikátor, olaj
Gulyás bácsi, "
Virágok között, "
Tanulmány, "
Filozopter, "
Vasut, "
Vihar után, "

Nemzeti Szalon XLI. csop.kiáll. 1924. nov.

4-6 l.

Mészöly-Munkás Béla

Képzőművészet. 1931. 37. sz. 48 l.

Hollókő /Entz-Héjj/ 2

Feszület.

Jellege: Népies, XIX. száz
A templom ~~és az~~ előtte kis
félkörives lefödéssel. A c
A talapzatán bevésett évsz

Vár.

Története: A Kacsics-nemze
fennmaradt vára. 1313-ban
rát a Kacsics-nemzetség F
lublói várnegy kapja meg.
Sztrahovával együtt 13lo-
Mikus és Ják Csák Máté ol
az emlitett várakat Somos
évben Szécsényi Tamásnak
nagyból erdélyi vajdává e
az oklevél elmondja részl

MDK

Mészöly Munkács Béla, festöm.

Estefelé Tarragonában/Spanyolorsz./ Olf.

Nemz. Szal. -A Munkácsy Cé VIII.repr. kiáll.-a.
1935.márc.30.- ápr.14.

MDK

Mészöly Munkás Béla

kiáll. A Képz. Szal.-ban

8 Órai Ujs. 1931, I. 18. lo o.
Kritika.

MDK

Mészöly-Munkás Béla

Fekete hajó a Szajnán, paszt.

Nemz. Képzőműv. Kiáll. Műcs. 1933. ápr.

35 l.

MDK

Mészöly Munkás Béla

Párizsi köszörüs, paszt.

Műterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Mészöly-Munkás Béla, festö

Fekete hajó a Szajnán. Pasztel.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19 -máj.25. / Kép.tm. 35.1.

Mészöly-Munkácsy Béla, festö.

Este Hollandiában. Pasztell.

Nemz. Szalon.- Téli tárlat. 1938 jan.-febr. Kat.

Munkás Mészoly Béla

M.D.K.

Szabad iskolájában tanulta meg
Cserepes Istvánt a művészetet.

M. Abonyi Arany: Emlekezés Cserepes Istvánra – Fl.
Művészet, 1960. szept.

M.D.K.

Mészöly Munkás Béla /1889-

928. Hajó s Sainán. Szénrajz.
Elveszett. /Fővárosi Képtár/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
65. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Mészöly Munkás Béla MDK

Fekete hajó a Szajnán, pasztell

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Mészölyi Munkás Béla MDK

Télen

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállítás

MDK

Mészöly Munkás Béla, festö

Iram. Olf.
Besztercebánya. "

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat.1932.junius. Kat.

MDK

Mészöly Munkás Béla, festö

Kiüzetés a paradicsomból. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Őszi Tárlat.1932.szept. Kat.

MDK

Mészöly Munkás Béla, festö

Szentendre. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-Zöli tárlat. 1932.dec. Kat.

MDK

Mészöly Munkás Béla,

Kisvasut Párisban.
Szajna partján.

Nemzeti Szalon.-Őszi Tárlat. 1931 szept. Kat.

Mészöly Munkás Béla MDK

festő

Fiatalok csoportkiállitása

Ujság 1930. dec. 11.

Mészöly Munkás Béla MDK

Képzőművészeti Szalon I. csoportkiáll. Bp. 1930.

MDK

Mészöly Munkás Béla

Kis kiállitások. Képzőművészet 1931. 36.sz. 18.l.

MDK

Mészöly Munkás Béla

Blahó L.: A N. Szal. csoportkiáll. Képzőművészet 1931. 36. sz. 17.l.

MDK

Mészöly-Munkás Béla,

a N.Sz.által rend.63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1924.

A Nemz. Szal. 4oo-ik jub.es a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929 febr.

MDK

Mészöly Munkás Béla
grafikai műve:

Fekete hajó a Szajnan.Pasztell.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.maj-jun. 18.1.

MDK

Mészöly Munkás Béla

Estefelé Tarragonában, of.

Munkácsy Céh 8. repr. kiáll. N.Szal. 1955. márc.

Mészöly Munkács Béla, festőm. MDK

Hajó a Szajnán.

megvásárolták a Föv.Képtár részére.

Bernáth Aurél kapta a főváros aranyérmét. - A Pesti Városháza. 1936.5.sz. 15.l.

Mészöly Munkás Béla MDK

Spanyol falun, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

Mérőly Munkás Béla

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

M. 1932. XI. 28.

ul. — Zárlat: [illegible] 4 százalékos C. C. 8 és hárc[illegible] amkölcsön 4 s fél százalékos [illegible]ar aranyjára- lék 4 százalékos [illegible]najáradék 0.30, Budapesti kölcsön [illegible]nyolcad. Reiche- bahn 91 és három[illegible]. Handelsgesell- schaft 89.5. Comm[illegible]tbank 53.5. Dresd- ner Bank 61 és hár[illegible] Deutsche Bank und Disconto 75. Reichsbank[illegible] és hétnyolcad. A. E. G. 33 és egynegyed. Bemberg 62 és egynegyed. I. G. Farben 97, Gesfürel 72, Harpener 83 és egy- nyolcad. Rhein. Braunkohle 178. Rhein. Stahl 72.5. Siemens 120 és egynegyed. Ver. Stahlwerke 30 és egynyolcad.

Frankfurt, december 9. (Esti értéktőzsde.) Az esti tőzsdén teljes üzlettelenség uralkodott. A berlini zárlathoz viszonyítva az árfolyamok ba- rátságos alaphangulat mellett jóltartottak vol- tak. — Zárlat: Deutsche Bank und Disconto Ges. 75. Gelsenkirchen 46 és fél, Mannesmann 60 és há- romnegyed. Phönix 33 és háromnyolcad. AEG 38 és háromnyolcad. I. G. Farben 97 és fél. Felten 54 és fél. Siemens 121. Hapag 18 és háromnyolcad. Nordd. Lloyd 19 és fél.

Genf, december 9. (Értéktőzsde.) Nasicl 40. Bu- dapesti kölcsön 1914-es 125 ex. Magyar Általános Kőszén 208.

Newyork, december 9. *(Értéktőzsdezárlat.)* Wall Street tartott irányzattal nyitott, mivel az eladások megszűntek. Az alaphangulat ál- talában bizakodó volt, habár a háborus adós- ágok tekintetében bizonyos tartózkodás volt észlelhető. Még a délelőtti órákban számos vezető érték, mint ipari, farmfelszerelési, olaj papirok, stb. 1 dollárral emelkedtek, míg U. S. Steel 2 dollárral visszaesett. Dél felé nyu- godttá vált az irányzat, mivel a vásárlók nagy óvatosságot tanusitottak. A bizományo- sok azonban kedvezően itélték meg azt a tényt, hogy a tőzsde december elején bekövet- kezett javulását mostanáig meg tudta tartani. A zárlati irányzat szilárd volt. — *Zárlat:* Allied Chemical 81⅛, Americ. Can. 55⅛, Ame- ric. Smelt. 13½. Americ. Sug. 22¾, Americ. Teleph. 108⅛. Americ. Tobacco 58. Anaconda Top. 7⅞. Atchison Top. 42¼. Baldwin Loc. 61¼, Baltimore and Ohio 10, Bethlehem Steel 53⅜, Can. Pac. 12⅞. Chrysler Corp. 16⅞, Consol Gas. 59½, Delaware and Hudson 57, Eastman Kodak 54½. Gen. Electr. 15¾. Gen. Mot. 13⅝, Hudson Mot. 4⅜. Intern. Teleph. 1¼, Missouri Pac. 3½, Newyork Centr. 23⅛, Norfolk and Western 112. North. Pac. 15, Paramount P. 2. Pensylvánia RR 14⅛. A mai részvényforgalom 1.180.000 darab volt.

Fémpiac

London, december 9. *(Fémtőzsde.)* Réz gyen- ge, ón, ólom és horgany lanyhuló. Vörösréz

[illegible]

A *Képzőmüv*[illegible]rottya-utcai uj helyiségében néh[illegible]ész csoportkiállitást rendez. Fia[illegible] és lefegyverző optimizmus tölti el [illegible]yiséget: sziget a gazdasági hullámverés[illegible] tengerében. A kiállitó festők között ismert neveket találunk. *Mészöly-Munkás* Béla leegyszerüsitett előadása, átszövegezett impresszionizmus, *Csabai Rott* Margit is ezt a stilust járja, de hidegebb szinskálával és a kompozició nagyobb hangsulyával kisérli meg a viviszekciót, Mészöly-Munkáshoz hasonlóan — sikerrel. *Gruber* Anna szinklavlaturája komorabb, előadása liraibb s ezt az akcentuáltságot nehéz tónusai néhol a drámaiságig fokozzák. Forrásban van, mint ahogy S. *Szőnyi* Lajos folt-akrobatizmusa, *Forrai* József és *Várkonyi Ferenczy* László rokonszenves tehetsége is azon az uton van, hogy felszabaduljon s kibontakozzék a manirok és emlékek hinárjából. A szobrászok *Forgács Hann* Erzsébet, *Lajos* Béla és *Rajki* József, továbbá a kitünő *Luttor* Ignác iparmüvész nagyon jó dolgokkal adták le névjegyüket.

A Müvész Szalonban (Rákóczi-ut 17.) néhány kitünő fiatal müvész állitotta ki ujabb dolgait. A kiállitás szinvonalának méltatására elég megemliteni, hogy a sok szép kép között *Szőnyi* István, *Berény* Róbert, *Kmetty* János, *Bornemissza* Géza, *Medveczky* Jenő, *Rozgonyi* László is szerepel.

A *Nemzeti Szalon* helyiségében a Magyar Iparmüvészek Országos Egyesülete rendez iparmüvészeti kiállitást ifj. *Richter* Aladár és *Szokolay* Béla kitünő rendezésében. A kerámiák között különösen *Kassai Kende* Judit, a *Berkovics*-testvérek,, *Kandó* Magda és *Sinkó* András, de különösen *Gorka* Géza, a fafaragásban *Deli* Anna, az ötvösmüvészetben *Tevan* Margit és Csillag Margit, a textiliákban *Csányi* Ilus, a bőrtechnikában *Vozáry* Emma munkáit kell kiemelni, de egyebekben is csak szépet, izléseset és — olcsót láttunk.

Bundschuh Ottó, *Demeczkyné Volf* Irma és *Olofsson* Gusztáv tanár-festőmüvészek kilencedik karácsonyi kiállitásukat december 11-én délelőtt 10 órakor nyitják meg a Madách Imre-gimnázium (VII., Barcsay-utca 5.) második emeleti rajztermében. A kiállitás december 26-áig naponta délelőtt 10 órától délután 2 óráig látható, ezenkivül 14-én, 17-én és 21-én délután 5 és 7 óra között is. Belépődij nincs.

Mészöly Munkás Béla

bat, 1932 december 10.

Kiállitásol

észeti Szalon Do
ny fiatal müv
alság, hit
a kis hel

NU 1932. XII 10.

Mészöly Munkás Béla

Szerepelt a Képzőművészeti Szalon csoport-kiállításán.

EK. 1932. XII. 10

Mészöly Munkás Béla.

Csoportkiállításon szerepelt a Képzőművészeti Szalonban.

PH. ~~5 K~~. 1932. XII. ~~10~~ 7.

Mészöly Dezső Béla

Csoportkiállításon szerepelt a Képzőművészeti Szalonban.

M. 1932. XII 13.

Mészöly Munkás Béla

festőművész

— **Három kiállítás.** Egészen meglepő Mészöly Munkás Béla kiállítása a Kossuth Lajos-utcai *Műteremben*. Ez a sötétlátású festő, hosszu spanyolországi időzése során, egyszerre ráeszmélt az élet, a szinek, a természet szépségeire, örömére. Most azután szinte mámorosan igyekszik pótolni, amit évek alatt mulasztott, — festményei jó, friss, egészséges természetélményt adnak ahelyett a ködös misztifizmus helyett, amely Mészöly-Munkás régebbi sajátossága volt. Most már izlés, kultura is van ebben a nemrég még oly aszkétai nemtörödömségü festőben, — spanyol, hollandi, francia és magyar tájai közül különösen a tarragonai, san-joani, ciuranai, hágai, amstelparti részletek és *Napsütésben* cimü itthoni képe adják érdekes és örvendetes jeleit egy zárkózott és nehezen megközelíthető festői lélek kinyilásának.

Pesti Hirlap

1935 XII. 20

Mészöly Munkás Béla (1889-)

Hajó a Sainán.
Szénrajz.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Mészöly Munkás Béla

festőművész

Mészöly Munkás Béla gyüjteményes kiállitása

Hosszu külföldi tartózkodása alatt sokat fejlődött *Mészöly Munkás* Béla. Előbbi komorhangulatu képei helyett a szinek fénnyel itatódnak át é saz impresszionisták szinskáláját idézik fel. A világos tónusok sokszor a formák rovására élik gazdag életüket. Akár a napsütéses spanyol tájakat és városrészleteket festi *Mészöly Munkás* Béla, akár a holland, vagy francia vidék szolgáltatja a képek témáit, mindig a maga érzései kerekednek felül az ország egyéni hangulatain. Kevés müvész ismeri olyan világosan tehetségének határait, mint *Mészöly Munkás* Béla. Ezek között a korlátok között biztosan áll a lábán, érzéseit és gondolatait maradék nélkül fejezi ki és sikerrel alakitja egyénivé a szinekben és a formákban rejlő lehetőségeket.

(B. P. L.)

Nemzeti Ujság

1935 XII. 21.

Mészöly-Munkács Béla

festőművész

Gyüjteményes kiállitás - Müteremben - a tehetséges fiatal festő ezuttal főkép spanyol, holland, francia városképeket és tájképrészleteket mutat be. Egész gyüjteménye jelentős kiérésről tanuskodik. Különösen megkapó Zivatar előtt c. olajképe, Colbattói utcája, világitó, levegős pasztellszineivel és Holland szélmalma komor-szürke tónusaival.

Pesti Napló
1935. XII. 22.

MDK

Mészöly Munkás Béla

Hajó a Sainán, szén

Akt, fam.

A szent család, fam.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

EA ..... ltsz. Gyűjtés hely

Mészöly

Tájképe, a főváros művészeti szerzeményeinek kiáll.-án a Műcsarnokban.

M.932.VI.16.

Mass.Hist.Soc.

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZALON
BUDAPEST, V., GR. TISZA ISTVÁN UCCA 14.

MEGHIVÓ

MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA és SÁRI SCHALK LÁSZLÓ
festőművészek

LUTTOR IGNÁC
iparművész

etrekarcsai GEÖRCS LAJOS,
sümegi SCHROTTA I. FRIGYES,
izbégi VILLÁM RÓZSA
szobrászművészek

ujabb műveiből rendezett kiállitásra, melynek keretében Mészöly Munkás, Sári Schalk, Luttor Ignác iparművész, a Nemzeti Szalon 68. csoport-kiállitásán bemutatott műveiket is kiállitják.

A KIÁLLITÁS NAPONTA D. E. 10-TŐL ESTE 9-IG MEGTEKINTHETŐ.

BELÉPŐDIJ NINCS.

A művek kedvező fizetési feltételek mellett is megszerezhetők.

Hazafias tisztelettel
LUKÁCS GYÖRGY v. b. t. t.
orsz. képv.
v. magy. kir. belügyminiszter

Mészöly Munkás Béla

EGY ÚJ ILLUSZTRÁTOR. Az Erdélyi Szépmíves Céh az Arany-jubileumot azzal ünnepelte meg, hogy népies (olcsó) kiadásban ezrek kezére játszotta Arany balladáit egy fiatal grafikus illusztrációival (fametszeteivel) díszítve. Az előszóban kifejtik, nagy igazsággal, hogy a magyar klasszikusok nálunk csak „kötelező iskolai olvasmányok", ami — éppen ma! — nemzetellenes cselekedet is. Arany Jánosnak és Petőfinek sokféle olcsó, olcsóbb, legolcsóbb kiadásokban kellene közkézen „forogni", nem pedig drága, drágább, legdrágább díszkiadásokban bolt-polcokon porlódni. A Céhnek tehát minden elösmerésünket. Amit fokoz, hogy egy új, Arany balladás szellemével rokon, fiatal telivér grafikust juttatott szóhoz. Egy rádió-felolvasásomban elmondottam, hogy Arany balladái már megtalálták congeniális társukat Zichyben, ki először illusztrálta őket, azt az Aranyt, kit ő, ellentétben az irodalmi közvéleménnyel, — nem a való égi mását adó, (azaz ideálizáló, reálideál irányú) klasszikusnak fogott fel. Zichy Aranynak látományos költői lelkét kifejező lírájának titokzatos báját, álomlátásának vizionarius erejét, elképzelésének miszticizmusát érezte meg. Zichy a balladák irraisonális elemét, melyet sokan egykor hanyatlásnak véltek s máig is annak tartanak, hangsúlyozta ki, azt, ami a ma emberét legjobban megrázza, a tragikus viziókat, lírájának megrendítő lelki remegését. Ezzel a Zichyvel versenyre kelni nem igen lehet. Buday György érezte ezt és noha az ő lelkét is álomlátások zaklatják, tudott uj forrást teremteni magának, még pedig a fametszet eszközeivel. És ezt különösen javára kell írnunk. A fehér és fekete nagy ellentéteivel, a kontraszthatások árnyalataival dolgozik, s nem a vonalra, hanem a foltra építi fel művészi nyelvét. Ezzel az eszközzel nem egyszer tökéletes kifejezéshez jut. Miként Arany: a mindennapi szóból egy fordulattal, hangsúllyal, szórendi elhelyezéssel (tehát tiszta írói eszközzel) mágikus hatást csihol ki, úgy Buday érti a módját, hogy egy reális jelenséget mint lehet a mindennapi fölé emelni. Így Both Lajosnak özvegye űl az asztal mellett négy apátlan gyermekével,

Hadd szelek most a kenyérből
Nem puhából, nem fehérből:
Csak az árvás szegényből!

A jelenet diagonálisan állítja, amivel a szemet felfelé mozgatja, a fényt az asztalterítőre veti. Minden más homályban marad, s abban misztikus formák (az özvegy, a gyermekek) imbolyognak, a szemet izgalmas mozgásra kényszerítve.

Tud erőt önteni Zách Felicián — rettenetes boszszuálló — kardja sujtásának. Van komikás vénája, amint Pázmán lovag kutyabőrét haza hozza és magasra emelve mutatja Éva asszonynak. De egyes lapjaiban nem értjük felfogását. Az ünneprontók a dudás zenéjére szép négyes sorokban menetelnek, — a hold misztikus fénye mellett, hol, hová? A Hídavatás tragikus figurái csoportokba verődve mennek át a hídon. — „lenn, csillagok százezrei". De mikor a költő megírja, hogy ki egy-egy árnyék a habon, a többi a hídra vánszorog és onnét bukik le a vízbe, „mint egykor igazán". Ha még a kártyás fiú egymaga állna a karfa előtt? De egy egész menet? A költő ilyetén torz elképzelése az illusztratív művészet határait talán túllépi. Azt mondjuk „talán", — mert hiszen a művészetben a „miként" a lényeg, s annyi bizonyos, hogy maga a Hídavatás lapja is, önmagában, megkapóan érdekes.

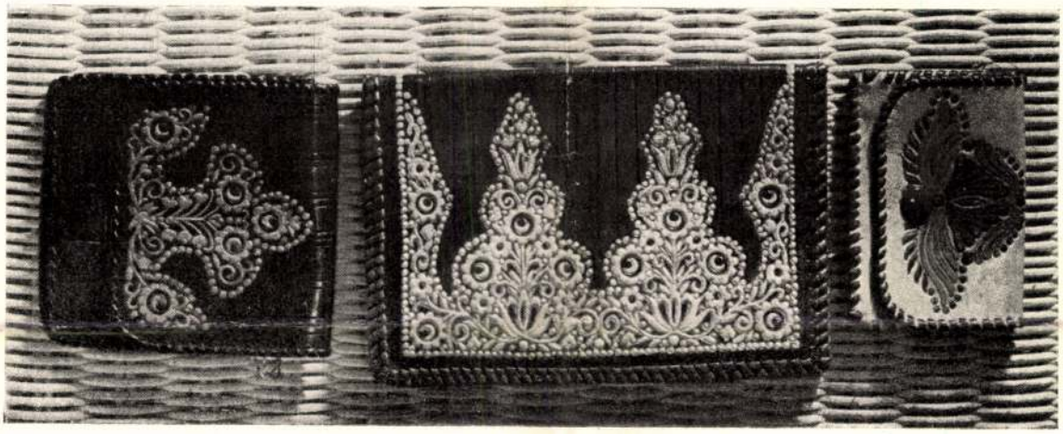

Ihrig Sarolta: Bőrtárcák
Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításáról

Ha Buday tehát Zichyvel versenyre kelve újra a balladákhoz nyult, megtehette, mert eszközei mások. Buday minden részletezést elhagy, csak nagy formákat, nagy ellentéteket, erős hatásokat ragad meg, s egységbenlátás jellemzi. A fametszet technikában közel áll Sz. Szabó Kálmánhoz (Debrecen), aki a fametszés archaikus fogását nagy szerencsével újította fel, de Buday lelkisége közel áll Arany irraisonalismusához és ez a túlvilágra utalás, ez az absolutkeresés sajátos és egyéni ízt ad művészetének. Itt elválik az útja Zichytől, ki maga volt a sátáni szkepszis, — s ez jogosította fel őt arra, hogy újra a balladákhoz nyúljon. Mindenesetre meg kell jegyeznünk Buday György nevét, ki ezzel a *huszárvágással* bebizonyította, hogy van benne erő, lélek, álom és érzés.

Dr. Lázár Béla.

MUNKÁS-MÉSZÖLY BÉLA KIÁLLÍTÁSA AMSTERDAMBAN. A hollandi lapok bőséges tudósításokban és illusztrációkkal számolnak be *Munkás-Mészöly* Béla Amsterdamban rendezett kiállításának sikeréről. Egyhangúan állapítják meg, hogy a magyar művész színérzése és rajztudása az átlag fölé emelkedik. A holland siker érdemes magyar művész tehetségét jutalmazza.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK ORSZ. SZÖVETSÉGE HIREI

A SZÖVETSÉG TAGJAINAK SEGÉLYEZÉSI ÜGYE. A Szövetség ezúton kéri fel tagjait, hogy azok, akik a Szövetség útján bárminemű segélyre igényt tartanak, kérvényüket küldjék a Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége igazgatósága címére.

FELHIVÁS A TAGOKHOZ TAGDIJHÁTRALÉK FIZETÉSÉRE. A Képzőművészek Országos Szövetsége felkéri tagjait, hogy tagdíjaikat haladéktalanul fizessék be, vagy posta útján küldjék a pénztáros címére, Dimits Sándor (II., Zsigmond ucca 24.), vagy a Nemzeti Szalonba. A Nemzeti Szalonban a tagsági jegyek 1934 január 1-től átvehetők. A múzeumok és képtárak látogatása természetesen csak az új tagsági jegyek kiváltásával történhetik, miután 1954-re a múzeumokat és képtárakat a sárga tagsági jegyekkel látogatni nem lehet. Itt jegyezzük meg, hogy a tagsági igazolvány a Nemzeti Szalon kiállításainak látogatására is érvényes és csak félreértés okozta néhány esetben, hogy a Szövetség tagjait e kedvezmény igénybevételében akadályozták.

ÉRTEKEZLET A MAGYAR-AMERIKAI KAMARA AMERIKAI KIÁLLITÁSA ÜGYÉBEN. A Képzőművészek Országos Szövetsége értekezletre hívta össze azokat a művészeket, akik képeiket 1931-ben átadták a Magyar-Amerikai Kamarának, hogy azokat kiállítás céljából Amerikába küldje. Az értekezleten összegyűlt művészek tiltakoztak a Magyar-Amerikai Kamarának azon utólagos bejelentése miatt, hogy a képek kiállításával kapcsolatos bárminemű költséget a Kamara a művészekre hárítson, miután a Kamara a képek kiállítását vállalva, vállalta egyben a kiállításokkal kapcsolatos költségek fedezését is. Tiltakoztak az Amerikai Kamarának azon terve ellen, hogy esetleg felmerülő költségeket a Kamara a kultuszminisztertől kérje, azon a címen, hogy a művészeket terhelő költséget a minisztérium fizesse meg. Az a néhányezer pengő a művészek amúgy is szerény dotációjából vonatnék le.

DÉRY BÉLA SIREMLÉKE. A Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége elhatározta, hogy a Szövetség elhunyt kiváló igazgatójának, *Déry* Bélának síremléke felállítása ügyét a legkészségesebben támogatja. A síremlékre megindult a nyilvános gyüjtés s a Szövetség kéri tagjait, hogy akármilyen kis adományukkal segítsék elő ezt a kegyeletes kötelezettséget s adományukat küldjék sz. Gyenes Lajos, a Szövetség igazgatója címére. (V., Lipót körút 7.) Minden befolyó adományt a *Képzőművészet* hasábjain köszönettel nyugtázunk. Déry Béla síremlékére eddig a következő művészek adományoztak: Sz. Gyenes Lajos 10 P, Petri Lajos, Farkas Zoltán, Kunwald Cézár 15 P, Ridly Irén 3 P, Dimits Sándor 3 P, Palágyi Emilné 1 P.

A DR. JAKAB SZANATÓRIUM (VI. Szondy-utca 102) belgyógyászati diagnostikus diétás gyógyintézet, a modern követelményeknek mindenben megfelelően berendezve, a Szövetség tagjait mindennemű vizsgálat, szívvizsgálat, anyagcsere-megállapítások, röntgenvizsgálatok, vér és mindennemű váladék laboratóriumi vizsgálata, villamos gyógymódok, Galván, Farad, D'arsonval, magasfeszültségű villamoskezeléssel, Quarz, Diathermia, Jontophoresis, stb. kezeléseknél 50%-os kedvezményben részesíti.

AZ ESZTÉTIKAI TÁRSASÁG dr. *Mitrovics* Gyula egy. ny. r. tanár elnökletével december hónapban is megtartotta rendszeresített felolvasó ülését. Az Apponyi Albert-poliklinika előadótermét zsúfolásig megtöltő közönség előtt dr. *Mester* János egy. tanár fejtegette Gentile esztétikájának alapelveit. Utána dr. *Dénes* Tibor tartotta meg előadását A szép-fogalom és a lélektan címen. A két rendkívül érdekes és tartalmas előadást a közönség meleg ovációval fogadta. Az Esztétikai Társaság legközelebbi felolvasóülését február elején tartja meg.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
Dr. GYÖNGYÖSI NÁNDOR

MÚTEREMLÁTOGATÁS. A Szövetség sorozatos műteremlátogatását megkezdte. A Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága által rendezendő műteremlátogatások sorrendjét 1934. évi január hónapban az alábbiakban közöljük:

Január	nap	nap sz.	a művész neve.	a műterem címe.	hány személy
4.	csütörtök.	d. u. 5. óra	Kacziány Aladár.	I. Csaba-utca 7/c.	30.
7.	vasárnap.	d. e. 11. „	Ligeti Miklós.	Stefánia-út 20.	30.
7.	vasárnap.	d. e. 11. „	Tornay Gyula hagyaték.	Jávor-utca 5/b. III.	30.
11.	csütörtök.	d. u. 5. „	Basch Árpád.	Százados-úti művésztelep.	25.
11.	csütörtök.	d. u. 5. „	Z. Moldován Béla.	Százados-úti művésztelep.	25.
14.	vasárnap.	d. e. 11. „	Áldor János László.	Kelenhegyi-út 12—14.	30.
14.	vasárnap.	d. e. 11. „	Dudits Andor.	Kelenhegyi-út 12—14.	30.
14.	vasárnap.	d. e. 11. „	Mihalovits Miklós.	Kelenhegyi-út 12—14.	30.
18.	csütörtök.	d. u. 5 „	özv. Udvary Gézáné.	Kelenhegyi-út 12—14.	25.
18.	csütörtök.	d. u. 5. „	Kárpáthy Jenő.	Kelenhegyi-út 12—14.	25.
21.	vasárnap.	d. e. 11. „	Bardócz Árpád.	Kmetty-utca 29.	25.
21.	vasárnap.	d. e. 11. „	Kernstok Károly.	Kmetty-utca 29.	25.
25.	csütörtök.	d. u. 5. „	Mérő István.	Kelenhegyi-út 12—14.	25.
25.	csütörtök.	d. u. 5. „	előlvedi Gachal Ferenc.	Kelenhegyi-út 12—14.	25.
25.	csütörtök.	d. u. 5. „	Hadzsi Olga.	Kelenhegyi-út 12—14.	25.
28.	vasárnap.	d. e. 11. „	Szüle Péter.	Vilma királynő-út 31.	30.
28.	vasárnap.	d. e. 11. „	Glatz Oszkár.	Bajza-utca 23.	30.

MDK.

Mészöly István

Lágymányosi müvészkapcsolatairól

Kábel 1965 juni.3.

K. Mérzöly Laura

„Köd"

„Mérzöly Derrö" c. Zégsei

emlitve.

Magyar Nemzet 1969 december 23.

4. old.

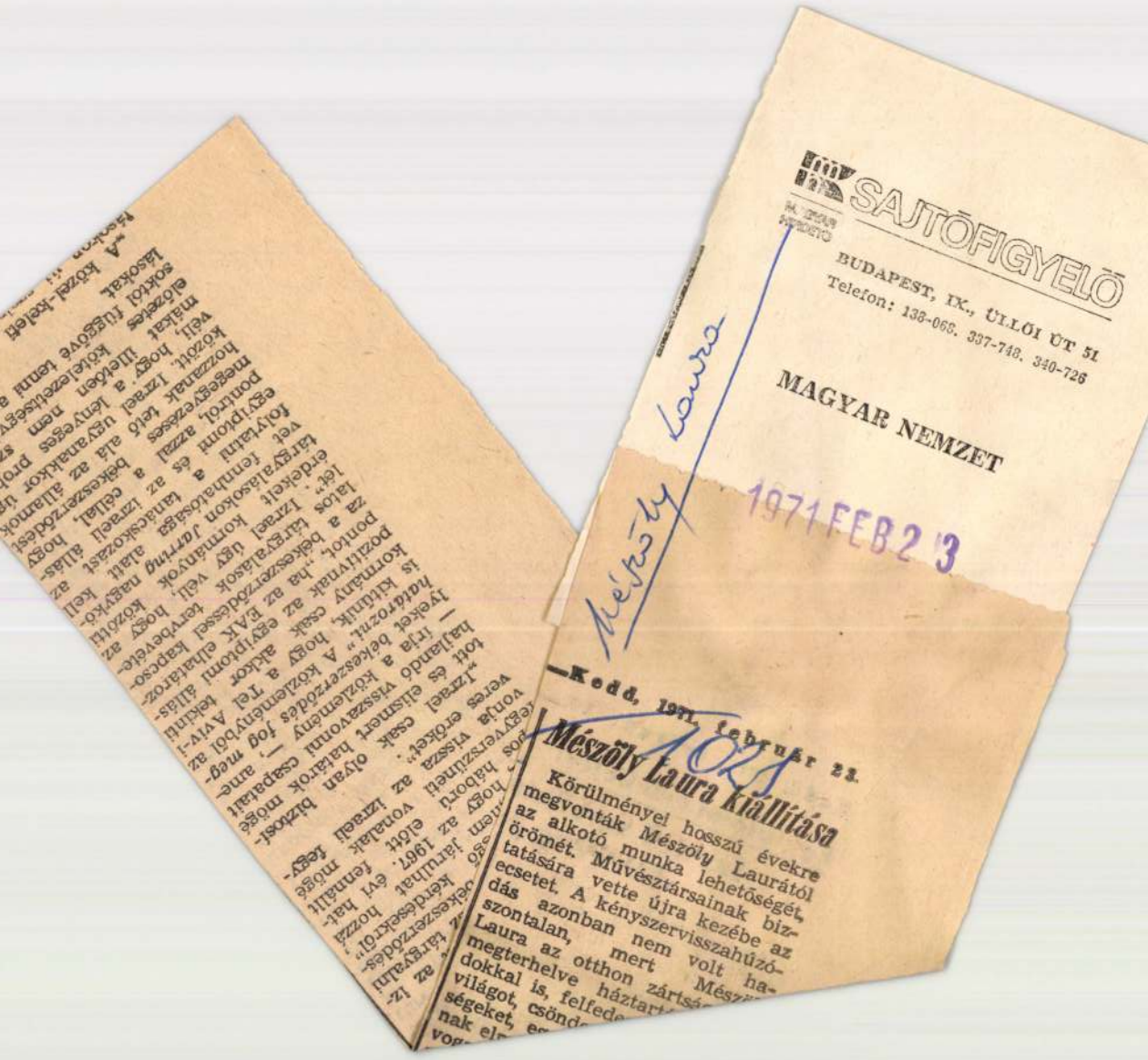

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR NEMZET
1971 FEB 23

Mészöly Laura

—Kedd, 1971. február 23.

1021

Mészöly Laura kiállítása

Körülményei hosszú évekre megvonták Mészöly Laurától az alkotó munka lehetőségét, örömét. Művésztársainak biztatására vette újra kezébe az ecsetet. A kényszervisszahúzódás azonban nem volt haszontalan, mert Mészöly Laura az otthon zártsá[illegible] megterhelve háztart[illegible] dokkal is, felfede[illegible] világot, csönd[illegible] ségeket, e[illegible] nak el[illegible] vog[illegible]

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 FEB 27

Mészöly Kaura

Mészöly Laura festőművész kiállítása vasárnap este zárul a Hazafias Népfront XXII. kerületi szervezetének klubjában.

1001

A fotografikus ábrázolás ki-

Mészöly Laura

Ferkápzomfoiskávk
1939-41; 141. l.

23/1944

K i m u t

a Műemlékek Országos Bizottság
Vallás- és Közoktatásügyi M.Ki
gatása.
A kimutatásban felsoroltak rés
sára jogosító arcképes igazolv

Sor-szám	Név	Rang	Igaz szá
1.	2.	3.	4.
1.	Dr.Lux Kálmán	műszaki főtanácsos	098
2.	Dr.Lux		

K. Mészöly Laura

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MAGYAR NEMZET
Budapest

DEC 12

K. Mészöly Laura festőművésznő kiállítását ma, pénteken délután fél 6 órakor nyitja meg a Nőtanács II. kerületi Moszkva téri helyiségében Ortutay Zsuzsa, a Magyar Nők Országos Tanácsának főtitkára.

1021

Mészöly Laura

festő

Ferk pzomfoiskavk

1939-41. 148. l.

-73. Divald graf. műint.

Mérzély Laura festi

Kiállítása nyílik február 15. én a Hazafias Népfront XXII. Ker. Ledyszégében

Magyar Nemzet 1971 február 14
11. old.

-Napló-

Mérzóly Laura festő

Budafokon nyílt kiállítása.

Dédapja volt Mérzóly Géza

Magyar Nemzet 1971 február 23
4. old.

K. Mészöly Laura

Szekszárdon a Szinyei Merse Te-
remben június 3-án nyílt meg
K. Mészöly Laura festőművész
kiállítása.

------: Köztéri munkák.
Művészet, 1976. június - 45. oldal.

Mészöly Gyula, festöm. MDK

A művészet virágkora két püspök nevéhez füződik Vácott. Egyik Migazzi Kristóf, kinek idejében a város "egyik legjelentösebb pontja volt a magy. renaissance művészetnek. Másik Migazzi püspök. Ezek az idök a monumentalis alkotások kora. Utánuk az épitészet és szobrászat vezetö szerepét a festészet vette át. Váci születésü volt Vogl Gergely, ki a 18. sz-i Pesten is szerepelt. Ott müködött átmenetileg Mészöly, jóval késöbb Fényes; Lotz gyermekkora füződik ehhez a városhoz.

/lk/: Vác müemlékei és müvészei. Irta Tragor Ignác Képekkel. Vác. 193c.
Magyar Müvészet. 1931. 57.l.

MÉSZOLY IGNAC, térképész,/1859/

ULBRICH könyve II.részében Burgenlandi és környező alla
mok községi térképei,legtöbb 1770 utan.Sok az eredeti
kéziratos,szinezett kataszteri térkép,sok a III.katona:
felmérés 1:28.800-as méretaranyához igazodik.A térképe
szerzői legnagyobbrészt magyarok,igy Mészöly is.
289.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Biblio-
graphie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 2.sz . Szombathely

Mészöly József

butorkerező

1910

Éinnik 1930. 86. f.

Mészöly Munkás Béla festőművész

Ujabb kiállitásán értékes csendéleteket és tájképeket mutatott be.
/A lap nem közli, hogy a művész tárlatát hol rendezték./
Ezekről a kiállitásokról rendszerint a "Lapzárta után" c. rovatban jelenik meg rövid közlemény./

Délibáb, Bp. 1930. dec. 20. IV. évf. 51. sz. 34. lap.

MDK

Mészöly Gyula, festöm.

a magyar anyag épp oly teljes mint a külföldi , szinte szemléltwtö oktatásra berendezett.

A sort a Mészöly-kollekcióval nyithatjuk meg.

Hat magyar táj/kisebb méretü/
Állatképei: tyúkcsalád, a csacsi, a pülyka, a falto tehén, meg a fehér csacsi.

br. Kohner Adolf gyüjteményéből.

Képzömüvészet. 1929. 16. sz. 13.1.

MDK

Mészöly Gy.,Festöm.

halvány szinekkel festett interieur ékesiti a falat.

F.Z.: A Szépm.Muz.uj szerzeménxei. Kiáll.
Vas. Ujs. 1918. 65.évf. 4e.sz. 567.l.

Mészöly Gyula, festöm. MDK

Az ujabb nemzedék magának az eléje táruló terme
mészetnek hangulatából alakitotta a képet.
/Nem mint Telepy és barátai: Brodszky és Molnár /

Mészöly titokzatos páravilága ugy volt visszaad-
va, ahogy a benyomást kapta. Telepy mindent fél-
hangra tompitott.

Lyka Károly: Magyar Galéria-Telepy Károly.
Uj Idők. 1922. XXVIII.évf. 37.sz. 187.l.

Mészöly Gyula, festöm. MDK

a magyar gyüjtemény épp oly teljes, szinte szemléltetö oktatásra berendezett, mint a külföldi. A sort Mészöly-kollekció nyitja meg. M.uttörö müvészetéről teljes képet nyujt. Hat magyar táj. /Három kisebb méretü./ -Állatképek: tyukcsalád, a csacsi, a pulyka, a foltos tehén, meg a fehér csacsi.

br.Kohner Adolf gyüjteménye.
Képzömüvészet. 1929. 16.sz. 14.1.

MDK

K

Mészöly-Munkás Béla

Képzőművészeti Szalon

Budapest.

** **Fiatalok csoportkiállitása.** Öt bátor fiatal müvész összeállott, nagy elszántsággal kibérelt egy kiadatlan utcai helyiséget s azt ugyahogy, de végül is elfogadható módon berendezte kiállitó helyiséggé. „Képzőmüvészeti Szalon" a neve és forgalmas, könnyen megközelithető helyen, a Tisza István-utca 14-ik számu házában nyilik meg vasárnap. Az öt müvész közül kettőhöz — Mészöly Munkás Bélához és Sári Schalk Lászlóhoz — csak nemrég volt szerencsénk, mikor mindenikük egy-egy kollekcióját mutatta be a Nemzeti Szalonban. Mészöly *Munkás* tájképfestő, akinek kedvelt festőanyaga a pasztel. Régi városok régi utcáiról festett képeiben hangulat van. Sári *Schalk* László olajképei mellett számos finom ceruza- és szénrajzot állitott ki. A kiállitás többi müvésze mind szobrász. Legtehetségesebb és müvészetében legelőbbre jutott közöttük Sümegi *Schrotta* J. Frigyes. Életnagyságunál nagyobb női aktja, kivált szemközti nézetében, kvalitásos munka. Kitünő szétvetett lábu gyermekaktja is, s érdekesek fejkompoziciói. Etrekarcsai *Geörcs* Lajosnak egy életnagyságu, gondosan megmintázott női aktja a kimagasló alkotás. Izbégi *Villám* Rózsa több kisebb akton tul két szép női fejet állitott ki. — Az öt tehetséges fiatal mindenképpen megérdemli a közönség érdeklődését. Áraik is olcsók, az idei nehéz karácsonyhoz alkalmazkodók. *(e. a.)*

Ujság. 1930. dec. 11.

ifj. Kellner E. Bpest.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BU

Továbbítással

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Mészöly-Munkács Béla
Novotny Emil Róbert

A Pesti Napló 1936.
5. 17. 15. C.

Bernáth Aurél kapta a főváros aranyérmét

A főváros művészeti bizottsága döntött a főváros díjának sorsáról. *Liber* Endre alpolgármester és *Némethy* Károly tanácsnok vezetésével a műcsarnoki kiállításon tartott rögtönzött ülésén *a főváros nagy aranyérmét Bernáth Aurélnak, modern festőink egyik legkiválóbbjának ítélte*, a Lotz-emlékérmet pedig *Cser* Károly szobrászművésznek «Angyali üdvözlet» című munkájáért. A határozatot egyhangúan hozta a bizottság. A díjak megítélése után *a következő művek megvásárlását* határozta el a bizottság a főváros képtára számára: *B. Hadzsy* Ilus: Nenna című és *Cser* Károly: Ülő nő című szoborművét, *Burghardt* Rezső: Éva, *Novotny* Emil Róbert: Balatonakarattya, *Mészöly* Munkás Béla: Hajó a Szajnán, *Szlányi* Lajos: Márciusi hó, *Domján* Árpád: Falusi leányka, *Barvasy* István: Fehér szoba, *Czigler* Béla: Tihany és *Solymássy* Konrád Viktor: Zebegényi patakmeder című festményét.

15

A M. KIR. FERENC JÓZSEF-TUDOMÁNYEGYETEM RÉGISÉGTUDOMÁNYI INTÉZETE
ARCHAEOLOGISCHES INSTITUT D. KÖN. UNG. FRANZ JOSEPH-UNIVERSITÄT
Szeged (Ungarn), Baross Gábor-u. 2. III. 44-54. Telefon: 18-66.

584/1938-39

SZEGED 9 DAPR -6. N 1 1 Ae

M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUD. EGYETEM RÉGISÉG-TUDOMÁNYI INTÉZETE

R Ajánlott	Szeged 1
Sz. 1	5330/a

A

Műemlékek Országos Bizottsága
tekintetes Elnökségének

16

Hivatalból
Dijátalányozva

Budapest.

ajánlott.

IX.Hőgyes Endre ú.10.

Mészöly Laura

Művészet, 1941. máj. (?)

Mészöly Laura: Lila Balaton
Le Balaton en violet
Лиловый Балатон

CZENE BÉLA HATVANÉVES

Visszaemlékezve Czene Béla kiállításaira vagy otthonában személve a felsorakozó régebbi és újkeletű képeket, alig tudom elhinni, hogy ez a fiatalos mozgású, termékeny és „tetszetős stílusban" dolgozó festő már betöltötte hatvanadik életévét. Személyesen másfél évtizede ismerem s ez alatt szememben semmit sem változott – akár kiforrott művészetére, akár külső és belső habitusára gondolok. Alighanem sokan lehetnek így vele, hiszen jubileumát említve, a kollégák és a műbarátok arcáról meglepetés olvasható le. A csodálkozó tekinteteket aztán szó követi: egyesek valami közös történetet mesélnek róla, mások képeiről nyilatkoznak. E megnyilatkozások általában pozitívek, de még művészete bírálóinak vagy nyílt elvetőinek szavai mögött is egyfajta tisztelet érezhető. Érdekes és egyben természetes reagálás ez vele szemben – gondolom – azért, mert a nagy mesterségbeli felkészültséggel és műgonddal megoldott táblaképeinek hatása alól azok sem tudnak kitérni, akik saját ízlésük uniformisába szeretnék öltöztetni az egész művészetet. Emögött az a lényeg, hogy mindenki tud róla, számon tartják. És az a tény, hogy van és dolgozik, annyira természetes, hogy észrevétlenné teszi a fölötte is múló éveket. Ünnepélyes póz helyett az alábbiakban a reá jellemző természetességgel szólhatok csak emberi-művészi arculatáról.

Az 1911-ben Isaszegen született Czene Béla hamar kialakította magának a képi kifejezés sajátosan egyéni módját. Studiumait úgy fejezte be a Képzőművészeti Főiskolán, hogy mesterének, Rudnay Gyulának művészete alig hatott rá. Annál inkább embersége, megalkuvást nem ismerő jelleme. Mindezeket – persze – eltanulni nem lehet, mivel született tulajdonságok s önneveléssel fejleszthetők az

társadalmi termék is. A művész szószólója, hangadója annak a kisebb-nagyobb közösségnek, amelynek ő is egy tagja, egyik egyede." – Tetemes életműve meggyőzően igazolja, hogy konzekvensen betartotta hitvallását. A dolgos parasztság, a kétkezi munkások életének megfigyelése, azok áhítatos tisztelete nem újkeletű nála, így korunkban sem divatból vagy kötelező leckeként ábrázolta verejtékszagú hőseit. Úgy kezdte a művészpályát, hogy sorozatszám jelenítette meg a mezőgazdasági munka szépségeit, a szántóföldek és gyümölcsösök szépségének himnikus hangulatú kapcsolatát a természettel. Nemrég, egyik magángyűjteményben találkoztam egy 1941-ben festett képével, amely kimondottan szociális tartalomtól izzó *Vasútépítő munkások*at ábrázol; de nem kell sokat keresgélni régebbi munkái között, hogy ilyesfajta érzelmeit újból és újból felfedezzük.

Czene Béla különleges érzékkel, mondhatni szeizmográf érzékenységgel reagál a mindenkori eseményekre, sorsfordulós változásokra. Az ezekhez való emocionális viszonyát azután nem hatásos történelmi tablókon, hanem az egyszerű, hétköznapi emberek életén, cselekedetein keresztül vetíti ki. Ha régebbi műveibe áttételesen beleszőtte az akkori társadalmi atmoszférát is, akkor ez fokozottan érvényes nála mai életünk eseményeinek vagy hangulatainak festői megfogalmazásakor. A nagy volumenű dolgok mellett a mindennapi élet, a szürke hétköznapok jelentéktelennek ható epizódjaira is felfigyel; a város és a falu népének sorsdöntő gondjai, valamint az utca, a közterek, a strandok és megannyi közegben mozgó emberáradata tipikus helyzetekben jelenik meg táblaképein. Akár a *Megállónál* hazai, akár a *Palermói lányok* külföldi életképeit nézzük, azokon hamisítatlanul a mai ember és életének egy-egy pillanatképe

Mészöly Laura

Művészet, 1941. nov. (2.)

Mészöly Laura: Köd – Brouillard – Туман

kat, másfele skálát megtanulnia, nem is érdekelte volna az ilyesmi. A pozsonyi tárlat összhatásából engedélyt érzett; hogy most már a saját nyelvén beszélhessen. Elsősorban azt vetítse ki, amit gyermekkorában látott, appercipiált. Nem volt szüksége átértékelésre, minden készen volt meg benne, minden mondanivalója – ha lappangva is – össze volt már gyűjtve. Csak az engedély hiányzott. Belső engedély. Mesterségbeli tudása nem gátolta az új szerepben, csak megtakarította számára az autodidakta nehéz, magárahagyottan végzett stúdiumait.

Belányiné Hoffmann Lenke a *Felvidéken* született. Érdekelte a táj, a viselet. Már kislány korában rajzolt, festett. Művészeti tanulmányait *Szablya-Frischauf Ferenc* iskolájában kezdte, tanult *Firenzében, Párizsban. André Lhôte* egykori tanítványaként ma is őrzi mestere kézírásos bizonylatát. Hosszabb időt töltött *Nagybányán;* s mint festőre is hatott férjének *Belányi Viktornak* művészete.

Újabb képeinek sorozatában az első volt a *Rózsaszín szarvas* kifejezetten síkba terített, freskószínekkel festett táblája. A gyermekrajz parafrázisa ez a festmény. Társai a *Fehér ló* és az *Állatok társalgása.* Az állatok perszonifikálva vannak de nem elvarázsolt emberek ők, állatok maradtak, a maguk állat-személyiségével. A háttér rózsaszín, mint *Gauguin* tengerpartjának homokja. A gyermekrajz forrása mellett, a másik „modern" effektus Hoffmann Lenkénél a szecesszió. Példa rá a *Sárga szimfónia* – ugyancsak állatkerti rajztanulmány nyomán készült ez –, vagy a *Sellők halakkal.* Itt a sötét kobaltkék háttérből villannak ki a nőalakok, a sellők és a halak. Persze aranyhalak. Centrális kompozícióba sorolt, de egyáltalán nem mereven beállított jelenet ez. Inkább balettkép. Mintha – bár szándéktalan – iróniát is sejtetne ez az idilli *ensemble.*

Az igazi naiv festészetre a *Szlovák emlékek* kompozíciójában talált rá a művész. Öt mezőre osztott kép ez; öt osztatú, szeszélyes *polittichon.* Tárgya a népmese, meg a cirkusz. A paraszt szobabelsők és a festő gyermekkorában látott vándor mutatványosok előadásainak csodái. Csodák maradtak máig is, hiszen csodák. A falusi népmesebeli jelenetek és a cirkuszképek szimultaneizmusukkal teljes egységben maradtak, egységbe ötvöződtek a képen. Józanságukkal és nem szertelenségükkel.

Frank János

Szlovákiai emlékek
Souvenirs de la Slovaquie – Воспоминания о Словакии

A sellők halászata – La pêche des naïades – Русалки с рыбами

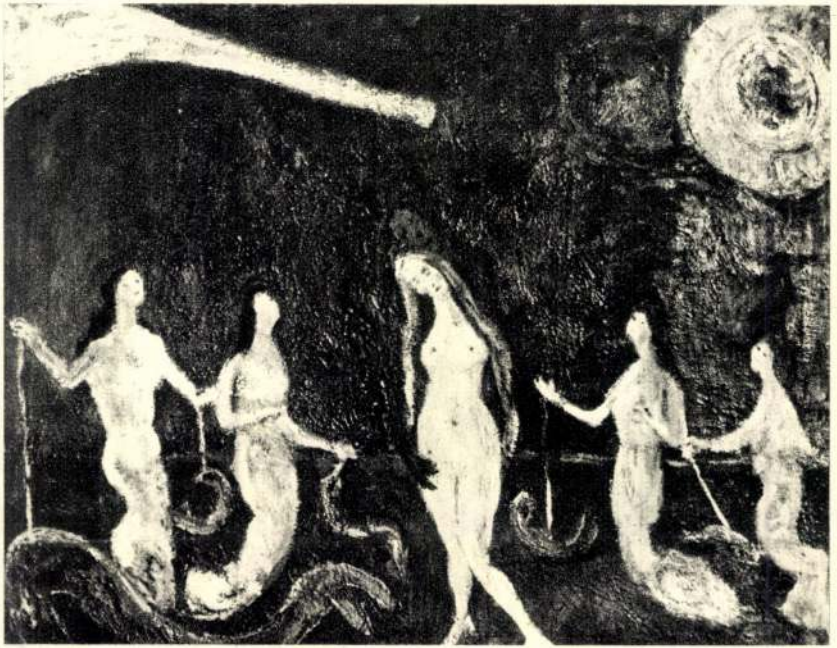

Mészöly Laura
festő

Öt évvel ezelőtt férjhez ment dr Kelemen Edvárdhoz, aki feleségét ösztönzi a festésre.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.
Müvészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

1969 végén a Bp II. ker-i Nőtanács
helyiségében 45 olajfestményéből
– portrék, szobabelsők, tájképek –
és mintegy 20 akvarellből kiállítást
rendez.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.
Művészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

1971-ben a budapesti Művelődési Házában volt kiállítása. A kiállítást Vén Emil festőművész nyitotta meg. 59 képet mutattak be.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.
Művészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

1946 nyarán, mint ötödéves hallgató a művésztelepen festeget hat hétig. A miskolci művésztelep vezetője Benghardt Rezső volt.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.
Művészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő -

1946-ban már férjnél van, férje Szádeczky-Kardos Géza, 1955-ben tragikus körül mények között halt meg. 1960-ban édesapját vesztette el. Egyedül maradt.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.

Müvészet, 1971. november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő-

Férje halálával a család gondjai
rázuhantak. Megélhetis ciljából
egyik kollegájánszolja, másol-
jon festményeket.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.

Müvészet, 1971. november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

Megélhetés céljából Paál László képet
és tölt Mészöly Géza kisméretű képet
másolja. Közben egy Corot képet ~~és~~
Courbroni emlékét másolta.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.

Müvészet, 1971. november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

Tanára Burghardt Rezső volt.
Ic már gyermekkorában is rajzol-
gatott és festvevénél lapot szerkesztett
Mészöly Laura.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.
Müvészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

„Kód"
„Lila Balaton" } repro

Sypos Zoltán: Mészöly Laura
Művészet, 1971. november – 24 lap.

Mészöly Laura
festő

Budapesten otthonában mutatta be
rohoni, banáti hőrevnek művéit. 25-
30 apro méretű festmény, emberábrázolást,
tájat ábrázoltak.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.

Müvészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

„Köd" cimü képe, a „Balatoni szinkangulat" cimü müve a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.
Müvészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

Tájszerelete és csönd utáni vágyodása a tájképfestésfelé vonza. Sokat vágygondolj az, hogy nehéz portrét kell festenie, de ez megrendelésre nehéz.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.

Müvészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura
festő

Mészöly Laura édesapjának unoka-testvére volt Mészöly Géza, magyartanár Magay Lenke, Rudnay Gyula tanítványa.

Sypos Zoltán: Mészöly Laura.
Művészet, 1971.november - 24.oldal

Mészöly Laura, festő

Kiállítása nyílik a Harafias Vépfront V. ker.-i helyiségében. (V. 27.)

— : o Kiállítás 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 24.

Mészöly László

l.

Déry Kult 1921

14. l

A m. kir. postatakarékpénztártól

BUDAPEST 44 VII. 17. 17 54

16136

(48)

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

50.

+ 119.70 P.

4.30 } Posta
nyom

Hivatalból
Díjátalányozva

Mészöly László, festő; szül. 1893 március 31-én Budapesten. Művészi tanulmányait 1910-13-ig Widder Félixnél Budapesten végezte, aztán Németországba ment s Hamburgban időzött hosszasabban. 1914-ben hazajött, katona lett s részt vett a galíciai hadjáratban. 1918-ban leszerelt s azóta Budapesten működött. 1920 tavaszán Hollandiába ment.

Mészöly László

1916. apr. kiáll. N. Kalon
Gyertyafényinél, olaff. 200.–

Torontál megye III. 237

MÉSZÖLY LAURA festő
, 1919

Burghardt Rezső, Boldizsár István és Révész Imre tanitványaként 1939-48 között végezte főiskolai tanulmányait. Az ötvenes évek óta jelentkezik munkáival a kollektiv tárlatokon; önálló bemutatói voltak 1969-ben és 71-ben Budapesten.- Képei az élmény és az érzés frissességét, pillanatnyiságát őrzik. Pedig festői módszere korántsem az impresszionizmus, de nem is részletező, leiró, nem naturalista. Hatásának titka, hogy pontosan érzi a mértéket, mennyi és mi kell ahhoz, hogy kifejezhesse magát, nőies lira vagy romantikus felhangok nélkül tolmácsolhassa élményeit.

Művészéletrajzok 1975

Le. D. K.

MÉSZÖLY László építészet
országos lakóspályázat 5. épület-
kategória (csökkentett megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

Mészöly Miklós

Említve + "Holószlanyomosónikkel" repr.

Artner Tivadar: A Balaton művészete

Békés megyei Népújság, 1970. aug. 16.

Mészöly és Molnár

miskolci könyv-
kötők
1780-as évek

l.

Magyar Könyvszemle

1926. 299. l.

Mészöly Nóra

Rajz (repr.)

Magyar Ifjúság, 1974. márc. 29.

Mészöly

M. 2. *László*, festő, * Budapest 1893 márc. 31. Budapesten Widder Félixnél tanult, azután Hamburgban dolgozott. 1914—18. katona volt. 1916. Gyertyafénynél c. olajfestményével szerepelt először a Nemzeti Szalónban. 1920. Hollandiában telepedett le.

Le. G. II. 112 l

1127. Fir

A XV.

Angyal.

Lunetterészen van felt
összefonva tartja. Haja vállair

Márvány-dombormű, mag
— Vétetett 1894 július 18-án
179·20 K-án. — Elszámoltatott
— Az elszámolásra nézve lásd
az 1895 május 10-iki 22919 sz
molást jóváhagyta az 1900 no
az 1901 augusztus 26-iki 373

Jegyzet. L. az 1896-iki laj
Preisliste Nº 256.

III 3

Pl

Vét 1894

Barabás Miklós müveinek megvé-
tele.

Mészöly Béla úr közlése.

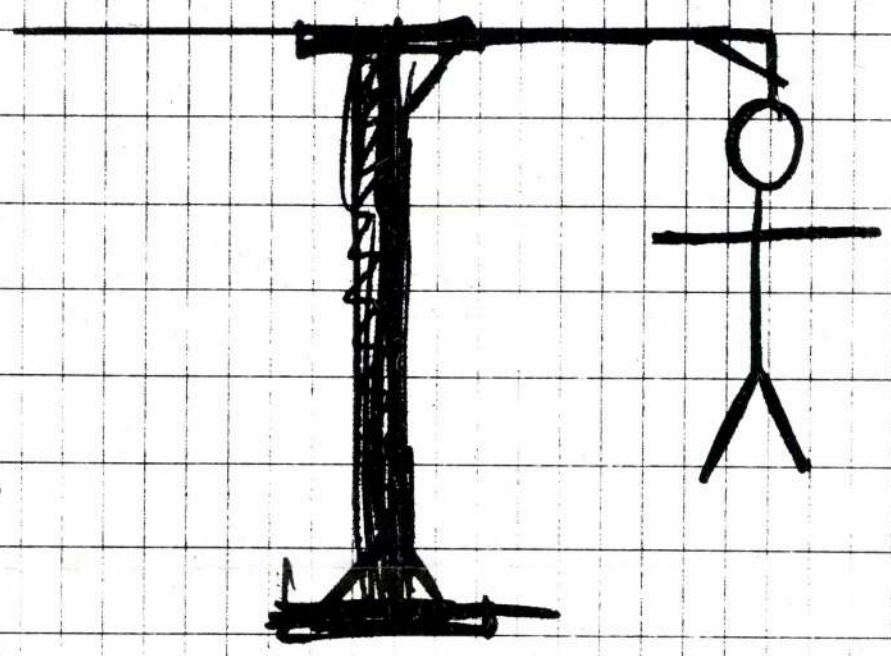

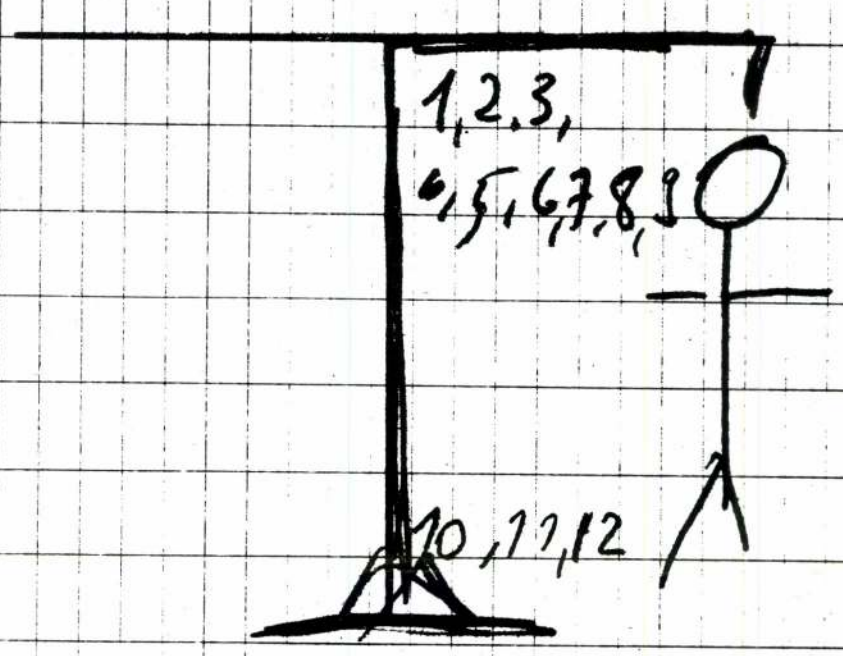

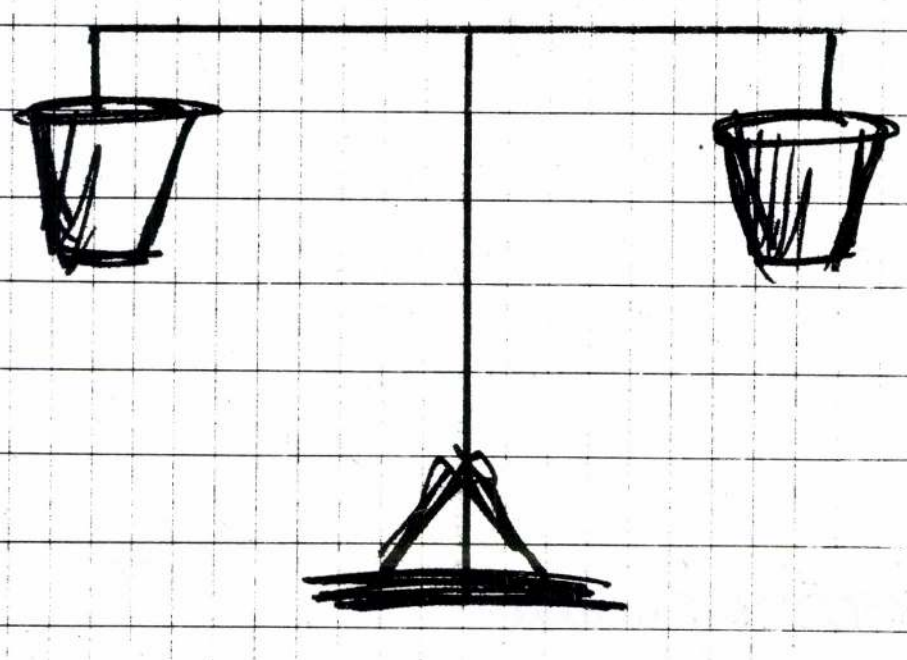

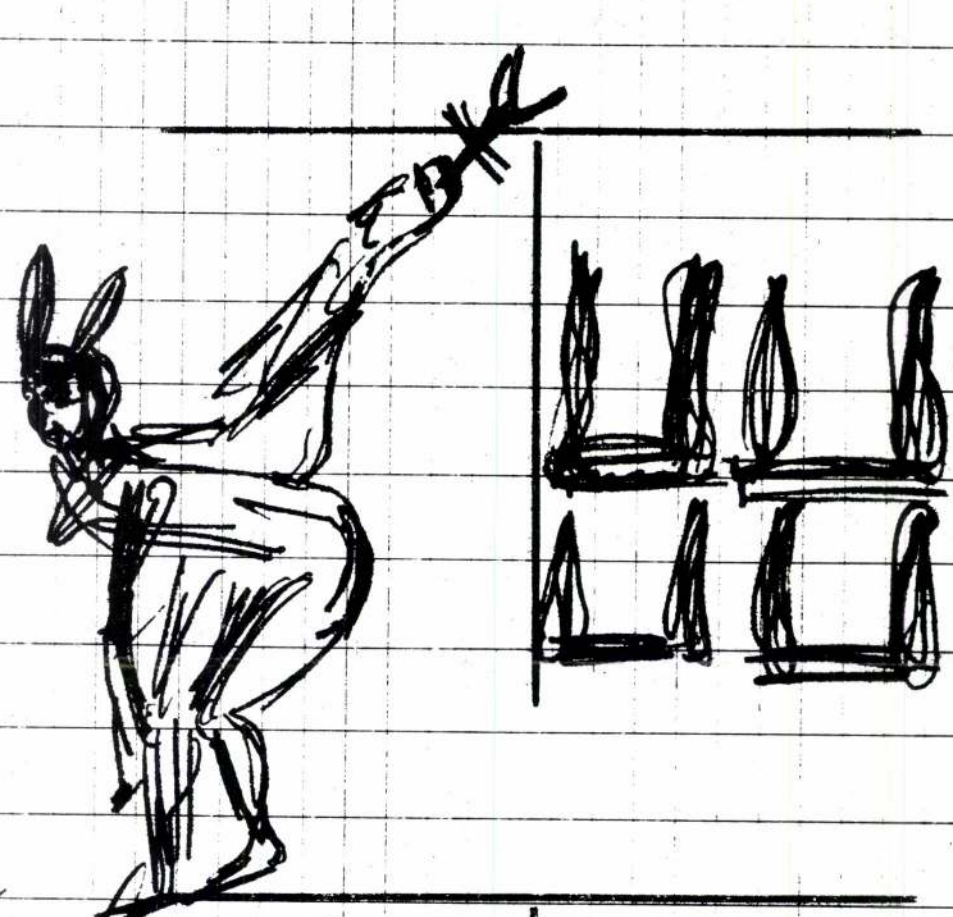

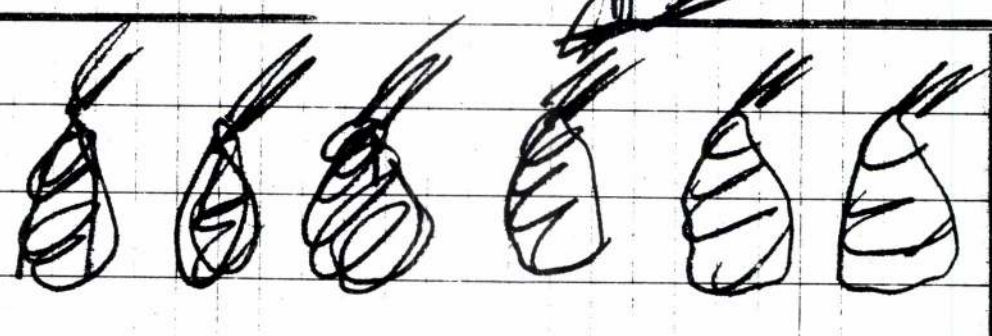

MÉSZÖLY SUZANNE

k i á l l í t á s a

1991. február 8 – 22-ig

megnyitó pénteken délután hatkor

megtekinthető naponta 15–19h–ig, kedd szünnap

LIGET GALERIA

BUDAPEST XIV. AJTÓSI DÜRER SOR 5. H-1146

1146 Budapest Ajtósi Dürer sor 5.

Főkönyvi vázlat

MÉSZÖLY Suzanne

Addig nézed, amíg beleőrülsz...

A kommunizmust a videó buktatta meg?

Még egy hétig tombol a Műcsarnokban a holland—magyar videóinstallációs kiállítás. Ezt az élő, lélegző, pillanatonként változó tárlatot — ahol különös objektek és videólények villognak, spriccelnek, robbannak, hörögnek, suttognak és sikoltoznak, s néha papírszalvétaként gyűrik össze megbízhatónak vélt térlátásunkat — azoknak is érdemes megnézni, (vagy ami elkerülhetetlen: átélni), akik ösztönösen irtóznak az elektronikus szobrászat és piktúra illékony látomásaitól. Legfeljebb a veretes kapuzaton kitámolyogva úgy érzi magát az ember, mintha központi idegrendszerét épp akkor kapta volna vissza egy pszichológiai gyorstisztítóból.

A legmegdöbbentőbb élményben mégis akkor lesz részünk, mikor kilépünk az utca forgatagába, és a „tapintható", reális világ néhány percig teljesen valószínűtlennek hat. Hisz a médiumok által teremtett képzetek mellett elhalványul a valóság. Talán nem véletlen, hogy egy francia videóteoretikus szerint a kommunista rendszerek összeomlásához részben az is hozzájárult, hogy nem volt eléggé „tévészerű", és halálra untatta a készülékek előtt tespedő alattvalókat. Ezzel szemben sokan úgy vélik, hogy a k a m e r a, amely ellenőrzés alatt tartotta az állampolgárokat, kileste legintimebb titkaikat, a totalitáriánus hatalom igazi szimbóluma.

Ebben az állításban körülbelül ugyanannyi a túlzás, mint az igazság. Mert a kiállító magyar művészek többsége a hetvenes években indult el pályáján, Bódy Gábor és Erdély Miklós intermediális törekvéseit követve. Gyanús „másságuk" miatt a hatalom valóban rajtuk tartotta a szemét. (Bár meg kell jegyezni, hogy művészetükre az üldöztetés és a zaklatás — ma már „pótolhatatlan" — inspiráló erővel hatott.) Ahogy egykor ők álltak megfigyelés alatt, most a nézőt állítják a videóinstalláció látóterébe, aki saját arcával, testével, gesztusaival részévé válik a műalkotásnak. A képernyőn megjelenik saját átlényegített énje, s önmagát műtárgyként szemlélheti (narcisztikusan). A közönség személyes jelenléte és együttműködése tehát lényeges eleme a műnek. Ilyen interaktív munka például Árvay György rozsdás, olajszagú ipari ketrece, ahová a látogatónak be kell dolgoznia magát. Mindenki önmagára ismerhet Sugár János delejesen vonzó videótükrében (a Plusz—mínusz pátosz-ban). Felejthetetlenül taszító Almási László Killerje, a képlábával együtt forgó két kaszából álló „halálgép", amely könnyen megsebesítene bárkit, aki a közelébe merészkedik.

A közelmúlt kelet-európai forradalmai és lelki traumái nem tükröződnek a magyar anyagban, Galántai György ma is szorongást keltő (berlini) falának kivételével. A magyar értelmiségi (művészi) lét természetrajzához meggyőző adalék Szirtes János performance-a, aki addig veri a fejét egy tévékészülék sarkához, míg annak tetejéről egy kristálypohár le nem zuhan. Hasonlóan abszurd helyzetet jelenít meg Peternák Miklósnak (a képen látható) Műelemzés című installációja. Az almahalomba temetett monitor, s afölött a valóságos térben is egy körte kering. S a gyermekkorunkból ismert kérdés költői megfejtéséhez, hogy négy alma meg két körte az hány szilva, az időközben megrothadt gyümölcsök illata gerjeszt schilleri ihletet.A szerényebb technikával, de nem amatőri színvonalon bemutatott magyar interaktív munkákkal szemben — René Coelho tervei szerint fölépített — Imago című holland tárlat, elsősorban a teret és az időt „megcsavaró" objekteket és az elsötétített „oldalkápolnákban" varázslatosan sugárzó, narratív műveket mutat be. A félhomályban elrejtőzhet a néző, amíg tart a néhány perces hang- és fényrituálé. Ezek a „régi", két-három éves, klasszikussá érett alkotások, amelyeket már megvásároltak az európai kortárs művészeti múzeumok. Legtöbbjükben ott feszül a látszat és valóság, a múlt és a jelen ellentéte. Bert Schutter monitorokból összerakott monumentális szélmalomszárnyai stabilan állnak, de a képernyőn a lapátok méltóságteljesen forognak. Jeffrey Shaw „történelemgépe", amelynek karját a látogatók is forgathatják, fáradhatatlan malomkőként az emlékezetbe morzsolja az időt. Agyunkat ugyancsak megtornáztatja azzal, hogy plasztikusan érzékelteti: a jelen nélküli idő mint metaforája az örök múlt. Különleges komputertechnika működteti Bill Spinhoven „időnyújtóját", amely pillanatok alatt megőrjít bennünket, mert problematikussá teszi számunkra az „itt és most" fogalmát. Jelen idejű mozdulatainkat a képernyőn messzi múltként látjuk viszont. A tér „beszívódik", minden visszafelé mozog, ha földre dobunk egy papírlapot, az legnagyobb meglepetésünkre az ég felé száll. A képernyők vibrálásában széthull az idő, a vadítóan kavargó képek egyszerre vonzanak és taszítanak bennünket. Ahogy Walter Benjamin mondja: addig nézed, amíg beleőrülsz, ugyanakkor, mintha a fáradtság felélesztené az elérhetetlen utáni vágyat.

Ihlető illatot áraszt Peternák Miklós Műelemzése FOTÓ: RÓZSAHEGYI TIBOR

Mészöly Suzanne, a Soros Alapítvány Képzőművészeti és Dokumentációs Központjának igazgatója a kiállítás egyik rendezője — miközben megmutatja az installációkat működtető „agyközpontot", amelyet Amszterdamból vezérelnek és kontrollálnak telefonon — elmondja, hogy lassan fél évtizede minden évben rendeznek egy-egy tematikus tárlatot. Ezt megelőzően a magyar textilművészetet, az experimentális fotográfiát és az architektonikus műveket mutatták be. A német „videópápa", dr. Wulf Herzogenrath elnökletével összeült nemzetközi zsűri, amelynek munkájában Keiko Sei japán, René Coelho holland, Kathy Rea Huffman amerikai műkritikus és Néray Katalin, a Műcsarnok igazgatója is részt vett, a nyilvános pályázaton benyújtott művek közül 18 magyar művész munkáját fogadta el. A szponzorok — többek közt a Sony, az ITT Nokia, az Informatika kisszövetkezet és a Goethe Intézet — segítsége nélkül azonban aligha valósulhatott volna meg a magyar videóművészetet nemzetközi rangra emelő nagyszabású tárlat. A Soros Alapítvány ugyanis csak a kezdeti lépésekhez szükséges támogatást adta meg, hogy ne zárja ki teljesen a hazai mecénásokat a kortárs művészetek pártolásából...

• Stark B. László

MÉSZÖLY Suzanne

Magyar Hirlap
1991. sept. 3

Művészettörténeti kutatóintézetnek

1

METKY ODÖN

Lakik: Bp.Árpádfejedelem u.53.a. 1036

A szobrászat a legmerevebb anyagot,a követ kényszeriti könnyed formák felvételére sőt a természetfeletti világ megjelenitésére.Az 1906-ban született Metky Odön szerényen immár ötven éve eleveniti meg a követ,amint azt az óbudai Zichy kastélyban máj.16-án megnyiló összefoglaló kiállitása bizonyitja.

Szegény munkásszülők tizedik gyermekeként született,atyját hamar elvesztette.A diszitőszobrász szakmát tanulta ki,de a háboru utáni nehéz években nem kapott munkát,mignem Bory Jenő pártfogásával bejutott a képzőművészeti főiskolára,1925-31 közt tanult ott.Már főiskolás korában kiállitott és feltűnést keltett Csodálkozó nő és Olvasó fiu c.szobraival.Teljesen érett vonzó Eva c.aktjával már 800 P-s dijat kapott,amiből - ó boldog idők- megnősült és házat épitett,ráadásul két éves párisi ösztöndijat kapott.Ott élt 1933-35 között.

Ott tolongott a világ művészetrajongó ifjusága,a főiskolára az Ecole des Beaux Arts-ra be sem juthatott,hacsak véletlenül meg nem ürült egy szék a rajzteremben.Ha ott nem,akkor rajzolt a Louvre-ban az ó-egyptomi szobrokat,ezek hatása máig megmaradt benne.Lelkesedett kortársaival együtt Rodin,Bourdell és Maillolért.Feleségével együtt népművészeti tárgyakat faragtak,hogy a csekély ösztöndijat pótolják.

A harminc éves párisi ösztöndijast örömmel fogadták itthon, főiskolai tanársegéd lett,külön műteremmel és évi,mondd és ird: 90 P fizetéssel.A fiatalok kedvéért megjegyzem,hogy kezdő fővárosi tanitó fizetése akkor 200 P volt havonta.Neki havi 7 P-ből kellett élnie és akkor a feleségek általában nem dolgoztak.

Szerénysége mellett is figyelemmel kisérték,1938-40-re két éves római ösztöndijat kapott,amit kimondottan egyházművészeti tanulmányokra használt fel Római csodálatos gyüjteményeiben.A Római Magyar Intézet csoportos kiállitásán több szobra szerepelt,azokat haza is tudta hozni.Az 1941-es nagy egyházművészeti kiállitáson szines Szt.Ferenc mozaikkal szerepelt.Rómában készült álló Madonnája és Bűnbánó Magdolnája a MNG tulajdona.

Az 1940-es években több mozaikmunkája készült.Ma is Székesfehérvár egyik látványossága a Szt.Istvák király muzeum homlokzatára illesztett,feleségével együtt kidolgozott 28 képből álló metlahi-mozaik.A metlahi különböző szinekben égetett mázatlan lapocska,igénytelen,de tartós,könnyen széttörhető és összerakható.A hatalmas ablak körül mozgalmas jelenetekben elfért az Egyház által irányitott egész középkori művelődéstörténet,minden ágával:

Királykoronázás,káptalan,majd püspökség alapitás,igehirdetés, kolostori irodalom,épitészet,iskolázás,szinjátszás stb.E

E falon áll Anonimusa,ahogy az ismeretlenségből ismerten,mint Pósa mester,derüs,fedetlen arccal lép elő.Mellette Jálits:Kálti Márk szobra.

Mozaikjai vannak a Roskovics és Szendrő u.villákban,az V.ker. tanács bejáratánál.Domborművei a Petőfi S.u.12-ben és a lágymányosi lakótelepen.

Külön kirándulások célpontjai lehetnének köztéri női szobrai és kompozicióí.Mind leheletszerüen könnyedek,a költészet,zene, lelkiség,sulytalanság kifejezői:

Anya beteg gyermekkel,pesterzsébeti orvosi rendelőben
Női akt,rákospalotai lakótelepen
Diszkut-a MOM irodaház udvarán
Lány galambbal,kutdisz Balatonlellén
Vizköpő bárányfejek Kaposvár,fürdő
Amforák a gellérthegyi jubileumi parkban
Márványgalamb,pannonhalmi kolostorudvar
Lány korsóval,a szombathelyi laktanyában.

A kiállitáson is látható kisplasztikái bizonyitják,hogyha egy művész nem is tanult bölcseletet,azért eljuthat az élő, vergődő és vérző gondolatig,mint Munkácsy is megtette Miltonjával.Metky Udönnek a kiállitáson is látható bronz szobrocskái ólnek,gondolkoznak és szenvednek:

Dante,részt vett a legutóbbi ravennai biennálén,
a sok Dante ábrázolás legmélyebbike
Metky Udönné
Beatrice
Pegazus,váza kompozicióval
Bucsuvétel anyjától
A hit világossága két bronz szobrocska
Uj szerjadék MNG
Kell a lakás! Várandós anya

A nagyjából negyven világi alkotás témája szerint figurális, történeti vagy diszitmény jellegü.Ezekből tiz van közterületen, hét a Magyar Nemzeti Galériában,öt pedig fővárosi és vidéki muzeumokban.Ezek ply pályakezdettől vallásos témáju alkotásokkal váltakoznak.A kb.husz elkészült,de részben összetört alkotásból tiz ma is templomainkban áll,részt vesz az istentiszteletben, tehát szorosan egyházi szerepet kapott.Akárhová tartozzanak is, szülőágyuk az erő,szorgalom és képzelet.Ha Metky Udön csak formálni tudna,akkor realista lenne,ő azonban szemlélődésre,elmélyülésre és imádságra is képes,ezért lett spirituális és ami több: egyházi művész.

Egyházi művei

közül nehánnyal már római tanulmányutja alatt találkoztunk.

1940-ben az országos betlehemes mozgalom keretében saját-kezüleg állitotta fel betlehemes csoportját a Szt.Gellért szobor elé.

1950-ben készült Szt.József szobra és domborművü keresztutja körtefából a rózsadombi Tövis u.kápolna részére.

1953-ban állitották fel Páduai Szt.Antal szobrát a budai ferencesek Szt.Istvánról nevezett plebániatemplomában.A szobor lendületes,de pácolása tul sötét.

A péliföldszentkereszti Golgota álló szobrait,a Batthyány téri Szt.Anna templom keresztutját aluminiumból,a ferences Szt. István templomét pedig alufoliával bevont terracottából készitette.A könnyen kezelhető nemes aluminium kitünő alapanyaga az érzelmes,nyugtalan mozgás ábrázolásának.

A Margitszigeten levő Szt.Mihály kápolnába most készült el Madonna és Szt.József páros szobra,a Szentirás szerint minden szavai ékességük belül van.

Művészünket nem meghatározott stilus,hanem szelidség,derü, megfontoltság jellemzik.Ábrázolása friss eleven,pontos,szereplői szilárdak,életszerüek.Szentjeiből ujszövetségi lélek áramlik, mind önálló egyéniség,valódi természetfelettiséggel.Szobrai magától értetődően lépnek a multból a jelenbe,innen pedig az örökkévalóságba.

Erdőssy Béla
lelkész,egyházművészeti iró
Bp Ferenc tér 1.II.2.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1972 OKT 20

Mészöly Nóra / 1021

GYÖRFFY ATTILA

MESSZE VAGY

messze vagy tőlem
fojtó félelmem oldani
s hogy ébredésem ébreszd messze vagy
megőrizni igaznak óriáim
percnyi szivemet csöndbe
foglalni
óh messze vagy messze
beléd csimpaszkodni
megölelni meg véghetetlenül
messze vagy engem csókba lopni
sőt szeretni is őrült messze
szeretni őrült messze vagy

óh ne hagyj engem
ellopózni innen amig ütnek
amíg fejem karó nem lesz testemmel
óh verj szerelemmel addig
ha messze vagy is őrült messze
szeretni is csak engem szerelemmel

gyülöletek áfonya illata befon
könyörtelenül
gyülöletek órái ezek
a békeröptű percek fel-felcsukló
zokogással fogynak
alig érzem már hogy szeretlek
oly messze vagy... oly messze

FALUHAZÁM

nem utam vége ez
hiszen innen jövök
hogyan is bánthatnám
a rögöt
mely első véremet
itta be
s első lépteimet
őrzi!

OKTÓBER — MÉSZÖLY NÓRA RAJZA

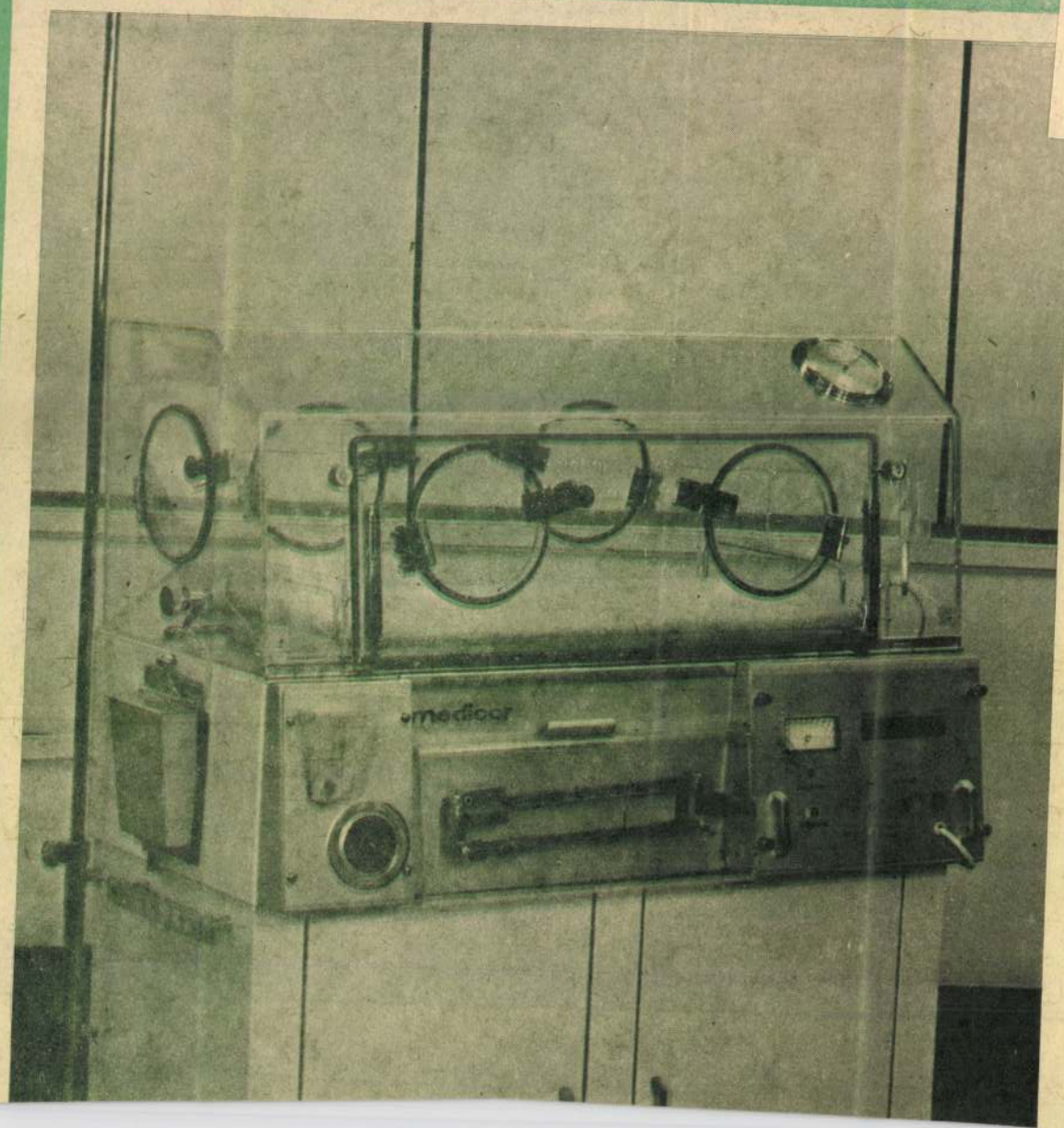

BUDAPEST

A CSECSEMŐ KÖNNY

Metky Ödön

Anonimus és

1960.

Kalti Mark

Jálits Ernő műve

Kálti Márk:
Jálics Ernőtől

Anonimus:
Metky Ödön
től

Szt. István múzeum

Székesfehérvár,

Zárt erkély keret:

A város kulturtörténete

Metlachi mozaik

1943

METKY ÖDÖN szobrászművész

79. Mozaik padló (fénykép) Weissmahr Béla okl. vegyészmérnök villájában
80. Jézus megkeresztelése (márvány relif) 250 P
81. Mozaik padlóterv
82. Assisi Szt. Ferenc (mozaik) 1500 ,
83. Mozaik terv
84. Mária megkoronázása (márvány relif) 250 ,
85. Mozaik padló (fénykép) Kovács Béla Gamma-igazgató villájában
86. Dr. Csánk Béla min. o. tanácsos mgt.
87. Tavasz (gipsz) fémben 3000 ,
88. Tanulmányfej (gipsz) terrakottában 600 ,
89. Anya (gipsz) kőben 3000 ,
90. Magvető (gipsz) fémben 800 ,
91. Ülő nő (gipsz) kőben 3000 ,
92. Matyó menyecske (gipsz) Székesfővárosi Képtár tulajdona
93. Boldog Margit (gipsz) 2 1/2-re felnagyítva 6500 ,
94. Angyali üdvözlet (gipsz relif) fában 1000 ,
95. Favágó (gipsz terv) kőben felnagyítva 6500 ,
96. Szent Ferenc terrakota 500 ,
97. Magdolna Székesfővárosi Képtár tulajdona
98. Önarckép „ „ „
99. Édesanyám kirakatban mgt.
100. Aszkéta terrakotta 250 „

Metky Ödön

MŰBARÁT KIÁLLÍTÓHELYISÉG

VEZETŐ IGAZGATÓ: KRIVÁTSY SZÜTS GYÖRGY
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: BASILIDES BARNA
V. MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12. (DUNAPALOTA MELLETT)

XIV. KIÁLLITÁS

VARGA NÁNDOR LAJOS

festőművész és

METKY ÖDÖN

szobrászművész

KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

NYITVA: 1941. NOVEMBER HÓ 8-TÓL — 23-IG
NAPONTA 9-3-IG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10-2-IG

Ára 40 fillér.

VARGA NÁNDOR LAJOS festőművész

1.	Bodoki völgyhajlat	olaj	600 P
2.	Zalán felé	„	800 „
3.	Cséplés	„	600 „
4.	Délelőtti felhős táj	„	800 „
5.	Bodok	„	900 „
6.	Faluvég estefelé	„	900 „
7.	Füzes vízpart	„	600 „
8.	Reggel a Dunán	„	500 „
9.	Tavaszi felhők	„	2500 „
10.	Irénke	„	1000 „
11.	Bimbó	„	1500 „
12.	Önarckép 1922-ből	„	2200 „
13.	Naplemente	„	900 „
14.	Felhős táj	„	900 „
15.	Kávéházi ablaknál (kirakatban)	„	500 „
16.	Piroska	„	mgt.
17.	Bácz Istvánné képmása	„	mgt.
18.	Szeles reggel	„	500 „
19.	Anci	„	600 „
20.	Kaszálók	vízfestmény	350 „
21.	Oltszem	„	400 „
22.	Szénagyűjtők	„	400 „
23.	Táj a Murgó-heggyel	„	300 „
24.	Bodoki hegyek	„	450 „
25.	Falu nyárvégén	„	350 „
26.	Sokadalom Szentgyörgyön	„	400 „
27.	Kasza-fenés	„	350 „
28.	Falu völgyben (Oltszem)	„	500 „
29.	Délelőtti felhős táj	„	300 „
30.	Estefelé Oltszemen	„	300 „
31.	Fűzfás táj toronnyal	„	400 „
32.	Falusi udvar reggel	„	300 „
33.	Heverő kisleány	„	300 „
34.	Oltszem borus időben	„	400 „
35.	Lelátás a Leánykavárról	„	400 „
36.	Olt völgye	„	350 „
37.	Széna rakodás	„	250 „
38.	Fekvő leány	„	mgt.
39.	Tornyosuló felhők	„	mgt.
40.	Irgalmas szamaritánus	„	400 „
41.	Firenzei táj	„	350 „
42.	Esős reggel (kirakatban)	„	400 „
43.	Könyöklő kislány	„	350 „
44.	Fekvő meztelen	„	400 „
45.	Lányok a kútnál	„	300 „
46.	Arat a család	„	250 „
47.	Atatók (3 alak)	„	250 „
48.	Fasor	„	250 „
49.	Kisleány	„	200 „
50.	Málnás	„	250 „
51.	Könnyű zápor	„	300 „
52.	Oltszem fűzfákkal	„	350 „
53.	Oltszem kora délelőtt	„	350 „
54.	Ágyban olvasú	„	mgt.
55.	Apor kastély Oltszemen	„	350 „
56.	Kicsi székely ház	„	250 „
57.	Kopasz fák	„	250 „
58.	Kévegyűjtők	„	250 „
59.	Félhomályban	„	300 „
60.	Aratók (háttérben torony)	„	350 „
61.	Vásár (kirakatban)	„	300 „
62.	Nona	„	300 „
63.	Matild forrás völgye	„	300 „
64.	Közelgő eső	„	300 „
65.	Piac hétfőn Szentgyörgyön	„	250 „
66.	Strandolók	„	200 „
67.	Folyó part	„	200 „
68.	Gyilkos-tó	„	200 „
69.	Vetköző leány	„	360 „
70.	Derült reggel	„	250 „
71.	Reggeli köd	„	250 „
72.	Pihenő ökrös fogat	„	250 „
73.	Szénarakodás (vázlat)	„	200 „
74.	Murgóhegy felhőkben	„	250 „
75.	Boglyarakó lányok	„	200 „
76.	Viharfelhő	„	400 „
77.	Estefele	„	200 „
78.	Közelgő esőfelhő	„	200 „

MÉSZÖLY Susanne

FRANK János: Vödörszobrász. = Élet és Irodalom,
XXXV. évf. 8.sz. 1991 12.p.

(II.22.

Bp., Liget Galéria, Mészöly Suzanne kiáll., 1991

Klaus Messzerschmidt, NDK szobrász.

A nagyatádi szabadtéri szoborpark most a 4-ik nyári évad kezdetén ismét a munka zajától hangos. Több nemzet szobrászai dolgoztak már az alkotótelepen. – A művész vésője alatt egy férfi alak formálódik, torzó fejjel. A gondolattalanság, a fafejűség kritikáját akarja kifaragni. /említve/

TV-híradó 2. kiadás

1978. VII. 15. 21.05 Televízió 2. műsor.

Mesztegnyő vára

1555. Novák tulaj-
dona.
Dienántúl

Takrajzok.
II. 56, 57. l.

VISEGRÁDI
M. KIR. ERDŐGONDNOKSÁG

307 szám.
1922 évi.

Az országos műemlékek

A visegrádi várromokhoz vezető sétaútak 1921
tártól fölvett 300 koronas ellátmány fölhasz
részletnámlát, tisztelettel bemutatom.

Visegrádon, 1922 évi március hó 1

Csatolva: 3 darab melléklet.

Mesztegnyői rk. templom

(Somogy vm)

Nep. Szt János tiszteletére
1757-ben épittette Bíró
Márton püspök

Pehm 460. l.

PAUL MESZTICZKY, textilfestőmester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv.Sieben-Bergstädtisen Lade einverleibten Schwarz und sczön-färbemeister,aus dem Meister-Buche ausgezogen/1823/.
in Bergstadten: Pukanz/Bakabanya/.
Paul Meszticzky. 18.
111. old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr. 1974.

Metelka

l.

Lykanemzromantika

27. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Metelka Ferenc
ácsm.
Bé 1819.
Szm. Csehország
Tp. Gödöllő
Remeknunka nét
kül vetterfel
Schneider
222. l

az első félévben. Munkahelye a Museum für Vor- und Frühgeschichte és az állami könyvtár volt, ahol kiegészítette a magyarországi népvándorláskori germán törzsek régészeti emlékeire és annak irodalmára vonatkozólag otthon gyüjtött anyagát. Belekezdett ez anyagból készülő dolgozata megírásához, mely a magyarországi népvándorlás korabeli germán törzsek kulturális vonatkozásait ismerteti archaeológiai emlékek alapján. A féléves ösztöndíj lejárta után 2 hónapig a kollégiumban ingyenes lakást élvezve, saját költségén folytatta berlini tanulmányait. Május 1-től kezdve német részről megbízatást nyert arra, hogy a dambecki országútépítés közben esetleg előkerülő régészeti emlékek föltárását vezesse.

Dr. Örösi Pál Zoltán (1904, Székelyudvarhely, ref.), okleveles középiskolai tanár, egyetemi magántanár, debreceni egyetemi tanársegéd (prof. Hankó), ösztöndíjas mindkét félévben. A méhek betegségeit tanulmányozta a Biologische Reichsanstaltban Borchert professzor osztályán, akitől elsajátította a kutatás bakteriológiai módszereit. Kutatása a méhálcák betegségét okozó Bacillus Orpheus mellett főleg az atkakórra irányult. Eredményeiről a következő dolgozatokban számolt be: „Über die Ernährung der Acarapis-Milben der Honig-

Metelka M.D.K.

A bizottság elveti a Levarda képviselőház céljára való átépitési tervét.

Peteházy Károly: Egy 100 éves épitészeti tervpályázat A régi pesti képviselőház 1861. évi pályázata.

Magyar Épitőművészet 1962./1. 63.l.

METELKA András épitész

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991
66.p.

M.D.K.

METELKA építész

Az ideiglenes országház építésére pályázik

Ybl Ervin: Ybl Miklós 134.

METESITS MIHÁLY, gombkötőmester

Az 1771-ből származó királsi céhlevélben/szeged/, melyet a bpesti Egyetemi Könyvtárban őriznek, neve, mint céhtagé szerepel. 99.old

BÁLINT SÁNDOR-JUHÁSZ ANTAL: A szegedi gombkötőmesterség 93.old

Néprajzi Értesitő, A Népr.Muz.Évkönyve, Bp. L. 1968

MDK

Metich Ferenc antalos

Szikrány Adolf, üzlethiszkat

Belv., Váci-u. 9. Benehár

1865. - Alapr., mednet

MDK-A-[illegible]-1/1767.

MDK

Metkovics Sándor

Művészeti hirek. Műcsarnok, 1899. 13.sz. 198.l.

A magy. iparműv. társ. ...

M. Ł. U.

METKY Ádám szobrász

szül. 1906 –

1184. Sz. Morgit Usz.: 52.905.

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/B. r.

Bu. 1959. 61. l.

Metkey Ádám

Hajnal hasad bronz 20 cm
Munka után —"— 35 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

Petky Ádám

Hajnal hasad, kr. 20 cm
Munka után, kr. 35 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1977.

Metzky Ödön

1938/39. ~~VII.~~ éves

rendkiv. hallg.

I - II. félév

Ferk. pzomfoiskevk

1937/39

159. d.

Metky Ödön

Hobrát

lásd

Szépművészet

1940. 22. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiad

Budapes

Visegrádi-utca

Mesky Ödön

~~Műcs. kiáll, tól~~

Pipics 61. l.

A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából

kölcsönvettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	czím, rész	darab-szám	alak	kötés	jegy

Kelt 1.....

Határidő 1.....

Hivatalos jegyzet: .....

Sajátkezü aláirás: .....

Állás: .....

Lakás: .....

MDK

Metky Ödön

Öreg juhász, szobor

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

SZEGŐ GYÖRGY:

Fotó

Repül a kismadár

Szem és nyelv: vak és süket párbeszédének elengedhetetlen kellékei. Korunk verbális tudományossága a fotográfiában vizuális nyelvet ismert fel. A szemiotika divatja, meglehetősen egysíkúan, a logikai bizonyítás egyik formuláját látja a fotóban. A tudósok nem is tudtak megállapodni még a fénykép definíciójában sem. *A hallgatni arany* tehetetlenség egyik oka a pozitívizmuson alapuló, máig érvényesülő tudományfilozófia, amely ellentmondás mentes rendszert tételez fel az összes tudományos igényű diszciplína együttesétől. Azokat a renden belül, hierarchiában látja. Tehát minden új gondolatnak bele kell illeszkednie a „tökéletes" egészbe.

Bizarr, kettős érzésem támadt, amikor a *Magyar Fotográfiai Múzeum* kecskeméti kiállításán német és magyar privátfotó-gyűjtemény képei néztek farkasszemet egymással és velem. Az amatőr képek látványa egyszerre keltett bennem a „már láttam" unalmát, és a voájőr perverz, felcsigázott kíváncsiságát.

Lehetséges volna, hogy a privát fotósok szerte a világon ugyanazt a száz-százhúsz témát örökítik meg, ráadásul igen hasonló módon? Lakomát és tort, tortát és ürítést, keresztelőt és temetést, barátot és kedvest, tespedést és kirándulást, házat és autót, vadászatot és disznóölést, gyerekörömöt és anyai büszkeséget, és általában mindent, ami a büszkeség forrása vagy mágikusan előidézheti azt. *Joachim Schmid* és *Kardos Sándor* válogatása és saját tapasztalataink fedik egymást, a fotó kulturális-antropológiai meghatározása mégis hiányzik. Tehát a „kameránán át" a jövőbe kukkolás azonos látásmódjára nincs magyarázat? Az is az értetlenséget fokozza, hogy a privátfotó a szamárlétra alsóbb fokán álldogál, mint a szépmíves fotográfozás. Szinte ennek derivátuma, a civilizáció általános alászállásának piciny molekulája. Ráadásul Kardos és Schmid sem értenek egyet, utóbbi inkább a nemzeti sajátosságokat és különbözőségeket érzékeli.

Rákérdezek tehát: alkotás és ösztön, ezek a kulcsszavak motiválnák a privát fotót? E két fogalmat az egyik legrégibb lineáris írás nyelvének, az arameus-hébernek a szótárában homonim szó jelöli. Az ösztön jungi értelmezése ráillik a privát fotóra: a képek a részben tudósított kollektív tudattalan kivetítései. A kollektív tudattalan tartalma az emberi fejlődés örökséganyaga. Az ősi szimbólumok, mitológia jellegű motívumok és ősélmények reinkarnálódnak a boxgép vagy a polaroid által megjelenített exteriőrön, itt a kiállítás fényképein is. A képek eleve bennünk vannak, noha a gondolkodás útján tudatossá nem válnak, de most az amatőr fotó világforradalma láthatóvá lettek. Álomfejtés, technikai segítséggel.

A privát fotó, az álomhoz hasonlóan, a tudattalan rejtjelezett üzenete, amelyet az egyéni és kollektív szimbolika segítségével dekódolni lehet. Jung, Freuddal ellentétben, nem csak azt figyeli, hogy a múlt miként hat a jelenben, hanem azt is, hogy az álom — véleményem szerint a privát fotó is — a jövőhöz kapcsolódik. Tulajdonképpen egy transzcendens tüköreflexen átvetített fohász, amelynek szavakon túli formái, úgy látszik, mindannyiunkban közösek. Kortalanul képesek túllépni fejek, korok és világok határait. Olyan erős a kultikus/kulturális hagyományok mindenütt hasonlóan érvényesülő ötvözete, hogy szinte csodát látunk. A privát fotón az archetípusok tűnnek fel, úgy látunk bele általuk a koponyákba, mintha csak egy sapkát emelnénk le arról.

Izgalmasak azok a fotóhibák, amelyeket már a magyar fotóelmélet is kutatott egy évtizede. A belógó ujjak, az egymásra fényképezett helyzetek, a kompozícióból kieső, „levágott" fejek, vagy éppen a képből szándékosan kivágott figurák a Schmid-gyűjtemény erősségei. Talán még fantasztikusabb, ahogyan Kardos Sándor megcsavarja a törvényszerű képek láncolatát. Azokat a fotókat keresi, amelyek— általában a véletlen közreműködésével — ellentmondanak az archetípus kiszámítható szabályainak. Képeket talál, amelyek hasonlóan a művészettörténet legnagyobbjainak ihletett pillanataihoz, kiemelkedve a privátfotó banális keretei közül, egyszer csak telibe találják a művészet transzcendens centrumát, magát a csodát. Tíz és tízezer kattintásból egy-egy ilyen akad. Itt van néhány talányos fotó Kecskeméten is. Kár, hogy a tucatnyi magyar kutató által készített, Forgách Péter és Bán András által összegyűjtött privátfotó-elemzés máig kiadatlan, sőt jó ideje hozzáférhetetlen. Örvendetes viszont, hogy Kardos európai hírű *Hórus-archívuma*, benne egy értő privátfotó-osztályozással mégiscsak létezik, sőt szenvedélyesen gyarapszik.

(„Knipsen", privát fotózás Németországban és Magyarországon, 1900-tól napjainkig, Kecskemét, Magyar Fotográfiai Múzeum, március 19-ig)

WEHNER TIBOR:

Városkép

BARBÁROK

A volt ötödik kerületi tanács, a mai belvárosi-lipótvárosi önkormányzat Erzsébet téri székházát, illetve a székház előcsarnokát — talán hogy már belépéskor átérezhető legyen a sorsfordító változások atmoszférája — átépítik: a fogadótér arculatát, szerkezetét, funkcióját is megváltoztatják. Még a múlt esztendőben elkészültek a tervek, jóváhagyattak a koncepciók, s megkezdődött az építkezés; ahogy az már az átépítéseknél lenni szokott, a meglevő értékek rombolásával. A tervező, a megbízó és a kivitelező sem törődött például azzal, hogy az előcsarnokot műalkotás, egy padlómozaik díszíti immár negyvenöt éve. Metky Ödön — megannyi köztéri szobor és épületdíszítő mű alkotója — mintegy hat méter átmérőjű, kör alakú alkotása 1950-ben lelt itt otthonra. Az előcsarnok egyik oszlopa köré szerkesztett, két körbefutó sávban emberalakokat, lovakat megjelenítő fekete-fehér mozaikkompozíció az úgynevezett ötvenes évek ábrázolási előírásának szellemében készült, ennek ellenére szépen kiegyensúlyozott, s mindenképpen a kort dokumentáló alkotásként hagyományozódott ránk. Metky Ödön a közelmúlt évtizedeiben kétszer is restaurálta e művet; állapota sem adhatott tehát okot semmiféle aggodalomra.

Az épületben dolgozók, az épületben naponta megfordulók körében — jóllehet itt is működik olyan, hatósági jogkörrel felruházott osztály, amely a városrész épített értékeinek fenntartásával, műalkotásaival megóvásával foglalatoskodik — senki sem törődött azzal, hogy az addig lábuk alá simuló, napjában többször is látott mozaik mintegy kétharmadát feltörik, és építési törmelékként szemétre hordják. Normális feltételezések, jóhiszemű vélekedések szerint az önkormányzatokban kultúrembe-rek dolgoznak, akik arra hivatottak, hogy valamifajta szellemiséget testesítsenek meg azok számára, akiket szolgálnak, akiket képviselnek. Budapest belvárosában sajnos ez nincs így: általános, méla közönnyel intézkedtek, és rezignált tudomásulvétellel viseltettek a műalkotás megsemmisítése során, fel sem merült senkiben az értékmentés, az értékvédelem gondolata. Január utolsó hetében egy külső, a fővárosi monumentális alkotásokkal kapcsolatosan illetéktelen intézményben, értesülvén a Metky-mozaik felszámolásáról, gyors levelek és faxok indultak útjukra polgármesteri hivatalokhoz és a budapesti köztéri alkotásokat gondozó galériába, hivatkozván az 1991. évi XX. törvény 109. paragrafusára, amely kimondja, hogy a műalkotások el- illetve áthelyezéséhez szakvéleményt kell beszerezni. És hogy ez ebben az esetben valószínűleg nem történt meg. Miután a levelekre és a faxokra február közepéig sem érkezett válasz, és az építkezés magyaros tempóban, de feltartóztathatatlanul tovább zajlott, néhány egyoldalúan kétségbeesett telefonbeszélgetéssel tisztázódott, hogy a fennmaradt mozaikrész, és egyáltalán, ez az egész ügy az illetékes fővárosi galériát és a Budapest várostörténeti és művészeti emlékeit gyűjtő múzeumot sem érdekli különösebben. Nem minősítették megőrzésre méltónak a végveszélybe sodródott műalkotást. (Felmerül akkor a kérdés; miért vannak a műzeumok és a galériák?) S mert a Metky-mű nem műemlék, nincs más intézmény, nincs más hivatal, amely rekonstrukciót követelhetne, amely érvényt szerezhetne egy törvénynek, hogy a fennmaradt részt megőrizzék.

Azóta a januári állapot természetesen továbbfejlődött — az újonnan választott önkormányzat képviselői tehetetlenül széttárják karjukat: sajnos, ők nem tehetnek elődeik bűneiről —, az építkezést be kell fejezni. Bizonyára már a mozaikharmad sincs a helyén. Az egyik tisztviselő egy véletlenszerű, gyors beszélgetés közben kinyilvánította: a szocreál mozaikmaradványt nem dobják ki, felszedésére maga fog ügyelni.

Polgármesterek jönnek, önkormányzatok mennek, de a politikai széljárás és a hivatalnokok folytonos változásai közben legalább a műalkotásokat a helyükön kellene hagyni. Hogy maradjanak tájékozódási pontjaink, hogy lehessen valami állandóság-érzésünk. Hogy ne érezhessük; minden csak átmenet. Hogy ne adhassuk fel a reményt: barbárok nyomában nem barbárok jönnek.

Irodalmi pályázat kezdőknek

A LITTERA NOVA Kiadó pályázatot hirdet vers és rövidpróza műfajban, tematikai megkötés nélkül. A pályázaton bárki, aki önálló kötettel még nem rendelkezik, részt vehet, életkortól függetlenül. A pályázat terjedelme max. 2o gépelt oldal.

Beadási határidő: 1995 március 21.

A pályamunkák elbírálói kortárs magyar írók.

A pályázati eredményeket a MAGYAR NAPLÓ (az Írószövetség folyóirata) 1995 júniusi száma közli.

A legjobb pályamunkákat (2o-2o szerkesztő alkotásait) a kiadó 1995-ben antológiában jelenteti meg.

Megcímzett és felbélyegzett válaszborítók esetén minden pályázónak válaszolunk. Kéziratokat nincs módunkban megőrizni és visszaküldeni.

A pályamunkákat a következő címre várjuk:
LITTERA NOVA 1399 Budapest, Pf. 7o1 / 234

FÁY MIKÓS:

Zene

Édes semmittevés

Mindent, mindent elrontunk azzal, hogy szeretjük, ha valami értelme is van cselekedeteinknek. Hogy még egy olyan, minden valószerűségtől elrugaszkodott műfaj, mint az opera esetében is magunkat keressük a színpadon. Nem találjuk, persze hogy nem találjuk, hiszen rólunk legfeljebb a Woyzecket írták, mégis reményekkel tele csapjuk be magunkat. A férfiak daliás szerelmeseknek képzelik magukat, a nők megtévedt leánykáknak. Szomorkás megalkuvásokkal teli szerelmeinket a Bohémélet dallamaival tesszük elviselhetővé.az absztrakciónak és önmegtévesztésnek arra a fokára csak kevesen jutnak el, hogy kereszteslovagnak képzelik magukat. Nem is népszerű szerző nálunk Monteverdi. Hiszen a Tankréd és Clorinda lovagi hőse igazán egy idétlen alak. Nem ismeri föl szerelmesét a páncél alatt, hát űzőbe veszi, kihívja, éjt nappallá téve csatázik vele, végül megöli. Egy mai Tankréd legfeljebb a nyolcadik kerület konyhájában találkozhatna Clorindájával, és annyira még estefelé sem részeg, hogy férfinak nézné. Ezért is üti, erőfölénye tudatában, míg Clorinda kard és pajzs híján a sodrófával és tányérokkal védekezne. A feloldást sem a keresztség szentsége jelentené, hanem a szomszédok által kihívott rendőrség.

Vagy ott a másik történet. A könyörtelen táncáé. Ámor elunta, hogy hasztalan lődözi ki nyilait a Duna mentén élő hölgyekre, így anyjával, Vénusszal összefogva az alvilág istenét, Plutót hívják segítségül. Pluto ha nehezen is, de végül beleegyezik, hogy az odalent senyvedő könyörtelen nők feljöjjenek, és szomorú énekükkel, táncukkal figyelmeztessék a napvilágnak örvendőket: ne legyenek szívtelenek lovagjaikhoz, mert a büntetés nem marad el. Ismerek néhány finom lelkű, érzékeny idegrendszerű leányt és asszonyt, de egyikükről sem feltételezem, hogy a művet hallva udvarlójuk nyakába borulnának, azt súgva: tégy a magadévá. Semmi haszna nincs ezeknek a Monteverdi-műveknek. Pedig fontosak voltak a szerző számára. Mindkettő ugyanannak a madrigálkötetnek, a nyolcadiknak része. A kötet címe: Ámor és Mars énekei. Harcos és szerelmes madrigálok, ráadásul a két résznek záródarabja a két mű, mégsem lehet velük mit kezdeni. Akkor meg minek hallgatnánk?

Nem tudom. Még azt se tudom, én miért hallgatom őket, azon kívül, hogy annyira jólesik. Egy új lemezen most rajta van mindkettő. Értelmesen és kifejezően játssza el a New London Consort, az énekesek jók. Egyikük, Andrew King valamivel gyöngébb, raccsoló lírizálás, amit tesz, cserébe viszont van egy kiemelkedő is, John Mark Ainsley, akinek, szerencsére a legnagyobb, legfontosabb és legnehezebb szerep jut, ő a Narrátor a Tankréd és Clorindában.

Jó hallgatni. Hallgatni és egy másik világba kerülni, ahol a művészet csak arra való, hogy tovább édesítse az édes életet. Álmodni jó. Michelangelo szerint kőből lenni még jobb.

(Monteverdi: Combattimento/Ballo delle ingrate — Decca 1995)

1995. február 28. Merlin

A délelőtti felszólalásokból

TÖRÖK ANDRÁS:

„Hadd érintsem röviden a nemzeti intézmények kérdéskörét. Ez a költségvetéstechnikai szakszó szédületes karriert futott be néhány hét alatt. Elődeink találmánya volt, arra gondoltak, hogy a mélyülő válság háborgó tengerén bizonyos intézményeket egy afféle Noé bárkájára költöztessenek. Ezt az elképzelést csak részleteiben vitatjuk: hány ilyen intézmény is tartozik oda, mennyi speciális védelem illeti meg őket; azt azonban nem vitatjuk, hogy a Nemzeti Színházat megilleti ilyen védelem... Sokan tekintik a Nemzeti Színházat jelképnek. Ez a közelítés számomra is elfogadható bizonyos megszorításokkal. Ha jelkép, akkor számomra a minőség jelképe, azé a minőségé, melyet ez az ország fel tud mutatni... A minőség garanciája csakis egy lehet: a Nemzeti Színházban mindenkor a legjobb erőknek kell dolgozni..."

ABLONCZY LÁSZLÓ LEVELÉBŐL:

„Vajon nem hibbant gondolat és aránytévesztés-e egyik színház dolgát egy másikban vitatni? Vajon nem a szuverenitás semmibevétele-e, ha még tanácsunkat sem kérik az előkészületek során, saját ügyünkben?... Tűnődöm tovább: miért e sietség? Talán azért, mert a miniszter úr március 1-jén, a parlament kulturális bizottságának ülésén hivatalos meghívott és megkérdezett?..." (Ablonczy László levele hosszabb — mintegy félórás felolvasást igénylő — részének közlését engedélyétől tette függővé. A további hozzászólások részben az ott kifejtettekre reagálnak.)

BABARCZY LÁSZLÓ:

„Nem igaz, hogy ebben az országban nem járnak színházba. Nem igaz, hogy színházi válság van, különösképpen nem igaz, hogy ez összefüggne az értelmiség elfáradásával, és végképp nem igaz, hogy ez a szakszervezeti közönségszervezőkkel függne össze. Ebben az országban több mint négymillióan járnak egy évben színházba, ebből a Nemzetinek nagyon kevés ember jut, ez kétségtelen... Én november vége felé megnéztem az Ugató madár tizenvalahányadik előadását a Nemzetiben. Megszámoltam: nyolcvanegyen ültünk a nézőtéren velem együtt. Ezt nem lehet letagadni. És nem lehet megmagyarázni sem. Ez a hosszú beszéd most (értsd: Ablonczy levele) arról szólt, hogy valamit, ami fontos, amivel szembe kell néznünk, elkerüljünk és eltitkoljunk...

Mi is ebben az országban a nemzeti színházi funkció? Vannak kultúrák, amelyekben a nemzeti színházi funkció kérdéses. A magyar színházi kultúrában nem az. Itt első pillanattól fogva helye volt és van a nemzeti színháznak... Ez a színház (történetileg) három dolgot csinált egyszerre: nemzeti programot valósított meg, a polgárosodást szolgálta, és példaként akart szolgálni a magyar színjátszásnak. Eleve elit színház kellett hogy legyen..., vezérlő csillaga a sok helyen működő ilyen-olyan magyar színjátszásnak... Ez a helyzet nem változott. A Nemzeti körül sohasem támadt olyan szakadék, amely elválasztotta volna a haladást — a legmodernebbet, a legjobbat — és a magyart egymástól. Ugyanígy volt Hevesi Sándor korában is. Teljesen új helyzet jött létre a háború után... Egy kommunista rend nagyon nagy képességű kommunista művészek vezetésével újjászervezte a színházi életet, és a legjobbakat összehívta, odarendelte — néhány kivétellel —, hogy létrejöjjön egy olyan társulat, amilyen talán sohasem volt ebben az országban... Nagyon jó polgári színházat csináltak, nagyszerű Shakespeare-t játszó színházat csináltak, ördögi jó Moliere előadásaik voltak, és közben reprezentatív magyar klasszikus és új klasszikus előadások is voltak... Ez gyökeresen megváltozott, és én azok közé tartozom, akik azt mondják, hogy nem most bukott meg a Nemzeti Színház — mert megbukott —, hanem ez hosszú folyamat eredménye volt... Ez a társulat megszűnt szakmai értelemben a magyar színház vezető ereje lenni... És megtörtént a nagy bűn. Ugyanis, amikor Székelyéket kinevezték, lehetőség nyílott a szakmai visszatérésre. És akkor azok a monumentálisok, akik immár a saját helyzetüket védték a Nemzeti Színházban, boldogan és hihetetlenül bűnösen szövetségre léptek... Aczéllal, és megakadályozták, hogy a Nemzeti megtegye aktuális történelmi ugrását...

A mai helyzetről: a Nemzeti Színház új vezetésének sejtelme sem volt és nem is lehetett ezekről a problémákról. Hozott egy árut, a radikális magyarság áruját. Aminek alapján sokféle belső üzletet lehetett megkötni — sajnos így kell mondanom — a színházban: jól jött azoknak, akik már szakmailag nem akartak fejlődni, jól jött a lemaradottaknak, a perifériára csúszottaknak, és természetesen egy csomó becsületes embernek, aki hitte, hogy lehet valamit csinálni... Csakhogy a következők derültek ki: először is, nincs olyan magyar irodalom, amelyik arra várt volna, hogy a Nemzetiben mutassák be. Bemutatták korábban. A Nemzeti magyar programja jelentős részben utánjátszásokból áll, ráadásul nem is olyan színvonalú utánjátszásokból, mint az eredeti bemutatók. Kettő: mert valami ellen csinálták a színházat, megpróbáltak európaiban előzni a Katona József színházat... Ezek a szuper-európai kísérletek légüres térben zajlottak. Nem rendezheti meg Andrzej Wajda árnyéka a Menyegzőt, amikor a magyar színház teljes összefogásával sem valószínű, hogy ebből a pokoli nehéz műből egy hatékony előadást tudnánk létrehozni...

Mi a teendő? Itt egy együttesről is szó van, nemcsak a nemzetiszínházeszméről, amelyik kiváló művészekkel rendelkezik... Én azt kívánnám, hogy ez az együttes éljen tovább, és működjön, de nem feltétlenül szükséges, hogy a nemzeti színházi címet hordozza magával. Egy új Nemzetit ma nem lehet létrehozni, mert nem lehet tabula rasát csinálni, és nem lehet olyan helyzetet teremteni, amiben ez az elrontott valami átfordul. Tehát az a nyomatékos javaslatom, elsősorban a politika irányítóinak, hogy a legfontosabb feladat az új Nemzeti Színház felépítése lenne. És ezt össze kellene kapcsolni egy új, valóban nemzeti magyar színház és társulat megszervezésével."

CSISZÁR IMRE:

„...A Nemzeti Színház története a konzervatív és a korszerű színház harcának története. Akár egyik, akár másik színházeszmény mibenlétét azon a két szemponton keresztül lehet vizsgálni, hogy mit és hogyan játszik a színház. A konzervatív színházi törekvések azért lelhettek elsősorban ebben a színházban táptalajra, mert a klasszikus magyar és külföldi repertoár műsoron tartása — mely célkitűzés a mindenkori Nemzeti Színház koncepciójában elsőrendű helyet foglalt el — azt a könnyed megvalósítási formát választotta megjelenésül, amit úgy nevezhetnénk, hogy múzeum-színház... tehát eleve behatárolt drámakörből válogat, hiszen feladatának nem az aznapi néző szembesítését tekinti aktuális problémakörökkel, hanem egy hagyományos, kipróbált drámakört jár be újra és újra... A konzervatív színházi szemlélet tehát azon a szelekciós elven alapszik, hogy olyan irodalmi alkotásokból válogat, amelyek már többször bizonyították sikerüket ebben a színházban... A konzervatív és az újító törekvésekkel próbálkozó színház harcában azonban nem annyira a műsorpolitikai, tehát a darabválasztási szempontok a döntőek, sokkal inkább az, hogy az adott, mondjuk klasszikus művet milyen szándékkal, milyen cél érdekében akarja az egyik vagy a másik színház nézője elé tárni... Az úgymond hagyományos előadásmód egyaránt szolgálja a rendezők, a színészek, valamint a közönség kényelemszeretetét. Erre alapozva azonban nem léphetünk túl egy akár a legjobb értelemben vett muzeális előadáson. Ezek az elképzelések homlokegyenest különböznek attól az elvtől, amely a színházat létrehozta, s amely az itt és most bűvös szavaival határozta meg az emberi-művészi áldozatvállalást mint a színház örök kritériumát. A Nemzeti Színház, mely azt hiszem, meg kell hogy találja a maga pontosan behatárolható helyét az ország színházainak palettáján, elsősorban akkor válhat nemzetivé és nemzetközivé egyaránt, ha a konzervatív felfogástól megszabadulva szabadon tervezheti meg műsorpolitikáját, szabadon választhatja meg, hogy klasszikus repertoárját hogyan képes leginkább a mában működtetni, hogyan válhat az ország első színházává a korszerű színházi eszmék felé tett lépésekkel."

IGLÓDI ISTVÁN LEVELÉBŐL:

„A jövő nemzeti színháza feltehetőleg egy reprezentatív épületben működő olyan intézmény lehet, melyet az állam kiemelten támogat, hogy a benne folyó művészi munka függetlenségét biztosítsa. Függetlenítse az alkotói folyamatot azoktól a piaci szempontoktól, melyek a többi színházat az elkövetkező időben egyre inkább érintik majd... Mit lehetne tenni a jelenlegi Nemzetivel?... A nagyszínház épülete sajnos teljesen alkalmatlan feladatának betöltésére... Nézzük csak meg a látogatottságot, hiszen ezt javítani kellene, mert állítólag tragikusan rossz. A számok tükrében a látogatottság javítható ugyan, de hogy tragikus, ez túlzás. Ez évadi adatok, nagyszínház: október, kb. 60%; november, kb. 60%; december kb. 80%; január, kb. 70%; február első húsz napja kb. 85%... Talán jobban is el lehetne költeni azt az állami támogatást, amely az első pillanatban valóban igen jelentős összegnek tűnik: 395 385 000 Ft... De ebből azonnal visszafizet a színház 136 767 000 Ft-ot, üzemeltetésre és javítgatásra elköltött évi 60 752 000 Ft-ot. A művészek bérének átlaga 35 468 Ft. Nagy jóindulattal nevezhető közepesnek. A produkciók előállítási árai sem tékozlóak. A tizennégy bemutató 42 440 547 Ft-ba kerül... Hadd érintsem a legérzékenyebb kérdést, a művészi színvonalat. Ennek egyik alapvető meghatározója a társulat, amely finoman szólva meglehetősen heterogén. Persze erről nem a társulat tehet... Minden új vezetővel jött egy új csapat, s mikor menesztették a vezetőt, csapatának legjobbjai távoztak vele... A kevésbé kapósak maradtak. De vannak ebben az együttesben jelentős egyéniségek, és szárnyaikat egyre inkább bontogató fiatalok is szép számmal, továbbá itt működik színészetünk élő halhatatlanjainak jelentős része... Nos, végre itt egy kitörési pont: el kell küldeni az együttes egy részét... Kérem, aki majd ezt vállalja..., gondoljon abba bele, hogy a hetvennégy tagból több mint harminc elmúlt ötven éves... Megöljük őket, ha az utcára kerülnek... Világos számomra, hogy a rendezők tartózkodásának egyik oka az együttes volt. De csak az egyik, és nem a legjelentősebb. Tudtommal Sík Ferenc úgyszólván minden számottevő rendezőt megkeresett vendégrendezési ajánlattal; senki sem vállalta el. Talán a legfontosabbnak azt tartanám, ha elérnénk, hogy ez a magatartás megváltozzon... Változtassuk szakmai problémává a politikai problémát, amelyet egy rosszul és ízetlenül végrehajtott kinevezés okozott ezelőtt négy és fél évvel. Erről, azt hiszem, a kinevezett sem tehetett, még kevésbé az együttes...Annyit hallottam az utóbbi években, hogy meg kellene szabadulni a művészetnek a politikától. Mivel a művészetnek a politika nem sok hajlandóságot mutat erre, mi lenne, ha mi kezdenénk el az elszakadást?..."

KERÉNYI IMRE:

„Első pont: kell-e Magyarországon kiemelt helyzetben lévő nemzeti színház? Kell... mert ahhoz, hogy mérhető legyen Hegyeshalomig a távolság, szükség van a Láchídnál a nulla kilométerkőre... Színházaink iránytűje, ha ezt a szakma ki tudja termelni magából, a Nemzeti Színház legyen... Második pont: van-e baj a Nemzeti Színház háza táján? Van. A Nemzeti és a színházi szakma között az utóbbi időben szakadék támadt. Nem először történtik ez, az ok mindig politikai természetű... Adjunk szellemes szakmai ajánlatokat a megoldásra, s ezek valamelyikének elfogadására késztessük a politikát. Konstruktivitásunk híján csak politikai megoldás születhet, melyet kormányzati ciklusonként politikai ellenlépés követhet. Kinek jó ez?... Depolitizálni és dezideologizálni kell a Nemzeti Színházat, ennek első lépése természetesen az előző politika által kreált jelenlegi formáció kulturált felszámolása vagy szakmai legitimálása... Harmadik pont: kinevezés vagy pályázat? Pályázat... A magyar művelődési és közoktatási miniszter ne éljen kinevezési jogával, szakítson bátran a múlt rossz gyakorlatával... A pályázati kiírás a Nemzeti Színház egészére vonatkozzon, beleértve az igazgatói és/vagy főrendezői posztot, továbbá arra buzdítsa a pályázókat, hogy teljes koncepciókat vázoljanak föl, beleértve az átszervezés, az épületcsere, a társulatösszevonás vagy -szétválasztás esélyeit is... Ötös pont: hány pályázat várható? Lehet, hogy csak egy... Ha egy pályázat érkezik, a jelenlegieké.., akkor a színházi szakma megmérettetett és könnyűnek találtatott, mert nem tudott magából alternatívát felmutatni."

LÉNER PÉTER:

„A színházban nem eszmék kellenek, hanem személyiségek, és ezek a személyiségek mindig a kor legmagasabb szellemi, szakmai és etikai színvonalán megfogalmazzák az eszmét. Tehát a színház jövője nem az, hogy eszmékhez kell keresni személyiségeket. Ebből mindig doktrinér színház jön ki..., ebből soha nem jön ki élő színház, akkor mindig nyolcvanegyen lesznek a nézőtéren; a színházat személyiségeknek kell a kor legmagasabb színvonalán megfogalmazni..."

RUSZT JÓZSEF LEVELÉBŐL:

„...miért nem lehet megoldani, és mégis miért kell megoldani a Nemzeti Színház problémáját? Miért nem lehet megoldani? Mert a színháznak kezdetektől fogva aktuális politikai és közéleti célja és súlya volt. Ezt a funkciót ma már jobbára a különféle médiumok gyakorolják... Miért kell megoldani?.. Azért, mert a mai helyzetben nem adhatunk fel egyetlen hadállást sem, ahol társulat van vagy lehet..."

SZIKORA JÁNOS:

„Ez a tanácskozás egy olyan országban hangzik el, ahol negyven évig hazudtak... hazudott a politika, hazudott a művészet, sőt a művészet tulajdonképpen ebből az ügyes hazugságból élt meg. Persze, mondhatjuk, hál'istennek, ez is a múlté. A rendszerváltással eltűnt az a korszak, amely mindannyiunkat egy közös és mindnyájunk által jól tudott hazugságba kényszerített. Kétségtelen azonban, hogy a rendszerváltás óta ez az ország amnéziába esett... Most gyorsan mindent elfelejtünk, tehát el kell felejtenünk nekünk is szakmánk politikai köpönyegforgatóit, el kell felejtenünk a pártkongresszusok sztárrendezőit, és tudnunk kell: ahhoz, hogy tovább éljünk, ezekről nem illik beszélni. Én mégis azt javaslom, hogy ne csaljunk és ne hazudjunk tovább. Tehát ne használjunk tovább bizonyos mondatokat... Ne beszéljünk a Nemzeti Színház épületének problémájáról. Ne beszéljünk a magyar drámairodalom ápolásának feladatáról... Ne beszéljünk róluk valami helyett. Ne beszéljünk róluk a színház lényege helyett... A Nemzeti Színház a nemzeti önismeret és a nemzeti lelkiismeret tükre kell hogy legyen... A radikális Nemzeti Színháznak... előbb a színpadon kell felépülnie, s csak utána lesz méltó arra, hogy hajlékot kapjon. Fordítva ez nem működik... A magyar irodalom ápolása a másik olyan szlogen, amely mögé éveken keresztül kényelmesen el lehetett bújni... Azt mondjuk: a Nemzeti a magyar dráma otthona. Na de miért? Van olyan magát komolyan vevő magyar színház, amely a magyar drámát nem veszi komolyan?"

VÁMOS LÁSZLÓ:

„Szeretném eloszlatni azt a tévhitet, hogy a Nemzeti Színház eszmei megfogalmazás hiányában van válságos helyzetben, mert válságos helyzetben van. A válságos helyzet oka egyszerű... hiányzik egyetlen alkalmas személy, aki száznyolcvan fokos fordulattal meg tudná változtatni a Nemzeti Színházról alkotott képünket. Nem értek egyet azzal, hogy épület, semmivel a világon nem értek egyet, csak azzal, hogy egyetlen egy személyre van szükség. Ahhoz a személyhez ugyanis elmegyek, ha színész vagyok, ha rendező vagyok, ha technikai személyzet vagyok. Valaki, akiben bizalmam van."

Metky Ödön MDK

Rakodómunkás, gipsz

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Metky Ödön

"Bünbánó Magdolna" c. szobrát bemutatja a lap a "Mübarát kiállitásáról.
Repr.

Tarka Barka c. rovat
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941, nov. 21-27.
IV. évf. 47. sz.

M. D. K

METKY ödön

Buda ferencesek temploma (Mártírok u. 23.) Padmai Szt. Antal fából faragott szobra (1956)

Budapest müemlékei II. kp. 1962. 236. l.

Metky Ödön

MDK

Hüttl Marianne, gipsz

Műcsarnok 1937 Téli Kiállitás

Metki Ödön

MDK

Tanulmányfej

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

Metky Ödön
nobrát
romai Coll. Hungaricum
Orszöst 1939/40
24.e

Metky Ödön (1906, Budapest, róm. kat.) szobrászművész. Osztondíjas éve alatt több szobrot alkotott: Szűz Mária a gyermekkel, Találkozás, Corselli tábornok arcképe stb.

Páriz-Pápai: A téli békességéről

VII. 269.

MDK

Metky Ödön

Sifutó, gipsz

Sportdij-kiáll.képes tárgymutatója. Iparm.Muz. 1940. márc.

MD K

Metky Ödön, szobrász

Boldog Margit. Terrakotta,

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. " A Magyar Müvészetért".
1943,május 16-30. Kat. 11.l.

Metky Ödön

Kőamfóráit a Jubileumi Parkban állították fel.

Berzo László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

5081

Metky Ödön

Bemutatott műve:

„Szent Gizella", mórvány, 22x6.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti

Kiállítás, Budapest, 1968.

131

Metky Ödön MDK

Mária koronázása, márvány
Angyali üdvözlet, gipsz

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr.-márc.

MDK.

Metky Ödön szobrász.

/:Ernst-Muzeum kiállitás:/

Pesti Hirlap, 1938. április 1o. 1o. lap.

MDK

Metky Ödön

Magdolna, szobor, gipsz

Fővárosi Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

METKY ÖDÖN

Hüttl Marianne. Gipsz

Metky Ödön [illegible] MDK

Képek a Kossuth -rádio csütörtök 9.oo órai müsorából
A budai várbazárban dolgozó szobrászmüvészekről.
MAGYAR RÁDIO és Tv. 1963 febr. 17.

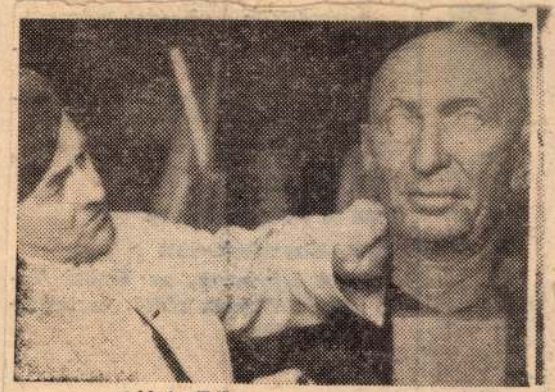

Metky Ödön

.

Metky Ödön, [illegible] MDk

Pályázik a Tiszapalkonyai Erőmű és a czepeli Tranzit ámház homlokzatára kerülő „képzőművészeti alkotások" elkészítésére.

–: Nyolczannég képzőművész készít új alkotásokat nagy ipari városoknak, ciszéki iskoláknak

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 3. S. l.

MDK

Metki Ödön, szobrász.

Gerelyvető gipsz

Mücs.-Tav. tárlat a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 14. l.

MDK

Mettky Ödön

Önarckép, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

MDK

Mettky Ödön

Önarckép, gipsz

B.I. balletművésznő, gipsz

Jedlik Ányos, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

Metky Ödön

Favágó, gipsz
Sztálin emlékműhöz készült dombormű
fénykép

III.M.Képzőművészeti Kiállitás 1952. dec.
1953. március katalogusa, 19 lap

MDK

Metky Ödön szobrászművész

1939-4o. évra állami ösztöndij, római Magy. Int.

Szépművészet, 194o. 1.sz. 22 l.

MDK

Metky Ödön szobrász
Bünbánó Magdolna

Ujjas A: Őszi Tárlat. Nemz. Ujs. 1943. okt. 10.
15 l.

Metky Ödön

Férfifej, terrakotta

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 14 1.

Metki Ödön

Mücsarnok srobrasi Andrásy ut 71.

1928/29. téli liatt 182

~~Schole Gpula X. 124.~~

Metky Ödön

Assisi Szent Ferenc,
terrakotta
Jézus keresztelése,
márvány

Müvészeti Hotek Pécs

1941.

egy nagyobb művészi igényu, kisebb társadalmi rétegnek állnak rendelkezésére.

MDK

Metky Ödön szobrász

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 90.l.

Metky Ödön

VII. éves szobrászhallgató 1938/39. tanév végén megkapta a főiskola kitüntető érmét.

Ferképzőművészeti Főiskola évk 1937/39. 123. l.

Metky Ödön

ösztöndíjas tanársegéd

1937/38.

METKY ÖDÖN VI. é.
Bory Jenő tanár szobrász-osztályában.

Ferkó pzomfoiskévk

1937/39

136. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Metky Ödön

ösztöndíjas tanár -

szeged, 1938/39

METKY ÖDÖN VII. é.
a „Művészeti bonctan" című
tárgynál.

Ferképzomfoiskévk

1937/39.

136.0.

Metky Ödön

Szent Margit. gipsz

Müvészeti Hotok Komárom

1941.

Bethlenszentmiklós hat mit seinem in Siebenbürgen neuen, italienischen, eleganten Palazzostil die mittelalterlich-burg

Methy Ödön

[illegible]

II. Törökvész-út 42

MKSz 1947

Mathey Ödön
nobrász

M.D.K.

Tersánszky J. Jenő-t jelenítette
meg művében.

Losonci Miklós: Három kiállítás
Művészet, 1968. október - 46 lap.

Metki Ödön

MDK

Gerelyvető, gipsz

Miccarnok 1952 Tavaszi Tárlat

MDK

Metky Ödön szobrász

A pesti belvárosi plébánia templom szentélyének zárókőveinek domborművei, jelképek, gipsz. 1948

Gerő László: A pesti belvárosi plébánia templom
Müemlékeink 1956, 41. l.

MDK

METKY ÖDÖN

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. dijnyerteseinek névsora
N.Szal. 1942. jun.

MDK

Mettky Ödön

B.I. balettmüvésznő, gipsz

Jedlik Ányos, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Mus. 1952. aug. 11 l.

MDK

Metky Ödön

Tanulmány, gipsz

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 13 l.

MDK

Metky Ödön

Madonna, gipsz

Fiatal magyar képzőműv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 11 l.

Lutky Ödön

Új képzőművészeti alkotások Budapesten

Emlékművekkel, szobrokkal, helytörténeti témájú alkotásokkal, díszítő plasztikákkal gyarapodik jövőre Budapest. A Fővárosi Tanács művelődésügyi főosztályán elkészült képzőművészeti terv kiemeli: ezúttal is olyan művek alkotásának segítését, ösztönzését tűzték célul, amelyek kedvezően alakítják a főváros esztétikai arculatát, s hozzájárulnak a lakosság ízlésének fejlesztéséhez.

A spanyol polgárháború hőse, *Zalka Máté* halálának 50. évfordulója alkalmából mellszobrot avatnak fel a nevét viselő téren, Kőbányán. E [illegible] a Béke és Barátság Park-

sánszky Józsi Jenőről mintázott mellszobrát Kispesten, a Szabó Ervin Könyvtár előtt leplezik le. A VI. kerületi Hunyadi téren *Derkovits Gyulának*, a XI. kerületi, róla elnevezett úton *Karinthy Frigyesnek* állítanak szobrot.

Makrisz Agamemnon díszkútját a VIII. kerületi Kulich Gyula téren, a Józsefvárosi Színház előtt, *Varga Imre Várakozók* című díszkútját pedig Óbudán, a Hajógyár utcában helyezik el. A lakótelepek képzőművészeti alkotásokkal való gyarapítására nyílt pályázatot hirdettek ez év júniusában, a művészeknek e hónap [illegible] kell beadniuk pályamunkái-

Népszabadság, 1986. XI. 27

Metky Ödön

rajza

A Ferenc József koronázási jubileumi díj pályázatán dicséretet nyert.

Magyarország

1933. dec. 3.

Metky Ödön

a Szinyei Társaság

tavaszi szalonjában

kitüntető elismerést kapott.

Magyarság

1938. ápr. 10

Metky Ödön

Képrôm. fôisk. kiáll.
1937

Éva, gipsz
Tanár: Sidló F.

* FITZUS ZOLTÁN *
Gyergyószentmiklós

BUDAPEST
12 III. 15 10
62

Metky Ödön

VI. éves

1937/38. 40 P állami

ösztöndíj

Ferképzőmfőiskévk

1937/39. 115. l.

Assembly Dr.

Metky Ödön

VII. évf.

Cegl

A **Magyar Éremművészeti Egyesület** által 1938/39-ben a Főiskolán meghirdetett érempályázatot, amelynek tárgya „A Felvidék visszatérése" volt, Metky Ödön VII. é. szobrászhallgató nyerte (50 P-s díj) s egyben az Egyesület és a Főiskola kiküldötteiből alakított bíráló jury dícsérő elismerésben részesítette Ugray György IV. é., Csicsatka Ottokár IV. é. és Kallós Elek I. é. szobrászhallgatókat is sikerült terveikért.

Ferképzőmfoiskévk 1937/39

121. l.

Vorgefunden
Kontrolliert

Metky Ödön, szobrászm.

Néhány márványrelieffel, szép szoborral teszi változatossá a "Mübarát" kiállitását. Elég sablonosak témái.

Tavasz c. szobra még legjobb, bár a fej öreges vonásai nem illenek az alak valában üde, friss lendületéhez.

Dr. Fekete Lajos: Három kiállitás.
"Mübarát" kiállitása.
Reformatus Élet. Bp. 1941. nov. 15. 8.l.

MDK.

Metky Ödön festő

/:Kitüntető elismerést kapott:/
Ernszt Muzeum Tavaszi Szalon kiállitás.

Pesti Hirlap 1938. április 1o. 1o. 1.

Metky Ödön szobrászművész

A Várkert Bazár műtermében dolgozik a művész.

Metky Ödön műtermében. (repr.)

Schneczi Tóth János: A Várkert szobrász-műtermében.

Népművelés, 1968. dec.

Metky Ödön

— **Elhunyt Metky Ödön** szobrászművész, életének 79. évében. Hamvasztás utáni búcsúztatása augusztus 12-én, hétfőn 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben. — Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja.

Népszava 1985. VIII. 8.

Metky Ödön

Meghalt Metky Ödön

Életének 79. évében elhunyt Metky Ödön szobrászművész. Hamvasztás utáni búcsúztatása augusztus 12-én, hétfőn 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben — közli a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja gyászhíre.

*

Metky Ödön a Képzőművészeti Főiskolán tanult 1926 és 1931 között. Alkotásait 1928 óta állították ki, tárlatain portrékat, stilizáló figurákat láthatott a közönség. A gellérthegyi Jubileumi parkba nagyméretű kőamforákat készített. Budapesten több díszkútja látható.

Magyar Nemzet 1985. VIII 8.

Metky Ödön

Termálfürdő és fedett uszoda, Kaposvár. /Kiss István építész, Moess Tiborné, Hornicsek Klára belsőépitész, Kiss Nagy András , Metky Ödön, Nyirő Gyula szobrász, Majoros Hédi, Simó József, Simon János kerámikus, Németh Györgyné kertterv. - Ism: Győrfi Endre, Müszaki Tervezés, 1968.5.sz.26-29.l. - Mueller Éva P., Magyar Épitőművészet, 1968. 5.sz.53-57. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.
155.l.

METKY ÖDÖN, szobrász

1933-ban Párizsba utazott, ahol Huszár Imre mütermében dolgozott. 1937-ben újból Bpe[illegible]ten van, a Főiskolán ta-
[illegible] Rómába utazott, a Col-

SZIGETI ISTVÁN: Metky Ödön szobrászművész érmei és plakettjei 9/297/old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

METKY ÖDÖN, szobrász

Szül. 1906-ban Bpesten. A Várkert Bazárban lévő műtermét 1943-ban Berán Lajos halála után pályázaton kapta meg. 1922-ben, mint kőfaragó kezdte. segédlevéllel zsebében iratkozott be 1926-ban a Képzőművészeti Főiskolára., ott Sidló Ferenc tanitványa volt. 1931-ben megnősült.
9/297/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Metky Ödön szobrászművész érmei és plakettjei 9/297/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

METKY ÖDÖN, szobrász

Résztvett a Sportdijkiállitáson 1940-ben; 1941-ben az Egyházmüvészeti Kiállitáson; 1942-ben a Velencei Biennalén. 9/297/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Metky Ödön szobrászmüvész érmei és plakettjei 9/297/old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

METKY ÖDÖN, szobrász

Szül.1906.Bp.Kőfaragó volt.1926-tól Képzőmüv.Főiskolán Sidló tanitvány.Párizsban,majd Rómában tanult tovább.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.- 1959.-DR NÓNAY TIBOR 1959.férfi arc képe b.105 mm.egyold.öntött,bronz. A II.Szemklinika professzora/.9/297/ old.

SZIGETI ISTVAN: Metky Ödön szobrászmüvész érmei és plakettjei 9/297/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

METKY ÖDÖN, szobrász

Szül.1906.Bp.Kőfaragó volt.1926-tól Képzőmüv.Főiskolán Sidló tanitvány.Párizsban,majd Rómában tanult tovább. ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1960.-DR CSAPÓDY ISTVÁN PROFESSZOR ALAPBÓL KIEMELkedő férfi arckép félbalra.H/.FŐORVOSI MÜKÖDÉSÉNEK EMLÉKÉRE 1924-1960.szemorvosi műszer.105 mm öntött bronz./János kórház szemészprofesszora/ 9/297/.old.

SZIGETI ISTVAN: Metky Ödön szobrászmüvész érmei és plaket.jei 9/297/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

METKY ÖDÖN, szobrász

Szül.1906.Bp.Kőfaragó volt.1926-tól Képzőmüv.Főiskolán Sidló tanitvány.Párizsban,majd Rómában tamált tovább.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1939.-VIRTUTE VINCES,két iskolásfi egyik könyvezmásik evezőt tart,háttérben a bajai város háza.H/.CISZT R III BÉLA GIMN SPORTKÖRE 1939.3 sárközi virágmotivum,60 mm.öntött,bronz. 9/297/.old.

SZIGETI ISTVAN: Metky Ödön szobrászmüvész érmei és plaket.jei 9/297/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

METKY ÖDÖN, szobrász

Szül.1906.Bp.Kőfaragó volt.1926-tól Képzőmüv.Főiskloán Sidló tanitvány.Párizsban,majd Rómában tanult tovább.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1946.-SKOLIL OTTÓ-1905-1945.férfi arcképe j.105 mm.egyold.öntött,bronz./Neves szinlamászó turosta volt./.9/297/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Metky Ödön szobrászmüvész érmei és plakettjei 9/297/old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVII. 1961. 17.sz. Bp.

Metky Ödön

az alábbi lakóház
római mintájú mozaik
padozatát fenti készítette.

Repr.

Magyar Épitőművészet. 1942. 160, 161. l.
(Lakóház a Rosko-
vics-utcában, képekkel.)

)ni bencés-templom, melyet egy
:nceseknek kezdett építeni, de az
Háromboltszakaszos, a nyolcszög
már háromhajós, szintén boltozott
árom hajó egyforma magas. Az
készült el, mégpedig formáiban
/. századi építkezés, vagy átépítés
a templom melletti — ma erősen
káptalan-terem formái, különösen
s alakokat ábrázoló szép konzolai.
y elhelyezése nagyjában megfelel
ülönösen formáival még az ország
ıl négy, felül nyolcszögű tornyot
ıt körbe. Ennek a toronytípusnak
l találjuk meg. Itt az ötszögletű
e, ami építészetileg ritka, ötletes
:arcsú, fínom alkotást, kősisakja
lték. Ugyancsak ennek a típusnak
tszögletű tornya, melyet azonban
ára úgyszólván teljesen átépített.
) alaprajzú csoportjához, a leg-
:kében, Lőcsén találjuk. A lőcsei

Metky Ödön

MDK

New York-palota
Lenin krt 9-11.
Hauszmann 1891-95. Szobordisz Senyei K.

Freskóit Lotz Károly, Magyar-Mannheimer Gusztáv és mások festették.

Helyreállitva 1953-56 és 58-59.
A szobordiszt Boldogfai Farkas Sándor, Metky Ödön, Sóvá ry János faragták ujjá.

Repr. 250. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
152.l.

MDK

Metky Ödön, szobrász

" Vitrinben lévö kis szobrai megkápóak".

R.Szüröli Ilona: "A magyar művészetért" mozgalom nagy kiállítása. Műcsarnok. Uj Magyarország 1943 máj.16. 13.

Metky Ödön szobrászművész

Pályaművét dicséretben részesitette, a Ferenc József jub.alapitvány 1933 évi szobrászati díját odaitélő bizottság.

P.H.933.XII.3.
B.H.933.XII.3.

MDK

Metky Ödön, szobrász

/ Fiatal m.szobr.- Bp.szfv.gyüjt./

Bünbánó Magdolna. Gipsz.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat.1943.okt.2.-nov.1. Kat. lo.l.

MDK

Metky Ödön

Anya

Magdolna

Angyali üdvözlet

Dr. B. Bakay M.: Kiállitás. Nemzeti Ujság 1941. nov. 9.

Gyűjtés helye: .....

MDK

Metky Ödön

Magvető

Matyó nő

Dr. B. Bakay M.: Kiállitás. Nemzeti Ujság 1941. nov. 9.

MDK

Metky Ödön

Matyó menyecske

Magvető

A Mübarát XIV. kiállitása. Szépmüvészet 1941. 331.l.

MDK

Metky Ödön

Önarckép

Tavasz

R. Szörédi I.: A Műbarát termeiben...Uj Magyarság 1941. nov. 9.

MDK

Metky Ödön

Magdolna

Szent Ferenc

Anya

R. Szörédi I.: A Mübarát termeiben...Uj Magyarság 1941. nov. 9.

Mettky Ödön

MDK

Kutfigura, gipsz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Mettky Ödön, szobrász.

Matyó leány.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásai. 1938 jul.1.-aug.1.
Kat.2o.1.

MDK

Metky Ödön

Gogolák L: 5.M.Képzm.kiáll. kisplaszt. művei.
SzM. 1955. 172 l.

METKY ÖDÖN

Favágó. Gipsz 3o cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

MDK

Metky Ödön, szobrász

Én magam. Gipsz.

Műcs.-IV.M.Képzőm.Kiáll.1954 jan.-febr. Kat.2o.1.

MDK

Mětky Ödön, szobrász

Ra-kodómunkás. Gipsz.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll.1954.dec.-1955.jan.Kat.3o.l.

Metky Ödön

Nemzeti Szalon
1929 május.
Tavaszi
Szalon

1200.–

METKY ÖDÖN
136 Tanulmány, gipsz

9410.

val ellátott börtönben a földön
oz lánczot Thökölyt, kit a háttérben
l meg. Felirata a kép fölött két sorban:

ICO TEKELI
origionato in Varadino.

Van Westerrhaut
Iuseppe a Capo le Case cō. lic. f.

cm.

5-313.

Metky Ödön

festő

cd

A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter az Országos Ösztöndíjtanács javaslatára az 1939—40. akadémiai évre Basilides Barna festőművésznek, Metky Ödön főiskolai tanársegéd szobrászművésznek, Szakáll Ernő díszítő szobrásznak adományozott magyar állami ösztöndíjat a Római Magyar Intézetbe, míg Patai Mihály grafikust olasz állami ösztöndíjra jelölte az Ösztöndíjtanács.

Képzőm. Közlöny

1939. 2. sz.

MDK

Metky Ödön

Madonna, gipsz

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Mücs.

MDK

Metky Ödön

Nemzeti Képzőművészeti kiállitás. Az Ország
1944. jun. 17. 8.1.

M.D.K.

Metky Ödön szobrászmüvész

"Madonna" c. szobrával szerepel a Római Magyar Akadémia kiállitásán, amelyet az olasz uralkodó nyitott meg. A szobor repr.-ját bemutatja a lap.

C.D.: Magyar ok Rómában c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. juni 7.-13.
III. évf. 23. sz. 20. lap

Mettky Ödön

Amphora (6)
200 cm., 225 cm., 270 cm.,
haranti mérő –

Bpest, XI. ker. Gellért hegy, Jubileumi Park.

Tájékoztató, 64/65, képzőm. Igazmi-
néheti Lektorátus

30 l.

MDK

Metky Ödön

Kut kancsóval, bř.

Az állatöv jelei, terr.

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 196o

Metky Ödön

szobrász

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.
Szépen komponált női aktjában már a stilus is föl-csillan.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

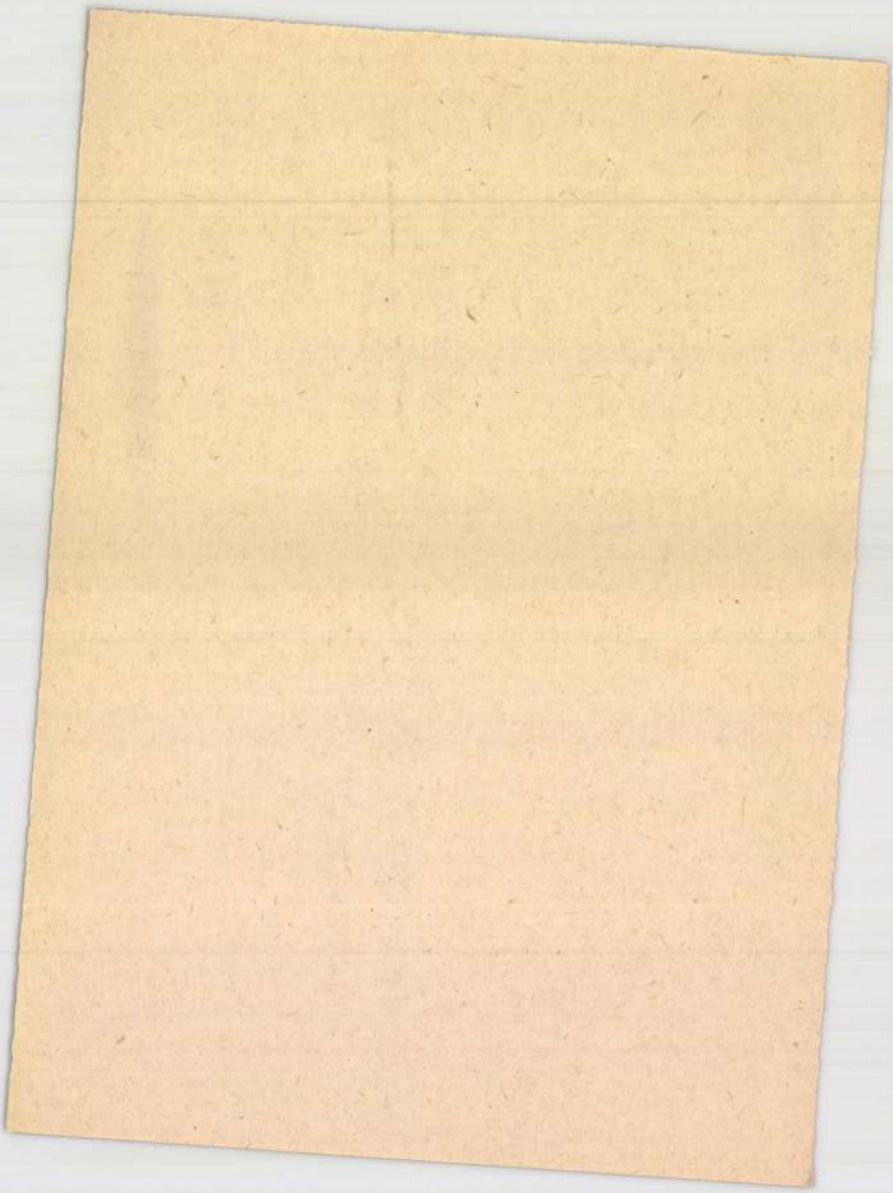

Metky Ödön

MDK

Bünbánó Magdolna, gipsz

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

Metky Ödön

MDK

Boldog Margit, terrakotta

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Metky Ödön

P.H.931.IV.5.
P.N.931.IV.5.
Ujság,931.IV.5.
Est,931.IV.5.
M.931.IV.5.

— **Tavaszi szalon.** A Nemzeti Szalonban most hatodik éve nyílt meg első izben a *Szinnyei-Merse-Társaság* pártfogása mellett rendezett „tavaszi szalon", — a fiatalok kiállítása. Ezeken a tárlatokon eleinte nagyobb utazási ösztöndíjakat adtak ki, de a gazdasági helyzet leromlásával megszűntek a díjak — s a díjak megszüntével megszünt a jobb művészifjak érdeklődése. Vagyis, most az a helyzet, hogy a tárlatok színvonala is lesülyedt. Sőt! Az összes termekben megismételhetjük Dante bus verssorát: „Lasciate ogni speranza" — és ezt a föliratást: *vigasztalan... vigasztalan!* Hetvenegy kiállító 133 műve közt nincs egy tucat, amit örömmel nézünk meg. Folyton uj és uj nevek, mindenféle próbálkozással és törekvéssel, — de igen nehéz elhinni, hogy ezek közt a közeljövő kiválóságai rejtőznek. A „Tavaszi Szalon"-ban néhány jobb szobormű a legkomolyabb igéret. Ilyen *Csucs Ferenc* „Bünhődés" című női aktja szép mozdulatával, ilyen *Metky Ödön* „Éva"-aktja, *B. Barnabás Imre* finom feje: a „Szenvedés" és *Gárdos Miklós* „Boxoló" c. cementszobra. A pikturában *Czene János* mezei munkásai és hegedűt tartó férfija, *Gallé Tibor* artisztikus „Alkonyat" c. aquarellje, *Radnay Miklós* két finom városrészlete, *Hollós Mattioni Eszter* „Fehér lányok" a magyaros genre-themáin, *halasi Horváth István*

MDK

Metky Ödön

Diszkut /MOM terv/

Diszkut /Lágym.lakótelep, terv./

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Műcs. 1962.

Metky szobrász

Ülő nő c. szobra szerepel a

Kinyei Társaság „Tavaszi Szalon"

c. kiállításán az Ernst Múzeumban

(emlitve)

Magyar Hirlap 1938 IV. 10

Metky Ödön szobrász M.D.K.

Tersánszky J. Jenő, bronz

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról, lo. 1.

Metky Ödön

Tersánszky J Jenő büsztjével szerepelt a Mücsarnok-
ban az állami vásárlások kiállitásán 1968-ban.

Vigilia 1968. szept. 638.l.

Metky Ödön szobrászművész

Pályamúvét dicséretben részesitette, a Ferenc József jub. alapitvány 1933 évi szobrászati díját odaitélő bizottság.

M.U.933.XII.3.

Metky Ödön

A Kiss István építész által tervezett kaposvári termálfürdőt és fedett uszodát díszítő képzőművészeti alkotások készítői: Kiss Nagy András és Nyirő György szobrászművészek, Majoros Rédi, Sinó József, Metky Ödön és Simon János iparművészek.

P.Mueller Éva: Termálfürdő és fedett uszoda, Kaposvár. - Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 53-57. l.

M. D. L

METKY ödön szobrász

Díszkútját (hágymányosi jéj lakolelen)

homokózónak, lubicholónak használták

a gyerekek

Vig István: Szobrok nyugdíjban?

Bürokratikus huzavonák miatt sok

alkotás raktárban tevér

Magyar Nemzet 1961. 16. 3. l.

Metky Ödön

VII. éves

1938/39. 90 P állami ösztöndíj

1938/39. Ferenczy István emlékezeti díj 110 P

Ferképzőmfoiskévk 116.L
1937/39

[illegible]

„Europa"
film könyv laptegyenti vállalat

Budapest
V Vizsgrádi út 36 r.

Gari Melchers: A prédikáció

Pesti Műegylet kiállításán szerepeltek holland művészek, 1889-től rendszeresen küldték festményeiket, grafikáikat a Műcsarnok tárlatára. Műveik magyar magángyűjtemények értékei lettek. A művészkapcsolatok, kölcsönös utazások segítették egymás művészetének jobb megismerését. Az I. világháború után sok magyar festő utazott hosszabb, rövidebb időre Hollandiába. Többen letelepedtek. A „hágai iskola" a XIX. század művészetében kiemelkedő szerepet játszott és nemcsak Hollandiában. Tagjai sem csak a városban élők köréből kerültek ki, de képeik a táj jellegzetes egyediségét tükrözik: szélmalom, csatornák, tenger, halászbárkák, paraszti udvar, nádas — a holland vidék természetközelsége, az ember és a természet erős kapcsolata. A mindennapi élet, a küzdelmes hétköznapok, az öröm pillanatai, a család bensőséges kapcsolata éppúgy témája képeiknek, mint a templomi belsők. Idősek és fiatalok ünnepi órái. Látni, érezni, hogy nemcsak jelen vannak a templomban: testben és lélekben, gondolataikban a templomban vannak (Gari Melchers: Holland nők a templomban, Wilhelm Leibl: Három nő a templomban). Számukra abban az órában nincs más csak a templom zárt köre, a pap beszéde, az ének, a magukban imádkozás, az elmélyedés a hitben...

A kiállítás érdekessége, hogy bemutatja Vincent van Gogh korai műveit, főként grafikáit, melyek a hágai iskola hatását tükrözik. Másik érdekessége a kiállításnak — s ez jó gondolat volt —, hogy a Haags Gemeentemuseum kitűnő válogatását a budapesti Szépművészeti

Megtekinthető 1996. február 11-ig. (Budavári Palota C épület földszint.)

Schelken Pálma

gedheti magának a forma valamelyes megbontását, e renden belül kérlelhetetlenül következetes marad. E költemény kivételes tisztasággal szinte halmozza a poéta mesteri pillanat- és hangulatmegragadását, e hangulat színekkel, fényekkel illanó voltának felvételét; egyszersmind ritka pillanat is (a szigligeti alkotóház világtól független derűje), hiszen a vele egy időben keletkezett művek mögül a való és a hozzá való viszony sejlik. Az '56 utáni korszak jellegzetes etikus vonása: a honszeretet és a bizakodás, amely korábban a múlt századi forradalom és szabadságharc utáni magyar költészetnek volt sajátja.

Megrendítő és tanulságos összevetni a negyvenes évek elején született verseket a búcsú csaknem öt évtizeddel későbbi méltóságával. Nem hiszem elegendő magyarázatnak, hogy aki lelkészlakból indult, kegyelmi állapotban hagyja el a földi

vége felé eszmélkedve és tájékozódva, válása, sikertelen első házassága után próbálja meg rendezni, rendbe tenni az életét. Az ifjúkori lázadások és útkeresések könyve ez, a baráti kapcsolatok és a baráti társaságok, a közös tervezgetések és a nagy ivászatok, a viharos szerelmi kalandozások és az elkerülhetetlen önmeghatározások, a keserű csalódások és a lelkiismereti válságok, a kínos szembesülések és a szakadatlan próbálkozások, újrakezdések időszakáé, amely megelőzi felnőtté érésünket, felelősségteljes és többé-kevésbé rendezett keretek közt zajló létezésünket. Ez a modern hangvételű, igényes prózai mű úgy idézi fel az álmodozások korát, a féléber létezést, az ábrándozások és képzelgések időszakát — amelyet folyton fölkavar és megzavar a könyörtelen valóság, s ahonnan szünet nélkül, sóvárogva

s más szóra nem nyílt, csak gonoszra,
ki lábad alá parazsat szórt,
s gyilkos, tüskés bozótba hajszolt,
ki, hogy a célt már-már elérted,
galádul elgáncsolta lépted,
ki felgyújtotta háztetődet,
s földönfutót csinált belőled,
ki oltáraid mint garázda,
kontár próféta meggyalázta,
ki némaságra kényszerített,
s szent álmaidra vert bilincset,
ki épségednek annyit ártott,
hogy sírodig nyilall a károd.

Sose mondd, hogy betelt a mérték,
mert minden létben az az érték,
mit a másik létért cselekszik.
Teljes emberré nem lehetsz, míg
nem lesz erőd, hogy megbocsáss.
Ha majd a túlsó parton állsz
bíráddal szemközt, hogy kívánjad,
hogy elnéző legyen irántad?

Győrffy Attila:
A köd

Egyedül és gyáván. — Roppan a gally,
a levél-ázadék ritmusa a csendé.
Távol harsona-hang-harmatozta ég:
a magasság mindenség-messze... Dal

patakzik a rét tompa ormain, s halk
raja a pisztráng-síkos leveleknek ég
hideg tűzzel, s alákereng az őszi fény
villanat-gerezdjeitől tigris-csíkosan;

s a szanaszét hempergő/heverő ős-
árnyban
minden idő elül: elmúlás-örök,
mintha kísértet gázolna (hintaja
véres) —

lovak gyűlnek, a világ hada fogytán
van —,
fürésztik fátyluk lomhán a vak ködök:
egyedül, árván áll vártáin a lélek...

Balla Máté:
Rembrandt

Csend van. Üres az ég,
a műterem, a vászon.
Ha már nem sietsz, nem
félsz és nem remélsz,
akkor valami földöntúli
fény fog feltámadni eb-
ből az üres látomásból.

Ez az arc én voltam?
Ez az arc én vagyok?
S így megöregedtem?
Míg hittem mesterségem,
volt hitem; mióta por
vagyok, már csak portré-
im hisznek helyettem.

Az emlékezés paradicsomában

Amikor a nyár végi esőzések a rigók örömére elkezdődtek, s a város felett úszó esőfelhők a széltől korbácsolt Dunában már nem lelték kedvüket, Tengődi úr a Gellért-hegy oldalában, ahol szabad idejében a vadon élő macskákat etette, s nem győzte a gyalogútra tévedt csigákat biztonságba helyezni, nehogy a magukról megfeledkezett szerelmesek eltaposják őket, elhatározta, hogy elvonul egy szőlőbeli hajlokba emlékezni.

Mivel pénzküldeményt sehonnan sem várt, s az élet apró örömeit megbecsülte (melyek közé a díjbeszedővel való elmaradt találkozások is beletartoztak), meghúzta magát vidéken, hogy emlékei között rendet tegyen. Olvasta ugyanis valahol, hogy az emlékezés az a paradicsom, amelyből soha nem űzhetnek ki bennünket... És ő úgy volt az emlékeivel, mint az az úriember, aki az állatkerti sorsoláson oroszlánt nyert: a nyereménye kerekedett fölébe... És eszébe jutott régi kedves barátja, aki mindig arra vágyott, hogy szabadon élhessen egy kis házban, azt sem bánva, ha nem telik neki csak kenyérre, szalonnára, borra és hagymára... Úgy mint Berda Józsefnek, a vagabund költőnek, aki telente újpesti cipészműhelyekben melegedett, s hátizsákjában vitte boldogan minden vagyonát, mert szinte egész életében ágyrajáró és albérlő volt csupán...

Tengődi urat az is elgondolkodtatta, miért van az, hogy a tehetőseket a szegénység irritálja? Hallott egy történetet, melyben a kispénzű banktisztviselő uzsonnája egy vajas zsemlyéből állott. Ezt apró kockákra vágta, s minden darabka lenyelése után felkiáltott: „Ez egy finom falat volt!" Amikor az igazgató meghallotta, úgy intézkedett, hogy az altiszt a kávéházból a tisztviselőnek ugyanazt a reggelit vigye, amit magának hozatott. Berda Józsefnek pedig élete alkonyán az Írószövetség lakást vásárolt.

És felidéződtek a vajas zsemlyével kapcsolatban Tengődi úrnak vidéken töltött napjai, amikor hetente egyszer a kemencét befűtötték, hogy a kerék nagyságú szakajtókban pihenő tésztát reggel bevessék. Hat szakajtóban kelt a kenyérnek, a hetedikben pedig a kalácsnak való, s vacsorakor, amikor az asztalt körülülték, Tengődi úr nem tudta eldönteni, hogy mit is egyék? Mert volt a dús asztalon házilag köpült írósvaj, meleg tej és kalács, a tálakon sült hurka, kolbász, szalonna, hideg pecsenye, tepertő, sonka, s csatos üvegekben a gazda saját vörös és fehér bora...

És Tengődi úr arra is határozottan emlékezett, hogy volt idő, amikor a pesti háziasszonyok még nem feledték el a kenyérdagasztás tudományát, és a kenyérsütést a pékek is vállalták. S ki hinné manapság, hogy az asszonyok nemcsak a kenyeret, de a süteményeket is a pékségekbe hordták? Tengődi úrék a Fonyódi nevű pékségbe jártak, melynek fedett belső udvarán sorakoztak a kisütött kenyerek és házitészták. S míg Tengődi úr édesanyja a piacon vásárolt, fiát a Retek utcai borbélymester kezeire bízta. Ferenc Józsefnek hívták a mestert, aki sokáig agglegényeskedett, míg egy fodrásznőt el nem vett. Ferenc József ettől kezdve arról lett nevezetes, hogy akaratát a vendégein gyakorolta, mert mindenkinek olyan frizurát készített, amilyet ő akart... E műhelyben nyírták kopaszra Tengődi úr barátját nyaranta, hogy megerősödjék gyenge hajzata.

Tengődi urat Ferenc Jóska nagy gimnazista koráig fodrászolta, s hiába volt minden kísérlet, hogy valami divatosabb hajvágást kiharcoljon, a mester nem engedett. S amikor Tengődi úr emlékei között matatva idáig eljutott, megbánta, hogy annak idején fodrászt váltott. Mert most utólag úgy érezte: Ferenc Jóskával együtt a gyermekéveit is végleg elveszítette.

Burger János

be kezdjenek?

— Egyrészt a Pál apostol című kazetta sikere, másrészt pedig az a jóleső érzés, ami eltöltött minket, amikor az kész lett.

Miért éppen a Hegyi Beszédre esett a választás?

— Több bibliai témát is felvetettünk, melyek közül végül Sumonyi Zoltán választotta ki ezt az anyagot. Az Evangélium alapján készültek el a versek, a középkori himnuszok versformáiban. Ezeken aztán csak kisebb igazítani-valónk volt: például változtattunk a sorrenden vagy éppen valami prozódiai szempontból szerencsésebb változatot kértünk a költőtől.

Tehát előbb volt a vers és aztán a dallam?

— A versek kellenek ahhoz, hogy elkezdjem. Akkor is, ha van már homályos elképzelésem, alapvetően a vers határozza meg a mű zenei világát. A „Pál apostolnál" például volt határozott elképzelésem: mediterrán dallamvilágot szerettem volna teremteni. Aztán szinte önmagától fordult át maiba, európaiba, magyarba. A Hegyi Beszéd esetében nem volt konkrét tervem. Úgy éreztem, hogy ez nem kötődik annyira a mediterránumhoz, mint Pál apostol tevékenysége. Ez itt él a mindennapjainkban. Volt egy-két kísérletem, míg végül a magyar népzene — egészen konkrétan Halmos Béla barátom „Szép piros hajnal" című lemeze — adta meg az indítást: „hát persze, nekem ebből kell kiindulnom". Így aztán a Hegyi Beszéd első dala után, ami egy csángó népdal alapján íródott, már magától adódott a folytatás.

Amikor a Hegyi Beszédet élőben adják elő testvérével, Vilmossal, csak egy citera és egy gitár peng. A lemezen azonban több hangszer is szerepel. Mi a különbség oka?

— Mások egy stúdiófelvétellel, és mások egy élő koncerttel kapcsolatos elvárások. A lemez hallgatásakor nincs meg a személyes jelenlét, legalábbis olyan módon, mint egy

reszében, amely egy kicsit segít áthangolódni, kikapcsolni a külvilágot. Ettől függetlenül a lemez szólhat akár háttérzeneként is. Épp ezért kellett a kész vázat — ami végülis maga a mű — a stúdióban kicsit „felöltöztetni". Egy lemezen szükség van a változatosabb kompozícióra.

Szenteste láthattuk a Hegyi Beszédről készült filmet a tévében. A rendező, Cselényi László a Pál apostol filmjükkel ellentétben nem ragaszkodott a bibliai helyszínhez, több országban is forgatták.

— Igen. Egyfelől ez egy kicsit rímel arra, amit a lemezfelvétellel kapcsolatban mondtam: ha a Boldogságok hegyén csak egyszerűen elénekeljük a Hegyi beszédet, akkor az képileg elég unalmas lett volna. Ez a film egy szélesebb, változatosabb érdeklődési körű közönséget „szórakoztathat" gyönyörű képeivel és sokféle kultúrtörténeti vonatkozásával. Másfelől azzal, hogy a Szentföldtől Görögországon át egészen Erdélyig rengeteg helyen készültek felvételek, a Hegyi Beszéd időtlenségét, mindenkihez szóló jellegét próbáltuk érzékeltetni. Ez egy kontinenseket, időt és évszakokat összefogó, átívelő és átlépő film.

Kiknek szól leginkább a Hegyi Beszéd? A ma emberének mennyire van „füle a halláshoz"?

— Az az érzésem, ezt csak a „mondás" és nem a „valakinek mondás" céljával lehetett megcsinálni. A zene egy lehetséges út a lényeg megismeréséhez és megértéséhez. Nem egy Jézus-figurát akarok megteremteni, hanem a tanítást adom tovább. A cél igazából a krisztusi szeretet felmutatása. Hogy mennyire jut ez el az erre egyébként is nyitottak szűk körén túlra — nem tudom. Nagyon remélem, hogy minél több emberhez elér majd. Ezért visszük könyvesboltokba a kazettát és ezért készítettük a filmet is.

Novemberben volt egy „Hegyi Beszéd" koncert a városmajori kistemplomban. Lesz-e hasonló alkalom a közeljövőben?

Giotto után — szabadon

Az újpesti piacon zöldségek, gombák, gyümölcsök „tornyai" közt, az áradó lángosok illatában hányszor gondoltam már e „térség" poétájára, Berda Józsefre, aki szívesen barangolt a kofák standjai közt, s bár a városrészt szidta a mocska miatt, mégis „szívem szerint is hazám"-nak szólította. Szobra ott állt sokáig a nagytemplom mögött a bokrosban — méltó helyen —, andezit talapzaton, amíg el nem lopták. Metky Ödön kisremekének másolata — vagy csak emlék-utánzata (?) — most a Berda József utca (volt Gellért utca) azon helyén mosolyog huncutul a kutyákra, hancúrozó macskákra, ahol „örökös háza" lett a kis hajlék, hová naponta hazatért ágyrajáróként a költő. Nincs meg a ház, beton kockák ablakai, világítanak, de az egyszál fa, füves térség visszahozza az emlékeket, átellenben a régi utcarész feloldja a jellegtelenséget, s még „kicsalja" az öreg Holdat a „tündöklő hegyek" fölé s a völgyekbe — távol a Börzsöny, a Pilis vonulatán, „mély titkú" egykori barangolások szertartásaihoz.

A minap e barangolások egyik örökös tagjával, nyelvész barátommal, Szőke Istvánnal futottam össze, aki gyors pillanatok vonatára ültetett, s elvitt gondolatban e helyekre. Elmondta, néhányan még élnek a Berda baráti körből, évente elballagnak a Farkasréti temetőbe, ahol a költő sír-galambja fogadja őket, Miklós bácsi, azaz Borsos Miklós egyszerűségében fölemelő madár vonala, amint fölfelé húzza a tekintetet. Persze a neves szobrászművész is már társa odaát a poétának, s tán ilyenkor melléjük szegődnek a békesség kertjében, hogy kő és szó zenéjével, a szél mormolásával együtt mondják: „Az emberből egyszer így is úgy is szétbomló hulla lesz / S mi megmarad belőle: / csak az a fényes arc, / mit nem fojthat ködbe gyalázat / s béka-egér harc."

S hogy mindjárt „alátámassza", a verssorokat, nyelvész barátom, apró rajzot vett elő, Berda Jóskának utolsó „hiteles" — arcmását. Tudod, néhányszor gondoltam rá, egyszer összefutunk, s a tavalyi szép Berda filmért köszönetként adok neked valamit. (Jómagam találtam ki ugyanis a filmet, ajánlottam az egyik rendezőnek, s ő megcsinálta az Angyali csavargót tv-re, a költő régi barátaival.)

A rajz magáért beszél, szellemes jóváhagyással, amely elismeri Szőke István ceruzarajzának hitelességét: „Giotto mámorával Nihil obstat! 1966. IV. 21-én. A mellékelt kis szövegrész e vonalak — az olasz mester „bűvöletében" szabadon, a szeretet baráti lobogásával élettörténeti dokumentum:

„1966. április 21-én a szokásos csütörtöki találkozón a Margit utcai Peyerlinél (vendéglő) csak ketten üldögéltünk az udvaron Berda Jóskával. Hogy megvigasztaljam a nyűgösködő, elkeseredett Jóskát, elővettem a Forma e Colore sorozat nálam lévő Giotto-albumát, s a képek rendjén haladva — és saját assisi élményeim alapján — elmondottam neki Szent Ferenc életét. Jóska a meghatottságtól könnyekre fakadt, de az én szemem sem maradt szárazon... Ekkor rajzoltam róla ezt a kis képet."

Még az év július 5-én hajnalban Berda József meghalt. Talán az utolsó olyan dalnok, aki — mint Kovalovszky Miklós irodalomtörténész írja róla — „az erkölcsi tisztaságot, a gyermeki ártatlanságot, a Szent Ferenc-i egyszerűséget természetimádatot s a szeretetre vágyó gyengédséget" őrizte lelkében, jóllehet „garabonciás külseje volt, harsány, szabadszájú modora."

Ha a szent valóság épségét, újbóli összerakását akarjuk, lapozzuk fel gyakrabban ennek a magyar költőnek a verseit is.

Tóth Sándor

Nagy költők tanára

— 50 éve halt meg Pável Ágoston —

Nevére és írói életművére ma már kevesen emlékeznek, holott irodalmunk dunántúli szárnyának egyik meghatározó személyisége volt a század első évtizedeiben *Pável Ágoston*. Mint múzeumi és könyvtári vezető, valamint költő, prózaíró és jelentős műfordító is működött, ám életpályájának legsugárzóbb részét tanári évei jelentették. Tanára volt — méghozzá a széles látókörű és „áthagyományozó" fajtából — két országos nevű írónknak, *Illyés Gyulá*nak és *Weöres Sándor*nak.

Sodró költői világát általában Adyhoz hasonlították kritikusai. Ez részben helytálló, de legalább annyi ösztönzést kapott *Mécs László* erős hevületű, szociális és keresztény alapszövetű lírájától is. Több verseskötete jelent meg, amelyekben elmélyülten fordult a század emberéhez, féltve őt a háborús kataklizmák és élmények testet-lelket pusztító hatásától. Költészetében az évek folyamán egyre jobban érvényesülnek a keresztény gyökerek: a krisztusi út és a Golgota földerengő képe több versében primér erővel jelentkezik. Többször hitet tesz a világot egyedül megváltható szeretet mellett.

Pável szoros kapcsolatot tartott Dunántúl jeles literátoraival: *Bárdosi Németh János*sal, *Ősz Iván*nal és a hajdani tehetséges tanítvánnyal, *Weöres Sándor*ral.

Műveltségére, irodalmi szervező munkájára nagy szükségünk lett volna a második világháború utáni szellemi életben is.

Sajnos, 1946 elején bekövetkezett korai halála meghiúsította ezt. Munkássága így is maradandó értéke hazai kultúránknak, irodalmunknak.

szeghalmi

A mozaikkal kapcsolatban már beszéltünk *Metky Ödön* munkásságáról. Most mint szobrásszal kell vele foglalkoznunk, hiszen Metky tulajdonképen szobrász. Mint ilyen kapott megbízást a Petőfi Sándor-utca 12. sz. bérház lépcsőházának nagyszabású díszítésére. A munka műfaja nem tiszta dombormű, bár a dombormüves ábrázolás minden feltételének megfelel. Anyaga tranii márványlap, amely a lépcsőház falát burkolja. A déli fal középső részét foglalja el. A keret nélküli kompozíciót a művész nem dolgozta előbb anyagba vagy gipszbe, hanem egyenesen márványba véste. Az így készült dombormű a kézimunkafonal kézműves-ipari előállítását, feldolgozásának módjait és népművészeti felhasználását ábrázolja. A domborművet kitöltő alakok között egyszerű háziipari gépek is szerepelnek, amelyek plasztikailag is tagolják a kompozíciót. Egyes részei összekapcsolására szolgálnak a nőalakok egyszerű, de indokolt, egyáltalán nem mesterkélt mozdulatai. Az alakok és a tárgyak körvonalai tiszták és egyszerűek s elég mélyek ahhoz hogy a testek és az eszközök plasztikai jellemvonása torzulás nélkül, de emellett rendkívül finoman kiemelkedjenek az így előállott másodlagos síkból. Kimondottan *basso rilievo*, amelynek részletfinomságai (ruha, arc) vetekednek a legkidolgozottabb quattrocento-reliefek csiszoltságával. Ez azonban nem a valóságábrázolás optikai elveinek diadalrajuttatása, hanem a dombormű műfajából eredő problémák megoldása. A felületes néző kőbe vésett grafikának nézhetné, de ennek ellene mond a mintázás szobrászi törvényszerűségeinek betartása.

Az építész, *Gerlóczy Gedeon*, igen alacsonyra állította a domborművet: az alakok középvonala áll szemmagasságban. A lépcsőház sötét, állandó mesterséges világításra szorul. A fényforrások a mennyezeten

vannak elhelyezve s ennek feltételezésével készültek a dombormű főkonturjai, amelyek így nincsenek kitéve a fényforrás elmozdulásából adódható változásoknak.

Metky Ödön domborműve hatalmas faldekoráció. A művész szobrászi tehetségének színejavát adta e díszítő feladatra. A szobrászatnak ez a fajtája alkalmazott művészet, mert kizárólag az építészet hozta létre, de kivitelezésével és megoldásnak tisztán szobrászi elgondolásával szorosan csatlakozik a monumentális szobrászathoz.

Metky Ödön szobrász

METKY ÖDÖN szobrászművész életének 79. évében elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása augusztus 12-én, hétfő délután egy órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Népszabadság 1985. VIII. 8

Metky Ödön festö.

Katol.Szemle.1944.218-220.l.

Metky Ödön

Katol.Szemle.1941.78-81.l.

Metky Ödön

műtermében (foto)

Kép és szöveg: Felmeri Tóth János: A művészet szolgálatában
műtermében

Népművelés 1968/12 38 old.

MDK

Metky Ödön

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.46.

Metky Ödön

Szépművészet
1941. 5. 27

METKY ÖDÖN: MAGDOLNA. (SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR.)
Ödön Metky: Magdolna. (Hauptstädtische Galerie.) — Ödön Metky: Maddalena. (Galleria Municipale.)

METKY ÖDÖN (Budapest, VI., Bajza-utca 41.)
52. Sífutó. Gipsz. Ára bronzban 400.– «
(Képe a XXXI. táblán.)

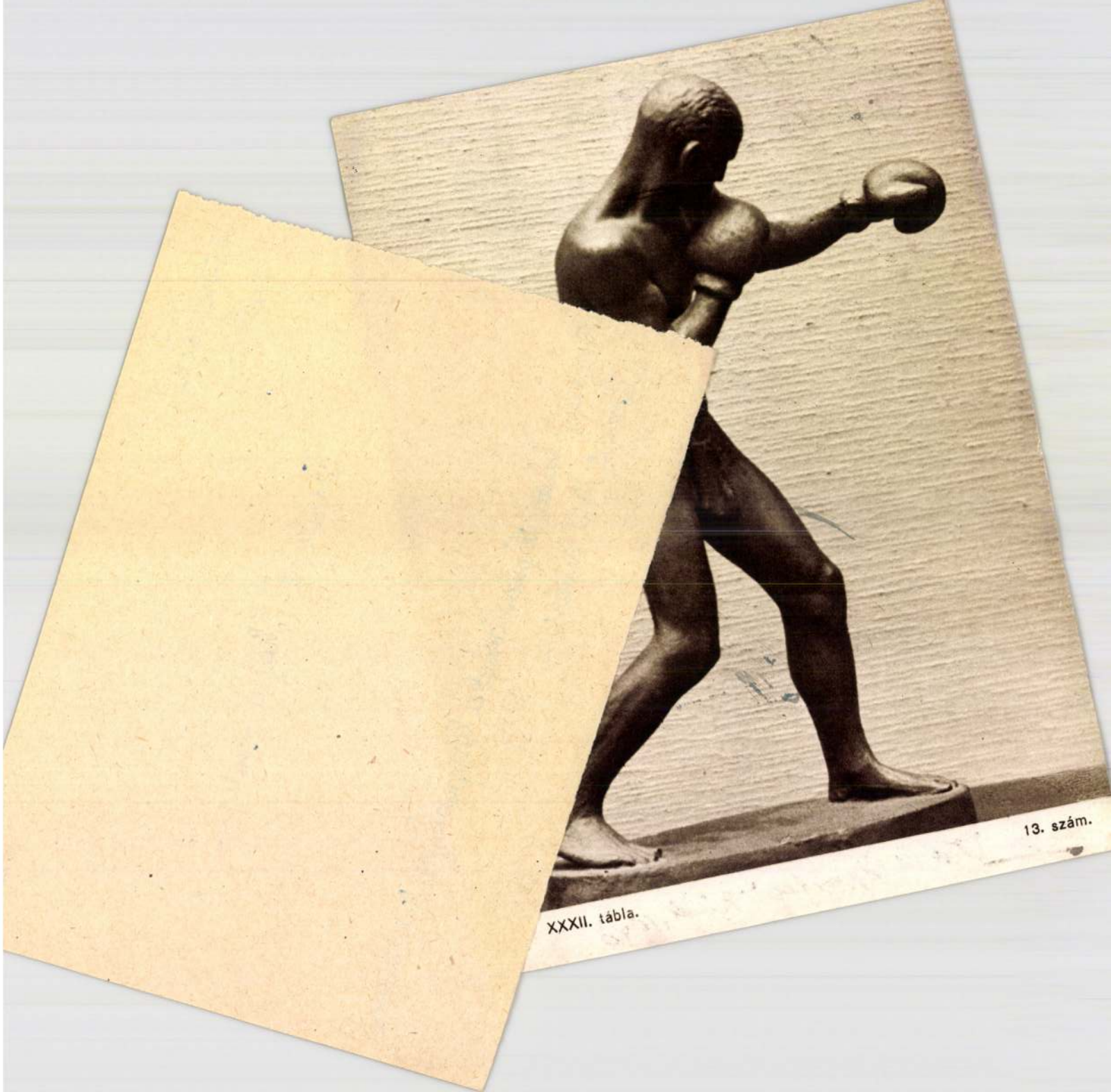

XXXII. tábla.

13. szám.

Metky Ödön

iparostanonciskolai
rajztanitói Oklevelet
kapott 1941-ben

Ferkipzomfoisk·vk
1939-41. 176. l.

gus 40. sz.

KEHELY,
aranyozott ezüst, vert dísszel, ékkövekke
passiójeleneteket ábrázoló színes zománcképel
A talp peremén gráci hitelesítő bélyeg 1732-
Mag. 29·6 cm.
Gráci munka, 1732-ből. Paténája aranyozott ezü
A hagyomány szerint Mária Terézia ajándé
Esterházy prímásnak.
Tört. Főcsoport, 2356. szám. — Czob
Egyházi emlékek a történelmi kiállítás
Bp., 1898., 104. l. — Forster: Magyarorsz
műemlékei II. kötet, Bp. 1906., 286. l.
Gerevich PA, 189—190. l. — Lepol
Esztergom . . . A Műgyüjtő, II., 1928., 245
— Lepold Adatok, 38. l. — Lepold Kata
gus 87. sz.

CIBORIUM,
aranyozott ezüst, vert dísszel, fedővel. Baro
stílű. Felirata: BASILICAE STRIGONIEN
D. D. JOANN. CARD. SIMOR PRIMÁS A.
1875. Augsburgi hitelesítő bélyeggel és FRL m
terjeggyel.
Mag. 34·5 cm.
Franz Rupert Lang augsburgi ötvös műve 173
ból. Simor primás ajándéka, 1875.

KEHELY,
aranyozott ezüst, vert dísszel, kosarán Pásztor
imádása, Kálvária és Bold. Sebestyén érsek.
Mag. 27·5 cm.
Ötvösjegye nincs. Magyar, 1740 körül. Arany
zott ezüst paténa kereszttel.

MDK

Metky Ödön

Szent Ferenc, kő-mozaik

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941.Jan.12. 8.1.

Metki Ödön

A „Mürész-sétány"-on felállítandó
Jedlik Ányos szobrának tervezésére
kapott megbízást.

Magyar Nemzet, 1951, Máj. 3.

MDK

Metky Ödön

Férfifej, terrakotta

A Székesfővarosi Képtár és Történelmi Múzeum
kiáll.-nak katalogusa.1937.Jan.Nemzeti Szalon.

Metky Ödön

Assisi Szent Ferenc,
terrakotta
Jézus keresztelése,
márvány

Müvészeti Hotek Pécs

1941.

	Kikiáltási ár pengőben
2237. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakas-nélküli, 16-os. Bélga	100.—
2238. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasos. 20-as. Darnay, Kaposvár. Bőrtokban	60.—
2239. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakas-nélküli, ejectoros. 16-os. Frommer, Bpest. Bőr-tokban	150.—

Metky Ödön

Assisi Szent Ferenc,
kőmozaik

Müvészeti Hotek Ungvár

1941

egy nagyobb művészi igényű, kisebb társadalmi rétegnek állnak rendelkezésére.

Dombi József dr.: A legújabb magyar monumentális művészet. Szépművészet 1943. 198, 199. l.

A mozaikkal foglalkozó másik művészünk nem festő, hanem szobrász: *Metky Ödön*. A római Magyar Intézet tagja volt, amikor az olasz példák ösztönző hatása alatt a mozaikkal foglalkozni kezdett. Ő is több önálló, festmény-formátumú mozaikot készített, mielőtt nagyobb megbízást kapott volna. Első megbizatása alapján elkészítette egy pasaréti villa három belépőhelyiségének padozatát. Ezek a mozaikok éppen céljuk folyán kizárólag díszítő iparművészeti jellegű fekete-fehér-vörös alkotások. Meg kell azonban állapítani, hogy a Salve-mozaik esetében továbbment az iparművészeti jellegű megoldásnál. A nőalak megmintázása ugyanis az egyszerű eszközök ellenére is a dekoratív hatás keresése mellett is nagyvonalú; a formák érzékeltetése tökéletes, bár mozaikszerűsége ellen nem vét a kivitelezésben.

Metky Ödön mozaikművészetének egészen más képét nyujtja az OTBA új kórházának (Csánk Elemér építész műve) főbejárata fölé készített nagyméretű (13 × 2 m) mozaik. Ennek a mozaiknak felrakásánál már 12 színt használt a művész. Kövei a magyar kerámia-gyárakban előállított máznélküli metlachi-csempékből vágott kövek. Színei tehát korlátozottak, anyaga igen egyszerű és mégis nagy hatást érnek el művészi egymásmellettiségükben. A háttér szürkésfehér egyhangúságát az elszórtan felrakott, elütő színű kövek tarkasága élénkíti. A testszín mindenütt erőteljes okkersárga, amit tompítanak a ruhák szürkésfehér színei, vagy fokoznak a kiegészítő színek különböző árnyalatai. A főszínek tömegei ritmikus megfelelői az alakoktól kirajzolt vonalritmusnak. E visszatérő ritmusok azonban mégsem egyhangúak, mivel az egyfajta színeket következetesen vibrálóvá teszik a hangsúlyosabb színű kövecskék. Az alakok megmintázásán kívül a részletformák erőteljesebbé tételében is nagy szerepe van a színeknek és színárnyalatoknak, bár e cél elérése érdekében más eszközöket is igénybevesz a művész. A formák plasztikájának hangsúlyozására ugyanis maguknak a mozaikköveknek nagyságát és alakját is változtatja. Ez a módszer azért is célravezető, mivel a kövek közötti, cementtel kitöltött hézagok elég nagyok és így a kövecskékből kirakott vonalaknak is formaalakító szerepük lehet.

A nagy kapumozaik az egészséget, a gyógyítást és a megelőzést (az egészséges családi életet) ábrázolja. A képszerkesztés tengelye a szemben beállított középső nagy Hygieia-alak. Feje felett jobbra és balra berakott felírás, amely alatt nagy változatosságban sorakoznak az alakok. A művész legnagyobbrészt csak félig mezitelen alakokat alkalmazott, nehogy a testek sok sárga színe túlságosan egyhangúvá tegye a képet. A mozaik két széle hátra, az épülettest tömege felé hajlik. A derékszögű hajlás vonala körüli felület-torzulást fák hidalják át, amelyek egyúttal tagolják is a kompozíciót. A fákon

látható madarak szimbólikus értelműek: a jobboldali fa törzsén a harkályok a fa beteg részeit kopogtatják, s így a gyógyítás, a baloldali fán éneklő madarak meg az egészséges élet jelképei. A homlokzatra merőleges felületen levő kompozíciórészletek szerves kapcsolatban vannak az elől, víziranyosan húzódó részekkel, de formailag különálló egészeknek is tekinthetők.

Metky Ödönnek ez a nagy mozaikja a képszerkesztés monumentalitása és a megoldás újszerűsége folytán új utat nyitott a magyar mozaik fejlődésében. Megmutatta ugyanis szakértőnek és laikusnak, hogy mily nagy lehetőségeket rejt a mozaikművészet. Még nabgyobszerű kompozíciók születhetnek, amelyek nemcsak a szimbólikus díszítés, hanem a történeti és egyházi ábrázolások eszközei is lehetnek. És tényleg, Metky most munkában lévő mozaikjai (a székesfehérvári új kultúrpalota homlokzata számára) már ilyen programm felé irányulnak: a nagy figurális szimbólumok mellett magyar történeti eseményeket is megörökítenek, de azért mozaik mivoltukban is betöltik céljukat és rendeltetésüket. Innen már csak egy lépés választhatja el a megújult magyar mozaikművészetet, hogy a XIII. századi római mozaikművészet jelentőségéhez mérhető monumentális szerephez jusson.

Metky Ödön
nobrász

MDK

Metky Ödön

a Főiskola kitüntető emlékrmét kapta

Tanévnyitó ünnepség a főiskolán. Képzőm.Közl. 1939. 3-4. sz. 9.l.

MDK

Metky Ödön

Pályamunkáját dicsérettel tüntették ki

A Ferenc József-díj győztese Vilt Tibor szobrász. Ujság 1933. dec. 3.

MDK

Mettky Ödön

Kutfigura gipsz 2 m

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 45.1.

METKI ÖDÖN

szobrász

A Vásárhely Bazár egyik mütermében dolgozik

Hagyak Hírek 1969 I. 11

Metky Ödön

Szent Gizella, márv.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Metky Ödön MDK

Favágó, gipsz

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Metky Ödön

MDK

Magdolna, gipsz

Műcsarnok 1944 Szökesföv.Képtár Jub. Kiáll.

Metry Ödön

Kőampora a gellérthegyi Jubileumi Parkban (rajzó)

Magyar Hírlap 1965 VIII. 20.

Metky Ödön

koll. kiáll. 1941-

ired

Ujság 1941. nov. 12.

(l. a. Varga Nándor

és M. Ö. kiállítása.)

Metky Ödön

l.

Szépmüvészet
1944.265-1

METKY ÖDÖN :

184. Magdolna. - Szobor, gipsz. Mag.: 41 cm. Jelzés nélkül.

Székesfőv. képz. műv. küld. 1944.

Metky Ödön

653. VÁZA, porcellán, testén vörös sárk
Drache in Rot. China, XIX. Jh.

654. KÉT KANNA, porcellán, domború

Mettky Ödön: Magdolna

rgenthalmanir, mit farbiger Szene. XIX. Jh.

n, XIX. sz. — Elster, farbige Porzellanfigur. Meissen,

. Potschapel, XIX. sz. — Grosser Papagei, farbige Por-

L, porcellán, hengeres testén szines virágos ág és kinai
, 1740 k. — Schokoladenkanne mit Deckel, Porzellan,
chinesischer Figur dekoriert. Mit schwarzem Holzgriff.

alapon kinai modoru arany diszitéssel: tájkép alakokkal.
asse, Porzellan, auf schwarzem Fond Golddekor in chine-
Wien, 1791.

or, ülő helyzetben. Kina. — Kvanon, grosse weisse Por-

aalaku; arany alapon, négyszögü keretben szines virágok.
sse, Porzellan, amforaförmig, auf Goldfond Blumendekor.

ldalán rózsaszinü alapon szines Watteau jelenet. Francia,
kvasen, Porzellan, auf rosenrotem Fond farbige Watteau-

Mesky Ödön

Az Egészség, részlet
mozaik -

Repr -
A fonal, dombornyi -
Repr -

Szépmüvészet

1943. 10. n.

Meeting Order

No Meeting, Rehearsal

Regt. Band Rehearsal

1943. 10.7.

Metky Ödön
Kat. 1939/40. tanév. II.

METKY ÖDÖN :

166. Magdolna. - Szobor, gipsz, mag.: 41 cm.
Jelzés nélkül.

GYÖRFFY ISTVÁN :

83. Budai udvar. - Olajf., fa, 61 x 69.5 cm.Jelz. l.j. "Győrffy".

GYÖRY DEZSÖ :

84. Leányfej. - Szobor, terr.,mag.: 33 cm. Jelz.h.b. "Győry D. 1939".

85. Magyar anya. - Szobor, terr., mag.:37.5 cm. Jelz.l.h. "Győry D. 939".

86. Szent Ferenc. - Szobor,terr.,mag.:77.5 cm. Jelz.b.a talapz.tetején "Győry D/1940".

HALÁSZ JÁNOS :

Metky Ödön

szobrász

A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter az Országos Ösztöndíjtanács javaslatára az 1939—40. akadémiai évre Basilides Barna festőművésznek, Metky Ödön főiskolai tanársegéd szobrászművésznek, Szakáll Ernő díszítő szobrásznak adományozott magyar állami ösztöndíjat a Római Magyar Intézetbe, míg Patai Mihály grafikust olasz állami ösztöndíjra jelölte az Ösztöndíjtanács.

Képzőm. Közlöny

1939. 2. 7

Metry Ödön

Kálti Márk terrakotta szobrát leplezik el a székesfehérvári megyei könyvtár épületére.

Fejér Megyei Hétlap 1965. aug. 14.

Metky Ödön

Nobrás

Női torzó, gipsz

Csönd, gipsz

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

95-177. Lindemann Fromm

Skizzen:

a) aus Ne

b) aus Ro

143

Mag. Kips 333.— 2

Ms. 333.
D. 4. 44.

95-177/

Metky Ödon

nobrárznövendék
a főiskola kitüntető
emlékermét kapta –

Képröm. Körlony
1939. 3-4. 7. 9. l.

A Müemlékek nagytekintetü Országos

Bizottságának

Budapest.

IX.Rákos-utca 10.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Metky Ödön

Domborum a Petőfi Sándor-utca 12. sz. ház lépcsőházában

Fenti munve.

Repr.

Tér és Forma

1944. 77. l.

Methy Ödön

(1906) Kút kancsóval, 1957, bronz, kő, 235 cm, Mom irodaház,

Az állatöv jelei, 1957, kapudísz, terrakotta, Lágymányosi lakótelep. –

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960 221

Kiállítás-katalógus.

S kellett bodorgó farkasoknak
Meg tigriseknek s a hiéna rút
Magányának, mit nem tud kedvesítni
Hű dúdolással. Meg kellett a hegynek
Mely úgy maradt s nem tud ledűlni néha.
Kellett a szívem Afrikának is
Mert égett homlokkal panaszkodik
S megsült ajkakkal bús arany napokra.
Szívem kellett Észak világtalan
Vidékinek, honnan néz jég merengés
Meg nem pillantható flórák felé.
Szívem kellett az ott hagyott Izlandnak
S a vén földrészek roncsolt szélinek.
Most mankók karján párna csak szívem,
Most csak könyöklő szűk kis ablakok közt
Hol asszony várja veszni ment urát.
Most talp a szívem árváknak ha járnak,

Melky Ödön
Keramit mozaik,
Szekesfehérvár.
Repr.

Kislégi Nagy Istvánés
Pogány Frigyes: A mo-
faik. - Magyar Épitő-
művészet. 1944. 99. l.

Fel, buvik zsebbe, nincsen benne kar
És lábotok térdből vagy térd felett
Vagy térd alatt a szörnyü gyors iparban
Levágattátok s csikorogtok kínos
Derékkal gép lábon meg felcsomózva
Nadrágotok, két mankó közt lebegtek
És titkos csonkról hallgat képetek.
A megmarkolt idegzet villanyozva
Fejetek, térgyetek könyökötök
Idétlen farsangot csap rajtatok
S meglőtt velővel sírtok bútalan
Görcsben s figyelgetvén hülyült szemekből
Tát szájjal áh áh holt panaszt dadogtok.
Rab sorsot vettetek. sótlan nyöszörgést,
Majom törvényt, patkány félelmeket,
Vakondok gondot, hüllő némulást.
Lappangva kórház jód szagán szipogtok

SPORT HÍREK

JELSZAVAKKAL A TELJES ÉRDEKTELENSÉG FELÉ. Blum Zoltán mondja: Stílusvita? Az utóbbi öt évben végigéltük a stílusviták minden fázisát. Szerepelt már az oroszlánfutball, a halálpassz, hallottuk, hogy nem élünk már a konflisok korában. Volt már betonvédelem és szicíliai védekezés. Megértük a minimális biztonság jelszavát. Volt harmonika, W-formáció, meredek passz pepecselés. Mindenre felfigyeltünk és nem vettük észre, hogy a magyar labdarúgás hovatovább a teljes érdektelenségbe fullad. Igaz, vannak még egy páran a magyar közönségből, akik emlékeznek arra, hogy voltak a zöldfehérek házatáján ilyen jelszavak is: felbillen a pálya, a ferencvárosi halfsor lehúzta a rolót. Mert volt a Ferencvárosban egy Fuhrmann — Bukovi — Obitz halfsor is.

◆◆

A MAGYAR VÁLOGATOTT csapat legnagyobb sikerei Sárosi centerjátékához fűződnek — mondja Blum. És hozzáteszi: «Én éjszakákon át nem aludtam, hogy megtaláljam ennek a ragyogó játékosnak azt a posztot, amelyen ő tudásának egész tárházát maradék nélkül rendelkezésre tudja bocsátani. Mi megtaláltuk ezt a posztot, ő megszerette és rajongott ezért a posztért. A közönség által soha nem látott színészet vitt erre a posztra. Sindelart verte mint centeresatár. Vele és a hasonló képességű játékosok ledorongolásával hanyatlott le a magyar futball.»

◆◆

AZ IFJÚSÁGI EGYÉNI ÖKÖLVÍVÓBAJNOKSÁG iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az egyesületek kitettek magukért: eddig 143 nevezés futott be. A szövetségben ma este zárják le a jelentkezéseket.

◆◆

SVÁJC VÁLOGATOTT CSAPATÁT a november 16-án kitűzött mérkőzésre a következőképpen állították össze: Ballabio — Lehmann, Stelzer — Springer, Buchoux, Winkler — Bickel, Amado, Monnard, Walacek, Aeby.

◆◆

PÁRIS VÁLOGATOTT LABDARUGÓCSAPATA 2:0-ra győzött Észak-Franciaország ellen.

◆◆

ÉRDEKES NEMZETKÖZI BIRKÓZÓVERSENY színhelye lesz a berlini Deutschlandhalle november 23-án. A külföldiek közül az olasz kisnehézsúlyú bajnokot, Silvestrit és Kovácsot, a magyar középsúlyú bajnokot is meghívták.

◆◆

AZ ORSZÁGOS SPORT KÖZPONT az MLSz-hez levelet intézett, amely a következőket mondja: «Amennyiben a Magyar Labdarugók Szövetsége bármilyen okból kifolyóan nem egységes szellemű keretet, vagy csapatot jelölne ki, az Országos Sport Központ a magyar válogatott csapat kiutazását letiltja.»

◆◆

KÉPES SPORT. Az új számban remek képsorozatok és cikkek számolnak be a hét sporteseményeiről, egy nagy cikk pedig Borsáról, a magyar síközpontról ír, szép fényképfelvételekkel.

◆◆

ERDÉLY. Az Erdély Kárpát Egyesület havi folyóirata, az Erdély új száma most jelent meg a szokott változatos, érdekes tartalommal. Kiemelkedő cikke Vámszer Géza hosszú értekezése az egyesküli menedékház mult és jövő szerepéről, szebbnél-szebb képekkel. Beke Lajos folytatja Székelyföldről szóló érdekes leírását, míg külön cikk számol be az Uz Bence-menedékház bokrétaünnepélyéről. Egy Jenő a mezőcsávási fatoronyról írt képes cikket. Gazdag hírrovat és irodalom zárja be a tartalmas számot, amelyet az EKE elnöke, dr. Balogh Ernő kolozsvári egyetemi tanár szerkeszt.

SZÍNHÁZ • FILM

BESZÉLGETÉS RÉTHY ESZTERREL, AZ OPERAHÁZ VENDÉGÉVEL

Az Operaházban ma este a «Faust»ot, szombaton este a Mozart-ciklus első előadásaként a «Varázsfuvola»-t adják Réthy Eszterrel, a bécsi Állami Operaház kiváló szopránénekesnőjével.

Az «Esti Kurir» munkatársa beszélt a bécsi Opera magyar származású művésznőjével, aki ezeket mondotta:

— Négy esztendő óta, amióta a *bécsi Operaház* szerződtetett tagja vagyok, nem vendégszerepeltem a budapesti Operában. Egy alkalommal már úgy volt, hogy a *Margitszigeten* bemutatásra kerülő *«Szép Heléna»* primadonnája én leszek, ez a szerződés azonban nem jött létre. Mostani szereplésemről még a tavasszal tárgyaltam *Márkus* László igazgató úrral, aki két olyan szerepet választott ki számomra, amelyek igazán szívemhez nőttek. A *«Faust»* Margarétájában mutatkoztam be annakidején a bécsi közönségnek, a *«Varázsfuvola»* Paminájában pedig egyik legnagyobb sikeremet arattam...

— A négy esztendő alatt, amíg *Budapesttől* távol voltam, nagyon sokat szerepeltem. Felléptem a nagy német *operaházakban*, a *rádiókban*, *hangversenyeken*, *gramofongyárakban*. A nyáron résztvettem a *salzburgi* ünnepi játékokon, ebben a szezonban Mozart *«Idomeneo»* című operájának fiúszerepét, Idamentest énekeltem *Strauss* Richárd vezényletével. Felléptem *«Falstaff»* Alicejában, és a *«Varázsfuvola»* Paminájában. Ennek az előadásnak az volt a külön érdekessége, hogy Paul *Gründgens*, a világhírű német filmszínész rendezte.

Most *Budapestről Berlinbe* utazom, ahol résztveszek egy nagy *Lehár*-koncerten Helge *Roswaengevel*.

— Mindezeken felül van még egy nagy és komoly elfoglaltságom: *mama vagyok*, *László Bélint négyhónapos fiatalúr édesanyja*. Fiam tetőtől talpig *magyar gyerek*, *akit bécsi magyar templomban magyar pap keresztelt*. Mondanom sem kell, hogy *operaénekes lesz*, még hozzá — hangja után ítélve — *hőstenor*.

Az Algir nagy sikere a Royal Apollóban és a Casinóban

Két héttel ezelőtt mutatta be a Royal Apolló és a Casino az „Algir" című filmet, amelyben Charles Boyer játssza a főszerepet, egy párisi apacsot, akit a rendőrség beszorít Algir benszülött negyedébe. Ameddig itt van, biztonságban van, de mihelyt kiteszi lábát, elfogják.

Csupa fülledtség, csupa izgalom ez a film. A párisi apacsot győzi a vágy Páris után, néha azon a ponton van, hogy inkább feláldozza az életét, de kitör „börtönéből". Aztán egyszerre megjelenik egy csodálatos európai nő és az apacs elveszti fejét: kiszökik és golyótól találva holtan rogy össze.

Az „Algir"-t két héten át zsúfolt házak mellett adták mind a két moziban. A nagy sikerre való tekintettel a Royal Apolló is, a Casino is harmadik hétre is prolongálta ezt a művészi, fojtott levegőjű és amerikai bőkezűséggel kiállított filmet. A harmadik hetet bizonyára negyedik hét is követi, mert a közönség nem engedi levenni a műsorról.

Két színháznyitás és két bemutató lesz ezen a héten

Ezen a héten két színház nyitja ki kapuit a fővárosban és két kis színház bemutatóelőadást tart.

A Pesti Színház sokat tárgyalt ügye végre révbe ért: a Révay-utcai épület, mint a Vígszínház kamaraszínháza szombaton este megnyitja kapuit Keith Winter «Tűzvész» című háromfelvonásos színjátékával, amelyet Hertelendy István fordított magyarra. A darabot Horváth Árpád rendezi, főszerepeit Mezey Mária, Tolnay Klári, Orsolya Erzsi, Páger Antal, Kőműves Sándor és vitéz Benkő Gyula játssza.

A Pódium, Békeffi László irodalmi kabaréja, sok huzavona után pénteken szintén megnyílik mérlegutcai régi helyiségében. Az aktuális revű címe: «Hol volt, hol nem volt». Rendezője Hegedüs Tibor, karmestere Csanak Béla, főszereplői pedig Kiss Manyi, Vágóné Margit, Békeffi László, Tompa Béla, Déghy Piroska, Berky József, Anday Béla, Oláh Böske, Körössy Paulette, Romváry Gertrud, Féja Magdolna, Magyary Tibor, Hegyi Péter és Markovics Andor.

A Komédia Orfeum szombaton este «Hébe-hóba» címmel mutatja be új bohózatrevűjét Lantos Icával, Türk Bertával, Barna Ancival, Feleky Kamillal és Misogával a szerepekben.

A Kamara Varieté «Kubai kaland» című varieté-revűjének pénteken este lesz a bemutatója, Somló Valériával, Dolly Hopkinsszal, Darvas Marikával, Nemes Margittal, Evelin Fröhlich-hel, Tátrai Rózsival, Halmay Imrével, Körössy Zoltánnal és Pethővel a főszerepekben.

Katona-ünnepség a Nemzetiben

A *Nemzeti Színházban* *Katona* Józsefnek, a magyar irodalom halhatatlanjának születése százötvenedik évfordulóját lelkes ünnepségek között ülték meg tegnap.

A délelőtt folyamán *Katona* József szobrát, amely a színház előcsarnokában van, az irodalmi és tudós testületek *megkoszorúzták*, majd a kecskeméti Katona József Társaság kiküldöttei átadták *Németh Antal dr.-nak*, *a Nemzeti Színház igazgatójának a Katona-kultusz lelkes istápolójának a díszdoktorrá történt megválasztásáról szóló oklevelet*.

Este a *Történtek* előadása előtt a zenekar eljátszotta a *Himnuszt*, majd a *Rákóczi-indulót*, azután *Németh* Antal dr. nagy beszédben méltatta Katona József érdemeit. Utána *Nagy* István ünnepi ódát szavalt, végül az *Egyetemi Énekkar* elénekelte a Szózatot és ezzel végetért a *Nemzeti Színház Katona-ünnepe*.

HÉBE-HÓBA Uj látványos téli revü világvárosi artistákkal. Premier szombaton a **Komédiában**

Ma hallottam, hogy

a Cigánybáró Saffi szerepét a jövőben Orosz Júlia és Tamás Ilonka felváltva éneklik. Orosz Júlia vasárnap este adta először Saffit és bájos egyéniségével, csillogó koloratúrájával, közvetlen játékával általános tetszést aratott.

★

Bajor Gizi és Lehotay Árpád a jövő héten a nagyváradi színházban vendégszerepel Ibsen klasszikus színművében, a Nóra-ban.

★

a gramofon ötvenedik születésnapja alkalmából rendezendő hangversenyen, amelyet vasárnap este tartanak meg a *Magyar Művelődés Házában*, a magyar énekesgárda számos tagja fellép. Konferálnak a *Pécsi Öregdiákok*.

★

az „Öt évszázad zenéje" hangversenyciklus első hangversenyén, amely hétfőn este lesz, a praeklasszikus szerzők igen ritkán hallható művei kerülnek előadásra a Női Kamara Zenekar játékában. Az est szólistái Zathureczky Ede, Albert Ferenc, Clementis Klára és Suszter Etelka lesznek. A Női Kamara Zenekart Arató István vezényli.

★

Rékay András, a budapesti *Operaház* kiváló rendezője *Firenzében* előadást tart a magyarországi *Verdi-kultuszról*.

★

Bécsi est lesz vasárnap este 8 órakor a Vigadó nagytermében. A szereplők élén *Türk* Berta áll.

★

Szegeden felújították *A mosoly országá*-t, *Lehár* Ferenc dalművét. Az előadás női főszerepében *Patkós* Irmát, Szucsong herceg szerepében pedig *Szücs* Lászlót tapsolta a közönség. A zenekart a kiváló filharmonikus karmester, *Fricsay* Ferenc vezényelte.

★

Somló István, a *Vígszínház* kitűnő művésze, aki több súlyos operáción esett át, elhagyta a szanatóriumot, ahol hosszú ideig feküdt.

Perzsavásár a Moulinban

A Moulin Rouge, a főváros előkelő és népszerű varietéje, tegnap este mutatta be új műsorát a helyiséget zsúfolásig megtöltő közönségnek. Csodálatos fény és pompa, az ötleteknek gazdag tárháza, ragyogó kosztümök, nagyszerű muzsika, világotjáró híres artisták jellemzik az új műsort, amelyhez hasonlót a közönség még nemigen látott és amellyel a világ akármelyik nagy revűszínháza is eldicsekedhetne.

A három részből álló varietéműsor második része a Kártyavarieté, amely a szemnek ajándékoz mindent és végül a harmadik rész a Perzsavásár, amely egészen különösen pompás és gazdag színekben csillogó képet nyujt.

A Moulin Rouge igazgatósága, tudjuk, hosszú és nagy munkával készült erre a kimagasló produkcióra. A rendező, a muzsikusok és az artisták fáradhatatlan munkája és nem... művészetszeretet meghozta a... eredményt: olyan siker volt, amely messze túlnőtt a Moulin Rouge revű bemutatóinak eddigi sikerein.

KAMARA VARIETÉ
TELEFON: 119-363
Pénteken, 14-én először!
CUBAI KALAND
káprázatos, egzotikus revű

MŰSOROK

Színház

Operaház (3, ½8). Szerda (½7): Faust (E 6), csütörtök: Simone Boccanegra (B 7), péntek: I. Filharmoniai hangverseny, szombat: Varázsfuvola (Mozart-ciklus I. D. 6), vasárnap d. u.: Cigánybáró, este: Don Carlos.

Nemzeti Színház (½4, ½8). Szerda: Mukányi (IV), csütörtök: Törtetők (XII), péntek: Mukányi (VI), szombat délután: Akadémiai vizsgaelőadás, este: Nóra, vasárnap délután: Csongor és Tünde, este: Mukányi (VIII).

Nemzeti Kamaraszínház (½4, 8): Minden este és vasárnap délután: Kaland

Magyar Művelődés Háza. Szerda (3): Ifjúsági előadás, este (½8): Piros bugyelláris (C 2), csütörtök (3): Ifjúsági előadás, este (½8): Piros bugyelláris (D 2), péntek (3): Ifjúsági előadás, este (½8): Piros bugyelláris (E 2), szombat (3): Ifjúsági előadás, este (½8): Piros bugyelláris (F 2), vasárnap (4): Kívánsághangverseny, este (8): Hangverseny.

Vígszínház (½4, 8). Szerda, csütörtök (K), péntek, szombat, vasárnap délután és este: Hazudj nekem.

Uj Magyar Színház (4, 8). Minden este és vasárnap délután: A milliomos.

Madách Színház (8). Minden este: IV Henrik.

Pesti Színház (4, 8). Szombattól minden este és vasárnap délután: Tűrvész.

Andrássy Színház (½4, 8) Minden este és vasárnap d. u. Boldogzá teszlek.

Pódium Irodalmi Kabaré (5, ½9). Péntektől minden este, szombat, vasárnap és ünnepnap délután: Megnyitó műsor.

Fővárosi Operettszínház (4, 8). Minden este és vasárnap délután: Három a kislány.

Royal Revűszínház. Minden este (½9), csütörtök, szombat és vasárnap d. u. (½5): El Ksida.

Komédia Orfeum (½5, ½9). Péntekig minden este: Utazás a hölgy körül, szombattól minden este és vasárnap délután: Hébe-hóba.

Kamara Varieté (½9, csütörtök, szombat 6 9, vasárnap és ünnepnap ½4, ¼7, 9). Csütörtökig: Ramazuri, péntektől: Kubai kaland.

Nemzeti Bábjáték (Podmaniczky-utca 8. szám) (4, 8) Hétfő és péntek kivételével minden este: Istvánka, hétfő és péntek: Toldi, minden délután: Gyermek-mesejáték.

Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, ¾6, ½9). Péntekig Egyszer megcsallak.

Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, ¾6, ½9). Péntekig Becskereki menyecske.

Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, ¾6, ½9). Péntekig Gyergyói bál.

Rádió

Állandó műsorszámok. Budapest 1. 6.40: Ébresztő, torna. 7: Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek. 10: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 7: Hírek magyar, német és román nyelven. 9.40: Hírek, időjárásjelentés és 12: Hírek.

Szerda, november 12.

BUDAPEST I. 3.20: Katonazenekar. **4.15:** Diákfélóra. **5.15:** Kétzongorás magyarnóta műsor. **5.30:** Szentkuthy Miklós dr. előadása Mozartról. **5.50:** Tánczenekar. **6.20:** Honvédműsor. **7.20:** Elbeszélés. **7.40:** Az „Aida" előadásának közvetítése hangfelvételről. **10.35:** Cigányzenekar. **11.25:** Tánclemezek.

Csütörtök, november 13.

BUDAPEST I. 10.20 és 13.45: Felolvasások. **12.10:** Katonazenekar. **1.30:** Magyar nóták. **3.20:** Szórakoztató zene. **4.15:** Ruszin népdalok harmonikán. **5.15:** Lótenyésztési tanfolyam. **5.40:** Hanglemezek. **5.55:** Hangképek a felrobbantott újvidéki Duna-hidak romcsalnak kiemeléséről. **6.20:** Szegedy Sándor hegedül. **6.40:** Katona József emlékezete. **7.20:** Buttola-tánczenekar. **8.10:** Somogyi Erzsi verseket mond. **8.30:** Réthy Eszter énekel. **8.55:** Külügyi negyedóra. **9.10:** Cigányzenekar. **9.40:** Lóversenyeredmények. **10.15:** Giuseppe Moretti énekel szalónzenekísérettel. **11.30:** Szimfónikus zene hanglemezről.

Film

Sz. = szomb., ü. = ünn., v. = vas.

ADMIRAL (T.: 353—707): **Havasi napsütés.** (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

ALKOTÁS (T.: 355-374): **Édes ellenfél.** (¼4, ¼6, ¼8, ¼10, v., ü. ½2-kor is.)

ANDRASSY (Telefon: 124—127): **Érett lányok.** (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü. 2, 4, 6, 8, 10.)

ATRIUM (Tel.: 154-024 és 153—034): **Csoda a bálókocsiban.** (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

BELVÁROSI (Telefon: 384—363): **Ámok.** (4, 6, 8, 10 v. és ü. 2-kor is, balt.: ¾3, ¾5, ¾7, ¾9.)

BELVÁROSI HÍRADÓ (T.: 181-244): **Őszi hangulat. — A Szovjet és a külföldi segítség. — Híradók. — Walt Disney-film.** (D. e. 10-től éjfélig.)

BODOGRÁF (Telefon: 149—310): **Fekete Vénusz.** (½4, ½6, ¾8, ½10, v., ü. 11, ½2, ½5, ½7, ½9-kor is.)

BROADWAY (Telefon: 422—722): **Az asszony, az orvos és a harmadik.** (½4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½2-kor is.) Az első előadás mindennap mérsékelt helyárral.

BUDAI APOLLÓ (Telefon: 351—500): **Nászút hármasban.** (½5, ¾7, 9, v. ü. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)

CAPITOL (T.: 134—337): **Ne kérdezd ki voltam.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

CASINO (Telefon: 383—102): **Algir.** (½6, ¾8, ¾10 sz. v. ü. ½4-kor is.)

CITY (Tel.: 111—140): **A láthatatlan asszony.** (¾6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü. ¾4-kor is.)

CORSO (T.: 182—818): **Csak angyaloknak van szárnyuk.** (¼6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 3-kor is.)

CORVIN (Tel.: 138—988 és 139—584): **Operett.** (5, ¼8, ½10, sz., v. és ü. ¾3-kor is.)

DAMJANICH (Telefon: 425-644): **Ellenségek.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

DÉCSI (Telefon: 125-982 és 121-843): **Félvér.** (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

ELIT (Telefon: 114—502): **Közbelép a felségem.** (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

FORUM (Telefon: 189—707 189—343): **A szűz és a gödölye.** (¼6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 3-kor is.)

GLORIA (T.: 427—521): **Brigitta férjet fog.** (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

HIRADÓ FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-499): **Lesben. — A Szovjet és a külföldi segítség. — Híradók. — Walt Disney-film.** (D. e. 9-től éjfélig.)

HOLLYWOOD (Telefon: 225—163): **Közbelép a felségem.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

HOMEROS (Telefonszám: 426—178): **A holnap hajósa.** (½5, ¾7, 9, sz. ½4, v. és ü. ½2-kor is.)

IPOLY (Telefon: 292—626): **Ellenségek.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

JÓZSEFVÁROSI (Telefon: 131—816): **Cisco, a száguldó lovas.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

KAMARA MOZGÓ (Tel.: 423—901): **Intermezzo.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

KULTUR MOZGÓ (Telefon: 188—120): **András.** (5, ¼8, ¼10, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

LLOYD FILMSZÍNHÁZ (T.: 111—894): **Intermezzo.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

NÉPSZÍNHÁZ MOZGÓ (T.: 137-244): **Frankenstein fia.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

NYUGAT MOZGÓ (Telefon: 121—022): **Havasi napsütés.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

ODEON (Tel.: 422—785): **Havasi napsütés.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

OLYMPIA (T.: 423—188): **A nagy riport.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OMNIA (Tel.: 130—125 és 138—071): **A láthatatlan asszony.** (5, ¼8, ½10.)

ORIENT (T.: 114-926): **Fekete Vénusz.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2 órakor is.)

OTTHON (Telefon: 146—447): **Havasi napsütés.** (¾4, ¾6, ¼8, ¼10, v. és ü. ½2-kor is.)

PALACE (Telefon: 221—222): **Végre.** (11, 2, 4 6, 8, 10.)

PHÖNIX (T.: 426-326): **Fekete Vénusz.** (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10.)

RADAY MOZGÓ (Telefon: 382—581): **Sárga rózsa.** (5, ¼8, ½10, v. és ü. 2, 4, 6, 8, 10.)

RADIUS (Tel.: 122—088 és 120—564): **Enyhítő körülmény.** (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

REX FILMSZÍNHÁZ (Tel.: 228—020): **Nagy riport.** (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ¼6, ¼8, ¼10, v. és ü. ½2-kor is.)

ÁMOK
RIALTO

RIALTO (Tel.: 224—443): **Ámok.** (11, 1, 3, ¼6, ½10.)

ROYAL APOLLÓ (Telefon: 222—002): **Algir.** (¼6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 4, 6, 8, 10.)

SAVOY (Tel.: 146—040): **Közbelép a felségem.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

SCALA (Tel.: 114—411): **La Conga.** (5, ¼8, ½10, sz., v. és ü. ¾3-kor is.)

SIMPLON (T.: 268-999): **A Robinson.** (¼4, ¼6, ½8, ½10, v. és ü. ½2 órakor is.)

STUDIO (Tel.: 225—276): **Megértés.** (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

TIVOLI (T.: 225—602): **Havasi napsütés.** (11, ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

TURÁN (Tel.: 120—003): **Nagy riport.** (11, ½2, 4, 6, 8, 10.)

VESTA FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-401): **Mata Hari.** (11, ¼2, ¼4, ¼6, ½8, ½10, v. és ü.: 2 4 6, 8, 10.)

Színház Újverbászon

Krémer Ferenc színtársulata jelenleg *Újverbászon* állomásozik és estéről estére nagy sikerrel szerepel. A színház műsorán a *Gyergyói bál*, a *2000 pengős férfi*, az *Elnémult harangok* és a *Becskereki menyecske* szerepel.

A társulat pénteken este búcsúzik el az *újverbászi* közönségtől és szombaton már *új állomáshelyén* lép fel.

(*) **Ma Böszörményi-Nagy Béla** (Zongora bérl. III.) a Szőv. *Vigadóban*. Fél 8 órakor. Jegyek: a *„Harmónia"* jegyirodában és a helyszínen.

Az Országos Széchenyi Szövetség előadássorozatai

Az Országos Széchenyi Szövetség a Széchenyi-emlékévben «Nép és Szellem» című és az egységes magyar látás és magatartás megvalósulását szolgáló előadássorozatot rendez. Az előadások helye a Szövetség központi helyisége: Kecskeméti-utca 6. I. em. Az előadássorozat novemberi műsora a következő: november 21-én, pénteken este 7 óra-*Borbándi* Géza *Nép és szellem* címmel az előadássorozat célját ismerteti, *Kiss* Imre szakíró *Dzsungária, a hún-magyartörök őshaza* címmel vetített-képes előadást tart *Koris* Kálmán legújabb oroszországi és ázsiai kutatásának fajélettani szemléletéről. November hó 21-énn, pénteken este 7 órakor *Eszes* István munkásíró *A magyar munkásság nacionalizmusa és szocializmusa* címmel tart előadást. Az előadásokra vendégeket is szívesen látnak.

WERBŐCZI HALÁLÁNAK 400-IK ÉVFORDULÓJA

A kolozsvári Ferenc József tudományegyetem jogi és államtudományi kara november 21-én ünnepélyt rendez Werbőczi István halálának 400. éves fordulója alkalmából a Mátyás Király Diákház színháztermében. Az ünnepélyen méltatják Werbőczi működését az élő magyar jog szempontjából és jogtörténeti vonatkozásban. *Csekey* István professzor azzal a nagy szellemi hatással foglalkozik, amely Werbőczi művéből árad a jelenre, *Szászy* István professzor a magánjogász méltatja Werbőcziben. *Bónis* György professzor pedig jogforrástani szempontból világítja meg Werbőczi nagy művét, a Hármaskönyv-et.

Varga Nándor Lajos és Metky Ödön kiállítása

Hétfőn d. u. 6 órakor nyílt meg a *Műbarát* kiállítóhelyiségében *Varga* Nándor Lajos festőművész és *Metky* Ödön szobrászművész gyűjteményes kiállítása. A közös kiállítás keretében a festőművész *78 képpel, akvarellel és olajjal*, a szobrász pedig 22 *alkotásával, szobrokkal, dombormüvekkel és mozaik-kompozíciókkal* szerepel.

Egyik-másik kép megállítja a szemlélőt, különösen a kisebb számban szereplő *olajfestmények* között akad néhány, amely komoly elmélyüléssel tanuskodó finom tónusával, a kompozíció és a színhatás diszkrét harmóniájával kiemelkedik a többi közül. A legszebb kép tagadhatatlanul az, amely a katalógusban a «*Tavaszi felhők*» címet viseli, de rögtön utána a «*Füzes vízpart*» érdemel említést. Mindkettőben kissé zavarólag hat az *impresszionista* és a *naturalista* fölfogás viaskodása. Az akvarellek némelyikén az erdélyi tájak friss, tiszta levegője érezhető.

Metky Ödön szobrai túlságosan *némák és passzívak*. A legszebb az «*Ülő nő*», amely formában, mozdulatban igen komoly szándékokról tanuskodik, de némi bátorságról is, a «*Tavasz*» viszont megzavarja a nézőt kezeinek megmagyarázhatatlan merevségével. A többi szobor, de a dombormüvek és a mozaikok is, azt árulja el, hogy a művész számára egyik legsúlyosabb problémát a téma jelenti. Tagadhatatlan, hogy az elhivatottságot egyik kiállító művésztől sem lehet elvitatni.

(m. l.)

KOPROL KOPROL csokoládés hashajtó 12 fillér

A SZOVJET HARCA A SZÁZTIZENNÉGYMILLIÓ FÖLDJÉTVÉDŐ OROSZ PARASZT ELLEN

MI VAN A „KOLCHOZOK" ÉS A „SZOVCHOZOK" MÖGÖTT?
A KASZÁVAL-KAPÁVAL VÉDETT TÖRPEBIRTOK CSAK SAJÁT SZÜKSÉGLETÉRE TERMEL

Marx tanitásai a földbirtok szocializálását irták elő s *ez Lenin* által, az oroszországi viszonyokra átszabott bolseviki rendszer célkitüzései közé is bekerült. Egy ilyen végtelenül nagyjelentőségü «*reformnak*» a megvalósitása *a gyakorlatban azonban sohasem olyan egyszerü, mint ahogy azt az elmélet emberei elképzelik*. Erről a bolsevikoknak is hamarosan módjuk volt meggyőződni, mielőtt a megvalósításához hozzá akartak fogni. A bolsevizmus vezetői sok sikertelen kisérlet után a «*Kolchozokban*» (*Kollektivnoe Chozjaisztvo*), vagyis *a kollektiv alapokon működő mezőgazdasági üzemekben vélték megtalálni azt a formát, amellyel a magántulajdon és köztulajdon alapján működő mezőgazdasági termelés között tátongó szakadékot lehetséges lesz áthidalni, amig majd idővel a mezőgazdasági termelés maradéktalan szocializálása is megvalósitható lesz.*

A «Kolchózokat» általában szövetkezeti alapokon működő mezőgazdasági üzemeknek tartják, holott a «Kolchoz» és a szövetkezeti mezőgazdasági üzem között nagyon mélyreható különbségek vannak.

A szovjet-alkotmány I. fejezetének 7. §-a szerint ugyanis a «*Kolchozba*» belépő paraszt földbirtoka minden élő- és holt leltárával együtt, tehermentesen és minden ellenszolgáltatás nélkül a «*Kolchoz*» *örökös tulajdonába megy át.*

Ezzel szemben a kolchoznyik — nem tulajdonul, hanem csak személyes használatra — megtarthat egy akkora kis földterületet, amely személyes szükségletének kielégitésére alkalmas.

Ezen a területen, mondhatnánk *belsőségen* épült háza azonban *továbbra is személyes tulajdon marad*. Ugyszintén személyes tulajdonában maradnak az ezen a területen tartott és személyes szükségletének mértékét meg nem haladó mennyiségü *haszonállatai, mezőgazdasági eszközei és természetesen az ezen a területen általa termelt növényi és állati termények, illetve termékek is.*

A Kolchozok politikai célja

A kolchozok politikai célját élesen világitja meg annak a két évtizednek a története, amely az októberi forradalom és aközött a két nap között telt el, amelyen a szovjet statisztika büszkén jegyezhette fel, hogy *a volt paraszt földbirtoknak 99.1 százaléka már a kolchozok kezén van.*

A bolsevista tanok a földbirtok 100%-os, kiméletlen szocializálását hirdették, ez azonban a *115 milliós parasztság leghatározottabb szivós ellenállása következtében pillanatnyilag lehetetlen volt.* A forradalom első hónapjaiban a hatalmas birodalom mezőgazdasági népessége önhatalmúlag, mondhatni *100%-os földbirtokreformot hajtott végre*, amelynek nemcsak a *cári család, a nagybirtokos osztály, az egyház* és *az aranyparasztok (kulákok)* birtokai estek áldozatul, hanem még az állam *birtokai is*. A cári Oroszország állami birtokainak ebben az időben már csak 2.5 százaléka volt az állam tulajdonában. *A 140 millió hektárral megerősödött 114,000.000-s tömegü parasztság természetesen ujonnan szerzett jogait és főként földjét a legnagyobb elkeseredéssel és elszántsággal védelmezte bármely oldalról érkező támadással szemben.*

Ennek a máról-holnapra végrehajtott ötletszerü birtokreformnak súlyos következményei jelentkeztek a birodalom élelmezésében.

Oroszország békében *10—15 millió tonna kenyérmagot adott el a külföldnek*. A gabonatermelésnek mintegy 50%-a a kis- és közép-parasztok birtokaira esett. A piacra kerülő mennyiségnek azonban már *csak a negyedrésze származott ezekről a kisbirtokokról*,

Mint egyébként is, a törpebirtokos itt is inkább csak a saját szükségleteinek kielégitésére termelt, mig a piacra kerülő gabonamennyiségnek 75%-át az aranyparasztok és a nagybirtokok szolgáltatták.

A nagy- és a középbirtokok észszerütlen felaprózódása szükségszerüen maga után vonta a termelés csökkentését, de fokozottabb mértékben a piacra kerülő gabonamennyiségnek messze a kereslet szintje alá való süllyedését,

Ezzel magyarázható, hogy a *város* — ahol pedig *az ipari termelés feltételeit kellett volna mielőbb megteremteni — az éhinség határain mozgó élelmiszerhiánnyal küszködött* és a bolsevikok szempontjából legértékesebb és legmegbizhatóbb ipari munkásréteg hatalmas rajokban özönlött a falura.

A parasztság 114 milliós tömegét azonban nem lehetett kényszeriteni, vagy megfélemliteni.

A parasztság letörése

Nem lehetett a középosztály mintájára kiutani, vagy külföldre kergetni, de nem lehetett agitációval sem meggyőzni. A paraszt elment ugyan a *propaganda-gyülésekre — mert muszáj volt* — meghallgatta az elvtársat, de ha újonnan szerzett földjéhez, állataihoz, vagy terményeihez akartak nyúlni, akkor *kapára-kaszára kapott és ha a túlerővel szemben magántulajdonát megvédelmezni nem tudta, akkor felgyujtotta a csürét, istállóját, házát, még akkor is, ha tisztában volt vele, hogy házának zsuppfedelével a saját tüzhalálát is felidézi.*

Egy ekkora tömeg ilyen elkeseredett ellenállásával szemben a bolsevikok voltak kénytelenek engedni. *Lenin* 1921-ben életlépteltette a *NEP-et (Novij Ekonomiceszkij Plan)* az *Uj Gazdasági Teret*, amely újból megnyitotta a belső piacokat és a parasztot csupán *természetbeni — elég terhes — adó megfizetésére* kötelezte.

Később az adót már *készpénzben kellett megfizetni* — amikor már a bolsevikok megteremtették a saját *értékállónak hirdetett pénzüket.*

Igy kényszeritették a pénztől és piactól elszokott parasztot arra, hogy terményeit bevigye a városba és ott a piacon értékesitse.

Ez volt *az első lépés a parasztság letörésére*, melynek védekezése két nagy fogyatékosságot mutat fel. Először *a szervezetlenség*, amely az oroszországi mérhetetlen távolságok mellett még jobban éreztette kedvezőtlen hatását, a másik pedig a parasztság *tökéletes passzivitása.*

A parasztság ellenállóerejének megtörése felé nagy lépést jelentett az úgynevezett «*Szovchózoknak*» (*Szovjetszkoe Chozjaisztvo*), vagyis *állami mezőgazdasági üzemek megszervezése.*

A bolsevikok kihasználva a birodalom gyér lakottsága következtében szinte korlátlan kiterjedésü — senki tulajdonában nem álló — szüz *termőterületek lehetőségeit*, amerikai tervek szerint *amerikai tőkével, amerikai szakemberek irányitása mellett, amerikai gépekkel hatalmas kiterjedésü gazdaságokat szerveztek*, amelyek majdnem kizárólag gépi erővel csupán *gabonatermesztésre voltak berendezve.*

Mindjárt kezdetben 12.000.000 területet jelöltek ki a *Szovchózok* céljaira, még pedig legtőként *a birodalom délkeleti vidékein*, mint ahol a talaj és éghajlati viszonyok a legközelebb állanak az amerikai gabonaövezet hasonló viszonyaihoz. Egy-egy ilyen *Szovchoz*, amelyet nyugodtan lehet «*gabonagyárnak*» is nevezni, 50—100.000 ha kiterjedésü volt, sőt az *Észak-Kaukázusban* létesitett «*Gigász*» nevü *215.000 ha-on termesztett gabonát, tehát nagyobb területen, mint a mai Hajdú megyénk.*

Amilyen mértékben kezdték ezek az állami birtokok a gabonát ontani, olyan mértékben tudta magát a *szovjet-gazdálkodás a parasztól függetleniteni* és a paraszt terményeinek, vagy legalább is a kenyérmagvaknak árát *leszoritani.*

Ezek a szovchózok nem üzleti, hanem «politikai» vállalkozások voltak, ahol természetesen a pénz nem számitott.

Ezekkel az üzemekkel az adókkal agyonsanyargatott parasztnak *nem lehetett versenyezni* és egy szép napon a *paraszt arra ébredt, hogy van ugyan földje, de abból megélni nem tud*, pedig igényeit, életszinjét már a biológiai lehetőség határáig leszoritotta.

A döntő roham

Ekkor érkezett el az a pillanat, amikor a bolsevikiek *döntő rohamot intéztek a parasztság földtulajdona ellen.*

Hatalmas méretü propaganda indult meg, amely a parasztot arról akarta meggyőzni, hogy a saját maga ellensége, ha nem lép be — birtokával együtt — valamely kolchózba.

A parasztnak pedig *nem sok válogatni valója volt.* Ha az igéretek nem is tudták megszédíteni, az *éhség* és a kilátásba helyezett *kényszerrendszabályok* végül is belevitték a *Kolchózba*, ami végeredményben *saját házat, egy kis saját földecskét, a kolchózban állandó munkaalkalmat és ezért rendes fizetést és végül a tiszta üzleti haszonból részesedést igért neki.*

De tavasszal megjelentek a legközelebbi állami traktorkölcsönző állomás gépei és szépen *felszántották a Kolchóz összes szántóit.* Ez nemcsak a leendő termés 25 százalékát jelentette — amit a szántásért kellett fizetni, hanem jelentette a kolchóznyik munkalehetőségének jelentékeny csökkenését.

A traktorállomás azonban még tovább ment az előzékenységében. Nemcsak bevetette a Kolchóz földjét, de a gabonáját le is aratta, ki is csépelte.

Ez persze úgy a termelésnek, mint a munkaalkalmaknak is *jelentékeny újabb hányadát jelentette.*

Azután a Kolchóznak természetesen adót is kellett fizetni, úgy, hogy mire a paraszt észbe kapott, az volt a helyzet, hogy eddigi földjének csupán az egynegyedrészén termelhetett és a Kolchózban imitt-amott másodrendü napszámos munkát kapott.

Hogy a helyzete még kilátástalanabb legyen, a szovjet *leszállitotta a mezőgazdasági termények árát.*

1933 és 1937 között a hús ára 55 százalékkal, a tejtermékek ára 57 százalékkal, a tojás ára 60 százalékkal és a gabona ára 89 százalékkal esett, ugyanakkor, amikor az iparcikkek árai nagyjából változatlanok maradtak.

A szovjet statisztika a mezőgazdasági cikkek alakulását érzékeltető tábla fölé a következő jelmondatot irta: *„Az árak csökkenése — a dolgozók jólétének emelkedését jelenti"*, bár a Szovjet-Unió 120 milliós mezőgazdasági népességének errenézve más volt a véleménye.

A *Szovchózok* ezzel megtették kötelességüket: ma már nagyon drágán termelnének, *hiszen a munkásaikat meg kellene fizetni, a kolchózokat pedig úgyszólván ingyen müveli meg a volt tulajdonos: a mai kolchóznyik.* Lassánként *felosztották tehát őket*, s amelyik megmaradt, az *mintagazdaság, vagy kisérleti gazdaság* céljaira szolgál. Ott, ahol a viszonyok kedvezőek, ma *gyapotot* és egyéb *különleges ipari növényt termesztenek rajtuk.*

A mezőgazdasági üzemeknek *kolchózokba* való tömörítése és azoknak nagyfokú mechanizációja a bolsevikok szempontjából még egy jelentős eredménnyel járt. A *kolchózokban megélni nem tudó parasztoknak beláthatatlan tömege kezdte meg a városba özönlést* és igy a *pjatiletkák* nyomán megindult hallatlan arányú *iparositás munkaerőszükségletét a kimeríthetetlen tartalékokból kielégitheti.*

CSILLÁRT METEOR csillárgyárnál vásároljon! Podmaniczky utca 27, József-körút 44

HÍREK MINDENFELŐL

WAVELL TÁBORNOK SZINGAPURBÓL, ahol Duff Cooperrel megbeszélést folytatott tárgyalásokat, visszatért Indiába és megérkezett Rangoonba.

●

A SPANYOL HATÓSÁGOK ERÉLYES INTÉZKEDÉSEKET hoztak az élelmiszeruzsorások és az úgynevezett fekete piac letörésére. Átkutatják a jövőben mindazokat a személyeket, akik gyanus csomagokat visznek magukkal. A teherautókon szállitott árukat szigorúan ellenőrzik. Alicante-ban két személyt halálra itéltek, mert élelmiszerekkel uzsorát üztek. Súlyosbitó körülménynek tekintették, hogy jótékonycélu intézményeknek szánt élelmiszereket sikkasztottak el. Huszonnyolc más személyt bünrészesség miatt harminc évig terjedő fegyházbüntetésre itéltek.

●

AZ ANGOL GAZDASÁGI MINISZTÉRIUM elhatározta, hogy a még meglévő női harisnyakészleteket a karácsonyi vásár során kiárusittatja. Az év végéig hatmillió pár selyemharisnyát akarnak kiárusitani. Január 1-től kezdődően azonban a háború végéig egyáltalán nem lesz kapható női selyemharisnya Angliában.

●

VICHYBŐL jelentik: Largo Caballerot, a spanyol köztársaság egykori miniszterelnökét, aki a spanyol polgárháború befejezése óta Franciaországban él, letartóztatták, miután Franco tábornok kormánya Caballero kiadatását kérte a vichyi kormánytól. Hire jár, hogy a spanyol kormány már hónapokkal ezelőtt kérte Caballero kiadatását, a vichyi kormány azóta a kérdés megvizsgálásával foglalkozott.

●

A FRANCIA KIRÁLYPÁRTIAK hires vezérét, Charles Maurrast, az Action Française főszerkesztőjét, a francia Akadémia tagját, Pétain marsall a nemzeti tanács tagjává nevezte ki.

●

A TUNISZI FRANCIA FŐKORMÁNYZÓ, Esteva tábornok, Vichybe érkezett.

●

HUNTZIGER TÁBORNOK, francia hadügyminiszter, Nyugat-Afrikából jövet, megérkezett Algir repülőterére. Üdvözlésére Weygand tábornok jelent meg a repülőtéren.

●

AZ ORÁNI TÖRVÉNYSZÉK négy személyt hazaárulás miatt halálra itélt. Két vádlottat életfogytiglani kényszermunkára itéltek.

●

XII. PIUS PÁPA kedden magánkihallgatáson fogadta Tkatcsuk Dionysius archimandritát, az ukrán József-rend római főszuperiőrjét.

●

HAZAÁRULÁS ELŐKÉSZITÉSE, SZÁNDÉKOS ROMBOLÁS és tiltott szándékos fegyvertartás miatt a prágai rögtönitélő biróság kedden hét embert golyó általi halálra itélt. Az itéleteket kedden végre is hajtották.

●

TAKARÉKOSSÁGI INTÉZKEDÉSEK A HORVÁT ÁLLAMI HIVATALOKBAN. A miniszterelnökség rendeletet adott ki az összes minisztériumok számára, amelyben az anyaggazdálkodással való legnagyobb takarékosságra szólitja fel őket. A takarékosságnak főként a tüzelőanyag és irodaszerek használatában kell megnyilvánulnia. A rendelet utasitja a minisztériumokat, hogy a takarékossági intézkedéseket alantas hivatalaiknál is tegyék meg.

●

ROMÁN GYÓGYSZERVÁSÁRLÁS NÉMETORSZÁGBAN. A közegészségügyi miniszter felhatalmazást kapott, hogy Németországból százötvenmillió lej értékü gyógyszert és egészségügyi felszerelést vásároljon.

MODES Rotschild Klára Deák tér 3. DEMI KOLLEKCIÓJÁNAK BEMUTATÓJÁT t. vevőköre részére holnap csütörtökön, november hó 13-án DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR TARTJA.

Metky Ödön

Elkészült Metky Ödön mozaikja Székesfehérvárott

Most készült el Székesfehérvárott a Horthy-kultúrház homlokzatának hatalmas mozaikja, amelyet Metky Ödön tervezett és készített. A hatalmas művészi mozaik Székesfehérvár városa kulturális életének legfontosabb mozzanatait örökíti meg Szent Istvántól Horthy Miklósig.

Esti Kurir
1944. jan. 18.

MDK.

Mettky Odön szobrász

"Kutfigura" /gipsz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 45.l.

- 1 -

M. D. U.

METKY Ödön szobrász

szül. 1906

1188. Férfitej Ltsz.: 56.485-N.

1189. Leánytej Ltsz.: 56.486-N.

1190. „Matyó menyecske" Ltsz.: 56.487-N

1191. Nőc akt Ltsz.: 56.488-N.

1192. „Nőc tej" Ltsz.: 56.489-N. /.

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/b. r.

Ba. 1959. 61-62. l.

-2.- ee D.K.

METKY Ödön szobrász

1193. „Szent Ferenc" Lisz.: 56.490-N.

A M.N. Galéria állagjegyzére T/b. r.

Ba. 1959. 63. e.

M.D.K.

Metky Ödön.

1079. Öreg juhász. Szobor.

Elveszett. /Fővárosi Képtár/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
77. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Metki Ödön.

A Mücsarnok téli kiállításán szobor-
műve szerepel.

Budapesti Hírlap, 1924. dec. 16.

Metky Ödön

szobrai

l. Tavaszi Szalon

XIII.

Mesky Ödon

nobrait

l.

Ferkèpzomfoiskèvk

1939–41. 74. l

lytelen leszek a pénzhiányra való

abbahagyni s attól kezdve csak a

ogom, de azt is csak rövid ideig

aradtam teljes tisztelettel:

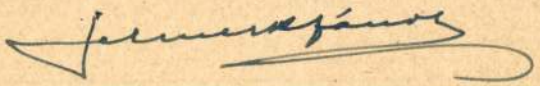

Metky Ödön

Ferkèpzomfoisk vk

l. 1939–41. 105 l.

[illegible]

a csatolt postarave

A rénletes elszám

verett plébános ura

nem ertertek meg.

Budapest 1944

Metky Ödön

festů

Nérosfőr. ösztöndíj

Képrom. Fősk. Ésk

1930-31. 51. l.

Kamillatra egyszerű

Hans Tieze: O

I. kötetét és Vira

Budai Almanac

Harafias

alárato

Vác 1930 április

D. Fragoth

elnök

VÁCI MÚZEU

Metky Ödön
nebrán

Szabad Művészet

1951. 214. l.

A vall.és közokt.m.kir.mini
kelt és a IX.ker.állampénzt

Eber László dr., a
előadója az 1912.évi decemb
temmel ugyanezen minőségben
tába neveztetvén ki, utasito
részére az 1906.évi 97852.s
2800 K fizetést, továbbá az
ványozott évi 1200 K szemé
végével, az 1908.évi 122101.
1.300 K lakáspénzt pedig f
szüntesse meg s e helyett
kezdő előleges havi részle

Metky Ödön szobrász M.D.K.

A gellérthegyi Jubileumi Park számára nagyméretű kőaforákat tervez

Napló Magyar Nemzet 1965. julius 24. 4.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965. III 11 2

MAGYAR NEMZET 4.

Metky Ödön

A gellérthegyi Jubileumi Park számára Metky Ödön szobrászművész nagyméretű kőamforákat tervezett.

Metky Ödön szobrász M.D.K.

3 kőamfora

h.gy.: Uj szobrok az uj kertben
Befejezés előtt a gellérthegyi Jubileumi park
Magy ar Nemzet 1965. augusztus 10. 4. 1.

Metky Ödön, Keramikus

MDG

Óriás rázái díszítik az új parkot.

Rózsa Gyula: Kompozíció a Gellértheggyen 8–9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. szept. 11.

M.D.K.

Metky Ödön

"Gyermekportrait" cimmel repr.-t közöl a lap, melyet a müvész a "Tehetségavatás" c. felhivásra küldött be Körmendi-Frim Ödön ajánlásával.

Szinházi Élet. Bp. 1932. juli 31.-aug. 6. XXII. évf. 32. sz. 99. lap.

MDK

Metki Ödön, szobrászm.

182. Tanulmányfej.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. Kat. 14.1.

MDK

Metky Ödön

Magdolna, gipsz (faban)

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec. é5 - 1941 Jan.12. 12.1.

Metky Odön MDK

Szent Ferenc kőmazik

Mücsarnok 194o a Magyar müvészetért kiáll.

Metky Ödön MDK

Magdolna, gipsz

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Metky Ödön

Angyali üdvözlet, gipsz

M. egymázmüv. kiáll. N.Szal. 1941.II.

Metky Ödön, [szobrász] MDH

Kőmunfórája a lejtő
alján kapott helyet.
(fénykép →) Repr

– : kép szobrok az új parkban

3.

ESTI HIRLAP, 1965. aug. 11.

Metky Ödön

MDK

Madonna, gipsz

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Metky Ödön

Öreg juhász.
Szobor.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

cerpent

Metky Ödön

szobrász

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Est
1930.V.11.

Metky Ödön

szobrász

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Csönd c.nagyméretü női aktja.

U j s á g
1930.V.11.

Metky Ödön

szobrász

Szinyi Társaság Tavaszi Szalon kiállitásan - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.V.11.

Metky Ödön

szobrász

Szinyei-Merse Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.
Erős tehetség - különösen szép Csönd c.aktja.

Pesti Hirlap
1930.V.11.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 FEB 11

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

Metky Ödön

— **Delfin vízköpöt készített** a kaposvári termálfürdő részére Metky Ödön szobrászművész.

— **Képzős farsang.** A Tanítóképző Intézet KISZ-szer-

MDK

Metky Ödön

Madonna. Gipsz.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jún.1-18-ig. 13.1.

MDK

Metky Ödön

Dicséretben részesült

Vilt Tibor kapta a Ferenc József koronázási alap szobrászati díját. Magyarország 1933. dec. 3.

Metky Ödön MDK

Én magam, gipsz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Metky Ödön

szobrász m. Delfin vízköpőt
készített a kaposvári termálfür-
dőbe.

Magyar Nemzet, 1967. II. 8.

Metky Ödön

Szolrász m. Delfin vízköpőt kérni tett a kapozvári termálfürdő részére.

Magyar Nemzet, 1967. febr. 8 4.

Metky Ödön

vízköpőket tervezett a kgyosvári termálfürdő és jedett uhoda termál medencéihez.

Magyar Építőművészet 1969. 5. a. 53. l.

Metky Ödön

1937/38. VI. éves

művészi szak,

rendkív. hallg.

I - II félév -

Ferkép zomfoiskèvk

1937/39 153. l.

85 METKY ÖDÖN
Éva 1500.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

Of

~~3503. Lotz Károly:~~

3503. Lotz Cornélia arc

Mellig, latható kissé jobbra for
fonatban hordja, szemöldöke és s
gas fehér ruhája fodros.

Fa, mér. 20:19.8 cm.

Vétetett az 1905: III. 7
(213-905)

Vét 20578-905

MDK

Metky ,szobrászm.

faliszobra sok tudással és ízléssel megmintázott mű.

Fővárosi Képtár.
r.sz.i.: A Ferenc József-díj pályázatra beküldött művek kiállítása.
Új Magyarság. 1941. jun.19. 6.l.

MDK

Metky Ödön festő

N.Szal. tárlatai. /Szinyei Társ/ Képzőművészet, 1930, 31.sz. ~~xxxxxxx~~ 145. l.

MDK

Metky Ödön,

Éva. -

Nemz. Szal.-VI. Tavaszi Szalon.-1931.ápr. Kat.

MDK

Metky Ödön

Az ország legszebb kulturháza épül Székesfehérváron
Uj Magyarság 1943.okt.15.

Mettky Ödön

Magyar Kulturszemle

1941. dec. 15. (Varga Vándor és Mettky Ödön kiállítása a Műbarát helyiségeiben.)

Mettky Ödön plasztikáival a modern hétköznapok hűséges interpretálására vállalkozik. Modelljeit bubifrizurásan, modern ruhában és magassarkú cipőben ábrázolja. Eljárása mégsem nyers naturalizmus, mert a stilizálás és átköltés művészi eszközeinek közbejöttével fejezi ki magát. Jól megalapozott művészi egyéniség, megbízható tanultsággal és helyes ösztönökkel, aki, ismerve tehetségének határait, témakeresésében mértéktartó és céltudatos.

Néhány, kiállításon szereplő, ókeresztény stíluselemektől ihletett mozaikterve igen jó dekoratív készségről tesz tanuságot.

Mattey Éva

Magyar Hírlap

1941. dec. 15. (Varga Vilmos és Mattey Éva kiállítása a Műcsarnok helyiségeiben.)

hangulati tartalmat összeverjük a formai kivitellel, akkor látjuk igazán a művészi megoldás bámulatos teljességét. Az alak felépítése a lehető legegyszerűbb, a sokszor megfigyelt ezer meg ezer esetnek örökérvényű megfogalmazása. Ez a művészi látás igazi próbája, hogy vajjon összetudja-e sűríteni a valóság végtelen számú esetleges eseményt egyetlen harmonikus mondatba. [illegible]

[illegible] élményt [illegible] S hogy [illegible] a [illegible] művészi [illegible] kitűnik [illegible] mellyel [illegible] [illegible]

MDK

Metky Ödön főisk. tanársegéd

magy.áll. ösztöndij 1939-4o. évre a Római Magyar Intézetbe.

Képzőm. Közl. 1939. 2.sz. 7 l.

Metky Ödön

nobrász

lásd

Szépművészet

1941. 331. l.

NYO

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

MÜEM

K.

Hivatalból
dij átalányozva

Á. 4—58. Meg

MDK

Metky Ödön

kulturház homlokzatának mozaikja

Székesfehérvár uj müértékei. Uj Lap, Bp. 1944. jan. 19.

MDK

Metky Ödön

Épül az ország legszebb kulturháza és hangversenyterme. Magyarság 1943.okt.16.

?

— és Ly M. 43. okt. 15 (nincs cédulán!)

Metky Ödön

nobrák

koll. kiáll. a Mübarátban 1941. nov.

Nemzeti Ujság

1941. nov. 9.

(Kiállítás.)

Mesky Ödön

1943-ösztön folyik a székesfehér
vári kulturház
homlokzatán fenti
mozaik képsoro-
zatának felrakása,
mely székesfehérvár
városának ezer
éves kulturális
és művészi multját
örökíti meg

Magyarság
1943. okt. 16.
(Épül az ország
legszebb kultur-
háza és hangversenyterme.)

VI.

TEXTILIÁK

Metky Ödön

Lásd

Szépművészet

1942. 218. l.

MDK

Metky Endre, szobrász

A velencei kiáll. megnyitása. Szépmüv.
1942. 183 l.

MDK

Metky Ödön, szobrász

Igazság c. szobrát a Várban,
az Gronlán-udvarom állítják fel.

– : Új szobrok Budapesten 6

ESTI HIRLAP Bp. 1967. okt. 11.

Metky Ödön szobrász

Allegorikus szobor az Oroszlános udvarba

G.J.: Kiváló szobrászművészeink készítik a Budavári Palota szobrait
Magyar Nemzet 1967. jan. 22. 4.l.

1258. VÉNUSZ, öntött bronz. Medici Ven
Bronze. Italienisch, XVII. Jh. M. 4

1259. SZENT SEBESTYÉN öntött bronz
— Hl. Sebastian Bronze. Florenz, 1

1260. HERMES, öntött bronz, bronztalapz
Oberitalien, XVII. Jh. M. 57 cm.

1261. KEREK DISZTÁL, sárgaréz, véset
XIX. sz. — Runde Prunkschüssel,
Indien, XIX. Jh.

1262. NÉGY FALIKAR, aranyozott bron
Bronze, vergoldet, mit sechs Rokok

1263. KÉT ÁLLÓ LÁMPÁS, öntött bronz
Bronze, auf profiliertem Fuss. XIX

1264. KÉT PISZTOLY, bronzveretes ag
XVIII. Jh.

1265. NÉGY FALIKAR, aranyozott br
XIX. Jh.

1266. NÉGY FALIKAR, öntött bronz. X

gatható ovális alak, cimerrel. XIX. sz. e. — Petschaft, tellend. A. XIX. Jh.

mánc, rézfoglalatban, födelén szines jelenet három alak- ge Dose, Maleremail in Kupferfassung, am Deckel Szene.

selkedő rokokópárral. XIX. sz. — Kandelaber, Bronze,

EL, plated, fedővel és fekete fafogantyuval. Angol, XIX. Schnellsieder, Plated, mit Deckel. Englisch, XIX. Jh.

onz, női hermával. Louis, XVI. stilus. — Zwei grosse Louis XVI.

TALPAS TÁLLAL, plated, domboru virágkoszoruval. eau, mit Aufsätze, Plated mit Reliefdekor. Österreich,

egy hermás álló óra és két karos gyertyatartó nőalak- tur, Bronzeguss, eine Stutzuhr mit Herme und zwei reich, Empire.

adár diszitésekkel. — Luster, Messing, mit sechzehn

MDK

Metky Ödön

Madonna

B. Turchányi E.: Fiatal képzőművészek a Főv. Képtárban. Budapest 1947. jan. 15. 32.l.

M.D.K.

Metky Ödönné

Mozaikjaival szerepelt a Római Magyar Akadémia kiállitásán, amelyet az olasz uralkodó nyitott meg, irja C.D. "Magyarok Rómában" c. beszámolójában.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. juni 7-13.
III. évf. 23. sz. 20. lap

Melky Ödön

zsobrán

és

Megyer Meyer Attila

Építesz

ajengi

Részt vettek a bpesti

Madách-zsobor

első pályázatán

1938 febr.

lt Barátom !

f.évi junius hó 26-án megalakult az
zági Barátainak Egyesülete és elha-
i olasz és magyar nyelven, amelynek
meg az alakuló közgyülés.
sősorban a hazai római és olasz vo-
intése alkotja, majd és éppen ezért
tek évi termésének feldolgozására
emélyemtől eltekintve, a következő
rensekül:

becses közreműködésedre feltétlenül
érlek arra, hogy az 1936.év magyar tu-
yar problémákra vonatkozó külföldi i-
óber 15-ig alulirott címére eljuttat-

rint 5-15 oldal között változhatik.
eredmények értékesitéséről van szó,
s a hibákat legfeljebb tapintatos

feltétlenül kéri
öszöni igaz nagyrabecsüléssel:
földi András s.k.

Vasárnapi Krónika

Irja Márai Sándor

Bog, a vad zseni

A Watteau-kép tolvaja a fényképeken, melyek elfogatása után és letartóztatása előtt, a párisi Igazságügyi Palota folyosóján készültek róla, zsebredugott kézzel áll, s büszkén és elégedetten mosolyog a gép lencséjébe. Akkor még valószinüleg nem tudta, hogy büntetése lehet tizenhat frank, de lehet öt esztendő börtön is. A tolvaj a képen elegáns, duplasoros kabátot visel, kihajtott gallért, a szivarzsebben egy zsebkendő csücske kandikál; fiatal ember, talán huszonöt éves, ajka körül gunyos mosoly, s a Menjou-bajusz, a dus művész-sörény, mindez együtt olyan embert mutat, aki magabiztosan jár-kel a világban, s véleményét, mely felebbezhetetlen, nem szokta elhallgatni baráti köre előtt. A tolvaj, Serge Boguszlavszki — akit a népszerü párisi pletyka-ujság, mely közzéadja most fényképeit, a rövidség okáért egyszerüen „Bog"-nak becéz —, időközben már bevonult a fogházba, s valószinüleg eltünt arcáról a fitymáló-öntelt, magabiztos mosoly, mellyel, a letartóztatás pillanatában, a fényképezőgép lencséjébe bámult. Igen, igy, ilyen hanyag előkelőséggel, zsebredugott kézzel, Menjou-bajuszkával vonult be a hires „Bog" az ügyészségre, s kijelentette: „A művészet iránti rajongás késztetett a lopásra ... A Watteau-képet a Louvre szakértői hibásan restaurálták, s elhatároztam, hogy visszaadom a „Közömbös"-nek igazi jellegét." S csakugyan, elvitte a képet a manzardszobába, s ecsettel és terpentinnel néhány héten át pepecselt rajta.

A vizsgálat ujabb adatai azt bizonyitják, hogy „Bog" nem annyira rajongó, mint inkább csak tolvaj — de ez már nem érdekel minket, a messzeségben. A francia pletyka-ujság, mely előszeretettel fényképezi a gyilkosokat és betörőket *premier planban*, — s a tömegek legalacsonyabb szenzációéhségét eteti, mikor gyöngéd képeket közöl a bünözőkről, bemutatja a gyilkost mamája keblén, mint egyéves csecsemőt, bemutatja a nagy betörőt, matrózgalléros vizsgaruhában: — a nagy francia pletyka-ujság természetesen bizonyos gyöngédséggel kezeli a Watteau-kép tolvaját is, akit egyszerüen „Bog"-nak becéz, s kitünően sikerült fényképeken bemutatja a tolvajt magánéletében, amint éppen csónakázik, vagy barátaival társalog. Valószinü, hogy „Bog" hires ember lesz Párisban, ha ugyan el nem felejtik, mire elhagyja a börtönt; mert Páris kiváncsi, de hálátlan is. Bog — maradjunk a becénél? —, természetesen ragaszkodik majd állitásához, hogy a műértő felháborodása késztette a tolvajlásra. Ez a huszonöt éves, Menjou-bajuszos, apacsinges fiatalember — akit mamája egyébként elcsuszott kölyöknek és semmirevaló himpellérnek tart — meg akarta mutatni a világnak, hogy a Louvre szakértői hülyék és kontárok, s nem értenek a remekművek karbantartásához. Majd ő, Bog, majd ő megmutatja! És megmutatta.

Mit mutatott meg? Azt, hogy mindenáron fel akart tünni, szerepet akart: itélkezni akart, a nagy tökéletesitő szerepét akarta, világhirü akart lenni. Ezzel a szándékával Bog csakugyan érdekes és nem is olyan társtalan jelenség. Bog festőnek készült, s a francia lapok megállapitása szerint nem is volt tehetségtelen. De a munka helyett a szerepet választotta, a nagy botrányt, a hordót, melynek alján kongó szólamok hivalkodnak. Watteau is festőnek készült, sőt azzá is lett, s megfestette, más művekkel egyetemben, a „Közömbös"-t, mely később a Louvre-ba került. Bog, a kései kor vad zsenije és tehetséges gyermeke, hasonlóan festőnek készült, de a sikert és világhirt más uton iparkodott megközeliteni: munka helyett beérte azzal, hogy ellopta Watteau képét és „tökéletesitette" a remekművet, melyet egy zseni festett, s a világ egyik legjobb képtárában, a legkitünőbb szakértők restauráltak. Remekművet tökéletesiteni mindenesetre könnyebb, mint remekművet alkotni: a szerep mindig könnyebb és hálásabb, mint a munka.

Nem, Bog nincs egyedül felfogásával és szándékával Európában. A világon ijesztően elszaporodtak a zsenik, akik szereppel pótolják azt, ami művükből tehetségben, mélységben, erőfeszitésben, bensőségben, igazi értékben hiányzik. Ez a tipus általános. Menjou-bajusszal vagy anélkül, felnövekedett egy nemzedék, mely jellegzetesen háboru utáni, s az élet célját nem az alkotásban, hanem a szerepben látja; a szerepben, melyet, ha jóhiszemü, összetéveszt az alkotással. A világ ijesztően megtelt irókkal, akik gunyosan mosolyognak, ha az ember megkérdi tőlük, hol vannak hát a versek, elbeszélések, regények és drámák, melyeknek elismerését oly sértődötten követelik e barbár világtól? — s a hiányzó művek helyében, melyeket „ma nem érdemes megirni", cézári mozdulattal mutatnak életük nagy szerepére, mely a társadalom megváltásának, az emberiség gyökeres és azonnali felszabaditásának, s más ilyen, kétségtelenül üdvös, sürgős és nemes feladatok problémáival telitett. A szerény ellenvetésre, hogy az alkotó ember akkor és ugy szolgálja legbiztosabban az emberiség ügyét, ha alkot — mégpedig hűségesen, szive, eszmélete és az isteni parancs sugallatára hallgatva alkot —, türelmetlenül elutasitó mozdulattal felelik, hogy most más dolguk van, hiv és vár a szerep. A világ kezd ijesztően megtelni festőkkel, akik nem festik meg ugyan a „Közömbös"-t, de apostoli cselekedetet vélnek teljesiteni, ha felhivják a világ figyelmét arra, hogy a Louvre szakértői egytől-egyig kontárok és hülyék: ami megeshet ugyan, de egyáltalán nem valószinü. Igen, a festő, kinek *chef d'oeuvre*-je az, hogy nagy görögtűz közepette ellopja és kijavitja — „tökéletesiti" — a „Közömbös"-t, ahelyett, hogy festene valamit, ami erőfeszitésben és nemességben megközeliti a „Közömbös"-t: ez a festő jellegzetesen a korszak gyermeke. A világ kezd ijesztően megtelni zsenikkel, prófétákkal és váteszekkel, akik nem hajlandók többé holmi apró, piszlicsár munkával tölteni idejüket, amilyen munka könyvet irni, képet festeni, szinpadon nagyon jól játszani, bakterházat épiteni: minderre nem érnek rá, mert hiv a szerep. Hát persze, tisztelet a kivételnek.

Cs. Szabó László közli kitünő „Magyar néző"-jében egy korszerü nagyság életrajzából a következő sort: „És aztán megirta hires röpcéduláját." Erről van szó. A szerep nemzedéke megirja hires röpcéduláját — ahogy Tolsztoj megirta a „Háboru és béke"-t, s a szerep magaslatáról az alkotó pihegő önelégültségével tekint le a kicsinyesekre, akiket mélyen megvet, s akik egyszerüen csak dolgoznak, ahelyett, hogy „alkotnának" és „megváltanának ..." A zseni elsimitja homlokából fürtjét és megveti azt, aki „csak irástudó". A festő zsebredugott kézzel áll a párisi ujság cimlapján, mert világraszóló tettével, amely egyáltalán nem festői, bebizonyitotta, hogy jobban ért Watteauhoz, mint a Louvre csendes, névtelen, szorgos szakértői. A festő bebizonyitotta, hogy zseni és vátesz, mert cselekedett. Csak éppen nem festett egy „Közömbös"-t, mert ilyenre nem ér rá: várja a szerep és az emberiség.

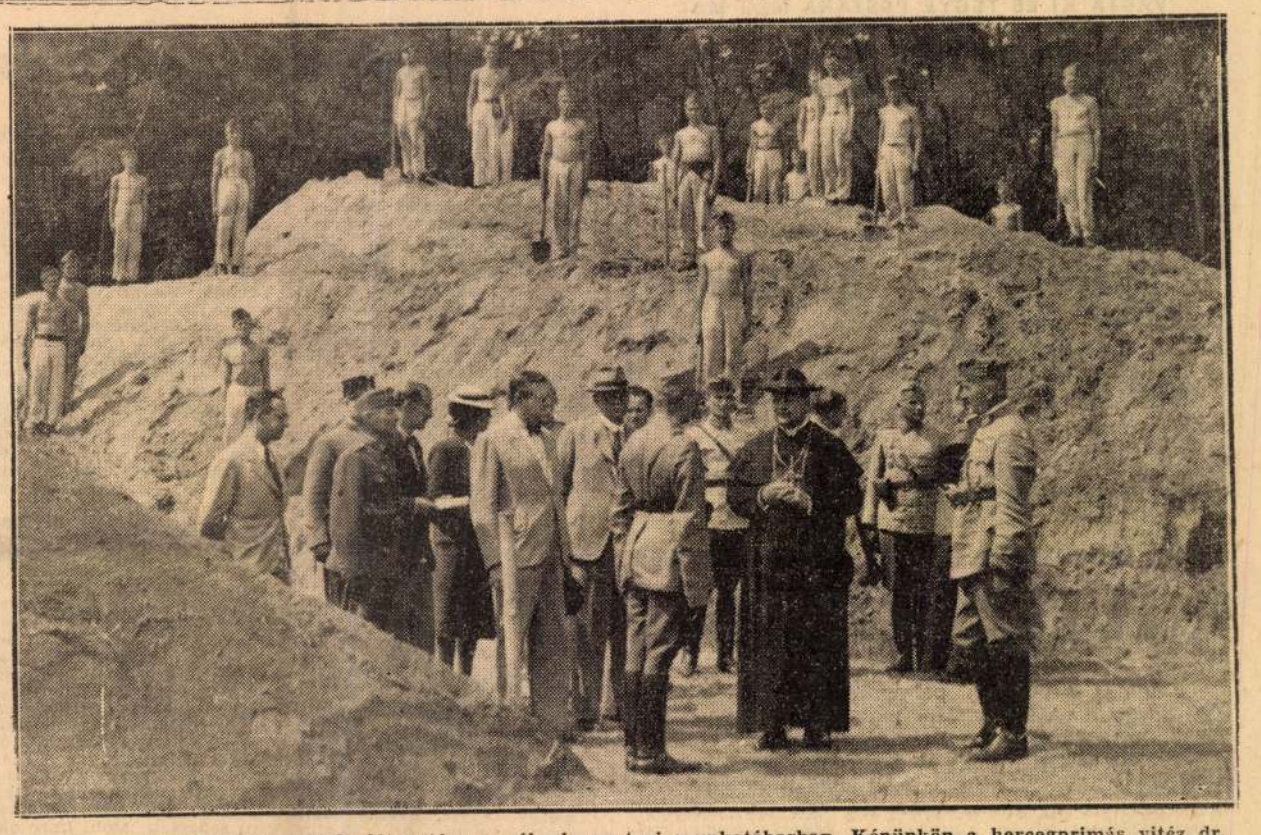

[illegible] hercegprimás látogatása a rákoskereszturi munkatáborban. Képünkön a hercegprimás vitéz dr. Fábry Dániel tábornokkal, a közérdekü munkaszolgálat országos parancsnokával beszélget

A LÉGI UTAZÁS GYÖNYÖREIT ÉLVEZZE A

BRITISH AIRWAYS

ANGOL LÉGIFORGALMI TÁRSASÁG

NAGY LUXUSSAL BERENDEZETT LÉGIEXPRESSZEIN!

BUDAPEST—FRANKFURT—LONDON

A LEGGYORSABB KÖZVETLEN LÉGIJÁRAT!

VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL MINDENNAP INDUL A BUDAÖRSI LÉGIPÁLYAUDVARRÓL.

JEGYELADÁS: MAGYAR LÉGIFORGALMI R. T. BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 7., A BRITISH AIRWAYS MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE.

TELEFON: 180—888.

VÁGJA KI ÉS TEGYE POSTÁRA MÉG MA!

T. **LINGUAPHONE** (LONDON)

Budapest, VIII., József-körut 2. szám.

Kérem a 22 oldalas díjmentes ismertető megküldését.

ANGOL

német, spanyol érdekel! Díjmentes próbaidő.

(A kivánt aláhuzandó)

Név:.....

Cim: ..... P. H. 1

Gróf Ciano olasz külügyminiszter és édesapja nevére olasz gimnáziumot alapitottak Pannonhalmán

Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát a felvidéki magyar terület visszacsatolása alkalmával gróf *Teleki Pál* akkori vallás- és közoktatásügyi miniszternek bejelentette, hogy a komáromi Bencésgimnázium és a felvidéki rendi ingatlanok visszaszerzésének emlékére uj gimnáziumot és vele kapcsolatban nevelőintézetet kiván alapitani az olasz-magyar kulturális kapcsolatok elmélyitése céljából. Az uj intézet székhelyéül kezdetben Komáromot vették tervbe, de ott egyrészt a Szent Benedek-rend ősi magyar gimnáziumát még ebben az évben uj épitkezéssel kibővitik, másfelől pedig a pannonhalmi főmonostor és Itália között fennálló ősi kulturkapcsolatokra való tekintettel a nevelőintézet székhelyéül Pannonhalmát választotta.

A tavasz óta tartó tárgyalások most jutottak befejezéshez, a *Hóman Bálint* kultuszminiszternél megtartott záróértekezleten a főapát bejelentette, hogy az uj nevelőintézetet a pannonhalmi ősi monostor hatvanholdas gyönyörü parkjában kivánja felépiteni és *az intézet a magyarok nagy barátainak, az olasz külügyminiszternek és néhai édesapjának, gróf Ciano Galeazzónak és Costanzónak nevét fogja viselni.* Az internátussal kapcsolatos gimnázium célja nem csupán az, hogy növendékei az olasz nyelvet tökéletesen elsajátitsák, hanem az is, hogy az ott nevelt ifjakat az olasz szellemi és gazdasági élet megismertetésével előkészitse az olasz-magyar viszonylatban fontos élethivatások betöltésére.

A gimnázium alsó négy osztályában az olasz nyelvet más gimnázium latinnyelvi oktatásához hasonló terjedelemben fogják gyakorlati módszerrel tanitani, a felső osztályokban pedig a többi tantárgyak jórészének oktatása is olasz nyelven történik. Ugy a gimnáziumban, mind pedig a vele kapcsolatos nevelőintézetben olasz oktatók és felügyelők fognak működni, hogy az olasz nyelv és szellem a társasérintkezésben is minél teljesebben érvényesüljön.

Az épitkezés még a jövő év tavaszán megindul, ugyhogy az 1940—41. tanévben remélhetőleg már a teljesen modern felszerelésü uj épületben folytathatják *az idén ősszel egyelőre a rendi székházban megindulo tanitást* és nevelést. Az első osztályban az oktatást szeptemberben mintegy husz bennlakó növendékkel kezdik meg, a jövő tanévtől kezdődőleg pedig évről-évre egy-egy 20—25 növendéket magában foglaló felsőbb osztály kezdi meg működését. A tanulók felvételénél előnyben részesülnek a most felszabadult felvidéki területről való ifjak.

Az intézet igazgatósága felhivást bocsát ki, amelynek értelmében a még rendelkezésre álló néhány helyre szeptember elsejéig fogad el jelentkezéseket.

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter az olasz iskola megszervezésével kapcsolatban ugy nyilatkozott, hogy ebben a tényben az 1935. év februárjában kötött olasz-magyar kulturális egyezmény célkitüzésének egyik legfontosabb tényezőjét látja. Ennek az intézetnek olasz viszonylatban olyan jelentősége lesz — mondotta — mint a sárospataki angol és gödöllői francia gimnáziumoknak és a közeli jövőben megszervezendő német nevelő intézetnek. Meggyőződésem, hogy *a pannonhalmi Szent Benedek-rend gróf Ciano Galeazzo és Costanzo gimnáziuma* ujabb értékes eszköze és műhelye lesz az olasz-magyar szellemi érintkezésnek és kulturális kapcsolatoknak. Az ott nevelt ifjuság a szokásos középiskolai müveltség és képesités és a különleges olasz nyelvi és szellemi kiképzés birtokában kiválóan alkalmas lesz a szellemi és gazdasági élet terén olyan fontos állások és hivatások betöltésére, amelyek az olasz-magyar történeti barátság elmélyitésére és a két nemzet között fennálló százados barátság gyakorlati szolgálatára hivatottak.

A surlódások békés elsimitására szólitja fel az államokat az Interparlamentáris Unió

Oslo, aug. 19. Az Interparlamentáris Unió oslói kongresszusa szombaton határozati javaslatot fogadott el, amelyben felszólitanak valamennyi államot *a surlódások békés elsimitására.* A határozatot távirati uton közlik az Interparlamentáris Unióhoz csatlakozott valamennyi kormánnyal, valamint Németországgal és Szovjet-Oroszországgal. A kongresszus szombaton véget ért.

Kiadták a tudományos ösztöndijakat

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1939/40. tanévre a tudományos ösztöndijakat a következőknek adományozta:

Belföldi kutatási ösztöndijat nyertek: 800 P összeggel: dr. Mankovich László kir. közalapitványi ügyigazg. gyakornok (Bp.) alkotmányjogi, dr. Klenner Ferenc egyet. tanársegéd (Pécs) irodalomtörténeti, dr. Mollay Károly okl. középisk. tanár, egyet. gyakornok (Bp.) német nyelvészeti, dr. Geriőtei Jenő óh. tanár (Debrecen) francia irodalmi, Fogarasi Miklós (Bp.) irodalom- és kulturtörténeti, Szabó Dénes okl. középisk. tanár (Bp.) szláv és magyar nyelvészeti, dr. Szabó Árpád (Bp.) klasszika-filológiai, Pásztor Lajos okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Bp.) egyháztörténeti, dr. Mozsolics Amália (Bp.) ősrégészeti, Jakó Zsigmond (Bp.) településtörténeti, Kulin György okl. középisk. tanár, csillagdai gyak. (Bp.) csillagászati, Török Tibor okl. középisk. tanár, egyet. gyak. Debrecen) mikrokémiai, Füleky György okl. gazd. szaktanár, tanársegéd (Bp.) mezőgazd. kémia, dr. Nemeskéri János okl. középisk. tanár (Bp.) antropológiai, Petrich Géza okl. középisk. tanár, földreng. obszerv. gyak. (Bp.) szeizmológiai, dr. Berencsi György egyet. gyak. (Bp.) orvosi kórtani, dr. Martin János egyet. gyak. (Debrecen) kórélettani, dr. Gerlóczy Ferenc klinikai gyak. (Bp.) gyermekgyógyászati, dr. Korompai Imre klinikai tanársegéd (Bp.) nőgyógyászati, Révész István ág. h. ev. segédlelkész (Sopron) keresztyén egyházművészeti, dr. Láng Sándor gimn. óh. tanár (Bp.) geomorfológiai,

500 P összeggel: dr. Endrédy kir. vegyész (Bp.) talajtani,

400 P összeggel: dr. Harsányi András okl. ref. lelkész (Debrecen) egyháztörténeti, dr. Jankó József főisk. kép. gyak. (Bp.) mezőgazdasági üzemtani, dr. Tárczi Nagy Zoltán okl. gazda, okl. mezőgazd. akad. gyak. (Debrecen) agrárpolitikai és termeléstechnikai, Gyurmán Márta okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Bp.) filológiai, Strausz Antal okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Szeged) matematikai neveléstudományi, dr. Kálmán Béla óh. tanár (Bp.) finnugor nyelvészeti és magyar nyelvjáráskutatási, dr. Babos Ernő gimn. óh. tanár (Bp.) magyar nyelvtudományi, dr. Temesi Mihály okl. középisk. tanár, egyet. tanársegéd (Pécs) nyelvtudományi, dr. Némedi Lajos okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Debrecen) német filológiai, dr. Babics András okl. középiskolai tanár, főisk. kép. gyak. (Pécs) várostörténeti, Maksai Ferenc okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Bp.) magyar történeti, Dercsényi Dezső főisk. kép. gyak. (Bp.) művészettörténeti, dr. Csapodi István Csaba okl. középisk. tanár, főisk. kép. gyak. (Bp.) magyar művelődéstörténeti, dr. Pakucs Béla okl. középisk. tanár (Pécs) gazdaságtörténeti, Votisky Zoltán okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Debrecen) dohányanalitikai kémiai, dr. Juhász Lajos okl. középisk. tanár, egyet. gyak (Bp.) ujkori társadalom és gazdaságtörténeti, dr. Sik Károly okl. középisk. tanár, mezőgazdasági kisérletügyi segédvegyész (Bp.) talajtani, dr. Egyed László (Bp.) matematikai, dr. Boros Jenő okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Debrecen) fizikai, dr. Soós Árpád főisk. kép. gyak. (Bp.) állattani, dr. Sátori József okl. középisk. tanár (Debrecen) állattani, dr. Aczél Márton mezőgazd. kisérletügyi gyak. (Bp.) állattani, dr. Lange Nándor okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Bp.) állattani, Dózsa István okl. állatorvos, egyet. gyak. (Bp.) anatómiai, dr. Hargitai Zoltán ref. tanitóképzőintézeti h. tanár (Debrecen) geobotanikai, dr. Szirmai János okl. mezőgazda (Bp.) növénykórtani, dr. Győrffy Katalin okl. középisk. tanár (Szeged) növénytani dr. Majzon László földtani int. aszszisztens (Bp.) geológiai és mikropalaeontológiai, Balogh Kálmán okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Debrecen) geológiai, dr. Boros Judit okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Szeged) kőzettani, dr. Ács László tanársegéd (Bp.) bakteriológiai, özv. Gresz Béláné, dr. Czimmer Anna óvónőképzőintézeti iskolaorvos, egészségtantanár, egyet. tanársegéd (Debrecen) gyógyszertörténeti, dr. Schmidt Gusztáv klinikai gyak. (Szeged) kórszövettani, dr. Dziobek László klinikai tanársegéd (Pécs) bőrgyógyászati, dr. Sarkady László klinikai gyak. (Debrecen) kórtani, Illés Vilmos okl. mérnök műegyet. tanársegéd (Bp.) vizépitési, Tóth Jenő okl. vegyészmérnök, műegyet. tanársegéd (Bp.) élelmiszerkémiai, dr. Sasvári Kálmán okl. középisk. tanár, műegyet. asszisztens (Bp.) fizikai, Horváth István okl. mérnök, műegyet. tanársegéd (Bp.) talajtechnikai, Magyar János okl. erdőmérnök, erdészeti kutatóint. alkalmazott (Sopron) erdőrendezési, Lechner Kamill okl. épitész, iparügyi min.-i épitészmérnök (Bp.) épitészeti, Radnai Lóránd okl. épitészmérnök, műegyet. tanársegéd (Bp.) archaeológiai, Orosz István okl. egyházkaranagy (Bp.) népénekgyüjtési, Szita Oszkár okl. zeneszerző, főisk. gyak. (Bp.) zenetörténeti,

300 P összegel: dr. Szentes Ferenc kisérletügyi asszisztens-geológus hegyszerkezettani tanulmányokra.

A bécsi Collegium Hungaricumba az 1939/40. tanévre állami ösztöndijat nyertek: Cseh Sándor papnövendék (Budapest) vallástörténeti, Halász Andor re•. segédlelkész (Debrecen) ker. irásmagyarázati, dr. Borvendég Ernő kir. törvényszéki aljegyző (Budapest) magánjogi. Zibolen Etelka (Budapest) német nyelvészeti, Szücs Mária egyet. gyakornok (Szeged) kőzettani, dr. Bugyi Balázs egyet. tanársegéd (Budapest) gyógyszertani, dr. Berkovich Géza klinikai gyakornok (Debrecen) sebészeti, Mohl Imre okl. épitészmérnök (Budapest) épitészeti, **az I. félévre:** dr. Ernuszt Janka (Budapest) latin filológiai, dr. Kerekes József egyet. gyakornok (Budapest) morfológiai, **a II. félévre:** dr. Wessetzky Vilmos (Budapest) egyiptológiai, dr. Fehér Miklós (Budapest) embertani tanulmányokra.

A berlini Collegium Hungaricumba az 1939/40. tanévre állami ösztöndijat nyertek: dr. Goltner Dénes egyet. m. tanár, kir. ügyész (Szeged) közjogi, dr. Vargha Sándor Özséb árellenőrz. korm. bizt. segédrevizor (Budapest) kereskedelmi jogi, dr. Némethy László (Budapest) ókori keleti történeti és nyelvészeti, dr. Juhász Lajos okl. középisk. tanár, egyet. gyak. (Bp.) művelődéstörténeti, dr. Pallós Károly egyet. tanársegéd (Bp.) szülészet-nőgyógyászati, dr. Martyn Róbert egyet. tanársegéd (Bp.) gyermekgyógyászati, dr. Szendrői Jenő okl. épitész (Bp.) épitészeti, Ottó Ferenc zeneszerző (Bp.) zeneszerzési, **az I. félévre:** Koltay István tőképző int. tanár (Szeged) neveléstudományi, dr. Jaskó Sándor okl. középisk. tanár, egyet. tanársegéd (Bp.) földtani, **a II. félévre:** dr. Benárd Aurél (Bp.) közigazgatási jogi, dr. Csánk Béla min. o. tan. (Bp.) sajtójogi tanulmányokra.

A római Magyar Intézetbe az 1939/40. tanévre állami ösztöndijat nyertek: Az egész tanévre: dr. Nagy Ferenc pécsegyházmegyei áldozópap (Bp.) dogmatörténeti, dr. Bitterbinder Miklós reálgimn. hittanár (Bp.) kánonjogi, Senkár Lajos papnövendék (Bp.) dogmatikai, Breznay József festőművész, főisk. tanársegéd (Bp.) festészeti, Basilides Barna festőművész (Bp.) festészeti, Metky Ödön főisk. tanársegéd (Bp.) szobrászati, Szakál Ernő díszitőszobrász (Bp.) díszitőszobrászati. **Az első félévre:** dr. Versényi György középisk. gyak. (Bp.) közigazgatási jogi, Vertse Dezső okl. épitész, miniszt. s. mérnök (Bp.) városrendezési tanulmányokra.

Franciaországba magyar állami ösztöndijat nyertek az 1939/40. tanévre: Egész évre (2200 P-t): dr. Ortutay Gyula okl. középisk. tanár (Bp.) francia irodalomtörténeti, dr. Pais Károly áll. gimn. tanár (Bp.) magyar irodalomtörténeti, **az első félévre (1100 P-t):** dr. Drágffy Miklós kir. törvényszéki biró (Bp.) közigazgatási jogi, Világhy Miklós (Bp.) magánjogi, dr. Szabados Margit okl. középisk. tanár, iparostanonciskolai tanár (Szeged) hydrobiológiai-algológiai, dr. Armentano Lajos klinikai tanársegéd (Szeged) belgyógyászati, **a második félévre (1100 P-t):** Kocsis Gyula (Debrecen) francia irodalmi, dr. Czukrász Ida klinikai tanársegéd (Debrecen) szemészeti, dr Wollek Béla klinikai tanársegéd (Bp.) gyermekgyógyászati, Fonai Miklós középisk. énektanár (Bp.) zenetörténeti tanulmányokra.

A római Fraknói Vilmos Magyar Történeti Intézetbe kiküldetett: egész évre: dr. Kádár Zoltán (Bp.) keresztény régészeti, **az első félévre:** dr. Borsányi Károly (Bp.) ókori történeti, **a második félévre:** dr. Ferdinándy Mihály egyet gyak. (Bp.) művészettörténeti tanulmányokra.

Genfbe kiküldetett egész évre: Brodszky Pál szakvizsgás tanárjelölt (Budapest) angol irodalmi, Pulay Gábor szakvizsgás tanárjelölt (Bp.) angol irodalmi; **za első félére:** Janits Iván szakvizsgás tanárjelölt (Bp.) történeti segédtudományi, dr. Dezső Lóránd (Bp.) csillagászati, dr. Kosinsky Imre pénzügyi fog. gyakornok (Bp.) pénzügyi szociálpolitikai, dr. Somogyi József nemzeti muzeumi segédőr (Bp.) keleti nyelvészeti és iszlámtörténeti; **a második félévre:** dr. Szent-Iványi József természettud. muzeumi gyak. (Bp.) állatrendszertani és állatföldrajzi, dr. Szelényi Tibor okl. vegyészmérnök, kir. fővegyész (Bp.) szinképelemzési tanulmányokra.

Társadalmi uton gyüjtött összegekből ösztöndijat nyertek Franciaországba az első félévre: Rákosi Zoltán gyak. tanárjelölt (Bp.) irodalomtörténeti; **a második félévre:** Világhy Miklós jogszigorló (Bp.) magánjogi. **Angliába a második félévre:** Janits Iván szakvizsgás tanárjelölt (Bp.) diplomatikai és paleográfiai, dr. Dezső Lóránd (Bp.) csillagászati, dr. Kosinsky Imre pénzügyi fog. gyak. (Bp.) pénzügyi szociálpolitikai tanulmányokra.

Egyéb külföldi ösztöndijat nyertek: A British Council ösztöndiját az 1939/40. tanévre elnyerte: ifj. dr. Szladits Károly ügyvéd, banktisztviselő (Bp.) kereskedelmi jogi, Winkler Lajos okl. középiskolai tanár (Bp.) fizikai tanulmányokra.

Német állami csere ösztöndijakra jelöltettek: egész évre: Vályi József ref. s. lelkész (Sárospatak) gyakorlati biológiai, dr. Fábián Gyula (Budapest) állattani, dr. Csokán Pál egyet. gyak. (Szeged) vegytani, Belopotoczky Lajos papnövendék (Sopron) keresztyén erkölcstani, dr. Balás Piri László muzeumi segédőr (Budapest) művészettörténeti, dr. Tolmár Gyula okl. középisk. tanár, egyet tanársegéd (Budapest) csillagászati; az **I. félévre:** Obmann József (Szeged) közigazgatási, **a II. félévre:** dr. Kerekes József egyet. gyak. (Budapest) morfológiai tanulmányokra.

A berlini „Humboldt-alapitvány" ösztöndiját elnyerték: egész évre: Nagy Jenő (Debrecen) Berlinbe nyelvjáráskutatási, Gráf Ottó (Szeged) Bécsbe germanisztikai, Hofmann László (Pécs) Berlinbe német irodalmi; **hat hónapra:** Petróczy István gimn. tanár (Pécs) Berlinbe germanisztikai, **a nyári hónapokra:** Erődi-Harrach Béla (Budapest) külkereskedelmi, Eszes Ferenc (Szeged) germanisztikai, Orkonyi Attila (Budapest) nemzetközi jogi tanulmányokra.

A „Mitteleuropaeischer Wirtschaftstag" ösztöndiját elnyerték: Gelei Gábor egyet. gyak. (Szeged) Halle-ba mezőgazdasági, Muttnyánszky Zoltán egyet. gyak. (Sopron) Münchenbe erdészeti, Pécsi Imre egyet. gyak. (Szeged) Berlinbe közgazdaságtani, Danczkay Béla szőv. s. mérnök (Budapest) Münchenbe épitészeti, Jurenák Dénes államv. mérnök (Budapest) Münchenbe elektrotechnikai, Mika József egyet. adjunkt (Sopron) Münchenbe bányászati, Bugyi Balázs egyet. gyak (Budapest) Göttingába orvosi kémia, dr. Csikós Nagy Béla (Szeged) közgazdaságtani, dr. Fejes Katalin orvos, egyet. gyak. (Budapest) gyermekgyógyászati, dr. Schneider Jenő (Szeged) közgazdaságtani; **hat hónapra:** dr. Malán Mihály egyet. adjunkt. (Budapest) fajhigéniai tanulmányokra.

Olasz állami csereösztöndijakra jelöltettek: Nagy Artur gyak. tanárjelölt (Budapest) színháztörténeti, Borsi Tivadar óh. tanár (Bp.) utazástörténeti, dr. Derenyi Mária óh. tanár (Pécs) történeti, Patai Mihály grafikus (Budapest) grafikai, Perez Jenő József főisk. tanársegéd (Budapest) művészettörténeti, dr. Villányi Győző internátusi felügyelő (Budapest) egyháztörténeti tanulmányokra.

A páviai Colleggio Borromeo csereösztöndijára jelöltettek: ifj. Személyi Kálmán (Szeged) matematikai tanulmányokra.

Olasz állami prémióban: 12 pályázó fog részesülni későbbi megállapitás szerint.

Francia állami ösztöndijat nyertek: egész évre: Jermy Tibor (Bpest) kémiai, Bajomi Vilmos egyet. gyak. (Pécs) francia irodalomtudományi, Dobossy László középisk. tanár (Kassa) irodalomtudományi, dr. Kósa János (Bp.) szociológiai, Róna Szilárd (Bp.) tudománytörténeti, Szabó Zoltán vm.-i szociális tanácsadó (Bp.) szociálpolitikai, báró Villani Frigyes (Bp.) nemzetközi jogi; **az I. félévre:** dr. Fél Edit foglalkoztatott diplomás (Bp.) neprajzi, Egyed András (Bp.) középkori irodalomtörténeti, Pogány Ödön (Bp.) művészettörténeti, Kocsis Gyula (Debrecen) irodalomelméleti, Papp Márta (Bp.) magyar történeti; **a II. félévre:** Hadnagy Tibor gimn. tanár (Bp.) irodalomtudományi, dr. Szöllősy Klára (Bp.) összehasonlitó irodalmi, Tóth Ilona (Bp.) francia irodalomtörténeti, Kirchner Gyula (Bp.) francia nyelvészeti, Láng Lajos (Bp.) szociálpolitikai tanulmányokra.

Lengyel állami csereösztöndijakra jelöltettek: egész évre: dr. Révész László János (Szeged) magyar-lengyel jog- és alkotmánytörténeti; **az I. félévre:** Csergő Endre okl. testnevelő tanár, szakoktató (Bp.) testnevelési, pedagógiai, dr. Komoróczy György főisk. képesitésü gyak. (Bp.) gazdaságtörténeti tanulmányokra.

Finn állami csereösztöndijra jelöltetett: az I. félévre: Csepregi Béla ág. h. ev. s. lelkész (Sopron) finn népköltészeti; **a II. félévre:** Csergő Endre okl. testnevelő tanár, szakoktató (Bp.) testnevelési pedagógiai tanulmányokra.

Észt állami ösztöndijra jelöltetett: az I. félévre: Kajos János ev. segédlelkész (Sopron) hitélet-tömeglélektani tanulmányokra.

Svéd állami csereösztöndijra jelöltetett: Átányi István okl. mérnök, gimn. óraadó tanár (Bp.) lapp nyelvészeti tanulmányokra.

Smith Jeremiás-alapitványból az Északamerikai Egyesült Államokba kiküldetett: dr. Wohl György okl. mérnök, szőv. mérnök (Bp.) közlekedéstechnikai, Vass Géza okl. gépészmérnök (Bp.) repüléstechnikai tanulmányokra.

Amerikai csereösztöndijat nyertek el: Eszenyi Zsuzsanna gazd. akad. hallg. (Debrecen) mezőgazdasági, Kliebert Gyula egyet. tanársegéd (Bp.) biokémiai, Vecseklőy József szőv. fogalm. (Bp.) közigazgatási jogi, Tóbiás Kornél (Bp.) elektromérnöki tanulmányokra.

Devawrin-ösztöndijat nyertek Franciaországban végzendő tanulmányokra: egész évre: Molnár Dezső okl. mérnök (Budapest) vizfelhasználástani, Salamin Pál szig.-mérnök (Budapest) vizépitéstani; **az I. félévre:** Szalágyi Géza okl. épitész (Budapest) szociális épitkezési; **a II. félévre:** Rákosi Zoltán tanárjelölt (Budapest) irodalom és szinjátszástörténeti tanulmányokra.

„Az embereket igazában csak a kisebbségi sors próbálja ki"

Nagyvárad, aug. 19. A biharmegyei Érbogyoszló községben az elmult napokban gazdanapot tartottak A gazdaünnepségen megjelent dr. *Szász Pál*, az erdélyi magyar gazdasági egylet elnöke és beszédet mondott a magyar kisgazdák szervezkedésének jelentőségéről.

— Mindig azt hangoztattuk, hogy nekünk, magyar gazdáknak, jogunk van a szervezkedéshez, — mondotta. — A magyar kisgazda egyre nagyobb értéket jelent a nemzet életében. Az öntudat felébredésének tulajdonitható, hogy Erdélyben ma már körülbelül 500 gazdakör működik, mintegy 20 ezer taggal.

— *Az embereket igazában csak a kisebbségi sors próbálja ki* — állapitotta meg —, amelyben az értékes emberpéldányokat sokkal könnyebben ki lehet választani. A kisebbségi életben fokozódik a gazdakörök jelentősége, ahol az ott végzett közös munka folytán a lelkeknek meg kell nemesedniök.

A továbbiakban hangsulyozta, hogy a magyarságnak ragaszkodnia kell földjéhez, majd kifejtette, hogy a kisebbségi életben minden magyar egyforma, nincsenek rangok és cimek, mert csak az az egyetlen rang, amit embertársaink megbecsülése ad számunkra. A „magyar testvér" szó ne legyen üres megszólitás, hanem az élettel és összetartással kell azt megtölteni.

METNICK, Georg, pozsonyi kőművesegéd

G.M, Maurergesell, 2 hetes fia meghalt. (1824, 1. kötet, 309 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

METSCH, Jakob, pozsonyi székkészítő

J.M.,Sesselmacher,
† 55 évesen, Pozsony 1816 nov.13.

[1816, 1254 l.]

Pr.Z.

METSCH, Jakob, pozsonyi vrékkévrítő

J. M., Sesselmacher, + 55 éves korában, Pozsony, 1816 november 13. (1816, 1254 l)

Pressburger Zeitung
(Gesthon)

MDK

Metsu, Gábriel

után festették

az "Amsterdammi zöltségvásáron". képet.

10.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri Képtár. Bp. 1955 1960.

Metsu, Gabriel

Szül. Leiden 1629, megh. Amsterdam 1667.

után készült:

"Zöldséges vásár Amsterdamban"
o.v.

29.o.

/Czobor - Bodnár/: Az egri képtár, Bp. 1960.

Mettelka Oszkár

1914/15

Ferkèpzomfoiskèvk

113. l.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 187 l.

Név: Mettendorffer Joseph

Foglalkozás: könyv-kötő (Buchbinder)

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1779 II. 5

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

M.D.K.

Metter, Johannes (vagy Alexander) szobrász

Felteketőleg Metter (Meder) Wilhelmnek, az 1653-54-ben a horvátországi Celjeben dolgozó műasztalosnak rokona; 1681-ben kötött szerződést a soproni jezsuitákkal oltani Szt. Antal templomuk sokalakos oltárainak, és Pornóapátiban (Vas m.) lévő templomuknak helyreállitására vonathorólag.

Mária G. Aggházy: Steirische Beziehungen der ungarländischen Barockkunst

Acta Historiae Artium,
Bp.1967. Tom.XIII. fasc. 4. 330. old.

Metter (Meder) János soproni szobrász:

1681-ben 177 forintért oszlopos, 5 szobros oltárra kapott megrendelést, a jezsuiták Szt. János templomba, kivitelre állítólag nem került, de egy többalakos oltár, jelzésével még a 19. század derekán állt a Szt. Mihály templomban. E szobrászból rendelt Telekesi István győri kanonok 9 szobrot 26 forintért, a nyugta szerint el is készültek.

Gathai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái
MTA II. Társ.-tört. Tud. Ozt. Közl. II. köt. 1. sz. (1951). 101. l.

Metter, Johannes

nobrán

Gentmüeml

454. C.

A m.kir. vallás- és közoktatásü
szám alatt s a keb. számvevőség
deletének másolata:

Költségvetési év: 1926/27. S
tása. Rovat: 8. Az 1881. XXX
fenntartása stb. Lerovandó b

Utasitom, hogy d
Bizottsága előadójának /laki
a Breslauban megtartott „De

M.D.K.

METTER (MEDTER, MEDER), Alexander szobrász

1681. Sopron, Ker. János-templomban felállítandó oltár szobraira szerződik a jezsuita vektorral 150,- forint

Vegyházy: Barokk szobrászat... Bn. 1959.
I. 55. 241. II. 212. 218. 239. 245.

Melter Alexander

soproni polgár

1681.

L.

Magy. Művészet

1931. 22. l.

Metter Sándor

oltárépítő

Sopron 1681 -

l -

Jul (antalosok)

DÉDES

Várrom

RMV 12, 101.t.

Metter Sándor

MAGYAR MUVESZET

1931.22

100.000 g	46.80 P
19.9	~~1 £~~
~~1 £~~	12 s.

x = 2

71

71

14

1

3754031161 : 12 = 312835

£ 312835513 × 19 = ~~1646~~

2815519617

6043874747 9

310

6046974747 9

M. D. K.

METTER, Johannes szobrász

1681. Pornóapáti, jezsuita templom, oltárára 220,– forintért következő szobrokat tartozik szállítani: Szt. Margit, Ignác, Xav. Ferenc, Immaculata, Ker. és Ev. János. Legtelül Jézus nevét tartó angyalok

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 241.

Metz és fia

M. D. K.

könyvnadászok

1.) Ujévi üdvözlet 1866

Gerszi, A magy. köraj. 1960

184

/Kép/ Correggio/

Metz, C.M. XXXXX

metsző

MDK

Repr: C.M. Metz: Metszet Correggio után

A felhőkön trónöló Madonna.

5.o. 6. kép.

Fenyő Iván: Correggio ismeretlen rajzai.
Müv.Ért. VIII. évf. 1. sz. 1-11.o.

1959

Metz Bea

Most végzett a Műegyetemen.

Győri Krematorium terve (mel.)

Szerepel a Hess András Tér.

Kolegium Szálhitasán

Pernecky Géza: Klubkiállitások

Élet és Irodalom 1969 V. 10. gold.

MDK

Metz Cézár

"Római Campagna" c.képét kisorsolásra megvásárolta a pesti müegylet.

Tárház 364.l.

Metter János

Nobrais

l.

Bán Sopron

260. l.

878 – 881. Ismeretlen festő.
A XVII. századból.

878 Hajdúk egy vár ~~bejá~~kapu~~rat~~nál.

Őrségen vannak abrazo

~~A vár bejáratánál levő őrség~~

vállra vetett mentéje sötétkék, dolmánya é
sárga csizmája sarkantyús, balról a padon ü
nyujtotta és fejét a falhoz támasztva alsz
mely visszanéz és a melynek nyakát pánt sz
kardjára ~~támaszkod~~dik és jobbról áll. (Préme
rágja piros, magasszárú csizmája sárga. Ba
a háttérben van és rudat tart kezeiben és visszan
szinű dolmány és nadrág, zöld öv és kard). H
münkbe.

neheze

, balra fordult

Vászon, méretei 32: 22.5 cm.
Vétetett 1899: II. 10-én gró
No. I.)

Elszámoltatott 1899: XII. 31
Az elszámolást tudomásul vet
rat (251/900).

704: V. 2

Metter János

zobrán

Sopron

wód

s.

Kap. Ung. Jahrb.

49. l.

~~Bauschek, pozsonyi polgár V. 101.~~

Metter János

Mtaépítő

Porno 1681.

l.

Jul (asztalos 05)

BÉLAPÁTFALVA

Aprátsági templom

RMV 12, 101 l.

M. D. K

(MEDER, MÖTTER)

METTER, Wilhelm asztalos

Cilliből

1653 - 1654. Zágráb, jezsuitákkal

szerződése

Végházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 55. 241.

Metti József

1918/19 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

113 l.

Metting Ede
órás

		Kikiáltási ár pengőben
2490.	MINIATÜR-LEGYEZŐ. Gyöngyház, festett jelenettel. Tokban	8.—
2491.	OLTÁRDÍSZ. (?) Terrakotta. Régies stílusban. (Ragasztott és hibás.)	15.—
2492.	ÁLLÓ-ÓRA. Aranyozott fém, alakos díszítéssel, ütőszerkezettel. Louis Philippe	60.—
2493.	PIPEREKÉSZLET. Bőrtokban	24.—
2494.	SZIVARTARTÓ. Sagrenbőr	20.—
2495.	ÁLLÓ-ÓRA. Ütőszerkezettel. Elkészítette: Ferondy, London. 18. század	30.—
2496.	KESZTYŰDOBOZ. Diófa, berakott díszítéssel	8.—
2497.	BONBONTARTÓ. Bronz, asztalka alakjában, zománcminiatürrel	20.—
2498.	KEHELY. Aranyozott és ezüstözött bronz. 18. század	25.—
2499.	WERTHEIMKAZETTA. Vas, festett virágdísszel. (Kissé hibás.)	20.—
2500.	KÉZIMUNKASZORÍTÓ. Öntött vas . . .	6.—
2501.	GYERTYATARTÓ. Bronz, villanyra szerelve. XVI. Lajos stílus	16.—

M. D. K.

METTUSOUSZKY (Mattusovszky) Jakob Lesz

Árvóból

1775-ben polgár Beszterczebányán

Garas XVIII. n 236. l.

M.D.K.

Metz Bea

A Hess András téri kollégium magytermében -a müegyetemen most végzett fiatal müvésztervei jelentik a legszembeszökőbb értéket, -irja Perneczky Géza "Klubkiállitások" c. beszámolójában, s kiemeli rajzait, melyeket Győr város számára tervezett, impozáns architekturáju krematórium és ravatalozót.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. május lo.
XIII. évf. 19. sz. 9. lap

M. D. K.

Metsző Szakáts József,
Rajzoló és rézmetsző (XIX. sz. eleje).

Marosvásárhelyi levéltárban
vannak róla adatok.

M. Kiss Pál: Boér Márton.

Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sz.
194. l.
201. l.

Metz Beatrix

művével szerepel a
Műszaki Egyetem Hess András
tári diákottbonában rendezett Vállí-
táson

Vigilia 1969 junius
422. old.

Kepzőművészet

Mettenleiter, C. J.

jobbra: „Ils en prirent une grande quantité
et leur filet rompoit ... mais il dit: ne craignes point,
votre emploi désormais sera, de prendre des hommes. Luc. 5."

s legalól: „Sie fingen eine grose Menge – und ihr Netz zerriss –
aber Sprach: fürchte dich nicht; von nun an wirst du
Menschen fischen.. Luc. 5."

Rézmetszet C. J. Mettenleitertől, méretei 44.4 : 32 s a rélap nagysága 50 : 34.8 /m.

Ltka 7674

55/43 N= 1933.

II. József:

Egnylapon egy kúp alakú hegy tetején, melytől balra kolostor tűnik szemünkbe oldalt czégérrel, s a melyet három töviskoszorú fut körül, II József áll szt Péterrel. Jobb kezén háló lóg, mely ben egy meztelen ember van s baljával az égfelé mutat, hol fénysugarakat szóró szem ragyog s a sugarakon meztelen emberek kusznak föl. A hegyre, melynek aljában menekülő szerzeteseket, papokat s hívőket látunk, egy ifjú mászik fel, kinek bal kezében lámpás van, mely sugaraival két koldust s egy kis gyermeket világít meg. Az előtérben a kivetett hálóból szerzetesek és apáczák nagy mennyiségű pénzt harácsolnak össze, mit három magasrangú pap néz, kiknek egyike püspöki diszt visel, mi alatt a templom ajtajában megjelent sekrestyés a perselyt kinyujtva a tömeg felé szól és ezt mondja: „Gehts zum H. Segen." A háló innen egyházi diszszel telt láda tűnik szemünkbe. Feliratai a kép alatt

balra: „Concluserunt multitudinem copiosam
disrumpebatur autem – rete eorum ... et ait:
noli timere; ex hoc jam homines eris capiens. Luc. 5."

Metz Beatrix

Metz Beatrix: OTP Baranya megyei székháza, Pécs városközpont I/B ütem.
/rövid életrajz + ismertetés, képekkel. Vezető építész: Tillai Ernő/

Magy.Ép.műv. 1972.4.sz.37.1.
/Fiatal Építészek Köre-szám/

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Metz Károly

VALÓSÁG
1979 4

1021

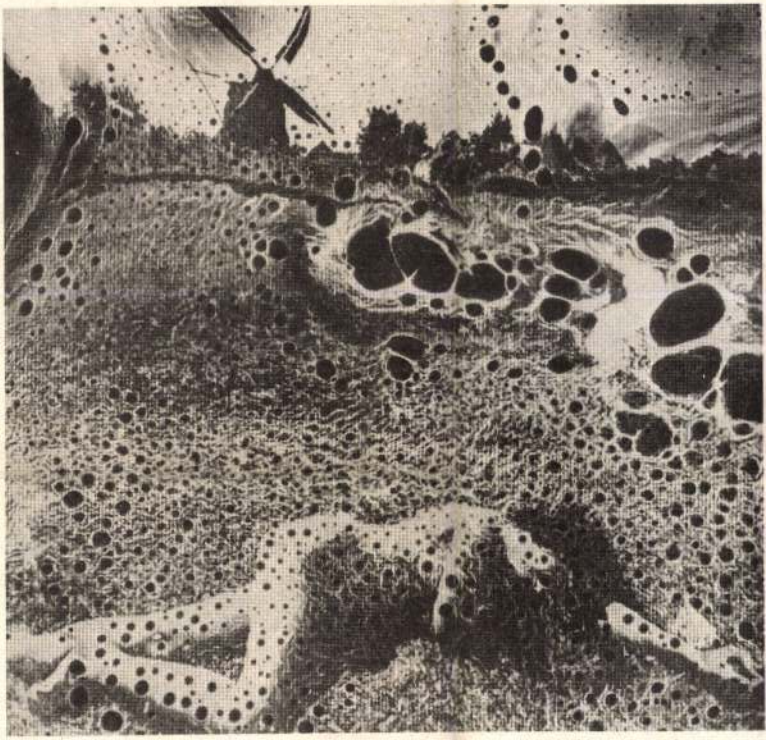

Metz Károly:
Fotó

Együtt száll le velünk munkásapa a fiá
pélyesen. Az apa sötétszürkében, a fia sötétb
tekhez próbál igazodni a fiú.

Fél kilenc van. A tanácsteremben egymás
kedtek el a családok. Mint egy vasúti váróter
egy erősebb hang, s megtalálható mindenféle
kig. Kevés kivétellel teljes családi kísérettel é
sebb testvérek; vagy anya, nagyobb testvér
unokákkal.

A felvétel és a beiratkozás több fordulól
tokba osztották, ennyi embert tud egyszerre szállítani a kis keltexes busz. A gyár és majdani dolgozóinak első találkozása körülményes. A legelsők két órára végeznek, az utolsók négyre.

Rövid tájékoztató után elvisznek egy csoport lányt, mennek megnézni a gyárat és a szállásukat, aztán visszajönnek még az orvosi vizsgálat és az iskolai beiratkozás előtt megmondani, most hogy látták, melyik üzemrészt választják, szövők lesznek-e, fonók vagy a hurkolóba jelentkeznek.

A Kertész utcai orvosi vizsgálat és az újpalotai beiratkozás után visszajönnek a gyárba, meghívják őket ebédre. Lebbencsleves és krumplifőzelék az ebéd.

A második tájékoztatót is adatfelvétel előzi meg. A szólított lányok szülei is az asztal elé állnak. Elfogódott gyerekhangok mondják az adatokat. A szülők iskolai végzettségét nem tudják, néhány lány az apja foglalkozását sem. Négyes bizonyítvánnyal senki nem jött, a hármas gyakori, de van kettes is.

A régebben toborzásnak hívott, ma pályaválasztási tanácsadásnak nevezett iparitanuló-gyűjtést Vasvári Gábor irányítja.

Hogyan lehet gyűjteni? Megvan rá a módszer.

A nyolcadik osztályosok jelentkeznek továbbtanulásra, de rendszerint egy-egy „divat-szakmára", felkapott helyre. Így az 1970-es években a lányok egészségügyi szakközépiskolába. A három-négy-ötszörös túljelentkezés következtében a Pályaválasztási Tanácsadóba bekerül az elutasítottak neve és pontos címe. Vasvári Gábor ezekkel a tanácsadókkal tartja a kapcsolatot, és a gyár autóján nekiindul egy kollégájával, hogy személyes kacsolat felvételével textiles ipari tanulókat gyűjtsön a gyárnak.

Tehát nemcsak iskolákba megy, megy családokhoz is. És ez utóbbi valóban eredményes. Elbeszélget a szülőkkel. Megnyeri őket, és ettől kezdve a gyár, az iparitanuló-

METZBERG, keramikus

Az Esterhazy birtokon fazekas-manufaktúrát létesitenek. Metzberg a porcelánszerüség követelményeit képviselte. Igy hol Csava,hol Dörfel került szóba.Metzberg diadal maskodott.1767-ben megszületett a manufaktura terve.Ő kapott megbizatast a vezetésre. 302.old

KATONA IMRE: A fraknói kincsek,II.rész 301.old

SOPRONI SZEMLE, XXVIII.évf.Helytört.Folyóirat. 1974. Sopron,1974.

Metzeke, Philippus, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke: "Metzeke, Philippus, Greiffenberg, Szilézia, 1693, IX.6.". 118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9, - Kantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Metzeke Ph./Philippus/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordált asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Greiffenberg,
Szilézia:"Metzeke Ph." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosművességé-
nek történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz Évkönyve

Philippus Metzeke, asztalos legény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, October 169z Jahr utan: "Anno 1693 den 6 September ist frembd gesezen Philippus Metzke Von Greifenberg aus der Schlesing Tischlergesell". 108.old

Batári Ferenc: Asztalos legények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmővességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.- Xantus János Múz. Győr, 1967.- A Győri Múz. Evkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Metzener - festő / Berlin /

A Magyarországi Müegylet, Magyar Képzőmüvsz 1864.ápr.5.I.1.11 és ápr.2o.I.2.29-3o.

Fénykép. Milgué

Sparmüréspeti Főiskola: 178/a ltr

Gobelin. Metzger Erzsébet diplomamunkája

Magyar Fotó (Ze 2252/56)

Kézimunka

Vegatio nincs.

Fénykép Kiilgué

Iparműrészeti Főiskola · 178 ltr

Sobelin. Metzger Erzsébet. diplomamunka

Magyar Fotó (Ze 2252/56)

Kéfinunka

Negatív nincs.

Metzger Ferencné

az alábbi tervpályázaton megosztott III. díjat nyert
21. az ámú pályaterv egyik szerzője.

A Budapesti Televizió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiírt tervpályázat. 1970.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz. 2-6.l.

Metzger Ferenc

"Alföldi tájkép jegenyékkel" c. felvétel esti hangulatban készült.
Repr.

Élet, Bp. 1916. május 7. VIII. évf. 19. sz. 444. lap.

Metzger Ferenc

"Holdtölte" c. képe, fasoron átvilágitó holdas-tájkép
Repr.

"Alkony" esti tájkép jegenyékkel.
Repr.
Müvészi felvételek.

Élet, Bp. 1916. márc. 26. VIII, évf. 13. sz. 289. lap. ápr. 2. VIII. évf. 14. sz. 316. lap.

Metzger György, főfelügyelő

Munkájával szerepelt a rendőrtisztv.kiáll.-én.

M.934.V.25.

Metzger Károly festő

1902

Éimusk 1930. 86. l.

MDK

Metzger, J.J.

Koronázási kiáll. Tört.Képcs. 1916.dec.

szentély/ az ókori g
pontja volt. I.e. 7.
az uj templomot Eupo
-4 Polykleitos készi
radványait egyéb épü
oszlopcsarnok, római
tások feltárták. --
eum. 1--2. köt. Bost
tuaire d'Apollon Pyt

argosi iskola:

Metzger Júlia, a kertészeti Egyetem IV. évfolyam
a tág- és kertépítész képzésről.

1. Utak környezetrendezési terve (repr.)

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 18-old.

METZING FERENC, grafikus

24.sz.kép.-Malkocs bej dzamijanak rekonstrukciós rajza.
/Metzing Ferenc rajza/. Fekete repr. 111.old

GERŐ GYŐZŐ: Hódoltságkori kutatasok Baranyában 95.old

A Janus Pannonius Múzeum Evkönyve, XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1975

MDK

Metzger Károly

az alábbi pályázaton pályamunkáját 7oo pengőért megvásárolták

Az Idegenforg. Tanács plakátpályázata. Magyar Iparművészet 1929. 6o.l.

Metzinger Márton

l. Révhelyi tatai maj

24. l.
42. l.
44. l.
87. l.

1165. LOVAS AMAZON IFJUVAL, feher fé
zone mit Jüngling, weisser Metallguss,

1166. KÉT KAROS GYERTYATARTÓ (v
alkotja. Bécs, empire. — Zwei Armle
Frauenfigur. Wien, Empire.

1167. ALLEGORIKUS NŐALAK, öntött
Frauenfigur, Bronzeguss. Französisch,

1168. KÉT KAROSGYERTYATARTÓ, ön
leuchter, Bronzeguss, mit Delfinschaf

1169. TINTATARTÓ, öntött bronz. Olasz,
Italienisch, im Stil des XVII. Jh.

1170. ÁGASKODÓ LÓ, öntött bronzszobroc
— Springendes Pferd, Bronzefigur. X

1171. ÜLŐ BUDDHA, öntött bronzszobroc
XIX. Jahrhundert.

1172. KIS ÁLLVÁNY, öntött bronz és gy
Bronze und Perlmutter. Empire.

1173. NAPOLEON-SZOBROCSKA, öntöt
XIX. sz. — Napoleon, Bronzefigur,

1174. KÉT VIRÁGKEHELYIDOMU VÁZ

ld alapon, kék-piros virágok között medaillonok, jelenetek-
Maleremail auf grünem Fond, zwischen blaurote Blumen Me-
.

szukás négyszögü, szines lepke- és virágdiszitéssel. XIX. sz.
nglich viereckig, mit Schmetterlinge- und Blumendekor.

szines virág- és lepkediszitéssel. XIX. sz. — Zwei kleine
- und Schmetterlinge. XIX. Jh.

nné, oldalán sárkány- és madárdisz. XIX. sz. — Kleine
t Drachen- und Vogeldekor. XIX. Jh.

allal. XVII. sz. — Kupferschüssel, rund, gerippt. XVII. Jh.

ozásu diszitéssel. Kina. — Bronzetellerchen, mit Silber-

got ábrázol. XIX. sz. e. f. — Gusseisen Figurchen, stellt

ronz, gyermekalaku szárral. Német, XIX. sz. — Stand-
orm einer Kinderfigur. Deutsch, XIX. Jh.

rga márványtalapzaton, római oltárra támaszkodó bronz
— Grosse Stutzuhr, bronzebeschlagen, auf gelbem Marmor-
n Altar. Französisch, Louis Philippe.

alapon, teknősbéka, uszó halak, lótuszvirágok és a hosz-

K. D. K.

METZINGER Márton

megh. 1791-Tata (39 éves)

1773-ban Tatán a fajánszgyárban testő

Radiel kanítványa

Csányi 1954. 29. l.

MDK

Metzinger Márton fajanszfestő
+ 1791-ben 39 éves korában Tatán.

Csányi 1954. 29.o.

Metzinger Márton

fajanszfestő

† 1791-ben 39 éves

Korában Tatán

Csányi 1954

29. l.

K.

Metzke Gáspár

ácsm.

Bé 1731

Tp. Szeged

Schneider

220. l.

Garmond 40.

Az épittetők-adta alapterv é
retén belül a technikai eszközö
~~tehát~~ a voltaképeni müvészi kia
dolgozó épitőmesterek, kőfaragó
nem kötötte őket más, mint csak
lák és mintaképek. ~~Azxépitőmest~~
összehasonlitva a festők és szo
deltebb volt, az épitőmesterek
dabban dolgoztak, mint mai utód
~~xxlgxxxttxtexvekhexxkellxmagukx~~
más szakember részéről a legapr
niok. Azok az igen különböző t
épitkezésekhez minden felől ös
a szerkezeti feladatok megoldá
önállósággal járhattak el. Szá
a ~~Jákxkétxtemplománxisxfeltün~~
tosságának és az épitkezés apr
leges varázsát.

Mivel a jáki mühely is ép o
mint a nagyobb késő román épit
ma alatt is változó <u>összetétel</u>

Metzker István

hangszerkészítő

Szombathelyen

l. életrajz

Szabó Vasm

612. l.

MOB kut. 3207

Török Sándor

TÖRÖK SÁNDOR

REGÉNYEI:

AZ IDEGEN VÁROS

BANKETT
A KÉK SZARVASBAN

ÉS AZALATT ITTHON...
I–II.

V. HÓ	31 NAP	MÁJUS

Vasárnap
15
Cantate

Hétfő
16
Nep. János

Kedd
17
Paskál hv.

METZL, Mathias, pozsonyi pazekasmester

M. M. bürgerl. Hafnermeister, 2 éves lánya meghatt (1826, 1106 l)

—

M. Metzl, 12 éves leánya meghatt. (1834, 1079 l)

—

M. az, † 46 éves korában, Pozsony, 1840 junius 24, szélütésben. (1840, 239 l)

—

Preßburger Zeitung

(Gentsch)

Metzner Ernő

Figyelemre méltó törekvések jellemzik azt a fiatal grafikus nemzedéket, amelynek tagjai a Nemzeti Szalon téli kiállitásán szerepelnek és alkotásaikon "az artisztikus szempontok dominálnak", -közli a Művészet c. rovat kritikája, majd felsorolja a résztvevőket: Barta István, Bánk Ernő, Csernely János, Diener Dénes Rezső, Ferenczy Valér, Klimó István, Metzner Ernő, Grünwald Klára, Miklósi- Mutschenbacher Ödön, Nagy István, Podvinecz Erzsébet, Scheiber Hugó, Somogyi Miklós, Teplánszky Sándor, Záhonyi Géza, Uitz Béla.

A HÉT, Bp. 1915. dec. 12.
XXVI. évf. 5o. sz. 722. lap.

Metzner Ersaiás festő

Szirmay István pazdicsi kastélyában a Wesselényi-összeeskövés kivégzett vezetőinek képe mellé Caraffa táborunk eperjesi vérengzését is megfestette az eperjesi Metzner-rel.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

269. old.

METZNER FRIGYES, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Terézvárosi lakos.- Helyrajzi szám: 194.- Összeírási szám: 511.- 48.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Győr-Sopronmegyei Hirlap
GYŐR
1952 MÁRC. 13.

Metzker Ferenc festőművész.

1952 MÁRC. 13.

/ 276

Képzőművészeti kiállítás Sopronban és Vitnyéden

A soproni képzőművészek szervezete Rákosi elvtárs születésnapjának tiszteletére kiállítást rendezett, melynek keretében a Széchenyi gimnázium **„Rákosi-szoba"** emléktárgyait is bemutatták. **A képek tárgya Rákosi elvtárs életéből vett eseményeket örökít meg nagyméretű olajfestményeken.** A kiállítás nyolc művész egyéni felajánlása révén jött létre. A soproni művészek ezzel a felajánlásukkal bebizonyították, hogy művészettel is lehet szeretett vezérünk iránt hálát és tiszteletet kifejezni. A kiállítás iránt igen nagy az érdeklődés és már rendezés alatt is sokan nézték meg. Ez a kiállítás a szervezet évi munkaévében nem szerepel, hanem mint külön felajánlást vállalta nyolc művész. Az évi munkatervbe egy-egy tavaszi és őszi kiállítás és két úgynevezett kis kiállítás szerepel. Az előbbiek közönségnevelés, az utóbbiak tehetségkutatás céljából kerülnek rendezésre. Ugyanesak ezt a célt szolgálja az iskolák diákjai között rendezendő tehetségkutató rajzverseny is. **A Rákosi kiállítás színvonala és az a nagy érdeklődés, amelyet a művészek és a közönség egyaránt tanúsít a kiállítás iránt, jele annak, hogy ez évben teljes lendülettel indul meg Sopronban a képzőművészeti élet.**

Mende Gusztáv,
a soproni képzőművészek szervezetének titkára.

★

Március 9-én, Rákosi elvtárs születésnapján. **Maesár** Gáborné elvtársnő, a megyei tanács nevében megnyitotta Vitnyéden a győr-sopronmegyei képzőművészeti munkacsoport kiállítását. **Balázs** József tanító, a kultúrotthon vezetője, a község dolgozói nevében mondott köszönetet a szép kiállításért. **Németh** József elvtárs a vitnyédi tanács tervelőadója, felszólalásában elmondotta, hogy a falu és a város közötti különbségek leküzdéséért vívott harcunkban újabb lépést jelent a kiállítás vitnyédi megrendezése.

Az ünnepélyes megnyitó után dr **Mihay** Sándor, a győri múzeum vezetője a régészeti anyagot, **Metzker** Ferenc festőművész pedig a képzőművészeti anyagot ismertette a kiállítás iránt nagy érdeklődést tanúsító dolgozók előtt. Délután négy óráig közel négyszáz vitnyédi dolgozó tekintette meg a képzőművészeti kiállítást.

Alexovics László,
szobrász-munkacsoport vezető.

A mi
a Sopro
A Koms

A Soproni Pamutip
sége által a legjobb ú
ajándékozott vándorz
Komszomol-terem őrizte
tekintettek erre a vándorzászlóra,
de még büszkébbek voltak, ami-
kor a pártnapokon, termelési ér-
tekezleteken a Komszomol-termet
mint a legjobb üzemrészek egyi-
két emlegették. A soproni, de még
a megyei üzemekben is több alka-
lommal állították az ifjúság pél-
daképévé a pamutipari Komszo-
mol-terem fiatalságát, akik elein-
te valóban szép eredményeket ér-
[illegible] a minőséget van [illegible]
nőséget egyes dolgozók csak mel-
lékes kérdésnek tekintették, **Si-
posné, Czettner** Zsuzsa, **Markó**
Rózsi ifjúmunkások több ízben
adtak le II. osztályú árut, de a
III. osztályú áru sem hiányzott a
termelésükből.

Ennek következtében, hogy a
Komszomol-terem ifjúmunkása
között többen

nem értették meg a minőségi munkaverseny jelentőségét,

a minőségi termelés fontosságát, **A Komszomol-terem nem teljesí-
tette ezen a téren Rákosi elvtárs
születésnapjára tett felajánlását.
88.56 százalékos minőségi terme-
lést értek el akkor, amikor 92 szá-
zalék volt a felajánlásuk.** Ezzel
az eredménnyel az üzemrészek
között folytatott versenyben az
első helyről a harmadik helyre
kerültek. Így tehát a heteken, sőt
hónapokon át őrzött vándorzász-
lót a szombaton megtartott ün-
nepi ülésen átadták az MNDSz-
terem hatos parti dolgozóinak.

Szécsényi Istvánné, aki a 192
százalékos teljesítménye mellett
100 százalékos minőségi árut ter-
melt. De jó munkát végzett **Bali-
kó** István és **Vass** Anna is, akik-
nek minőségi teljesítménye 98 és
99 százalék között váltakozott. A
hatos parti **„Dózsa"**-brigádja, a
„November 7" és a **„Rákosi"**-bri-
gád átlagos minőségi teljesítménye
Rákosi elvtárs születésnapjára
91.6 százalékra emelkedett. De
nem sokkal maradtak le mellette az
ötös parti **„Vörös hajnal"** az **„Uj
élet"** és a **„Március 15"**-brigád

Metzner Ernő

Az 1919 után következett magyar grafikus-diaspórából is művészete zenitjére jutott.

Békés István: Egy üstökös nyomai

Ország-Világ 1968/14 23 old

T. Ferencz József:

Metzmacher

Mellig, hétnyolczad jobbra. Oldalt előre fésült rövid haját, barkót és kipödrött bajuszt hord, arcza pedig leberetvált. Nyakravalója felett szalagon az aranygyapjas rendet viseli s mellét a Mária Terezia rend alatt, melynek szalagja jobb vállán át van vetve, még két rendjel díszíti. Kabátjának paszománt gallérja tölgyleveles. Felírata a kép alatt két sorban:

„François Joseph 7er
(Empereur d'Autriche)"

e fölött: „Metzmacher del. et sc."
s legalól balra: „Berlin Verlag von Goupil & Co"
középütt: „Imprimé & Publié par Goupil & Cie Paris. London."
s jobbra: „New York – Published by M. Knoedler."

Rézkarcz, mérete az alaknak 20 s a rézlapnak 28.3 : 22.1 cm.

Metszette: Metzmacher.

Ltsza 7945.

191/93 No 1712

Metzner, Johann Georg

Álló óra, fatokban, díszes fémszámlappal, Készítette Johann Georg Metzner in Neusohl XVIII. sz.

Árverési Csarnok aukciós kat. 32. sz. 1926-ból. 2681. tétel.

Tartozik

	1.	Készpénzkészlet
3.	5.	Eladok készpénzért 30 tekercs
		súlyban nettó kg-ként
5.	12.	Szállítok Horváth Ná
		10 drb egylyukas tűzhely l
		alapárral és 0·80 P felárral
		Csomagolás láda
7.	20.	Eladok készpénzért 3 k
		kötegenként 44 P.
8.	24.	Eladok 3 tekercs tüskés hor

1895. KIS SZALONSZEKRÉNY, diófa, berakott disszel. Louis XVI. — Kleiner Salonschrank, Nussholz, intarsiert. Louis XVI.

1896. KIS KÉTAJTÓS SZEKRÉNY, tölgyfa. Louis XVI. — Kleiner, zweitüriger Schrank, Eiche. Louis XVI.

1897. KÉT FALITÜKÖR, fekete faalapon faragott és aranyozott empire disszel. Magyar, XIX. sz. e. — Zwei Wandspiegeln mit Empireschnitzerei vergoldet. Ungarisch, A. XIX. Jh.

1898. KÉT KAROSSZÉK, fehér arany, Louis XVI. disszel, sávos szövet párnázással. Olasz, XVIII. sz. — Zwei Armstühle, weiss und gold, mit Louis XVI. Dekor. Italienisch, XVIII. Jh.

1899. KANDELÁBER, fehérre festett fa, aranyozott részletekkel. XIX. sz. e. f. — Kandelaber, weiss gestrichen, teilweise vergoldet. E. H. XIX. Jh.

1900. KAROSSZÉK, diófa, akantuszleveles kartámlával, bőrkárpitozással. Olasz, XVII. sz. — Armstuhl, Nussholz, mit Leder. Italienisch, XVII. Jh.

1901. NÉGY TÁMLÁSSZÉK, diófa, kartusos hevederekkel. Olasz, XVII. sz. — Vier Lehnstühle, Nussholz, auf den Leisten Kartuschen. Italienisch, XVII. Jh.

1902. KIS OLTÁR, faragott és részben aranyozott fa, barokdisszel. Osztrák, XVIII. sz. — Kleiner Altar, geschnitzt teilweise, mit Barockdekor. Österreich, XVIII. Jh.

1903. FALI ÓRA, aranyozott és szinezett fa, Louis XVI. disszel, az óraházat tartó két férfi alakkal. A tetején virágkosár. Osztrák, Louis XVI. — Wanduhr, Holz farbig und vergoldet, mit Louis XVI. Dekor. Österreich, Louis XVI.

1904. OVÁLIS FALITÜKÖR, beköszörült szent alakjával, faragott és aranyozott rokokó fakeretben. Osztrák, XVIII. sz. — Ovaler Wandspiegel, mit geschnittener Heiligenfigur, in Rokokorahmen. Österreich, XVIII. Jh.

1905. KÉT ALACSONY SZEKRÉNY, dió- és tölgyfa, két csavaros oszloppal. Tirol, XVII. sz.— Zwei niedrige Schränke, Nuss- und Eichenholz. Tirol, XVII. Jh.

1906. KAROSSZÉK, diófa, baluszteres, szürkés bársonnyal. Renaissance alak. — Armstuhl, Nussholz, mit Samt überzogen. Renaissanceform.

1907. FALITÜKÖR, fekete fakeretben, trébelt rokokó ezüstözött rézkoronával. Osztrák, XVIII. sz. — Wandspiegel, schwarzer Holzrahmen mit getriebener versilberter Bekrönung. Österreich, XVIII. Jh.

1908. HAT SZÉK, diófa, berakott diszitéssel. Bidermeyerstilus. — Sechs Stühle. Nussholz. Biedermeierstil.

1909. SZALONASZTAL, diófa rokokóstilusu faragással. XIX. sz. — Salontisch, Nussholz, mit Rokokoschnitzerei. XIX. Jh.

1910. SZALONASZTAL, Boule-modorában, békateknő rézberakással és bronzverettel. Francia, Louis Philippe. — Salontisch, mit Marqueterie in Boullemanir. Französisch, Louis Philippe.

1911. VIRÁGTARTÓ ÁLLVÁNY, faragott fa, részben aranyozva, négy állathermával. Osztrák, 1840 k. — Blumenständer, Holz geschnitzt, teilweise vergoldet. Österreich, um 1840.

1912. SZALONASZTAL, diófa, faragott diszü, hajlott lábakkal, berakott barokdiszü lappal. XVIII. sz. — Salontisch, Nussholz, mit Schnitzerei, geschweifte Füsse und intersierter Platte. XVIII. Jh.

1876. SZALONASZTALKA, mahagoni fa, bronzverettel, lapjain szépiakép. Bécs, empire. — Salontischchen, Mahagoni, brozebeschlagen, auf der Platte Bild. Wien, empire.

1877. SAKKJÁTÉK LÁDÁVAL, fa, felnyitható oldalán faragott diszités. Olasz, XVII—XVIII. sz. — Schachspiel in Holz .kassette Italienisch, XVII—XVIII. Jh.

1878. KEREK SZALONASZTAL, kőrisfa, gazdag berakással, négy hajlott lábon. Empire. — Runder Salontisch, Esche, reich intarsiert. Empire.

1879. KÉT KAROSSZÉK, HAT SZÉK, diófa, barok faragással, zöld damaszt kárpitozással. Barokstilus. — Zwei Armstühle, sechs Stühle, Nussholz, mit grünem Damast. Barockstil.

1880. FALI ÜVEGSZEKRÉNY, aranyozott és faragott fa, Louis XVI. disszel. — Wandvitrine, Holzschnitzerei vergoldet mit Louis XVI Dekor.

1881. FALI ÜVEGSZEKRÉNY, fekete fa, két oszloppal. Késő empire. — Wandvitrine, schwarzes Holz, mit zwei Säulen. Spätempire.

1882. KÉT SZÉK, diófa, hajlott lábakkal, piros aranyszövet üléssel. XVIII. sz. — Zwei Stühle, Nussholz, mit geschweifte Füsse. XVIII. Jh.

1883. FÜLES KAROSSZÉK, diófa. XVII. sz. — Bergère, Nussholz. XVII. Jh.

1884. KÉT FALI KONZOL, faragott és részben aranyozott fa. XVIII. sz. — Zwei Wandkonzolen, geschnitzt und vergoldet. XVIII. Jh.

1885. LÁDÁSSZÉK, diófa, áttört kartusos támlával. Olasz, XVII. sz. — Stuhl mit Lade, Nussholz, die Lehne durchbrochen. Italienisch, XVII. Jh.

1886. TÁMLÁSSZÉK, diófa, kartusos támlával és hevederrel. Olasz, XVII. sz. — Lehnstuhl, Nussholz. Italienisch.

1887. SZEKRÉNYÓRA, fekete pácolt fa, jelezve: *Johan Georg Metzner Neusohl.* Magyar, XVIII. sz. Kastenuhr, schwarz, gebeiztes Holz. Ungarisch, XVIII. Jh.

1888. KÉT OLTÁRGYERTYATARTÓ, faragott, aranyozott és ezüstözött fa, villanyra átalakitva. Magyar, XVIII. sz. — Zwei Altarleuchter, Holzschnitzerei, vergoldet und versilbert, electrisch montiert. Ungarisch, XVIII. Jh.

1889. KIS ÜVEGSZEKRÉNY, fekete fa. Bidermeyer. — Kleine Vitrine, schwarzes Holz. Biedermeier.

1890. KIS LÁDA, hermás és gyöngysoros disszel, szarkofágalak. Olasz renaissance. — Kleines Kästchen, mit Hermen und Pertreihe, sarkofagförmig. Italienisch, renaissance.

1891. KAROSSZÉK, rokokó alak, barnásvörös ripsz kárpitozással. XVIII. sz. — Armstuhl, rokokoförmig, mit Ripstapezierung. XVIII. Jh.

1892. KIS NÉGYSZÖGÜ ASZTAL, diófa, baluszteres lábakkal. Bologna, XVII. sz. — Kleiner viereckiger Tisch, Nussholz. Bologna, XVII. Jh.

1893. KIS LÁDA, bőrrel boritott fa, rézszeges disszel, vasverettel. Német, XVII. sz. — Kleine Kassette, Holz mit Leder überzogen und Eisenbeschläge. Deutsch, XVII. Jh.

1894. KIS NÉGYSZÖGÜ ASZTAL, diófa, esztergályozott lábakkal. Bologna, XVII. sz. — Kleiner viereckiger Tisch, Nussholz. Bologna, XVII. Jh.

Ernst Muzeum aukcioi XL III 9

728—729. —, renaissancekori, kettő, egyik négy, másik hatszegletes pirosкövel, darabja 40

730. —, vésett lappal, Árpádkorabeli 20

731. GYÜRÜ, római ezüst, egykor aranyozott, calcedon kővel . . 30

732. GYÜRÜ, ezüst, karneol kameoval, mely római fejet ábrázol. Empire 20

733. GYÜRÜ, bronz, ugynevezett püspök-gyürü, XVIII. század . 30

734. EZÜST KARKÖTŐ, magyar filigránmunka, almandinokkal, XVIII. század 30

735. NÁSFA, ezüst, filigrán művü, türkizzel, XVIII. század . . . 40
E tárgy árverési árát tulajdonosa a háboruban megvakult katonák intézete javára ajánlotta fel.

736. MENTECSATT, ezüst. Empire 10

737—744. KORALL GOMBOK, 8 darab, darabja 2

745. ZSEBÓRA, ezüst, orsós és láncos szerkezetü. Vert és vésett számlapján Patron, London felirással. A tulajdonképeni órát védő és levehető tok hátoldalán vert és cizellált művű képével egy rokokó-párnak megfelelő keretben. T. P. s fölötte korona, mint mesterjel. XVII—XVIII. század 250

746. PÉNZTÁRCA, ezüstverettel. Biedermeier 15

747. CIGARETTATÁRCA, Tulaezüst 35

748. NAGYITÓ ÜVEG, gyöngyháztokban, arany foglalattal . . 40

749. KOSÁRKA, ezüst, filigránmunka 30

750. VARRÓKÉSZLET, ezüst, színes lithografiával diszitett egykoru tokban, Biedermeier . . . 40

751. VARRÓKÉSZLET, ezüst, berakott fatokban 45

752. SZELENCE, ezüst, modern . 25

753. MADÁR, ezüst 20

708. EZÜSTKEHELY, magyar. — Ungarischer Silberkelch um 1700.
A Szent-György-Czéh XXI. művészeti aukciójáról.

754. KERESZT, malachit, aranynyal 20

755. KERESZT, malachit, tokban . 24

756. BONBONNIÉRE, ezüst, lantalaku 8

757. TAJTÉKSZIPKA borostyánszopókával és ezüst verettel. Tokban. Előrészén a habokból megszülető Venus zománc reliefképével 70

758—759. TÁLACSKA, ezüst. Két darab. Darabja 12

760. VÁZÁCSKA, fayence, ezüst foglalatban 20

761. TOILETTE-TÜKÖR, kinaezüst. Empire modoru . . . 25
762. PÁROS GYERTYATARTÓ, ezüstözött 40
763. EZÜSTKANÁL, magyar, 1848 10
764. EZÜSTTALPU SÓTARTÓ 20
765. TÖLTÉNYTÁSKA, kevertezüst 20
766. VADÁSZ EVŐKÉSZLET. Kés, villa és fenőacél. Ezüst. XVIII. század 45
767. FÜSZERTARTÓ. Filigrán, ezüst 60
768. SÓTARTÓ, ezüst. Empire . . 35
769. EZÜSTPOHÁR, vert. Barokk 38
770 URVÖLGYICEMENTRÉZ-HORDÓCSKA, vésett felirásokkal. XVIII. század 50
771. KOPPANTÓ, ezüstlemezelt. Biedermeierkori 10

VII.

ÓRÁK. BUTOROK, TÜKRÖK.

771/a. OKMÁNYLÁDA, vas, az Illésházy család tulajdona volt. Az egyébként is sulyos levelesláda vaspántokkal egy bükkfatönkhöz van erősitve, hogy helyhezkötött volta még inkább fokoztassék. Magyar, XVI—XVII. század. Szavatossággal . . . 200

Ezt az érdekes magyar antikvitást tulajdonosa a háboruban megvakult katonák intézete javára ajánlotta fel. Árverése az aukció második napján vasárnap, február hó 28-án, délelőtt lesz.

772. BRONZÓRA, álló, kalicka alaku. XIX. század első fele . 80
773. ÁLLÓÓRA, lámpásalaku tokban, Anton Wiedemann, Pressburg 80
774. ÁLLÓÓRA, lámpásalaku. Negyedütős orsószerkezettel. Sárgaréz számlapján öntött és vésett diszek és e felirás: Johann Metzner Neusohl. XVIII. század . 60
775. ÁLLÓÓRA, empire «Federl in Wien» 140
776. ÁLLÓÓRA, barna. faházas. Wien 45
777. ÁLLÓÓRA, fekete, két alabástrom oszloppal. Biedermeier 50
778. ÁLLÓÓRA, fekete, négy alabástrom oszloppal. Biedermeier 60
779. ÁLLÓÓRA, bronz, aranyozott, dobozzal és kutyával XIX. század 60
780. OSZLOPOS ÓRA, kinaezüst, empire modoru, ütőszerkezettel 75
781. ÁLLÓÓRA, plated 45
782. ÓRATOK, fából. Empire . . 10
783. HÁZIOLTÁRKA, két alabástrom oszloppal 40
784. TABERNACULUM, XVII. század 100
785. FIÓKOS SZEKRÉNY, ébenfából, elefántcsont berakással, hozzávaló asztalkával 300
786. ROCOCO VITRINE, egykoru brokáttal bélelve 200
787. FALI VITRINE, aranyozott, modern 55
788. ASZTAL, kerek, középen berakott csillaggal. Biedermeier . 120
789—790. SZÉK, Biedermeier, két darab, darabja 50
791. VARRÓASZTALKA, Biedermeier 100
792. PARAVENT. Diófa-keretben, selyem alapon, gyöngyhimzéssel 80
793. KIS ASZTAL. Sérült . . . 20
794. SECRETAIRE, modern veretekkel 60
795. TÜKÖR, csiszolt és facettált üveggel, arany rámában. Biedermeier 120
796. TÜKÖR, Biedermeier 80
797. ASZTALZONGORA, kivül diófa, belül mahagonival fournierozva, elefántcsont-billentyükkel, kereszthuros szerkezettel és pedállal. Négy oktávos claviaturája és húrozata ép. Joseph Klein, Clavier Instrumentenmacher in Wien. Korai Biedermeier 300

L. az illusztrációt 75. l.

A Gyüjtő. 1915. 72. l.

XXI. aukció

Metzner Johann

310. NÉMET FESTŐ, XVIII. század: Engedjétek hozzám a kisdedeket. — Deutscher Maler, XVIII. Jahrhundert: Lasset die Kinder zu mir. — A Szent-György-Czéh XXII. művészeti aukciójáról.

A SZENT-GYÖRGY-CZÉH MAGYAR AMATŐRÖK ÉS GYÜJTŐK EGYESÜLETE XXII. MŰVÉSZETI AUKCIÓJÁNAK KATALÓGUSA.

Megtekintés: 1915 április 24—30.
Árverés: 1915 május 1., 2., 3., esetleg a következő napokon.
Helyiség: Budapest, VIII., Üllői-ut 14. / Telefon 152-32.

lik oldalán.

. *E grafikai művek részletes is-*
e A Gyüjtő 1915 I—III. számának
— *oldalán található. A megfelelő kü-*
mat e kiállitásunk tartama alatt a
tárnál 1 K-ért kapható. A tagil-
40 *rafikák közül a 27., 28., 37., 38.*
ipok már elfogytak, ellenben Sándor
és T. Tardos Ármin rézkarcai,
300 *ől február—márciusban nem volt*
ink, most már rendelkezésre álla-
uton kérjük azokat, kik e művek-
80 *sztottak, sziveskedjenek példányaik*
ől gondoskodni. A tagilletmények
60 *tetéséről kivánságra önköltségi ár-*
30 *doskodhatunk.*

II. BUTOROK. ÓRÁK. TÜKRÖK.

Kikiáltási ár koronákban

101. ASZTAL, berakott, biedermeier 150

102. ASZTAL, diófa, barokk modoru 140

Az árverésen elérendő vételár, a tulajdonos, Wolfner Gyula ur ⟨Budapest⟩ rendelkezése értelmében, a háboruban megvakult katonáknak jut.

103. ASZTAL, kerek, középen berakott csillag, biedermeier . . 100

104. ASZTAL, mahagoni, empire . 100

105. ASZTALZONGORA, kivül diófa, belül mahagonival fournirozva, elefántcsont-billentyükkel, kereszthuros szerkezettel és pedállal. Négy oktávos claviaturája és hurozata ép. Joseph Klein, Clavier-Instrumentenmacher in Wien. Korai biedermeier 300

L. az illusztrációt »A Gyüjtő« f. évi 1. számában a 75. lapon.

106—110. GARNITURA. Biedermeier. Kanapé és négy szék, Kozma Lajos által tervezett párnázással. Együtt 500

111—112. KAROSSZÉK, berakott, két darab, együtt 100

113. METZNER JOHANN, NEUSOHL: Állóóra, lámpásulaku. Negyedütős orsószerkezettel. Sárgaréz számlapján öntött és vésett diszek. XVIII. század . 60

113/a ÁLLÓÓRA, bronz számlappal, faházán fából faragott aranyozott sas, mely az órát boritó fából faragott draperiát tartja . . . . . .

113/b UTAZÓ ÓRA, Rousilhon Jean, fatokban, XIX. század eleje . . . . . .

114. OLTÁR-FELSŐRÉSZ, faragott fa. Felsőmagyarország, 1700 körül . . . . . .

115. PARAVENT. Diófa-keretben, selyem alapon gyöngyhimzéssel

116—121. SZÉK, cseresznyefa, empire, hat darab, darabja . . .

122. SZÉK, berakott, biedermeier .

123. SZEKRÉNY, cseresznyefa, mahagoni berakással, biedermeier 200

124. TÜKÖR, XVI. Lajos modora 80

Az árverésen elérendő vételár, a tulajdonos, Wolfner Gyula ur ⟨Budapest⟩ rendelkezése értelmében, a háboruban megvakult katonáknak jut.

125. TÜKÖR, csiszolt és facettált üveggel, arany rámában. Biedermeier 120

126. TÜKÖRKERET, faragott és aranyozott, Kossuth Ferenc hagyatéka 100

127. VIRÁGÁLLVÁNY, román stilben, plasztikus diszszel. Cement. 80 cm. átmérő, 118 cm. magas 160

128. VIRÁGÁLLVÁNY, renaissance stilusban, plasztikus diszszel, cement. 55 cm. átmérő, 120 cm. magas 120

129. VIRÁGTARTÓ, fából, biedermeier 20

130. BABA-COMMODE, XVIII. század 40

131. COMMODE, három fiókos cseresznyefa, bronzveretekkel, XVI. Lajos kora . . . . . —

132. FALI ÜTŐÓRA, fekete tokban, empire, gazdagon ékitett bronz számlapján foglalatoskodó puttók 100

133. TÜKÖR, tujafa, bronz diszitéssel, empire 30

A Gyüjtő 1915. 4-9
27.

XXII. aukció

METZNER József épitém

Szilágyi 2005. 160-162.

Metzner Izsaiás

METZNER IZSAIÁS eperjesi képíró az 1702-ik évi október hó 24-én összeszámozkodik hitelezőjével az eperjesi Seltmayer Sebestyénnel s ez utóbbi elismervényt ad a képírónak hogy már csupán húsz forintjával tartozik; erre is záloga van és pedig hét zsinór keleti gyöngy, mely két és egynegyed latot nyom s melyet Turcsányi Mátyás eperjesi ötvös 30 tallérra becsült; zálogban maradt továbbá egy barna damasztból készült kabát, mely csipkével és aranygalandokkal díszített; végül egy török, hímzett keszkenő. Kijelenti a hitelező, hogy Metzner képírással törlesztette egy adósságát. Lásd Kassa város levéltárában 11810. szám alatt.

—387. KEMÉNY LAJOS

Művészet 1911-
47. l.

4225. Giov. Franc.

Sz. Centonban 1591 febru
deczemi

Krisztus vesszőzése (

Az előtérben szemléli
kövön álló, jobbrafordult és
fejét dicsfény övezi és lágyé
kínozza. A poroszlók egyike
másika pedig bal térdéhez s
Mögöttük zsidópapok és
Az előbbiek közül ketten be
ugyanennyien nehéz vértet
zete: vállról lecsuszott vagy
érő nadrág. Ezenkivül az eg
hord. Kissé hátrabb, de jo
korinthusi oszlopokon nyug
kapuval. A háttérben a jer
kötik le figyelmünket. Az ég

Vászon, méretei 351 : 17
értéke 30000 K. — Néhai gróf
november 14-én (1429–908).
jóváhagyására vonatkozó adat
nál. — Bejelentetett 1913 márc

Kifüggesztésére vonatkozó
ban. 1913 : 48. *Giov. Franc.*
vesszőzése.

Jegyzet. Az e festményre vo
a) a törzsleltárban (1920-
da Cento: Die Geisselung Chr
Holzrahmen mit geschnitzten Lorb
b) a leltári kivonatban (20
da Cento: Geisselung Christi. Gek
174 breit (Im Treppenhaus, II.
c) a hagyományi jegyzékb
Franc. Barbieri: Krisztus kinzat
d) az átvételi okmányban
Franc. Barbieri: Krisztus kinza

Hag. 1912.
Pálffy

Metzner Izsaias

festő egyéni
képiró
~~Lásd~~ 1702.

Arch. Ert.
1910. 452

Metzner Izsajás

művészet 1911-47

Szönyves

mód

Metzner Izsaiás

festö.

Eperjes 1702.

cród

Tóth Sarós 721.

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Metzner festo

laśd

Haránk. 1904.

jun 5. [illegible]

Metzner

ind

Mr 492 l

Hlasník 1904. pin. 5.
Výzadok 1905. 87.

Mecznar festő

Művészet 1905. 207

Billotte René: Hold feljötte 49
1981 (249).

Metzner J. M.:

1733

soproni könyvkötő

Lásd

Soproni kemle

1938. 105. l.

MOB könyvtár

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Metzner

Wien

Zsilinszky Mihály

Eg ismeretlen festo.

Hazánk 1904 133 7

..... *műhely.*

yfőnökség!

ev ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Meczner, festő

18. sz.

IV. 207.

Metzner

Zsilinszky Mihály:

Egy ismeretlen magyar festő. Képzőművészeti Lexikon 1879. 35. l.

METZNER, festő

Eperjesi müv ész. Szirmay V. István pazdicsi/Zemplén m./ megfestette Metzgerrel az 1687-es eperjesi vé ztörvényszéket. 187.old. 34-38.jegyz

GENSERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magyar Nemz. Múz. Évkönyve 1970. Epest

Mdk

Metzner Ézsaiás,festő

történeti festményeit még a 19.sz-ban is méltatták.

A magyarországi művészet története.I. 405.l.
Bpest,1961.II.kiadás.

Metzner Ézsaiás

festő

Eperjesi. Történeti tárgyú festményeit említik a források. Barokk festő

A magyarországi műv. tört I. 273.
Corvina 1970.

M.D.K

METZNER Ezsaiás Jestő

XVIII sz. vége. Caraffa vésztörvényszéke
Eperjes ostroma

Művért. 1952.
Garas Klára: A magyar történelmi
festészet a XVII. században 62. l.

62.

Metzner festörvl

Zsilinszky Harauk 1904.

gymnas. 5.

Metzner festő.

A magy. nemz. muzeum kézirat gyűjteményében véletlenül jutott kezembe Vizer Jánosnak egy 1858-ban sajtó alá rendezett ily cimü dolgozata: „Az eperjesi kin- és vérpad 1687"-ben, mely egyszerre latin és német forrásokból lett magyarra forditva. Ennek 594-596-ik lapjain van említés egy Metzner nevezetü magyar müvészről, a ki Szirmai István itélőmester megrendelése folytán egy 10-12 vöf nagyságu, vászonra festett történeti képet ábrázolt elő Karaffáról és vérengző társairól. A kép ugyan nem maradt fen, de a leirásból megtudjuk: hogy „igen eleven szinekkel volt festve" hogy az egyes alakok élethiven voltak ábrázolva, különösen kentivány László alakja, a mint Karaffa fülébe sugott valamit. Hogy a kép kivalo mübecsesel birhatott, ezt abból is következtethetjük, hogy a müvész 100 aranyat és két átalag tokaji bort kapott éte, a mi akkoriban roppant ár volt. E kép a Szirmaiak pazdicsi kastélyában volt, honnan azonban Szirmai Mengtét a kisöbbi tulajdonos, hogy a kivégzettek pártfogójának ne tartassék e „remek" festményt több évek folytán a galambházban tartogatá, hol a lakók szerfölött elrutitották a képet.

Zsilinszky Mihály: Egy ismeretlen magyar festő. Képzőmüvészeti szemle. 1879. 35-38 l.

E cikkről megemlékezik:

Müvészethörténeti cikkek. Századok. 1879 évf. 360. l.

Metzner Ernő

Orosz fogságból
szabadult baka és
Ukrajnai szoba
belseje c. kéje
repr.
Vas. Ujs. 1918. 294 l.

:etlen festő.

ıázadból.

sászári díszben, kissé balra- van ábrázolva. Jobb kezé- ljával a derekát szorító övet ənd jelvényét nyaklánczon Terézia-, a szent István-, a l csillagja diszíti, a melyek- őrefésült és homlokába lógó nöldöke barna, szeme kékes- Öltözete : hermelines palást sasokkal, testhez álló fehér sl és fehér keztyű. A hát- ı, a császári korona köti le

cm. — Lelt. sz. 872. — Vétetett 80 K-án (342–898). — Kifizet- — Elszámoltatott 1899 április olást jóváhagyta az 1899 április (597–899).

CYANKÁLI

A Lessing Theaterben új színészek Cyankáli címen fantasztikus darabot adnakelő, alcíme : 218. paragrafus. Ez a paragrafus a magzatelhajtást bünteti, erről szól a darab.

A Cyankáli főszereplői

A Lessing-színház Moabitnak, a régi fegyháznak a környékén van. Berlin régi negyede ez s az egész darabnak igen stílszerűen van is valami kis köze a fegyházhoz.

Nem mondható, hogy erkölcstelen a Cyankáli, a szabad téma dacára, megjavítja az embereket. A nők, akik a nézőtéren vacogva nézték végig a hősnő véres vergődését a 218. paragrafus drótakadályai közt, megriadva a halálos befejezéstől, egészen biztosan nem fogják megkísérelni a magzatelhajtást. Ez a darab elijeszti a bűntől a vergődő nőket, észretéríti őket.

A Cyankálit Friedrich Wolf, egy tisztességes vidéki orvos írta s arról szól, hogy az orvos a paragrafus miatt kénytelen elkergetni a szegény munkáslányt, akit aztán elpackáz egy szülésznő, majd pedig négycsepp cyankálit ad be neki az anyja vízben, hogy a megkezdett folyamatot befejezze. Ezzel megöli lányát, aki vérezve hal meg gyönyörű szépen és művészettel a színpadon, halk hangon, szinte túlvilági áhítatban suttogja, hogy Németországban tízezer fiatal anya hal így meg a 218. paragrafus miatt.

A színpadon mindent kimondanak a legkegyetlenebbül, a nézőtér teli van nőkkel, akik sikoltoznak és ájuldoznak attól, ami a színpadon történik.

Van egy-két gram kommunista méregcsöpp is a darabban, én ezzel nem törődöm, a darab jó és tisztességes írói munka.

Metzner Ernő

Ha valami művészi, nem nézem a politikai védjegyet rajta, én ki merem mondani, hogy a Cyankáli sokkal erkölcsösebb darab, mint a francia vígjátékok, ahol házasságot törnek. Főleg az előadást kell megdícsérni, az új és ismeretlen nevű művészek áhítattal játszanak.

Mint érdekességet meg kell jegyezni, hogy a kommunista színházban, ahol a Cyankáli megy, drága a helyár, a ruhatár pedig hatvan fillér, drágább, mint a Reinhardt-színházakban.

A kommunisták, úgylátszik, megbüntetik azokat, akiknek kabátjuk van.

Micsoda mozgalmas napjaim voltak Berlinben. Uhu-bár, Windsor, Bristol, aztán Richmond-étterem, Femina-bár.

Délután valaki azt mondta »na ma kimegyünk, megnézzük a »Sans Soucit Podsdamban«.

Mondom: »még egy bárba menjünk?«

Mire az illető azt felelte, hogy Nagy Frigyes nyaralójáról, a történelmi Sans Souciról van szó.

Ezt aztán meg is néztük. Láttam Voltaire lavórját. Nem lehetett valami nagy mosakodó az öreg, azt meg kell hagyni.

Láttam a Stuhlt, ahol Frigyes meghalt s az alkóvot, ahol aludt. Láttam a folyosót, ahol csúnya időben sétált, láttam az adjutánsok szobáját.

Szörnyű ridegek a szobák s a márványok. Nem írígyeltem Frigyes bácsit, aki állítólag 39 nyarat töltött itt, 1786 augusztus 17-én halt meg éjjel kettő óra húsz perckor.

Kérdeztem a kísérő portást, hogy nem-e egy keddi napon történt, mire rosszarólag nézett rám.

Megnéztem a könyvtárakat, a fogadószobát, délután öt óra volt s a házmester úgy dícsérte a kis villát, mintha ki akarta volna adni nekünk.

De én nem vettem volna ki, nagyon kicsi. És nincs is hozzá fürdőszoba.

Na de most még valamit el kell mondani. Nem fogyok ki a mesélnivalókból. Velünk jött Podsdamba egy magyar filmrendező, Metzner úr, aki magával hozta a feleségét, aki kínai aszszonyka.

Édes kis nő, huszonegyéves, vékony hangon beszél, mint egy madárka. A képüket közlöm alább.

Metzner rajzoló volt Pesten, kiment Berlinbe, ahol szobafestő lett, mert nem tudott másképp boldogulni, aztán filmépítész lett, díszlettervező, végül most jónevű filmrendező.

A feleségével Berlinben ismerkedett meg, lánykorában Grace Chiangnak hívták.

Lilian Gishez és Anna May Wonghoz hasonlít, csipog, nem is beszéd, ahogy beszél. Csak nézi az urát és hallgat.

A legérdekesebb, hogy tökéletesen beszél magyarul, minden kiejtési hiba nélkül. A világon ez a legfurcsább, egy kis kínai nő, aki perfekt magyar.

A férje meséli, hogy Berlinben egy hotelben valami magyar,

Pesti Napló 1929. 23. sz.

Metzner E. L.

Soproni könyvkötőséged
1833

l.

Romhányi

319. l.

LXXII.

Metzner E. L.

soproni könyvkötő

l.

Romhányi

103. l.

25.

Metzner Ernő

filmdiszlettervező

Aul. 1892

lásd

z

Szinészeti Lexikon

I. 544. l.

49

kodások között a meghivást — vasárnap nem lehetek Aradon, a reggeli gyorsvonattal Budapestre kell utaznom.

Tisztinek nem tetszett, hogy programmját nem valósithatja meg, de nem tehetett semmit. Gyanut fogott azonban, hogy Benedek nem fog elutazni és vasárnap délben éppen ugy megjelenik az aradi korzón, mint más vasárnapokon, az aradi szinház ünnepelt művésznője, Szép Olga társaságában, akinek akkoriban Benedek, köztudomás szerint, hevesen kurizált.

Az aradi korzó a József főherceg-utnak a minoriták temploma előtti oldalán van, ahol szép időben nagy tömegekben hullámzottak délben és estefelé az aradi társaság elegáns férfiai és szép hölgyei. Tiszti Lajos nem ment a korzóra, hanem a rendkivül széles József főherceg-ut másik oldalán sétálgatott és noha ugy tudtuk róla, hogy rettenetesen rövidlátó, aki két lépésnyire sem lát el, ha akart látni, bizony fiatalokat megszégyenitő szeme volt, pláne, ha a rendes okuláréja fölé még egy másik szemüveget is az orra nyergére illesztett. Tiszti tehát a pesti Andrássy-utnál jóval szélesebb József főherceg-ut másik oldaláról világosan látta, hogy Benedek ur, az ő társszerkesztője, jellegzetes sétabotjával a kezében, hetykén lépeget a hullámzó aradi kor-

Metzner Ernő

1915. dec. kiáll. N. halon

Hol a hálóingem, litogr. 100.–

Archép, szines rajz

Pedicur " " 250.–

Beszélgetés " " 250.–

1916. apr. kiáll. u. o.

Tanulmány, rajz. 150.–

A kisédes, rajz. 200.–

Diák évek, litogr. 60.–

Szerelem, ceruzarajz.

Vaskés, kelta X. 153.

Metzner Ernő

nul. Szabadkán
1892 febr. 24. Szr.-
Sparmur isk. végzett
1917/18 mari tanf
kepz. főisk.

Honfoglaláskori Rés VIII. 206.

Metznek Ernő

1917/18

Ferkèpzomfoiskèvk

113.-(.

Meszner Ernő

alakrajz

1911.

Érmisk 1930.86.l.

Metzner Ernő

grafikus

1913–14

Kéziratok 1930. 86. l.

METZNER 1. *Ernő*, festő és grafikus, * Szabadka 1892 febr. 24. A bpesti iparművészeti iskolában tanult. Figu-

796

rális rajzokat és litografiákat állított ki a Nemzeti Szalónban 1915—16.

E. G. II 1/2 l

1128. Giovanni della

A mester sz. 1469

Madonna a gyermek

Felhőkből emelkedik ki,
fordult. Jobb kezével gyermek
és szembe tekint, karolja át, n
Bekötött fejét dicsfény övezi,
A kék háttér fehér csíkkal sz

Párkányzatrész, mázas terr
Lelt. sz. 1128. — Vétetett 189
250 lírán, vagyis 224 K-án. — F
17-én (279–894). — Az elszámol
26-iki 12620 és az 1895 május 1
ivet. — Az elszámolást jóváhagyta
(635–900) és az 1901 auguszt
(464–901).

Jegyzet. L. az 1896-iki lajstr
Preisliste Nº 150.

III 3

Pl
VÉA 1894

OSZTRÁK-MAGYAR MOZSÁR FELÁLLÍTÁSA.

AZ ÉRKEZŐ CSAPAT JELENTKEZIK A PARANCSNOKNÁL.

MAGYAR-OSZTRÁK CSAPATOK A NYUGATI FRONTON.

A TANYAI MENYASSZONY.

Elbeszélés. — Irta: **Zsoldos László.**

Simondy Tusi ideges kézzel kapta ki a szobalány kezéből a táviratot:

— Honnan jön? Talán csak nem . . .!? — s a következő szempillantásban már végig is futván a szövegen, kölletlenül nyujtotta át a világoskék plüstakarós divány szögletében horgolgató pápaszemes vénkisasszonynak.

— Nem jöhet, Terka néni. Laktanya ügyeletes szegény.

Úgy volt, hogy Csitéry főhadnagy, az árva, vagyonos Simondy-leány vőlegénye, a húsvéti ünnepekre leruczczan Budapestről a tanyára a menyasszonyához, s a végzetes távirat most azt jelentette, hogy ezekből a boldog ünnepekből nem lesz semmi; merthát a főhadnagy úr kaszárnya-inspekciós nagyszombat éjtszakáján.

Hoszszú idő telt bele, míg Tusi hamvas orczáján felszáradtak a könnyek, hanem akkor a megnyerő arczú, bár kicsit inkább deszkatermetű, semmint szép lány hunyorgós, szürke szeméből már sugárzott is a mosoly. Tusi mosolygott és — csomagolt. És közben egyre csicsergett a pápaszemes nénikének, hogy:

— Hajnalban befogatunk, Terka néni, s félötkor már vígan robogunk Budapest felé. Nyolczra ott vagyunk, a keleti pályaudvaron, a toalett-szobában rendbehozzuk a frizuránkat és egyenest odahajtatunk Ödön lakására. Uhh, micsoda kedves kaland lesz! Simondy Tusi a tanyai kis hamupipőke husvét reggelén félkilenczkor (akkorára már a laktanya-inspekcziónak is vége lesz) vad csatakiáltással beront a nagynénjével egy — édes Istenkém — egy huszártisztnek a lakására!

Terka néni, a ki szintén lázasan csomagolta a fogkeféjét meg a kolmizó-vasát, megpróbálkozott még egy-két aggodalmaskodó megjegyzéssel:

— De igazán, Tusi, mit szólnak majd az ismerősök?

A lány az aranyfogát villogtatta:

— Az ismerősök? Ugyan már hogy lehetsz olyan prüd, Terka néni? Én a vőlegényemmel akarom tölteni a husvéti ünnepeket, s ha a hegy nem jöhet el Mahomethez, hát Mahomet megy el a hegyhez, és punktum. Kinek mi köze hozzája? Te is velem leszel, néni, hát mi borzasztó van abban, ha husvét ünnepén együtt ebédelünk hármasban a jövendőbeli urammal? Pukkadjon meg, a ki még erre is az orrát fintorgatja.

Ez ellen már nem volt föllebbezés. Ahol a szív dirigál, az érvek ott kuczkóba szorulnak. Pukkadjon meg, a kinek nem tetszik és punktum.

Másnap, husvétvasárnap reggelén Simondy Tusi meg a pápaszemes Terka néni csakugyan megérkeztek Budapestre. A pályaudvarnál fiakkerbe ültek, s egyenest behajtattak az Üllői-út 89-hez, ahol a huszárfőhadnagy lakott.

Még nem volt kilencz óra, mikor a kétfogatú megállt a nevezetes ház előtt és a tanyai menyasszonyék kiugrottak a kocsiból; a kis útitáskát egyelőre a bakon hagyták, hiszen még úgyis el kell vitetni magukat a Pannoniába. Ide csak azért jöttek ilyen korán, hogy, a mint Tusi olyan elmésen mondta útközben a vonaton, hogy:

— Tudod, Terka néni, a madár addig ki ne röpüljön valahogy a kalitból.

Fölértek az első emeletre.

— Itt lakik — nézte meg a lány a barna lépcsőházi szárnyasajtón a névjegyet, és valami eddig sohasem tapasztalt, különös izgalmat érzett végigbizseregni magán. Hogyne: husvét reggelén, ő, a vőlegény lakásán!

Tudta hallomásból, hogy a főhadnagynak két szobája van, s így ha a fiú még netalán aludnék az inspekczió után az egyikben, ők addig majd szépen elhelyezkednek a másik szobában. S ott várják meg, a míg fölébred.

Tusi rányomta kesztyűs ujját a villamos csengő gombjára s a következő perczben kinyílt az ajtó s a kutyamosó borzas ábrázata kukkant ki rajta.

— Itthon van a főhadnagy úr? — kérdezte a leány, s miközben Dávid, a protekczió tisztiszolga majdhogy a nyelvét nem harapta el riadt dadogásában, — «alszik? Jó, akkor várunk egy kicsit! — Terka nénivel együtt berontott a lakásba. Szegény Dávid majd orra bukott, úgy belebotlott zavarában a tulajdon lábába. Homlokán pedig kiütött a verejték, mintha legalább is a «repülő bizottság» elé vitték volna.

— De nagyság, kérem alássan, a főhadnagy úr, izé, nincs itthon . . . .

Ebben a pillanatban váratlanul kinyílt a másik szoba ajtaja, s a küszöbön, sárgaselyem piamában megjelent Csitéry főhadnagy.

— Maguk itt? — suttogta olyan tekintettel, mintha legalább is segítségért szeretett volna kiáltani. És miközben lesujtó pillantást lövelt a kutyamosóra, hamar óvatosan becsukta maga mögött a belső szoba ajtaját.

Tusi, a kinek a viszontlátás első örömében eszébe sem jutott (hiszen már öt hete nem találkoztak), hogy a tisztiszolga az imént tagadta le a vőlegénye otthonlétét, sugárzó arczczal lépett Csitéry elé:

— Igen, kedves Ödön. Mahomet jött el a hegyhez. Eljöttem magának boldog husvéti ünnepeket kívánni.

S mialatt Terka néni fanyarul somolygott ki a pápaszeme mögül, szerelmes mosolylyal nyujtotta csókra kicsit vértelen ajkát a vőlegényének:

— Most megszállunk a Pannoniában, és majd együtt töltjük el a napot, jó?

A főhadnagy alig hogy hozzája értette az ajkát.

— Voltakép, — mentegetődzött — voltakép nem is lett volna szabad most megcsókolnom, édes Tusika, mert . . . mert egy kicsit influenzás vagyok. A nátha pedig, tudja, ragadós betegség.

És, mintha csak mutatványnyal akart volna szolgálni a saját náthájából, halkat prüszszentett:

— Hapczi!

A tanyai menyasszony kipirult arczczal nézett reája.

— Óh — intett boldogan, — egy kis náthát még mindig elszenvedhetek magáért, Ödön. Nem baj, ha ragadós, legföljebb én is prüszszögni fogok.

Ebben a szemhunyorításban a másik szobából, onnan, a honnan Csitéry az előbb kilépett, a gondosan becsukott ajtón keresztül elfojtott vékony, nyávogásszerű prüszszentés hallatszott:

— Hap-cz-i!

Utána rögtön egy másik:

— Happ-czi!

S épp ily gyors tempóban a harmadik:

— Happ-czi-i!

Terka néni ijedt mozdulattal kapott a pápaszeméhez, mintha le akarta volna venni a szeméről, hogy megtörülje.

Dávid, a ki idáig földbegyökeredzett lábbal maradt állva az ajtóban, erre a hangra úgy indult ki az ajtón, mintha puskából lőtték volna ki rajta.

Tusi szótlanul mozgó ajakkal, sápadtan bökte mutatóujját a titokzatos ajtó felé, a mely mögül most negyedszer is, és immár szinte ellenállhatatlanul hangzott ki a nyávogásszerű, vékony prüszszentés, még pedig ezúttal oly tisztán, hogy még a legoptimistább fülnek is föl kellett ismernie benne a nőiesség bizonyos finom árnyalatát, és miközben Csitéry főhadnagy ideges krákogás után:

— De édes Tusikám! — akarta megczirógatni a remegő kezecskét, jéghidegen fordult a nyugtalanul fészkelődő pápaszemes nénikéhez:

— Siessünk, Terka néni, vár a kocsi!

És szegény, kis tanyai menyasszony, a mikor szélsebesen sietvén lefelé a lépcsőn, nyomában a szenteket czitáló nénivel, kiért a kapu elé, picziny, formás és most minden ízében reszkető lábával a fiakker hágcsójára toppantva, elcsukló hangon mondta a kocsisnak, hogy:

— Vissza . . . a vasúthoz!

———

OROSZ FOGSÁGBÓL SZABADULT BAKA.

UKRAJNAI SZOBA BELSEJE.

Metzner Ernő rajzai.

M.D.K.

METZNER, Ernst, Ludwig.

az 1733–1829 közt használt soproni könyvkötő-emlékkönyv címlapját festi. (Vízfestmény.)

a Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1948-56.
Debrecen 1957.
Csatkai E.: a debreceni könyvkötő-legények Sopronban. 113. o.

M.D.K.

METZNER Ernő

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954.333.l.

Metzner Ernő MDK

Tanulmány, rajz

A kis édes, "

Diák évek, litogr.

Szerelem, cer.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 16. 1.

Metzner Alfréd

Művészet 1905. 134

Bicci Neri dei: Triptychon
47 (600), 1036 (23).

Metzner

Ötvöscsalád

lásd

Eperjes-

XVII–XVIII.

sz.

Ernst-Muzeumaukcioja II.

167. l.

Metzner Mihály id

eperjesi ötvös

Diszkanál 1705

Faltin Gézáné

mulajd. Eperjes

Imt

Építész: Ócsa

Metzner L.

A Budai várnegyed barokk hősei közül néhánynak viszszaállítását végezte többekkel /Boross L., Csemegi F., Riedlmayer Gy. és másik/.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 112.l.

Metzner Lajos

Építész a Várban működött

Szirmai Józsefné: Levél a szerkesztőhöz a vári építkezésekről

Műemlékvédelem 1962 1 m. 27. l.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

MDK

Metzner L.építész

Budai várnegyed házainak helyreállitása

Major Máté:Építészetünk helyzetéről Csillag,X.évf. 1956.október 793.l.

Metzner Lajos épitész MDK

1954.évi Ybl Miklós dijas I.fokozat

Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.3-5.sz. 75.l.

Metzner József

szombathelyi építő-
mester

Schlager Mátyás bécsi
építész tervei szerint
építette a szombathelyi
domonkosrendű nő-
verek zárdatemplomát

Fehér Szombathely

70. l.

Ellenőrizni!

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÉS ISKOLA KÖNYVTÁRA

Budapest, 194 2.

szám.

Kérem a következő művet:

(A mű szerzője, címe és szakjelzése.)

a b 75, 1912 és 1922 szám

a b 37, 1911 és 12 szám

a b 195, - 32 és 33 "

(Az olvasó neve, állása és lakása.)

Lendvay Kristóf

Schlager Mátyás
és Metzner Josef

A szentdomonkosrendi
nővérek zárdája és iskolája
Schlager Mátyás linzi
építész terve szerint készült
1907 ben. Metzner
Josef építette

Arad

Nyír 230

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Metzner Lajos épitész

MDK

Budapest. Táncsics-u.1.rest. repr.
Budapest. Disz-tér 3-4. rest. repr.
Budapest. Szentháromság-u.2. repr.

Dercsényi Dezső:Tiz év müemlékvédelme Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf.3-4.sz.135.l. 137.l.

Metzner Lajos, épitész MDK

Bp. Uri utca 9. /repr./ Helyreállitást tervezte:

MagyÉp 1945-55.

Metzner Lajos, épitész

MDK

Volt előljáróságí palota, jelenleg Vármuzeum. /Budapest/. Helyreállitást tervezte:
Repr.

Magyép 1945-55.

Metzner Lajos , épitész

MDK

Bp. Úri utca 35. helyreállitását tervezte.
repr.

MagyÉp 1945-55.

Metzner Lajos

festő

szül. 1890. jún. 22.

Lajd

Orvát Kálmán dr.

Erdélyi Lexikon.

Nagyvárad, 1928. 193. l.

1912

ár 3-án. Budapesten 1911 julius 7-én.

a melyből elől két kan marakodik,

erében egész alakban, jobbrafordultan, ~~van ábrázolva~~ látható. Jobb kezében rövid nye-
(a körülötte lévő ~~[illegible]~~ jelte szörű csürhét
ol a disznóknak egy része csatangol
gott hosszú bot~~ot~~ tartja. Barna haja
eretvált. Öltözete: pörge nemez kalap,
ndővel, kék ing szük kézelővel,
és magas szárú csizma. Az égbolt köny-
ól jobbra: »HEGEDŰS L. 1900«.

3:125,5 cm.-- Lelt.sz.4151.-- Véte-
i 48683 sz. leirat szerint 2500 K-án
1912 május 23-án (1116-912).-- El-
-án (1261-912). -- Az elszámolásra
sz.előadmányt.

Sz.n. 439-912
Át.lelt.8142.
1116-912-1.

és a hol a szalmakazalokon túl lombos fák diszlenek;

39

METZNER Lajos
?, 1890. június 22.–?
München, Párizs, festő

Banner Erdély

M.D.K.

Metzner

Major Henrik nevével együtt emliti Hermann Lipót egy 1913-ból származó szinházi lap cimlapján szereplő karikaturájával kapcsolatban, amelyet Major-ral együtt készitett "Professor Tulp anatomiája" cimmel. Tulp szerepében Bródy Sndor, körülötte hires irók, szinészek és kritikusok képei. Hermann Lipót önkarikaturája is szerepel a szövegközti fényképreprodukcion.

Demeter Imre: Szinházi beszélgetés Hermann Lipóttal Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. ápr. 24. III. évf. 17. sz. 14-15. l.

M.D.K.

Metzner

Rajza tréfa illusztrálására.

Mozi, Bp. 1913. nov. 27. I. évf. 13. sz.
10. lap

M.D.K.

Metzner

Rajza "A bajnok" cimmel.

Mozi, Bp. 1913. okt. 1. I. évf. 5. sz.
5. lap

M.D.K.

Metzner

Rajza tréfa illusztrálására.

" " " a következő példányban.

Mozi, Bp. 1913. szept. 11. I. évf. 2. sz.
9. lap " " 17. " " 3. "
11. "

MDK

Metzner Lajos épitőművész, I.fok. 7ooo Ft

Az "Ybl Miklós-dij" kitüntetettjei. Magy. Nemzet. 1955. febr. lo. 5 l.

M.D.K.

Metzner

Rajza a cimlapon az ott szereplő tréfa illusztrálására.

Tréfás rajza.

Mozi, Bp. 1913. szept. 3. I. évf. 1. sz.
11. lap

M.D.K.

Metzner E.

Karinthy Frigyes: "A rossz tanuló felel" c. folytatás a "Középiskola" c. sorozatban.

"Divatkiállitás" cimmel rajz.

"A pikantéria felszerelése" cimmel rajz.

Mozi, Bp. 1913. okt. 23. I. évf. 8. sz. 2., 3., 6. lap.

M.D.K.

Metzner

Cimlaprajza a sajtószabadság karikirozására.

Rajza tréfa illusztrálására.

Mozi, Bp. 1913. nov. 13. I. évf. 11. sz.
10. lap

M.D.K.

Metzner

Huszonhét rajz. repr. "Professor Tulp anatomia. Rembrandt után Major és Metzner" aláírással irókról és szinészekről a Szinházi Élet cimlapján.

Szinházi Élet. Bp. 1913. dec. 28. -1914. jan. 4. II. évf. 44. sz. 1. lapján.

M.D.K.

Metzner

Major, Dezső, Gedü, Vértes és Fórai neveket sorol fel a lap egyik hiradása, mint akik a M O Z I c. ujság rajzoló munkatársai.

"A legvidámabb pesti ujság a M O Z I" c. Szinházi Élet. Bp. 1913./2-9. nov./ II. évf. 36. sz. 31. l.

M.D.K.

Metzner Ernő

Az Attila filmhez készitett diszletterveket. Attila temetése tervét bemutatja a lap. Fényképrepr.

/h.e./: Cserépy Arzén elrekeszti a Tisza vizét és ujra eltemeti Attilát c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. nov. 25.- dec. 1.
XVIII. évf. 48. sz. 58-59. l.

M.D.K.

Metzner Ernő

"Szabadsajtó" cimmel rajz

Mozi, Bp. 1913. nov. 6. I. évf. 1o. sz.
9. lap

M.D.K.

Metzner Ernő diszlettervező

„1933-ig Berlinben, majd a nácik uralomra jutása után a newyorki szinházaknak dolgozik."

Magyarok a filmvilágban
Szinház és Mozi. Bp. 1948. dec. 15. I. évf. 18. sz. 12. l.

M.D.K.

Metzner Ernő

Két rajza szövegek illusztrálására.

Tréfás rajz vicc illusztrálására.

~~Szövegközi tréfás rajz~~ /Nem Metzner rajz./

Rajza tréfa illusztrálásához.

Mozi, Bp. 1913. okt. 30. I. évf. 9. sz. 6., 9. lap

M.D.K.

Metzner Ernő

Cimlaprajz "Metzner Ernő, Benczur után" tréfás aláírással "Vaisz megkeresztelése" cimmel. A példány "Antiszemita szám" tréfás alcimmel jelent meg.

Mozi, Bp. 1913. okt. 15. I. évf. 7. sz.

M.D.K.

Metzner

"Hosszunapkor" cimmel rajz.

Mozi, Bp. 1913. okt. 8. I. évf. 6. sz.
9. lap

METZNER, Georg Siegmund, pozsonyi ötvös-mester

S. M. bürgert. Goldschmied, lánya meghalt (1764, 10. vzám, 4 l)

—

S. M. bürgert. Goldarbeiter, 14 hónapos lánya meghalt (1766, 85. vzám, 8 l)

—

G. S. M, bürgert. Goldschmied + 53 éves korában, Pozsony, 1773, Jun. 28 (1773, 53. vzám, 4 l)

(Mihalik J. ismeri, Muz és Kt. Ért, 1911, 129 l)

Preßburger Zeitung

(Genthon)

Metrii Festi.

Archaeologia Etrusca

X. 1876, 335.

Metzner Mihály

ötv.

1701–1706

~~lást~~ eperjesi ötvös

Arch Ert

1910. 457

Metzner Mihály

Ötvös

Eperjes XVII sz

l.

Ernst-Muzeumaukcioja II

167 1.

NYOMTATVÁNY.

30.122. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

AZ ORSZ. M. RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1939. FEBRUÁR 1-ÉN SZERDÁN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ELŐADÓTERMÉBEN (VIII. BAROSS-UTCA 13. SZ. FDSZ.) TARTANDÓ

ÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Nyírségi műemlékek. (Lux Géza, Genthon István és Szentiványi Gyula beszámolója. Vetített képekkel.)
2. Csányi Károly másodelnök záróbeszéde.

GEREVICH TIBOR
elnök

Vendégeket szívesen lát a Társulat.

Metzner Mihály ifj

ötvös

Kőmagyótvj. 639. sz.

A B C D E F G H I J K L

A B C D E F G H I J K L

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

I II III IV V VI

Prochnow Leo

1935.

IV.	6.	1884. ex. Zámla	S
V.	9.	1873. " "	H.
	24.	Leppin	H.
VI.	3.	—"—	H.
VII.	9.	1991. ex. Nla	H.
IX.	6.	2190. " "	H.

Metzner Mihály id.

ötvös

Kőmagyótvj. 639. sz.

Tartozik	Követel	X	Egyenleg

Tartozik	Követel	X	Egyenleg
77 48		T	77 48
	50 -		27 48
	27 48		—
32 -	32 -		—

Metzner Zsigmond György

pozsonyi ötvös

lásd

Kivi 159, 160

Metzner Zsigmond György pozsonyi ötvös gyártulajdonosi V. 160. — mesterjegye V. 159. — Rauala V. 160.

Metzner Zsigmond György, vorsonyi

ötvös V. 130.

Metzner Zsigmond, rovásos ötvös

V. 134.

Metzner Zsigmond György, polsonyi
ötvös V. 136.

Metzner Zsigmond

pozsonyi ötvös

XVIII. sz

ivód

Bárányné

573. l.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS XII KERÜLETÉNEK ELÖLJÁRÓJA

F 108 szám

1945

Bizonyítvány 6 hónapig érvényes.
20 P. városi illeték
10 P. állami illeték 64/1945 sz.
a. készpénzben leróna.

Helyhatósági bizonyítvány

(járadék ügyben)

A megtartott vizsgálat ~~Két tanu egybehangzó vallomása~~ alapján igazolom, hogy Dr Friedrich Imréné sz. Graner Erzsébet háztartás-

Metzner Zsigmond Görsz

ötvös 1746-1772

laid

Mih. Pors. 130

Metzner Zsigmond György

ötvös

Kőmagyötvj. 1751. 7.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
I II III IV V VI

Richter F.

1935				
I.	1.	Saldo 1934. évről		
IV.	9	á conto		
V.	7.	à conto		
VI.	24.	1466. sz. sala		

Metzner Zsigmond György
ötvös Pozsony
Kőmagyötvj. 296, 297 l.

1751		**Sigismundus Georgius Metzner,** M 1746, e. —1768.
	?+ „C"	*a)* Oltári gyertyatartó, háromágú lábon, 2 darab. — *Altarleuchter auf dreiteiligen Füßen, 2 Stück.* — „1748." M—*H* 60 Ev. egyház, Pozsony — *Ev. Kirche, Preßburg.*
	Nr. 1637	*b)* Kanál vésett barokkdísszel. — *Löffel m. grav. Barockverzierung.* Csekei Varjú Elemérné, Bp.
	Nr. 1638	*c)* Úrmutatóalakú ereklyetartó. — *Reliquiar in Monstranzform.* R. k. pléb. templom, Szepesszombat — *Pfarrkirche, Georgenberg.*

Γ 8

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
1751	Nr. 1639		*d)* Gyertyatartók, barokk, 6 drb. — *6 Leuchter, barock.* Szt. Erzsébetkolostor, Pozsony — *Elisabethinerkloster, Preßburg.*

Le	636		**Michael Metzner senior**, c. 1701—1706, † *vor* 1715 előtt.
		Nr. 616	*a)* Díszkanál szabócéh-jelvénnyel. — *Prunklöffel mit Schneiderzunftabzeichen.* — „1705." Faltin Gézáné, Eperjes. Expos. 1917 (Eperjes).
			Jegy nélkül. — *Ohne Zeichen:*
		—	*b)* Kehely alábbi felirattal. — *Kelch m. Inschrift:* „*AVS LIEBTRAGENDEN VND AVFRICHTIGEN GEMÜTH ZU GOTTES WORT . . . HAT* **MICHAEL METZNER BURGER UND GOLDARBEITER** *UND ELISABETHA METZNERIN GEBOHRNE SCHADIN DIESEN KELCH . . . VEREHRET: ANNO 1705 DEN 18 IANVARY.*" Ev. egyház, Eperjes — *Ev. Kirche, Eperies.*
			I

r, Johannes 1396
g, Michael 189
Mathias 372
rd, Franciscus 167
mann, Valentinus 1174
ıa, Franciscus 533
ıger, Josephus 547
Antonius (Ludovicus) 1790
acher, Michael 180
Henricus 1093
ert, Daniel 1237
erth, Johannes 1409
r, Franciscus 167
r, Georgius I. 1420
r, Georgius II. 1442
r, Jacobus 163
r, Paulus I. 1426
r, Paulus II. 1443
r, Franciscus, jun. 548
r, Franc. Xav. Christian ... 499
er, Jacobus 1414
Antonius 1390
, Andreas 205
, Franciscus 522
, Michael, sen. 187
er, G. Z. 2074
Eduardus 293
Georgius 1424

F. sz. Lf. Nr.	Próba Beschau	Mesterjegy Meisterzeichen	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur
639			— **Michael Metzner, junior,** e. 1767, MC 1770. Vésett jelzéssel. — *Mit eingravierter Signierung.*
	—		Javítási munka az 1596-ból való bányászjelvényen. — *Renovierungsarbeit an Schlägel u. Hammer v. 1596. Später eingraviert:* **„N. M. M. 1766“** *(=neugemacht M. M.)*
			Városháza, Korompa — *Rathaus, Krompach.*

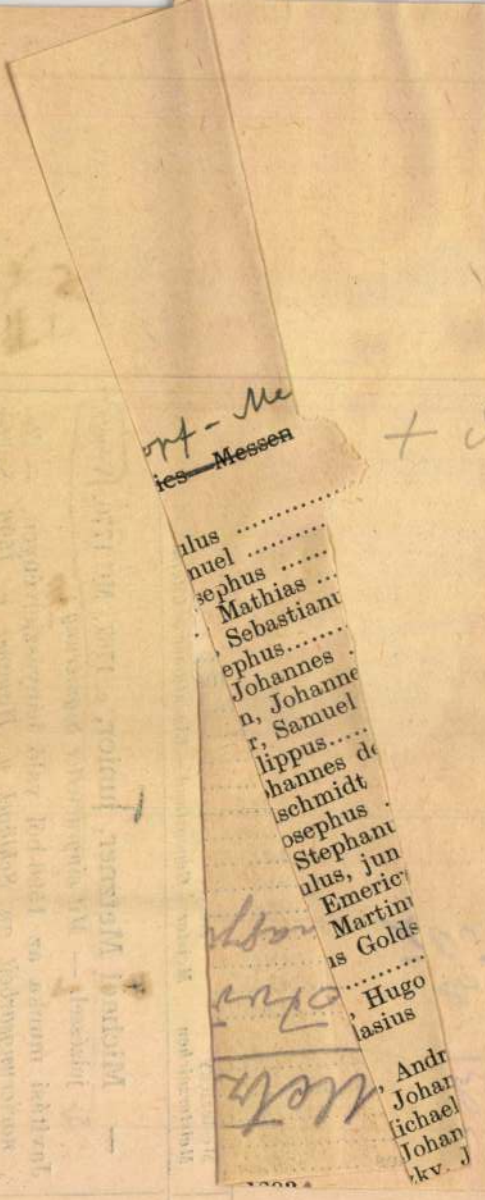

Metz Ferenc litografus M.D.K.

Az ötvenes években Pozsonyban volt litográfiai intézete.

Gerri, A magy. körajz. 1960 40

Metz János
Férfifej, vizf.

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 1o 1.

Metz Gábor

Kalauz Tíziának és kézimunkázó villamosellenőrök a Beszkár művészkiállításán

(Saját tudósítónktól.) A Beszkár akácfauccai székházának dísztermében most nyílt meg a művészhajlamú kalauz, villamos- és autobuszvezető alkalmazottak karácsonyi kiállítása. Több mint négyszáz festmény, szobor, kerámia, fénykép sorakozik fel az érdekes kiállításon, amelynek reprezentáns műalkotásai, — a hímzett kézimunkák.

— *Több villamosellenőr, kalauz, kocsivezető tagtársunk foglalkozik hímzéssel, gobelinszövéssel.* — magyarázza cicerónénk egy Boucher után szabadon kopírozott élethű vadászjelenet előtt. — *Képeslapokról másolják a mintákat és a kiállításon nagy sikerük van. Pál József villamoskalauz gobelintájképét meg is vásárolták.*

A kalauz-, villamosvezető-művészek fáradságos napi munkájuk után engedelmeskednek az ihletnek és úgy festenek, ahogy a szívük diktálja. Semmi modernség, semmi izmus. Az ég kék, a hölgyek szőkék, a naplemente aranyal önti el a tájat. Legtöbben akvarellel dolgoznak.

— *Mert az olajfestés nehéz* — mondja vezetőnk.

Szépen szerepelnek a szobrászok is. Benczc Gyula kalauz faszobrai »mintha élnének«. Metz Gábor villamoskalauz női portréja egyik legsikerültebb darabja a tárlatnak. Nagy Boldizsár kalauznak van Gogh az ideálja. Alkotásain a nagy mestert tartja szeme előtt. Székely Ferenc villamosellenőr a kézimunkázó Beszkár-alkalmazottak *legfinomabbkezű egyéniségc.* Fürdőző Dianája és Alvó pásztorlánya, ciceronénk szerint, az igazgatóság figyelmét is felhívta alkotójukra. Kovács Istváu, az Autobuszüzem portása, saját bevallása szerint őstehetség, aki soha sehol nem tanulta a kerámiát. — Rendszerint éjjel dolgozom — mondja kétségtelenül artisztikus és művészi kis figurái előtt. Az ő alkotásai közül majdnem valamennyin ki van tűzve a boldogító »eladva« cédula. Az amatőrfényképész csoport naplementéi, vízpartjai ugyancsak ügyesek.

Esti Napló 1937, dec. 24

Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
KALVIN-TÉR
LIPÓT-KRT.

Metykó Gyula

Nővérek c. linoleum-
metszete a köv.
kiad ványban:

Képzőművészeti Főiskola

graf. osztályának munkái.
1932–33. Brest, 1933

Matějka

Metykó Gyula

Képzőm. főisk. ki ált. 1937

Fesztfej, olajt.

Tanár: Kandó L.

1 alakrajz.

Tanár: Varga N. Lajos

Metykó Gyula

Metykó Gyula: Kubikosok a gátépítésnél
Terrassiers construisant une digue
Землекопы на строительстве дамбы

[illegible] 1941. [illegible] (?)

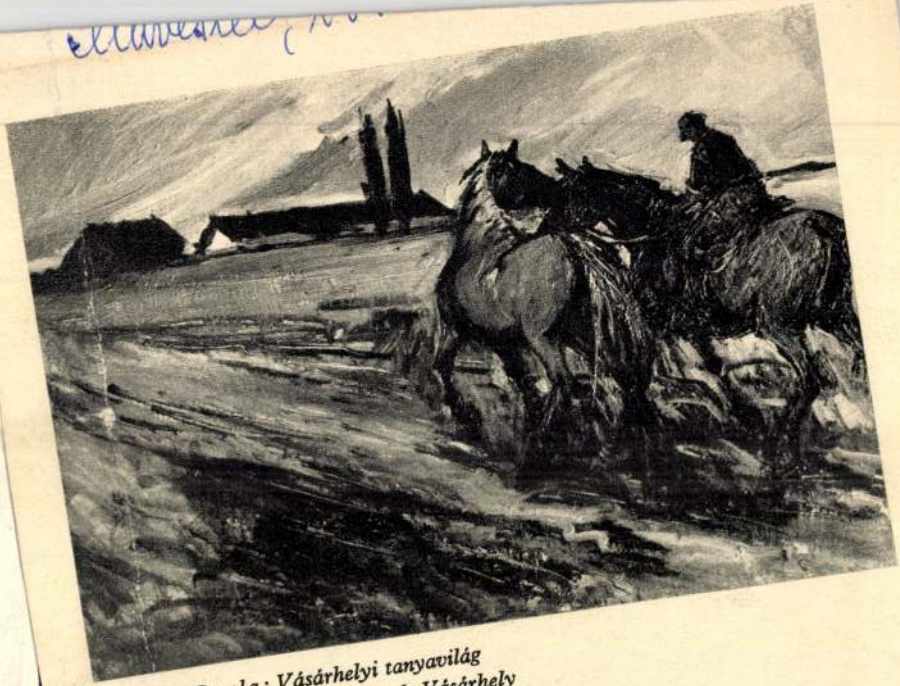

Metykó Gyula: Vásárhelyi tanyavilág
Région des hameaux disséminés de Vásárhely
Хутор вокруг Вашархея

Metykó Gyula
Képzőm. Főisk. I. évf. 1936/37

A vall. és közoktatásügyi miniszter úr 1935. dec. hó 12-én 13.912/1935. III. szám alatt kelt leiratával ádámosi Székely Bertalan születési centenáriumának alkalmából a nagy mester emlékére és nevére alapított 300.— P.-ös **Székely Bertalan díj** ezidén került másodizben kiadásra. A hirdetett pályázat, amelyen a Főiskola IV—VII. évfolyamú hallgatósága kötelezően vett részt, a könyvtári olvasó terem hátsó falára kerülő falkép tervezését írta elő, megadott mértékben s tárgya a „festőművészet" allegorikus vagy naturalisztikus kivitelű ábrázolása volt. A pályázaton általában szép eredménnyel szerepelt ifjúságunk, úgyhogy a díj kiadása mellett több dicsérő felemlítés is történt. Az odaitélést a Főiskola művésztanáraiból alakított biráló bizottság, az alapító leirat rendelkezéseihez képest, május hó 8.-án, a néhai nagy mester születésnapjának 101. évfordulóján eszközölte, amely szerint a díjat Metykó Gyula VII. éves művésznövendék nyerte el.

~~911~~

~~1931~~

~~1839~~

~~1914~~

~~1871~~

Metykó Gyula

VII. évfs rendk. hallg.

Ferk. pzomfoisk vk

1936/37. 77 l

Magasság?

33cm

Molyka Gyula
festő

Műcs. kiáll. 1937-től
Pipics 117. C.

Metykó Gyula

Metykó Gyula: Falu a völgyben.

Uj Magyarság Vasárnapja.
1935 febr. 24.
A Budai Képzőművészeti Társulat téli kiállításán.

az 1935. évi előfizetési díjat folyó évi március 15-ig befizetik, kívánságukra, díjtalanul megküldjük az 1934. évfolyam egészvászon bekötési tábláját.

Budapest, 1935. évi február hó.

Kiváló tisztelettel

a Magyar Művészet kiadóhivatala.

Amennyiben az előfizetési díj időközben beküldetett, úgy jelen értesítésünk tárgytalannak tekintendő.

66824. — ATHENAEUM

Metyko Gyula

linoleummetszetei a
köv. kiadványban

Képzőművészeti Főiskola

graf. osztályának munkáiból
1933–34. Bpest, 1934

Metykó Gyula

linómetszetei a kör-
kiadvanyban.

Képzőművészeti Főiskola

graf. osztályának munkáiból.
1934-35. Bpest 1935.

u-o. 1935-36.
Bpest. 1936.

Metykó Gyula

* **Döntés a Székely Bertalan-díjról.** A képzőművészeti főiskola művésztanáraiból alakított zsüri most döntött a Székely Bertalan-díjról, amelyet Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagy mester emlékének megörökítésére tavaly alapított. A pályázaton a főiskola IV—VII. évfolyamú növendékei vettek részt igen szép eredménnyel. A 300 pengős díjat, amely mindenkor Székely Bertalan születési évfordulóján kerül kiadásra, a biráló bizottság döntése alapján Metykó Gyula VII. éves művésznövendék nyerte el képtervével. Dicséretben részesültek és a főiskola egyik alapjából fejenként 50 pengős jutalomdíjat kaptak érdemességük sorrendjében a következők: Iván Szilárd VI. é., Chován Loránd V. é., Dienes István VI. é., Rákody Zoltán V. é. és Benedek Klára VI. éves hallgatók; végül figyelemreméltó munkáik alapján dicséretet kaptak még sorrendi helyezés nélkül: Bak János VII. é., Berkes Ilona VI. é., Erdős Géza VII. é., Drazsnyák Imre IV. é., Csabai Kálmán IV. é. és Szabados Jenő VI. é. hallgatók.

Új Magyarság 1937 máj. 9.

Ökölvívás, Jiu Jitsu,		
lés, Céllövés és a többi		
oldal teljes testnevelési		
abálymagyarázatokkal	12.--	2.40
bályai 75 oldal	1.20	-.40
al	3.--	1.--
0 oldal	3.--	1.60
yenes adók a külföldi álla-		
összes adóügyi egyezmények		
endeletek szövegével 246		
	4.--	2.--
ratok, vagyoni kérdések stb.	1.60	1.--
yai szemléltető képekkel	3.20	1.--
ldal kötve	3.60	1.50
velése, stb. 125 oldal kb.		
ábrával		2.80
ben 650 oldal kötve	8.--	3.-
takarmányozási tapasztalatok		
lent meg!		3.--
160 képpel 358 oldal		8.
rök szótár 1377 oldal	12.--	4.--
gény 220 oldal	3.--	1.60
ti alkalmazása 62 ábrával		2.50
ial	2.--	1.--
termények feldolgozása		6.--
a kiejtés pontos megjelö-		
	1.--	-.50
zatok a nacionalizmusról	2.--	1.--
ny 250 oldal	3.--	1.60

1937. 19

Metykó Gyula
festő

XIV. Nürnberg n. 20

MKSz 1947

1932—38. években mondott egyházi beszédei
mintegy negyvenöt-ötvenet, körülbelül 12—13 ívnyi
delemben még húsvét előtt nyomtatásban megjelente
ha megfelelő számú előfizetést kapnék. Előfizetés
3 P 50 fill., amelyet címemre kérek utalványon bekül

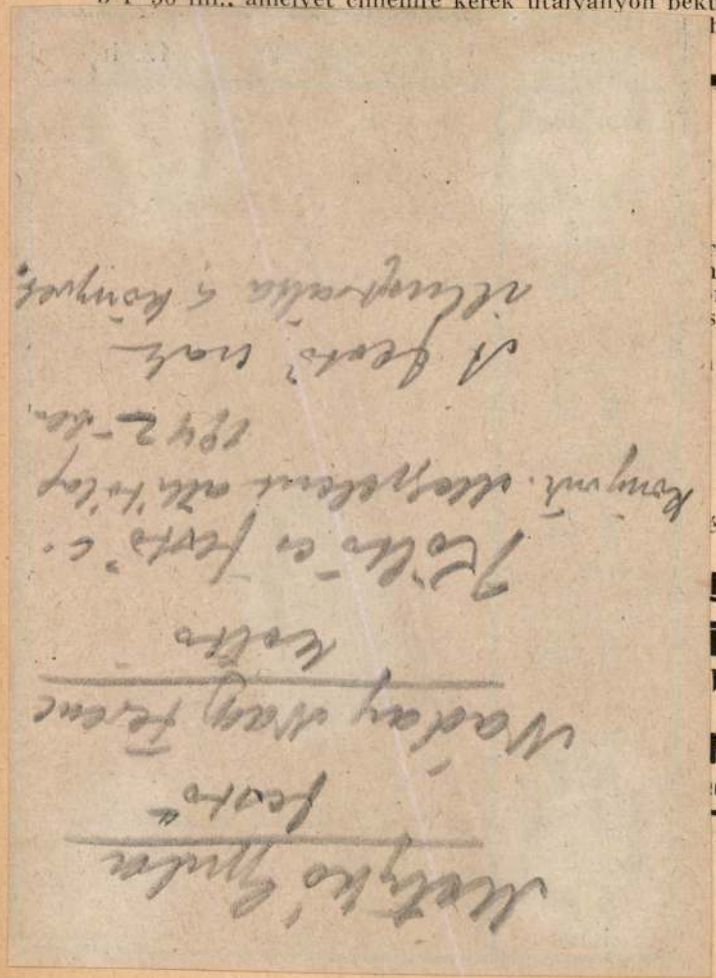

Magyar gyártmányú zománc-edények,
sir-bödönök, disznóölő-kések, húsvágó-gépek.

ÜGYELJEN A KERESZTNÉVRE!

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS HARANGÖNTŐ MESTERE

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelési és haranglábgyára

Budapest, VI., Petneházy-u. 78.

(VI., Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZ!
Telefon: 291-3-53

KITÜNTETVE: Párisi világkiállításon díszoklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel, több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!

Előnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállás díjtalan!

...ázkerület könyvnyomda-vállalata. 1938—371.

METYKÓ GYULA

Sümegi : A kecskeméti... Bp 1996

l. sz. : 27. 321

107.0.

látok módot a feltámadására. T
szerintem ez már megtörtént, al
még csak a jó szándékoddal lepl
kezményektől való félelmeddel.
mondta Tisza: "A háborut meg ke
különben elvesztünk." Az ilyen
ek - elvesztünk, s a V.[álasz]

Egészségi állapotom most n
tejébe extra hülések s egyebek
szereztem[.]

Szeretette

Lajos

Metykó Gyula
Grafikus

METYKÓ GYULA

89 Linó-metszetek . . . . . 30.—

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1936.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1936. ÁPRILIS 25-TŐL MÁJUS 3-IG.

Melykó Gyula

119	Három linoleum-metszet	45.– P
120	Két linoleum-metszet	30.— „

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon 1937

mói mester.

ázadból.

futnak (Máté 2. r. 13—14.).
ruhájába burkolt Madonnát,
a ki balra haladó szamáron
féken. Utánok az őszszakállú
batyuval hátán. Jobbról, a
tör elő, kissé odább pedig
val fehér ruhát, Mária kék
negkötött sárga köntöst visel.
— Lelt. sz. 1358. — Vétetett
ól 85 lirán (77·68 K). — Elszá-
279–95). — Az elszámolásra
-iki 59601sz. min. előadmányi
yta az 1900. november 28-iki
augusztus 26-iki 373 eln. sz.

tr. 27. l. — Verzeichniss № 71.

III
96 (1358).
600 (42)

II : 96

Metykó Gyula

1928/29 – 1929/30 Kecskeméti telep. 1930/31 – 1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

113 l.

Metzburg Georg
Ignatz Fohr von

l.
Glaser Karlsruhe
129. l
cs 429. st.

zeti Muzeumban helyeztetett el. (480 97)

s: vtt. 4-én sovolirán (2245
31-én (246/95). — ah elsrain o-
mm. ir.
Q., Zala Gy., Schickedanz A.

Mino da Fiesole ([illegible]

Madonna gyermek Jézussal:

A csaknem térdig és
Kányon álló gyermek Jézus
nek ingecskéje rövid. [illegible]
tyolja vállaira omlik, szü
palássja bő. Fölül két Che

, AVE. GRATIA.

[illegible] Dombormű
[illegible] da Fiesole.
Ara [illegible]

85

2245.00

449
[illegible]
2245
449
6735

Ltfa: [illegible]

METTZEL Josephus M.D.K.

muravariorum magister

Daróczfalva (Sopron m.)

1952)

Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 136.e

Metzger Eduartd
müncheni tanár
építész MDK

részt vett az Országházra kiírt tervpályázaton. De késve beérkezett tervét már nem vették számba.

335.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

MDK

Metzger Erzsébet gyűjteménye

Ferencry Noémi daintványa volt.

Ferencry Noémi ...

Nők Lapja, Bp. 1958. február 6. (10.l.)

Metzger Erzsébet
Tanulmány, gobelin

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállítás. 1932.
7 l.

Pusztaberki /Szabó/ 2

Irodalom: A váci egyházme
1915, 14o l.

Faharangláb.
A templom előtt, melyen
XIX. század.

Temető.
A templom mellett. Egyetl
felső szára három karéju.
IHS. az alsó részen lévő

Metzger J. J.

Pappenheim G. H.

Derékig, balra vissza néz,
kezében parancsnoki pálczát tart,
alatti szalagon az aranygyapjas r
kép alatt öt sorban:

GOFFREDO HENR
CONTE DI PAPPENHE
RECIALLO GENERALE
ESERCITI DELL´IMP
FERDINANDO SECOND

és ezután jobbra: J. J. Metzger fe

Rm., mér. a vk.

Szn. 186-
332-900-1

10261.

nyolczszögletes keretben. Jobb-
vértbe öltözött s széles gallérja
end jelvényét hordja. Felirata a

ICO
IM MA-
DE GL
ERATORE
0.

17.5:14.9 cm.

-900.
138.

Metzner, Sigismundus Georgius ätwös Nr. 77
1746 legte er der Preßburger Zunft seine Meisterstücke vor: einen Ring und ein Siegel. Er gab zwei Festmähler *in natura*. Mehrere Angaben über seine Lehrlinge finden sich in den Zunftschriften. 1768-1769 war er Untervorsteher, 1771-1772 Vorsteher (*magister cehae*).

Schütze 1991

METZLER, Lorenz asztalos

Pozsony, városhása 1578

Ars 1996/1-3. 237.

VIII. sz.

évei.

dalsó peremé

mb. XV-XVI.

átalakították.

) cm m.

rangláb fából.

maria gracia

ásiké, szintén

salutem in A.

szben vésett,

án hat fiala, e

ésett virágos

Metzner Samuel

1701-6. Ohr Episjeson Metz-
~~Laid~~ ner Mihály nál
tamlt.

Arch. Erst

1910. 457

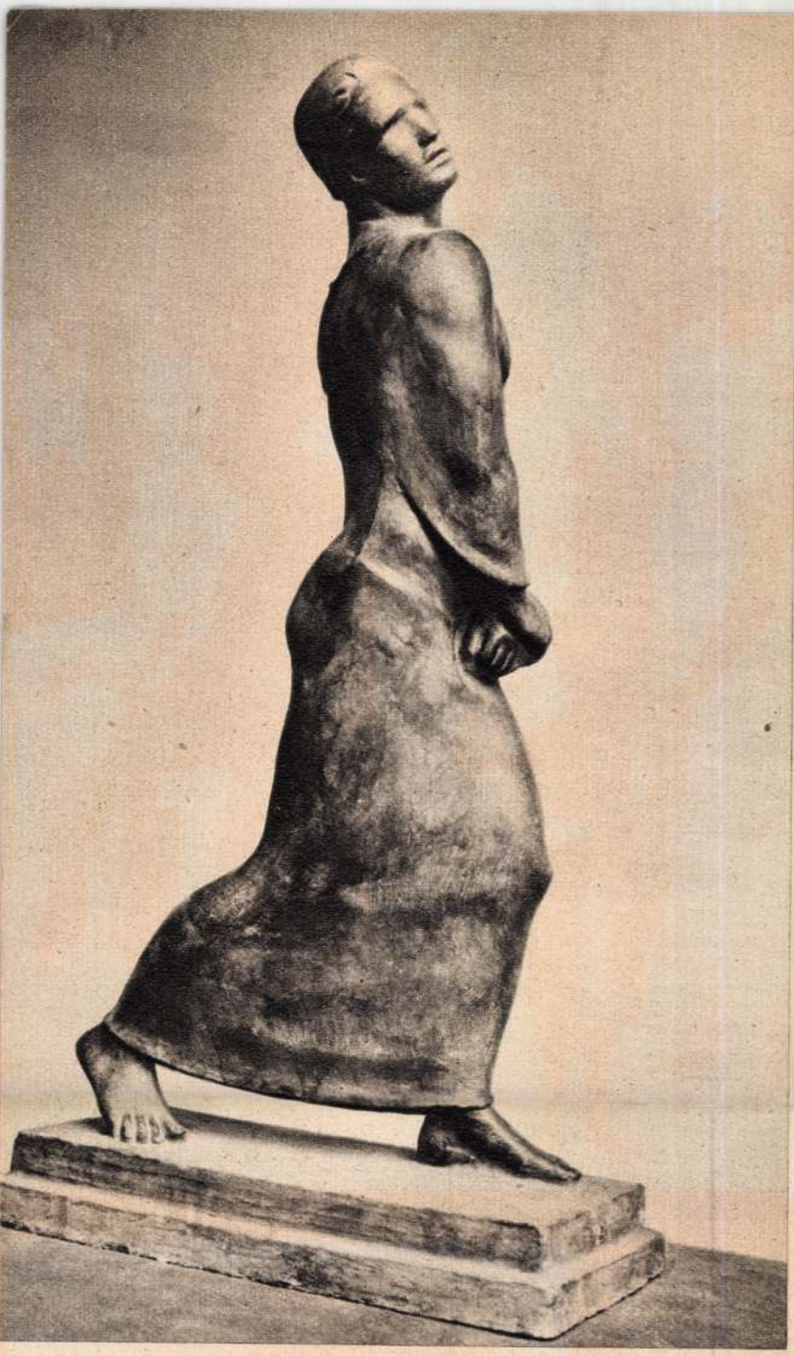

Csorba Géza: Katona József

CSORBA GÉZA

Hosszu időn keresztül foglalkoztatott a magyar irodalom nagynevü költőjének, Katona Józsefnek az alakja.

Én Katonában a sorsából kilépő tragikus embert láttam, aki fajának minden szomoruságát és vigasztalanságát hordozta önmagában.

Ezt a különös, démonikus embert szeretném életnagyságban megmintázni. Hogy erre mikor kerül sor? Talán soha, Katona Józsefnek ez a szobra talán örökre megvalósithatatlan „Nagy terv" marad.

Ligeti Miklós: Az igriclány

LIGETI MIKLÓS

Nyolc-tiz esztendővel ezelőtt öntöttem ki ennek a kis szobornak a mintáját. Egy igriclányra gondoltam, egy honfoglaláskorabeli rablányalakra. A szobrot még régebben elküldtem az egyik nemzetközi kiállitásra, ahol, sajnos, nyomaveszett.

Itthon mindössze néhány fényképem maradt utána. Sokszor elhatároztam, hogy a fényképek nyomán ujból megmintázom, majd kifaragom esetleg márványból is, de a terv eddig csak terv maradt.

Lehet, hogy egyszer sor kerül mégis a megvalósitására. A kis igriclány továbbra is kedvenc alakom. Hogy azonban ujjászületik e mégegyszer, arra nem merek biztos igennel válaszolni.

MEDGYESSY FERENC

Szeretnék egy ázsiai ősmagyar lovast nagyban megcsinálni. De nem ám valami francia barok stilusban, meg nem arabs telivér lóval, hanem ázsiai kis paraszt, félvad lóval, amely sohsem látott istállót meg fésült, de amely összenőtt a gazdájával és segit neki figyelni a pusztaságban. A lovasnak nem szánnék mást, mint a legegyszerübb és legszükségesebb ruházatot és felszerelést. A szobornak az ősi, magyarosságát a megmintázás széles egyszerüségével vélem elérhetőnek.

Ez a feladat izgat a legjobban. A reményt, hogy a szobrot egyszer mégis csak sikerül kőbe faragni, nagyon nehezen tudnám végleg feladni.

Medgyesy Ferenc: Ázsiai ősmagyar lovas

„Életem főműve"

Az alig százesztendős magyar művészet már sok világhirü nevet adott az európai kulturának.

Szinnyei-Merse Pál, *Munkácsy* Mihály, *Székely* Bertalan, *Lotz* Károly, *Paál* László neve ragyog ennek a százesztendős fiatalságnak az első évtizedein. És a ma élő magyar mesterek, *Csók* István, *Vaszary* János, *Glatz* Oszkár, stb. alkotásai ott függenek a világ nagy képtáraiban.

Az uj generáció már szintén itt áll és várja, hogy tehetsége révén, minden akadályt leküzdve, elfoglalhassa az őt megillető helyet.

Ebben szeretne segitségükre lenni az Ünnep. A mai idők sem kedveznek a grandiózus alkotásoknak. Pedig minden müvész dédelget a lelke mélyén egy nagy tervet, álmot, élete főművéről, amelyet azonban száz és száz akadály gátol a megvalósitásban.

Három festő, három szobrász és három épitész alkotásait mutatjuk be itt. A nyilvánosság révén talán mégis közelebb viszik a megvalósuláshoz.

SZŐNYI ISTVÁN

A Szilágyi Dezső-téren épült Ferenc József bazilika freskójának egyik részlete ez a kép. Anyagi okok miatt nem kerülhetett megvalósulásra. Egyes alakjai kétméteren felüli óriások.

METYKÓ GYULA

Egyike az eddig aránylag még ismeretlen nevű fiataloknak, akit azonban tehetsége juttatott az itt szereplő reprezentáns nevek közé. *Metykó* „Börtön" cimü képsorozatának egy részlete.

BERNÁTH AURÉL

Nemrégen készültem el uj hármas freskótervemmel, amelyet egyelőre csak pasztellben és kisméretekben tudtam megvalósitani. A freskó három része a zenét, a festészetet és az irodalmat allegorizálja. Talán egyszer módomban lesz nagyban is megcsinálni. Művészeti ügyekkel foglalkozó tanácsterem falára.

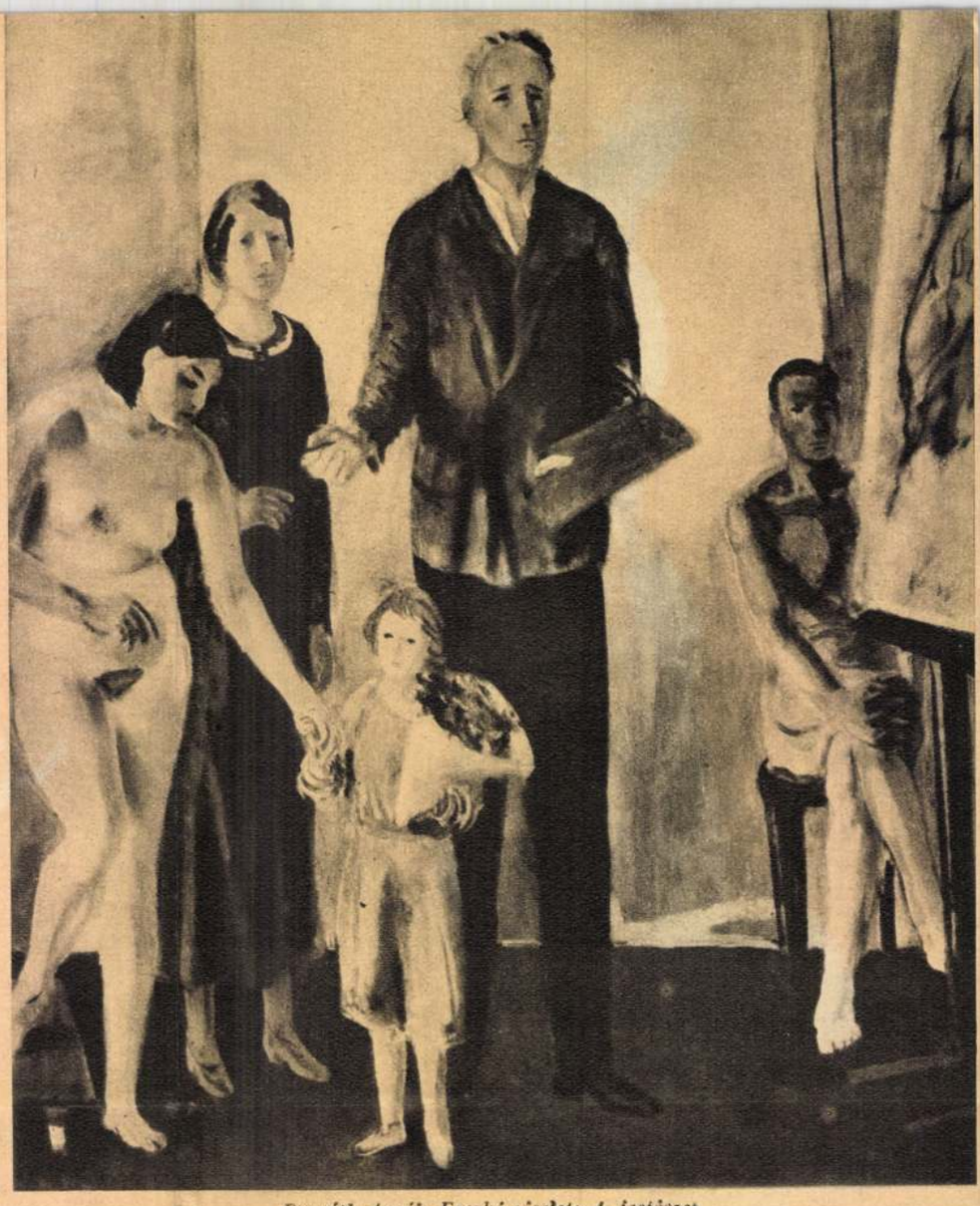

Bernáth Aurél: Freskó-részlet: A festészet

Szőnyi István: Részlet a Bazilika freskójából

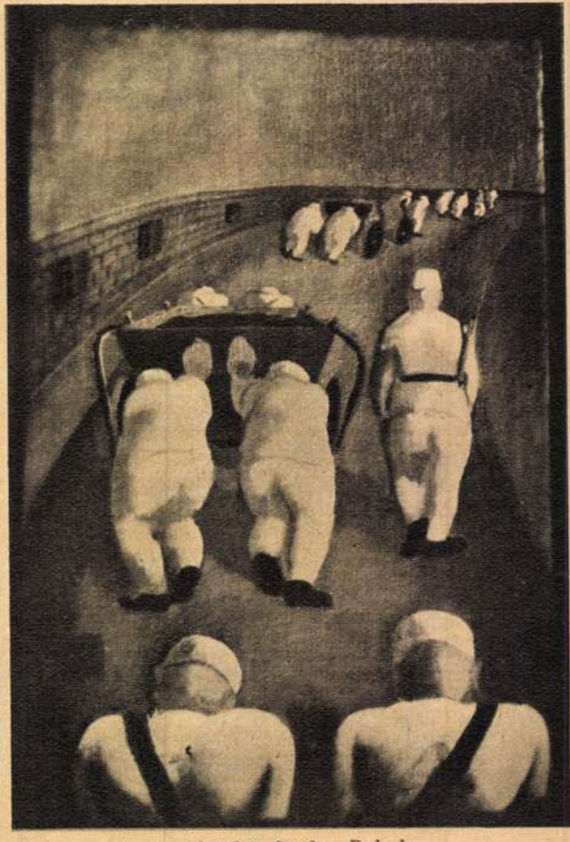

Metykó Gyula: Rabok

A cikket irta György László
megjelent: Ünnep. (Budapest) 1935. 1. 17.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Metykó Gyula,
festő- és grafikusművész
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1980 APR 27

1021

Metykó Gyula: Dancka (vésztői részlet)

Barátaink

Zaporozsje:

Iparfejlesztés intenzív módszerekkel

Az elmúlt néhány évben a Szovjetunióban bizonyos eltérések mutatkoztak a munkások igénye és az ipar érdekei között. Az alacsony képzettséget igénylő segédmunka tekintély szempontjából a legalacsonyabb lépcsőfokon áll, a szovjet ipar azonban egyelőre nem nélkülözheti.

A népgazdaság fejlesztésére kidolgozott állami terv a kézi munka fokozatos gépe- termelésnövekedést irányoznak elő, új munkaerő alkalmazása nélkül. A gyáron belül 635 dolgozót helyeznek át magasabb végzettséget igénylő gépi munkára, gépek helyettesítenek mintegy 430 munkást. Az átképzést a cég fizeti, a dolgozók bére az új helyen magasabb a korábbinál.

Tekintsük át, milyen változások történtek a vállalat egyik legnagyobb részlegé-

Románia

Urbanizáció, életszínvonal

Románia népgazdasága a jelenlegi ötéves terv időszakában jelentős eredményeket ért el. A gyors gazdasági fejlődés következtében növekedett a nemzeti jövedelem és az életszínvonal. A nemzeti jövedelem 1975-ben 362 milliárd lej volt; 1980-ban már eléri az 550 milliárdot.

A lakosság összjövedelme 1975-ben 247,3 milliárd lej volt, 1980-ban 370 milliárd. A társadalmi fogyasztási alapból 1975-ben egy családra 8783 lej jutott, 1980-ban

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Metykó Gyula, festő- és grafikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1980 ÁPR 27

1021

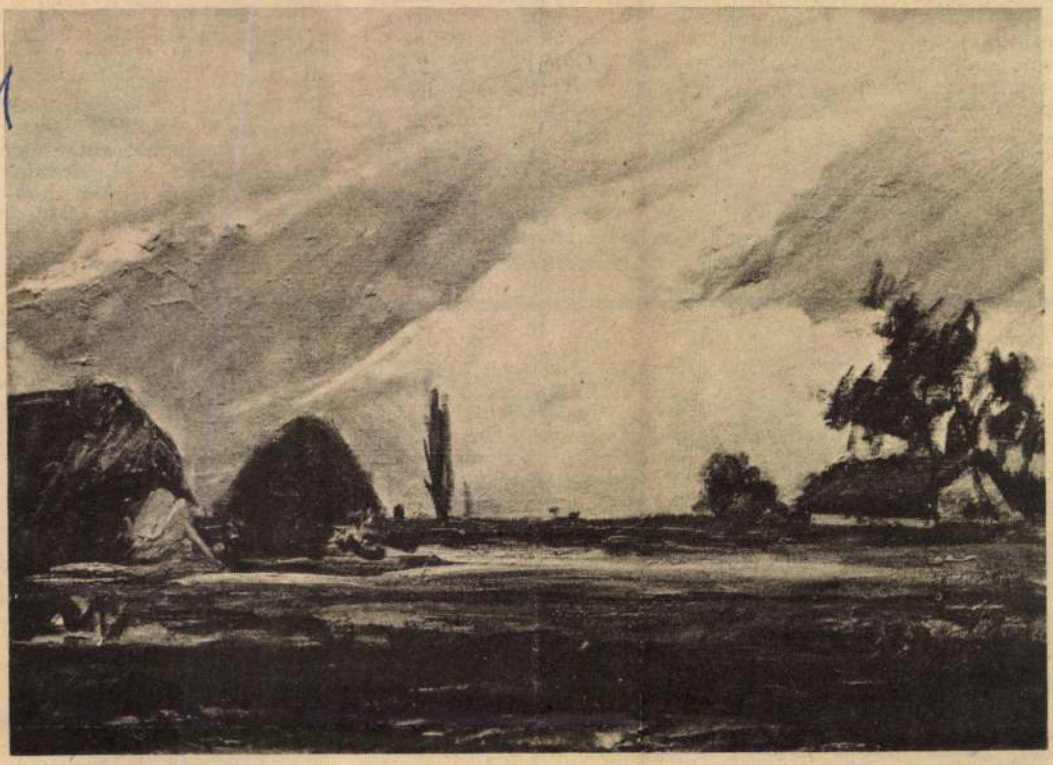

Metykó Gyula: Vihar előtt

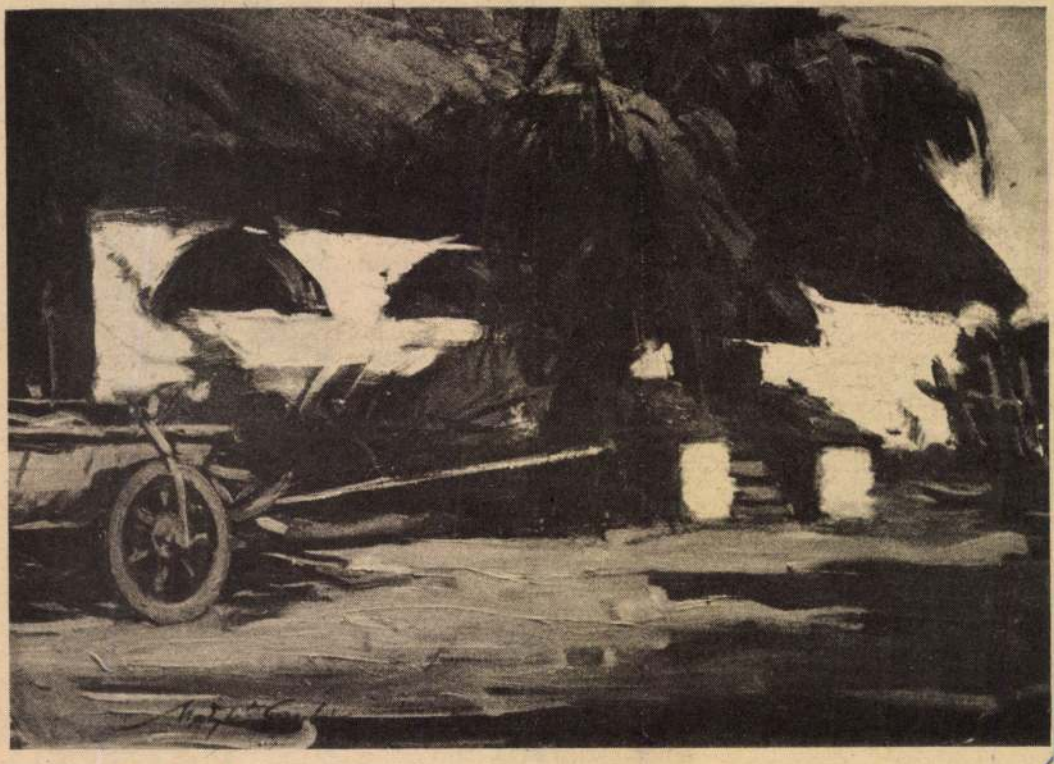

Metykó Gyula: Somogyi ház

A nyugati házvégen (tűzfalon) az erősen megromlott állag ellenére, egy épen maradt részen jól látszik, hogy eredetileg sárba nyomkodott cserépdarabokkal tették időtállóbbá, mielőtt bemeszelték.

A házat Géczi István dédapja 1880-ban vásárolta. A családi szájhagyomány a vásárlás időpontját egy családi eseménnyel is összekapcsolta. Géczi István apai nagyapja

Vagyis nádból, gyékén
és más erre alkalmas a
gokból készült.

Ugyanesak hallotta e
getni, hogy a századfo
táján vágták a szobára
udvar felőli ablakot, s
ben a vert falban e
anyagot, szőlővenyigét
tak. *A ház korát* a tul
nos által elmondottak,
mint a környéket jól is

Szatmárcseke, Kölcsey-emlékmű

Tavaly szép, mértéktartó szeretettel emlékezett az ország Móricz Zsigmondra, születésének századik évfordulójára. Az ünneplésből kijutott a szülőfalunak, szabolcsi utazásunk következő állomásának, Tiszacsécsének is. A szépen gondozott, e tájra jellemző egyutcás falu új házai mögött, itt-ott még állnak a régi, fából készült gazdasági épületek, és a község egyetlen terén a harangtornyos műemlék jellegű templom. Ezek már csak emlékfoltok arról a Csécséről, amelyet Móricz egész életében „tündérsziget"-ként emlegetett, és amely oly gyakran hívta haza. Igazán soha nem tudott elszakadni sem témaválasztásában, sem hősei megformálásában a tiszaháti, a szülőfalu környéki táj világától és embereitől. Találóan írta Ady, Móricz művészetét tanulmánynak beillő alapossággal elemző versében:

„Ezer kimondatlan magyar bánat, titok,
Szépség várja vágyón:
Móricz beszélni fog."

Ezek a sorok állnak a falu közepén magasodó, egyszerűségében is lenyűgöző zsupfedeles szülőház emléktábláján is. Benn az írói életút állomásait összefoglaló kiállítás, és a család személyes tárgyai — közöttük is legbecsesebbként a Móricz gyerekek bölcsője — láthatók. Az udvaron pedig Varga Imre bronzba öntött „Zsiga bácsi"-ja. Úgy áll ott a ház mellett, mintha közöttünk élne és szemlélné — mérné az új csécsei életformát.

zülőháza

Móricz falujától pár kilométerre fekvő Tiszabecs más történelmi kort idéz. Közel háromszáz éve, 1703. július 14-én a kurucok a község határában vívták első győzelmes csatájukat. Itt kelt át a Tiszán a Rákóczi vezette maroknyi csapat, hogy aztán tűzbe hozza, harcba hívja a magyar népet. Jókai is megemlékezett erről az összecsapásról a „Szeretve mind a vérpadig" című regényében. A győztes összecsapásra a református templom kertjében gránitoszlop emlékeztet.

(á. z.)

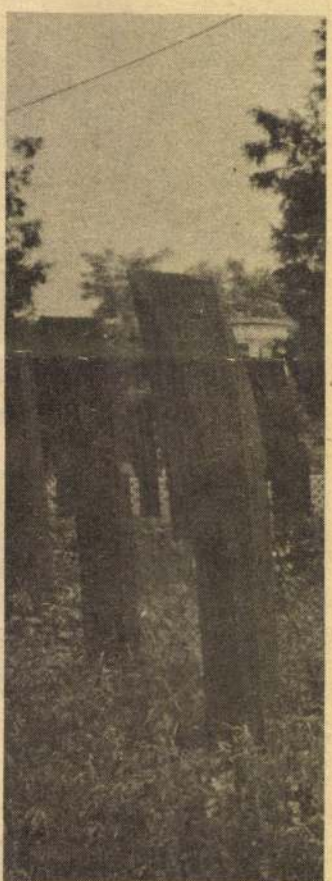

Szatmárcseke, csónak alakú fejfák

Metykó Gyula

Tv. évs

50 P pitalomdíj

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk 27. l.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 336-748, 340-726

Metykó Gyula
festő- és grafikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1980 APR 27

1021

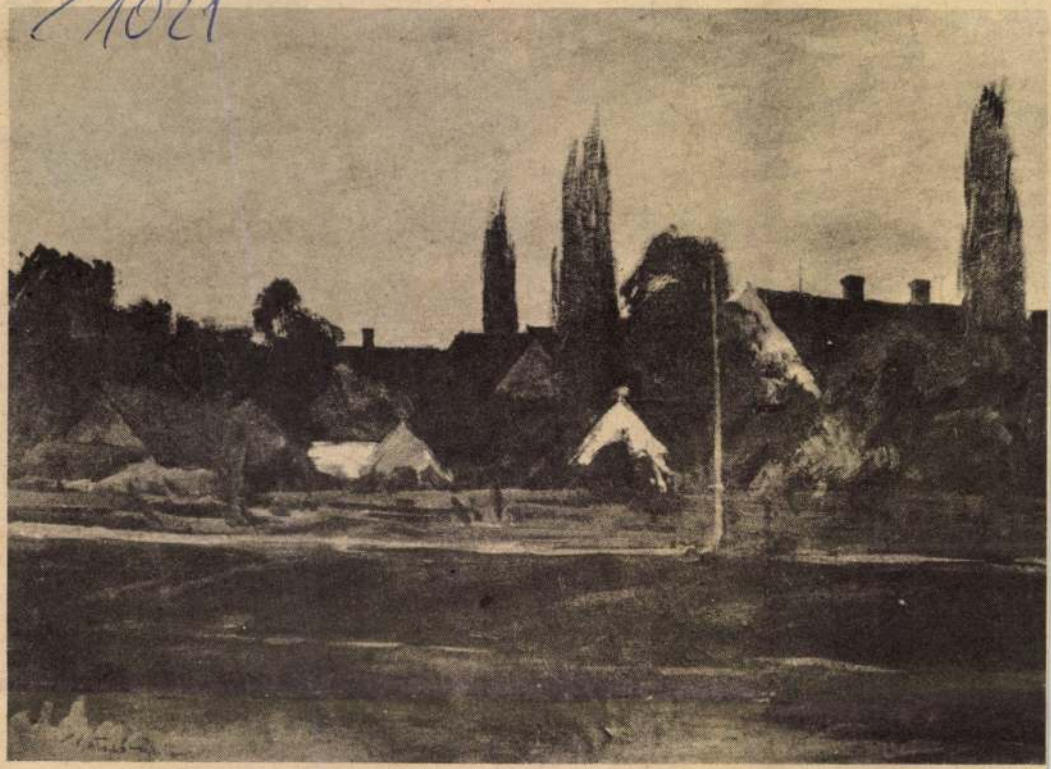

Metykó Gyula: Vízparti házak

dog lenni, lakjál jól. Ha egy évig akarsz boldog lenni, nősülj meg. Ha egész életeden át akarsz boldog lenni, kertészkedj!" Ez az állítólag keleti aranymondás jutott az eszembe, amikor Prága külvárosában meglátogattam Jozef Haladát, a sziklakertészt. Egy 1500 négyzetméteres sziklakert közepén lakik, és mindenki irigyli a körülötte tündöklő szépségeket.

— Az emberek többnyire nem tudják, milyen sok lótás-futást jelent a magvak, a palánták beszerzése, menynyit kell dolgozni, gondozni a növényeket, hogy gyönyörködhessünk szépségükben, színükben és illatukban. Jöjjön velem, mutatok egyetmást. Van itt például 30-féle sáfrány, ciklámen és nárcisz. Ez a fenyőfa a világ legöregebb fája — Pinus aristata. Látja ezeket a tobozokat? Ezek a Pinus Jeffreyi — fenyőfán teremtek, amelynek tűlevelei a leghosszabbak. Ez meg itt a híres Pinus Pinea, amely gyönyörűen virágzik és igen illatos. Csehszlovákiában csak nekem van ilyen fenyőfám. Végül nézze meg ezt a kínai növényt, amelyről azt állítják, hogy ha Kínában valakit bosszant a felesége, a férj az ebből készült bottal veri el.

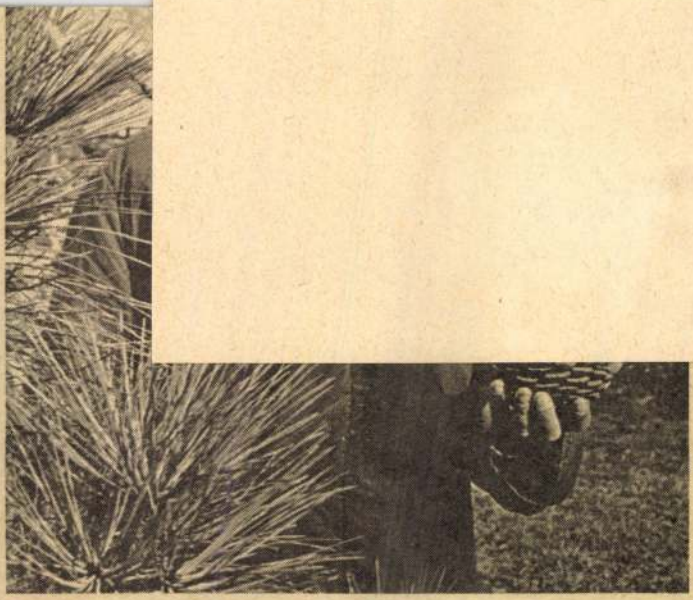

Fenyő, amelynek leghosszabbak a tűlevelei

Három órán át jártuk a területet, de még így sem tudtunk megtekinteni mindent. Közben Jozef Halada megjegyezte: — Én hiszek a virágnyelvben. Sokat elárul ízlésünkről, lakáskultúránkról, kedvteléseinkről és lelkünk érzékenységéről. A virágok olyanok, mint a nők. Mindegyikük szép, de csak akkor, ha törődünk velük, és gondot fordítunk rájuk.

Sztaniszlava Klimova

Thetykó Gyula

A Budai Képművészeti Társulatnak a Budai Klub helyiségében rendezett kiállításán szerepel.

Magyarság 1935. V. 25.

Metykó Gyula

A Budai Képzőművészeti Társulat grafikai és vázlatkiállitásának résztvevője.

Pesti Hirlap 1935.V.26.

Metykó Gyula MDK

Dunai halászok, olf.

Mücsarnok 1942 [redacted]

A magyar müvészetért c.kiáll.

Metykó Gyula MDK

Vésztő holt Körös, vizf.

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

<Metyko Gyula>

festő

Náday Nagy Ferenc –

< >: Költő és festő – Bp, 1944.

M. 75 képének repr.-val.

Könyvtár amban

M – betűmél –

(Eletrapok)

Ó-BUDA
FÖLD-U.61.

A Mürenlékek v
Magyarkitási

968/917. p.-a. kee
Herrenstein ét
azt annak id
tem – Klein
tes értesítette
dásáról, s erre 19

Metykó Gyula
festő

l. Tavaszi Szalon
XIII.

BUDAPEST, ...
IX. HŐGYES ENDRE UTCA 10
TELEFON: 382-595

Metykó Gyula
V. c.

Ferkepzomfolskévk
1935-36. 74. l.

potában áll

Domonkos J. múzeumos elköltözésének ténye még egy elhatározásra késztette az Egyesületet, amely, mint szándék, különben már régóta rappelt ama kevesekben, akik az ismételt meghiusult kísérletek után minden kétséget kizárólag meggyőződtek arról, hogy Békésvármegyei Közművelődési Egyesület, hogy szellemi-ég, mint anyagilag életképességgel nem bír és az Egyesület czégére alatt a többi évtized alatt kifejtett egyetlen czélját a Gyulai Múzeum fenntartását sem képes tenni teljesíteni. Ezekből az Egyesület alelnöke érintkezésbe lépett a vármegye alispánával s Römmel győződött meg, hogy ez alatt a múzeum fenntartása és fejlesztése írott élénk érdeklődést tanusít, Szeghalmi Gyula alkalmazását szerencsés akvizicziónak nyilvánította és kilátásba helyezte, hogy az esetben, ha Szeghalmi Gyulára kinevezteinék s a múzeum igazgatói-tiszttel megbízatnék, ő minden befolyását érvényesíti, hogy a múzeum a feloszlatandó Békésvármegyei Köz-

Az Egyesületi [illegible] nehogy [illegible] bírúbani a nemzeti élethalál-harc [illegible] portumunnak és [illegible] magyarázhatóan fel egy kultúregyesület hivatalos [illegible] tartam lehetne attól is, [illegible] kozatlan közvelemény olyan [illegible] kecsene, amelyek a valósággal [illegible] ellentétben vannak és a kultúrego [illegible] oselatási akczió deprimáló hatás [illegible] mindenleg nem tudt eleget [illegible] hanem elhalasztotta [illegible] A Békésmegyei Múzeum kérdése [illegible] tehát az alig [illegible] mar[illegible]

A Főfelügyelőség részéről dr. [illegible] orsz. felügyelő 1914. május 31-[illegible] meg a múzeumos s [illegible] is szinálva [illegible] tatta, hogy ez a jobb [illegible] érdem [illegible] szakértő tisztviselő hiánya s a köz[illegible] megcsappanása következtében, ez [illegible] alig vegetál.

21. GYULAFEHÉRVÁR. I. A [illegible] *Intézet* könyvtáránál az elmult [illegible]

önfenntartás súlyos feladatával küzdő
ály a társadalmi terhek egy részétől
szabadulni ígyekezvén és kényszе-
sősorban a közművelődési érdeket
ntézményt tekintette annak, amely-
ágidíj fizetési kötelezettségétől tár-
resztizsének, egyéni érdekének vagy
nek koczkáztatása nélkül szabadulhat.
nadik ok pedig az, hogy Békésvár-
mindig kevés egyénre szorítkozott
száma, kik kulturegyesületben az
fontos és magasztos czéljának meg-
ellemi munkára hivatottak, vagy
en hivatottak, ilyen önzetlen munka-
vállalkoztak volna.

zművelődési Egyesület jogelődje, a
megyei Régészeti és Művelődéstör-
Társulat is húsz esztendővel ezelőtt
három okból jutott válságba, annak
hogy az elnöki tisztet viselő feled-
nlékü Göndöcs Benedek apátlelkész
szsége, páratlan egyéni szeretetre-
, nagy népszerűséget, az országos

nében a múzeumőr minden további díjazás nélkül a tárlat-rendezés, katalógus-készítés, kiegészítés és sok minden egyéb munkát is teljesíti. A szolgának szintén csak a nyári hónapokban jár havi 4 K a múzeum takarításáért. Az Egyesület tisztviselői tiszteiket teljesen ingyen viselték és viselik, sőt annak érdekében kongresszusokon, ünnepélyeken, közel és messze tett mindenkori utazási-személyi, nemkülönben levélbélyeg, távirati stb. költségeit is mindig sajátjukból fedezték és fedezik. Csakis így lehetett az Egyesület költségeit a vármegyétől nyert évi 600 K szubvenczióból és az Egyesület részére juttatott legminimálisabb, nevezetesen évi 300 K államsegélyből a legszükösebben fedezni. Az 1914. évre remélt államsegélyt nem kapván meg az Egyesület, így legszükebb dologi kiadásai is fedezetet a múlt évben nem találtak. Miután minden kisérlet, hogy a Közművelődési Egyesület iránt érdeklődést keltsenek, sikertelen maradt, az Egyesület törekvése odairányult és abban merült ki, hogy a

Metykó Gyula

IV. e.

Jest. nak

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34. 46. l

ges (nem ajánlott) levelemet ...

vt. Nyugodiék békében!

5. Az Uránia Tud. Egyesületnek munkásgimnáziumi könyvtárak létesítésére ... 5000 K.
6. Az Eperjesi Széchenyi-Körnek ... 2000 «
7. A Nagyváradi Szigligeti-Társaságnak 1500 «
8. A DMKE budapesti osztályának ... 1000 «
9. Az Orsz. Magyar Iskola-Egyesületnek 1000 «
10. Az Aradi Kölcsey-Egyesületnek vmegyei népkönyvtárak fejlesztésére és cserélésére ... 500 «
11. A Beregvm. Magy. Közműv. Egyesületnek vmegyei népkönyvtárak fejlesztésére és cserélésére ... 500 «
12. A Nógrádmegyei Nemzeti Intézetnek vármegyei népkönyvtárakra ... 500 «

B) *Egyes könyvtárak segélyezésére.*

a) *Budapest székesfőváros területén:*

17. A komáromi népkönyvtárnak ... 3
18. A liptószentmiklósi állami elemi iskolának az O. T. könyvtárból kiselejtezett művek pótlására ... 2
19. A marosvásárhelyi Székely Társaságnak 3
20. A miskolczi Vakokat gyámolító orsz. egylet fiókjának Braille-rendszerű könyvtárára ... 3
21. A Nagybecskerek-Torontálvármegyei Magyar Közműv. Egyesületnek (azzal, hogy 250 K-ért a közkórháznak tartoznak könyveket beszerezni) ... 6
22. A nagybereznai áll. elemi iskolának az O. T. könyvtár fejlesztésére ... 1
23. A nagykanizsai áll. ipariskolának az O. T. könyvtár fejlesztésére ... 3
24. A nagykárolyi városi tanácsnak az

MDK

Metykó Gy.

Szeutner L.: A fs- és linómetszetről. Képzőművészet 1935. 81. sz. 36.l.

Metykó Gyula

Festőművész

— A Budai Szépművészeti Társulat kiállitása. A szokottnál változatosabb anyaggal nyilt meg szombaton a *Budai Szépművészeti Társulat* kiállitása, — kevesebb a jóhiszemü dilettantizmus, több a friss akarás. Néhány uj és sokatigérő névvel találkozunk a sok között. Ilyen például *Metykó Gyula*, akinek falusi tájrészlete meglepően erős, hangulatban, levegőben, szinben. *Mezey Artur* nagyobbszerü vallásos képe, az *Angyali üdvözlet*, komoly, leszürődött értéket jelent. Erős szin és természetélmény hatja át *Tobisch Ilona* nagybányai táját, szines és mozgalmas *Udvary Dezső* kompoziciója, de kiemelkedő munkákat látunk *B. Barabás Annától, Csik Benedektől, Jancsó Bélától, Tóth István Józseftől*, vitéz *Pataki Ferenctől, H. Páriss Elzától, Vecsey Józseftől* is, a szobrászati részben pedig *Boda Gábor, Eschenbach Jenő*, illyefalvi *Lötz Éva, Németh Kálmán* és *Haálay Andrea* egy-egy munkája kelt figyelmet. *(—y.)*

Pesti Hirlap

1935. II. 17

10 7

5 7

Metzbó Gyula

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat téli tárlatán a társulat plusdíját nyerte.

Magyarság
1935.III.13.

Metykó Gyula

MDK

Szörényi hegyek

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Metykó Gyula

MDK

Bihari kubikos

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Metykó Gyula MDK

Férfifej

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Metyxó Gyula

Pórfile}

Fénykép

Magyar Foto: G R 1025/18 Hegedűsné

Metykó Gyula: Vészlői táj

Olaj

Jelz. j.o.: „Metykó Gyula 1951."

- 1951. X. 25.

Neg. van

Metykó Gy. ,graf. MDK

a linómetszet fiatal gárdájához tartozik, egy ni
a Képzőmüv. Főiskola grafikai osztályának munkái közt
találjuk.

Szautner Lajos: A fa- és linómetszetről.
Képzőmüvészet. 1935. 81.sz. 36.l.

Metykó Gyula

MDK

Vésztői táj, olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Melykó Gyula festő

Pénzdíjat Lapott a Budai Szépmův. Társulat béli tárlatán

uj M. 935 III. 15

M.D.K.

Metykó Gyula

Akt, szénrajz repr.-ját bemutatja a lap a „Tehetségavatás" c. felhivás keretében Herman Lipót ajánlásával.

Szinházi Élet. Bp. 1933. juni 25.-julius 1.
XXIII. évf. 27. sz. 62. lap

Metykó

Budai szépművészeti társulat kiállításán munkáival szerepelt

M. ~~Nu~~. 934. II. 9.

Metykó Gyula, festö

Parasztudvar.

MKTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 17.1.

Metykó Gyula

festő

Horváth Margit

46-l. (Kappel)

M. Nemzeti Museumi dr

Budapest.

Magyar Nemzeti Museum

Nagyságos Uram!

Gerevich Tibor dr, Livatkozás-sal hivatalos külföldi ki-küldetésére, kénytelen volt le-mondani a MOB által ren-dezett előadás-sorozat kere-tében f. é. febr. 25-ére terve-zett előadását.

Ugy ~~Gerevich dr. úrtól~~ úgy érte-sültem, hogy Nagyságod ~~hajlandó~~ szíves volna Gerevich dr. urat helyettesíteni, felkérem, méltóz-kassék az előadást „Régi ma-gyar várak" címen f. é. február 25-én, d. e. 11 óra-

Metykó Gyula

A 2×3 méteres műterem

Rövid beszélgetés a Székely Bertalan díj boldog nyertesével

Az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskola tanáraiból alakult zsűri *Metykó* Gyula VII. osztályos főiskolai növendéknek ítélte az idén a háromszázpengős Székely Bertalan díjat. A nyertes alacsony, kunképű mosolygós fiatalember, már közel jár harmincadik esztendejéhez, de amint maga is bevallja — ennyi pénzt még nem igen látott egyben.

— Kinn lakom a Nürnberg uccában — mondja boldogan. — A műtermem, amely egyben lakásom is, mintegy három méter hosszú és két méter széles kis szoba. Első dolgom tehát az lesz, hogy a pénzből műtermet veszek ki magamnak.

— Tervei?

— Külföldre is el szeretnék jutni. Párizsba, Rómába. Nem vagyok szélsőséges temperamentum, a művészetben is a harmóniát keresem. Székely Bertalan mindig művészi ideálom volt. Már kisgyerek koromban az ő képeinek reprodukcióit másolgattam apám vésztői boltjának pultja mögött. Otthon persze nem igen akarták, hogy piktor legyen belőlem.

Elgondolkozik.

— Minthogy soha nem akadt kedvem giccselni, hihetetlenül kemény munkát kellett végeznem, hogy összekaparjam tandíjamat s a ruha se rongyolódjék le rólam. Dolgoztam én kőtöréstől zsákhordásig mindent. Most az utóbbi esztendőkben hála Istennek már lényegesen jobbra fordult sorom. A kiállításokon nemcsak a kritika veszi észre képeimet, de a közönség is. Most aztán nekem ítélték a díjat is, hát tele vagyok optimizmussal és tündöklőnek látom ezt a savanyú világot.

Jókedvű, boldog és főleg annak örül hogy állandóan tud dolgozni. Akár kenyéren és vízen. Télen, hogy legalább vigasztalása legyen fagyoskodó kályhájának, egy gyertyát állított be a máriaüveges kályhaajtó mögé, onnan aztán szelíd polgári piros fény sugárzott ki a hidegbe. Legyőzhetetlenül hisz abban, hogy az ember nemcsak kenyérrel él és a művészetért érdemes pokoli módon nyomorogni is.

Pesti.

PN. 1937. V. 16.

tehetek róla! Van az olykor, egy ilyen ötödik emeleten, a folyosón, egy konyhaküszöb s egy ilyen kis paraszti vadvirág előtt, hogy az ember többet lát s többet érez szépségből és bánatokból, titkokból és céltalanságokból, mint egy egész könyvsorozatból, mely az emberiség útját próbálja fölmérni mai szomorú világunkban... Amit az írás nyujt fogyatékos eszközeivel, mégha a legtöbbet is nyujtja, oly siralmasan kevés ahhoz képest, ami rejtélyt, fájdalmat és gyönyört tárhat egy gondolat az ember elé s ami soha meg nem írható!

De már akkor az előszoba legmélyén, kilépett egy kis ajtón a homályból ahol csobogott a víz, kilépett derűsen Kandurffy tanár úr. Noha tudtommal kiolvasta volt a Jules Romains regényét, a könyv a kezében volt. Már ebből is tudtam honnan lép ki a homályból.

— Juliska, — mondta, — hozzál ki két széket

FIATAL MŰVÉSZEK

Glasz Gyula szobrász

A „Művész Élet"-et tehetségkutató útjában, nem a *felfedezés* reklámszerű kihasználásának célja vezeti, de a magyar művészéletnek akar szolgálatot tenni azzal, hogy rámutat a jövőt ígérő elindulásokra. Olyan művészekre óhajt figyelmeztetni, akiknek műveiben máris megvan minden komoly biztosítéka a jövőnek.

Glasz Gyula fiatal szobrászművészünk méltatása nemcsak azért fontos, mert fiatal és tehetséges, hanem mert ama ritkán adódó művész, aki: költő.

Néhány éve hagyta el az Iparművészeti Iskolát, ahol Orbán tanár tanítványa volt. Már itt élénk figyelmet keltett: *Szent László és a Kunvitéz*" műve, lendületes és egységben jól összetartott megoldásával. „*Szent Imre*"-je újszerű felfogásával, egyéni meglátásával, valóban művészi és történelmi megjelenítést nyújtott. Ezzel díjat is nyert az O. M. Iparműv. Társulat pályázatán.

Tanulmányfejein a karaktert sugárzó, emberi életek lelkifolyamatának szélesskálájú, viharos erővel történő ábrázolásával írja érett formákba, azok minden mélységét.

Embersorsok ezek, melyeknek multja, jövője szólal meg a térbe parancsolt formákból.

„*Szende Ferenc operaénekes*", „*Apám*", „*Gabika*", „*Öregember*", „*Nénike*", mind-megannyi fényes példája *Glasz Gyula* lélekmeglátó erejének.

A „*Fekete Madonna*" — légies finomsága; a „*Vadászó ősember*" — az emberi erő diadalmas őskiáltása; a „*Balatoni halászok*" — a mozgás eredőinek egybemarkolása; az „*Ahasvér*" — eget káromló, ívbe feszült, ideg, izom, lélekfeszülése; a „*Bolond*" — a fékevesztett emberi szellem szomorú ődöngése; a „*Yustice for Hungary*" — a glóbuszból légbe-szárnyaló alakjával, az anyagi kötöttség legyőzése, — mind erőt, rendkívüli komponáló képességet, szivárványos fantáziát és szokatlanul fejlett érzéket tanusítanak a monumentálitás irányában.

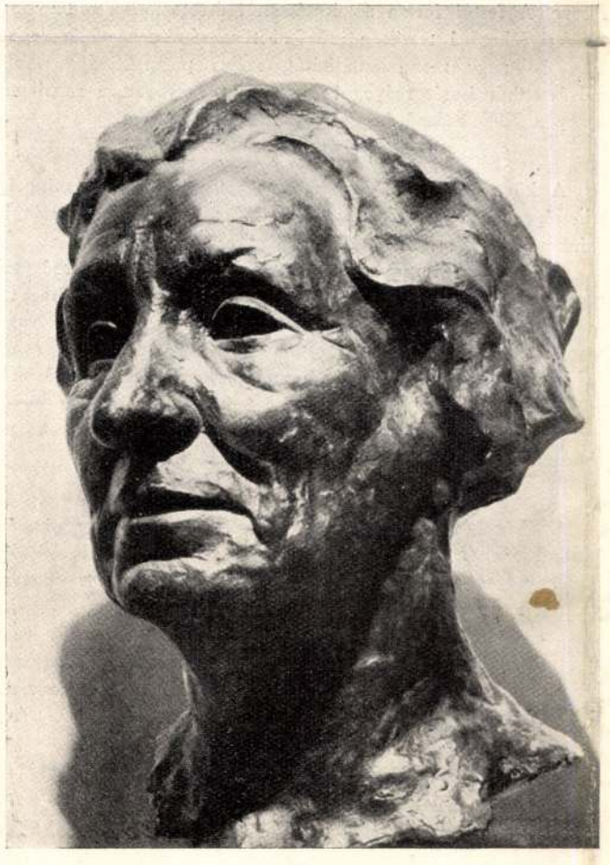

Glasz Gyula: „Tanulmányfej"

Elekes Mária: „Ucca"

A nálunk annyira hiányzó monumentális érzék, nemcsak szobrászi munkáiban, de a szédületes iramban, viziószerűen átfogott: „*Utolsó ítélet*" freskótervén is jelentkezik.

Glasz Gyula jelenleg, egy arányaiban is hatalmas kompozícióján dolgozik. Erről egyelőre annyit, hogy csak egészen magasan álló mesterek merészeltek ily hegyeket megmozgatni. Glasz Gyula meri. V. —

Elekes Mária kiállítása

Fiatal művészek, majd mindannyian elindulása, első kereső éveinek során, legtöbbször kimutatható valamely iskola, tanítómester, valamely „izmus" hatása.

Azonban a kiállításon, melyet a Budai Szépművészeti Társ. — a Budai Klub helyiségeiben — Elekes Mária műveiből rendezett, ilynemű hatásokat hiába keresünk.

Elekes Mária művész, a szó eredeti értelmében. Tájképein a természetnek nem színfoltokban megoldott részeit oldja meg, de költői lélekkel átélt látományait.

Az egészen ritka erővel megfestett: „Balaton madarakkal", „Tihany a hajóról", „Kilátás az ablakból", „Sziget a Tiberisen", „Faluvége", „Leányvár" és különösen a „Balaton vitorlásokkal" mindmegannyi költői mesekép.

Farkasházy Miklós kiállítása.

Ma, amikor a szélsőséges művészirányok éles harcának korát éljük, jól esik *Farkasházy Miklós* kiállítását látnunk. *Farkasházy Miklós* művei nem skatulyázhatók be egyetlen divatos irányzatba sem. Ebben az önállóságban, ebben az egyéni felfogásban van az ereje. Semmi sem ártott jobban a művészetnek — még a gazdasági viszonyok sem, — mint az a kétségbeesett hangos harc, amelyet az irányok, illetve azok vezérei folytattak, egymás ellen. Évekkel ezelőtt, amikor az egészen fiatal *Farkasházy* festőállvány elé állott, fiatalságának minden lelkesedésével követte a forradalmi irányokat. Azóta bebarangolva *Európa* művész-gócpontjait, lehiggadt. Elmúltak a tépelődő évek, a töprengés kísérletezései — *Farkasházy* kiforrott. Határozott irányban halad a maga *egyéni, önálló* útján.

Képei nemcsak művészileg tökéletesen megoldott alkotások, hanem irodalmileg is értékesek. Filozófikus képei hangulatosak, eszméket, élettapasztalatokat hirdetnek. Sikereit, amelyeket *Münchenben*, *Drezdában*, *Lipcsében*, *Párizsban* aratott: főleg ezeknek köszönheti.

*
**

Aki nem volt Párizsban, aki nem barangolta be a *Párizs* gyomrát ellátó piacokat, csarnokokat, nézze meg *Farkasházy* errevonatkozó képeit. Mindegyik egy-egy riport, novella, vers. Költészet.

Kitűnő megfigyelést, eredeti meglátást igazol *„Párizsi vásári bódék megett“* c. képe. Nem a ruzsos uccalányok, unalomig elcsépelt figuráit adja, nem a sálos apacs álromantikás alakját hazudja, hanem művészi megfigyeléseket, impressziókat rögzít. Nem nagyképű és nem sablónos. Művész.

Örömmel vesszük interjunkra egy szóban adott válaszát:

— Lehiggadás. *(F.)*

Farkasházy Miklós: „Délután“

Nyilatkozik a legujabb generáció

Három igen tehetséges, főiskolás képzőművészt kerestünk fel. Nyilatkozzon ez egyszer a legújabb generáció.

Finom érzésű, lendületes festő *Metykó Gyula*. Megkérdezzük, miben látja a jövő művészet kialakulását?

— A jövő művészet kialakulását bizonytalannak, kezdetlegesnek, dadogónak látom. Véleményem szerint olyan művészeti forma kialakulására van szükség, amely tisztán a lényeget hangsulyozza. A festői forma az építészettől átvett külső folt-kompozíciókkal lehetővé teszik a művészi törekvéseknek eddig soha el nem ért nagy monumentálitását, széles perspektiváját, amikor művészetünk ismét ragyogni fog, amint ragyogott a renaissence, avagy a XIX. század impresszionistáinak idejében.

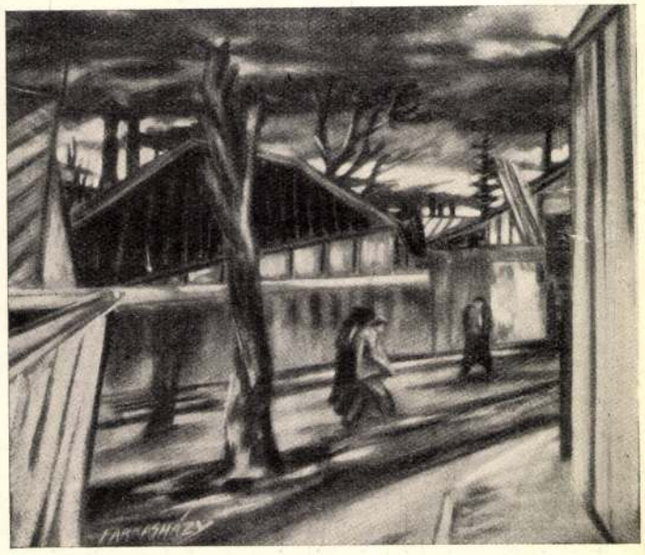

Farkasházy Miklós: „Este“

*
**

A következő fiatal *Gajzer I. Ágoston*. Általában, mint igen tehetséges növendéket emlegetik. Húsz éves. Impresszionista. Színkompozíciói: kutatások. A következőket mondja:

— Bizony mi vagyunk a mostohagyerekek. A közönség talán nem is tudja mit jelent ma azzal indulni az életnek, hogy: én festő leszek. És mi mégis rajongással, hittel indulunk. Nagyon szeretem pályámat. Éppen most, amikor minden foszlik, rongyolódik, van leginkább szükség a művészekre. Ami a művészet jövőjét illeti: a művészet propagálója kell, hogy legyen egy új, szebb világnak. Mi fiatalok így látjuk. Mi nemcsak szórakoztatni akarunk, hanem annakidején nevelni is.

*
**

Gruber Leó szobrász. Lux növendék. Szombathely városának ösztöndíjasa. Ő készítette egyébként a szombathelyi kálváriát. Mindennel együtt huszonegy éves. Az egyszerűsített nagysikú portrék mestere.

— A terveim? Sok kérem, nagyon sok. Szeretnék valami olyasmit alkotni, amelyre felfigyel az én generációm. Azt mondják fásultak vagyunk és nem tudunk lelkesedni. Ezt szeretném megcáfolni. *(o.)*

Támogassátok a Művész Életet
a magyar intelligencia folyóiratát!

Farkasházy Miklós kiállítása.

Ma, amikor a szélsőséges művészirányok éles harcának korát éljük, jól esik *Farkasházy Miklós* kiállítását látnunk. *Farkasházy Miklós* művei nem skatulyázhatók be egyetlen divatos irányzatba sem. Ebben az önállóságban, ebben az egyéni felfogásban van az ereje. Semmi sem ártott jobban a művészetnek — még a gazdasági viszonyok sem, — mint az a kétségbeesett hangos harc, amelyet az irányok, illetve azok vezérei folytattak, egymás ellen. Évekkel ezelőtt, amikor az egészen fiatal *Farkasházy* festőállvány elé állott, fiatalságának minden lelkesedésével követte a forradalmi irányokat. Azóta bebarangolva *Európa* művész-góc-pontjait, lehiggadt. Elmúltak a tépelődő évek, a töprengés kísérletezései — *Farkasházy* kiforrott. Határozott irányban halad a maga *egyéni, önálló* útján.

Képei nemcsak művészileg tökéletesen megoldott alkotások, hanem irodalmileg is értékesek. Filozófikus képei hangulatosak, eszméket, élettapasztalatokat hirdetnek. Sikereit, amelyeket *Münchenben, Drezdában, Lipcsében, Párizsban* aratott: főleg ezeknek köszönheti.

*
**

Aki nem volt Párizsban, aki nem barangolta be a *Párizs* gyomrát ellátó piacokat, csarnokokat, nézze meg *Farkasházy* erre-vonatkozó képeit. Mindegyik egy-egy riport, novella, vers. Költészet.

Kitűnő megfigyelést, eredeti meglátást igazol *„Párizsi vásári bódék megett"* c. képe. Nem a ruzsos uccalányok, unalomig elcsépelt figuráit adja, nem a sálos apacs álromantikás alakját hazudja, hanem művészi megfigyeléseket, impressziókat rögzít. Nem nagyképű és nem sablónos. Művész.

Örömmel vesszük interjunkra egy szóban adott válaszát:

— Lehiggadás. *(F.)*

Farkasházy Miklós: „Délután"

Nyilatkozik a legujabb generáció

Három igen tehetséges, főiskolás képzőművészt kerestünk fel. Nyilatkozzon ez egyszer a legújabb generáció.

Finom érzésű, lendületes festő *Metykó Gyula.* Megkérdezzük, miben látja a jövő művészet kialakulását?

— A jövő művészet kialakulását bizonytalannak, kezdetlegesnek, dadogónak látom. Véleményem szerint olyan művészeti forma kialakulására van szükség, amely tisztán a lényeget hangsulyozza. A festői forma az építészettől átvett külső folt-kompozíciókkal lehetővé teszik a művészi törekvéseknek eddig soha el nem ért nagy monumentálitását, széles perspektiváját, amikor művészetünk ismét ragyogni fog, amint ragyogott a renaissence, avagy a XIX. század impresszionistáinak idejében.

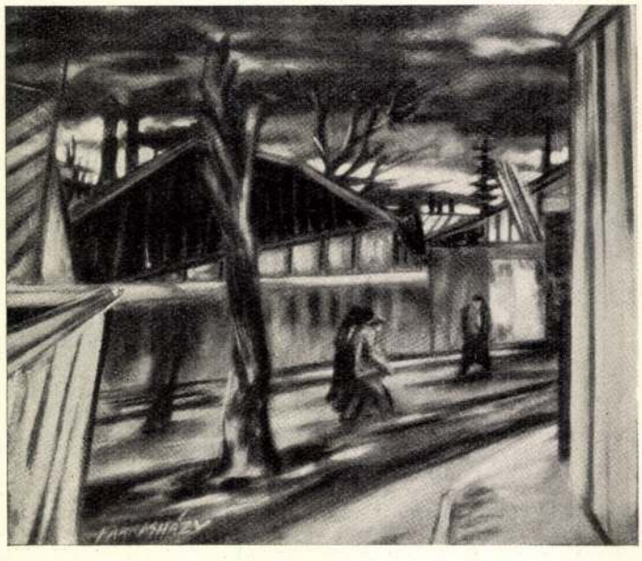

Farkasházy Miklós: „Este"

*
**

A következő fiatal *Gajzer I. Ágoston.* Általában, mint igen tehetséges növendéket emlegetik. Húsz éves. Impresszionista. Színkompozíciói: kutatások. A következőket mondja:

— Bizony mi vagyunk a mostohagyerekek. A közönség talán nem is tudja mit jelent ma azzal indulni az életnek, hogy: én festő leszek. És mi mégis rajongással, hittel indulunk. Nagyon szeretem pályámat. Éppen most, amikor minden foszlik, rongyolódik, van leginkább szükség a művészekre. Ami a művészet jövőjét illeti: a művészet propagálója kell, hogy legyen egy új, szebb világnak. Mi fiatalok így látjuk. Mi nemcsak szórakoztatni akarunk, hanem annakidején nevelni is.

*
**

Gruber Leó szobrász. Lux növendék. Szombathely városának ösztöndijasa. Ő készítette egyébként a szombathelyi kálváriát. Mindennel együtt huszonegy éves. Az egyszerűsített nagysikú portrék mestere.

— A terveim? Sok kérem, nagyon sok. Szeretnék valami olyasmit alkotni, amelyre felfigyel az én generációm. Azt mondják fásultak vagyunk és nem tudunk lelkesedni. Ezt szeretném megcáfolni. *(o.)*

Támogassátok a Művész Életet
a magyar intelligencia folyóiratát!

FIATAL MŰVÉSZEK

Glasz Gyula szobrász

A „Művész Élet"-et tehetségkutató útjában, nem a *felfedezés* reklámszerű kihasználásának célja vezeti, de a magyar művészéletnek akar szolgálatot tenni azzal, hogy rámutat a jövőt ígérő elindulásokra. Olyan művészekre óhajt figyelmeztetni, akiknek műveiben máris megvan minden komoly biztosítéka a jövőnek.

Glasz Gyula fiatal szobrászművészünk méltatása nemcsak azért fontos, mert fiatal és tehetséges, hanem mert ama ritkán adódó művész, aki: költő.

Néhány éve hagyta el az Iparművészeti Iskolát, ahol Orbán tanár tanítványa volt. Már itt élénk figyelmet keltett: *Szent László és a Kunvitéz*" műve, lendületes és egységben jól összetartott megoldásával. „*Szent Imre*"-je újszerű felfogásával, egyéni meglátásával, valóban művészi és történelmi megjelenítést nyújtott. Ezzel díjat is nyert az O. M. Iparművv. Társulat pályázatán.

Tanulmányfejein a karaktert sugárzó, emberi életek lelkifolyamatának szélesskálájú, viharos erővel történő ábrázolásával írja érett formákba, azok minden mélységét.

Embersorsok ezek, melyeknek multja, jövője szólal meg a térbe parancsolt formákból.

„*Szende Ferenc operaénekes*", „*Apám*", „*Gabika*", „*Öregember*", „*Nénike*", mind-megannyi fényes példája *Glasz Gyula* lélekmeglátó erejének.

A „*Fekete Madonna*" — légies finomsága; a „*Vadászó ősember*" — az emberi erő diadalmas őskiáltása; a „*Balatoni halászok*" — a mozgás eredőinek egybemarkolása; az „*Ahasvér*" — eget kárómló, ívbe feszült, ideg, izom, lélekfeszülése; a „*Bolond*" — a fékevesztett emberi szellem szomorú ődöngése; a „*Yustice for Hungary*" — a glóbuszból légbe-szárnyaló alakjával, az anyagi kötöttség legyőzése, — mind erőt, rendkívüli komponáló képességet, szivárványos fantáziát és szokatlanul fejlett érzéket tanusítanak a monumentálitás irányában.

Elekes Mária: „Utca"

Glasz Gyula: „Tanulmányfej"

A nálunk annyira hiányzó monumentális érzék, nemcsak szobrászi munkáiban, de a szédületes iramban, viziószerűen átfogott: „*Utolsó ítélet*" freskótervén is jelentkezik.

Glasz Gyula jelenleg, egy arányaiban is hatalmas kompozicióján dolgozik. Erről egyelőre annyit, hogy csak egészen magasan álló mesterek merészeltek ily hegyeket megmozgatni. Glasz Gyula meri.

V. —

Elekes Mária kiállítása

Fiatal művészek, majd mindannyian elindulása, első kereső éveinek során, legtöbbször kimutatható valamely iskola, tanítómester, valamely „izmus" hatása.

Azonban a kiállításon, melyet a Budai Szépművészeti Társ. — a Budai Klub helyiségeiben — Elekes Mária műveiből rendezett, ilyenmű hatásokat hiába keresünk.

Elekes Mária művész, a szó eredeti értelmében. Tájképein a természetnek nem színfoltokban megoldott részeit oldja meg, de költői lélekkel átélt látományait.

Az egészen ritka erővel megfestett: „Balaton madarakkal", „Tihany a hajóról", „Kilátás az ablakból", „Sziget a Tiberisen", „Faluvége", „Leányvár" és különösen a „Balaton vitorlásokkal" mindmegannyi költői mesekép.

Metykó Gyula

Szerepel a Budai képmű véneti Társulat öni tárlatán.

P. H. 934. XI. 4

Metykó Gy.

Budai Szépművészeti Társulat tavaszi tárlatán kompozíciójával szerepelt.

M. 934. IV. 22.

Metykó

Budai Szépművészeti Társaság
tavaszi tárlatán szerepelt

NM. 934. IV. 24.

Metykó Gyula

A Nemzeti Szalonban rendezett XI-ik „Tavaszi Szalon" Ziállitáson szerepel.

P. N. 936 IV. 25

Metykó Gyula

Metykó Gyula: Törökbálinti táj
Paysage de Törökbálint – Пейзаж в Терекбалинте

Művészet, 1941. máj. (?)

lekezetében az emberiség.

Metykó Gyula: Kisbagi csárda környéke
Les environs de l'auberge Kisbagi
Окрестности корчмы «Кишбаги»

Czene Béla: Palermói lányok
Jeunes filles de Palerme – Палермские девушки

Akt műteremben
Nu dans l'atelier – Обнаженная в мастерской

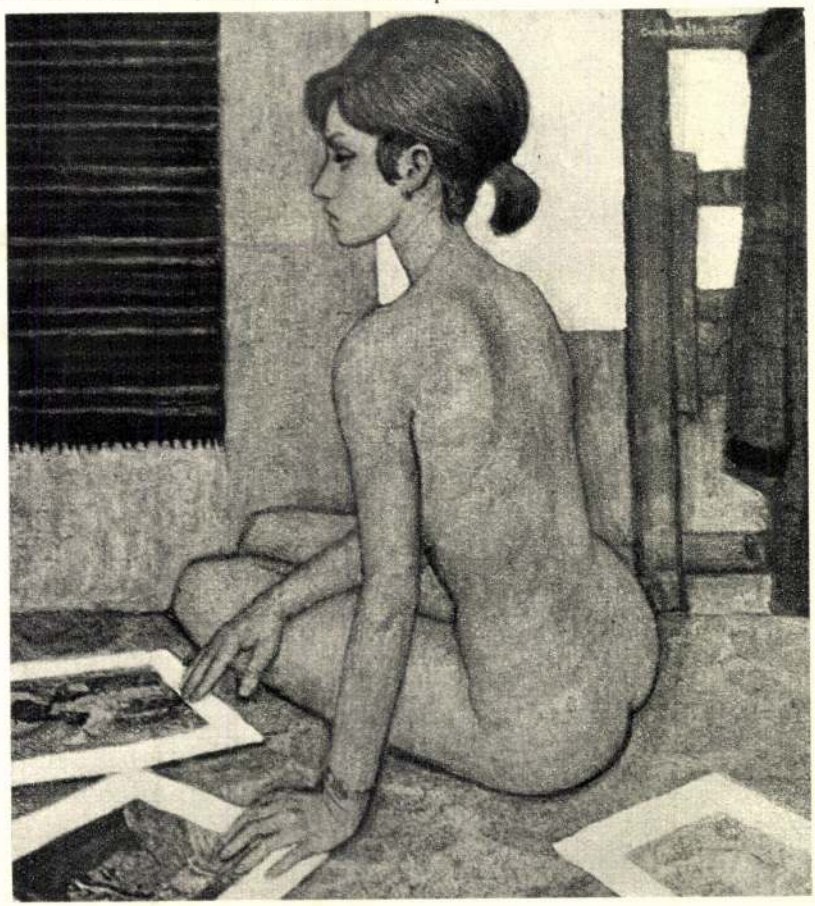

lójuk. Ezt érzem a magam

Ecsery Elemér

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

Metykó Gyula festőművész

Idegenforgalom

1974 — 4

1021

Metykó Gyula festőművész, lapunknak a belső turizmus tájainak illusztrátoraként hosszú évek óta munkatársa rövidesen az Egyesült Államokba utazik, ahol egyébként képeiből kiállítást is rendeznek. Az elmúlt évben Japánban mutatták be a magyar alföldi tájról készült képeinek gyűjteményét, s az ottani sajtó különös figyelmére méltatta a kiállítást. Úgy tűnik, a még gyakran hazánkban is kevéssé ismert, de természeti szépségeinél fogva vonzó tájak festője nemcsak piktúránknak, hanem hazánknak is lelkes propagandistája. Képünk a *Gyulai-vár*-ról készült festménye fotója, *Bernhauser* József felvétele.

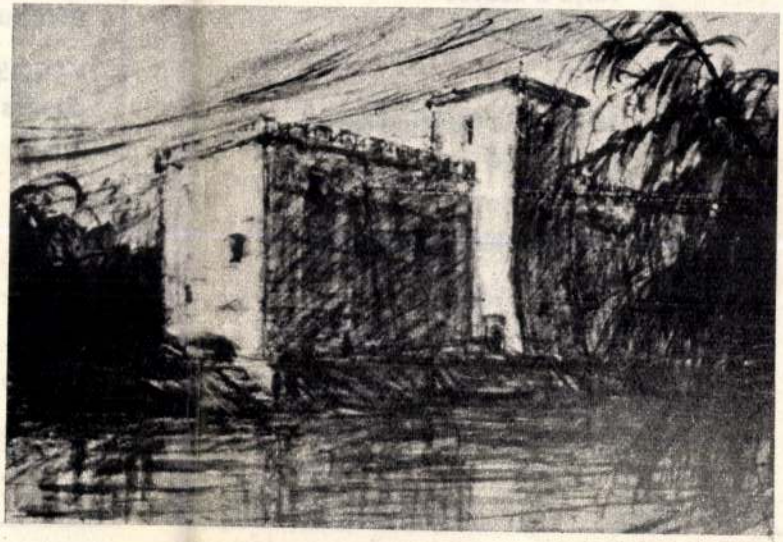

várja a kedves
vendégeinket.

Magyar és francia konyha.
Olcsó árak.
Rendezvények
lebonyolítására különterem.

Telefon: 166-113

UTASELLÁTÓ

KÖRÚTA
Autóbuss

VÁROSN
Utazás vo
4 nap

FELVILÁGOSÍTÁS, JELENTKEZÉS
AZ IBUSZ-IRODÁKBAN!

Metykó Gyula
festőművész alkotásait mutatják
be Kiskunhalason, a Thorma
János Múzeumban.

Uj képzőművészeti kiállitások.

Magyar Hirlap 1971/150 8 old.

METYKÓ Gyula festő

Magyar Nemzet, 1992. szept.17.

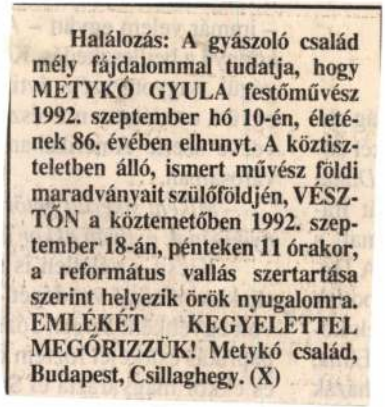

Halálozás: A gyászoló család mély fájdalommal tudatja, hogy METYKÓ GYULA festőművész 1992. szeptember hó 10-én, életének 86. évében elhunyt. A köztiszteletben álló, ismert művész földi maradványait szülőföldjén, VÉSZTŐN a köztemetőben 1992. szeptember 18-án, pénteken 11 órakor, a református vallás szertartása szerint helyezik örök nyugalomra. EMLÉKÉT KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK! Metykó család, Budapest, Csillaghegy. (X)

tik. - Mert mit tesz a művész?
, amikor emlékezik: szükség sze-
ja élményeit, - ha más fokon, más
n is. A mindennapok emberének
t szolgáló gyakorlati eligazodás
san készült képeinek kritériuma
. A művészi emlékezés célja pe-
létrendi állapotának lehetővé
"szemlélet" számára, fokozottabb
jelenségek "formájával" -
: örökformájuságával. A képterem-
gyjában mindkettőben egyforma.
első dologgal intuiciójával; foly-
tte s nyomban az emlékezésnek
ber, valóságos vagy kitalált ese-

Metykó Gyula
Vésztői táj, olaj

II. Magy. képzőművv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
7 l.

MDK

Metykó Gyula, Képzőmüv.Főisk.növendéke,
300 pengős dij

Döntés a Székely Bertalan-dijról. Pesti Hirlap,
1937. máj. 9.

MDK

Metykó Gyula, linoleum-metszetek

/e.a./ : A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonja. Ujság. 1937. V. 16.

MDK

Metykó Gyula

Fehér galambok, temp.

Budai Szépműv. Társ. kiáll. Budapesti Hírlap
/dátum levágva/

MDK

Metykó Gyula
Cigány leányok, temp.

Budai Szépművészeti Társ. kiáll. 1934. ápr.

MDK

Metykó Gyula

Három linóleum-metszet
Két linóleum-metszet

XII. Tavaszi Szal. N. Szal. 1937. máj.
12 l.

MNK

Metykó Gyula

Pesti utca, temp.

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj.
6 l.

MDK

Metykó Gyula
Leányfej, temp.
Utcarész, "
Tájkép, "

kiáll.
Budai Szépműv. Társ. 1933. nov.

MDK

Metykó Gyula

Vasut, of.

Téglagyár, paszt.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1954. dec. 11. l.

MDK

Metykó Gyula, festö

Bikari Gyula. 16.1.
Szörényi hegyek. 17.1.

GAKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll. Bp.1937.ápr.29.-jun.20. Lat. 16.1. és 17.1.

Metykó Gyula festő

Kiállítása nyílt Kiskunhalason

N. N.: Kiállítás Kiskunhalason

Szabad Föld 1971. VII. 11.

Metykó Gyula festő

Zóállítása nyílik

Kiskunhalason

Magyar Nemzet 1971 május 25

4. old.

Metykó Gyula festő

Kiállítása nyílt a kiskunhalasi
Thorma János Múzeumban

N.N.: Új képzőművészeti
kiállítások

Magyar Hírlap 1971 V. 31

MDK

Metykó Gyula

Malom előtt

Budai képzőművészek cent.kiáll. 1948. márc.

MDK

Mettykó Gyula, festőm.

naturalista- expresszionista képeit lathatju

Nagy Tibor: Zuglói művészek. - Kis Ujság. 1948.VII.25.
XIV. Thököly ut 80. Csoportkiállitás.

MDK

Metykó Gyula

Grafikai és vázlatkiáll. B.H. 1935. máj.26. 17.l.

MDK

Metykó Gyula

Nyilatkozik a legujabb generáció. Müvész Élet 1933. ápr. 15. 21.l.

Metykó Gyula festőművész

Ernst Museum XIII. Tavaszi Szalon Kiállításán vett részt.

Pesti Hirlap, 1938. ápril. 10.4. l.

MDK

Metykó Gyula festő

Malom. Olf.

Föv.Kpt.-MKSzSZ.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 15.1.

MDK

Metykó Gyula

„Vésztői táj" c. képe szerepel a II Magyar Képző művészeti Kiállításon. /repr./

Horváth Márton: Megjegyzések a képzőművészeti vitához. Bp. 1952.
46-o

MDK

Metykó Gyula, festö

Vésztöi Holt Körös. Vizf.

Műcsarnok. IV. Képzőműv. kiáll. "A Magyar Művészetért"
1943 máj. 16-30. Kat. 2o.1.

Metykó Gyula
az alábbi kiállításon A Népstadion építése c. képe.

Szabad Művészet
1953. 37. l. (Képzőművészeti kiállítás a Békefesztivál Tiszti-Klubban.)

MDK

1929/3o évben a kecskeméti müvésztelepn dolgoztak.

Metykó Gyula

Képzőm.Főisk.Évk. 1929/3o. 6o.o.

MDK

Metykó Gyula: Linó-metszetek

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
XI. Tavaszi Szalon

MDK

Metykó Gyula, festö

Vésztői táj. Olf.

Bp.Mücs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.7.1.

MDK

Metykó Gyula, festö

Szegényház. Of.

Alkotás Müvészház. XXXVL.kiáll. Öszi tárlat.1947 szept.
Kat.

Metykó Gyula

MDK

Parasztudvar

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

Metyké Gyula, festő

358. Dunai halászok. Olf.

Bp.Műcs._"A Magyar Művészetért". Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22.

Kat. 18.l.

Metyko N.

Kmetty János levelből idézve: Kecskeméten kétszer lakott a művésa 1912 nyarán és telén. Emlékezete szerint ott lakott Metyko N. is-többek között. — Kmetty és Erős Andor Perlrott Csaba közvetítése révén jutottak a tellepre.

Kmetty János: Ünnzett a megyei múzeum, 1974. június.

Petőfi Népe, 1974. márc. 16.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-729

LOBOGÓ

Metykó Gyula
festőművész 1971 JUL 7

Magyar táj- és történelmi képzőművészeti kiállítás

nyílt meg Kiskunhalason a Thorma János múzeumban Grantner Jenő Munkácsy-díjas szobrászművész és Metykó Gyula festőművész műveiből.

Metykó Gyula: Gyulai Körös-part

Grantner Jenő: Thököly Imre

nem volt, az országot csupán udvari
katonasággal kormányozták. Az elk
nőtt, s a nemzet egyformán gyűlölte a
nisztert, aki Bécsben lakozott és az oszt
amely az országban garázdálkodott. En
désnek a legleplezetlenebbül Wesselén
hangot, különösen az újoncozásról és
pásokról tartott két híres és nagy hat
A Pozsonyba gyűlt reform-ifjúság tor
zepette olyan keserű igazságokat vagd
nül az osztrákok fejéhez, hogy azt má
sem nézhette tétlenül. A császári hads
kardvívója — akkoriban — egy gróf W
lovaskapitány volt, aki — magyar felesége révén —
hazánkban teljesített szolgálatot. Ez a gróf Wurmbrand
— a bécsi udvar egyenes parancsára — belekötött Wes-
selényibe, az ellenzék egyre népszerűbb vezérébe.

A bécsi udvar úgy gondolkodott: ha Wurmbrand grófnak, a hadsereg legkiválóbb vívójának, a kard ünnepelt mesterének sikerül a másvilágra küldenie Wesselényit, akkor a magyar ellenzék — fej nélkül maradva — elveszti az erejét, s az osztrák kormánynak egyszeriben nyert ügye lesz.

Wesselényi a kihívást — amely nagy nyilvánosság előtt történt — nem utasíthatta vissza, de nem is volt szándékában, hiszen maga is kitűnően forgatta a kardot, híven ahhoz a meggyőződéshez, amelyet a vívásról vallott: „Egy nemzetnek sem lenne illőbb, szükségesebb kardját jól forgatni tudni, mint a magyarnak, mert ami, s amije van, annak köszönheti. Ő, mint született katona, hazáját fegyverével tartozik óvalmazni
ezen az áron s e feltétel

Metyhó-Gyula
festő

„Törökbálinti táj"
„Kisbagi csárda hörnyeke" } repro

Kovács Gyula: Metyhó-Gyula festményei,
Művészet, 1971. november – 28 lap.

Mélykó Gyula, [ ]

d. Ruzicskay

Polgár György: Misszió a lakóklepen

Népszabadság, Bp. 1980. jún. 26. 8.

Metzkó Gyula, festő- és grafikusművész

az alanti címmel indított kiállítássorozatot a Magyar Nemzeti Galéria, elsőként a kétvilágháború közötti sokszorosító grafika rézkarcanyagának bemutatásával. – A művész művei szerepelnek a kiállításon.

Sarkantyú Mihály: A magyar grafika múltja.
Nékszavat, 1979. jún. 1.

Metykó Gyula
festő

„Kubikusok a gátépítésnél"
„Vásárhelyi tanyavilág"
„Satisek 1950"
} repro.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Müvészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

Metykó Gyula Vésztőn született 1907-ben:
Apja módos cipészmester mester. Művé-
szeti tanulmányait Budapesten, 1928-ban
Ksi vátsy Szücs György szabadiskolájában
kezdte

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

Sinka Istvánról festett egy portrét
még Szegházon. Ez a mű még
mindig ott lappang Szegházon
környékén

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő -

A háborús évek és a katonaság nem
segítették művészi kibontakozását. A
felszabadulás után visszamegy szülő-
falujába Vesztőre.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 26.oldal

Metykó Gyula
festő

Metykó Gyula Vésztőn a „Magyar Királyi Vésztői Tanácskörtársaság" udvari festője lett". Tömör jellemzést festett a falu mozgalmas életéről.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő.

Még a liaboni előtt festette Vesztőn
Ötvös hajas vesztői parasztholtó-kép-
miását, majd Oszát Ymre szobrán-
művész portréját

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Müvészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

1940-ben emlékezetből festette meg az 1926-os vésztői árvizet. Metykó Gyula a felszabadulás után megfestette a Sárvizet vidékét, a Hortobágyat és több harai tájat.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.

Müvészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő -

Az alföldi táj varázsa vagadja meg.
Képeinek szinvirtuga átveszi a bihése,
bihariváj kemény és mély zöld - barnái-
nak hangulatát

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Müvészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

Alföldi festőlesz, bár Budapesten él és
ott is dolgozik. Bejárja Olaszországot,
Ausztriát, Csehszlovákiát. Kuma D. Isé-
ván tanszaságában sürün felhuresi a
Hortobágyot.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.

Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

Főiskolás korában elnyerte a Szekely Bertalan díjat, 1935-ben indult önálló művészpályára. A Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban, az Ernst Múzeumban szerepeltek képei.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

A Fővárosi Képtár is vásárolt Metykó
Gyulától tájképet, illetőleg díjak
és segélyek rendkívüli emelésével
a fiatal művész anyagi gondjait

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő-

Békés megye segítette a művészt,
60,50 pengős tanulmányi se-
gélyével, pedig több kérvényt írt Ere-
dett ma is őrzi a Gyulai Levéltár.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

A Főiskolán egyéves Gráth Oszkár növendéke volt, majd utolsó évében Kandó László lett a mestere.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő

A Képzőművészeti Főiskolán Csók
Istvánt kapta mesterétül, aki nó-
vendéket rendkívül lehetségesnek
találta.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula
festő-

Művészeti tanulmányait a kecskeméti Művésztelepen folytatta, ahol Munkácsy tanítványa Révész Imre korrigálta a hallgatók munkáit.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Művészet, 1971.november - 28.oldal

Metykó Gyula „festő-
és grafikusművész

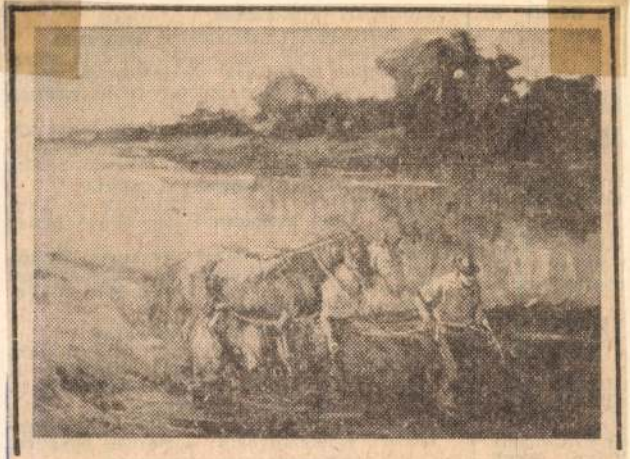

Február 5—19-ig láthatják az érdeklődők Miskolcon, a Szőnyi István Teremben Metykó Gyula kiállítását. A művész 1928-ban, a kecskeméti művésztelepen kezdte pályafutását, Révész Imre tanítványaként, majd a Képzőművészeti Főiskolán Csók István és Glatz Oszkár voltak a mesterei. Az alföldi táj szépségeit, valamint az ott élő tanyai emberek nehéz munkáját, életét örökíti meg vásznain, de karakteres arcképeket is készít.

68 PM

Pesti Műsor,
1981. febr. 11.
68.-old.

Metykó Gyula festőművész

○ Vésztőn megnyílt a Metykó Gyula festőművész és grafikus művészetét bemutató állandó kiállítás. A 79 éves művész háromszázötven olajképet, linómetszetet, rézkarcot és rajzot ajándékozott a nagyközségnek, ezekből mutat be válogatást a képtár.

Népszabadság, 1986. VI. 6

Metykó Gyula

Metykó Gyula életmű-kiállítását nyitja meg dr. Dömötör János, a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum igazgatója június 5-én Vésztőn, a múzeum kiállítótermében.

Népszabadság, 1986. VI. 3

Methveczky János, festő,
1629., Kassa.

Tört. Tár

1887 : 49.

Szilágyi: Levelek és okiratok Bethlen-Gábor történetéhez.

Meuer B./Bolthazar/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Kömbtten, Allgöv:Meuer B." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Évkönyve

Meuer,Balthazar,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke:"Meuer,Balthazar,Kömbtten,Algau,1691"
118.old. 1.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosművességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9, - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

Boltha3ar Meuer,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitö céh legénykönyvéből,1685 utan:"Boltha3ar Meuer Dischler gesell Vonn Kömbtten au3 dem alttgey". 107.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz,Győr,1967.- A Győri Múz. Evkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Meulen, Adam Frans van der (1632-1690)

brüsszeli születésű festő, aki Párizsban dolgozott. Szerző még képét is ismerteti, melyet papiron vörös és fekete krétával készített, Buda 1686-os ostromának részletei ábrázolják és a bécsi Albertina tulajdonában van.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp.1963. 341. old.

Meulner János
ezüstműves
Pozsonyból, 1815-ben
iratkozott be

Fleischer Acta 68 l

Meulner János, ezüstműves, Pozsonyból, 1815 nov. 5-én iratkozott be.

zi. tanulo.

RGY:

amtan

iskolai év.

0401.

Meunier

MK

Képzőművészeti Muzeum uj kiállitása modern szobrok gyüjteményéből. Fenti müvész is részt vesz. /"Kikötőmunkások"/

Esti Hirlap 214 sz. 1958. szept. 12 2 old.

Müvészetelmélet.

Népszava XXXVII.1909 dec.25
305 sz. 30.
A festő Meunier.v.d.= Várnai Dániel.

Müvészetelmélet.

Népszava XXXV.évf.1907 márc.20.
68 sz. 4 lap.

Georg Treu felolvasása
Memnierről.

Művészetelmélet.

Népszava XXXV.évf.1907 ápr.7.
84 sz. 6 lap.

Munkások a Meunier kiállitáson.

Képzőművészeti Társulat.

Népszava XXXV.évf.1907 márc.17.
66 sz. 6 lap.

Constantin Mennier,

Kiállitások.

Népszava XXXV.évf.1907 ápr.6.
83 sz. 5 lap.

Munkások a Mesnier kiállitáson.

Kiállitások.

Népszava XXXV.évf.1907 ápr.7.
84 sz. 6 lap.

A Meunier kiállitás.

Kiállitások.

Népszava XXXV.év .1907 márc.17.
66 sz. 6 lap.

Constantin Meunier.

Meunier, Constantin, Emile
(1831-1905)

Loval a vízparton Bronz relief 60x86cm
Védett. Ritáltási ár: 20000 ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Magyar Nemzet

Kedd, 1981. április 14.

„A munka öntudata"

Meunier születésének 150. évfordulójára

A BELGA MŰVÉSZET az újszerűség meghatározó erejével lépett a század végi-századfordulós Európa művészeti életének homlokterébe. *„A legújabb franciákról szinte bolond tréfának látszik ítéletünk: ők bizony belgák... Nagyon sokan vannak"* — írja Ady Párizsból 1906 nyarán. Maeterlincktől Verhaerenig, van de Veldétől James Ensorig sorolhatók a belga modernek századfordulós nagyságai. De Belgiumban is sok külföldi művész járt, Millet, Courbet, Rodin, a magyarok közül Paál Lászlótól Egry Józsefig nemzedékek sora talált itt hosszabb-rövidebb időre otthont. Nemcsak a németalföldi és flamand képzőművészeti tradíció realizmusa és miszticizmusa vonzotta őket. 1883-ban Brüsszelben megalakult a *Huszak* művészcsoport, s valóságos mozgalmat indított az új törekvések kibontakoztatására. Évente ismétlődő kiállításaira nemcsak az Európában számottevő mode-

MEUNIER

ban annyira bénítólag hatottak rá, hogy harminc éven át csak festészettel és grafikával foglalkozott. Az 1870-es évek elejétől az egész Európán végigsöprő gazdasági válság idején irányul figyelme — még a festészeti műfajon belül — a munkásnép élete felé. Liégei és Borinage-vidéki vándorlásai, 1882—83-as spanyolországi utazása, valamint az ekkor hosszabb ideig Belgiumban tartózkodó Rodin több alkalommal is látott művei ébresztik fel Meunierben újra a szobrászt.

ELSŐ JELENTŐS szobra, az 1885-ben kiállított *Kohómunkás* szinte teljesen kiforrottan mutatja azokat a stílusjegyeket, melyek életműve további részét jellemezték. Alakjai monumentalitásukban is kecsesek, szinte törékenyek, a legsúlyosabb fizikai munka sem vetkőzteti ki őket emberi formájukból (*Üvegfúvó ... werneni*

...ket hívta meg, hanem a kortárs amerikaiakat is.

Belgiumban lépett fel, szinte teljes vértezetében az a stílus, melyet nálunk szecessziónak neveznek. A forrongó-pezsgő belga szellemi élet hátterében szinte töretlen ívű ipari-technikai fejlődés állt. Az 1830 óta önálló Belgiumot ipari fejlettségben már a század első felében is csak Anglia előzte meg. A hetvenes évekre fellendült a munkásszervezkedés.

Nyomatékos társadalmi igény fordítja ekkor számos művész érdeklődését a szociális problémák felé. Vincent van Gogh kálvinista prédikátor a dél-belgiumi Borinage bányavidék nyomorúságos falvait járja. Osztozva a munkások nyomorában, életüket rajzolgatva ébredezik művészi képzelete. Constantin Emile Meunier pedig, aki nemrég meg a la trappei kolostor szerzeteseként festette vallási tárgyú képeit, a hasonló helyszíneken szerzett élmények nyomán szakít a festészettel, hogy ezentúl a plasztika eszközeivel örökítse meg a belga iparvidékek munkástípusait. Meunier eredetileg szobrászati tanulmányokat kezdett. A száraz akadémiai stúdiumok azon-

erőfeszítés pillanatnyi szünetében szinte minden idegszálukkal megpihenő figurák feszes ritmusú mozdulatai a munka öntudatának pátoszát sugározzák (*Kikötőmunkás, Bányász*). A súlyos szobrászi tömegek, az olykor totemszerűen primitív formaépítés szűkszavúsága (*Hajóvontató*) a maga korában a valóság kevéssé ismert rétegeinek kíméletlen realizmusú feltárását eredményezte.

Alkotásainak hatására mi sem jellemzőbb, mint az a tény, hogy *A munka emlékműve* című szoboregyüttesének darabjait csak múzeumban lehetett fölállítani, mivel II. Lipót belga király attól tartott, hogy „a szabadban álló szobrok szocialista tüntetésekhez szolgálhatnak gyülekezőhelyül". Meunier tevékenységének mégis kortársi elismerése volt 1887-től az egy évtizedes művésztanári megbízatás a leuveni akadémián. Nagyszabású gyűjteményes kiállításai a párizsi Bing-galériától a bécsi Sezessionig Európa nagyvárosaiban 1896-tól kezdődően, a művész 1905-ben bekövetkezett halála után is folytatódtak s valóságos diadalutat jártak.

Sarkantyú Mihály

...1981. április 14.

Meunier, Constantin (1831-1905)

„Teherkordé" Bronzpor 62 cm.

Védett. Kikiáltási ár: 15000 Ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Meurath Péter

Az újra megnyílt Esztergomi Keresztény Múzeumban lévő művészi alkotásokat restaurálta.

Ö. Gy.: Képzőművészet.
Vigilia, Budapest, 1943. júl.

Meüselbach Hermann

festő

1858 – 1924.

Der Nordostturm
ar Sastschorer Burg
um 1900.

Nach einem im Besitz des ev. Gymnasiums zu Mühlbach befindlichen Gemälde.

Repr.

Streitfeld, Th. B.:
Die Sastschorer Burg.
Siebenbürgische Vierteljahrsschrift. 1939

260-1.

4432./1921 szám.

A műemlékek
bizottság

Amint a tekintetes cz
m. kir. erdőgondnokság kerül
lötte lévő műemlékek őrzésé
volt megbizva, ki a rábizott
teljesitette.

Plecker főerdőőr nyug
ezen állásra Roskó Pál m. ki
rövidesen elis foglalná, ha

Meusel Kelemen

fametszö

1884 – 1885

Éimisk 1930. 86. l.

Meusel Kelemen

szül. Chemnitzben (Szászország) 1865 máj 6.

1880/81 - I. fametsző osztály

1880/81 II " "

1881/82 I. " "

1881/82 II. " "

1882/83. I. " "

Kilopett

Hajdú vármegye VII. 137

Mensel Kelemen

Hul. Chemnitzben (Szász-
országban) 1865 máj. 6.
1879/80. II. Jametszö Hakont.

Liber pater et
(Libera mater oltárok) VI. 205.

Meuselbach Herman

szászsebesi vajztanár

2 olajfestmennyi a

MOB tulajdonában

(1907)

d.

Magy. Müemlékei

III. 261. l.

4. Ismeretlen festő.
A XVIII. századból.

L Piros bélés boglár di

4. Balassa Ferencz.

van ábrázolva

Mellig, kissé jobbra for
~~[illegible]~~ Haja, bajusza
ke és szeme barna. L köntösén a gombo
Fölül ~~[illegible]~~ sötétzöld függöny lóg arany
~~[illegible]~~ e nyolcz soros felirat olvasható:
BALASSA DE GYARMATH ~~[illegible]~~ BALASSA CRO
INTMUS ~~[illegible]~~ REGIUS CONS. OBYT CUM

557
(TK)

L felmagasságban

Vászon, méretei 99: 84 cm
~~A Nemz. Mz. képtárából~~
(At. Képt. 307. ~~[illegible]~~

Kifüggesztésére vonatkozó
a Törs. Képcsarnokban 188

904:V.2.

JOANNES GERÁRDUS MEWEN, lakatosmester

A táblázatban szerepel:

Joannes Gerárdus Mewen, lakatosmester Geldriában született. Palánkban lakott, egy háza volt. 1757-ben beházasodott és polgárjogot nyert. 1764-ben céhmester, 1783-ban halt meg. -36. old. után.

T. KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX. századi fémtárgyak és mesteremberek 19. old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve. 1972/73. I.
Szeged, 1974

JOANNES MEWEN, lakatosmester

FÜGGELÉK: -Geldriából származott.1757.nov.6-án nősült. házasodott be a Vurczer családba.Felesége Antonius Vurczel özvegye valószinüleg.Nov.16-án szegedi pol gár.2 hatvanas években 3 háza van.,majd eg lesz.1764 ben céhmester.53 éves korában 1783.jan-2án halt meg 36.old

T.KOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mestereemberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73. I. Szeged, 1974

Meybusch

laid

Egörik 941.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

(4. old.)

Mercè Arànega

grafikusmüvéri

18 Tatalán grafikus hozta el munkáit a Viscelli Múzeumba 1989 III 10 – IV 23

Sebestyén Ilona
cikke

Művészet
89/6

Maria Sibylla Merian (32 dd)

festőművész

→ Szurinami leptékkönyve 1726

„A 33. német művészeti és antikvitásvásár"
Szegő György cikke

Művészet 89/5

Meyer v. Wilhelm

~~zobrazi~~

Brody-Eorhaz

erme. 1916.

l.

Numizm. Kozl.

1924-25. 28. l.

105. **Schodelnének.** (Vers Sch.-hez, 1838, jelzéssel, röplapon.)
Fővárosi Könyvtár.

106. **Schoedelnének.** (Vers, Sch.-hez, 1839. jelzéssel, röplapon).
Fővárosi Könyvtár.

107. **Dérinéhez.** (Vers 1839, röplapon.)
Orsz. Széchenyi Könyvtár.

108. **Konti Károlyhoz.** (Vers ismeretlen szerzőtől, röplapon, 1839.)
Fővárosi Könyvtár.

109. **Kisméretű színlap** 1839. február 23. Fáncsy Lajos javára. „Szvatopluk" először, Gál József munkája.
Dr. Bedő Rudolf.

110. **Színlap** 1839. március 23-án, a Bánk-bán első előadása a Nemzeti Színházban. Egressy Gábor jutalomjátéka.
Dr. Bedő Rudolf.

111. **Játékkártya** (tarokk) pesti látképekkel, német felirattal, a III.-on a Nemzeti Színház képe. Meyer és Wilner gyárában készült Pesten, 1850 körül.
Dr. Rauss Károly.

112. **Kovács Mária** színésznő és írónő († 1874). Olajfestmény, Lacza Endre, 1853. (74 × 56 cm.)
Magyar Történelmi Képcsarnok.

113. **Latkóczy Lajosné** Hivatal Anikó színművésznő (1813—1891). Olajfestmény. 1837-ben került a Nemzeti Színházhoz (76 × 61 cm).
Magyar Történeti Képcsarnok.

114. **Egressy Gábor** (1808—1866) miniatűr arcképe papíron (16 × 12 cm).
Fővárosi Történeti Múzeum.

Höllr. Nemz. Szinh. kiáll
22. l.

96. **Felszólítások** a Pesti Magyar Színház megnyitására készítendő üdvözlések és emlékpénzek iránt. (Röplap, 1 oldal.)

Dr. Bedő Rudolf.

97. **A Pesti Magyar Színház Ruhatára jegyzőkönyve** Augusztus 22-ki 1827 Esztendőben kezdve. Írta Podratzky Ferencz, Nemzeti Színház Ruhatár Gondviselő. Ívrétalakú kéziratos könyv.

Petrich Gyula.

98. **A Nemzeti Színház megnyitó előadásának színlapja** 1837 augusztus 22. Árpád ébredése, előjáték Vörösmartytól és Belizár, szomorújáték Schenk Eduárdtól, fordította Kiss János. (133 × 25 cm.)

Nemzeti Színház Múzeuma.

99. **Árpád ébredése,** előjáték a pesti Magyar Színház megnyitásának ünnepére, írta Vörösmarty Mihály. Pest, 1837. 8°, 27 oldal.

Hollós Oszkár.

100. **Belizár,** regényes szomorújáték 5 felvonásban, Schenk Eduárd munkája. Fordította Kiss színész Budán, 1836. Eredeti kézirat 4°.

Nemzeti Színház Múzeuma.

101. **Földszinti jegy.** 435. szám a Magyar Színház első éveiből.

Nemzeti Színház Múzeuma.

102. **Örömdal.** Előadva, s kinyomatva a Pesten épült Magyar Színház megnyitása alkalmával nyoczad hó 22. napján 1837-dik évben. Írta Pintér Mihály. 7 oldal, 4°.

Orsz. Széchenyi Könyvtár.

103. **„Részvénykötelezvény** a pesti Nemzeti Magyar Színház fenntartására összeállt Részvénytársaságnál". Földváry Lajos részére, Földváry Gábor aláírásával. 1838. 2 oldal.

Hollós Oszkár.

104. **Mint az előbbi,** nyitva az alaptervezetnél.

Dr. Bedő Rudolf.

Aquarell-karikaturák. Jelzés nélkül. Feltehető művész Meyendorff báróné, aki maga is szerepel a sorozatban. Az ábrázoltak az 1840—50-es évek olasz politikai és társadalmi életének előkelői.

3162. ALCAIK . . . . . 10.—
3163. ALMAFORTI, CTE ET CTESSE . 10.—
3164. AMORINI, MARQUIS . . . . . 10.—
3165. —, MARQUISE . . . . . 10.—
3166. ARLANS, CHEVALIER D' . . . 10.—
3167. AUGER, MME . . . . . 10.—
3168. BALDASSERONI, GIOVANNI. (1790—1876.) Az önálló toszkánai nagyhercegség utolsó miniszterelnöke . . . . . 10.—
3169. BALETT-TÁNCOSNŐ . . . . . 10.—
3170. BATTHYÁNY KÁZMÉRNÉ grófné 10.—
(Illusztrálva a XIV. táblán.)
3171. BELCASTEL, BARON, JEAN BAPTISTE GASTON LOUIS DE LACOSTE, DE (1821—1890). Francia monarchista politikus . . . . . 10.—
3172. BOADILLA, MARQUIS . . . . . 10.—
3173. BOCCELIA, MARQUISE . . . . 10.—
3174. BOCHINIERI . . . . . 10.—
3175. BOMBICCI, CESARE . . . . . 10.—
3176. —, ... 10.—
3177. BOBRINSKOY, MME. Bobrinskoy Wasilij Gregorievits, II. Katalin orosz cárnő és Orloff gróf természetes fia . . . . . 10.—
3178. BRUCE, LADY. Fr. W. Bruce angol diplomata (1814—1867), ki az ötvenes években Firenzében is megfordult . . . . . 10.—
3179. C., P. tábornok képmása . . . . . 10.—
3180. CALCAGNINI . . . . . 10.—
3181. CEPPERELLO, MME. . . . . 10.—
3182. CIONI . . . . . 10.—
3183. CORSI, MARQUISE . . . . . 10.—
3184. CORSINI, PRINCE ANDREA. (1804—1868). Toszkánai külügyminiszter az 1850-es években . . . . 10.—
3185. —. . . . . 10.—
3186. —, PRINCE . . . . . 10.—
3187. —, LORENZO . . . . . 10.—
3188. —. DON TOMASSO. Pápai diplomata, (1767—1856.) . . . . . 10.—
3189. COSCIA, MME. . . . . 10.—
3190. DELLA TORRE. . . . . 10.—
(Illusztrálva a XIV. táblán.)
3191. DEMIDOFF, PRINCE NICOLAJEVICH ANATOLE. (1813—1870.) Orosz diplomata, az 1850-es években a firenzei orosz követség tagja. Híres műgyüjtő . . . . . 10.—
3192. —. . . . . 10.—
3193. DESLOGES. . . . . 10.—
3194. DINI . . . . . 10.—
3195. DUMAS, MME. Az idősb Dumas az 1850-es évek olasz háborúiban haditudósító, majd garibaldista volt 10.—
3196. ELLA, MISS . . . . . 10.—
3197. FARCHI, CAMILLO . . . . . 10.—
3198. FASSOMBRONI . . . . . 10.—
3199. FERMI, PH. . . . . 10.—
3200. FRENCH, LORD CHARLES (1786—1860.) ír államférfi . . . . . 10.—
3201. FREPPA . . . . . 10.—
3202. FRRESCOBALDI, ANGELO . . . 10.—
3203. FURIANI . . . . . 10.—
3204. GARLAND, ALCAIK, COMTESSE GREPPI . . . . . 10.—
3205. GHERARDESCA, MME DELLA . 10.—
3206. GHERARDI, MME. Comte Tomasso Gherardi del Testa olasz drámaíró. (1818—1881.) neje . . . . . 10.—
3207. GARIJO BARONESSE, (GIARDINO D. S. DONATO SU BARONESSA GARIJO) . . . . . 10.—
3208. GRAZZINI . . . . . 10.—
3209. —, MONSIGNORE . . . . . 10.—
3210. GRECO, COMTE . . . . . 10.—
3211. GUICCIARDINI, COMTE . . . . 10.—
3212. —, ... 10.—
3213. JUARATESI, MARQUIS . . . . 10.—
3214. JUARATESI, MARQUIS . . . . 10.—
3215. KÖTTRITZ, COLONEL . . . . . 10.—
3216. KRINOLIN . . . . . 10.—
3217. LAMPORRECHI, AL. . . . . 10.—
3218. LAUGIER, GENERAL, COMTE DE CESAR DE BELLECOURT. (1789—1856.), olasz tábornok és katonai író . . . . . 10.—
3219. LA ROCHE POUCHIN, GENERAL PRINCE DE, ... 10.—
3220. LA TOUR D'AUVERGNE, PRINCE DE, ... 10.—

Árverési Közlöny
1937. máj. 3. rendk. 27
Gróf Károlyi – könyvtár aukciója

3144. ZICHY-CSALÁD, GR., IDŐSB ÁGÁNAK OKMÁNYTÁRA. Bpest, 1871—78. 8r., 4 kötet, félbőrkötések 10.—

3145. ZIEGLER U. GRF. VASQUEZ, Polizei-Bezirk Josephstadt. Wien, 1827. 16r., papírkötés . . . . . 1.—

3146. ZIEGLER, ANTON, — CARL GRAF VASQUEZ, Wiens nächste Umgebungen. Wien, 1827—8. Mit mehreren Plänen. — Die k. k. Haupt- und Residenzstadt Wien von den Jahren ihrer Enstehung bis zum Jahre 1827. Mit einem Situations-Plane. Wien, 1827. 12r., 2 kötet, papírkts és fbőrkts . . . .5.—

3147. ZIEGLER U. GRAF VASQUEZ, Die kk. Haupt- und Residenzstadt Wien. Wien, 1828. Kis 8r., 3 fbktsben. Tervvázlatokkal. RITKA . . 6.—

3148. ZINK, G. H., Oekonomisches Lexikon. Leipzig, 1780. 8r., 2 köt., fbőrkötések . . . . . 3.—

3149. ZIPPE F. X. M., Természetrajz. Bécs, 1860. 8r., fvkts . . . . . —.50

3150. ZOHRAB, The hostage. (By the auther of Flajji Bata.) London, 1832. 8r., 3 kötet, fbőrktsek . . . 3.—

3151. ZOLA, EMILE, Thérèse Raquin. Paris, 1868. 8r., fbkts . . . . . 2.—

3152. —, La fortune des Rougon. Paris, 1872. 8r., fbkts . . . . . 1.—

3153. —, L'Assommoir. Paris, 1877. 8r., fvkts . . . . . 1.—

3154. —, La curée. Paris, 1880. 8r., félvászonkötés . . . . . 1.—

3155. —, Nana. Páris, 1880. 8r., fvtks . . 1.—

3156. ZRINYINEK MINDEN MUNKÁI. Kiadta KAZINCZY FERENCZ. Pest, 1817. 8r., 2 kötet, félbőrktsk. Szép példány . . . . . 6.—

3157. ZRINYI MIKLÓS, Munkái. Pest, 1856. (Újabb Nemzeti Könyvtár.) Vászonkötés 2.50

3158. ZURCHER ET MARGOLLÉ, Volcans. Paris, 1866. 8r., vászonkötés . —.50

3159. ZUSAMMENSTELLUNG DER STRAFGESETZE AUSWÄRTIGER STAATEN. Berlin, 1841. 8r., 5 kötet, félbőrkötések . . . . . 6.—

3160. ZSILINSZKY MIHÁLY, Kossuth a magyar nép szívében. Pest, 1868. 8r., vászonkötés . . . . . —.50

3161. ZSOLDOS IGNÁCZ, A szolgabírói hivatal. Pápa, 1842. 8r., vászonkötés 2.—

3221. LENZONI, OTTAVIANO (sz. 1840). Toszkánai külügyminiszter . . . 10.—
3222. LEQUILE, PRINCE . . . . . 10.—
3223. LESEUR . . . . . 10.—
3224. LIBRI, G. . . . . 10.—
3225. II. LIPÓT (1824—1859), az utolsó toszkánai nagyherceg . . . . . 10.—
3226. II. LIPÓT felesége . . . . . 10.—
3227. LIVINGSTONE, DAVID (1813—1873). Angol afrikautazó . . . . . 10.—
3228. —, DAVID, M. ET MME . . . . . 10.—
3229. LÖWENBERG, BARON . . . . . 10.—
3230. MACDONELL, H. . . . . 10.—
3231. MAGNY, BARON DE . . . . . 10.—
3232. MANELLI, MME . . . . . 10.—
3233. MANELLI . . . . . 10.—
3234. MANUCCI . . . . . 10.—
3235. MARTELLI, A., ... 10.—
3236. —, AL., ... 10.—
3237. —, MME . . . . . 10.—
3238. —, MARCO . . . . . 10.—
3239. —, ET MME, GHERARDI . . . . 10.—
3240. MARTINI, F., ... 10.—
3241. MASSERONI . . . . . 10.—
3242. MATAS, C., ... 10.—
3243. MEYENDORFF, MME, BUOLSCHAUENSTEIN WILHELMINE SOPHIE COMTESSE (sz. 1800), házasságra lépett 1830-ban FREIHERR PETER V. MEYENDORFF (1796—1863) orosz diplomatával . . 10.—
3244. MORELLI, BERTO . . . . . 10.—
3245. —, CUGINO DEL . . . . . 10.—
3246. MURAT, COMTE. (1803—78.) Murat Joachim nápolyi király fia . . . 10.—
3247. III. NAPOLEON . . . . . 10.—
(Illusztrálva a XV. táblán.)
3248. NICOLINI . . . . . 10.—
3249. NICOLINI, MARQUIS . . . . . 10.—
3250. NORMANBY, CONSTANTINE HENRY PHILIPPS MARQUIS (1797—1863). Firenzei angol követ 1854—58. . . . . 10.—
3251. NŐ VIRÁGCSOKORRAL . . . . 10.—
3252. ORSINI, COMTE . . . . . 10.—
3253. —, COMTESSE . . . . . 10.—
3254. OSTINI, BARON . . . . . 10.—
3255. PÁHOLYBAN . . . . . 10.—
3256. PAGLIANO . . . . . 10.—
3257. PALAGGI, MASO . . . . . 10.—
3258. IX. PIUS PÁPA . . . . . 10.—
3259. PICCOLOMINI . . . . . 10.—
3260. PONIATOWSKI, PRINCE CH. . . 10.—
3261. —, PRINCE CH. . . . . 10.—
3262. —, PRINCE MICHEL . . . . . 10.—
3263. PONIATOWSKA, PRINCESSE ELISE . . . . . 10.—
3264. PROTO, DUC . . . . . 10.—
3265. PUCCI, MARQUIS ET MARQUISE 10.—
3266. —, MARQUIS . . . . . 10.—
3267. MARQUISE . . . . . 10.—
3268. PUNTA, PROFESSORE . . . . . 10.—
3269. RAST, BARON . . . . . 10.—
3270. REUMONT, BARON ALFRED VON. (1808—87.) 1851—60. firenzei porosz követ. Történetíró, főként olasz történelmet írt . . . . . 10.—
3271. RICCI, COMTESSE . . . . . 10.—
3272. RUSSA, MME . . . . . 10.—
3273. SALSA, MARQUIS . . . . . 10.—
3274. SALVAGNOLI . . . . . 10.—
3275. SAMPIERI, MARQUIS . . . . . 10.—
3276. SAN GIACOMO, PRINCE . . . . 10.—
3277. SANTO PAOLO, DUC DE . . . . 10.—
3278. SERRA DI FALCO, DUC . . . . 10.—
3279. SKÓT SAPKÁS FÉRFI . . . . . 10.—
3280. SZTRYZOWSKA, COMTESSE . . 10.—
3281. TALLEYRAND, DUC DE . . . . 10.—

Aquarellek más művészektől.

3282. CLEVELAND, midőn a gróf Károlyi István adta 100 arany értékű billikomot nyeri. Pest, 1828. . . . . 15.—
3283. SÓLYOM, midőn az 50 darab körmöci aranyat, mint VI. pályadíjat nyeri. Gróf Keglevich László tulajdona. Pest, 1828. . . . . 15.—
3284. KÁROLYI PÁLMA GRÓFNŐ, Tájkép. (1864.) (Jelzett.) . . . . . 20.—

JEGYZETEK

3247.

2846.

XIV. TÁBLA.

3190.

3170.

(7)
Staat
Von
Siebenbürgen
Wallachey
Und
Woldau.
Michael Apaffi,
Pr. Tran. sylvaniae.

3085.

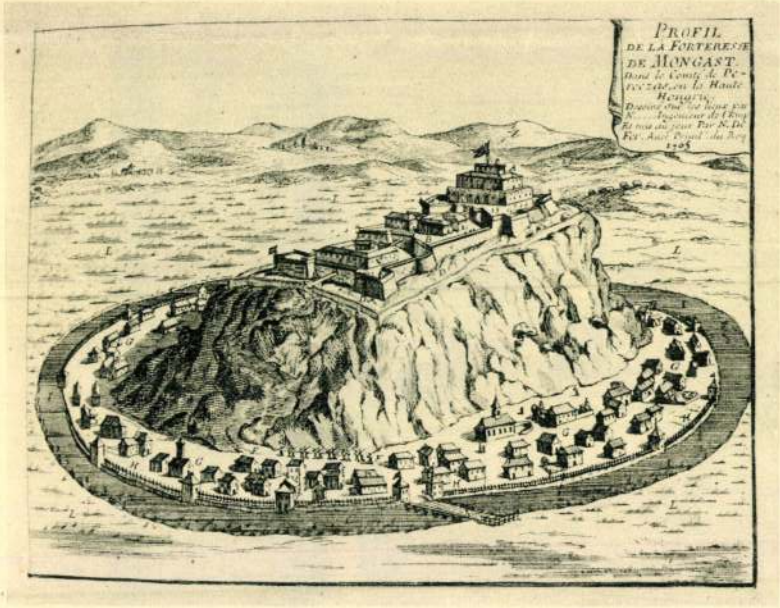
PROFIL
DE LA FORTERESSE
DE MONGAST.

976.

Patak Jenő

A Meyer - később Guichard - féle mü-
termet megvette Borsos, s a Füvész-
kertből odaköltözik.

Fővárosi Lapok 1870.I.IV.22358.old.

Meyer, festő

Honmüvész, 1833. 208-209.

Magyar szorgalom...rajzolatja

Meyer Gestő

8. órai Ujság

1924 dec. 18. 8. l.

MEYER Albert építőmester

Nagyrabat, 1653

An 1996/1-3. 237

maszk alakú

z.-i sírkő.

. J. jeggyel.

háromoldalú

veajtóval.

télyben egy

kül.

szerű ablak.

csíves ablak s

0. A hajóban

Meyer Ágoston résmetsző

1784-tól rendre Pesten dolgozott

Budapest története III.Akadémiai Kiadó
Bp.1975

245-old.

MEYER, August réimetrió

1799-1814-ig hamált Pest látképe
céklevelen

MÉrt 1997/1-2. 100-101. ill.

tanácskozáson. 1983. X. 2
Közleményei. 21 (1983) 16

499. MŰEMLEKEK a világörö
(1989) 65-84. ill.

500. NAGY Klára: Beszámol
Műemléki Társadalmi Bizot
Értekezletéről, Pápa, 198
Albizottságok - Műemléki
Országos Értekezletének h
(1985) 309-313. .i.Nagy K

501. NÉMETH Péter: A Műem
Értekezlete Nyiregyházán.
1983, 3. 54-57. .i.Németh

502. ORSZÁGOS Műemléki Ko
(Székesfehérvár) **ism.** BAL
öröksége. A XV. Országos
= Műemlékvédelem, 33 (198
István::

503. ORTUTAY Gyula: Bevez
[ICOMOS Falusi építészeti
konferenciája]. = Műemklé
.i.Ortutay Gyula::

MDK

Meyer Antal

A szatmárnémeti templom diszitése.

Cikk: dr.Molnár Ernő irása.

Magy.Épitőművészet, 1941. 12.sz. 395.lap

MDK

Meyer Antal

Ferképzőmfőiskévk. 1937/39. 99.l.

MDK

Meyer Antal

Perképzőműiskévk. 1937/39. 4.l.

MDK

Meyer Antal

Az Orsz.m.kir. Képzőm. Főisk. tanári kara az 1936/37 tanévben

MDK

Meyer Antal

Az Orsz.Magyar Iparmüv.Társulat XLIV. közgyülése.
Magyar Iparmüvészet 1929. 125.l.

MDK

Meyer Antal, ip.müv.

211. Gyümölcstartó.

Készitette Mlinek Adolf.

212. Szivarhoz. Ezüstözött rézveretekkel
Készitette: Wilfinger Gy. és
Kiszling J

Képek.

Magyar Iparmüvészet. 1911. 236.l.

MDK

Meyer Antal

Az Iparművészeti Társ. ebédlőtervét megvásárolta.

Cikk: Eldőlt pályázatok.

Magyar Iparművészet, 1909. 37-38.lap

MDK

Meyer Antal tanár

Az Iparműv.Társ. a társulati oklevél tervezetére kiirt pályázat I. 600 koronás díját, Meyer Antal tanár kapta meg.

Cikk: Eldölt pályázatok.

Magy.Iparművészet, 1909. 37-38.lap

MDK

Meyer Antal

Az Iparmüv.Társ. oklevél-tervezetére kiirt pályázaton a 600 koronás I.dijat Meyer Antal kapta.

Művészet, 1909. 56.lap

MDK

Meyer Antal

Miterem 40. sz. kiáll.

Meyer Antal

A római egyházművészeti kiállításon a magyar csoport nagy sikert aratott. Fent: Meyer Antal pompás ötvösmunkái.

KÉPESPEST..... VI. évfolyam 29 szám (II. 14).

M.D.K.

Meyer Antal ?

terve az Cerz. Iparmü-
veszeti Társulat hadi emlér-
műwehre kiírt, de meddő,
pályázatán megvételben
részesült.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.
febr. 17. sz. 7. old.

M.D.K.

Meyer Antal 2

500 K-ás második díjat nyert a Gellért-szálló butorzati pályázatán 2-ágyas vendég szobára készített tervével

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.

Jan. 27. sz. 6. old. +
febr. 17. " 4. "

Meyer

l.

LykaMagyműI800-50

401. l

8.

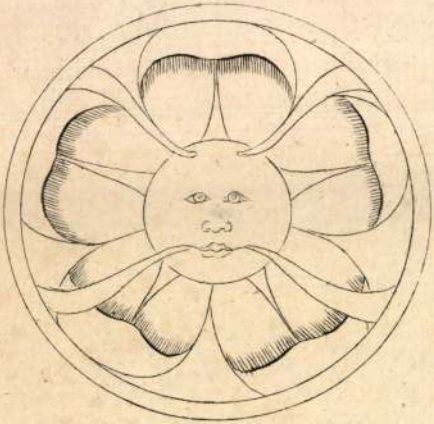

9.

5

Meyer

l.

Lykanomzromantika

26. l.

i folyóiratnak,

t 76. BUDAPEST
V.Hold-u.9. Tel.: 113-455.

kiadásukban megjelenő "MÜVÉSZET"

ámában müvem .....

készitsék. A kliséért fizetek

.....pengőt. A megjelenés után a
mennyiben arra igényt tartok, ugy
a megjelenés után 30 napon belül
bb nem tartoznak felelősséggel.

.... azaz . . . . . pengő

ti összegek 50 %-át a jelen kötle-

ió megjelenésekor . . . . . .

. . . fizetem a kiadóhivatal bé-

a ellenében.

nem vonható. Önöknek jogukban áll
Per esetén a budapesti közp. kir.
el,illetve kizárólagos hatásk-

. . . . . hó . . . nap.

Meyer J.A./Jacob,Adrian/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordált asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Bremen,Meyer
J.A." 121.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosművességé-
nek történetéhez 93.old

Meyer

Szombathelyi szobrászművész

kérzitette Chernel István

szobrát, melyet a Magyar

Ornitologusok Szövetsége

állíthatott fel Kőszegen.

Pesti Hirlap. 1931 jun. 2

(Teleplesték Chernel

István szobrát.)

U. 3107.

2.) $8 : \frac{2}{3} = 8 \times \frac{3}{2} = \frac{24}{2} = 12$

$15 : \frac{3}{5} = 15 \times \frac{5}{3} = \frac{75}{3} = 25$

3.) Vásároltunk:

75 darab deszkát 2,50 m. hosszú

80 darab deszkát 2 m hosszú

$\left(2{,}5 \times 3\frac{1}{6}\right) \times \left(\frac{10}{12} \times \frac{2}{12} \times 75 = 2{,}5 \times \frac{19}{6} \times 2\right.$

$= 23 \cdot 75 \times$

$2 \times 3\frac{1}{6} \times \frac{5}{6} \times \frac{5}{48} \times 80 = \frac{19}{6} \times \frac{10}{6} \times \frac{400}{48} =$

Matyasovszky
głap napl'

Meyer Antal. 1790. Magyarország czímere egy verse czímlapján Tertina Mihályuk: Carmen Epicum in Triumph. Gedeonis Landonii. Aláírás: Anton Meyer sc. Pest. 1790. 1)

Szilágyi István: Adalék. Tört. Tár. 1880. 163. l.

MDK

Meyer Antal 300 kr. II. dij

Pályázatok tervkészitésre. Vállalkozók Közlönye. 1909. dec. 22. 4 l.

MDK

Magánépítési engedélyek Budapesten. Vállakozók Közlönye, 1909.dec.22. 4 l.

Meyer Antal

MEYER ANTAL,
iparművész, okl. középisk. rajzi szakos tanár. Rendes tanárrá kineveztetett 1923. évi november 27. A Főiskolán tanít 1920. november óta.

Képzm. Főisk. Évk

1936/37. 64. l.

-3

Valamennyiker: Esztergom vármegye. Bp. é. n. 176 l.

Masslagy: Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion, VII – 1876, 36 l.

Meyer Antal

parvajuskolai
- panar

lásd

Művészet

1908. 64 l

(kétszer)

275. **FRIGYSZEKRÉNY-TAKARÓ.** Világosbarna bársonyalapon arany és ezüst gazdag hímzéssel. Közepét tulipán- és gránátalmavirágos, indásleveles dísz tölti ki. Két szélén virágkorsós csavart oszlop. Felső frízében vörös bársonyalapon héber felirat és korona.
Vörös bársonyalapú, aranyhímzésű felső részén két Cherub szárny között a jeruzsálemi szentély oltárának jelvényei (a főpapi vért, a hétágú gyertyatartó, a lángoló oltár, a tízparancsolat, a füstölő, az úrasztal 12 kenyérrel és a másik főpapi vért) sorakoznak.
H. 2·08, sz. 1·42, illetőleg 1·80×0·50 m.
Óbuda, 1747. Holitsch Zekil és neje adományozta az óbudai izraelita hitközségnek.
Kiállítja: az Óbudai Zsidó Múzeum.

276. **FRIGYSZEKRÉNY-TAKARÓ.** Vörös bársony gazdag arany és ezüst hímzéssel. Közepén koronát tartó két álló oroszlán alatt kartusban héber felirat és a tízparancsolat két táblája, e körül széles barok hímzés: virágok, levelek, fonatos és rácsos díszek.
Azonos mustrájú felső résszel.
H. 2·14, sz. 1·48, illetőleg 1·96×0·62 m.
Óbuda, 1769. A nikolsburgi származású Ábrahám Ignác és neje készíttette az óbudai izraelita hitközség számára.
Kiállítja: az Óbudai Zsidó Múzeum.

277. **FRIGYSZEKRÉNY-TAKARÓ.** Zöld bársony, gazdag arany hímzéssel. Szalagos, kagylós, virágos leveles és rácsos barok ornamentikájú. Felső részében koronát tartó két oroszlánnal. Cherubszárnyakkal szegett felső részén két soros bojttal.
H. 2·42, sz. 1·61, ill. 1·90×0·60 cm.
Óbuda, 1772. Boszkovitz Dávid ajándékozta az óbudai izraelita hitközségnek.
Kiállítja: az Óbudai Zsidó Múzeum.

278. **SZŐNYEG**, színes gros-point hímzéssel. Levélsoros kerettel szegett fekete alapú tükrében nagy rózsák és egyéb virágot hajtó indák.
H. 235, sz. 160 cm.
Családi hagyomány szerint pesti kézimunka, 1835 k.
Kiállítja: özv. Mauthner Alfrédné.

VII. METSZETEK, KŐNYOMATOK ÉS EGYÉB NYOMTATVÁNYOK

(279—368. sz.)

279. **MESTERLEVÉL.** Meyer Ágost pesti mester rézmetszete. Levélfonatos keretben fent Pest város képével. A pesti szíjgyártó céh 1810-ben állította ki Dörring Krisztián részére.
Kiállítja: Strasser Herbert.
Illusztrálva a XV. táblán.

280. **MESTERLEVÉL.** Binder budai mester rézmetszete. Kagylós és füzéres keretében felül Buda látképével. A budai ács céh 1811-ben állította ki Mayer János részére.
Kiállítja: Stasser Herbert.

281. **MESTERLEVÉL** Buda látképével. 1816. Prixner rézkarca
Kiállítja: az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum.

282. **MESTERLEVÉL** Pest látképével. Binder rézkarca.
Kiállítja: az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum.

283. **MESTERLEVÉL** Buda látképével. A budai szappanfőző és gyertyamártó céh állította ki 1817-ben Binder Fülöp rézkarca.
Kiállítja: az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum.

284. **MESTERLEVÉL** Pest látképével. A pesti szappanfőző és gyertyamártó céh állította ki 1819-ben. Fischer Antal rézkarca.
Kiállítja: az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum.

285. **MESTERLEVÉL.** Rézmetszet. Felső részében Pest látképével. A pesti ácsczéh 1829-ben állította ki Schier Ferdinánd részére. Prixner rézmetsző műve.
Kiállítja: Strasser Herbert.

25. *Mednÿantzkÿ Miklós (medgyesi)*
Rézmetszet. LEININGEN-WESTERBURG K. E.
GRÓF, *Neupasing, München.*

30. szám.

26. *Pozsonyi jezsuiták könyvtára.*
Másolat egy 1741-ből való rézmetszetről.
LEININGEN-WESTERBURG K. E.
GRÓF, *Neupasing, München.*

27-28. *Batthyány Károly herczeg,*
horvát bán, tábornagy. (1698—1772.) Rézmetszet. Kétféle változat.
VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

29. *Bethlen Pál gróf, Kolozsvár.*
Fametszet nyomtatott szöveggel 1781-ből.
VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

30. *Bánffi György báró (losonczi).*
Rézmetszet.
«Pietas ad omnia utilis» jelmondattal.
VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

31. *Grassalkovics Antal herczeg.*
Rézmetszet.
VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

32. *Batthyány Ignácz gróf, erdélyi püspök.*
(1741—1798.) Rézmetszet.
VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

33. *Prónay Sándor báró (tót-prónai).*
Rézbe metszette MEYER A.
DR. WEISZBERGER MIKLÓS
Budapest.

34. *Fehérváry Károly (Keresztes-Komlosi)*
1777-ből. Rézmetszet.
MAGYAR NEMZETI MUZEUM
KÖNYVTÁRA, *Budapest.*

Grakó exhibet

Meyer

Liszt Ferencz. 10205.

Vállig, jobbra fordul és arczélben látható. Felirata a kép alatt:

FRANZ LISZT

ez után: Himmelhuber Meyer lith. Hambg.
és legalól középütt: SCHUBERTH Co.

Kny., chp. mag. 8 cm.

Szn. 199-99.
415-99-4.

Jacob adrian Meyer, asztalos legény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, October 1692 Jahr után: "Jacob adrian Meyer Von brämen tischler gesell frembt gesessen Anno 1694 Den 28 Augusti". 109. old

Batári Ferenc: Asztalos legények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9.- Xantus János Múz. 1967.- A Győri Múz Évkönyve

Meyer Ágost

pesti rézmetsző 1810 k.

Lásd

Lay Bpesti iparművkiáll.

56. l.

Meyer A

vernetzö

lás d

Exlibris Ex. ill. Bpst 1903 / 18 l.

és több hafen

Meyer Aug

U. 4233. SS. 1

Vaskulcs, római VIII. 177

Meyer Ágost

verin.

Pest 1800 Eörül

l.

Schoen Pest-Buda

55. l.

Europa

Film Könyv - Lapterjesztő és Könyvkiadó R. T.

Budapest

V. Báthory utca 12. III.

Meyer A

rejm.

laid

Exlibr. 18. l.

.....*mühely.*

lyfőnökség!

..év.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

ztam.

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

1.

Meyer Ágost

pesti verin

l.

Drescher verin

58. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁRCIUS–ÁPRILIS

31 nap — 13. hét

26 Vasárnap	
27 Hétfő	
28 Kedd	
29 Szerda	
30 Csütörtök	
31 Péntek	
1 Szombat	

Meyer August

magyar vonatk.
rézmetszetei

l.

Báró Orczy hagyatékának aukciója
Árv. Csarnok
1940, 7, 8. l.

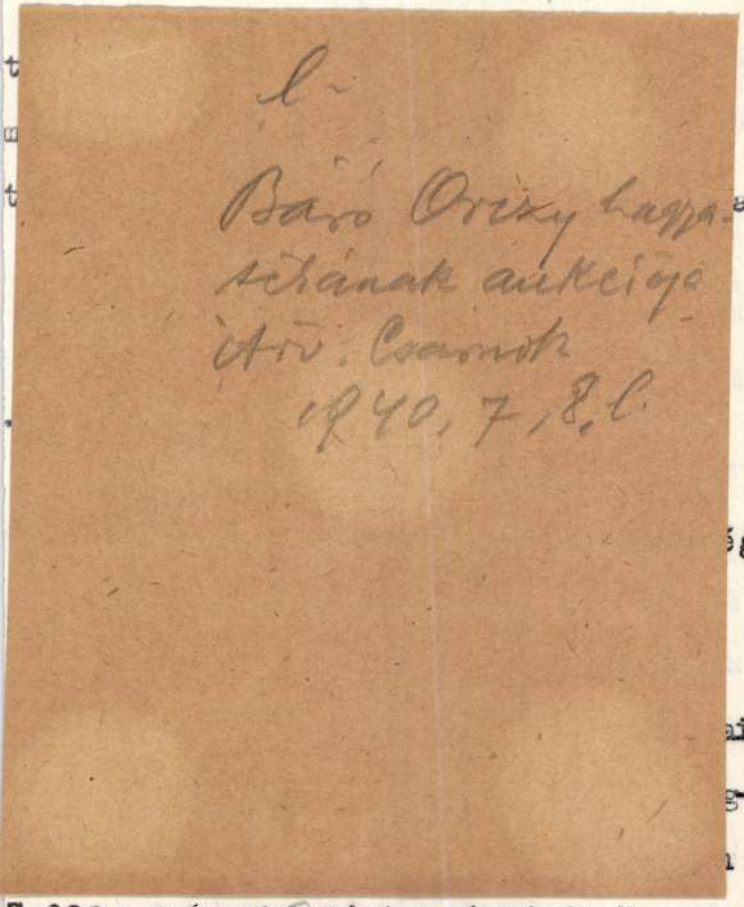

7.690. számu kiadási számláról Ötszáz
ti Bank 252.számu postatakarékpénztári

340 - 4
--------szám.
67 - 1930.

Forberger képek vételárának kiutalása.

Melléklet száma: -0-

A Műemlékek Országos Bizottságának, folyó évi október hó 29-én 331. szám alatt kelt felterjesztésére, tudomás és a festőművésznő értesitése végett, másolatban megküldöm.

Budapest, 1930. november hó 24-én.

A miniszter rendeletéből:

DAVID MEÿER, peldazo

Emlitve: 1634. Pénzverőházi kifizetések: "David Meÿer peldazo sit 30 f." 28.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

DAVID WEYER, peldazo

Meyer Ede nobrénsmüvén.

Meyer Nemzet.
1947. XII. 3. ; III. évf. 275.
2. old.
(: Riport. :)

Meyer Ede, rozbrász

lásd Mayer Ede alatt

Iparmüvészet 1896-ban 207

Grafika, XIX. sz. első fele -
Könyvdiszités - Vignetta.

M e y e r Carl festette,
Mahlknecht C. metszette
/Eötvös: Karthauzi német kiadás,
1842./

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
239.
"Kemény L.: M e y e r Károly"

M e y e r Carl festő
/ XIX.sz.első fele /
/Eötvös:Karthauzi német kiadásának
vignettái/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
239.
"Kemény L.: M e y e r Károly "

Meyer Attila

épitész

l. MMÉÉÉvk

1940.132.l

FARAGÓ

A „

MENY

LY

V:

as b

erkeze-

falakat,

épület-

árakat,

kat, viz

yokat,

12 évi gyakorlat a vasbeton-
épitkezés terén. Eddig több
százezer m² területü vasvá-
zás épitkezés saját legjob-
ban bevált rendszerünkkel.

7 45	10 50	„	**Roma**	ind.	10 50
1 25	6 50	„	**Napoli**	ind.	3 05
2 58		érk.	**Palermo**	ind.	6 40

[1] Comornson át. [2] Portogruaron át.

Budapest—Fiume (hajóval)—Venezia—Firenze—Roma—Napoli—Palermo.

7 00		4 10	ind.	**Budapest** k. p. u.	érk.	7 50		9
2 17		11 34	érk.	Zágráb	ind.	12 24		2
7 59		5 05	„	**Fiume**	„	6 00		7
[1] 8 15	hajóval	[1] 7 00	ind.	**Fiume**	érk.	[1] 5 00	hajóval	[1] 6 00
[2] 6 00		[1] 5 00	érk.	**Venezia**	ind.	[1] 7 00		[1] 8 00
10 00		10 45	ind.	**Venezia**	érk.	5 10		14
10 48		11 32	„	Padova	ind.	4 23		10
1 45		2 05	„	Bologna	ind.	2 05		10 30
4 55		6 38	érk.	Firenze	ind.	9 00		6 10
10 50		1 10	„	**Roma**	ind.	2 00		10 50
6 50		6 35	„	**Napoli**	ind.	8 40		3 05
—		2 53	érk.	**Palermo**	ind.	12 00		6 40

[1] Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton
[2] Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap
[3] Hétfőn.

Budapest—Fiume (hajóval)—Ancona—Roma—Napoli—Palermo.

7 00			4 10	i.	**Budapest** k. p. u.	é.	7 50				9
2 17			11 34	é.	Zágráb	i.	12 24				2
7 59			5 05	„	**Fiume**	i.	6 00				7
[1] 8 15	hajó-	[3] 7 30	i.	**Fiume**	é.	[4] 5 00	hajó-	[5] 6 00	[6] 6		
[2] 6 00	val	[3] 5 30	é.	**Ancona**	i.	[4] 7 00	val	[2] 8 30			
7 00	7 35	11 30	11 41	i.	**Ancona**	é.	5 40	5 08	6 40	8
2 30	.	7 20	.	é.	**Roma**	i.	10 20	.	12 00	.
.	11 30	.	10 56	é.	**Napoli**	i.	.	5 30	.	5
.	7 38	.	2 53	é.	**Palermo**	i.	.	6 40	.	9

[1] Hétfőn, pénteken. [2] Kedden, szombaton. [3] Szerdá
[4] Csütörtökön. [5] Szerdán. [6] Vasárnap.

Budapest—Zágráb—Bród—Sarajevo—Mostar—Gravosa—Zelenika.

7 00	8 20	ind.	**Budapest** keleti p. u.	érk.	8 15	9
2 17	8 57	érk.	Zágráb	ind.	7 20	2
6 07	3 05	„	**Bród**	ind.	12 48	10
6 26	4 00	„	Bosznabrod	ind.	11 56	10
7 05	5 10	ind.	Bosznabrod	érk.	11 06	9
5 30	4 15	érk.	**Sarajevo**	ind.	12 15	11
[1] 2 16	4 40	érk.	**Mostar**	ind.	.	3
5 36	11 25	érk.	Uskoplje	ind.	.	10
6 28	12 24	érk.	**Gravosa** (Raguza)	ind.	.	9
5 49	.	ind.	Uskoplje	érk.	.	10
9 00	.	érk.	**Zelenika**	ind.	.	7

állal villamos-világitást, erőátviteli-, házi-, szállodai- és szoba-
göny berendezést. Telefon és villámháritó felszerelést. Ivlám-
. motorok és ventilátorok jókarbantartása és azok szakszerü
itása
ései

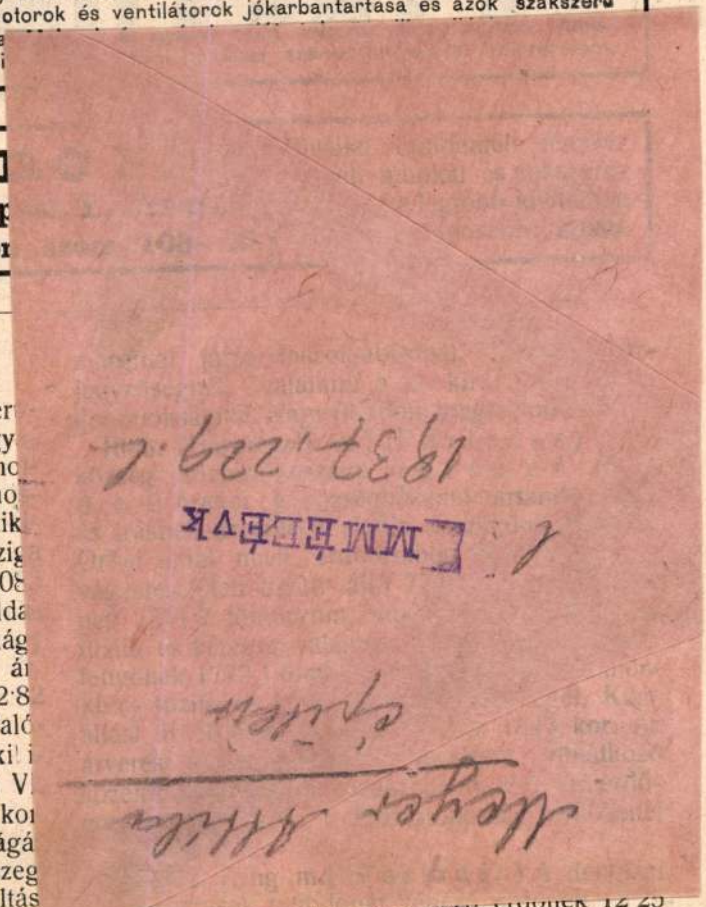

k. hold területén levő 3837 drb. 700.126 m³-re

VASBETON-

POPPER ZSIGMOI
ácsüzlete és építési vállalata
BUDAPESTEN.
Iroda: V., Lipót-körut 15. Telep: Dráv

iránt árlejtés hirdettetik. Szállitandó évenként 40,000 db. bárca adóköteles és 2000 db. bárca adómentes ebek részére elütő szinü anyagból, évenként más-más alakkal és az illető évszámmal ellátva minden március 31-ig. Az évi ajánlati ár 10%-a bánatpénzképen valamely temesmegyei adóhivatalnál leteendő. Az 1 kor. bélyeggel ellátott és a bánatpénzként letett összegről szóló adóhivatali nyugtával felszerelt ajánlatokat Temesvármegye alispánjához o k t ó b e r 31-éig kell beadni.

Dercen. [Bereg m.] (T ü z i f e c s k e n d ő s z á l l i t á s.) Dercen község elöljárósága egy 4 keréken járó nagyobb tüzifecskendőt árlejtés utján óhajt beszerezni. Az ajánlatokat Dercen község elöljáróságához (u. p. Gát) o k t ó b e r 15-ig kell beadni. A tüzifecskendő a munkácsi vasuti állomásra szállitva 1500 koronánál drágább nem lehet.

Debrecen. (K ö t s z e r e k s z á l l i t á s a.)

teend
tétele
Un
l i t á
januá
hirde
szálli
év ta
ház
tekin
latok
tandó
ház
Un
l i t á
rendő
ges r
21-én
kiáltá
lire 4
telek

Meyn,Bartoldt,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke:"Meyn,Bartoldt,Hamburg,1694.IX.26".
118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosművességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9, - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

Meyer, Carl S.

bécsi mester

I. Ferenc magyar király hitlevelét készítette

Wód

z

Kenczler Hugó dr.

A királyi hitlevél.

Magyar Iparművészet

1917. 31. l.

NYZAT 1930. ÉVRE — BEVÉTEL

		Pengő	fill.	Pengő	fill.
1	Tagsági díjakból			21.000	—
2	Kamatok			800	—
3	Kiállítások			5.500	—
4	Kiadványok			5.000	—
5	Vegyes bevételek			5.000	—
6	Államsegélyek:				
	a) vallás- és közoktatásügyi minisztérium	4.600	—		
	b) kereskedelmi minisztérium	4.000	—	8.600	—
7	Főváros segélye			1.200	—
8	Adományok			1.000	—
	Költségvetési hiány			21.533	11
				69.633	11

46220. — Athenaeum, Budapest.

Művészi díj: Aufrecht és Goldschmied-cég herendi porcellán-rajzpályázata
Meyer Antal

Művészet VI. évf. 1908 64. l.

Művészi díj: Mübarátok Köre magyar tárgyi képeslap pályázata Meyer Antal

Művészet VII. évf. 1908. 64. l.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
73.l.

Péczely
Béla

M e y e r /M e g y e r/ A n t a l:

Fejléc

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
83.l.

Péczely
Béla

M e y e r / M e g y e r / A n t a l :

Fejléc

Tusrajz.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
90.l.

Péczely
Béla

M.e y e r / M e g y e r / A n t a l:

Fejléc

Tusrajz.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
124.1.

Péczely
Béla

M e y e r /Megyer/ A n t a l :

Fejléc

Tusrajz.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
119.l.

Péczely
Béla

M e y e r /Megyer/ A n t a l :

Fejléc

Tusrajz

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
96.l.

Péczely
Béla

M e y e r /M e g y e r/ A n t a l :

Fejléc

Tusrajz.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
114.1.

Péczely
Béla

M e y e r /Megyer/ A n t a l :

Fejléc

Tusrajz.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
107.l.

Péczely
Béla

M e y e r /M e g y e r/ a n t a l :

Fejléc.

Tusrajz.

Meyer Antal ipartörténész, grafikus

Művészet.
VI. évf., 1907.
198.

Meyer Antal, rézmetsző, 1790.

Tört. Tár

1880., 163.

Szilágyi: Magyarországi képzőművészek
kérsora

MDK

Meyer, Aug.

Pest, fam.

Schoen Pest-Buda

Meyer Artur,festön. MDK

festménye valá sággal megeleveniti a pozsonyi 13-asok rohamát Tarnowránál, 1914 aug.28.- zászló alatt a tisztek kivont karddal - törnek elöre a dombon a rohamozó katonák.

Tamás Ernö,XXX: Müvelödés és jellemtörténet, politika és müvészet-fegyverek, hadiszerek között. Amit minden magyar ifjunak meg kell néznie a Hadimuzeumban.

Pesti Hirlap. 1941.aug.13. 4 v.5.

MDK

Meyer Artur, festőm.

Festménye vala sággal megeleveniti a pozsonyi 13-asok rohamát Tarnowkánál, 1914 aug.28.- zászlé alatt a tisztek kivont karddal - törnek előre a dombon a rohamozó katonák.

Tamás Ernő, FKK: Művelődés és jellemtörténet, politika és művészet-fegyverek, hadiszerek között. Amit minden magyar ifjunak meg kell néznie a Hadimuseumban.

Pesti Hirlap. 1941.aug.13. 4 v.5.

Meyer Antal

Nevenet 1907 - 198
- 1908. 64, 73, 83, 90, 96, 107, 114, 119, 124, 419
- 1909. 56, 321
- 1910. 84, 223
- 1911. 390

Meyer

Meyer Antal

Az Iparművészeti Társulat által magyar emléktárgyakra hirdetett pályázaton a 150 koronás második díjat Meyer Antal kapta, 100 koronáért megvették Wessely Vilmos művét.

Művészet 1908. 419. l.

Mucs cód

Courbet, Gustave 351—417, 395.
Csányi Gizella 133.
Csécsy 271.
Csillag István 177, *176.*
Csordák Lajos 133.
Csordás József 128.
Csók István *353.*
Csurik János 271.
Damkó József *52 53,* 65, 173.
Daniel Constantin 299—302.
Danos Dávid *154, 250, 254, 267.*
Darázs János 278, 335.
Darilek Harry 64.
Daumier 215.
Deák-Ebner Lajos *161.*
Dekáni Árpád 424.
Dénes István 204.
Déri Kálmán 204, 215.
Deutsch Dávid = Danos.
Dietz Wilhelm 2, 387.
Dobovszky József 204.
Doby Jenő 71, 133, 355—363, *356.*
Donát János 134, 136, 274.
Donatello 212.
Donner Rafael 279, 343.
Dozsnyay Károly 208.
Dunaiszky László 343, 346.
Dunaiszky Lőrinc *341,* 341—345.
Ebner Lajos lásd Deák-Ebner.

Meyer Antal

1904/2 – 1905/6

Ferkèpzomfoiskèvk

913. 1.

Meyer Antal

Ékszerdoboz, terverte fenti, készitette Wilfinger Gyés

Kiszling J. Repr.
Gyümölcstartó; szivardoboz, terverte fenti, készitettér u. arok.
Magyar Iparmüvészet

1911. 234. l.
235. l.

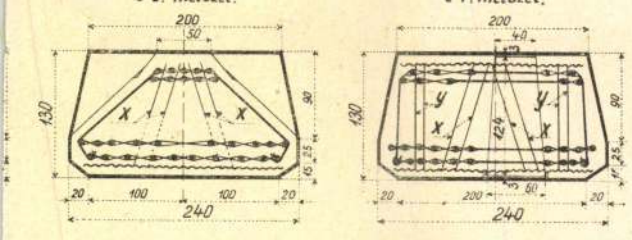

típusú máv. vasbetonalj, négy vasbetét rétegű.

M á v.-t í p u s ú v

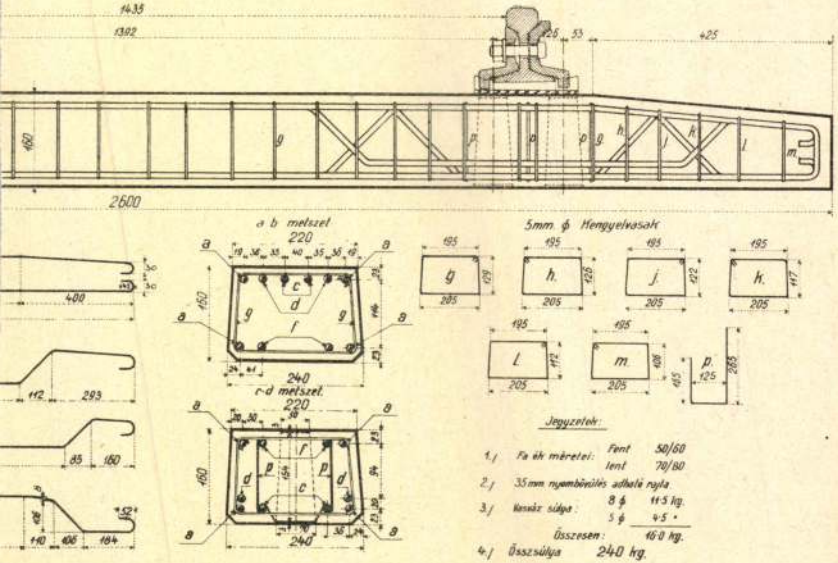

c rendszerű felépítményhez, 16 *t* tengelyterhelésre

Meyer Antal

parmivész

völl

Csáparm 566.1.

összessége, amelyek vmely személy tulajdonában vannak. Egyes részeit aktivának nevezzük.

Aktualitás (lat.) valóság, ténylegesség. *Aktuális:* tényleges, jelenben fontos, időszerű.

Aktualitáselmélet. Filozófiai tan, mely a valóságot nem a szubsztanciákban, hanem a tevékenységben látja. A lélek sem önálló szubsztancia, hanem lelki tevékenységeknek, aktusoknak összesége.

Aktus (lat.), cselekmény, nyilvános ünnepély.

Akusztika, l. *Hangtan.*

Akut. Gyorsan fejlődő és rövid idő alatt lezajló betegség v. tünet.

Akvarellfestés, (= vízfestés). Festészettechnikai eljárás, mely gummiarabikummal kevert vízben oldott festékanyagokat használ oly módon, hogy a festőalap, rendszerint papíros színe a festékrétegen áttetszik s amely egyes színeket, legtöbbször a fehéret a festőalap szabadonhagyásával állít elő.

Alabama. Az Egyes.-Államok egyike az A. és Tenessee folyók területén, 134.669 km², 2·35 mill. l. Főleg gyapotot termel, É.-i részében nagy szén- és vasbányák vannak, itt jelentékeny ipara is van.

Alabárd. Szúrásra és vágásra is használható lándzsaszerű szálfegyver.

Alabastra. Egyiptomi olaj és illatszertartóedények, többnyire átnemlátszó sötétkék üvegből készültek, leginkább Alexandriában egészen az V. sz.-ig Kr. u.

Alabástrom. Fehér v. testszínű, szemcsés gipsz. Szoborfaragásra használják.

Alabastron. Görög, tömlőalakú olajtartó edény, mely alabastromból v. cserépből készült.

Á la bonne heure (fr. a la bon őr), épen jókor.

Á la carte (fr. a la kart), étlap szerinti étkezés.

ból egyszerűsítette az A.-ak létesítését. A nagy hegyi vasutakon (Gotthard, Simplon, Lötschberg; l. o.) a legnehezebb viszonyok között a legmerészebb A.-akat építettek. A legnagyobb vasuti A.-ak adatait a köv. táblázat mutatja:

Alagút neve	Vonal	Építési idő	Hossza (km)
Simplon	Brig-Domodossola	1898—1906	19·8
		1908—1922	
Gotthard	Luzern-Milanó	1872—1882	14·9
Lötschberg	Bern-Brig	1907—1913	14·5
Mont-Cenis	Turin-Lyon	1858—1871	12·2
Arlberg	Insbrnck-Bludenz	1880—1885	10·2

Hazánkban az első vasuti A.-at a pozsony—marcheggi vonalon 1845—1848 között építették, hossza 703 m volt; leghosszabb a fiumei—brajdicai fakikötőhöz vezető vágány részére épült (1839 m); 1 km-nél hosszabb volt még a székely vasutak lövészi és a brassó—predeáli vonal nagytömösi A.-ja.—Közuti forgalom céljaira épült a budai Várhegy alatti A., melynek eszméjével már Széchenyi foglalkozott, 1851-ben Ürményi József alakítja meg az A.-társaságot és Clark Ádám vezetésével 1853—1857 között építették a 350 m hosszú A.-at. — Az A.-ak szelvénye többnyire tojásalakú, magasságuk a pályaszín feletti 5·50 m körül van. — Az A. építése *irányító* hajtásával kezdődik, melyet az alagút mindkét végén megindítanak és célja a fejtett anyag elszállítására, az A. tengelyének kitűzésére, ventilációra alkalmas közlekedő utat teremteni. Az előrehajtás sebessége mindig a helyi viszonyoktól s főkép a kőzet keménységétől függ. A falazat méreteit a hegynyomások szabják

nélkül folyt, sőt felszerelésre, könyvtárra is jutott. Mindezek folytán bizakodással tekinthetünk a jövő elé, amely a helyzet további javulásával az oktatás zavartalan és teljes működését és intézetünk továbbfejlődését biztosítani fogja.

*

* *

Szabadtéri festői tanulmányokra a szünidő folyamán kiválóbb növendékeinknek több alkalmuk volt. Igy elsősorban Miskolcon, a Főiskola hivatalos telepén, ahol Benkhardt Ágost r. tanár vezetésével 40-en vettek részt.

E tanfolyam költségeire, a V. K. M. 11463/1937. III. sz. rendelettel 720.— P.-t engedélyezett, Miskolc thj. város pedig 1.100.— P.-t adott. A Város Közönségének ezen ismételt áldozatkészségéért ezuttal is hálás köszönetét fejezi ki a Főiskola.

Nyári tanfolyamok voltak még: Mohácson 4, Pécsett 6, Vácon 4, Balatonlellén 3 résztvevővel, Glatz Oszkár, ill. Kandó László r. tanárok irányítása alatt. E tanfolyamok az illető városok vezetőségének és társadalmának segítségével, illetve művészpártoló magánosok támogatásával működtek, amiért a Főiskola e nemes adakozóknak ezuton is hálás köszönettel adózik.

A rendes tanulmányokat kiegészítő tudás megadására külön gondja volt a Főiskolának. Igy muzeumok és aktuális kiállítások megtekintése,

Az egyik az, hogy a tanítóképzőintézeti rajziszakos tanárképzés ideje 6 évre emeltetett fel, a másik pedig az, hogy a középiskolai tanárjelöltek az eredetileg előírt 5 év helyett szintén csak további egy évi külön tanulmánnyal szerezhetik meg a tanítóképzőintézeti tanári képesítést.

E változtatások a tanítóképzőintézetek tanárképzése reformjának elhúzódása miatt a szabályzatunkban ezidén sem voltak keresztülvezethetők s így azok a Rajztanárvizsgáló Bizottság ezidei működéséről szóló beszámolóban érintett külön államfői, illetve miniszteri intézkedések alapján nyertek hatóerőt.

A felvételi vizsgálatok a tanévet megelőzően 1936. szeptember 9—22 közt tartattak s azokon 112 jelentkező vett részt.

Az évvégi kollokviumok május hóban voltak. Ezek befejeztével már csak a művészeti főtárgyak: az alakrajz és festés és a szobrászat, továbbá az iparművészeti műhelygyakorlatok és vízfestés oktatása folyt még tovább a tanév végéig.

*

* *

A tanulmányi ügyekkel kapcsolatban örömmel jelenthetjük, hogy felettes hatóságunk cselekvő jóindulata révén dologi javadalmaink jelentősen felemeltettek. Ilykép az oktatást, az utóbbi években olyannyira bénító korlátozások megszűntek, a tanítás kényszerszünetek és tananyag redukció

Meyer (Meyer?) Antal

Nord
2

Dalmübarátok

1851.

ik,

Meyer Maggi Antal

az 1923 évi moszkvai
kiállitás nagy dija.

Magyar Iparművészet
1924. 37. l.
(Moszkva)

MDK

Meyer Antal

Művészet 1908. 128.1.

Meyer Antal,tanár

MDK

Aufrecht és Goldschmiedt-cég az Iparmüv. Társulat utján pályázatot hirdetett herendi porcellán-készletek diszitésére szolgáló mintá rajzaira.

Ide Meyer A. III. dijat kp ett M.A.tanár

Művészet.1908. 64.l.

Meyer Megyer Antal

Árpádházi Szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült ezüst pásztorbotja.

NM. 930. VIII. 24.

Myer Megyer Antal

Egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült. ezüst pásztorbot - ja.

PH. 930. VIII. 24.

„Szövetség"
egyházművészeti
Kiállítása
Szombathelyen
1930. III. végén.

Mayer-Megyer Antal

Árpádházi Szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült "Ezüst pásztorbot" c. műve.

M.930.VIII.24.

Ujra be kell mutatni: ..... n .....

Magyar királyi államva

Iktató-szám ..... 19 .....

..... osztály.

A beadvány { száma ..... / kelte ..... / beérkezése .....

Tárgy:

..... db melléklet ..... csomag ..... súly

Meyer Antal iparművész

A Képzőművész. Főiskola tanára

Nemzeti Újság 1937 III. 20.

Meyer-Megyer Antal.

tanár,

A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, – a Műcsarnokban, tanítványai munkái szerepelnek. Osztálya az iparművészeti technikák oktatásáról számol be.

Budapesti Hírlap, 1928. Máj. 20.

Meyer Antal
ipar rajzisk. tanár

MDK

Levelező lap pályázat.
A Műbarátok köre által kirdetett lev. lap pályázaton
1. díjat nyert: Meyer Antal.

Vegyesek: A Műbarátok köre lev-lap pályázata.
Grafikai Szemle 1908. 1. 140.

MDK

Meyer Antal
iparrajziskolai fanai

1. dijat nyert

÷ a mübarátok köre levelezölap pályázata.

Grafikai Szemle 1908 évf 1 sz 142

Meyer Antal igazgató

A Képzőművészeti Főiskola
tanára

Pest. Napló 1937 III. 20.

m. DK.

Meyer Antal
grafikus

300 k-s díj nyertese, ábra a Gr. Sz. mellékletében

* * * Az okmánybélyegek pályázata

Grafikai Szemle 1912 évf 10 sz 232 l

MDK

Meyer Antal

tervezőművész

Lakásberendezési kiáll. 1911. 312. o. Magyar Iparművészet,

MDK

Meyer Antal

Pályázatok. Magy. Iparm. 1910. 177 l.

M.D.K.

Meyer Antal

butorterve második díjat nyert az Orsz. Iparmův. Társulat rendezében, a Gellért-fürdő berendezésére kiírt pályázaton.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1915. 39.évf. 5.sz.
28. old.

MDK

Meyer Antal

Damaszt abrosz, asztalkendő és törülköző pályázat, megvásárolt pályamüve. Repr. 119.o.

Magyar Iparmüvészet 1911.évf.

MDK

Meyer Antal, ip.müv.

315-316. Örökmécses és falikar. Kovácsolt vasból. Elkészitette Skolkay Mátyás müh
helye,

Repr.

Egyházi müvészet.
Magyar Iparmüvészet. 1912. 9-10.sz. 334.l.

MDK

Meyer Antal tanár

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat abroszok, asztalkendök és törülközök mintáira kiirt pályázatán pályamunkáját megvásárolták.

Magyar Iparmüvészet 1911. 104.o.

MDK

Meyer Antal iparrajziskolai tanár

A Műbarátok Körének képeslevelezőlapokra hirdetett pályázatán egy dijat nyert.

Művészet 1908. 64.l.

Meyer Antal az MDK

az iparmüvészet szerződtetett tanára 192o

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Meyer Antal MDK

az iparművészet rendes tanára, 1923

Kéőszőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25, Bp. 1926.

305.

305. MEYER ANTAL:
AZ ÚRISZOBA KÖNYVSZEKRÉNYE. BIBLIOTHÈQUE.

KÉSZÍTETTE STADLER MÁRTON ASZTALOS.

Magyar Iparművészet
1911. 380, 381. l.

306.

306. VAS FERENC: FOGADÓSZOBA. KÉSZÍTETTEK PAUNCZ ÉS KOVÁCS.

COIN DE SALON DE RÉCEPTION.

Meyer Antal

okl. középisk. rajztanár

1905 től mint tanársegéd

működött az intézetben -

Iparrajziskola 1906, 20. l.

u. o. 1907. 27. l.

Oradi'as tanár lett. A főváros

londoni kiállításának rendezésében segéd-

kezett A gotai Lajosnak és elkísérte Londonba -

u. o. 1908, 8, 11. l. 23. l.

~~u. o.~~ Rendes polgári

iskolai rajztanárra nevezték

ki és szolgálattételre az

intézethez osztották be.

u. o. 1909. 16. l. 22. l.

u. o. 1910. 35. l.

u. o. 1911. 26. l

Összeolv.

Exp. 19..

279.

M.D.K.

Meyer Ágoston, pesti rézmetsző

1784 és 1820 között működött.
Szerző két céhlevelét őrzi (az 1790-es évekből), melyeken Pest város képe látható.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp. 1963. 82-93. old. LXXXVII. t

M. D. K.

MEYER Ágost rézmetsző

pesti " a XVIII. sz. végén

Ex-libris. (A nagyréti Darvas-család

címere.)

Címkép. Elédi S. Márton: Scytha Király...

története. c. könyvhöz (1796.)

Drescher P.: Bibl. Tars. 8. Ziale. 58. l.

Meyer, Jacob Adrian, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Meyer, Jacob Adrian, Bremen, 1694. VIII. 29" 118. old. 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9, - Xantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

MDK

Meyer Antal

d.r: Két kiállitás. Függetlenség, 1937.márc.21.
8 l.

Dömös (Komárom)

Mindszent- kápolna, hullámos o
bormüvel. Szentélye félköríves

1743-as pestis emlékére.

(Thirring Gusztáv: A pilisi-vizeg
133l — Szabó Erzsébet, 1951)

MDK

Meyer Antal iparrajziskolai tanár

a községházak belső berendezésének terveire kiírt pályázaton 300 koronás II. dijat nyert

Eldőlt pályázat. Magyar Iparművészet 1911. 250.l.

Meyer Ede
Hobrair

l.

Tarnóczi
46, 70, 84. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Meyer Ede

Bpest.

Mussarnok

1896. mill. kiäll -

Mayer

Kenéry Simon VI. 257.

Meyer Ede, obrázek V. 193

Meyer Ede

műve a Várkertbazár előtti egész alakos szobra Ibl Miklósnak.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3681

MDK

Meyer Ede

szobrok és dombormüvek mintái

Bpesti Szt.István-templom. Épitő Ipar, 1905.
nov. 20. 391-94 l. képek.

MDK

Meyer Eduárd

Ybl Miklós mellszobra, br.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Meyer Ede szobrász

Műcsarnok, 1900. 4.sz. 85.l. A budai Vigadó...

WDK

M.D.K.

Meyer Eduárd /1812-1881/

1080. Ybl Miklós mellszobra. 77 cm. mag.bronz.
Elveszett. /Fővárosi Képtár/

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
77. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Meyer Eduárd (1812-1881)

Ybl Miklós mellszobra.
Szobor.Bronz.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Meyer Erzsébet

1913/14 II. 1915/16 - 1916/17 "
1917/18 II. " 1918/19 I.

Ferképzőmfoiskővk

113. C.

M.D.K.

Meyer Ferenc, gyáros

A városlődi keménycserépgyár tulajdonosa. Pápán született. 1881. máj. 18-án halt meg 68 éves korában. 227.o.

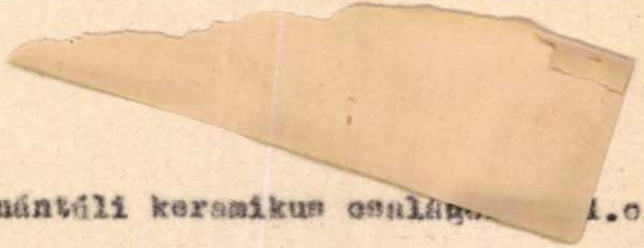

Mihalik Sándor: Dunántúli keramikus családok. 1.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965.
Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága
Veszprém. 1965

Meyer Ferenc

óras Komárom

fali óra 1800 körül

írod

Csányi Mihalyát

100 · l

MEYER, Franz festő

1779-ben Tamásiban az un. Miklósvár dzobáinak kifestésén dolgozott Friedrich Roth hercegi festővel

KOPPÁNY Tibor: Ozora és uradalmának építészete a 18. században. = A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve, XVII. (1992) 256.p.

kép egy falusi csűrben játszódó
utatványt ábrázol: a bűvész ma-
rakat röpít ki kalapjából, mi-
zben a közönség viselkedésén,
arcokon azámulatnak és a bá-
ulatnak igen sokféle változata
yelhető meg. „A szemfényvesz-
"-ben Munkácsyt az ragadta
g, hogy Knaus egyetlen kom-
zícióba foglalta az eseményt és
környezet reakcióit.

Szerkezetileg Munkácsy jó né-
ny későbbi képén („Siralomház",
épéscsinálók", „Krisztus Pilátus
tt" stb.) ugyanezt a komponá-
i módszert fedezhetjük föl. Lé-
eges eltérés azonban, hogy
aus képei anekdotikus, vígjá-
i helyzeteket ábrázolnak, Mun-
sy viszont e módszert szinte
étel nélkül drámai pillanatok
dézésére használta. Képeinek
ője pedig az ábrázolt jelenet
llékszereplőinek, statisztáinak
án már saját érzelmi reagálá-
láthatta viszont, vagyis Mun-
sy mintegy a dráma nézőit
élvezőit) is belefestette a kép-

oltaképpen nem ábrázolta a
tikus helyzetet (legyen az a
zet vagy akár egy ember tra-
ma), hanem az eleve tragikus
ényekre berendezkedett közön-
várakozását szolgálta ki. Nincs
csodálkoznunk tehát, hogy ez
álcán kínált tragikum oly za-
sikert aratott az álaktivitásra
nnyira hajlamos közönségnél.
unk kiváltképp azért, mert a
ott szabadságharc okozta se-
még nem hegedtek be, a lát-
osan kapitalizálódó Nyugat-
pában pedig azért, mert a
ólag problémamentes, gondta-
életet élő gazdag nagypolgár-
ak mintegy életpótlékul szol-
k Munkácsy tragikus nagy-
etei és „népies" életképei.)

MAGYARORSZÁG

következménye az idővel mind kínzóbbá váló hátgerincsorvadása és szembetegsége is. („Egyedül, elhagyatva, bambán és tájékozatlanul tévelyegtem az emberek között, nem mertem leülni közéjük" — írta a 15 éves Munkácsy, inaséveiről.)

Sajátos bosszú

Hasonló élményben volt része Münchenben is, ahová 1866-ban már a Képzőművészeti Társulat ösztöndíjasaként érkezett. A müncheni akadémián tanuló magyar kompánia — Szinyei, Benczúr, Mészöly — messze elkerülte, szabályosan kiközösítette őt. „Mindenki lesajnálta — emlékezett vissza Szinyei. — Nemcsak azért, mert németül csak gagyogott, s kifejezésein halálra kacagták magukat a fiúk, de sajnálták, hogy nem haladhat. Nem volt meg a kellő alapja, a tudása bizonytalan volt... ami munkát tőle láttunk, mind gyenge, rajzhibákkal teli volt." (Munkácsy müncheni megaláztatásaiért évekkel később sajátos módon állt bosszút: a „Zálogház" című képén a levitézlett és részeges „köpenyes férfi" figurájában Szinyei ismerhető föl.)

Munkácsynak a sikert az 1869-ben festett „Siralomház" hozta meg, amelyet még elkészülte előtt egy angol műkereskedő tízezer frankért megvásárolt. A kép a Párizsi Szalon kiállításán aranyérmet nyert. A 25 éves festő egy csapásra befutott, európai hírű művész lett. A „Siralomház" — amelyen egy, a betyárokkal kapcsolatos gyermekkori élményét festette meg (az akkori hazai szokás szerint az elítéltet kivégzés előtt megtekinthették a kíváncsiskodók) —, már szemléletesen mutatja, hogy Munkácsy milyen

MEYER Ferdinand, pozsonyi aranyozó

F.M, Kergoldter, 9 hónapos fia meghalt. (1790, 625 l)

—

F.M. ayer Kergolder, 33 éves feleségé meghalt. (1791, 227 l)

—

F.M. ayer Kergolder, 11 hetes lánya meghalt. (1800, 268 l)

—

Pressburger Zeitung

(Genthon)

MDK

Meyer, Georg

tiroli kőmives

/Bakócz kápolna/

AHA. 1956. Tom.III. Fasc.1-4. 13.1.- J. Balogh: La Capella Bakocz di Esztergom. 1-198. l.

MEYER, Georg, pozsonyi kőműves

G. M., Maurer, † 51 éves korában, 1849 március 8.
(1849, 358 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Meyer György
budai ötvös

Meyer György (Georg Mayr) és *Uler János* (Hanns Wler) budai ötvösök 1509-ben Pap János özvegyének, Ilonának ügyében tanuskodtak a budai hatóság előtt. (Quellen II. 4. — 5903.)

Gentmagyarország

81. l.

[370] 15.565. (XVII.)
[371] 15.581. (XVII.)
[372] 15.612. (XVII.), 15,622, 15.626, 15.640, 15.641. (XVIII.)
[373] Quellen II. 3. — 4670.
[374] 15.504. (XVII.)
[375] 174. (I.)
[376] A császár udvartartásában más alkalommal (292. — I.) szerepel bizonyos Michel hofkursner, aki talán azonos mesterünkkel.
[377] 493. (I.)

Meyer Georg

szül. Alsólendva 1861.

1879-80 Bècsi akadèmia
Ujhàzy

Zala Szörz!

Messina h. n. V. 16.

GEORG MEYER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét talaljuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
98.- Georg Meyer, Bela. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz.évkönyve, 16. Győr, 1974.

Meyer Hand

XVI. a.

l.

Benyov Bratisl.

89. l.

FORUM

Meyer, Hans

fametszó

Älteste Ansicht der Stadt Bratislava mit der Krönung Maximilians II. aus dem Jahre 1563.

fametszet

a pozsonyi városi muzeumban

Repr –

Muzeum města Bratislavy.

Braislava, é. n.

XLIV. tabla

ségeinek

Hannes Meyer,

Amerigo Tot 1930-ban vándorútra indult. Megismerkedett a Bauhaus jeles mestereivel: Moholy-Nagy, Hannes Meyer, Paul Klee. Párizsban Maillolnál tanult szobrászatot.

P. M.: Amerigo Tot szobrai, grafikái a Felsőtérben.
Kisalföld, 1984. márc. 23.

Meyer Henrik, kőfaragó MDK

A péceli Ráday -kástélyon dolgozott.
260.o.

Zsindely Ferenc: A péceli Ráday-kastély.
Műv. Ért. 1956. V. évf. 4. sz. 253-276.o.

MEYER IGNÁTZ, kesztyűsmester

Schwartz Márton cseh kesztyűslegény Sopronban 1849-ben kéri, hogy vegyék be a mesterek közé. 7 évig dolgozott Dittmeyer Jánosnál és Meyer Ignátznál. 218.old 24.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: A kesztyüsök munkajáról 213.old

ARRABONA. 12. Xantus János Múzeum. Győr. A Győri Múzeum Évkönyve, Győr. 1970

Meijer Johann

rein

Thökölyi Imre fege-
delem arch.

l.

Harsányi

25. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Meyer Joh.

rezm. XVII st

warhafftige Origi-
nal = Bildnütz des
Ungarischen / Feld=
Herrn / Emerici Tö-
keli. Felül faloldalt
kartusban tájkép és Sie-
ben Bürgen feliratt, a
~~bal~~. jobb oldaliba szin-
tán kartusban tájék és
Polnische Grenz. feliratt.
Rezm. Riszben pontozott.
relz. Joh. Meyer fe.

Meyer, Joh., rézmetsző III.39

Meyer Joh

rézm.

Thökölyi Imre fejedelem (+ 1705.)
Egykorn rézm. M. 18.6-15 cm
Felz. „Joh. Meyer".

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

MEYER, JOHANN JACOB (Zürich, 1749 – Zürich, 1829)

Svájci tájképrajzoló és rézmetsző, aki a bécsi Akadémiáról jött Magyarországra, majd az 1770-es évek második felében Pozsonyban élt, ahol Albert herceg, Magyarország helytartója, a magyar főnemesség és a helyi német értelmiség foglalkoztatta. 1781-től Zürichben élt és dolgozott. Több magyar vonatkozású lapja ismeretes.

155 Cseklész látképe 69. TÁBLA

rézmetszet, 7,8 x 9,2 cm
Jelezve: Meyer del. – C: Kohl. sc.
Felirata: Landsitz, Cseklés
In: Windisch, Karl Gottlieb: Geographie des Königreichs Ungarn. Pressburg, 1780, Anton Löwe II. kötet címlapján. (MTA)

A Pozsony környéki Cseklész (Bernolákovo) ma is álló barokk kastélyát és középkori templomát Meyer a Feketevíz partjáról tájban ábrázolta. Amíg a kötet ugyancsak általa rajzolt Pozsony és Buda látképén még a hagyományos veduta-műfajhoz ragaszkodott, addig itt és az első kötet Dévényt ábrázoló kis metszetén sikerrel lépett tovább a tájkép műfaja felé.

A metsző, KOHL, Clemens (Prága, 1754 – Bécs, 1804) prágai és bécsi tanulmányai után főként portrét és alkalmazott grafikát metszett, legszebben kisméretű, finom vonalvezetésű lapjain.

G. G.

Művészet Magyarországon 1780–1830
MTA MKCS – MNG Bp. 1980.

A visegrádi „Föl- és Al-vár", a falu házsora és temploma a nagymarosi part felőli felvételben, eléggé távolról: így magának Nagymarosnak házai, sematikusan ábrázolt barokk sisakos tornyú gotikus temploma is láthatók. A metszet a nézet ritkasága miatt a helyszín ismeretét bizonyítja, de felhasználja a vár korábbi ábrázolásait is. Alkotóját Karacsban sejthetjük, ugyanis a metszethálózat azonos Dugonics Jolánka című regényének I. kötetében közölt, Karacs nevével szignált fejléc karakterével, továbbá jól ismert Dugonics és Karacs baráti, korábban tanár és tanítványi viszonya, bizonnyal Karacs támogatta az írót abban, hogy regényéhez a szöveg tartalmával egyező illusztrációkat tudjon készíttetni.

KAZINCZY FERENC (Érsemlyén, 1759 – Széphalom, 1831)

Költő, író, a 18. század végi – 19. század eleji kulturális fejlődésünk legnagyobb szervező alakja, aki a korszak képzőművészetében is kitűnően tájékozott volt, s műkedvelőként maga is rajzolgatott.

157 A tokaji hegy az Ujhelyi várhegyről 70. TÁBLA

rézmetszet, 12 x 9,1 cm
Jelezve: Kazinczy rajz. – Loos metsz.
Felirata: A' Tokaji-Hegy, az Ujhelyi Várhegyről
In: Zsebkönyv – kiadta Igaz Sámuel. Bécsben, Pichler Antalnál 1821, címlapján (OSZK)

Az előtér jobboldalán felmagasodó két fától kanyargó út visz a távolba, ahol az erdőn túl a tokaji hegy jellegzetes kontúrja rajzolódik ki. Kazinczy leveléből tudjuk, hogy a rajzot árnyékolás nélkül, csupán a körvonalak jelzésével készítette, s nem szánta közlés-

Meyer József

épitest

Budapest, 1861.

Díj nélkül adott egy szecheni

mellszobor alá egy talapzatot

mészek a muzeum kertet kellett

volna éleszteni.

Vas. Kyp. 1861. 189 l.

Közlekedés.

b.— (*Uj táviróvonal.*) Konstantinápolyban a keresztyének által lakott városrészből Perából a napokban nyilt meg először a közvetlen távirói közlekedés Londonnal. A perai táviró legelső működését e kérdéssel kezdé: „Hány óra Londonban?“ Félhét, volt a felelet. Konstantinápolyban akkor épen félkilenczet mutatott az óra! Tehát ez utóbbi városban két órával előbb lemegy a nap, mint Londonban.

Mi ujság?

+ (*Id. Majláth György*), v. b. t. tanácsos s az 1848-iki országgyülésen a felsőház elnöke, a hasonnevü főtárnokmester atyja, korelgyengyülés következtében f. hó 12-én meghalt s Nyitramegyében Zavaron eltemettetett. (Arczképét s érdemeinek méltánylatát közölte a V. U. 1860 évi 28. száma) A jók áldása szálljon a 75 évet élt érdemdús aggastyán poraira!

+ (*Báró Sina Simon*) mint Párisból irják, parancsot küldött Pestre, hogy istállóit Balabine orosz és Moustier marquis franczia követ fogatai számára készitsék el.

+ (*A birodalmi tanács felsőházára nézve*) a kinevezések a „Sürgöny“ szerint már megtörténtek s legközelebb közzé is fognak tétetni. A két magyar hazából főurak nem hivatalosak, kivéve két egyént u. m. Benedek és Haller tábornokokat, kik azonban szintén csak katonai rangjuk tekintetéből, s nem mint magyar hazafiak hivattak meg.

+ (*Az alsóház*) f. hó 17-én tartott ülésében a ház elnökévé 247 szavazat közől 240-nel *Ghyczy Kálmán,* első-alelnökké 131 szavazattal *Tisza Kálmán,* másod-alelnökké 133 szavazattal b. *Podmaniczky Frigyes* választattak meg. Másnap a 6 jegyzői állomásra megválasztattak: Tanárky Gedeon, Révész Imre, Jura György, gr. Keglevich Béla, Ignatovics Jakab, Csengery Imre képviselők. Ennélfogva harmadnapra megalakultnak nyilvánitá magát.

+ (*Zalamegye letenyei kerülete*) a leköszönt Jókai helyett, *Királyi Pált* választotta meg országgyülési képviselőjének.

+ (*Urházy György és Vezerle Zsigmond*) Pestvárosa tiszteletbeli fő-, Ebner Ede, Beniczky Emil, Tahy Antal és Farkas Mihály pedig tiszteletbeli aljegyzőivé lettek.

+ (*Payne János, londoni ügyvéd*) Pestre érkezett, s az országgyülés folyama alatt több angol lapnak levelezője leend.

+ (*Zágrábból*) távirják apr. 15-ről: Az országgyülés megnyitása előtt jegyzőkönyvbe vették, hogy jövőre a bánt az országgyülés hármas fölterjesztése után kell, hogy a király kinevezze. Ezután megesküdt a bán az alkotmányra. Beszédét lelkesedéssel fogadták. Reményét fejezte ki az ország épségének visszaállitása iránt. A szerémi, fiumei és dalmát követek nem érkeztek meg.

+ (*Zágrábban a bán ünnepélyes bevonulását*) egy jelentékeny párt tüntetésekre akarta felhasználni. Több helyt fekete gyászlobogókat akartak kitüzni. Egy zágrábi sürgöny azonban jelenté, hogy az ünnepély *csendesen* folyt le.

+ (*Katona Józsefnek*) a kecskeméti temetőben felállitandó szobrát Dunaiszky pesti szobrász már elkészité, s a mult hét folytán volt Kecskemétre szállitandó.

+ (*Nagy Pálnak*), egykori hires sopronmegyei követnek Sopronmegye emléket akar emelni.

+ (*Molnár szintársulata*) a pesti városi-szinházban f. hó 15-én tartotta meg a „Széchenyi-gyászünnepélyt,“ mely alkalomra Kisfaludy Kár. „Kemény Simon“ czimü szomorujátéka adatott elő, a szinház teljes kivilágitása mellett. Az előadás igen érdekes volt. A közönség a „Hymnuszt“ és „Szózatot“ állva hallgatta végig. A Széchenyit bengali tüzben előtüntető allegoria jól sikerült. Jókai „Széchenyi feltámadása“ czimü szép költeményét Molnár hatásosan szavalta. Az előadás végén a német szinházi igazgató is kihivatott, annak elismeréseül, hogy a szinházat Molnár társulatának ez alkalomra átengedte.

+ (*Miskolczon*) az april 8-iki *Széchenyi-gyászünnep* alkalmából a közép- és alsó piacz-utczák Széchenyi-utczának neveztettek el, s a feliratok ez értelemben másnap reggel föl is rakattak.

+ (*Az összes magyar törvénykezés*) bécsi hirek szerint május 1-én fog átadatni a magyar organumoknak.

+ (*A bécsi igazságügyi miniszteriumban*) most folynak a tárgyalások az uj sajtótörvény felett, mely a Reichsrath elé fog terjesztetni. A terv, mint mondják, szabadelvü, az engedélyeket módositja, s a megintéseket kiküszöböli.

+ (*Bécsben is macskazenéznek.*) Közelebb dr. Berger ügyvéd és országgyülési képviselő tiszteletére rendeztek egy ily mükedvelői előadást, mely alkalommal ilyen fölkiáltások is voltak hallhatók: „Vivat Schuselka, pereat Berger!“ A demonstratio oka abban rejlik, hogy dr. Berger Schuselka képviselő társát 200 ft fedezetlen adóssága miatt beperelte, mely esetet egyik ottani lap nyilvánosságra hozván, Schuselka erkölcsileg kényszeritve érezte magát, képviselői állásáról leköszönni. Bergernek ezen embertelensége a szabadelvü bécsi polgárok közt rosz vért csinált. Schuselka számára most gyüjtések eszközöltetnek, még pedig oly szép eredménynyel, hogy f. hó 16-ig már több mint 20,000 ft. gyült be. A pesti „Nemzeti körben“ is vannak folyamatban e czélra aláirások.

+ (*Ágyuszállitmány.*) A mult héten Tirolból 78 ágyut s 6 mozsarat szállitottak az ujpesti kikötőbe, hol azok partra rakattak. Utközben egy 10 ágyuval terhelt dereglye elsülyedt.

— *Miskolczról,* apr. 2-ról irják: Márczius 30-kán, a reggeli vonat vitte ki körünkből városunk két országgyülési képviselőjét: az érdemekben és e megye és haza szolgálatában őszült *Palóczy Lászlót* és *Vadnay Lajost.* A nép, mely az alkotmányos életben minden legkisebb mozzanatot szeret figyelemmel kisérni: nemcsak tudta, de várta is e napot, hogy „ősz atyja“ iránt anyiszor kimutatott tiszteletét ismét ujabbal növelje, megkoronázza. Számos kocsi; de sőt nem kevesebben gyalog kisérék, a félórai távolra eső indóházig, — hol már nagyszámu sokaság várakozott az érkezendőkre, — végtelenül szeretett képviselőinket. A bucsuzás egyszerü volt; de nagyszerüvé tette a csendes némaság. Hol az ajk néma: ott a szív beszél. Mindenkinek arczán lehetett olvasni lelkét, gondalataival s érzelmeivel együtt. „Isten segitsd, Isten védd meg őket!“ ezen imát sugározta minden szem; ezen sohaj emelkedett minden szivből ég felé. Hova kell ennél mélyebb és önzetlenebb kifejezése a szeretet-ragaszkodás- és bizadalomnak?! Bizonyára, nem kis érdem, mely enyit érdemel! — Ugyanezen nap délutánján kisérők örök nyugalomra, hazánk egyik legavatottabb, legzseniálisabb tánczmüvészét: *Thury Jánost.* Alig merem gondolni, hogy lenne valaki e hazában, ki e nevet nem hallotta, vagy ne ismerné? Régi név ez — s mint uttörőt, mint a müvészetnek egyik első „magyar“ apostolát tanultuk ismerni. Temetése egyszerü volt, mint ő maga; a helybeli jeles ref. polgárdalárdának jutott azon szomoru szerencse, hogy ravatala fölött az utolsó gyászdalt elénekelje. Nagyszámu nép: tisztelők, barátok, tanitványok kisérék sirjába a müvész portetemeit — és nem egy könyes szemet lehetett látni. E veszteséget legközvetlenebbül Arad és Miskolcz érzi; e két város volt neki az alfa és omega, amott őszszel, itt tavaszszal foglalkozván tanitással. Béke és mindnyájunk emlékezete lengjen a müvész porai fölött! *Szováti Lajos.*

— (*Hangverseny Győrött.*) Győr, april 6. Városunk, mely már hajdan is szép hölgyeiről és kereskedéséről nevezetes volt, jelenleg pedig, minden hazai közügy pártolásában első sorban áll, virágvasárnapját (márt. 24.) méltón ünnepelé meg. Ugyanis a győrvidéki *honvédsegélyző-egylet* bizottmánya pénzalapjának gyarapitására ez napon nagyszerü hangversenyt rendezett, mely hogy a kitüzött czélnak mennyire felelt meg, tanusitja a bejött tiszta jövedelem: kerékszámmal 700 ft. o. é. Ennek megfelelő volt az élvezet is, melyet az előadott müsorozat minden hallgatónak nyujta; mert *Reményi* Edén kivül, ki a szent czél és városunk iránti különös vonzalmánál fogva ez alkalommal, mint főszereplő vett részt a hangversenyben, s kit a győriek jelenleg is oly nagy lelkesedéssel és kitüntetéssel fogadtak, mint mult év nyarán; — a dilettáns közreműködők is nem kevésbbé kedves és minden tekintetben elismerést igénylő hatást idéztek elő. S itt nem hagyhatom emlités nélkül dr. Kovács Pált hozzá méltó kedves leányaival: Gizela és Liviával; Ziska Józsefné asszonyságot, Meyer Mari, Schandl Fáni és Zittritsch Riza kisasszonyokat, a helybeli dalárdát, Fischer és Perlaky urakat. — S bár levelemben igen rövid ohajtok lenni, meg kell még emlitenem, miszerint Krisztinkovich Ede helybeli ügyvéd ur édes atyjával együtt a honvédsegélyző-egylet bizottmánya nevében, szintén az egylet alaptőkéje javára legmelegebb részvét és hozzájárulás folytán, meglepő sikerrel sorsjátékot is rendezett. — Végül: hogy a dunagőzhajózási-társulat igazgatósága Reményi Edét kiséretével együtt a jótékony czél tekintetéből dijtalanul s a legnagyobb kényelem felajánlásával vitte hajóján Győrbe, mely hazafiui szép tetteért méltán dicséretet érdemel. — . . . . *i* . . . . *y.*

— *Munkácsról* irják mártius 16-ról: Van jól rendezett és szép könyvtárral ellátott kaszinónk, mely Munkács kicsiségéhez képest 163 tagot számlál; gróf Sztáray Viktor köztiszteletben álló főispáni helyettesünket is kaszinó-tagul megnyertük. Fáradhatatlan kaszinó-elnökünk Toborfy ur mitsem mulaszt el a rend fentartása, a könyvtár és tagok szaporitása körül. Ugyancsak emlitett T. ur igazgatása alatt egy működvelő-szintársulat a Széchenyi-szobor, honvéd-egylet, Petőfi-szobor s a kórház javára tart szinelőadásokat. — E hó 14-én a „Vén bakancsos és fia a huszár“ czimü népszinművel kezdte meg működését, és játékuk a közönség várakozását felülhaladta, a szinház zsufolásig tele volt. Még több szini-előadás is fog tartatni, füszerezve hangversenyekkel és szavalatokkal; a pártolásért a munkácsi hazafias érzelmü közönség, a jó hatásért pedig működvelő ifjaink ügyessége kezeskednek. Nem hallgathatom itt el, Mezey Józs. jeles festőhazánkfia fáradozását is, melyet a szinpad diszitésénél csupa szivességből elkövetett; fogadja ezennel buzgóságaért köszönetünket. — 15-én Eötvös Tamást az 1848-iki vivmányok egyik kitünő bajnokát, s később sokat szenvedett martirját, a munkácsi kerület egyhangulag követté választotta; — a munkácsiak ezen érdemteljes férfiu iránti elismerésöket nyilvánitandók, nagyszerü fáklyásmenettel üdvözölték a választás előestéjén. — *Sz. T.*

+ (*Finánez-vitézkedés.*) Tisza-Füreden is vitézkedtek a finánczok, még pedig hogy annál biztosabban arathassanak diadalt, a katonaság segélyét vevék igénybe. Ugyanis két hős finánez egy mellé rendelt 12 főből álló diszőrség kiséretében egy ártatlan palinkafőzőbe ment s az ott talált fegyvertelen rézüstöket, a szétoszlásra minden előleges felszólitás nélkül, megrohanta és izzé-porrá törte. A katonaság közül csupán egy esett el — de az is hamar felugrott. A rend helyreállittatott.

+ (*Kossuth-bankó.*) A „Sz. H.“ szerint Orosházán egy vendéglői haszonbérletet 1000 Kossuth-ftért árvereztek, s a bérlő kötelezte magát a bérlői dijt akár régi, akár uj Kossuth-bankóval kifizetni. — Valeat, quantum valere potest.

b.— (*Bizanti arany-lemezképek.*) Nyitra-Ivándán Huszár János ur szántóföldjén bizanti arany-lemezképeket találtak, melyeket a Muzeum olcsó áron meg is szerzett, mivel a birtokos csupán az arany értékét kivánta megtérittetni. A nevezett helyen ujabban ismét találtak hasonló lemezképeket.

Vasárnapi Ujság 16-ik számához 1861.

Irodalom és müvészet.

+ (*A Vachott Sándorné által szerkesztett „Anyák hetilapja“*) megkezdte pályafutását. Első száma a következő olvasmányokat tartalmazza: A nőkhez. *Vachott Sándornétól.* — Egy anya emlékezete. *Vachott Sándornétól.* — Nevelési aranymondatok. — Mese a rózsafa leányáról. — Öregségem (költemény). *Szendrey Juliától.* — Házi mulatságok s foglalkozások. Női ismerettár (Deák Ferencz életrajza). A vállalat, ugy látszik, jó kezekbe jutott, higgadt, nemes szellem lengi azt át. Remélhető annálfogva, hogy a magyar nővilág melegen fel fogja karolni.

+ *Récsy Emil „Magyarország közjoga,* a mint 1848-ig és 1848-ban fennállott“ czimü munkájának II. füzete a napokban megjelent. A még hátralevő rész sem fog soká késni. A mint tudjuk, Pfeifer Ferdinánd adja ki, a hol 3 ftjával még mindig elő lehet fizetni.

+ (*Marki József, volt képezdei tanár*) ily czimü munkára nyit előfizetést: „A magyar költészet rövid ismertetése. Reáliskolák, gymnasiumok, képezdék, nevelő-intézetek felsőbb osztályai s átalában mindkét nembeli fiatalság számára.“ A munka három részben, verstant, költeményfajok ismertetését és legalább 376, 1472-ik évtől napjainkig feltünt magyar költő neve, polgári állása, születési éve s helye, történt haláluk ideje, s költészeti müveiknek jegyzékét hozva, f. évi junius 2-ra fog megjelenni. Bérmentes előfizetéseket 50 krjával szerző szállásán (Pest, Sebestyéntér, 2. sz.) május 10-ig fogad el.

+ (*Egy kis röpirat*) jelent meg e czim alatt: „*Egy izraelita szózat.* A magyar képviselők üdvözleteül az 1861-dik országgyülés megnyitása alkalmával. Irta *Krausz Zsigmond,* kőrös-ladányi lakos.“

+ *Szabadkáról* is egy érdekes könyvet vettünk. Ez a „*Párisi emlékek*“ első kötete. Irta (Hiador) *Jámbor Pál.* Szerző köztudomás szerint mint politikai menekült élt 10 évig külföldön. E munkában párisi élményeit irja le. A megjelent első kötet 1854—1855. éveket foglalja magában. Ki ne volna kiváncsi, e munkát olvasni?

+ (*Párisban „Szabad Francziaország*“) czimü uj politikai lap fog megindulni, Guizot, Vilemain, Dumas és Thiers szerkesztése mellett. Sokan vannak azok a szerkesztők, pedig „sok szakács elsózza az ételt,“ szokták mondani.

+ *Rózsavölgyinél* következő érdekes magyar zeneművek jelentek meg: „Két 1848-iki népszerü magyar (Kossuth- és Klapka-) induló“ *Egressy B. és Müllertől,* négy kézre zongorára alkalmazta *Ábrányi Kornél.* Ára 80 kr. — „Garibaldi-induló és nótája,“ zongorára. Ára 50 kr. — „Pesti nóta,“ eredeti csárdás, zongorára szerzé *Rupp Zsiga.* Ára 54 kr. — „Szózat“ négy kézre alkalmazta s b. Eötvös Józsefné szül. Rosti Ágnesnek ajánlá *Huber József.* Ára 1 ft. — „Magyar zenevázlat“ zongorára négy kézre alkalmazva s Fuchs Henrikának ajánlva *Volkmann Roberttől.* Ára 1 ft. 20 kr.

+ (*Garibaldinak*) ismét egy arczképe jelent meg, még pedig életnagyságban. Rajzolta *Grimm.* Ára 2 ft.

+ (*A Muzeumkertet*) nemsokára egy harmadik szobor fogja disziteni. Ez *Széchenyi* mellszobra, melyet hazafias buzgalomból Schlick Ignácz budai ércöntő készitett, s melynek talapzatát, szintén dij nélkül, Meyer József épitész szolgáltatja.

+ (*Vajda Péter granit-siremléke*) Gerenday pesti műhelyében már elkészülvén, közelebb Szarvasra fog szállittatni, az elhunyt iró sirjára felállitás végett. Az ünnepélyes leleplezés május 8-ra van kitüzve.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

— (*Figyelmeztetés.*) A Békésmegyei gazdasági egyesület, mindamellett hogy az édes hazánk alkotmányos, szabad és független fennállása, s jövője felett döntendő országgyülés minden érdeket, és figyelmet leköt, müködését ily válságos napokban sem ohajtja megszüntetni, sőt inkább kitüzött irányában most is buzditólag, s ébresztőleg hatni a mezei gazdaság minden ágazataira, erkölcsi kötelmének ismeri.

Ugyanazért a mártius 18-án Gyulán tartott gazdasági egyesületi közgyülés még e tavasz folyama alatt B.-Csabán juh- és szarvasmarha-kiállitást, lóverseny, és szántás-versenynyel összekötve rendezni, az igazgató-választmányt határozatilag megbizta.

Az igazg.-választmány, s a kiállitási programm-készitő bizottság meg állapodása folytán — a nyomandó programmok szétküldését be nem várva — előlegesen figyelmeztetik Békésmegye gazda-közönsége, s különösen a gazdasági egyesület tagjai, hogy a tervezett kiállitás és verseny B.-Csabára f. év május 13 és 14-ik napjaira tűzetik ki, és pedig:

1. A juh-kiállitásnál három csportozat különböztetik meg, nevezetesen: a) finom merinó-juhok, hol a gyapjúfinomság a viszonyos mennyiséggel jő tekintetbe; b) középfinomak, tekintve a gyapju mennyiségét a viszonyos minőséggel; c) a hústermelést képviselő, vagy közönséges egy és kétnyiretü juhok, tekintettel a gyapjutermelés, és tejhasználatra. — A kiállitás május 13. 14, a birálat május 13-án d. u. fog történni.

2. A szarvasmarha-kiállitás megyénkben tenyésztett minden faju fejős tehenek, tenyészbikák, egy és két éves üsző-, és bikaborjukra. A kiállitás és birálat ideje ugyanaz, mint a juhoknál.

3. A lóverseny; ennek czélja leginkább a megyénkben elhanyagolt gazdasági, vagy ugynevezett parasztlovak nemesitésére ösztönözni, s némely községek jobb ló fajait a megye többi községi lakóival megismertetni. Ugyanazért a versenynél csak megyénk gazdasági lovaira tüzetnek ki jutalmak; egyéb lovak is versenyezhetnek tulajdonosaik magán-fogadásaira, de ezek az egylet részéről jutalmat nem igényelhetnek.

A lóverseny május 14-én délután 3 órakor leend.

4. A szántásverseny május 14-én délelőtt 8 órakor veszi kezdetét; a szántás bármily ekével és vonójószággal megengedtetik. A birálat a szántásversenyeknél divatozó rovatos birálati tényezők szerint eszközöltetik.

A jutalmak pénz, érmek, és dicsérő-oklevelekből állandnak; ezek mennyiségét az igazg.- és biráló választmány határozandja meg a kiállitás terjedelme s körülményei szerint.

A kiállitásra küldeni óhajtók, és a versenyzők átalában május 5-ig mulhatlanul jelentkezzenek B.-Csabán alólirottnál, mint a gazdasági egyesület titkáránál.

A kiállitás ideje alatt a kiállitott állatok ellátása az egyesületet illeti.

A községek előljárói, különösen a jegyzők kéretnek ezen figyelmeztetést a községek lakosaival lehetőleg kimagyarázva tudatni, s mint a verseny ugy a kiállitásra buzditólag hatni.

Kelt Csabán, april 8. 1861. *Kemény Mihály,* gazd. egyes. titkár.

b.— (*A zalamegyei gazdasági egyesület*) e hó 29-én Keszthelyen közgyülést fog tartani az ez évi junius 2- és 3-án Egerszegen rendezendő állat, s borászati kiállitás programmjának végleges megállapitása végett.

b.— (*Anglia gazdasági egyesületei.*) Anglia 5749 f. r. mérföld területtel bir, lakosainak száma 28 millió; tehát kétszer, annyi mint a magyar királyságnak, holott, mint fönnebb láttuk, nem bir akkora területtel. — Az angol, skót és irlandi három nagy vezér-gazdasági egyesületen kivül 282 földmivelési egylet, vagyis gazdasági kör létezik.

b.— (*A jövő évben tartandó londoni világiparmükiállitás programmja szerint*), minden kiállitandó tárgynak 1850. óta készültnek kell lenni. — Külföldi kiállitók csak az illető állam részére kinevezendő biztos vagy bizottmány engedélyével vehetnek részt a tárlatban. Az emberi munkásság minden műve, ugy nyers anyagok is küldhetők be. Ki vannak zárva: 1) Élő állatok s növények. 2) Romlatag állati s növényi anyagok. 3) Föllobbanható s egyéb veszélyes tárgyak. Beadási határidő 1862. febr. 12-től 31-ig. Ki tudná megmondani, hogy a politikai viszonyok meg fogják-e engedni, hogy e második kiállitás oly látogatott lehessen, mint az első volt.

b.— (*Uj emberölő eszköz.*) Franczia lapok egy oly karabély feltalálásáról beszélnek, melylyel egy percz alatt tizet lehet lőni. Az egymásutáni töltés oly könnyü módon eszközölhető, hogy azalatt a vállon czélban álló fegyvert le sem kell venni a vállról.

+ (*A lit. 5 virginiai szivarok ára*) minden koronaországban, a lombard-velenczei kiráiyság kivételével fölebb emeltetett. Ezentul tehát száza 3 ft helyett 3 ft 65 kron, s darabja 3½ kr. helyett 4 kron lesz kapható.

Közintézetek, egyletek.

b.— (*A magyar Akademia*) april 8-ki ülésében *Ráth* Károly értekezett polgárfalvai Sebesi Ferenczről s különösen ennek budai követségéről, ki Konstantinápolyban, Lengyel- sőt Svédországban is járt és utazásait leirta; de csak a budai követségére vonatkozó irata s levelei találtattak még eddig meg. — *Wenczel* Gusztáv a *Frangepánok*-at folytatá. *Fogarassi* János s magyarországi alaptörvényekről tartott fölolvasást. — Jelentetett, hogy a Széchenyi-szoborra eddigelé 13,000 ft gyült be.

+ (*A magyar tud. Akademia*) mathematikai és természettudományi osztályainak april 15-iki ülésében dr. *Balassa János* foglalá el székét, a képzőműtételeket (operationes plasticae) tárgyaló jeles értekezéssel, mely a bemutatott rajzokkal együtt az Akademia évkönyvében fog mint külön füzet megjelenni. Az elnöklő gr. *Dessewffy Emil* azon jelentést tevé, hogy a felsőház a közelebb elhunyt grót Majláth György országbiró s az Akademia igazgató-tanácsának volt tagja tiszteletére gyászünnepélyt rendezend, melyre az Akademia is meg fog hivatni. A titkár ur az Akademiára ujabban begyült adakozásokon kivül egy 10,000 ftnyi alapitványt jelentett be, melyet *Szitányi Ulman Móricz* örökösei tettek, s melynek kezelését az Akademiára bizzák oly módon, hogy 1870. nov. 1-ig a kamatok nehány megnevezett pesti jótékony intézetnek szolgáltassanak ki, azután pedig a kamatok fele az Akademiát, másik fele pedig a pesti egyetemet illesse.

b.— (*A magyar természettudományi társulat*) april 10-ki ülésében *Groszmann* tanár folytatá elméletét a tökéletlen négyszögekről. Értekezése a közlönyben fog megjelenni. — *Molnár* József a veszprémpalotai keserüvizről értekezett, mely szerinte az erősebb budai s alapi vizek mellé állitható. Hazánkban 1851-ben még csak az esztergomi keserüviz volt ismeretes és használatban, jelenleg pedig már 13 megvizsgált keserüvizet ismerünk.

b.— (*A nemzet gazdasszonyai*) april 3-án tarták közgyülésüket a m. kertészeti társulat helyiségeiben. Mintegy harmincz hölgy jelent meg és Damjanics tábornok özvegye szólalt föl először. Inditványára állandó bizottmányt neveztek ki. E bizottmány tagjai: Damjanich Jánosné mint elnök, Vörös Eszter jegyző, Benedikty Györgyné, Zierer-Hody Julia, Fenczel Józéfa, Kandó Teréz, Károlyi Istvánné, Konkoly Ferenczné, Kövér Ida, Simics Istvánné, Stankó Lilla, Vezerle Jánosné.

b.— (*Egy román tanitó-képezde létrehozására*) Mán József marmarosi főispán 1000, Purka János 1000 és Szőllősy Balázs 200 pftot adtak.

*

Meyer Jan's

Festo Possing

ein Schweitzer hielt sich nur eine kurze Zeit hier auf, weil er den Auftrag von Lavater erhielt, den Rheinfall für denselben zu malen. XVIII 27.

und

Ballus 1901

magyar kiraly. államvasutak.

T Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

M.D.K.

MEYER Johann Jacob festő

szül. 1749 Zürich, megh. 1829 u.o.

Bullingernél, Füsslinél tanult, majd a bécsi akadémián. Heint császári ösztöndíjas u.o.-ra és Rorva o.-ba megy, ahol ~~tájstudiom~~ tájstudiamokat készít

/.

M. D. K.

MEYER Johann Jacob festő

1771 után Pozsony Joh. Rudolf Füsslinél dolgozik, két látképét a pozsonyi várról Albert hg. megveszi, skicceket készit a magyar és szlovák népről, számos képet fest a magyar nemességnek

1781 visszatér Zürichbe

Garas XVIII. 17 236. l.

Meyer

festo.

Jahrs

geb in der Schweitz.
Man glaubt, er kann
zufrieden seyn mit dem
Verdienste, den er in Un-
garn als ein angehender
Künstler gezogen hat. In
der Zeit bekam er vom
Lavater den Auftrag,
den Rheinfall zu zeich-
nen, wo er aber um
Aufschub gebethen: Die
vielen Arbeiten, die er
hier gemacht hat, wer-
den ihn um so mehr
entschuldigen, da er
sich dadurch in den
Stand gesetzt hat, ei-
nen solchen Auftrag desto
kräftiger auszuführen
und einen solchen Ken-
ner zu befriedigen.

Dr Rumy: Pressburger
Mahler im 18. Jahrhundert
(Hormayr) Archiv für
Geographie, Historie,
Staats und Kriegskunst.
1817. 372-6

Meyer János

Sassinból, atyja formaöntő, 1820–21. rézmetszők szakosztály.

Fleischer Bécs 68. l.

Meyer János, Sassinból, atyja formaöntő, 1820—21-ben látogatta a rézmetszők szakosztályát.

Magyar

Meyer Junius

festo

Pozsony, XVIII st

vrd.

Magyar szorgalom és mesterségek történeti rajzolatja. Honnüvész.

1833. 209. l.

Meyer J.

festő.

Buda. n. fol. díszrézmetszet, Mária Theresiának ajánlva 1777. az ujonnan felépített kir. vár és város leghívebb ábrája. Alul: Pallasaz ország cimere, és: munificentia Augustae jéligerél. Rajz. Meyer. metsz. Mansfeld J. E.

Bubics. Magyarországi várak stb.

11-12. l.

Dédesi Eötvös Lajos

ötvös.

XVII. 27.

Meyer J. J.

rajzolói J. E. Monsfeld rézmetszete: a Várhegy 1777-ben. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3571

M.D.K.

Meyer, Johann Jakob, osztrák
látképfestő (1749-1829)

Magyarországon is dolgozott.
Szerző két budai láthképét ismerjük: az elsőt F.E. Mansfeld, a másikat P. Westermayer másolatát.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/
Bp.1963. 214. old. LXXXV. t

Meyer János

kőfaragó mester

l. Bónisné Vác

81. l.

blieben, um sich dan mit der Hasstigke

stürzen. Seine ganze Kunstübung, die ei

Kirchen war in den Orthodoxenthemen er

Formulierungen fanden

~~Abwandlungen vortragen konnte~~. Neuere

eifrigen Dienste des von Versailles u

aus dieser Holzarchitektur eine ganze

indessen im Lichte der Tatsachen als u

siebenbürgische Holzbaukunst für rumän

den sind zahlreiche auf Holzarchitektu

lensturm bestanden auch die Befestigun

Erwähnung einer Holzkirche bezieht sic

entrissene Gebiet, auf Szent Jóbb bei

laus der Heilige nach der authentische

Bewahrung der Handreliquie des ~~Hl.~~ heiligen Ste

richten lies. In den von Ungarn bewohn

Holzkirchen verschwunden, um den einen

Meyer János Mihály, kőfaragó MDK

A péceli Ráday-kastélyon dolgozott.

260.o.

Zsindely Ferenc: A péceli Ráday-kastély.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 4. sz. 253-276.o.

M.D.K

MEYER János kőfaragó

Meyer Henrikkel együtt

1770 körül. Pécel, Ráday-kastély, gazdasági épületek, kőfaragás

1775. Vác, piarista rendház, kőfaragás

Nagy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 241. II. 267.

Meyer János

Mőfarajó

XVIII. sz.

lásd

Bónis Vác 61. l.

81. l.

Meyer Karl

München 1914. 239

Csatt bronzból, római VI. 275.

Meyer Károly

ADATOK MŰVÉSZETÜNK TÖRTÉNETÉHEZ

MEYER KÁROLY. Báró Eötvös József Karthausija az 1842-ik évben Pesten Heckenast Gusztáv kiadásában német fordításban is megjelent. Az első kötetben a szerző arcképe Barabás rajza után Mahlknecht acélmetszetében jelent meg, míg a kötetek címlapján más-más vignettát látunk «Carl Meyer p. (init)» és Stahlst. (ich) v. (on) C. (dol) Mahlknecht» jelzéssel. KEMÉNY LAJOS

Művészet 1914. 239. l.

Képzőművészeti Tanácshoz. Pályázat állami ösztöndíjra. A cédulán a pályázó neve és lakása is szembetűnő módon feltüntetendő. Az ösztöndíjat a M. Orsz. Képzőművészeti Tanács véleménye alapján a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr adományozza. A mutatvány-műveknek sem be-, sem visszaszállítá[illegible]ról az Országos Tanács nem gondoskodik és bérmentetlenül érkező szállítmányokat át nem vesz. Ilkésve érkezett folyamodványok a pályázatból feltétlenül ki vannak zárva. 1914 julius 2-án lejár két művészi pályázat, amelyeket az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a Sz. Lukács-gyógyfürdő igazgatóságának

Meyer, Karl

l.

Va Hö Ernstgymn.

VII/II. 10.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, e
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És fe
nyugalmat, békét, becsületes demokráci

Ezért fordulok barátaimhoz, hive
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkh
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonor
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme elle

És kérek mindenkit, akit közös es
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem s

Budapest, 1935 március havában

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

MDK

Meyer Carl

Művészet, XIII. év. 1914. 239. Kemény L: Meyer Károly.

MDK

Meyer Károly - Mahlknecht C.

/Eötvös: Karthauzi német kiad.1842/

Müvészet XIII.évf. 1914, 239.

Meyer Margaret MDK

Gyümölcsök, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Meyer-Marton György festőművész

Bécsben a Hagebund székházának a magyar népművészeti kiállitás céljaira való átépitése és berendezése tervezésében M.M.Gy. is résztvett.

M.935.II.20.
N.U.935.II.19.

MEYER MAGYAR Antal épanuvén

az Orsz. Magy. Képzőművészeti Főiskola tanárát
az Orsz. Egyházművészeti Tanács tagjává
választják 1930. márc. 3.

Ld. A püspöki kar tanácskozásai.
Bp. 1984. 164, 169. p.

TS-4 program, továbbá fő- és r
munkatársak illetve ügyintézők
előbb az AKA, majd az egymás u
1 fő tudományos kutató alkalma
kezdve az MTA Központi Hivatal

A kutatói létszám és az a
1986-88 között lényegében vált
évben a tudományos kutatók lét
nyugdijas/, a nem tudományos b
Többségüknek alkalmazási felté
szolgáltatta, 3 kutató illetve

foglalkoztatott/ adminisztrati
foglalkoztatása pályázati forr
fő tudományos ügyintéző alkalm
az OTKA-I. pályázat xxxx bizto
tól 1 fő tudományos ügyintéző
által biztositott keretből, 1
AKA-keretből, továbbá 1989-tól

Nagyobb arányu változások
Addig 1986-ban 2 fő tudományos

MDK

Meyer-Megyer Antal

Nagy dijjal tüntették ki a monzai iparművészeti kiállitáson.

Cikk: Kiállitások.

Magyar Iparművészet, 1924. 37.l.

MDK

Meyer-Megyer Antal

v. Hegy Zoltán: Modern monumentális művészet.
Magyar Szemle, 1937. 30.köt. 4o.sz. 329-336.l.

MDK

Megyer Meyer Antal

Sz.J.: A Magyar Betlehemes Mozgalom Uj Szobor-csoportozata. Nemzeti Ujság 194o.jan.6. 11.l.

Meyer Nándor MDK

Életkép, olf.

Mücsarnok 1878. okt. 16.

Meyer-Osburg, Willy
Festmények és rajzok : 13. Januar bis 15. März 1983 / Meyer-Osburg ; [bev. Schlégl István]. – [Győr] : [Xántus Múz.], 1985 [!1986]. – [54] p. : ill. ; 20 cm. – (Xántus János Múzeum katalógusai,
ISSN 0230–0354 ; 16.)
ISBN 963 01 7033 7* fűzött : ár nélkül
74/75(430.1)Meyer-Osburg, W.
061.4(439)„1983"

3742

M. D. K.

MEYER, Paul kútmester

A süttöri kastély vízvezetékmű-hálozatát építi meg.

Valkó Arisztid: A ferbődi (eszterházi) kastély művészei, mesterei 136. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

Meyer Péter, Kőmívessegéd,
1776. Pozsony.

Preßburger Zeitung
1776, 80. sz.

Meyer Peter
von Nürnberg

öh -
Mint ötvöslgeny Eerulz.
Erdéjbe - 1515 ben, Kesöbe
alighanem visszavándo-
rolt szülővárosá-
ba.

irod
=

Roth Kunstgew. 63,64 l.

irod
=

Müll Fr. 37 l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztai

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Meyer János

1795-ben Lőcsén öntött harangja
1917-ben hadi célokra rekvirálták, honnan, mikor említve.

MOB 578/1917. n. akta.

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Meyer, Joh.

rézm.

Thökoly Imre Lép-
mása. Fenti rézm.
1683. Mellikler
Hubay 1948

801, 802. sz.

.tásügyi miniszterium

Szigoruan bizalmas !

Előadó- Előadónak !

Meghagyási keret megállapitása
az 1942/43.mozgósitási évre.

er urral egyetértve az 1095/Om.biz.
gyási keretigényléssel kapcsolatos
nt váltóztatom meg.
részek, állatorvosok és mérnökök
gállapitási igénylések hozzám be-
vi junius hó 5-e.

Meyer József.

festőművész

Kiállt közgyűlési termében megnyílt csoportkiállításon művei szerepeltek.

Esti Kurir, 1928. dec. 18.

MDK

Meyer Károly

Mahlknecht C. acélmetsző /Eötvös J. b. arcképe Barabás M. rajza után/

Művészet, XIII. évf. 1914. 239 l.
Kemény L: Meyer Károly.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 1.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 SZEP 25.
Mayer Gyula
RÁDIÓ ÉS TV UJSÁG

1021

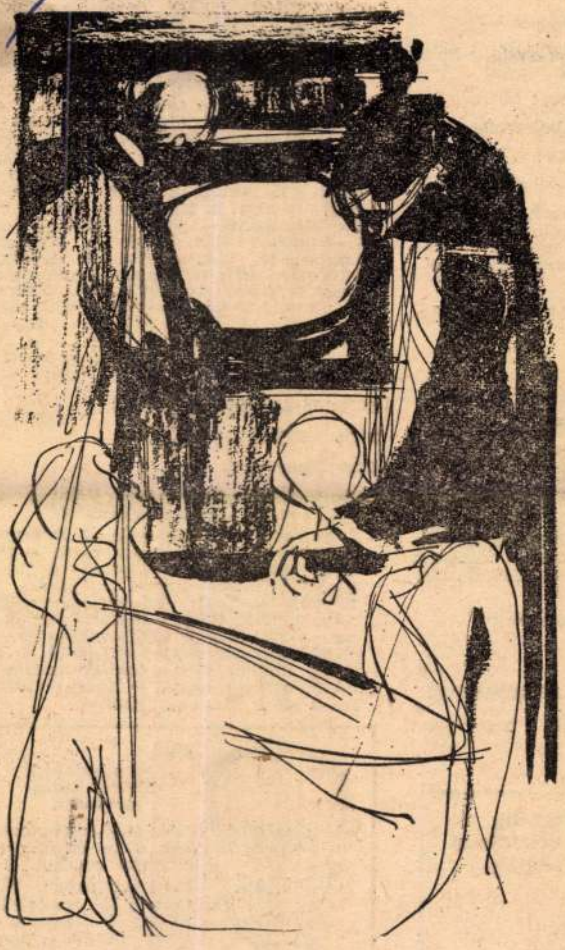

Tv-nézők

(Mayer Gyula rajza)

áliában —

élyhegedű, a Phil-
olin Davis)

mébe!

zi lapszemle

VÉRE!

mosoly országa c.

— szvit (Bécsi All.
Mario Rossi)

zéki táncok (Buda-
Társaság zkra, vez.

-Garai Hattyúdal c.

színházak műsora

oszlop

ás

solognei nimfák, b)
) A vadak (Robert
ora), 2. **Bozay Attila:**
fúvósötös), 3. **Haydn:**
Oborin — zongora,
hegedű, Szvjatoszlav
rdonka)

allgatóinknak

tél

énye folytatásokban

us Pál. Felolvassa:

ól—reggelig
rban jelentkező
rózai adások

DIO
dőjárás

KRÓNIKA
dőjárás

Monnot: Mylord (Edith Piaf), 5. Fényes: Dallam (MRT esztrádzkra), 6. Kedvesem, Clementine — amerikai népdal (Miller-egy.), 7. Abreu—Zequinha: Tico-tico (Silveira-zkr), 8. Morricone: Titoli (Ennio Morricone — gitár), 9. Gyulai Gaál J.—Szenes: Rád gondolok (Szirmay Márta), 10. Rahbani-fivérek: Baalkeb (Goodwin-zkr), 11. Hajdu—Lermontov—Kristóf: Távoli vitorlás (Bartha Alfonz), 12. Köper: Samba classique (MRT esztrádzkra), 13. Miles—Williams: Egy a millióból (Platters énekegy.), 14. a) J. Kihn feld.: Az éjszakán át, b) Godard: Bölcsődal (101 Strings zkr)

19.54: Jó éjszakát, gyerekek!

20.00: ESTI KRÓNIKA

20.20: Sporthírek

20.30: Radnai György magyar nótákat énekel, Németh János cimbalmozik

1. Selyemkendő (Németh), 2. Dévény—Magyarádi: Lehullott egy rózsa — Polónyi: Taníts meg kismadár — Szántó—Szondy: Vidám leszek nemsokára — Bányai—Marczali: Rózsakertben (Radnai), 3. Turi Balogh Böske: Fütyül a szél — Lesz még cigánylakodalom — G-dúr koncert-csárdás (Németh), 4. id. Kóté: Amikor még gyermek voltam — Sándor: Pisze orrod — Kozák—Vidéki: Eresz alatt csivitelik (Radnai)

21.00:

Forgószínpad Kassák Lajos műveiből

Részletek az Egy ember élete című önéletrajzi regényéből

Mesteremberek; Ne táncolj a szakadék fölött; Költészetem; Festő barátaim között; Honegger zenéjét hallgatom — versek

Bartók Béla levele Kassák Lajoshoz.

Beszélgetés Egry Józseffel

Párány Fri-

Pozsony. Meyer Péter, könnivessegéd,
1776.,

Pressburger Zeitung
1776., 80. sz.

Meyer Róza

1915/16, 1916/17, 1917/18 II.,
1918/19 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

113 l.

MINDEN KORREKTURÁT
VISSZAKÉRÜNK!

KORREKTURA

Küldetett: 1934 OKT. 26.

Visszakezett:

PÉLDÁNYSZÁM? 921-990.

A KÉZIRATOKTÓL ELTÉRŐ
SZERZŐI JAVÍTÁSOKAT
KÜLÖN SZÁMÍTJUK FEL.

Meyer Sándor

Kombathelyi kobrany
a főoltáron levő
kobrok

Kotsis Iván dr.

A zalaegerszegi templom

MAGYAR EPITOMUVESZET

1928. 4. sz. 28. l.

21 Kat. P. Konrád Pror. Anzelm	
CSÜTÖRTÖK **22** Kat. Szótér, Káj. Prot. Szótér	Izr.: Kham bőjt.
PÉNTEK **23** Kat. Béla pk. vt. Prot. Béla	
SZOMBAT **24** Kat. György. vt. Prot. György	Izr.: S. Akh. M.

17. HÉT • 1937. ÁPRILIS HÓ • 30 NAP.

Meyer Sándor nobrász

Oroszországból származott Szombathelyre

A legjőtök sárkány

c. nobrszúve repr

Művészet 1937. 7 sz.

68 l

Quer-Schnitt.

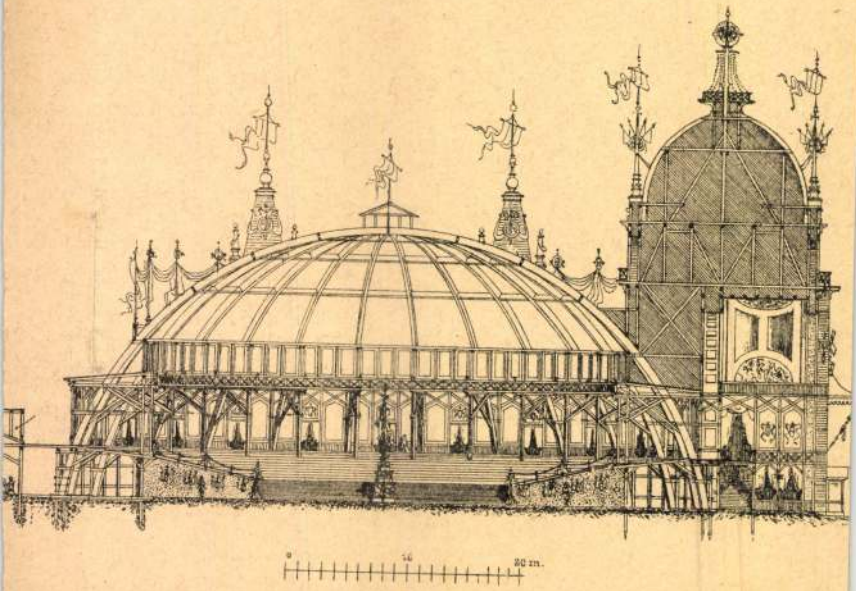

MDK

Meyer Sándor

A legyőzött sárkány, repr.

Művészet 1937. 7. sz. 67.l.

Meyer, Ulrich zürichi építész

terveszte 1649-ben ruszti rk. plébánia-
tpl. épületét - eredetileg az evangelikusok
megbízásából

Juhász László: Burgenland, történelmi utikalauz
München, 1976.

175 o.

Ulrich Meyer

svájci épí'tőmester 1649-51 között
épí'tette a Dusl-i evangelikus templo-
mot.

Allgemeine Landestopographie der
Burgenlander, Eisenstadt, 1963.

II/a kötet 391

Meyerbeck, Wolfgang

metszete az esztergomi
vársól
1595-ben jelent meg
Prágában -

Lepold Antal =

Szent István születéshelye
Sertz Istvánemlékk II.
521. l.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **DECEMBER** 50. hét

8 Vasárnap		Szepl. fogant *Mária*
9 Hétfő		Furier Péter *Natália*
10 Kedd		Melkiades p. *Judit*
11 Szerda		Damáz p. *Árpád*
12 Csütörtök		Otilia *Gabriella*
13 Péntek		Luca sz. *Luca*
14 Szombat		Nikáz pk. *Szilárdka*

Meyerpeck W.

Temesvár. T. 809.

E lap hátterében az Orodien Com, előterében pedig a Chonad Com területén lévő várak látképeit szemléljük legelől balra az égő Temesvárral és a főbb erődöknél az eseményekre vonatkozó rövid leírásokkal. A hozzáadott méretegység a Gemein Hungrisch meyln. Felirata alól jobbra az irattekercsen:

Anno
M D XCVI.
ezután: Cum Gratia et Priuilegio Imperiali
per annos quatuor
Excudebat Prage Wolffgangus Meyerpeck.

Rm., mér. a rl. 29 : 33.5 cm.

Meyerhofer T.

Vajda János archipe.
Fenti körajza –
Repr –
Domanovszky Sándor
Magyar művelődéstört.
V. k. 379. l –

Beváltatott

Kelet			Bemutató	J
év	hó	nap		

Kiadatott

Fizetés helye	Lejárat		
	év	hó	nap
Budapest.	1933.	május	22.
Budapest.	1933.	május	24.

6 rsz. Kőrődi IX. Mester u. 21.

Meyerpeck Wolfgang
verm

l.
Hendviselet
58.l.

Meyerheim Pál MDK

Birkanyirás

Mücsarnok 1877. dec. 16.

Meyerhoffer András

állítólag terverte és épitette a pesti szeminarium épületét

Rutschmann Antal

és

Tatirek Félix

laikus pálos testvérek készitettek állítólag a pesti szeminarium remekbe faragott ajtóit, butorait stb.

Jajczay János: A 300 éves pesti szeminarium. Vigilia 1948. 368. l.

Lelet, lesenczetomaji VI. 132

M.D.K.

Meyerhoffer*) András, építés

nevét emliti a szerző.
(Carlonával való összemérhetőségét idetőleg)
de a pesti célbe csak 1729-ben került mas-
ternak stílushritikai lag egetlen hitelés
műve, a pesti Kriszt ház, csak 1751-ben
épült.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsányi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

130. old.
+365. "

*) ugy tudom „Mayerhoffer" volt és
az Adatbárban is ig szerepel, Bné

Meyssens, C.

Zrinyi Miklós a Eötvös
hadvezér arcképe
Rézm. fantitot

Zrinyi kiáll

45. l.

s von: *Madonna.*

Meyerhoffer István

nékesfehérvári szülétésű, becsi aranyműves

laid

Vatlő Ernst gyűp

108, 109. (

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Meyerhoffer István

székesfehérvári születésű

bécsi aranyműves és

ötvös 1839

l.

Va Hö Ernst grüyt. 108,

109. l.

lásd

Mayerhoffer alatt

is!

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam szemb
mely a mai veszedelmes külpolitikai hel
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a képv
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább kü
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gazd

Én tehát felveszem a harcot, am
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Kir

"olfgang Meyerpeck, grafikus

Rudolf császár zászóre diszes emléklapot készitett Esztregom 1595. évi felszabaditásáról. Ezen jelzi azt az ebédlőtermet, melyben a szibilla ábrázolások voltak. 228. old. Kép róla: 10. ábra. Az esztergomi várhegy látképe az 1595 évi ostrom idején. W. Meyerpeck rézmetszete. Fekete repr. 241. old

Prokopp Mária: Az esztergomi várkápolna XIV. századi falképeinek ikonográfiai vizsgálata 221. old

Komárom Megyei Múzeumok Közleményei. 1. Tata. 1968.

Wolfgang Meyerpeck,grafikus

Rudolf császár részére díszes emlklapot készitett Esztergom 1595.évi felszabaditásáról.Ezen jelzi azt az ebédlőtermet,melyben a szibilla ábrázolások voltak. "Ein schöner Saal". 228.old

Prokopp Mária: Az esztergomi várkápolna XIV.századi falképeinek ikonográfiai vizsgálata 221.old

Komárom Megyei Múzeumok Közleményei.1.Tata.1968

MEYERPECK, Wolfgang

1595-ös esztergomi látképének elemzése

Műemlékvédelmi Szemle 1993/1.
49-53. ill

T.Cim!

Mellékelten megküldjük a Bala
tásának rövid ismertetőjét.

A Balatoni Múzeum ezévben re

Meyes Tóth Gyula

„Kettős portré" 1966 Terrakotta

35 cm.

SS. Lép

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Meyes Tóth Gyula vyobráz

Titúnó portretista - emlitve

Németh Lajos: Reflexiók a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról Kritika 1968/6

Kritikák és képek Bp, Corvina 1976.

303. old.

Meszes Tóth Gyula

Megbízást kapott Meszes Tóth Gyula, hogy Tornászlány ciminű művét, a Kiskunfélegyházi Ipari Szakmunkás képző Iskola parkja részére készítse el.

— : Köztéri munkák

Művészet, 1977. november - 48 lap.

Meyland Pongrác ötvös

XVII. s. v.

Magyar Művészet, 1937 XIII.
312-320

Mihalik Sándor: Mémetornási magyar ötvösök.

Meyle Christoph

otroos

1822. Pest.

Vojd. 175. l.

~~Breznóbányai járás Zólyom vármegyében~~

~~IV. 8, 10.~~

Bartoldt Meyn, asztalos legény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, October 1692 Jahr után: "Bartoldt Meyn Tischlergesel Von Hamburg Anno 1694 den 26 sebtember." 109.ol

Batári Ferenc: Asztalos legények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.- Antus János Múz. Győr, 1967.- A Győri Múz. Evkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Meyn B./Bartoldt/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Hamburg: Meyn B." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. xxz században -Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz. Évkönyve

Meyland Pongrác magy.ötvöslegény

1674-ben, Boroszlóban. /Löcse./

Magy. Művészet. 1937. XIII. 318. l.

Meynt Józef

Jestto
ur. 1807 [illegible]
[illegible] 1841

Card

Korrespbatt
1887. 108

Meyrhoffer József

Kőművesmester Budán

Meghalt 1799 szept. 7-

Mesterkönyv

Székesfővárosi Múzeum

1088 lt.

Egyéb forrásokban

Mayerhoffer is

Flagn Sarolta, bajor színésznő VII. 30.

Johannes Mensator

A bártfai, lőcsei, eperjesi és késmárki stallumok nem egy mester /Gergely késmárki asztalos, vagy Johannes Mensator, vagy Langius Kristóf/, sőt nem is egy mühely, hanem egymással kapcsolatban levő önálló mesterek alkotásai.

Vadászi Erzsébet ismertetése Z. Sternegg Mária Marqueterie renaissance dans l'ancienne Hongrie c. könyvéről-

Müvtört.Ért. 1969. 1. sz., p. 82.

MDK

Meyron Ferenc ~~Komárom~~

órásmester

Komárom

ÁLLó ingaóra.Nemz. Muz.
AArch. Ért. 1902. 87. 1.

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.

ARRABONA 3. Győr. 1961. 153-159.l.
158.l.

MEYSSENS ,Cornelis,rézmetsző M.D.K.

/ 1640 előttől 1673 után/

Zrinyi Péter kivégzése. 1571. /rézmetszet/
A rézmetszet után ismeretlen mester festménye/repr/

Cennerné Wilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 159.l.

Meyssens, Cornelius

rézm.

Wádavdy Ferenc, Zrinyi: Péter és Frangepán Kristóf rabsága és kivégzése Bécsben. 16[illegible]. Fenti 12 rézm. mellékelte.

Hubay 1948

709.716(721.7.

717.1.

Meyssens

Kemény János

Meyssens metszvénye Gualdo Priorato munkájából.

MTÉ: Deák F: Béldi Pál, 38 l. után

Gvaldo G: Hist. di Leopoldo Ces. II. 396.

„Canissa

Assediata et Attacata Dall armi Imperiali adi 28. Aprile 1664." (Felirat a felső bal sarokban ovalis pajzson.)

kappant szabálros csillag-négyszög.

Alaprajza a várnak: elől a középtérben. Elől jobbra 10 sátor, 3 szekér és kettős csoportokban 8 ember látható.

sok szám 50-ig is, magyarázat nélkül

(A lap alsó széle le van vágva.)

Méretei 37·8: 32·4 cm.

Signat.:

„C. Meÿssens, fe Vien".

Gvaldo 9:

Hist. di Leopoldo Ces. II. „405."

Zerinvár ostroma

(~~A Kanizsai csatáról~~, 1664.)

Holst.

Alaprajza a seregek elhelyezkedésének.
Magyarázat, felirat nélkül.

Méretei 40 : 32·8 cm.

Signat. (alól, kissé jobbra):

„C. Meyssens. fe. Vina."

Gualdo 9: Hist. di Leopolde Ces. II. 99/2.

Segesvár.

(Körkülső.)

(1662.)

Látkép. Hegyes vidék, melynek sík előterében rendezett lovascsapatok, s jobbra fent és alább s balra a körép-térben városok láthatók.

Méretei 38 : 29·5 cm.

Signat.:

„C. Meyssens, fe, Viennæ."

Gualdo G: Hist. di Leopoldo Ces. II. 34.(3).

„ Michiele Abaffi Principe
di Transilvania è Anno, 1666."

Mellrép, ov. ker.
Méretei 15.7 : 19.3 cm.

Signat.:

„Cōr, Meijssens, Fe, Viennæ,"

Gualdo G:
Hist. di Leopoldo Ces. II. „99/1.

„ Giovanni Kemni Volgarmente Detto
Kemni Janos
Principe di Transilvania, Anno 1662".

Mellrép, ov. ker.
Méretei 15·8 : 19·1 cm.

Signat:
„Cōr. Meyssens, Fe, Vienna".

Gualdo G.:

Hist. di Leopoldo I.

" Melchior Conte di

Hathfelt

Maresciallo Generale de gli Eserciti di Leopoldo Imperatore. "

(1658.)

Mellrép, ov. her.

Méretei 15·2 : 19 cm.

Signat.:

" Cor. Meyssens, Fe, Viennae."

Gualdo 9:
Hist. di Leopoldo Ces. II. „225."

„ Sigismondo Federico Conte di
Trautmonstorff

Libero Barone in Gleichenberg, Negau, Burgau, e Tozenbach, Signore di Neuhaus et Thall &c. Consigliero di Stato di S. M. Ces.a, Suo Cam.re, e Supremo Capi.no della Provincia di Stiria."

Mellrép., ov.-ker.
Méretek 15 : 18·4 cm.

Signat.:
„ Cör. Meyssens. Fe. Viennae".

Meyssens, Cor
rézmetszo

Gvaldo G: Hist. di Leopoldo Ces. II „369."

„Pietro di
Zrin

Conte, Cammariero, e, Consigliere di Stato di Sva Maesta' Cesarea, Banno, o, Sia Vicere di Crovatia, &"

1664

Mellkép, ov. ker.
Méretei 18·4: 21·3 cm.

Signat.:

„T. Toorenvliet, delin" „Cor. Meyssens, Fe, Viennae"

Meyssens C.

läsd

Kat Szemere anécio

797.?

~~4. oz. mellékelet~~

~~Bánhidai csata ex. Kép Tenty Árpádból~~

~~VIII. 2.~~

Meyssens, Cor

1

Groß Schlitt Heinrich
arch

l.
Harsanyi

15.1.

Europa könyv kiadó hivatal

V/ Rothermere á 12 III 2

Budapest

Meyssens C.

bécsi vézin

A nagyszöllösi ütközetet átvázoló metszete

repr.

Széchy Károly

Gróf Zrínyi Miklós 1620–1664. IV. k.

Magy. Tört. Elektr.

Bp. 1900. 202. l.

után

Meyssens, Cor.

becsi rezin

Thoorenvliet

rajzoló

mincs

léd

Gróf Zrinyi Péter

arcképe

Repr.

Széchy Károly

Gróf Zrinyi Miklós

1620-1664. V. k.

M. Tört. Eletrajzok

Bp. 1902 143. l.

m7529.	100 felvétel 1-1 drb. 18x24 100 drb. 18x24-es nagyitás Kiszállási költség /:Pécsi légvédelmi munkál kapcsolatos felvételek:/ Számlabélyeg

azaz Egyezernyolcszázhuszon

Ezen számlában feltüntetett ár a 45
számu rendelet értelmében ARANY
értendő.

A másolat hiteléül:

MAGYAR FI
FÉNYKÉ

Budapest, 1943. nov. 23.

Fizetendő: számla vételekor.

Vi.

Cor. Meijsens Fe. Viennae

Kemény János (Giovanni Kemni) erdélyi fejedelem Anno 1662. Rezi 4°

fenti jelz

Cor. Meysens Te
Viennae

Michiele Abaffi
Principe Di Transil-
vania &) Anno 1666

Rem. K fol.

Jenti jeh

Cornelis Meyssens

rézm.

Illustrissimus et Ex-
cellen-/(czime) tissi-
mus dominus D. Wico=/
laus Esdrin Comes de/
Zerin, Croatiae Guber-
na=/ tor, exercitusque/
~~Z~~ Vnga-/ rici gene-
ralis. etc.

Rézm. 8°

Cornelis Meyssens sclup.
Ioannes Meyssens ex-
cudit.

Cor. Meysens

Fe. Viennae

Michiele Abaffi
Principe di Tran-
silvania 8/Ano
1666.
fanciulli

Rari. 8°

Meyssens
verm.

läsa
Bloem

A szegedi m. kir. állami f

Érte

.....

.....

.....

.....tantárgyakbó

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

C. Meÿssens fe. Viennae

Battaglia tra Turchi, el Kemini Tannos Principe di Transilvania Rerum. folio. fenti jeli

Meyssens C

lásd

z

Pelajst 55 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

C. Meyssens

1. Canissa assediata et attaccata dall ~~armi~~ armi Imperiali 28. aprili 1664. — Nagy vörétü ~~ke~~ tér kép, Kanizsa vidékével. — C. Meyssens fec. Vien.

Bubics. Magyarországi vasár. 35 l

Meyssens C

rezim. Beis

1664

Rónai jegyz. VII

Szamos mettzet

Kovács András muzeumi szolga

IX. 20.

Meyssens, Cornel

1671

l.

A Múbarát

1921. 268. l

Péter János, Könyvtári polca

IX. 78.

Küküllő.

A háttérben jobbra Küküll
Szelesen innen balra a török 1
áll, jobbra pedig az erdélyi 1
gát állitották rendbe, melyek
dik kiséretével. Felirata:

balról

BATTAGLIA TRA TVRCHI, E

alól jobbra: C. Meissens fe, V
magyarázó szövegének kezdete:
del Principe Abbafi.
fölül jobbra: 99.

Rm., mér. a rl. 2

Szn. 21
332-900

T. 5759.

ő várát látjuk, az előtérben pedig
ovasság mögött ~~Kemény János~~ csapata L Abafi
ovasságot és a fejedelem gyalogsá-
felé két lovas előkelőség közele-

I Kemény János

L KEMNI IANNOS PRINCIPE DI TRANSILVANIA

iennae.
A. Kochelsburg és befejezése: M. Gente

9.4 : 37.2 cm.

4-900
-166.

János Kázmér:

Mellig, kissé balra nézve, négyszegletes hátterű tojásdad medaillonban. Göndör parókájának fürtjei vállaira omlanak, bajusza kicsiny s arcza leberetvált. Vértbe van öltözve, nyakkendője csipkéből való s a bal vállon átvetett kendő felett az aranygyapjásrend jelvényét látjuk. Felirata a kép alatt két sorban:

„Giovanni Casimiro Re Di Polonia, E Di Sve-
Tia Gran Dvca Di Litvania &c. Anno 1668"

s legalól jobbra: „Cōr, Meÿssens, Fe. Viennae."

Rézkarcz, méretei a hátternek 18.9 : 15.5 s a rézlapnak 24.1 : 15.9 cm.

Ltfa 8107.

39/94 No 546.

János fhg:

Mellig, kissé balra, négyszögletes hátterű tojásdad medaillonban. Hosszú haja vállaira omlik, bajusza kicsiny és szakála nincs. Vértbe van öltözve, mely felett rendjelt és bal vállán átvetve kendőt visel. Csipkeszegésű széles gallérja lehajtott. Felirata a kép alatt három sorban:

„Don Giovanni D'Austria Generalissimo De Tutte L'Armi Di S. M^TA Catt^A Nelle Spagne Anno. 1665."

s legalól jobbra: „Cor. Meÿssens, Fe, Viennae".

Rézkarc, méretei a háttérnek 18.5: 15.2 s a rézlapnak 24.2: 16.2 c/m.

Ltfa 8106.

39/94 N° 513.

Tokaj (?) T. 6495.

E lapon középütt a vár ostromának térrajzát szemléljük az ostromló csapatok ~~xxx xxxxxxxxx~~ állásának feltüntetésével.
Felirata
fölül jobbra: 405.
alól jobbra: C. Meyssens fe. Vina.

Rm., mér. a rl. 33.4: 40 cm.

140-95

Küküllő. T. 5759.

A háttérben jobbra Küküllő várát látjuk, az előtérben pedig Szelesen innen balra a török lovasság mögött ~~Kemény János~~ csapata áll, jobbra pedig az erdélyi lovasságot és I. fejedelem gyalogságát állitották rendbe, melyek felé két lovas előkelőség közeledik kiséretével. Felirata:

BATTAGLIA TRA TVRCHI, EL KEMNI IANNOS PRINCIPE DI TRANSILVANIA

alól jobbra: C. ~~Meissens fe,~~ Viennae.
magyarázó szövegének kezdete: A. Kochelsburg és befejezése: M. Gente del Principe Abbafi.
fölül jobbra: 99.

Rm., mér. a rl. 29.4 : 37.2 cm.

Szn. 214-900
332-900-166.

Frangepan Fr. Kristóf kivégeztetése:

A második udvaron balra a „P. Guardiano" (A) és az „Il Compagno del Padre Guardiano" (C) körött feszülettel kezében áll Frangepan Ferencz Kristof (B) s hallgatja az erkélyen az „Il Signor Giude della Città" (G) mellett álló: „Il Scrinano del Giudizio della Città" – t (H) „che legge la sentenza". Mögöttük az egyik oldalon az (I) örök s a másikon a „Gl'Assessori del Giudizio della Città" (F) láthatók. Frangepán előtt s mögött az „Il Signor Capitan dell Honore" (D) parancsnoksága allatt lévő „La Guardia della Compagnia" (K) foglalt állást. Az erkélyen az emlitetteken kivül még „Il Signor Abele" (E) s „Il Signor Militor" (F) van jelen s az udvaron, az apród, meg néhány nr és hölgy tünik szemünkbe. Fölirataí balra

fölül: „N° 9" s

alól: „Corn. Meyssens sculp."

Reimetszet, méretei a vonalkeretet véve 17.3: 27.8. c/m

Nádasdi Fer. kivégeztetése:

A bolthajtásos terem közepén fekete lepellel borított széken bekötött szemekkel és összetett kezekkel ül „Il Nádasdi" (E) s az „Il Carnefice Michele Langmann" [F] halálos csapásra emeli a pallost. Balra a „L'Altare" (A) előtt „P. Raffaele" (B) áll s a baljában lévő feszületet magasra emeli. A kivégzendő mögött „Il Paggio francesco Gorffi" (G) tűnik szemünkbe, míg jobbra az emelkedett helyen s a lóczán az „Il Sig. Giudice della Città con i suoi Assessori" (K.) ülnek. A bal kezét csipőjére tevő biró: Moser-en innen a bakó segédje van s a hattérben a korláttal elkeritett helyen a közönség foglal helyes s ennek köréből a bal sarkon „C"-vel „Il Signor Meninski Interprete Cesareo" s „D"-vel „Il Chiaus Turco" van kiemelve. A kivégzés helyén, hol a „La Porta della Stanza" az „I" s a „La fornace nella stanza" a „H" betüvel van megjelölve a földön Langmann köpenyege s kalapja hever. Fölíratai

a felső jobb sarkon: „N° 3." s a
bal sarokban alól: „C. Meijssens. sc."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretet véve 17.7 : 27.9 c/m.

Ltfza 2108

Kemény János:

Mellig, négynyolczad balta, tojásdad medaillonban. Jobb kiében jogart tart. Prémes kalpagját toll díszíti s rövid haját, bajuszt és szakált hord. Vértjét virágok ékesítik. Felirata a kép alatt két sorban:

„Giovanni Kemni Volgarmente Detto Kem-
ni Janos Principe Di Transilvania, Anno 1662"

fölül jobbra: „99",
s legalól jobbra: „Cōr. Meyssens Fe. Viennae."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 19.3 : 15.7 s a réslapnak 24.3 : 16.1 Cm.

Ltfa 2537.

Károly Miksa hg:

Mellig, balra, négyszögletes háttérrel tojásdad medaillonban. Gön-
dör parókájának fürtjei vállaira omlanak s arcza s bajusza leberet-
vált. Nyakkendőjének csipkevégei lelógnak, vállon átvetett kendőjén em-
léke nyugszik s vértjének mellén kereszt látható. Felirata a kép alatt
két sorban:

„Carlo Emanuel Duca Di Savoia Principe
Di Piemonte &c. Anno 1863."

s legalól jobbra: „Cor. Meijssens, Fe, Viennae."

Rézmetszet, méretei a háttérnek 12.2: 24.1 s a rézlapnak 15.3:
16 c/m.

Lasza 8112.

39/94 N° 31.

Nádasdi Ferenc teteme:

Az előtér közepén fekete posztóval bevont állványon a koporsóban fejjel jobbra fekszik az „Il Corpo morto del Nadasdi" (E) A tetem körül bárdos és fegyveres őrök vannak s közvetlenül a koporsónál a fejnél egy katonát s oldalt a két hölgy között két birósági személyt s egy kis fiut látunk. Balról egy úr s egy hölgy beszélgetve közeledik s előttök egy kis kutya fut; jobbra pedig egy másik hölgy távozik az öt kisérő tiszt társaságában. A háttérben az pilléreken nyugvó folyósón túl fegyveres őröket látunk. Az épületek közül balra a „La Casa della Cittadinanza Rath Haus" (A), s jobbra a „La stanza del fondo, e la Cancellaria delli Borgesi di Vienna" (C) sa „La scala nella Cancellaria della Città" (D), mig keresztben az „Il Corridore dalla stanza del Consiglio, nella stanza del fondo" (B) áll. Fölíratai

a felső jobb sarkon: „No 4" s
alól jobbra: „Corn. Meyssens sculp."

Reimethet, méretei a vonalkeretet véve 17.4: 27.7. /m.

Nádasdi Ferenc gr:

Kivégeztetésének helye. A háttérben épület csoport áll, hol balra a „La Stanza nella Casa Prouinciale doue il Nadasdi staua prigione" (A), a „La scala per laquale fù condotto à basso" (B), a „La sala nella Casa Prouinziale" (C) s a „La Porta doue montò in Carrozza, e condotto nella Casa della Cittadinanza" (D) van megjelölve. Az előtérben számos őr teljesíti kötelességét s várja az „Il Sig. Sargente Maggiore Conte di Thann" parancsait, ki lóháton ül, s a ki mögött egy kutya tűnik szemünkbe. Balra két s jobbra hét tagú társaság s az épületek ablakaiból számosan nézik, hogy a kapú alatt haladó hintóban miképen szállítják gr. Nádasdit. Fölirataí

a felső jobb sarkon: „No 1"

s alól középütt: „Corn. Meyssens sculp."

Rézmetszet; méretei a vonalkeretet véve: 17.7 : 28. c/m.

Perfetta, e veridica relatione delli processi criminali et essecutioni delli medesimi, fattasi contro li trè conti Fr. Nádasdi, P. de Zrin, e Fr. Chr. Frangepani. Vienna da Matteo Cosmoroüio. 1671.

Zrinyi Péter:

A kerem közepén a leterített asztalnál jobbra „Il Zrin" (G) áll, ki jobb kezét szivére teszi s vele „Il Signor Secretario Podestà" (D) beszél. Mögöttük a „Li Concellisti secreti della Cancellaria dell' Austria Inferiore & altre simile persone" (E–F) vannak. Balra a „Commissarij Cesarei" láthatók, kik közül a botjára-támaszkodó „Il Signor d'Abele" (B) s az „Il Signor Molitor" (C) jobbjait keblére téve s baljait csipőjére támaszva figyel. Az ablaknál iróasztal van, melyen kalamáris s papiros van s előtte az „Il Signor Capitano dell' Honore lib. Barone" (A) csipőre tett kézzel nézi a történendőket. Föliratai

föliül jobbra: „N° 5"
s alól jobbra: „Corn. Meyssens sculp."

Részletes, méretei a vonalzatot véve: 17.6 : 27.2 cm.

Zrinyi Pétert a vesztőhelyre kísérik:

A háttérben a „La Piazza del Palazzo Cesareo" (A), a „La Porta del Palazzo" (B) és a „L'Arsenale Cesareo" (C) látható s a kapú előtt deszkakerités van húzva. Jobbra az előtérben két fogatú hintó hajt, melyben Zrinyi (D) s vele szemben az „Il Signor Giudice della Città" (E) s az „Il Signor Capitano dell' Honore" (F) ül. Az őrőktől kísért hintó előtt hajdon fővel a „L'assessori del Giudicio della Città & la guardia" (G) haladnak. A fegyvertár mellett s az előtérben balra, hol egy fa is díszlik, nagy számú férfi s női közönség nézi a menetet. Feliratai

fölül jobbra: „No 6" s
alól jobbra: „Corn. Meyssens sculp".

Rézmethet; méretei a vonalkeretet véve 17-7 : 27.8. c/m.

Zrinyi Péter kivégeztetésének részlete:

A birák a vesztőhelyre mennek. A piaczon balra a katonaság van felállítva, mely lőkészen várja az utasítást. Az első sor mögött áll: „Il Signor Capitan Guglielmo Ocherlein, suo Tenente Adamo Seidel, & Alfiere Gio: Christoforo Morlin", (A) „Il Signor Capitan Francesco Bernhard, suo Tenente Girolamo Grad, & Alfiere Giovan Christoforo Gerebel", (B) „Il Signor Capitan Martino Beer suo Tenente Andrea Ott, & Alfiere Georgio Pichler", (C) és „Il Signor Capitan Antonio Kläffl suo Tenente Magno Suinghammer, & Alfiere Giorgio Köffer" (D). Jobbra a két fogatos hintóban az „Il Signor d'Abele" (J), az „Il Signor Molitor" (K) és az „Il Signor Secretario Podestà" (L) mennek feladatuk teljesítésére. A hintó előtt és után „Diuersi Aggionti, e Seruitori delli Signori Commissarij" (O) haladnak s az egyik őrt kutyája is követi. A menetet az „Il Consiglio Interiore, & esteriere" (M) s „Diuersi Genti (N) nézik s a téren férfiak s nők beszélgetnek s járkalnak. A háttérbeli épületek körül „F"-fel a „La Porta nuova della Chiesa" s „G"-vel a „La Casa della Cittadinanza" van megjelelve. Feliratai

a felső bal sarokban: „N° 8." s

az alsóban: „Corn. Meyssens sculp".

Rézmetszet, méretei a vonalkeretet véve 27.2 : 34.7

Abafi Mihály:

Mellig, négynyolczad balra, tojásdad medaillonban. Bal kezében jogart tart, melynek végein szárnyak vannak. Prémes kucsmáját toll díszíti s rövid hajat, bajuszt és szakált hord. Díszes vértbe van öltözve s felette láncon emlék lóg arczképpel. Felirata a kép alatt két sorban:

„Michiele Abaffi Principe Di Transilvania &.
Anno, 1666."

fölül jobbra: „34"
s legalól jobbra: „Cor Meÿssens, Fe, Viennae"

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 19.6:16.4 Cm

Ltsa 594.

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Mint bánt örökiti meg Zrinyi Pétert ábrázoló metszete. Bécsben, I, Lipót alatt kiadott müben. A kivégzés képeit is ő sokszorositotta. Jó németalföldi előkép után/Katalógus IX.-3.ábra/. Már herkulesi testalkat, oroszlánkoponya, maga elé mélázó tekintet. Jó művészi kvalitású, kiemelkedik a könyv szinvonalából. 182.old. 24.jegyz

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei
177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve
1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

---- ---

Az önálló portrék az összeesküvés vezéregyéniségeit bemutató sorozatokba rendeződtek, Így Zrinyi Péter TOORENVLIET-MEYSSENS metszetétől inspirált képmásának/Katalógus IX/1./Nádasdy ugyancsak Prirato művében megjelent ábrázolása nyomán készült portréja a megfelelője.
184.old. 26,jegyz

JENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei
177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve
1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Zrínyi Péter és Frangepán Ferenc iránti érdeklődést a múlt század közepén a Widemann-és a Toorenvliet-Meyssens-féle metszet-portré nyomán Zágrábban és Bécsben készült litográfiák elégitették ki. 187.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Az összeesküvő Bónis Ferencet Nádasdy loretomi képmésának forditott változatában mutatja be a IX/3, IX/7, IX/8. számú ábrázolás. 184.old. 70.jegyz

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei
177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magyar Nemz. Múz. Évkönyve
1970. Bpest

Corn

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Az összes kövek kivégzéséről készült metszeteken Zrinyi esetében a Toorenvliet-Meyssens portré, Nádasdynál a Philipp Kilian készítette kettős arckép volt a minta, mely feleségével együtt a loretomi kolostor alapitójaként mutatja be. 184.old. 29.jegyz

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Pétre arcképei
177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy.Nemz.Muz.Évkönyve
1970.Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

A Toorenvliet-Meyssens metszet utóljára mutatta be dicsőségének teljében Zrínyi ~~Miklóst~~ Pétert, s a tragikus végét megörökítő röplapok nagy része is ezt az ikonográfiai tipust vette mintául/Katalógus IX/1.-IX/11./.
184.old. 4.ábra. Fekete repr.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrínyi Péter arcképei
177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve
1970.Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katlógus IX. Félalak ovális keretben/3.ábra/.Rézmetszet 25,3+17.8 cm.Szignatúra:I.Toorenvliet.delin.-Cor.Meyssens Fe.Viennae.Priorato,G.,Storia di Leopoldo Cesare II./Vienna 1670/.368-369 között.MTKcs.4708. 189.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz,Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/2. Félalak a Meyssens-féle metszettel ellentétes beállitásban, háttérben a kivégzési jelenet. A kép alatt 8 soros német vers. Rézmetszet, 18.6+12.2 cm. 1671. Wien, Nationalbibliothek, Pg.129.o22:I/5/. 189.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSNH

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/5. Mellkép ovális keretben, a Meyssens-féle portré kicsinyített változata, Nádasdy, Frangepán arcképével együtt röplap illusztráción. A portrék alatt kivégzésük jelenete és háromhasábos német szöveg. Papir, rézmetszet, 15.8+29.6 cm./Képméret/. MTKcs. 11727. 189.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

KAtalógus IX/9. Mellkép ovális keretben, a Meyssens-féle portré forditott, kicsinyitett változata, alatta kivégzésének jelenete, ugyancsak Meyssens metszete után. Rézmetszet, 13.4+7.9 cm. Szignatúra: COTTHOFFER sc:/Historia della Ribellione d'Vungheria di Andrea Angelini Bontempi/Dresden, 1672/. 314-315 között. OSzK App.H.966. 190.old

[illegible]ERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei
177.old

[illegible]OLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI.
1970. Budapest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/7. Mellkép nyolcszögletü keretben, a Meyssens-féle portré egyező beállitású, kicsin itett változata. Nádasdy, Frangepán, Bónis képmásával, a kivégzési képpel és Nádasdy közszemlére kitett hlttestének ábrázolásával, röplapon. 54 soros verses és 24 soros prózai szöveg. Rézmetszet, 17+13.1 cm./képméret/. 1671. MTKcs. 3454. OSzK Röplapgyüjt. 712/a. 190. old

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei
177. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI.
1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/1. Félalak ovális keretben, a Katalógus IX-el ellentétes beállitásban Háttérben ablaknyiláson kitekintés a kivégzés jelenetre. A kép alatt 8 soros vers és halálos itélet felolvasásának részletei németül. Néhány részletében a MEYSSENS-féle metszetsorozat megfelelő darabjától inspirált jelenete. Rézmetszet, 24.7+16.3 cm. 1671. MTKos.55.477. 189.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter aroképei
177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI.
1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/4. Mellkép ovális keretben, Meyssens-féle portré forditott, kicsinyitett változata, Nádasdy, Frangepán arcképével egy lapon/4.ábra/. A portrék alatt kivégzésük jelenete és 8 soros német vers. Rézmetszet és karc, 28.1+36,8 cm. Szignatúra: Sebastian van Dryweghen f./Ausführliche und Warhafftige Beschreibung Wie es mit denen Criminal-Processen.../Prag 1671/. főcimlap előtt. OSzK. Régi és ritka nyomtatványok oszt. RMK.III.25[illegible]272. 189.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/10. Vállkép négyszögletes keretben. A Meyssens-féle portré kicsinyitett és az arcvonásokban meglehetősen eltorzitott változata. Nádasdy, Frangepán és Tattenbach arcképével egy lapon. Rézmetszet, 14.5+ 8.1 cm. MTKcs. 11724. 190. old

CENNERNÉ WILHELME GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177. o

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/5a. Katalógus IX/5 Meyssens lemeznek kopott és később átdolgozott változata. Ausführliche und Warhafftige Beschreibung Wie es mit denen Criminal-Processen.../Nürnberg, 1671/. melléklete. Orsz. Levéltár Könyvtára. 8/431. 190. old

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/8. Mellkép nyolcszögletü keretben, a Meyssens-féle portré egyező beállitású, kicsinyitett változataNádasdy, Frangepán és Bónis képmásával, a kivégzési képpel és Nádasdy közszemlére kitett holttestének ábrázolásával egy lapon. Rézmetszet, 16.2+18.8 cm. 1671.
MTKos. 3455. 190.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter aroképei
177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI.
1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/6. Félalak nyolcszögletü keretben, a Meyssens-féle portré forditott, kicsinyitett változata. Frange pán arcképével és a portrék alatt kivégzésük képével. Alól 8 soros német vers. Rézmetszet, 21+13.7 cm. 1671. Szignatúra: Lerch f. MTKcs. 4716. Csonka példány. 190. old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

KATALÓGUS VII/1. Mellkép ovális keretben, a Hendricx-féle portré kicsinyített változata. Rézmetszet, 17.1+11.8 cm. 1663/64. Szignatúra: CornelisMeyssens sculpsit-Ioannes Meyssens excudit. MTKos. 4703. Megforditott, háttérben és feliratban eltérő, szignálatlan változatát lásd MTKos. 4345. sz. alatt, mint Thököly Imre portréját. 189. old

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

Cornelis Meissens, grafikus

KATALÓGUS IX/11. Félalak ovális keretben, a Meyssens-fé féle portré forditott, kicsinyitett változata Nádasdy Nádasdy és Frangepán arcképével és Nádasdy kivégzésének jelenetével egy lapon. Rézmetszet 26+17.8 cm. Szignatúra: I.B.Jongelinox.scu.Ant./XVII.-XVIII.sz.fordulója. MTKos.9755. 190.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI. 1970. Budapest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/za. Katalógus IX/6/Zrinyi Péter/. xxxx ezzel a lemezzel képben és a felirat szövegében megegyező, a szedésben eltérő változat. Warhafftige uhd ausführliche Relation, Wie die Vngarischen Rebellen.../Lipcse 1671/. főcímlapja előtt. OSzK. Régi és ritka nyomtatvány ok osztálya. RMK. III. 2569. 189. old

ORNNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

A Toorenvliet-Meyssens metszet utóljára mutatta be dicsősége teljében Zrinyi Péterét, s a trgaikus véget megörökítő röplapok nagy része is ezt az ikonográfiai tipust vette mintául./Katalógus IX/1.-IX/11./A történeti mü, melynek illusztrációja volt, Béc ben jelent meg, ide nyúltak vissza az itéletet igazolni akaró propagahda röpiratok di zitői is. 184.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Mint bánt örökiti meg Zrinyi Pétert ábrázoló metszete. Bécsben, I, Lipót alatt kiadott müben. A kivégzés képeit is ő sokszorositotta. Jó németalföldi előkép után/Katalógus IX.-3.ábra/. Már herkulesi testalkat, oroszlánkoponya, maga elé mélázó tekintet. Jó művészi kvalitású, kiemelkedik a könyv szinvonalából. 182.old. 24.jegyz. 3.ábra. Fekete repr. 187.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Az összesküvők kivégzéséről csak egy festmény. A képmások alatt elhelyezett kivégzés-ábrázolások közül kettő, Zrinyié és Frangepáné egy korábbi röplap nyomán készült, amely a MEYSSENS-féle portré kicsinyített változata./Katalógus IX/5./. 186.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXX. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve 1970. Bpest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Bécsben I.Lipót uralkodásának elejét tárgyaló műben Nádasdy, Zrinyi, Frangepán, Tattenbach képmásai mellett több variációban csoportképek. Az önálló portrék is az összeesküvés vezéregyéniségeit bemutató sorozatokba rendeződtek. 184.old

JENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA, XXI. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve 1970. Budapest

CORNELIS MEYSSENS, grafikus

Katalógus IX/3. Zrinyi Péter félalakja, a Meyssens-féle portré kicsinyitett változata. Nádasdy, Frangepan, Bónis portréjával egy lapon. Rézmetszet, 13.6+12.2 cm. Warhafftige und ausführliche Relation, Wie die Vngarischen Rebellen.../Wien ~~XX~~ 1671/. főcimlap előtt. OSzK. Régi és ritka nyomtatványok osztálya. RMK. III. 2557. 189. old

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

C. Meyssens

sézmetszetét (Nádasdy F. kivégzése; helttesta a bécsi vár oskára udvarán) közli, ő mesen 12 metszetét említi

Rózsa György: Nádasdy Ferenc és a művészet. - Művtört.Ért. 197o.3.sz. 185-2o2. 1.

193-194.

C. Meyssens

vérmelnelett ~~Kádasdy~~ Ferenc kivégzéséről
~~Kösli~~

~~Bloem, A. rajzoló~~

Meysens, Cor

nincs led

becsi rezni-

Gróf Draskovich
Miklós archépe
fentich nüve

Repr

Széchy Károly

Gróf Zrinyi Miklós
1620-1664. III. k.
M. Tört. Életr. Bp. 1900
29. l.

ólitásra,a debreceni református kollégium
lékek Országos Bizottsága a következőket

collégium épületét neoklasszikus stilus-
/1755-1819/ tervezte.Épült 1813-15-ben.
e müemléki jellege vitathatatlan.A főhom-
emeleti ablakainak,valamint a kapuknak
t fejek /görög bölcsek képmásai/ diszi-

enováltak.Belsejét legutóbb 1938-ban,
1941-ben.Az utobbi munkálatok még nincse
kövekben lévő faragványok már évtizedek-
otban voltak,hogy az 1923-iki helyreálli-

a nemzet kebelében szunnyadt. Bár első ifjúsága Pázmány Péter szeme előtt folyt le, s ő maga is buzgó katholikus volt: kölcsönös méltányosság alapján békét akart a protestánsokkal az országban benn; kifelé pedig benső szövetséget a protestáns Erdélylyel, melynek fejedelmi székén, úgy látszék, a Rákóczy-ház teljesen megszilárdult.

I. Rákóczy Györgyöt követte fia, II. Rákóczy György (1648), ki hét éves kis fiát, I. Rákóczy Ferenczet is fejedelemmé választatta (1652 február 18). De épen Erdélyből jött új veszedelem. II. Rákóczy György minden áron el akarta nyerni a lengyel koronát, melynek fénye Báthory István óta már nem egy erdélyi fejedelem szemét kápráztatta. A svédekkel szövetkezve, a magyar kormány lebeszélése daczára, Lengyelországba tört, de kudarczot vallott, és seregét elvesztve, kénytelen volt hazatérni (1657). A porta, mely eleve nem tudta és később határozottan megtiltotta a Lengyelország ellen való támadást, letette őt és rájok parancsolt az erdélyiekre, hogy válaszszanak más fejedelmet. II. Rákóczy György ellentállott és irtózatos pusztúlást zúdított ezzel hazájára. Török, tatár, moldvai, oláh hadak (1658 aug.) a Barczaságtól kezdve Nagy-Váradig

II. Rákóczy György.

Om I.

végig viharzottak az országon, Gyula-Fehérvárt a fejedelmi lakkal, a Bethlen-tanodával, a fejedelmek sírboltjával együtt feldúlták, kirabolták, Bethlen Gábor könyvtárát halomra hányva felégették. II. Rákóczy György — mint hajdan Báthory Zsigmond — nem tudta mit csináljon. Le is mondott, meg is maradt fejedelemnek és I. Lipót király karjaiba vetette magát.

I. Lipót, ki bátyjának, IV. Ferdinándnak kora halála után (1654 júl. 9) atyját, III. Ferdinándot a trónon követte (1657 április 8), nem nézhette nyugodtan, hogy Erdélyt a török szorosabb kötelékkel fűzze magához, mint eddig, vagy talán teljesen el is foglalja. De háborút sem akart volna a törökkel, bár magyar tanácsosai arra tüzelték. A csekély támogatás, melyet II. Rákóczy Györgynek nyújtott, nem tudta azt megmenteni. A fenesi csatában, 1660 május 22-én, a török győzött. II. Rákóczy György halálosan megsebesült, és néhány nap múlva meghalt (június 7). A török pedig Nagy-Váradot, az erdélyi magyar részek főhelyét, 1660 augusztus 27-én vitéz védelem után capitulatióval megvette. Nem volt szerencsésebb *Kemény* János sem,

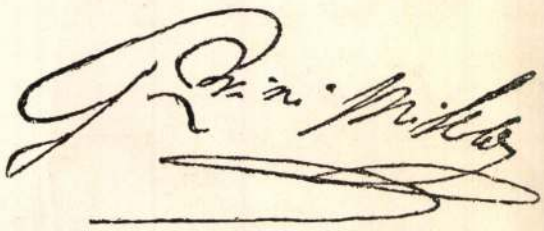

Zrinyi Miklós a költő névaláírása.

kit a törökellenes párt az erdélyi fejedelmi székre emelt (1661 január 1). A török *Apaffy* Mihályt választatta meg ellenében (1661 szept. 14) és Kemény János 1662 január 23-án Segesvárnál csatát vesztve elesett. I. Lipótnak Montecuccoli Rajmond, ez újkori Fabius Cunctator vezérlete alatt álló serege nem igen segítette; de e kevés segély is elég volt Köprili Ahmed nagyvezérnek, hogy háborút kezdjen a magyar király ellen.

1663 aug. 25-én a török sereg megvette Érsek-Ujvárt. Montecuccoli csekély hadával csak védelemre szorítkozott; de a *Zrinyiek:* Miklós és öcscse, a híres, erős, vitéz Péter, megmentették a magyar fegyverek becsületét. Miklós már régen kivánta s örömmel üdvözölte a háborút, melyet Erdély megmentésére, a magyar nemzet megmaradására szükségesnek tartott. Már 1660-ban, mikor a török Váradot ostromolta, el akarta foglalni Kanizsát, melyet váratlanúl egy tűzvész romba döntött, védtelenné tett; de letiltották, s ő kardját földhöz vágva, engedelmeskedett. A következő évben (1660) a Murán túl, közel a Mura és Dráva összefolyásához, török zsákmányból egy kis erődöt épített, Uj-Zrin várát, mely kitörő kapu gyanánt szolgált neki az ellenséges földre s a törököket rendkivül felháborította,

Meyssens Cornelis, rézmetsző, 1640 előtt-1673 után.

Kanizsa, a vár és környéke, az ostromlók táborának és ütegeinek térképszerü ábrázolása. Az 1664-es ostrom. A me metszet 1670-ből. Szignatúra: C. Meyssens, fe. Vien. MTKcs. 480. t. 47. Katalógus. 235.o. 32.7+38.4 cm.

Gennerné Wilhelmb Gizella: Zrinyi Miklós a költő hadjáratainak grafikus ábrázolásai. 225.o.

Folia Archaeologica. - III. 1961. Bpest. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp.

Cornelis Meyssen rézmetsző

Katalógus (X) 1. Zrínyi Miklós mellképe ovális keretben, kicsinyítve: Zrínyi címer Rézmetszet 17·4×11·9 cm 1663/64. Szignatúra: Cornelis Meyssens ~~sclo~~ sculp. - Joannes Meyssens excudit. ~~Fd~~ MT Kcs 4692. 205 old.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Zrínyi Miklós, a költő arcképeinek ikonográfiája. 187.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bpest

MDK

Joan. Meyssens

II.Rákóczy György, rézm.

Tört. Képcs. graf. kiáll. 1907. 48 l.

Meyssens MDK

[illegible]

Kemény János erdélyi fejedelem, rézm.

Tört. Képcs. graf. kiáll. 19o7. 5o l.

MDK

Meyssens

Apaffi Mihály, rézm.

Tört.,Képcs. graf. kiáll. 19o7. 51-52 l.

IOANNES MEYSENNS, grafikus

KATALÓGUS VII/1. Mellkép ovális keretben, a Hendricx-féle portré kicsinyített változata. Rézmetszet, 17.1+11.8 cm. 1663/64. Szignatúra: CornelisMeyssens sculpsit-Ioannes Meyssens excudit. MTKos. 470[illegible]. Megforditott, háttérben s feliratban eltérő, szignálatlan változatát lásd MTKos. 4345.sz.alatt, mint Thököly Imre portréját. 189.old

ERNNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI. 1970.Bpest

Meissens C.

becsi verim -

Nagyszöllösi ütközet

1662.

repr.

Lukinich Bethlen

219-l.

KIRÁLYI MAGYAR
TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT
BUDAPEST,
VIII., ESZTERHÁZY-U. 16.

Telefon: József 5—02.

A Műemlékek Országos
Bizottsága Tekintetes
Elnökségének

Budapest

Gloszay Lajos Elnök Ur Ő
Méltósága megbízásából van
szerencsém értesíteni a Tekintetes
Elnökséget, hogy 316/1916. n.

Meyssens Cornelis

1620-as évek

Szabad Művészet

1957. 340. l.

M. KIR. KÖZPONTI
STATISZTIKAI HIVATAL.

5100 eln. szám.

Kö

A csatolt címtár
azzal a kéréssel megküld
megfelelőleg kiigazítani és
szíveskedjék.

Budapest, 19

Meytens

festő

Mária Terézia "

" Lotharingiai Ferenc "

Nemz. Képcsarnokban,

Fejős J.: A Nemz. Képcsarnok alapító Egy. története

Művészettörténeti Értesítő 1957 II évf. 1 sz.

42. l.

MEYTENS.festő

A bécsi Képzőművészeti Akadémia igazgatója.Köpp Farkas,Keresztély festő fia,Kismartoni születésü,tizennégy éves korában már az akdémián tanúl Mayers Meytens vezetése alatt. 266.old.5.jegyz.

PUSZTAI LÁSZLÓ: Köpp Farkas kismartoni festő képe a solymári r.k.templomban 264.old.

M.D.K.

MEYTENS, (Mytens) Martin festő

szül. 1695 - Stockholm, megh. 1770 Wien

1740 Esterházy Pál ng. 2 arcképe

1741 Esterházy Pál és neje arcképe

Esterházy miniatűr arcképek

1743 Bánffy Dénes arcképe

Mária Terézia és lotharingiai Ferenc arcképe

Páffy család arcképe

Gyarás XVIII.sz. 136, 201, 236, 238, 245, 254, 261,

MŰFUM
GALÉRIA
PÉCS, KÁPTALAN U. 4.

Martin van MEYTENS: Mária Anna (1718-1744)
osztrák császári hercegnő, 1736 előtt

A Janus Pannonius Múzeum tisztelettel meghívja
Önt és kísérőit az

URALKODÓK, SZENTEK ÉS AMATŐRÖK

XVIII. századi portré-miniatűrök
a Habsburg-Lotharingiai Házból

című kiállítás megnyitására,
1999. július 23.-án, pénteken délután 4 órára,
a Múzeum Galériába
(Pécs, Káptalan u. 4.)

A vendégeket köszönti
BOKOR Béla
a Baranya Megyei Közgyűlés alelnöke

A kiállítást megnyitja
SOMOGYVÁRI Imre
az Osztrák Köztársaság tiszteletbeli konzulja

Az ünnepélyes esemény támogatója:
MOLNÁR Tamás villányi borosgazda

A kiállítás megtekinthető 1999. augusztus 29.-ig,
naponta 10-18 óráig. Szünnap: hétfő.

MDK

Meytens Martin

Mária Terézia arcképe, o.

" " "

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MEYTENS, MARTIN VAN (1696—1770): MÁRIA TERÉZIA

Bécsi volt magyar testőrségi palota

MAGYAR MŰVÉSZET
1930.

ványa, Lawillier dolgozta ki: ez egy orvosi leckét ábrázol, Lévi doktorral, a Beaujon-kórházban.

Jóllehet Bourdelle szobrász volt mindenekelőtt, aki a kemény anyagból nagy és megható műveket formált, nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az agyag gyúrása mellett képeket és freskókat is festett s csomó igen finom pasztellt és tömérdek rajzvázlatot is hagyott ránk.

Mester volt a szó teljes értelmében s rajongását, friss érzékenységét, amelyet haláláig megóvott, a mások lelkébe is átplántálta. Tisztelői, tanítványai a világ minden részéből jöttek, hogy ellessék művészete titkát és hogy melegedhessenek művészete fényénél. Az idegeneket, akárcsak Rodin, előbb meghódította, mint a franciákat. Prágában, ahol sok barátja volt, már 1909-ben kiállítást rendezett; 1928 végén Bruxelles-ben 113 művet mutatott be nagyszámú belga tisztelőinek; kiállított még Baselben, azonkívül Londonban. A párisiak hódolata fájdalom már csak posthumus hódolat: az Orangerieben, Monet nympheái mellett mutatták be egyetemes művészetét: szobrokat, képeket és rajzokat, amelyek itt kapták meg végre a közvélemény végleges elismerését. Bourdelle-nek sokáig kellett várnia a hivatalos kitüntetésekre: a Becsületrend lovagjává 1909-ben, tisztjévé csak 1919-ben, parancsnokává pedig 1924-ben avatták. A lengyelek, belgák, csehek szintén elhalmozták kitüntetéseikkel; tagja volt az anvers-i Akadémiának, sőt a montaubaninak is, 1928 óta, amire, szülőhelyéről lévén szó, különösen büszke volt.

Halálának szinte a másnapján kissé korai volna még Bourdelle végleges helyét kijelölni a művészettörténet keretében; ehhez az idő próbája kell, amely elhomályosítja a másodrangúakat s előtérbe állítja a lángelméket. Bizonyos, hogy Bourdelle máris uralkodik a maga kora felett. Rodin után, aki a lázas, vibráló műveket kedvelte s a túlzott mozgalmasság révén iparkodott a szenvedélyeket kifejezni, Bourdelle a szobrászművészetet nemesebb és egészségesebb útra tereli. Visszatér a hagyományokhoz és mint a nagy korokban, az antik vagy a középkori művészetben, a szobrászatot aláveti az építészetnek. Ilymódon neki köszönhető, hogy a szobrászat újra rátért legigazabb hivatására. Változatos művészetét, egész életén keresztül, ugyanez az egy elv kormányozza: ezért is olyan egységes és egész. Bourdelle mindent síkokban, felületekben látott; s elsősorban, mint már többször mondták, *építő* volt. Ez értelmi tulajdonságát, szigorú logikusságát bámulatos teremtő képzelettel társította. Lírikus volt, poéta a maga ihletett óráiban, nagylelkű és hevülékeny, tele erkölcsi nemességgel s eszméit az emberiség legszentebb érzéseiből merítette. Művei fölemelik a lelket s ideális szférákba vonják.

Bourdelle azonban, elsősorban, csodálatos plasztikai érzékkel bírt. Szobrásznak született, anyagát alá tudta rendelni eszméjének s ez az anyag az ő keze alatt sírni, ordítani, énekelni tudott. Legkedvesebb munkája egy Apollo-fej volt, amelyet cél nélkül magának, a maga örömére alkotott, hódolatul a szépség és az örök ifjúság istenének, akinek kiválasztottjai közé tartozott. Bourdelle *művész* volt, a szónak legemelkedettebb értelmében, vagyis oly átható érzékenységű lény, akinek egyetlen rendeltetése, hogy szépet alkosson; e pár szóban benne van mindaz, amit még, dícséretképpen, az előzőkhöz hozzáfűzhetnénk.

JEANNE LEJEAUX
(École du Louvre)

MÁRIA TERÉZIA EMLÉKKIÁLLÍTÁS BÉCSBEN

A schönbrunni kastély emeleti termeiben Mária Terézia halálának százötvenéves fordulója alkalmával emlékkiállítás nyílott meg, amely méreteiben és jelentőségében messze fölülmúlja *a bécsi idegenforgalom emelését célzó, szokott tavaszi és nyári kiállításokat.*

Már maga a schönbrunni kastély a kiállítás legnagyszerűbb látnivalója. Építéstörténete a fantasztikum világába tévedt elgondolásával, tragikus megszakításaival, majd a reális adottságok kényszere alatt való megalkuvásaival csaknem specifikus emberi sors. Egy huszonhétéves, tetterős, ifjú király, I. József, vadaskertjének primitív kastélya helyére rezidenciát tervez, amely méreteiben és nagyszerűségében kelet csodáit juttatja eszünkbe, de amelynek *Fischer von Erlach*tól lefektetett első terve, ép gigantikus elgondolásánál fogva kivihetetlennek bizonyult. Az építkezés ugyanezen mester lényegesen leegyszerűsített második terve alapján 1695-ben indult meg, de József korai halála miatt már 1713-ban megakadt. Utódját, III. Károlyt nem érdekelte Schönbrunn, kedvelt bécsi kastélya a „Favorita", a mai Terézianum volt. Leányának, Mária Teréziának esküvője 1736-ban felszínre vetette a trónörökösnő állandó lakóhelyéül szánt schönbrunni kastély átépítésének, új berendezésének tervét, mely terv azonban csak a királynő uralkodásának első évtizedében valósult meg. Fischer von Erlach utódja ezidőben *Nicolaus Paccassi,* a görzi kőfaragó családból származott építész, ki elődjének teremtő fantáziája nélkül, de erős konstruktív és gyakorlati érzékkel az udvari építkezéseknek 1772-ig legfőbb vezetője volt. A hatvanas évek közepén ment végbe a kastély új berendezése. E munkálatok vezetője *Jaques André Lenoble,* egy francia decorateur volt, ki már az 1741-iki pozsonyi koronázás dekoratív munkáival a királynő elismerését nyerte meg, s az innsbrucki várban és a féltoronyi kastélyban végzett dekoratív munkáin keresztül a schönbrunni kastély belső berendezésének legfőbb intézője lett. Elismerése jeléül a királynőtől *Edler von Edlersberg* néven nemességet, s később grófi rangot nyert. A rákövetkező években a munka a kastély környékének méltó rendezésére s a mai nagyszerű park kivitelére irányult, melynek alapjait még Lotharingiai Ferenc vetette meg, s melynek megvalósítása a Hollandiából Bécsbe hívott *Adrian van Steckhoven* nevéhez fűződik. A hetvenes évek elején kapcsolódik bele a schönbrunni munkákba *Hohenberg* építész, kinek azontúl döntő szerep jutott főleg a kert architektonikus kialakításánál. Legnépszerűbb művei a kert legfelsőbb lezárásakép a kastéllyal szemben fekvő dombon épült Gloriette, valamint a kertet díszítő két romantikus kompozíció, az obeliszk és az ú. n. római rom. A kert plasztikai dísze, a megnyesett fákból képzett bosquettek mentén elhelyezett szobrok nagyrésze a Németországból Bécsbe származott *Wilhelm Beyer* „Hofstatuárius" műve.

A kastélynak a kiállítás céljaira igénybe nem vett földszintjéről a *Rottmayr* mennyezetképével díszített lépcsőházon („Blaue Stiege") keresztül a kastély repraesentatív emeleti termeibe érünk. Itt az osztrák mennyezetfestészet egy másik kiváló képviselőjére találunk, *Gregorio Guglielmire,* ki a rokokó-kor változott felfogásában az ú. n. kis és nagy galériában genreszerűen felfogott, allegorikus jeleneteket festett a Mária Terézia-korabeli hadsereg életéből. A szertartástermekhez hozzácsatlakozó appartementok nagyjában egységes díszítést és bútorozást mutatnak. A falak és mennyezetek fehér és arany díszítése kellemes összhangban olvad össze a bútorzat és függönyök vörös damasztszínével. Egyes termek falsíkjait *Peter van der Borcht* és *Daniel Leyniers* műhelyében szőtt XVIII-ik századi gobelinek, Konstantinápolyban szerzett eredeti indiai miniatűrök, porcellánborítások, arany-és lakk-kombinációkból alakított kínai tájképek díszítik. A kastély három emeleti szobáját ma is „Rosa-termek"-nek nevezik *Joseph Rosa* festő után, ki e szobákat 1763

MAGYAR MŰVÉSZET

1930.

és 1765 közt nagyméretű, felső-olasz és svájci tájképekkel díszítette. A padló rendszerint famozaik a legváltozatosabb mintákban és színekben. Az eredeti bútorok nagyrésze azonban a kastély ismételt átalakításainak esett áldozatul. Néhány meglepően szép arany-, ezüst- és gyöngyházzal berakott eredeti faliasztalkán kívül a mai bútorzat javarészt a XIX-ik század hatvanas éveinek új-rokokó ízlésében készült. Csak Ferenc József és Erzsébet királyné lakosztályaiban maradt meg az eredeti mult századi, kispolgárian egyszerű bútorzat.

Ezt az adott keretet a bécsi múzeumbarátok egyesülete, mint a kiállítás rendező bizottsága, a Mária Terézia-korabeli szobrászat, festészet, iparművészet, színház, zene alkotásaival és emlékeivel töltötte meg. A korképet szervesen kiegészítik építészeti tervek, politikai, társadalom- és művelődéstörténeti okiratok, mely utóbbiak sorában tekintélyes számban találunk magyar vonatkozásúakat. Olvasóinkat ehelyütt azonban főkép a képzőművészet emlékeiről óhajtjuk tájékoztatni.

A kiállításon szereplő építészeti emlékek egyáltalán nem nyujtanak áttekintést a Mária Terézia korában a birodalom egész területén folyó nagyarányú építkezésről, minthogy a legkülönbözőbb hivatalokban porladó építészeti tervek és rajzok összegyüjtését csak a legutóbbi időben kezdte meg az osztrák állami műemlékhivatal kiváló igazgatója, Dagobert Freynek kezdeményezésére. A kiállított tervek közt találjuk a Lotharingiai Ferenc által Bécsbe hívott építésznek, *Jadot*nak a bécsi Hofburg átépítésére vonatkozó tervét, a két nagy osztrák mesternek, *Fischer von Erlach*nak és *Hildebrandt*nak két homlokzatrajzát, *Paccassi*nak a laxenburgi és hetzendorfi kastélyok átépítésére vonatkozó tervrajzait, *Hohenberg*nek a Gloriette hegyének kiépítésére vonatkozó tervét és *Jadot*nak néhány francia és belga templom- és palotatervét. A nagyközönség figyelmét azonban mindezekfölött egy fából faragott templom-modell köti le, amely Hildebrandt tervei után a bécsi Piarista-templomot szemlélteti, s amelyet a kiváló Hildebrandt-kutató, Bruno Grimschitz fedezett fel a bécsi piarista-rendház padlásán. A tulajdonképpeni építőművészek mellett e korban is nagy szerepet játszottak a színház- és kulisszaépítészet mesterei, kiknek sorában különösen a *Burnacini* és *Galli-Bibiena* családok tagjai váltak ki. A színház a XVIII-ik század közepe táján oly virágkorát élte, amely csak Calderon, Shakespeare és Wagner Richard bayreuthi éveivel hasonlítható össze. A királynő maga is szenvedélyes színházlátogató volt („Spectacle müssen sein!"), fiatalabb éveiben mint énekesnő és drámai művésznő ismételten maga is közreműködött az udvar működvelő előadásain és Khevenhüller emlékirataiból tudjuk, hogy a színház mindvégig mily fontos szerepet játszott életében. A kiállítás két színpadmodellje és néhány vitrinben elhelyezett színház- és kulisszatervrajz a rokokó-korbeli bécsi színház érdekes emlékei.

Mint az építészetben, úgy a szobrászat terén is Mária Terézia ideje az epigonok kora. A nagy *Raphael Donner* még a királynő trónralépését követő évben meghalt, helyét kevésbbé önálló, alkalmazkodó művészek foglalták el, kiknek műveiben a donneri öntudatlan bensőség és mélység helyére a modorossággal határos gondolati tartalom lépett. Áll ez a nagy művész öccsére, *Matthäus Donner*re is, kinek az osztrák állami éremhivatal részére 1750-ben készített, a királynőt és férjét, Lotharingiai Ferencet ábrázoló, bronzból készült mellszobrain csak a bravúros technikai tudás feledteti a jellemzés fogyatékosságát. A királynő legtöbbet foglalkoztatott, legkedvesebb szobrásza azonban *Balthasar Moll* volt, kinek valamennyi eddig ismert műve udvari megbízásból készült vagy valami vonatkozásban van az udvarral. Művészi felfogását legjobban a bécsi Kapucinus-rendház sírboltjában elhelyezett Mária Terézia és férje, Lotharingiai Ferenc közös síremléke jellemzi. Meggyőző jellemző erő nélkül, a hatásnak külsőleges eszközökkel való biztosítását árulják el a művésznek a kiállításon szereplő, Lotharingiai Ferencet ábrázoló mellszobrai is. Donner lelkiségének hűbb megőrzője, a főkép magyar főurak részéről foglalkoztatott *Johann Georg Dorfmeister*, kinek főművét, a csakis irodalmi interpretációval érthető „Memoriale"-t állította ki a rendezőség. Sajnálattal nélkülözzük azonban a művésznek sokáig elveszettnek hitt és a bécsi Barockmuseum igazgatósága által ez év tavaszán a műkeres-

kedelemből megszerzett Luna és Endymion csoportját. Az egyházművészeti csoportban találjuk az életében annyira megértetlen szobrász-genie, *Franz Xaver Messerschmidt* egy Mária Immaculata szobrát és *Franz Hagenauer* egy fiatalkori munkáját, a bensőségteljes, lelki kínjában összeroppanó „Fájdalomember"-t.

A festészet emlékei természetszerűleg a leggazdagabban vannak a kiállításon képviselve és itt mindenekelőtt a repraesentatív udvari portraitfestészet az, amely a látogatók sorában a legtöbb érdeklődésre talál. Még III. Károly király idejébe nyúlik vissza *Johann Gottfried Auerbach* működése, ki nagyméretű képmásaiban erős francia igazodást árul el. A Napkirály portraitfestőinek hatását az Antwerpenben született *Jakob van Schuppen* is érezteti, kinek a királyi család, valamint az osztrák főnemesség tagjairól festett arcképeit olykor túlzott szertartásosság, merev heroikus póz jellemzi. Mária Terézia legigazibb repraesentativ udvari festője azonban az 1695-ben Stockholmban született *Martin de Meytens* volt, ki holland és francia tanulóévei után, olaszországi útjáról visszatérve, 1730-ban végérvényesen megtelepedett Bécsben. Művei sorában, melyeket csak ritkán és csakis a megrendelő felszólítására látott el névjelzéssel, monumentális méretű csoportképek, ünnepi jelenetek, lakomák szerepelnek; művészete legjavát mégis az egyalakos repraesentativ portraitban nyujtotta. Királynőjét számtalan festményben örökítette meg, melyek sorában a schönbrunni kastély szertartástermében függő, életnagyságon felüli, teljesalakú portraitja nemcsak a művész legjobb munkája, de egyúttal a királynő legsikerültebb képmása is. A festmény a királynőt karminvörös háttér előtt fehér csipkeruhában ábrázolja, előtte, egy kerek asztalra helyezett bíborvörös párnán a magyar korona. Az 1770-ben meghalt művész utolsó éveiből való, a bécsi magyar testőrségi palota lépcsőházában függő, a királynőt özvegyi gyászruhában ábrázoló képe. A művész portrait-i közmondásos részlethűségük dacára sem merev, sablonos, külsőségekben kimerülő szertartásképek, legtöbbjüket természetes előkelőség, méltóság, báj és mindenekelőtt az egyéniség láthatatlan fluiduma tölti meg. Meytens a Mária Terézia-korabeli udvari életnek époly lelkes és termékeny megörökítője, mint Lebrun volt XIV. Lajos udvarának. Kora udvari életét két művelődéstörténetileg is rendkívül jellemző ciklusban örökítette meg, mindkettőt ma is a schönbrunni kastély első emeleti termeiben találjuk. Az egyik sorozat öt képben a II. József és Pármai Izabella esküvője alkalmával rendezett ünnepségeket, a másik, hat képből álló csoport II. József frankfurti koronáztatásának eseményeit ábrázolja. A két sorozatot szervesen kiegészíti három további szertartásos jelenet; egy a spanyol lovaglóiskolában 1743-ban, a királynő jelenlétében rendezett Karussel-ünnepség, azután a Mária Terézia-rend alapítása és a szent István-rend első kiosztása. Természetes, hogy e nagyméretű, portraitszerűen ábrázolt, többszáz emberalakot magábafoglaló csoportképeket nem szabad a művész kizárólagos kezemunkájának tartanunk. Feljegyzések tanuskodnak róla, hogy a mester műhelyében számos segédet foglalkoztatott, kiket részletspecialistákká képezett ki s későbbi éveiben csak az arc és a kezek megfestését végezte sajátkezűleg.

Meytens halála után nem találunk az udvari festők sorában művészt, ki annak örökét méltó formában átvette volna. Arckép megbízásait a királynő rendszerint az ifjabb *(Karl) Auerbach* és a termékeny oltárképfestőként ismert *Josef Hautzinger* közt osztotta szét. A nagyméretű repraesentativ csoportkép műfaját Meytens halála után a művészeti irodalomban alig említett festők, mint *Johann Franz Greipel, Franz Messmer, Wenzel Pohl* és *Jakob Kohl* vették át, kik rendszerint társasviszonyba léptek egymással egy-egy nagyobbszabású udvari megbízás elvégzésére. Egyik, ily egyesült erővel készült csoportportrait az aranygyapjúrendnek Lipót főherceg fiai közt való kiosztását ábrázolja.

Az osztrák mesterek mellett Mária Terézia szép számmal foglalkoztatott külföldi neves művészeket, kiknek művei a legtöbb esetben jóval magasabb kvalitást képviselnek, s akiket a királynő, — amint az pénztárnaplóiból kitünik, — valóban fejedelmi bőkezűséggel jutalmazott meg. A külföldi portraitfestők sorában látjuk *Vigée Lebrun* egy Mária Antonia arcképét, *Duplessis* XVI. Lajos portraitját, *Boucher* egy Pom-

padour-képmását, *Angelika Kauffmann* a nápolyi királyi párt ábrázoló kettős arcképét. Külön csoportot alkotnak *Liotard* pasztelljei, melyekben a királynő gyermekeinek hosszú sorát megörökítette. Liotard a francia *La Tour* és az olasz *Rosalba Carriera* mellett a rokokó-pasztell legnagyobb mestere, kinek szellemes, lágy vonalvezetése, diszkrét színei a vaskosabb osztrák portraitek sorában felejthetetlen élményt jelentenek. Az olasz *Pompeo Batoni* programmszerű élességgel megrajzolt arcképei, hűvösebb színtónusokkal, klasszicizáló staffázsukkal már a felvilágosodás, II. József korába vezetnek át.

Azután még egyszer elvonul előttünk a Mária Terézia-korabeli Bécs utcáival és tereivel, kastélyaival és kertjeivel a velencei architektura-festő, *Canaletto* vásznain. A művész kissé doctrinair szárazsága, konütruktiv tudákossága, páratlan részletpontossága olykor talán a művészi hatás rovására megy, mégis megbecsülhetetlen marad előttünk, mint sok-sok azóta eltünt építészeti emlék utolsó, lelkes megőrzője.

FLEISCHER GYULA

MŰVÉSZETI IRODALOM

IMAOKA DZSUICSIRO: ÚJ NIPPON. Kezdetben vala Sámi Lajos, ki a Vasárnapi Ujság 1869-es évfolyamában, mindjárt a nagy meiji (méidzsi) reform után Humbert schweizi utazó leírása alapján népszerűsítette nálunk először a Felkelő Nap Országát, írván ott a yedói „nagy Buddha-templom"-ról, Yoshitsune nemzeti hősről, a japáni főváros utcai életének nyüzsgedelméről stb.

A Sámi Lajos-féle cikkekből tudta meg nagyapám, ki kortársai emlékezetében mindvégig úgy élt, amint sárosmagyarberkeszi kis házának verandáján ülve, fején piros fezzel, a Vasárnapi Ujságot olvasta, hogy a távol Napkeleten van egy érdekes festői és romantikus ország, mely addigi visszavonultságát megúnva bele akar szólni a világ folyásába és amelyet ennélfogva komolyan kell venni.

Mint hét-nyolcéves gyermek a hatvankilences Vasárnapi Ujságból vettem tudomást én is Nagy Nippon létezéséről. Engem azonban már nem annyira Sámi Lajos szövege érdekelt, mint inkább a kor ízlésének megfelelő fametszetek. Annyira bolondultam a tiszteletreméltó öreg folyóiratért, hogy ronggyá tanulmányoztam. Nincs is már meg az a példány.

Hálával gondolok azonban még mindig erre a régi nyomtatványra, sőt vallom ma is, — a legtárgyilagosabban és legkomolyabban, — hogy egy képes folyóiratunk se tette meg úgy a maga kötelességét, mint a régi Vasárnapi Ujság. Az ott közölt néhány rövid — és a dolog természeténél fogva még tökéletlen — közlemény komolyabban vezette be Japánt a magyar köztudatba, mint sok más utána következő, szórakoztatásra szánt írásmű.

Be kell vallanunk természetesen azt is, hogy a két évtizeddel fiatalabb Magyarország ízlése már Sipuluszra volt beállítva. Valami új „extra Hungariam non est vita" felfogás fejlődött ki nálunk. Csak most utólag vesszük észre, hogy látókörünk mennyire szűkült. Kedélyes belterjes felfogásunkból lassanként kiesett a nagyvilág. A visszagyermekesedés kora nem kívánt más képet Kelet-Ázsiáról mint azt, amit Gáspár Ferenc szórakoztató kedves írásai tártak elé. Cholnoky Jenőt, Bozóky Dezsőt is inkább olvasták vonzó előadásuk, mint értékes útleírásaik miatt.

Mikor Imaoka Dzsuicsiro 1922-ben hozzánk jött, az eszmék legnagyobb forrongásában, erjedésében talált bennünket. Nem csoda, hogy kezdetben bizalmatlan, tartózkodó volt. Lassan melegedett hozzánk, de azután annál teljesebben. Ma már elmondhatja, hogy többet látott Magyarországból, mint legtöbb hazánkfia és ismer is alaposan bennünket.

Könyve, az „Új Nippon", hozzánk csatlakozásának eredménye. Hangsúlyozom, hogy nagyon fontosnak tartom ezt. Meg kellett tanulnunk a gimnáziumban könyv nélkül Kölcseynek a mondását: „könyvet írni korunk egyik betegsége." Ha szegény Kölcsey tudta volna, mivé fejlődik a világ utána egészen máig, bizonyára hagyta volna, hogy állapítsák meg az igazságát az utánakövetkezők. Könyvnek csak nagy élményekből lenne szabad születni. Az Imaoka könyvéből látszik, hogy szerzőjének nagy élmény volt Magyarország és ami ebből szervesen folyt: a magyar nyelv megtanulása.

Imaoka soraiból kiérzik, hogy bizalmasan beszél hozzánk bizalmas dolgokról. Könyve megismerteti velünk Japánt minden oldaláról, de nem a lexikonírók módszere szerint. Az ő munkája nem amolyan „Things Japanese" vagy „Things Chinese", ahol betűrendben találhatók meg a tudnivalók mindenről, ami

~~Martin van~~ Meytens,

Martin van

Életrajza:

Ligeti Antal: A Nemzeti Múzeum Képcsarnokának szimertető lajstroma, Buda. 1870. 140. l.

Fenti Képcsarnokban, tőle Mária Terézia F királynő lokáton. (140. l)

F mint magyar királynő

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

MEYTENS, *Martin van*, arcképfestő, * Stockholm 1696, † Bécs 1770. Első kiképzését atyjától, Peter Martin M.-tól nyerte, korán Hollandiába ment, majd 1714. I. György király kíséretében Angliába került, ahol az angol miniatúrfestészet volt rá hatással. 1717. Párizsban találjuk, ahol XV. Lajos, az orleansi herceg és az orosz cár portréit festi, utána rövidebb ideig Drezdában, Velencében, Rómában és Firenzében tartózkodott. 1726. állandóan Bécsben telepedett le, ahol csakhamar a császári ház udvari festője, 1759. pedig az akadémia igazgatója lett. Nagyszámú és elevenhatású képmásaiban Mária Teréziát, gyermekeit és udvarát örökítette meg. Reprezentatív előkelőség és emberi szeretetreméltóság jellemzi e képeket, melyek szerencsés középutat tartanak szellemi elmélyedés és külsőleges pompa közt. Mária Teréziát számtalan változatban örökítette meg, legszebb mégis a schönbrunni kastély pompás, közvetlen hatású portréja. A császári ház tagjain kívül különösen a Liechtenstein és Pálffy hercegi családok tagjait festette meg. A Magyar Történelmi Képcsarnok Mária Terézia és Lotharingiai Ferenc egy-egy lovasképét, a budapesti Szépm. Múzeum pedig önarcképét őrzi.

Fleischer.

E. g. II 115. l.

Giovanni della Robbia (~~[illegible]~~ elt a XV szazad

Madonna a gyermek Jézussal:

A felhöktöl derékig kiemelk
felé nyul és ~~[illegible]~~ szembe tek
fogja. Máriának kendövel bek
szürke. A kék háttér fehér csikkal sz

Párkányzatrész, mázas ter
~~Giovanni della Robbia~~ n
Ara 112 frs.
Ltsza: 11

46

448
250
2240
896
112.—

D

Meytens Martin

Jeune.

JK. 61.

II
564

61. Meytens Martin (van der-)

Sz. Stockholmban 1695. júl. 24-én. † Wienben 1770. márcz. 23-án.

Mária Terézia a koronázási dombon.

Egész alak, koronázási díszben, lóháton, kissé balra fordul, de szembe néz. Felemelt jobbkezében kivont kardot tart, melylyel a kardvágások egyikét teszi meg az ország összes megyéinek földjeiből létesített halmon. Mellét gyémántos kereszt díszíti, mely fénysugarakat szór. Haja göndör, szemöldöke barna, szeme kék. Nyakéke kettőscsokort ábrázol lelógó három nagy gyöngygyel. Ruhája kivágott, ingvállának ujja csipke; derekát és vállaira vetett piros bélésű palástjának kötőjét meg övjét gyöngyök ékesítik, brokát-szoknyája felett a csipke alján aranyhimzés van. Oldalán kard lóg. Paripája fekete. A háttér hegyes vidék Pozsony várával. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 45 : 33 cm. — Át. Kép. 104. — A Jankovich-gyüjteményből 98.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemzeti Múzeumban. 1868 : II. 40. — 1870 : VI. 38. — 1871 : VI. 38. — 1873 : VI. 38. — 1876 : VI. 15. — 1878 : VI. 10. — 1880 : VI. 10. — 1881 : VI. 10. — 1883 : VI. 279.

A Tört. Képcsarnokban. 1884 : IV. 61. — 1894 : VII. 232.

F 1884 : VI. 226. —

NB. Az 1884. évi katalogusban e tétel sajtóhibából marad ben.

A'. 104.

Meytens Martin

Festö

Tk. 62.

II
565

62. Meytens Martin (van der-)

Sz. Stockholmban 1695. júl. 24-én. † Wienben 1770. márcz. 23-án.

Lotharingiai Ferencz.

Egész alak, jobbra fordult lovon ül, szembe néz. Jobbkezét csipőjére támasztotta, baljával pedig felékesített lovának kantárszárát fogja. Az aranygyapjas-rend jelvényét nyaklánczon viseli. Fekete kerek kalapját ékköves boglár és körberakott kék toll díszíti. Vállaira omló parókája göndör, szeme kék, arcza és bajusza leberetvált. Nyakkendőjének csipkevégei lelógnak; palástja, kabátja, térdigérő nadrágja és kék harisnyája aranynyal himezett; piros sarkú czipője csatos. Az előtérbeli domb mögött, folyótól szelt hegyes vidék terül el, hol itt-ott városok tünnek szemünkbe.

Vászon, méretei 45 : 32·5 cm. — Át. Képt. 105. — A Jankovich-gyüjteményből 99.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemzeti Múzeumban. 1868 : II. 37. — 1870 : VI. 39. — 1871 : VI. 39. — 1873 : VI. 39. — 1876 : VI. 14. — 1878 : VI. 9. — 1880 : VI. 9. — 1881 : VI. 9. — 1883 : VI. 278.

A Tört. Képcsarnokban. 1884 : IV. 62. — 1894 : VII. 235.

F 1884 : VI. 225 —

NB. Az 1884. évi katalogusban e tétel sajtóhiba folytán marad ben.

A'. 105.

Meytens, Marton

festő

Petit

párizsi rézm

Mária Terézia mint Magyarország királynéja.

Rézm. fentiek mintve 1743.

Párizs.

Repr.

Marczali Henrik

Mária Terézia

1717 – 1780

Magy Tört. Élete.

Bp. 1891. cimkép

mint

cód

2

A festmény 1742 – ben Bécs – ben Eérjult

ösztöndíjpályázaton elnverte Mafalda olasz kir. herceg[illegible] 2000 Kr[illegible]

latairól a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben „Építőművészeti mozaik“ címen tartott előadássorozatban számol be.

Dr. Krompecher István (1905, Budapest, ág. ev.) a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr részéről 250 pengő tanulmányi segélyt élvezett, amellyel résztvehetett az 1934. évi áprilisi würzburgi nemzetközi anatómus-kongresszuson, ahol „Die Entwicklung der Knochenzellen und die Bildung der Knochengrundsubstanz bei der knorpelig und bindegewebig vorgebildeten sowie der primären reinen Knochenbildung“ címen bemutatással kapcsolatos előadást is tartott. Az előadás a kongresszus értekezései között az Anatomischer Anzeiger 78. kötetének pótfüzetében nyomtatásban is megjelent.

Loschdorfer Anna (1909, Budapest, róm. kath.), okl. középiskolai tanár (prof. Petz) 300 pengő tanulmányi segéllyel október elejétől január közepéig dolgozott a freiburgi Volksliederarchivban J. Meier professzor vezetése alatt doktori értekezésén és egyben néprajzi vonatkozású egyetemi előadásokat hallgatott. A gyüjtött anyagot J. Meier és Kodály Zoltán professzorok útmutatása alapján dolgozta fel és különösen az énekkincs kialakulásának szociológiai feltételeit kutatta.

Dr. Puky Pál (1904, Kassa, ref.), a budapesti I. számú sebészeti klinika műtőorvosa (prof. Verebély) 300 pengő tanulmányi segéllyel folytatott orthopediai tanulmányokat október elejétől november végéig

Meytens, Martin van

festő

d.

Bíró Erdkast

97. l. XXVI. tábla

↑

Bánffy Dénes

gróf főlovásmester

képmása fentről

repr.

A kép a bonchidai

Bánffy-kastélyban

van

Meytens

Bánffy Dénes arc-
kép; a bonchidai
Bánffy-kastélyban

Repr.-

Biró Erdkast
XXVI. t.

E kép repr.-
Szilágyi S. Millená-
ris tört. VII. k. 389 l.
és Magyar Művelődés-
tört. 4. k. 299. l.

Meytens Márton
festő
Mária Terézia
arcképe
repr

Kilágyi: Magy. nemzet
tört. VIII. 609. l.

Meytens, Martin van

Watson, Thomas

Mincs
cél

II. József mint magyar
trónörökös két éves korá-
ban. Meytens 1743-ban
készült festménye után
Watson hántolt rézmet-
szete.

Repr.

Magyarország Szabadsztor

IV. 68. l.

Meytens, Martin van

1696-1770.

festö, Bécs

l,

Bielz Portrhat

525.17

Meytens, Martin

1742

Petit rezim Paris 1743

Mária Terézia mint magyar királynő archépe fentiek-tól

repr.

Takáts Sándor

A fővárosalapitotta budapesti piarista kollégium története.

Bp. 1895. 108. l.

utan

g mutatkozó

boltozatokon

avaró, művé-

ssitse és ki-

lább részlete-

ny és stilsze-

ségei ezen tul

egy ilyen mü-

zdetleges com-

etni. Tisztelet-

gy másik, igazi

a figurális

n dolgozik, a

művészi igények

érkőznek s a

. Ilyen irányu

Meytens Márton
bécsi festő

l.

Kazinczy Erdlev

159. l.

Dr. Joó Tibor (1901, Kolozsvár, ref.), ösztöndíjas gyakornok a Magyar Nemzeti Múzeum Hírlaposztályán (prof. Bartók). Folytatta történet- és kultúrfilozófiai tanulmányait. Előkészítette egy e tudományok egész problematikáját rendszeresen tárgyaló mű anyagát. Ennek egy fejezetét a történeti tényezők rendszeréről a Filozófiai Társaságban bemutatta. (Szövege a Századokban jelenik meg.) Egy a Magyar Szemlében megjelent tanulmányban a barokk lényegére vonatkozó újabb felfogásokat elemezte. Emellett kilenc kisebb cikket és tizenhét könyvismertetést írt. Ösztöndíjas évében megjelent tanulmányai és cikkei: „A harmincévesek generációs problémája" (Protestáns Szemle, 42. évf., 211. sk. 11.), „A művelt ember" (u. o., 43. évf., 266. sk. 11.), „Egy évfordulóra" (Nyugat, 27. évf., I. k., 387. sk. 11.), „Elefántcsonttorony és világnézet" (u. o., 26. évf., II. k., 174. sk. 11.), „Harc a szellemért" (Protestáns Szemle, 43. évf., 216. sk. 11.), „Korunk jelszava" (u. o., 43. évf., 5. sk. 11.), „Magyar filozófia" (u. o., 43. évf., 327. sk. 11.), „Pauler Ákos" (Nyugat, 26. évf., II. k., 170. sk. 11.), „Újabb felfogások a barokkról" (Magyar Szemle, 19. k., 146. sk. 11.), „A történeti tényezők rendszere" (Századok), „Liberálizmus és etátizmus" (Társadalomtudomány).

Meytens, Martin van

Gróf Bánffy Dénes titkos tanácsos, fő-lovászmester (1723-1780). Vaszon, olaj Zelrése nincs.
Fenti nincs 1740-48 Eszt
A Magyar Tört-Muzeumban Bánffy Miklós gróf letete

Biró Bonch

207. l
210. l. 211. l.

Prodalmát lásd
n. o.

Kiadási tételszám (a rendeltetési állomáson)	A feladónak a bérmentesítésre vonatkozó bejegyzése

Utánvét

részletezve .....

.....

.....

teljes összege betükkel

Készpénz előleg

Beszedés után kifizetendő

A feladó által kifizettetett P	f	Számla	Kikerek súly kilogra
		Készpénzelőleg	
		Utánvét	
		Jutalék a készpénzelőlegért vagy utánvétért	
		Fuvardij -ig	
		Illeték a fuvarozási érdekbevallásért	

Meytens M.

l.

Szilágyi: Magy. nemzet
tört. VIII. 237 l

Meytens, Martin van der

laid

Mel Est Kept

XXVI. l.

3. l.

Meytens M.

l.

Ernstkulfmesserch

			8647 31

3. Hazai Bank

1932. szept.		Átutalásért	9690 —
szept.		Átutalásért	6055 31
szept.	10	Befizetésért	15000 —
			30745 31

Meytens Martin

1695 – 1770.

II. József ifjú korában, magyar diszruhában, olaff.

Mária Terézia csalóidja körében, olaff. A királnő és II. József magyar diszruhában.

Ernst Kühfoldi 20. l.

Teniers Dávid ifj.: A trikk-tr
108 (1005),
játék (161 (983), 4309 (916).

Meytens

Lärd

Berkeszi. Temesvári mür.
12. l.

..... -i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

..... azaz: ..... Korona .....

mely összeget, mint évi

990. M. v. Mytens (Meytens).

Sz. Stockholmban 1695 július 24-én. † Bécsben 1770 márczius 23-án.

Mária Terézia királynő.

Térdig látható, kissé balrafordult, de visszanéz és mennyezetes trónuson áll. Fejét szent István koronája ékesíti, könyöklő jobb kezében jogart és baljában kettős kereszttel diszített országalmát tart. Parókája rizsporos, fürtjei vállaira omlanak, szemöldöke barna, szeme kék. Mind a két kezén gyöngyfüzérekből alkotott karkötőt visel, gyémánt fülbevalói hasszúkásak, csokrot ábrázoló nyakéke és kardkötője drágakövekkel van kirakva. Öltözete: vállravetett piros bélésű palást szegélyén felirattal és kivágott díszruha csipkeujjakkal és áthuzattal, derekán pedig a koronás gyöngy- és ékkő-dísz közepén férjének miniature-mellképével. Balról az asztalon, melynek faragott lába gyermekfejet tüntet fel, egy aranybojtos és paszománttal szegélyezett párnán, két korona tűnik szemünkbe. A trón nehéz függönyét félrevonták.

Vászon, méretei 147·5 : 113 cm. — Lelt. sz. 990. — Vétetett 1906 február 12-én S. Kendétől 800 K-án (226–906). — Kifizettetett 1906 február 14-én. — Elszámoltatott 1906 június 5-én (787–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1907: V. 20. *Ismeretlen festő a XVIII. szból:* Mária Terézia királynő, fején a magyar koronával.

Mária Terézia koronázási kardvágása.

M. 29

Om I.

annak módozatait megállapítá és a *Pragmatica Sanctio* néven ismeretes. Ebben III. Károly kijelenté, hogy a kormánya alatt egyesült összes tartományok örök időre változatlanúl együtt maradjanak, és az uralkodás, ha fiúörököse nem marad, az elsőszülöttség rendje szerint mindig leányait és azok maradékait, ezek hiányában I. József leányait és utódjaikat, ezek után pedig I. Lipót leányainak utódjait illesse. Nem sietett azonban, hogy ez intézkedését Magyarország részéről is elfogadtassa. Az ügy a második, 1722-ben kezdődő országgyűlésére maradt, miután már Erdély, ugyancsak 1722 márczius 30-án, a Pragmatica Sanctiót elfogadta. A legelőbbkelő magyar főurak mindjárt eleve helyeslléssel fogadták volt a tervet. Az alsóbb körökben is mindinkább elterjedt ez a felfogás úgy, hogy az országgyűlés megnyíltával a rendek már általában készek voltak a leányági örökösödést önként felajánlani a királynak. A tiszai megyéket leginkább Károlyi Sándor, Rákóczy utolsó hadvezére hangolta erre; az országgyűlésen pedig a rendek első ülésében Szluha Ferencz nádori itélőmester, Rákóczynak sokáig, még a szatmári béke után is híve, tette meg az indítványt (1722 június 30), melyet azonnal elfogadtak. A főrendek hozzájárúltak és az országgyűlés határozatát fényes küldöttség vitte hírúl Bécsbe, III. Károlynak a Favorita-palotába, a mai Theresianum épületébe. A követség tagjai közt volt: Csáky, Erdődy, Nádasdy, Pálffy, Draskovich, Zichy, Károlyi, Révay, Széchenyi, Esterházy, Forgách, Batthyány, Szirmay, Berényi, Balassa, Haller, és — mint megyei követek — Matyasovszky, Eötvös, Meszlényi, Kenessey és Boronkay. Gróf Csáky Imre bibornok és kalocsai érsek volt a szónok, ki beszédében kijelenté, hogy az ország hálából fogadja trónöröklőül el a Habsburg-háznak leány-ágát; e háznak köszöni felszabadúlását a török iga alól, tőle reményli törvényeinek és szabadságának fenntartását. E gondolat vonúl keresztül a törvényen is, mely a nemzet és király együttes akaratát megörökíté. Elfogadja a leányág örökösödését úgy, mint azt a Pragmatica Sanctio megállapítá; de biztosítja egyszersmind Magyarországot és kapcsolt részeit, hogy összes szabadságait híven meg fogják tartani az ausztriai ház jövendő örökösei.

III. Károly életének legfőbb gondja volt, hogy a Pragmatica Sanctiót Európával is elismertesse és biztosíttassa. De mikor 1740 október 20-án meghalt, leányára, a 23 éves Mária Teréziára, ki a Budát visszavevő Károly herczeg unokájának, a lotharingi herczegnek s később toscanai nagyherczegnek, Ferencznek lőn nejévé, sokkal kevesebb birtok maradt,

Meytens

Ltáb. III. 28, 122

Maria Theresia.

Mária Terézia arczképe és névaláírása.

Budapest polgári mesteri hivatalának

Om I.

meghódoltak a bajor választónak és az uralkodóház örökös tartományai, Tirolt kivéve, Montesquieuvel szólva, mintegy elaléltan roskadoztak.

A magyarok föllépése megfordítá a hadi szerencse kerekét. Az év végén Mária Terézia már visszatérhetett székvárosába. Két hónap múlva (1742 február 13) hadai Münchenben voltak. A porosz király, Siléziát megtartva, kibékült (1742). A harcz a bajorokkal, francziákkal tovább folyt, s e harczokban majdnem mindenütt a magyarok jártak elől. Gróf Nádasdy Ferencz, unokája annak az országbírónak, kit 1671-ben mint pártütőt Bécsben lefejeztek, genialis ügyességgel útat nyitott a Rajnán a „II. Mária magyar király" hadainak (1744 július 1), be messze Francziaországba; gróf Batthyány Károly horvát bán pedig, családjában később az első herczeg, csekély számú magyar csapataival annyira kifárasztá II. Frigyest, ki újra Csehországba tört (1744 aug.), hogy a mikor a magyar-osztrák főseregh a Rajna mellől a csatatérre érkezett, a nagy király kénytelen volt eredmény nélkül Siléziába visszavonúlni. Ugyanekkor országgyűlés, országos tanácskozás nélkül, másodszor is újra felkelt a magyar nemesség. A királynő ismét Pozsonyba jött (aug. 10). Szólt, és a magyar urak — a kik épen ott voltak, — Pálffy, Batthyány, Erdődy, Esterházy, Nádasdy, felbuzdúltak. A nádor a megyéknek írt: „Fegyvert kiáltok nagy dicsőségű édes Hazámnak és Nemzetemnek!" És rövid időn sereg állott a morva és siléziai határszélen. Hiába kisérté meg II. Frigyes elvonni a magyarokat királyuk ügyétől. Az insurrectio, föllelkesítve gr. Esterházy József vezére által, bár köteles nem volt vele, még az ország határán túlra is kivonúlt Morvába, Siléziába, hogy megverekedjék a poroszokkal. Mindössze nyolcz évig folyt a háború Németország nagy részében, Belgiumban, Olaszországban, le Genuáig és a Provence-ig, s Mária Terézia elvégre is szerencsésen megküzdött a veszélyekkel, melyek trónját fenyegették, és megtarthatá, Siléziát és némely olasz részeket kivéve, atyjának többi örökét.

E győzelmének legnagyobb részét a magyar nemzetnek köszönhette a királynő. A magyar nemzet nem fukarkodott vérével a hét éves háborúban sem, melyben a királynő azt, mit az örökösödési háborúban a poroszok ellen elvesztett, vissza akarta szerezni. A háború második évében Hadik András altábornagy, kőszegi születésű, katona fia, 3000 emberrel, jobbára huszárokkal, szluini és gradiskai határőrökkel Berlin előtt termett (1757 okt. 16), a város egyik kapuját belövette, az eléje vonúlt őrséget szétszórta. A porosz királyi család s a katonaság Spandauba menekült. Hadik a város

Meytens, fecit

Arch. Ep.
1934. 131. l.

1178. *1177.* *1178.*

Meytens

A bonchi kastély
képe Meytens fest-
ményén, repr. -

Erdélyi Múzeum
1935. 131. l. mellett.

MEYTENS, Martin van jertő

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
110, 130 Zeg

lisabb alkotásának. Mintha a kamera által rögzített pillanatfelvétel lenne a parancsnoki hídról és a kormánykerékről, amint a hadihajó teljes gőzzel támadja az olasz flotta vezérhajóját. A jelenet híján van minden heroizálásnak, teátrális gesztusnak: a sorsdöntő pillanat szereplőinek naturalista hűséggel rögzített, végletesen szubjektív, egyéni reakcióját, gesztusaiból sugárzó jellemrajzát kapjuk. A kompozíció rendkívül merész és bravúros; a mindent beborító, a hátteret teljesen elnyelő lőporfüstből éles sziluettekben válnak ki két egymás fölötti sávban a figurák. Eltűnt körülük a hajó, csak a füst és a robbanó gránátszilánkok maradtak, és az életveszély közepette torokszorító közelségből merednek ránk az elszánt vagy indulatos arcok, a rémülettől kitágult vagy a pillanat hatása alatt megfagyott tekintetek.

A kortársak véleménye évtizedekig megoszlott a mű megítélését illetően. A szokatlan kompozíció, a groteszk, túlzónak tűnő gesztusok naturalista megfestése elfogadhatatlan volt az esztétizált formakultuszhoz szokott bécsi ízlés számára. Bár, elsősorban témája miatt (hiszen igen csak ritkán aratott győzelmet az osztrák flotta) a kép kisebbik változatát maga Ferenc József vette meg, ez a mű sem hozta meg Romako számára az áhított elismerést, akárcsak többi csataképe, melyek pedig európai mércével mérve is a műfaj XIX. századi késő főművei. A *Zentai Csata* (1880—82) a kíméletlen öldöklés diadalát festi meg Savóyai Jenő győzelme ürügyén; az 1882 és 1885 között festett *Haláltánc* pedig a porosz és francia uniformisba öltözött csontvázak egymás elleni szuronyrohamával az értelmetlen mészárlás egyetemes jelentésű, modern víziója.

Romako a nyolcvanas években reménytelen küzdelmet folytatott, hogy gyerekeit eltartsa és megkapaszkodhasson a pályán, de hivatalos megbízást, monumentális

zik a talányosan irizá
nek disszonanciájára
részletező rajzosságu
matlan objektivitáss
gességét, fogyatékos
mora is gyilkos, a m
táló *Odüsszeusz és K*
padáról lépett volna
a mitológiát.

Monográfusa, Frit
sorban technikai, fo
nek Romako festész
alább ilyen fontosna
heroizálni a kiüresed
kok mögé mert teki
mind művészileg, m

Anton Romako a sa
zseniális mesterműv
nyűgöző életművet,
Ringstrasse korának
a pár magányos mest
belső művészetszem
nélkül a rá következő
mai gyorsaságú átal

Meytens Károly

Jukciókiállításon volt egy arcképe

P.H. 932. nov. 22.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a t

Meytens Márton

Egy arcképe szerepelt a Károlyi palota aukciókiállításán.

PH. 1932. XI. 22.

M.D.K.

Meytens Martin /1695-1770/

334. Mária Terézia arcképe. Olajf. cca. 60x50 vászon.
335. Mária Terézia arcképe. Olajf. cca 200x120

Elvesztek. /Az előbbi Budai kir. palota, az utóbbi Mezőgazd. Muzeum tulajdona volt./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
21. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Meza.

esztergomi aranyfonó

ánzony

l.

Gerevich románkoriemb

251. l.

ele Parrasio.

XVI. században.

sé jobbra fordult. Jobb kezével
ıekel. Mindkét karján ékköves
szemöldöke szőke, szeme kék.
gyöngy, bő ujjú ruháját bal
melle is látható, jobb vállára
Mögötte függöny lóg. A hát-
köti le figyelmünket.

cm. — Lelt. sz. 1272. — Véte-
Rocchitól 200 lirán (179·40 K).
tus 31-én (246–95). — Az elszá-
-95 és az 1895 november 28-iki
t. — Az elszámolást elfogadta az
35–900) és az 1901 augusztus
–901).
jstr. 17. l. — Verzeichniss N° 29.

III

73 (1272).
643 (403).

:73

MEZANG, Ambrosio Töfaragó

1646. Passamy

An 1996/1-3. 237.

g. Keresztkút

M. 1694.

ta tájkép ősei

Felirata V. P.

egis, parochus

ao 1681.

ólyagos díszű

esztboltos:

s homlokzata

kerítés kapuja

Mezei

„Feleki Miklós" olaj.

Magyar pinészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, zsibrok, dombormüvek a XIX század, Budapest, 1966. katalógus, 30 l.

Mezei

„Szerdahelyi József," olaj.–

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 39 l.

Mezey .....

1867-ből műve az egri volt minoritatemplom kórus lépcsőjén. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII.
Budapest 1972

2511

Mezey I.

festette 1869-ben az egri minorita templom
koruslépcsőjének festményét.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlék topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972

250 f

Mezei

"Kopnyiki tatáremléket ábrázoló tájfestvénye igen szép...jó légtávlatot mutat",-irja a "Mütárlat február-márciusi kiállitás" c. beszámoló.

Családi Lapok, Pest, 1854. I. félév.
4. sz. 183-185. lap

MDK

Mezei és Sebestyén

a Török-bankház tervpályázatán 4oo koronás egyesitett II. és III. dijat nyertek

Müvészet 1905. 202.1.

Mezei nyomda

MOK

Könyvbarítéklap. Sem. rajzoló munkája.
Klasztikus díszítéssel. Finom ízléses munka
„Özi Hangulat" elbeszélések. stb.
" II. kötet.

Vegyesek: Mellékletemk.
Grafikai Szemle 1892. 5 z 75 l.

MDK.

Mezei festőművész.

"Szamosparti részlet"

Vas. Ujs. 1858. 2oo.l.

Merey Alice

MEGHÍVÓ

az OMvH - ÁMRK

1994. évi beszámoló ülésére

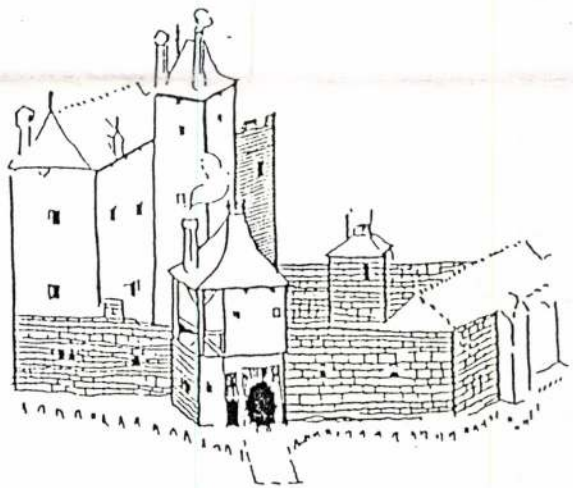

Helyszín: ÁMRK, Pinceklub
1036. Budapest, Dugovics T. tér 13-17.
Időpont: 1995. március 6-7.

Március 6. (hétfő)

9.00 **Géczy Csaba**: Megnyitó

Levezető elnök: Juan Cabello

9.30 **Szekér György**:
Dozmat, rk. templom kutatásának újabb eredményei
9.50 **László Csaba**: Pannonhalma

Szünet

10.40 **Balázsik Tamás**:
Előzetes beszámoló a szikszói református templom kutatásáról
11.00 **Csengel Péter - Gere László**:
Jelentés a városlődi, volt karthauzi kolostor területén végzett régészeti kutatásról
11.20 **Fülöp András - Simon Zoltán - Adrian Andrei Rusu**:
A nagyváradi vár régészeti kutatása

Ebédszünet

Levezető elnök: Szekér György

13.30 **Gere László**:
A szigligeti vár régészeti kutatásának újabb eredményei
13.50 **D.Mezey Alice**:
Bajna, Sándor-Metternich-kastély kutatási helyzetképe

Szünet

Levezető elnök: Sedlmayr János

14.40 **F.Mentényi Klára - László Csaba**:
Kőszeg, Kelcz-Adelffy-árvaház kutatása
15.00 **Keresztessy Csaba**:
Budapesti szabadkőműves szimbólikus nagypáholy épülete
15.20 **Sonkoly Károly**:
Pécs, Szent István tér 8. udvari épületének műemléki kutatása

Március 7. (kedd)

Levezető elnök: Gál Tibor

9.00 **Jámbor Andrea**: A hédervári temetőkápolna helyreállítása
9.20 **Káldi Gyula**: Ják, Szent Jakab kápolna
9.40 **Sedlmayr János**:
Sopron, Szent Mihály templom, homlokzat helyreállítása

Szünet

Levezető elnök: László Csaba

10.40 **Fülöpp Róbert**:
Szeged, alsóvárosi ferences kolostor homlokzatainak helyreállítása
11.00 **Sedlmayr János**:
Vértesszentkereszt, a hajó pillérfejezeteinek elvi rekonstrukciója

Szünet

Levezető elnök: Kóris János

12.00 **Horváth Zoltán**:
Az ÁMRK laboratóriumainak kutatásai az esztergomi királyi kápolnában
12.30 **Örsi Károly**:
A nádasdladányi v. Nádasdy-kastély parkjának rekonstrukciója
13.00 **J.Szikra Éva**:
Az 1994. év a kertépítészeti munkáim tükrében

ző titkok, hazugságok

mindenelrom-
ak és hullanak,
dogtalanságba.
ereső színes bő-
velő (de szinte
zdi kutatni vér-

ett anya szeren-
ik otthon vagy a
zívja számtalan
óta utcaseprővé
az ő nyomoruk-
képest gyönyö-
agyog, csupán
sége szeszélyei
kad még lezül-
nyozó. Egy hul-
és gusztusta-

a kapcsolatot
t.

Ő ugyanis fekete – ezt a mama se tudta addig –, de bőrszíne, örökbefogadottsága és minden más ellenére is boldogsággal terhes, hiszen följutott, saját lakást vett részletre, jogosítvánnyal és autóval rendelkezik, van munkája, sőt egyetemet végzett. Eldobták és boldogabb lett eldobóinál. Találkozóikon a végleg megfeneklett életű asszony kivirágzik, törődni kezd magával és a vele élő gyerekével is.

Egy születésnapi ünnepségen aztán mindenki kimondja élete titkait, hazugságait, és kezdetét veszi a látványos megbékülés.

Mike Leigh filmje szép munka, de az ebben a műfajban joggal elvárható katarzis nélkül. Röhög a mozi a végső dráma alatt.

De lehet, közben csöndesen elhatározások születnek, hogy mégsem kellene magunkba zárni semmit, ami lényeges, mert ezek előbb vagy utóbb elrohasztják az életet. (*Budapest Film*)

S. B. P.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.) A koronázási jelvények. „Őseinket felhozád..." A honfoglaló magyarság. Magyarország története István királytól a millenniumig. Magyarország története a XX. században.

MAGYAR TENGERI GYŰJTEMÉNY (VI., Izabella u. 68/B) Áttekintés a tengerek élővilágáról.

MALOMIPARI MÚZEUM (IX., Soroksári út 24.) A malomipar története.

MARTON GALÉRIA (I., Tigris u. 55.) Marton László szobrászművész kiállítása. A tárlat előzetes telefonbejelentésre látogatható (telefon: 175-0985).

MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (II., Marczibányi tér 5/A) Kölyökidő – fotókiállítás.

MÁTYÁS-TEMPLOM (I., Szentháromság tér) Egyházművészeti gyűjtemény.

MEDICINA ART GALÉRIA (VII., Városligeti fasor 9.) Kass János grafikusművész kiállítása.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Széchenyi-sziget, Vajdahunyad vára) A Magyar Mezőgazdasági Múzeum 11 állandó kiállítás keretében bemutatja a magyar mezőgazdaság történetét az őskortól napjainkig. A növénytermesztés és állattenyésztés történetét bemutató kiállítások mellett erdészeti, vadászati, halászati, valamint természetvédelmi kiállítások várják a látogatókat. 100 éves a Magyar Mezőgazdasági Múzeum. Élet egy középkori faluban. A hagyományos szarvasmarhatartás Magyarországon. Természeti értékek, természetvédelem.

MISSIONART & HAAS GALÉRIA (V., Falk Miksa u. 13. fszt. 2.) Nagybánya centenáriuma – válogatás a művésztelep alkotóinak műveiből.

MOBIL GALÉRIA (I., Úri u. 40.) Haraszty István mobiljai. Pauer Gyula Szépségminták szoborcsoportja.

MOLNÁR C. PÁL MŰTEREM-GALÉRIA (XI., Ménesi út 65.) Nyitva: kedd–csütörtök 15–18 óráig, vasárnap 10–13 óráig.

MTA ZENETÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Táncsics M. u. 7.) A zeneélet és a hangszerkultúra emlékei Magyarországon. Bartók műhelyében.

MŰCSARNOK (XIV., Dózsa György u. 37.) Játék a színpaddal című kiállítás. Fluxus Németországban, 1962–1994.

MŰVÉSZETBARÁTOK GALÉRIÁJA (VII., Isván u. 42.) Jaskó György fotókiállítása.

NAGY BALOGH JÁNOS KIÁLLÍTÓTEREM (XIX., Templom tér) Takár Emőke és Heil Edit kiállítása.

NEOGRÁDY ANTAL MŰTERME Látogatható előzetes telefonbejelentés alapján: 275-9897.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth L. tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. Utazások Magyarországon. XII. országos népművészeti kiállítás. Karácsonyi tárgyú üvegfestmények. Kresz Mária emlékkiállítás.

ÓBUDAI HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (III., Fő tér 1.) Kispolgári szecessziós enteriőr a Kőszegi-hagyatékból. Játéktörténet kicsiknek és nagyoknak.

ORSZÁGOS FÖLDTANI MÚZEUM (XIV., Stefánia út 14.) Magyarország ásványkincsei. Magyarország földtörténete. Ősvilági lábnyomok. A magyar földtan története. Lechner Ödön-emlékkiállítás.

ORSZÁGOS MŰEMLÉKVÉDELMI HIVATAL (I., Táncsics M. u. 1.) Ják apátsági templom, a nyugati kapu szobrai. Kalotaszeg építészeti öröksége.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR (I., Budavári Palota, F épület) Kéthly Anna az emigrációban. Magyarország-térképek a millennium idejéből. Kincs, műkincs közkincs című kiállítás.

ORSZÁGOS SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Krisztina krt. 57.) Huszka Jenő zeneszerző emlékszobája.

PARLAMENT GALÉRIA (V., Kossuth L. tér 9.) Kerekes György Suomi – a csend országa című kiállítása.

PATAKY GALÉRIA (X., Szent László tér 7–14.) Kádár János Miklós festőművész és barátainak kiállítása. Körgaléria: Baranyai Gábor festőművész kiállítása.

PESTERZSÉBETI MÚZEUM (XX., Baross u. 53.) Pesterzsébet és Soroksár történeti emlékei. Neményi Lili-kiállítás.

PESTÚJHELYI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XV., Szűcs I. u. 45.) „Ember tervez..." – a telefonhírmondótól az újpalotai katolikus templomig.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi u. 16.) Petőfi és kora. Száz esztendő a magyar iskola ezer évéből. Képek a polgári korszak iskolatörténetéből (1848–1948). A Károlyi-palota története. Herczeg Klára köszöntése – kiállítás a művésznő 90. születésnapja alkalmából.

PODMANICKY-TEREM (VI., Eötvös u. 10.) Gábor Marianne kiállítása.

POSTAMÚZEUM (VI., Andrássy út 3.) Postatörténeti állandó kiállítás.

RÁKOSPALOTAI MÚZEUM (XV., Pestújhelyi út 81.) A palotai nagytemplom száz éve.

RÁTH GYÖRGY MÚZEUM (VI., Városligeti fasor 12.) Kína művészete. Japán buddhista művészet. Koreai írószoba a XIX. század végén.

RÁTZ STÚDIÓGALÉRIA (VII., Madách I. u. 3.) Kortárs magyar képzőművészek műalkotásainak kiállítása (vasárnap és hétfőn zárva).

RÉKAI GALÉRIA (V., Galamb u. 5.) Művészet és ünnep.

SCH-GALÉRIA (XII., Böszörményi út 3/D) Kortárs művészek alkotásai (Szász Endre, Deák B. Ferenc, Szegvári Péter, Radnai József, Mág Tamás), régi képek, Morvay Zsuzsa-kerámiák, ajándéktárgyak, képkeretezés.

SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Apród u. 1–3.) Képek a gyógyítás múltjából. Egészségügy a dualizmus korában.

SPIRITUSZ GALÉRIA (I., Várfok u. 14. fsz. 3.) Ujházi Péter festőművész kiállítása.

STÚDIÓ 1900 GALÉRIA (XIII., Balzac u. 30.) Farkas István: Lehetetlen kapcsolatok című kiállítása.

SZANTHOFFER IMRE MŰTERME (XII., Tamási Áron u. 42.) Olajfestmények, grafikák, szobrok. A műterem előzetes telefonbejelentésre látogatható (395-5143).

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa György út 41.) Régi képtár. Barokk szoborgyűjtemény. XIX. századi gyűjtemény. XX. századi gyűjtemény. Flamand kiállítás. Régi spanyol festészet. Egyiptomi kiállítás. Schickedanz Albert építőművész emlékkiállítása. Spanyol mesterművek a bilbaói Szépművészeti Múzeumból.

SZOBORPARKMÚZEUM (XXII., Balatoni út–Szabadkai utca sarok) A többtonnás szocializmus.

TÁMASZPONT GALÉRIA (VII., Wesselényi u. 21.) Mesterek és tanítványok – 1100 éve Európában.

TECHNIKATÖRTÉNETI MTV-GYŰJTEMÉNY (IX., Lenhossék u. 35.) A televízió négy évtizede képekben és gépekben.

TELEFÓNIAMÚZEUM (I., Úri u. 49.) Távközlés-történeti állandó kiállítás.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (VIII., Ludovika tér 2.) Ember és természet Magyarországon – történeti ökológiai kiállítás. Halász István vadászati kiállítás. Malajzia '96 fotókiállítás. Kiállítás a kiállítóról – tények és hangulatok a Magyar Természettudományi Múzeum történetéből. Kőbe zárt tanúk – bemutató az Őslénytár kincseiből. Kihűlt világ – kiállítás a múmiákról. Válogatás az Altamira Egyesület munkáiból – képzőművészeti kiállítás. Nem hervadó virágoskert – bemutató az Ásványtár kincseiből. Időösvény – Kőpark a múzeum előtt.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTMÚZEUM (XIV., Dózsa Gy. út 3.) 100 éves a magyar olimpiai mozgalom.

TETŐ GALÉRIA (XI., Ecsed u. 13.) Szacsvay Varga Ferenc festőművész kiállítása.

THERMÁL GALÉRIA (Margitsziget) Gerlóczy Bea festőművész kiállítása.

ÚJPEST GALÉRIA (IV., Árpád út 66.) Elképzelt világ – Frömmel Gyula festőművész kiállítása.

XI. KERÜLETI HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS (XI., Erőmű u. 4.) A kerület régészeti, építészeti, ipari és repüléstörténeti emlékei.

V. A. M. DESIGN GALÉRIA (V., Váci u. 62.) Blazsek Gyöngyvér kiállítása.

VARGA VILMOS MŰVÉSZETEK ALAPÍTVÁNYA (XII., Szanatórium u. 4.) Kortárs képzőművészeti kiállítás.

VÁM- ÉS PÉNZÜGYŐRMÚZEUM (VI., Munkácsy M. u. 19/B) A vám- és pénzügyőrség története.

VÁR GALÉRIA (I., Táncsics M. u. 17.) XX. századi magyar és külföldi, valamint kortárs festmények, grafikák, szobrok.

VÁRFOK 14 GALÉRIA (I., Várfok u. 14.) El Kazovszkij festőművész kiállítása.

VÁRMEGYE GALÉRIA (V., Vármegye u. 11.) Portik Sándor gyergyószentmiklósi grafikusművész kiállítása.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.) Gábor Áron képzőművész kiállítása.

ZÁSZLÓMÚZEUM (VIII., Szigony u. 39.) Földünk országainak címerei, zászlói, jelképei (pénteken és szombaton a múzeum zárva tart).

ZVOLSZKY GALÉRIA (V., Szervita tér 2., III. em. 1.) Kortárs képzőművészeti lakásgaléria. Látogatható előzetes telefonbejelentkezéssel [118-3880, (06-20) 347-160].

ZSIDÓ MÚZEUM (VII., Dohány u. 2.) A zsidó vallás kegytárgyai. A második világháború magyar zsidótörténete. A Dohány utcai zsinagóga újjászületése.

PÓDIUM

BANÁN KLUB (III., Mátyás király út 13–15.) 28-án 29-én 19 órától Cs. Ajtmatov: A tengerparton futó tarka kutya – a Tan. Gr. A. M. előadása. 28-án és 29-én 21 órától Pilinszky: Síremlék című darabjának főpróbája a Szárnyak Színházának előadásában.

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 28-án 19 órától Lévai Gábor és Kocsis Gábor vendége: Katona Klári. 20 órától Szombatbúcsúztató. 29-én 10.30-tól Az Esőerdőt is megúsztuk szárazon – Ázsiai anzix címmel dr. Csorba Gábor, a Magyar Természettudományi Múzeum zoológusa tart előadást. 29-én 19 órától Kritikus periódusok a személyiség fejlődésében – Dr. Ranschburg Jenő pszichológus előadás-sorozata. 31-én 21 órától Soma Show – Spitzer Gyöngyi (Soma) és barátai pszichosomatikus estje. Fellép: Kiss Erzsi, Kozma Gy. Uri, Lőrincz György, Mezei Márk, Tia.

ÚJPEST KAMARASZÍNHÁZ (IV., Árpád út 66.) 28-án 19 órától Az évszázad betege – kórházi komédia.

BULI VAN

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 27-én Bihari sokk táncos klub. 28-án Pesti est előszilveszter. 29-én Sirtos görög táncház. 30-án és 31-én Öt éves a Bahia-Fesztivál.

ARATÓ DISCO (V., Váci u. 33.) 27-én Cadillac, 28-án a Brillantin Brigád koncertje.

BANÁN KLUB (III., Mátyás király út 13–15.) 27-én You and I-koncert.

BENCZÚR KLUB (VI., Benczúr u. 27.) 29-én Dzsesszklub: Lakatos Ágnes és triója, Tisza Bea és Micheller Mirtill. 30-án Folkklub: brit est, fellép a Captain Pedantic és Stephen Spinder. 31-én R.A.B.B. klub: Tripanosoma-koncert.

CAFÉ MIRÓ (I., Úri u. 30.) 28-án Dániel Annah Edith Piaftól Nina Simone-ig című estje.

E-KLUB (X., Népliget) 31-én kisterem: Mr. Jones-koncert. Nagyterem: Screen-koncert, Black-out lemezelőzetes koncert.

ELSŐ KERÜLETI MŰVELŐDÉSI HÁZ (I., Bem rkp. 6.) 27-én Téka táncház. 28-án Török Ádám és a R.A.B.B. koncertje.

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA (VI., Andrássy út 112.) 27-én Kaktusz- és Agnus Dei-koncertek. 28-án Korai Öröm-koncert. 31-én savas Szilveszter.

FONÓ BUDAI ZENEHÁZ (XI., Sztregova u. 3.) 27-én Kassák-karácsony. Fellép: Szabados György, makuz, Dresch Q., Grencsó Kollektíva, Regős Quartett, Berecz András, Kobzos Kiss Tamás, Makám, Tükrös, Ökrös, Szamaba.

JÓKAI KLUB (XII., Hollós u. 5.) 27-én The and-koncert. 28-án évadzáró Bran klub, koncert.

JÓZSEFVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZ (VIII., Somogyi B. u. 13.) 28-án Dzsesszklub.

ÓBUDAI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (III., San Marco u. 81.) 27-én Atlantis klub '96.

PETŐFI CSARNOK (XIV., Zichy M. u. 14.) 29-én Animal Cannibals-koncert. 31-én Baldog új rave-t! – szilveszter '96.

RINCON LATINO – LATIN KOCSMA (VIII., Kiss József u. 12.) Mindennap latin-amerikai ízek, koktélok, zene. Szerdán, pénteken és szombaton 21 órától tánczene.

SOTE KLUB (VIII., Nagyvárad tér 4.) 28-án Republic-koncert. Garrone-galéria: Los Angelitos. Jazzsarok: Phoenix. Mozi: Láncreakció, Sárkányszív. 30-án előszilveszteri buli: Kozmix-koncert. Jazzsarok: Lucky Blues Band. Mozi: Twister, Trainspotting, Függetlenség napja. 31-én Szilveszter: Republic, Happy Gang-, Soho Party-, FLM-, Emberek-koncertek. Díszteremben: Wee Dot jazzkoncert. Mozi: Tökéletes másolat, Mission Impossible, Hull a pelyhes, Alagút a pokolba.

MEZEI ALICE

1996 December 27

Jáki szobrok a Táncsics utcában

Tizenöt román kori szobor ideiglenesen a fővárosba költözött. Krisztus, Mária a trónusán, tizenkét apostol Péterrel az élükön és az oroszlánnal birkózó Sámson, hogy valaki az Ótestamentumból is legyen. Jákról jöttek, a magyar építészettörténet büszkeségéről, a román kori templomról, pontosabban: a büszkeség büszkeségéről, a nyugati kapuzatról.

A modern műemlékvédelem sarkalatos elve, hogy a műemléket s annak minden elemét, minden díszítését eredeti helyén, a maga eredetiségében kell megtartani. Ma már nem engednék meg, hogy Schliemann Berlinbe vigye a pergamoni oltárt, Elgin lord Londonba a Parthenon frízének díszeit. In situ, vagyis a helyszínen kell mindent megőrizni, mondják a műemlékesek.

A baj csak ott van, hogy az időjárás meg a levegő szennyezettsége nem ismeri ezeket az elveket, és pusztítja, rongálja a műemlékeket. Leginkább a díszítéseket, a falképeket, a faragványokat, a szobrokat. Olyannyira, hogy a műemlékvédők, a restaurátorok brutális dilemma elé kerülnek. Betartani mindenáron az elveket, helyben hagyni az értékeket, akkor is, ha sorsuk a végső pusztulás lesz vagy megalkudni és másolatokra cserélni, múzeumba vinni az eredetieket? A válasz nem lehet kétséges. Így kerültek másolatok legutóbb az athéni Erechteion kariatidáinak helyére, az igaziakat pedig bevitték a Parthenon-múzeumba, vagy kétszáz méternyire eredeti helyüktől. Ez történt a sárospataki Vörös torony reneszánsz faragott ablakaival, s fájó szívvel a csere mellett döntöttek a jáki templom kapuzatát restauráló szakemberek is.

Ne féljünk kimondani: a jáki kapu a világ élvonalába tartozó alkotás. Művészi fokánál fogva meg azért is, mert szinte előkép nélküli. Vagy ha voltak is előképei, elpusztultak. Ez azonban szerencsére megmaradt, bár az idők során sokat rongálódott. Amikor a századfordulón a templomot a kor ízlésének megfelelően restaurálták, a legsérültebb szobrokat kiegészítették, volt olyan is, amelyik új fejet kapott, mert a régi már nem volt meg. Az azóta eltelt száz évben a szobrok tovább romlottak. Le kellett hát venni őket eredeti helyükről, gondosan restaurálni és tudományos hitelességgel másolatot készíteni róluk. Másolatot, ahogy ránk maradtak, sérülten, akár a múlt századi fejjel. Mostantól majd ezek állnak Jákon, az eredetiek helyén. A restaurált román kori szobrok pedig beköltöznek majd a templom mögötti apátsági házba, az ott kialakítandó kis múzeumba.

De most látogatóban vannak Budapesten, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal Táncsics Mihály utcai székházában. Szoktak ott kiállításokat rendezni, de olyan, mint a mostani, talán még nem volt. Élmény szemtől szemben állni a szobrokkal, amelyeket a magasban szoktunk meg. Most alaposan szemügyre lehet őket venni, gyönyörködni a XIII. század eleji művész vagy művészek csodás alkotásaiban. Ez a tizenöt szobor éppúgy a középkori magyar művészet magas színvonalának bizonyítéka, mint fiatalabb társaik, a budavári gótikus szobrok a Budapesti Történeti Múzeumban.

Aki pedig tanulni akar vagy elmélyedni abban, hogy mit is lát, annak remek, informatív, pontos, közérthető táblák, fényképek, leírások nyújtanak részletes magyarázatot mindenről, ami a szobrokkal kapcsolatosan fontos. A templom és a kapuzat történetéről, a restaurálásokról, arról, hogy hol lelték követ, hogyan készültek a másolatok, mik a tervek, mindenről.

Aki teheti, március 16-ig tegye tiszteletét a jáki szenteknél.

Román András

Leszálltak a földre

VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

LELŐHELY

Várostörténet részletekben

Nem tudom, észrevették-e, de immár ötszázötvenedik kötetéhez – mondjuk inkább úgy, hogy füzetéhez – érkezett a Tájak, Korok, Múzeumok Egyesület helytörténeti sorozata. Tudják, ugye, miről beszélek: ezek azok a kisalakú, színes képekkel kiegészített kiadványok, amelyeket megtalálhatunk egyes múzeumokban, esetleg műemlékek, templomok, kastélyok meglátogatásakor. Feltéve persze, hogy szerencsénk van. A sorozat darabjai ugyanis olykor csak véletlenszerűen jutnak el az olvasókhoz.

Szakszerűen ezt úgy mondják, hogy „gondok vannak a terjesztés körül". Mint Éri Istvántól, a sorozat szerkesztőjétől megtudom, az elmúlt húsz év alatt megjelent száznál is több budapesti témájú füzet zöme az intézmények, kerületi tanácsok, illetve önkormányzatok kezdeményezésére és – nem utolsósorban – támogatásával készült el. Ez magyarázza, hogy a ma gondokkal küzdő Öntödei Múzeum még mindig tud adni a látogatóknak a történetét összefoglaló TKM-kiadványból – egykor tízezer példányt nyomatott belőle a Lenin Kohászati Művek –, s így fordulhat elő az is, hogy a főváros XXII. kerületének minden látnivalójáról részletes leírást olvashatunk több, különálló kiadványban.

Örvendetes újdonság ugyanakkor, hogy a sok helyi kezdeményezés után végre a főváros vezetése is észbe kapott, és nemrégiben a Fővárosi Idegenforgalmi Alap pályázatán ötmillió forintot juttatott az egyesületnek, hogy elkészíthesse a Budapest legfontosabb turistalátványosságait bemutató új sorozatot. A régi gond tehát megoldódni látszik, már nemcsak az Orczy-kertbe vetődőknek vagy a pesterzsébeti templom üvegablakai iránt érdeklődőknek áll rendelkezésükre praktikus TKM-füzet, hanem például azoknak is, akik a Nemzeti Múzeum épületére, a Keleti pályaudvarra vagy a Hősök tere millenniumi emlékművére kíváncsiak. Feltéve persze, ha idővel a terjesztés problémája is megoldódik, és ezeken a helyeken ezentúl nemcsak a külföldiekre rátukmált képeskönyvek, hanem a TKM adatgazdag – de az albumoknál kétségtelenül olcsóbb – kiadványai is kaphatók lesznek.

A füzetek egyébként olyan útikalauzok, amelyeket csak az igazán érdeklődő látogatóknak ajánlhatunk. Az információk, amelyeket megtudhatunk belőlük, egy gyorsított ütemű városnézés alkalmával rendszerint elsikkadnak. Vegyük például a Gellért-hegyet. Egy átlagos turistacsoport, láttuk már számtalanszor, panorámabuszával felkanyarog a parkolóig, majd lenéz – esetleg lefényképez –, aztán megebédel a Citadella éttermében. A TKM most megjelent füzete viszont valódi sétára csábít, részletesen leírja, hol milyen növény nő az angol stílusú parkban, amelyet – csak a miheztartás végett mondom – a harmincas évek elején alakítottak ki nagy műgonddal. Vagy itt van a Ferenciek tere: akik eddig a Jégbüfével azonosították az egykor Felszabot, most megtudhatják, mi minden állt itt egykor, a századfordulós városrendezé előtt.

A főváros támogatásával megjelent füzete egyébként abban is különlegesek, hogy néma lyiküket – az Operáról, az Állatkertről vagy Nemzeti Múzeumról szólót – angolul és néme tül is kiadták. Ez persze csak a kezdet, hiszen szerkesztő számításai szerint Budapest m másfél száz olyan látványosságot tartog amelyeknek leírása a magyar és a külföldi togatókat egyaránt érdekelné – az egyesület szen áll elkészítésükre.

N. Kósa Ju-

A PUSZTULÓ ALFÖLD...

Tudják-e azok az urak, akikre ez a dolog hivatalosan tartozik, hogy a nagy magyar Alföld, a búzatermő róna katasztrofálisan beteg és hogy az állattenyésztés alapjául szolgáló rétek, kaszálók és legelők nagy részben elszikesedtek és sivataggá váltak?

Tudják-e a fenti illetékes urak, hogy az Alföld a folyamok és belvizek oktalan és esztelen szabályozása és lecsapolása következtében talajnedvességét, légköri páratelteségét, csapadékait és harmatát csaknem teljes mértékben elvesztette, mikroklimája nedvdúsból szárazzá fajult, úgyhogy nem kell hozzá több, csak négyöt esztendő és Közép-Európa térképébe be lehet rajzolni a magyar Alföldet, mint sivatagot?...

Tudják-e azok, akik úgynevezett felelős urak, hogy az alig pár év előtt még csak 300.000 kat. holdat kitevő szikes terület ma már 1 millió és 300.000 kat. hold, amit a légi térképezés tanusít s ez az óriási holt terület ma is szemlátomást növekszik?... Hogy példát hozzak föl, csak Pest vármegyének mintegy 12 ezer négyszögkilométer területéből közel 4 ezer négyszögkilométert tett tönkre, itt minden mezőgazdasági termelés hiábavaló, szikesítő szárításával a primitív bugyi-bajai csatorna tákolmány...

Tudják-e azok, akiknek mindenkinél jobban kellene tudni, hogy az alföldi állattenyésztés, ami a mezőgazdasági termelés szempontjából nélkülözhetetlen velejáró az Alföldön, a teljes megsemmisülés előtt áll és irgalmatlanul magával fogja rántani a termelést is, mert a kiszárított legelőkön, réteken és kaszálókon nem terem meg a jószágnak se a nyári, se a téli takarmánya?... Egész télen át szalmán nyomorog a negyedére csökkent marhaállomány és az éhségtől könnyező szemmel bőg éjjel és nappal a jászol előtt. Ezt a télen itt Budapesten *gramofonlemezekkel fogom bizonyítani*... Egyben biztosíthatok mindenkit arról, hogy a marhaállományunk két-három év alatt ijesztően le fog fogyni és alig túlzás, ha azt mondom, hogy tejet csak a patikában orvosi recept ellenében fognak kiszolgáltatni...

Végül tudják-e az illetékes urak, vagy csak most hallják tőlem először, hogy a talajmenti fagyok a jégesők, orkánok és az aszály, amely pusztító jelenségek ez évben is irtózatos károkat és drágaságot okoznak, mindinkább jellegzetes és lassan mindent elpusztító sajátossággá fejlődnek, ha a még rendelkezésünkre álló eszközök felhasználásával föl nem javítjuk a mikroklimát, visszaadván a föld nedvességét, a talajvizet, légköri páratelteségét, a harmatot és a csapadékot, ami nélkül megszűnik az élőtalaj, vele a növényi vegetáció lehetősége s így végeredményben a termelés is.

Csodálkoznék azon, ha mindezt odafönt nem tudnák... De akkor mért nem verték félre már ennekelőtte tíz esztendővel a harangokat és mért nézik ma is összetett kézzel ezt a katasztrofális nemzeti szerencsétlenséget?...

Nincs és nem lehet sürgősebb teendője a kormánynak, a parlamentnek és a földmívelési miniszternek, mint a magyar Alföld megmentése.

A kontinensek belsejének mindenütt az »elsivatagosodás« a sorsa... Ez a folyamat azonban meglehetősen lassú. Egyik szembeötlő jellemvonása, hogy a talajnedvesség mindig mélyebbre és mélyebbre húzódik. Ez a jelenség nálunk az oktalanul és sarlatán módon eszközölt belvízlecsapolások előtt nem forgott fenn s csak azóta jelentkezik, mióta elkészült többek között a bugyi-bajai szárítócsatorna, ami 150 kilométer hosszú — és még csak kimondani is szörnyűség: *egyetlen vízfelfogó zsilipje sincsen!*... Vagyis mélységénél fogva a beleömlő földárját, azaz a talajnedvességet az utolsó cseppig elvezeti!... Meggyilkoljuk, elvéreztetjük a nedvdús élőtalajt, mint az emberi testet, amit bicskával hasítanak föl!...

A tönkretett birtokosok ezrei küldöttségeztek a földmívelési miniszterek előtt, de ez a csatorna, amelynél halálosabb ellensége és kártevője nincs az egész Európában a magyarnak, ma is vígan csorgatja a vérünk...

A bugyi-bajai csatornával épúgy, mint az oktalan folyamszabályozással, amely hihetetlen rövidlátással egyszerűen megszüntette az ártereket a hajózhatás érdekében, — a kiszárított talaj mindig kevésbé tud a növényi vegetáció szükséges feltételeinek, így elsősorban a nedvszolgáltatásnak eleget tenni... Mindig gyatrább, hitványabb lesz a növényzet, lassan odáig satnyul, hogy kevés zöldjével nem képes többé mentesíteni a nap sugaraitól, az áthevüléstől a talajt, amit dús növényzet mellett a »növényi klorofil abszorbeációja« sikeresen elvégzett... Bekövetkezik hát a talaj áttüzesedése s a nap elnyelt sugarait a föld irtózatos erővel sugározza vissza. Ez a hőkisugárzás irgalmatlanul *élrelök* és elkerget minden érkező áldásos felleget, vagy irtózatos magasba űzi, honnét a csapadék jég alakjában hullik le a szerencsétlen földre...

Kellő légköri páratelteség mellett ez a katasztrofa nem történhet meg, mert a páratelt levegő mintegy bevezetője a felhő csapadékának, mint azt a nedves és erdős tájak csapadékának statisztikája bizonyítja...

Aki csak ennyit tud — és semmivel se többet — az már teljesen tisztában lehet azzal a rettenetes természeti folyamattal, amely az Alföldünket katasztrofális gyorsasággal a gazdasági megsemmisülés felé viszi s amit megakadályozni a legsürgősebb kötelessége a kormánynak...

Elsősorban is vissza kell adni a vizet. El kell tömni a szárító csatornákat és megnyitni a folyók ártereit, Paleocapa módszere szerint, amivel most nincs helyem bővebben foglalkozni... Maradjunk hát csak a szárító csatornák eltömése mellett...

A szárító csatornák eltömése folytán a belvizek a mocsarakban és a rétekben ismét felszaporodnak... S amint ez megtörténik, késedelem nélkül be kell ültetni a mocsarakból és a rétekből 700.000 kat. holdat mocsári tölgy- és kőrisfaerdőkkel... És pedig azokat a helyeket, azt a 700.000 kat. holdat kell beülteni, amelyek ez előtt még csak egy-kétszáz évvel mocsári erdőrengeteget képeztek...

700.000 kat. hold újraéledő keményfaerdő megszüntetné a fainséget, másrészről az Alföld szárazzá nyomorított mikroklímáját ismét nedvessé varázsolná — nem is számítva azt, hogy a sima Alföldből félelmes hadszíntéret képezne...

A mult évben hoztak egy erdősítési törvényt, melynél silányabb turisztikai és vadászatjogi tárgyalást törvényjavaslat még nem élt meg... Maga a törvény se olyan, ami az alföld erdősítését s a magyar fahiány pótlását csak a legtávolabbról is megvalósítaná... Tudomásom szerint a földmívelési minisztérium éppen az én ujjmutatásom alapján már kísérletezik itt-ott a mocsári erdősítések bevezetésével, ez a késedelmes munka azonban, amint már említettem is, teljesen felesleges, mert a történeti kútfők, térképek pontosan kimutatják azokat a ma is létező mocsarakat és réteket, amelyek a multban mocsári erdőrengetegek voltak...

Ha a kormány és a képviselőház a *legkisebb áldozattal* valami olyan igen nagyot és szépet akar alkotni, amellyel érdnél maradandóbb emléket állít magának: erdősítse be az alföldi mocsarakat és réteket, amivel paradicsommá varázsolja a pusztulás szélén álló Alföldet...

Szalay László dr.

Aki elutazik vagy belföldön nyaral,
váltson az állomáson vagy utazási irodában
Európai baleset- és poggyászbiztosítást

Tengeri luxus-utazások
rendkívüli kedvezményekkel!
Island–Spitzbergák–Nord Cap
augusztus 4—augusztus 28
Fjordok–Balti tenger–Oslo–Stockholm–Leningrad–Moszkva–Helsingfors–Kopenhága
augusztus 8—augusztus 30
Istambul–Fekete tenger–Odessa–Yalta–Batum–Tiflis–Trebizonde–Szaloniki–Marseille
augusztus 14—szeptember 7
French Line
VIII., Baross tér 3. Telefon: 37-6-41
(M. N. B. sz. eng.)

Feloszlatták Berlinben a művész és artista szervezeteket

Berlin, július 20.

(Német Távirati Iroda.) Az állami titkosrendőrség az illetékes kultúrtényezőkkel egyetértésben feloszlatta *a berlini nemzetközi artistapáholyt, a berlini nemzetközi cirkuszigazgatószövetséget és a német művészek Berlinben működő szakegyletét.* Ugyanakkor betiltották a feloszlatott szervezetek »Das Programm« címen megjelenő szaklapját. A betiltás azért történt, mert a szervezetek tagjai között *államellenes elemek* is szerepeltek. *(MTI)*

Sikeres műtétet végeztek Rotta pápai nunciuson

Tíz napon belül elhagyhatja a kórházat

(A Magyarország tudósítójától.) Az Irgalmasok kórházában ma délelőtt *Sailer* Károly egyetemi magántanár, sebész-főorvos megoperálta Angelo *Rotta* budapesti pápai nunciust. *A műtét kitünően sikerült.* A nuncius jól érzi magát s mint az Irgalmasok kórházának sebészeti osztályán mondották, *tíz napon belül el is hagyhatja a kórházat.*

Éjszakai táborozás és négyszeres sortűz Lahoreban

Háromszáz lázadó muzulmánt letartóztattak

Lahore, július 20.

Lahoreban kiújultak a *vallásos zavargások.* A muzulmánok felzendültek. A rendőri tilalom ellenére *egész éjszaka az uccán táboroztak* s reggel hat órakor hatalmas menetben a lerombolt mecset felé vonultak. A rendőrök, akiket *kövekkel dobáltak meg,* kénytelenek voltak visszahúzódni. *A skót királyi gárdát hívták segítségül, mely négyizben sortüzet adott a tüntetőkre. Több ember elesett, sokan megsebesültek.* Az áldozatok számát eddig még nem tudják pontosan. A város fölött *repülőgépek keringenek. Háromszáz embert letartóztattak.*

Mint *Juhulporeból* jelentik, *Bega* falut 30 főnyi csapat támadta meg. A harcokban *egy ember elesett, 12 megsebesült.* A támadók állítólag *angol* katonai egyenruhát viseltek.

A vadak között él és hallani sem akar a kultúráról az 1927-ben eltűnt híres repülő

Hága, július 20.

(A Magyarország külön tudósítójától.) Egy holland Guyanában megjelenő lap szenzációs híradása szerint *Redfern* Pál, a híres amerikai repülő, aki 1927 augusztus 26-án eltűnt és akit azóta halottnak hittek, *még mindig életben van.* Annak idején akkor tűnt el, amikor a Georgia állambeli Brunswickból Rio de Janeiroba repült. A holland lap jelentése szerint Redfern az Amazon vidékén *Paldeneo közelében lezuhant.* A gép porrátört, ő pedig súlyosan megsérült. *Esztendőkre megbénult.* A bennszülöttek rátaláltak és *nagy vendégszeretettel fogadták. Addig ápolták, amíg meg nem gyógyult. Azóta közöttük él. A civilizációról, a kultúráról hallani sem akar. (T.)*

FEST. Hofer APOLÁSRA

Izületi csúznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz, reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletetet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít. Orvosi vélemények egyöntetűen dicsérik a **Ferenc József** víz rendkívül enyhe és jóltevő hatását vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál, továbbá **sérvben szenvedőknél is.**

Kitették a szűrét a szűrnek...

Látogatás Mezei András berettyóújfalusi szűrszabó műhelyében — Beszélgetés kihalóban levő régi szép magyar mesterségről

Berettyóújfalu, július 19.

(A Magyarország tudósítójától.) *Mezei* András nem szokták Berettyóújfalu nevezetességei közé számítani. A lexikon megírja erről a nagy sárréti faluról, mely az összecomlás után Csonka-Biharmegye székhelye lett, hogy van járásbírósága, polgári fiú- és leányiskolája, adóhivatala. Az újabb könyvek, amelyek Bihar megyét ismertetik, hozzáteszik még ezekhez a megyeházát, a strandfürdőt, a megyei kultúrházat és a mozit. *Mezei* Andrásról nem tudnak semmit az ismertető könyvek és alig tudnak róla Berettyóújfalu frissen aszfaltozott, villannyal világított főuccáján is. De a kacskaringósan szerteágazó mellékuccákban, amelyek a legkisebb hajlandóságot sem mutatják arra, hogy várossá változzanak, hanem híven őrzik sárréti falu-mivoltukat, már ismerik *Mezei* mestert. Ismerik azonkívül Budapesten is, a Néprajzi Múzeum tájékán...

Mezei András ugyanis egy pusztuló ősi magyar iparágnak egyik utolsó, de nem a legkisebbek közé tartozó képviselője. A szűrszabó-ipar még néhány évtizeddel ezelőtt is virágzott szerte az országban. Ma már a tíz ujján megolvashatja az ember a szűrszabókat. De ez a néhány mester is, aki még megmaradt, csak pokrócokat árul a vásárokon és nem varr már szűrt. Szűr csak Debrecenben készül még, ahol *Harsányi* szűrszabó özvegye dolgozik két legénnyel és Berettyóújfaluban, *Mezei* Andrásnál. A szűrre, erre a szép, ősi magyar viseletre, amelynek eredete messzi évezredekbe s a nagy ázsiai szteppék és Perzsia felé nyúlik vissza, nemsokára már csak ez a mondás fog emlékeztetni: *Kitették a szűrét.* Kitették bizony a szűrét a szűrnek is...

Amikor a kanásznak tilos volt a cifraszűr

Volt idő, amikor *szabályrendeletet* kellett hozni *a szűr ellen*, annyira divatban volt. A mult század harmincas éveiben a vármegyék *eltiltották a kanászokat a cifraszűr viselésétől*, mert a statutum indokolása szerint egy cifraszűr olyan sokba került, hogy egy szegény kanász becsületes úton nem juthatott hozzá az árához. Tényleg, nagyon sokszor előfordult, hogy fiatal legények *útondállásra* adták magukat egy remekbe készült cifraszűr kedvéért.

Mezei András azonban most is olyan aprólékos gonddal, olyan művészi áhitattal készíti remekbe szűrjeit, mint a régi mesterek. Pedig sokszor évekig fekszik a polcon egy-egy összehajtogatott, szebbnélszebb fekete meg zöld *rátétekkel* díszített cifraszűr, míg vevőt talál rá. S akkor is örül, ha hatvan-hetven pengőt megkap érte. Ha a vastag, drága »abaposztó« árát, amiből a szűr készül, leszámítjuk, nagyon kevés marad neki a száz meg száz új és új művészi ötletet elnyelő munkájáért.

Mezei mester ott ül a varrógép mellett, a görbe, poros mellékuccában fekvő kis fehér ház nagyszobájában. Szürgallér van előtte. A vastag fehér posztóra vékony, puha fekete posztódarabokat tűzött. Káprázlató gyorsasággal forgatja ide-oda a szürgallért a gép alatt. Egy-egy pillanatra elgondolkozik, összevonja a szemét a szemüvege mögött. Alacsony, sovány ember; keskeny, komoly és derűs, rendkívül értelmes arcát nap barnította. Nincs benne semmi »népies«, sem a megjelenésében, sem a beszédében. A szürgallér tovább mozog a gép alatt, de hiába nézi az ember, a rátűzött otromba fekete posztódarabok maradnak, amilyenek voltak, legfeljebb egy csomó ugyancsak fekete öltés húzódik rajtuk keresztül-kasul.

Nyílik a szegfű a bihari szűrön

De *Mezei* egyszer csak megállítja a varrógépet és elővesz egy éles, hegyes kis ollót. Az öltések körül gyorsan vagdalni kezdi az odafércelt fekete posztót és most egymásután nyílnak aki a pompás szegfűk, — a szegfű a régi, híres *bihari szűr* elmaradhatatlan virága — a tulipánok, pávaszemek, amelyek már a *Szasszanida*-kori perzsa ornamentikában is szerepelnek s onnan kerültek, hegyeken, völgyeken és évszázadokon át, Berettyóújfaluba...

— Mutassa meg a mintakönyvét, — kérem *Mezei* mestert.

— Ez az én *mintakönyvem*, — mutat egy papírdobozra, amelyben egy csomó, kemény papírból kivágott, kisebb-nagyobb korong hever. Ezeknek a segítségével rajzolja ki a *rátétnek* használt posztódarabok körvonalait. A virágokat s az egész díszítés ritmusát minden idegen segítség nélkül varázsolja a szűrre, mégpedig minden szűrre új változatokat, csodálatos, stilizált keleti virágoskerteket.

Leszed a polcról néhány kész cifraszűrt. Szabályos négyszögformába vannak hajtogatva, szabásuknak megfelelően, mely rendkívül egyszerű; csupa egyenes, derékszögben hajló vonal. *Mezei* mester két biztos mozdulattal bont ki egy-egy szűrt s tárja elénk teljes pompájában. Ennek is vége lesz nemsokára... Már a pásztorok is alig veszik, pedig pásztort el se lehetett képzelni cifraszűr nélkül. S milyen gonddal, körültekintéssel szokták kiválasztani. A számadót, ha szűrt vesz, összes bojtárjai elkísérik a vásárra s ő, miután mindnyájukon végigpróbálta, még bele is harap a szűrbe, hogy tartósságáról meggyőződjék. De kinek van ma hatvan-hetven pengője!

— *Nincs szegényeknek pénzük*, — mondja megértően *Mezei* András, — *pedig már megvolt a birkanyírás.*

De váratlanul *új munkaköre* is akadt a berettyóújfalusi szűrszabómesternek. Igaz, hogy eddig nem nagyon sokat keresett belőle. Egy fiatalember *könyvfedelet készíttetett vele szűranyagból*, szűrmintával. Példáját aztán mások is követték, néhányan pedig szűr-albumokat, diványpárnákat, retikülöket rendeltek nála. Akárcsak a szűrökre, *Mezei* mester ezekre is új meg új virágcsodákat, finom, ötletes, pazar és mégis nyugodt és mértékletes díszeket varázsolt. Talán ilyenformán fog megmenekülni végül is a pusztulástól egy ősi magyar ipar és művészet... **Nagy András**

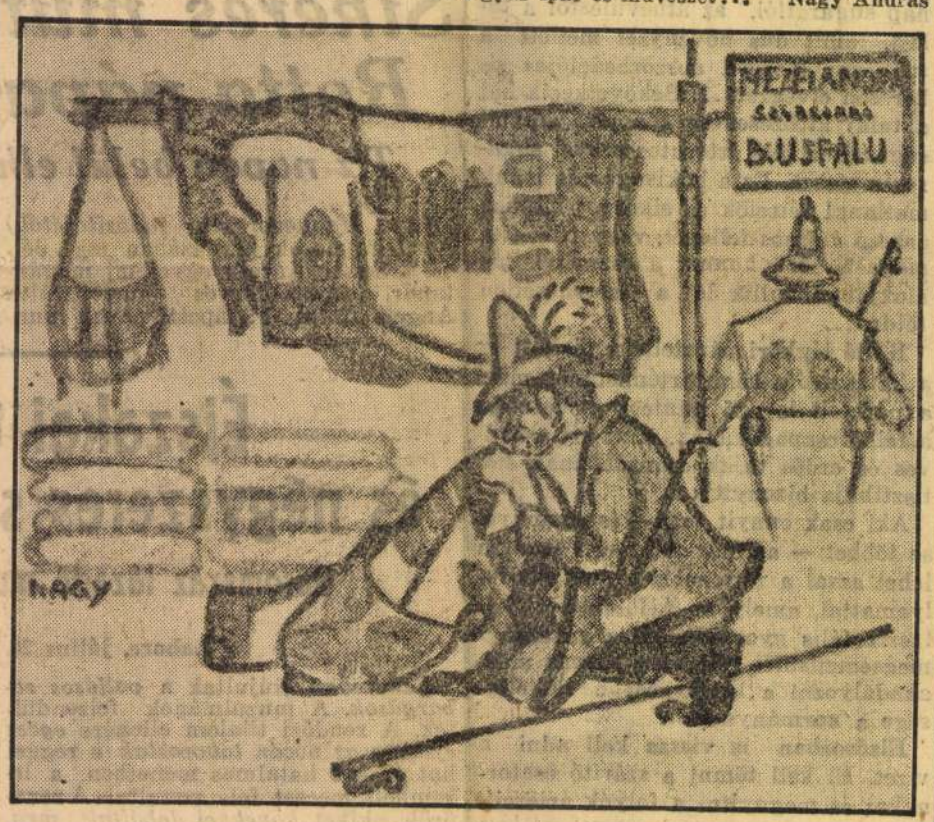

Szűrvásár

(Nagy István rajza)

Ceglédi jelentés a tavalyinál gyengébb terméseredményről

Holdankinti átlag: rozsban 6, búzában 8, árpában 7 mázsa

(A Magyarország tudósítójától.) A földmívelési minisztérium által június 17-én közreadott jelentés a búzából 2 millió, a rozsból 700.000 mázsával remélt jobb termést, mint amennyi volt az elmult évben. Fájdalom, ez a remény egyáltalán nem válik valóra, mert aligha lesz az országnak olyan vidéke, ahol a termés a mult évi eredményt elérné vagy csak meg is közelítené.

Cegléden a fagy csupán a rozsban okozott ugyan kárt, de *a júniusi aszály a búzatermést is nagyban csökkentette.*

Kukla Béni 30 holdas kisgazda már elesépelte gabonáját, tehát már teljesen tisztában van az idei eredménnyel, ami a rozsban katasztrális holdanként a 6 mázsát nem haladja túl. Tiszta búzában 8 mázsa.

A *rozsban a fagy nagy kárt tett*, mert hat holdat a fagy után zölden le kellett kaszálni, mivel a kalász ott teljesen elfagyott. Ezt a rozsföldet felszántotta és csalamádéval vetette be. De az sem sikerült, mert a rákövetkezett szárazság következtében fejlődésében teljesen megállott.

A lekaszált zöldrozs *mint takarmány sem volt kellőképpen értékesíthető*, mert valami *kesernyés íze lett*, úgyhogy a jószág egypár nap után már egyáltalán *nem fogyasztotta.*

Bálint Ferenc *80 holdas gazda* rozsból 6 mázsa termést ért el. Árpából 7 mázsát kapott.

Váróczy Mihály *mintagazda*, aki *400 holdas bérleten* gazdálkodik, aki már több mint egy évtizede a bánkúti 1201. számú nemesített búzát termeszti, akit a fagy egyáltalán nem érintett, az idén 14 mázsás átlagos termést várt, míg az elmult évben 16 mázsás termést ért el. Nála a *cséplés* most folyik javában, de úgy látja, hogy *termése nem fogja elérni a remélt színvonalat*, mert az aratás előtti 38—39 fokos hőség, ami öt napig tartott, megaszalta a búza szemét. Így az eredmény *holdanként 2—3 mázsával csökkenni fog.* Úgy hogy *végeredményben 11 mázsás termésnél* jobbat nem remél.

Mit mond az adótanácsnok?

Szolisznyó János adóügyi tanácsnok kijelentette, hogy a *fagykárok megállapítása végett* a pénzügyigazgatóság kiküldöttével, *Kardos* Elemér pénzügyi tanácsossal és a városi képviselőtestület tagjaival még május közepén bejárták a határt, ahol megállapították, hogy *a fagy egyes helyeken 66%-os kárt is okozott*, de az *átlagos kár* Cegléden *nem volt nagyobb 33%-nál.*

Számbajöhető jégkár a város határában *nem volt.* A határ két kis szögletében mutatkozott csak egészen jelentéktelen jégkár.

Az adótanácsok szerint is, *annál nagyobb azonban az aszálykár*, de ennek méreteit csak a cséplés befejezése után tudják majd pontosan megállapítani.

Cegléden tehát az idei termés a multévinek jóval *alatta marad.*

Az Ophir nem találja a Lusitaniát

London, július 20.

Az *Ophir* nevű mentőhajó, mint a *Daily Telegraph* jelenti, egy idővel ezelőtt kifutott a tengerre, hogy kutasson a *Lusitania roncsai* után. A Lusitaniát, mint ismeretes, a németek egyik tengeralattjárója a háború alatt torpedóval elsüllyesztette.

Az *Ophir* eddig teljesen eredménytelen kutatási kísérleteket végzett az írországi Kinsale magasságában. A kutatás sikertelensége főkép arra a körülményre vezethető vissza, hogy *az angol szakértők véleménye az elsüllyesztés helyére nézve megoszlik* és így a hajónak hatalmas vízfelületet kell átkutatni, amely Kinsale közelében terül el.

Országos vásárok

Vasárnap, július 21.: Baja, Cegléd, Érsekvadkert, Gyula, Jászkisér, Törökszentmiklós.

Hétfő, július 22.: Alap, Büdszentmihály, Csikvár, Fadd, Győr, Jánoshalma, Körmend, Kőszeg, Kunmadaras, Mátészalka, Mike, Németboly, Nőgrád, Szany, Szeghalom, Szentgotthárd, Szikszó, Szöny, Tatabánya (havi), Tokaj, Verpelét.

Kedd, július 23.: Bicske, Nagypirit, Szombathely, Ujpest, Zalaszántó.

Szerda, július 24.: Alsónémedi, Bicske, Lébény, Nagymaros, Nyirmada, Zomba.

Csütörtök, július 25.: Marcali, Pellérd, Tét, Türje, Zirc.

Péntek, július 26.: Erdőcsokonya, Iharosberény, Lesencetomaj, Zirc.

Szombat, július 27: Apátfalva.

Vasárnap, július 28: Felsődabas, Kiskunlacháza, Ujkécske.

Hétfő, július 29: Bácsbokod, Bonyhád, Csepreg, Devecser, Dunavecse, Fehérgyarmat, Galambok, Gödre, Harkány, Jászalsószentgyörgy, Jászfényszaru, Kapuvár, Kiskőrös, Kiskunlacháza, Letenye, Magyaróvár, Mernye, Nagydorog, Szendrő, Szentendre, Szigetvár, Tiszadob, Tiszanána, Tiszatarján.

Kedd, július 30: Devecser, Dunavecse, Söjtör.

Szerda, július 31: Kutas, Nyirlugas, Vésztő.

Csütörtök, augusztus 1: Apc, Balatonfőkajár, Celldömölk (havi), Gyönk, Hajdudorog, Kiskomárom (havi), Onod, Őrlszentpéter, Pacsa (havi), Tiszafüred.

Péntek, augusztus 2: Buj (havi), Gyöngyös (havi), Somogysámson.

Szombat, augusztus 3: Kisújszállás (havi).

Elhízott egyéneknél a már rég óta szívesen alkalmazott természetes **Ferenc József** keserűvízkúra a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyeddé teszi.

Asztalosok, bútorkereskedők figyelmébe
Megjelentek a legmodernebb
mintakönyvek
Egy-egy füzet ..... ára 6.— pengő
Konyha, előszoba, hall, Klubútorok, Hálók, Ülőgarnitúrok (rekamier stb.), Ebédlők, Kombinált szekrények. — Ezenkívül ezinea kivitelben különféle bútormintalapok... 12.— pengőtől 25.— pengőig.
Kapható Az Est könyvesboltjában, Erzsébet körút 18-20

Mezei András

berettyóújfalusi sümabó.
Apja: Erdei Lajos

Béres András: Népi díszítőművészet Hajdú-Bihar megyében, Debrecen, 1955.
29.o.

mak

Mezei András szürszabó

Berettyonjfalu

Szürrátetes fehér alapon fekete-futója a kiállitáson

M. Varga Marianna. A Népművészek Mesterei kiállitásán

Népművelés 1963. 11. sz 34. sz

MDK

Mezei András
szürkészitő , a népmüvészet mestere

Kitüntették a népmüvészet 8 mesterét, mezőkövesdi himzők, szürszabók, és fazekasok személyében.

Esti Hirlap 193. sz.1959. aug. 18. 2 old.
/n.cikke/

Mezei András, népművész, szürkénítő

MDK

A berettyóújfalusi népi szürkénítő a népművészet mestere kitüntetést kapta. (VIII. 17.)

x. A szürrátét minták hagyományos elemeinek továbbfejlesztője. 13 éves korától szürszabó. 5 évig volt inas. Nagyszalontán, Nagyváradon, Kolozsvárott volt segéd, majd otthon: Berettyóújfalun mester. Salvédőket, dinpárnákat, alátéteket kénít. A brüsseli világkiállításon is szerepett.

– A népművészet új mesterei

Népszabadság, bp. 1959. aug. 18. 8.l

x [Vidéki] 8.l

M.D.K

Merei András
népi szürkésztő

A „Népművészet Mestere" címet nyerte el

Magyar Nemzet, 1959. aug. 16
Kitüntették a népművészet mestereit

4l.

Mezey András

iparmúvész szúrszabó

Berettyóújfalu

Györffy István dr

Magyar népi hím-

zések. I. A cifra-

szúr. Bp. 1930

3. l.

57. l.

A dolog természetéből folyik azo
oly határozottan nemet, mint az ellenke
kutatás mai állapotában azonban annyit
román müvészet formakincsében olyan emlé
nak ez a különálló része kielégithető mo
mélyebbx kapcsolatokkal állunk itt szemb
tással megmagyarázható lenne. Amig azonb
re, mely e kérdést tárgyalja, ezt az old
bár módszertani szempontból szükséges.

Egyik részükkel a veszprémi emlé
nyitékaink alapján nem is tarthatjuk eli
Gyula szláv templom elméletébe, vissza k
ezek az emlékek azokból a szláv templomo
adatok szólnak ?

Mezei András, népművész MDh

Népművészeti textiliákat állított ki a Régiposta utcai bemutató teremben.

Szabadi Sándor: Szépség és hasznosság 8.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. dec. 14.

MDK

Mezei András szürkészitő

gorai: Népmüvészek az ország házában. Népszava. 1959. aug. 18. 1.1.

Merei András

az alábbi pályázaton résztvett- díjat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyi kónek, Hofer Miklós csoportjának egyik tagja. (Ütőerő

A belgrádi Operaház nemz etküzi tervpályázata, 1971. Magy.Ép.műv, 1972.5.sz.2-11.l.

Mucsi András

az alábbi tervpályázat on megvételt nyert 5.számú terv egyik szerzője.

Kriszt György: Mosonmagyaróvár régi városközpontjának tervpályázat a, 1971.
Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.14-16.l.

az alábbi tervpályázat on megvételt nyert 5. számú terv egyik szerzője.

Kriszt György: Mosonmagyaróvár régi városközpontjának tervpályázat a, 1971.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.14-16.1.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Mezei Anna

1972 ... 23
1021

8

Mezei Anna: KROKI

mre rendőralezredes bevezető előadását hallgatják.
(Kiss Ferenc felvétele)

, az ember

rkesztőségben

önösen kiegészítik egymást,
lcsönösen hatnak egymásra.
azság szerint tehát e három
nyezőről egyforma súllyal
enék szót ejteni. Szerkesz-
égi ankétunkon azonban

Ifjúsági Hírlap
Vasárnapi

Mezei András, építén

L. Eltér Ishán

– Követségi kirch.

Magyar 10-12

Építőművészet Bp. 1983 83/4

Mezey András, építész,

a Belváros déli részének rendezése. Terapályázat, 1985.

A pályaművek díjazásai:

A Bizottság 100–100,000 Ft.-os IV. díjban részesítette – rangsorolás nélkül – a 3. bírálati sorszámú pályaművet; szerzői: Csontos Csaba, Locsmándi Gábor, Mezey András, Herczeg Lajos, Turi Judit, Detre Villő, Bodoky Péter, Egyházi Ferenc, Láng Tivadar és Killer István.

1. IV. díjas terv. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 16–18-old.

Mezei Anna

Jún. 4.-én a zalaegerszegi Ifjúsági Házban nyílt meg Bodó Zsuzsával közös kiállítása. — 1969-ben a pécsi iparművészeti szakközép iskola szőnyeg szövő szakán végzett. Érettségi utáni időkben készítette a „Csend II." c. szőnyegét, mely a tárlaton is szerepel. Szőnyeg, gobelin-tervei, olajképei, akvarelljei is láthatók. (említve). „Béke" c. gobelin (repr.)

Zalai Hírlap, 1973. jún. 7.

Mezei Elemer Ferenz festm

könyeg rest.

magyar kármazású művék, Bergzabern 6748, Kurtalstr., 20, BRD.

International Directory of Arts I

Berlin 1965/66 8 közlése alapján

Mezei Árpád

megjegyzéseit a modern magyar festészetről (Lettres Français) regisztrálja

VII-VIII. 26.l.

Supplément a la Gaz.des Beaux-Arts:
La Chronique des Arts.

Bedő Rudolf: Az 1970-ben megjelent külföldi folyóiratok szemléje. Művtört.Ért.1972.1.sz.71-82.l.

77.l.

Mezei Árpád, [ ]

keresel a Kékesfehérvári képtárban.

Rózsa Gyula: Az Európai Iskola virágja 7.

Népszabadság, Bp. 1973. okt. 19.

Mezei Árpád MDK

Mezei Árpád Marcel Jeannal közösen irt Csontváry-tanulmánya /Cahiers d'Art,1949/.

megemliti:

MEZEI ÁRPÁD: Vajda Lajos és az "Europai iskola". Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 215-219.l.

215.l.

MEZEI Árpád műtárt.

913.67

Új Művészet

Merci Árpád

műve: „
Az építészet jelentősége az ember fejlődésében és a művészetek kapcsolata. - Bp. 1966. Felsőokt. Jegyzetellátó Vállalat.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodlom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.1./

[redacted]. 1.
280.

Mezei Árpád

Művészeti író, az Európai Iskola egyik alapítója.

Nemek Lajos: Modernmagyar műnél, Corvina, 1968 12 o.l.

Mérei Árpád szm

"Mocska" c.

→ Benedek György

MŰVÉSZET 1985/7/7

MEZEI Árpád művészettörténész

PERNECZKY Géza: Kisérlet egy legenda racionalizálására : György Péter - Pataki Gábor: Az Európai Iskola és az Elvont Művészek Csoportja. Bp., 1990 [rec.] - Buksz, III. évf.2.sz. 1991 194.p. ábr

MEZEI ÁRPÁD

(sik) [Sik Csaba]

Rendne és rendneralkotás
[Mezei Árpád: Elmélelek és művének]

Könyvtár, 1984. dec. XXIX. évf. 12. n. 18.

KIÁLLÍTÁS

dök; Perneczky nyelvöltögető egyvelegének fényében él
sebben hökken elénk *Gecser Lujza* „textilöntvényeinek" jóvá
tehetetlen tragikuma vagy *Bachman Gábor* 56-os emlékmi
tervének a történelem által idézőjelbe tett konstruktivizmus
Így egyszerre, a tragédia és az irónia együttes jelenlétéb
fakadó „tragironikus" látásmód által válnak hitelessé az
magyar művészet tövises útjának teljesítményei.

"...the museum cocked its ears and straightened up a little"

New permanent exhibition in the István király (King Stephen) museum of Székesfehérvár

Instead of the glossy card cut into four with the names
outstanding public figures, as usual on such (rare) occasion
we look at the row of *Gábor Roskó*'s homely drenched coat
on the small-poster-sized sheet. The text lured the museum
"relatives, friends and business partners" with the promise
refreshments and a galaxy of ladies. A grim addressee n
knowing the circumstances, the museum, the spot and th
actors, could accuse the sender of a jollity and intensity n
suitable to the occasion although the situation, the occasio
and the circumstances are just as smile-provokingly comple
and frail as those of Winnie-the-Pooh.

3285.
Mezei Árpád (1902-)
Elméletek és művészetek : Művészetlélektani kísérletek / Mezei Árpád. – Bp. : Gondolat, 1984. – 218 p. ; 19 cm
Bibliogr. a jegyzetekben
ISBN 963 281 422 3 kötött : 32,- Ft
7.01:159.9(081)
7(100)(091)(081)

alapos tudását Paál Lászlóról, művészetében való
nes, művelt nyelven közli olvasóival. Szakszerű fej
gondosn kerül minden nagyképűséget, s irtózik a
amellyel nem egy művészeti írónk élt, s amely csu
tel és művelődési vággyal érlelődő új közönségünl
olvasásától. *Farkas* Zoltán minden megállapítását
meg, és sohasem engedi át magát tetszetős, de n
hatásának. Könyvét mindenki mindvégig lankada
zéssel olvashatja, hogy Farkas egy nagy magyar f
vele.

Könyvének jó tulajdonságai szembeszökőek. A
gos, s az eddigi kutatásnak nem egy tévedését hely
ről, neveltetéséről, műveltségéről, baráti kapcsolat
csak Munkácsyhoz való barátságának taglalása ha
tudós elmélyülésére vall az a részletesség is, amelly
– Münchenen – Düsseldorfon – Hollandián – Lo
érzékelteti a festőt ért művészi hatásokat, s e hat
képeitől az utolsó remekművekig. Közérthetően
áramlatait, az uralkodó stílusok legfontosabb jegy
egy jelzővel találóan jellemzi a nagy barbizoni m
tisztázza Paál viszonyát művészetünkhöz és nyoma
alizmusára. Európai jelentőségének hangsúlyozás
fogalmazásában.

Külön kell megemlítenünk Farkas képelemzései
páratlan érzékítő erejét éri el. Az *Őszi hangulat* (18
minden felszíni és rejtettebb szépségét, festői és
érzékenységgel bogozza ki, amely Farkas Zoltán e

A könyv kiállítása szép, a képmellékletek javar
emelkedő festményét felölelik.

Merei Árpád: Elméletek és művészek.

rec. = BORI Imre: A magyar szürrealizmus „tróm nélküli" vezére. = 7 Nap 1985. aug. 30. 31.

A MAGYAR KÖLTÉSZET KINCSESTÁRA

1-2. Arany János: Kisebb költemények I-II. Kódszám: 30-007
Bolti ár: 1282 Ft
Könyvbarát ár: 1080 Ft
3. Arany János: Költői beszélyek Kódszám: 30-008
4. Arany János: Toldi Kódszám: 30-203
5. Arany János: Toldi szerelme Kódszám: 30-010

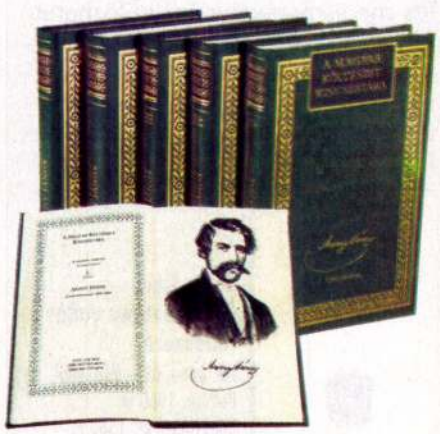

6-7. Csokonai Vitéz Mihály I-II. Kódszám: 30-013
Bolti ár: 1282 Ft
Könyvbarát ár: 1080 Ft
8. Tóth Árpád összes verse Kódszám: 30-011
9-10. Juhász Gyula összes költeménye Kódszám: 30-012
Bolti ár: 1282 Ft
Könyvbarát ár:
11-12. Petőfi Sándor összes költeménye I-II. Kódszám: 30-014
Bolti ár: 1283 Ft
Könyvbarát ár:
13-14. Petőfi Sándor összes költeménye III-IV. Kódszám: 30-015
Bolti ár: 1282 Ft
Könyvbarát ár: 1080 Ft
15. Dsida Jenő válogatott versei Kódszám: 30-019
16. Kisfaludy Sándor és Károly vál. versei Kódszám: 30-021
17-18. Kosztolányi Dezső versei I-II. Kódszám: 30-023
Bolti ár: 1282 Ft
Könyvbarát ár: 1080 Ft
19. Janus Pannonius és Balassi Bálint versei Kódszám: 30-024
20. XVI. századi költőkből Kódszám: 30-027
21. Tompa Mihály versei Kódszám: 30-204
22. Kölcsey versei Kódszám: 30-205
23. Népköltészet Kódszám: 30-206
24. Vörösmarty Mihály versei I. Kódszám: 30-207
25-26. Vörösmarty Mihály versei II-III. Kódszám: 30-208
27. Szép Ernő válogatott versei Kódszám: 30-209
28. Kassák Lajos válogatott versei Kódszám: 30-210
29. Komjáthy Jenő összes költeménye Kódszám: 30-211
30. XVII. századi költők Kódszám: 30-212
31. Illyés Gyula válogatott versei Kódszám: 30-213
32. Költészet Kódszám: 30-214
33. Fazekas Mihály és Gvadányi J. versei Kódszám: 30-215
34. Zrínyi Miklós költemények Kódszám: 30-216
35. Népballadák Kódszám: 30-217
36. Ady Endre összes verse I. Kódszám: 30-218
37-38. Ady Endre összes verse II-III. Kódszám: 30-219

A MAGYAR DRÁMA GYÖNGYSZEMEI

A Kerényi Ferenc szerkesztette és válogatta *A magyar dráma gyöngyszemei* sorozat első kötete a *Nagy színházi siker volt* összefoglaló címet viseli. Öt darab meséjében merülhetnek el Thália szerelmesei (zárójelben az ősbemutatók fővárosi helyszíne és dátuma):

Móricz Zsigmond: Sári bíró (Nemzeti Színház, 1909. dec. 17.)
Heltai Jenő: A Tündérlaki lányok (Vígszínház, 1914. feb. 14.)
Herczeg Ferenc: Kék róka (Vígszínház, 1917. jan. 13.)
Szép Ernő: Patika (Belvárosi Színház, 1920. feb. 13.)
Móricz Zsigmond: Nem élhetek muzsikaszó nélkül (Nemzeti Színház Kamaraszínháza, 1928. dec. 9.)

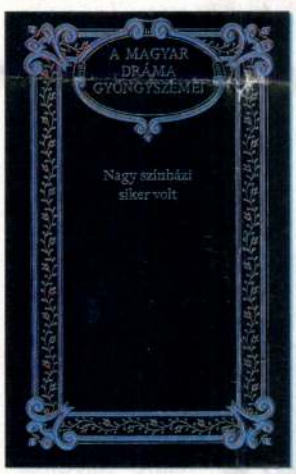

Nagy színházi siker volt
Unikornis
390 oldal
Bolti ár: 850 Ft
Könyvbarát ár: 720 Ft
Kódszám: 30-144

A darabokban olyan legendás színészek játszottak, mint Blaha Lujza, Rózsahegyi Kálmán, Bajor Gizi, Petheő Attila, Vaszary Piroska...

A sorozat 25 kötetben készül bemutatni a magyar irodalom „mostohagyerekét" a reneszánsz játékoktól kezdve egyelőre a Nyugat első nemzedékéig, összesen mintegy 135-140 drámaszöveggel. Önálló kötetben szerepelnek a műfaj leghíresebb alakjai, Katona József, Kisfaludy Károly, Szigligeti Ede, Madách Imre, Csiky Gergely, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, és lesznek tematikai válogatások is. Több darab ezeken az oldalakon jelenik meg először.

Következő kötet: Egyfelvonásosok a XIX. és a XX. századból.

KLASSZIKUSOK EREDETI NYELVEN

Guy de Maupassant: Bel-ami

349 oldal
Bolti ár: 420 Ft
Könyvbarát ár: 350 Ft
Kódszám: 19-029

Prosper Merimee: Carmen et autres nouvelles

380 oldal
Bolti ár: 420 Ft
Könyvbarát ár: 350 Ft
Kódszám: 19-027

Goethe: Die Leiden des jungen Werthers

217 oldal
Bolti ár: 420 Ft
Könyvbarát ár: 350 Ft
Kódszám: 19-019

Stendhal: Le Rouge et le Noir

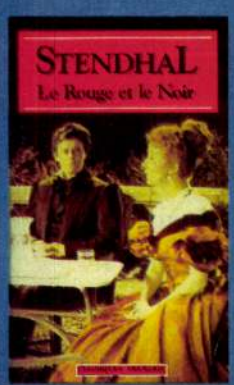

508 oldal
Bolti ár: 420 Ft
Könyvbarát ár: 350 Ft
Kódszám: 19-028

ZEN KIADÓ

ELMÉLKEDÉSEK ÉS KÉRDÉSEK

A Babits körül tömörült irodalomtörténész-esszéíró nemzedék egyik legtehetségesebb tagjának irodalomról vallott nézeteit, kutatási eredményeit ismerhetjük meg a témát ismerő és szerető szakértő tolmácsolásában.

Mikó Krisztina:
Halász Gábor
238 oldal
Bolti ár: 350 Ft
Könyvbarát ár: 290 Ft
Kódszám: 27-080

Két világégés közti erdélyi irodalom nagy szerepjátszójának talányos alakja mögé próbál bepillantani ez a monográfia, felmutatva a vidám álarc mögött meghúzódó embert.

Tót H. Zsolt:
Széttaposott ösvény
Karácsony Benő élete és műve
153 oldal
Bolti ár: 280 Ft
Könyvbarát ár: 230 Ft
Kódszám: 27-071

A szerző 70. születésnapjára megjelent kötetben „felvonulnak" előttünk irodalmunk nagy alakjai a két Eötvöstől Herczeg Ferencen és Márai Sándoron át Babitsig és Simon Istvánig, a Nyugattól a Magyar Csillagig.

Németh G. Béla:
Kérdések és kétségek
Válogatott tanulmányok
253 oldal
Bolti ár: 500 Ft
Könyvbarát ár: 420 Ft
Kódszám: 27-081

BALASSI KIADÓ
1012 Budapest, Attila u. 79.
Telefon: 175-5064

ZENEKULTÚRA

A humanizmus és reformáció korának legjelentősebb hangszerét, a lantot és pengetős rokonait, a magyar reneszánsz zenei életét mutatja be Király Péter könyve történettudományi hitelességgel. A hangszertípusokra, terminológiára vonatkozó tanulmányai mellett külön fejezetek tárgyalják a királyi, az erdélyi fejedelmi és a főúri udvarokban szolgáló lantosok tevékenységét s azt, milyen szerepe volt e hangszereknek a városokban, illetve a tanult műkedvelők körében. Közben olyan művészek alakja tűnik fel a lapokon (pl. Hans Newsiedler, Bakfark Bálint, Tinódi Lantos Sebestyén), akik fontos szerepet játszottak hazánk kultúrájának az elismerésében.

Király Péter:
A lantjáték Magyarországon a XV. századtól a XVII. század közepéig
285 oldal
Bolti ár: 380 Ft
Könyvbarát ár: 320 Ft
Kódszám: 27-082

A MŰVÉSZETRŐL

A jelenleg az Egyesült Államokban élő magyar gondolkodó „műfaját" gazdag életműve fontosabb állomásaival lehet a legjobban jellemezni. Az 1920-as években Pán Imrével együtt kiadója volt a dadaista-filozófikus „IS" című folyóiratnak, segített a franciáknak felfedezni Lautréamont grófot, Marcel Jeannal együtt megírta a szürrealizmus egyik alapvető történeti összefoglalását, a második világháború után egyik alapítója volt Magyarországon az Európai Iskolának, továbbá pszichológiai, filozófiai és művészeti tanulmányok írója... Ezt a kötetét – amelyet sokoldalú életpályája összegzésének szánt, s mely kaleidoszkópszerűen vonultatja fel és elemzi a különféle művészeti törekvéseket és ágakat – a sorozatcíme is minősíti: „Tartóshullám". Az egyetemes kultúra időtálló értéke.

Mezei Árpád:
Elmélkedések a művészetről
294 oldal
Bolti ár: 520 Ft
Könyvbarát ár: 440 Ft
Kódszám: 27-083

ÉRVELÉS ÉS ÉRZELEM

Kálvin Jánosnak ez az alapvető jelentőségű műve először (és utoljára) 1909-ben jelent meg magyarul. Most hasonmás kiadásban kerülhet az olvasók kezébe. Nemcsak a református vallás hiteles megismeréséhez nélkülözhetetlen e mű ismerete, hanem a reformáció századának szellemi frontjairól, azok ütközőpontjairól, az érvelés korabeli sajátosságairól is hiteles képet kapunk

Kálvin János
A keresztény vallás rendszere
I-II. kötet, 696+948 oldal
Bolti ár: 1960 Ft
Könyvbarát ár: 1560 Ft
Kódszám: 58-003

A „régiek" kívánsága volt, hogy a házastársakat csak az ősz kapa, és a nagyharang" válassza el. Ez volna az élet természetes rendje a „könnyű válások" korában is. A legjobb házasságban is eljön a válás ideje. Hogyan lehet ezt kibírni? Hiteles önvallomást olvashatunk erről e könyvben, amit a szerző ajánló sorai is mutatnak:
„Sírjatok együtt a gyászolókkal! És hagyjátok őket gyászolni! Ismerjétek be a tehetetlenségeteket, hiszen minden vélt vigasztalás hiábavaló. Egyetlen igazi vigasztalódás van: ami a gyászolóban magában érik meg. Ez a lélek mélységéből jön elő. Igen hosszú időre van szüksége, hogy feltörjön, de ha egyszer megszületik, akkor az egy csoda, egy isteni ajándék!"

Uta Schlegel-Holzmann
Nincs több kettesben töltött esténk
Családi állapota: özvegy
86 oldal
Bolti ár: 195 Ft
Könyvbarát ár: 150 Ft
Kódszám: 58-004

1519 Budapest, Pf. 416.
Telefon: 186-8277

Mezei Árpád

ELMÉLETEK ÉS MŰVÉSZEK

Művészetlélektani kísérletek

Gondolat · Budapest, 1984

Németh Lajos

MEZEI ÁRPÁD
19.364

31 422 3
rpád, 1984

TARTALOM

Mezei Árpád művészetírói munkásságáról (Németh Lajos) 7–19
A szürrealizmus 20–41
Az építészet általános elmélete és kapcsolata a képző-művészetekkel 42–79
A dadaizmus újjáértékelése 80–85
A naiv művészet 86–91
Forma és tartalom 92–101
Művészet és tudomány 102–110
Korniss Dezső 111–121
Csontváry 122–142
A Szentendrei Iskola 143–149
Degas 150–159
Vajda Lajos 160–186
André Masson 187–192
Paul Klee 193–202
Az önállósult amerikai modern festészet 203–208
Pablo Picasso 209–216
Jegyzetek 217

Mindig arról álmodoztál, hogy legyen egy kerted, ahol megpihenhetsz, lazíthatsz. Most megkaptad, és a gyomirtásra fordított idő miatt nem marad időd élvezni. Ami gyarapodik, az feltehetően gyom... A kertészkedés olyan, mint a terhesség, semmi sem úgy történik, ahogy a könyvekben leírják...

636 Állattenyésztés

93OK093 450,- Ft

Dobermann – kutyatulajdonosok kézikönyve
Pesti Szalon Könyvkiadó

ISBN 963 8340 25 8
A világhírű Salamander Kiadó kutyafajtákat bemutató sorozatának következő darabja a dobermannt mutatja be. Foglalkozik a fajta kialakulásával, standardjével, hasznos tanácsokat ad a kutya táplálásával, nevelésével, kiállításra való felkészítésével kapcsolatban.

93OK094 2950,- Ft

LONG, Strader – PEARCY, Eunice:
Képes kutyaenciklopédia
Maecenas Könyvkiadó Kft.

192 oldal, 265x370 méret, papírkötés + védőborító, ISBN 963 7425 88 8
Amióta az ember feltalálta a tüzet, a kutya a leghűségesebb társa. De az 10 000 éves együttélés során a kutyák jelentős alakváltozáson mentek át. A kötet a nagyszerű formagazdagságot a fotóművészet eszközeivel mutatja be. 200 nagyméretű színes fényképben gyönyörködhetünk a világhírű amerikai Robert és Eunice Pearcy állatfotós házaspár jóvoltából, de a kutyatartás rejtelmeibe is bepillantást nyerünk.

93OK095 380,- Ft

SIELMANN, Heinz:
Háziállatok
Tessloff és Babilon Kiadó

48 oldal, fényképek, rajzok, A/4 méret, ISBN 963 7937 17X, ISSN 0866-109X, Mi micsoda sorozat
A könyv elsősorban azokhoz az ifjú állatbarátokhoz szól, akik a lakásukban szívesen tartanak kutyát, macskát, kis rágcsálókat, kisebb-nagyobb díszmadarakat, akváriumi halakat, terráriumi állatokat.
Hasznos tanácsokat kaphatunk az említett élőlények gondozásáról, táplálásáról, s arról, hogy milyen eszközöket szerezzünk be szakszerű ellátásukhoz.

93OK096 1980,- Ft

WARD, Brian:
Egészséges halak a lakásban – Kalauz a hosszú élethez
Maecenas Könyvkiadó Kft.

176 oldal, 215x280 méret, papírkötés védőborítóval, ISBN 963 7425 93 4
A világhírű angol akvarista gyönyörű, színes felvételekkel gazdagon illusztrált kézikönyve. – Magyarországon először – a tengeri és édesvízi halak akváriumi tartását együtt tárgyalja. Több mint 300 faj tulajdonságait elemzi. Eligazítja a kezdő akvaristát az edény, a halak, a díszítőnövények és a táp megválasztásában, a gyengélkedő állatok kezelése és a szaporítás kérdéseiben. A tapasztalt akvaristáknak új, a szokványostól eltérő megoldásokat kínál és eredeti ötleteket nyújt.

64 Háztartás. Vendéglátás

93OK097 1540,- Ft

LÁNG György – HALÁSZ Zoltán:
Gundel (1894–1994)
Helikon Kiadó

80 oldal, 25 színes és 60 fekete-fehér fotó, vászonkötésben, magyar, német és angol nyelven, ISBN...
A világhírűvé vált vendéglő izgalmas és fordulatos, egészen napjainkig tartó történetével ismertet meg a könyv. Kacagtató anekdoták, különleges receptek és remek képanyag gazdagítja a kötetet.

641/642 Élelmiszerek. Főzés. Szakácskönyvek

93OK098 238,- Ft

FRANK Júlia:
Krumpliskönyv
3. kiadás
Akkord – Ciceró Kft.

160 oldal, 197x140 méret, kartonálva, ISBN 963 7744 20 7
262 recept az ismert szezőnőtől.

93OK099 349,- Ft

FRANK Júlia:
Sütés-főzés mikrohullámon. Whirlpool szakácskönyv
Falukönyv – Ciceró Kft.

ISBN...
130 recept, végig színes fotókkal

93OK100 Kb. 800,- Ft

Győztesek és mesterek szakácskönyve
General Press Kiadó – Velopress Kiadó

128 oldal, A/4 méret, ISBN...
A Maggi által meghirdetett országos szakácsverseny 50 győztesének és mesterszakácsoknak további 50 Maggi receptje található a könyvben, mely exkluzív fotókon mutatja be az ételeket. A műnyomó papíron készült keménytáblás könyv 50 színes képpel illusztrálva egyrészt szép ajándék, másrészt hasznos is, mert a különleges ízeket kedvelőknek megkönnyíti az ételek elkészítését és ötleteket ad a háziasszonyoknak a Maggi termékek bevezetésére a háztartásban. Gyors és ízletes ételeket ajánl.

93OK101 598,- Ft

Halak, rákok, a tenger gyümölcsei
Officina Nova Kiadó

112 oldal, 160 szövegközti színes fotó, fóliázott papír, 209x280 méret, ISBN ..., ISSN..., Nova szakácskönyvek sorozat
A Nova szakácskönyvsorozat legújabb kötete azoknak készült, akik szeretnének a Magyarországon mindinkább hozzáférhető különleges halak, rákok, kagylók, tintahalak és más „tengeri herkentyűk" főzési, sütési lehetőségeivel élni. A képes receptgyűjtemény a fantasztikus, számunkra többnyire ismeretlen – legfeljebb külföldi utazásaink során átélt – kulináris élvezetek tárháza e kötet. A vásárlásra és feldolgozásra vonatkozó tanácsokkal, köret- és italajánlatokkal is szolgál, és valamennyi receptben utal az ételek kalória-, zsír- és fehérjetartalmára.

93OK102 220,- Ft

TÖLLI László:
Cukrászati ábécé 3.
Presztízs-Top Könyvkiadói Kft.

160 oldal, 124x210 méret, kartonált, négyszín color, fóliázott, ragasztott, ISBN 963 7968 16 4, ISSN..., Élvezetek gyöngyszemei sorozat 9.
Sütemények, édességek receptjeinek bőséges választéka. Cukrászati alapismeretek eszközökre, alapanyagokra, előkészítési módokra, sütési-bevonási eljárásokra. Praktikus fogások ismertetése, tapasztalatok átadása, melyeket a leendő és gyakorlott háziasszonyok, valamint a cukrászati szakmára készülő fiatalok is hasznosíthatnak.

93OK103 220,- Ft

TÖLLI László:
Cukrászati ábécé 4.
Presztízs-Top Könyvkiadói Kft.

160 oldal, 124x210 méret, kartonált, négyszín color, fóliázott, ragasztott, ISBN 963 7968 17 2, ISSN..., Élvezetek gyöngyszemei sorozat 10.
Sütemények, édességek receptjeinek bőséges választéka. Cukrászati alapismeretek eszközökre, alapanyagokra, előkészítési módokra, sütési-bevonási eljárásokra. Praktikus fogások ismertetése, tapasztalatok átadása, melyeket a leendő és gyakorlott háziasszonyok, valamint a cukrászati szakmára készülő fiatalok is hasznosíthatnak.

65 Üzemvezetés. Üzemszervezés

93OK104 598,- Ft

RIPPERT, Sylvia:
Stílus és siker
A harmonikus megjelenés titka
General Press Kiadó

Kb. 80 oldal, keménytáblás, egészpapír kötés, fóliázva, ISBN...
A könyv mindenkinek szól, férfiaknak és nőknek, foglalkozásra és életkorra való tekintet nélkül, mindenkinek, akit érdekel a külső megjelenés, a jó fellépés, a külső-belső harmónia, amelynek révén az olvasó is sokkal sikeresebb lesz. A könyv szerzője Németországban elismert szakember, aki most a hazai közönséggel is meg akarja osztani tudását.

681.3 Számítástechnika

93OK105 980,- Ft

BENKŐ Tiborné – MORÉ Gábor:
Windows alkalmazások gyorsan, könnyedén

MEZEI Árpád

ObjectWindows - lemezmelléklettel
Objektum-orientált Windows programozás Borland C ++ rendszerben
ComputerBooks Kft.

400 oldal, ISBN...
A Borland cég új C++ fejlesztő rendszere (Borland C++ Application FrameWorks valóban könnyűvé teszi a Windows alkalmazások gyors, biztonságos tervezését. A könyv egyaránt szól a C és C++ nyelvet ismerő programozóknak, akik az ObjectWindows felhasználásával szeretnének Windows alkalmazásokat készíteni. Tematikusan végighalad a Windows alkalmazások elemein, a lemezmellékleten található példaprogramokkal illusztrálva az elmondottakat.

93OK106 385,- Ft

dr. DEDINSZKY Ferenc:
Clipper a gyakorlatban
ComputerBooks Kft.

254 oldal, ISBN...
A könyv a programozás közben felmerülő gyakorlati problémák megoldásában igyekszik segítséget nyújtani kezdők és haladók számára. Rendszerezi az adatbázisok, a programok, a képernyők és a helpek különböző típusait, és sok példával, általánosan használható rutinnal mutatja be ezek alkalmazási lehetőségeit. Hasznos ötleteket ad a program- és adatvédelmi gondok megoldására, valamint a nagy adatállományokon végzett műveletek gyorsítási lehetőségeire.

93OK107 795,- Ft

GERŐ Judit - REICH Gábor:
Mikrosoft Word of Window 2.0 magyar nyelvű változat
ComputerBooks Kft.

400 oldal, ISBN...
Tíz éve, 1983 szeptemberében született az a szövegszerkesztő, amely pályája során a PC-re írt szövegszerkesztők közül a legnépszerűbbé nőtte ki magát. Tizedik születésnapján méltó ajándék ez a könyv, amelynek használatát a Microsoft mindenkinek javasolja, aki a magyar nyelvű változattal dolgozik. A könyv a Mikrosoft hivatalos oktatóközpontjában készült, a Computer-Books Kft. gondozásában.

93OK108 363,- Ft

NÉMETH Gábor - HORVÁTH László:
Számítógép-architektúrák
2. változatlan kiadás
Akadémiai Kiadó és Nyomda

148 oldal, A/5 méret, kötve, ISBN 963 05 6606 0, ISSN..., Műszaki tudományok. Az elektronika újabb eredményei sorozat
A tanulmány célja a modern számítógépek és számítógéprendszerek architekturális elveinek átfogó ismertetése, a fejlődést meghatározó elméleti alapok tárgyalása. Fő témakörei: a teljesítőképesség fokozását célzó kisléptékű párhuzamosítás és nagyléptékű párhuzamosítás, valamint a nagy megbízhatóságú számítógéprendszerek tervezési kérdései. A könyv a legmodernebb szervezési és tervezési elvek első magyar nyelvű, átfogó, tudományos igényű összegezése. Számítástechnikai alapismeretekkel rendelkező kutatók, fejlesztők és alkalmazók számára ajánljuk.

93OK109 Kb. 1250,- Ft

QUITTNER Pál:
Adatbázis-kezelés a gyakorlatban
Akadémiai Kiadó és Nyomda

Kb. 292 oldal, B/5 méret, kötve, ISBN 963 6587 0
Az adatoknak és az adatbázis-kezelő rendszerektől való elvárásoknak a rendszerezéséhez kíván segítséget nyújtani ez a könyv mind az adatbázisok szervezőinek, mind felhasználóinak.

93OK110 520,- Ft

Dr. QUITTNER PÁL - CZENKY Márta:
Relációs adatbázisok - SQL
Aula Kiadó Kft.

10 ív, fűzve, ISBN...
Azt kívánja bemutatni, ami a korszerű adatbázisokat és adatbáziskezelő rendszereket jellemzi: hogyan kell az adatokat tárolni, milyen kapcsolatokat létesíthetünk köztük, milyen szoftver módszerek állnak rendelkezésre, hogy az adatokat naprakészen tarthassuk, a kívánt információkat gyorsan megkaphassuk, ugyanakkor az adatok biztonságát is szavatolni tudjuk. Egyetemi jegyzet.

93OK111 496,- Ft

Számítástechnikai alaplexikon I.
JODÁL Endre: Általános fogalmak
Változatlan 3. utánnyomás
Cédrus Kiadó Kft.

B/5 méret, color borító, ISBN...

93OK112 496,- Ft

Számítástechnikai alaplexikon III.
BUZÁS Gábor: Ipari számítástechnika és automatizálás
Cédrus Kiadó Kft.

B/5 méret, color borító, ISBN...

93OK113 496,- Ft

Számítástechnikai alaplexikon IV.
JODÁL Endre: Mesterséges intelligencia
Cédrus Kiadó Kft.

B/5 méret, color borító, ISBN...
93OK114 2000,- Ft

WHITE, Ron:
Így működik a számítógép
Computer Kft.

200 oldal, ISBN...
Bármelyik korosztályhoz tartozik, bármennyire számítógépes tapasztalattal rendelkezik is az olvasó, Ron White és a PC/Computing Így működik a számítógép c. könyvének segítségével öröm lesz felfedeznie, hogy mi is megy végbe egy személyi számítógép egységeiben. Színes, exkluzív kivitelű kiadvány.

681.8 Hangszerek

93OK115 1430,- Ft

BACON, Tony:
Nagy gitárkönyv
Panem Kft. - Grafo

192 oldal, színes fényképekkel, 230x280 méret, keménytábla, védőborítóval, fóliázva, négyszínű, ISBN...
A klasszikus gitároktól a gitárszintetizátorokig.

688 Díszműáruk. Játékszerek

93OK116 680,- Ft

CUNO, Sabine:
Száz ötlet, száz játék
Falukönyv - Ciceró Kft.

Végig színes illusztrációkkal, 245x195 méret, ISBN...
Játékos barkácskönyv iskolásoknak, óvodásoknak.

7 Művészetek, sport

93OK117 3000,- Ft

BARÁT - ÉBNER - TAKÁCS:
A művészet története
Maecenas Könyvkiadó Kft.

676 oldal, plüss kötés,
ISBN 963 7425 89 6
A három szerző impozáns méretű, híres művét antikváriumokban is hiába keresnénk: ma már legfeljebb könyvárveréseken bukkan fel. A szakmai szempontból - ha nem is mindenben vitathatatlan, de - máig értékes és maradandó alkotás több kiadásban is megjelent a két világháború között Magyarországon. Szemléletének értékei, adatbősége, olvasmányossága, gondolatgazdagsága indokolják a kötet új kiadását.

93OK118 340,- Ft

MEZEI Árpád:
Mikrokozmoszok és értelmezések
Jelenkor Kiadó (Pécs) 1993

332 oldal, 134x196 méret, ragasztott karton + enveloppe, ISBN...
A magyar művészettörténet-írás jelenleg Amerikában élő doyenje öt évtized termését gyűjtötte össze ebben a kötetében. Érdeklődésének középpontjában a világháború utáni Magyarország megújuló képzőművészete áll, amelynek maga is elsőrangú kritikusa és harcostársa volt. Ám az érdeklődés köre ebből a központból messzire szétsugárzik, az ősember művészetétől Magritte festészetéig terjed.

7.0 A művészet általános elmélete, technikája, stílusok

93OK119 350,- Ft

ALMÁSI Miklós:
Anti-esztétika
Séta a művészetfilozófiák labirintusában
2. kiadás
T-Twins Kiadó

272 oldal, A/5 méret, paperback, ISBN..., ISSN..., Alternatívák sorozat
Almási Miklós könyve szakít a filozófiai madárnyelv stílusával (a szerző ideálja Umberto Eco művészeti publicisztikája) és számos példa elemzésével vezeti be az olvasót az esztétika klasszikus és posztmodern fogalomvilágába. Ennyiben műve modern kézikönyv. A könyv a hermeneutika gondolati tradíciójához kapcsolódik, abból a teoretikus arzenálból merít, ami az utolsó nagy esztétikák (Adorno, Lukács) óta (ill. velük párhuzamosan) kialakult: Heidegger és Gadamer mellett Rocieur, Umberto Eco, Lyotard (és a posztmodern áramlat), Duffrene, Bourdieu és Derrida műveit nevezhetjük meg probléma-forrásokként.

745 Iparművészet. Díszítőművészet

93OK120 167,- Ft

BUDAI Péter figuráiból
Origami kezdőknek
Nemzeti Tankönyvkiadó

20 oldal, A/4 irka, ISBN 963 18 5274 1

Proteines
Tusfürdő
és Sampon
TISZTÍT ÉS ÁPOL
Shower Gel
BARBON
and Shampoo
WITH PROTEIN
cleanses and revitalises
BŐRBARÁT
pH
NEUTRÁL
CAOLA

MEZEI Árpád

Mezei Árpád

(1902-1998)

Az amerikai Hartsdale-ben, 96. születésnapja körül meghalt egy világhírű magyar polihisztor, *„akiben a filozófia magára talált"* a barátját korábban köszöntő Határ Győző szerint. Itthon keveset tudunk róla, munkásságának jegyzése irodalmi és művészeti lexikonainkban nem található. Tékozlóak vagyunk.

Öccsével, Pán Imrével 1920 táján együtt fordult az avantgárd mozgalmak felé. Két apró folyóiratot adtak ki, az *IS* (1924/24), később az *Index* (1931) színes számait. És bár Babits, Kassák, Supka Géza, Vámbéry Rusztem neve az írások alatt, kísérletüknek hamar vége szakadt. Mezei egyetemi háttér híján képezte magát, eleven nyitottsággal kutatta az új gondolkodás lehetőségeit. Lautréamont, Rimbaud, Mallarmé, Jarry és mások munkássága érdekelte, a századforduló táján felfedezett „ismeretlen francia líra", akik *„felhúzták a holnap irodalmának zsilipjeit"* (Gide), megalapozva a lélek mélységeit feltáró szürrealizmus tányos művészetét.

Az 1938-45 között Budapesten alkotó textilművész, Marcel Jean jó pár „franciás magyar" jóbarátja lett, Radnóti és Vas István mellett különösen a hozzá hasonló érdeklődésű Mezeié. Az alkotó kapcsolatból jelentős, egyben közösen írt művek jelentek meg később: egy Lautréamont-értékelés és a költő „minden műve" utóbb, közben a modern gondolkodás (1950), majd a szürrealista festészet remek története (1959). Ezekből hazai polcokra kevés került, de a francia nyelvű kiadásokat szép számban követték más nyelvűek is.

Mezei az 1945-ben alakult művészeti csoport, az *Európai Iskola* egyik szellemi vezére lett. Pán Imre Andrássy úti könyvesboltjában rendezték tárlataikat, tartották előadásaikat. Az ekkor megjelent füzetkék sokak horizonttágító olvasmányai maradtak, a színtelenségben is őrizve a szellem tágabb és mélyebb távlatait, közöttük Mezei füzetkéi is. Majd szinte „dugáruként" például a *Cahiers d'art* egyik 1949-es száma, ebben tanulmánya a megcsúfolt Csontváryról. Francia nyelven mások ugyanígy.

Az itthon elhallgattatott tudós jeles pszichológiai műhelyek baráti oltalmában lett „kutató munkatárs". Amikor pedig ismét valamiféle „zárt körű érdeklődés" jelentkezett, „őrt álló maradékként" (öccse 1957-ben Párizsba „disszidált") előadásokban és stencilezett füzetkékben taglalta az *Európai Iskola* előzményeinek és tagjainak művészetét, a szürrealizmus filozófiáját és történetét, az architektúra és más alkotó világ kapcsolatáról formált elméletét. Meghívottként a mérnöki továbbképzéseken, akár a szegedi bölcsészkar szemináriumain.

1974-ben Amerikába került. Könyve jelent meg itt, közben *„egy bölcseleti felfogását is tükröző kultúrtan és -történet megírásával foglalkozott"* a *Nyugati magyar irodalmi lexikon* suta közlése szerint (1992). Itthon *„művészet-lélektani kísérleteit"* foglalta össze egy fukar válogatás (*Elméletek és művészek* – 1984), ebben korábbi, majd a külhoni folyóiratokban megjelent tanulmányai olvashatók Vajda Lajosról, Degas-ról, Klee-ről, Picasssóról és másokról, mellettük elméleti írásai. 1996-ban szép állami kitüntetést kapott, de behatárolhatatlan tudományának a hazai gondolkodásba való „beépülésében" csupán reménykedhetünk.

Bodri Ferenc

Mezei Árpád

Szamosi Ferenc

Egy művéneti író voksa

[Mezei Árpád: Elméletek és művének. rec.]

Magyar Szirlap, 1986. márc. 5. 8.

Az emberi élet sok területén meglévő hármas egységre komponálta cselekvéseit. Térben és időben is jelentkezett ez a törekvés, mert az épület szintjeit és a napszakokat is ennek megfelelően építette be előadáskompozíciójába. *Az áldoztatás* című etűdök a kenyér elemeinek, a lisztnek és a víznek a felhasználásával szakrális jelenetsorok voltak. A befejező „stációban" három üvegtáblára vizet fújt, majd kimúlt halat helyezett a felületre és liszttel szórt be mindent és mindenkit, leginkább női asszisztensét. Visszament az induláskor használt létrára, ahol az esti fényben glória rajzolódott feje köré. Hátramaradt objektfaktúráját a víz fixálta, s az így kialakult tárgyegyüttes Claudel drámájában Jeanne d' Arc végszavát juttatta eszünkbe: „Nincsen hatalmasabb, mint a szeretet." *Gábriel Anett* kastély-balettet mutatott be, *Tóró Attila* tükrök és térképek motívumaival adta elő *Határok* című performanszát, *Barta Sándor* pedig földközeli teatrali-

Gubis Mihály HIÁNY-akciója, 1992, performance, Póstelek

Mezei Árpád

Bohár András

Holmi 1994/2

A makrokozmosz újraértelmezése

– Mezei Árpád: Mikrokozmoszok és értelmezések –

Az újkorban vált kérdésessé, hogy a valóságról alkotott tapasztalatunk művészeti formája igazságértékében azonos lehet a tudománnyal. A tudomány fő trendvonala a racionális, ill. empirikus tapasztalatok túlhangsúlyozásával mintegy elkülönítette és sok esetben egyedül üdvözítőnek kiáltotta ki világértelmezését. Hogy jelen voltak a két szféra egyenrangúságát és összekapcsolását szorgalmazó elmék Pascaltól Goethén át mondjuk Freudig, az nem vitatható. Viszont a huszadik század modernizációs programja igen kevés teret hagyott a szintézis megteremtésére, inkább a valóság egyre kisebb szeleteit vizsgálva a specializáció működését részesítette előnyben.

Mezei Árpád pontosan az előző tendenciák, az egyoldalú világértelmezések ellenében, a teljességre törekedve fogalmazta meg életprogramját. Szándékosan nem használtam a tudományos megjelölést, mert értelmezései, értékelései mindig komplex beleérző képességéről tanuskodtak, s a lét teljességét figyelembe véve fogalmazódtak meg. Ezt a szemléletet, amit nevezhetnénk inter- és multidiszciplinárisnak egyaránt, nagyon érzékletesen jellemzik témaválasztásai is. A pszichiátriai elméleti és gyakorlati tevékenységtől a modern képzőművészetek és irodalmi programok áttekintésén át a tudományelmélet aktuális problémájáig igen széles spektrumot ölel fel munkássága. Mégis ezek a látszólag távol eső területek egymással szorosan egybekapcsolódva jelezték a *makrokozmoszban* működő *mikrokozmoszok* egymásba kapcsolódását, s felhívták figyelmünket az egyes értelmezések egybelátásának szükségességére.

Jelen tanulmánykötet íve is az előző gondolatsort reprezentálja. Az antropológiai jellemzők kifürkészhetetlenségét, végső soron megalapozhatatlan misztériumát mutatja Mezei fel, mikor a poézis valódiságára és egyediségére hívja fel figyelmünket („A meggyilkolt költő"). Ezt a szimbolikus gesztust kiindulópontként is aposztrofálhatjuk. Mindez kiteljesedik abban, hogy az egyes tanulmányokat felépíti szerzőnk. *Az építészet jelentősége az ember fejlődésében és a művészetek kapcsolata* című átfogó írás is az előzőekben jelzett gondolkodásmódot bontja ki: az ember természetének változó és örök determinánsait, az ezzel összefüggésben kibontakozó viselkedésformákat, valamint a tér és idő fogalmait szembesíti a művészetek és ezen belül az építészet társadalmi és fizikai jellegzetességeivel. De Mezei gondolkodásmódja és az elemzések sohasem maradnak meg az elvont teoretikus absztrakciók szintjén, hanem minden esetben konkrét alkotások kapcsán is megerősítést nyernek, mint azt jól mutatja a Nagy Bálintról szóló írás is.

Mezei Árpád egész életét végigkísérő nagy témája kapcsolódik pszichiátriai gyakorlatához. A szürrealizmus és dadaizmus különböző auktorainak számba vétele és megértő rekonstrukciója mind a képzőművészet, mind az irodalom kapcsán rendre előkerül. *André Breton* és *Tristan Tzara,* valamint a francia szürrealista költészet jelzi a poézis századunkban megmutatkozó lehetetlenségének a valóságát, s azt az esélyt, hogy az új valóságszerkezet – amit a dada a teljes szabad feldolgozás végleteként vesz számba – megközelíthető a tudattalan művészi feldolgozásának segítségével. De míg Bretonnál az ellentétek feloldásának szürrealista tézisével találkozunk, addig Tzara dadaista periódusa után, kapcsolódva a szürrealisták mozgalmához, már olyan költészeti és világérzékelési nóvummal szembesülhetünk, ami túlmutat Breton absztrakt antitézisén: azt kiegészíti az élet és halál antipólusaival, mint megszüntethetetlen ellentéttel. Mezei azt is kimutatja elemzése során, hogy Tzara tulajdonképpen a pszichoanalízis alaptételeit gondolja végig a legvégső következményekig.

Hasonlóan izgalmas és nem kevés meglepetéssel szolgál a szürrealizmushoz kötődő képzőművészeti beállítódások feltérképezése. Természetesen itt is találkozhatunk olyan teoretikus kiindulópontokkal, amelyek mind történeti megközelítésből – mint azt *Bosch* példája mutatja –, mind művészetelméleti megalapozottságukból adódóan előmozdítják az alkotások és alkotóik léthelyzetének megértését. *Duchamp* mint a gyűjtögető kultúra embere jelenik meg, akinél a látás kerül középpontba, azzal a pikantériával, hogy alkotóképes ember és így a látás benne mintegy önállósulva újszerű teremtményeket hoz világra. *Magritte* szimbólumai kapcsán a halál, a különválás és rejtettség élettörténetből rekonstruált motívumai kerülnek előtérbe. S ez új oldaláról világítja meg a szürrealizmus tendenciáját, mert előtérbe helyezi annak a Bretoni tételnek a továbbgondolását, miszerint a szépet és jót, az igazat és hamisat és más ellentéteket: meg kell szüntetnünk, hogy lakhatóvá tegyük a világot. *Magritte*-nél ez még drasztikusabban tör elő az elnyelési törekvés, az erőszakos behatolás ábrázolásakor. Így fordulhat elő, hogy egy polgári szobába betör a kozmosz; a szobában felül felhők úsznak, s ez adja a szürrealizmus központi alakjának, a hybridnek is új jelentését.

Fontos ahogy Mezei *egybedolgozza* – például a szemlehunyásos jelenség pszichológiai magyarázatakor – a tudományos praxisa során tapasztalt jelenségeket az egyes művészeti projektekkel. (*A szemlehunyásos jelenség*, Keserü Ilona). De említhetnénk a Rorschach teszt szenzibilis alkalmazását – *A festő minta festészet* című tanulmányban –, vagy a libidó elméletének és az elmeklinikai gyakorlat eredményeinek kreatív alkalmazását is a Manet tanulmány vagy a Balthaus retrospektív kiállítás kapcsán.

S hogy mennyire a modernizmus kritikai szemlélete hatotta át munkásságát, azt bizonyítják az amerikai festészet önállósulásáról, a ponyvairodalom, nonszensz irodalomról, a római cirkuszról vagy a Szentendrei Iskoláról szóló tanulmányai. Az elfogulatlan valóságszemlélet, a több irányból érkező impulzusok kibontása és érzékelhetővé tétele jellemzik Mezei attitüdjét.

Különösen ott kerül középponti helyzetbe a fenti beállítódás, ahol komoly kritikai tétje van az elemzésnek. Mert teoretikus bátorság kell az iszlám művészet immanens esztétikumának és egzisztenciális jelentőségének kimondásához éppúgy, mint az emberi kreativitás fejlődésének valóságelvként való értelmezéséhez, és a művészet és tudomány autonómiát gerjesztő specifikumának felismeréséhez.

Mezei Árpád munkáit olvasva az az érzése támad az embernek, hogy egy igen ritkán látott gondolkodói típus megelevenedése a jövőben is lehetségessé válik. Úgy mondja el téziseit, hogy minden esetben hagy betöltetlen helyet, hagy teret és időt a tovább- gondolkodásra. Elég, ha csak a könyvben közölt összegző tanulmányának, *Az emberi természet és a megismerés formái*nak téziseit emlékeinkbe idézzük. A tudomány filozófiára, pragmatikára és szubjektivitásra hango-

lódásának igényét, a társadalomtudományok egyed és kollektívum kapcsolatának és a spontán döntések trendjét, az etikai-religiózus gyakorlati beállítódást, a művészet pragmatikus bázisként működő tudományosságát, a kultúra ideális alakzatra való törekvését, a gyors haladás mértékének szem előtt tartását, a részletkutatások, a teljes áttekintések és az előremutató célkitűzések elengedhetetlenségét, valamint a mindezekkel harmonizáló, valóban értékes emberi létforma kimunkálásának szükségességét.

Mindezek tükrében a lényegesen új elem, ami Mezei munkáit jellemzi a következőkben fogalmazódik meg: „... nem a tudomány elveit tekintem végső kiindulópontnak a világ, az ember és a társadalom magyarázatában, hanem az ember természetét igyekszem meghatározni, hogy ennek alapján a tudományt – mint az emberi természet, az ember világhelyzete és társadalma jellegzetes működésformáját, létfenntartási stratégiáját – megérthessük." S hogy valóban az ember a kiindulópontja vizsgálódásainak, s nem valami absztrakt tudománykép bűvöletében fogalmazza meg kérdéseit, munkálja ki hipotéziseit, azt mutatja életútjának következetessége is.

Mezeit származásából következően a huszas években nem vették fel egyetemre, de ez nem téríthette el szándékától a különböző mikrokozmoszok értelmezésének nem csekély feladatától. Az autodidakta művészettörténeti tanulmányok, a különböző klinikai gyakorlatok, a teoretikus történeti könyvek a szürrealizmusról, a tbc és az alkoholizmus mélylélektani aspektusainak értelmezése, valamint a kritikák, tanulmányok, a modern művészet különböző progresszióinak naprakész interpretálása együttesen adják munkásságának antropológiai hozadékát.

S Mezei életútját úgy is értékelhetjük, hogy nem pusztán mikrokozmoszok értelmezése és részterületek feltérképezése tárul fel írásai nyomán, de a görög értelemben vett makrokozmosz teljességének bemutatása is kirajzolódik. Azonban nem úgy, ahogy Herakleitosz vagy Parmenidész annak idején tette, hanem beleszőve mindazokat a tapasztalatokat, élményeket és frusztrációkat, amelyeknek kimondása talán bennünket is sarkallhat emberségünk kiteljesítésére.

(Ars Longa Sorozat. Jelenkor Kiadó, Pécs)

Magyar Fruzsina

A lényeg elsikkadása – dramaturgiai bukfencek*

(Sarkadi Imre: Oszlopos Simeon)

Vannak jó darabok, és vannak remekművek. A jó darabokban vannak jó szerepek, látványos párbeszédek, váratlan fordulatok. A remekművekben pedig mindezeken túl van valami, ami a köznapin fölülemelkedik, valami, ami olyat mutat meg, amit „egyszerű földi halandó" nem vesz észre. Mert nem az a dolga.

A legújabb kori magyar drámatermés meglepően gazdag és jó. De valami többnyire hiányzik belőle: a magyar életnek, a magyar alkatnak, a magyar léleknek olyan megfogalmazása, ami csak és kizárólag drámában képzelhető el. Mert vagy van teória, de nincs drámai „véna", vagy fordítva. Eme „fordítva" esetre jó példa Sarkadi Imre és – például – az ő Oszlopos Simeonja.

Kis János és Vinczéné

„Lássuk, Uramisten, mire megyünk ketten." Ez az Oszlopos Simeon című dráma mottója, és ez a dráma egyik főszereplőjének, Kis Jánosnak a filozófiája. Pontosabban: életfilozófiája, ugyanis ezen alapvető elméleti megfogalmazása is közvetlenül irányítja mindennapi cselekedeteit.

Ki ez a Kis János? Festő, tanár: ez biztos, ezt elmondja magáról. Magyar értelmiségi, aki szerint a Jó nem lehetséges, a világot a Rossz mozgatja, úgyhogy nincs más választás, mint tovább rontani a Rosszat. Ehhez pedig aszkétává kell válni. Mint Oszlopos Simeon, aki mintegy harminc éven keresztül állt az oszlop tetején, és onnan figyelte a világot. Kis János számára az aszkétává válás kemény testi-lelki munkavégzés, amely a totális függetlenséget célozza meg. Alapja a mindent tagadás. A világot tudatosan és szisztematikusan maga ellen fordítja azzal az ösztönös céllal, hogy az aztán megsemmisítse őt. Kis János útja a közvetett öngyilkosság útja. A felszíni kegyetlen fölény, önbizalom és könnyedség belső marcangolást fed – az egészet cinizmusba bugyolálva.

Az egzisztencialista filozófia arról beszél, hogy az ember sorsa leválik önmagáról, az ember nem úr a sorsa és önmaga fölött. Kis János viszont maga szakítja le magáról sorsát, hogy szemlélhesse azt, ura lehessen annak. Sorsába minél több embert von bele az utolsó pillanatokban, minél több embert akar bevonni vonzási körébe, hogy minél több embert tiporhasson meg és taszíthasson el magától. Ez a szakítás-taszítás folyamat mindenkinek fájdalmas. Még Kis Jánosnak is, hiszen erőszakkal, brutálisan tépi le magáról a világot, hogy szuverenitását megszerezze.

*(Részlet egy Soros-ösztöndíj támogatásával készült tanulmányból

MEZEI Árpád

Kern Miklós: Kedves Hilda. Bp. 2004.

59-61.

visszaemlékezés

KULTURÁLIS ÖRÖKS

Műemlékvédelmi Tudományos Intézet
Gyűjteményi Önálló Osztály

.....

(Szervezeti egység pontos megjelölése)

EGYÉNI TELJESÍTM
2005.

A. SZEMÉLYI ADATOK:

~~DUCHAMP, Marcel~~

Mezei Árpád

MEZEI Árpád: Marcel Duchamp. =
Jelenkor, XXXIV. évf. 3. sz. 1991 245-250. p.

ának fő témaköre változatlanul a középkorku-
csak megindult. A századforduló évtizedeinek
atása azonban csak első eredményeit hozta,
a kutatás tárgykörében, mind a legjelentősebb
gha volt többé időszerű annak az anyaggyűjtő
ntősebb művészettörténészek elkezdtek. Éber
rsaság idején egyetemi katedrát vállalt, *Kenczler*
táblaképfestészet stílusproblémáinak szigorú
zerült. A döntő okot azonban az az alapvető
tolódása jelentette, amely lehetetlenné tette a
nek további zavartalan folytatását.
últak el nyomtalanul, s az akkor kitűzött célok
an. Például *Divald Kornél*nak a húszas években
tényismerete, s igen mértéktartóan alkalmazta
gy a fiatalabb generáció tudatos stíluskritikai
szigorú, elsősorban a bécsi művészettörténeti
nyessége, s vele együtt a minden magyarországi
rdésként való felfogása elsősorban *Hoffmann*
ika szigorú diszciplínaként való művelése nem
ionalisztikus elfogultságnak vagy kultúrfölény-
vfestészet történetével, s – jól ismerve Max
vissza ausztriai vagy csehországi művészeti
minden esetben vihart kavartak. A kor
térbe szorult a magyarországi művészet közép-
jelentős adatgyűjtése, a *Magyar művészek*

MEZEI Árpád

Mezei Árpád: Elméletek

és művének.

Ber. Németh Lajos

Bp. 1984. Gondolat.

gyestechnika, farost 93,5×123 cm
MNG tulajdona

8000 Székesfehérvár, Várkapu u. 2.

Vali Dezső 1942
Zsidó trecento
olaj, farost
120×120 cm

1027 Bp.,
Mártírok útja 64/b.

Várady Róbert 1950
A megvilágosodás
fokozatai
olaj, vászon
170×130 cm

1112 Bp.,
Hegyalja út 144.

Vecsési Sándor 1930
— *Búcsú*
a cselédházaktól
olaj, farost
80×125 cm

— *Lányok tánca*
olaj, vászon
80×100 cm

1139 Bp., Máglya köz 4.

Veres S. László 1934
— *Gyakorlás nehézsége*
olaj, vászon
80×105 cm

— *A bedobás*
olaj, vászon
70×105 cm

1052 Bp., Gerlóczy u. 7.

Egy mosolynál nincs jobb üzlet.

DDB

Nem kerül semmibe, mégis pénzre lehet váltani.

A hazánkba látogató külföldiek körében végzett felmérés tanúsága szerint Magyarország második legfontosabb vonzereje az ország lakóinak vendégszeretete. A kedvességet bizony nehéz volna közgazdasági fogalomként értékelni - hatása a nemzetgazdaságra mégis óriási. 1995-ben az ország turizmusból származó központilag regisztrált bevétele elérte az 1.7 milliárd dollárt, az összes devizabevétel pedig ennek több, mint a duplája. A nemzetközi és belföldi turizmus bevételei a GDP 9%-át jelentik. 1996 különösen fontos éve a Millecentenáriumot ünneplő Magyarországnak. Valószínűleg minden eddiginél nagyobb számban keresik majd fel külföldi vendégek. Legyünk e szép ország büszke és barátságos házigazdái!

'96 Magyarország!

1100 ÉV EURÓPA SZÍVÉBEN

Művilág

Mezei Árpád keze

Egyik tanulmányában Geholen kimutatta, hogy a majom mellső lába sokkal jobban illeszkedik a fatörzshöz, mint az emberi kéz. Bizonyos szempontból tehát „tökéletes szerkezet, de — éppen ezért — nem rendelkezik semmilyen fejlődési lehetőséggel. Ezzel szemben az emberi kéz tökéletlen, de nyitott alkotói forma, mely kudarcok és sikerek szerencsés váltakozásának eredményeképpen közelít valamiféle tágasság felé." A könyvekkel is hasonló a helyzet. A tökéletesnek nevezett könyvek a szakma követelményeinek megfelelően markolják meg a maguk kis ágacskáját, mindent pedánsan elmondanak valamely területről, tehát — mint a majom mellső lába — egy merev perfekcióval gazdagítják a világot. Mégis sokkal izgalmasabb a könyvek másik, emberi kézhez hasonlatos típusa: az, amely „szakszerűtlen", önellentmondásos, konfúz, csikorgó, egyenetlen, de olyan váratlan sejtésekben bővelkedik, melyek folyamatos éberségre, sőt dühödt vicsorgásra késztetik az olvasót.

Az Egyesült Államokban élő Mezei Árpádot, a szürrealizmus és az Európai Iskola teoretikusát a sors arra predesztinálta, hogy az utóbbi csoportba tartozó szövegeket írjon. Először is, nem köti gúzsba egyetlen professzió sem. „Nem ismerem iskolázottsága bonyolult stádiumait" — mondta róla egy interjúban legközvetlenebb munkatársa, Marcel Jean. S tényleg, szövegeit olvasva lehetetlen eldönteni róla, hogy inkább művészettörténész-e, mint orvos-pszichológus, inkább filozófus-e, mint antropológus. Mert egyik sem igazán. Keze semmihez sem illeszkedik tökéletesen, így hát kénytelen a kíváncsi gyermek nyitottságával — és ügyetlenségével — tapogatni a dolgokat, lehetőleg mindent, ami az útjába kerül. Hol az építészet genezisének bonyolult problematikájába kap bele, hol a ponyvairodalom mitológiai hátterét próbálja nyakon csípni, hol a nonszensz irodalom lehetséges értelmének megragadásán munkálkodik — de legszívesebben azon a titkokkal teli spektakuláris zsibvásáron koncsorog, amit modern művészetnek nevezünk.

Akár az első padban ülő szemüveges kisdiák, szakadatlanul kérdez. Minden napra megköveteli a maga tíz házi feladatát, s mind meg is oldja. Az építészetről már ebéd közben kideríti, hogy az csakis az emberiségnek a barlangi monotónia ellen folytatott küzdelméből alakulhatott ki. Délután Marcel Duchamp művészetét tanulmányozza, s még be sem esteledik, máris megvan a megoldás: ez a hatalmas életmű arra vezethető vissza, hogy a művész egyszer alaposan megsértődött. Míg a többiek az esti mesét nézik, ő Degas-albumot lapozgat: az a lagilis aszimmetrikus komponálás, ami a francia festő képeit jellemzi — írja dolgozatában —, nem mással, mint Degas hipochondriájával magyarázható. Másnap aztán hiába röhög az osztály, hogy ilyen alapon az egész japán művésztársadalom hipochondernek mondható, ő már túl van ilyen gyermekes aggályokon. Kafkát olvas, Manet szifiliszéről gyűjt adatokat, a cirkusz metafizikájáról elmélkedik. Lázasan írja újabbnál újabb dologzatait, ügyet sem vetve olyan apróságokra, hogy írásai stilisztikailag enyhén szólva fésületlenek, tele vannak hosszú önismétlésekkel, argumentálatlan féligazságokkal és bődületes marhaságokkal. Mindez mellékes számára, hiszen biológiai stúdiumaiból már tudja, hogy az emberi kéz valami egészen más, mint a majom mellső lába.

Sebők Zoltán

INTERNET HUNGARY

1023 Budapest,
Csalogány u. 23-25.
Tel./Fax: 213-20-23
E-mail:
info@hungary.net

A Média
amely
megjelenik

- a világ minden országában
- a választott nyelven
- akár naponta új kiadással
- pontosan regisztrált olvasótáborral
- kétirányú kommunikációval.

Nézzen rád a világ!

Áraink: 3.000 Ft/hó (3oldal) Minden további oldal 1.000 Ft/hó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1972 JUN 25

Mezei Éva

8 / 1021

Mezei Éva: RÁRÓ

Toldalagi Pál

A boldogság pillanata

Érzem a teret, az időt,
s a legnagyobb boldogság ez, am
elérhetek: a helyén van a ház,
a lombos fa, a körút és a híd.

Levált rólam a múlt, csak a jelen
van jelen szépen, ünnepélyesen;
olyan felemelő, olyan csodás,
ahogy a lámpafény megkoronáz,
most már a sárkányt is megölhetem,
ez a dicsőség, ez a győzelem
pillanata, mely nem tér soha vissza;
egy másik perc az embert megvakítja,
lemezteleníti és félreállhat,
de most, de most itt van a nagy vadásza
ideje, s aki élni mer vele,
annak fülébe eljut a zene,
a mámorító hang, hívás kalandra:
erőmet most semmi meg nem haladja.

g, család, gyermek

I. Válás — Zalában

jelentő szenzációnak számított. A tavaly elváltak jóval több mint fele falun él. A régi szokások, a mindent eltűrő asszonyok az idő múlásával lassan csak a példabeszédek-

dás-világától. S ha valami oknál fogva házasságukat korlátnak érzik, kitörnek abból.

Áll ez a férfiakra is. A városiasodás — bár egyoldalról a városba költözés bizonyos el-

B. MEZEI Éva festő

MN 1948. dec. 11.

B. MEZEI ÉVA festményeiből nyitnak meg tárlatot ma este hatkor a Jazz Galériában (Budapest XXII., Kossuth Lajos u. 90.).

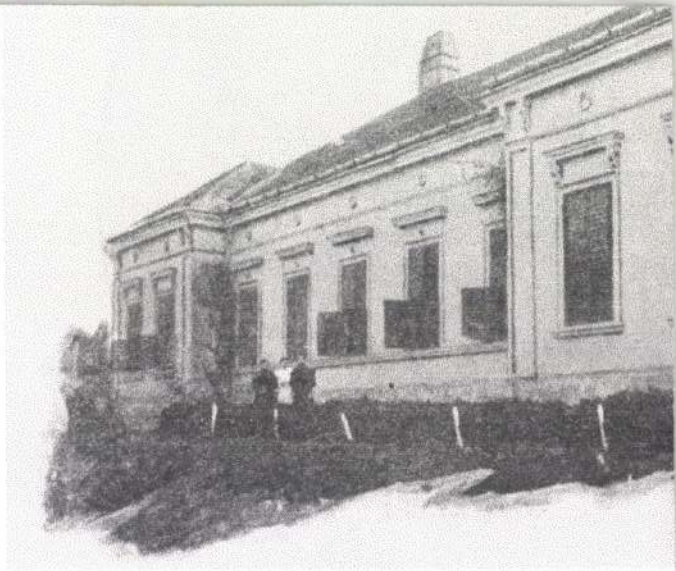

1. kép. „Csönge, Weöres Sándor urilaka", 1898 (Borov

...en ennek de-
... többre, a hangszínek-
tenő kísérletezésre is vállalko-
reennel, a Blue Note házi gitáro-
z volt első és utolsó találkozása,
onista nem sokkal ezt követően
lt a Verve céghez.
dzsessz nem az a zene, amelyet
tikus vonások jellemeznének,
nt minden szakmában, itt is
ak gyerekek, akik apjuk nyom-
a lépnek. Ha a sok szabálytalan
zhős között létezik legszabály-
ob, akkor Thelonious *Monk*
rista, a modern dzsessz egyik
az volt. Fia, T. S. *Monk* dobos,
jára fordította a közmondást: kis-
sze esett a fától. Sokáig rhythm
ues zenekarokban muzsikált, míg
Note, talán az apa egykori első
felvételei iránti tiszteletből,
en egyengetni kezdte a koránt-
atal, ma 46 éves sarj útját is. A *T.*
*ak Band*nek négy év alatt immár a
dik CD-je jelenik meg: precízen
zerelt, változatosra szerkesztett,
yen swingelő, de az atya eredeti-
neg sem közelítő hardbop anyag.
ktett az évek során csak egy he-
nódosult, volt ideje összeérni, a
ák (Don Sickler trombita, Bobby
lli és Willie Williams szaxofo-
uvolák) kitűnőek. A Blue Note a
felvállalásával kétségtelenül hi-
ert saját múltja és jelene közé
-Quint).

Turi Gábor

sen, Was Liebe ist címmel.

B. Mezei Éva tárlata

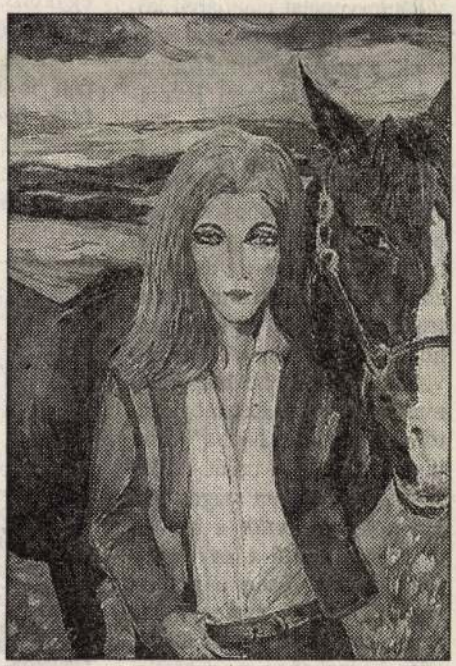

Önportré – a kedvenccel

Nem véletlenül fejezi ki az ősi perzsa nyelv azonos szóval – kalem – az ecsetet meg a tollat, hiszen a festészet és az írás közel áll egymáshoz; mindkettő az ősi képírást idézi, amikor a hieroglifa egyben volt kép és írás. Ezért állította az újságíróképzőművész a szavak és mondatok mellett az ecsetet is érzelmei, gondolatai kifejezésének szolgálatába. Kísérletező alkat, aki alkotásaihoz a hagyományos eszközökön kívül alkalmanként más anyagokat (gyöngyöt, csipkét stb.) is felhasznál díszítőelemként. Témáit a portrék mellett elsősorban a természetből meríti. (Mint a mellékelt reprodukcióból is kitűnik, nagyon szereti például a lovakat.)

A Parlament Galériában (V., Kossuth Lajos tér 9.) most megrendezett tárlata harmadik önálló bemutatkozása; csoportos kiállításokon a fővárosban és vidéken már ismételten szerepelt műveivel.

(új)

Magyar Wemzet 1995. dec. 2.

Induljunk el a fővárosiak egykor megszokott, mondhatni klasszikussá vált kiránduló útvonalán.

A Moszkva térről a hajdani villamosvonalat nagyjából követő 158-as autóbusszal utazunk, s az Angolkisasszonyok temploma, majd a régi lóvasúti állomásépület mellett elhaladva a Libegő alsó állomásának közelében kikászálódunk a visszaforduló aprócska midibuszból. Innen már gyalogosan ballagunk tovább az aszfaltozott Zugligeti úton a megszüntetett villamos végállomásához. Magán a felszedett nyomvonalon nem mehetünk végig, mert az a környéket meglehetősen elcsúfító „Niche" camping területe. A műút derékszögű kanyarjában magas vashídon keresztezzük a mélyedést, közvetlenül a régi végállomás felett. Ezen a ponton kezdték meg a gyalogútjukat az egykori sárga kocsik utasai, talán képzeletben most csatlakoznak is hozzánk.

Az útkorona felett a *Tündérszikla* kissé szögletesnek ható trónusa vonja magára a figyelmünket. A hegy felőli oldalán viszonylag könnyebben feljuthatunk a tetejére. A három irányból is mély szakadékkal határolt falain azonban még próbálkozunk is tilos. Az utunkat jobboldalt a *Tündérhegy*

lyáznak. [illegible] önkormányzat elő tudja teremteni a majdnem milliárdos vételárat, úgy megnyitja a területet és a műemléki védettségű egykori kávéház-nagyvendéglőt mindenki előtt.

Most akár háromféleképpen is tovább kapaszkodhatunk, hiszen nemsokára újból összetalálkoznak az utak. A legkényelmesebb és a legszebb – már csak a Zugligetbe nyíló

[illegible] tovább[illegible] enyhébben [illegible] ton, és csakhamar [illegible] érkezünk.

A Disznófő vendéglő kirándulójellege már régen megszűnt, csupán a módosabbaknak tartják fent, nem csoda, hogy az utóbbi tíz évben jó néhányszor gazdát cserélt. A forrásházat a rongálások miatt vas ráccsal zárták le, így vizét nem

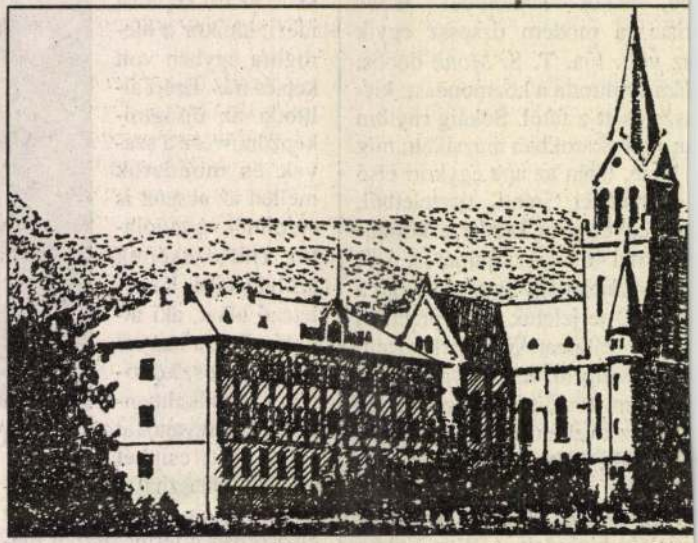

Angolkisasszonyok temploma és neveldéje

MDK

Mezei Éva, VII.o. tan.

Csepel általános iskola.

179. A háboru borzalmai.

Nagy. Ifj.Képzőműv. Kiáll. /VII/ Gyermekrajzok.
Műv. Képtár. 1949 aug.16.-szept.10. Kat.

A kiállítás támogatója: Hungexpo Rt., Várgesztesi Villapark Sóskúti Lovassport Club
A Magyar Borok Házának címe: Budapest I., Szentháromság tér 1.

A MAGYAR BOROK HÁZA tisztelettel
meghívja Önt és barátait

1999. február 9-én kedden 16 órakor

B. MEZEI ÉVA festőművész

G. 7 MEZEI ÉVA festő

***SZENVEDÉLYEK** c. kiállítására*

*Bevezetőt mond: **DR. PÁSZTOR ZSUZSA***
Hungexpo Rt. vezérigazgatója

*Közreműködik: **IFJÚ GYÖRGY,***
***BÉKÉS ATTILA** mandolinművész*

*Házigazda: **NYIKOS ISTVÁN***
a Magyar Borok Házának igazgatója

A kiállítás megtekinthető március 8-ig naponta 11-19 óráig
Telefon: 227-11-92, 06-20-936-7697

M E G H Í V Ó

Mezei, Elemer Ferenz

Bergzabern 6748, Kurtalstr. 20
Deutschland (Ny. No.)
Képeket és beleti nőmjegeket
restaurál.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966.
II. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche
Zentraldruckerei AG. 1005-1861 l., ill.

1794. l.

MDK

Mezei Ferenc

Hazatérés, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept.
50.l.

Mezei Gábor

Születtek Budapesten 1935-ben. 1960-
ban végezte el az Ipar művészeti Főis-
kolát, mesterei Hornicsek Sándor és Né-
meth István.

Magyar Képző művészek Szövetsége bel-
sőépítész szakosztályának kiállítása,
Budapest, 1970

2 f.

Mezei Gábor

Legjelentősebb munkái: villányi éterem-eszpresszó (1967), balatonszepezdi Camping borozó (1968), a sárospataki Borostyán Szálló és Éterem berendezési (1968).

Magyar Képzőművészek szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

271

Mezei Gábor

Pécsváradi étterem (1969), budakeszi Vadász vendéglő (1969), szombathelyi „Gyöngyös nagyáruház berendezése (1970), nagybörzsönyi bányásztemplom berendezése.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

271

Mezei Gábor

Győri jezsuita patika berendezése (1970), sárospataki drúhóz (1970). Egyedi butorok és használati tárgyak tervezésével is foglalkozik.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

27.1

Mezei Gábor

A PRIZMA 13 tagja, 1971 májusában bemutatkozásuk volt a Műcsarnokban. – 1935-ben született, 1960-ban végezte el az Iparművészeti Főiskolát, a Szövtereben dolgozik belső-építészként, jelentősebb munkái: a nagybörzsönyi katolikus templom berendezése, a Dunakanyar Intéző Bizottságnak egy vendéglő berendezése, sárospataki Borostyán Szálloda, Szombathelyi Áruház belső-építészeti kiképzése.

S. Nagy Katalin: PRIZMA 13; Ipari Művészet 1971. 5. sz. 27. l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.1

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvat
és a könyvtárra vonatkozó sza
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó.

Mezei Gábor. iparművész

a Miskolci Galéria „Kortárs iparművészet" c. kiállítása a jövő hét végén zár. E kiállításon szerepel Mezei Gábor tervezte tégelyei. (említve)

Déli Hírlap, 1977. okt. 14.

Mezei Gábor, iparművész

A Miskolci Galériában megnyílt a „Kortárs iparművészet" c. kiállítás, melyet az „Iparművészeti Múzeum anyagából válogatták. Szerepel a művész népművészet ihlette rusztikus bútorai. (reszlitve)

M. –: Kortárs iparművészet.
Déli Hírlap. 1977. okt. 6.

Mezei Gábor belsőépítész.

A Prizma 13 tagja, kiállításan vett részt a Miskolci Galériában.

Megnyílt a Prizma 13 kiállítása Miskolcon.

Észak-Magyarország 1972/37 12 old.

Mezei Gábor

Június 13 június 13 június 13

Mezei Gábor

Közösen tervezett tükrös fali szekrényt Szenes Zsuzsával a Prizma 13 csoport kiállítására.

Bojár Iván: Gyermekbirodalom a Műcsarnokban.

Magyar Hírlap 1971/144 6 old.

1024

1977. szeptember 24. Televizió 1. müsor 19,30 Áné

TV Hiradó 1.

- Fa hulladékok, maradék anyagok, zsinegek, festett papirok és habszivacsok, vagyis olcsó hétköznapi tárgyak adják az alapanyagát annak a kiállitásnak, amelyet a Prizma 13 iparmüvész csoport munkáiból rendeztek Szegeden a November 7. müvelődési központban. Ezek az egyszerü, de ötletes müvészi játékok funkciójukban élnek igazán. Akkor, amikor az idelátogató gyerek sereg valóságos játék paradicsommá varázsolja a kiállitó termet.

- Bemutatom riportalanyomat.

- Sipos Yvett Zsuzsika.

- Melyik játék tetszik neked legjobban, melyiket vinnéd el legszivesebben?

- Azt a mozgatósat.

- Miért?

- Azért, mert lehet mozgatni, levenni az almát, iderakni.

- A Sipos Zsuzsi által megfogalmazott gyermeki igény, akárcsak a játékokban megelevenedő mesevilágban, szinte azonnal megvalósul. Sőt, nemcsak Zsuzsi viheti el a legjobban megkedvelt játékszereket, hanem társai és az óvónők is választhatnak belőlük. Mezei Gábor a Prizma 13 csoportvezetője ugyanis a két hetes kiállitás záróakkordjaként három szegedi óvodának ajándékozta a kiállitott játékszereket.

- Óvári Györgyné óvónő szerint milyen segitséget adnak ezek a játékok az óvodai nevelőmunkához?

- Hasznosnak tartjuk azért, hogy végre müvészek nem drága kész játékokat állitottak itt ki, hanem ötleteket adtak a gyerekeknek fantáziájuk kibontakozásához. Szinesek, izlésesek, a gyerekeket vonzák és fejlesztik esztétikai izlésüket.

Mezei Gábor felsőépítész

a „Prizma 13" művészcsoport

tagja, szerepelt a Kollektív kiállításán

a Miskolci Galériában

Nappalok 1972 március

Merei Gábor

a "Prizma 13" iparművész-csoport tagja. A csoport kiállítását /Műcsarnok, Kamaraterem/ ismerteti Császár László

Magyar Építőművészet, 1971.5.sz. 60-61.l.

MEZEI GÁBOR

Darits Ágnes: Makovecz Imre és Mezei Gábor épületei :
Fényes Adolf Terem. = XXII.évf.12.sz. 1985.3.p.
Uj Tükör

-

rthal Edler von: Technischer
6. Aufl. Wien, 1872. Carl
.

lesfürdői Hévforrások. Bp.1882.
18 p.
ész-Egylet Közlönye./

Merei Gábor
belső építész

A hecskeméte Kodály Intézet
berendezését Merei Gábor ter-
vezte.

Eross Ágota: Minden nyelven
Nők Lapja, 1976. febr. 21 – 16 oldal.

Mezei Gábor

a Bp. I. Tárnok utcai Arany Hordó
Vendéglő belső épülete

Magyar Építőművészet 1974/4 50. old.

Mezei Gábor belsőépítész

Erdélyi Eta festőművész műtermelakásában vendégül látja a TV Galériát, ahol a belsőépítészet problémáinak témájához fog hozzászólni.

TV. Galériája

1973. IV. 19. TV. 21.25 / 11 / Gné.

Mezei Gábor

Műve szerepel az Iparművészeti Múzeum „Mai magyar iparművészet I." c. Kiállításán

Magyar Nemzet 1972 november 6
12. old.

Mezei Gábor belsőépítész

Apr. 21.-én a Műcsarnok kamara-
termében nyitja meg Erdélyi Ita
festőművész kiállítását.

Meglúvó.
1943. Apr. 21.

Merei Gábor
belsőépítész

Oltár és tabernaculum a nagybörzsönyi bányásztemplomban (1968) (repro)

Fekete György: A design ürügyén.....

Müvészet, 1973. május - 5.oldal

Mezei Gábor, [iparművész]

Szerepel a tárlaton. (Műcsarnok.)

↓

Fenczik Flóra: Edény kultúra '72

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. márc. 11

Mezei Gábor

nevét mint a jelentős alkotók sorába lépett művészét említi, munkáit értékeli /képpel/

dr. Vámossy Ferenc: Belsőépitész kiállitás- belsőépitész hivatás. Magyar Épitőművészet, 1971.4.sz.58-63.l.

63.l.

Illrei Gábor 1)

a Magyar Képzőművészek Szövetsége Belsőépítészeti Szakosztályának kiállításán, melyet 1940 dec. hóban az Ernst Múzeumban rendeztek – munkái szerepeltek.

dr. Vámossy Ferenc: Belsőépítészeti kiállítás
belsőépítészeti kiváltás.

Magyar Építőművészet, Bpest, 1941. 4. 63. old.

Mezei Gábor 2). Fabylatás

„Szék és szekrény, 1970" – „Tabernaculum a nagybörzsönyi Bányásztemplomban, 1970" – „Esztergályozott tárgyak" (repr.)

dr. Vámossy Ferenc: Belsőépítész kiállítás
belsőépítész hivatás.

Magyar Építőművészet, Bpest, 1971. 4.

Mezei Gábor belsőépítész

Febr. 14.- én nyitja meg Korzim Erika iparművész gobelin-kiállítását a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállítási Termében

Meglívó

1975. febr. 14.

Mezei Gábor, iparművész

Kiállít az Iparművészeti Múzeumban.

— : Mai magyar iparművészet II. — 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 17.

Meri Gábor
ipanműven

„Szekrény, szék" (repro)

Bojár Ján: A mai magyar ipanművészetről
Tükör, 1975. jan. 28 – 17 oldal.

Mezei Gábor

A Prizma 13 csoport műcsarnoki kiállításán formukái szerepelnek, és játék-munkái.

P. Szűcs Julianna: Játék és csomagolás.

Népszabadság, 1971. máj. 14.

Mezei Gábor

A miskolci Galériában Prizma 13 címmel ipszerűvészeti kiállítás nyílt, melyen munkája szerepelt.

Déli Hírlap, 1972. febr. 15.

Merei Gábor
belsőépítész

Szobor - szekrényével aratott
szkert

Erdős György: A PRIZMA 13 székesfehérvári kiállitása.
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 40.oldal

Mezei Gábor

A székesfehérvári István király Muzeumban megnyilt a "Prizma 13" második kiállitása, melyről "Akadozó csapatjáték" cimmel Vadas József ir, s megemliti a müvész által készitett szekrényt, mint a tárlat egyik figyelemre méltó darabját, de hozzá teszi, hogy uj vonásokkal nem gazdagitja az alkotójáról kialakitott képet."

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 8.
XVI. évf. 28. sz. 12. lap.

Mezei Gábor

"Gulyás csárda", Budapest, Mezőgazdasági Kiállitás /Makovecz Imre épitész, Mezei Gábor iparmüvész./ - Magyar Epitőmüvészet, 1968.2.sz. 28-3o. l.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért. 1971.2.sz.149-182. l.

154. l.

Mezei Gábor

Hozzászólása az „Otthon '73" kiállítás anketjén.

Belsőépítészetünk uchány kérdése; Ipari Művészet, 1973. 3. sz. 8-9. l.

Merei Gábor

Szekvény, rétegesen rakott fenyőfa,
1971. reger.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum Tiallítása
1977.

Merei Gábor

Szekvény, rétegesen vakott fenyőfából, szinesre pácolva, 1971. 176x65x50cm

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása.
1972.

Mezei Gábor, belsőépítész

L.: Kevényi József építész

(f.f.): Ma avatják ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. szept. 29.

Mezei Gábor iparművész

Az Iparművészeti Múzeum II. kiállításán szerepel műve, széke. (említve)

Vadas József: Mai magyar iparművészet.

Kritika, Budapest, 1975. márc.

Mezei Gábor

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi kisgrafikai kiállítás
Kecskemét, 1975. jún - júl.

Kerei Gábor

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. Műcsarnok, jún-júl.

Mezei Gábor, belsőépítén

Látd: Kevényi József!

— : Átadás előtt ....

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. júl. 23.

Mezei Gábor építész, belsőépítész

A Sárospataki Borostyán Étterem és Szálló régi műemlék épület barokk rendház és templom együttes átépítéséből jött létre. A belső tér menyezeti burkolatát képező függő gúlák ive a barokk boltozat vonalát rajzolja ki. A részletek, a berendezés, a bútorok elhelyezése, kialakítása az egyszerű barokk tér nyugalmához igazodik. (említve)

Új építészet Magyarországon.

1974. X. 5. TV. 12.45 Gné (45)

Merei Gábor

Bútorterv

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek
Művészet, 1975. jan. - Gold

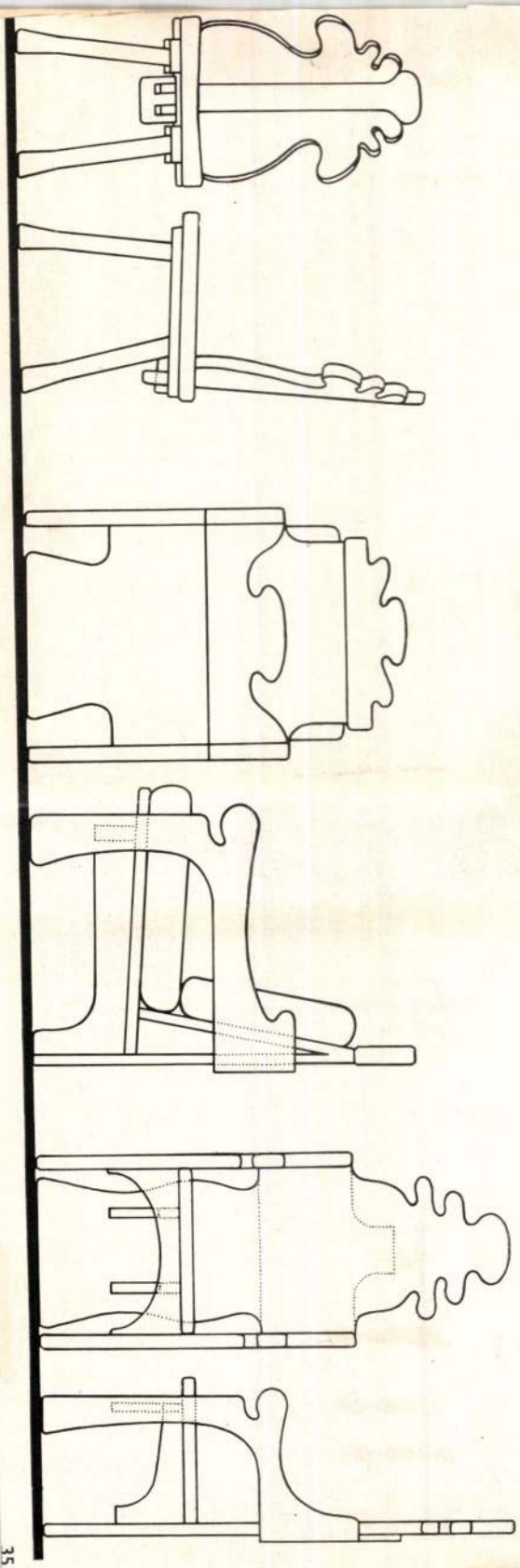

– és még jó néhány más tényezőnek, többek között annak a készségnek, amellyel a beruházók kívánságait a kivitelező teljesíti. Ez általában a józan szükségszerűség figyelembevételével történik.

Miután a lakótelepek építésének anyagi lehetőségei eléggé meghatározottak, gyakorlatilag egységesnek mondható a felhasznált anyagok sora, közel azonos a technológia – és mindezek eléggé szigorúan kötöttek is – minden ilyen jellegű változtatásnak nagyon jelentős (gyakran több milliós) többletköltség lenne az eredménye.

Ezért az esztétikai minőség megváltoztatásának azokat a lehetőségeit érdemes és szükséges megkeresni, amelyek egyszerűbb eszközökkel, kevesebb anyagi ráfordítással is előrelépést jelentenek a jelenlegi egyhangúságból és fantáziátlanságból, mert – ezt még a kezdet kezdetén szükséges leszögezni – a tömeges lakásépítkezésnek vagy a házgyári paneles technikának nem elválaszthatatlan velejárója a monoton formálás,

kedvezőtlenebbek, mert a te
kapták, és az első ütemben m
az épületek egymás közötti v
tására.

Jelenleg a lakótelep 14 épü
nulságos a séta az épülő házak
fázisról fázisra nyomon követh
lesztő munka, amelyet a kollel
alatt végzett.

Miután – információink szer
saiban is történnek kísérletek

*A paksi Atomerőmű szállás- és lakó
alaprajzi, szerkezeti és formai fejles
megfelelően, a gazdaságosság elvein
NIM Atomenergia Titkárság, az ERŐBEF
nek támogatásával, a Tolna megyei Á
terveket a Pécsi Tervező Vállalat Ifj. Sá
gépész kollektívája készítette: Csete G
Tibor, Kistelegdi István, Kovács Att
(építészek); Dulánszky Jenő, Major B
nagy Péter (statikusok); Bácskai Lajosr
A fotókat Panyik István készítette. (Sze

Gábor Mezei

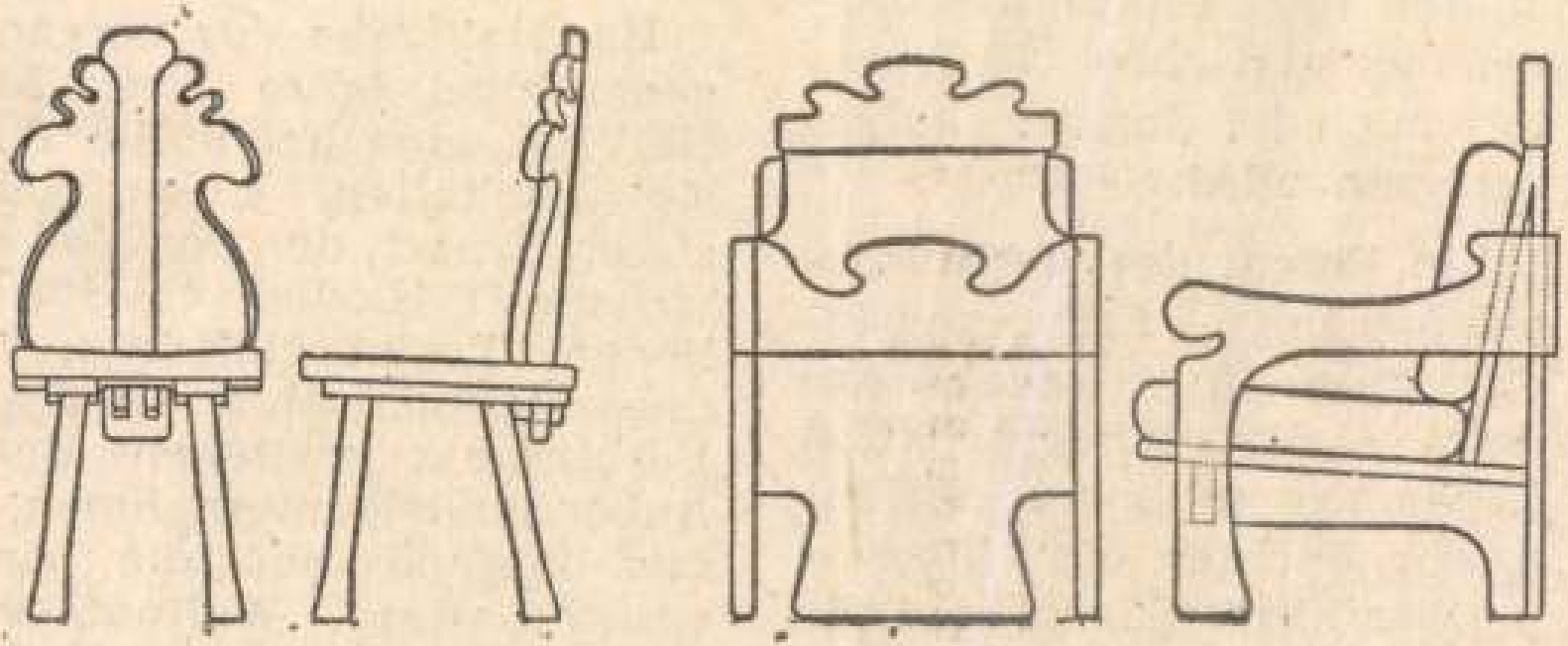

Von der Volkskunst inspiriert — Möbelentwürfe von Gábor Mezei

Budapester Rundschau,
1974. aug. 11.

absorbiert, so daß man keine Nähte herausnehmen muß. Die Entwicklungserfolge der britischen Firma sind vielversprechend, und es ist anzunehmen, daß in einigen Jahren die Produktion dieses medizinischen Hilfsmittels auch in Ungarn aufgenommen wird.

Ein Patent des technisch-chemischen Forschungsinstituts der Ungarischen Akademie der Wissenschaften haben wir an zwei ausländische Partner, die jugoslawische Firma Zorka und die Firma Glatt in der BRD, übergeben. Im nächsten Jahr wird vielleicht auch dieses Patent schon etwas einbringen.

fabrizierten Elementen zusammengesetzt wird. Der Prototyp dieser Erfindung von Otto Pozsonyi wird auf dem Sportplatz einer Tagesschule in Csepel aufgestellt.

Hauptaufgabe der vergangenen zwei Jahre war für NOVEX, eine heimische Basis zu schaffen. Unser geistiger Export, der der Volkswirtschaft jährlich viele Millionen Forint einbringt, ist unvorstellbar ohne die enge Verbindung zwischen dem Außenhandelsunternehmen, das laufend auf die Ansprüche des Weltmarktes hinweist und somit auch die Hauptrichtung der Forschung beeinflußt," sagte Dr. János Bokor abschließend.

András Deák

Merei Gábor

A kecskeméti Kodály Intézetben
Merei Gábor pól illő bútorai
vannak elhelyezve.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek.....
Müvészet, 1975. junius - 7 oldal

Építészet és belsőépítészet I.

Makovecz Imre és Mezei Gábor kiállítása.

Mezei Gábor

belsőépítész

A kiállítás a sárospataki Műv. Házát és a jászkiséri Műv. Közp-t mutatja be, mint az építész és belsőépítész együttműk ödésének két jellemző példáját. – Fényes Adolf Terem, 1985. márc. 17-ig.

Műszaki és Kamaratanci

1985 márc.

Belsőépítészet I.

– műhelymunka –

Mezei Gábor

belsőépítész

Makovecz Imre és Mezei Gábor kiállítása a Finyes Adolf Teremben, 1985. febr. 20-márc. 17-ig látható. A két építész együttműködésének eredményeit vázolja fel a kiállítás.

Műszaknyi és Kamaratemer

1985 febr.

Merei Gábor, belsőépítész

Múlt év nov.-ben nyílt meg az Orsz. Műemléki Felügyelőség által helyreállított több 100 éves házban Borsos Miklós életművét bemutató állandó kiállítás Győr belvárosában, a Káptalandombon. A tervező Hulyák Anna, a belsőépítész Merei Gábor munkája.

B. L.: Borsos Miklós gyűjteménye Győrött.
Dunántúli Napló, 1980. jan. 13.

Mezei Gábor, belső építész
lakás tervező

MDK

Diplomamunkája: varieté nézőtere

Lánló Miklós: Három fiatal művén elindul
2. l

Esti Hírlap, bp. 1960. jún. 26.

MŰEMLÉKvédelem

Mezei Gábor belsöépitész M.D.K.

/KERTI/

Budapest XI. Bocskai utcai OTP lakóház bisztrójának belsöépitészi munkái

Épitész: Biró Márton

Magyar Épitömüvészet 1964 / 4. 40- 42. l.

...restnevelési Tudom.
...98. 3 l.

MEZEI Gábor belsőépítész

M. Köztársasági Érdemrend
Tisztikeresztje

1994 aug. 20.

és István), a leletek konzerválását
HErceg Zsuzsa) ismertetik. A kötet
var temető érdekesebb leleteit és
Adrien, Vida Tivadar, Lukács Katalin)
rdokat feldolgozó tanulmány is

lékeket ismertet **Kerepes-Kálvária domb**
rjés Judit és Bóczné Újvári Mária.
d környékén Tari Edit és **Tura-Szentgyörgy-**
középkori település-történetének ré-
arolta ír.

második 650,-Ft.

ülönösen figyelmébe ajánljuk a kötet-
inak, könyvtárainak, szűkebb pátriájuk
ainak.

úzeumok Igazgatóságának ez a periodi-
kerül, így a Kiadótól a következő címen
re, Pf. 49.2001. A köteteket a megrende-
ben küldjük, utánvéttel.

MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
1962
Szentendre

(Soós Sándor)
megyei múzeumigazgató

Mezei Gábor, belsőépítész

L: Borsos Miklós

Harangozó M: Pannónia hazaérkezett 2

Esti Hirlap, Bp. 1979 nov 3

Mezei Gábor, belsőépítész /VÁTI/.

Borsos Miklós győri múzeuma, amely épület ma a Martinovics tér 2. számot viseli, egy 1576-os telekkönyvben ezelőtik először, a püspökség vendégházaként szerepelt sokáig. – Egy időben a lebontása is felmerült, de Kriszt Györgynek kezdeményezésére védette nyilvánítottak, és megkezdődött a feltárás, helyreállítás Hulyák Anna és Mezei Gábor tervei szerint.

G. B.: Borsos Miklós múzeuma Győrött.

Vas Népe, 1979. dec. 6.

Mezei Gábor (VÁTI) belsőépítész

Borsos Miklós szobrászművész kiállítása számára Győrben az egykori püspöki vdvarbíró házát állították helyre. A Káptalandomb átfogó műemléki rekonstrukciója keretében kezdődött meg a helyreállítás Hulyák Anna építészmérnök és Mezei Gábor belsőépítész tervei szerint.

G.B.: Szabrok fényben.
Kisalföld, 1979. okt. 11.

MDK

Mezei Frigyes

Sportkarikatura kiáll. Testnevelési Tudom. Tanács Sportmuz. 1958. 3 l.

Mezei Sálor, iparmüvén

L: Basa Lánlé

tonyó Katalin: A győri Széchényi-patika 1627.

Élet és Tudomány, Bp. 1978. dec. 22.

XXXIII/51.

NK LAKÓ
ÖZŐ

nnek hívnak,
öldicsérni,
a bennünk
csinálta –
inettelen.

gh Auden)

Az életemet több ízben tönkretette, hogy nem tudok ittas emberrel szót érteni. Attól, hogy a partner nincs magánál, merevre józanodom.

J. elővesz a zsebéből egy könyvet. A sajátját. Dedikálja. Átadja. A szeme könnyes. Szégyellem magam. Bámuljuk egymást. Ő mögöttem az ablakot. Én, lassan, a könyvet. A dedikációt: „Horror solitudinis . . .” A fene egye meg! Mért ne innék meg egyszer egy féldecit? Végül is . . .

J. megszólal.

— Hívjon egy taxit és adjon egy ötvenest.

Betuszkolom a taxiba.

A könyv jó. A könyv kitűnő, és gyűlöletes. Alattomos méreg van benne, senki sem figyel föl rá, sem az olvasók, sem a kritikusok. Megírom J.-nek, hogy a könyv kitűnő. A gyűlöletre másképp akarok válaszolni. Évek óta gyűjtöm és termelem az ellenmérget; hát majd egyszer ezt is, erre is, méltó módon . . . J. nem tudja. A következő beszélgetésből kiderül, hogy soha nem olvasott tőlem semmit. A hiúság nincs benne a tízparancsolatban.

Hosszú idő telik el. J. ismét telefonál.

— Ide figyeljen — mondja sípoló hangon. — Hallom, magának valamije megjelent külföldön. Ide figyeljen! Én itt nem kellek, érti? Helyezze el a kéziratomat külföldön! Az enyémet is!

A sípoló hangból nem a sértettséget fogom fel, hanem a sértést.

— Én — mondom — nem menedzser vagyok, hanem egy másik író. Véletlenül jelentem meg külföldön. Se magamért, se magáért nem tehetek semmit.

— De én — mondja — itt megdöglök, érti? Az én kéziratom itt nem kell, érti?

— A maga könyvét most adják ki másodszor. — A hangom olyan jeges, hogy magam is megütődöm tőle. — Tudja maga, mi az: második kiadás? Fiatalon? És egyáltalán?! Itt! És nem külföldön!

Nem veszem észre, hogy ordítok.

J. nem jelentkezik többé.

Nem sok idő múlva gyanús körülmények között megmérgezi magát.

5

1980, késő nyár. Rekedtes, alig érthető férfihang keres az irodámban telefonon. Bemutatkozik. Z.-nek hívják, egzotikus nyelvekből fordít, nézzem át az egyik fordítását, majd egy barátjával beküldi: ő maga mozgásképtelen.

Két nap múlva valóban ott a szöveg. Megnézem; érzékeny, tehetséges munka. A történet egy fiúcskáról szól, aki mérges gyümölcsöt eszik, s gyógyíthatatlan betegségébe belehal, maga után rántva kétségbeesett, világtalan apját, akinek ő volt a támasza. Rutinos olvasó vagyok, nem dőlök be a tragédiáknak. Meghalt egy kisfiú, utánahalt az apja, a világ tele van ilyen történetekkel. Felhívom a fordítót, közlöm vele, hogy a novella átlagos, a fordítás tehetségre vall; a szöveget elküldöm a szaklektornak.

Telnek a hónapok. A rekedt hangú fiatalember néha érdeklődik: mi van a munkájával. Mi volna? Nem találom telefonon a szaklektort, ő sem jelentkezik. Kérem, várjon. Amint tudok valamit . . .

Közben meghallom, hogy a fiatalembernek ritka, különös betegsége van, a trópusokon szerezte: csontjai mintha gumiból volnának, nem tartják össze a testet, s a test térérzékelés nélkül csapódik ide-oda, mintha valaki dobálná. Karácsonytájt megint megpróbálom keresni a szaklektort, a telefonkezelő kioktat; ideges vagyok, fáradt vagyok, lecsapom a kagylót, hosszú időre megfeledkezem az egészről.

Tavasszal meghallom, hogy a fiatalember meghalt.

Levelet írok a szaklektornak. Behozza a fordítást; hibátlan. Mentegeti magát, nagyon elfoglalt. Én is mentegetem magam. Sajtó alá rendezem a szöveget, gyászkeretben a fordító nevével, aztán továbbadom. Kinn, az utcán, belerúgok egy kőbe.

A novella mostmár hamarosan megjelenik. A banális történetke végén ez a néhány mondat olvasható:

„. . . Én is azon töprengtem ablakomban, amin Hasszán. Megpróbáltam valami következtetésre jutni, de rövidesen feladtam, mert úgy éreztem, illetéktelen vagyok az ítélkezésre. Egy gondolat mégis eluralkodott rajtam, rabjává tett és lenyűgözött: az, hogy ezen az emberen csak egy segíthet — a halál!

Szinte láttam, amint megy az úton, mely kétfelé ágazik, az őrület és a pusztulás felé. És azt kívántam, bárcsak lába az Isten rendelése folytán a halál útjára vinné, mert az mindenképpen jobb neki.”

Mert az mindenképpen jobb neki.

És én nem hallottam meg az üzenetet.

Z., ha lába még viszi valamerre, s ha most, végre, nem dobálják: bocsásson meg nekem.

6

Embert ölni — nem: az más képesítés. Lökni egyet a veremhez indulón, gyorsítani, túlélni: ennek az etikáját nem rögzíti semmilyen szabályzat. Bagatellizált vétekre pedig nincsen vigasztalás.

Az író azonban nem bagatellizál. Az író felnagyít. Látszólag. Mert valójában az író tudja, hogy a veszélyzóna árnyékaiban eltolódnak az arányok — maguktól, írói segédlet nélkül.

Hiszen jók is voltunk, nemcsak vétkesek. Mikor Kleopátra beleszeretett . . . Mikor Napóleon azt a törvényt hozta . . . Mikor Reviczky Imre ezredes, fölötteseivel dacolva . . . Mikor . . . És mikor . . . S amikor én, talán elsőnek, s nem törődve azzal, hogy . . .

Megálljunk. Erre nincs út tovább. Nincs ilyen kettős könyvelés.

A jóság történettelen.

Szikszai Károly rajza

KERESZTURY DEZSŐ:

Tél

Kibontja zászlait a tél;
zörög csak, szárnyra egy se kap;
ónos eső, jégkarmu szél
nyomán a köd gomolyba fagy.

Mikor már minden zaj kihal,
lovasok jönnek messziről,
dobognak, pedig szárnyasan,
s a csönd boltozata bedől.

Sereglik sűrü varjuhad,
fület s ideget tép a „kár”;
halott riad kő, föld alatt;
az angyal mind elbújna már.

A szívbe dermedt fájdalom
sejtés csak, alig szúr, sajog;
zászlótlan nyelek, tartalom
nélküli éjek, nappalok

üres egébe vadlud-ék
vési magát láthatatlanúl:
elhagyná véres végzetét
az ember, reménye kigyúl,

de csak az ég, kit lelke hajt,
az tud, ha megtört már a tél
halálból föltámadni majd
bölcs Föld-isten-anyák ölén.

MEZEI GÁBOR

Eleven bútorok

Mezei Gábor belsőépítész húsz éve van a pályán. Kiemelkedő műveit ismerheti a közönség. Ezek: a sárospataki Borostyán Szálloda berendezése (az ottani művelődési ház belsejének munkáival rövidesen elkészül), a szentendrei Duna étterem bútorai (az ugyancsak szentendrei Vajda Lajos Múzeum belső kiképzésén most dolgozik), a Farkasréti temető ravatalozójának ülőbútorai, a kecskeméti Kodály Intézet bútorai, ülései, a győri Széchenyi patika belső berendezése, a szintén győri Borsos Miklós Múzeum székei, padjai, továbbá a nagybörzsönyi, XVIII. századi bányásztemplom rekvizítumai, kegytárgyai.

— Ritka művészet a Tiéd. Hogy lettél belsőépítész?

— Apám Pán Imre költő, művészeti író, az Európai Iskola egyik megalapítója volt. Korniss, Bálint Endre, Anna Margit, Kassák voltak a felnőttek körülöttem. Ide jártak hozzánk, ebbe a házba, ahol most beszélgetünk. Ebben a légkörben nőttem fel, apám modern műgyűjteményt hagyott rám — főleg grafikát —, a gyűjtést én is folytatom.

Hogy belsőépítész vagyok, véletlen. Bölcsészhallgató szerettem volna lenni. Régész, vagy művészettörténész, de nem vettek fel, a jogi karon is hiába próbálkoztam. Apámnak jutott eszébe a belsőépítészet, de még rajzolni sem tudtam, előzőleg egy évig Sikuta Gusztávnál tanultam. Jószerivel azt se tudtam, hogy mi a belsőépítészet. Mindenesetre izgatott, gyerekkoromban egy kétszáz szobás kastélyban szerettem volna lakni. Néhány éve a Mozgó Világ egyik körkérdésére — „hol szeretnél lakni?" — beküldtem egy szerény kis földszintes családi ház alaprajzát. Kevesebb, mint ezer négyzetméter.

(A tervben megkapó a kocsifelhajtó, a porta, a nyitott és a fedett uszoda, fedett medence a krokodiloknak, s egy ugyanakkora rőpde madaraknak. F. J.)

— Szóval felvettek az Iparművészeti Főiskolára, 1960-ban végeztem.

— Mestereid?

— Tervezőintézetbe kerültem (KERTI). Úgy dolgoztam, mint egy átlag belsőépítész, de mert az átlagnál is lustább vagyok, kevés és rossz volt, amit csináltam. 1964-ben a SZÖVTERV munkatársa lettem. Ott dolgozott Makovecz Imre építész. Első munkám a sárospataki Borostyán Szálloda Makovecz-féle átépítésének belsőépítészeti tervezése volt. Makovecz nélkül semmi sem lettem volna. Egyetlen érdemem, hogy megértettem, amit mond, akkor kezdett kinyílni a szemem. Rájöttem, hogy mindazt, amit a főiskolán tanultam és az ötévi gyakorlatom alatt csináltam — ettől a pillanattól kezdve érvénytelen. A kommersz modernizmus érdektelensége épp oly nyilvánvalóvá lett számomra, mint ahogy a legnívósabb Bauhaus hagyományaira támaszkodó tervek sem használhatók ilyen épületben, mint a XVIII. századi sárospataki egykori Trinitárius kolostor. Megpróbáltam tehát alkalmazkodni: szerencsére nem volt könnyű. Ez volt a döntő fordulat nálam.

Hét évig dolgoztam együtt Makovecz Imrével — a következő épületeibe terveztem még bútorokat: szepezdi borozó, szentendrei Duna étterem, a Farkasréti temető ravatalozója. Barátságunk a mai napig tart. A legszigorúbb mércével mérve, világviszonylatban is a legjobb építészek közé sorolom Makovecz Imrét. Őt vallom mesteremnek. És még egyvalakit: Antoni Gaudit (1852—1926). Jártam Barcelonában, láttam az épületeit, templomait. Kivételes egyéniség volt, benne van a városban, merte követni a hajlamait és sohasem fogadott el recepteket.

Azt mindig tudtam, hogy festeni úgy kell festőnek, ahogy belőle jön, írni is ugyanúgy kell, más módon el sem képzelhető. De azt addig nem tudtam, hogy belsőépítészeti munkát is úgy kell tervezni, ahogy belőlem jön. Makovecz nemcsak példájával, szavakban is elmagyarázta nekem, hogy az embernek legyen bátorsága a hajlamait követni, ehhez azonban — ez is nehéz — tudnia kell, hogy mire fogékony. Így történt, hogy viszonylag átmenet nélkül kezdem el jelenlegi stílusom első darabjait tervezni.

— Ez ma már művészettörténeti kategória. Voltaképpen a posztmodern előtt egy évtizeddel alakult ki a modern utáni, tervezői formanyelved. Folyóiratokból, kiállításokról ismerem váratlan megjelenésedet, emlékszem erre a hirtelen fordulatra. Valamilyen folyamat lezárása lehetett mégis ez a nehezen megmagyarázható ugrás.

— Az Iparművészeti Főiskola meghatározta, hogy ki mit csináljon. Határozott recepteket kaptunk rá, hogy mi a modern. Az úgynevezett bécsi iskola volt az abszolútum, ez a Bauhausra támaszkodik, csak líraibb annál. Sokan azt tartják, a bécsi iskola örök. Ma is híven követik; vallják, hogy sohasem válik elavulttá. A főiskolán tehát modern sztereotípiákra tanítottak bennünket. Nem törődtek vele, hogy ki, milyen karakter. Emlékszem, egyszer egy Makart szobabelső reprodukcióját hozták be órára, elrettentő példaként. Amikor azt mondtam rá, hogy nekem tetszik, majdnem kiátkoztak. Tanáraim azt mondták, lusta vagyok, meg, aki ennyit beszél, menjen el elméleti embernek, műkritikusnak, ne tervezőnek. Egyszer egy csendéletet festettem, kínlódtam vele, sehogyse ment. Festőtanárom erre azt mondta, fordítsak hátat a modellnek és kezdjem újra. Megfordultam. A kép sikerült. Akkor tudatosodott bennem, hogy a fantáziám biztosabb, mint a közvetlen észlelés útja.

Azt tanultuk: az ülőbútor legyen könnyű, legyen kényelmes és gazdaságos. Ezek a feltételek még egy dizájner álláspontot sem elégítenek ki; kimaradt az esztétikum. Sőt, szerintem a morális tényező hozzátartozik, még egy székhez is. A tárgynak is van lelke és ha egy dolog nem szimbolizál valamit, akkor már baj van. A bútornak szerintem szimbolizálnia kell az emberi méltóságot, az egyén tartását, és a szabadságot. Ilyesmiről a főiskolán sohasem volt szó, csak arról, hogy minden minél egyszerűbb legyen. A tervezési program, a funkció persze elhanyagolhatatlan tényező. A puszta praktikum azonban nem boldogít. A szerkezet, az anyag létező fogalmak. Realitások között születik a tárgy, de óvakodom attól, hogy túlértékeljem az eszközök jelentőségét. Épp elég fontos, hogy vannak.

— Az eddigiek szerint tagadásból — pontosabban a közhelyek kategorikus elutasításából — épült ars poeticád. Negatív formákkal modelláltad a pozitív részt. Hogyan tervezel, mi a módszered?

— Számomra a tervezés elsősorban formai probléma. Nem előzi meg tudatos koncepció, vagy ideológia, hanem egy atmoszférához való alkalmazkodás állandó kísérlete, de ez aligha definiálható. Nem hiszek sem a nemzetközi építészet, sem a magyar népművészet tudatos követésében, lefelé figyelek, s a konkrét feladatra. Ugyanakkor természetesen hatással van rám mindaz, ami körülvesz, a múlt és a jelen egyaránt. Ennyiben fontos, hogy magyar vagyok, hogy Budapesten élek, hogy ugyanabban a lakásban lakom negyven éve, hogy kik voltak az elődeim és kik a barátaim,.. Le Corbusier-vel értek egyet, aki olyasmit mondott, hogy csakis maradandót szabad építeni. Úgy kell dolgoznunk, hogy azonnal kitehessük a Műemlék táblát. A tárgynak olyannak kell lennie, hogy háromszáz évig is ott állhasson. Nem szabad félkézzel, fél gőzzel, fél szívvel dolgozni. Minden munkánk legyen maradandó. Tudom, nem reális igény, hogy minden tárgynak műtárgynak kell lennie, de szeretném ezt a fokot minden esetben megközelíteni. Csak olyan tárgyat tervezek, amit aztán szívesen vennék meg a bizományiban.

Nincs Mezei Gábor hivatalnok, aki fél kilenctől ötig ott dolgozik a tervezőintézetben, de öt után magánember. Belőlem — igaz, szerencsés helyzetben vagyok — hiányzik ez a kettősség. Nem vagyok vasárnapi festőtípus. A belsőépítész alárendelt személy, sokan panaszkodnak is közülük. Szeretnének irányító szerephez jutni. Én nem. A műemlékházak berendezésekor arra törekszem, hogy minőségileg, legalábbis megközelítsem az eredeti épületet, ami — érthetően — sose sikerül. Igyekszem, hogy a berendezésem úgy hasson, mintha megmaradt volna évszázadok óta a házzal együtt, de még véletlenül se legyen a munkámból stílbútor. Stílusutánzásról szó sem lehet. Sokáig dolgozom egy terven, egészen addig, amíg elégedett leszek vele. Akkor abbahagyom. Addig dolgozom valamin, amíg jó nem lesz.

Nem hiszek az egyedül üdvözítő megoldásban. A fanatikusok hisznek benne, azt gondolják: övék az egyetlen út. Nagyon sok mindent szeretek a művészetben. A Bauhaust is; tetszik. Miért ne szerethetné valaki Toulouse-Lautrecet és Mondriant is egyszerre? Szuverén joga mindenkinek, hogy a saját útját járja. Ez a jó, csakis ez. Kozma Lajos például nem áll hozzám közel, a bécsi iskola sem. Nagyon szeretem viszont Alpár Ignácot, a Vajdahunyad várát. Még az Anker palotát is. A szecesszió már szalonképes, de én az eklektikát is sokra becsülöm. Azt hiszem, az eklektika és a szürrealizmus közel áll egymáshoz. A posztmodern pedig — amiről senki se tudja, micsoda —, nem lehet meg eklektika nélkül.

Olvastuk, hogy minden átmenet nélkül született meg a markáns Mezei-stílus. Mezei Gábor nagyformátumú művész. Kézjegye letagadhatatlan, munkássága külön — egyszemélyes — iskola a magyar belsőépítészetben. Tüntetően vallja magát Makovecz Imre építészmérnök tanítványának, pedig műveikben rokonságuk mellett, inkább a különbségek az érdekesebbek. Makovecz hűvösebb, sosem romantikus, Mezei érzéki és drámai, önála a féktelenség együtt jár a szigorú fegyelemmel, a mozgalmas és statikussal. Könnyű megállapítani, hogy a Mezei-bútor organikus és antropomorf. Persze valamennyi bútor emberszabású, minden széknek van lába, olykor karfája, háta, hiszen az ülőbútor nem más, mint az ember negatívja; Mezei továbbmegy, bútorának szeme van, füle, orra, sőt neme, a szekrény és a szék kettőse: emberpár. Nőnemű tárgyának még melle is van. Amint a Makovecz-ház alaprajza, homlokzata szimmetrikus, mindenkor részarányos a Mezei-bútor is, akár maga az ember. Beszélgetésünkből úgy értettem, hogy műveit nem szánta plasztikának, pedig az, bátran nevezhetem őket idolnak, bálványnak, szobornak, még a székeket is. A szecesszióhoz annyi közük van, hogy az is keleti eredetű, organikus és görbe vonalú. Mezei azonban — ha nem is elsődlegesen —, romantikus, és minden mozdulatában majesztózus, méltóságos. Ünnepélyességet sugall valamennyi darabja, ezért annyira alkalmas a templom, vagy a ravatalozó berendezésére. Szemben írásaival, bútoraiban iróniának, humornak nyomát sem tudom felfedezni — nem is való ravatal mellé a tréfa. Legfőljebb önirónia szivárog be bútorainak kialakításába. Az örökös komolyság, az ironikus tényező kikapcsolása választja el tulajdonképpen Mezei Gábort a posztmodern iskolától.

Frank János

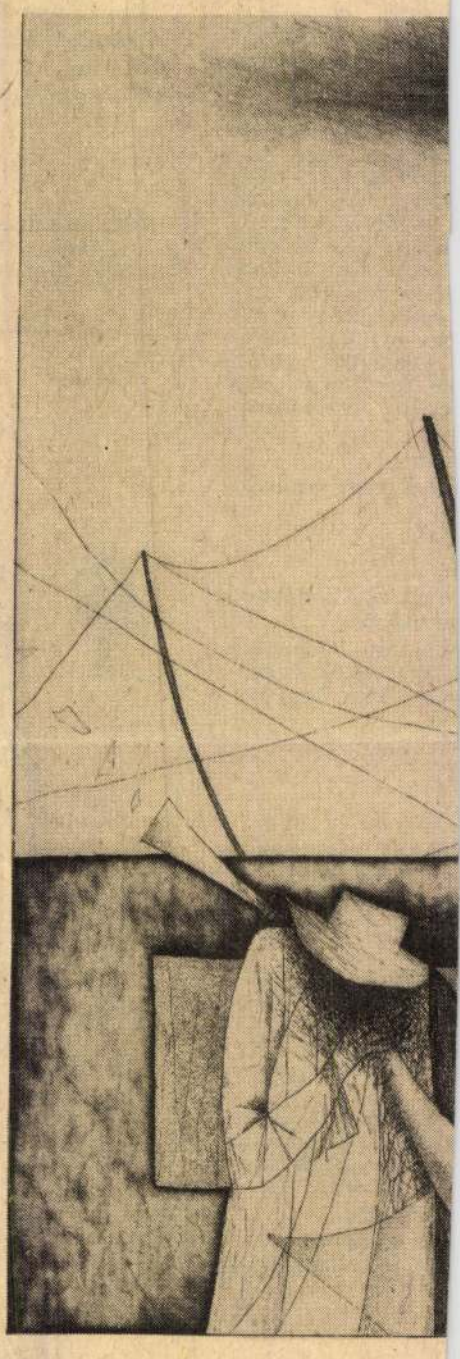

1981. XII. 23.

Mezei Gábor, bútortervező iparművén

L. Makovecz Imre

Vadas J. Félájultan 13

Élet és Irodalom, Bp. 1983 szept. 23 XXVII/38

Mezei Gábor

Fatárgyakkal szerepel a Prizma 13. c. tárlatonak Iparművészeti Muzeumban

Berkovits György: Két iparművészeti kiállítás egyenetlen szinvonalon

Pestmegyei Hirlap 1969 VII. 6.

Mezei Gábor

"Igen szép, kopjafához hasonló tartója" szerepel a Magyar Képzőművészek Szövetsége Belsőépitész Szakosztálya kiállitásán az Ernst Muzeumban. Szabó György számol be a kiállitásról "Az "enteriőr" magyar müvészei" cimmel, s kiemeli a müvész munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. január 2.
XV. évf. 1. sz. 12. lap.

Merei Gábor

munkásságát ismerteti és értékeli

Rubinszky Mihály: A SZÖVTERV fiatal építészei. - Magyar Építőművészet, 1970.5.sz. 60-62. l.

M.D.K.

Mezei Gábor belsőépitész

A kőszegi nagybástyában berendezett borozó és szzpresszo berendezésének terve.

Müemlékvédelem 1967/2. 68.1.

Mezei Gábor M.D.K.

FMSZTI

SZÖVÖSZ üdülőtelep, Balatonszepezd , berendezése

Épitész: Makovecz Imre

repr.

Magyar Épitőművészet 1968/1. 40-43.1.

Mezei Gábor bábépítész

A nagykanizsai Egry József terem PRIZMA 13 kiállításán szerepelt.

Ipari Művészet, 1968. 4. sz. 51. l.

Mezei Zoltán, iparművész

A Prizma csoport tagja. Szerepel.

—: Iparművészeti Kiállítás a Műcsarnokban 8.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 9.

Mezei Gábor, iparmű vész

Szerepel a Műcsar nole ban.

P. Szücs Julianna: Játék és csomagolás 7.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 14.

Merei Gábor
ipazmúvész

Szeknét mutatta be a tarkaton.

Erdős György. A Prizma 13 csoporthiállítása.
Művészet, 1971. augusztus – 47 lap.

Nerei Gábor

A Prizma 13 csoport tagja

A Prizma 13 csoport iparművészeti
kiállítása, Műcsarnok, 1971. Bp.

Mesci Gábor belsőépítész

szerepel a „Prizma 17”
művészcsoport kiállításán a
Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1971 május 22
4. old.

M.D.K.

Mezei Gábor belsőépitész

"Gulyás csárda" a Mezőgazdasági Kiállitáson, 1967, belsőberendezés.

Épitész: Makovecz Imre

Magyar Épitőművészet 1968/2. 28-30.l.

Mezei Gábor

Szerepel a „Prizma 13"

Ziállitáson az Iparművészeti Mú-
zeumban

Pestmegyei Hirlap 1969 július 6
8. old.

Mezei Gábor

A sárospataki Borostyán-endéjfogadó berendezésének tervezője.

Magyar Építőművészet 1969. 1. k. 15. l.

Mezei Gábor, belső építén

L: Makovecz Ivan

Bete Lánló: Egy rendhívül természetes épület 26-31

Magyar Építőművészet Bp. 1983 - 83/6

Merci Gábor

MŰVÉSZET 1985/10/8

Mexei Gábor, belsőépítész (váti).

Az Eggenberg ház és az Evangélikus Konventház helyreállítása, Sopron, Szt. György u. 12. és 14. Építész: Nándori Vilátz (OMF).

Belsőépítészek: Jahoda Maja (tervező),
Mexei Gábor (váti),
Restaurátorok: Fotray Kornélia és
Horváth Erzsébet.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 50. old.

Mezei

Színészlakóház és Műveszpresszó, Nyíregyháza, Építész: Bán Ferenc, Nyírtelo.

"... a Pressó belső nyerstégla felületeit „esztétikai" okok miatt utólag lelakkozták. A berendezést a belső határozta meg. Szenes Zsuzsa textil álmennyezete helyett Makovecz-Mezei utánérzésű álmennyezet készült. A szauna, kondicionálóterem raktárként működik. A napozó tetőterasz helyett karicsolt lemez fedésű tető készült." B.F.

Magyar Építőművészet, 1986.4., 37-old.

Mezei Gábor, belsőépítész (Váti).

Gyalogos aluljáróvendéglő, Bpest, Flórián tér. Építészek: Ágostházi László és Voith Mária (VÁTI).

Belsőépítész: Mezei Gábor, Hegyi Miklósné (Váti).

Magyar Építőművészet, 1986. 1. 26-old.

Mezei Gábor, belsőépítész

L: Sóltész György

Vadas József: A dicsat nem üdvözít. 12.

Élet és Irodalám 8 p. 1985. máz 1. XXIX/9.

MEZEI Gábor belsőépítész

91 6. 70 - Kitüntetés
8. 46

Új Művészet

Új Művészet

MEZEI Gaba ép.

Akadémikus művészek

Az egy évvel ezelőtt megalakult *Magyar Művészeti Akadémia* akadémiai tagságot bizonyító oklevelét szerdán *Attalai* Gábor textiltervező iparművész, *Ágh* István költő, *Balassa* Sándor zeneszerző, *Bán* Ferenc építész, *Bencsik* István szobrászművész, *Bertha* Bulcsu író, *Bodonyi* Csaba építész, *Bozay* Attila zeneszerző, *Csaba* László építész, *Csete* György építész, *Csukás* István költő, *Deim* Pál festőművész, *Dobai* Péter író, *Durkó* Zsolt zeneszerző, *Eigel* István festőművész, *Farkas* Ferenc zeneszerző, *Finta* József építész, *Gerzson* Pál festőművész, *Gulyás* Zoltán építész, *Gyarmathy* Tihamér festőművész, *Gyurkovics* Tibor író, *Hernádi* Gyula író, *Jánossy* György építész, *Jurcsik* Károly építész, *Károlyi* Amy költő, *Kerényi* József építész, *Kocsár* Miklós zeneszerző, *Kokas* Ignác festőművész, *Makovecz* Imre építész, *Melocco* Miklós szobrászművész, *Mészöly* Dezső költő, műfordító, *Mezei* Gábor belsőépítész, *Páskándi* Géza író, *Pongrácz* Zoltán zeneszerző, *Sára* Sándor filmrendező, *Schéner* Mihály festőművész, *Schrammel* Imre keramikus iparművész, *Somogyi* József szobrászművész, *Szalay* Lajos grafikusművész, *Szentkirályi* Zoltán építész, *Szokolay* Sándor zeneszerző, *Szőnyi* Erzsébet zeneszerző, *Szőts* István filmrendező, *Tornai* József író, *Török* Ferenc építész, *Vígh* Tamás szobrászművész, valamint néhai *Kolozsvári Grandpierre* Emil író örököse vehette át. A *Kodály* Zoltán születésének száztizedik évfordulóján megrendezett ünnepélyes közgyűlésen jelen volt *Andrásfalvy* Bertalan művelődési és közoktatási, valamint *Mádl* Ferenc tárca nélküli miniszter is. A *Magyar Művészeti Akadémia* közgyűlésének résztvevőit táviratban köszöntötte *Göncz* Árpád köztársasági elnök és *Antall* József miniszterelnök.

Gyurkovics Tibor ünnepi beszédében *Illyés* Gyula, *Tamási* Áron és *Márai* Sándor akadémiai tagságára emlékezett, és a *Magyar Művészeti Akadémia* létrejöttét úgy tekintette, mint a magyar művészet visszafoglalt bástyáit, amelyeket a sztálini években veszítettek el. Az akadémiai tagság elsősorban nem rang, nem jog, hanem felelősség a szétzilált erkölcsök helyreállítására – mondotta. Nem közvetlen, politikai vagy tanító hatású művekkel, hanem a független művészet *művészi eszközei*vel kell hatni az etikára.

(l. d.)

M. Nemzet 1992. dec. 18.

Mezei Gábor: Szék. 1972
A vörösre pácolt mű bálványszerű formájával és az ülésfunkciók elbagatellizálásával inkább tekinthető kultikus tárgynak, mint bútordarabnak.

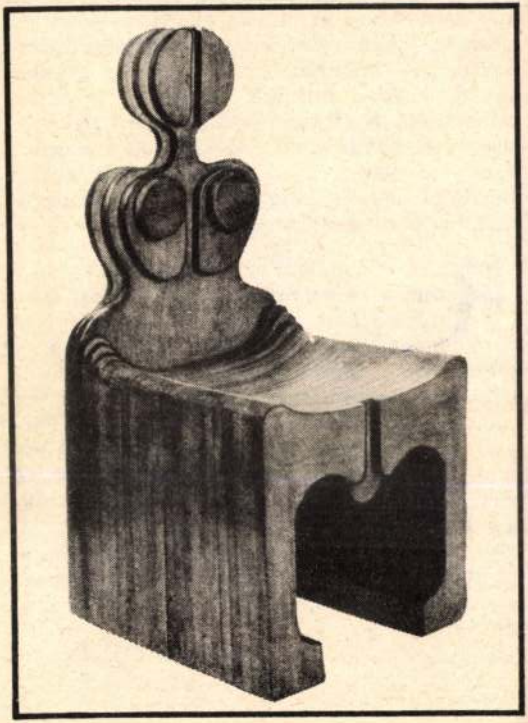

Mezei Gábor

Vadas József: Magyar ifjak 1945–
Kritika 1979/2 18–19. o.

MEZEI GÁBOR belsőépizész

Munkácsy Mihály díjat kapott, 1991

Magyar Nemzet, LIV.évf. 62.sz.1991 márc.14. 6.p.

MEZEI Gábor

Mezei Gábor: Egyedi vagy (és) design?
Egy belsőépítész elmélkedései. =
M. Iparm. 1993. 42–45.

let építésének történetét, illetve — ha már építészekről beszélünk — kiemelten érdemes faggatni magukat a rendelkezésre álló terveket, azok tartalmát, hiszen ezek, ebből a szempontból alapvetően forrásértékűek.

Az áttekinthetőség érdekében a legfontosabb adatokat táblázatban foglaltam össze (lásd melléklet), ami azonban az írásom olvashatóságát csökkenti, amiért is az olvasó elnézését kérem.

A TERVEKRŐL*

Előzmények

* Az egyes terveket a tervezési logikának megfelelően, vagyis az időrendben vesszük sorra és eszerint sorszámmal láttam el őket. A most tárgyalandó terveken kívül vannak még esetleg e korszakhoz is kapcsolható tervmásolatok, azonban ezek az ismertetendőktől nem vagy rendkívül csekély mértékben különböznek, ezért most nem kerülnek közlésre.

III. Károly palota-terve Johann Höbling, 1715 körül[10, 11]

Mivel ez a terv minden további elképzeléstől különbözött, számunkra most csak annyiban érdekes, hogy az épület elkészült, déli négyszögét a továbbiakban már figyelembe veszik; ilyen módon hatott a későbbi tervekre. Kivitelezése szerkezetkész állapotban félbemaradt. Az 1740-es évek elején ebből az épületből akartak valamiféle udvari épületet építtetni Hildebranddal,[12] azonban a tervek elkészültéről nincs adatunk. A Höbling-féle épületet[13] Johann Matthey[14] felméréséből ismerjük. Elképzelhető, hogy ez a felvétel Hildebrand számára készült, s a megindúló tervezés előmunkálatait jelzi.

A „0" terv: Koncepció[15] (1. kép)

Johann Bernhard Fischer von Erlach,[16] 1712 körül

Ez ugyan csak egy odavetett diszpozíciós vázlatnak tű-

Merei Gábor

Nágocsi tanévkezdés

Az adventisták faluba költözéséhez sokan fűznek reményeket. Kétségtelen, hogy révükön emelkedik a tanulók száma

„Még be sem fejeződött a tanítás, s a Somogy megyei Nágocson már összehívták a szülőket, hogy a szeptembertől várható kedvezőtlen változásokról tájékoztassák őket. Bajkó László jegyző szerint a következő tanévben összevonják az I–II. és a III–IV. osztályokat, megszűnik a napközi otthonos foglalkozás és – ha csak csoda nem történik – a gyerekek étkeztetését sem tudják vállalni. Az iskolában 87 gyerek tanul, de a hír hallatán többen jelezték: más iskolába viszik gyermekeiket.

... Az idei 39 millió forintos költségvetésből csak az iskola fenntartására 23 millió forintot kell fordítania az önkormányzatnak, s ez erőn felüli feladatot jelent.

A jegyző meglehetősen borúlátó. Félő, hogy néhány év múlva már nemcsak az osztályokat kell összevonni, hanem maga az iskola is végveszélybe kerül. A megoldás az lehet, hogy társulnak valamelyik szomszé-

getés következik valamiféle faanyag vásárlásáról.

– Megvettem a rendelőt az önkormányzattól, most újítom föl – teszi le a kagylót. – Pedig mindössze nyolcéves...

Amikor elválunk, az épület mögé indul megnézni, halad-e a munka.

❄

A gesztenye levele már rozsdállik, a kerti berkenye, a tulipánfa, a japán cseresznye és az egyéb évszázados fák azonban még tartják levelük zöldjét. A levegő erős illatoktól terhes. A Zichyek egykori kastélyparkja még romjaiban is fenséges. Mélyén a hetvenes években emelt jellegtelen iskolaépület. Ide tartok.

A folyosón meglehetősen gondterhelt arcú szülők.

– Aki egész évben nem tanul, az nyáron sem fog – jegyzi meg

révén *ismét gyerekek települnek a faluba.* Olyan fellendülést várok a megtelepedésüknek, mint amilyen a svábokét követte Nágocson, még a XVIII. században.

❄

Egy szülő vitte el tehát a gyermekeit...

Hirspold Tiborékra a falu egyik szélső házában bukkanok.

– Haragszanak is ránk némelyek emiatt Nágocson – nyit kaput a fiatalasszony –, de minden szülőnek elsősorban a gyermekei érdekeit kell néznie, nem igaz?

Nagyobbacska kislány és az öccse sertepertél körülöttünk. Természetes kíváncsisággal méregetnek.

– Ötödikbe megy – mutat az asszony a lánykára –, itt meg se német-, se fizikatanár.

lőzve... Dátum: 1996. október 2. Aláírás: Wolff Mannell Gullie. A szemközti oszlopon: „Itt csöveztem 1987. szeptember 2.-tól." Aláírás az előbbi.

Ebben a felújításra szoruló nyomasztóan nagy épületben laktak az állami gondozottak, akik közül több mint ötven az iskola tanulója volt.

Simor Pétert, az intézmény vezetőjét a kastély közelében lévő új épületben, a Nágocson maradt gondozottak új otthonában találom.

– Szerencséje van, mert már készültem elhúzni haza, Karádra, mint a vadliba – tessékel az irodájába.

Röviden elbeszélem neki eddigi tapasztalataimat.

Az igazgató már az első mondatával meglep:

– A nevelőotthon megszűnésének nincs sok köze az iskola helyzetéhez.

Behozatja a nyilvántartást, s hosszasan számolja a titkárnőjével a bejegyzettek számát.

– Nos – néz föl végül –, egy-egy felsős évjáratban még voltak 10-15-en, de tíz év alatti gyereket már alig hoztak ide.

Az okokat firtatom. Az igazgató egy falunevet említ:

– Nagyszakácsi.

Persze nem értem.

– A szakemberek már régóta arra törekszenek, hogy *egyre kevesebb gyerek kerüljön állami gondozásba.* Akit mégis oda kell utalni, azt – ha tíz év alatti – általában Nagyszakácsiban helyezik el. Itt van a megye egyetlen olyan nevelőotthona, amelyhez alsó tagozatos általános iskola is tartozik. Persze hogy elsősorban ezt látják el gyerekekkel, nehogy megszűnjön.

Tartogat Simor Péter egyéb

Mert annyit kell valakinek maga mellé venni, hogy főállású nevelőanya lehessen. A nyugdíjas férjem mellé? Ugyan már...

Az idős férfi bólogat felesége szavait hallgatva. Szeretném őt is bevonni a beszélgetésbe, de nem sikerül, félmondatait nem értem.

– Szerettem én őket – enyhül meg az asszony –, nagyon is szerettem. S nem a pénzért, mert azért nem lehet. *Orsós Péter* is rajtam csüngött apró korától, kihoztam magamhoz, amikor csak tudtam. Még ma is küldök neki csomagokat a börtönbe... De idevenni közülük néhányat? Nem, az képtelenség... Még akkor se, ha a cipőüzemben kell elhelyezkednem, 51 éves koromra.

Az iskolára terelem a szót.

Az asszony legyint.

– Pusztul minden a faluban, az iskola is, persze. Nincs gyerek. Elsőst talán hármat, ha beírattak. Van itt egy kiváló sportegyesület is, az unokám odajár, válogatott hárompróbázó. De nincs utánpótlás, nincs, aki jelentkezzen. Ellaposodott az egész.

❄

.S mennyire látja igazoltnak borúlátását az MTI-nek nyilatkozó jegyző, Bajkó László? Szabadságon van, távol a falutól. Csak később érem el, telefonon, már a szerkesztőségből.

– Sokan szeretnek a nevelőintézet bezárására hivatkozni az iskola gondjait illetően – összegzi véleményét –, pedig csak a *holnapi* gondot hozta *ma* felszínre. Továbbra is tartom a véleményemet: hosszú távon nem tartható a környéken valamennyi általános iskola. S az fog megmaradni,

Szilveszter éppen az ő ügyüket intézi valahol Békés megyében.

Találomra nyitok be az egyik épületbe. A ház tágas, világos, csaknem teljesen elkészült.

Jöttömre idős férfi lép ki az egyik helyiségből. Termete alacsony, törékeny, keze szorítása viszont erős. Arca nyílt, tekintete érdeklődő.

Akárcsak a gyerekeké, akik az előtérben egy tizenéves lány irányításával étkezéshez készülnek, asztalt terítenek.

– A kertben dolgoztunk, ezért a kései ebéd – szabadkozik *Amatáné Lukács Éva* nevelőszülő.

Amíg a gyerekek étkeznek, a malom egyik helyiségében kialakított imateremben ismerkedem történetükkel.

– Két saját gyermekem van, a kisebbikkel találkozott is, ő melegítette az ételt a konyhában a többieknek – hallgatom Amatánét. – Ahogy nőttek, esengtek testvérért. Nekem nem lehetett több, gondoltuk, magunkhoz veszünk egyet valamelyik intézetből.

Egy hatéves, tizennégy kilós kisfiút hozott elébük a sors. Amikor kivették az intézetből, alig néhány szót ismert. Háromhetenként hányási rohama volt. A kórházban nyugtattak, lelki alapú a rosszulléte, el fog múlni. Elmúlt.

De ahol három gyerek elfér, ott helye van a negyediknek is. Magukhoz vettek hát még egy kisfiút. De az nemigen akart jönni, családhoz kerülni. Végül csak-csak velük ment egy alkalomra, mivel erősen ígérték neki, hogy ha akarja, estére visszaviszik.

– Fejszétek van? – kérdezte útközben az ötéves gyermek.

– Van – válaszolta meglepet-

A tárgyak lelke

Mezei Gábor Belső tárlatáról

Van a *Kráter Műhelynek* egy kitűnő sorozata, amelynek igényessége igencsak szembeötlő lehet a mai zűrzavaros könykiadásban, amely azonban ennek ellenére is ismeretlen maradt a nagyközönség előtt; nem írták meg soha, hogy milyen jó, azt sem, hogy – képzőművészeti albumokról lévén szó – milyen olcsó. Ez a *Belső tárlat*. A sorozatban már megjelent kötetek *Kő Pál* szobrászművészt, *Schrammel Imre* keramikust, *Szemadám György* és *Somogyi Győző* festőművészeket mutatja be. Azért nevezik belső tárlatnak, mivel elsősorban az alkotók beszélnek önmagukról, ők reflektálják saját helyzetüket a művészeti életben és privát életükben egyaránt, itt jelenhetnek meg elméleti írásaik, netán irodalmi próbálkozásaik. A sorozatot *Turcsány Péter* (a kiadó tulajdonosa) és *Dvorszky Hedvig* szerkeszti.

A legutóbbi kötet *Mezei Gábort* a belsőépítészt mutatja be, aki csaknem negyven esztendeje van a pályán, és – mondhatni – a legjelentősebb építészekkel dolgozott együtt. Az építészek közül is kiemelkedik *Makovecz Imre*, akinek Mezei több mint három évtizede munkatársa, és ahogyan a dokumentumokból, vallomásokból kiderül, elválaszthatatlan barátja.

Túl azon, hogy az albumból szerzett ismereteink alapján elég jól el tudunk igazodni Mezei munkásságában és gondolatvilágában, van ennek a könyvnek egyéb erénye is. Eligazítóként is forgathatjuk legalább az elmúlt félszázad művészeti világával való ismerkedésünkben vagy a de facto mindig létezett magyar polgárvilág életében, amelyet erőszakos hatalmi akarat próbált szemünk elől minduntalan eltakarni. Mezei Gábor ugyanis olyan családból származik, amelynek tagjai a maguk sajátos módján tették le névjegyüket a magyar kultúrában; apját, Pán Imrét a magyar avantgard egyik teoretikusaként tartja számon a történetírás éppen úgy, mint nagybátyját, *Mezei Árpádot*. De említhetnénk a rajzoló *Hauswirth Magdát*, *Venetiáner Rózsi* zongoraművészt, hogy a „francia ágból" a Nobel-díjas fizikust, *Alfred Kastlert* már ne is említsem. Azaz: már a család leírása (a családtagok megnevezése) kész történelem. És akkor még ehhez jön a család vonzásköre, mindazok, akikkel neveltetése során a fiatal Mezei kapcsolatba kerül, netán a későbbi barátok. (Magam jóleső érzéssel fedeztem föl a kitűnő, és alighanem csak kevesek által ismert festőművész, *Sikuta Gusztáv* nevét is, akivel életem egy szakaszában magam is gyakorta találkoztam, és sokat tanultam tőle a modern művészetről.)

Makovecz karosszéke

A Mezei-féle „belső tárlatból" végtelenül rokonszenves embert ismerünk meg, aki kedves humorral, jól adagolt öniróniával áll hozzá ahhoz a képtelen helyzethez, amikor főhősnek kell lenni, és mindig megtalálja a lehető legnemesebb hangot, nehogy a tudálékosság, a nagyképűség vádja érhesse. *Antall Józseffel* való baráti kapcsolatát – például – nem részletezi, mindössze indirekt módon, Antall leveleivel dokumentálja. De hasonlóképpen cselekszik saját munkásságával kapcsolatban is, és mégis kirajzolódik a kép egy korszakos belsőépítészről.

Fábián László

Soós Imre öregjei

A rövid televíziós tudósításnak csak a végét láttam. Szülőfalujában megemlékeztek *Soós Imréről*, és az ünnepi beszédet keresztlánya, *Szirtes Ági* tartotta.

Ez a zseniális parasztfiú jött, láttuk és vesztett. Nem tudunk eleget róla. Talán van értelme annak, ha a halványodó képet kicsit kiegészítem. A Ludas Matyit, amely a Talpalatnyi föld mellett a korabeli filmek közül legerőteljesebben őrzi Soós Imre alakját, *Nádasdy Kálmán* rendezte. Egyik asszisztense *Szemes Mihály* volt, s amit most elmondok, tőle hallottam.

Nádasdy nagyon szerette Soós Imrét, bízott a tehetségében. Egyetlen gondja volt csupán, hogy vajon ez az ifjú parasztgyerek hogyan játssza majd el a történetben szereplő idős vagy öreg figurákat. Tett is egy próbát. Mondta Soósnak, hogy viselkedjen, mozogjon most öregemberként. Imre egy percig se készülgetett. „Van nekem otthon egy keresztapám, aki..." – s már mutatta is, hogyan mozog, hogyan beszél az otthonfelejtett keresztapa. Aztán a szomszéd öregembert idézte fel. És így következett az egyik a másik után, s Nádasdy már meggyőződött arról, hogy nem lesz semmi probléma, mégis hagyta, hogy Soós Imre eljátssza a fél falu öregjeit. Mert pillanatok alatt váltott hangot, mozgást, s minden egyebet, ami egy-egy újabb öreg megjelenítéséhez kellett.

Akár be is fejezhetném a történetet, de valami még nagyon ide kívánkozik. Az óbudai panellakótelep egyik böhömnagy házában (történetesen a Solymár utcában) számos jeles író, költő kapott otthont. Itt éldegéltünk együtt *Molnár Tiborral*, akivel hogy, hogy nem, szinte naponta találkoztunk a részben békén hagyott Föld utca sarkán lévő Visontai Reménység Termelőszövetkezet borozójában. Molnár emlegette egy alkalommal, hogy *Szirtes Ádámmal* szomorúan állapították meg, hogy míg hajdan parasztlegényeket játszottak, az újabb filmekben már ők az igazgatók, a miniszterhelyettesek. A két barát is hamar elment, nem érték meg, hogy öregemberként jelenjenek meg a filmvásznon.

Soós Imre pedig mindörökre fiatal marad. Eljátszotta, de meg nem élte, milyen vénembernek lenni. Arról a hajdani bemutatójáról ma már nincs élő tanú.

Solymár József

Pogány rítusok továbbélése Egyiptomban

Egyiptomban gyermektelen nők zarándoklatának célpontja II. Ramszesz fáraó, az ország 3000 évvel ezelőtti uralkodójának Memphiszben lévő óriási szobra, amelyet a termékenység forrásának [illegible] gyermek után termékenységi rituálét, miután a turisták hazamentek. Egyes nők állítólag felmásznak az izmos Ramszesz-figurára, s szeretkezésre emlékeztető mozdulatokat végeznek. Azt is hiszik – nem tudni, miért –, hogy elősegíti

MEZEI Gábor iparművész

Fekete György: Eredetiségi tünetek.
Bp. 1997 159-179.

MEZEI GÁBOR

PÁZMÁNEUM, A KATOLIKUS EGYETEM PILISCSABAI CAMPUSA.

ORSZÁGÉPÍTŐ 1996, 1, 2-25

Mezei Géza festö.

Szab.Nép.1951.ápr.22. 7.l.

Mezei Gy.

Dunai Árpád „Miskolci H.K. beton-
gyár és cementsíló" tervének építése.

Iparterv: Fiatal tervezők kiállítása.
Budapest, 1972

301

Mezei Gy.

épitette Dorosz Géza tervei alapján a Nove Mesto-i Vuma csarnokot.

Iparterv Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

61

Mezei György

miskolci könyvkötő.

l. XVIII-a.

Zoltai debrugyomda

17. l.

hajú úr

rczélben ábrázolt barna [illegible]nő
könyvből olvas. Kivágott és rö-
k. Mögötte az álló tükörben nem-
sztalon túl egy öreg férfit is
vetette. Jelzése alól jobbra: J.E.

i 63 sz. előterjesztésre, 1901: III.
oronán (151/1901.).
-én (151/901.).

1901: IX. 23-i 64907 sz. rendelet. (554/901)

MEZEI GYÖRGY, szakmester

A miskolci szabó céh behivótáblája. Sárgaréz, ovális. Felirat: "Az Miskolczi B.N. Szabó ~~ZZ~~ Tzéh Táblája: Fő Tzéh Mest: Szabó Mihály. Kis Tzéh Mest: Mezei György. Évszám: 1878. Mag: 17 cm. Szél: 13 cm. Ltsz: 53.757.l. 5. kép. 182. old

BODÓ SÁNDOR: Céhbehivótáblák a Miskolci Herman Ottó Múzeumban 171. old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VII. 1968. Miskolc

Magyar Építőművészet 1979/5

Magyar Hűtőipar Gyára, Zalaegerszeg

Építész: Mezei Gyula (IPARTERV)

Statikus:	Lovas Imre
Épületgépész:	Györky Attila
Elektromos berendezés:	Solti Gábor
Út- tereptervezők:	Zsigó László Halmy Józsefné
Zöldterület tervezője:	Tavassy Lajosné
Kazántelep:	Sinkovics Károly Peressényi Péterné
Iparvágány:	Besze György
Közmű és szennyvíztisztítás:	Csontos Mihály
Altervezők:	EGI MÉLYÉPTERV UVATERV ÉGSZI Vízgépészeti Vállalat Pécsi Posta Igazgatóság
Beruházó és üzemeltető:	Magyar Hűtőipar
Hűtéstechnikai berendezés:	TERMOMECCANICA Italiana SPA (tervező-, szállító- és szerelő cég)
Mirelitüzem gépsor tervezője és szállítója:	MATOR-cég (Svájc)
Generálkivitelező:	Zala megyei ÁÉV
Építésvezető:	Gyöngy Zoltán
Műszaki ellenőr:	M. H. Zalaegerszegi Gyár Malomsoki Jenő

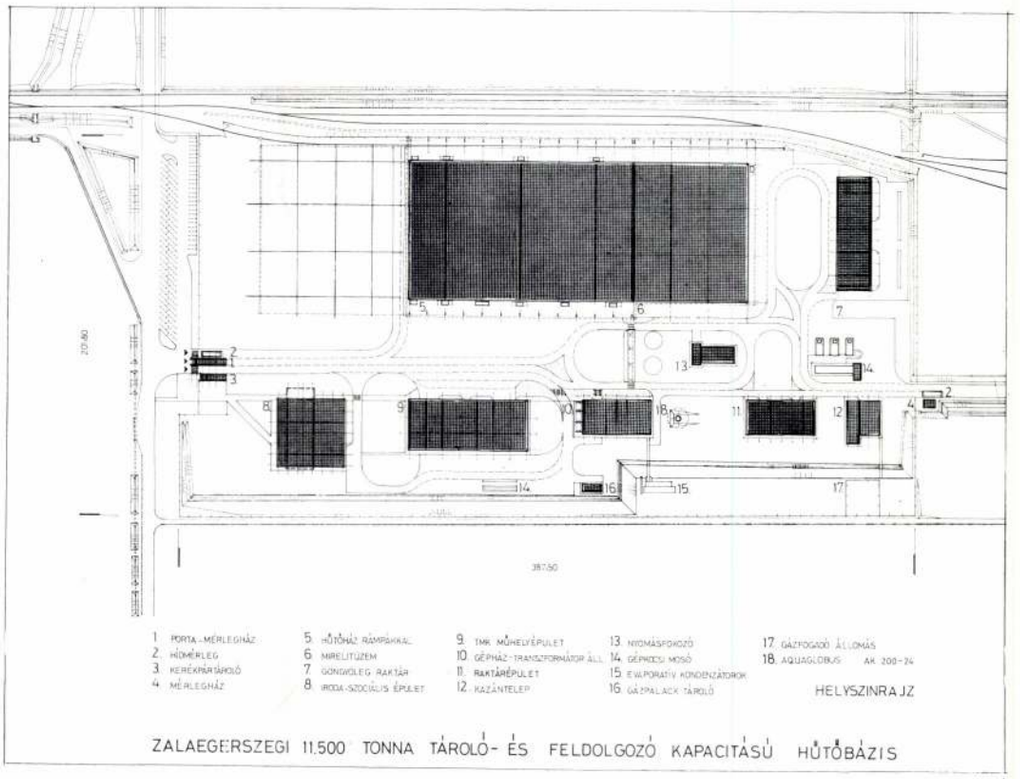

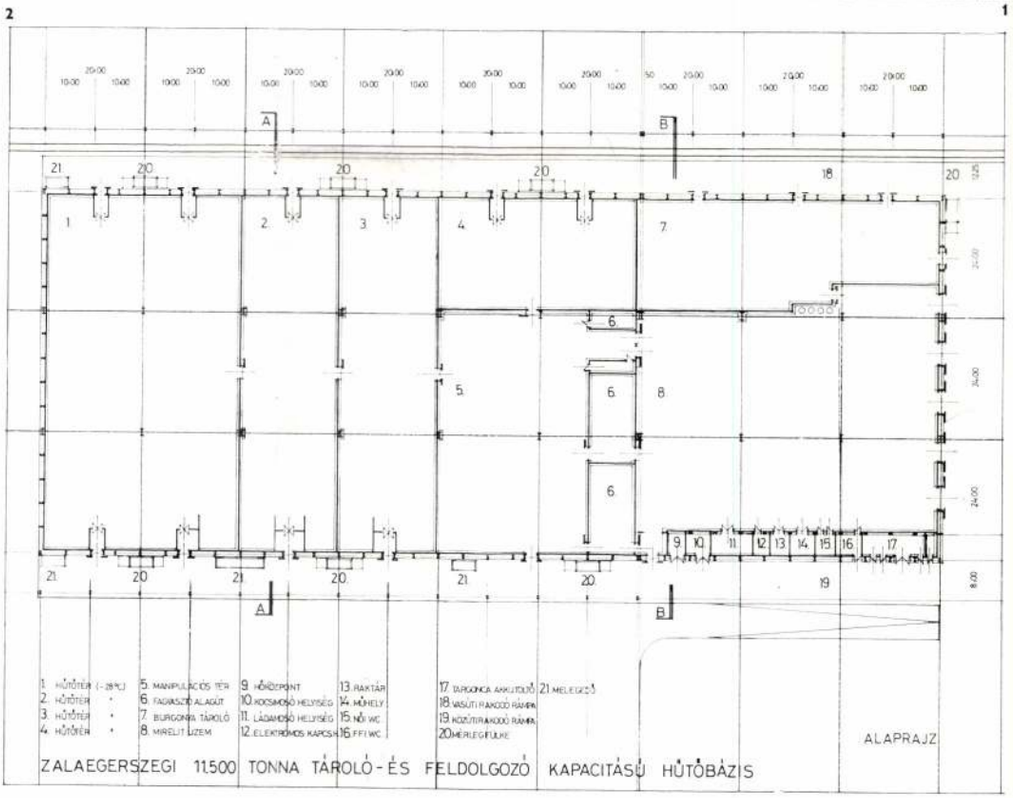

1. *Előzmények, telepítés*

Az 1974. évi minisztertanácsi határozat értelmében, kiemelt állami nagyberuházásként létesített zalaegerszegi hűtőbázis a Magyar Hűtőipar tizedik gyára, mely 1978. augusztus 20-a óta teljes kapacitással üzemel.

A gyár zalaegerszegi telepítését indokolta:

— az ország hűtőházi ellátottságának térszerkezete,
— Zala megye és környezete, földrajzi és éghajlati viszonyai, melyek kedvezőek a bogyósgyümölcs és egyes zöldségfélék termesztésére.
— Zalaegerszeg élelmiszeriparának fogyasztási és jelentős mélyhűtő tárolási igényei,
— a közép- és nyugat-európai export piac közelsége,
— Zalaegerszeg ipari kultúráltsága, a megfelelő színvonalú munkaerő biztosításával.

E telepítési indokok alapján a hűtőbázis, a jelentős iparral, fejlett kereskedelmi és kulturális hálózattal, modern lakótelepekkel rendelkező Zalaegerszeg, észak-nyugati kijáratánál levő ipari övezetben került elhelyezésre.

A telephely megközelítése az Erzsébethegyi útról történik. A gyár az Erzsébethegyi út baloldalán, a Zalaegerszeg-Andráshida MÁV vasúti keresztezés után került telepítésre, mintegy 10 ha területen. Ezen telepítés több gazdaságos kialakítást eredményezett, mivel a szomszédos ipari telephelyekkel lehetőség nyílt közös létesítmények kialakítására.

A különböző tervező, kivitelező és bonyolító vállalatok között létrejött „szocialista együttműködési szerződés" szellemében végzett munka lehetővé tette, hogy az összberuházás — mely az MT által 830 millió Ft-ban lett meghatározva kb. 60 millió Ft-tal gazdaságosabban került megvalósításra, ezen felül a tervezettnél 6 hónappal korábban bekapcsolódott a népgazdaság vérkeringésébe.

2. *Elrendezés (helyszínrajz)*

A telephely főbejárati forgalmi sávja, egyúttal a tervezett épületek elhelyezésének tengelyvonala. Ezen úttengely és a kiépített iparvágány között került elhelyezésre a hűtőház és a mirelitüzem, a további bővítési lehetőségek biztosításával.

Az úttengely jobboldalán pedig a bejárati, (portamérlegház) a segédüzemi, (TMK) a hő- (kazántelep), hűtő- (gépház) és villamos energiaellátást biztosító épületek, valamint a 110 fő adminisztratív dolgozó munkahelyét, továbbá az 500 fő részére tervezett kétnemű

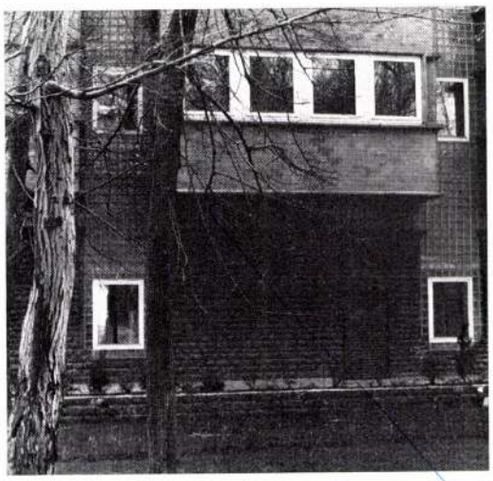

6

6. Nyugati homlokzat részlet
7. Bejárati homlokzat részlet
8. Folyosó végi üvegbeton

6. Détail de la façade ouest
7. Détail de la façade d'entrée
8. Béton armé avec muraillement en briques en verre au bout du couloir

8

7

9. Előcsarnok a bejárati ajtókkal
10. Bejárati ajtók részlete

9. Vestibule et portes d'entrée
10. Détail des portes d'entrée

9

10

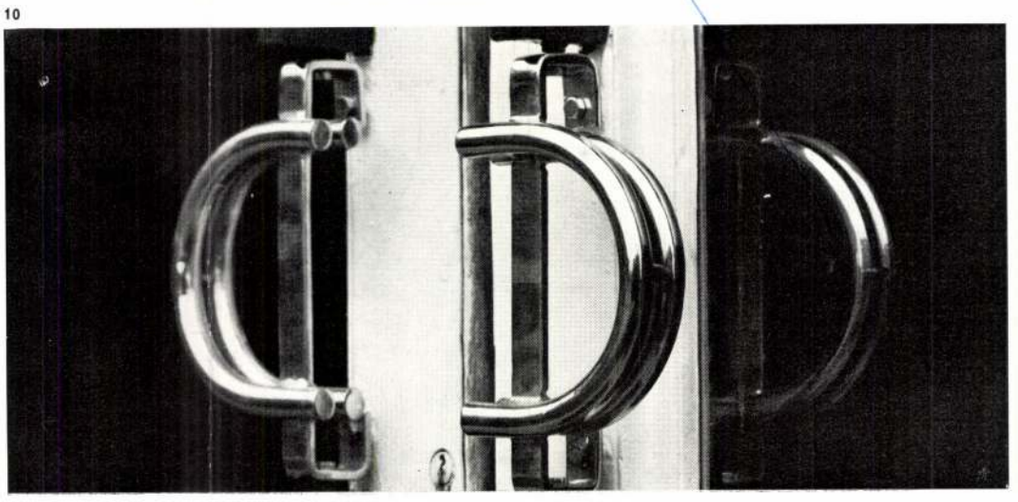

fehér-fekete rendszerű öltöző-mosdó egységeket és a 300 adagos üzemi konyha-étterem helyiségeket magába foglaló szociális épület helyezkedik el.

A telephely GFV felőli oldalán a vízmű és a szennyvíztisztító állomás helyezkedik el, külső megközelítéssel.

Ezen telepítéssel, úthálózati rendszerrel biztosítottuk az üzem tiszta és szennyes övezetének kereszteződés mentes kialakítását.

3. Hűtőház

A hűtőház $120 \times 72 = 8640$ m² beépített alapterületű (rakodórámpák nélkül) együttes, mely 3 db —28 °C-os hűtőteremből, manipuláló térből, valamint gyorsfogyasztó alagutakból áll.

A hűtőház szervesen kapcsolódik $60 \times 72 = 4320$ m² beépített alapterületű mirelitüzemhez, valamint a két hosszoldalon elhelyezkedő fedett közúti és vasúti rámpákhoz.

Az épület 20×24 m pillértengelytávolságú acélszerkezetű import létesítmény, horganyzott felületű tartó- és tetőszerkezettel, horganyzott trapézlemez tetőhéjalással és árnyékvető oldalfelülettel.

A helyiségek hőszigetelt horganyzott acéllemez fegyverzetű 15 cm vastag külső fal, 17 cm vastag födém és 10 cm vastag válaszfal panelekkel kialakítottak. A hőszigetelt padlószerkezet a panelokkal együtt zárt, hőhídmentes dobozt alkot, átszellőztetett rendszerű tetőtérrel. A padozat vasalt bazaltbeton, import anyagú „Colocron" közlekedő felülettel. A talaj felfagyás elleni védelmét, a rámpák alatti technológiai alagutak között, 1,5 m-ként elhelyezett 300 mm-es betoncsőhálózatban cirkuláltatott meleg levegő biztosítja. A nyílászárók automatikus működtetésű, hőszigetelt kétszárnyú tolókapuk.

A technológiailag szervesen csatlakozó mirelitüzem 2 db feldolgozó térből és egy 6 m széles sávba beépített kétszintes üzemi épületrészből áll. Ebben a kiszolgáló épületegységben hőközpont, mosóterek, elektromos kapcsolótér, targoncatöltő állomás, laboregységek, művezető irodák, dohányzó és WC-helyiségek vannak.

A mirelitüzem szerkezete és térelhatárolása a hűtőház kiképzésével azonos.

4. Kiszolgáló létesítmény

A hűtéstechnikai berendezés szíve, a külön tervezett, de csőhídon összekötött kompresszorgépház, melybe 6 db automatikus teljesítményszabályozású „Stal" — gyártmányú csavarkompresszor van beépítve.

Kompresszorok összteljesítménye: 9,6 millió normál Kcal.

M. Gy.

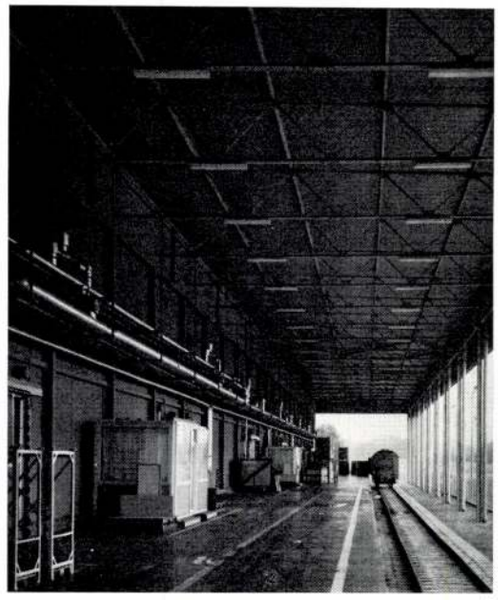

3

5

4

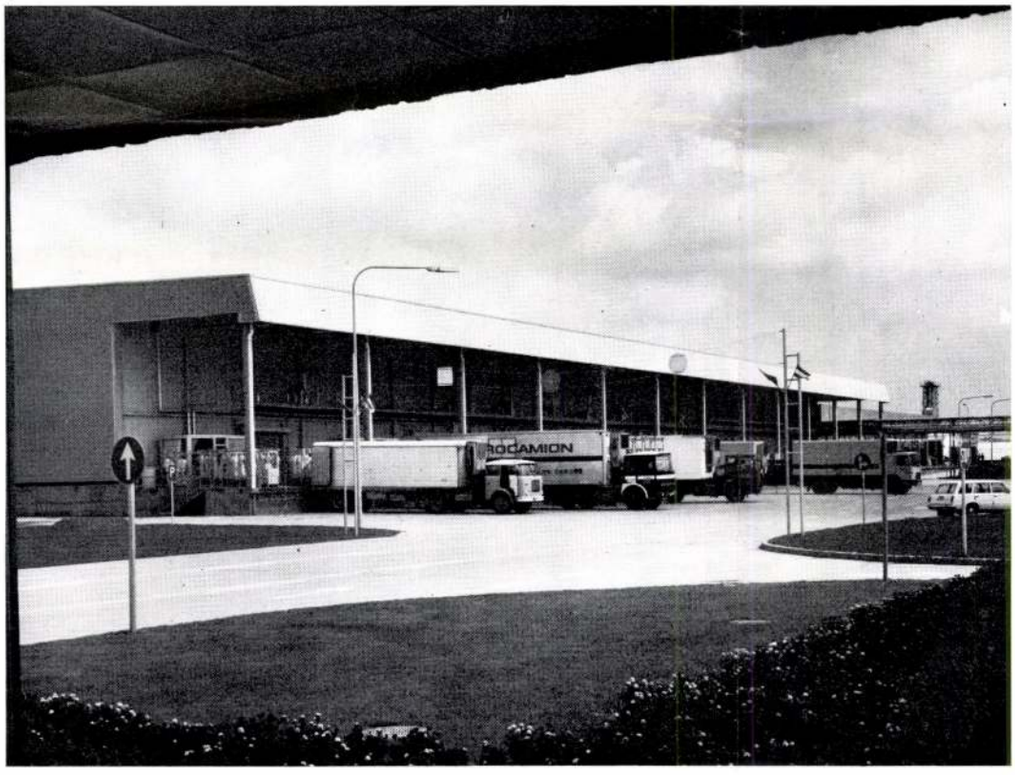

1. Helyszínrajz
2. Alaprajz
3. Hűtőház vasúti rámpa felőli nézete
4. A hűtőház a közúti rámpa felől
5. A hűtőház bejárati képe
6. Részletrajz

1. Plan des lieux
2. Vue en plan
3. Vue de la halle frigorifique prise de la rampe ferroviaire
4. Vue de la halle frigorifique prise de la rampe des voies publiques
5. Image d'entrée de la halle frigorifique
6. Dessin d'un détail

6

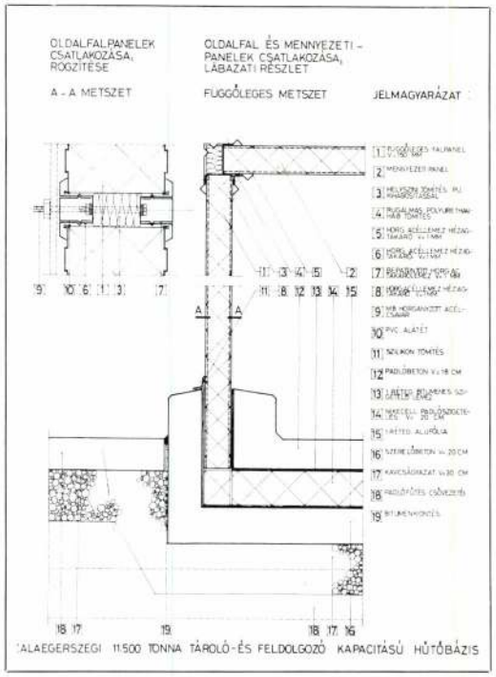

Lakóház és üzletek, Nyíregyháza, Zrínyi Ilona utca

Építész: Kulcsár Attila (NYÍRTERV)

Statikus:	Nagy László
Gépészet:	Molnár Péter
Elektromosság:	Makai István
Közművek:	Major Ferenc
Kivitelező:	SZÁÉV
Építésvezető:	Horváth István
Beruházó:	NYIRBER
Fényképek:	Tegzes István Csutkai Csaba
Tervezés éve:	1972–1974
Kivitelezés:	1976–1978
Beépített alapterület:	6344 m²
Beépített térfogat:	34 800 lm³
Bruttó költségek:	46 560 eFt

Az építés törekvései gazdaságos építéspolitikai döntések befolyásolására

A városközpont hosszú időn át kerülgetett rekonstrukciójához támogatást adni: nagy lakásszám, maximális kereskedelmi és tároló helyiségek biztosításával a drága terület gazdaságos beépítését elősegítő épülettel. A karakteres és markáns szerkesztéssel a városközpontot keretező kiskörút déli „partjára" szervező-rendező térfalat húzni. Az épülettömb belsejében kialakult garázsdzsungelt felszámolni, rendezett tárolósorral és közlekedéssel fegyelmezni. Helyi bázisú poligon üzemben kivitelezhető, előregyártott szerkezet kifejlesztését sugalmazni!

Az objektum tervezett vonzatai, kisugárzása

Az épületet az építész városképalakító képeslapelemeknek szánta. A lakóház funkciója ellenére különös. Falai alatt a város sétáló, bevásárló utcája lehet, kirakataival, ücsörgőivel: a fórum része. Hídjai, folyosói az utca folytatása, lakói és a járókelők közösségi életkapcsolatait találhatják meg egymás látványközegében.

Az épület morfológiai koncepciója, analógiák, funkciókapcsolatok

A vízszintes sorolású szerkezeti elemek kiegyensúlyozott plasztikái elé két vertikális tömeg áll — a lépcsőházak. Az északi lépcsőházak déli ellenpontja a közösségi terasz hasonló, függőleges pilonja. A vertikális elemeket az épület „lábai között járni tudás" — és a benapozás érdekében hidak kötik a főtömeghez. A nyugati tűzfaltakarás formált zárt síkjával — a homlokzati szekrény-raszter mögött húzódó tömör falak „kihúzott" folytatása.

Az utcai közlekedő udvari megfelelője — a loggiasor. A kirakati ponyva analógiára formált hengernegyedek a déli oldalon, mint angolaknák lefedései jelennek meg. A lépcsőházak hengernegyedei építik fel az udvari terasz íveit is.

Funkciók

A pincében bérraktárak és a hőközpont sorakoznak, megközelítésük az angolaknán keresztül kívülről biztosított. A földszinten a lakások közösségi helyiségei és 11 kereskedelmi egység foglal helyet. A közösségi helyiségek az udvari csigalépcsőn és az utcáról érhetők el. Az üzletek személyforgalma a körútról, teherforgalma a belső szervíz útról funkcionál.

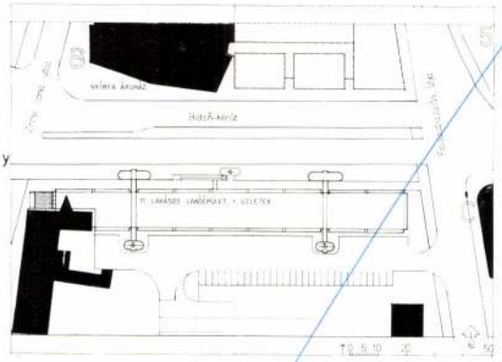

1

2

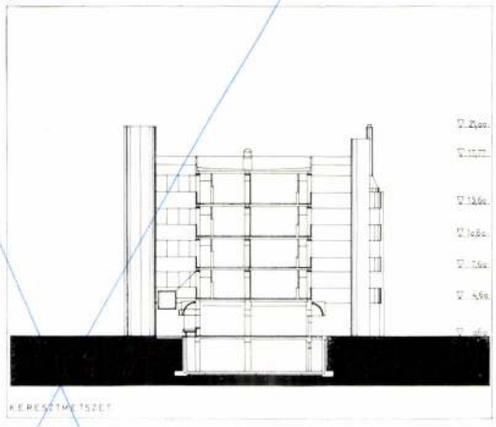

3

4

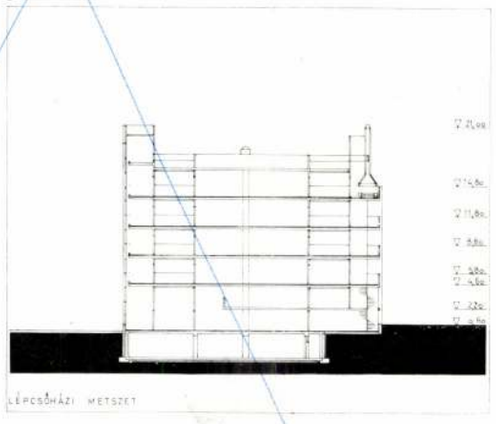

5

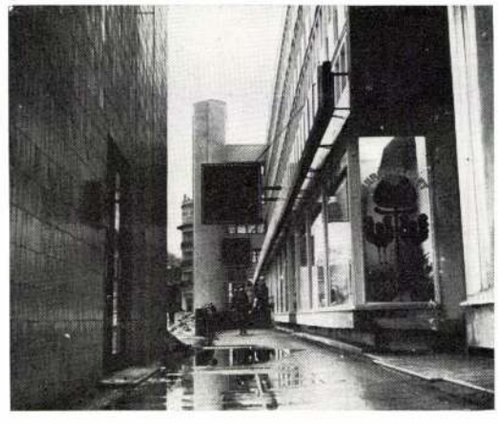

6

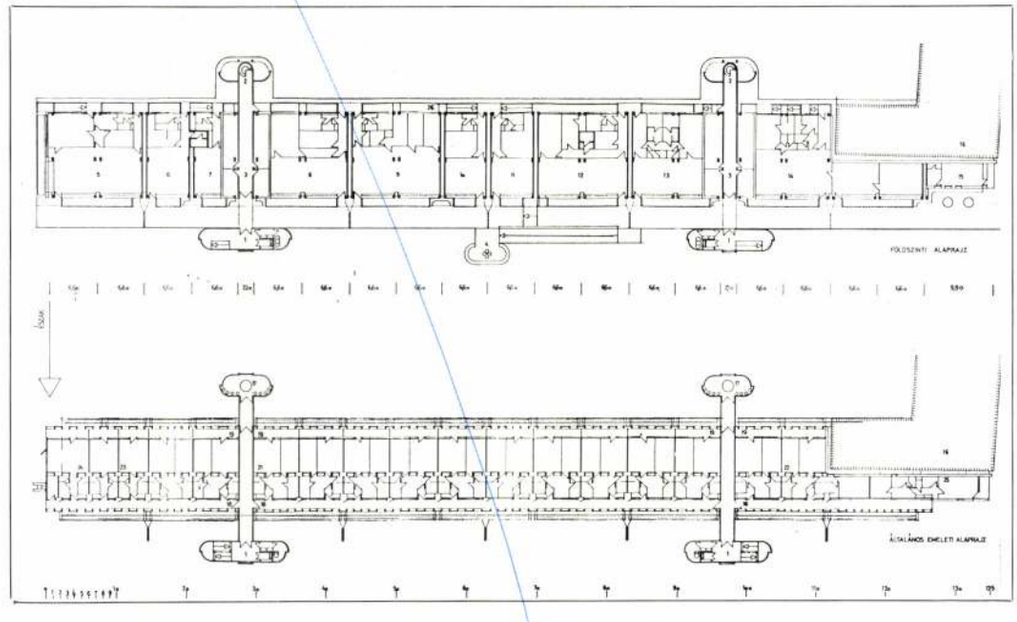

7

Mezei Gyula

Fülöp Imre: Házgyárak. - Építészek: Fülöp Imre, Balázs György, Fekete Rezsőné, Körner András, Mezei Gyula, Prach Magda, Szabó Árpád, Szotyori N.Mihály. Vasszerkezet: Szirtes György, Rávi Illés Mária. Közmű: Kopcsay Gábor, Zsigó László.

Magyar Ép.műv. 1971. 4.sz. 25-29. l.

Mezei István.

Falusi ház, Sajó c. tusrajzai a miskolci műegyetemi kör kiállításán.

Impressziók az egyetem képzőművészeti körének kiállításán
Északmagyarország 1966. jún. 8 4.1.

Mezei I.

A Nemzeti Muzeumban rendezett tárlaton szereplő müveit méltatja "A mükiállitásról" cimmel közölt beszámoló.

Családi Lapok, Pest. 1852. II. félév
3. sz. 139-141. lap.

Mezei I.

Müveibel szerepel azon a tárlaton, amelyről "Az állandó képkiállitás" cimmel ir a lap. Felsorolja a résztvevő müvészeket, de müveiket nem méltatja.

Családi Lapok, Pest. 1853. I. félév
11. sz. 552-553. lap

Mezei István

MDK

asztalosmester

az 1780-1800 évek között a debreceni /1/ asztalosok bejegyzett mesterei között szerepel.

Sternegg /1/ Mária: Irodalmáriumok Debrecenből. Ip.műv.Múz. Évk.III-IV. 1960. 35-48.l. 45.l. 15. jegyz.

MDK.

Mezei István

Kiállitásának hirdetése

Északmagyarország 1966 juni.2.

Mezei István

Szeretettel a miskolci egyetem képzőművészeti
körének kiállításán.

Sárospatak - Mo. 1966. VI. 8.

Mezey István

Kazincbarcika város tanácsának díja
XIII. országos grafikai biennálén

Magyar Nemzet 1985. XII. 2.

mdk.

Mezei István kuzsuvarró szücs

volt kövesden (ragadvány név Kurtó Pista)

Dajaszászyné Dietz Vilma: A mezőkövesdi kuzsu.

Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1956, 74 l.

Mezei István festő

Sajószentpéteren az 1. sz. ált. iskolában rendezték meg kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1971.

Morei btocén fest

„A múltat vallatni hihetetlenül nagy izgalom és gyönyörűség”

HAJDU IMRE

Csokonai fakadt ki az anyagi és társadalmi megbecsülé híjá hajdanán a 18. században: az is bolond, aki poétává lesz Magyarországban! Remélem, nem fog sértődést szülni, ha eretnek módon én most azt kérdezem: bolond-e, aki ma Magyarországon a régészet hivatását választja? Kérdem ezt azon a „jogon”, hogy majd' harminc évvel ezelőtt az én fejemben is komolyan megfordult e pálya választásának óhaja, s kérdem ezt azért is, mert úgy tudom, napjainkban is sokan választanák, tanulnák szívesen az archeológiát az egyetemen. Szóval, kedves Koós Judit: milyen ma Magyarországon régésznek lenni, milyen e szakma erkölcsi és anyagi megbecsülése?

● Amikor az ember a régészetet választja hivatásául, jól tudja, ebből soha nem fog meggazdagodni. Kihangsúlyozom, hogy anyagilag nem. Ugyanis a „meggazdagodásnak” csupán egyik összetevője – igaz, napjainkban túlhangsúlyozott összetevője – az anyagi oldal. A régészettel ugyanis mind a múltban, mind a mában –, ha szerencséje volt, van az embernek – lehetett, lehet sok pénzt találni, ám nem lehetett, nem lehet sok pénzt keresni. Aki tehát csupán anyagi oldalról fogja fel a létet, az joggal jelentheti ki: bolond az, aki ma régésznek megy. De emellett még felsorolhat sok-sok gyönyörű szakmát a pedagógusoktól kezdve a lelkészi hivatásig. Amikor én a szegedi egyetemen a szakosodási kérelmemet beadtam, azt mondta nekem Trogmayer professzor úr: ezzel kiveszed a kenyeret a kezedből. Én akkor tisztában voltam vele, hogy ennek az országnak nincs szüksége nagyon sok régészre; tisztában voltam vele, nem biztos, hogy lesz állásom; és tisztában voltam azzal is, hogy ha lesz is állásom, nem fogom halálra keresni magamat. S mégis... Mégis ezt választottam, mert a múltat vallatni valami hihetetlenül nagy izgalom és gyönyörűség.

❑ *Szóval, nem bánta meg? Ezt azért kérdem, mert ennek a szakmának van egy, a pályaválasztó fiatalokat megragadó, s akkortájt – mármint a pályaválasztás idején – mindent elhomályosító misztikuma, romantikája. Aztán hiszem, hogy itt nem(csak) gyönyörűségről van szó, hanem arról is, hogy a régészet nagyon is fontos, nélkülözhetetlen tudomány. Ám ha ez így van, akkor miért nincs ennek a tudománynak a megbecsülése? Miért nincs a régészetnek olyan rangja, mint mondjuk a közgazdaságtannak? Miért nincs a régészetnek olyan anyagi háttere, mint mondjuk a közgazdaságtannak? Miért nincs a régészetnek olyan presztízse, mint mondjuk a közgazdaságtannak?*

● Mert a közgazdaságtan a jelenről és a jövőről szól, a régészet pedig a múltról. Ha a közgazdaságtan nem jósol jól, akkor az emberek nagy tömegei nyomorognak, ha a régészet nem jósol jól, akkor csak a régészek nyomorognak. Ha a közgazdaságtan nem jósol jól, akkor az emberek nagy tömegei éhen halnak, ha a régészet nem jósol jól, akkor csak a régészek éhen halnak. Ha a közgazdaságtan nem jósol jól, akkor az emberek nagy tömegei elvesztik a munkahelyüket, ha a régészet nem jósol jól, akkor csak a régészek elvesztik a munkahelyüket. Ha a közgazdaságtan nem jósol jól, akkor az emberek nagy tömegei elvesztik a lakásukat, ha a régészet nem jósol jól, akkor csak a régészek elvesztik a lakásukat. Ha a közgazdaságtan nem jósol jól, akkor az emberek nagy tömegei elvesztik a családjukat, ha a régészet nem jósol jól, akkor csak a régészek elvesztik a családjukat. Ha a közgazdaságtan nem jósol jól, akkor az emberek nagy tömegei elvesztik az életüket, ha a régészet nem jósol jól, akkor csak a régészek elvesztik az életüket.

Koós Judit — Fotó: Laczó József

❑ *Ezek szerint a régészetet támogató szponzorok sem állnak sorban a múzeum kapujában?*

● Nem csak itt nem, sehol sem! Hisz' napjainkban mindenki szponzort keres. Lassan már a szponzor is. Akinek még van ilyesmire pénze, az nagyon megnézi, hogy hová adja. S leginkább csak az a mérce: számára mennyi hasznot hoz ez a fajta kiadás. Kevés ma az ügyet oly önzetlenül támogató ember, mint például az én Bogács-Pazsagpuszta-i ásatásaimnál volt Hilóczki János, az akkori bogácsi tészelnök. Ő – azonkívül, hogy gyakran elismételte: aki a múltját nem becsüli el, annak nem lesz jövője – nem is nagyon tudott mit kezdeni a régészettel. Ám ő legalább nem akadályozott meg semmiben, nem szólt bele a munkánkba, hagyta, hogy azt csináljunk, amit akarunk. Ez pedig nagyon sokat jelent. Ha ugyanis a szponzor nem akar pénzt adni, akkor nem is szól bele a munkába. Ha viszont pénzt ad, akkor mindenbe beleszól. Ha nem akar pénzt adni, akkor nem is követel. Ha viszont pénzt ad, akkor mindent követel. Ha nem akar pénzt adni, akkor nem is követel semmit. Ha viszont pénzt ad, akkor mindent követel. Ha nem akar pénzt adni, akkor nem is követel semmit. Ha viszont pénzt ad, akkor mindent követel.

❑ *Az említett összeg már-már szánalmas. Ebből képtelenség létezni.*

● Valóban. Létezni csak úgy tudunk, hogy próbálunk szponzorokat keresni. Néha erre, mármint a keresésre, több idő elmegy, mint a tudományos munkára.

❑ *Ezek szerint a régészet nem tudományos munka?*

● Nem, nem ezt mondtam. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek.

❑ *Ezek szerint a régészet nem tudományos munka?*

● Nem, nem ezt mondtam. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek.

❑ *Ezek szerint a régészet nem tudományos munka?*

● Nem, nem ezt mondtam. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek. Ez is tudományos munka, de ez is csak egy része a régészetnek.

Fecske Csaba

Tűnődő

Fölidézni, ami
most történik velem,
ha véget ér majd
a magántörténelem,
lesz-e mód? Lesz-e, hogy
újra elképzelem,
ami elmúlt ugyan,
de megtörtént velem,
hacsak nem álom ez
is, most, az életem,
hacsak nem ezt is, úgy,
hogy van, elképzelem,
tehát csak álmodom,
s mint holdfény a vizen
megvillan hirtelen
dúlt idegeimen?
Valahogy tudni azt,
hogy milyen nélkülem,
lesz-e mód, fogom-e
tudni, mi lett velem,
mi nincs-van helyemen?

Cseh Károly

Holdudvar

Este lesz ma is, este,
s nem sötétül – délnek hiszed:
holdudvarolja a szám
verőfényes melleidet.

Folytatni az átalakulás rögös útját

Dr. Habsburg Ottó, a Nemzetközi Páneurópai Unió elnöke, az Európa Parlament Magyar Vegyesbizottságának elnöke egyhetes magyarországi tartózkodása során Kazincbarcikára is ellátogatott. Az átalakulás megkezdett, ám rögös útjának folytatására biztatott. Délután előadást tartott Páneurópa és Magyarország címmel. Habsburg Ottó hazai körútjának utolsó állomásáról, a Vas megyei Velem községből felhívást intézett a magyarországi pártok vezetőihez és politikusaihoz.

Kérte, a választások előtti pártrendezvényeken minden kérdésben fokozott felelősséggel foglaljanak állást, de különösen vigyázzanak arra, hogy nyilatkozataik ne ártsanak az ország érdekeinek, ne váljanak hátrányára olyan sorsdöntő kérdések elintézésének, mint például az Európai Közösséghez való csatlakozás.

Mezei István festményével ajándékozta meg Habsburg Ottót Ludányi Attila polgármester
Fotók: Laczó József

A szeretetnek egy újabb otthona épül

A malteroskanál Csilla von Boeselager bárónő kezében van

Miskolc (ÉM) – A következő esztendő végére tűzték ki a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Miskolcon létesítendő szeretetotthonának átadási időpontját. Az Árpád utca 126. szám alatti telket a város önkormányzata ingyenesen bocsátotta a szervezet rendelkezésére. Ugyanakkor Észak-Rajna-Westfália kölni tartománya 400 ezer márkát adományozott a szeretetszolgálatnak az építmény kivitelezésére. Az idősek, betegek számára létesítendő épületben húsz kétágyas szoba várja majd a rászorultakat, s több mint kétszáz adagos konyhája 160-180 munkanélkülinek is biztosít étkezési lehetőséget. Az alapkőletételi ünnepségem dr. Csiba Gábor, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat miskolci csoportjának vezetője köszöntötte a vendégeket. Köztük Csilla von Boeselager bárónőt, az MMSZ örökös elnökét, valamint Franz Joseph Antwerpes urat, az adományozó tartomány elnökét. Dr. Gyulai Gábor köztársasági megbízott különös napnak minősítette a szombatit, amikor is a kölni régió újabb bizonyítékát adta barátságának, szoilidaritásának. Adományával lehetőséget biztosított a miskolci szeretetszolgálatnak, hogy karitatív tevékenysége mellett több munkanélküli foglalkoztatását is megoldja. Antwerpes úr kijelentette, hogy a továbbiakban is támogatni kívánják régiónkat. Az otthon felépítése után a megyei kórházat szeretnék ellátni olyan orvosi műszerekkel, berendezésekkel, amelyek a leukémiás gyermekek gyógyításában jelentenek segítséget. Kobold Tamás, Miskolc város alpolgármestere jóleső érzéssel konstatálta, hogy a Máltai Szeretetszolgálat „beépült" a város életébe, s komoly gondok megoldását vállalta magára.

Jelcin lengyel, cseh, szlovák vendégségben

Varsó, Prága, Pozsony (MTI) – Var...

Péntektől csütörtökig

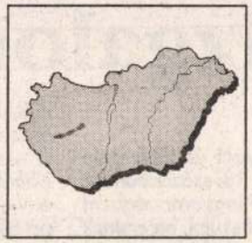

PÉNTEK

– Megszenteltük, megszegtük és megízleltük az új kenyeret. Több helyen ökumenikus istentisztelet keretében. Abban bizonyára mindnyájan egyetértünk: a mindennapi kenyérre egyformán szüksége van minden állampolgárnak.

– „Sokan vádolnak azzal, hogy a múltba nézünk. Ostoba ember az, aki azt hiszi, hogy a múltba nézés a jelen elhanyagolása és a jövőbe tekintés elmulasztása. Múlt nélkül nincs jövő." – Ezt hangsúlyozta Antall József.

– Jelcin hivatalosan is javasolta, hozzák előre a két év múlva esedékes választásokat. Leszögezte: a választók kezébe kell adni a döntést az elhúzódó hatalmi válság megoldása érdekében. A válság gátolja a reformok megvalósítását.

SZOMBAT

– Ünnepélyesen helyezték el Miskolcon a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szeretetotthonának alapkövét. Az intézmény a város által ingyenesen biztosított telken német támogatással épül. Az otthonban húsz kétágyas szoba várja a rászorulókat

– Befejeződött a szabadelvűek Tisza menti fesztiválja. Az SZDSZ által támogatott rendezvénysorozaton kijelentették: a népi kultúrában élni elsősorban életet jelent, s nem a múlt politikai okoknál fogva történő őrizgetését, megidézését.

– Oroszországban (is) foglalkozott a sajtó a prágai tavasz huszonöt évvel ezelőtti sárba tiprásával. A Szovjetunió már április elején készült a beavatkozásra. A katonák augusztus 21-én elfoglalták a repülőteret, Prága legfontosabb pontjait.

VASÁRNAP

– Nagy nap, szép vasárnap volt ez Trstené pri Hornáde (Nádasd) és Kéked lakóinak életében. A történelmi „trianoni úton" szabadon közlekedhettek gyalogosok és autósoktól a két, egymással szomszédos testvérközség lakói.

– Emlékművet állított Dorogon. Tisztelegve a 28 dorogi polgár emléke előtt, akik 1944 júniusában tiltakozó levelet írtak a belügyminiszternek, mert sorköteles fiaikat a német birodalmi hadseregbe kívánták besorozni.

– A hercegovinai Mostar városában az ostromlott muzulmánok lakta negyed szükségkórházának orvosai felhívással fordultak az ENSZ-hez, hogy sürgősen menekítsék ki a súlyos sebesülteket, mert további ellátásuk lehetetlenné válik.

Mezei István

sárospasaki könyvkötő

1756.

l.

Csüsfe

367 : l

Ösättatesont VI. 175.

Mezei István

sárospataki könyvtáros

XVIII. sz

l.

Zoltaidebrnyomda

17. l.

belseje.

sgasse 15 sz. alatti Damenstift
kettás termét ábrázolja, honnan
jobb szárnyán át a szomszéd
melynek disze függő csillár.
balról egy régi »Buschman
le figyelmünket, jobbról pedig
lóra. A menyezetet allegorikus

– Lelt. sz. 1928. — Gróf Nemes
agyománya (100–900). — Atvé-
11–900). — Értéke . . K. —
allás- és közoktatásügyi minister
sz. határozatával (216–901).
ber 16-iki felterjesztés (607–901)
07 ex 901 sz. leirat (33–902)
ül kiadatott a létesítendő Pécs

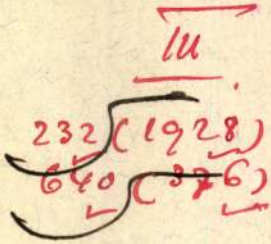

400 Ka

232

Hag

éis

M.D.K

MEZEI ISTVÁN

könyvkötő. 1734. IX. 27-i bejegyzése a Soproni könyvkötők emlékkönyvében található. Kőszegről iskerült, de itt nem hagyott munkát.

a Debreceni Déri-leíreum Évkönyve. 1948-56

Debrecen. 1957.
Csatkay C.: Debreceni könyvkötő legények
Sopronban. 113. o.

MDK

Mezei István növ.

1938-39. 2oo pengős Horthy Miklós-ösztöndij

Iparmüv.Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942.
1936-37, 194o-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Mezei István növendék,

2oo pengős Horthy Miklós-ösztöndij 1938-39.

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 194o-41. tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942.

18 l.

Mezei István

butorterverő

1927-28.

Énnisk 1930. 86.1.

Mezei Mór

László

Arch. Ért.

1910. 265

MDK

Mezei István

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1968 okt.12.

Mezei János

(Kimpian Ivon)

faragómester

l.

A Mügyütő

1927. 101. l.

16627 szám.

/ 4

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, mult hó 14-én 80 sz.a.kelt felterjesztésére, a vállalkozó értesitése végett megküldöm.-

Budapest, 1905 évi április hó 3.

A miniszter meghagyásából:

Kiffrich

osztálytanácsos.

MEZEI János /fotó/

A nagyenyedi fotoskör tagja volt.

In. Miklósi Sikes Csaba: Veress Ferenc.
Fotóművészet, 1985/2. 24.p.

Mezei János

Jean M e z e i / Câmpian/

fa-szobrász, iparművész

Butorokat faragott. Autodidakta paraszt. Együtt dolgozott Bánfi Ádám gróffal răscruci-i kastélyában. Neo-renaissance butorok. Egyik bútorán 1870-es jelzés.

Irod. Kelemen: Művészeti szalon, I.p.7. Kolozsvár, 1926. okt.- Teleki Sándor: Egyről-másról. Bp. 1882, II. 197 l.

Petr. Trans. 1938

530-31 l.-554 l.

MEZEI János
Kolozsvár, ?
keramikus

Banner Erdély

M.D.K.

Mezei, festő

A Képz. Müv. Társ. a zembajával küzdő művésznek ötven forintot ajánlott fel. Vas. Ujs. 1865. VI. 4. 281. 572. o. 110. jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

MDK

Mezei József fertő

1881. A vak fertő a KT-segély további folyó-
sítását kéri.

MDK-A-I-1/876.

MDK

Marci József

Két tájlépét vonsolása a KT-megvásárolja

MDK-A-I-1/419.

MEZEI József / 1823-1882

id. Markó Károly körében tanult

Hegyes táj: 1860. Olaj, vászon, 60.5 x 90.5 cm
M. j. l.: Mezei József 1860.
MNG. Ltsz.: 6811 (1845)

4.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállítás
Katalógust irta: Bodnár Éva ~~4. old.~~

MDK

Mezei József, 1823-1882.

Férfiarckép, vf.

Magy. rajz 500 éve. Szépm. Muz.kiáll. 1940. jan.

8 l.

MK

Mezei József festő, Nagybánya

Erdő részlet az avasi vasgyár mellett Szatmár megyében, 1854

Erdő részlet, 1856

Szamosparti részlet, 1857

Részlet a Tiszavölgyből, 1860

Részlet Nagybánya vidékén, 1861

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 280 művéről. Pesti Műegylet vásárlásai 1853-63. Kézirat.

Mezei József

MDK

XIX.sz.festő

név szerint alig ismert Markó-követő

Egy idilikus képével szerepelt

A soproni Festőteremben az "Erdő a magyar festészetben " c. kiállitáson.

Bodnár Éva: Erdő a magyar festészetben.
Müterem 1958 I. évf. 12. sz. 39-40.o.

MDK

Merei József festő
(1823-1882.)

„Tájkép a Fehete erdőből" (10 lap) Déri Muzeumban

Petőfit és márokat fest 1848-49-ben.
Szinyei Merse Pál első mestere volt. (28. lap)
(Merey Lajos!)

Déri Muzeum Képtára, Debrecen, 1959. ~~10 l.~~

10

MDK

Mezei József festő, Nagybánya

Tiszavölgyi részlet, 1862
Tájrész Munkács vidékén, 1858

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Müegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

Mezei József

könyvk.

Miskolc XVIII. sz

ivód

z

Tróeskönyvk

76. l.

XIX.

Mezei József

miskolci könyvkötő

1758

l.

Csősz

368. l.

Mezei József

miskolci könyvkötő

XVII. 22

l.

Zoltai debr. nyomda

17. l.

báró.

afordult, de szembe néz.
:a és hegyes szakálla ősz,
ıe barna. Ingének gallérja
ndője és zsinóros atillája

nczalakú kötőjén a boglá-

m. — Lelt. sz. 771. — Értéke
h-féle ereklyemúzeumból. —
tokat l. a 62. lapon az 580
lis 23-án (107–95). — Átvételi
omásul vette az 1896 április

MEZEI IMRE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 OKT 2

7021

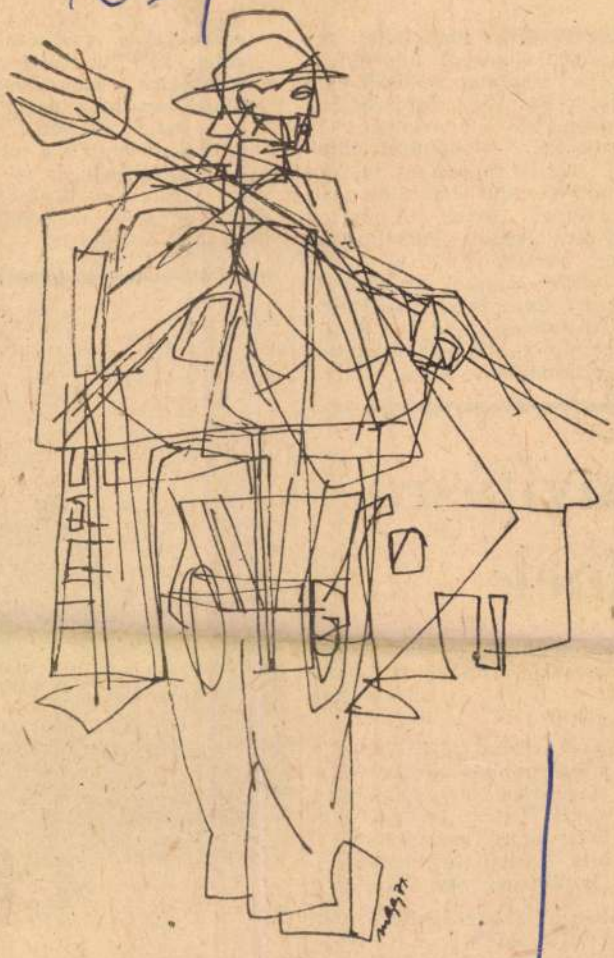

VÁZLAT

Mezei Imre rajza

tkezé

között — a
a 2400 lak
kapui lakót
diósgyőri
eddig 13
emeletes —
át. Egy-egy
épületet ma
szerelnek
összerakásán
mét azonban

egyre inkább megnehezíti az építési területek közművesítésének lassú tempója. A már átadott otthonokon kívül 229

adnak át.

yjavításra
ilnek

dolgozói, a vasszerkezeti munkákat, köztük a torokzár cseréjét a gyárrészleg karbantartói végzik.

A 2. számú ózdi kohó a nagyjavítás megkezdéséig újra ferromangánt gyárt. Ezt a fontos, de csak nagy szakértelemmel gyártható anyagot korábban importálták.

ebben az évben azonban már az ÓKÜ szállítja a testvérvállalatoknak is. Hétfő reggelig 13 500 tonna ferromangánt csapolnak le az átépítés előtt álló kohóból.

Régen fáradtságos kézimunkával gépekkel végzik a tereprendezé befejezése után a nagy „felfor talajgyalut viszonylag puha tal

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 SEP 12

1021

Mezey István rajza

rek sorak
kon kéres
Szépművész
tánál, ahol
legjelentőse
kaságok jel
szóló élmén
híveinek.

Szeptember
Dezső minisz
ta vezérigazg
feiavatta a M
emeletes szék
deklődésére
székház címe
Vörösmarty u. 65., telefon: 328-500. Megközelíthető trolibusszal, 1-es és 4-es autóbusszal, valamint a kisföldalattival.

*

Az idei Michel-katalógus 186 827 eddig megjelent bélyegről ad ismertetést. Ezek a következőképpen oszlanak meg: Európa 68 383, Afrika 31 886, Amerika 39 918, Ázsia 39 712, Ausztrália 6928.

*

A bélyeggyűjtők újabban olyan bélyegekkel találkozhatnak, amelyeket a Khmer Köztársaság bocsát ki. Közöljük, hogy a korábbi Kambodzsa Köztársaság vette fel e nevet.

Varró Gyula

ezelőtt,
lent a biatorbágyi vasúti
sa. Az annak idején ren
megkatasztrófa ürügyén
a statáriumot; ez szolg
Sallai Imre és Fürst Sá
mozgalom két kiváló vez
zéséhez.

Rádió

VASÁRNAP

Kossuth rádió. 8.15: Gyermekrádió. 9.09: Szivárvány. 10.03: A Szivárvány c. műsor folytatása. 10.25: Rádióreklám. 10.30: Vasárnapi koktél. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.00: Jegyzet. 13.10: Haydn műveiből. 14.05: Mi dolgunk a világban? 14.25: Sárdy János felvételeiből. 14.40: Pillantás a nagyvilágba. 15.08: Művészlemezek. 15.49: A költészet reménye. 16.35: Bach: D-dúr szvit. 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 17.05: Körkapcsolás. 18.00: Ikervár. 18.43: Versek. 18.58: Hall-

Mezei Judit építész

EREDMÉNYHIRDETÉS. Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, valamint a Magyar Építőművészek Szövetsége 1978. évi építészeti tanulmánypályázatára 52 pályamű érkezett. A bíráló bizottság 18 pályaművet díjazott. A tizenkétezer forintos díjat Mezei Judit tanársegéd és Dunay Imre építészmérnök nyerte el.

-:tlr

8.

Nép szabadság, Bp. 1978 dec. 20.

Mezei Judit, filozófus tanársegéd.

Ápr.-ban írták ki az Építészeti Tanulmánypályázatot – az Építőművészek Szöv.-e és az Építésügyi és Városfejl.-i Minisztérium 3-ik Közös pályázatát. A legmagasabb, 12 ezer frt.-os díjat két pályázó nyerte el. Meglepő módon egy filozófus tanársegéd az első szerzője, igaz, hogy építésztársával kérzítette.

Esti Magazin.

1978. dec. 19. Kossuth 18.30 (V Gnél).

Mezei Judith

Ötvös

1920 - 1922

Éimisk 1930. 86. l.

Merei Katalin

Függöny, nyomott III díj

I. Ipari Textilművészeti Bizennálé
Szombathely, 1973. nov - dec.

Mezei Katalin

Résztvesz a Biennálén
A katalógust lásd Mészáros
Sándornál

I. Ipari-Textil Művészeti Biennálé
Szomtathely Savaria Múz.
1973. Nov-Dec.

MEZEI KATALIN, iparmüvész

I.Ipari Textilmüvészeti Biennalé,Szombathely, 1973.
III.dij.-Mezei ~~XXXXX~~ Katalin/Pamutnyomó Ipari Vallalat Kispesti Textilgyara tervezője/nyomott függönyanyaga. 550.old

MIHALY MARIA: Az I.Ipari Textilmüvészeti Biennalé
541.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6.
1971-72, Szombathely, 1975

MEZEI KATALIN, iparművész

Az I.Ipari Textilművészeti Biennalé.Szombathely,1973.
6.sz.kép.-Mezei Katalin: nyomott függönyanyag. III.dij
Fekete repr. 548.old

MIHALY MARIA: Az I.Ipari Textilművészeti Biennalé
541.old

SAVARIA, A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 5-6.
1971-72, Szombathely, 1975

Mezei Lajos (1820–1880)

Női arcképe. „Mezei 1837"
miniatűr elefántcsonton, 68 × 54 mm.
Ltr.: 1955 – 5298.

Magyar rajz és akvarell. A XIX. és a XX. század.
A kat. bev. Delmagyar Anna. Bp. 1959
~~Mérőgardasaja művénetben. Kat. bevezette Matolcsi János. Bp. 1959.~~

24.

Mérei László

ip. formatervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti kiállítás Kecskemét, 1975. jún.–júl.

Mezei László

Formatervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. Műcsarnok, jún–júl.

Mezei László

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. jún – júl.

Mezey László

Lyukkártya olvasó és azonosító készülék.
(MOM)
(repr.)

6. téma: Ipari forma

Művészet, 1975 ... 16. old.

Mezei László, ipari formakeverő

d: Bajnay Zsolt

-. Átadták az idei Rózsa Ferenc, - .... díjakat 4
Népszabadság, Bp. 1980 dec. 1.

Mezey László

A MOM óráiból Mezey László formatervе.

Székely András: Design – Ipari formák a lakásban
Ny Tükör, 1977. október 23-24 lap.

Merei Mihály
épitész

A veszprémi Ifjusági és Müvelő-
dési Ház tervezője Merei Mihály
KÖZTI.

N.Dvorszky Hedvig: Képzőmüvészeti pályázatok.
Müvészet, 1974.február - 48.oldal

Mezei Mihály (KÖZTI)
Vezető építész: Nagy Elemér

Magyar Építőművészet 1977/3

MEZEI MIHÁLY

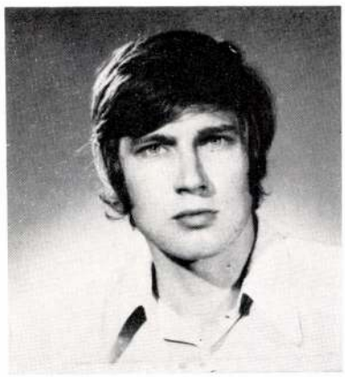

1946-ban Bácsfaluban született. 1964-ben Újpesten a Faipari Technikumban érettségizett. 1973-ban a BME Építészmérnöki Karának esti tagozatán diplomázott. 1964 óta a KÖZTI-nél dolgozik.

Eredményes pályázatok

Dimplomadíj; Somogy megyei családi ház; Csongrád-Szolnok megyei családi ház; Seyfried Hedviggel Dunaszeg (Fiatal Építészek Köre tervpályázat); Horváth Lajossal és műtermi kollégákkal ATI oktatási épület; Szegedi Nagyáruház; Győr-Sopron megyei családi ház; művelődési ház és iskola közös épületben.

Munkái

Pápai kórház rekonstrukciója; Színház és Filmművészeti Főiskola új tanulmányi épülete; pápai Művelődési Ház (Szenes Istvánnal); lakóházak Zalaegerszegen (Horváth Lajossal).

Pápai Művelődési Ház

Uszodának épült, meglevő vasbeton ívszerkezet alatt, a meglevő kútalapok felhasználásával többcélú nagyterem (prózai előadások, zenés darabok, hangverseny, nagygyűlés, mozi, sport) kialakítása volt a feladat. Az épület csak vendégtársulatokat fogad, ezért a díszletek tárolása helyett, azok gyors mozgatása elsődleges. Szerkezet monolit és előregyártott vasbeton. Homlokzatburkolat előregyártott kerámia panelek. A nézőtér, a színpad és a közösségi terek burkolata akusztikus kerámia. Mennyezetburkolat sodronyfonat, melyre világítótestek, akusztikus hangvető elemek, díszlet-függesztő szerkezetek stb. egy hidraulikus emelő segítségével bárhol elhelyezhetők. Kevésfajta, tartós anyagok használatára, egyszerű, a funkciót maradéktalanul kielégítő részletmegoldásokra, karakteres, áttekinthető terek kialakítására törekedtek a tervezők.

1. Előcsarnok. 2. Pénztár. 3. Ruhatár. 4. Büféraktár. 5. Büfé-öltöző. 6. W. C. 7. Raktár. 8. Öltöző. 9. Gépészet. 10. Díszletfelvonó. 11. Dohányzó. 12. Büfé. 13. Világosító. 14. Nézőtér. 15. Színpad. 16. Díszlettároló. 17. Gondnok. 18. Elektromos kapcsoló. 19. Ügyelő. 20. Zenekari árok. 21. Légtér. 22. Trafó. 23. Hűtő

Iker hétvégi ház

Cél: házilagos kivitelezésre alkalmas szerkezettel, egyszerű külső tömeggel, térélményt adó belső térrel, olcsó hétvégi ház kialakítása.

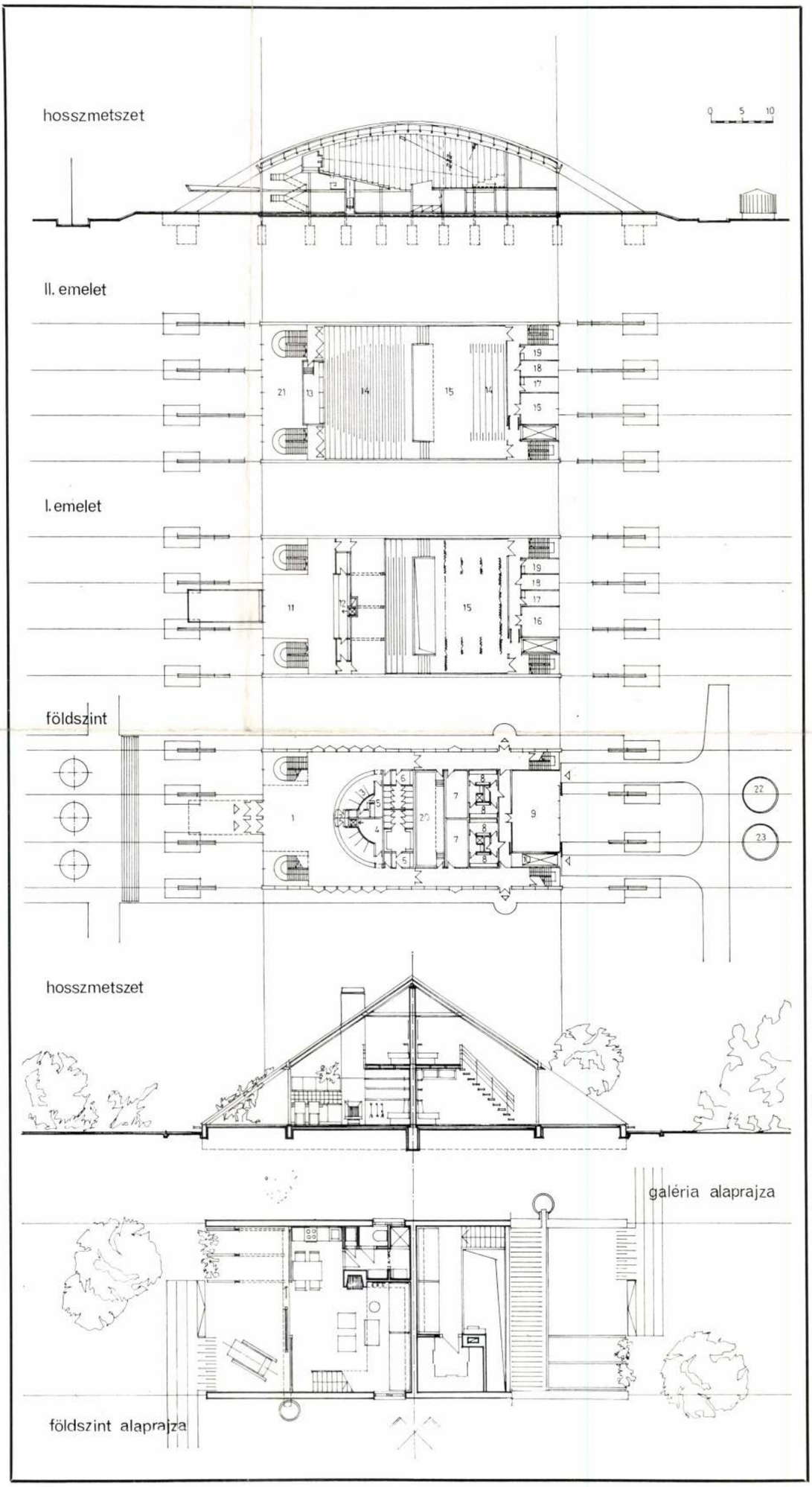

Pálffy János (LAKÓTERV)
Vezető építész: Finta József

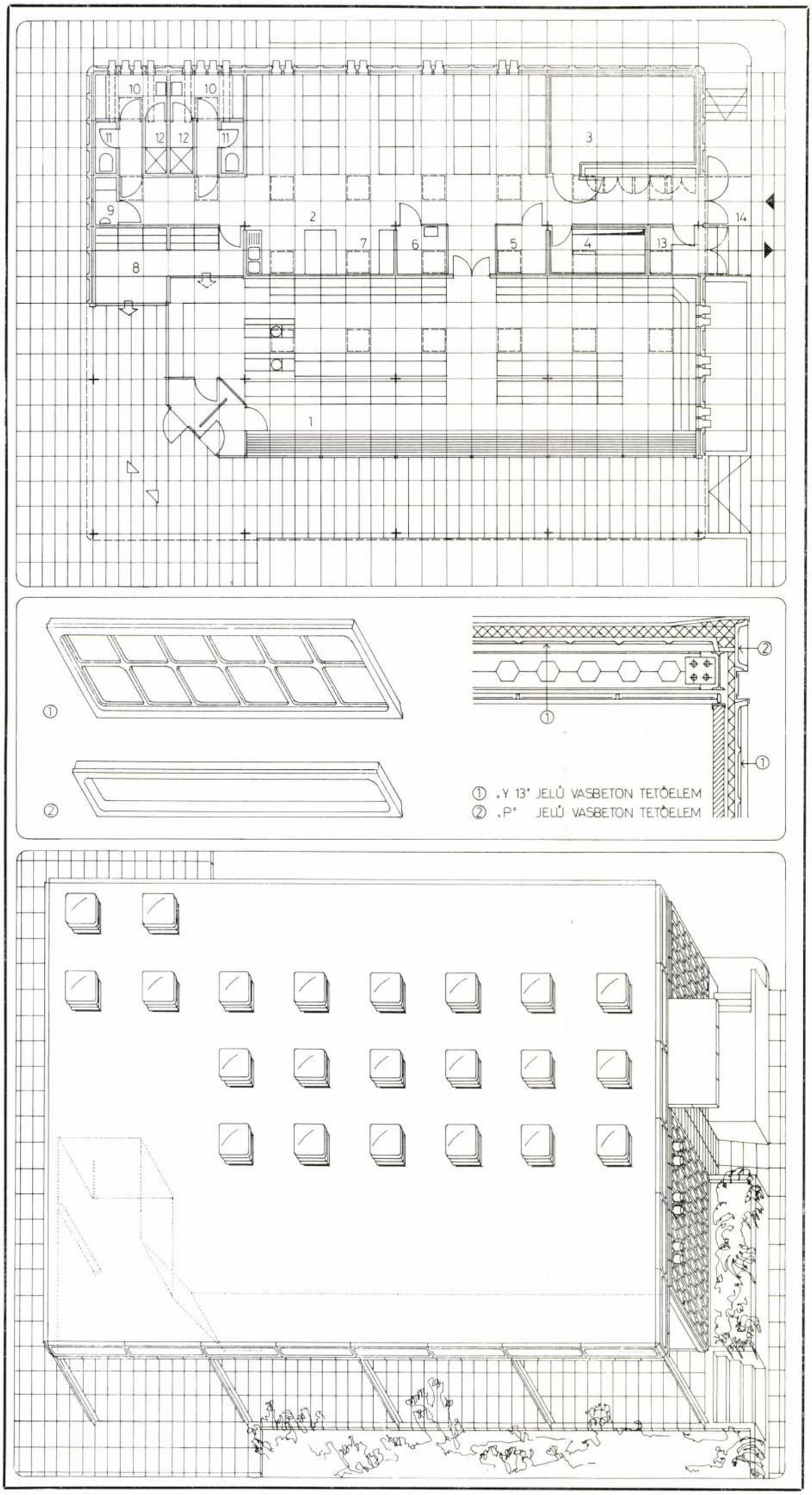

1944-ben Budapesten született. Diplomáját a BME Építészmérnöki Karának esti tagozatán 1973-ban védte meg. 1968–1969-ben tanácsi dolgozó volt, 1970 óta a LAKÓTERV dolgozója. 1970–1972-ig Spiro Éva műtermében szerkesztő, 1972 óta Kaszab Ákos munkatársaként a Budapest I. sz. Házgyár új lakóház tervcsaládjainak kidolgozásában vesz részt.

Néhány hazai országos, ill. vállalati házi pályázaton vett részt, ebből kétszer eredményesen.

Zöldért önkiszolgáló üzlet, Budapest Kelenföld, Szakasits Árpád út

A tervezett üzlet a Kelenföldi lakótelep kelet–nyugati fő gyalogosút tengelyére felfűzött, az itt megépült F+10 szintes paneles pontházak Etele tér felőli első két egysége közötti területen. A terület enyhén lejt.

Az épület a beépítésből adódóan hossztengelye mentén fedett gyalogos útra, üzlettérre és kiszolgáló területre tagolt. A homlokzati felnyitások ezt a három funkcionális zónát tükrözik.

A kétirányú acél vázrendszerre fal-, ill. födémelemként azonos vasbeton tetőhéjelem kerül.

Alaprajz

1. Árusítótér (önkiszolgáló). 2. Raktár és közlekedő terület. 3. Hűtött raktár. 4. Agregát. 5. Szellőzés. 6. Iroda. 7. Manipulációs terület. 8. Hagyományos árusító (utcán át). 9. Takarítókamra. 10. Öltöző. 11. W. C. 12. Zuhany. 13. Hulladék. 14. Rakodó rámpa

tikus anyagok. Az érdekes mechanikai és formai tulajdonságainak köszönhetően a műanyag lett az újítás és kísérletezés kedvenc anyaga. Flandriában a Meurop vállalat volt a terület úttörője. Azonnali sikereket ért el, hamarosan Meurop üzlet nyílt minden nagyobb városban. Az évtized végén a Light volt az első cégek egyike Flandriában, amelyik modern, a kornak megfelelő világítótesteket készített. *Paul Gillis* volt az, aki a stílusát határozottan a design felé fordította.

A hetvenes évek formatervezési úttörői főleg textíliákon dolgoztak. Mégsem igazán kaptak elismerést munkájukért. Ebben az időben a textil-

Fotó: Kolozs Ágnes

Gaston Eysselinck: Egymásra rakható székek / Gaston Eysselinck: Stacking chairs
[1931] *acélcső, enyvezett lemez (Design Múzeum, Gent) / steel tube, plywood (Design Museum, Gent)*

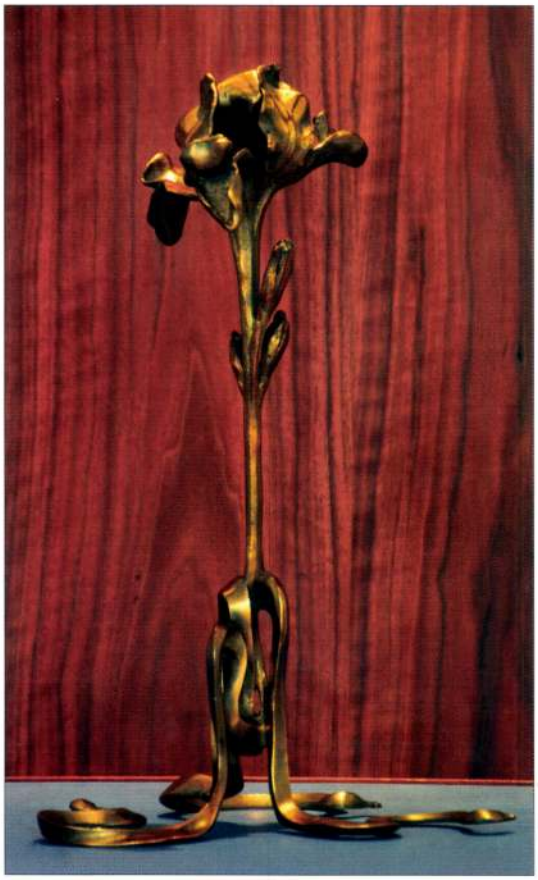

Fotó: Kolozs Ágnes

Leopold van Strydonck: Gyertyatartó / Leopold van Strydonck: Candlestick
[1901] *sárgaréz (Design Múzeum, Gent) / brass (Design Museum, Gent)*

tervezők, mint például *Janine Kleykens* és *Marc van Hoe*, sajátos problémával küzdöttek. A cégek kevéssé vagy egyáltalán nem becsülték meg a designereket, elfelejtették a nevüket, kicserélték a rajzaikat, manipulálták a mintáikat. Ez a nyolcvanas évekig tartott, amikor a bútorszövetek minősége az életstílus részévé vált, és végre elismerték a textíliák jelentőségét a belsőtervezésben, így a tervezőket új lelkesedés fűthette.

A nyolcvanas és kilencvenes évek nemzetközi formatervezési robbanása Flandriában is éreztette hatását. Kétségkívül *Maarten van Severen* (1956–2005) ennek az időszaknak a kulcsfigurája, aki sikeres nemzetközi karriert futott be. Van Severen nem volt hajlandó kompromisszumokat kötni, visszautasította, hogy a gép vagy a technológia diktáljon neki, és folyamatosan kutatta az új lehetőségeket. A belga lazúrkőnek, a tömör tölgynek és a poliuretánhabnak már nem voltak előtte titkai. Erőteljes, megfontolt és minimális esztétikát gyakorolt. Maarten van Severen munkássága Flandriát a nemzetközi design térképére emelte.

(Flamand formák. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2005. augusztus 13–december 11.)

Az Iparművészeti Múzeum ismertetőjének rövidített változata.

Flemish Forms

An exhibition of 20th-century everyday objects

The exhibition presents a selection of everyday objects representing the last hundred years of Flemish industrial design. In Belgium, design has not been inseparably linked with brands marketing, designers have not grown into cultic figures and have never been particularly interested in design philosophy. Flemish objects are consequently not 'over-designed' rather soberly moderate—an exceptional feature in modern international design.

„Van elképzelésem a belsőépítészetről"

Mezei Gábor vallomása

Azt mondja *Fekete György* szerkesztő úr (régi barátomnak merem nevezni, a főiskolai évek óta töretlenül), hogy abból az alkalomból, miszerint nemsokára betöltöm a hetvenediket, feltétlenül emlékezzünk meg erről a lapunkban. Jobb, ha én írom meg, mert így biztosan nem lesz sem túl költői, sem túl hosszú. Nemrégiben *Sasvári Edit* művészettörténész csinált velem egy interjút (OSZK, Történeti Interjúk Tára), legépelve több mint nyolcvan oldal. Bizonyára nagyon érdekes, de a lapban kissé terjedelmes lenne...

Most megkísérelem ugyanezt rövidebben. Könnyű kiszámítani, 1935-ben születtem, elég nagy családban, a második világháború következtében azonban kevesebben lettünk, de anyám és apám is megúszták, kis bujkálás, gettó azonban volt. Anyám, *Hauswirth Magda* karikaturista rendkívüli tehetség volt, portrékarikatúráiból nemsokára könyv jelenik meg a Mundus kiadónál, 130 dedikált portré, a híresség aláírásával. Apám *(Mezei) Pán Imre* írói néven működött, költő, esszéista, az *Európai Iskola* egyik alapítója, a képzőművészet rajongója. Boltja volt az Andrássy út 27.-ben, Filmbolt néven, majd a háború után Művészbolt lett belőle, könyveket árult és kis kiállításokat is rendezett benne, nagyon szerette a grafikát, gyűjtött is természetesen. Folyóiratokat csinált, dadaistát és filmlapot is a háború előtt. A szocializmust sem szerette, ezért a forradalom után Párizsba távozott és ott is maradt haláláig.

Kinn újra nősült, *Alfred Kastler* Nobel-díjas

Fotó: Archív

Mezei Gábor: Külvárosi kávéház, Újpest / Gábor Mezei: Suburban café. Budapest, IV (Újpest) [1994]

Mezei Gábor: Étterem, világkiállítás magyar pavilonja, Sevilla / Gábor Mezei: Restaurant of the Hungarian Pavilion at EXPO'92, Sevilla [1991]

Fotó: Geleta és Geleta Stúdió

fizikus lányát vette feleségül, van egy francia húgom Párizsban, egyidős a lányommal. Van egy fiam is, háromgyermekes családapa, öt unokámmal együtt élünk abban a házban, amely a nagyapámé volt, államosították persze és tönkrement, azután lassacskán részletekben visszavásárolhattuk attól az államtól, amely elorozta. Majdnem teljesen sikerült tehát ismét családi házzá alakulnunk, most már csak egy nemrokon van a házban, egy orvos házaspár, akiket *Mezei Árpád* nagybátyám (az Európai Iskola másik alapítója, *Kassák* és *Gegesi Kiss Pál* mellett) fogadott be szívességből, vidékről jöttek, *Levendel László* kérésére, azután itt ragadtak és később feljelentettek... (hálából?). De hát mint tudjuk, Magyarország jogállam és rendnek muszáj lenni, nem lehet csak úgy lakást csinálni a lányomnak abban a házban, amely a miénk volt!

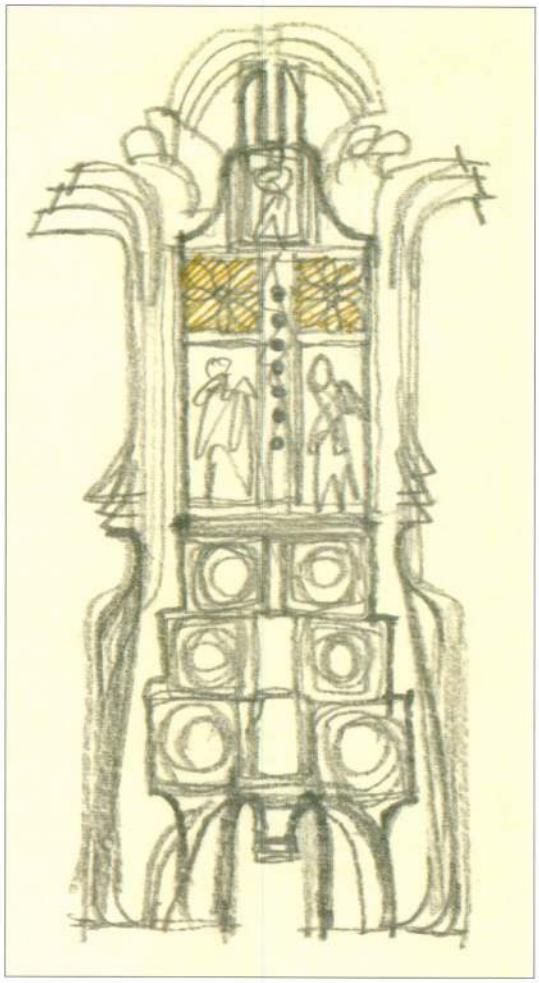

→ **Mezei Gábor: Szekrény (vázlat) / Gábor Mezei: Cabinet (sketch)** [1987] *ceruzarajz / pencil drawing*

Inner architect Gábor Mezei of his life's work

70-year-old inner architect Gábor Mezei's recollections include memories of his childhood with his mother, graphic artist Magda Hauswirth and his father, Imre Pán (Mezei), poet, essayist, and art collector, founder of the artist group European School, of his studies and early career as a designer at state architectural offices and of the development of his unique individual style during the years of cooperation with the internationally reputed Hungarian architect Imre Makovecz, the pre-eminent representative of organic design.

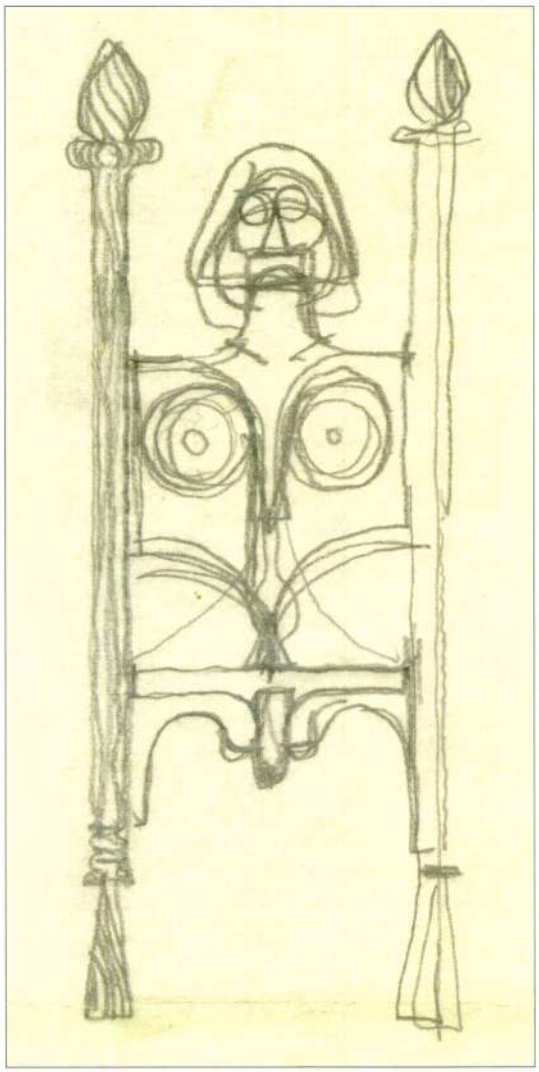

Ennyit az előzményekről, szakmán kívül.

Ami a szakmát illeti, öt évet jártam az Iparművészeti Főiskolára, nem volt túl izgalmas, de jó barátokat szereztem ott is. *Németh István* tanár úr igyekezett lebeszélni a folytatásról (lusta voltam, igaza volt), de maradtam, majd elkezdtem dolgozni 1960-ban (és nősültem meg) *Mikó Sándor*nál a KERTI-ben, izgalmas volt találkozni az élettel, tapasztalatokat szerezni, különösebb képességeket nem mutattam ott sem. Majd négy év után jött a SZÖVTERV (*Tóth Lajos* kollégám hívására, akivel már a KERTI-ben együtt dolgoztunk) és *Makovecz Imré*vel való együttműködésem kezdete, ez volt a jelentős fordulat, és ettől számítva éreztem, hogy van elképzelésem a belsőépítészetről, és kezdett kialakulni valami olyasmi, amit ma már merek egyéni stílusnak nevezni. Később Makovecz után elmentem a VÁTI-ba, sok közös munkánk volt, felsorolni nem érdemes, néhányat megemlítek mégis, amelyeket fontosabbnak tartok, ilyen a sárospataki Művelődés Háza, a budapesti Farkasréti temető ravatalozója, a sevillai világkiállítás magyar pavilonja, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem piliscsabai központi épülete – ahonnan Makoveczet kiebrudalták, az egyház sem fenékig tejfel, ezt mi sem bizonyítja fényesebben, mint hogy nem építik meg azt a templomát Budán, amely *Gaudí Sagrada Familiá*jával vetekszik és amely egymillió plusztouristát jelentene Budapestnek…

Megbízatásom nemigen akad az utóbbi években, ez nem panasz, csak tény, ugyanis épp eleget terveztem már és most szívesebben festek, olajfestékkel, vászonra, érzéki élvezet, szórakoztató. Itthon évtizedeken át vita volt arról, hogy kit nevezhetünk festőnek, a sztálinizmus korában egy szervezethez való tartozás jelentette a művészlétet, vagy nem-létet. Apámat kérdeztem Párizsban, kit tekintenek ott festőnek? Azt mondta, itt az a festő, aki fest.

Igen el vagyok ismerve, kaptam Munkácsy-díjat harmincezer forint készpénz kíséretében. De ez elég régen volt, fogytán van, szerencsére kapok nyugdíjat is, úgyhogy semmi baj. Sok barát szeretete vesz körül, no meg a család, az unokák, szóval happy end!

←
Mezei Gábor: Templomi szék (tervvázlat), Szigetvár / Gábor Mezei: Church chair (design sketch), Szigetvár [1988] *ceruzarajz / pencil drawing*

Mezei Gábor: Előcsarnoki szék, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba / Gábor Mezei: Chair at the vestibule of the Péter Pázmány Catholic University, Piliscsaba [2002] *vörösfenyő / larch*

Fotó: Csitos Tibor

Mezei Mihály

XVIII. sz. 2. felében Debrecenben működő asztalos, „író almariumok"-at készített,

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen

20 l

M.D.K.

Johannes Mezes, mézeskalácsosm.

1600-ban említve Győrött. Ha nem mézeskalácsos volt, talán méhtenyésztő. 434.o.

Weiner Mihályné: Művészi kézműiparok Győrben. 429.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965 Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Mezei Mihály

Sportcsaunak terve dicséretben
részesült a MÉSZ diplomaten-Ziálli-
tárán

Magy ar Nemzet 1973 október 4. 3.old.

MEZEI Mihály debreceni ankb.

1793.

MÉM. 1997/1-2. 102.

kvédelmi tudományos konferenciák
ékvédelem, 9 (1984) 427-432.

Európa díjjal kitüntetett győri
emle, 32 (1989) 608-610. ill.
Dercsényi Balázs::

ós Károly Emlékérem és a
yi kitüntetettjei. = Építésügyi
.i.Dercsényi Balázs::

ós Károly Emlékérem 1989. évi
yi Szemle, 32, 1989, 11. 639-

pa díjak a műemlékvédelemért. =
280. .i.Dercsényi Dezső::

ntés az ICOMOS Konzultatív és
975. november 20-21-i párizsi
, 20 (1976) 127-128.

emlékvédelem nemzetközi

delmünk nemzetközi helyzetének
, 22 (1978) 289-293. ill.

Mezei Ottó, művészettörténész

1979. jan. 18.-án nyitja meg Orvos András festőművész kiállítását, a Fényes Adolf Teremben. (Bp. VII. Rákóczi út 30.)

Megfúvó.

1979. jan. 18.

Mezei Ottó művészettörténész

a Magyar Nemzeti Galéria „Műhely" c. kiállításszorozata keretében megnyílt Kátai Mihály kiállítása, a tárlatot Mezei Ottó rendezte és nyitotta meg.

Esti Hírlap, 1976. nov. 8

ÉZEI Mihály asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 133

1821.

Mezei Ottó művészettörténész

Kátai Mihály tűzzománcszabrainak kiállítását rendezte Mezei Ottó, a Neuzeti Galériában.

Esti Magazin

1946. XI. 9. 18.30 V.

Mérei Attó művészettörténész.

Papp Oszkár festőművész alkotásaiból bemutatót rendez az Építők Művek Munkaki Klubja 1969. márc. 19-én, melyen Mérei Attó vetítettképes előadást tart „Papp Oszkár művészete" címmel.

Meghívó.

1969. márc. 19.

Mezei Ottó, művészettörténész

Szerémi H. Zsigmond festőművész kiállítását nyitja meg Mezei Ottó, 1978. okt. 27-én, 19.00 órakor, a Fiatal Művészek Klubjában. (Bp. VI. Népköztársaság útja 112.)

Meghívó

1978. október 27.

Mezei Ottó művészettörténész

Magyarász Imre festőművész emlékkiállítására illusztrált katalógus jelent meg, melynek oldalain a művészettörténész nyújt, tömör ismertetést az elhúnyt művész munkálkodásáról.

Dévényi Iván: Magyarász Imre emlékkiállítása. Dalgozók Lapja, 1973. jan. 30.

Mezei Ottó művészettörténész.

A mártélyi képzőművészeti táborban előadásokat tart.

(györke): Mártély, 1972.
Dolgozók Lapja, Komárom 1972. szept. 6.

Mezei Ottó, művészettörténész.

Mezei Ottó kellőtta a figyelmet, Gontváry korai korszakából származó képeire, akkor is a motívumokhoz kívülről közelített, míg ihletett korszakának képein, már ő maga is belül van a képterében, mintegy belülről kifelé építkezik.

Bartha Gabriella: Gontváry Trogirban.
Magyar Szó, 1949, aug. 25.

Mezei Ottó, művészettörténész

Konzultációs előadásokat tartott az Országos Ifjusági ~~[illegible]~~ Képzőművészeti Táborban, Mártélyban.

cikket lásd „Tornyai János festőmű-vész" cimező alatt

Neuberger Róbert cikke „Paraszt barbizon a Tisza partján" cimmel

Egyetemi Lapok, 1978. X. 2

Mezei Ottó, művészettörténész

Mezei Ottó „Kosztka Tivadar gácsi közmű-velődési-tevékenysége 1884–1891 között" c. írásában a fiatal művész reális életlátását, valós szemléletét bizonyítja, – igen meggyőzően.

V. M.: A másik Csontváry.
Petőfi Népe, 1979. febr. 25.

Mérei Ottó művészettörténész.

Az ötéves szegedi Művészklub közreműködői köré tartozik.

Faber Zoltán összeállítása.

Csongrád m. Hírlap, 1943. jún. 3.

Mezei Ottó, művészettörténész

Budai Tibor egyik fővárosi kerületben rendezett tárlata alkalmából – egyebek között megjegyezte Mezei Ottó: „Budai Tibor grafikái szociális indítékúak, az élet fontosságainak, rejtett tragédiáinak megjelenítését az emberért és a közösségért való mély aggódás készíti."

Vas Népe, 1981. febr. 14.

MEZEI Otó müvtört.

91 3. 36,40
6. 70
7. 36

Új Müvészet

Mezei Ottó, művészettörténész

Nemes Lampérthról nemrég megjelent Corvina-album szerzője Mezei Ottó.

Csaplár Ferenc: Nemes Lampérth öröksége.
Tükör, Budapest, 1984. szept. 9.

Mezei Otto, művészettörténész

Az óbudai Zichy-kastély termeiben Nemes Lampérth József életmű-kiállításon mintegy 40 műalkotás szerepel. E kiállítás szept. 16.-ig tekinthető meg.
Mezei Otto művészettörténész nemrég a Corvina Kiadónál megjelent reprezentatív Nemes-Lampérth-albuma is látható a kiállításon.

Csabai Tereuc: Nemes Lampérth József.
Pesti Műsor, 1984. aug. 22. 51-old.

Mezei Ottó, művészettörténész.

a MÉSZ Mesteriskola Eloadásai.

VI. ciklus 1980–82.

Mezei Ottó: a Bauhaus és Magyarország.

VII. ciklus 1982–84. a két világháború közötti progresszív építészet.

Magyar Építőművészet, 1989., 1–2 szám, 5–old.

Mezei Ottó, művészet-
történész.

ION

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem KISZ-szervezetének Klubja (Bp. VIII. Baross u. 28.) meghívja Önt a csoport kiállítására, amely 1971. II.15-III.10-ig mindennap 15-21 óráig tekinthető meg.

Megnyitja: MEZEI OTTÓ műv. tört.

február 15-én, este 7 órakor

CEROVSZKI IVÁN
DEÁK LÁSZLÓ IMRE
KISS IVÁN
KOVÁSZNAI GYÖRGY
LISZIÁK ELEK
ORVOS ANDRÁS
PRUTKAY PÉTER
SZEMADÁM GYÖRGY

Mezey András, építész, közlekedéstervező.

Le Murate, Firenzei tervpályázat Építész vezető: Aczél Gábor.

a Le Murate pályázat tíz, rangsorolás nélkül díjazott terve közül a magyar tervező csoport vezetője Aczél Gábor építész, tagjai Böhönyey Ágnes építész Korompay Judit építész és Mezey András közlekedéstervező, valamennyien a VÁTI mérnökei.

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 9-old.

Merei Ottó, művészettörténész

Kaposváron, a Képcsarnok Váll. Vasvary-termében, megnyílt Harnóczi Dóra tárlata, Barcson, a Dráva Múzeumban Csinkotay Frigyes műveit állították ki. — Harnóczi Dóra a hazai naiv festők körébe tartozik. Jellemzésül elmondhatjuk, hogy Harnóczi Dóra költői képeket fest: városképeit, tájképeit, csendéletét a mathurn poétikus átírása teszi vonzóvá — írja művészetéről Merei Ottó.

H.B.: Festménykiállítás Kaposváron, Barcson.
Somogyi Néplap, 1980. okt. 3.

Mezei Ottó, művészettörténész
a Magyar Nemzeti Galéria Klubja:

3

A Bauhaus magyar vonatkozásai
(A Bauhaus-színpad, filmvetítés)

Előadó: Mezei Ottó művészettörténész

A Magyar Nemzeti Galéria programja,
1981. március.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748/ 340-736

Mezei Ottó művészettörténész

DÉLI HÍRLAP

1981 JUN 8

1021

Amatőrök seregszemléje

Országos képző- és iparművészeti kiállítás

★ *Hégely Gábor Pihenő című olajfestménye*

Mezei Ottó művészettörténész, a zsüri tagja írja a katalógusban a XI. országos amatőr képző- és iparművészeti kiállításról: „Ebben az évben az országos amatőr képzőművészeti kiállítás és a munkás képzőművészeti körök országos kiállítása a korábbi gyakorlattól eltérően összevontan került megrendezésre Diósgyőrött... A pályázati felhívásra beküldött nagyszámú anyag legjava előbb megyénként került bemutatásra, mintegy szűkebb körben, az adott megye közönsége elé tárva amatőr alkotói jelentősebb munkáit. Az országos kiállításra a megyei kollekciók szintjét méltán reprezentáló műveket válogattuk össze, úgy gondolván, hogy így teszünk jó szolgálatot a mozgalom és a művészet ügyének egyaránt... Az itteni anyagban a grafikai kollekció bizonyult a legerősebbnek, ez a műfaj adott leginkább lehetőséget a széles körű kísérletezésre és a változatos technikai megoldásokra. A festészeti anyagnál a főbb tendenciák szemléltetésére törekedtünk, s hasonlóképpen jártunk el a szobrászati anyag összeállításánál is. Az iparművészeti munkáknál korszerű szemléleten alapuló használati tárgyak kerülnek elsősorban bemutatásra...”

A diósgyőri Vasas Művelődési Központ ad otthont a kiállításnak, földszinti és emeleti folyosói mellett több teremben láthatók a művek. (A katalógus, mely nem mentes egy-két elírástól, 183 nevet, illetve szakkört, csoportot sorol fel, óriási az anyag.)

Tóth József, az SZMT vezető titkára köszöntője után *Palotai Károly*, a SZOT alelnöke nyitotta meg szombaton délben az országos kiállítást és adta át a díjakat a következőknek:

Paksi Ifjú Alkotók Köre, Pécsi Ifjúsági Ház Köre, Pécsi Vizuális Műhely, Komlói Művészeti Műhely; Pál Zoltán (Pécs), **Újlaki Antal** (Budapest), **Szőrös József** (Bács-Kiskun megye) — ők hárman a szobrászati kategória jutalmazottjai —; **Szelessné Csizmadia Márta** (Sárbogárd és **Papp Mihályné** (Székesfehérvár) — textilesek —; festészetben **Bada Márta** (Gödöllő), **Herman János** (Miskolc); **Bányai Ferenc** (Vasas Munkásotthon); **Pinte Miklós** (Székesfehérvár); grafikában **Sebők Alajos** (Budapest), **Dobossy László** (Ózd); **Varga Emma** (Budapest), **Lőrincz László** (Kecskemét), **Balanyi Károly** (Kecskemét); **Fieber Béla** (Budapest); **Zombori József** (Miskolc); a plakátkategória díjazottja **Szemán Béla** (Szeged). Pénz- és (vagy) tárgyjutalmat érdemeltek ki a felsoroltak munkáikkal.

A megnyitón ott volt, a kiállítást megtekintette *Grósz Károly*, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára és *dr. Ladányi József*, a megyei tanács elnöke. Dél után az alkotók művészettörténészekkel, kritikusokkal folytattak eszmecserét.

Rendkívül sokszínű, egy-két óra alatt épp csak „átfutható”, igen nívós anyag szerepel a Vasasban a hó végéig. Ajánljuk megtekintésre.

Sz—

Kocogva az Avasra

Kocogott Miskolc, illetve azok a vállalkozó kedvűek, akiket nem riasztott el a tegnap reggeli zivatar. Mint ahogy a rendezők számitottak rá, a legnehezebb rész a végén volt: kaptató az Avasra. A másfél órai szintidőből itt legalább felet „fogyasztottak". (Cikk az 5. oldalon.)

(Solymos László felvételei)

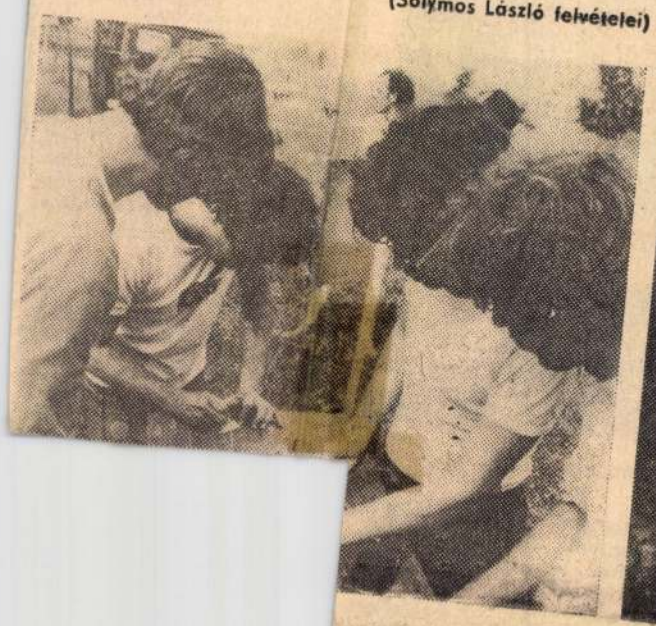

ilónap

immár ragyogó napsütésben lebonyolított földi műsor tovább gazdagította a programot. A Bodrog és a Hegyalja Népi Táncegyüttes, a cigándi gyermekegyüttes sze-

Ma kezdődött a Jánóban

OIRT-tanácskozás Tapolcán

A Nemzetközi Rádiós Szervezet, az OIRT műszaki bizottságának 26. ülését mától Miskolc-Tapolcán rende-

Mezei Ottó, művészettörténész

a Pásztor Művelődési Központ dísztermében május 3-án megnyílt a Kibaky György képzőművész Stúdió évenként megismétlődő kiállítása. – A kiállítást Mezei Ottó nyitotta meg.

Ligeti Miklós: Tíznek a kiállító a Kibaky György képzőművész Stúdió tagjainak.

Pásztor Dolgozó, 1982. május

2004. aug 7. Hétfő Magyar Nemzet

Mezei Ottó halálára

P. Szabó Ernő

Nagyon sok okos, felkészült tudós ember foglalkozik művészettörténettel, művészetkritikával ma Magyarországon. *Mezei Ottóban*, a két héttel ezelőtt elhunyt kiváló művészettörténészben, akinek emlékére a pasaréti ferences templomban ma délután ötkor celebrálnak gyászmisét, megvoltak mindezek a tulajdonságok, s rá azt is joggal mondhatjuk, hogy igaz ember volt. Ezért volt az, hogy többnyire még ellenfelei is tisztelték, s még inkább az, hogy munkásságával oly sok hívet szerzett a XX. századi művészetnek. Néhány évvel ezelőtt a Vízivárosi Galériában Egy élet ajándékai címmel kiállítást rendeztek azokból a művekből, amelyeket azok a művészek ajándékoztak neki, akikkel foglalkozott. Ez az összeállítás is jelezte: a tudósi objektivitás és a személyes ízlés találkozása az ő munkásságában olyan egységgé ötvöződött, amelynek középpontjában az egymást feltételező művészi és az emberi érték állt. A nemzetközi avantgárd kutatásával kezdte pályáját, könyvet írt például *Duchampról, Max Ernstről*, talán a Bauhaus dokumentumai között válogatva fedezte fel a kiváló építészt, *Molnár Farkast*, s fordult figyelme a XX. századi magyar, majd egyre inkább a kortárs művészet felé. Gondozta *Csontváry Kosztka Tivadar, Vaszary János* írásait, írt a hazai szabadiskolákról, *Lossonczy Tamásról, Szilvitzky Margitról, Prutkay Péterről, Csáji Attiláról* és másokról, *Hamvas Béla* és a képzőművészet kapcsolatáról. Felismerte, hogy a tradíció és az újítás nem egymást kizáró, hanem éppenséggel feltételező fogalmak, s éppen ezért volt képes tágabb összefüggésrendszerben szemlélni mind a klasszikus avantgárd, mind a kortárs művészet összefüggéseit a hagyományok gazdag világával. Ott volt a balatonboglári kápolnatárlatok születésénél, s az elsők egyike volt, aki olyan kiállítást rendezett a magyar klasszikus és neoavantgárdról, amely sok, addig háttérbe szorított művész bemutatásával kérdőjelezte meg a hivatalos művészetpolitika hallgatólagos jóváhagyásával kialakított kánonjait.

Ott, ahol a művészetet átitatja a politika, ez a szemlélet a karrier szempontjából nem igazán hasznos, mutatja ezt az is, hogy ugyan megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztjét, a Magyar Művészetért díjat, a Magyar Alkotóművészek Alkotói Nagydíját, hivatalos elismerésből sokkal kevesebb jutott neki, mint amennyit megérdemelt volna. Pótolta ezt azonban az alkotók szeretete: amikor néhány éve az utolsó pillanatban kihúzták nevét a Munkácsy-díjasok listájáról, egy másik díjat, a „művészek díját" kapta meg bensőséges ünnepségen. Betegsége utolsó fázisában sem hagyták magára művészbarátai, amiből sok erőt merített. Emléke bennünket erősít.

kai kocsi alá. A Reuters megjegyezte: bár valóban nem terrorista-támadást követtek el az izraeli tulajdonú kaszinó előtt, a cseh rendőrség – hasonló atrocitásoktól tartva –hónapok óta készenlétben áll.

banás nyomán kitört tűzvészt csak a késő éjszakai órákban sikerült megfékezni; harminckét tűzoltó megsérült, illetve füstmérgezést szenvedett. A közelben lakókat és nyaralókat evakuálták.

Bobby Fischer német útlevélért folyamodik?

MTI

A július elején Japánban letartóztatott egykori sakkvilágbajnok, *Bobby Fischer* azt fontolgatja, hogy apjára hivatkozva német útlevélért folyamodik, ami megakadályozná kiadatását az Egyesült Államoknak. A Süddeutsche Zeitung hét végi számában közölt hír szerint Fischer sógora, *Russel Targ* pár nappal ezelőtt írásban érdeklődött a berlini külügyminisztériumban erről a lehetőségről. Fischer apja ugyanis német állampolgárként vándorolt be a 40-es évek elején az Egyesült Államokba, a kis Bobby már ott született 1943-ban. A külügyi tárca illetékesei válaszukban azt közölték a rokonnal, hogy az ügy érdemi vizsgálatához szükség volna Fischer írásos kérelmére. Targ azóta nem jelentkezett újból.

John Bosnitch, a 61 éves exvilágbajnok sajtótitkára Tokióban számos nyilatkozatban pendítette meg a „német megoldás" lehetőségét. Ennek nyomán a tokiói német nagykövetség július második felében kétszer is rákérdezett az illetékes japán hatóságnál: csakugyan német állampolgár kíván-e lenni Fischer? Választ az ottani diplomaták sem kaptak.

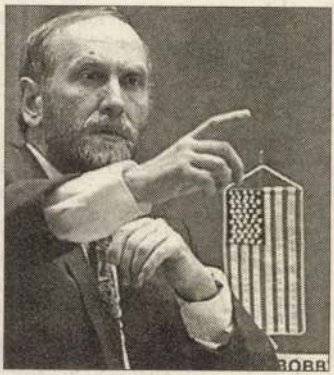

Bobby Fischer

A sakkozót 1992 óta körözték az amerikai hatóságok arra hivatkozva, hogy Fischer a Jugoszlávia elleni embargót megsértve Belgrádba utazott, s ott 3 millió dollár pénzdíjat vett föl az 1972-es, *Borisz Szpasszkij* elleni világbajnoki páros mérkőzés „repríz kiadásáért".

Egy németté lett Bobby Fischer nem volna problémamentes Németország számára – mutatott rá a Süddeutsche Zeitung. A német apa és (svájci) zsidó anya fiaként született Fischer kedveli a nácikat, és tagadja a holokauszt megtörténtét.

Merei Ottó műtőt.

Zene – hatalom – rádiózás

Beszélgetés Szirányi Jánossal

Ma már nincs józan elemző, aki el ne ismerné, a hazai média helyzetének alakulása is közrejátszott a parlamenti választások kimenetelében. A többi között befolyásolhatta a választók magatartását az az elbocsátási hullám is, amely a Magyar Rádióban mindössze két hónappal előzte meg az első szavazást. A közfigyelem elsősorban az elbocsátott politikai riporterek, szerkesztők sorsát kísérte, pedig nagyarányú létszámcsökkentést hajtottak végre a rádió zenei szerkesztőségében is. Ez utóbbi személyes, szakmai és politikai összefüggéseiről beszélgettünk Szirányi Jánossal, a rádiós zenei főszerkesztőség korábbi vezetőjével, az elbocsátottak egyikével.

– *Lehetett előre számítani több mint harminc zenei szakember, munkatárs eltávolítására?*

– Az előzmények ellenére minket, ott dolgozókat is meglepetésként ért ez a leszámolás, amely arányában, brutalitásában példátlan az egész rádióban. A kényszerűen távozók – ide értve a nemrégiben nyugdíjazottakat is – zenei szerkesztőként, rádiós muzsikusként meghatározó formálói voltak a műsor zenei képének.

– *Leszámolást említett. Annyi a sajtóból is ismert, hogy a rádiós zenei szerkesztőségben az elmúlt években konfliktusok voltak...*

– Igen, de nem olyan élesek és annyira elhúzódóak, hogy ilyen elbocsátásokat indokolhatnának. A nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján valóban komoly feszültség alakult ki az akkori főosztályvezető, Erkel Tibor és köztem. Oka nem emberi, hanem szakmai természetű volt. Az vetett véget ennek, hogy 1992 elején végül is elindult a Gombár Csaba által fémjelzett műsorreform.

– *Csakhogy a látszólag rádiósszakmai ellentét mögött akkor már érződtek az egész hazai zenei életet fölparcellázó törésvonalak.*

– Így igaz, még ha ennek a konfliktusnak megvolt a maga saját természete is. A magyar zenei élet negyven éven át monolitikus szervezeti egységbe szorult. Ez az egységes mechanizmus a nyolcvanas évek közepétől kettős kihívással találta magát szemben. Az egyik az volt, hogy leépült, majd megszűnt a közvetlen pártirányítás. Egyszer csak azt vettük észre, hogy már önálló gondolatok is születhetnek. Ugyanakkor a másik nagy kihívás is jelentkezett: fokozatosan csökkent az állami támogatás, megjelent a művészeti piac. Egyszeriben megszűnt a korábbi menedék, és válságba jutott a zeneművész-szövetség.

Ebben a helyzetben rokonszenves tettnek látszott a Magyar Zeneművészeti Társaság színre lépése. Részint programja – a magyar zenei hagyományok fokozott ápolása, a kortárs művészetek felkarolása, alternatív hangversenyszervező tevékenység – miatt. A kezdeményezők között Durkó Zsolt, Bozay Attila, Balassa Sándor, Szokolay Sándor – kivétel nélkül csupa olyan, mondhatni koszorús zeneszerző, aki az elmúlt évtizedekben a zenei „toplistán" szerepelt, mindenféle szakmai és állami elismerést kivívott. Az ő nevük egy jónak látszó zenei programot fémjelzett.

Emellett az is kedvező előjelnek számított számomra, rádiós közhivatalnok számára, hogy a Magyar Demokrata Fórum vállalta ennek az új szervezetnek a patronálását. Végre egy politikai mozgalom, amely a zenét is fontosnak tartja – gondoltam.

A választások évében azonban kiderült, hogy évtizedes zsigeri indulatok kezdenek felszínre törni, s az új szervezet égisze alatt egy elhatárolódó, kirekesztő szándékú zenei hatalomátvétel készülődik. És sajnos, zenei életünk elmúlt négy éve ezt igazolja. A zeneművészeti társaság annak ellenére tett szert mind nagyobb hatalmi és kormányzati befolyásra, hogy az egész zenei életet képviselő volt zeneművész-szövetség funkcióinak örököse nem ez a szervezet, hanem az 1990-ben megalakuló Magyar Zenei Tanács lett, s ezt Andrásfalvy miniszter úr is így fogadta el. A tanács jelenleg a zenei élet szereplőinek nyolcvan százalékát tömöríti. A zenei intézmények irányítását azonban a Magyar Zeneművészeti Társaság vezérkara igyekezett magához ragadni, befolyásolni.

– *Az említett „zsigeri indulatok" okai régebbi időre nyúlnak vissza?*

– Korábbi érdekkülönbségekre, szellemi irányok közötti eltérésekre, áttételesen nyilván a népi–urbánus, nemzeti–kozmopolita ellentétre, amelynek korábban nem volt, most viszont egyszerre megjött a hangja. A kezdetben nyitottnak látszó zeneművészeti társaság mindinkább egy olyanfajta nemzeti-kultúra-eszme mellett kötött ki, amely nem tudja elviselni a másságot.

– *Csakhogy a toleranciahiányt azon az oldalon is megfogalmazták kritikaként.*

– Magamról és a saját intézményemről beszélhetek: közszolgálati hivatalnokként mindig csak a zenei élet egészében tudtam gondolkodni, ha a rádió alapfunkciójáról, a zeneközvetítésről volt szó. Abban is, amit Kurtág György, s abban is, amit Durkó Zsolt képvisel. Vagy, amit a Fesztiválzenekar és az ÁHZ vagy bármely más zenei intézmény neve fémjelez. Tárgyilagosan szólva nem mondhatok mást: az elmúlt négy évben az intolerancia hangját józserivel csak azon az oldalon hallottam. Lehet vitatkozni hazafiságról, európaiságról, s ha nagyon muszáj, arról is, hogy e kettő kizárhatja-e egymást. A baj ott kezdődik, amikor az egyik álláspont képviselői kizárólagos hatalomra jutnak.

S egy ilyen új hatalmi helyzet kialakulásának folyamatában az első meghökkenést a Hungaroton-ügy, a kiváló menedzserként működő Bors Jenő leváltása, a külföldi tőkebevonás megakadályozása okozta. Ehhez képest szinte bagatellnek tűnt a szombathelyi

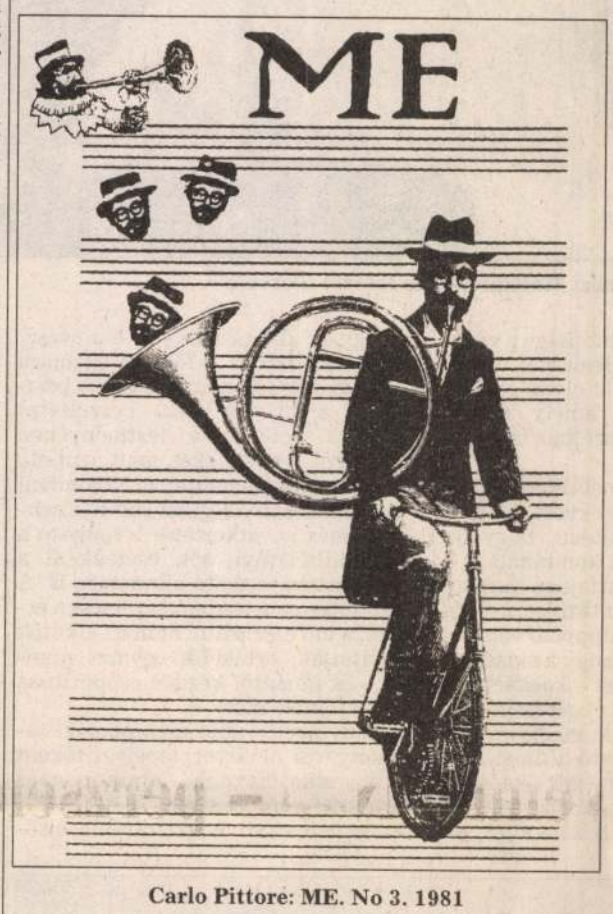

Carlo Pittore: ME. No 3. 1981

nemzetközi Bartók-szemináriumot ért „nemzeti" kritika. Korábban az Országos Filharmónia vezetőjét is bírálták a Magyar Zeneművészeti Társaság hangadói, amikor finanszírozási gondok miatt meg akarta szüntetni 13, máshol is munkát vállaló művész státusát. A problémák azonban nem oldódtak meg azután, hogy a társaságot képviselő Bozay Attila lett a filharmónia igazgatója, sőt, az összes zenészstátust megszüntették. A közvélemény ismeri a legutóbbi, a Zeneműkiadó privatizációjával kapcsolatos intervenciót is, amely ugyanabból a körből történt, mint az előzőek. Mindezeket nem tudom másként ítélni, mint egy fanatikus nemzeti kultúrát védő eszme képviselőinek hatalmi beavatkozásaiként. S különösen tragikusnak tartom – éppen a magyar kultúra jövője szempontjából –, ha művészváteszek szorítanak ki vezető posztokból tapasztalt, józanul gondolkodó kultúramenedzsereket.

– *Mindazonáltal nem túl leegyszerűsítő-e, ha az említett folyamatokat csupán politikai-ideológiai okokkal magyarázzuk? Hiszen a zenei intézmények – köztük a rádió zenei részlege – működtetéséhez a művészeknek közvetlen anyagi érdekeik fűződnek.*

– Egyetértek, muzsikusaink egy részénél a „nemzeti tudat" a jogvédőnél kezdődik és a pénztárnál végződik. Az intézmények birtoklásáért folytatott harc erről is szól. A magyar kortárs zene ügye is részben zeneszerzői, előadói honoráriumok elosztásának kérdése.

– *A Magyar Zeneművészeti Társaság hangadói azonban azt állították, hogy a pártállami évtizedekben is egy szűkebb csoport sajátította ki a zenei pozíciókat, lehetőségeket. A rendszerváltozás, a nemzeti-konzervatív politika kormányhatalomra kerülése viszont lehetővé tette, hogy annak képviseletében ők váltsák fel az előzők helyét.*

– Korábban a mai érdekcsoportok sem jelentek meg ilyen tisztán, és az anyagi, szakmai elismerésben sem volt közöttük érdemi különbség. Erre mint tényre utaltam beszélgetésünk elején, amivel nem állítom, hogy a pártállami zenepolitikai irányítás kifogástalan lett volna. A mostani helyzet sajátossága zenei szempontból az, hogy a magánszférában még nem tudott kialakulni a mecenatúra, miközben az állam lehetőségei lényegesen csökkentek. A feszültséget fokozza, hogy egy korábban is jó helyzetben levő szakmai csoport különleges jogokat szerzett magának.

– *A rádióban kialakult helyzet eredete azonban – mint említette – a korábbi zeneifőosztály-vezető, Erkel Tibor és ön, későbbi utódja között kialakult ellentétre vezethető vissza.*

– Erkel Tibor nem volt hajlandó elfogadni azt a Gombár Csaba által támogatott – már a nyolcvanas évektől kidolgozás alatt levő – rádiós programot, amely megszüntette a Kossuth „nemzeti főadó" jellegét, és a három közszolgálati csatornát profilírozottan, de egységesen kezelte. Ez a terv az Európában kialakult szokások szerint reformálta meg a műsorrendet és önállóságot adott az egyes szakműhelyeknek, miközben felszámolni törekedett az egyes főosztályok széttagoltságából eredő feudalisztikus érdekviszonyokat. Erkel mindezt „magyarságellenesnek, nemzetietlennek" tartotta, és sértve érezte addigi főosztályvezetői jogait. Már 1991 elején arra használt fel egy nyugdíjazási tervkészítést – tehát nem kampányt! –, hogy több mint egy tucat szakember között eltávolítson olyan kollégákat is, akikkel a maga filozófiája szerint nem kívánt együtt dolgozni. Ez nemcsak a rádióban, hanem a zenei életben is nagy vihart váltott ki, tanácsomra Gombár elnök közbelépett, és négy kiváló rádiós zenész, Kroó György, Kertész Iván, Meixner Mihály és Török Mária nyugdíjazását visszavonták. Ettől kezdve nyílt „háború" kezdődött a főosztályvezető és az elnök között. Az átalakítás során én kaptam megbízást a zenei-kulturális profilú Bartók irányítására, de 1992 elején csak az új műsorrendet vezethettük be, mert a szervezeti átalakításhoz Antall miniszterelnök nem járult hozzá – tehát Erkel főosztályvezetővel kellett volna szorosan együtt dolgoznom. Ez lehetetlennek látszott. Ekkor a rádió elnöke ideiglenesen más feladattal bízta meg Erkelt, aki később a művelődési tárca főosztályvezetői székébe távozott, s onnan tüzelt vissza ránk. Helyét én foglaltam el, így a főosztály munkája az új műsorrendhez alkalmazkodott. Munkáltatóként én nem küldtem el senkit, a Csúcs alelnök által utóbb főosztályvezetővé kinevezett Kiss Imre is zavartalanul dolgozhatott tovább akkori osztályvezetői beosztásában.

– *Mindez hogyan függ össze az idei elbocsátásokkal?*

– Úgy, hogy a rádió valamennyi műsorkészítő részlegét érintő létszám-leépítési kampány ürügyül szolgált a zenei szerkesztőségben egyfajta leszámoláshoz. Ezért neveztem brutálisnak a történteket. Az elbocsátottak ugyanis szinte kivétel nélkül annak a rádiós zenei programnak a támogatói voltak – vezetőként vagy beosztottként –, amely az én nevemhez fűződött. Az én vezetői megbízásomat egy Csúcs alelnök által kiírt álpályázat következményeként vonták vissza, amelyben ismét az előbbiekben említett, hatalmat szerzett zenei érdekcsoport képviselői döntöttek – Kiss Imre javára. Legutóbb pedig az elbocsátandók listájára kerültem.

– *Már az elbocsátásokat megelőzően jelentős változások történtek a rádiós zenei szerkesztőségben az elmúlt egy évben.*

– Az új főosztályvezető széttagolta, hierarchikussá és bürokratikussá tette a szervezetet, a felső zenei vezetés leváltásán túl a korábbi nyolc vezetőből hatot lecserélt, az autonóm műhelyeket megszüntette, illetve öt „új" szerkesztőség alá kényszerítette, ami más részlegekhez képest is példátlan. A zenei műsorrend szétesett, a rádió megszűnt a zenei nyilvánosság pluralizmusának fóruma lenni. Ehhez csak kapóra jött, hogy zeneszerzők egy csoportja letiltotta műveinek előadását. Bizonyos értelemben tehát egy kafkai világ alakult ki, amit csak egy kirekesztő hatalom és nem kis mértékben a tehetségtelenség diktatúrájának tudok nevezni, s aminek sajnos számos példáját sorolhatnám, ha lenne rá idő. Természetesen mindebben van szerepe az ideológiának is, de ahogy más intézmények esetében, a történtek mögött itt sem veszíthetjük szem elől a személyes érdekek mozgatórugóit.

Varsányi Gyula

TÁBORI GYÖRGY – 80

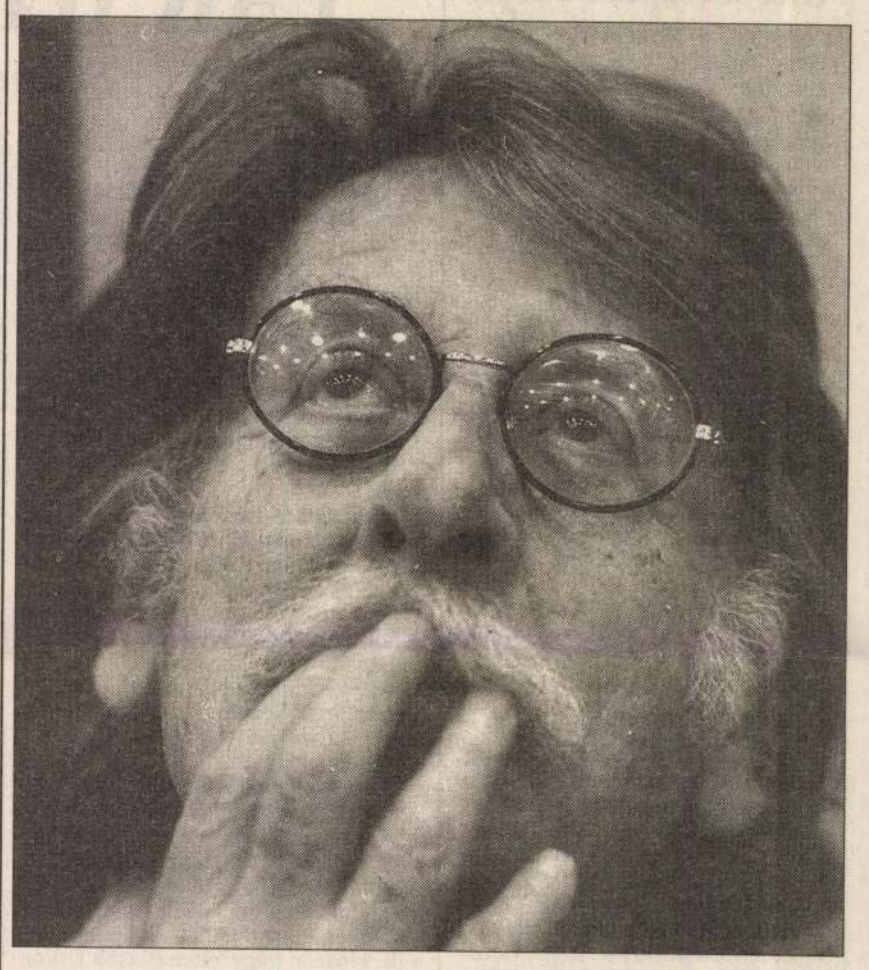

Nádas Péter: Egy szerelmi vallomás

Ha csak ránézek, a szívem máris megindul. Valószínűleg úgy indul meg, ahogy ő is azonnal megindul mások felé. Olyan nyílt a lelke, mint Miskin hercegé.

Valamit azonnal előlegez egy egész életre. Nem tudom, mit. Egyszer próbáltam kitudni tőle, persze finom eszközökkel faggatództam, ám úgy tett, mintha nem értené. Valami jót feltételez. Aminek bennem kéne lennie. S hogy akkor tényleg lakik bennem egy ilyen jó ember? Ilyen gyöngéd lény vagyok? Néha nem is figyelek rá, hogy mit mond, úgyis mindig színházról beszél, mert tulajdonképpen a hangjával is megindít. Ezzel az örökös, lágy dörmögéssel. Bármilyen nyelven beszéljen éppen, magyarul, angolul, németül, a beszédmódja nem változik. Kicsobognak belőle a szavak. Vízesés és litánia. Láttam próbálni is. Hihetetlenül csöndes próba volt. Fejét a két kezére hajtotta, s olyan hűségesen követte a színészeit, mint egy kutya.

Egymás mellett ültünk. Irigyeltem a színészeit. Aztán váratlanul fölpattant, átvetette magát két széksoron, s egyetlen ugrással fönn volt a színpadon. Meghűlt bennem a lélek. Akkor mégis ugyanolyan erőszakos, mint minden más rendező? Mikor túl volt már ezen a szép gátfutáson, hirtelen megint visszaváltozott. Mint aki valamit előlegez, mint aki valami nagyon jót feltételez, lágyan indult a színészek felé; közel hajol, csobogás és dörmögés, olyan halkan, amit a nézőtérről már nem is hallani. Ugyanazt érzem, minden alkalommal, újra, ha találkozunk. Pedig eltelt közben egy jó évtized.

A gyöngédségnek olyan fajtája ez, amit se idegen nők, se idegen férfiak iránt nem érez az ember. S ha éppen évekig nem találkozunk sehol a világban, akkor szépen elraktározom. Élek belőle. Használom ezt a megnevezhetetlen dolgot, amely leginkább még a gyermeki bizalomra emlékeztet, s amit nem a mozdulataival, nem a hangjával, nem a pillantásával, hanem talán az egész lényével fed fel.

Tudom, hogy idősebb nálam. Lehetséges, hogy nem is huszonnyolc, hanem kétezer-háromszáznegyvenkét évvel idősebb. Olyan aggastyán, egy pátriárka, akinek nem volt, és nem is lesz ideje vagy érkezése a halálhoz; ezt azonban csak az elmém tudja, a szívem nem így érez. Mert ha látom, ha megérintem a csontos kezét, melyen persze egyre jobban szaporodnak a vénség barna foltjai, akkor mégse tudok másként érezni, mint hogy a nálam jóval fiatalabb öcsém lenne ő. S mivel én vagyok a tapasztaltabb, a világ dolgaiban jártasabb, örökösen figyelmeztetném, hogy mégse tegye ezt vagy azt, ennyi bizalommal azért ne legyen, vagy legalábbis ne mindenkihez, és kicsit lassabban, ne mindig bele rögtön a dolgok közepébe, hanem talán néha egy kis hűvös számítás se árt, ne mindig az újat, hagyjon már másoknak kis időt, hogy földolgozhassák a tegnapit. Ezek a kellemetlen fivéri mondatok azonban szerencsére mindig bennem ragadnak.

Mert ha van ember, akiről elmondható, hogy hatalmas élettapasztalattal és még hatalmasabb emberismerettel rendelkezik, akkor ez ő. Ha van ember, akinek az önismeretéhez és a világismeretéhez nem két külön arca van, akkor ez ő. A kétezer-háromszáznegyvenkét év a gyereket hagyta benne érintetlenül. Bennem már az én kis szaros ötvenkét évem se hagyta érintetlenül. Ami voltam, abból mára már csak egy csupaszra rágott váz maradt. Most szívom a csontjaimból a velő utolsó kis maradványait. S így aztán akárhányadik születésnapját ülje, az öcsém marad, amíg élek. Ezt a hátrányt nem fogja tudni behozni. S vajha ne is hozná be.

Esterházy Péter: Himnusz a férfiról

„A jó dolgok 1914-ben kezdődnek."
Ferenc Ferdinánd titkos naplójából

Az álló fasz, mondta volna állítólag Mérei professzor úr szűk női körben, lányok, az álló fasz, az csupán egy európai előítélet.

Ez számomra egy olyan mondat, melyet az ünnepelt is mondhatott volna. – Lám, kis zavar a jelölésben, én George-nak még életemben nem szólítottam, hanem vagy angyalomnak, ami itt használhatatlan, vagy Gyuri bácsinak, de ahhoz még magyarnak is kéne lenni, amit egyrészt ilyen ünnepi alkalomból senkinek se kívánok, másrészt, mint rendesen, kevés is volna, mert kéne hallani is a hangot, sőt nem kizárt, látni is kéne a beszélő pofát, ahogy legyuribácsizza a nála láthatóan fiatalabbat.

Szóval: rövid tractatusom tárgya: Tábori mint férfi.

Ha a férfiasságot, mint holmi butélia vörösbort képzeljük el, lendületes vonalvezetésű palack, nagyvonalú borcímke, franciásan lebegő satóval, vörösek, zöldek, barnák, lehetne hosszan, akkor jogot szerzünk az alábbi képzavarra: a férfiasság alján valahogy mindig összegyűlik valami maradék zákányos zacc, valami spród, feszes, merev, rendíthetetlen, makacs, hajthatatlan és dogmatikus. Valami peckesség, ami nem tiszta hiúság, mert kell meg az izmok kivagyi mutogatása, szóval a férfiasság olyan a vörösboros üveg alján, mint amikor valaki a strandon egész álló nap behúzva tartja a hasát, és ez az erőlködés végigszalad amúgy szeretetre méltó egész lényén.

Ez alól nincs kivétel, legföljebb a „jobbak", amint észreveszik boroskancsójuk alján ezt a nevetséges zagyot, kinevetik magukat, és idézőjelekkel aggatják körbe... az európai előítéletet.

Ő nem. Táboriból annyira hiányzik ez a férfibornírt, hogy neki nem szükséges állandóan reflektálnia minderre, nincs szüksége az önirónia folyamatos védőoltalmára. Így aztán Tábori, hipphopp, váratlan, kertek alatt, mégiscsak direktben, egyenesben férfi.

Ritka, mint a téli fa árnyéka.

Én így aztán, úgy mondanám, az ő kedvéért még nő is lennék. Sőt, az ő kedvéért, akár még férfi is lennék.

...és lecsapták a fejét

Cedenbal, a Mongol Népköztársaság vezetője volt az egyetlen diktátor, akivel – a tolmácsot nem számítva, – négyszemközti beszélgetést folytattam valaha is. Nem én kezdeményeztem – nyilván hiába próbáltam volna –, ő rendelt magához, illetve máig rejtélyes megfontolásból engem tálaltak neki a protokollosai.

Barátságos, szinte nyájas volt, és feltehetően eltűrte volna, ha időnként megszólalok, de akadályozott ebben egy dió nagyságú cukor, amit bekaptam, amikor felém kínálta egy kristálytálcán. Miután ráharaptam, rögtön úgy beleragadt alsó-felső fogsoromba, hogy valóságos szájzárat kaptam, s az audiencia végéig arra szorítkoztam, hogy mulyán és kínos kényszeredettséggel vigyorogva bólogassak.

Írók nemzetközi tanácskozásának részeseként voltam Ulánbátorban, s okkal vélhette, hogy az a helyénvaló, ha irodalomról társalog velem.

Amolyan egyszer-volt-holnem-volt módon adta elő, hogy Mongólia egyik nagyon régi uralkodója háborúba keveredett egy másik uralkodóval és – szokás szerint – szövetségben állt egy harmadikkal. És úgy küldött üzenetet szövetségesének, hogy kerittetett egy dús hajú ifjút, akinek leborotváltatta szép fejdíszét, és kopasz fejbőrére íratta bizalmas közlendőjét. Megvárták, míg újra bozontossá nő a haja, s akkor indították útnak. Miután a szövetségeshez ért a gyors lábú ifjú, ott ismét lenyírták a haját, elolvasták az üzenetet, majd lecsapták a hírnök fejét, hogy soha, senki ne ismerhesse meg a titkos szöveget.

Előadása után Cedenbal hátradőlt, és őszintének, már-már kollegálisnak ható kíváncsisággal kérdezte: egyetértek-e vele abban, hogy alighanem ez a küldönc lehetett az írók egyik legelső képviselője? Megborzongtam, de bólintottam. Jóságosan elmosolyodott, és menten megjegyezte, hogy az írók mai képviselői persze abban lényegesen különböznek az elsőnek nevezettől, hogy nem a fejükön kívül, hanem belül hordozzák mondanivalójukat, amit ráadásul nem rejtegetnek, hanem széles körben terjesztenek, valamint az is ritka manapság, hogy mindezekért lecsapják a fejüket...

Valamikor a nyolcvanas évek elején hallottam, hogy leváltották posztjáról Cedenbalt. Híre-hamva nem maradt, és az is lehet, hogy valóban csupán a hamvai léteznek ma már. Legalábbis hozzám semmi életjel nem jut el róla. Szóbeszédként az terjedt egy időben, hogy memóriazavar lépett fel nála, és azért kellett mennie. Bizonyára nagyon fontos dolgokat is elfelejtett, netán az akkori Moszkvából érkező és miheztartást előíró diktátumokat. A számomra általa mondottakat jelképesen értelmezve: a fején belülről a fején kívülre kerültek lényeges útmutatások, akár ama legelső írónak jelzett hírvivő esetében történt.

Az is lehet persze, hogy az én szegény Cedenbalom nem elfelejtett valamit, hanem – kicsi képzelőerővel elgondolva – éppen eszébe jutott valami! Talán bölcs emberré lett, és a bölcsességet leginkább a kiábrándulás hozza meg. Felfedezte, hogy akitől sokan félnek, annak sok mindentől kell félnie, és ráadásul éppen a félelem az, amitől a legjobban. Lehet, hogy fellázadt sorsa ellen, és nem engedte, hogy a fejéhez nyúljanak a továbbiakban sem kívül, sem belül. Egyszer talán majd kiderül, hogy mi történt annak a távoli történelmi kútnak a mélyében.

Akkora földgömb uralta dolgozószobáját, hogy vele és tolmácsával együtt mindhárman belebújhattunk volna. Külön engedéllyel közelről is megnézhettem és megforgathattam, s felfedezhettem rajta Vámosmikolát és Lajosmizsét is. Lehet, hogy ő is gyakran pörgette, és egyszer csak rájött, hogy nem kívülről kell bámulnia, hanem belé kell bújnia, és belülről megértenie. Ehhez pedig önmagába kell visszavonulnia, és le kell törülnie önmagáról, amit kívülről ráírtak, s önmaga kell, hogy előírja, megfogalmazza életének értelmét és irányát, még akkor is, ha lecsapják érte a fejét.

Ha így történt, akkor jó rágondolni, hogy a végtelen időből közösen töltöttünk el néhány percet.

Csák Gyula

FÁK GYÖKEREI A FÖLD FELETT

Elmebetegek festményei a művészet és a pszichiátria szemszögéből

Addig lehetünk biztosak saját normalitásunkban, amíg léteznek elmegyógyintézetek. Hisz az elmebetegek a kerítésen túli világban élnek, mi pedig idekint. Ilyen egyszerű. Szeretjük a pontosan meghúzható határokat. Közben persze tudjuk, hogy piszok nagy önbecsapás az egész. A félelem, hogy a kerítést egyszer csak lebontják, de legalábbis mérföldekkel idébb hozzák, állandóan ott bújik az ösztönt kordában tartó tudat mélyén. Ezért nézzük borzongással az elmebetegek festményeit. Legszívesebben már lépnénk tovább.

Legutóbb a Gazdagréti Galériában nyílt mód megtekinteni néhány festményt a Pomázi Munkaterápiás Intézet gyűjteményéből. A tárlatot Mezei Ottó művészettörténész nyitotta meg, aki a kiállítás jellegére utaló kérdésre válaszul sietve jelentette ki: a művészi megítélés szempontjából tulajdonképpen teljesen közömbös, hogy az alkotó pszichiátriai értelemben betegnek számít-e, vagy sem.

Az úgynevezett pszichotikus, azaz skizofrén alkotásokat a húszas években fedezték fel és emelték be a művészetbe – kezdett történeti áttekintésbe Mezei Ottó. Kétségtelen, hogy a szürrealisták és azok, akik az ilyesfajta műveket megbecsülésben részesítették, először nagy ellenállásba ütköztek, de a század második felére, úgy tűnik, megszűnt a különbségtétel az „egészséges" és a „beteg" művészet között.

Igaz – jegyezte meg –, a megállapítás egyelőre csak a nyugati országokra, és nem a hazai viszonyokra érvényes. A pszichotikus művészet iránti ellenérzés Magyarországon az elmúlt évtizedekben is erősnek bizonyult, s annak bizonyul mind a mai napig.

Pedig a magyar festészet néhány kiemelkedő művészéről köztudott, hogy valóban a klinikai esetek közé sorolható. Például Gulácsy Lajos, aki 1914-től ideggyógyintézetben töltötte élete hátralévő részét, vagy a szintén skizofréniában szenvedő Csontváry Kosztka Tivadar, aki attól függetlenül, hogy mit állapított meg róla a pszichiátria, kivételes képességű művészként vált ismertté.

Rendkívül kényes kérdés ez – mondja Mezei Ottó –, megfontolást kíván. Nyilvánvaló, hogy a pszichiáter másként közelít ezekhez az alkotásokhoz, mint a művészettörténész. Mindenesetre, ha a XX. századi festészetet nézzük, eltöprenghetünk, hogy vajon a művész beteg,, vagy pedig az a kor, amelyet vászonra kíván vinni?

Mezei Ottó elmeséli, hogy egy német festő öt hónapot töltött ideggyógyintézetben kizárólag azért, hogy munka közben tanulmányozza a skizofrén művészeket, ráérezzen arra a különleges lelkiállapotra, amelyben alkotnak.

Az elmebetegek nemritkán olyan újszerű, szokatlan kifejezésformákat, motívumokat, témákat alkalmaznak a festményeiken, amelyekből az egészséges művész is táplálkozhat. A gazdagréti tárlaton látható képek közül – állapítja meg a művészettörténész – szinte bármelyik helyet kaphatna egy komoly kiállításon.

A festők kiléte a személyiségi jogok védelme miatt nem fedhető fel, de Mezei Ottó egyik alkotótól sem sajnálja a dicsérő jelzőket. A kifinomult színérzékről tanúskodó tájképek mellett a festmények túlnyomó többsége a szürrealizmussal és a kubizmussal mutat rokonságot, s hat-nyolc olyan formai jellegzetességgel bír, amely magas szinten a modern festészetnek is sajátja.

A művészettörténész elsőként a geometrikusságra való törekvést, majd a lebegést említi, hozzátéve, hogy az össze nem illő elemek kombinálása – adott esetben az állatfejhez tartozó embertest –, azaz a montázsszerűség is a szürrealista művek alapvető vonása.

Lehetséges viszont, hogy a skizofrének nem fejlődőképesek – kockáztatja meg végül a beteg és az egészséges alkotó között, úgy látszik, mégis meglévő különbséget feszegető állítást Mezei Ottó. Az elmebetegek képesek ugyan bizonyos stílusban festeni, visszaadni egyfajta lelkiállapotot, de aztán nincs tovább, tudásuk megreked ezen a ponton.

Az egészséges művész ezzel szemben ugyanazt a motívumot többféleképpen tudja feldolgozni, fejleszti, alakítja, formálja az eredeti ötletet. A beteg alkotónál erre vajmi kevés az esély, s ha úgy vesszük, ez igen lényeges eltérés. Még akkor is, ha a művészettörténész hangsúlyozza, hogy elmélete példával nehezen igazolható feltételezés.

❑

Adorjáni Ferenc, a Pomázi Munkaterápiás Intézet főorvosa az orvosi diploma mellett négy szakvizsgát szerzett, többek között esztétikából. Majd' negyedszázada foglalkozik a skizofrén betegek művészeti terápiájával és a gyógyulásukat elősegítő hasonló módszerekkel. Nyaranta – Európában, de talán az egész világon egyedülálló módon – alkotótábort szervez a tehetségesebb betegek számára.

A művészettörténésznek az a kérdése, hogy az alkotásnak van-e művészi értéke, vagy nincs, a főorvos számára egész egyszerűen nem fontos. A pszichiáter a művek által beszéltetni akarja a beteget, a festményeken olyasmiről keres jeleket, amit az illető nem akart vagy nem tudott elmondani a hagyományos vizsgálat során. Ezekből számos következtetés levonható a beteg pillanatnyi, sőt, esetenként a közeljövőben várható állapotára is. A beszéltetés nem csupán képletesen értendő, a mű elkészülte után az alkotók megvitatják, értékelik egymás munkáit – és innentől kezdve csoportossá válik a foglalkozás.

A művészetterápia nem pomázi találmány, ősi módszer, amelyet főként akkor alkalmaznak, amikor más gyógymód nem váltja be a hozzá fűzött reményeket. A skizofrénia elsősorban az alkalmazkodóképességet teszi tönkre. E betegség gyógyítása ezért a társas kapcsolatokon keresztül ható módszerek segítségével sok esetben eredményesebb, mint gyógyszeres kezeléssel.

A terápia funkciója tehát kettős. Közvetlen módon szolgálja a gyógyulást, és egyúttal információkhoz juttatja a pszichiátert. S bármennyire is ez a lényeg, a főorvos azt sem tartja mellékesnek, hogy a festmények között magas művészi színvonalat képviselő alkotások is találhatók.

Nem nagyobb arányban, mint általában a társadalomban, de Pomázon képzőművészeti előképzettséggel rendelkező betegek is megfordulnak. A többség azonban az intézetben kap kedvet a festészethez, egy részük gyógyultan sem teszi le az ecsetet. Adorjáni Ferenc büszkén mutat egy elegáns kivitelű folyóiratot, benne immáron művészként elismert egyik hajdani ápoltjának a munkáit. Az illető Pomázon ült először festőállvány elé.

– Azt azért el kell mondani – nyomatékosítja a főorvos –, hogy a betegség motiválja ugyan a művészi készséget, de senkit sem tesz művésszé. Annak meghatározására pedig – mondja –, hogy meddig normális egy mű, és honnan kezdve aberrált, azt hiszem, egyetlen elmegyógyász se vállalkozhat. Ezek a munkák sokszor olyan tudatalatti tartalmaknak az előtörése eredményeként születnek, hogy a kérdésnek nincs is sok értelme.

A „pszichiátriai esztétika" műveléséhez elengedhetetlen a beteg ismerete. Pusztán a festmény alapján a pszichiáter sem képes diagnózist adni, legalábbis könnyen tévedhet. Viszont ha a beteget és a képet együtt tanulmányozza, akkor már nagy biztonsággal fedezi fel az egyes patológiás jelenségeket.

A főorvos nevetve idézi fel, hogy egy tudományos konferencián körbemutatott egy embereket, lovakat, madarakat ábrázoló sokalakos, rikító színekben pompázó festményt. A jelenlévők egyetlen kéznek tulajdonították a művet, holott az csaknem harminc beteg közös munkája volt. Mindegyikük rajzolt, festett rá valamit, így állt össze a kép, amelyet egy alkotótábor végén emlékbe a főorvosnak ajándékoztak.

– Tudom például azt – jegyzi meg Adorjáni Ferenc –, hogy az adott beteg azért festett imádkozó kezet vagy sötét háttérből kivilágító ablakot, mert periférián, közösségektől távol, majdhogynem kitaszítottan élt. Azt is több száz eset bizonyítja, hogy a festmény sarkában elhelyezett, üresen álló szék az egyedüllétet, a magányt jelképezi.

Az elmebetegek szeretik a szimbólumokat, jelképekben közlik, amit esetleg szavakkal nem tudnak kifejezni. Kedvelik az emberábrázolást, sokszor – mint az „igazi" festők is – a saját arcukat mintázzák meg. A paranoid betegek nagyon gyakran festenek szemeket. Téves eszmerendszerükhöz hozzátartozik a figyelés, az a képzet, hogy valaki furcsán néz rájuk.

Módfelett ritka, hogy a beteg a megszokott világából kiszakadva, más módon alkot. – Nem is lehet talán stílusról beszélni – véli Adorjáni Ferenc –, mert ebben a szóban benne rejlik a fejlődés lehetősége. A betegség hullámzásával nem a stílus, hanem a megjelenő színek, formák változnak. Akad, aki lassan húsz esztendeje ugyanabban a formavilágban készíti a műveit.

Ha a beteg agresszivitással teli, és érzékcsalódások hatása alatt áll, akkor a szimbólumok rettenetes víziókra utalnak, a vásznon vicsorgó, fenyegető állatok és rémarcok kelnek életre. Jobb állapotot tükröz, ha a skizofrén nevető, kedves szemű alakokat fest, a nyugalmat árasztó tájkép pedig többnyire a gyógyulás biztos jele.

Míg a depressziósok a borongós árnyalatokhoz vonzódnak, a felhangolt betegek a harsány, egymásra dobált színeket kedvelik. Különösképpen a vöröset. Festményeiken rengeteg a figura, az ábra és az esemény, a gondolattorlódás olykor alaktalan tömeget jelenít meg a vásznon.

A skizofrének amúgy fákat is szívesen festenek. Olyan fákat, amelyeknek gyökerei a föld felett lebegve próbálnak megkapaszkodni.

Czene Gábor

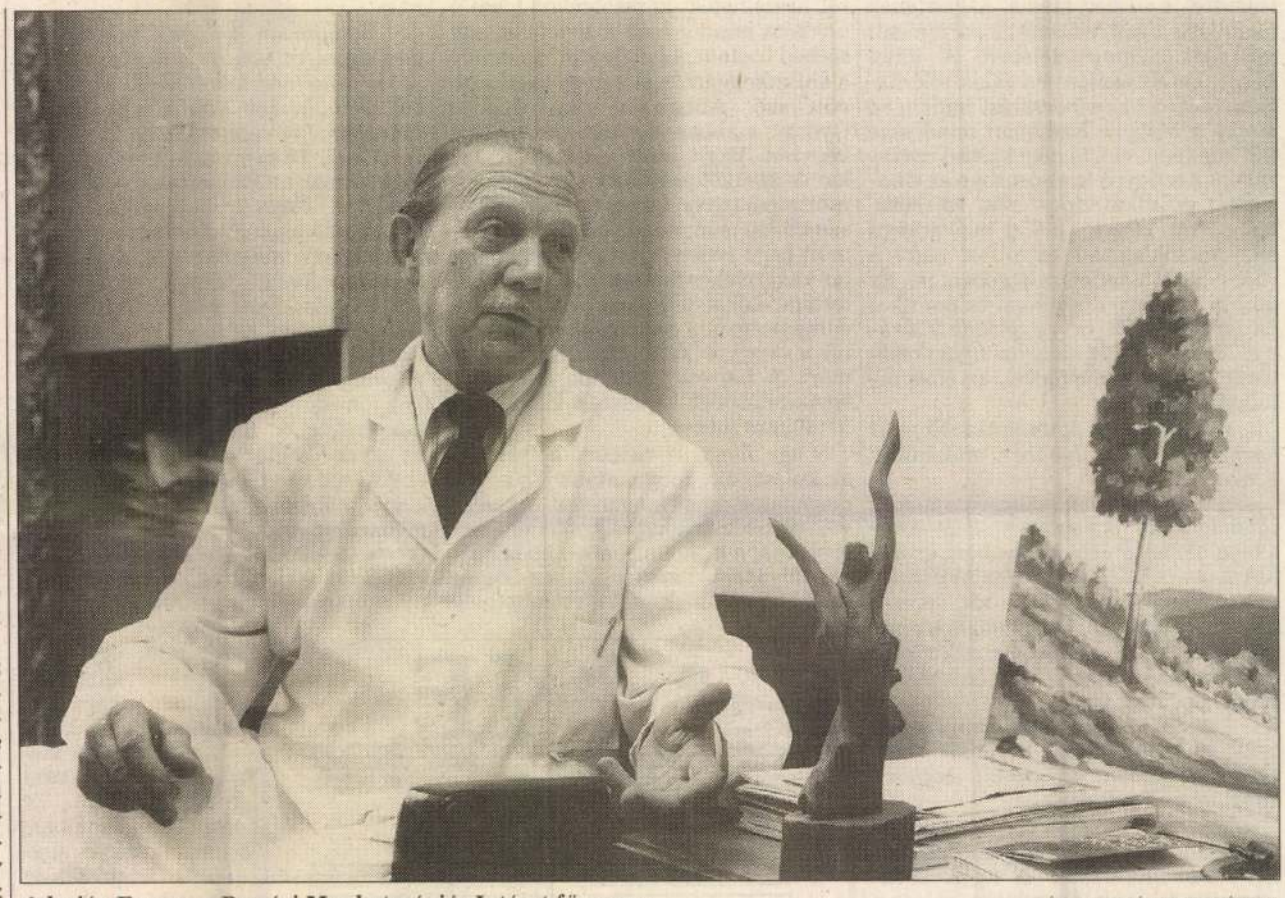

Adorján Ferenc, a Pomázi Munkaterápiás Intézet főorvosa BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

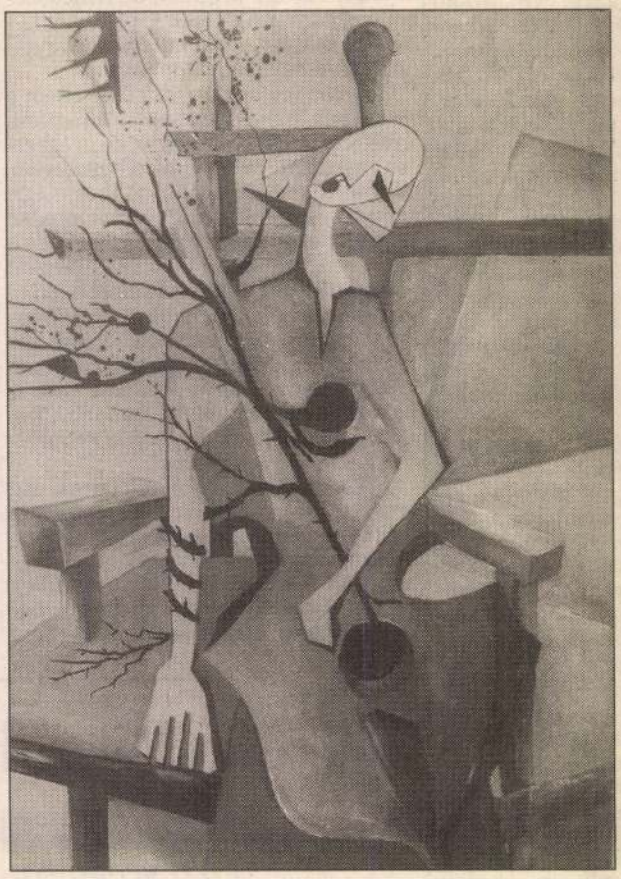

„Az elmebetegek szeretik a szimbólumokat, jelképekben közlik, amit esetleg szavakban nem tudnak kifejezni."

GYŰJTEMÉNYEM TÖRTÉNETE

Egy élet ajándéka

A művészetről egy gyűjtemény tükrében

MEZEI OTTÓ

EGY ÉLET AJÁNDÉKA címmel ez év áprilisában a Vízivárosi Galéria ötven-egynéhány festményt, grafikát, fotót mutatott be, amely anyag őrzője – jómagam – azonban a gyűjtő titulust méltánytalannak tartja magára alkalmazni. Ez és a többi anyag („műtárgy") összenőtt az életével, s arra a kérdésre, hogyan is állt össze – amint kiderült – a tekintélyes számú együttes, emlékek, élmények, barátságok, ismeretségek, kutatási témák felidézésével tudnék válaszolni. Ez utóbbi (kutatási témák) megemlítésével nem mulaszthatom el, hogy egy fájdalmas hiányról ne tegyek említést. Arról a fél tucat *Nemes Lampérth* festményről (színes tus, 1920), amely a hetvenes évek közepén Svédországban tanuló lányom révén került haza Magyarországra, s tőlem (családi okok folytán) különböző magángyűjteményekbe. (Egyébként az együttes egyetlen darabjával sem lehetett tartósabban „egy szobában aludni", annyira nyomasztó hatással volt a huzamosabban ott tartózkodóra.) Mindenképpen a művésszel és életművével való többéves foglalkozást tartom mindmáig az ún. szakmával való érintkezés egyik legtanulságosabb fejezetének, ami a művészetről s különösen a múltbeli modern magyar művészetről mint szellemi tényről, megnyilatkozásról alkotott szemléletemet jelentős mértékben befolyásolta. (A másik, ilyen szempontból hozzá fogható művész *Csontváry Kosztka* volt.)

De talán mégsem a hiányokról, hanem a fenti kiállításon bemutatott anyagról, s az ahhoz kapcsolódó emlékekről, még inkább tanulságokról essék szó. Tény, hogy az együttesben figurális munkák is szerepeltek, de amikor (befolyásos jóakaróimnak köszönhetően) szabad mozgású, s nem egy adott intézményhez kötött kutatóként-történészként (úgymond művészeti íróként) kezdtem funkcionálni, érdeklődésem a hatvanas évek végén fokozottan a tágan értelmezett s ideológiai okokból (váltakozó lendülettel) tilalom alá helyezett nonfiguratív művészet felé fordult. Ebben a művészetben ugyanis, kifejezetten korábbi olvasmányélményeim (*Kandinszkij, Worringer* stb.) s a meglehetősen behatárolt eszmeiségű és stílű hazai figurális művészet hatása nyomán a szellemi szabadság megnyilatkozását láttam. (Bizalmas közlés szerint ezen évekbeli írásaim, kiállításmegnyitóim okán igencsak magas helyről „az absztrakció prófétája" kétes értékű titulusát érdemeltem ki.)

Ebben az időben kerültem közelebbi kapcsolatba – Fényes Adolf termi kiállítása kapcsán – a művészi közélettől már jó ideje elhidegült *Lossonczy Tamás*sal, akinek munkásságát kitüntetésszámba menően a műtermében megismervén, egy lelkesen tudományoskodó, terjedelmes tanulmány megírására ragadtattam magam. (Rövidítve meg is jelent a *Magyar Építőművészet*ben). Ma már pontosan tudom, mi az, ami ebben a számomra reveláció erejű munkásságban akkortájt megragadott: minimális eszközökkel (vonallal, színnel) érzékletesen véghezvitt megnyilatkozása egy általános lelki helyzeteket, emberi-művészi küzdelmeit, formai újszerűségre irányuló folytonos törekvését rögzítő művésznek. (Ma is ez élteti 98 éves korára.)

Még a hatvanas évek közepén ismerkedtem meg egy lapszerkesztőség védel-

Lossonczy Tamás: Cím nélkül, (részlet) 1973
olaj, vászon, 70×60 cm

me alatt álló (zártkörű) kiállításon a „fényes szelek" nemzedéke csatasorból kiszorított vezéregyéniségének, az 1950-től negyed századon át falkép-restaurálásból élő *Papp Oszkár* képeivel. A műveit szívesen mutató, élőszóban boncolgatásra hajlamos művésznek sokat köszönhetek: közelében megtanultam az egyéni és az általános emberi (közösségi) lét egymásra rímelő (nem hazug!) kifejezhetőségét a nonfiguratív festészet változatos eszközeivel. Ami annak bizonyosságát jelentette s jelenti ma is számomra, hogy a magyar absztrakció (különösen annak az én értelmezésemben szűkebb körű nonfiguratív fejezete) egyetemes viszonylatban (részben *Kállai* és *Hamvas* teoretikus munkásságának köszönhetően) elkülöníthetően sajátos helyet foglal el, szellemtörténetileg tökéletes összhangban az 1947–48-tól rövidebb-hosszabb időre föld alá kényszerített költészeti, kultúrfilozófiai, szépirodalmi jelenségekkel. Papp Oszkár nonfiguratív festészetének sajátos vonása ennek az emberi-művészi (ha úgy tetszik:) belső útnak jelzésszerű nyomon követhetősége, amely út végül is éteri tisztaságú, közvetlen közelről való szemlélést igénylő, modern zenei párhuzamokkal érzékeltethető művekbe torkollik.

Papp Oszkár annak idején (1969) csatlakozott a *Csáji Attila* által szervezett Szürenon csoporthoz, amelynek kiállításai (nem szólva a jelentékeny közreműködésével szerveződött és működtetett 1970–73 közötti balatonboglári kápolnatárlatokról) a felsőbb szervek növekvő ellenérzését, erőszakos beavatkozását váltották ki. A fenti vízivárosi kiállításon több mint fél tucat egykori szürenonos munkái voltak láthatók, korabeliek és későbbiek, tanúsítván azon évek ma már felmérhető művészeti reakcióit, az információközlés vétkes egyoldalúságait. Meggyőződésem ma is, hogy a csoportot, szervezőjük-támogatóik vitathatatlan érdemei mellett, a korabeli „magyar valóság" ellentmondásos jelenségei és a hivatalos művészetpolitika (központosított művészetirányítás) visszásságai hozták létre. Név szerint az alábbiak tiszteltek meg munkáikkal: *Csáji Attila, Haraszty István, Haris László, Molnár V. József, Papp Oszkár, Prutkay Péter, Veress Pál.*

Ha már korábban a hazai nonfiguráció általam jellegzetesnek vélt voltáról megkockáztattam néhány mondatot, hadd említsem meg, hogy kiemelten ebbe a kategóriába sorolhatónak tartom *Illés Árpád*ot, aki festőként, pedagógusként, kiállításrendezőként, neves költők, írók, művészek, zeneszerzők, kritikusok aranyosan karcos humorú barátjaként a kortárs magyar kulturális élet jellegzetes figurája, lakása révén egyik központja volt. Nyugati iskolázottságú, hazai zamatú festészete ugyancsak különbözik a kintről beáramló mozgalmak egyenstílű megnyilatkozásaitól. (Művészetével halála után többször is foglalkoztam, így kerültem kapcsolatba a családdal.)

Papp Oszkár révén ismerkedtem meg az annak idején ugyancsak restaurálásból élő *Czumpf Imré*vel, Párizs szerelmesével, aki (amint később sikerült nyomára jutnom) az első háború alatt a nagy reményű Művészház szabadiskolájában tanult *Kernstok*nál. Később dolgozott Aba-Novák mellett (a jászszentandrási freskók dekoratív szegélyét ő készítette), kapcsolatban állt a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumával (Radnóti Miklóssal), tanított az Atelier-iskolában, s Párizs-szerelmének egy versidézetekkel élénkített rajzos kötettel hódolt *(Ez Párizs!)*. A hatvanas években festett, míves absztrakt képei tárgyi motívumokból, szalagplasztikákból származtatott meditációs célzatú munkáknak tűnnek. A kiállítás legkorábbi darabja, az akkor már idős, fiatalon Kernstok szolgálegényeként művésszé, a „szabadrajz" karakteres művelőjévé avanzsált *Nyergesi János* 1920-as *Önarcképe*, a Művészház szabadiskoláját feldolgozó tanulmány előmunkálata során került önzetlen ajándékként birtokomba.

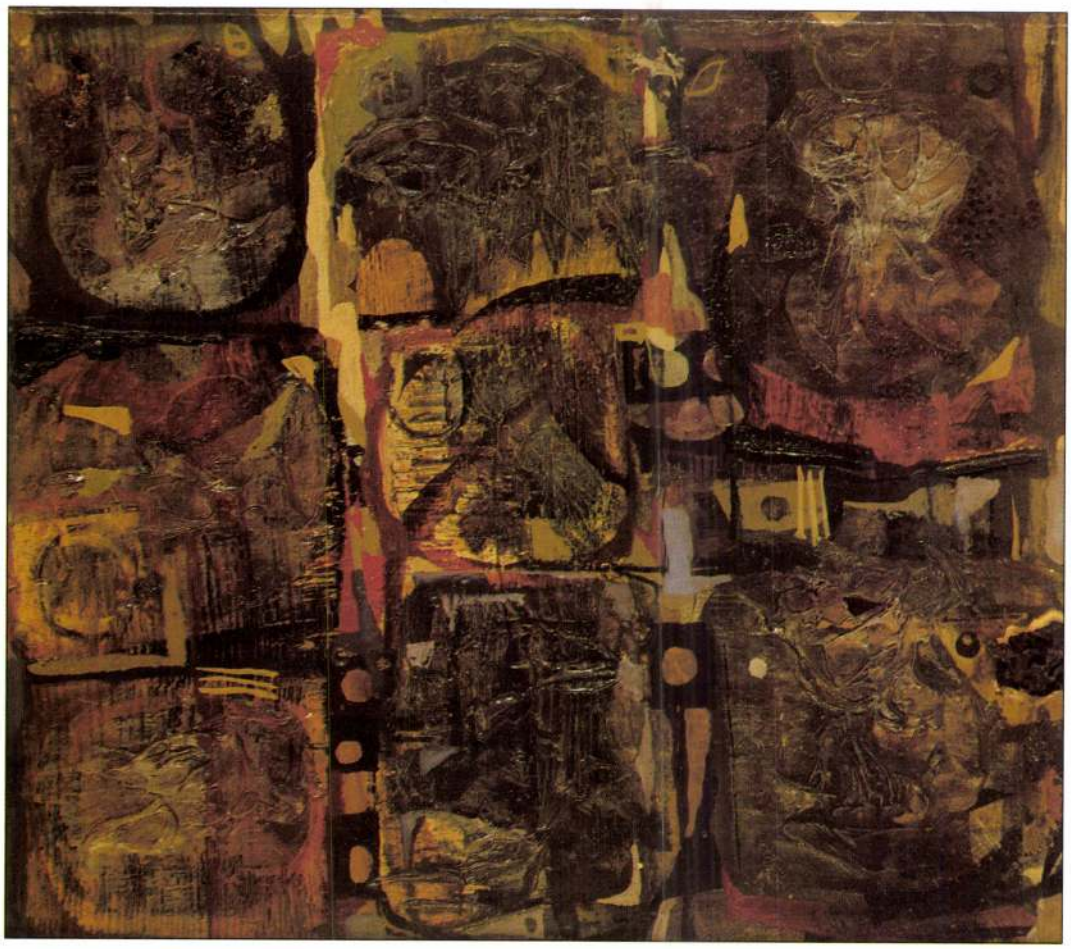

Csáji Attila: Cím nélkül, 1970 körül
karton, vegyes technika, 24×34 cm

Nyergesi János pasztellje ürügyén, a gyűjteményes anyagot együtt látván (néhány bemutatásra nem kerülhetett darabbal kiegészítve), többször eljátszom a gondolattal, mennyire sokrétű is volt a 20. század jobbára néhány fővonalra, főbb törekvésre, iskolára, csoportosulásra, vezéregyéniségre egyszerűsített (még nem monumentális méretekben gondolkodó!) festészete. Még ez az igazán szerény műegyüttes is alkalmasnak bizonyulhat a hozzákapcsolható háttéri (életrajzi) anyag, történelmi-társadalmi tabló

stb. felvonultatásával, akár a század művészeti folyamatának nagyvonalú érzékeltetésére, a hiányzó láncszemek hangsúlyát is ideértve természetesen.

Képviselve volt itt az első háború utáni harmadfél évtized egy-egy méltánytalanul háttérbe szorult művésze, a Párizsban éveket töltött neves báb- és festőművész, az újabban ismét felfedezett pápai *A. Tóth Sándor* (fiának róla szóló könyve nemrégiben jelent meg magyarul és franciául), a Magyar Képírók és Képfaragók Egyesületének (az irodalmi népi mozgalom képző- és iparművészeti pandanjának) neves alakja, a háború után a nonfiguráció felé forduló (a jelenleginél több figyelmet érdemlő) *Litkey György*, (aki művészpedagógusként, akárcsak A. Tóth Sándor, Amerikában is megbecsülést vívott ki magának). Színdinamikusként tett szert nemzetközi elismertségre *Nemcsics Antal* professzor, aki legújabb (absztrakt) képeit neves magyar írók, költők, művészek, tudósok, államférfiak lelki alkatát, munkásságát jellemezendő egyszerű, arányosan elosztott színszalagokból konstruálja meg. A fentebb említett Csáji Attila lézer- és hologram-kísérleteivel vált nemzetközileg is elismertté. Az egy munkájával képviselt *Vén Zoltán* több évtizedes (kis) grafikai munkássága szakmai körökben szerte a világon jól ismert, idehaza, egy szűk kört leszámítva, alig.

A fentiekből kitetszően a kiállítás anyaga nem csupán önnönmagára kívánta felhívni a figyelmet, hanem mindannak végiggondolására is, amit a művészet fogalma tágabb értelemben magába foglalhat. A művész közelebbi ismerete nyomán válhat világossá, hogy nem feltétlenül és kizárólagosan az önelvű művészi tevékenység, a különböző trendek és törekvések alkotják a művészettörténet vázát, befoglaló formáját, hanem a művész mint alkotó-teremtő személyiség adottságainak átfogó vizuális-plasztikai megnyilatkozása, akár azzal kapcsolatba hozható bármilyen tárgyiasulása. Ez természetesen nem érvényteleníthető a művészeti folyamat hagyományos meglétét; utalásszerűen, jelzésként az is követhető volt a kiállítási anyag alapján, az említett balatonboglári „kitörési kísérlet" szomorú lezárása *Szemadám György* 1973-as grafikapárosa révén, valamint napjainkba érően egy-egy mai jelentős szentendrei művész *(Aknay János, Krizbai Sándor)* munkájának szerepeltetésével.

Végezetül, ha már „elmélkedésnek" készült ez a gondolatébresztő beszámoló, egy-két munkával arra is fel kívántam hívni a figyelmet, hogy a jelenkori magyar művészet fogalma értelemszerűen fedi (legalábbis fednie kellene) az ország egészének nem feltétlenül a „fővárost mímelő", ám a szellemi beállítódástól függetlenül megbecsülésre érdemes eredetiséget felmutató művészi tevékenységet. Jelen esetben – igencsak visszafogottan – a veszprémi *Bognár Zoltán* és a miskolci *Tellinger István* két remek nonfiguratív munkájára gondoltam.

Vízivárosi Galéria, 2002. IV.

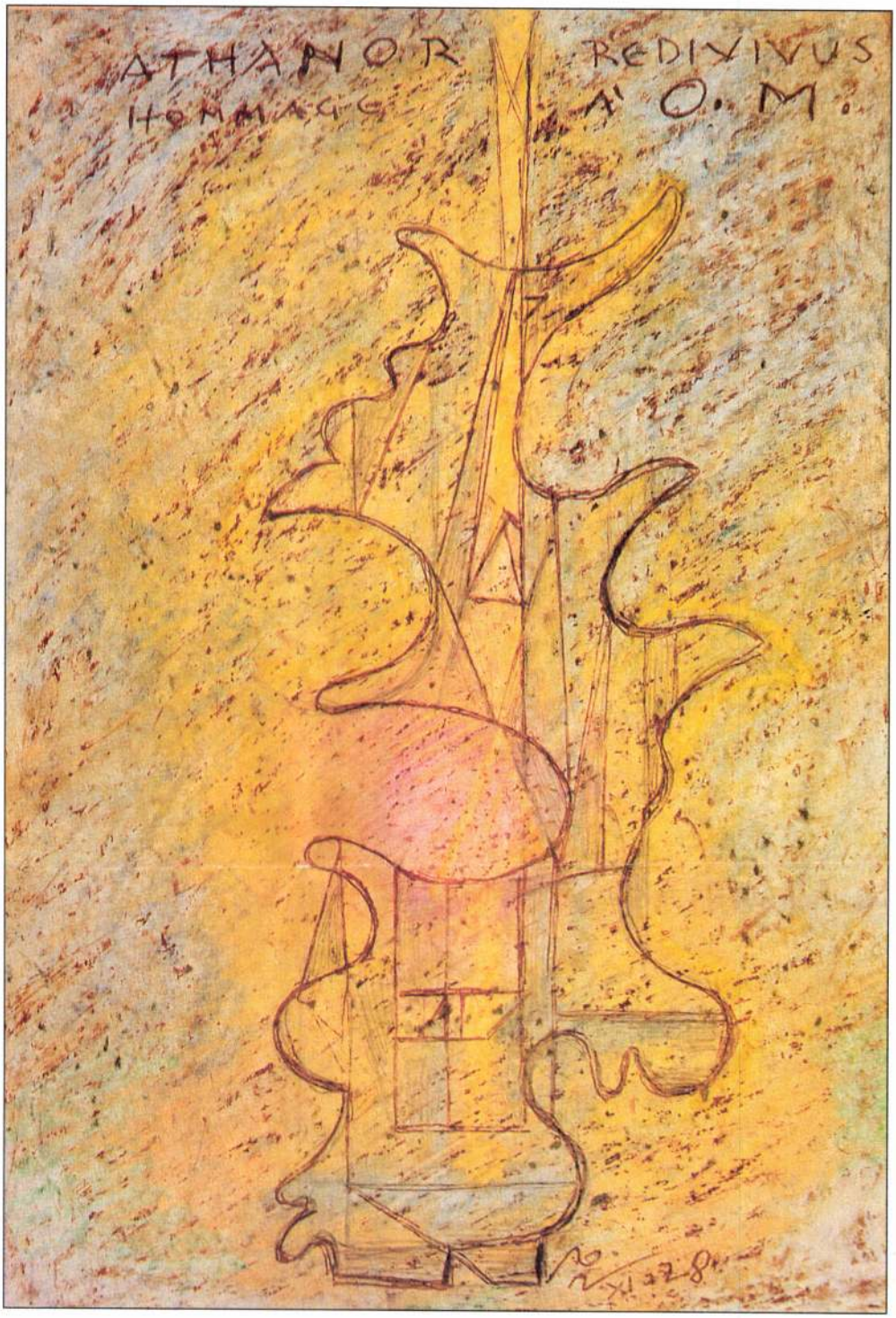

Papp Oszkár: Athanor redivivus, 1978
papír, vegyes technika, 29×20 cm
Fotó: Berényi Zsuzsa

TANULMÁNY

A Fürdősziget szemléje

Pöstyén (Piešťany) a 20. században

SZABÓ JÚLIA

2001 ŐSZÉN BUDAPESTEN, a Magyar Nemzeti Galériában egy gazdag, szép kiállítás nyílt meg (rendezte Zwickl András és Szücs György) az 1920-as évek eleje magyarországi Árkádia festészetéről és grafikájáról. A tárlat *Szőnyi Istvánt* és szűkebb és tágabb körét mutatta be szigorú válogatásban. A látogató a rendezés fortélyait csodálva eljuthat ahhoz a gondolathoz, hogy voltak ezen kívül is Árkádiák Magyarországon és Közép-Európában több helyszínen. Az egyik ilyen volt Pöstyén a 20. század első felében.

Réti István: Öregasszonyok
olaj, vászon, Kajlich-gyűjtemény, Svédország

A gyógyító forrás

Egy illusztrációkkal díszített könyvecske szerint 1530-ban említik először írott források Pöstyén nevét. Valójában már Árpád-kori oklevelekben is szerepel, és a rómaiak is gyógyították magukat vizével. 1571-ben egy német orvos negyvennapos fürdőkúrát írt elő egy magyar főúrnak oly módon, hogy vagy egész testével fürdőzzön, vagy iszapot kotorjon magának, és azt rakja fájós lábaira. Egy idő múlva V. Pius pápa orvosa ajánlja a világ meleg fürdőiről írt könyvében a Vág folyó mentén feltörő meleg forrásokat, Pöstyén híres forrásvizét és iszapját. Így nem meglepő, hogy már a 17. században élénk fürdőélet volt a források mellett, melyet egy latin nyelven verselő költő, *Adamus Traianus Beneschovinus* ékes disztichonokban megörökített. A költő, Trajan (Traianus) egy Pöstyén melletti szlovák falu lelkésze volt. 1942-ben ezt a könyvet prof. Dr. Hugo Gröthe németre fordította, és 500 példányban megjelentette a pozsonyi Slovenska Grafia kiadónál. Az akkori Európa egyik „vezető nyelvén" megjelent könyv címlapját egy 17. századi grafikával illusztrálták, illetve annak folytatásaképpen *Aurel Kajlich* készített historizáló népies illusztrációkat. Egy századdal korábban *Kerpel Lipót* készítette el a fürdősziget részleteit ábrázoló grafikai sorozatot. Kajlich gyerekkorától ismerte a fürdőhelyet, s nem volt nehéz iszapba süppedt betegeket ábrázolni, a feltörő forrás párájából furcsa alakzatokat formálni. Nem idézik fel az illusztrációk a Szent István által alapított kolostort, mely valaha a környéken állt, de elképzelik a fakerekes kocsikon érkező szenvedőket, például egy harcban megrokkant aggot, aki két botra támaszkodva érkezik a fürdőbe. A könyvecske egy fiatal tutajosnak a bemutatásával zárul, aki 20. századi szlovák népviseletben hajtja tutaját.

Pöstyén értelmisége e kis könyvvel a korábban már meglévő hírnevét akarta fenntartani. A század elején ugyanis csinos hotelek épültek a helység minden sarkában. A II. világháború eseményei azonban keresztezték a helyiek jámbor szándékát. A fürdő a II. világháború után lokális jelentőségű lett, s bár látogatói több társadalmi osztályból kerültek ki, s több művész is akadt közöttük, mégis elszürkült társadalmi élete, mely a 17. századtól a II. világháború kitöréséig változatos, furcsa alakzatokat hozott létre, mint a víz körül lebegő pára. (A pöstyéni művészkolónia az 1970-es évekig tovább élt, ahol kelet- és közép-európai akadémikus és olyan modern kolorista festők, mint Keserü Ilona dolgoztak együtt békés hangulatban, olykor vitatkozva.)

Aurel Kajlich (Kailich), a fordítás illusztrálója, 1901. november 28-án született, édesapja Pöstyén jegyzője volt. Eleinte jogot tanult Prágában. 1926–29 között a prágai Képzőművészeti Akadémián, *Max Svabinsky* mesteriskolájában tanult. 1932–33-ban Párizsban tanult az École des Arts Decoratives-on. 1946-tól visszavonult Pöstyénbe. Az 1950-es, 60-as években szlovákiai kiállításokon szerepelt. 1972-ben a New York-i Tavaszi Művészeti Fesztiválon állított ki. 1940-ben pénzt tervezett, sok illusztrációt készített szlovák irodalmi alkotásokhoz, de

MEZEI Otto

És 1992. nov. 20

MEGYESI GUSZTÁV:

Mikor öregszik az ember?

Az asszonyok itt a házban, ahol lakom, már reggel hétkor csöngetni kezdenek és verik az ajtót és rázzák a kilincset és nem hagyják abba, amíg én ki nem nyitom az ajtót. Ezek az asszonyok anyám szomszédai voltak, mintha a fiuk volnék, közlik velem meghatározatlan időközönként; idős, vastag lábú asszonyok, úgy fogadom el őket, ahogy vannak. De már azon kapom magam, hogy én is dörmögök, mint valami Csoszogi megyek ajtót nyitni, jól van, jól van, megyek már, megyek; minden ilyen ajtónyitás pici hozzájuk öregedés.

Ezt nem akartam soha.

Az asszonyok két okot szoktak találni arra hogy verjék az ajtómat. Az egyik mindennapos; én általában hatkor kelek, de az utóbbi időben már hétre tolom az ébredést, a gangról nézve fél hétkor még nem ég a villanyom, temetői a csend nálam, persze hogy rám törnék az ajtót. Az arcuk fehér, ugyan már, mondom csak nem képzelik ... de bizony, felelik, az első lépcsőházban Osztermann bácsi is így ment el, egy reggel nem ébredt fel, kész, vége, ennyi tud lenni egy élet.

Negyvenkét éves vagyok.

A másik fajtája ébresztésüknek már csendesebb, de annyival sunyibb is. Aprókat csöngetnek szaggatottan, a kilincsemet se rázzák, néha fél percet is kivárnak, utána viszont rugdosás következik. Ilyenkor pénzt hoznak, a *visszajárót*. Ezek a lehetetlen asszonyok intézik a számláimat, díjbeszedés, postaügyek, mindig többet adok nekik, a többlet égeti a tenyerüket. Hajnalban kell átvennem a visszajárót mezitlábasan, fésületlenül. De nem ez a baj, hanem a történet. A történetet végig kell hallgatnom, mit mondott a hivatal a Mártírok útján és hogyan mondta, miért annyi a számla amennyi, biztos *áfát* is rászámoltak. Áfa nem lehet a gázszámlán, mondom az ajtóban állva, dehogynem lehet, felelik ők, s áthívják Farkast. Farkas már készenlétben áll, ő fél ötkor kel, jön köhögve, krákogva, Farkas súlyosan beteg ember, a májával, tüdejével küszködik, egy időben hetenként depresszióba is esett, ki akarta magát vetni az ablakon, aztán szerzett valahonnan egy kölyökmacskát, azóta élet van benne. Egész nap a macskát hajkurássza, már hajnali ötkor *ciccel* és *marcizik*, a macskát Mártonnak hívják, randa, veres kandúr, önálló életet él, bejárja a pincét és padlást, de Farkasék kutyaként kezelik. Mikor a macska előkerül porhálósan és nedvedző sebekkel, megmosdatják, hallani a víz zubogását, a macska tiltakozását, Farkasné hangját, hogy az anyád úristenit, néha még Farkas kézfeje is csupa karmolás, nedvedzik az is.

Ez a macska, miközben Farkas az áfát magyarázza, besurran a lakásomba, erre mindnyájan utánacrednek, *Marci, Marci, cicc, cicc*, ordítoznak, kitöltik egészen a teret, majd úgy fél nyolc fele a végszó: lehet-e telefonálni. Persze, hogy lehet. De ez se jó, mert akkor meg öt forintot csempésznek az asztalomra, ám nincs mindig öt forintjuk, van úgy, hogy tízest hagynak nálam, sőt húszast, akkor viszont nekem kell apróra vadásznom, hogy én csöngessek rájuk fél óra múlva, tessék, a visszajáró. A visszajárót nem akarják átvenni, aztán mégis átveszik, de másnap hajnalban megint csöngetnek, hoztunk egy kis kóstolót, maga olyan *rendes*, szegény édesanyja, [illegible] a konyhámba,

VISSZHA

Szombathy Bálint Ex Libriséhez

Tisztelt Szerkesztőség!

Negyvennegyedik számuk Ex Libris rovatában megjelentekre szeretnék pár sorban reagálni.

Szombathy Bálint csupa izgalmas könyv kapcsán mondja el szimpatikus gondolatait. Octavio Paz „Duchamp" könyve kapcsán azonban tévedett, amikor azt írta, hogy a Nagyvilág 1980-as években közzétett Paz—Duchamp-értelmezés előtt nem jelent meg „valamirevaló" írás e meghatározó egyéniségről nyomtatásban Magyarországon. Nyilván nem olvasta *1970(!)-ben Mezei Ottó Duchamp-könyvét*, mely a *„Művészet kiskönyvtára"* sorozatban, a Corvina kiadásában jelent meg. Akihez eljutott, nagy hatását tapasztalhatta e kis könyvnek... (Ennek kapcsán külön lehetne dicsérni az azóta rég megboldogult sorozatnak szerkesztőit, akik folyamatosan „becsempészték" a század nagy avantgárd alakjait bemutató csemegéket. [Klee, Chirico, Chagall — de BÁLINT is!...] 16—20 Ft-ért műelemzés, pályakép és 30-40 reprodukció alapozhatta meg az illető alkotó iránti érdeklődését azoknak, akik itt vidéken, más csatornán keresztül nem nagyon deríthették fel századunk művészeti előéletét.)

Visszatérve Duchampra, Mezei Ottóra, azt hiszem, nyugodtan állapíthatjuk meg, hogy ez a könyv egy külön gyöngyszeme volt a sorozatnak. Ahogy a „Nagy Üveg"-ről, a „Hady made"-ről írt, annál érdekfeszítőbben, izgalmasabban XX. századi műalkotásról azóta sem szóltak! Tisztelet ezért (is) Mezei Ottónak!

...Mindez persze nem csökkenti Octavio Paz érdemeit és Szombathy Bálint jegyzeteinek színvonalát, aki azt hiszem, hozzám hasonló lelkesedéssel írt olvasmányélményeiről, és akit már más formákon keresztül (Magyar *Műhely*) megtanultunk tisztelni.

Tisztelettel a mostani negyvenesek nevében is:

Raspeyer József
kiállításrendező

Pápa Városért Érdemére

42,5 mm átmérőjű, 3 mm vastagságú szalagon vert ezüstérem két oldalon feliratozva és domi

Egyik oldalán:
PÁPA VÁROSÉRT ÉRDEMÉREM
Alapítva Pápán 1992. október 13-án,
valamint a város címere a melléklet szeri

Másik oldalán:
PÁPA VÁROSÉRT ÉRDEMÉREM
Alapítva Pápán 1992. október 13-án.
Jellegzetes pápai látkép, domborítva, mely
az érdeklődőknek postázni fogjuk.

Az érmet függesztő szalag 20 mm vastag, közvékony csíkkal. A tervezett éremhez díszdoboz
A tervezésben résztvevők jelentkezését várjuk a
megjelölésével.
A megvalósult érem tervezője bruttó 50 000 Ft
Előzetes jelentkezéseket 1992. december 10-éig
polgármester úrnak címezzék.
Polgármesteri hivatal, Pápa, Fő u. 2. 8500.

Beadási határidő: 1993. január 15.
Érdeklődni a részletekről a 89/13-744-es telefono
Az érem első átadásának időpontja: 1993. má

Meghalt munkatársunk, Kerekes Béla

Harminchárom éves korában váratlanul elhunyt Kerekes Béla, akit olvasóink elsősorban magas színvonalúan megírt interjúiról és glosszáiról ismerhetnek, valamint a lap kispályás focicsapatának oszlopos tagja volt. Néhány hete még közös tervekről beszélgettünk, szegedi focitornáról, de közbeszólt a végzetes betegség.

Rosszul emlékszik

„...Emlékszem — írja *Timár György* »Mélymagyar tacepao« című glosszájában *(ÉS, Páratlan oldal, okt. 9.)* — hogy a Nagy Szovjet Enciklopédiában József Attila évtizedekig mint »szociálfasiszta« szerepelt."

Ha T. Gy. így emlékszik, akkor rosszul emlékszik.

Való igaz, hogy a moszkvai magyar emigráció különféle be-

és kiadv
tőről. De
lopédia
A N
megjeler
említést
1949 és
látott ma
Attila" s
zött meg
verseiben
forradaln
tására írt
löletének
lista kiz
szemben,
gyarország
Ugyanenn
gyarország
ben az o
„kommuni
volt".
A Nagy
harmadik
elmondja
kommunist
1930-tól é
forradalmi
ságot tükr
Több kia
Enciklopéd

Mezei Ottó

MOLNÁR FARKAS

Gropius 1934-es budapesti látogatása
és levelezése Molnár Farkassal.

Ars Hungarica AK.K. Bp. 1975. 3. évf. 1. sz.
133-144. o.

M.D.K.

MEZER - család

a KORSEC /lengyelország/-i hercegi fayence-manufaktúrában, majd a ZAMOVSKI-gráfok TOMASZOW-i telepén a 18. szd. végén dolgoznak, utóbb a KIELCE melletti PROSZOWICZE-ben fazekasgyárat alapítanak. / A lengyel kutatók magyarnak tartják őket. /

AICH HUBERTNÉ, a magyar hobán fazekasművesség. H. n., é. n. 37.o.

Mérer Ferenc

MOK

A baranovkai (Vogyorod kormányzóság) porcelángyárat alapította 1804-ben.
A baranovkai gyárban készült az a cukortartó és tejszínes kanna, amelyeket az Iparművészeti Múzeumban őriznek.
Lengyel kutatók disszertáció Mérer Ferenc és Mihály szerepét két lengyelországi (Korzec, Tomanovo) porcelángyár létesítésében.

K. Tasnadi-Marik: Russkij farfor v muzee prikladnovo iskusstva.
Acta Historiae artium. II. köt. 1955. 81—98. old.
eml. l. 95—97. old.

Mézes János

L.E.: Transzformátorállomás vezénylőépülete /képpel/
Építészek: Léstyán Ernő, Mézes János.

Magyar Építőművészet, 1970.1.sz.
23-25.l.

MÉZES JÁNOS

ÉPITÉSZ (ERŐTERV) LÉSTYÁN ERNŐVEL KÖZÖSEN TERVEZTE AZ ALÁBBI ÉPÜLETET.

3 RAJZ, REPR.
4 FOTO, -"-

L.E. TRANSZFORMÁTORÁLLOMÁS VEZÉNYLŐÉPÜLETE.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970/1. 23-25. LAP.

Mézes László. Festőművész és grafikus

A művészeti hetek alkalmával mutalkozik be Pápán, a Jókai könyvtárban, a győri műhely a legszebb grafikáival. — Mézes László szürrealisztikus látomásait látjuk a kiállításon. (említve).

Heitler László: A Győri Grafikai Műhely pápai kiállításáról.

Napló (Veszprém), 1984. jún. 6.

Mézer Mihály - 2. MDK

Lengyel kutatók tintáitól Mézer Ferenc és Mihály nerepét két lengyelornági (korzec, Tomanov) porcelángyár létezitésében.

K. Tasnadi - Marik: Russzkij farfor v muzee prikladnovo iszkusztvo.
Acta historiae artium. II. kot. 1955. 81-98. old.
eml. L. 97. old.

Mezey András, építés

L. Farkasdy Z

– követségi kérek

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

6

83/3

Mezey Antal
mükestés
Szentes
l.
Betnár
126. l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

FÉNYKÉP, RAJZ

MDK

Mezey Árpád

Pán I: Az Európai Iskola. Index, 21-24. 1947.

Mezei Artur, festő

MDL.

Burghardt Rezső - Glatz Oszkár - Bisi Föglein István -
Benedek Jenő - Györffy István - Kontury Béla -
Szemerey Zoltán - Mihalovits Miklós - Bazilides Barna -
Miha Nándor - Fáy Győző - Mezei Artur - Papp Domonkos

Dersi Tamás: A művészi szabadság jegyében nyílt meg a természetelvű festők bemutatója.

Esti Hirlap, II. évf. 35.sz., 1957. febr.12.kedd
2. oldal

MDK

Mezey Artur festő

Ijjas A: Őszi Tárlat. Nemz. Ujs. 1942. okt. 11.
15 l.

ifj. Mezey Artur, festő, 19o7, Gyöngyös MDK

~~Kéxxxxxxxx~~

IV.Római Coll.Hung. Olaszországi ösztöndijasok.
Orsz. Ösztöndijtanács jel. 1933/34.

29 l.

MDK

Mezey Artur

Nikotex II. díját kapta

Kiállitások. Független Kritika, 1935. márc. 1.
5 l.

Mercy Artur

Nikotex II. dijét kapta

MDK

ifj. Mezey Artur

xdxxx

MDK

Mezey Artur

Gy.P.F: Ujból munkában a M.Betlehemesek Rendje.
Nemz. Ujs. 1943. ápr. 4. lo l.

Mezey Artur MDK

sz. 1907

Résztvett az 195o.évi Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson/a régebbi novecsentisták között emlitve/

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.67.l.

MDK

Mezey Artur

/d.m./: Téli tárlat. Magyarország 1939. jan. 29.

MDK

Mezey Artur

F.J.: Téli tárlat a Mücsarnokban. Pesti Hirlap 1939. jan. 31.

Mezey Artur

Magyar Nemzet 1988. VI. 10.

Mezey Artur

festőmüvész

Budai Szépmüvészeti Társulat kiállitása - Budai Klubban- képével szerepel. Nagyobbszerű vallásos képe, az Ansyali üdvözlet, komoly, leszűrődött értéket jelent.

Pesti Hirlap
1935.II.17.

Mezey Artur

festőművész

Budai Szépmüvészeti Társulat kiállitása - Budai Klubban - képével szerepel. Klamáciáló festmények. -

Nemzeti Ujság
1935.11.19.

Mezey Arthur

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat kiállítása - Budai Klubban - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.11.18.

Mezey Sztúr

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat téli tárlatán
a Nikotex rt. által kitűzött II. díjat
nyerte

Magyarság
1935.III.13.

Mezey

Szerepel a magyar biedermeier kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Lyság 1937 IX T. 12

Mezey Artur

Glatz tanítványa

Kezepel a Kép. Főiskola kiállításán

a Műszaknokban

Nemzeti Újság 1937 III. 20.

Mezey Artur

Alkotása az Emericana betlehemes kiáll.-én.

N.U.942.XII.19.

Mezei Arthur

Betlehemje az Emericana kiáll.-án.

N.U.942.XI.8.

Cheney Arthur

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

BK 1932 XII 18

Mezey Artur

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

PH 1932. XII. 20

Mezey Artur

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Önarckép

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Mercy Artur

az Uj Szalon (Kosuth L. u. 12)-ban rendezett aktkiállításra elsőnek említik. Aranymárkás bronzérmet nyert.

P. H. 934. XII. 11
B. H. 934. XI. 25

Merei

Ünnevel nerepel a Mücsar-
nok jubileumi kiállításán

Uj M. 936 V. 3.

Mezey Artur

Az Szépekkel nezegel a
Műcsarnok téli Tárlatán

Nemzeti Cipőg 1938 II. 6

Mezey Artur

(: Esztergom :)

Magy. Neurol 13. VII. 16. sz.

Mezey Artur festő

Pályázott a Ferenc József-díjra.

ujság, 936. XII. 13.

d. — 16.45: Pon-
— 17; A huszon-
30: Toll Árpád
Munkásfélóra.
l. — 19.45
nyi László
20.45: Hi-
lentés. —
zenekar.
jazz-zene-

della Sera főszerkesztője, *Guglielmi* és *Coniglia* szerkesztők, a római ujságirószövetség kiküldöttei, *Goga* Oktavián volt román kultuszminiszter, *Esterházy* László herceg, *Purgly* Emil, *Rassay* Károly, *Bródy* Ernő, *Semsey* László gróf, *Almássy* és *Dessewffy* grófi családok, *Károlyi* Viktor gróf, *Urbán* Gáspár és Péter bárók, *Fleissig* Sándor nézték végig legtöbben családostul *Az ember tragédiája* keddi előadását. Szerdára utaznak Szegedre *József Ferenc* dr. királyi herceg, *Szapáry* grófék s még sokan mások. Szegeden egész hélen át minden szálló és minden étterem szinültig megtelt vendégekkel.

* —

AZ AGÁRDI FÜRDŐEGYESÜLET augusztus 19-én nagyszabásu *Velencei estet* rendez lampionos csónakfelvonulással és tüzijátékkal. Utána *Szüggyi* Kálmánnak, az Operaház tagjának, a fürdőegyesület háznagyának rendezésében és közremüködésével hangverseny és müsoros est lesz.

Uj Szalon

A Szent István-nap tarka látványosságai közül a magyar képzőművészet reprezentáns felvonulása az idén is hiányzik, mintha a Csarnoknak vagy a Szalonnak derogálna, hogy kapuit azon a napon nyissa ki, mikor a magyar vidék lakossága százezres tömegben keresi fel a fővárost. Jobb hiján igy elismerés illeti az Uj Szalont, mikor Szent István kiállitását megrendezte abból az anyagból, amely a rendelkezésére állt. Ez az anyag nem tul jelentékeny, de nem is felháborítóan rossz. Az átlagos és nagyobb részt csak kommerciális jelentőséggel biró képek közül alig emelkedik ki pár név. Kern Andor stafétája ragadja meg talán legjobban az embert, ahogy a finom szinkompozició a hatalmas iramot visszatükrözteti. Mezey Artur egész akvarell-kollekcióval szerepel, amelyekben a biztos látás a kifejező eszközök

pompás erej
Dezsőné
meket v
lepő ha
gesztive
a belső
Balázs
tán,
dokol
Glock
hangul
Ervin,
Lajos s
halla N
molyere
emelked
Török
Mitlai
ciója e
Kató Ká

Ujság 934 VI/13

Mezey Artur

N.U. 934. VIII. 15
Ujság - 934. VIII. 15

l egyesül. Szabóky Navratil
két olajfestménye erős hangulati ele-
sszhangoz és szinkompoziciójában meg-
tást ér el. Ez a két kép szinte szug-
n tereli magára a néző figyelmét, ahogy
élményt a külvilágban viszatükrözteti.
y Rezső, Martinidesz László, Büky Zol-
ongó György s a teljesen Benczur-nyom-
on járó Benczur Ida, Farkasházy Miklós,
Tivadar, Hellebranth Elena, a nagyon
atos két képpel szereplő Körmendy Frim
Matkovics Béla női portréja, Márton
trandképe, Molnár Piri krétarajzai, Pir-
ndor belső vidámsága, Viski János ko-
iü ökrei, Wetzel György jó készültsége
ik ki az átlagból A plasztikai részben
László néhány zseniális kis szobra és
P. László szép és egyszerü kompozi-
gésziti ki a kiállitás anyagát, amelyet
lmán izlésesen rendezett.

112

MEGHÍVÓ

Mezey Artur

Aranymárkás bronzérmet kapott.

N.U.934.XII.15.

MDK

Mezey Artur, festöm.

igen figyelemreméltóak a modernebb irányba terelödött művészek munkái. Friss ebb levegöt árasztanak a tárlat maradi világába.

Karakterben jól megragadott arcképeivel szerepel.

B.P.L.: Megnyilt a Téli Tárlat a Mücsarnokban.
Nemzeti Ujság. 1938.febr.6. 12.1.

MDK

Mezey Artur

Ybl E.: A Mücsarnok téli kiállitása. B. H. 1935. nov. 17. lo.l.

Mezey Artur, MDK

Szebbnél szebb munkák művészi formanyelven hirdették / Betlehem keresztény jellegének kidomborítását.

M.A. művei érdemelnek külön említést.

Megnyitották a Magyar Betlehemesek művészi kiállítását a Vigadóban.
Magyar Nemzet. 1942.dec. 13. 4.old.

MDK

Mezei Artur, festőm.

dicsérő elismerésében részesült.
1963.évi pályázat. Bp.szfv.

Kopp Jenő: A Ferenc József-díj és a Nemzeti Szalon festményei.
Katolikus Szemle. 1937.jan. 51,52.l.

IDK

Mezey Artur,festöm. MDK

Örömmel látjuk fiatal festőink előretörését.

aPécsrtrében.

Mezey Artur,festöm. stilizált arcképtanulmánya érdemel említést.

Pipics Zoltán:Téli Tárlat.
Művészet.- Uj Magyarság. 1939.jan.29.

MDK

Mezey Arthúr

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 28.lap

MDK

Mezey Artur

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

MDK

Mezey Arthur,

a zsüri érdemesnek tartotta beküldött müvét dicséröen kiemelni.

Jegcs Ernö festömüvész nyerte meg a fövárosi dijat. - Pesti Napló. 1936.dec. 16. 17.1.

MDK

Lacey Arthur.

a múlt érdemeinek tartotta beküldött művét
dicsérően kiemelni.

Tegye Hírlő fentemlítésen nyerte meg a fővárosi di-
ját. - Petőfi Népe. 1936. dec. 16. 17.J.

Fénykép

Magyar Foto: GK 1025/31 Hegedűsné

Mezey Artur: M. T. éltanuló és kisöccse

Olaj

1951. X. 25.

Neg. van

Mezey Artur, MDK

müve nivósa képviseli müvészetét.

Rónay Kázmér: A Székely v. Képt. 1937/38. évi uj szerzeményei.

Kózes Krónika. 1939. 24. sz.

Mercy Artur

Pénzdíjat Zapott (II. di)) a
Budai Szepmův. Társulat téli
tárcalán

Uj Magy 935 III) 15

Mérey Arthur.

A Magyar-Szovjet Barátság Képzőművészeti Kiállításán szerepelt az a műve, mely a Magyar-Szovjet Társaság (festmények) pályázatának III. díját kapta.

Új Világ, 1952. márc. 20.

Mezey Artur

Kiállít

P. H. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

Ezekről megjelent kritikák, méltatáso

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott . . . . .

. . . . . .

Szerepelt-e külföldi kiállitáson, mely

. . . . . .

. . . . . .

Vol-e 1954 után külföldi tanulmányuton

. . . . . .

. . . . . .

Mezey Artur

festő

lakik Bpest IX. Sob-
jeski János út. 28. sz

1937. januárjában
Gerevich Tibor dr ajánlotta Lepold Antalnak
általam az esztergom-
belvárosi templom
2 új mennyezet képének
festésére. Az egyik
kép szent Lőrincet a má-
sik szt Miklóst volt ábrá-
zolandó

Szentmiklós

Mezey Artur

festő

laid

3

Szépművészet

1941. 68. l.

Mezey Artur

Olvasó nő c. nincs repr.

Film Szinház Irodalom

1939. II cit. 5. sz.
61 l.

Mezey Artur

festő

Műcs. kiáll. 1933-tól

Pipics 117. l.

Mezei Artur

l.

Szépművészet

1941. 326 l.

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Mezey Artur

festő

l.

Szépművészet

1941. 258. l.

STÜHMER
STÜHMER
STÜ
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER

Mezey Artur

[illegible]

— **A Ferenc József jubileumi és a fővárosi rézkarcpályázat eredménye.** Schuler Dezső alpolgármester elnöklésével szerdán délben összeült a főváros művészeti biráló bizottsága. A bizottság a Ferenc József jubileumi alapitvány háromezer pengős diját egyhanguan *Medveczky Jenő* festőművésznek itélte „Pieta" cimü művéért. A pályázók közül *Mezey Artur* festőművészt külön dicsérettel tüntették ki. Ezután a főváros rézkarcpályázatának eldöntésére került a sor. A biráló bizottság elnöke ezuttal is *Schuler Dezső* alpolgármester volt. A 600 pengős dijat *Komjáthy Gyula* dunai látképet ábrázoló rézkarcának itélték. A hat, egyenként 400 pengős második dijat *Istókovics Kálmán, Beron Gyula, Szőnyi István, Varga Nándor Lajos, Zádor István* és *Udvari Pál*, a tiz, egyenként 300 pengős harmadik dijat pedig *Bartha László, Élesdy István, Deli Antal, Gallé Tibor, Jeges Ernő, Kmetty János, Patkó Károly, Weil Erzsébet, Ferenczi Valér* és *Mátrai Vilmos* kapta.

Pesti Hirlap

1938 dec. 22

LA

Budapest, 19 38 IV.21.

a Budapest

G GUSZTÁV

-KEDÉSÉBŐL

RENCIEK-TERE 2.

7 Pengő

	Pengő	fill.	Pengő	fill.
zik 27-30.51-54.sz.				
2.8.10.13-16.				
1-11.sz. 12.sz.				

ouvert

en, 7. nagy, 8. nagy 105-108 kép

Cserekedő

nagy teljesen, ~~205~~, ~~206~~, ~~207~~, ~~208~~, ~~209~~

~~210~~, ~~211~~, ~~212~~

17 a nagy

, 247-248. 21 ind. nagy teljesen

9887 BARCZA NYOMDA

Drezey Artur

1927/28 - 1932/33

Ferképzomfoiskòvk

113.l.

Mezey Artúr

festő

lásd

Lóránth László:

Paletta. [Bp 1944]

134 — 136. l. Önarc-

képpel -

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Angyali üdvözlet c.

képe repr.

Mezei Artur

nehézipari munkás

festő

klasszikus hagyomá-
nyokat ódező képe
feltűnt a nehézipari
dolgozók képzőmű-
vészeti kiállításán
(Bpest Vármegye-
háza

Gesztelyi Zoltán

Ecset és kalapács.

Jövendő 1947

máj. 7.

Óhegy h. n. III 83, 84.

Mezey Arthur

pesti Műcsarnok

1932/33. téli kiáll.

333, 34/

Mezey Arthur

festő Miskarnok

1933. szept. Fiatal művészek

Kiáll. 21, 135

Mezey Artúr

l.

Szépmüvészet
1942.284.l
képpel

k.

EUROPA.

Film, könyv és lapterjesztő vállalat.

BUDAPEST;

V Rothermere,u. 12 III.2.

Mezey Artur, ifj.

festő

László

Orsz. Ösztöndíjtanács

1933-34. évi pályázata

29. l.

. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

4/907. szám.

BUDAPEST
937 JUL 30 15
N 5 N

Műemlékek Orsz. Bizottsága tek.
Elnökségének

Budapest

vatalból

Merey Arthur

festő

X. Héderváry u. 41/a

MKSz 1947

Mezey Artur

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 367. l.

á 35-P,

összesen 140-P,

ven pengő, mely

ipen 80- azaz

elvettem

maradt 60-

Tisztelettel

36 IX/12

Matyasovszki András

osztalos

Kerfcheirvár

A. Sz. B 1317.

Illery Artur.
Glatz Oszkár tanítványa.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Újvidék, 1928. Május 20.

Thesey Artúr.

Kiállít a Műcsarnok ő i
tárlatán.

Esti Kurir 1942. X. 14.

Mezey Artur

festő

Az Ug Szalonban
(Kossuth tagos n. 12)
A római iskola köve-
tője. Merész rövidülésben
pontos, világos előadásban
a forma kultura tisztele-
tével ábrázolta draperiát-
ba ágyazott női aktját.

Ybl Ervin: Kép- és szobor-
kiállítások.
Budapesti Hirlap
1934. nov. 25.

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

Mezei Artur

Szabad Művészet

1952. 4. n. 176. l.

Pekár Károly dr.

A magyar festészetről.
Külön kiadás a „Magyar nemzeti népről" c. munkából.

Bpest, 1908. 8. r, 68 l, képekkel
Füzve

I. 2. p. h.

-.80 P

Mezey Artur festö.

Katol.Szemle.1942.343-345.l.

Mezey Artur festö.

Katol.Szemle.1942.181-82.l.

Mezey Artur festö.

Katol.Szemle.1933.II.450-56.l.

Mezey Artur festö.

Uj Világ.1952. 12.sz.márc.20. 7.l.

MDK

Mezey Artur, festö

az Uj Szalon/Kossuth Lajos-u.12./ aktkiállitása is figyelmet érdemel. A római iskola követöje.

Ybl Ervin: Kép- és szoborkiállitások.
B.H. 1934 nov. 25. 2c.1.

MDK

Mezey Artur, festö-graf.

Glatz Oszkár tehetséges tanitványa.

(c.a.)

A Képzőmüv. Főisk. növ. kiáll. -Mücs.
Ujság. 1928 máj.2o. 22.1.

MDK

Mezey Arthur

Fiatalok a Műcsarnokban. Művész-Élet 1933. 14-15.sz. 7.l.

MDK

Mezei Artur

Jáky A: Székelyföldi ösztöndijas festők kiáll. a Szépm.Muz.ban. Fiatalok, 1944. márc.hó. 5.l.

MDK

Mezey Arthur, festö

érdekes beállitásu akttal szerepel.

Kampis János: Őszi Tárlat a Műcsarnokban. Magyarság. 1942.okt.11. 15.1.

MDK

Ösztöndijat kaptak

Mezey Artur

Szépmüvészet 1941. 258.o.

M.D.K.

Mezei Artur festőművész

Krlezsa: „Glembay Ltd" c. drámájának diszletfalain szereplő festményeket készitette. A hiradás megjegyzi, hogy ez a munka azért volt érdekes a művész számára, mert az egyes korok leghiresebb festőinek egyéni stilusában kellett képeit megfestenie, ahogy az a rendező elképzelése szerint a gazdag Glembay család izlésének megfelelt.

Film rovat hiradása
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. márc. 7. II. évf. 10 sz. 34. l.

MDK

Mezey Artur,

művei említésreméltóak.

Müvs.-Az 1939.évi Téli Tárlat. -8 Órai Ujs. 1939.febr.1
4.1.

MDK

Mezey Artur festő

Molnár B: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

dása tárgyában.

A m. kir. Ludovika ak

A magyar müemlékvédel

Bp. 1960.

A magyar müvészettört
62 K, 212 L, B

Mezey Artur

N.U.933.IX.10.
P.H.933.IX.10.
M.933.IX.10.

Vasárnap, 1933 szeptember 10. N.U.

Fiatalok a Mücsarnokban

Fiatal magyar művészek kiállitását hirdeti a Képzőművészeti Társulat. A fiatalság azonban csak a cimben van meg. A Műcsarnok öt termében elhelyezett képanyag vajmi keveset árul el ebből a fiatalságból. Hiába keressük a merész elindulásokat, a tüzes nekilendülések erejét, a szinek és formák egyéni kivirágzását. Ezek a fiatalok nagyobbrészt nem is mindig legkiválóbb öregek igen szerény epigonjai. Legtöbbször pedig már nem is egészen fiatalok még életkorukat tekintve sem. Ezek közt a fiatalok közt bőven akad olyan, aki már a negyven év körül jár, akinek tehát már jóval tul kell lennie a keresés forrongó, érdekes évein. De talán még ezeknek a művei közt akadnak az érdekesebbek. Egyébként az egész kiállitás érdektelen, csupa sablon, csupa ismert modorosság mindenfelé. A fiatalság legfeljebb a csekély tudásban nyilvánul meg. Egyik-másik képnél riadtan kérdi a szemlélő: hol volt a zsüri?

Meglepő és ritka jelenség, hogy a kiállitás plasztikai része ezuttal sokkal magasabb szinvonalon áll a pikturálisnál. A kiállitó szobrászok közt igazán akadnak tehetséges fiatalok. Néhány igen erőteljes portré, néhány finom, lendületes akt, szép kis plasztika kárpótolnak a képanyag gyengeségeért.

Eseménynek tehát egyáltalában nem lehet nevezni a képzőművészeti szezon megnyitó kiállitását. Csak itt-ott akad egy-két vigasztaló momentum. Az első teremben *Mezey* Artur *Angyali üdvözlete* szeretetteljes neoprimitivitása, egyszerü vonalai és szinei hangulatos háttere, mind igen artisztikus képzeletről tanuskodnak, csak itt-ott a keménységnek kell megtompulnia. *Boldizsár* István finom tájimpressziói, *Udvary* Pál derüs népies szinei, *Kézdi-Kovács* Elemér stilizáló kedve üditőbb momentumok. A többi termekben *Péter* Mária világos előadása, *Kern* Andor közvetlensége és érdekes szinei, *Mihaltz* Pál tájképei, *Lady Winterberger* Magda hangulatos akvarelljei, *Sz. Lám* Ilona *Kelet* cimü karakteres tanulmánya, *K. Nagy* Sándor *Toborzó* cimü érdekes kompoziciója *Wirker* Ferenc eleven, nedves szinei, *Komjáthy* Gyula artisztikus rézkarcai állitanak meg. Igen szépek *Diósy* Antal és *Hende* Vince gyöngéd szinekben tartott vizfestményei, *Molnár* Géza, *Neogrády* László, *Kemény* László, *Csengery* Ibolya, *Lühnsdorf* Károly, *Meilinger* Dezső és *Vényi* László munkái emlitésre méltók.

A szobrászok közül *Csúcs* Ferenc, *Varga* Ferenc, *Baksa Sós* György, *Miküs* Sándor, *Buzy* Barnabás, vitéz *Szabados* Béla, *Antal* Károly, *Madarassy* Walter, ifju *Zölley* Gyula, gaádi *Kaiser* Lajos, boldogfalvi *Farkas* Sándor és *Taschekné Csulyok* Margit nevét emeljük ki. *(K.)*

64. sz. feladvány. *Cristoffanini* G.-től. (Ge-
ua.) A Tijdschrift v. d. N. S. B. versenyén
ső dijas (2f2F2—2G2g2—1H1K1g2—1B2h3—
G2h2—k2H3B—5V2—bb6—.) *Világos indul és*
2. lépésre matot ad! Megfejtési határidő
eptember 20. (A létra-versenyben 2 pontot
ámit.)

66. sz. játszma. *Aljechin dr.—Anderson.* (A
lágbajnok chicagói harminckettes vak-simul-
k világrekordjáról.) *1. e4, e5; 2. Hf3, Hc6;*
d4, ed; 4. Hd4, Fc5; 5. Fe3, Hd4; 6. Fd4, Fd4;
Vd4, Vg5. (Sohasem helyes, ha a világos ve-
rt korán játékba hozzák. A vezér nem tud
gyedül matot adni. Az ellenfelet pedig becsül-
ik annyira, hogy észreveszi a vezér rablási
:ándékait. Vc1†-ot *látja a vak is,* mint a mellé-
lt játszma mutatja.) *8. Hc3, c6.* (Lám a ve-
ér kiruccanása miatt, már a (gyenge c7 pont)
madása ellen kell védekezni. A vezért most
mpónyerések mellett zavarják egyik helyről
másikra.) *9. h4! Vh6.* (A sáncolás ellen.) *10.*
, Vf6; 11. e5, Ve6; 12. 0—0—0, Hh6; 13. Fh3,
; 14. g5, Hf5; 15. Vf4, g6; 16. He4! 0—0; 17.
d6, Va2?; 18. Ff5, gf; 19. h5! Fa6; 20. g6.
a1†; 21. Kd2, Vb2; 22. gh†, Kh8; 23. Bhg, c5.
d4† cseréről ábrándozik és nem látja az
lépéses matot, amit a világbajnok „vakon"
jelentett!) *24. Bg8†, Bg8; 25. Hf7†! Kg7; 26.*
h6†, Kf7; 27. Vf6†, Ke8; 28. hg, V† és matt!

6. sz. hadállás tanulmány. *Schlender* (Kiel)—
orgner (Hamburg) küzdelme a Niederelbi-
hen Schb. A.) főtornáján a következő ritka
ép végjátékot eredményezte: (V.: *Ke2, a6, b2,*
, e3, e5, g3 és h4 gy.; Bb8. — S.: Kf7; Bd7;
, b6, c5, e6, f5 g6 és h6 gy.). Következett: 1.
8. Kg7 (ha Ke7, ugy Bh8 s a király f3—f4—
-ön keresztül, ellenállás nélkül, behatolhat a
táborba.) 2. *Be8! Kf7: 3. Bb8!! g5* (Kg7-re.
Bb7, Bf7, 5. Kd3); 4. h5, Bc7 (g4-re az előbbi
mpónyerési manőver megismétlődnék.) *5.*
d3, Ba7†; 6. Kc2, Bc7; 7. Bb7, Be7; 8. Kb3,
f8; 9. Ka4, Ke8; 10. Kb5, Bd7; 11. Kc6, Bd3;
. Ba7, Be3; 13. Bh7 után *Morgner* feladta.
el; 14. a7, Ba1; 15. a8V†, majd Bh8† bástya-
veréssel!)

Sakhirek

Mezey Artur

~~Mücs. Kiál, tól~~

Pipics 56 cl.

Mezey Artur

arch. élet.

lásd

Pípics Szaf

186, 187. l.

Mercy Artur

Az I. Magyar képzőművészeti kiállításon a művész „Korács műhely" című képével szerepel.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 tetan.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

Mezey Artur

az alábbi pályázaton részt vett munkáját e cikk dicséri.

(f.j.) Az Emericana díjnyertes magyar Betlehemei. Pesti Hirlap 1941. junius 26.

ILMI NYOMI
M-KÖRÚT 6.

dó

u. 16. BUJ

A főurak elszörnyedtek, vonakodtak, de minthogy az öreg nem hagyott alkudni magával, megfizették a háromszáz aranyat.

— Hát uraim, — mondja az öreg — így fejem meg a három bakkecskét, ahogy az imént megfejtem kegyelmeteket. Ezt értette a király ő nagysága.

A három úr dörmögve ment tovább. Vajjon elmondták-e aztán a királynak, mi volt az értelme a három kérdésnek, azt már nem tudni.»

Nem bánta a király azt sem, ha éppen ő maradt alul az ilyen tréfás szójátékokban. Erről is van népi történet. Ez például:

«Volt egyszer egy nagyon okos leány; olyan okos volt, hogy híre eljutott még Mátyás királyhoz is. Ő felségének eszébe ötlött egyszer, hogy kipróbálja a leány okosságát. Felhívatta hát magához Budára és azt mondta neki:

— Édes leányom, van nekem a padláson százesztendős fonalam, fonj belőle nekem egy aranyfonalat.

— Felséges király-atyám, — mondta a leány — van az én édesapámnak százesztendős sövény-kertje; abból csináltasson nekem aranyorsót, akkor majd fonok aranyfonalat.

— No hát édes leányom, most mást mondok. Van nekem a padláson száz lyukas korsóm, foltozd be őket.

— Felséges király-atyám, — mondja a leány — előbb fordíttassa ki a korsókat, aztán majd vetek rájuk foltot, mert azt bölcsen tudja, hogy színről nem lehet foltozni.

— Ejnye, édes húgám, látom, hogy okos leány vagy; hát harmadszor azt mondom neked: hozz is, meg ne is; legyen is, meg ne is!

Az okos leány ismét feltalálta magát: hozott két szita között letakarva egy galambot.

— Íme itt van, király-atyám!

Mikor aztán a király nem tudta, hogy mi van a két szita közt és meg akarta nézni, hát a galamb tüstént elrepült: volt is, nem is.

Mátyásnak igen megtetszett az okos leány és gazdagon kiházasította őtet.»

Napszámra sorolhatnánk az ízesebbnél ízesebb történeteket, melyekben valóban mindig az igazság: a szegények joga győz. Mátyásnak csak egy-két igazságos tettet kellett a valóságban véghezvinnie, épp csak lelkületét kellett megmutatnia, hogy a hálás nép számlálatlanul ruházza az ő személyére a világ minden igazságos cselekedetét. Ráruházta álmait is: mindazt, amiben igazságot várt.

Nemcsak a magyar nép rakta rá mesebeli kincseit. Mátyás nagy hódító volt a politika és a háború eszközeivel, de legnagyobb hódítását a szívekben érte el. Sokat beszélünk ma a Dunamedence népeinek összefogásáról, sürgető egységéről. Nos ez az egység Mátyás személyében ma is eleven valóság. A legmagyarfalóbb külföldi tudósok is kénytelenek megállapítani, hogy Középeurópa egyetlen közös népi hőse a mi Mátyásunk. A politika minden félreértésén, ellentétén, sőt viszályán túl a szlovák paraszt mondáiban épp úgy a magyar Mátyás király testesíti meg az igazságot, a bölcseséget, a nép jogát a szabad és jókedvű életre, akár a szerb, a ruszin, a horvát vagy a vend népmesékben.

A szlovének egyik legszebb népi dala szerint Kralj Matjaz megígérte a népnek, hogy nem hal meg soha, hanem csak pihenni tért egy barlangba, csak aludni fog. De újra eljön majd, kihúzza kardját, talpra serkenti a vitéz cserna vojszkát, a fekete sereget s kivívja megint a boldogságot, a békét és az igazságot.

Ha van vonzó magyar birodalmi gondolat, azt leghatásosabban ez a legendabeli Mátyás király hirdeti.

A népnek vígaszt és reményt hirdet, az uraknak pedig azt, amivel kezdtük, hogy íme, érdemes a népet pártolni: ez a lélek halhatatlanságának, az üdvösségnek útja, itt e földön is.

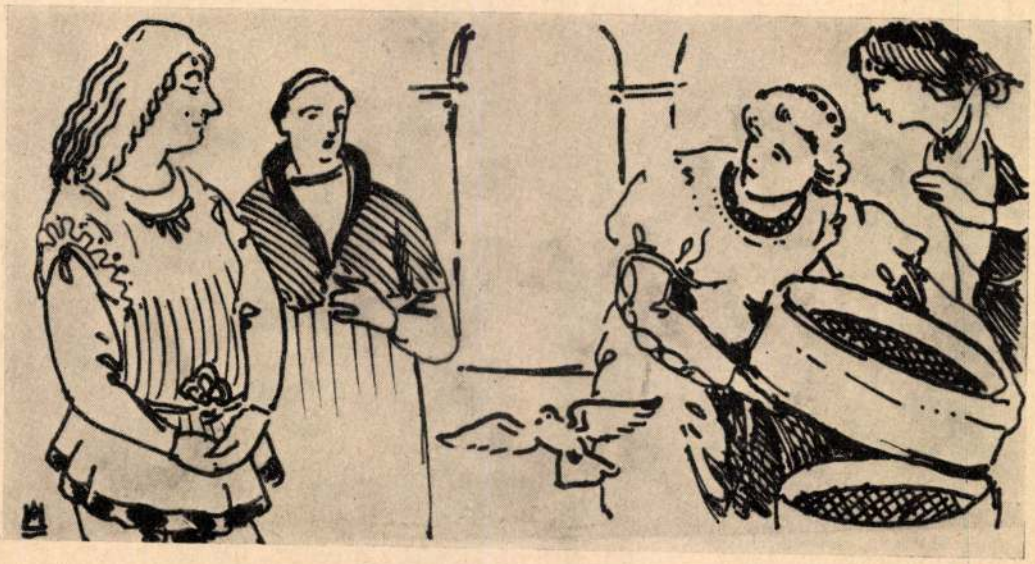

AZ ISMERETLEN «CSÁSZÁRVÁROS»

Írta RÓNAY MÁRIA

Egészen a világháború előtti időkig a gazdagság, a pazar bőség, a forgalmas élet képe társult a «császárváros» fogalmához. A «bécsi kongresszus» fénye hosszú évtizedeken át beragyogta a várost, és aki Bécsre gondolt, képzeletben maga előtt látta a Burgból kigördülő pompás hintókat, amelyek sétakocsizásra vitték az európai uralkodókat, a kivilágított Operaház páholyaiban Talleyrand, Metternich, Gentz, Humboldt, Lord Wellington udvarolt a gyönyörű hölgyeknek, a fínom bécsi palotákban egymást érték az estélyek és az idegenforgalomban meggazdagodott nép elégedetten bámulta a ragyogó felvonulásokat, az utcára kihulló fénypásztákat.

A külföldiek mellett a magyarok is szívesen jártak szórakozni a kedélyes császárvárosba, de — mint valamennyi turista — alig ismertek belőle többet, mint a Burgot, az Operát, a Stephanskirchét, a Ringet, a Grabent, a Kärtnerstrassét, a «schrammlis» kiskocsmáiról híres Grinzinget és a bohókás Prátert. Ezek jelentették nekik Bécset. Pedig sokkal érdekesebbek azok a városrészletek, ahová idegen ritkán téved. Az ódon utcácskák, ahol ötszáz esztendőt végigélt házak állnak még ma is, ahol a kapuszegleteken sarokkövek emlékeztetnek arra az időre, amikor vendéget hozó szekerek és hintók fordultak be az udvarokra. Az itt dudorodó macskaköveken kopogott valaha a táncoslábú Elssler Fanny cipőcskéje, amikor mint kezdő ballerina az Opera felé sietett. Még régebben ezekben a házakban lesték, a mollfüggönyös ablakok mögül a szőke fonatos, ábrándos kisasszonyok Mária Terézia daliás magyar testőreinek hetyke lépteit. Ezekben a leánderes, napsütéses udvarokban énekelték először «Herr Schubert» bűbájos dalait és a «Schöne Müllerin» dalfoszlányai még ma is ott remegnek a suvadt fácskák lombjai körül.

Alig néhány lépésnyire a Kärntnerstrassétől csendesen álmodik a mult. Sokszáz esztendős ódon házak állnak sorfalat a macskaköves, kanyargó, keskeny sikátorokban. Apró ablakok, mint nagyon öreg emberek fátyolos szemei, fáradtan pislognak. Innét nyílik a széles ívben kanyargó Schönlaterngasse, ez a csodálatosan fínom hangulatú utca, halovány rózsa-

Maria am Gestade

A Ballgasse

ruhák sorakoztak egymás mellé, csupa drága, mutatós, nagy ruha, szépek, igézők.

A szalon üvegszekrényében szerényebb ruhák sorakoztak. Pesti asszonyoknak valók, akik egyet, kettőt varratnak így ősszel.

— Nem akarsz valami kész ruhát megnézni? — kérdezte a varrónő. — Van egypár modellem. Most, hogy megkaptam az Önállósítási Alapot, berendezkedtem kész modelek eladására. Ez nagyot lendített rajtam. Tudod, az uram banktisztviselő, nagyon fiatal ember, nehezen élnénk, ha a szalon nem menne ilyen rendesen.

A vendég boldogan vetkezett, öltözött, próbált, oly családiasan, otthonosan, mint még varrónőnél soha. Játszott a két asszony. Babaruhát játszott. Öltöztek és öltöztették egymást. Gyönyörködtek magukban és egymásban. Rettegtek, hogy idegen talál jönni s megzavarja őket.

— Most nincs nagy forgalmam, már iparkodtam úgy beosztani a hölgyeket, hogy ezekben a kéthetekben főképpen Elzára maradjon minden idő. A jövő héten aztán sorrakerülnek a többiek. Hanem ez a fekete ruha, ez nagyszerűen áll ám neked, nem akarod megtartani? Olcsón, akarod?

A vendég nem is találta olyan olcsónak, de nem tudott ellenállni és elhatározta, hogy ebben a ruhában megy ma este az Operába. Szép és kicsit feltűnő ruha volt, matyó ruha, földig érő plisszirozott szoknyája szétborult a cipő körül, szűk válla, bő ujja fémes hímzéssel ékes.

— Majdnem elfelejtettem a lányom ruháját! — kiáltott fel a vendég. — Nézd csak, én varrtam kézzel, de az alját meg a derekát le kéne gépelni, megvarratnád?

Nevetve nézegették a kis rózsaszín barchet-ruhát.

— Olyan, mint a hálókabátod volt az intézetben, — nevetett a varrónő. — Most is emlékszem, nagyon tetszett nekem.

— Én is arra gondoltam, mikor az anyagot vettem.

Míg az egyik varrólány elvitte a géphez a babaruhát, s vártak, egyszercsak letelt az idő és megérkezett Békési Elza.

— Már félhárom? — csodálkozott a varrónő, amint a fekete démon belépett.

— Vettem még valamit, még nem hozták fel? — szólt a belépő asszony és kutatva nézte őket.

Ez más találkozás volt, mint Cicával. Megismerték egymást, de nem búgott fel bennük a szeretet és az édes gyermeki emlék húrja. Békési Elza bejáró volt az intézetben, nem bentlakó, mint ők.

— Tudjátok, kivel találkoztam az előbb? — kérdezte az újonnan érkezett asszony. — Józsa Erzsivel. Megszólított az utcán és alig tudtam tőle szabadulni. Jött utánam és mindent elmondott magáról öt perc alatt. Négy gyereke van.

— Igen, négy gyönyörű lánya — fordult a varrónő a másik vendégéhez. — Mult vasárnap ott voltunk náluk az urammal délelőtt. Bizony, elég sok dolga van szegénykének. Tizenkettőkor elkezdte etetni az első babát, aztán a másikat, majdnem kettő volt, mire eljöttünk tőlük és ők asztalhoz ülhettek a gyerekek felől. De nagyon szépen élnek.

— Neked nincs gyereked? — kérdezte a pesti asszony a naizzaitól.

— Nekem? Hát nekem nincs arra időm. Négy gyerek, úristen! Négy lány! Mit csinál velük?

— Stefinek is van három, — szólt a varrónő. — És Annának, Nagy Annának két fia van meg egy lánya.

— Lassan ki tudnánk mi is állítani egy osztályt, — nevetett a két asszony s a harmadik az órájára nézett.

— Hát dolgozunk? — kérdezte és kigombolta a kabátját, vetkezni kezdett.

A kis varrólány hozta a rózsaszín babaruhát.

— Elviszed vagy hazaküldjem majd, mikor a matyó ruhát viszik? — kérdezte a varrónő.

— Viszem, persze, hogy viszem. De nekem most nincs annyi pénzem, hogy egyszerre kifizessem ezt a drága ruhát.

— Majd elhozod, amikor akarod.

De gyorsan, gyorsan kellett most búcsúzni, mert a varrólányok egymásután hordták a rózsás függöny mögé Békési Elza toalettjeit.

Mikor este felvette a matyóruhát és megnézte magát a tükörben, be kellett hívnia az urát, annyira nem tudott betelni a szépségével. Nevetve, boldogan kapta az ölébe a kislányát, a rózsaszín barchet ruhában, úgy állt az ura elé, lám, mind a ketten új ruhában pompáznak.

És az Operában alig tudott feloldódni a zenében, az egész napja úgy át volt itatva ruhával, széppel, puhával, mikor kimentek a zsúfolt csarnokba, végigmentek a tükrös folyosón, mintha egy ruhásszekrény tartalma elevenedett volna meg és kavargott volna előtte. Nem látott nőt és férfit, csak férfi- és nőiruhát. Egyszer csak furcsa szorongást érzett a szívében, még nem tudta, mi ez, aztán rájött, hogy részben megdöbbenés, részben bosszúság és csalódás. Szembejött vele egy nő, pontosan az ő ruhájában, de hajszálra ugyanabban. Bezerédi Cica hazudott, mikor azt mondta, ilyen ruhája másnak nincs. Van. Ki lehet ez a nő?

És akkor hangosan felkacagott, belekarolt az urába, sarkonfordult és úgy nevetett, hogy a tolongó tömeg csodálkozva nézett rá.

A matyóruhás nő, aki szembejött vele, ő maga volt a tükörben.

Odaborultak a díványra s nézték egymást, a kisfiút, és úgy megfeledkeztek mindenről, úgy szerettek volna tudni egymásról mindent, egyszer csak a varrónő felkiáltott: neki rohanni kell vissza a szalonba, a hölgyek várnak.

— Én is ruhát akarok csináltatni. Kell valami, itt az ősz — nevetett az asszony. — De csak gyerünk vissza, gyerünk.

— Maradj itt. Itt maradsz a fiammal? Majd küldök be divatlapokat, nézegesd, míg szabadulok, akkor bejövök újra.

Egy óra mulva jött csak vissza, mentegetőzve.

— Semmi baj, — felelt a vendég nevetve, közben megebédeltettem a fiadat. Utolsó szemig megette a sárgarépafőzeléket. Bár az én lányom enne ilyen ügyesen és ilyen sokat!

— Most gyerünk gyorsan a szalonba, míg vissza nem jön Békési Elza.

— Békési Elza? Ő? Az a fekete béka a negyedik padból?

— Igen, igen, már két éve nálam varratja a ruhatömegét. Legnagyobb rendelőm. Nagy nő lett belőle. Az ura Nizzában él, fogalmam sincs, micsoda, de nagy társadalmi életet élnek, állítólag. Ahhoz kell a sok ruha. Minden szezonban, minden negyedévben legalább negyven...

— Negyven ruha! — kiáltott fel a vendég és már nem is irígyen, ennyi ruhát már nem is lehet irígyelni. — Olyan gazdagok?

— Tudod, az apja fakereskedő, ő fizeti a számláit, jókora számlákat az én szerencsémre. Ez az apanázs. Őszintén szólva én azt hiszem... — és elhallgatott.

— Eladja odakint a ruhákat? — találta ki a vendég.

— Nézd, nem tudom. Nincs semmi bizonyítékom, csak amit sejtek és amit úgy hallottam. De máskép nem lehet. Minden negyedévben pontosan megérkezik, akkor két hétig csak neki dolgozunk. Minden reggel kilenckor itt van, délig próbálunk, akkor elmegy részben ebédelni, részben anyagokat válogatni. Mert nem engedi, hogy én vegyem meg az anyagokat. Az utolsó gombig mindent ő vásárol be és ő alkussza le az árakat, ameddig tudja. Úgy gondolja, így olcsóbb, bár én is megadnám neki a szalonnak járó kedvezményt. No mindegy. Félháromkor újra itt van és próbálunk ötig, hatig. Úgy végzi ezt a munkát, olyan komolyan, mint egy hivatalt.

Átmentek a szalonba. Mikor a varrodán áthaladtak, a varrónő megmutatta a kiteregetett anyagokat, ruhákat. Öt varrógép alatt csúszott a Békési Elza ruhája, a szabász-asztalon az ő kabátjai, kosztümjei voltak kiterítve, a tanulólányok az ő selymeit fércelték. A rúdon kész

A RUHA

Mezey Arthur rajzaival

Írta MÓRICZ VIRÁG

A nagy kádban, csillogó vízben sikítva kacagott a kisbaba, amint az anyja csobbantva táncoltatta, úsztatta ide-oda. Szemecskéjébe csapott a víz, lélegzet után kapott, a szája négyszögletesre görbült, hozzákészült a síráshoz, de máris megvigasztalódott a szép nagy szivacstól s nevetve utána kapott. Most gyorsan, gyorsan behabozta az anyja a fehér szappannal, még egy loccsanás és máris kint ül a babuka a nagy fehér törülközőben a fonott széken.

— Tetetete... babababa... hababa — csacsogott a kislány s az anyja nevetve mizserált körülötte, kenegette, törülgette, szárítgatta, öltöztette.

— Ó de jó az almácska, kekszecseke, de fínom, kié ez? kié ez?

S a baba mint a kismadár tátogat és nagy falatokban nyeli az édes keksz- meg almapépet.

— Most felpróbáljuk az újruhát cicuci, amit anyuka varrt a babukának, mert anyuka siet a varrónőhöz és a varrónő össze fogja gépelni jó erősen, mert anyuka már únja kézzel varrogatni ezt az óriás nagy rózsaszín ruhát... nocsak lányom, ne sírj rózsám, mindjárt, mindjárt...

Mennyit lehet csacsogni egy kisbabával! Szegényke türelmetlenül kapálózik ugyan a nyúzás ellen, de hisz lent is van már róla az összeférceit ruha, s bujjbe, bujjbe parányi szvetteredbe, húzd fel, húzd fel icipici nadrágodat, úgy, úgy, kész a baba, szép a baba, kimegy az erkélyre, jól ki van párnázva matracokkal, pokrócokkal, itt játszik, itt alszik a baba, míg anyuka hazajön a varrónőtől...

Futva kanyarog lefelé a lépcsőn s beért egy sok fátyolba, prémbe, bársonyba csomagolt kicsi nőcskét, ahá, ez a kis varrónő a hetedik emeletről.

— Jóreggelt Gizike, hova siet? — köszöntötte az asszony, túl szívélyesen, hisz tavasz óta nem varratott vele semmit, de nem is lehet ezzel a lánnyal, ennek naptára van és két hónapra előre le van foglalva minden órája, nem lehet kivárni, míg elkészül valamivel.

— Találkoztam a nagyságos asszony egyik régi osztálytársával, tetszik még rá emlékezni? Bezerédi Lenkére?

— Bezerédi Cica? — kiáltott fel meghatottan az asszony, — Ó, Bezerédi Cica legkedvesebb barátnőm volt tizennégy éves koromig, azóta nem láttam. Hol találkozott vele?

— Az elöljáróságon, sorba kellett állni az iparigazolvány-ügy miatt. Akkor beszélgettünk. Az Önállósítási Alapból kapott, megnagyobbította a szalonját, most nagyon jól megy neki, azt mondja, rengeteget dolgoznak.

Az asszony megkérdezte a régi barátnő címét, alig volt ideje már köszönni Gizikének, szaladt az autóbusz után, ami egyenesen odaviszi, nem a régi varrónőhöz, de ha már felbukkant, hát a régi barátnőhöz.

Az autóbusz délelőtt csak vásárolni induló, papírzacskókkal felszerelt asszonyokat szállít Budáról Pestre. Akik kettesével mennek, ruháról, alakításról, újról beszélnek. A kalauz lovagiasan hajlong a szépasszonyok között.

«Kaszásné Bezerédi Lenke» — olvasta a kapuban az aranyozott táblát. — «Női-ruha szalonja. Második emelet 2.»

Felszaladt a kanyargó, sötét régi ház lépcsőjén, benyitott az ajtón, végigment a homályos előszobán, be az üvegajtón. Asztalok, asszonyok, fotelek, szövetek. Magas szőke nő fordult felé.

— A nagyságos asszonyt keresem — mondta, de már megismerte Cicát s az is őt. Tíz vagy tizenöt év? Nem változott a két nő egymás szemében, mind a ketten tizennégy éves iskoláslányt láttak egymásban. Pár lépés gyorsan, összeölelkeztek.

— Te, te... de jó, hogy itt vagy... gyere, gyere — a varrónő körülnézett, pár szót szólt az egyik lánynak mentegetőzve intett az asszonyok felé, akik sértődötten türték, hogy ott hagyja őket. De most nem számított üzleti érdek, most olyan érzéshullám borította el, nem bírt szabadulni a könnyektől, melyek egyre áradtak a szeme felé, nem bírta elereszteni a régi kedves gyerektárs kezét és húzta, vonta maga után zsúfolt varrodán, szűk szabász-szobán, keskeny folyosón át a maga lakása, a maga fészke felé, mely csupa szőnyeg, csupa függöny és lágyság volt, mint az a kedves puha gyermek, aki ő maga volt, bizony elég régen.

A dívány és a szekrény között, a szögletben parányi szőke fej nézett feléjük.

— Bucika éppen trónol — nevetett könnyesen a varrónő és felkapta a fehér trónusról a kisfiát, megtörülgette, s megigazította a ruháját, úgy tartotta könnyes szeme elé.

— Neked is van? Nekem is van. De az enyém csak lány.

végezniök, nehogy félreértsenek, elszalasszanak szavakat, hiszen, ha a legépelt szövegben az átolvasó szerkesztő szeme keresztülfut a tévesen leírt szó fölött és a bemondó mit sem sejtve mikrofonba olvassa, teljesen megváltoztathatja a szöveg értelmét: percek alatt megszólalnak a telefonok, a közönség azonnal érdeklődik és kritizál.

A híreket nemcsak idehaza, hanem határokon túl is hallgatják, és nemcsak magyarok, hanem a világ minden rádióállomásán szerződtetett magyarul tudó gyorsírók jegyzik a híreket és jelentésük alapján alakítanak képet az illető országok külpolitikai tényezői az itteni véleményről, esetleg a hivatalos álláspontról. Egy rosszul megfogalmazott szöveg vagy rosszul hallott és leírt szó el sem képzelhető bonyodalmakra vezethet, mert a rádiót mindenkor hivatalos hangnak, de legalább is félhivatalos véleménynek tekintik mindenütt. A rádió-szerkesztőség munkaköréhez szorosan hozzátartozik természetesen a külföldi rádiók hallgatása és a magyar és világsajtó állandó figyelése. Így van az hogy a jó újságíró sokat hallgat rádiót és sokféle rádiót hallgat, a jó rádió-szerkesztő pedig sok újságot olvas. Ha már a rádióhírekről beszélünk, elmondjuk, hogy a rádió szerkesztőségében egy munkatárs napi szolgálata alatt átlag naponta egy 110 oldalas regénynek megfelelő anyagot olvas el és ebből válogatja ki és írja meg a híreket a nagyközönség számára.

A rádióhírek boszorkánykonyhájában most még lázasabban és még lelkesebben folyik a munka, hiszen a megnagyobbodott Magyarország hangja lett a mikrofon hangja és az eddigi, amúgy is képzelt határokon túl élők is már magyar földön hallgatják boldog örömmel a magyar rádió köszöntését és könnyes szeretettel figyelnek a bemondó hangjára: «... Kedves hallgatóink, híreket mondunk ...»

Munkában a mikrofon újságírója

«... Kedves hallgatóink, híreket mondunk ...»

PETRI MÓR: A KÉKHEGYI KINCSEK

E körrajzok, e sziluettek
Megkövesedett mámorok —
Emlékek metszetei lettek.

A hegytető — sóhajtva várja
Az epedő pásztorsípot —
Egy álom-várlány fellegvára.

A ködtakarós hegygerincek
Alatt lidérces bányamély,
Benn a Hétfejű ülte kincsek.

Tükör 1940. Okt. 27

S nemcsak a hideg ártana nekem,
Hanem a kályha füstje is, amely
Oly ártalmas nekem, hogy jobban kell
Nekem kerülnöm, mint akár a pestist!
Télen pedig ott csak kályhák körül
Élnek az emberek, játszanak, esznek
És isznak, s mindent ott tesznek, kivéve
Az alvást. Az, ki innen jön, miképpen
Szívhassa ezt a levegőt, amely
A közeli Ural hegységből fúj
S tüdőnket vad munkára kényszeríti.

Tudod, ez sem igaz. Az Ural hegység még igen messze van Magyarországtól, Európa és Ázsia határán. De itt jól hanzik. Ezért rakom költői szabadsággal Magyarországba. Halljad tovább :

A gőztől, mely ott felszáll a gyomorból
S a fejben hurutot idézve fel
A mellre száll, valamely éjszaka
Én megfulladnék. És a tüzes bort,
Mely tiltva nékem, ott a lakomáknál
Magukba öntik ; és szentségtörés
Nem inni sokat s színtisztát belőle!
Minden étel borsban, fahéjban és
Más fűszerben oly gazdag, melyet nekem
Az orvos tilt, mint szörnyű ártalmasat!

Eddig van meg. Most pedig meg fogom írni a bíbornokról az igazságot. Megmondom : a verseimről, amelyekben az égig dícsértem érdemtelenül, te tudod, a verseimről hogy nyilatkozott ez a fennhéjázó nagyúr!

— Jó, jó, Lodovicóm. De mondd meg, igazán, ez a Magyarország csakugyan olyan északsarki és vad vidék?

— Magyarország ? Éppen ellenkezőleg. A vad magyarokkal Itáliában úton-útfélen találkozhatsz. Egyetemeinket látogatják. A szomszédos Bolognában és Padovában annyian sereglettek össze közülök, mint talán egyetlen más országból sem. Jóravaló, derék fiatalemberek, szorgalmasan tanulnak. Mulatni is tudnak, igaz, és a borozgatásban nem maradnak el a fiatal itáliaiak mögött. De láttam olyanokat is, akik éhesen és rongyosan járják be Itáliát, csakhogy megláthassák Milano dómját, Cremona székesegyházát, Velence palazzóit. Kitűnő latin költőjük is volt, Janus Pannonius nevezetű. Ha én mondom, elhiheted. Tudod, értek a latin vershez. Magam is olyan jókat írok, hogy a nagy Bembo azt ajánlotta nekem, írjam meg az Őrjöngő Rólándot latinul. Janus Pannoniust én is elismerem. Ippolito bíbornok sokat mesélt nekem Magyarországról, abból az időből, amikor ő volt az ország első főpapja és az uralkodójukat Mátyásnak hívták. Mátyás az Igazságos volt a neve, az egész magyar népnél. Kérdezlek, melyik fejedelmet nevezné népe igazságosnak? Itt Ferrarában, halkan mondom csak, mert a falnak füle van, itt is vérrel tapasztották össze a fejedelmek uralmukat. Alfonso herceg pártfogóm és jó hozzám, de igazságosnak ki nevezné?

Alessandra, aki közben leült a szőnyegre, Ariosto lábaihoz, most önfeledten símogatta szeretett ura kezét. Szép fejét odatámasztotta Lodovico térdéhez. Aztán halkan, búgó hangon tette fel a kérdést, amely már oly régen izgatta :

— Mondd meg, kedves uram, ha ez a Magyarország olyan jó ország és fiai is oly kedvesek és emberségesek, akkor mért nem mentél el oda, amikor a bíbornok magával hívott?

— Ezt te kérdezed, Alessandra?

Ariosto szeme áthatolt a leszálló este árnyain, forron tűzött az asszony meleg szemébe. A kérdésre ez volt a felelet. Néma felelet volt, mégis beszédesebb a világ minden szavánál.

Lodovico Ariosto háza Ferrarában

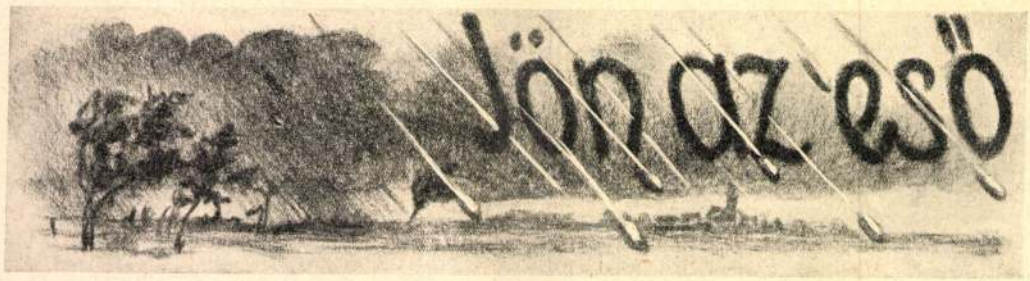

Mezey Artúr rajzaival

Írta GÁSPÁR GYULA

Az útszélen megállottam.

A vasúti töltés eltakarta a várost. Balról bolgárkertészek dolgoztak. A határbarázdáról tökinda futott az útra. Sárga virágját letaposta valami szekér. A túlsó oldalon akácok sorakoztak. Alattuk bojtorján és a bojtorján között szemét.

Átléptem az árkon.

A vizesgödör partján feküdt a fűben és várt. Csak piros kendője látszott a fákig. Tudtam, hogy vár és mégis átszaladt rajtam az öröm. Éreztem: a vér megtöltötte szívemet. Olyan jól esett nézni és tudni, hogy engem vár.

Odalopóztam mellé és befogtam két szemét.

— Eljöttél? — kérdezte.

— Eljöttem...

Testének selymes illata orromba szállott. Arca tenyerembe simult, mint valami pihés madárfióka. Nem vette észre, hogy jövök, de érezte. Karomba hajlott és nem mozdult, csak pihegett. Két apró melle kifeszítette könnyű barna ruháját.

Akkor úgy éreztem: egyek vagyunk. Egybeömlött életünk, mint két tiszta patak vize. Azt hittem, többé senkit se vár, csak engem és én sem várok mást, csak őt. Szerettem volna kifutni az útra és elmondani az első embernek örömömet.

A vályog-gödör vizén csillogott a nap. Fecske röpült civikkolva felette. Hasával megkarcolta a fényességet. Talán ilyen az ember élete is, — gondoltam. Rövid pillanat, végigsúroljuk az örök fényességet és utána semmi. Ragyog tovább a víz háta, mint azelőtt.

— Most hová gondoltál? — bújt mellém lágyan.

— Sehová és mindenhová. Nem tudnám elmondani neked... Különben miért érdekel?

— Engem minden érdekel, ami a tiéd... minden vágyad, minden gondolatod.

— Gyermek vagy.

Porhadt békanyálszag csapott felém. Hirtelen összeborzadtam tőle. Hátamon végigfutott az undor.

Megérezte a borzongásom és hosszan, kutatóan figyelt asszonyi nézéssel.

— Talán untatlak?

— Te buta gyermek, — húztam magamhoz forró fejét — hogy jut eszedbe ilyen? Unalom nincs a földön. Csak azok unatkoznak, akiknek üres a lelke.

Hosszan a semmibe néztem. Valami szorongatott belülről. Végre felbuggyant a szó.

— Sokszor gondolkoztam rajta, mért találkoztál velem? Az én utam az elátkozottak útja: magános és hideg. Ha velem jönnél, csak ez várna rád. Te nem tudod, mennyire balgák voltak a középkor vértanúi, mikor a halált keresték. A halált nem kell keresni, megkövezik úgyis az igazakat. Szegények, azok azt hitték: a halál üdvözít... Pedig nem üdvözít a halál, hanem az üdvösségkeresőt viszi halálba a tömeg. Mindig a látó embert kövezik meg. Az ember fia mindig csak üldözött a földön...

Sokáig beszéltem elmerülve a gondolatokban. És csak nézett, leste a szavaimat és magábavette a beszédet, mint a szántott föld a magot. Tizenhatéves lehetett, szomjas emberföld, szomjas gyerek, de asszony. Nem értette, de érezte a szavakat.

— Olyan szépen beszélsz.

— Megértetted a gondolatot vajjon?

— Nem, de érzem... Érzem, nagyon szép.

Elhallgattam, hogy gondolatban tovább járhassak utamon. Olyan jól esett volna, ha velem jön. Csak éreztem, hogy nem tud velem jönni. Hiába hívnám, megköti a föld: hiszen asszony, gyermekasszony.

Hűvös kezével megfogta arcom és megcsókolt.

— Te messze mentel tőlem.

Nem tudtam válaszolni neki. Igazat mond, de mit feleljek rá? Ha bevallom, hogy messzire mentem, fájna neki. Nem, nem vallom be... de mégis. Valami kényszerített belülről; aki a megszállottak útját járja — nem hazudhat.

— Elvittek a gondolataim.

— És én olyan egyedül maradtam.

Tétován körülnéztem. Alattunk a víz szélén ingott a szittyó szára. Rajta szitakötő pihent, zöld szárnyát nekifeszítette

a végtelennek. És kihasított annyit a mindenségből, amennyi önmaga. És élt a végtelen időben — élt és nem gondolkozott, csak élt.

— Vajjon az élet célja maga az élet? — kérdeztem váratlan.

A kemény kérdésre felemelte fejét, mintha erre neki kellene választ adnia.

— Az én életem célja te vagy.

— És akkor mi az én célom?

— Én vagyok...

Valósággal ujjongtak belőle a szavak, mintha hirtelen a titkok titkát fejtette volna meg.

A nagy megtalálás örömével felült, karcsú, fejletlen derekán megfeszült a ruha. Megfogta két kezemet és hevesen odaszorította apró bimbómelleihez.

— Te vagy? Te az enyém vagy? — kérdeztem.

— Én vagyok. A tiéd vagyok. Ölelj magadhoz. A tied akarok lenni testben és lélekben... Ha megversz, szolgállak és megcsókolom a kezed.

Kipirult arca tűzben égett. Szavaival adta, ajándékozta önmagát. Mit adhatna még ezenkívül az asszony; a földi asszony. Adta a kincsét, a kincset, amely az ember célja: önmagát.

— Nem, nem kell.

— A tied akarok lenni! Elmegyek veled. Én a tied vagyok.

— Most az enyém, de holnap? Holnap tán elfelejtesz. Holnapután már eszelős bolondnak tartasz. Drága ajándék lennél nekem, nem érdemlem meg. Nézd csak; én tudom — néked az élet célja az élet maga. Nálam ezt nem találod meg és akkor megkeresed másnál. És másnál megtalálod — az pedig nékem nagyon fájna.

Szemében kigyúlt valami titokzatos fény. Soha nem láttam ezelőtt ezt a fényességet. Valami földfeletti fényesség áramlott felém: a szépség.

És akkor a szavak villámló fényében megértettem mindent. Megtaláltam az élet célját, benne és rajta keresztül. Megtaláltam az utat, az örök szép útját.

— Most már értem, látom — szólottam csendesen.

Magábahullotan ült mellettem. Belülről valami fájt talán neki. Belül mélyen zokogtak a szavak. Égett benne a szerelem, de már asszony volt. Rövid villanás és eltűnt a földöntúli feny. Bezárkózott magába, az évezredek lélekbörtönébe. Most már csak a sokszínű asszonylelkét adta, a hazugságot.

— Szeretlek, örökre szeretlek.

A szavak széthullottak, belemosódtak a parttalan időbe. Széthullottak az örök szavak, amelyek elmúlnak. És mert elmúlnak, éppen ezért örökkévalók. A hegyek leomolhatnak, a tengerek kiapadhatnak, de a kiejtett szó örök, azt az időből kitörülni nem lehet.

*

Keletről sötét felhő nyomult az égre. Felettünk megreszkettek az akácok. Feketén meredt ránk a vályog-gödör vize. Tetején pöfeteg békák brekegtek.

— Kérik az esőt — állott fel.

Szemébe néztem és magamhoz öleltem. Nem szólott semmit, csak hozzám simult. Meleg vére átsütött vékony barna ruháján és éreztem, akkor igazán szeretett. Szeretett, de már csak test volt.

— Jön az eső — mondotta és megindult csendesen.

És már csak test volt... asszony volt.

Azóta sokmindent megtanultam. Most már tudom, igazat láttam akkor. Az élet célja nem maga az élet, hanem az, ami azon túl van. Talán a szép, melyet az Úristen elrejtett a földön? Elrejtett fűben, fában és lélekben...

És megtaláljuk, de elveszítjük örökre.

DOLMÁNYOS DEBRECEN

Írta ERDŐS JENŐ

«Ruha tisztesség» — tartja a debreceni cívis közmondása és még csak nem is kell avít, vasalt ó-ládák aromás mélyében matatni, hogy a tisztesen öltözködő «dolmányos Debrecen» egész sujtásos gazdagsága, prémekkel, pézsmaszagú süvegekkel, boglárokkal és kincses bundákkal duskáló képe megjelenjék előttünk. Seprőszín nyári mentékkel, fekete báránnyal bélelt zöld dolmányokkal, rókatorkos, karmazsinöves köpönyegekkel telvék a régi ruhásládák és almáriumok is. Méginkább a hagyatéki leltárak. Az írások megfakult betűin is átizzik a sok skófium és a tengerszínű selyemövek arany futtatása. A tölgyládákban, e mesterien összeácsolt pusztíthatatlan «cívis-garderobe»-ok illatos mélyében, az állhatatos és bölcs gazdagodás évszázadain át, puhán bújnak össze a rókatorkos mentéк és nyuszt-süvegek, vas- és levendulaszínű ruhák, teveszőrdolmányok, bárány-bundák, «módiszín» angliai posztónadrágok, francia kékrókás ujjasok, «hat máriásos» kalpagok, tigris-kacagányok, racka-subák, cifra szűrök és habfehér kócsagforgók.

A polgári ellátottság tanúi e gazdag és pompózus ruhadarabok; nyugatias, szabásművészeti remeklésekről beszélnek. Városias szabásformái, a divat európai hatása meglátszik a készítő céhek mesterségbeli beavatottságán is. Látszik, hogy a villogó ollók és fürge varrótűk bölcs és kitanult mesterek kezében forogtak-csattogtak-bujkáltak, amíg a ruha elkészült, mostmár méltó egy debreceni cívis személyiségét külsőben is bizonyítani. De — és ez a csodálatos! — ez a civilizációs végső érzékenység együtt jelent meg a keleti pompaszeretet elsőrendű jellemzőjével — a természetnyújtotta prémekkel, szőrmékkel, tollakkal. A remekvonalú szabás, a kacskaringós sujtás, a városias csín összeférт a kócsagok, kerecsenyek habos szárnyával, a hód és nyuszt prémjével, a sűrű szálú racka-bundájával, sörére húzott bárányok zsíros tapintású gazdag fürtjeivel, a természeti táj nyers illatával átitatott párduc kacagányával, borzok és rókák piros szikrát szóró gereznáival. Európa és Ázsia fog kezet a debreceni öltözetben, mint a debreceni lelkületben, a magyar lélekben e két szélsőség símul egybe, olykor kiegyezve, olykor rikítóan elkeveredhetetlenül. Ha a debreceni bírák és tanácsbéli uraimék a három részre szaggatott országban szerte jártak a város érdekét mindenfelé megóvni — ha törökhöz mentek: kaftánt vettek fel a debreceni dolmány fölé, dúsat, földigérőt, selymet és arannyal megrakottat a szultán engesztelésére. Ha osztrákhoz mentek: a pusztai süveget kalpagra cserélték és a németesítő kormányzat látszólagos kielégítésére japonikában vagy rokolorban jelentek meg Mária Terézia vagy II. József kancellárjai előtt. De a debreceni törzsökös tőzsérek, marhakereskedők is a boroszlói vásárba menet az esőben és hóban németes köpönyeget kanyarítottak mentéik fölé, versenyezve az élelmes görög kereskedők nemzetközibb társaságával. Debrecen legátusainak kordovánszárú, rámás csizmái és léptei körül süppedő bécsi szőnyegeken és buja isztanbuli selyemterítőkön a magyar nép gondja botorkált. A hortobágyi pásztor, szőrgubában, azalatt el-

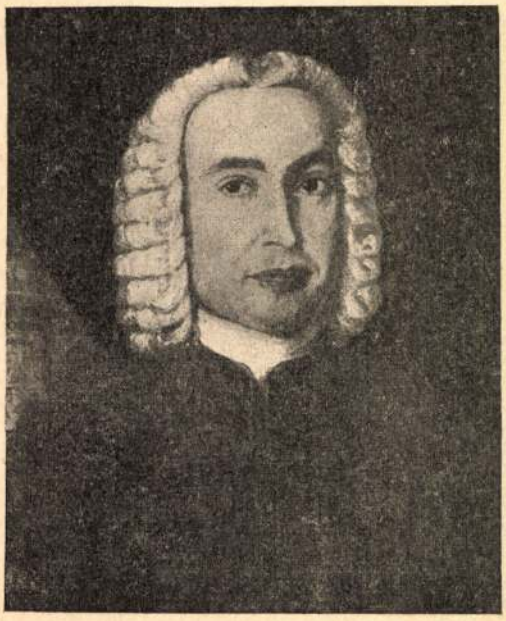

Hatvani professzor arcképe

Csokonai Vitéz Mihály

«Mátyás király még kisded korában királyosdit játszván a gyermekekkel, mivel magáért mindenkor kitett, a többitől királynak tétetett. Ezt nem jó szívvel vevén a játékmester, ki a gyermekek közt legéltesebb volt és maga vágyott a királyság után, maga ült a királyi székbe, Mátyást pedig egy alacsonyabb székbe maga mellé ültette. Erre Mátyás föl nem háborodott, hanem csendességgel csak azt mondotta, hogy : — Ő magáért mindenkor meg fog felelni, meg is mutatja azt, hogy nem a hely teszi az embert naggyá, hanem a nagyra menendőtől veszi minden becsületét a hely is.»

A nép lelkében a mesehős, tudjuk, egyszerre vágy-álom és példakép : a királyságra jutott árvafiú harcában mindig a nép igazsága győz. A mesebeli király tetteivel pedig a nép azt fejezi ki, hogy mikép képzeli el ő az igazi urat és királyt. Mintegy használati utasítást ad tehát a nép a fejedelmeknek, hogyan viselkedjenek, ha meg akarják szerezni a nép szeretetét és azáltal — mint láttuk — a halhatatlanságot.

A Mátyásról szóló történetek legnagyobb része ilyen egyszerű, de annál megszívlelendőbb útmutató. Az ország és a nép mindenfajta vezetői számára különkülön sorozatot lehetne összeállítani belőlük, külön a papoknak, bíráknak, katonáknak, főuraknak. A nép Mátyása valamennyiőjüknek példát adott.

Elég tán csak megemlíteni a gömöri bájos és tanulságos esetet, midőn a szőlőhegyen mulató díszruhás országnagyokat egyszerre csak kapálásra fogja, a kapásokat meg odaülteti az árnyékos asztalokhoz, hadd ízleljék meg kölcsönösen egymás sorsát.

A városbíráknak Kolozsvárott adott példát, ezúttal már egy kicsit keményebbet. Ezt a történetet Heltai Gáspár már négyszáz évvel ezelőtt így meséli el.

«Mátyás király Erdélybe bémenvén, Hunyadon elorozkodék a seregtől és Kolozsvárra bémenvén, mind alá s fel kerengett a városban. Azután a mészárszékbe ment, és ott ülvén, úgy lógatta a mészárszéken a lábát. Egy bíró lakott ott ellenébe a mészárszéknek, ki a jobbágyokkal nagy sok tűzre való fát hozatott volt, és a kolozsvári szegény néppel az felvágatta volt. Annakutánna a poroszlókkal mind a fa mellé kergeté a szegény népeket a piacról, hogy a fát behordanák a bírónak az udvarba és asztagba raknák. Úgy találá az egyik poroszló Mátyás királyra is, és mondá néki :

— Jere te síma orrú, hordj fát. (A síma orrú akkor nagy görbe orrút jelentett.)

Mondja Mátyás király :

— Hány pénzt adsz?

És monda a poroszló :

— Ebet adok.

És jót rándíta egyet a válla között a bottal, és úgy hajtá őtet a ház elébe a vágott fa mellé. Hogy oda juta a király, tehát a bíró fekszik a könyöklőn.

Mondá Mátyás király :

— Mit adsz, hogy be segítsem a fát vinni?

— Co el, kutyafülű! Hordjad, mert ezennel úgy kékül meg a hátad.

És szegény Mátyásnak váltig kelle hordania. A behordásban pedig három hasáb fára megírta volt Mátyás király az ő nevét veres krétával. Azonban elorozkodék onnét, és Gyaluba ment fel a sereg közibe. Harmadnapra alájő Kolozsvárra. Mikoron egynéhány nap mulatott volna, szembe hivatá a kolozsvári bírót és a tanácsot. Hogy szembe volnának, megkérdé a bírót, mint volna a város? épülne-é vagy nem? volna-é a szegénységnek valaki nyomorítására, avagy nem?

Felele a bíró :

— Felséges urunk, a te felséged oltalma alatt jó békességben vagyunk : nincsen a szegénységnek semmi nyomorusága.

Mond a király szolgáinak :

— Menjenek a drabantok el, és hányják meg a bíró udvarában az új asztag fát, a fa között ott megtaláltok három hasáb fát, melyeken az én nevem vagyon megírva veres krétával, hozzátok azokat ide. És fogjátok

meg a bíró poroszlóit, és hozzátok azokat is ide.

. . . És fordulván az egyik poroszlóra és mondá neki :

— Lator! Nézzed az orromat, ha síma? — Lator! most is tüzel a hátam a te ütésed miatt.

És mondá az uraknak :

— Lássátok a nagy kegyetlenséget?

És megbeszéllé nékik az egész históriát.»

Aztán a bírót ott helyben kivégeztette, de a poroszlót, aki csak urának engedelmeskedett, csupán pellengérre és száműzetésre ítélte.

A fölfuvalkodott gazdagoknak is küldött figyelmeztetést. Ezt Fridvalszky János jegyezte fel :

«Offenbányán egy kamarás meggazdagodva, olyan kevély lett, hogy röstellett már a földre lépni is. Szégyenlette, hogy azon módon járjon, mint bármely szegény ember. Tizenkét aranycsészét készíttetett hát, s mikor valahova ment, inasai lába elé rakosgatták az aranyedényeket, hogy rájuk tapodjon.

Mátyás királynak fülébe jutott ez a bolondság. Álruhába öltözött és elment Offenbányára színről színre látni az aranytapodót. Beszállt egy szegény emberhez és megleste az ablakból, mikor vasárnap a kamarás arra sétált el az aranycsészéken. A király aztán megreggelizett ; csak egy kis rántotta került az asztalra. És mikor elment, ezt írta a ház falára : «Itt volt Mátyás király, megevett hat tojást, és látta az aranycsészéken templomba menni a kamarást.» (Mások szerint azonban csak ezt írta a falra : «Hic fuit Mathias rex, comedit ova sex.) Ez épp elég volt a fölfuvalkodott embernek. Ijedtében úgy elbújdosott, hogy a hírét sem hallották többé.

A katonáknak nemcsak bátorságból adott példát azzal, hogy viadalra hívta ki a cseh Holubárt, hanem éleseszűségből, sőt ravaszságból is. Maga szokott belopózni az ellenség táborába, egy kis tájékozódás végett. Heltai szerint egyszer egy egész nap közvetlenül a török császár sátora körül tájékozódott és közben árpát árult. Heltai egy másik feljegyzését Jókai is feldolgozta. Ő így :

«Mátyásnak meglehetősen nagy orra volt, ami nagyon jól van ; — «ha akar, legyen», azt mondja a kecskeméti ember. Egyszer azonban szinte vesztére szolgált ez a tekintélyes orra.

Valami nagy várost ostromolván, hogy annak gyöngéit kiismerhesse, maga álruhában belopódzott oda. Azonban valaki ráismert s rögtön parancsot adtak a város minden kapuinál levő őröknek, hogy vigyázzanak és ki ne bocsássák.

Mátyás megtudta ezt s hirtelen egy szekeres tót öltözetét vevé magára, elkezdett egy szekérkereket hajtani maga előtt a kapun kifelé.

A kapuőr látva, hogy mint siet a tót a futó kerék után, nem állhatta meg, hogy rá ne kiáltson nevetve.:

— Te szotyák! Akkora orrod van, mint Mátyás királynak! — s azzal egy jót húzott a hátára.

A király tűrte a tréfát s csak akkor nevetett ő is, mikor már a kapun kívül volt.

Kereshették aztán odabenn Mátyás királyt.»

Így kémlelte és tanulmányozta saját országát is. Álruhában járta a falvakat, ő volt az első magyar faluvizsgáló. Az udvaroncok hízelkedéseinél százszorta jobban szerette a nép egyenes feleleteit és fortélyos észjárását. Rengeteg történet szól erről is. Hadd említsünk még csak egyet.

«A gazdag főurak minden lépten-nyomon unszolták Mátyás királyt, ki megürült jószágért, ki hivatalért. A király egyszer kivitte őket magával a szántóföldek közé, s amint ott járkálnak, szemébe tűnik egy öreg paraszt, aki négy ökörrel szántogatott csendesen. Mátyás megismerte a parasztot, egykori hű katonája volt ifjú korában s furfangos ötleteire még a táborból emlékezett. Megszólította szíves leereszkedéssel.

— Hát jó öreg, messzi van-e még a messzi?

— Hát bizony nagyságos uram, csak az ökröm szarváig.

— Hát aztán hány még a harminckettő?

— Bizony már csak tizenkettő.

— De azért meg tudnál még most is fejni három vén bakkecskét?

— Meg biz én, nagyságos uram.

A király nevetve ment odább. Mikor azután a királyi várba visszakerültek, azt mondta a vele volt három főúrnak :

— No, ha azt akarjátok, hogy kívánataitokat teljesítsem, hát fejtsétek meg nekem azt a három kérdést, válaszaival együtt ; addig is ne alkalmatlankodjatok kérelmeitekkel.

A három főúrnak természetesen nem volt előbbvaló gondja, mint hogy felkeressék az öreget s körülfogják, hogy mondja meg : mit jelentett az az első kérés :

— Megmondom biz én száz aranyért — szólt az öreg, akinek volt esze, hogy ingyen ne beszéljen.

Megadták neki szívesen.

— Hát uraim, amíg fiatal voltam, az volt a messzi, ameddig elláttam a szememmel ; most pedig az ökreim szarváig látok, tehát csak odáig terjed a messzi.

— Ez helyes, — mondták a főurak — de hát már most mit jelent a második kérdés?

— Azt is megmondhatom, de csak kétszáz aranyért.

A főurak vakarták ugyan a fejöket, de lefizették a nagy bírságot.

— No hát a második kérdés azt jelenti, hogy hajdan harminckét fogam volt ; és most hány van meg belőle? Bizony már csak tizenkettő.

Ezt ugyan könnyű lett volna kitalálni, gondolták az urak, de bezzeg nem úgy a harmadik kérdést. — Hogy oldja meg : hogy fej meg ő kelme három bakkecskét? — kérdezték a paraszttól.

— Megmondom én ezt is, de már csak háromszáz aranyért.

Tömjénpálcikák vására

Babonás eszközök és bálványképek vására

mással. Száznál többen elestek. A számosabb, de mégis gyengébb törzs a rendes katonasághoz fordult segítségért. Így azután győzött is. A másik törzs faluját fölperzselték és lerombolták. A romok helyén azóta már rég új falu épült. Benne, a szomszéd törzs iránti gyűlölet és bosszúvágy örökségképpen száll apáról fiúra. A szomszéd törzsből senki, még véletlenül sem téved közéjük, mert tudják, hogy onnan élve többé nem kerülnének ki. Nem házasodnak össze. Semmiféle összeköttetésben sincsenek egymással. A két falu, bár csak néhány km-re van egymástól, állandóan hadilábon áll.

Nem kell azonban azt hinni, hogy a törzsi rendszer szervezettségével, hatalmával, a hatóságokkal is dacoló erejével az egész nagy birodalomban megvan. Ez az általánosítás nem fedi a valóságot. Megvan és virágzik egyes tartományokban, de ezekben sem mindenütt. Maga ez a tény is bizonyítja, hogy a törzsi rendszer minden szívóssága és ellenállóképessége ellenére is bomlóban van, hogy a közlekedés gyorsulása, a fehér fajjal, a nyugati civilizációval való állandó érintkezés, lassan mégis érezteti a hatását és kikezdi a legkínaibb, a legpatriarkálisabb, de ma már elavult és az idők követelményeinek meg nem felelő intézményét is.

Tükör 1940. 8. 27.

Mátyás király a nép ajkán

Mezey Artúr rajzaival

Írta ILLYÉS GYULA

A nép nemcsak búzában és borban termel értéket : ő készíti századok óta azt is, ami a nemzet lelkének kell, a legendákat. Hogy ezekben milyen érték s rájuk milyen szükség van, bizonyítja, hogy hiány esetén mesterséges előállításukkal is megpróbálkoznak : legenda-gyártással ma például világszerte külön üzemek s e célra képzett mérnökök foglalkoznak. Kevés sikerrel. A mesterségesen, a hangtölcsérrel, fényképező- és nyomdagéppel előállított legenda nem tartós, nem bírja az időt : hányat láthattunk szétszakadni csak mi is egy-két év leforgása alatt! A jó legendához igazi nagy lélek kell s e lélekhez méltó igazi nép. Akkor magától nő, örök életre.

Se szeri, se száma azoknak a legendáknak, melyeket népünk minden felszólítás vagy buzdítás nélkül Mátyás királyról még ma is terjeszt. Ezen több ok miatt elcsodálkozhatunk. Félezredéve, hogy Mátyás megszületett. Hogy tudta megőrizni a nép ezt a rengeteg tanulságos és példaadó történetet oly hosszú ideig? Bámulatos hűséggel őrizte meg. Azóta is volt nagy uralkodónk, de a jószemű, a tréfacsináló Mátyás alakja frissebben él a nép képzeletében, mint akár Ferenc Józsefé. Valljuk meg, hozzánk is közelebb áll. A nép a maga egyéni, különleges módján méri az időt is. Ismerjük az egy kicsit szomorúan hangzó közmondást : Meghalt Mátyás király, oda az igazság. Vigaszunkra szolgálhat, hogy a nép lelkében Mátyás ma sem halt meg s így tán az igazság állapota sem fordult véglegesen oly rosszra.

Ha Mátyás királyról a történelemírás egy sort sem jegyzett volna fel, személyiségét akkor is jól ismernők. Ilyet is kevés uralkodóról mondhatunk el. A különös az, hogy a népi mesékből is személyiségének épp legfontosabb vonásait ismerjük meg, lelkületének azt a lényegét, amely a történelem alakításában is a legjellegzetesebb volt. Nem véletlen hát, hogy a nép oly konokan éppen az ő alakjához ragaszkodott, épp az ő szellemét mentette a pusztulástól, épp azt akarta, hogy úgy mondjuk, érvényben tartani mindörökre. Mátyás rászolgált erre a ragaszkodásra.

Igazságos volt. Az oknyomozó történetírás ezt azzal magyarázza, hogy azért pártolta és segítette az addig embertelenül kiuzsorázott népet, mert a nép megerősítésével vélte leginkább meggyöngíteni a hatalmaskodó kiskirály főurak hatalmát. A nép nem törődik ilyen esetleges okkal vagy magyarázattal, melyhez hasonlót mellesleg minden kor minden uralkodója ötöt is lelhetne, ha a népet és az igazságot akarja szolgálni. A nép a tényt nézte és hálából Mátyást a maga módján külön is megkoronázta : meséinek hősei sorába emelte.

Ez már csak azért sem volt nehéz dolog, mert Mátyás sorsa a valóságban is úgy alakult, akár a mesebeli szegény özvegyasszony legkisebb fiáé, aki rengeteg szenvedés és próba után végre csoda révén királyságot nyer. Méltatlanul üldözött özvegy az ő anyja is ; prágai fogságában kiállja ő is a megaláztatás hét próbáját, amíg egyszerre csak szinte gyerekfővel királlyá kiáltják a Duna jegén ; negyvenezernyi nép választotta meg. A népi származású Hunyadi János fiát választották meg, azét a Hunyadi Jánosét, aki maga is mesebeli hirtelenséggel emelkedett ki az ismeretlenségből s aki tetteivel, magaviseletével mindig hű maradt a néphez, értett a nép nyelvén : botos parasztokkal verte vissza a törököt. A nép szeretetére és megbecsülésére nevelhette gyermekét is.

Sok történetet őriz a néphagyomány már Mátyás gyermekkoráról is. Ezekben a történetekben parasztfiúkkal hancurozik, öreg szántóvetőkkel beszélget, szegényeken segít. Mindnyájan ismerjük azt a szép történetet, melyet Erdélyi János versbe is foglalt, «Mátyás a szántó» címmel. Így kezdődik :

Még iskolás fiú korában
Mátyás egy könyvvel tarsolyában
A háztól elszökött,
Suhancnak öltözött.
Már szántogattak a mezőben
A szép tavaszra vált időben,
S a Szent Gellért megett
Épp egy öreg szántót talála,
Kinek sehogyse folyt munkája —

Az ostoros bérest a barázda végén a hideg rázza, Mátyás vállalja helyette a munkát, egész nap keményen dolgozik, de este a keresetét odaadja az ostorosnak és kioktatja a gazdát, hogy jól bánjon a szegény béresekkel.

Példabeszédek című könyvében Dugonics András feljegyez a maga kedvesen döcögő nyelvén egy népi történetet a gyermek Mátyásról. Ezt :

A szakember hamar rájön arra, hogy Kossuth a francia nyelvet nem sajátította el oly alaposan, mint az angolt. Ennél feltűnőbb azonban két állítása. Az egyik az, hogy Napoleon, Franciaország elnöke nem kifogásolta a magyar foglyoknak csendőrkísérettel való továbbítását Svájctól az Atlanti-óceánig, sőt e kíséret költségét rajtuk hajtotta be. Annyira féltek volna a francia hatóságok attól, hogy a magyarok lázítólag fognak hatni az ottani közvéleményre? Az érthető, hogy Napoleon legalább a belső rend teljes helyreálltáig kerülni akart Európában minden konfliktust, mely hatalmának megszilárdulását hátráltathatta volna. Másrészt ne feledjük el, hogy ma Románia is internálta az odamenekült lengyel katonákat s eltartásuk költségét a Romániába átmentett lengyel nemzetibank vagyonból fedezi. Napoleon nem állott szövetségben a magyar katonaszökevényekkel, mint Románia a lengyelekkel, tehát eljárása mai felfogásunk szerint nem oly vértlázító, amilyennek Kossuth bélyegezte a Svájc humánus bánásmódjával való összehasonlítás folytán.

S hogy Piemont uralkodója, II Viktor Emánuel az 1848—49-ben az osztrákoktól kivívott megsemmisítő győzelmek friss emlékezetének hatása alatt szintén nem merészelte a magyaroknak megengedni az átvonulást, az a mai hivatalos és egyúttal mélységesen őszinte olasz-magyar barátkozás idején hihetetlennek tűnhetik fel. Azonban történtek azóta s történnek ma is ennél nagyobb csodák is. Avagy a Napoleon-verő angolok ma nem leghívebb barátai-e a franciáknak? S ki hitte volna még félévvel ezelőtt, hogy Németország, az antikomintern-paktum megteremtője, kibékül a kommunista Oroszországgal? Egyben azonban igazat adott a sors a történelem folyamán Kossuthnak: Svájc iránti tiszteletünk és baráti érzelmeink, főleg a világháború után az éhező magyar gyermekek vendégszerető istápolása terén tanúsított nemeslelkűsége folytán, valóban olyan mértékben elmélyültek, amilyenről Kossuth levelében álmodott.

Egyébként Kossuth levele a történelmi érdekességen túl tárgyilag is rendkívűl érdekes ahhoz a világokat átfogó hatalmas munkához, amellyel Kossuth az emigrációban Magyarország ügyét szolgálta.

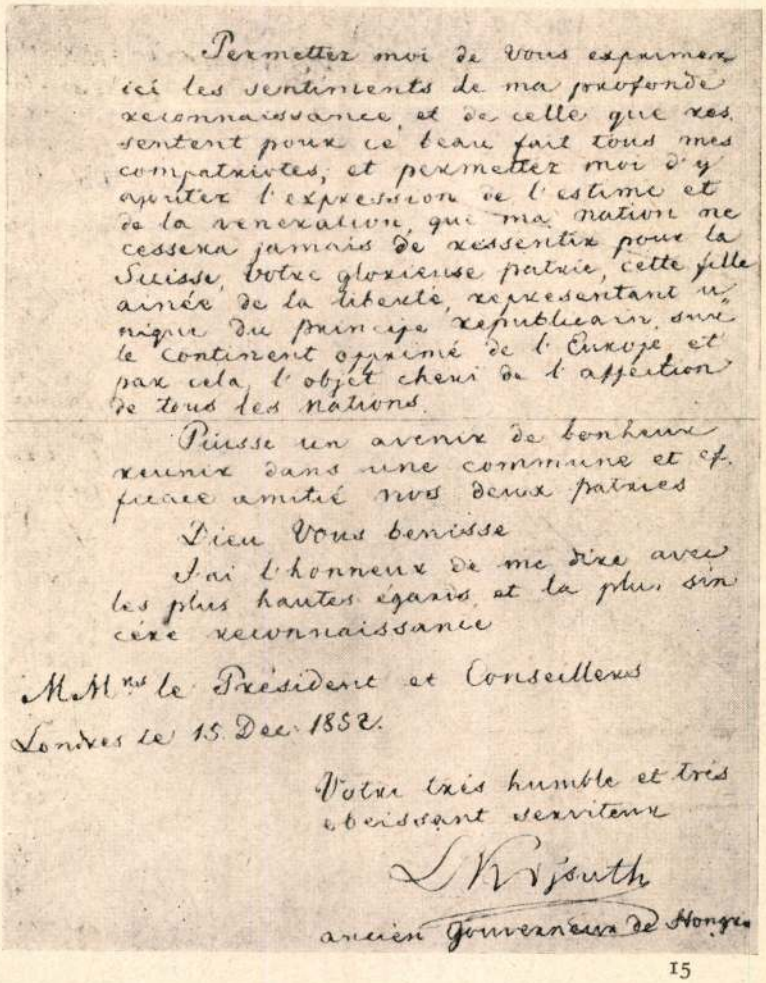
Permettez moi de vous exprimer ici les sentiments de ma profonde reconnaissance, et de celle que ressentent pour ce beau fait tous mes compatriotes, et permettez moi d'y ajouter l'expression de l'estime et de la veneration, que ma nation ne cessera jamais de ressentir pour la Suisse, votre glorieuse patrie, cette fille ainée de la liberté, representant unique du principe republicain sur le continent opprimé de l'Europe, et par cela, l'objet cheri de l'affection de tous les nations.

Puisse un avenir de bonheur reunir dans une commune et efficace amitié nos deux patries

Dieu Vous benisse

J'ai l'honneur de me dire avec les plus hautes égards et la plus sincére reconnaissance

MM.rs le Président et Conseillers

Londres le 15. Dec. 1852.

Votre très humble et très obeissant serviteur

L. Kossuth

ancien Gouverneur de Hongrie

Kossuth Lajos levelének részlete.
(Eredetije Tessin kanton államtanácsának levéltárában.)
Ugo Villa fényképe

Bűnügy

Mezey Arthur rajzaival

Írta KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL

Egyik utcából a másikba fordult. Nem jött szembe senki. «Megtudták volna, hogy lejöttem a hegyről?» — tünődött Csibráky s némán faggatta tekintetével a csukottszemű ablakokat. Aztán messziről, nagyon messziről lépések kopogása kelt, amelyről először azt hitte, hogy visszhang, saját léptei zaja verődik vissza a falakról, mint egy-egy krajcár, melyet oda dobtak. Megállt. A kopogás, szabályosan akár egy gép, tovább lyuggatta a csendet, — majd ahol az utca fáradtan elkanyarodott, kék ruhában feltűnt egy lány, fején széles karimájú szalmakalappal, jobbkezében dús csokor sárga virággal, melyet áhítatosan maga előtt tartott, mint hívek a gyertyát a körmenetben...

Lélegzete elszorult, két tenyerét mellére szorította, mintha vissza akarná tartani a szívét, hogy ki ne ugorjon s nyomába ne szegődjék a lánynak, aki mintha táncolna, súlytalanul, szinte lebegett a szürke aszfaltú gyalogjáró felett, s ha nem csengett volna sarka ütemes kopogása, azt lehetett volna hinni, nem is érinti a földet.

Egy darabig csak a tekintetével követte, aztán utána indult. Az ablakok köröskörül zárva voltak, senki nem jött szembe. Ez azt a boldogító hitet adta, hogy a város lakói, amíg ő odafenn volt, valami szörnyű veszedelem rémületében kereket oldottak. A szobák üresen ásítanak, a terek, az utcák mind-mind úgy tátonganak az ürességtől, mint ez, amelyben csak ők ketten élők, a kékruhás lány és ő... Miért ne foghatnák meg egymás kezét, miért ne válthatnának egy-két szót, miért ne maradnának örökké együtt az elhagyott házaknak ebben a puszta dzsungeljében, hiszen külön-külön ezerszer fájdalmasabb az élet, mint ha együtt vannak?...

Hosszú, lihegő lépteivel most már szinte nyelte a távolságot, mely elválasztotta a lánytól. Piciny alakja mind nagyobbá, mind emberibbé vált, már a kezében tartott csokor sárga virágjait is megkülönböztette. Ekkor egy elhagyottnak látszó üzlet ajtaja hirtelen kitárult : — egy borzas, fekete férfi rohant az utcára. Kezében kampósbotot tartott. Ezt beakasztotta, rántott egyet s a kirakat vasfüggönye iszonyú dübörgéssel leszaladt. Oly hirtelen állt meg e durva hangra, hogy alig tudott egyensúlyt tartani. Egyszerre kimondhatatlanul fáradtnak, gyávának, betegnek érezte magát. Szeme bizsergett, — sírás csiklandozta. Messzi előtte már ismét kék pontocskává zsugorodott a lány. Olyan volt, mint egy kék virág, amelyet az üres utcán végigfúj a szél.

Mintha varázslatra történne, emberek áradtak elő mindenünnen, nyüzsögtek, loholtak, tülekedtek, amerre csak a szem ellátott. Lám, elvesztette az utolsó tétet is. Elővette zsebkendőjét, s mintha idegenbe utazó ismerőst búcsúztatna, lengetni kezdte a lány után, akinek már nyoma veszett az utca lármás, kavargó forgatagában. Nem tudta, valóban látta-e, vagy csak vígasztalásképpen álmodta?

Az élet olyan szelídnek látszott ezen a délutánon, mintha soha semmi rossz nem történt volna s nem is történhetne ezután sem. Piros és kék labdákkal, amelyek mint csodálkoztatón gömbölyű gyümölcsök röpködtek a síma levegőben, szőke gyerekek játszottak a bársonyos pázsiton. Néhanéha egy-egy bölcső gurult el, pufók angyalkával fehér mélyén. Kékszemű, fiatal anya tolta lassan és ünnepélyesen, halvány ajka körül a boldogság virágszerű mosolyával. Köröskörül a padokon mind-mind fiatal anyák ültek, virágszerű mosollyal ajkukon. Mint fény a megbolygatott vizen, úgy villózott sápadt ujjaik között a kötőtű ; békés, tiszta álmaik bárányfelhőkként gomolyogtak vállaik körül.

A kertet rácsok övezték. Szülővárosa régi házai jutottak eszébe, amelyeken az ablakokat cifra rácsok óvták megbízhatatlanoktól, idegenektől. Arcokra emlékezett, e rácsok mögött látott arcokra. Megviselte őket a hosszú rabság, a számlálatlanul múló napok hosszú sora, mily sápadtak, mily vértelenek voltak! De azóta lefeszítették a rácsokat az ablakokról, elhordták a parkok elől s ki tudja, mielőtt a rácsok visszatérnek s végigdübörögnek a gránitköves utcán, a lánykák, asszonykák kiugrálnak az ablakon, a parkok-pedig duzzadni, nőni kezdenek s elárasztják az utcát...

Egy gyerek hangosan, szívszaggatón sírni kezdett. Csibráky, mintha erre a jelre várt volna, továbbment. A gyereksírás baljós figyelmeztetésként szállott utána.

Tükör 1940. 4. sz.

Befordult egy mellékutcába, hogy ne hallja. De még akkor is a fülében csengett, amidőn a lépcsőn ballagott fölfelé, amidőn már leült s már kibontotta az ujságot, amit a sarkon vásárolt a félszemű rikkancstól. Tekintete átsiklott a betűk felett, a lap kihullott kezéből s habozva, esetlenül a padlóra feküdt, mint egy madár, amelynek már nincs ereje felrepülni.

«Meg kellene keresni a kékruhás lányt, — tünődött, — bejárni az egész várost, belesni minden kapu alá, minden ablakon...

Bizonyára megtalálnám, hiszen egy csokor sárga virágot tartott a kezében...»

Odakünn a folyosón lépések nesze kelt. Mintha valaki megállott volna az ajtó előtt, mely közvetlenül a lépcsőházba nyilt. A lépések ott dobogtak a szívében. De nem hangzott fel a várvavárt kopogtatás. Lehet, hogy nem is járt arra senki.

Az ujság után nyúlt. Ma is a nagykristófutcai betörésről volt szó. Nem tudta okát adni, de az első naptól kezdve, hogy erről az esetről olvasott, úgy érezte, mintha valami nehezen tisztázható, valami kideríthetetlen módon, neki is része volna a betörésben, gyakran oly élő, oly igazi bűntudat fogta el, hogy elpirult, amidőn rendőrrel találkozott szembe, estefelé a csendes utcán. A kékruhás lányért talán ő is meg merné tenni. Kezében ezüstvégű sétapálcával, mint a bandita, elegánsan, fesztelenül beköszöntene az ékszeresboltba...

«Ki tudja, — töprengett Csibráky, — talán az az ismeretlen ember is érte lopott, ő is lopna, ha nyugodt és elegáns tudna lenni s ha volna ezüstvégű sétapálcája. Ki tudja, azt a marék gyöngyöt, drágakövet, aranyat nem őhozzá vitte-e, a lányhoz, aki ébenfa zongora előtt ült, kék ruhában s fehér ujjai már-már leszállottak a billentyűkre, amidőn kitárult az ajtó... Nem látszott, hogy sietett volna, hogy fél az üldözőktől, akik azóta tán a nyomában vannak. Semmi feltűnőt nem látni rajta, hacsak azt nem, hogy kezéből hiányzik ezüstvégű sétapálcája, amelyet talán azért hordott, azért lóbált oly feltűnően, hogy az emberek inkább arra figyeljenek, mint az arcára, alakjára s aztán ott hagyta a nagykristófutcai ékszeresnél, mintegy cserébe a lopott drágaságokért...

De mi történt a bűntársakkal?

Miközben a sétapálcás úr odabenn habozva turkált a nagy halom ékszerben, a kereskedő pedig, noha nem gyanakodott, — szokásból, kötelességtudásból, a vevő hosszú ujjú, ideges kezét figyelte s azt az apró bőröndöt, amit nem értette, miért hozott magával s amely valamiképpen kinyílt a széken, ahova tette, — miközben a vevő épp egy gyöngynyaklánc árát tudakolta, künn a csendes utcában motorbúgás kelt... Mindketten megrezzentek, oly vésztjólsón, oly fenyegetőn hangzott e zúgás. Az ékszerész épp egy számot akart mondani, azzal a bocsánatot kérő s egyben öntudatos mosollyal, ahogy a nagy árakat szokta elsuttogni, — amidőn harsány csörömpöléssel bezúzódott a kirakat üvege, egy gömbölyű, fekete valami suhant át a levegőn, mely alighogy a padlóhoz koccant, sűrű, fojtó füstöt ontott...

Mire az ékszerész magához tért, az üzlet üres volt, a székről hiányzott a bőröndöcske, a pulton a nagy tömeg ékszerből három-négy apróság maradt mindössze s egy rubint a földön, betaposva két padlódeszka közé, az olajos mocsokba. Bosszúsan és súlyosan egy rendőr lépett be. Barátságtalan hangon, szinte felelősségrevonásként kérdezte :

— Mi történik itt?

Az az egy-két dologtalan, aki éppen a Nagykristóf utcában lézengett a betörés idején, még látta az autót, amint a sarkon befordult. Leírásuk szerint, hatalmas, meggypiros kocsi volt, szokatlanul hosszú, drága alkotmány. A tanúk valamennyien megegyeztek abban, hogy a soffőrön kívül, akinek nem látták az arcát, egy feltűnően szélesvállú férfi ült a kocsiban, akinek kopasz feje, mintha meggyúlt volna, szivárványosan és szemvakítóan verte vissza a napsugarat...

«Az a férfi lehettem volna én is, — merengett Csibráky, — hiszen nekem is széles vállam van és sajnos, az én fejem is tökéletesen kopasz».

Az ablak esőverte, málló vakolatú, szinte végtelennek látszó tűzfalra nyílt. Hónapok óta, míg itt lakott, mindennap látta ezt a falat, mégis úgy rémlett, mintha abban a pillanatban hullott volna le eléje, mint egy roppant színpad nehéz, elmozdíthatatlan függönye, amidőn most odanézett. Rémülten, borzongó háttal bámult a rideg, hatalmas falra. Tehetetlen csüggedtség lankasztotta el, mert mindennél bizonyosabban tudta, hogy életében csak akkor remélhet változást, ha mint egy plakátot, egyetlen mozdulattal leszakítja a házról, ahová odaragasztották, hogy mindent elfedjen előle, amit látni és birtokolni szeretne. Akkor megnyilna a ház ott szemben s mint terített asztal kínálná az életét. Szőke lányokat látna selyemkimonóban, kibontott hajú feketéket, tűzpiros ruhában, sötétbőrű mellükön csillogó aranykeresztel... Milyen magas, milyen meredek ez a fal! Amint a végét kereste szemével, mintha egy mély kút fenekéről bámulna, kifordított nyakkal, az ég egy négyszögletű darabjára. Behúnyta szemét, tapogatózva, mint egy vak megfordult, keze már kinyúlt...

Ekkor a hirtelen kitárult ajtón egy lány lépett a szobába, oly természetesen, oly vidáman, mintha saját lakásába jönne. De alighogy megpillantotta Csibrákyt, mosolygó arca eltorzult, kezét szívére szorította. Egy pillanatig úgy látszott, mintha fuldokolna, majd élesen, kínzottan felsikoltott s szó nélkül kirohant. Enyhe, édes parfőm maradt utána a levegőben, megfoghatatlanul és mégis jólesőn. Egy toronyóra ünnepélyesen ütni kezdett. Hat óra volt.

Csibráky az izgalomtól reszkető kézzel néhány sort vetett egy papirosra, mintha attól tartana, hogy elfelejti, ami történt. A bűnügy valahogy percről percre jobban közeledett hozzá, mint duzzadt, sötét felhő az aranyló nap felé. A sikoltás ott zúgott a fülében, mint üres házat felverő kiáltás, mely felfokozott életet él az elhagyott szobákban s úgy sokszorozódik végtelenné, mint emberarc két szembeállított tükörben.

Kilesett az ajtón, kilesett az ablakon, mintha folytatását várná a történetnek, amelynek csak egy parányi részébe avatódott bele, ki tudja, mily véletlen révén. A sikoltásban, melyet érzékszervei egyszerre fogtak fel s összekevertek a levegőben oszladozó parfőmmel, egy halálos veszélyben rettegő ember félelme kiáltott. Gondolatai a halál és a gyönyör között csapongtak s az iszonyatot, ami elfogta, át- meg átjárta a vágy.

Egy kurta pillantást vetett csupán az újságba, a dolgok összefüggése máris megvilágosodott. Alig volt már türelme végigolvasni a híradást a nagykristófutcai betörés ujabb rejtélyeiről. Izgalmában remegve rohant le a visszhangzó lépcsőfokokon. Lenn még egy, aztán még egy lapot vásárolt s csak miután valamennyiből elolvasott három-négy sort, összevissza, találomra, csak akkor tudott számot adni magának róla, hogy voltaképpen semmi fordulat sem következett be a nyomozásban s a rendőrség, nemhogy közelebb férkőzött volna a titokhoz, tanácstalanabb volt, mint kezdetben.

A kérdésre, mely mindenkiben felmerült, a lapok meg sem kísérelték választ adni. Ki lehetett az a kékruhás lány, akit néhány késve jelentkező szemtanú a meggypiros autóban látott a zömök, kopasz ember oldalán, oly mozdulatlanul, oly különös merevséggel ülve, mintha nem élő ember, hanem egy báb lett volna, akit azért ültettek a fondorlatoseszű banditák a kocsiba, hogy más, fontosabb dolgokról elterelje a figyelmet?...

Csibráky a megoldás egyedüli birtokosának érezte magát. Tudta, hogy a kékruhás lány azonos azzal, akit hazafelé jövet látott az üres utcán, a hegy alatt s ez ismét nem más, mint aki jókedvűen és szelesen benyitott hozzá s amidőn megpillantotta, rémülten felsikoltott. Nem számított arra, hogy a véletlen megint útjába veti a lányt, mégis, mikor már órák óta rótta az aszfaltot s a fáradtság majd leverte lábáról, csalódást érzett, amiért nem bukkant eléje egy keresztutca forgatagában, vagy egy sötét kapualjból...

Már nem töprengett a lány sorsán, nagy tavaszi kóborlások emléke kísértett fel benne, az ifjúságé, mely mint gonosz tett után a lelkifurdalás, már csak fájdalomként él. Nyugalomra vágyott, egy

függőágyra két juharfa között, ahol kezében cigarettával az égre bámulhat, miközben a fák közül, a simogató alkonyatban, egy mély és szomorú női hang egy édes, egy soha nem hallott dalt énekel...

Egész testével neki kellett dőlnie, — a súlyos régi kapu vonakodva engedett. Kedvetlenül fordult be a dohos szagú lépcsőházba. Egy ablak szélén fekete macska guggolt s figyelmesen rámeredt. Halk dünnyögéssel ízesítve a munkát, egy cselédlány tányérokat rakosgatott, oly elmerülten, hogy fel sem pillantott, amidőn Csibráky elhaladt a nyitott ablak előtt. Újját kétszer is visszahúzta a gombról. Csengetni, — itt ebben a megállapodott, időtlen csendben, — éppoly kegyeletsértőnek tűnt föl előtte, mint trágár nótát énekelni egy kriptában vagy a temetőben. Midőn végre elszánta magát s a csengő, mint egy géppuska, szórni kezdte a rövid, robbanó zajokat, elszégyelte magát, mintha valami piszkos, valami undorító aljasságot követett volna el.

A cselédlány kihajolt az ablakon. Magatartása elárulta, hogy senki emberfia nincs a lakásban rajta kívül. Szerette volna megkérni, engedje meg, hogy leüljön egy fehérre festett székre a konyhában s hallgathassa csendes dudolását. De úgy sejtette, kérése gyanút keltene, így inkább csak azt kötötte a lelkére, ne felejtse megemlíteni gazdájának, hogy itt járt s beszélni szeretett volna vele.

A vastagfalú régi házból hideg borzongást hozott magával, szinte didergett, mint aki hosszú időt töltött egy nyirkos földalatti barlangban. Mennyi elfelejtett hajdani titkot őrizhetnek azok a néma méteres falak, mennyi könny pereghetett a szobák tölgyfapadlójára! Már régesrégen nem esett meg vele, hogy így ötletszerűen becsengessen valakihez. Ha olykor ránehezedett a magány, — a munka, amit egy emelet megmászása jelentett, aránytalannak látszott a várható ellenszolgáltatáshoz, az emberi szavakhoz, az emberi közelséghez képest. Mi vehette ma rá, hogy életének ezt a szabályát megszegte s ellátogatott Kálmánhoz, akit hónapok óta nem látott már?

Alig néhány lépést tett, máris úgy érezte, megtalálta a benne feszengő nyugtalanság okát. Egy idegen akarat parancsára kellett eljönnie hazulról, céltalanul ődöngenie jobbra-balra, majd becsengetni Kálmánhoz, hogy amíg távol van, ott az ő szerény, nyomorúságos szobájában, ahova némán és rettenetesen benéz a fal, megtörténhessen a gyilkosság. Most a málló huzatú sez-

lonon, félrenyaklott fejjel, üveges szemmel a semmibe meredve, egy borzalmasan mozdulatlan, egy halott lány fekszik. Felvágott nyakán már megalvadt a vér, mely bepiszkította ruháját, a padlóra is lefolyt és most oly kocsonyás, oly hideg, mint az aszpik, amit halhoz adnak előkelő vendéglőkben. A levegőt mégis édes, szerelmes parfőm ízesíti, úgy, hogy ha behúnyná a szemét, azt hihetné: szerelemért, boldogságért jött hozzá valaki.

Most már hasztalan, már semmi sem segít, fellármázhatja a házmestert, a lakókat, rendőrt hívhat! Mit használ, ha fogadkozik, ha hivatkozik becsületben eltöltött életére, amelyre még árnyéka sem hullt a bűnnek, akár esküvel erősítheti, hogy nem ő követte el a szörnyű tettet, hogy soha még egy szót sem váltott a lánnyal, aki most élettelenül fekszik a szobájában s a puszta jelenlétével vádol; — senki sem fog hitelt adni szavának.

Az orvos megállapítja, hogy a gyilkosság esti féltíz órakor történt, a késre rálelnek az egyik sarokban, ujjlenyomat nem lesz rajta. Az első kérdés, amire majd válaszolnia kell, hol volt este kilenc és tíz óra között?

Még szerencse, hogy Kálmán lakásán megmondta a nevét. Az időpontot illetőleg, sajnos a legnagyobb zavarban volt, mindössze arra emlékezett, hogy estére hajlott már, a lépcsőházban fekete macska guggolt s ő nagyon szeretett volna leülni a tiszta konyhában, hallgatni a cselédlány énekét, aki toronyba rakta a frissen mosott tányérokat...

Sajátságos, hogy éppen Kálmánhoz ment, akinek oly keveset tudott az életéről, akit alig-alig mondhatott barátjának. Nem tudta miből él, mivel foglalkozik? Nem, nem, aki ilyen sötét, ilyen fagyasztóan csendes házban lakik, méteres falak között, ahonnan a kiáltás, a sikoly sem hallatszik ki, az ilyen embernek nem lehet tiszta a lelkiismerete!

Egy este a falak mentén látta nesztelenül tova osonni. Minden mozdulata rejtőzés, minden mozdulata készülődés volt valami bűnös fogásra. Hányszor találkozott egy borotválatlan, agyonhajszolt Kálmánnal, aki alázatosan egy-két pengőt kért kölcsön tőle. De ismert egy másik Kálmánt is, egy elegáns világfit, aki vagyontérő ruhákban feszített a Dunakorzón, hajnalig dőzsölt a drága lokálokban. Milyen különös fényben izzott mindig könnyben úszó, nagy, zöldesfényű szeme!

Kilenc óra már elmúlt s Csibráky éppen a Váci-utca és Régiposta-utca sarkánál haladt el, különös bizsergéssel hátában, mintha máris üldöznék a serény detektívek, szarukeretes szemüveggel fürkésző szemükön. És lehet, hogy a lakásán éppen most lógó nyelvű, lihegő kutyával szagoltatják a házikabátját s valaki, mint bélyeget régi levelekről, ujjlenyomatokat gyüjt fésűjéről és fogkeféjéről. Többé nem mehet haza, a ház előtt detektívek állnak lesben, máshol kell hajlékot lelnie, hidak alatt, a liget bokrai között vagy a hegy barlangjaiban. Földönfutóvá vált...

Hirtelen egy tavaszi utazása jutott eszébe, Pécsről Pest felé. Mintha szüntelenül, — az egész hosszú út alatt, — galambok röpködték volna körül, vállára, karjára szállottak, a fülébe turbékoltak volna, miközben ő tele marokkal szórta az aranyzománcú kukoricát. Mindez nem is a vonatban történt, hanem Velencében a Szent Márk-téren, ahol nem járt sohasem és ahol mégis ott volt. Időnkint, mint aki emésztő lázban fekszik, magához tért, hallotta az iparkodó kerekeket, látta a tarka kockákba szabdalt dunántúli tájat, a férfit, aki zsebredugott kézzel ugyanabban a tartásban állott mindig a folyosón, valahányszor arra nézett. De az éberségnek ezek a rövid felvillanásai nem rontották meg a varázst, annyi változást hoztak csupán, hogy ilyenkor úgy érezte, utazóban van Velence és a Szent Márk-tér felé. Vajjon igazán az az álmodó, szelíd szemű lány ajándékozta meg a léleknek ezzel a gyönyörű kalandjával, aki Dombóvárott felszállt s aki most szembe jött vele a korzón, egyenetlen kamaszos lépteivel?

Mindig galambok jutottak eszébe, ahányszor csak látta a lánykát, aki azóta megerősödött, nőiesebbé vált. Mindig arra gondolt, hogy ő mellette megtalálná, amit máskülönben sohasem lel meg, a békét, a célt, amiért érdemes élni. Hirtelen éles izgalom járta át: — az alibi! A lányt maga a Gondviselés küldte, hogy szorongatottságában megsegítse. De amidőn hátra nézett, sehol sem látta már. Ekkor a másik lányra gondolt, aki halottan és hidegen fekszik a szobájában, a detektivekre, akik faggatni fogják, hol és merre töltötte az estét?...

Mintha az Isten küldötte volna, a jó Isten, akihez gyerekkorában annyi hittel, bizalommal fohászkodott esténkint, letérdelve ágya elé, összekulcsolt kézzel. Az élete forog kockán! — gyáván, tehetetlenül hagyta mégis továbbmenni. Ha megszólítja, nemcsak a csúfos végtől szabadul meg, de magáénak mondhatott volna mindent, amiért eddig oly forrón, de oly hasztalanul sóvárgott. Most már úgyis mindegy, galambok helyett koromfekete hollók szállnak a vállára, ha ott fog himbálózni majd a bitófán, hurokkal a nyakán...

Az ifjúság elrepült, az évek egyre nehezebbek, a házat, ahol született, lebontották, kivágták az illatos lombú diófát, mely udvarukon állott. A kereszt félredőlt szülei sírján, a repkény lefutott a hantról a

porondos tisztásra a sír előtt. Az erdőbe, ahol annyit kalandozott kisfiú korában, szállodát építettek s a hajdan elvadult ösvényeken most turistanadrágos urak sétálnak elégedetten s nem sejtik, hogy minden lépésük egy-egy emléken tapos...

Kezében virágos kosárral egy lány szaladt lélekszakadva, vad zeg-zugokban a sétálók között. Valamivel hátrább, ugyancsak megrakodva virággal, egy fiúcska követte. Aztán, midőn a menekülőknek már nyoma veszett, két hatalmas, sötét rendőr tűnt fel, fenyegetőn és gyanakodva.

Csibráky hirtelen megállott. Dermedten, földbegyökerezett lábbal bámult rájuk, abban a hiszemben, hogy amint észreveszik, közrefogják máris és viszik magukkal. Csuklójára bilincset raknak, aztán a csend, a magányosság következik a homályos börtönben, ahol éjszakánkint fürge patkányok sürgölődnek, éhesen és alattomosan. Egy-egy eltévedt pók hálót feszít a vasrácsok közé s vár-vár türelmesen, konokul, míg föl nem fordul éhségében. Ha belehel a földalatti nyirkos szél, a háló húrjai lágyan megremegnek, mintha rég halott rabok szelleme jönne megnézni, mit csinálnak, akik élnek...

De a rendőrök nehéz, földdöngető lépteikkel elhaladtak mellette, anélkül, hogy akár egy pillantást vetettek volna rá. A kékruhás lány halottan fekszik, mert sokat tudott és bajba keverhette volna a hirhedt betörőt, aki futtában ottfelejtette ezüstvégű sétapálcáját a nagykristófutcai ékszeresnél. Most ő rajta a sor. Rettenetes volt tudni, hogy ily hatalmas, ily könyörtelen ellensége van s hogy senkitől sem remélhet segítséget.

Már a Rákóczi úton volt. Akaratlanul, tehetetlenül ment, mintha nem a saját lábán járna, hanem egy nagy folyam sodorná magával. «Most eltűnök a föld színéről,» — gondolta. Eltűnik mindazokkal együtt, akiket, akárcsak őt, leküzdhetetlen vonzással szív maga felé valami sötét örvény, valami halálos bizonytalanság, ami ott vár az út végén.

Valaki megállott előtte. Nem nézett föl, alázatosan ki akarta kerülni, de ekkor egy kéz nehezedett a vállára, egy erőszakos kéz, mely belemarkolt a ruhájába. Kálmánt pillantotta meg, aki oly bizonytalanul bámult maga elé, mintha már megfeledkezett volna, hogy megszólította s valami nagy és szomorú dolgon töprengene... De Csibráky nem vette észre barátja elrévedését, — a megjelenésén érzett hála, a megkönnyebbültség vakká, süketté tette. Szerette volna, ha Kálmán kölcsönt kér s ő minden pénzét odaadhatná, vagy ha hirtelen veszedelembe kerülne s ő megmenthetné az életét.

— Hány óra? — kérdezte, mert végül is a legfontosabb ez volt, biztosítani az alibit, emlékezetébe vésni Kálmánnak az időt, amidőn találkoztak.

— Hány? — kérdezte még egyszer.

— Féltíz mult nyolc perccel, — ismételte Kálmán s körülnézett, mint aki nem tudja bizonyosan, hol van.

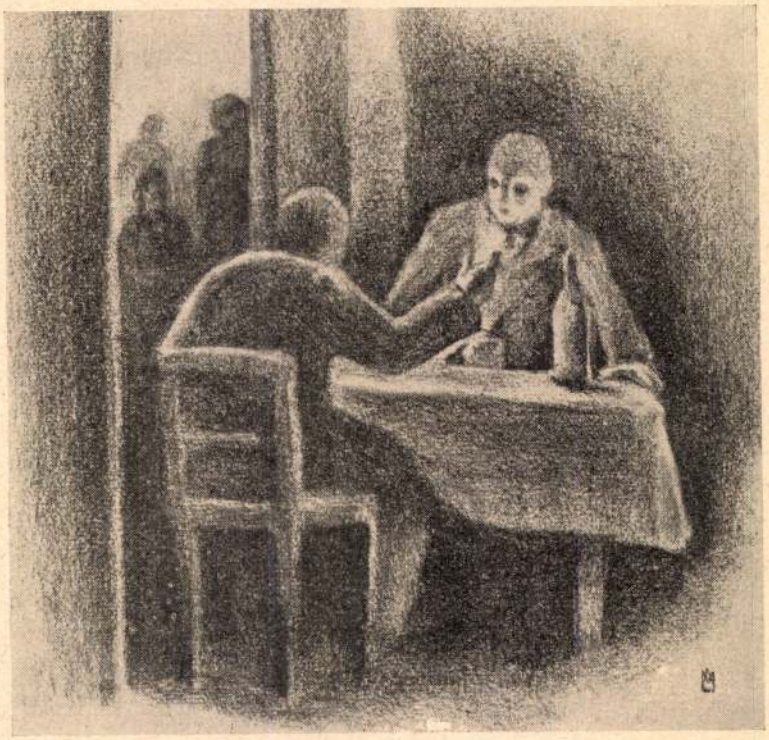

— Vacsorázni kellene, — dünnyögte félhangon s magával vonszolta Csibrákyt nehány rövid, sikátorszerű utcán, amelyekben a félhomály valamiképpen mintha lucskos és állott lett volna. Két kikoptatott lépcsőfok vezetett a lebujba.

A pirosterítős asztalok körül visszariasztó, szánalomraméltó alakok ültek, félliter bor előtt. A nagy, durva kezekre, amelyek ernyedten nyugszanak az asztalkendőn, bizonyára vér is tapad, — borzongott Csibráky. A csend nehéz, ittas, mintha iszonyú vallomásokkal, emésztő lelkifurdalásokkal telítődött volna. Olykor-olykor egy-egy rövid, robbanó szó vetődik fel, mint éjszakában gyujtott gyufa lángja. Az alacsony mennyezetet vastag, sötétbarna gerendák tartják, meghajolva, mintha bármely pillanatban leszakadhatnának. Minden oly földi, oly szilárd volt, a korcsma mégis a tengert jutatta eszébe s lassankint az a meggyőződés lett úrrá rajta, hogy akik itt ülnek, azért oly szótlanok, azért nem mozdulnak, mert hosszúhosszú útra készülődnek mind...

— ... kimegyek a Dunapartra s ha olykor-olykor egy-egy igyekvő gőzös, ernyedt, tehetetlen uszályt cipel, mint élő hajó egy halottat, a szívem megdobban, a torkom összeszorul s addig bámulok utána, amíg nyoma nem vész...

Kálmán beszélt így, aki ma nagyon reménytelennek, nagyon összetörtnek látszott.

— Mi történt veled? — kérdezte résztvevőn és kíváncsian, de valahogy ő is az élet hajótöröttjének érezte magát, akin már se jó szó, se jó tett nem segíthet. A hajók egymásután útrakeltek, — ő gonosz varázslatban aludt négyszögletű apró szobájában, ahova benéz a rettenetes fal. Hova tűnhetett el a kékruhás lány? Hol lehet a másik, akit galambok röpködnek körül? — Senki se m tudja. Egy halott lány fekszik a szobájában. Ó, bár erről se tudna senki.

— Érte követtem el, egyedül érte, — mondta Kálmán halkan, mintegy elszenderedőben. — Nagyszerűen kifőztük a tervet. Úgy volt, hogy utána találkozunk, de hiába vártam. Az idő telt, sürgetett, a tervnek már régen befellegzett, de még mindig vártam. Hogyne várna az ember, amidőn semmije, még reménye sincs azon kívül, akire vár?... Mennyi félelmet éltem át, amíg ott ültem a kávéházban!... Időnkint végigcsúsztattam a kezem a márványlapon, mint ahogy lázas beteg odanyomja a homlokát a hideg ablaküvegre... Egy-egy új félelemmel ismertetett meg minden perc... Magamról lassankint megfeledkeztem, miatta aggódtam egyedül... Nem értem, most sem értem, nem az a fajta volt, aki felülteti az embert... Valaminek történnie kellett, valami rettenetesnek... Végigrohantam az egész városon, a lakásán voltam, a szabónőjénél, a fodrászánál, mindenhol... Senki sem látta. Mintha a föld nyelte volna el...

A történet valahogy nagyon közelinek, nagyon ismerősnek tűnt föl Csibráky előtt. Szemét elöntötte a könny, de a sírás nem tört ki belőle, csak szorongatta, mint két erős kar, mely körülfogja. Gyerekkorában érezte ezt, egy délelőtt ; a léggömb már alig-alig észrevehető kék pont volt a napfényes levegőben, kezében még mindig ott tartotta a kötelet. Mintha megdermedt volna, úgy állott...

— Most ott fekszik holtan a szobámban, szeme üveges, egy szál virágot szorongat a kezében, a többi ott fonnyad szerte a padlón...

— Kiről beszélsz? — kérdezte izgatottan Kálmán.

— A lányról... Kék ruhát viselt, ugy-e? Kezében egy csokor sárga virágot tartott... Ma délután benyitott hozzám..

— Te ölted meg! — kiáltotta Kálmán és fel akart ugrani, de moccanni sem bírt, emberek álltak körülötte, akik fogva tartották.

— Segítség! — kiáltotta Csibráky, mert ugyanakkor őt is vállon ragadták.

A veszélyt nagynak, borzalmasnak érezte. A csapos egykedvűen törölgette a poharakat a söntésnél, mintha nem is hallotta volna a kiáltását. Könyörgőn nézett a férfiakra, akik hallgatag, ellenséges gyűrűben vették körül. Vajjon ki ölhette meg a kékruhás lányt? Miért kellett meghalnia, hiszen oly fiatal volt s oly emberfelettien szép? — Kire fog gondolni a sötét, az egyhangú napokon, lent a börtön mélyén? Már az sincs, akire gondolhatna, olyan mindegy hát, elfogadják-e az alibit?

A detektivek tuszkolni kezdték őket kifelé.

Legközelebb megjelenik

KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL

újszerű, kalandos regénye:

A SÁRGAVIRÁGOS LEÁNY

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Mezey Arthur

Képzőm. fölök. kicill. 1937

~~Meze~~ Angyali üdvözlet, olajt. és

1 alakrajz. Tanár: Glatz O.

Mezey Artúr: Gróf Markovics Árpádné

Nagy Sándor: Részlet a pestszenterzsébeti freskókból

Merey Arthur

T. M. írónő arcképe
repr.

Pester Lloyd
1941. dec. 25
(Die ungarische
Frau.)

sényi

DERCSÉNYI · DE

Mezey Artúr: dr. Gallus Sándorné

Győrffy István: vitéz ölbői Eölbey-Thyll Sándor

Mezey Artur

KM Társ 1941. nov
archépiscill. Ent

Mezey Artúr: dr. Gallus Sándorné

Győrffy István: vitéz ölbői Eölbey-Thyll Sándor

Mezey Artur

MEZEY ARTUR: ANGYALI ÜDVÖZLET. (SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR.)

Artur Mezey: Englischer Gruss. (Hauptstädtische Galerie.) — Artur Mezey: Annunziazione. (Galleria Municipale.)

Szépművészet

1941. 5. sz.

SZŐNYI ISTVÁN: USZÁLYOK. (SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR.)

István Szőnyi: Schlepper. (Hautpstädtische Galerie.) — István Szőnyi: Rimorchi. (Galleria Municipale.)

Mezey Artur: dr. Cs. F.-né arcképe

K M Társ 1942. őszi tárl.
Eat.

Ligeti Miklós: 1848

Mezey Artur

Új Magyarság Vasárnapja.
1935 febr. 24.

A Budai Szépművészeti Társulat téli tárlatáról

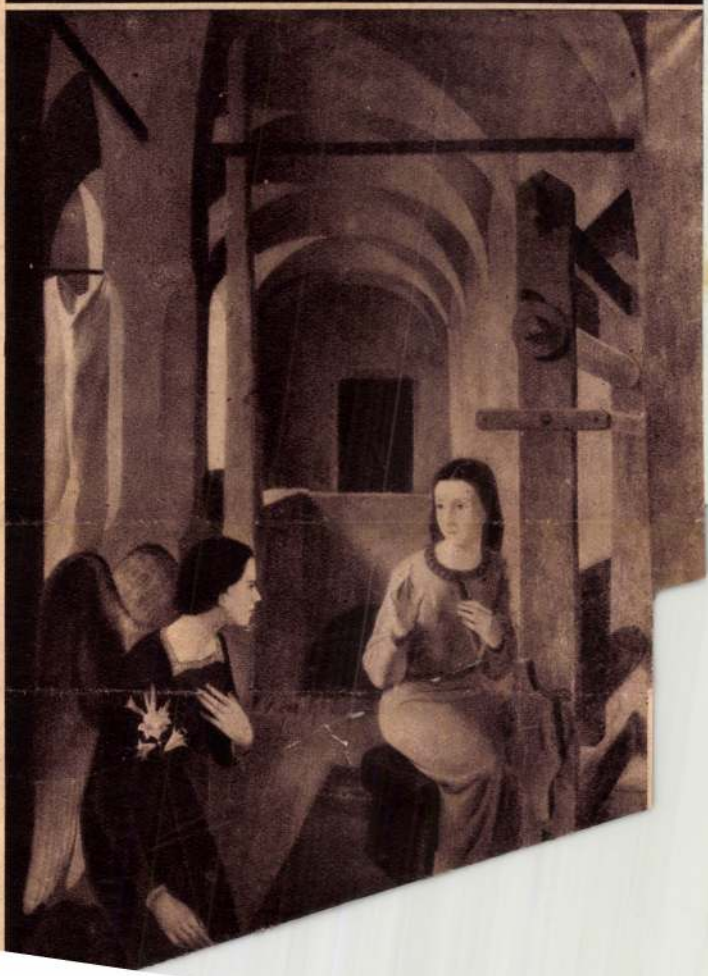

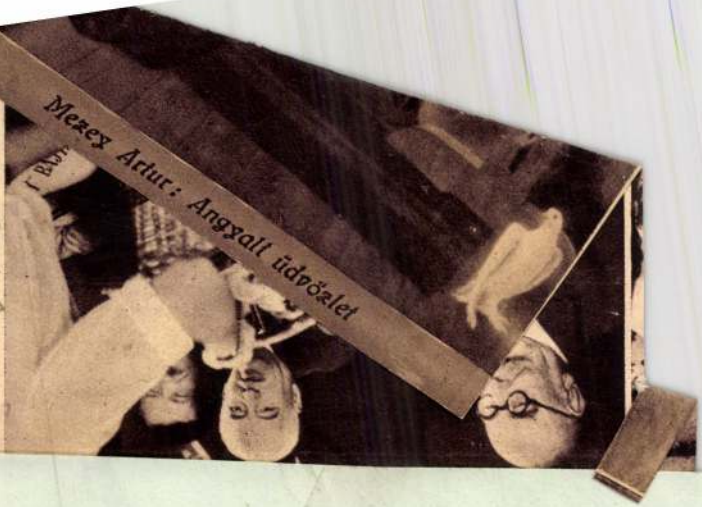
Mezey Artur: Angyali üdvözlet

MERÉSZ GYULA: Krisztus betegeket gyógyít

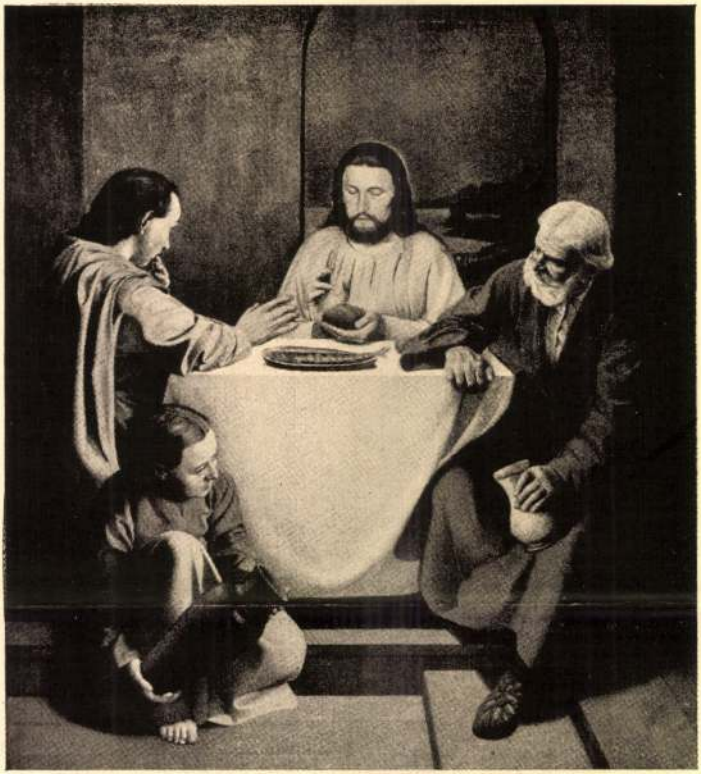

MEZEY ARTUR: Emausban

KMTárs. Szent István kiáll. 1938.

MEZEY ARTÚR: KÉKRUHÁS NŐ.

Arthur Mezey : Frau in blauem Kleid. — Arturo Mezey : Donna in vestito azzurro.

BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR:
MÁTYÁS-ÉREM.

Alexander Boldogfai: Matthias-Medaille. — Alessandro Boldogfai Farkas: Medaglia.

Június 3-án nyilt meg a Nemzeti Szalonban a Magyar Képzőművésznők Egyesületének jubiláris kiállítása.

Az egyesület harminc év csüggedést nem

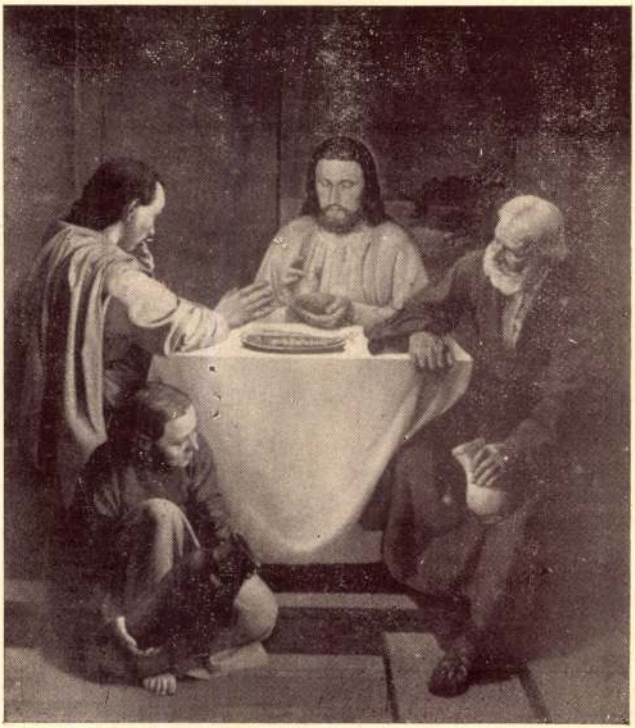

Mezey Arthur: Emausban.
Műcsarnok, Szent István kiállítás.

6

es kitüntetéséről.

Az első eltérés ettől a módtól nemrégiben az aki államokban rendezett kiállítás volt. De en- a kiállításnál is elfelejtkeztek hivatalos köre- megemlékezni a sajtó számára kiadott közle- nyben, hogy kik voltak azok a művészeink, akik csületet szereztek a magyar képzőművészetnek. s kiállítások alkalmával egy pár túlzottan, sőt vontámogatott, különben igen tehetséges művé- ink nevéről rendszerint nem szoktak megfeled- zni, az előbb említett északeurópai államok- n rendezett kiállításokról szóló tudósításokból nban még az ő neveik is kimaradtak, a kegyel- é. Ennek a csorbának a kiküszöbölésére tétet- be illetékeseink május 13-án a napilapokba a vetkező közleményt:

A rigai, helsinki és tallini magyar kiállítás résztvevői.

Az északi államokban rendezett magyar repre- ntatív kiállításokról szóló tudósítások beszámol- a sikerről, az ünneplésekről, de nem emlé- ztek meg azokról a magyar művészekről, akik- k képei a kiállításon szerepeltek és akiknek a gy siker köszönhető. A mulasztást pótoljuk és bb felsoroljuk a kiállított művek alkotóinak a veit.

Itt következik egy néhány elhalt művészünk ve, azután ezzel folytatják:

A mai modern festők közül: (Itt azt várja ember, hogy ha már belekezd, felsorolja az ösz- s résztvevő művészeket, vagy legalább is azo- , kiknek a siker valóban köszönhető, akiknek pei vevőre találtak, mert nem tudjuk elhinni, gy ezeknek ne volna részük a sikerben.)

216. UDVARY PÁL: Kapuvári asszony.
217. MEZEY ARTHUR: Önarckép.
218. BENKHARDT ÁGOST: Merengő.
219. KÖVESDY GÉZA: Tuxertal.

VIII. TEREM.

)lajfestmények. Az eladó művek vételárai a terem sarkában vannak kifüggesztve.

20. SÁRDY BRUTUS: Tél a hegyekben.
21. GAÁL FERENC: „Hazatérők."
22. SÁRDY BRUTUS: Palotai szigetrészlet.
23. WELLMANN RÓBERT: Wertheimer Adolf. Pasztell. Magántulajdon.
24. BURGHARDT REZSŐ: Rózsák.
25. BORUTH ANDOR: Önarckép.
26. SZLÁNYI LAJOS: A sümegi vár alkonyatkor. Tempera és olaj.
27. GAÁL FERENC: Matyóleány.
28. SZLÁNYI LAJOS: Vörösmarty-tér.
29. BORUTH ANDOR: Női arckép. Magántulajdon.
30. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Benczurfalvi nárcisz.
31. ÉDER GYULA: Arcképtanulmány. Magántulajd.
32. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Falu a holt Dunánál.
33. NÁDLER RÓBERT: Vizesés Gossensassban.
34. BURGHARDT REZSŐ: Virágzó fák.
35. NÁDLER RÓBERT: Pocsolya.
36. KÁRPÁTHY JENŐ: Malomvölgy Zebegényben.
37. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Az uj kehely.
38. SZLÁNYI LAJOS: Faluvégi házak.
39. NÁDLER RÓBERT: Ifjuság.
40. KÖVESDY GÉZA: Alkonyodik.
41. BARKÁSZ LAJOS: Arckép. Magántulajdon.

Mezey Artur

Vas. Ujs. az Uj Magyarok
képes mell. 1937 maj. 2

Mezey Artur: „Okos és balga szüzek."

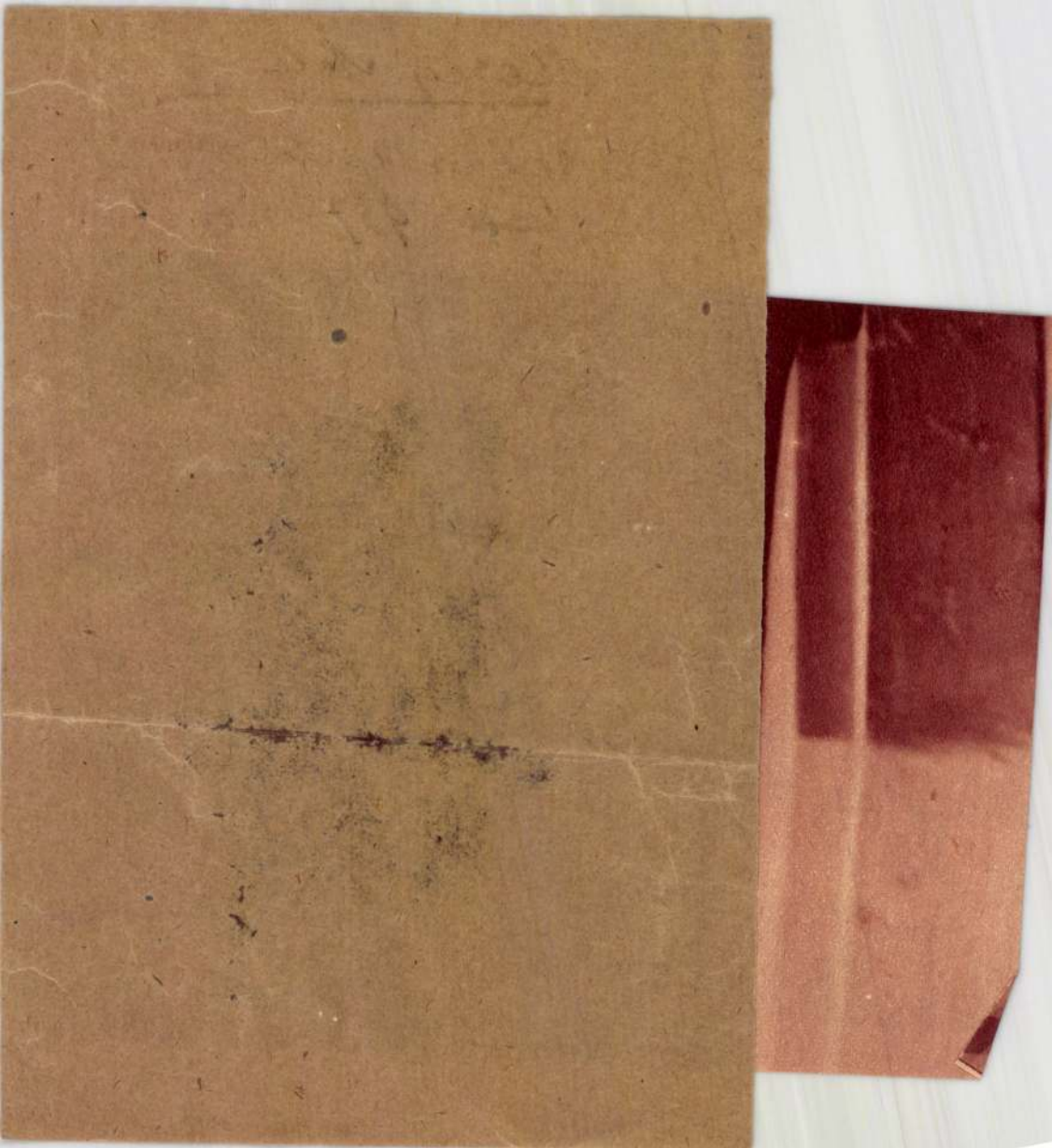

A könnyűvályog mestere

Mezei Sándor emlékének

2005. június 12-én sok százan kísértük el utolsó útjára a tragikus hirtelenséggel elhunyt Mezei Sándor építő Mestert.

1946. JANUÁR 22-én született Magyarszombatfán, amely vidék és táj alapvetően meghatározta későbbi életét, munkásságát. Mielőtt 1970-ben elvégezte volna a BME Építőmérnöki karát, középiskolai tanulmányai mellett kőműves vizsgát is tett, mely gyakorlati tudást sokszor, sok helyen tudott kamatoztatni. A diploma után két évig a Zalatervben építész tervezőként, majd a 1991-ig kivitelező cégekben, a Vasvári majd a Zalaegerszegi Építőipari Szövetkezetben dolgozott főmérnökként, majd szövetkezeti elnökként.

Már az 1980-as évek végétől élénken foglalkozott a vályogépítés lehetőségeivel, és 1991-ben Naturbau Kft. néven megalapította saját cégét, mely az országban azon kevesek egyike volt, ahol a környezet- és emberbarát építés kérdését elsőrendű prioritásként kezelték. Az általános kivitelezésben szerzett tapasztalatait először Németországban kamatoztatta, ott kitanulta a könnyűvályog építés gyakorlati fortélyait. 1995-től folyamatosan épített Magyarországon, meghonosítva a favázak közé kitöltő jelleggel épített könnyűvályog építési technológiát.

Nem elégedett meg a németországi kivitelezésből származó jómóddal, saját szülőföldje felemelkedését is célul tűzte ki. Ezért létesült a szülőfaluban vályogtéglagyártó kisüzem, ezért teremtett a falubelieknek munkalehetőséget, ezért nyújtott segítséget számos helyi probléma megoldásában, ezért is létesült határátkelő Magyarszombatfán.

Nagy terve, a falu határába tervezett Egészségpark, jelentős anyagi és szellemi befektetése ellenére sajnos nem valósulhatott meg, de tervei és kivitelezése nyomán családi házak, nyaralók, panziók épültek szerte az országban. A természetes anyagok érzékeny használatával jellegzetes, az őrségi táj hagyományaira építő építészeti formavilágot alakított ki, melyben hangsúlyos elemet kaptak a lenolajjal kezelt fafelületek és a fehér mésszel festett vályogfalak. Munkái közül kiemelkedik a csödei Biopanzió épületegyüttese, ahol meglévő épületek felhasználásával a tájba harmonikusan illeszkedő szállás és vendégforgalmi épületet (ahogy mondta volt: kocsmahivatalt) hozott létre. Munkássága elismeréseként 2004-be Kós Károly díjat vehetett át.

A tervezés és kivitelezés mellett rendszeres előadó volt a BME Építészmérnöki Karán. Az Építészet-Biológiai Egyesület alapító tagjaként számos rendezvényen és alkalommal mutatta be épületeit, tervezési elveit, és a mögöttük rejlő gondolatokat. Vidám – néha csibész – karaktere számos problémát megoldott, sokakat elvarázsolt.

És ami számokkal, tényekkel kevésbé leírható: az őrségi fazekasfalu gyermeke meg nem határozható mélységgel érezte, szerette és tisztelte a földet ahol született és amelyből épített. Tudományos disszertációk megírásában nyújtott segítséget, de vallotta, hogy a föld, a vályog lényegét még mindig nem ismerjük, csak tapasztalhatjuk.

Emlékét szeretettel őrizzük.

Meggyasszay Péter

BIO PANZIÓ, CSÖDE

BIO PANZIÓ, CSÖDE

A komfort minősége

Beszélgetés Bánhidi Lászlóval, a BMGE Gépészmérnöki Kar Épületgépészeti Tanszékének Eötvös József-koszorús professzor emeritusával

Bánhidi László professzor emeritus több évtizedes tudományos munkásságáért 2004 decemberében elnyerte a magyar tudomány egyik legrangosabb kitüntetését, az Eötvös József-koszorút. Építészet és tudomány kapcsolatát vizsgálva fő területéről, az épületek hőkomfortjáról, illetve építészet és gépészet kapcsolatáról, a megújuló energiák alkalmazásáról és az egyetemi oktatásról beszélgettünk.

A PUBLIKÁCIÓINAK hosszú sorát végignézve úgy látom, az oktatás és kutatás mellett immár ötödik évtizede lankadatlanul ír is. Négyszázvalahány tételből áll fontosabb írásainak listája...

Ide csak azok kerülnek be, amelyek szakmai szempontból tényleg fontosak, van köztük hazai és külföldi is. Kutatóintézetben dolgoztam több mint harminc évig, ahol a kutatási eredmények közzététele az intézet hírneve és egyéb szempontok miatt is fontos volt.

Az Ön területe az épületek belső komfortja. Vajon ma nagyobb figyelmet kap-e ez a tényező, mint a pályája kezdetén?

Igazság szerint ez egy határterület, interdiszciplináris téma, annak minden előnyével és hátrányával. Előnye, hogy ha valamelyik részén problémák kerülnek elő, még más oldalról is megközelíthető. Hátránya viszont, hogy sosem egyértelmű, vajon kihez tartozik. De kétségtelen, hogy a belső komfort kérdése az új európai szabványban határozottan az előtérbe került. Különösen a belső hőkomfort és a belső levegőminőség méretezése kötelező szabványon nyugszik. Ha összehasonlítom a régi méretezéssel, amikor összesen az volt a fontos, hogy másfél méteres magasságban megfelelő hőmérséklet legyen, ez óriási előrelépés. Még egy összehasonlítás a korábbi hazai módszerekkel: ha csak a levegő hőmérsékletét nézzük, de a fal rosszul szigetelt, az bizony sugározza a hideget. Az ekörüli vitákban mind a lakónak, mind a távfűtő cégnek igaza volt. Most egyetlen paraméter helyett hattal dolgozunk.

Melyek az alapelvek: az egészség, az energia-megtakarítás, vagy más?

Az alapelv nagyon egyszerű: ahhoz, hogy az épület használója hőkomfort szempontjából szubjektíve jól érezze magát, az emberi testnek hőegyensúlyban kell lennie. A belső hőfejlődés és a hőleadás egyensúlyára van szükség, és itt találkozik az építészet és az épületgépészet. Az alapkérdés tehát az emberi test hőegyensúlya.

A belső levegő minősége kevésbé kapcsolódik az építészet kérdéseihez, de a szellőzés már igen. Itt egy világszerte elfogadott szabvány van, amelyben a különféle szaghatásokat veszik figyelembe, és ehhez viszonyítják az egyes anyagok szagkibocsátását, a műanyag padlótól a berendezési tárgyakéig és az azokban használt nyersanyagokig. Ez objektíve kevéssé vizsgálható. Mint ahogyan vannak hivatásos borkóstolók, szagminta-ellenőrzők is vannak, ezek hasonló módon, szubjektív eszközökkel vizsgálódnak.

A másik fontos tényező ma az energiamegtakarítás. Ez mindenütt elsődleges szempont, bár vannak szélsőséges, kifejezetten káros megnyilvánulása is. Előfordul, hogy amit az energiával megtakarítunk, azt az emberi munkaképesség vagy az egészség terén elveszítjük. A kettő közötti legjobb egyensúlyt kell megtalálni.

Csakhogy az energia a föld egyre apadó összkészletét fogyasztja, és emiatt nem csupán gazdasági megfontolások állnak a megtakarítása mellett...

Hát persze. Én csak a szélsőségek ellen szólok. Az új méretezési módszer alapja nálunk eddig ismeretlen volt. Ez most kimondja, hogy olyan belső hőkörnyezetet soha nem tudunk kialakítani, amivel mindenki elégedett. Az emberek 5 %-a mindenképpen kilóg belőle, valamelyik irányba, vagy kevés, vagy túl sok neki a meleg. A korábbi bírói gyakorlatban ha egy százlakásos, távfűtéses épületben egyetlen lakó is panaszkodott, a bíróság vagy az építészt, vagy a kivitelezőt, vagy az üzemeltető elmarasztalta, mert neki olyan megoldás kellett, amivel kivétel nélkül mindenki elégedett. Márpedig ilyen a valóságban nem létezik. Az új méretezési módszer ezt eleve figyelembe veszi, és három kategóriát ad meg. Amikor az építész vagy épületgépész kap egy feladatot, a megrendelővel azt kell rögzíteni, hogy a három kategória közül milyen százalékos elégedettséget vár el a térben: az 5-6 %-ost - ez inkább a bankok, elegánsabb helyek esetében elfogadott -, a 10 % körülit, vagy a 15 %-ost. Ez eleve azt jelenti, hogy a tér használatának megfelelő, hogy a nagyobb elégedetlenségi faktort választom. Ez már önmagában is energiamegtakarítás. Beállt ez a módszer, és ha az elején az építész és az épületgépész rögzíti a megrendelővel, hogy hány százalékot enged meg, már az elején benne van az energia megtakarításának lehetősége. Másrészt az egyes kategóriákon belül bizonyos plusz-mínusz értékeket is megenged. Épületfizikai vonatkozásban tehát nagyobb a lehetőség.

Mióta használja az EU ezt a rendszert?

1996 óta. Mire mi csatlakoztunk, ez már végleges szabvány lett, ezt kell használnunk nekünk is.

Itthon mióta készülnek erre az átállásra?

Tulajdonképpen elég régóta. A norma kidolgozásában is részt vettünk. Budapesten az Építéstudományi Intézetnek ugyanis volt egy remek laborja, Közép-Kelet-Európában az egyetlen ilyen, ahol ezekkel a kérdésekkel foglalkoztunk, együtt dolgoztunk japán, svéd és más külföldi kutatókkal. 1989-ben én átjöttem az egyetemre, a labor hamarosan megszűnt, kidobálták az összes berendezést,

Mezey Artúr

Kékruhás nő, olaj.

Művészeti betét
Kolozsvár 1942. 96. l.

MEDGYESSY FERENC: A BAJAI JELKY ANDRÁS SZOBOR

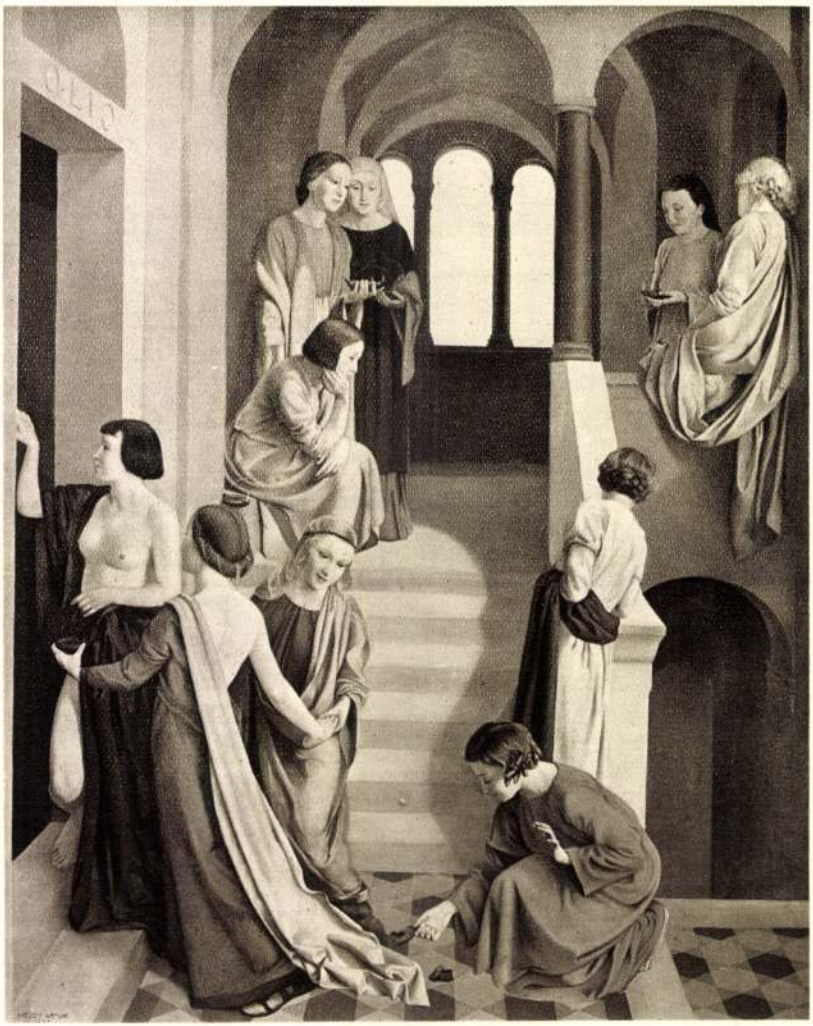

MEZEY ARTUR: AZ OKOS ÉS BALGA SZŰZEK

Nemzeti képröm. kiáll. tárgym. 1937

Mezei Artúr: Dal

Szinházi Elet 1936. 20. sz.
29. l.

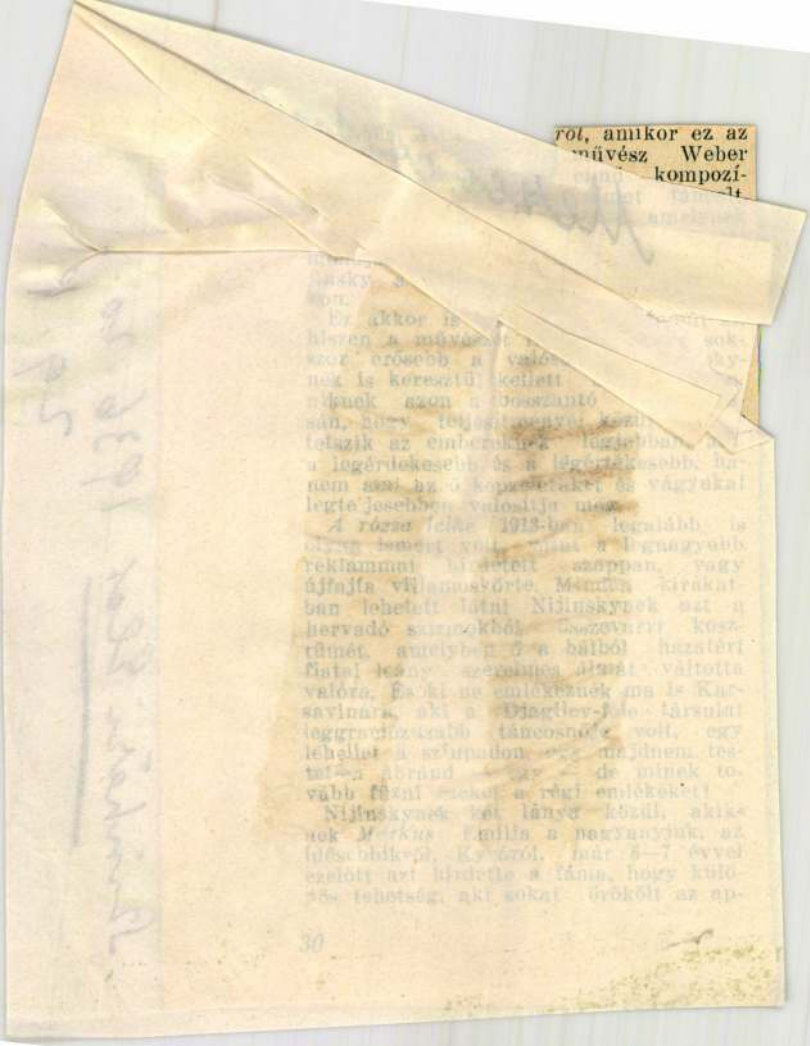

rol, amikor ez az
művész Weber
kompozí-

[illegible]

[illegible]

Ez akkor is [illegible]
hiszen a művészet [illegible] sok-
szor erősebb a valós[illegible]
nek is keresztül kellett [illegible]
nikuk azon a bosszantó [illegible]
sán, hogy teljesítmenyei közül [illegible]
tetszik az emberekben legjobban, [illegible]
a legérdekesebb és a légértékesebb, hanem ami az ő képzeletéket és vágyukat legteljesebben valósítja meg.

A rózsa lelke 1913-ban legalább is olyan ismert volt, mint a legnagyobb reklammal hirdetett szappan, vagy újfajta villamosszörte. Mimika kirakatban lehetett látni Nijinskynek azt a hervadó szirmokból összevarrt kosztümét, amelyben ő a bálból hazatért fiatal leány szerelmes álmát váltotta valóra. Ésoki ne emlékeznék ma is Karsavinára, aki a Djagilev-féle társulat leggraciózusabb táncosnője volt, egy lehellet a szinpadon, egy majdnem testetlen ábránd — egy — de minek tovább fűzni ezeket a régi emlékeket!

Nijinskynek két lánya közül, akiknek *Markus* Emília a nagyanyjuk, az idősebbikről, Kyváról, már 6—7 évvel ezelőtt azt hirdette a fáma, hogy különös tehetség, aki sokat örökölt az ap-

Mezey Arthur
Ungarn (Hongrie)
II-III. o. 301.

M. Arthur Mezey Son „Salut angélique" est l'expression parfaite de la tendance néoclassique de l'artiste.

Mezey Arthur „Angyali üdvözlete" a művész neoklasszikus irányának a kifejezője. Ezen a téren alkotásai kiválóak.

Arthur Mezey's „The Angel's Greeting" is a painting in the neo-classical style of the artist. His works in this sphere are excellent.

tisztelettel kérjük,
elismerést szerezni
váltásával támogatni
egy ily körajz soroza
haladja a jelen, álta

Rudolph Négely's »Trieste's Harbour« and »Ísland of Arbe« were executed with a special kind of technique. The colours are put on with knives instead of brushes, ann the result is surpeisingly natural His brilliant colours faithfully interpret the atmosphere of the sunlit Italian landscapes and the movement of the sea.

Mercy Artur

Nemzeti Újság képes mell.
1938. jún. 19.

Mezey Artur: Angyali üdvözlet

Mezei Artur

Kovácsmühely, olaj

Szoc.dem.Párt Képzőm. Tagozata. 4e szocialista művész csop.kiáll. 1948. febr.

Mezey Artur
M.I. éltanuló és kisöccse, olaj

II. Magy. képzőmüv. kiáll. Mücs. 1951. nov.
7 1.

Mezey Artur

festő

152. MEZEY ARTÚR: Gyergyói havasok. Olajfestmény.

9

159. MEZEY ARTÚR: Jószágfürösztés. Olajfestmény.

161. MEZEY ARTÚR: Gyilkospatak. Olajfestmény.

162. MEZEY ARTÚR: Kibédi templom. Olajfestmény.

163. MEZEY ARTÚR: Parajdi táj. Olajfestmény.

194. MEZEY ARTÚR: Csíki hegyek. Olajfestmény.

VK. min. székelyföldi

~~1048~~. öszt d. kiáll. 1943–44

1049.

1030. KÉTOSZLOPOS IMASZŐNYEG, szines gyapjuból csomózott, vörös fülkéjében két oszlop, patkóalaku boltivvel. Boltmezőjében kék alapon hajlott ág, felette keskeny friz. Keretében kék alapon herati diszités. Yordes, XVII. sz. H. 165 cm., sz. 116 cm. *Illusztr.* XCI. táb.

1031. ERDÉLYI SZŐNYEG, szines gyapjuból csomózott. Tükrében négy levágott kék alapu rozettás sarok, belsejében piros alapon dülényidomba csoportositott rozetták. Keretében piros alapon hosszukás arabeszkes médaillonok. Kisázsia, XVII—XVIII. sz. H. 160 cm., sz. 124 cm. *Illusztr.* XCII. táb.

1032. IMASZŐNYEG, szines gyapjuból csomózott. Kis piros imafülkéjében csillagos rozetták. Boltmezője sárga, felette széles friz. Keretében sárga alapon négyzetes rozetták kapcsolódnak egymásba. Kaukázus, XIX. sz. eleje. H. 175 cm., sz. 130 cm.

1033. SZŐNYEG (u. n. Aubusson), négyszöges gobelin módjára szőtt, köze-

MEZEY ARTUR :

185. Önarckép. - Olajf., v. 100.8 x 100.8 cm. Jelz.l.a j.s. MA monogramm.

Székesfőv. képt. pub. kiáll. 1944.

Mezey Artur

68 x 61 cm. Jelz.i.j.: Ilosvai Varga I. 932".

VARGA OSZKÁR :

274. Tilinkós. - Szobor, br. Mag.: 64.5 cm. Jelz.a br.talapz.:"Varga Oszkár".

VASS ELEMÉR :

275. Virágcsendélet. - Olajf., fa. 54 x 65.5 cm.Jelz./az asztal bal s./"Vass E. 938".

Ifj. VASTAGH GYÖRGY :

276. A csikós. - Szobor,br.Mag.: 50.5 cm Jelz.a tal.h.:"ifj.Vastagh György/Budapest".

Mezey Artur
Kopp 1939/40 szerem II

MEZEY ARTUR :

167. Angyali üdvözlet. - Olajf., v. 130.5 x 181 cm. Jelz.l.j.: monogramm és "1933".

71. Nakoxypan. - Paszt., p., 33.5 x 36 cm. Jelz.l.b. "G. L." monogramm és "902."

72. Római szinpadi jelenet. - Olajf., l.p., 39.6 x 31 cm. Jelz.l.b. "Gulácsy Róma"

GYÁRFÁS JENÖ / 1857 - 1925 /

73. Édesanyám. - Olajf., v., 59.5 x 65.5 cm. Jelz.l.j. "Gyárfás Jenő."

74. Édesanyám./Tanulmány a Disznóölés c.képhez./ - Olajf.,v., 35 x 48 cm.Jelz. f.j. "L.Gyárfás Jenő 1887."

75. Nevető nő kalappal. - Olajf.,fa, 26.5 x 21 cm. Jelz.f.j."Gyárfás/1891".

Mezey Artur

Vasárnapi Ujság az Uj Magyarság képes mell.
1938. jun. 12

Mezey Artur

Mezey Arturo.
n. 1907, Gyöngyös.

72 Autoritratto	(olio).
73 Ragazza che legge	»
74 Annunciazione.	

Catalogo della XXI - biennale. Venezia, 1938 - XVI. 307. l.

IL PROGRAMMA DELLA XXI ESPOSIZIONE INTERNAZIONALE D'ARTE È STATO APPROVATO DA S. E. IL CAPO DEL GOVERNO, NELL'UDIENZA CONCESSA IL 16 FEBBRAIO XV AL SEGRETARIO GENERALE DELLA BIENNALE, E ATTUATO SECONDO LE DIRETTIVE A LUI IMPARTITE

MDK

Mezey Artur

Angyali üdvözlet

Budai Szépmüv. Társ. kiáll. Budapesti Hirlap
/dátum levágva/

MDK

Mezey Arthur

Mater Dolorosa, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

22.1.

MDK

Mezey Arthur

Arckép, of.

Olvasó leány, of.

Magy.Arcképfestők Társ.kiáll. N.Szal.1939.nov.

7. 1.

MDK

Mezey Arthur, festö

Az okos és balga szüzek.

CMKT.-Műcsarnok IV.Nemzeti Képzőmův. Kiáll.
BP.1937.ápr.29.-jun.2c. Kat. 21.1.

MDK

Mezey Arthur, festö

Dr. Gallus Sándorné.
Dr. Gallus Sándor.

MNTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
MP.Mücsarnok. Kat. 7.,8.l.

MEZEY ARTUR

46o. Okos és a balga szűzek. o.f.

KMTárs.Magyar Művészetért kiáll.194o-41. 18.old.

MDK

Mezei Artur

Obraszcov mester játszik a gyerekeknek. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti
kiállítás katalogusa.1958. 4.1.

MDK

Mezey Artur, festö

Kovácsmühely. Olf.

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 5.1.

MDK

Mezey Artur, Festö

Arckép.	8.l.
Pecázó gyerekek.	"
Dal.	"
Akt-tanulmány.	"
Fapiac Gyergyóban.	"
Csiki hegyek.	"
Dr.Cs.F.-né arcképe.	"
Kékruhás nö.	"
Olvasó leány.	"

Mücsarnok.-KMTárs. Öszi tárlat. 1942.okt.nov.-Képes tárgyu.keretében a Benczur Társ. jub.kiáll.-Vastagh éva emlékkiáll. -Harangby Jenö gyüjt.kiáll.

MDK

Mezey Arthur, festö

Önarckép. Olf.v. Jelz.l.j."M.A."

Nemz.Czal.Hüv.Egy.-Székfv.Kpt. és Tört.Múz. új szerzeményei.1937/38. 1939.máj.-jun. Ka t.

MDK

Mezey Ârtur,festö

Sirbatétel.

Mücsarnok.- MNTárs. Ösmi Tárlat.1942,okt.-Nov. Képes tárgymutató keretében a Benczur Társ. jub.kiáll. -Vastag Éva emlékkiáll. -Harangy Jenö gyüjt.kiáll.

MDK

Mezey Artur

Önarckép, of.

Főv. Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

MDK

Mezey Arthur

Csiki hegyek, of.

Gyergyói havasok, of.

Parajdi táj. of.

Székelyföldi ösztöndijban részesült festők kiáll.
Kolozsvár város Mücsarnoka. 1944. febr.

13. 1.

Mezei Arthur festőművész

Akttanulmány

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa .1933.
Műcsarnok

Mezey Arthur festőművész

Angyali üdvözlet

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933
Műcsarnok

MDK

Mezei Arthur
műve:

Dal.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 36.1.

MDK

Mezei Arthur
művei:

Scherzo.
Angyali üdvözlet.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 35.l.

Mezey Artur: MDK

Csiki hegyek

A fővárosi vásárlásai a Műcsarnokban.
Pesti Hirlap 1942. nov. 4.

MDK

Mezey Artur, festőm.

dr.Gallus Sándorné. Portrait.

KMTárs 1941. nov. arcképkiállitás. Kat.

Mezey Artur

MDK

Olvasó nő

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Mezey Arthur

MDK

Szakács F.-né

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi Tárlat

Mezei Artur MDK

Dal

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Mezei Artur

MDK

Scherzo

Mucsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Mezei Artur MDK

Angyali üdvözlet.

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiállí

Mezey Artur MDK

Angyali üfvözlet, olf.

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Mezey Artur, festö

M.I. éltanuló és kisöccse. Olf.

Bp.Mücs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.7.1.

MDK

Mezey Artur, festö

611. Gyergyói havasok. Olf.

Kp.Műcs.-"A magyar művészetért." Képzőm.Kiáll. 1918. jun.6.-22. Kat. 23. l.

MDK

Mezey Arthur,

Önarckép, of.

Téli Kiállitás. Mücs. 1935. nov. 19.1.

Mezey Artur MDK

Okos és a balga szüzek, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Mezey Artur

Angyali üdvözlet, of.

[redacted]

Mezey Artur MDK

dr. Szabó Nándorné

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

MDK

Mezey Artur MDK

gr. Markovics Árpádné, repr.

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Mezey Artur

MDK

Halászó fiuk

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Mezey Artur MDK

gr. Markovics Árpádné

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Mezey Artur MDK

dr. Gallus Sándorné, repr.

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

MDK

Mezey Artur

Szováta. Patakmajor, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Mücs.

MDK

Mezey Artur

Zalai táj, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Műcs.

89

loo

---

71 összesen

lo

rozsból 560 q.hiány, nem termeltek

ti veteménytm káposzta, dinnye igen

almánál 22 q

örténél 4 q.

járás

készités, időbeni talaj

alapos kihasználása

tás hiánya

Mezey Artur MDK

dr. Gallus Sándor

dr. Gallus Sándorné

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Mezey Artur

MDK

Gyergyói havasok, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c. kiáll.

Mezey Artur MDK

M.I-né arcképe

dr. Zwierina Jenőné

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

MDK

Mezey Artur

MDK

Arckép

Mücsarnok 1942 Őszi t[illegible]lat

MDK

Mezey Artur

Sirbatétel

Műcsarnok. 1942 Őszi tárlat

Mezey Artur

MDK

Jószágfürösztés a Küküllőben

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Mezey Artur

MDK

Évike

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Mezey Artur

MDK

dr. Cs.F-né arcképe, repr.

Műcsarnok 1942 Őszi tárlat

Mezey Artur

MDK

Olvasó leány

Műcsarnok 1942 Őszi tárlat

Mezey Artur

MDK

Pecázó gyerekek

Dal

Akttanulmány

Fapiac Gyergyóben

Műcsarnok 1942 Őszi tárlat

Mezey Artur MDK

Csiki hegyek

Dr. Cs.F-né arcképe

Kékruhás nő

Mücsarnok 1942 Őszi tárlat

Mezey Artur

MDK

Szakács F.-né

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Mezey Artur MDK

Szováta, Patakmajor, olf.

Zalai táj, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mezey Artur

MDK

Olvasó nő

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Mezey Artur

MDK

Amausban, repr.

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Mosey Artur

Kreuzberg, Tepr.

Mezey Artur

MDK

Dr. Gallus Sándor

Műcsarnok 1938 Téli kiállitás

Mezey Arthur

MDK

Dr. Gallus Sándorné

Nicsarnok 1938 Téli kiállitás

Mezey Artur

MDK

Mater Dolorosa

Mucsarnok 1939 dec-1940 január

Mezey Artúr.

Az MSzT. képzőművészeti pályázat III. díját kapta „Obrazcov mester játszik a gyermekeknek" c. képéért. (említve.)

Képzőm. 1952. márc. 15.

Mezei Artur.

„Obrazcov játszik a gyermekeknek". c. képe a Magyar-Szovjet Barátság (képzőművészeti) -kiállításon az kruszt-múzeumban szerepelt. (nulltve.)

Kis Újság, 1952. ápr. 6.

Mezei Artur.

A Magyar-Szovjet Társaság „A Magyar-Szovjet Barátság" pályázati kiállításán „Obrazcov mester játszik a gyermekeknek" c. képe szerepelt. (aulítve.)

Szabad Nép, 1952. März. 28.

Mezey Artur MDK

Az okos és balga szüzek, repr.

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Mocsy Artur MDK

Az okos és balga szüzek, rajz.

Miccsurnok 1927 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Mezey Arthur

MDK

Angyali üdvözlet

Műcsarnok 1937 Képcsőm. Főisk. Kiáll.

Mercy Arthur

Adeyeli Gbadegbe

Mezey Arthur MDK

Az okos és a balga szüzek

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mezey Arthur MDK

Az okos és a balga szüzek

Műcsarnok 1927 IV. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mezey Artur

MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll

Mezei Artur

MDK

Dal

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Mezei Artur MDK

Angyali üdvözlet

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Mezey Artur MDK

M.I. éltanuló és kisöccse, olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mezei Artur

MDK

Scherzo

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Mezey Artur MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

Mezey Artur

MDK

Kovácsmühely, olf.

Mücsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mezey Artur

„Anyagali üdvözlet". a mühe szerepel a XXI. velencei (Biennálén (elmlitve)

Nemzeti hírág 1938 jun. 19

Mezey Artur MDK

Obraszov mester játszik a gyermekeknek, olf.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Mezei Artur MDK

Akttanulmány, olf.

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiállitása

Mezei Artur

Akkordmunkány, olt.

Mezey Artur

MDK

Angyali üdvözlet, olf.

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Mesey Artur

Angyali üdvözlet, olt.

MDK

Mezei Artur, festöm.

Tájkép. Vizf. Jelz.

Árv. Csarn.1937.okt.83.sz./Árv.Közl. rk.sz./ 30.1.

MDK

Mezey Arthur, festőm.

441. Olvasó nő Mgt.

KMTárs 1939.téli kiáll. Kat. Jan.-márc. 20.l.

MDK

Mezey Artur

Okos és a balga szűzek, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 18.1.

MDK

Mezey Artur

Emaus, repr.

Szent István-kiállitás a Műcsarnokban. Uj Magyarság képes melléklete. 1938. jun.12.

M.D.K.

Mezey Artur

"Olvasó nő" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Műcsarnok téli tárlatáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 1-9.
II. évf. 5. sz. 6o. lap

Mezey Artur MDK

Emausban

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Mezey Artur MDK

M. Katóka, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Mezey Artur MDK

Pirosruhás nő, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

MDK

Mezey Arthur

Angyali üdvözlet, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
8 l.

MDK

Mezey Arthur

Szovata. Patakmajor. Olajf.
Zalai taj. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Kat.
Műcsarnok. 1944. Jun. 1-18-ig. 8.1.

MDK

Mezey Artur

Dr. Cs. F.-né arcképe, repr.

KMTárs. 1942. őszi tárl. kat.

MDK

Mezey Artur

Őszi szántás, olaj

Fiatal magyarnképzőmüv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 11 1.

MDK

Mezey Artur

Akt, of.

Akt kiáll. Uj Szal. 1934. 6 l.

MDK

Mezey Artur, festö.

Teren mozgó Róma.	Akv.
A palatinuszon.	Akv.
Tiberisnél.	Akv.
Öreg zug. Róma.	Akv.

Az Uj Szalon Szent István-i Kiállitása. 1934. aug.
Katal.

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934. a ug.

Katal.

MDK

Mezey Artur, festö.

Rocca di papa.	Akv.
Országut.	Akv.
Vadgesztenye.	Akv.
Erzsébethid.	Akv.
A pincion Róma.	Akv.
Alsó összekötö hid.	Akv.
Kilátás az ablakomból.	Akv.
Római vizvezeték.	Akv.

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitáson. 1934.aug. hótol.

MDK

Mezey Arthur

Akttanulmány, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

18 l.

MDK

Mezei Artur, festő

Obraszcov mester játszik a gyerekeknek. – Of.

„Magy. Szovjet Barátsi" – 1952. – Képröm. kiáll. kat. 4. lap.

MOK

Mozei Artur, festő.

„Obrázcov mester jálszik a gyermekeknek." c. képe a lélekabrázolás erejével tűnik ki.

Ernst Mur. – „A M.-Szvoj Baráts." – MSzT. pályáz. kiáll. – Sz.N. 1952 III. 28. – Végvári L. – 6. l.

MDK

Mezey Arthur, feslő.

Obraszcov mester játszik a gyermekeknek. Of. -

Mücs. - Tav. tárl. 1952. máj. 10 - jun. 4. -
Jegyz. 9. l.

MDK

Mezei Artur

Tájkép, vf.

Árverési Közl. 1938, 3.sz.rk. 22 l.

Mezey Elemér ipazmivész ?

Pásztortűz, 1928. 20 sz.
478 l.

Finta Zoltán: Mezey Elemér heleti szónyegei

Kolozsvár (Ujságíróklubban Merey Elemér kiállítást rendez)

Pásztortűz, 1928. 20 sz.
478 l.

Finta Zoltán: Merey Elemér helyi szőnyegei

Nagybánya (Merey Elemér szőnyeg szövő üzeme)

Pásztortűz, 1928. 20 sz.

478 l.

Finta Zoltán: Merey Elemér heleti szőnyegei

Mercy Elemér ipanmivész

Pásztortűz, 1928. 20 sz.

478. l.

Fruta Zolt'an: Mercy Elemér helyi szőnyegei.

koszi

Pester Lloyd
1867,XIV.évf.,238.sz.,2.o.

Koronázási illusztráció a párizsi Illustrationban/Petrovich/

MEZEY Elemér festő

Nagybánya : Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1911-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992

14,101.

1924-1944.

Mezey Elemér

képzőművész

Nagybánya

1929

Suly Fritz

XIV. l.

DR. KŐRÖSY FERENC

belgyógyász

Rendel:
3-5

XI.Zenta-u.5.

Rp.

1945 IV. 28

Tabl. Todthersani

Tub. orig. Nr I

D.S. napj 3x 1 szemet

Kőrösy

Sr. Szentiváni Gyulani OTBA

Mezey Cecília, tanuló 1) Folytatás

a nemzetközi gyermekrajz kiállításon a magyar gyerekek szép eredményeket értek el. — a sikersorozat 1968-ban kezdődött. 1969-ben Mezey Cecília és Rill Károly tanulok az úttörők képzőművészeti versenyén ~~Bo~~ jó eredményük jutalmazása képen Balatonedericsre utazhattak a gyermek alkotótáborába.

Czakó Sándor: Hőgyész – Új-Delhi.
Népújság (Tolna), 1978. júl. 9.

Mezey Cecília, tanuló 2) Folytatás

A zánkai gyermekalkotások galériájában sorban a falra kerülnek a hőgyészi pajtások képei: a Mezey testvérek, Mezey Cecília és Erzsébet képei is és a jutalom, a zánkai üdülés.

Czakó Sándor: Hőgyész – Új-Delhi.
Népújság (Tolna), 1978. jul. 9.

Grunwalsky Ferenc és Ladányi Andrea
Test-tér

1999. április 15.
18.00

Ludwig Múzeum
1014 Budapest, Budavári Palota, A Épület

Nyitva: hétfő kivételével 10-18 óra
A kiállítás bezár 1999. május 16.

A Ludwig Múzeum nem túl gyakran tud vállalkozni fotóművészeti kiállítások bemutatására, de az utóbbi időben több olyan, külföldi projekttel is megkeresték a múzeumot, amelyek képzőművészeti vonatkozásúak voltak. Ezek sorába tartozik a filmes/operatőr/fotós Grunwalsky Ferenc és a balett-táncos Ladányi Andrea együttműködéséből származó nagyszabású terv, amely a fotót a mozgással és a látvánnyal szobrászati dimenzióba helyezi.

Tolna megyei természet-fotósok tárlata

1999. április 16. 17.00

Babits Mihály Művelődési Ház és Gyermekek Háza
7100 Szekszárd, Mártírok tere 10.

a kiállítást megnyitja Dr. Kiss Ernő

Nyitva: minden nap 8-18 óráig
A kiállítás bezár 1999. május 10.

A Babits Mihály Művelődési Ház Természet- és Környezetvédelmi Oktatóbázisa aktív kiállítói tevékenységet folytat: az új kiállítási kollekció is híven tükrözi célkitűzéseiket.

Mezey Béla

Kövekből, fákból, vizekből - Izrael

1999. április 6. 18.00

M.Sz.Sz. Székház, Rátkai Márton Klub
1068 Budapest, Városligeti fasor 38.

Nyitva: hétköznap 8-20 óráig
A kiállítás bezár 1999. április 30.

Mezey

festő

Sárdi Sámuel

archeje. Fentiszajza

után rajzolta ify –

Sárdi István

Repr.

Tabéry Géza és Incze

Ernő: Jókai Erdélyben –

Nagyvárad, 1925. 9. l

Colonna del Millenio col monumento agli eroi caduti.
Monument Millénaire avec la pierre tombale des Héros
Millennium Memorial with the Unknown-Heroes Monun

3. A Batthyány-örökmécses.
Die ewige Lampe zum Andenken des Märtyrertodes de
La lampada votiva in memoria del martirio del co
Conisglio independente.
La veilleuse commémorative du martyr comte Batthyá
Everlasting Lamp for the martyr, count Batthyány, P

4. Kossuth Lajos szobra.
Ludwig Kossuth-Denkmal.
Monumento a Lodovico Kossuth.
Monument de Louis Kossuth.
Louis Kossuth Monument.

5. Jókai Mór síremléke (*dr. Lechner Jenö* és *Füredy Rikár*

Grabdenkmal Maurus Jókai's (von *dr. Lechner* u. *Füredy)* ;
Monumento funerario a Maurizio Jókai (fec. *dott. Lechn*
Andrea Ady (fec. *Csorba)*.
Pierre tombale de Maurice Jókai (oeuvre de *dr. Lechner* et
Ady (par *Csorba)*.
Mor Jókai Monument (work of *dr. Lechner* and *Füredy)*
(work of *Csorba)*.

6. Városmajor-utcai r. k. templom.
Röm. kath. Kirche in der Városmajor-Strasse.
Chiesa romano-cattolica in Via Városmajor.
Eglise catholique de la rue Városmajor.
Roman-Catholic Church in the Városmajor-Street.

VASVÁRI PÁL.

BULYOVSZKI GYULA.

B. Nyáry Albert «A magyar forradalom napjai» című, 1848-ban kiadott füzeteiből.

nem fertőztetett. Az eső hull alá. A természet keresztvizében fogjuk az első szülöttet megfüröszteni. Ne higyjétek, hogy a természet a nagy események iránt közönyös. Ez esőcseppek a természet könyei, melyeket az anya örömében hullat gyermekére. A februári napokon is szakadatlanul esett az eső, mert a párisi nép barrikádokat emelt, hogy kizárja a zsarnokságot a szellemvilág fővárosából. Legyen beborulva a mi egünk is, s csak akkor tisztuljon ki a láthatár, midőn kivívtuk nemzeti jogainkat. A kiderült nap legelsősugarai a szabadság új téreivel találkozzanak.»

Szóltak még a néphez *Bulyovszki*, *Irinyi* József, *Egressi* Gábor, *Irányi* Dániel, *Vidacs* János, *Jókai* Mór és egy héber vallásu hazafi, németül. «Eleget szenvedtünk a hosszú idők mostohaságaiban — így szólt a többi közt, — vérengzésnek, gúnynak valánk kitéve. Bizunk a nemzet nagylelküségében, hogy a korszellem sugallatait felfogta s midőn az egész czivilizált Európában az izraeliták fölszabaditásán működnek, szeretett hazánk mi rólunk sem fog egészen megfeledkezni. A testvériség legyen a jelszó, és mi kivetkezve százados előitéleteinkből, testvérek legyünk.»

Midőn *Petőfi* a nép zajos kivánatára «Nemzeti dalát» elszavalá, annak refrainjeit esküre emelt kézzel mondák utána a nép ezrei.

Tizenkét óra tájban jelent meg a nyomda ajtajában *Irinyi*, hozván a kinyomott programm legelső példányát, a börtönéből kiszabadult szellem legelső szülöttét, a szabadsajtó legelső művét a honban, és fenn lebegtetvén azt. Mondhatatlanul nagyok, szentek, ünnepélyesek valának e perczek, és mi átéreztük e históriai perczek érzelmeit egész leirhatatlanságukban.

«Márczius tizenötödike, — így szólt Irinyi, — délelőtt féltizenkettőre, nagy időszakasz a magyarok történetében! Íme itt van a sajtószabadság első példája, a nép hatalmának első műve. Akármi szabadsága fog is egykor lenni a magyarnak, akárminő jogokat fog is a nemzet nyerni: azon dicsőség mindig megmarad, hogy a legnevezetesebbet: a sajtószabadságot mi magunk vívtuk ki, magunk szereztük meg.»

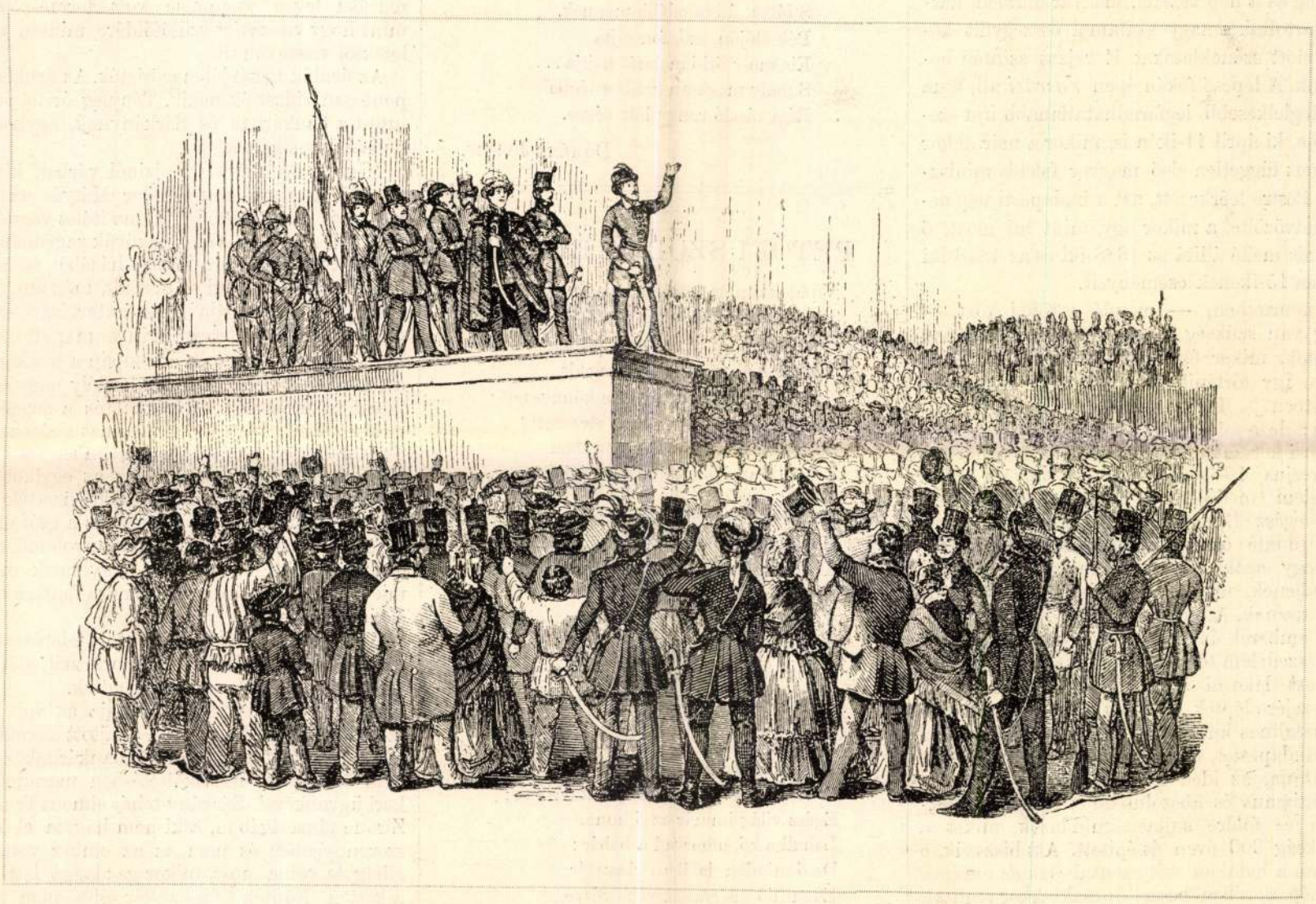

NÉPGYÜLÉS A NEMZETI MUZEUM ELŐTT 1848-BAN. — EGYKORU RAJZ.

A kinyomatott tizenkét pont németre is lefordítva szóratott a nép közé. Egy óra tájban a nép szétoszlott, miután három órára a muzeum terére népgyülés határoztatik vala el.

*

A márcziusi események fölsorolásában itt félbe szakad Nyári Albert előadása, melyről egyik történetirónk azt jegyzi meg, hogy korrajz kivánt lenni s tükör lett belőle, melyből mi csak a történtek pragmatikai előadására vonatkozó részeket vontuk ki vázlatosan.

De, ismételjük, márczius 15-ikének további eseményei átalánosan ismeretesek. A pesti magisztrátus magatartása, a muzeum előtti népgyülés, az esernyős menet fel Buda várába, a helytartótanács megrettenése, a közjólléti bizottmány megalakulása, Táncsics Mihály kiszabadítása a fogságból, behozatala diadalmenetben Pestre, a nemzeti szinházi est, mind le voltak irva nem egy izben már e lapokban is. Nincs miért ismételjük. Csupán idevágó képeink magyarázatául kivánunk még néhány megjegyzést tenni.

«Martius fiainak», mint Nyári nevezi, neve és arczképe csakhamar ismeretes lett a nemzet előtt. *Vasvári* Pál és *Bulyovszki* Gyula ez alkalommal bemutatott arczképe e napokból való s Roemer rajza után Fürstnél Pesten nyomatott mint rajzmelléklet Nyári Albert füzeteihez. *Petőfinek* ma bemutatott arczképe már a későbbi napokból való s honvédőrnagyi egyenruhájában tünteti föl a költőt, Barabás rajza szerint. Ez Petőfinek immár ötödik *egykorú* arczképe, melyet a «Vasárnapi Ujság» bemutat. (Első volt a Barabás-Tiroler féle, mely költeményei előtt látható; a második egy daguerrotyp-fölvétel után készült; a harmadik az Orlay-Petrich féle olajfestmény; a negyediket a Mezey-féle aquarel-kép után mutattuk be.)

Petőfi nemzeti dala, a «Talpra magyar» csakhamar sok ezer meg ezer példányban keringett a nép kezén, szavalták mindenfelé s rövid időn zenét is szereztek rá s szerte énekelték az országban. S többek között Kálozdi J. is megzenésitette s a mű czímlapján ott látható a nemzeti muzeum lépcsője előtt tartott népgyülések jelenete, a hol az ifjuság és a nép vezérei, magyar diszben, kardosan tartottak a nagy számmal összegyült közönség előtt szónoklatokat. E rajzot szintén bemutatjuk. A lépcső fokán épen *Vasvári* áll, ama napok leglelkesebb, legfáradhatatlanabb ifju szerepvivője, ki ápril 11-ikén is, mikor a már akkor kinevezett független első magyar felelős miniszterium Pestre leérkezett, azt a budapesti nép nevében üdvözölte, a mikor ugy, mint mi most, ő is egymás mellé állitá az 1838-iki és az 1848-iki márczius 15-ikének eseményeit.

«A nemzetben, — mondá a többi közt, — mindig van szükség teremtő elvre; de vannak pillanatok, mikor főszerepet játszik a romboló szellem. Igy történik az magában a rendszeres történetben is. E Duna vize most csendes, nyugalmas; de e folyamnak is volt forradalma, volt márcziusi korszaka. Élénken emlékezhetünk arra a márczius 15-ikére, midőn e folyam kitört a türelem medréből s hatalmas árjaival elözönlé egész Budapestet. A zabolátlan árviz romba dönté őszerü épületeink roskatag falait, hogy azok romjain e nagyszerü paloták emelkedjenek, melyek szemeink előtt fénytengerben usznak. A budapesti árviz évtizedes napján az emberek imádkozni szoktak, hogy a vizözön-veszedelem többé visza ne térjen. Ez idén Budapest lakosai nem imádkoztak, hanem a tett mezejére léptek. Kitörtek a türelem medréből s hatalmas hullámaikkal megrázkódtaták az egész Budapestet, mint tiz évvel ez előtt a felbőszült Duna, az idén leromboltattak a bécsi bureaukratizmus és abszolutizmus roskatag intézményei és földre sujtattakmindazok, miket a zsarnokság 300 éven át épitett. Azt hiszszük, e városban a hatalom szót ezentul csak az említse, ki a nép nevében beszél és csak akkor említse, midőn magáról a népről beszél.»

RÉGI ZÁSZLÓ.

Régi zászló tépett rongya
Nem lobog, — ki szél se bontja....
Ócska lim-lom közt feledve
Ott busong egy szögeletbe',
Portól lepve, összehajtva.
Hálóját pók szövi rajta,
Kis moly őrli drága selymét,
S szép kezek hol azt beszegték —
Szálait szét lassan tépi,
Hogy nagyon ne fájjon néki.

Rajt' a jelszó még: *Előre!*
Van is, nincs is már belőle....
Pók beszőtte, moly kirágta...
Ki vigyáz ily ócskaságra?
Rég ideje, hogy letették,
S nem is úgy mint szent ereklyét, —
Ócska rongyul volt bedobva
— Hol hever most — szűk sarokba.
Meg se látják, rá se néznek...
Nyoma sincs rajt' gondos kéznek.

Pedig egykor, szebb napokba'
Két erős kar kitartotta,
Szél magasan lobogtatta,
Ragyogott az irás rajta...
Merre vitték, merre hordták,
Lelkesült nyomán egy ország...
S szállva büszkén, merre lengett,
Fel utána hősök keltek...
Gyermek, ifju, férfi küzdve
Ment rohanva vízbe, tűzbe.

Puska roppant, ágyu dörgött,
A halál ott vérben fürdött...
S hogyha elfolyt egynek vére,
Nyomban másik állt helyére...
Szív hevülve vérét szórta
Harczmezőn szét földre, hóra...
Vért a földön, lángot égen
Látott ez a zászló régen...
S rajt' a jelszó: «Csak előre»
Fényt vetett a harczmezőre.

Régi zászló tépett rongyát
Szűk sarokban látva, mondják:
Itt is porlad bús homályba'
Régi nagyság egy foszlánya!
Nincs mit nézni rajt' a szemnek!
S lótva, futva odább mennek.
Pók előjön, sző, fon rajta,
Kis moly őrlő malmát hajtja...
S mely magasan szállt a légbe'
Régi zászló rongy lett végre.

DÖMÉNY JÓZSEF.

PETŐFI SZOBRA ELŐTT.

Virágokat nem ültettek sirodra,
El nem temettek, mint a holtakat.
Nem tudni, hogy leszúrva, letiporva
Vesztél-e el, vagy isten elragadt.
Néped csak bámult, meg se könnyezett:
Petőfi nem halt meg, csak elveszett!
Örök dalokat hagyva sziveinkben,
Fölszállt az égbe, mint egy régi Isten.

Nem zengett szebb dal magyar ifju kobzán,
Hőbb lángolás szivet nem tölte be.
Kard volt kezében, homlokán borostyán;
Egyik halála, másik élete.
Nemtői kéz látszott vezetni őt;
Csodáljuk a sors által is dicsőt.
Regealakká vált, mert így kivánta
Ő és az ég, a dalnokok barátja.

Emléke ércnél, márványnál szilárdabb.
Mint szabadsághős, népe dalnoka
Nincsen kitéve vésznek, pusztulásnak;
Egész világ immár az ő hona.
Lehull a kő, elhervad a babér;
De ő minden dalában visszatér
És millió magyar szivébe vésve,
Hevít, gyújt nemzedékről-nemzedékre.

Te minden tűznél forróbb lelkü látnok,
Ki elhulltál a hősi harcz alatt;
Ki feláldoztál hírt, nőt, ifjuságot
Magyar hazádért, mely nem volt szabad;
Kit hányt-vetett a tél forgószele,
Te örök vágyak lázas embere:
Óh, nézz alá, óh, nézz le a magyarra,
Petőfi Sándort, hogy mily nagyra tartja!

Óh, nézz le s lásd, hogy nem haltál hiába,
Hogy a magyar nép küzd, fárad, remél.
Nem kétkedik már senki, csak a gyáva,
Hogy a magyarnak szebb jövője kél;
Hogy százados balsors nem ölte meg,
Hogy edzve mostan kezd uj életet;
Mert meg nem fogyva számban és erőben
Él a magyar még, bízik a jövőben!

Pató Pál úr munkához lát serényen;
Röstelli, hogy soká' lustálkodott.
A magyar nemes ősi renyheségben
Nem mondja már: «Paraszté a dolog!»
Költőnek, honfiúnak szobrot állit;
Árpád apánk szép nyelve felvirágzik.
Uj élet forrong ott a Tisza hátán,
S a nép immár nem él lomhán, se gyáván.

A sutban egy hever csak; — hadd heverjen!
Az ősök kardját rozsda verje ki.
Hadd érjenek nyugodtan, munkacsendben
Malasztos békekor gyümölcsei.
Petőfi nyelve zengjen egyedül
Testvéri nép közt e hazán belül,
S ragyogjon tiszta fényével fölötte
A szabadság szent napja mindörökre!

REVICZKY GYULA.

SÁNDOR MÁTYÁS

VERNE GYULA REGÉNYE.

FRANCZIÁBÓL FORDITOTTA HUSZÁR IMRE.

Egyedül jogositott magyar kiadás. **MÁSODIK RÉSZ.** Harminczegyedik folytatás.

VII. Bonyodalmak.

Már tizennégy éve mult, hogy Torontál Simon elhagyta Triesztet és Raguzában telepedett meg, pompás palotájában, a Stradonen. Dalmát származásu levén, semmise volt természetesebb, mint hogy visszatért szülőföldére, miután az üzletektől visszavonult.

Az árulók titkát jól megőrizték. Az árulás diját pontosan kifizették nekik. Tényleg óriási vagyon jutott a bankárnak és Sárkánynak, egykori tripoliszi ügynökének.

Miután a két elitélt a pizinói várban kivégeztetett és a megszökött Sándor Mátyás az Adria hullámai közt találta sirját, az itélet végrehajtását kiegészitették az összeesküvők vagyonának elkobzásával. Zathmár László házából és csekély földbirtokából semmi se maradt, még annyi se, a mennyi öreg szolgája élete fentartására szükséges volt. Báthory István után se maradt semmi, mert vagyontalan volt és csupán a leczkéi jövedelméből élt. De az Artenek kastély nagy majorjaival, a szomszéd bányákkal és a terjedelmes erdőségekkel pompás uradalmat képezett és Sándor Mátyás gróf dúsgazdag ember volt. Ezt a birtokot két részre osztották; az egyiket bérbe adták, a másikkal az árulókat fizették meg. Amaz gondnokság alá vétetett és a gróf örökösnőjére volt visszaszállandó, tizennyolczadik életévének betöltése után. Ha a gyermek meghal, mielőtt e kort elérné, a számára fentartott rész a kincstáré lesz.

Az árulóknak osztalékul jutott felerész értéke többre rugott másfél millió forintnál, s ezzel az összeggel szabadon rendelkezhettek.

A két czinkos legelső gondja az volt, hogy szétváljanak. Sárkány nem óhajtott Torontál Simon szemei előtt maradni. A bankárnak szintén nem volt kedve összeköttetésben maradni egykori ügynökével. Sárkány tehát elment Triesztből Zirone társaságában, a ki nem hagyta el őt balszerencséjében és nem az az ember volt, a ki elhagyta volna most, mikor gazdaggá lett. Mind a ketten eltűntek és a bankár többé nem hallott felőlük. Hova mehettek? Kétségkivül Európa

Hőgyész—Új-Delhi

Mezey Erzsébet

Apró hír tudatta, hogy az indiai Shankar Nemzetközi Gyermekrajz Kiállításon, a magyar gyerekek szép sikereket értek el: 22 érmet és 47 oklevelet nyertek. A díjakat az Országos Pedagógiai Intézetben adták át. Két oklevél Ámént Éva, és Mezey Erzsébet révén Hőgyészre került.

A hőgyészi művelődési házban találkoztunk. A rajzszakkör helyiségében a falakon képek. A 15—20 szakköri tag mutatja be kiállításon az évi munka eredményét. Két asztal púpozva a gyerekek sikereit igazoló oklevelekkel, újságokkal, díjakkal. Csabonyi Hedvig rajztanár, a szakkör vezetője egybegyűjtötte azokat erre az alkalomra, hogy jobban eligazodhassunk a szakkör jó évtizedes történetében. Szegény újságíró a bőség zavarába kerül. Lehetetlen minden eredményt elsorolni. Mindössze néhány a jelentősebbek közül. A sikersorozat első dátuma 1968. Veres László ötödik osztályos tanuló megyei első helyezett az úttörők képzőművészeti versenyén. Egy évre rá Rill Károly és Mezey Cecília, hasonló eredményért Balatonedericsre utazhatnak. a gyermek képzőművészek alkotótáborába. Aztán televíziós sikerek sora következik a Cimbora és a Varázsolló pályázatain. A Takarékpénztár plakátpályázatán Lipcsei Ákos és Dóra Mária országos helyezést ér el. A zánkai gyermekalkotások galériájában sorban a falra kerülnek a hőgyészi pajtások képei: Rill Mária, Kompa Gabriella, Mitcseling Matild, a Mezey testvérek, Mohay Karcsi képei szerepelnek az úttörők városában és persze maguk a gyerekek is, mert a jutalom zánkai üdülés.

Mezey Erzsébet és Mohai Károly már nemzetközi sikert is elkönyvelhet. A finnországi Hyvikääben rendezett gyermekrajzversenyen szerepelnek. Hogy sikerrel, azt a két szép könyv bizonyítja, amit a finn nagykövet, Paul Jykänkallió elismerését tükröző bejegyzéssel kapták meg. Ámént Éva a HUNGEXPO országos versenyén nyert ezüstérmet a velejáró mindenféle jutalommal és boldogsággal.

— Indiába 1967 óta küldünk képeket. A kétévenként megrendezett versenyen, amely a világon a legjelentősebb, gyermekek számára rendezett képzőművészeti találkozó, már kezdetben is voltak sikereink. Mohai Margit és Tárnok Mária kapott írásbeli dicséretet. 1974-ben a magyar zsüri — először itthon kell a képeket bemutatni — Mohay Károly, Mezey Erzsébet és Haluska Szilveszter alkotásait küldte el Indiába. A verseny értékelése után névre szóló meghívó érkezett Mezey Erzsikének, hogy a következő versenyre magyar zsüri nélkül, egyenesen Új-Delhibe a Nehru Hausba küldheti 6 képét. Ez igen nagy elismerés. Azt jelenti, hogy kiemelve foglalkoznak az ő alkotásaival.

Erzsike el is küldte munkáit az 1977-es versenyre. A magyar zsüri ismét két tanítványom Mohay Karcsi és Ámént Éva munkáit küldte tovább Indiába. Ahol aztán mint tudjuk Mezey és Ámént oklevelet nyert.

Ugyanakkor Karcsi és Éva meghívót kapott a következő versenyre és ők is egyenesen Indiába küldhetik képeiket. A Mezey Erzsike meg már kiöregedett a gyerekek mezőnyéből. — Foglalta összse a Shankar verseny történetét a szakkörvezető.

— Tamásiban voltam gimnazista — mondja Mezey Erzsike. — Ott végeztem el az első évet. Pécsre készültem a képzőművészeti gimnáziumba, de nem vettek fel. Most újra felvételiztem — sikerrel. Ott kezdem most előlről. A tamási egy év elúszott, de nem baj. Már kis korom óta rajzolok, eljárok a szakkörbe. Mindenképpen a képzőművészettel szeretnék foglalkozni. Keramikus akarok lenni.

— Én is Pécsre, a képzőművészetibe készülök — mondja Ámént Éva a másik indiai nyertes —, de még csak most végeztem a hetediket. Hogy milyen pályát választok még nem tudom, de hogy a rajzolással és festészettel fogok foglalkozni, az biztos.

— Eddig hét tanítványom került a pécsi képzőművészeti gimnáziumba — mondja a tanárnő. — Ketten rajztanárok lettek.

A szakkörben hetente egyszer van foglalkozás, de az aktívabbak, az „elhivatottak" még otthon is dolgoznak. Úgy mondják az „indiaiak", hogy naponta 2—3 órát festegetnek. Ennek ellenére jut elég idő a tanulásra is, mert mindannyian jó tanulók. Vajon egyéb tényleg kedésre marad-e idő?

— Szeretek olvasni, tv-t nézni — mondja Ámént Éva — és a hobbim a bélyeggyűjtés.

— Én régi köcsögöket gyűjtök — folytatja Mezey Erzsike. — Nagyon érdekel a lakberendezés. Bútorokat tervezek és elkészítem őket kicsiben. Ezekkel aztán kis szobákat rendezek be.

Ámént Éva „Felvonulók" című képe

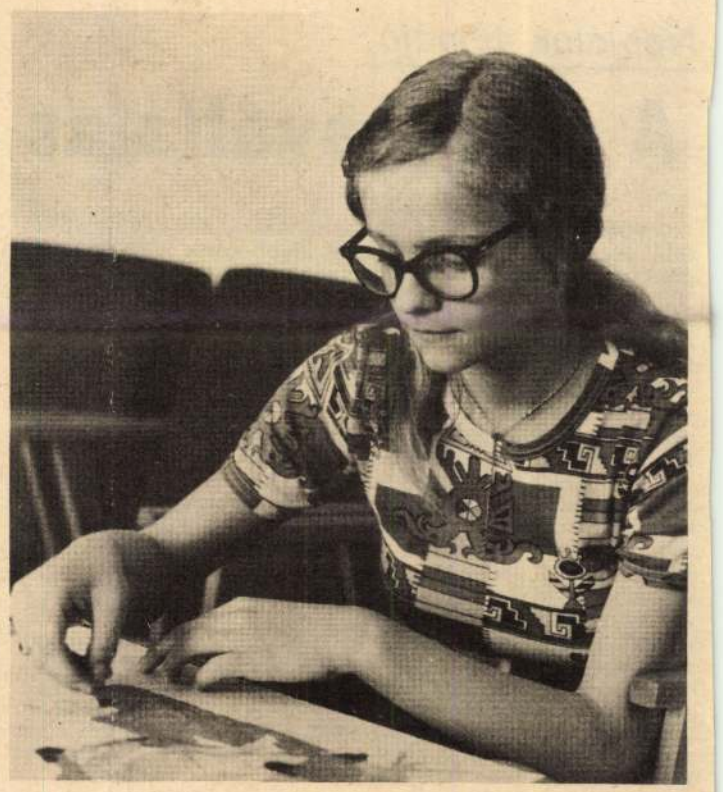

Ámént Éva

Van a szakköri tagok között, aki biológusnak készül, más építésznek és még számtalan pályára. A kép változatos, mint ahogy a szakkörben folyó munka is. És nagyon szépek az eredmények. Szinte mindegyik gyerek nevéhez fűződik valamilyen siker. Vajon a kicsik közül válik-e a hagyományoknak méltó folytatója? — kérdezem Csabonyi Hedvigtől.

— A folytatás már megvan, mert Ámént Évának és Mohai Karcsinak érvényes meghívója van a következő indiai versenyre. Nagyon tehetséges a hatodikos Kompa Gabi és Retkes Pista, de még mások is. Biztos vagyok benne, hogy valamelyikük még érmet is hoz Indiából Hőgyészre.

CZAKÓ SÁNDOR

Mezey Erzsike egyik munkája

Szerkesztőség
1978 JUL 9
NÉPÚJSÁG (TOLNA)
SZÁMÍTÓGÉP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-148, 340-726

Napjaink témája:

A vegyesvállalat

SOKASODNAK az olyan hírek, tudósítások, amelyek külföldi érdekeltségeinkről, újabb és újabb közös vállalatok alapításáról szólnak. A múlt hónapban például a magyar MEDIMPEX az NSZK-beli Thiemann és a holland Akzo Pharma céggel alapított közös vállalatot, amelynek működése, üzleti tevékenysége kiterjed a Közös Piac egészére. A vegyesvállalatokról szóló híradások — mitagadás — szűkszavúak, s az olvasó töprenghet azon, miért lett „divat" — a tőkés cégekkel való kooperáláshoz hasonló — a külföldi gazdasági vállalkozás, olyan vegyesvállalatok létrehozása, működtetése, amelyben a külföldi partner is társtulajdonos.

Az exportáruk — amikor tőkés-, illetve fejlődő országokban értékesítjük azokat — a földrajzi távolságtól függetlenül hosszú utat tesznek meg, amíg eljutnak a felhasználóig, a fogyasztóig. Ennek az útnak főbb állomásai: a behozatallal foglalkozó cég, a nagykereskedő, s végül a kiskereskedő. Ilyen esetekben a magyar külkereskedelmi vállalat a keresletről és az igényekről csak a termékeket átvevő importőr „tolmácsolásában" értesül. Nem kevésbé lényeges az a körülmény és következmény, hogy a Magyarországról származó termék értékesítésében sokan működnek közre — az említetteken kívül gyakran még közvetítő ügynökök, képviselők is — s mindegyikük keresni akar az üzleten. Minél többen serénykednek a forgalmazásban, annál alacsonyabb az az ár- és devizabevétel, amelyet az export révén elérhetünk.

Indokolt volt tehát alkalmazni azt a megoldást, amely lehetővé teszi az áru útjának rövidítését, az értékesítés felesleges láncszemeinek, közreműködőinek kiiktatását. Erre való a piacon állandóan jelenlévő, kizárólag ott tevékenykedő saját, vagy vegyes tulajdonú értékesítő vállalat. Elvétve ugyan akadnak olyan külföldi érdekeltségeink, vállalataink, amelyekben nincsenek cégtársak, a tipikus mégis az, hogy piaci szervezettel, anyagi eszközökkel és üzleti kapcsolatokkal rendelkező helyi céggel társulva alapítunk közös értékesítő vállalatot.

A KEDVEZŐBB ár- és devizabevétel azonban nem az égből pottyan az ölünkbe; itt is érvényes a valamit — valamiért! A vegyesvállalat alapításához tőke is kell, mégpedig devizában, s a kezdeti befektetést — a forgalom bővülése arányában — ugyancsak devizában a forgóeszköz-szükséglet növekedése kíséri. Az export árszínvonalának ilyen módon való növelésére törekvő magyar vállalatoknak azonban nemcsak azt kell mérlegelniök lesz-e, van-e fedezetük a vegyesvállalat alapításához, működtetéséhez. A siker, az eredményes működés döntő és nélkülözhetetlen feltétele a jó minőségű áru, a maximális szállítási fegyelem, a piaci igények szerinti termelés. A közös vállalat tehát nem csodaszer, csupán a modern piaci szervezet egyik alkotó eleme, amely megfelelő volumenű és korszerű árualap birtokában közelebb hozza a magyar termelő- és külkereskedelmi vállalatot a piachoz, a termék végső felhasználójához, lehetővé teszi az export erőteljes növelését, struktúrájának módosítását, árszínvonalának javítását.

A külföldi közös érdekeltségek szükséges és hasznos voltát tanúsítja, hogy az utóbbi években exportforgalmuk részesedése a tőkés kivitelben már meghaladta a 10 százalékot, egy-egy esztendőben mintegy 300 millió dollár értékű magyar árut adtak el. Egyes külkereskedelmi vállalatok — például a HUNGAROTEX, a TANNIMPEX és az agrártermékeket exportáló vállalatok — tőkés kivitelük 40—50 százalékát a vevőkörhöz közelálló külföldi érdekeltségeiken keresztül értékesítették.

ÁLTALÁNOSÍTHATÓ tapasztalat, hogy a magyar vállalatok külföldi érdekeltségei, az értékesítő vegyesvállalatok mind a népgazdaság, mind az alapító vállalat számára eredménnyel és haszonnal dolgoznak.

GARAMVÖLGYI ISTVÁN

Vasutasok ünneplőben

Sikeresen teljesít az első félévi fela

Törvény: minden év július második vasárnapján az ország legnagyobb, legszerteágazóbb vállalatának dolgozóit, a vasutasokat ünnepeljük. A 28. vasutasnap megnyitó ünnepségét Dombóvárott, ahol közel háromezer MÁV-dolgozó él, tartották pénteken délután. A vasutas művelődési otthonban a Himnusz akkordjai után Pálfalvi Jenő — vasutastanuló —, mondta el Petőfi Sándor Vasúton című versét, ezzel köszöntve a zsúfolásig megtelt nagyterem közönségét.

Az ünnepségen Várhegyi János a vontatási főnökség szakszervezeti titkára üdvözölte Cserép Imrét, a városi pártbizottság titkárát, Tóth Ferencet, a MÁV pártbizottságának titkárát, Brunner Vincét, a városi tanács elnökhelyettesét, Pápa Jenőt, a pécsi vasútigazgatóság osztályvezetőjét, Wilheim Ádámot, a városi KISZ-bizottság titkárát és a város több társadalmi, gazdasági vezetőjét.

A megnyitó után Márfai Ottó állomásfőnök tartott ünnepi beszédet, melyben többek között a következőket mondotta: „A vasút munkáját is a XI. kongresszus határozatai és az V. ötéves terv irányzatai vezérlik akkor, mikor az ország szállítását megoldja. Az elmúlt években már az 1980-as évi előirányzatnak megfelelő árut mozgattak meg a vasúton". Megemlékezett arról, hogy a társadalom megbecsüli a vasutasokat, egyre korszerűbb körülmények között dolgoznak, a szociális létesítmények már tükrözik a dolgozók igényeit. Ezt a gondoskodást jobb munkával tudják megszolgálni a legnagyobb vállalat dolgozói. Szólt a munkaverseny töretlen lendületéről, beszámolt arról, hogy az első félévben a tehervonatok 102, az irányvonatok 101,5 százalékra teljesítették tervüket. A vontatási főnökség 103,5 százalékra teljesítette az üzemkészségi szintet, ez jobb az országos átlagnál. A vontatási energiamegtakarítás az első hat hónapban 600 ezer forintot tesz ki. Túlteljesítette felajánlását a pályafenntartás, a szertár-, az épület-, a hídfenntartási főnökség.

Az ünnepi beszéd utolsó részében Márfai Ottó köszönetet mondott a vasutas családtagoknak áldozatos, a vasút érdekében kifejtett munkájáért.

Ezután kitüntetések átadására került sor. Pénteken délelőtt Magyari Sándor menetirányító csoportvezető Budapesten, a vezérigazgatóságon vehette át a Kiváló Vasutas kitüntetést. A dombóvári ünnepségen Pápa Jenő, a pécsi igazgatóság osztályvezetője adta át a szertárfőnökség részére a Munkavédelmi mintaüzem megtisztelő oklevelet, valamint 55 vasutas kapott Kiváló Dolgozó kitüntetést és mintegy 900 ezer forint jutalmat osztottak ki a vasutas dolgozók között.

Márfai Ottó ünnepi beszédét mondja

Az ünneplő vasutasok

Mezey Ferenc

nobrát

asztalos legeiny vola

Teleki Géza gróf

segélyezte

Lykaközön

50 l.

Mezey Ferenc

Mezey Ferenc kertépitő, kertészeti telepe és faiskolai lerakata, II. Julia-út 2. **355-678**
Lakása: XI. Horthy Miklós-út 124. **459-173**

Bptávb 1940 szept.

Merry Xmas

Mezei Ferenc
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307,
Gördülőcsapágy
1966. IX. 13.

1021

VÍZTORONY

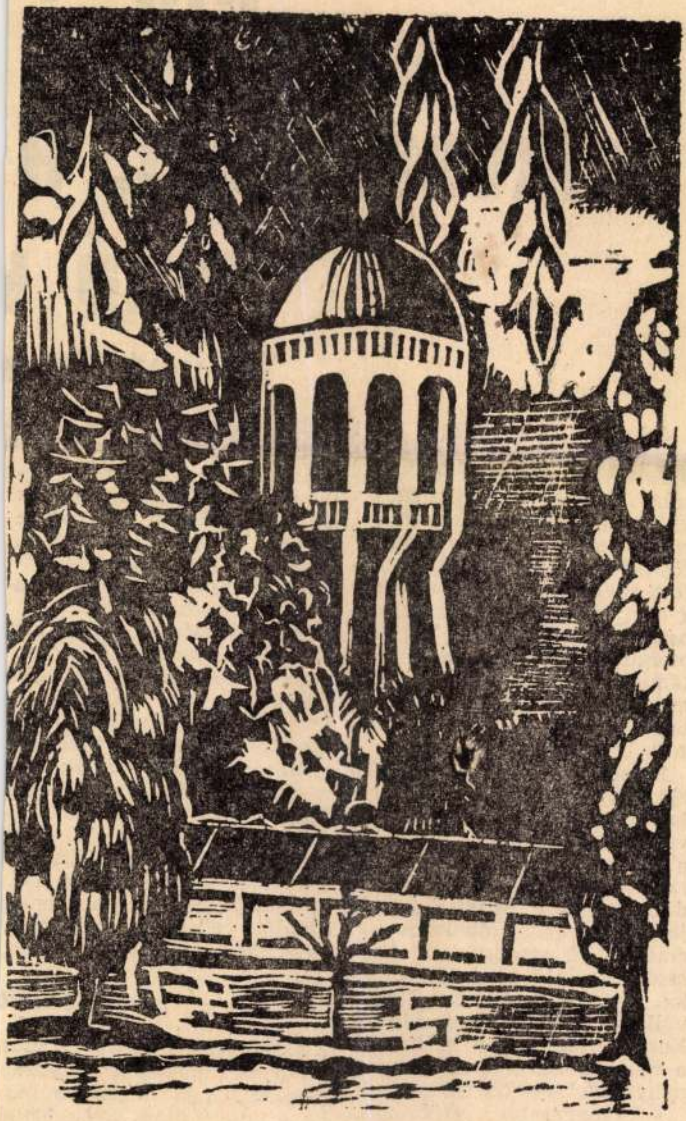

(Mezei Ferenc linometszete)

A MÉRC

a politikai felkészültség, a való v

Vezetők a

Jelentős értekezlet volt augusztus végén a debreceni gyárban a termelési igazgató irányítása alá tartozó gazdasági vezetők részére. Hogyan vezetünk mi? — címmel Emődy Károly termelési igazgató tartott rövid, vitaindító előadást s ezt követőleg főosztályok, osztályok és üzemek vezetői mondták el tapasztalataikat a témakörrel kapcsolatban. A megbeszélésen ott volt Galambos László, az üzemi pártbizottság titkára is.

Emődy Károly vitaindító előadása bevezetőjében rámutatott arra, hogy a jövőben a vállalatok hatáskörébe kerül a gazdasági döntések nagy része, növekszik a decentralizált döntések köre. Mindez azt is jelenti, hogy az életszínvonal emelkedése szorosabban kapcsolódik majd a végzett munka eredményességéhez, akár vállalati, akár egyéni szinten. Ennek megfelelően szélesedik a vezetők hatásköre, de személyi felelősségük is.

A magasabb színvonalú munkavégzés megköveteli, hogy a vezetők az eddiginél is fokozottabban támaszkodjanak a dolgozókra. Mozgósítani, lel-

belül. Ebben az esetben — h
nem is hivatalosan —

inkább az a személy a vezető, akiben a beosztottak megtalálják a segítőkészséget, a közösségi érzést, akire a legjobban hallgatnak s akitől legszívesebben kérnek tanácsot.

Mindez döntő befolyással bír
közösség munkáját illetően,
éppen ezért a jó vezetőne
egyesítenie kell magában eze
ket a tulajdonságokat, ami el
sősorban jellembeli kérdés.

Mindebből következik, hog
a vezető egyúttal példakép i
Magatartása, cselekedetei –
akár rosszak, akár jók — kö
vetendő példaként állnak
körülötte levők számára. De
kívülállók is elsősorban enne
alapján alkotnak vélemény
egy-egy részterületről vag

demokrat

kialakítása, amelynél a mun
katársak önállóak, fejlődnel
és akkor is jól megy a munka
ha a vezető nincs jelen. Ehhe
a módszerhez kapcsolódik
közösség alkotó erejének
megbecsülése, felhasználása
A jó vezető munkájának alap-

Mezei Friges

tovább

Budapesti Hírlap

1933. dec. 6.

Dátum levágva

nagyon meleg elismeréssel fogadott. (Cz.)

* **(Képkiállítás.)** Tizedik kiállításukat rendezik *Demeczkyné Volf* Irma, *Bundschuh* Ottó és *Wiesner* (Mezei) Frigyes a Barcsay-utcai Madách Imre-gimnázium rajztermében. Demeczkyné és Bundschuh a vízfestés kiváló képviselője. A valóság hű visszaadását célzó naturalista szemlélet jellemzi összes akvarelljeiket, melyeken a választott motívum színeit, tónusfinomságait érzékeltetik. Demeczkyné képei finom, meghitt vallomások a természet szépségéről, a virágba borult gyümölcsfákról, a tarka rétekről, a havas tájakról. Mindegyik vízfestményében az ő szelid, poétikus lelkülete nyilvánul; ezekben a külső benyomások eredményeiben érvényesül legőszintébben, legigazabban festői egyénisége. Bundschuh Ottó többnyire tájképet és városrészleteket fest, konzervatív szemlélete híven ragaszkodik a természethez, nem egyszerűsít, nem stilizál, nem emel ki semmit a többi részlet rovására, a valóságot adja a maga teljességében. Nagy gyüjteményéből különösen két képet kell kiemelnünk, szerencsés órák gyors szülötteit, melyekben a motívum teljes gazdagságában és friss közvetlenségében jelentkezik. *Wiesner* Frigyes művei közül is a vízfestmények emelkednek ki.

* **(A nemzetközi vonatkozások tudománya.)**

[illegible] folyja [illegible]-
[illegible]aimban felemlitet helyzetem.

[illegible]s	176 korona 18 fill.
	40 " " —
[illegible]xteség	60 " " —
[illegible]yanaz	40 " " —
[illegible]gyanaz	30 " " —
	346 korona 18 fillér

[illegible]itéséhez ragaszkodom.

[illegible]

Tisztelettel

Nagy Rezső

épitési fallalkozó.

Miskolcz – Zrinyi utcza.

~~Demeczkyné Wolf S.~~

Wiesner Frigyes

Budapesti Hirlap

1928. dec. 16.

* **(Képkiállítás.)** A Barcsay-utca 15. szám alatt lévő Madách Imre-gimnázium rajztermében *Bundschuh* Ottó, *Demeczkyné Volf* Irma és *Wiesner (Mezey)* Frigyes festőművészek az idén is karácsonyi kiállítást rendeztek. Az első két festő kizáróan vízfestményeket állított ki, míg a harmadik olajképeket. *Bundschuht* a szelid tájak, ódon budai utcarészletek, városképek érdeklik leginkább, ezeknek meghitt szépségét igyekszik színeivel egyszerűen a valósághoz ragaszkodva kifejezni. Különösen azok a képei sikerültek, amelyekben hű marad az akvarell-technika könnyedségéhez és nem törekszik lilatónusokkal súlyosabb hatásokra. *Demeczkyné Volf* Irma minden motivumot finom lelkületén átszűrve értelmez. Virágcsendéletei, tájképei meghitt természvallomások, amelyekben egy ideális lélek szépségtisztelete nyilatkozik. Nem mimel erőt, csak a maga szelid valóját fejezi ki. Éppen ezért rokonszenvesek szeretettel készült akvarelljei. *Wiesner* Frigyes gyüjteményében néhány kisebb tájkép a legsikerültebb alkotás.

A TELEFON A DOLGOZÓKÉ!

AZ OLCSÓ TELEFON

A 3 ÉVES TERV EREDMÉNYE,
AZ 5 ÉVES TERVÉRT DOLGOZÓK
NÉLKÜLÖZHETETLEN MUNKATÁRSA!

ÚJ TELEFON FELSZERELÉSÉÉRT

A POSTA BELÉPÉSI DÍJAT NEM SZÁMÍT!

A CSÖKKENTETT HAVI ALAPDÍJ

Budapesti egységes hálózatban			Vidéki hálózatokban		
	Különvonalú állomás	Ikerállomás		Különvonalú állomás	Ikerállomás
	forint			forint	

Mezey (Wiesner) Frigyes.

Festményeinek kiállítása f. hó 16.-án nyílik meg a Madách Imre-gimnázium rajztermében.

Ujság, 1928. dec. 15.

Mezei Frigyes

Tovább ~~Demeczkyné Volt~~

~~Irma~~

Mezey (Wiesner)

Frigyes

koll. Riáll. a Barcsay-
utcai gimnazium
rajztermében

U. 4260

Ujság
1926. dec. 12.
(Három festő.)

Mezey Ilonka festőmüvész
Régi Jánoskórház, olajf.
Falurészlet, olajf.
Velencei részlet, vizf.
Magyar Képzőmüvésznők tárlatának és Páris Erzsi
gyüjteményes kiállitása, Nemzeti Szalon, 1921. okt.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
157-1908. szám,
Kilepett: mónyiné Gad

Kassa szab. kir. v

3064. szám.
1908. tan.

Műemlékek Országos Bizottsága érte
miniszterelnök ur folyó évi január
a rodostói Rákóczi ebédlőháznak Ka
litását a bemutatott tervek alapjá
kéri a már megszavazott 20.000 kor
szeg kiutalványozását.

H a t á r o

Hivatkozással az 1905.évi
közgyülési és a tanácsnak 1905.évi
kelt határoz tára felhivja a tanács

MDK

Mezey Ilus

Mimózák, of.

Uj Szalob...karácsonyi kiáll. 1934. dec.
7. 1.

MDK

Mezey Ilus

Kikötött hajó, vf.

Hajó kikötés, "

M. Akv. és Paszt,festők Egyes. 11. kiáll.
N.Szal. 1925. febr. 13 l.

MDK

Mezey Ilus
Tabán, temp.

F.K: Magy.Képzőművészek kiáll. Református élet, 1943, jun. 12. 12 l.

MDK

Árv. Közl. 94. sukc. 1940.

Mezei Ilus

- i: Két kiállitás. N.Szal. Pesti Napló, 1936. okt. 17. 11 l.

Mezey Ilus

Velence, temp.
Római angyalvár, temp.
Volosca, temp.
153-154. Zsámbéki romok, temp.
Fiume, temp.

Magy. Képzőművésznők Egyesülete jub. kiáll. N.Szal.
1938. jun. 11 1.

Mezey Ilus festőművész

Régi olasz ház
Hajó-kikötő
Velencei ucca részlet
Római Santa Cecilia templom

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI.Kiállitása. 193o. december N. helyen

Zárda kertrészlet Rómában
Velencei részlet

...vészi Ipar, II., 1887., 230—236. l. (Képe 233. l.) — Radisics: A koronázás egyházi műtárgyai. MIP, XX., 1917., 23—24. l. (Képe 33. l.) — Gerevich: A koronázási kincsek. Vasárnapi Ujság, 1917., 29—30. l. — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA, 194. l. — Lepold Katalógus 210. sz.

LOLLOK JÓZSEF ÚRMUTATÓJA,

aranyozott ezüst, sugaras kerek középrésszel, fenn kék zománcos brilliánskereszttel és két opállal. Gombján kék kő. Hátoldalán kronosztikonos felirat. Dianafejes hitelesítő bélyeggel és BF ötvösjeggyel.
Mag. 43 cm.
Magyar munka, 1887-ből.
Lollok József esztergomi kanonok (1876—1890) ajándéka.

Lepold Adatok, 34. l. — Lepold Katalógus 99. sz.

PALÁSTHY PÁL MELLKERESZTJE,

arany, zafírokkal. Oldalt: P. PALÁSTHY EP SAREPT 1887 felirat, ugyanez a kapcson. Lánccal.
Mag. 8·5 cm.
Magyar munka, 1887. Palásthy Pál esztergomi kanonok (1871—1899) hagyatékából.

Lepold Adatok, 34. l.

ZITÁNYI FERENC KELYHE,

ranyozott ezüst, drágakövekkel, zománccal. Talán levéldísz.
Mag. 27 cm.
nders bécsi műhelye, 1880 körül.
zitányi Ferenc esztergomi kanonok (1881—1907) lajdonából. Klinda Teofil kanonok hagyatéka.

Mezey Ilus
festő

az alabbi kiállítás
elnöki díját nyerte.

Pesti Hírlap

1943. jún. 5.
(A Magyar Képző-
művésznők Egyesü-
lésének kiállítása.)

Tek.

Müemlékek Orsz. Bizottsága

Budapest

IX. Högyes E. u. 10.

Mezey Ilus

Képzőművésznők Egyes. kiáll.

Fiumei utcarészlet, tempera

vall. és km. vásárlása

Szépművészet
1943. 159. l.

zépítése ügyében dolgozott ki. Elhatározták, hogy
inden jelentős építészeti emléket igyekeznek stílusoan helyreállítani. Ez valóban Győrhöz méltó feladat,
iszen kevés városunkban van ennyi komoly építészeti
rték. Minden áldozatot megér, hogy a város a XVII.
s XVIII. század barokk építészetének ottani fínom
éldáit avatott kezekkel, méltó módon rendbeszedesse
s megszabadítsa azoktól a stílustalan elemektől,
melyek az idők folyamán reájuk tapadtak.

A Tudomány és Művészetpolitikai Bizottság április
ó 3-án ebben az ügyben ülést tartott a Városházán.
z ülésen a kultuszminisztérium képviseletében dr.
itéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök jelent
eg s azon résztvettek: *Polniczky* Lipót, Győr szabad
irályi város főispánja, dr. *Koller* Jenő polgármester,
r. *Valló* István h. polgármester, dr. *Takács* Menyhért
in. osztálytanácsos, dr. *Visky* Károly egyetemi
nár, mint a Közgyüjtemények Orsz. Főfelügyelőségéek képviselője, *Harsányi* Lajos kanonok, író, a győri
isfaludy Kör elnöke, dr. *Lux* Kálmán, a Műemlékek
)rsz. Bizottságának műszaki főtanácsosa, dr. *Asztalos*
Miklós, a kultuszminisztériumba beosztott múzeumi
önyvtárnok, dr. *Bay* Ferenc, városi főlevéltárnoki
Veichinger Károly építész, *Erdey* Dezső szobrászművész s még több szakférfiú. Dr. vitéz *Haász* Aladár
ejelentette, hogy *Szinyei Merse Jenő* miniszter, mél-

MEZEY ILUS

125	Esztergomi vár	tempera	250.—
126	Régi Szüz Mária szobor	tempera	120.—
127	Templomrészlet a XII. századból	temp.	250.—
128	Esztergom	tempera	120.—
129	Zsámbéki romok	tempera	120.—
130	Szt. István születésének helye	temp.	120.—
131	Emlékoszlop az aranybulla kihirdetése helyén	tempera	100.—

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

MEZEY ILUS

83 Vörös georginák olajf. 380.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-márc

1970. Horthy Béla:

Gőzmalom.

Az esti hangulatba
fehérre meszelt régi
nyel, és három kivilo
ben pedig a széles foly
melléképülete visszat

Vászon, mére

Vétetett
leirattal 600 koronán. (1
(90/901.)

Az elszámolást el
delet. (554/901.)

Az 1901: XI. 16-ik
10-én kelt 92507 ex 901 számú lei
megyei irodalmi, történelmi és eth
(632/902)

Mezey Ilus, mezehári

festő

Öregasszony c. képe

repr. –

Művészet. 1942. 44. r

33. l.

Műterem kiáll.

Mezey Ilus

festő

koll. Kiáll.

Műterem 1942

máre – apr

könyvtáramban

NEMZETI SZALON
1932. FEBRUÁR

Merei Ilus

festő, Képzőművészmű Egyes tagja

KMTÁRS művcsoptok
1931 feb-márc. kiáll.
IV. 58, 59

1931. tav. tárl. 354
1932. feb.-márc. kiáll.
310.

Mezey Ilus festi

Margit körit 64/a

Muaarnok

1930. tav. Eiall XI. t. 67, 69

1930. Kl. Tusse Eiall 251, 253.

Máramarossigeti Tanügyi Kör

VIII. 150.

Mezey Ferenc

Sz. Ny. 19. 2..

Tolelki Géza gr. segítette. Mutatóslapeiz volt (ly. 3. 50)

Sorszám: .....

A Magyar Posta Betegségi Biztosító Intézete

Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 5. szám.

Tel.: 139-860

Érvényes.....napra, a .....naptól fél ápolási díj erejéig

Kórházi utalvány

a Postás Alapítványi Kórház (Budapest, XII., Kékgolyó-utca 5 sz.)

.....kórház / klinika **Gondnokságának**

Szíveskedjék .....posta

.....feleségét / gyermekét a kórház legalsó osztályára felvenni és legfeljebb a megjelölt időtartamig a M. Posta Betegségi Biztosító Intézete terhére ápolásban részesíteni.

Valószínű diagnózis: .....

Budapest, 195 .....

.....intézeti igazgató

A kórházba beutalt beteg (hozzátartozója) előzetesen gondoskodjék a kórházi ágyhelyről és csak a férőhely biztosítása után utazzék a kijelölt kórház székhelyére.

P. B. B I. 902 sz. — 203 Államositott PHÖNIX-NYOMDA BPEST, VIII., JÓZSEF-U.

Mózes Flus fecit

Régi karácsonyok jutottak eszébe, a ködbefakuló otthon, amit elnyelt az idő. Anyjára már nem emlékezett, de szinte hallotta apja elaprózott köhögését, amint bejött a szobába és maga mellé ültette Matyit.

— Tudod-e kis fiam, milyen nap van ma?

Mátyás tisztán emlékezett mindenre és most, hogy az asztalra könyökölve a mécs lángjába néz, szinte érzi maga mellett apja nehéz lélegzését.

És érzi a fenyőszagot is, mert kis fenyőfát hoztak a házba, dióskalácsot tettek alá és apja odaült imakönyvével, mert ott égett a mécs is.

— Elmúlt. Minden elmúlt — mondja Mátyás magában és arra gondol, hogy jó lenne, ha imakönyve lenne ilyen nagy ünnepen.

Emlékszik, el akarta kis batyújában hozni, de egy rokon asszonyság kivette a kezéből.

— Minek az neked? Ráérsz imádkozni, ha öreg leszel, mint mi.

Most aztán semmi. Az imádságot elfeledte s az ünnep és a jézusvárás csak körülötte jár és ő nem tud szólni semmit.

Csak Panni lenne itt! Ő mindent tud. Imakönyve is van és templomba is jár. Ilyenkor majd összeülnek és ha ketten lesznek, ó milyen igazi nagy ünnepek lesznek azok.

A holló csendesen korrogott.

— Te is ott leszel, Miska!

A holló az ablakra nézett.

— Hallasz valamit? Nem jár ilyenkor az erdőn senki Miska, s aki jár, azt még te se hallod.

De azért kifelé figyelt ő is s a mécset a szokott helyére állította. Ekkor hallani lehetett, hogy halk, sebes dobogás közeledik.

Kiment és kiállt a malomajtóba.

A szán nagyon gyorsan jött és úgy állt meg az ajtó előtt, hogy az utasok szinte előre buktak.

— Adjon Isten.

A szánról egy asszony ugrott le és lesegített egy subás férfit, aki sántikálva ment Mátyás felé.

— Mi vagyunk, Mátyás. Lajos — szólt vissza a kocsisnak — ha valamit hallanál, füttyents.

Kapás Jancsi ledobta subáját az ágyra, az asszony kibontotta kendőjét.

— Nem gondoltam, hogy ma még vendégeim lesznek.

— Nem is vendégségbe jöttünk — mondta Jancsi és kezét nyujtotta Mátyásnak, — csak megköszönni, amit tettél értem. Böskét is azért hoztam be, mert látni akart.

— Nem is tudtam, hogy házas vagy.

— Tudod — és legyintett, — ha eligazítom a dolgaimat, elmegyünk a templomba is. Böskének van egy kis háza, egy kis földje. Megesküszünk. Csak még várni kell. Hadd feledjen a vármegye.

— Hát így van, Mátyás. Mutasd meg az asszonynak azt a garatot.

Mátyás előre ment. — Hát ez az.

Az asszony nézte, aztán Mátyás felé fordult. Megsímogatta karját.

— Az Isten áldja meg, Mátyás. Én is köszönöm. Ne féljen, lesz még az én emberemből más is, mint futóbetyár.

Amikor bementek a szobába, az asztalon pénz volt.

— Ez az ára, amit eladtam. Ha lesz még valami, csak izenj. Aztán ne feledd el, hogy amikor gyanakodtam rád, a véredet tudtam volna venni, most meg a magaméből is adnék, ha kellene.

— Jól van, Jancsi. Örülök, hogy itt voltatok. Látod: egyedül vagyok.

Jancsi aztán felkászolódott. Az asszony felsegítette a szánra.

— Amit mondtam, Mátyás, állom. Ha lehetne, azt mondanám: gyere velünk.

— Nem lehet. Én már csak egyedül ünnepelek.

Mátyás még érezte magán az asszony sajnálkozó pillantását s ez jól esett neki, mintha megsímogatták volna, aztán egyedül maradt az estében.

Az asztalon bankók voltak és ezüstpénzek. Ötvenhét forint összesen. Jancsi nagyon jól eladott mindent. Elzárta a pénzt és könnyű jókedv szállta meg. A pénz tudása erőt adott. Kiment, hogy bezárja az ajtót, de ahogy felnézett az égre, megállt.

A víz zúgása alig suttogott, az erdő mélységes csendje felett a csillagok őrködtek és az ég ezüstös ragyogásán érezni lehetett, hogy nemsokára felkel a hold.

Mátyás elindult az erdő felé. Levágott egy fenyőgallyat és bevitte a szobába. Odatette az asztalra és mélyen magába szívta üde, tömjénszagát.

Jövőre már nem leszek egyedül — gondolta — és megsimogatta az ágat.

Aztán csak ült, mintha még valaminek történni kellett volna az estében. Mintha várták volna valahol, ahova el kell mennie. A tűz pattant néha és a holló mocorgott alvóhelyén, de nem történt semmi, csak a csend mélyült el és Mátyás csendesen lehajtotta fejét az asztalra.

Folytatjuk

Április

— Remy Belleau (1528?—1577) —

Április, te évek éke,
fák reménye,
bolyhos bimbók szoptatója;
fényed jár a fák fölött,
ág között —
s búvó zsengéinket ójja.

Április, ha jössz, a rét
sok színét,
új virágát szórod, sárga,
piros, kék s kékeslila
bomlik a
feltündöklő szép világra.

Április, Zefíreid
lesnek itt,
fák alatt vidám szövetség:
bűvös hálót bontanak
hallgatag,
hogy a szép Flórát elejtsék.

Április, szelíd kezed
hinteget
szerteszét, bokorra, fára
könnyü szirmot, harmatot,
s illatod
leng fölöttük, mint a pára.

Április, te kedvesem
kedvesen
bomló szőke varkocsán is
ott lebegsz, nevetve rám,
s telt nyakán
úgy ragyogsz, akár a kláris.

Április, te Cypria
illata,
teste édes szusszanása;
rétjeid fölött remeg
istenek
jószagának földi mása.

S mégis téged zengelek
gyermeteg,
Cytheréa legszebb éke,
fák között és bokrokon
átoson
pillantásod égi fénye.

Jössz, te hívó, jó idő,
s visszajő
mind, ki messze járt a télen,
s visszatér a lenge, szép
fecskenép, —
villan és fecseg ledéren.

A patakok partjain
kankalin
forgolódik s a vadrózsák,
liliomok táncosan,
rangosan, —
új ruháikat kibontják.

Ifjú lomb közt, fenn a fán
csalogány
ring az ágon és egyszerre
rápereg a szerelem
s hirtelen
dalra dobban borzas melle.

Visszatérsz s kényeskedőn, —
téli tőn,
rajtunk vágy fakad s a fáradt
tűz erünkben lángra kap,
szétszalad —
és szerelmünk újra árad.

Láthatod, hogy száll a méh
százfelé,
a virágról rabló kedve
új virágra lopja át
himporát,
combocskáin rejtegetve.

Május fú majd el, te friss
Április,
csordul méz és sűrű gyanta,
érik mind a sok gyümölcs,
s önti bőlcs
kellemét szélfútt hajadba.

RADNÓTI MIKLÓS

Színház

André Chénier

— Giordano dalművének felújítása —

Régi békebeli operaesték műsorából való olasz dalművet újított fel, hosszú, már nyugalombavonulásnak tünő pihentetés után az Operaház. Motivumait, alakjait tekintve sok minden van s szövődik ellentétté ebben a dalműben: szociális nyomor és gondtalan főuri szórakozás, rokokó etikett és vad utcai kavargás, grófnő és lázadó lakáj, nagy tiszta érzés és alacsony indulat, szabadságeszme és börtön. Egy költőről szól az opera, akinek fiatal életét a vesztőhelyen kellett bevégeznie. Nem egyedül: önként követte szerelmese is, Coigny grófkisasszony. A költő, André Chénier és a fiatal grófnő is, nem képzeletbeli alakok, valóban éltek. A XVIII. század végén, a francia klasszicizmus jelentékeny tehetsége Chénier. Verseiben antik szépségeszmények megénekelője s ugyanekkor a népjogok hirdetője, aki annyi sorstársával egy dologban tévedett helyrehozhatatlanul: hitt abban, hogy a forradalom észokokkal kormányozható s volt bátorsága kijelenteni, hogy a zsarnokság akkor is zsarnokság, ha az „istenadta nép" nevében gyakorolják.

Annak, hogy az *André Chénier* újdonság volt s olasz földön bemutatták, (amit tíz év mulva követett a budapesti bemutató), negyvenöt esztendeje. A századvégi olasz operazenében, az irodalmi naturalizmusnak zenei térre való átviteleként ekkor tünt fel az az irányzat, amely az erős, meglepő színpadi hatásokat kedvelte, a mondák hegyormain lakó félistenek helyett a valóság talaján álló emberek szenvedélyének, indulatvilágának adott hangot, ellenhatása volt a wagnerizmusnak. Ehhez az irányzathoz, amelynek előfutára egyébként francia zeneköltő, Bizet volt (Carmen), a *verismo*hoz tartozik az *André Chénier* zeneszerzője is, *Giordano* Umberto. Oly kortársaihoz viszonyítva persze, mint Mascagni és Puccini, a zenetörténetileg rég lezárt korszaknak csak bolygója s nem állócsillaga.

Giordanonak számos dalműve van, de az itáliai és nemzetközi siker egyikhez sem szegődött oly mértékben, mint az *André Chénier*-hez, amelynek szövegét *Illica* Luigi írta. Ugyanaz a librettista, aki a szövegre, érthető okból, oly rendkívüli súlyt vető Puccininak is szerzőtársa volt. Illica a történeti hűséghez alkalmazkodva, de máskülönben szabadon, a forradalmi háttér mellett a szerelmi motivum kiemelésével formálta szövegkönyvvé Chénier tragikumát. Az érdeklődést végig ébrentartó, sőt fokozni tudó módon, izgalmasan. A zene? Telt és kellemes hangzásokkal dolgozó muzsika, mindenesetre megvan benne az olasz operaszerzők hagyományos, veleszületett színpadi érzéke. Drámaisága azonban inkább csak külsőséges, színeinek kevés a belülről jövő tüze. A zenekar egyre-másra magas dinamikájú s még sincs olyfajta kifejező, a hallgató képzeletét rögtön megmozgató ereje, mint például Puccininál néhány hangszernek, egyetlen belépő akkordnak. Oly részek azonban, mint a lakájból lett konventbiztos, Gerard nagy monológja a harmadik felvonásban s a befejezésben Chénier és a grófkisasszony áriaszerű kettőse ma sem tévesztik el hatásukat. Azt tehát nem lehet mondani, hogy a felújított *André Chénier*-ben, negyvenöt év után nincs életképesség. Viszont az is kétségtelen, hogy ennél a hatóerőnél jelentősen jut szerephez Illica, a szöveg, illusztrálva azt a tételt: az operaszínpad nem lévén hangversenyterem, dalművek karrierje körül mennyire fontos, sorsuk mennyire elválaszthatatlan attól, hogy mi történik a színpadon.

Az operaház előadása, — Failoni, Rékai, Fülöp Zoltán munkája — az együttes élén Pataky Kálmánnal, Rigó Magdával, Losonczy Györggyel, kitűnő.

DÖMÖTÖR ISTVÁN

MEZEHÁZAI MEZEY ILUS bensőséges festészetét leginkább ódon utcák, tarka virágok ihletik meg. Szeretettel ábrázolja a mult ittmaradt emlékeit. Hűségre törekvő ecsetjével, eleven színeivel megörökíti azokat az élményeket, amelyeket régi városok hangulatos kövei, fák és virágok ébresztenek a finoman érző lélekben. A *Műterem* helyiségében most megnyílt gyüjteményes kiállításának két megkapó tempera-képét mutatjuk itt be olvasóinknak, a Római Angyalhidat és a Tabánt

Uj Idők 1942. 15. sz.

Mezey Ilus
festő

— **Mezeházi Mezey Ilus festményei.** A Kossuth Lajos-utcai „Műterem"-ben állitotta ki gyüjteményét ez a kiállitásainkon régebb ideje szereplő művésznő. Képein a régi Tabán utcái, házai és udvarai elevenednek meg egykoru lebontatlan állapotukban. A művésznő temperával festett képei igen hü ábrázolásai a Tabánnak, s abban, aki Budapestnek ezt a föld színéről eltünt városrészét ismerte, kedves emlékeket keltenek életre. A temperával a művésznő sok képén ugy bánik, mint ahogyan a vizfestékkel szokás: annyira meghigitva viszi a papirlapra, hogy szélei csaknem átteteszők. Más képein viszont teljes jogához juttatja a temperában azt, ami eredendő sajátja: a fedőszinjelleget. A Tabán mellett másik kedves motivumbányája a művésznőnek Olaszország, Róma és az Adria partjai. Egyik legsikerültebb képe (5.) fiumei részlet, többi munkájánál levégősebb és valeurbeli finomságokkal bövelkedő ábrázolás. *(e. a.)*

1942 ápr. 2. Ujság

Fayence, mit spazierendem Kavalier.

884. ALVINCI KORSÓ, fajánsz, ónfedőve
Alvincer Krug, Fayence, mit Zinndec
XVIII. Jh.

el, testén elől térdnadrágos férfi hosszu bottal. Erdély,
ıce, mit Zinndeckel, auf der Stirnseite Mann mit langem

vel, testén elől szinesen kádár. Erdély, XVIII. sz. —
eckel, auf der Stirnseite Böttger. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

térdnadrágos férfi bottal. Osztrák, XVIII. sz. — Krug,
nder Mann mit Stock. Österreich, XVIII. Jh.

lizált diszitéssel. XVIII. sz. — Krug mit Zinndeckel.
Blau. XVIII. Jh.

vel, testén elől hegedülő férfi. Erdély, XVIII. sz. —
ckel, auf der Stirnseite geigender Mann. Siebenbürgen

elől zölbarna szinben épületek. Magyar, XVIII. sz. —
Gebäude. Ungarisch, XVIII. Jh.

vel, négygerezdes, 3 szines csokorral. Erdély, XVIII. sz.
ndeckel, und 3 Blumensträusse. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

vel, testén elől lovastiszt szinesen. Erdély, XVIII. sz. —
ckel, auf der Stirnseite Reiterofficier farbig. Siebenbürgen,

el, rajta elől ugró szarvas. Erdély, XVIII. sz. — Alvincer

Mezey Ilus

2 tempera

Nemzeti Szalon

MAPE 20 ik jub. Kiáll.
Kat. 1935. dec. 20-
1936. jan. 6.

BUDAP
935-MAJ. 3-
Ds.F.a.b. 4

Merey Hus

1883 aug. 11. Esztergomban.
1910–11. Münchenben Hollosy-
nál, arntán Dachauban
Hegekiel, Budapesten
Szabla Frisanfnál tanult
festeni. Tartoskedden és
Budapesten dolgozik.
Arckepeket, tájkepeket és
csendéletkepeket fest.

Saját Eszlese

1928 IX. 19.

Mezey Ilonka

1921. okt. MKE
kiáll. Nemzeti Szalonban
Régi Tánciskolák, olaj. 6000.-
Falurészlet, olaj. 12000.-
Velencei részlet, vízf.

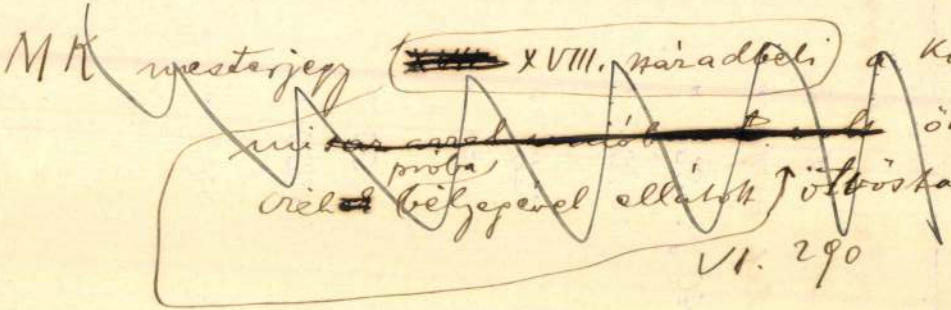

MK mesterjegy (~~XVIII~~ XVIII. századbeli) a Komáro-
mi ~~[illegible]~~ ötvös-
próba
cieh~~ek~~ bélyegével ellátott ötvöstárgyon

VI. 290

Mezey Ilus

1925 febr M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban.

Kikötők hajó, vitf.
Hajó kikötés, vitf.

Eger patak III. 120.

Mezej Ilus

Mücsarnok festi

1927 † zv. kiáll. 197

Korponay János levelei VIII-138.

Mezey Ihus

1913. sept. kiáll. Nemzeti halom
4 velencei tájrép, vízf.

1915. MKE kiáll. n.o.
Velencei részlet, vízf. 50.–
Csendélet, olaj. 250.–

Lengyelek III. 209

UJ IDŐK SZERKESZTI: HERCZEG FERENC

Budapest, 1926. május 2.
XXXII. évfolyam. 18. szám

Herczeg Ferenc képmása. Mezey Ilus festménye, melyet a délvidéki hölgyek ajánlottak fel az ünnepelt írónak

Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-út 16. sz.

Ára 7000 korona

A magyar irodalom eseménye

Hegedüs Loránt: A HALHATATLANOK ÚTJA. „A halhatatlanok útján bolyongok ebben a könyvben és jönnek velem azok a magyar lelkek, akik nem akarják látni a mai halandóságot. Ez az az út, amelyen a lelkem járt és mennél több magyar jön velem ezen a nyomon, annál inkább hihetünk a feltámadásban" **(Hegedüs Loránt).** Ára 45.000 K

Karinthy Frigyes: KI KERDEZETT? Elmés és mély, eredeti és érdekes, mulattató és elteledhetetlen könyv. Ára 55.000 K

Érdekes, uj, szép regények

Ludwig Wolff: CSAK HAT HÓNAP MÉG AZ ÉLET. A legdivatosabb uj német regényiró világnézletét ez a melankólias, szépségeiben mélyen megindító regény fejezi ki a legjobban. A mai életből vett cselekménye lebilincseli a figyelmet. Ára 43.750 K

Benes Klára: TAVASZI VIHAR. Hangulatos, finom szerelmi regény. Hivatott költő munkája. Ára 40.000 K

Hasznos, szükséges könyvek

KONYHAKERTÉSZET. Ára 10.000·— K

Kardos Árpád uj könyve. Többszöri kérésnek tettünk eleget, amikor ezt a praktikus, hasznos, sok képpel diszitett kis kötetet megjelentettük.

BÉLYEGGYÜJTŐ. Philatelus könyve. A „Kis könyvek" praktikus sorozatának legujabb kötete. Ára 10.000 K

GOMBATERMESZTÉS OTTHON. Sok képpel, bekötve

Irta: **Kardos Árpád** — Régi hiányt pótol ez a kitünően megirt, praktikus kis könyv Ára 10.000· — K

KIS TERMÉSZETBUVÁR.

Irta: **Horváth Károly.** A legszebb, leghasznosabb ajándék az ifjuság számára. Ezen a könyvön keresztül tanuljuk meg szeretni és megismerni a természet ezer apró szépségeit, csodáit. Szórakoztat, leköt, — tanit. Sok képpel, bekötve Ára 10.000·— K

CSERKÉSZKÖNYV

Irta: **Tas József.** A magyar cserkészet uttörője, az első magyar cserkészkönyv szerzője ebben a kis könyvben foglalt össze mindent, amit a cserkésznek tudnia kell. Tömör, rövid, világos stilusban megirt kis könyv, a cserkészek szolgálati szabálykönyve. Sok képpel bekötve Ára 10.000·— K

Akinek előfizetőink közül részletosztályunknál számlája van, annak készséggel küldjük meg a kiválasztandó könyveket folyószámlájuk terhére. 200.000 K-ás bolti ártól kezdődően 5 havi részletfizetésre! Készpénzfizetésnél bérmentes küldés!

Megrendelő-szelvény a boriték negyedik oldalán.

20 uj Courths-Mahler regény

500.000 korona,

amely fizethető tiz egyenlő havi részletben is

1. Forgószélkisasszony
2. Virág a kövek között
3. Testvérek
4. Ne itélj
5. Visszajáró mult
6. Kata házassága
7. Apja leánya.
8. Férfi sorsa nő
9. Koldus grófkisasszony
10. Fény és homály
11. Szinlelt házasság
12. A kis libapásztor
13. Szegény fecske
14. A végrendelet
15. Felszabadult élet
16. Napsugár kisasszony
17. Rang és szerelem
18. Csókon szerzett férj
19. A hütlen asszony
20. Isten veled drágám

Egész nyárra ellátja magát könnyü, mulattató olvasmánnyal, ha ezt a sorozatot megrendeli

---

Megjelent:

Az Egészség Enciklopédiája

Tanácsadó egészséges és beteg emberek számára

Az Egészség Enciklopédiája a középosztály házi orvosa, aki bármely pillanatban rendelkezésére áll tanácsaival

Van-e érdekesebb tanulmány az ember számára, mint maga az ember?

Gyermek és felnőtt egyaránt keresi a feleletet arra a kérdésre, hogy milyen az emberi test, hogyan működik, ha egészséges és mi történik az emberi testtel, ha beteg

Mindenkinek saját érdeke parancsolja, hogy törődjék testével. Az egészség érzete már magábanvéve boldogság. Az egészséges test, amely nem fél sem testi, sem szellemi megerőltetéstől, amely egészséges lelket rejt, ez az egészséges test forrása minden jókedvnek, életkedvnek és bátorságnak.

A legtöbb ember csak azért rombolja le egészségét, mert „nem tudja mit cselekszik". Ezért akar ez a könyv mindenkit megtanítani arra, hogy mit tehet önmaga egészségéért és hogy milyen kevés munkával lehet az egészséget megtartani.

És ha mégis jön a betegség? Arról is kell tudnunk valamit, mert különben vagy könnyelműen elmulasztjuk a gyógyulás lehetőségét, vagy az ellenkező végletbe esünk és minden csekélység miatt rémeket látunk. Tudnunk kell, hogy mit tegyünk, amíg az orvos megérkezik

E könyvből mindenki megtanulhatja, hogy hogyan óvhatja meg egészségét, ha még megvan, hogyan nevelhet fel testileg és lelkileg egészséges családot és mit tehet, hogy a betegségek keletkezését idejekorán észrevegye és a gyógyulást elősegítse.

E könyv mindenkihez szól. Ezért kerültük a szakszerű kifejezéseket és igyekeztünk mindent közérthetően, világosan a tudomány legujabb vívmányai szerint magyarázni.

Hisszük azt, hogy ez a könyv lényegesen fogja előmozdítani a közegészség ügyét Magyarországon. Már pedig olyan magyar nincs, aki ne tudná, hogy ez a haza jövőjének alapja.

Az Egészség Enciklopédiájának irói:

Dr. *Jakab* László szanatóriumi főorvos, dr. *Madzsar* József egyetemi magántanár, dr. *Melha* Armand főorvos, dr. *Okolicsányi-Kuthy* Dezső egyetemi magántanár, dr. *Preisich* Kornél gyermekorvos, egyetemi magántanár, dr. *Rotter* Henrik kórházi főorvos, dr. *Völgyesi* Ferenc orvos.

Az Egészség Enciklopédiája szép fehér papíron készült.

Egy szétnyitható bonctani kép, tizenhat műmelléklet és száztiz ábra illusztrálja.

Terjedelme körülbelül 480 oldal. Kötése: félbőr. Ára 275.000 korona, melyet öt egyenlő havi részletben is kifizethetnek az Uj Idők előfizetői.

Megrendelési szelvények a boriték 4-ik oldalán.

Mezey Ilus:
118. Ladikok, olajf. --- --- --- 200 kor.

Ropalolapela. 29. l.

Mezey Ilus

1938. Képzőművésznők kiállításán akvarellre kitüntető elismerés.

Magyarság

1938. jun. 14.

Mezey Ilus

festő

Műcs. kiáll. 1927-től

Pipics 117. (

MEZEY 1. *Ilonka*, festő, * Esztergom 1883 aug. 11. Münchenben Hollósynál, Dachauban Heyeknél és Budapesten Szablya-Frischaufnál tanult. Arc-, táj- és csendéletképeket fest. 1913 óta kiállítója a Nemzeti Szalónnak és a Műcsarnoknak.

E. G. II. 115 l

vgen és a [illegible] elejen) ü
~~[illegible]~~) műtermeből:

edő Madonna gyermekét, ki jobbjával anyja
int, jobb kezével átkarolja és baljával annak tabát
örött fejét diesfény övezi, kendője kék és ruhája
égelyzett ~~[illegible]~~.

racotta, faragott fekete keretben, méretei 17 : 31 c/m.
~~műtermeből, [illegible]~~
= 224 Kg

28.

Mezey Ilus.

MEZEY ILUS: AZ „ANGYAL-HÍD" RÓMÁBAN

KMTársMűvészcsoportok
1931.

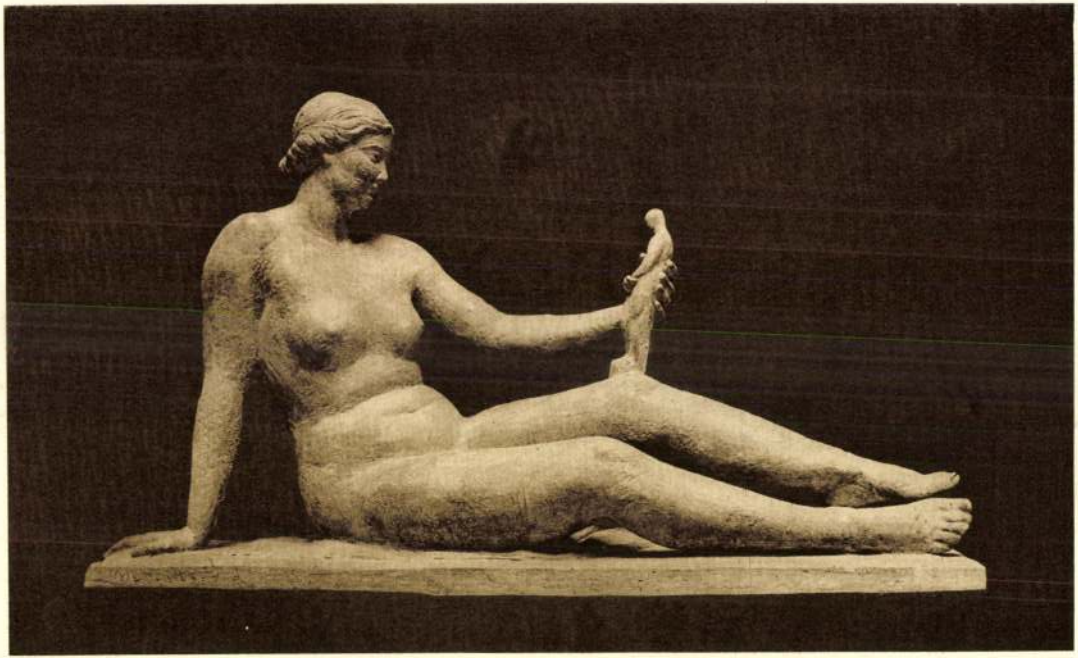

MEDGYESSY FERENC: „RÉGÉSZET"

Mercy Ilus

a Magyar Képzőművészek Egyesületének pib. kiállításán 1938-ban az egyesület arany-érmével díjának kitüntető elismerését nyerte.

Magyar Nemzeti Múzeum

1938. I. v. 13. l.

Mezey Ilus

A *Műterem* új kiállítása *mezeházi Mezey* Ilus temperáit és akvarelljeit sorakoztatja fel. Mezey Ilus a Hollósy-iskola naturalista hagyományait őrzi és folytatja. Építészeti motivumokat kedvelő, olaszországi és tabáni tárgyú, derült színhatású, ízléses képei kiváltkép szerencsésen juttatják érvényre művészi tehetségét.

—i.

Esti Magyarország

1942. márc. 31.

Mézey Ilonka

A Műteremben Mezey Ilona festőnő tempera, olajfestményeit látjuk. Naturalizmus ez, ha elég a kinosan pontos megfestése a látottaknak, egy női portréjának édeskés finomkodása is inkább zavar, bizonyos, hogy megtanult festeni, de szabadulnia kellene a valóság ilyen fokú tiszteletétől s cukrozott előadási modorát is ha felcserélné egyszerűbbet, többet nézne befelé — és ha sajátmagáról, élményeiről is számot adna, értékesebb, talán halkabb, színtelenebb, de finomabb lenne művészete.

Fekete Lajos dr

Három kiállítás.

Református Élet

1942. ápr. 4.

31 nap **MÁRCIUS** 13. hét

22 Vasárnap		Fekete vas. *Oktávián*
23 Hétfő		Viktórián *Frumenc*
24 Kedd		Gábor *Gábor*
25 Szerda		Gyüm. B. A. *Irén*
26 Csütörtök		Manó *Manó*
27 Péntek		Fájd. Szűz *Hajnalka*
		Kap. János

Mezey Ilus

Koll. kiáll. a Mű-
teremben 1942
március végén

A *Műterem* helyiségében *Mezey* Ilus festőművész állítja ki temperáit és akvarelljeit. Nagybánya naturalista hagyományait folytató plein air képei közül a zsámbéki templomrom s néhány olaszországi táj, de főkép egy sor tabáni utcarészlet emelkedik ki előnyösen. Jó rajzkészség, derült színlátás, szolíd tudás jellemzi egész kollekcióját, amelyben pár kellemes virágcsendélet és portré is akad.

—r—

Pest, 1942. márc. 28.
(Három kiállítás.)

Vasárnap **22** Fekete vas.	28½	**Protestáns** Oktávián **Görög kat.** Nbőjt 5. vas. **Görög keleti** Március 9 Nbőjt 5. vas.
Hétfő **23** Viktórián vt.		**Protestáns** Frumenc **Görög kat.** Nikon **Görög keleti** Március 10 Kodrát
Kedd **24** Gábor főan.		**Protestáns** Gábor **Görög kat.** Zakariás **Görög keleti** Március 11 Szofron pk.
Szerda **25** Gyüm. B. A.	☽ Első negyed 1 ó. 1 p.	**Protestáns** Irén **Görög kat.** Gyüm. B. A. **Görög keleti** Március 12 Teofánesz
Csütörtök **26** Manó		**Protestáns** Manó **Görög kat.** Gábor **Görög keleti** Március 13 Nicefor pk
Péntek **27** Fájd. Szűz		**Protestáns** Hajnalka **Görög kat.** Matróna vt. **Görög keleti** Március 14 Benedek
Szombat **28** Kap. János	Nap kelte 5 ó. 49 p. — Nyugta 18 ó. 23 p.	**Protestáns** Gedeon **Görög kat.** István **Görög keleti** Március 15 Agáp vt.

13. hét 1942 **MÁRCIUS** 31 nap

UJ IDŐK SZERKESZTI: HERCZEG FERENC

Budapest, 1926. május 2.
XXXII. évfolyam. 18. szám

Herczeg Ferenc képmása. Mezey Ilus festménye, melyet a délvidéki hölgyek ajánlottak fel az ünnepelt írónak

Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-út 16. sz.

Ára 7000 korona

Mezey Ilus

A magyar irodalom eseménye

Hegedüs Loránt: A HALHATATLANOK ÚTJA. „A halhatatlanok útján bolyongok ebben a könyvben és jönnek velem azok a magyar lelkek, akik nem akarják látni a mai halandóságot. Ez az az út, amelyen a lelkem járt és mennél több magyar jön velem ezen a nyomon, annál inkább hihetünk a feltámadásban" **(Hegedüs Loránt).** Ára 45.000 K

Karinthy Frigyes: KI KERDEZETT? Elmés és mély, eredeti és érdekes, mulattató és elteledhetetlen könyv. Ára 55.000 K

Érdekes, uj, szép regények

Ludwig Wolff: CSAK HAT HÓNAP MÉG AZ ÉLET. A legdivatosabb uj német regényiró világnézletét ez a melankóliás, szépségeiben mélyen megindító regény fejezi ki a legjobban. A mai életből vett cselekménye lebilincseli a figyelmet. Ára 43.750 K

Benes Klára: TAVASZI VIHAR. Hangulatos, finom szerelmi regény. Hivatott költő munkája. Ára 40.000 K

Hasznos, szükséges könyvek

KONYHAKERTÉSZET. Ára 10.000·— K
Kardos Árpád uj könyve. Többszöri kérésnek tettünk eleget, amikor ezt a praktikus, hasznos, sok képpel diszitett kis kötetet megjelentettük.

BÉLYEGGYÜJTŐ. Philatelus könyve. A „Kis könyvek" praktikus sorozatának legujabb kötete. Ára 10.000 K

GOMBATERMESZTÉS OTTHON. Sok képpel, bekötve
Irta: **Kardos Árpád** — Régi hiányt pótol ez a kitünően megirt, praktikus kis könyv Ára 10.000· — K

KIS TERMÉSZETBUVÁR.
Irta: **Horváth Károly**. A legszebb, leghasznosabb ajándék az ifjuság számára. Ezen a könyvön keresztül tanuljuk meg szeretni és megismerni a természet ezer apró szépségeit, csodáit. Szórakoztat, leköt, — tanit. Sok képpel, bekötve Ára 10.000·— K

CSERKÉSZKÖNYV
Irta: **Tas József**. A magyar cserkészet uttörője, az első magyar cserkészkönyv szerzője ebben a kis könyvben foglalt össze mindent, amit a cserkésznek tudnia kell. Tömör, rövid, világos stilusban megirt kis könyv, a cserkészek szolgálati szabálykönyve. Sok képpel bekötve Ára 10.000·— K

Akinek előfizetőink közül részletosztályunknál számlája van, annak készséggel küldjük meg a kiválasztandó könyveket folyószámlájuk terhére. 200.000 K-ás bolti ártól kezdődően 5 havi részletfizetésre! Készpénzfizetésnél bérmentes küldés!

Megrendelő-szelvény a boriték negyedik oldalán.

20 uj Courths-Mahler regény

500.000 korona,

amely fizethető tiz egyenlő havi részletben is

1. Forgószélkisasszony
2. Virág a kövek között
3. Testvérek
4. Ne itélj
5. Visszajáró mult
6. Kata házassága
7. Apja leánya.
8. Férfi sorsa nő
9. Koldus grófkisasszony
10. Fény és homály
11. Szinlelt házasság
12. A kis libapásztor
13. Szegény fecske
14. A végrendelet
15. Felszabadult élet
16. Napsugár kisasszony
17. Rang és szerelem
18. Csókon szerzett férj
19. A hütlen asszony
20. Isten veled drágám

Egész nyárra ellátja magát könnyü, mulattató olvasmánnyal, ha ezt a sorozatot megrendeli

---

Megjelent:

Az Egészség Enciklopédiája

Tanácsadó egészséges és beteg emberek számára

Az Egészség Enciklopédiája a középosztály házi orvosa, aki bármely pillanatban rendelkezésére áll tanácsaival

Van-e érdekesebb tanulmány az ember számára, mint maga az ember?

Gyermek és felnőtt egyaránt keresi a feleletet arra a kérdésre, hogy milyen az emberi test, hogyan működik, ha egészséges és mi történik az emberi testtel, ha beteg

Mindenkinek saját érdeke parancsolja, hogy törődjék testével. Az egészség érzete már magábanvéve boldogság. Az egészséges test, amely nem fél sem testi, sem szellemi megerőltetéstől, amely egészséges lelket rejt, ez az egészséges test forrása minden jókedvnek, életkedvnek és bátorságnak.

A legtöbb ember csak azért rombolja le egészségét, mert „nem tudja mit cselekszik". Ezért akar ez a könyv mindenkit megtanítani arra, hogy mit tehet önmaga egészségéért és hogy milyen kevés munkával lehet az egészséget megtartani.

És ha mégis jön a betegség? Arról is kell tudnunk valamit, mert különben vagy könnyelmüen elmulasztjuk a gyógyulás lehetőségét, vagy az ellenkező végletbe esünk és minden csekélység miatt rémeket látunk. Tudnunk kell, hogy mit tegyünk, amíg az orvos megérkezik

E könyvből mindenki megtanulhatja, hogy hogyan óvhatja meg egészségét, ha még megvan, hogyan nevelhet fel testileg és lelkileg egészséges családot és mit tehet, hogy a betegségek keletkezését idejekorán észrevegye és a gyógyulást elősegítse.

E könyv mindenkihez szól. Ezért kerültük a szakszerű kifejezéseket és igyekeztünk mindent közérthetően, világosan a tudomány legujabb vívmányai szerint magyarázni.

Hisszük azt, hogy ez a könyv lényegesen fogja előmozdítani a közegészség ügyét Magyarországon. Már pedig olyan magyar nincs, aki ne tudná, hogy ez a haza jövőjének alapja.

Az Egészség Enciklopédiájának irói:

Dr. *Jakab* László szanatóriumi főorvos, dr. *Madzsar* József egyetemi magántanár, dr. *Melha* Armand főorvos, dr. *Okolicsányi-Kuthy* Dezső egyetemi magántanár, dr. *Preisich* Kornél gyermekorvos, egyetemi magántanár, dr. *Rotter* Henrik kórházi főorvos, dr. *Völgyesi* Ferenc orvos.

Az Egészség Enciklopédiája szép fehér papíron készült.

Egy szétnyitható bonctani kép, tizenhat műmellékelet és száztiz ábra illusztrálja.

Terjedelme körülbelül 480 oldal. Kötése: félbőr. Ára 275.000 korona, melyet öt egyenlő havi részletben is kifizethetnek az Uj Idők előfizetői.

Megrendelési szelvények a boriték 4-ik oldalán.

Tokiói lap Moszkva kihivó magatartásáról

Tokió, április 1.

A *Nicsi-Nicsi* angolnyelvű kiadásának vezércikkében egyebek között ezeket írja: Japán magatartása a szovjetunió irányában attól függ, milyen magatartást tanusít a szovjet Japán irányában. Meg kell állapítanunk, hogy *Moszkva éppen úgy a megfélemlítés és kihivás eszközeivel lép fel velünk szemben, mint annakidején Washington és London,* amelyek a mostani csendesoceáni háború kitörése előtt hosszú éveken át folytatták Japánnal szemben ezt a politikát.

— **Húsvét hétfőjén is közlekedik a nagykanizsai sebesvonat.** A Máv igazgatóságától vett értesítés szerint a Budapest Déli-pályaudvar és Nagykanizsa között vasárnaponként közlekedő 1202. és 1201. számú sebesvonatok április 6-án, húsvét hétfőjén is közlekednek. A vonat Budapesteről reggel 7 órakor indul és vissza este 10 óra 55 perckor érkezik.

— **A zöldszínű közellátási szelvények beváltására hívja fel a közönséget a közellátási ügyosztály.** A főváros közélelmezési ügyosztálya felhívja a közönség figyelmét arra, hogy április 15-ig a 12 éven aluli gyermekek részére a budapesti közellátási szelvényivek zöldszínű első számú szelvényeire szelvényenkint 20 dekagram kedvezményes gyümölcsízt szolgáltat ki a köztisztviselők fogyasztási szövetkezete és az élelmiszerüzem. A kedvezményes gyümölcsíz ára kilogramonkint 2.40 pengő.

Édesipari nagyvállalat keres általános gyakorlattal rendelkező

számlázót (nőt)

azonnali belépésre. Ajánlatokat fizetési igény feltüntetésével „Lelkiismeretes 5876" jeligére BLOCKNER J. hirdetőirodába, Városház-utca 10.

— **Börtönre ítéltek egy zsírdrágító hentesmestert.** A szolnoki törvényszék egyesbírája Abádszalókon a helyszínen lefolytatott tárgyalás során 8 hónapi börtönre, 200 pengő pénzbüntetésre, 300 pengő vagyoni elégtétel nyujtásra és iparengedélyének megvonására ítélte Ecsedi Gábor abádszalóki hentesmestert a zsírral és szalonnával elkövetett árdrágítás vétsége miatt. Az ítélet nem jogerős.

— **Hajóközlekedés a Margitszigetre.** A Mefter közli, hogy április 4-től, szombattól kezdődőleg csavargőzösjáratokat indit a Margitszigetre. A hajók a pesti Margithidfötöl indulnak és Pálffy-tér, Margitsziget-strandfürdő és Felsőmargitsziget (budai oldal) állomásokat érintik. A járatok egyelőre 9—20 óra közt közlekednek éspedig 9—12 és 16—20 óra között félóránként, 12—16 óra között óránként. Indulás a pesti Margithidfötöl és visszaútban a Felsőmargitszigetről minden óra 0 és 30-ik percében. A szigetre menetben a hajók 5 perccel később érintik a Pálffy-téri állomást, míg a felsőszigetről visszatérő hajók 7 perc mulva kötnek ki Margitsziget-strandfürdő állomáson. Menetdíj egységesen 30 fillér, gyermekeknek 20 fillér. Ugyancsak április 4-től, szombattól kezdve az átkelési hajók pesti Margithidfő és Alsómargitsziget (pesti oldal) között 9—14 és 16—20 óráig negyedóránként. Menetdíj perselybe dobva egységesen 10 fillér, gyermekkocsi 10 fillér. Szigeti belépőjegy a szigeten váltandó.

— **Egy gazdasági cseléd agyonverte az intézőt.** Nagyváradról jelentik: A nagyvárad—bihardiószegi határban lévő Ferenczi-tanyán Elek Lajos gazdasági cselédet Kiss Dezső intéző, aki a szokásos ellenőrző körútját végezte, korholta munkájáért, majd mellbevágta. Elek Lajos haragjában a kezében lévő vasvillával úgy fejbesújtotta Kiss Dezsőt, hogy koponyája kettéhasadt. Azután több ütést mért a földönfekvő áldozatra. Tette elkövetése után a csendörségre ment és bejelentette a történteket. Elek Lajost azonnal letartóztatták és bekisérték a nagyváradi ügyészségre. A gyilkosság ügyében kedden délután megtartották a helyszini szemlét.

— **Adomány.** Bertók József tolnanémedi lakos (szentpéteri szölöhegy) részére egy magát megnevezni nem akaró előfizetönk 20 pengöt küldött lapunk szerkesztöségébe. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Butort Mózes Istvántól Szent István-körut 11 Keresztény cég

— **Az árufelvétel további kiterjesztése a hajózási forgalomban.** A Mefter közli, hogy az árufelvétel Révkörtvélyesen, Dunaremete—Magyaróvár, Bös, Szekszárd, Óbecse, Zenta és Szeged állomásokon a már megnyitott állomásokkal való forgalomban azonnali hatállyal megkezdödik. Szigetújfalun és Dunafüred—Szászhalombatta állomások forgalma további intézkedésig szünetel. Szünetel továbbá a darabáruforgalom a kisdunai állomásokon, valamint a Tisza Szeged feletti szakaszán.

Házasság

Gundel Anna és *Körmendy* László április 7-én, kedden délelőtt 10 órakor tartják esküvőjüket szentmise keretében a szerviták budapesti templomában.

Bence Anikó és *Gombos* György március 30-án tartották esküvőjüket a budavári evangélikus templomban.

Szinház, Film, Müvészet

Érdekes olasz filmujdonság a Forumban

A mai olasz filmgyártás termékei közül az utóbbi időben többnyire nagyszabású történelmi vonatkozású alkotások kerültek nálunk bemutatásra. A Forum-filmszínház most hangulatos, látványos, mai tárgyú, igen érdekes filmet mutat be „Leányálmok" címmel. Az ujdonság cselekménye egy előkelő leányinternátusban játszódik, ahol gazdag szülők gyermekei szigorú felügyelet alatt készülnek az életre. Semmi sem zavarja az intézeti fegyelem rendjét, amikor azonban egy fiatal tanár kerül a kémia tanszékére, felkavarodik az internátus békés életrendje. A leányok szerelmesek lesznek az új tanárba s ettől kezdve megindulnak a bonyodalmak. Egy igazgatói razzia alkalmával előkerülnek a szerelmes lányok naplói, amelyek elárulják a titkos érzelmeket. Az osztály tanulói közül csak két leány holmija közt nem találnak naplót. Anna, aki a legelevenebb leány és a legrosszabb tanuló, kijelenti, hogy nem irt naplót, mert sejtette, hogy mások is elolvassák. Mária, aki a legcsendesebb, legszelidebb és legjobb tanuló, azt állitja, hogy ő vezetett ugyan titkos naplót, de megsemmisitette. Társnői gyanúsnak találják viselkedését, mert úgy veszik észre, hogy a kémiatanár kitünteti őt figyelmével. Egy éjjel véletlenül észreveszik, hogy Mária nincsen az ágyában. Keresésére indulnak és egyszerre megpillantják a park egyik homályos zugában, ahol ölelés közben búcsúzik egy férfitől. Mindenki azt hiszi, hogy a férfi nem lehet más, mint a kémiatanár. Ettől kezdve a cselekmény drámai fordulatot vesz s meglepően érdekes események következnek a kitünő olasz filmben, amelyeket gyönyörü felvételek és az internátusi élet mozgalmas képei gazdagítanak. A száz fiatal leány élén a fiatal Alida Valli játssza a főszerepet, aki szépségével, kedvességével és rendkivüli tehetségével bizonyára meghódítja majd a közönség szivét. Mellette Irasema Dilian és Andrea Checchi alakitanak még főszerepeket a hangulatos olasz filmben, amely komoly sikerre számithat a Forum igényes közönsége előtt is.

* **A kormányzói és kormányzóhelyettesi pár az Operaházban.** A Rossini-emlékév alkalmával az Operaház által rendezett „olasz hét" záróeseményeként Giordano „André Chénier" című dalműve került előadásra. Az ünnepi esten megjelent a kormányzói és kormányzóhelyettesi pár, továbbá József főherceg családjával, valamint közéletünk számos kiválósága.

Verdi: Requiem vez.: Failoni

holnap, nagypénteken Müv. Háza ½8. Rendkív. Filh. Hangv. közr.: Rigó Magda, Németh Anna, Udvardy Tibor, Losonczy György, Budapesti Kórus.

A Concertgebouw Zenekar Mengelberggel f. hó 7-re hirdetett hangversenye elmarad. A jegyirodák a jegyeket visszaváltják.

Basilides ápr. 9.

„Nemzetek népdalai" Z. 8. Bérlet III. Jegyek a „Harmónia" jegyirodákban.

Husvéti kacagó délután

húsvétvasárnap d. u. 4-kor a Magy. Müv. Házában. Fellépnek: Fellegi Teri, Kelly Anna, Kiss Manyi, Feleky Kamill, Latabár Árpád, Pécsi Öregdiákok, Szendy Lajos, Fekete Pál, Martin Djemil, Polgár Tibor, Háromórás kacagó műsor. Jegyek 80 fillértől az összes jegyirodákban.

*

Bach: Jánospassió nagypénteken és nagyszombaton (Z. ½8). Az evangélistát Pataky Kálmán énekli. Főpróbajegyek a szombati előadásra érvényesek.

Hadsereg-hangverseny vasárnap

8-kor Vigadóban. Száz tagú egyesitett honvédzenekar, 100 tagú katonai énekkar, Rácz Vali, Greguss Zoltán, Pécsi Öregdiákok stb. 3 órás ragyogó müsor. Vezényel: Pongrácz Géza. Jegyek 1 P-töl jegyirodákban és Koncertnél (Váci-u. 23.)

*

II. Müvészek vidám estje

húsvétvasárnap este 8-kor a Magy. Müv. Házában. Fellépnek: Honthy Hanna, Muráti Lili, Nagykovácsy Ilona, Tolnay Klári, Bobula Lajos, Dénes György, Ferenczy Károly, Fekete Pál, Gerard Laboch, Sárossy Andor, Pethes Sándor, Szendy Lajos, Kálmán Etelka, Polgár Tibor, Andai Béla. Jegyek 1—6 pengőig az összes jegyirodákban.

*

Táncosok és artisták II. estje

húsvéthétfőn este ½9 órakor a Zeneművészeti Főiskolában. Fellépnek: Bordy Bella, Csányi László, Coll Bea, Korszakov, Sebők Vera, Pásztor János, Féreghy Éva, Dienes Valéria dr. mozdulatművészeti kórusai, Szentpál táncsoport, Feleky Kamill, Marlen és Iván, Wood & Wood. Jegyek 1—6 pengőig az összes jegyirodákban.

Valló István: Győri képeskönyv

Macskaköves utcák, időtől patinás barokképületek, loggiás udvarokkal, boltos kapualjjal, díszes ablakokkal. Rácsok, szobrok, súlyos barokk freskók, amelybe valaki lelkét mintázta be három-négyszáz éve. *Valló* István könyve kézen fogja az ácsorgó népet és megmutatja mindazt, amit elrejtenek a szük, nehéz utcák és a nagyforgalmú főutak. Az illusztrálóknak, Csánky Dénesnek, Pfandl Egonnak és Weichinger Károlynak keze alatt megelevenedik az Apátur ház, a vastuskós ház, a Fejérváry ház, a karmelitatemplom; a magyar ispita, a Rozália ház kálvária része, csupa fénylő ékszer, ismeretlen kincsei a dunaparti városnak. Önkéntelenül is kiszakad a kérdés, mi lett volna, ha nincs török dúlás, nincs német elnyomás. Hova fejlődhetett volna városi kulturánk, ha nem porlaszt el mindent tűzvész, háború. Ami rámaradt a huszadik századra Győr városából, azt gyüjtötte össze a könyv szerzője meleg szeretettel. És még így csekély maradékban is pompás kincses ház ez, méltán büszkék lehetnek rá a magyar városok.

* **A Pesti Színházban szombatig nincs előadás.** Páger Antal napok óta betegen játszott a Pesti Színházban a „Tüzvész" előadásain. Orvosi tanácsra a színház igazgatósága néhánynapi szünetet adott Págernek, hogy hüléses betegségéből teljesen felgyógyulhasson. Emiatt a színház szombatig nem tart előadást.

* **Az istvántelki főmühely mükedvelő előadása.** A Máv istvántelki főmühelye Testvériség-köre húsvétvasárnap délután fél 6 órai kezdettel a főmühelyi kaszinóban előadja Szüle Mihály és Walter László „Egy bolond százat csinál" című zenés vigjátékát. A zenekart Jécsai József vezényli, a táncokat Villányi Imre tánctanár tanitja be. Az előadást Német István rendezi.

* **Elmarad az amszterdami Concertgebouw hangversenye.** Az amszterdami Concertgebouw Orchest április 5-én érkezett volna Budapestre, hogy 7-én hangversenyt adjon Mengelberg vezényletével a Magyar Müvelödés Házában. A közel száztagú zenekar utazásával kapcsolatban akadályok merültek fel s ezért az április 7-iki hangverseny elmarad. Az előre megváltott jegyeket a pénztárak visszaváltják.

* **Szombaton mutatják be Erdélyi Mihály új operettjét.** A három kis színház igazgatója, a népszerü Erdélyi Mihály az idén már a tavasszal a közönség elé lép „nyári" operettjével. Uj zenés darabjának a címe: „Vedd le a kalapod a honvéd előtt". A 16 képből álló operett valóságos dalos honvéd-parádét nyujt. A bemutató szombaton este fél 9 órakor lesz az Erzsébetvárosi Színházban.

Az asszony, az orvos és a harmadik

Husvétra is prolongálta: **LLOYD**

Mezey Ilus kiállitása

Mezey Ilus festőművésznő kiállított művei betöltik a Műterem egész helyiségét. A nagy anyag legmegkapóbb ábrázolásai a kisméretű tempera tájképek, ezeken használja a legegyénibb hangot és ezek árulják el mélyebb, festői látását. A tabáni romantika ízét, az árnyékokkal előidézhető borongó hangulatokat szerető elmélyedéssel érezteti rajtuk. Tehnikája az erősen vizes foltok játékával szerencsésen illeszkedik mondanivalójához. Portréin azonban nem szabadul fel a konzervativ iskola kötöttségei alól, olajképein illedelmesen ragaszkodik a konvenciókhoz. Virágcsokrain sokszor frissen fogja meg a mezők illatát és elevenségét, így a vidáman mozgó margarétáknál, de gyakran a kép összhatása mégis a fáradtságig tárgyilagos és részletező, aminek okát az átlagközönség ízlésében kell keresni, mert a virágcsendéletet nem tudják másképpen elképzelni.

* **Magyar filmbemutató Stockholmban.** Stockholmból jelentik: A svéd-magyar társaság ünnepi ülést tartott, amelyen bemutatták a „Lángok" című magyar filmet. A bemutatón résztvettek a stockholmi magyar követség tagjai és sok svéd előkelőség. A bemutató előtt a Kárpát-alját ismertető képeket vetitettek.

* **A Pasaréten folytatják a Fráter-film felvételeit.** A Fráter Lóránd életét megelevenítő filmet a Hunnia régi mütermében, a Zuglóban kezdték forgatni, majd néhány napig a pasaréti új studióban dolgoztak. A mult héten visszaköltöztek a zuglói müterembe, most pedig ismét a pasaréti studióban folytatják a munkát. Itt kerül sor a zenei felvételekre, amelyeket Ákom Lajos irányit. Az újdonság főszerepeit Páger Antal, Szilassy László, Tökés Anna, Goll Bea, Ajtay Andor és Mály Gerő játsszák. A rendezés munkáját Kalmár László végzi.

* **„Itél a dzsungel" az Omniában.** Az Omnia-filmszínház következő müsordarabja az „Itél a dzsungel" című érdekes olasz film, amely egy délamerikai expedició izgalmas kalandjait viszi vászonra. Isa Miranda, az Amerikában is népszerü filmsztár játssza a női főszerepet, mellette pedig Fosco Giachetti, az „Alcazar" főszereplője és Gustav Diesl játszik vezető szerepet.

„Dr. Kovács István" a Royal Apolloban

Ritkán előzött meg olyan nagy érdeklödés magyar filmbemutatót, mint amilyennel a közönség a „Dr. Kovács István"-t várja. A magyar filmiroda újdonsága ugyanis a szakmai és meghivott közönség előtt már vetitésre került s a hirek szerint a „Dr. Kovács István" az idei filmszezon legmagyarabb, legmüvészibb és legértékesebb alkotása. *Fekete* István, a film irója, húsból és vérből való igazi magyar férfit állit elénk a parasztfiúból egyetemi tanárrá lett Dr. Kovács személyében. *Páger* Antal pompás szinészi alakitással vetiti elénk ezt az érdekes figurát, a többi főszerepben pedig *Simor* Erzsi, az eddig ismeretlen *Tóth* Julika, *Ladomerszky* Margit, *Rajnay* Gábor, *Kürthy* György, *Mihályffy* Béla, vitéz *Benkő* Gyula és *Puskás* Tibor halad a kitünő együttes élén. A filmet szombaton mutatják be a Royal Apolloban s ez alkalommal kerül a kisérőmüsorba *Karády* Katalin „Tábori levelezőlap" című katonadalos filmje, amelynek zenéjét *Fényes* Szabolcs szerezte.

Megjelent a

MAGYAR FUTÁR

húsvéti száma. Nagy képriport:

Tombol a harc a szovjetfronton

Marseille: Franciaország kapuja

A burmai döntés előtt

A hét érdekes képei

Képriport Uj-Guineáról:

Még a pápuák is fellázadtak az angolszász uralom ellen!

Harcra készül a honvéd

Rajniss Ferenc hadijelentése

Tűz az erdőn, Dövényi Nagy Lajos novellája

Világujság, régi magyar világ, két oldal humor, rengeteg kép és riport.

Ara: **20** fillér

Mindenütt kapható!

Szerkesztőség: Budapest V., Gróf Klebelsberg-utca 29.

Kiadóhivatal: Budapest VIII. József-krt 5.

Napi hirek

Amit a Times ajánl...

Nagy a papirhiány Londonban
S bár hosszabbodnak a napok,
Csökkentett példányszámban jutnak
Az olvasókhoz a lapok.

Olvasóköröket ajánl a
Times, az angol lapok királya:
Hol egy példányt egyszerre többen
Olvassanak családi körben.

Nem nagy ujság ez! Hisz a Timeshez
Eddig is három ember kellett:
Egy — ki olvasta, kettő pedig
Ki tartotta... benne a lelket.

Bényi Kálmán

Model kosztümöt
és komplét husvétra
Ferda Manyinál

— **Clodius Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Antonescu Mihály helyettes miniszterelnök ebédet adott Clodius meghatalmazott német miniszter tiszteletére. Az ebéden Killinger német követ és a követség tagjai mellett a kormány több tagja, valamint számos gazdasági és pénzügyi előkelőség is résztvett.

— **Magyarország és Horvátország között megnyilt a telefonforgalom.** Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, Magyarország és Horvátország között a távbeszélőforgalom április 1-én megnyilt. Budapest és Zágráb között az erősforgalmú időben váltott háromperces beszélgetés díja öt aranyfrank.

Szalonkahuzásra és pihenésre
elsőrendű hely a Radványi Kastély Szálló
Bővebbet telefonon Pálhaza 5 vagy Budapesten Sport Turák 181.603

— **Uj kormányfőtanácsosok.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Irinyi Jenőnek, az országos magyar idegenforgalmi hivatal berlini kirendeltsége vezetőjének közhasznú érdemes tevékenysége elismeréséül és Daubravszky Gyula vármegyei számvevőségi elsőosztályú főtanácsosnak nyugalombahelyezése alkalmából közhasznú érdemes tevékenysége elismeréseül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Természetes és tartós dauer, hajfestés
jutányosan MINK hölgyfodrász
V.Szemere-u.22 (Szt. István-körutnál) T.114-135

— **A nemzetközi ujságíróegyesületek szövetsége Velencében tartja első nagy kongresszusát.** A nemzeti ujságíróegyesületek szövetsége, amely 1941-ben alakult meg Bécsben, Velencében április 10-től 12-ig tartja első nagy kongresszusát. A programon fontos politikai megnyilatkozások szerepelnek, amelyek a felébredt népek szellemi harcát juttatják kifejezésre a demokráciák és a bolsevizmus hazugságvilága ellen. Kiemelkedő pontja lesz a megbeszéléseknek, hogy a második napon neves európai személyiségek leleplezik a felelőtlen sajtónak népeik sorsára gyakorolt befolyását. A kongresszus záróülésén Pavolini olasz népművelésügyi miniszter mondja az ünnepi beszédet.

Csillárt vegyen béreljen cseréljen részletre is
VOGEL csillárüzem üzleteiben:
IV. Károly-körút 28 (Városháza)
VIII. Mária Terézia-tér 1.

— **Nem szabad idő előtt beváltani az élelmiszerjegyeket.** Az utóbbi időben mind gyakrabban fordult elő, hogy az élelmiszerjegyek szelvényeit a sütőiparosok és kereskedők érvényességi határidejük előtt beváltották. Különösen a kenyérfejadagnak ferbruári leszállítása óta ez az eljárás olyan méreteket öltött, hogy már veszélyezteti a közellátás zavartalanságát is. Az élelmiszerjegyek korábbi beváltása a fogyasztók egyenletes ellátásában és a készleteknek a kereskedők és cégek közötti elosztásában fennakadásokat okoz. A főváros közélelmezési ügyosztálya ezért nyomatékosan felhívja mind a fogyasztók, mind a kereskedők figyelmét arra, hogy a közellátás rendjének biztosítása érdekében az élelmiszerjegyeknek, különösen pedig a kenyérjegyeknek érvényességi határidejük előtt történő beváltásától feltétlenül tartózkodjanak, mert a fennálló rendelkezések értelmében súlyos büntetésnek teszik ki magukat.

Fej—
és derékfájás, émelygés, idegesség, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavarok következménye. Ilyenkor is segit a DARMOL

Roosevelték vörösödnek

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök és felesége védnökségével a szovjet tiszteletére a Constitution Hallban hangversenyt rendeztek. A műsoron szerepelt az internacionálé is.

MINDEN 20 MÁSODPERCRE ESIK EGY BÜNCSELEKMÉNY AMERIKÁBAN

Washingtoni jelentés szerint az igazságügyminisztérium kimutatást közölt az Egyesült Államokban az 1941. év folyamán elkövetett bünselekményekről. A kimutatás szerint egy év alatt 1,521.272 büncselekményt követtek el. Ez azt jelenti, hogy minden 20 másodpercre esik egy büncselekmény. Kiderül a kimutatásból, hogy az Egyesült Államokban minden 45 percben egy gyilkosságot, minden 2 percben egy rablást és minden 20 másodpercben egy tolvajlást követnek el.

KÉTEZER EMBER ÖZÖNLÖTT EGY SZÁZSZEMÉLYES ÓVÓHELYRE

Kairóból jelenti az angol hirszolgálat: Alexandriában vasárnap több percen át tartó nappali légiriadó folyamán kétezer ember özönlött egy nyilvános óvóhelyre, amelyben csak száz ember számára van hely. Négy ember megfulladt, többen elájultak és később meghaltak.

NAPOLEON PIKÉMELLÉNYÉT 36.500 FRANKÉRT ÁRVEREZTÉK EL

Párisból jelentik, hogy ott elárverezték azt a fehér pikémellényt, amelyet Napoleon Szent Ilona szigetén viselt. A mellény 36.500 frankért kelt el.

— **A székely ifjúság nagy ünnepséget rendezett Kőrösi Csoma Sándor szülőfalujában.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: A sepsiszentgyörgyi tanítóképzőintézet és a Székely Mikó-kollégium, valamint ennek polgári iskolája és a székelyudvarhelyi tanítóképzőintézet növendékei megjelentek Kőrösi Csoma Sándor szülőfalujában, Csomakőrösön és bensőséges ünnepséget rendeztek, amelyre a Székelyföld minden részéből soha nem látott tömeg vonult fel. Az ünnepség a nagy magyar Ázsiakutató elpusztult szülőháza udvarán folyt le. Az ifjúság lelkes fogadalmat tett, hogy azon az úton fog haladni, amelyet Kőrösi Csoma Sándor jelölt ki és a székely ifjúság feltétlenül elkötelezi magát azon a vonalon, amelyet a nagy tudós mutatott neki.

— **A nagyváradi nemzeti munkaközpont két hadiárvát neveltet fel.** A nagyváradi nemzeti munkaközpont vezetősége értekezletén Szabó Lajos elnök javasolta, hogy a finn gyermekek gondozásának mintájára a nagyváradi munkaközpont vállalja el egy hadiárva gondozását és nevelését. A munkaközpontban tömörült szakmai csoportok erre egyhangúlag felajánlották, hogy nem egy, hanem két hadiárva gondozását vállalják. Erre a célra megszavaztak évi 1200 pengőt, amig a két hadiárva, egy kisfiú és egy kisleány, 18-ik életévét be nem tölti. Az elnök bejelentette a továbbiakban, hogy a nagyváradi Carmen cipőgyár munkásai eddig 100.000 darab cigarettát és 200 liter rumot küldtek a harcoló honvédeknek. Egyben megszavazták a gyár munkásainak gyermeksegélyezését és erre az alapra 700 pengőt gyüjtöttek össze.

— **Hétévi szigorított dologházra ítéltek egy fajgyalázó és tolvaj zsidót.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: Mairovics Salamon kézdivásárhelyi lakost kilencrendbeli lopás bűntette és háromrendbeli fajgyalázás vétsége miatt a törvényszék hétévi szigorított dologházra ítélte.

— **A tanulók gondozását az iskolanővérekre bízta a polgármester.** Szendy Károly polgármester megállapította az iskolanővéri intézmény munkakörét. Az intézmény legfőbb feladata, hogy az iskolák ma különösen fontos nevelőmunkájának eredményessége érdekében a szülői ház és az iskola között fenntartsa az állandó kapcsolatot. Ott, ahol arra szükség van, az iskolanővérek közreműködnek a szülők kötelesség- és felelősségérzésének felébresztésében is. Kinyomozzák az igazolatlan iskolai mulasztások, fegyelmezettlenségek, valamint a tanulók testi és lelki rendellenességeinek okát, ellenőrzik az iskola növendékeinek viselkedését, az iskolában és iskolán kívül, a nem megfelelő viselkedésű gyermekek helyes irányítása céljából pedig a követendő eljárásra figyeliemeztetik a szülőket.

— **A csepeli állami kikötőt és a budakeszi erdő egyrészét is a budapesti főkapitányság hatáskörébe utalták.** Április 1-én a törvény értelmében Budapest területéhez csatolták Csepel község határából az állami kikötő területét és Budakeszi község határából a főváros tulajdonát alkotó erdőrészt. Ezekre a területekre a főkapitányság hatáskörét is kiterjesztették, amiről Eliássy Sándor dr. főkapitány napiparancsban értesitette a testület tagjait és megtette a szükséges intézkedéseket.

Kemény csapások

szorítják vissza mindenütt „Új Európa" ellenségeit.

Németországnak és szövetségeseinek valamennyi arcvonalon folyó küzdelméről tudósit bennünket a világ legnagyobb katonai képes lapja a

DIE WEHRMACHT

Ma új kiadás! Ára: 35 fillér.

Minden újságárusitó helyen kapható.

A tartalomból:
Szigetőrség a Jeges-tengeren.
Elhárítóharc a Donec mentén.
Pearl Harbour — így pusztult el Roosevelt Csendes-óceáni hajóhada.

Magyarországi vezérképviselet:
Pohl Ferenc, Budapest VII Bajza u. 2. Telefon: 22-23-53

— **Köztisztviselők gyűlése.** A közszolgálati alkalmazottak nemzeti szövetsége Balásy Antal elnöklésével nagyválasztmányi gyűlést tartott. Javornitzky Jenő dr. vezértitkár hangsúlyozta, hogy a mai rendkívüli időkben mindenkinek áldozatos kitartással és erőfeszítéssel kell dolgoznia. Kiemelte, hogy az illetményeket az elsőrendű szükségleti cikkek árával jobban összhangba kell hozni. Csontai Győző, Rász Gyula, Arató Gyula, Erdei József, Mesterházy Jenő, Szegzáry József, Jánosfy-Jaczkovits Iván, Farkas József, Wallendumsz János és Farkas Pál felszólalásai után a választmány elhatározta, hogy a legfontosabb kívánságok teljesítése végett emlékirattal fordul a kormányhoz.

— **A szabadkai rendőrkapitányság új vezetője.** Szegedről jelentik: A vidéki rendőrfőkapitányság rendeletére Guoth Béla dr. rendőrfőkapitányhelyettest, aki eddig Szabadkán teljesített szolgálatot, visszahelyezték a szegedi rendőrkapitányság élére. Egyúttal a szabadkai rendőrkapitányság vezetésével a pár héttel ezelőtt Szegedről Szabadkára helyezett Szimon István dr. rendőrfőtanácsost bízták meg.

— **A magyar aeroszövetség** elnöki tanácsa Ember Sándor dr. országgyűlési képviselő elnöklésével ülést tartott. Az elnöki tanács Károlyi Gyula grófot egyhangú lelkesedéssel tagjává választotta.

— **A férjet Szegeden, a feleséget Budapesten ítélték el pengőkiajánlásért.** A budapesti büntetőtörvényszék Dorosy-tanácsa néhány nappal ezelőtt Szegeden tartott főtárgyalást egy valutaügyben. Sztoyanov Milos földmíves és felesége, született Rusz Darinka voltak a vádlottak. Az ügyészség vádindítványa szerint huszonötezer pengőt juttattak ki tiltott úton az országból. Sztevanov Milost a Dorosy-tanács Szegeden vonta felelősségre, mert nagyon sok tanu erről a környékről való. A bíróság Sztevanovot tizhónapi börtönre és kétezer pengő pénzbüntetésre ítélte, ezenkívül ötezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére is kötelezte. Az ítélet jogerőre is emelkedett. Sztevanovné bünügyét szerdán tárgyalta Budapesten a Dorosy-tanács és a bizonyító eljárás lefolytatása után őt is bünösnek mondotta ki pengőkiajánlásban s ezért hathónapi börtönnel, kétezer pengő pénzbüntetéssel és ötezer pengő vagyoni elégtétellel sujtotta. Ez az ítélet nem jogerős.

— **A cegédi vasutasok a napokban erkölcsi** és anyagi tekintetben is kiválóan sikerült müsoros honvédestet rendeztek a ceglédi vasutas otthonban. Az est tiszta bevételéből 20.000 darab cigarettát vásároltak és azt elküldték a harctéren küzdő honvédeknek.

— **Az új tojásárak április 7-től érvényesek.** A közellátási miniszternek a hivatalos lap szerdai számában a friss tyúktojás legmagasabb eladási árának megállapításáról megjelent rendelete április 7-én lép hatályba.

— **Papp Antal kitüntetése.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Papp Antal dr. címzetes államtitkárnak a magyar cserkészet szolgálatában szerzett kimagasló érdemeiért teljes elismerését fejezte ki.

— **Uj gazdasági főtanácsos.** A kormányzó a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére Csucs Károly gazdasági tanácsos, földbirtokos, szentesi lakosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Elbeo
harisnyák
minden szinben
és nagyságban
FÁTH Ferenciek-tere 2

— **Hírek a Mép fővárosi szervezeteiből.** A magyar élet pártja harmadik kerületi szervezetének legutóbbi vezetőségi értekezletén Padányi Gulyás Jenő országgyülési képviselő Óbuda városrendezési terveiről tartott előadást. Utána Olgyay Viktor Óbuda létesítendő főútvonaláról beszélt. A kilencedik kerületi szervezet ülésén Aichner Albert törvényhatósági bizottsági tag örömmel emlékezett meg az új főpolgármester kinevezéséről. Ezt követően a fővárosi költségvetésről tartott előadást. A tizedik kerületi szervezet tanügyi hivatásrendi csoportja elhatározta, hogy május utolsó hetében megrendezi a kerületi „éneklő ifjúság" hangversenyét.

Halálozás

Telkes István dr. életének 31-ik évében Budapesten elhúnyt. Temetése április 2-án, csütörtökön délután 4 órakor lesz a farkasréti temetőben.

RÁDIÓJA rossz vagy SERCEG,
MEGJAVITJA gyorsan HERCZEGH
Andrássy-ut 14
Telefon: 113-710

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 MÁR 18

KÖZNEVELÉS

Mezey Imre

1021

Mezey István rajza

szabad fel-

szétosztásá-
differenciá-
kevesebb is-
Ahány ház,
legalább a
zzuk, mond-
a szétoszt-
iért s meny-
fog kapni.
e szükség,
ny vezetői
al beszámol-
lőtt a gazda-
, Van erre
zdeményezés,
is. Egyre
az iskolák
értekezletet
zakszervezeti

használható keretet. Történhet ez úgy, hogy a bérmaradványokból növelik a pénzösszegeket, esetleg törzsbéresítenek is belőle. Sajnos, ezt a jutalomkeretet növelő erőteljes törekvést gyakran az oktató-nevelő munka sínyli meg, amikor a helyettesítéseknél, az előkészítő foglalkozásoknál, korrepetálásoknál a „takarékosság" döntő szempontként jelentkezik.

Az igazgatók is, a nevelők is jobban szeretik, ha béremeléssel értékelik a jó munkát. Honnan teremtsen ehhez pénzfedezetet az igazgató? Kézenfekvő, hogy az elmúlt években a három százalékot, most meg az öt százalékot

MDK

Mezey Ilus

Tabáni udvar, vf.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 21. l.

Mezei Ilus

Szerepel a Lengyel és Magyar Képzőművésznők Egyesülete Körös kiállítása a Vigadóban

Pesti Napló 1936 X. 17

MEGHÍVÓ

MEZEHÁZI MEZEY ILUS

FESTŐMŰVÉSZ MŰVEIBŐL RENDEZETT

KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA, 1942. ÉVI MÁRCIUS HÓ 29-ÉN, VASÁRNAP DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A „MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI HELYISÉGÉBEN BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

TISZTELETTEL

ómoroviczai SZALMÁSSY ZSIGMOND
IGAZGATÓ

KATÓ KÁLMÁN
FESTŐMŰVÉSZ, A „MŰTEREM" MŰVÉSZETI VEZETŐJE

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI
KUNSTAUSSTELLUNGEN
BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS-U. 12.
FÉLEMELET • TELEFON: 189-554.

A kiállítás megtekinthető:
1942. évi március 29-től április 9-ig
9—6 óráig, vasár- és ünnepnap
10—2 óráig.

Katalógus ára: 50 fillér.

Küldi:

BUDAPEST 1942 MAR 25 D 4 D

NAGYARORSZÁG 3 FILLÉR

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

n. Király Kálmán *úrnőnek*
úrnak

Budapest,

Anarássy ut 73/75.

Felelős kiadó: Kató Kálmán

Dr. Berkes és Gerő (Merkur) nyomda

Mezei Ilus

MDK

Régi udvar, vizf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Mecsei Ilus

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Mezei Ilus

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai lipság 1931. II. 22.

Mezei Ilus

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

P. H. 1931. II. 22.

Mezey Ilus.
festőművész

Karácsonyi kép-és szoborkiállítás nyílt meg Váci út 35. n. alatt, melyen műve szerepel.

Magyarság, 1927. dec. 22.

Nemzeti Szín.

Szerkesztőnek

Harácsonyi Lép-ér mohorlevélli-
tár, negyl Jung Vácz út 37. n. alatt,
melyen minőe pozegel.

Magyarország, 1927. dec. 22

MDK

Mezey Ilus

Képzőművészet 1931. 41. sz. 144.l.

MDK

Mezei Ilus

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 69.l.

MDK

Mezey Ilus

Esztergom, tempera
Zsámbéki romok, tempera
Szt.István születésének helye, tempera

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitásanak Katalogusa.Bpest.1930.Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Mezey Ilus

Esztergomi vár, tempera
Régi Szüz Mária szobor, tempera
Templomrészlet a XII.századból, tempera

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitásának Katalogusa.Bpest.1930.Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Mezey Ilus

Emlékoszlop az aranybulla kihirdetése helyén, tempera

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállításának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Mezey Ilus

Vörös georginák. Olajf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Mezei Ilus

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

MDK

Mezey Ilus

Szent István születésének helye, tempera
Esztergom, tempera

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentativ kiallitasa. 1930. Kat. 31.1.

MDK

Mezey Ilus

Művével résztvett a kiállításon.

Kmfars. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállító művészek névsora. 28.lap

MDK

Mezey Ilóna, festöm.

A kiállitás elnöki díját megosztva R. Barabás Gizellával nyerte el.

Szinyei Merse Jenöné védnöksége alatt álló kiáll.

P.H. 1943. jun. 5.

MDIK

Mezey Ilona, festöm.

kollektiv kiállitása a közelmultban volt.
Most három kitünö müvel szerepel.

Siklóssy László: A M.Képzöm.- nök Egyes.-nek kiáll

P.H. 1943. jun. 5.

Mezey Ilus

Szerepel a Magyar Képzőművésznők Egyesülete 30 éves jubiláris kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Újság 1938 VI.5

Marci Ilus

A Magyar Képzőművésmők Egyesülete jubiláris kiállításán kitüntető elismerést kapott

Nemzeti Ujság 1938 VI. 14

Mezey Ilus

Árpádházi szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban az esztergomi várról készült tempera tájaival szerepelt

PH.930.VIII.15.

Mezey Ilus

Árpádházi Szentek kiállítására a Nemzeti Szalonban esztergomi templomi szerepelnek.

M.930.VIII.15.

Mezey Ilus

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935.VII.28.

Mezey Ilus grafikus

Modern egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban szerepelt.

UN. 93a VIII. 17.

Mezey Ilus

Akvarell és pasztellfestők kiállítá-
sán a Nemzeti Szalonban neve sze-
repelt.

Ujság 930. XII. 14.

Mezey Ilus

MDK

Tabán, temp.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c. kiáll.

Mezey Ilus MDK

Tabáni udvar, vízf.

Műcsarnok 1941-42 téli kiállítás

Mezey Ilus MDK

Fiumei utca, temp.

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

Mezey Ilus

MDK

Tabán, temp.

Miesarnok 1942 A magyar művészetért c. kiáll.

MDK

Mezey Ilus

A magyar képzőművésznők egyesületének kiáll. a N. Szalonban. Uj Magyarság 1943.jun.8. 13.1.

M.D.K.

Mezei Ilus

"Az Angyalhid Rómában" c. képének repr.-ját hozza a lap "Női festők a "Tavaszi Tárlaton" cimmel.

Színházi Élet. Bp. 1931. márc. 8-14. XXI. évf. 11. sz. 53. lap

MDK

Mezey Ilus, festő

a tempera művésze.

B.A.: Képzőművésznőink a Szalonban.
M.Képzőm.-nők Egyes.1908. - Jub.retrosp.kiállítás.
Magyarság. 1938.jun.4. 1c.l.

Mi vérzet: 1942. VIII é. 33 l.

mezeházi Mezey Ilus: Gregarszony

Mezey Ilus MDK

A zsőmbéki templom, vizf.

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Mezey Ilus MDK

Régi olasz ház, tempera

A Tiberis partján, tempera

~~Tkx~~

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Mezey Ilus MDK

A zsámbéki templom, II.

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Mezey Ilus MDK

Nagypénteken, tempera

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Mezei Ilus MDK

Tabán, tempera

Az angyalhid Rómában, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Mezey Ilus

MDK

Az Angyal-hid Rómában, repr.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

MDK

Mezey Ilus

Velence, temp.

Római angyalvár, temp.

Volosca, temp.

M. Képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938.jun.

15. 1.

MDK

Mezey Ilus

Zsámbéki romok I.,temp.

Zsámbéki romok II.,temp.

Fiume temp.

M. képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938.jun.

15. 1.

MDK

Mezey Ilus

Zsámbéki romok I.,temp.

Zsámbéki romok II., temp.

Fiume, temp.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa 1938 jun.5-18.

11.1.

H.Y.

MDK

Mezey Ilus

Velence, temp.

Római angyalvár, temp.

Volosca, temp.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa 1938 jun.3-18.

11.1.

Motor line

Valence, temp.

Power efficiency, temp.

Volocce, temp.

11.1.

MDK

Mezey Ilus, festö

522. Tabán. Tempera.

527. Tabán. "

Bp.Műcs. -"A Magyar Művészetért, Képzöm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.2o.1.

MDK

Mezei Ilus

Sikátor a Tabánban, temp.

Tabáni utca, temp.

Zsámbéki romok, temp.

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyes.k.áll.katalógusa
1936 okt.

6.l.

Vessel Line

Steamer a Tugboat, Dept.

Vessel Line, Dept.

Tugboat Tomo, Dept.

MDK

Mezey Ilus

Képzőművészet, 1932. VI. 48.sz. 68. l.

MDK

Mezey Ilus, festő

153. Tabáni részlet. Tempera.
154. Tabáni részlet. "

Nemzeti Szalon.-MAFZ XX.Jub.Kiáll. 1935. d.c. 20.-1936 jan.6. Kat.

MDK

Mezey Ilus, festöm.

nevének legalább említésével jár ki az elismerés.

Boross Mihály: ...magyar festök csendélet kiállitása.
Képzömüvészet. 1932. 48.sz. 68.l.

MDK

Mezey Ilus

Fiumei utcarészlet c.képe a képzőművésznők egyesületének kiáll.-án.

Somogyi Vilmos: Tárlatvezetéssel népszerüsitik a képzőművészetet.

Esti Kurir 1943.jun.9. 7.o.

MDK

Mezey Ilus

Virágok, of.

Müterem őszi kiáll. 1938. okt.

Mezey István

építőtervező

1927-1929, 1931-34.

Iparm Isk Évk.

1930-34. 46. l.

pert terve után Giani bécsi műhelyéből.
ior prímás készíttette, 1886.
Simor János bíbornok, prímás őemja új
infulája. Egyházművészeti Lap, VII., 1886.,
175—177. l. (Képe 176. l.)

ERNOCH PRÍMÁS MISERUHÁJA,

istcsipkés és ezüsthímzésű fehér selyemda-
sztból, közepén IHS.
g. 105·5 cm.
gyar munka, 1914 körül.
rnoch prímás készíttette.
Lepold Katalógus 184. sz.

ERNOCH PRÍMÁS MISERUHÁJA,

os selyem alapon indásrajzú szekfűs, palmettás
akantuszleveles nagyvonalú, aranyzsinórral kör-
alazott piros bársony applikációval, középen
ssugaras, aranyalapú kerek mezőben IHS
nogramm.
g. 108 cm.
Izabella Háziipari Egylet készítette 1925,
rnoch prímás aranymiséjére.
Gerevich PA, 200. l.

RÉDI JUSZTINIÁN MISERUHÁJA,

ér selyem alapon úrihímzést utánzó, négy-
gekbe foglalt gránátalmákkal, középütt IHS
ükkel. Az Izabella Háziipari Egylet műve, 1927.
g. 110 cm.
hátoldal belső felén olvasható felirat szerint
állás- és közoktatásügyi miniszter ajándéka.

RÁTKÓ J: ARCOM A FÖLDNEK FELAJÁMLOM

Foto: Szathmáry-Király Ádámné

mezy

Mezey István

grafikusművész

Szikszón született 1945. szeptember 17-én. Gyermekéveit Sajószentpéteren töltötte. Ózdon, a József Attila Gimnáziumban érettségizett, majd reklámgrafikusi képzettséget szerez.

1970-ben Kazincbarcikára költözik, ahol az Egressy Béni Művelődési Központ és Könyvtár grafikusa lesz. Azóta is itt dolgozik, a város megbecsült embereként.

1967 óta szerepel alkotásaival képzőművészeti kiállításokon. 1975-től a Művészeti Alap, majd a Képző- és Iparművészek Szövetségének, későbbiekben a Magyar Alkotóművészek Országos egyesületének a tagja.

1990-től a Magyar Képző- és Iparművészek Észak-Magyarországi Területi Szervezetének Borsod-Abaúj-Zemlén megyei titkára. Sokoldalú művész.

Alapító tagja az Encsi Országos Képzőművészeti Alkotótábornak, jelenleg a tábor művészeti vezetője.

Munkássága elismeréseként 1995-ben, a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetést vehette át.

„Mezey István önmagához következetesen hűséges krónikása a körülötte zajló életnek. Az Életnek, amelynek változatosan szép színterein, az emberek alkotta díszletek között, sötétben tapogatódzó, keresgélő botladozásaink mellett, sorsszerűen ismétlődnek nemzedékről nemzedékre hétköznapjaink kis és nagy tragédiái.

Mezey az élőszóhoz legközelebb álló rajz elkötelezettjeként, közvetlen egyszerűséggel, hol lejegyez ezekből valamit a naponta kihívást jelentő fehér lapra, hol képi feljegyzést próbál készíteni a tárgyról tárgyra tovaszökkenő gondolatról, hol mesét sző és visszatérő álmait veti papírra a jelképekké szelídült dolgai rendezése közben.

Számszerűségében is gazdag eddigi életművét, az anyagot a teremtés bűvöletében állandóan formáló, a szép iránt fogékony kézműves igényességéből fakadó sokféleség jellemzi.

A spontán közlő vázlattól, az érzésekre figyelő és véleményt formáló feljegyzéseken keresztül, a rácsodálkozó rajzon át a költészetté nemesedő műig, igen széles a skála: vázlatok, útirajzok, illusztrációk, újságrajzok, képigényű grafikák.

Nem misztifikálja túl a művészetet. A képteremtés számára nemes kényszer: az önmagát keresés fontos eszköze, kapaszkodó az idő meredélyén, a múltbatekintés gyógyító gyógyírja, a sorsszerűségekben is összefüggéseket keresgélő elme önigazoló cselekedete."

(Részlet Dobrik István írásaiból)

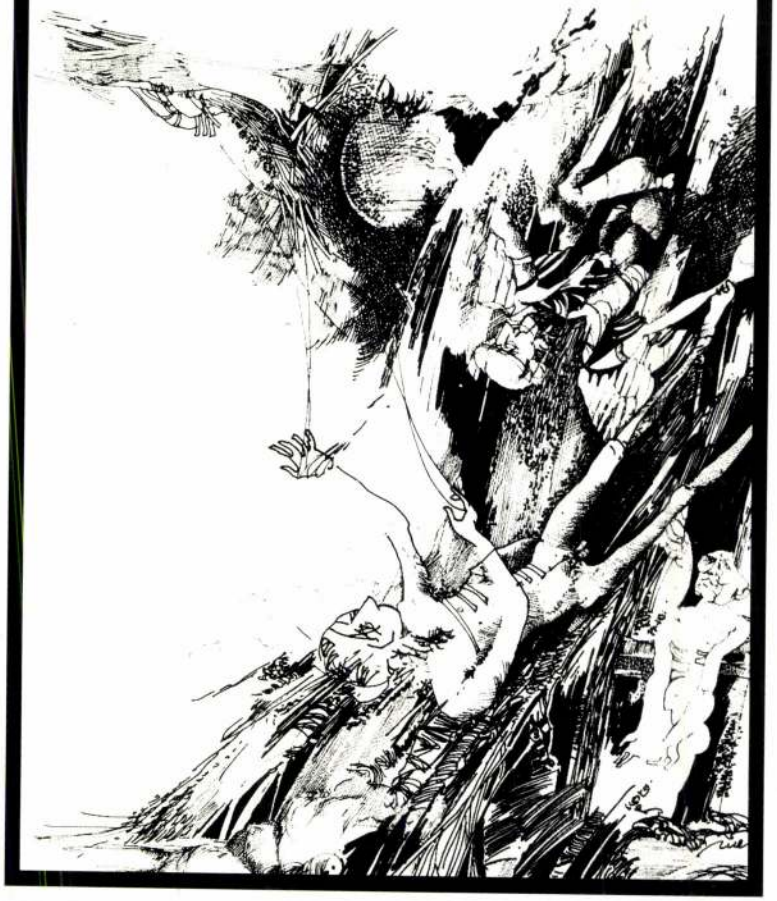

SAJÓ L. : ÉGBŐL KILÓGÓTTEK

RATKÓ J: ARCOM A FÖLDNEK FELAJÁNLOM

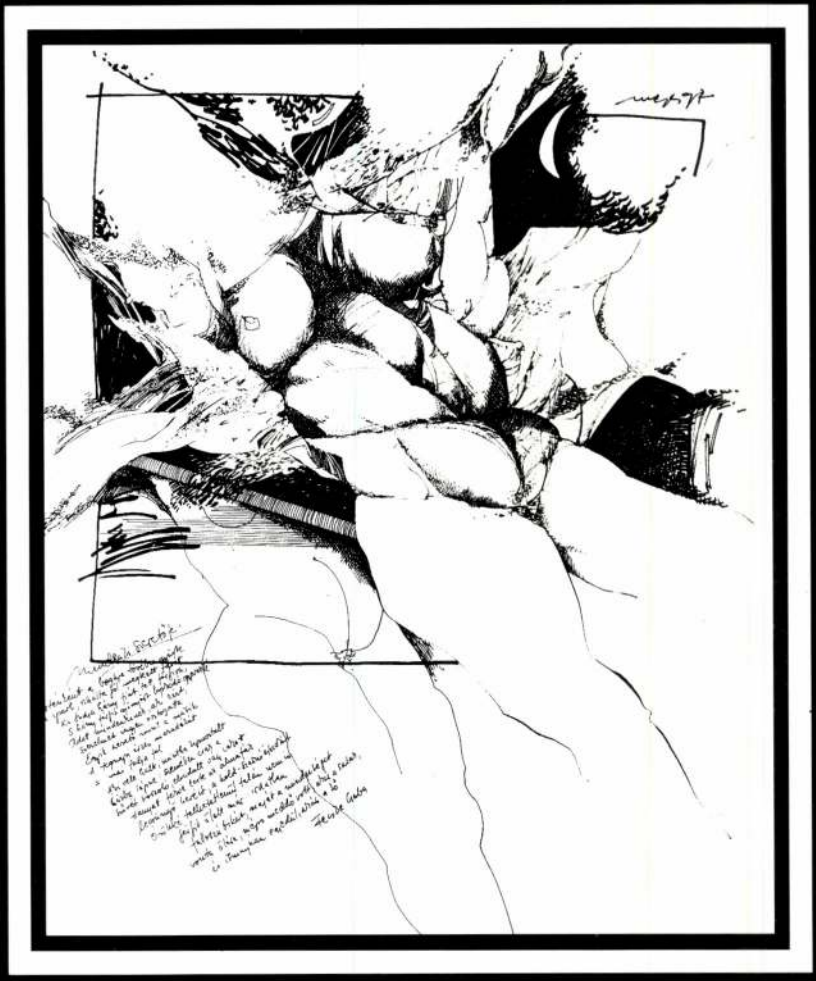

FECSKE CS.: MINDENKI SZERETŐJE

SAJÓ L. : A MACSKA

SERTŐZŐ S. : BEZÁRKÓZIK AZ AJTÓ

Mezey István

Képzőm. főisk. kiáll.
1937
1 alakrajz,
Tanár: Glatz O.

A MAGYARORSZÁGI KÖNYVNYOMDÁSZO
ÉS BETÜÖNTŐK SEGÉLYZŐ EGYESÜLET
MISKOLCZI CSOPORTJA 1921 AUGUSZTU
14-ÉN, 10 ÓRAKOR A MISKOLCZI KERESK
ÉS IPARKAMARA DISZTERMÉBEN ALANT
SZAKTÁRSAINK NYOMDÁSZSÁGÁNAK 2
ILLETVE 30 ÉVES JUBILEUMA ALKALMÁBÓ

1891

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 AUG 27

Mezey István

1021

Mezey István rajza

munkási-
tett mun-
melés eg-
kal nőtt.
tottra ju-
5,2 száza-
sabb, mint

A megye
lista épít
mán 1219
17,3 száza
egy évvel
végén 1657 lakás kivitelezése volt folyamatban.

Az *aratási munkák* jó ütemben haladtak. A megyei tanács tájékoztatása szerint július 24-ig az őszi árpa aratása befejeződött. Július 31-ig a kenyérgabona vetésterületének 87 százalékán, a tavaszi árpa vetésterületének 88 százalékán végezték el az aratási-betakarítási munkálatokat.

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
Borsod megyei Igazgatósága

sorsolás

Az Országos Takarékpénztár egy hónap múlva, szeptember 27-én és 28-án Budapesten tartja az I., az V. és a VI. Békekölcsön 1971. második félévi sorsolását.

A kétnapos húzáson a három békekölcsönből összesen több mint egy és negyedmillió kötvényre 177,4 millió forintot sorsolnak ki nyeremény és törlesztés formájában. A kötvények beváltása október 5-én kezdődik.

Postáskonferencia Miskolcon

(Folytatás az 1. oldalról)

Bizottság most fogja megtenni javaslatát — mondotta tájékoztatásul Horn Dezső.

— Mit vár a posta vezér-

fejlesztésre. Ugyanakkor ez a legmunkaigényesebb — manuálisan. A legfejlettebb országokban is csak 50 százalékos a gépesítése. Nálunk nemcsak technikai

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 OKT 24

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

AG 4

1021

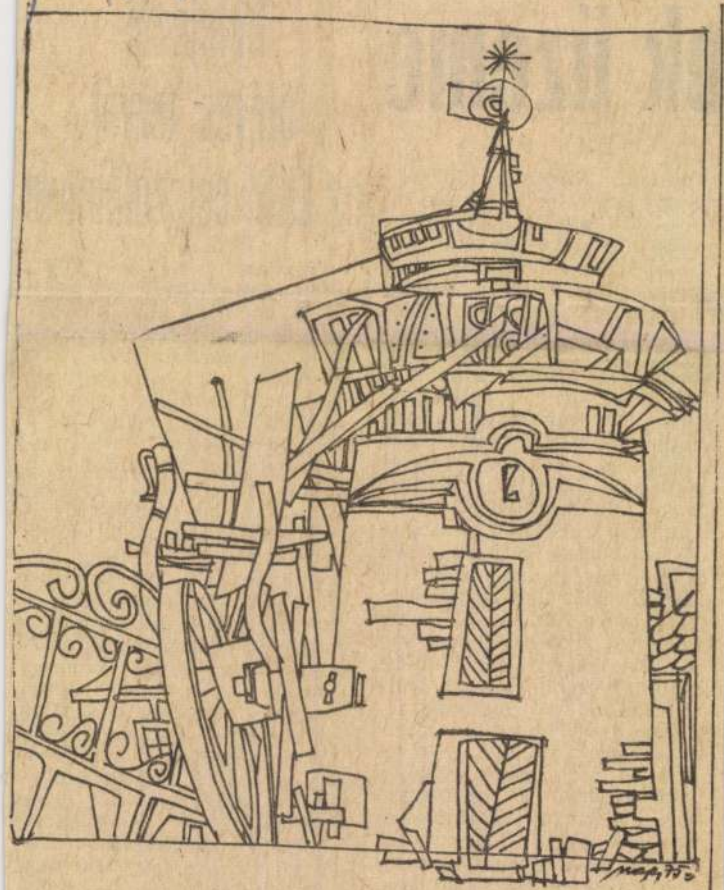

Mezey István munkája

lok üzeme

tudunk dolgozni, logikus, hogy kevesebb a kereset is.

— Ezt és még sok minden mást is szóvá teszünk különböző taggyűléseken, fórumokon, aztán ha a vezetőink tudnak, segítenek. Egyébként, ha a termelésről beszélünk, nem szabad figyelmen kívül hagyni a munkahelyi légkört. A vállalatnál levő 27 szocialista brigád tagjainak nagy része a KISZ tagja is. Érzésem szerint nemcsak formális szervezeti életet élünk, hiszen a kommunista műszakok, kulturális vállalások teljesítéseiben teljes létszámmal részt veszünk. Nem kell senkit agitálni, s ez mindennél többet mond. A szocialista brigádok közötti versenyek ugyanúgy, mint az ország bármely ipari fellegvárában, nálunk is megvannak. Egy dolgot azonban szeretnénk elérni, nevezetesen azt, hogy ebben a versenyben ne egyformán értékeljék az alkalmazotti, illetve a fizikai munkát végző dolgozók tevékenységét.

— Ahol ennyi fiatal van, hogyan alkalmazkodnak az idősebb dolgozókhoz?

— Azt hiszem hozzánk fia-

Befejezte ötéves tervét az LKM csiszolóműve

Tegnap, október 23-án, csütörtökön éjjel 10 órakor — a Lenin Kohászati Művek üzemei közül elsőnek — befejezte ötéves tervét a csiszolómű. Az új üzemben 1970-ben kezdték meg a munkát, s így eddig — a mű beindításának pillanata óta — több mint 503 ezer tonna anyag csiszolását végezték el a brigádok.

Simonffi Károly üzemvezető elmondotta, hogy az eredmény fő forrása, nagy hajtómotorja a kongresszusi felszabadulási verseny, s a brigádok munkájában érezhető mennyiségi, minőségi változás. A tavalyi ötéves szemben most 12 kollektíva versenyez a szocialista címért. A múlt évi, s különösen az ez év eleji vállalásokat a kollektívák az üzem célkitűzéseivel összhangban tették, s következetesen valósítják meg. Az üzemben túlnyomórészt nők dolgoznak, s az eredmények azt tanúsítják, hogy a csiszolónők méltó társak a férfiak-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁJ 9

Északmagyarország

Mezey István

1975. máju

1021

Mezey István munkája

... határban?

...n haladnak ...i munkák

...ár a szomszédban ... van a mesterséges Megkezdődött ... betakarítása

munkákkal. A kukorica utóljá... vetik. Negyven hektárnyi területen sajnos, újból kellett vetniük a cukorrépát, mert a nagyon kedvezőtlen időjárási tényezők és a rossz talajviszonyok miatt az első vetés nem sikerült.

Ebben a gazdaságban — az utóbbi napok száraz idő-

A sátoraljaújhelyi ...

Élen ... üz...

Az ELZETT Fémlemezipari Művek Sátoraljaújhelyi Gyárának dolgozói kiváló eredményeket értek el a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny első szakaszában. Most, a verseny második szakaszában újabb vállalásokat tettek, s a már 1600 dolgozót számláló kollektíva megismételni készül az elmúlt esztendő munkasikereit.

Országosan első helyen végeztek az ELZETT Művek gyárai közül, elnyerték a Szocialista Munka Gyára és a Kiváló Gyár címet. Két szocialista brigádjuk, a vasszerelde Rákóczi és a zárszerelde Egyetértés brigádja a Vállalat Legjobb Brigádja címét is elnyerte.

A munkaverseny legjobbjai és a törzsgárda tagjai összesen csaknem 600 ezer forint pénzjutalomban ré...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 MÁJ 7

Északmagyarország

Mezey István
1021

1975. máj

Mezey István rajza

szerda

politika
rlatban

AZ UTÓBBI négy év eredménye, hogy korszerűsítették, az egyes üzemrészekben pedig az igényeknek megfelelően bővítették a szociális létesítményeket, mint például a fürdőt, öltözőt. Emelték a dolgozók részére biztosított vállalati üzemi étkeztetési hozzájárulás összegét; biztonságosabbá tették a termelést; speciális kisgépeket vásároltak a nehéz fizikai munka könnyítése érdekében.

Megfigyelhető a vállalat részéről olyan törekvés is, hogy a lehetőségeken belül

A gazdaságosa

Alumínium tárház
és gázolajta

A Felsőzsolcai MEZŐGÉP Vállalat encsi gyáregységének nevét lassan az egész országban, a mezőgazdasági üzemek százaiban ismerik. Az utóbbi esztendőkben sokat fejlődött kis üzem gyártmányai, a különböző alumínium silók, tárházak, terménytárolók, gázolaj-tartályok és csöves szárítók, ezek a rendkívül gyorsan felépíthető és nem rozsdásodó épületek, berendezések nagyon jó szolgálatot tesznek a tsz-ekben, állami gazdaságokban.

Az elmúlt évben már 51 millió forintos tervelőirányzata volt az encsi gyáregységnek, s ezt 52,6 millió forintra sikerült teljesíteniök.

— Az idei terv sokkal magasabb — tudtuk meg *Bernáth Elemér* gyáregység igaz-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BORSODI BÁNYÁSZ

Mezei István

1972 FEB. 9

1021

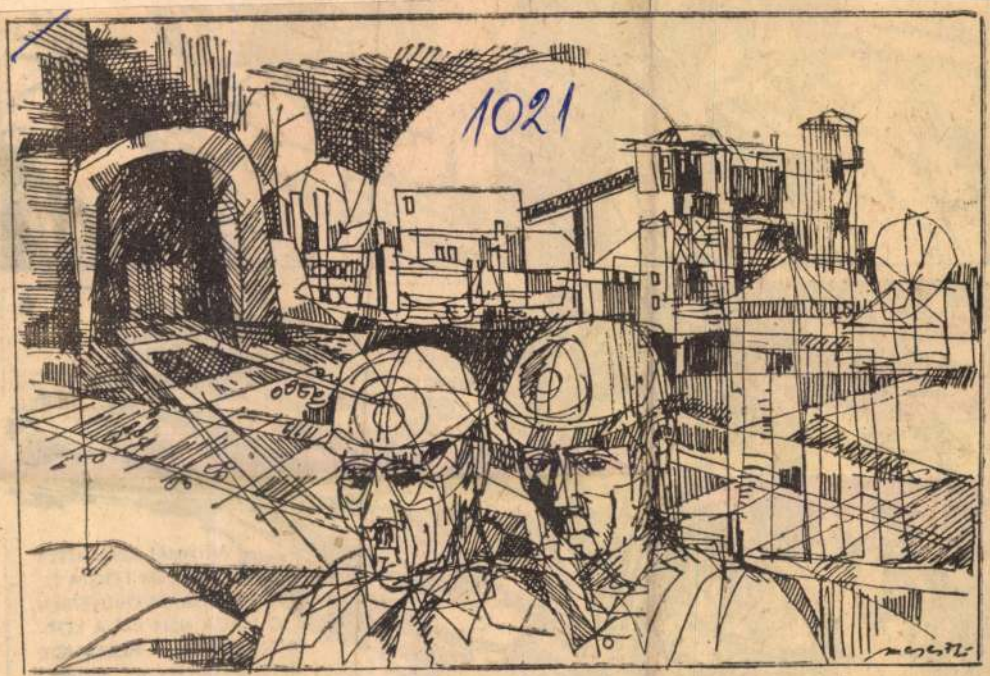

KÜLSZÍN

(Mezei István rajza)

6.
ARTHURT RETTENETES FELELEM FOGTA EL. BARATJA ÖNKIVÜLETBEN, Ö MAGA NEM ÉRT A KORMÁNYZÁSHOZ. A HULLÁMOK ESZEVESZETTEN HAJTJÁK AZ „ARIELT".
(FOLYTATJUK)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 MÁJ 25.

Északmagyarország

Mezey István

AG 6

1021

Mezey István rajza

fölött

...s... A múltkor a fiammal
irándultunk, mondom neki,
o fiú, gyerünk, fussunk
gyet. És neki a hegynek!

— Nagy nekifutás lesz ez
, amelyik előtt most áll.

— Az. Nagyon sokat kell
najd tanulnom, erő, kitar-
ás is kell hozzá, ha megvá-
asztanak... Szeretnék érzé-
eltetni valamit, azt, hogy
nilyen felelősségteljes mun-
ka ez, nem tudom, sikerül-e
érzékeltetnem. Az egyik je-
lölő gyűlésen egy idős, ősz
hajú paraszt bácsi is felszó-
lalt, és arra kért, hogy fi-
gyeljek nagyon a földre is.
Mert a föld adja az életet —
mondta. Furcsán éreztem
magam. Én is paraszti szár-
mazású vagyok, teljesen ér-
tem, mit mond ez az idős
bácsi, és értem a bányászo-
kat is, hiszen magam is a
föld alatt dolgozom... Sú-
lyos dolgok ezek nagyon...

Ad

Miért magas

A Borsodnádasdi Lemezgyár nagy utat tett meg az elmúlt évtized alatt. A centenáriumára elöregedett, korszerűtlenné vált gyár a 110. évfordulójára újra hosszú távra megalapozta jövőjét. A dinamikus fejlődést bizonyítja egyebek között, hogy a 2800 tagú kollektíva a múlt évi termelési és gazdasági sikerek elismeréséül a közelmúltban vehette át a kiváló vállalat magas kitüntetést.

A tavalyi nagyszerű munkalendület ebben az évben folytatódott, sőt tovább fejlődött Borsodnádasdon. Rekord eredménnyel zárták az első negyedévét, több mint 23 ezer tonna lemezt hengereltek, s ilyen teljesítményre még nem volt példa a gyár történetében. Figyelemre, s elismerésre méltóak az üzem- és munkaszervezésben elért eredmények, melyek nyomán egyre javul a gazdaságosság, egyre jobb munkafeltételeket biztosíthat a gyár a munkáskollektívájának, s a növekvő javakból mind több jut a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 FEB 24

Északmagyarország

Mezey István

1021

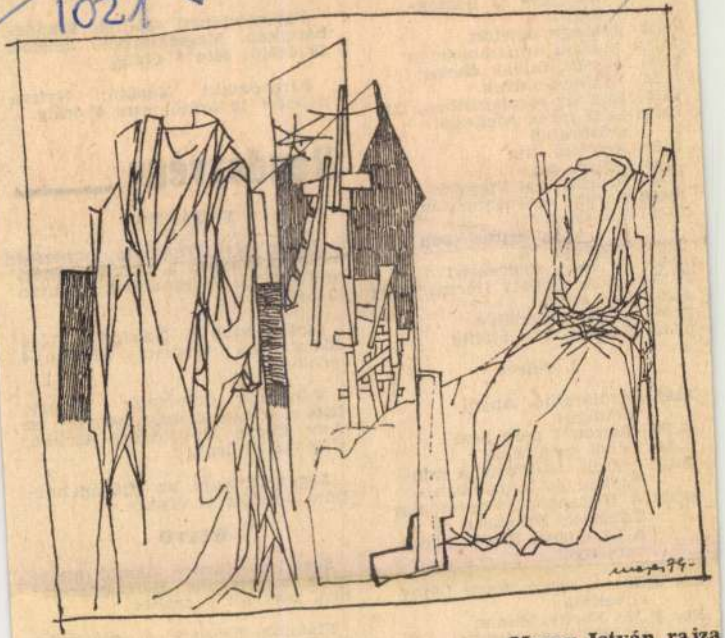

TANULMÁNY

Mezey István rajza

8.05: Prokofj
művek
9.03: Ezeregy
10.00: A zene
12.00: Mezők,
12.20: Brahms
13.03: Este az
13.20: Régi hí
műsorá
14.00: Kettőtő
17.00: Ötórai
18.05: Külpolitikai Figyelő
18.20: Barokk kórusmuzsika
18.30: Találkozás
az „Aranyketrec"-ben
19.03: Tragédia '70
19.54: Jó estét, gyerekek!
20.25: Senki többet? Harmadszor!
21.40: Nótacsokor
22.30: A hét zeneműve
23.15: Könnyűzene éjfélig

3. műsor

18.05: Iskolarádió. Angol társalgás
18.25: Huszonöt perc beat
18.50: Zenei panoráma
19.15: Láttuk, hallottuk a színházban és a moziban
19.35: A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara és a Budapesti Kórus hangversenye
Közben:
kb. 20.20: A kalap. Nagy Lajos novellája
kb. 21.30: Shelly Manne és együttese játszik

VASÁRNAP

Pergolesi: Úrhatnám szolgáló — operaelőadás a sajószentpéteri művelődési központban, délután 3 órakor.

Koktél-klub a Gárdonyi Géza Művelődési Házban, délután 4 órakor.

Városunk művészei: Wagner Rita zongorahangversenye az Ady Endre Művelődési Házban, délelőtt 10 órakor.

Jógatanfolyam az ifjúsági házban, délelőtt 10 órakor.

HÉTFŐ

Szendrey-Karper László gitárestje a miskolci Bartók-teremben, este fél 8 órakor.

Fiatalok fóruma a diósgyőri Vasas klubban, este 7 órakor.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1975 JUN 1

1021
Mezey István

1975. június 1., vasárnap

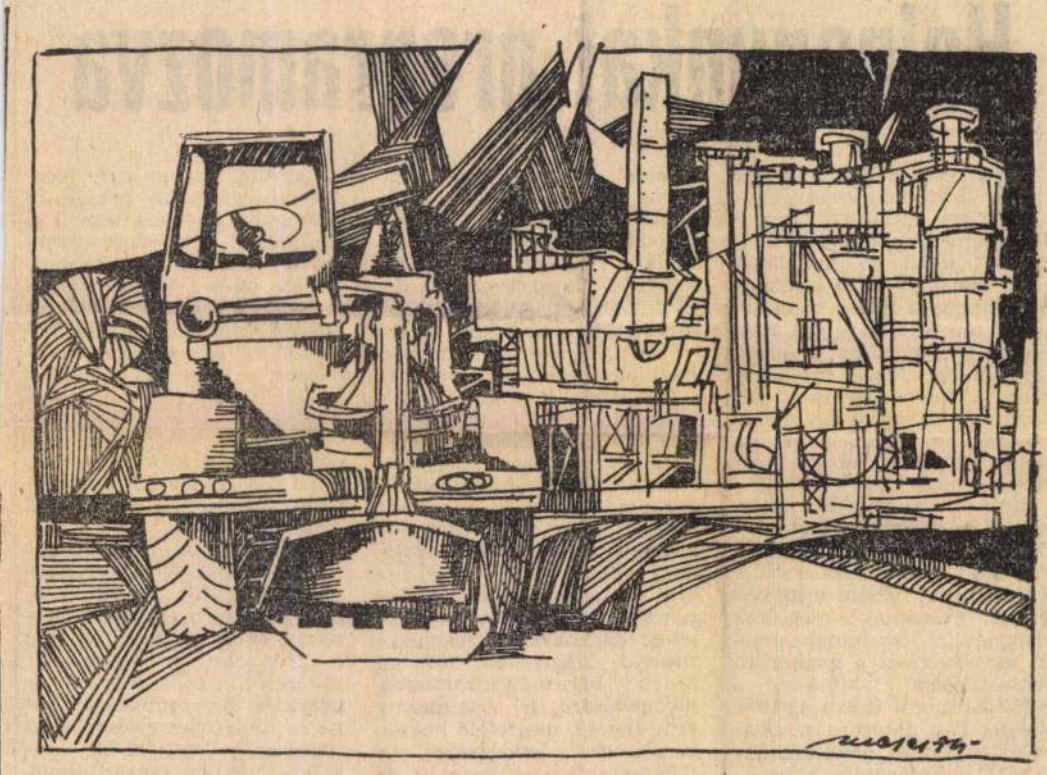

Mezey István munkája

Holnapunkat programozva

Az ifjúsági mozgalomban is jó hagyomány, hogy egy határozat végrehajtásáról nemcsak a „határidő" leteltével foglalkoznak, hanem menet közben összhangba hozzák a mindennapi munkát, a gyakorlati életet a határozat elveivel, szellemével. Teszik ezt azért, mert a két dolog nem választható el, csakis együtt érvényesülhet, egymásra hatása befolyásolja az eredményes tevékenységet.

Nehéz bármifajta véleményt mondani egy-egy ilyen dokumentumról, első olvasásra, mert ezeket nemcsak el kell olvasni, hanem *meg kell érteni*, másoknak is meg kell magyarázni, összhangba hozni az elvi részt a gyakorlati tennivalókkal. Mindez a KISZ Központi Bizottság 1974. április 17-i határozata, valamint az intéző bizottság április 11-i határozata kapcsán villant fel bennem.

Elöljáróban is jó érzés leírni, hogy ritkán fogadott kitűzést az alapszervezeti titkárok háromnapos továbbképzése csakúgy, mint az alapszervezeti vezetők „fejtágítója". Mindezek következtében az alapszervezeti szintű feldolgozás az intézkedési tervben meghatározott ígéret — hozzátehetem, a tagság nagyfokú érdeklődése mellett — *megtörtént*. A munka hatékonyságához mindenképpen hozzájárul, hogy a megyei bizottság és a közvetlen irányító KISZ-bizottságok a korábbiaktól lényegesen *céltudatosabban és jobban segítették az alapszervezetekben a feldolgozást*. Körültekintően, sajátos módon differenciáltan, a feladatok részletes, módszertani magyarázásával készítették fel az *újabb információáramlatok befogadására*, jól értelmezett szintézisére, megfelelő következtetések levonására a KISZ-szervezetek vezetőit és a KISZ-tagságot.

Az alapvető azonosulás és egyetértés mellett akadtak az egyéni és kollektív versenymozgalomban részvevők számának növekedésében is szembetűnt. *Erősödött a szervezeti élet*, többen kapcsolódtak be az alapszervezeti programok előkészítésébe és megvalósításába. Előtérbe kerültek *az egyéni feladatvállalások*, a közösségi megbízatások folyamatos, rendszeres értékelése, a magasabb követelmények szem előtt tartása, mind a KISZ-tagokkal, mind pedig a KISZ-be belépni szándékozó fiatalokkal szemben.

A fejlődés minden területen fellelhető. A jó alapszervezeti közösség *gyorsan reagált* és még magasabb követelményeket állított fel, míg a gyengébb közösségek az útkeresés, a pillanatnyi megtorpanás után lendültek munkába. Előrelépés elsősorban a munkás jellegű KISZ-alapszervezetekben tapasztalható. Ebben a rétegben érvényesül legjobban az áprilisi határozat, *itt a legkritikusabb*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUL 9
Északmagyarország

Mezey István
1021

ZAG 4

TANULMÁNY

Mezey István rajza

k

tás

laságok

hogy a felkészülés jó, és a gazdaságok az igényeiket időben jelezték. A tennivalókat brigádgyűléseken megbeszélték és valamennyi részletkérdésről döntöttek. Többek között az étkezésekről, az üzemanyag-ellátásról, a szállításról és a raktározásról is. A járásban egyébként 30 termelőszövetkezet több mint 24 ezer hektárról takarítja majd be az idei termést. A szövetkezeteknek 204 kombájn áll rendelkezésükre és az előzetes becslések szerint bizonyos szövetkezetek az aratáshoz segítségre szorulnak. A gazdaságpolitikai csoportvezető szerint nehéz aratásra van kilátás, amelyet nemcsak a magasra nőtt gaz, hanem a nedves termény is súlyosbít. Így nagy szükség lesz a különböző szövetkezetek gazdaságok

Készül a fólia

A TVK műanyag-gyárában évenként több ezer tonna korszerű csomagolóeszközt gyártanak a tejipar részére. Képünkön a tejfóliagyártó gépsorok láthatók.
(Fotó: Laczó)

Emulziós koncentrátumok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1971. JÚL. 17
Északmagyarország

Mezey István
1021

Egyedül

Mezey István rajza

Szép látvány a miskolci Av
szakemberek szerint jó min
házak minősége volt, sok di

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUL 9
Északmagyarország

Mezey István
1021

ZAG 4

TANULMÁNY — Mezey István rajza

k

ás

laságok

hogy a felkészülés jó, és a gazdaságok az igényeiket időben jelezték. A tennivalókat brigádgyűléseken megbeszélték és valamennyi részletkérdésről döntöttek. Többek között az étkezésekről, az üzemanyag-ellátásról, a szállításról és a raktározásról is. A járásban egyébként 30 termelőszövetkezet több mint 24 ezer hektárról takarítja majd be az idei termést. A szövetkezeteknek 204 kombájn áll rendelkezésükre és az előzetes becslések szerint bizonyos szövetkezetek az aratáshoz segítségre szorulnak. A gazdaságpolitikai csoportvezető szerint nehéz aratásra van kilátás, amelyet nemcsak a magasra nőtt gaz, hanem a nedves termény is súlyosbít. Így nagy szükség lesz a különböző szövetkezetek, gazdaságok

Készül a fólia

A TVK műanyag-gyárában évenként több ezer tonna korszerű csomagolóeszközt gyártanak a tejipar részére. Képünkön a tejfóliagyártó gépsorok láthatók.
(Fotó: Laczó)

Emulziós koncentrátumok

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 28

Északmagyarország

Mezey István

Fehérkőlápa

1021

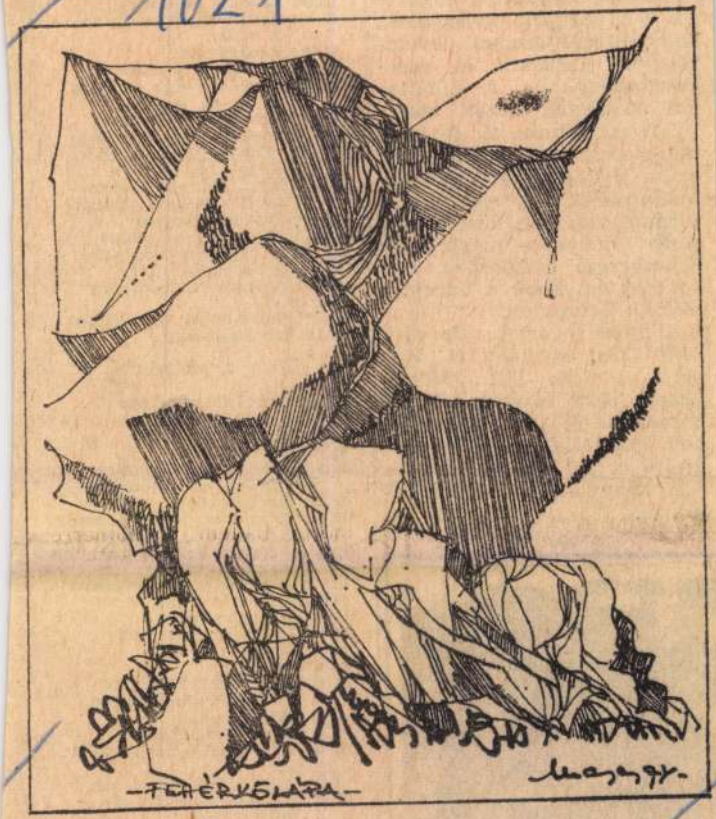

Mezey István rajza

mernadrág má
pénz. 62. Köt
végződés. 65. K
ző.

Beküldendő
8., függőleges
mú sorok megf
tus 1-ig. Kérjü
hogy megfejté
zőlapon juttas
kesztőségünkhö
nul megfejtők
veket sorsoluna ki. A rejtvényben az o, ó, ö, ő, illetőleg az u, ú között nem teszünk különbséget. Az elmúlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése: *Kincskereső kisködmön. Filkó meg én. Ének a búzamezőkről. Georgikon.*

Könyvet nyertek: *Horváth János* 3531 Miskolc III., Kőporos u. 24. II/1.; *Borhy László* 3533 Miskolc, Rózsa Ferenc u. 60. sz.; *Mátyus József* 3531 Miskolc, Vászonfehérítő u. 30. sz., fsz. 1.

A könyveket postán küldjük el.

irodalmi szerkesztő
18.15: Decsényi János: Öt Csontváry-kép
18.45: Déki Lakatos Sándor népi zenekara játszik
19.08: Egy homokszem
19.22: Jó estét, gyerekek!
19.30: A vasárnap sportja
20.10: Schumann-művek
20.40: A Rádió dalszínháza
Közben:
21.35: Múzeum az iskolában
23.10: Szólistaparádé

3. MŰSOR

6.09: Zenekari muzsika
9.44: Reflektorfény
10.00: Új Zenei Újság
10.35: Sarolta
11.31: Tizenegy több, mint három. Rádiójáték
12.10: Kamarazene
13.30: A lengyel kultúra hete
14.00: Kis magyar néprajz
14.05: Az Angol Kamarazenekar hangversenye
16.07: A fájós fogú oroszlán
16.45: Művészlemezek
17.44: A cigánybáró
18.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót
közben:
18.50: A magyar költészet századai. Ady Endre. III. rész
19.35: Csak fiataloknak!
20.35: A lengyel kultúra hete
közben:
21.17: A rendező munkában
21.37: Az operaközvetítés folytatása

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mezey István, grafikus

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1984 MÁR 3 11

1021

Bolgár vázlat

Mezey István rajza

Az új varrodában a betanitás folyik

romszáztizennyolc tévékészüléket tartanak nyilván. Sok helyen már színesben nézik a műsort. Kár, hogy a vételi lehetőségek nem a legjobbak a magas hegyek miatt. Sokan járatnak szak-

a közigazgatás átszervezéséről beszélgettünk. Ez a tanács már 1982 januárjától Ózd város körzeti községi tanácsaként működött, munkájuk, elfoglaltságuk azonban most az év elejé-

Mezey István, grafikusművész

Szabad Magyarország, 1984. március 26.

Fiatalok

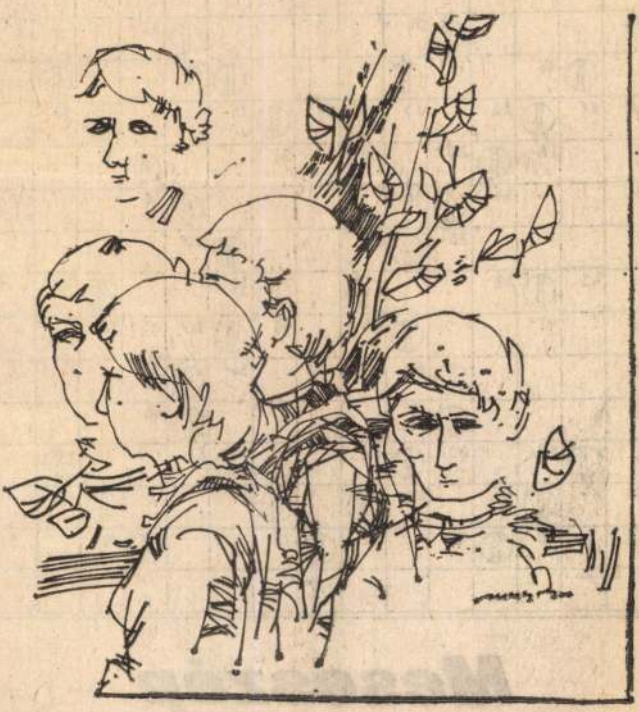

Mezey István rajza

FEJTŐRŐ

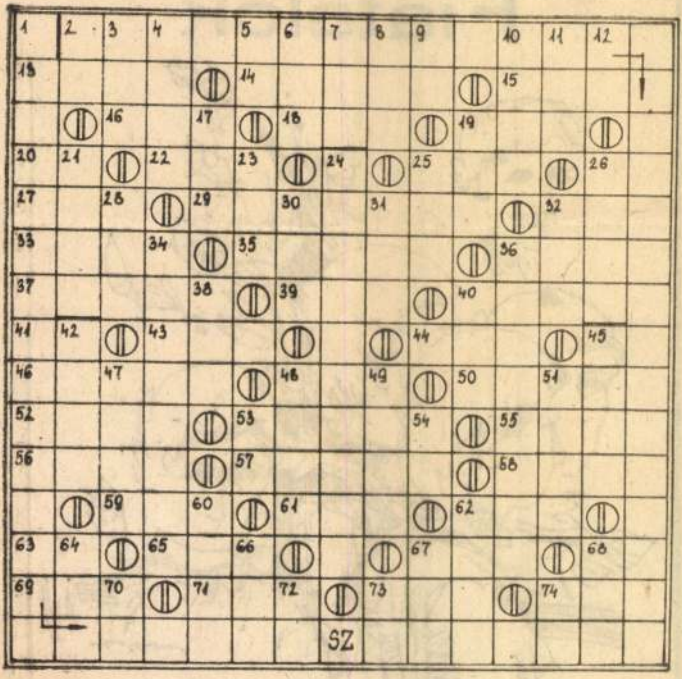

Meseszép

Hans Christian **(függőleges 34.)** meséi **(függőleges 36.)** szerint gyerekeknek, de tartalmuk szerint felnőtteknek szól-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ULLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Mezey István
1983. DEC. 7.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1021

1983. december 7., szerda

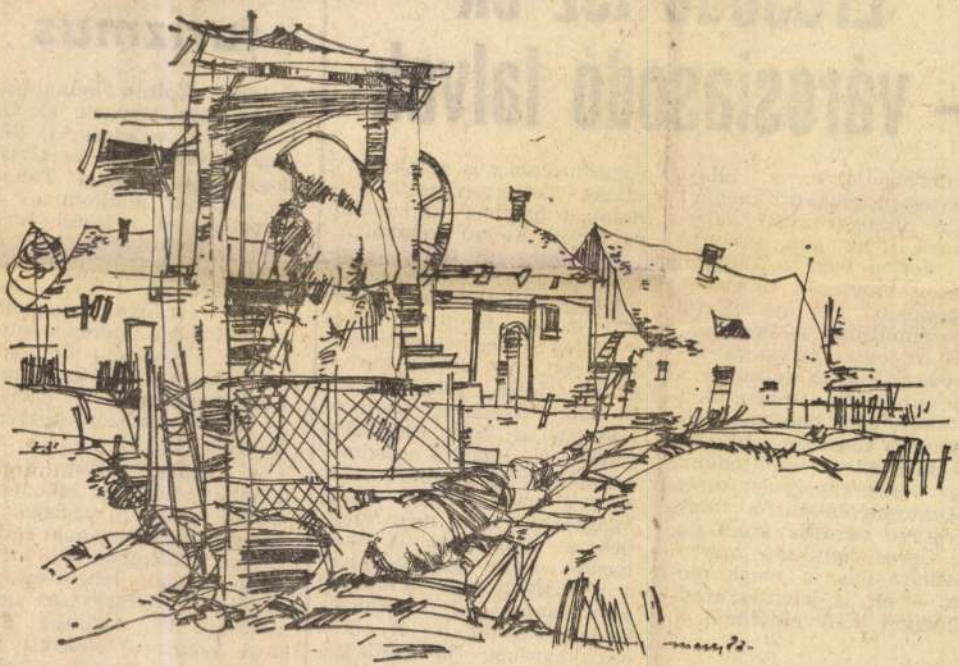

Kútnál

Mezey István rajza

1983. december 7., szerd

Erősödő tsz-ek - városiasodó falvak

Befolyásolják-e a falusi élet- és munkakörülményeket a mezőgazdasági nagyüzemek, s ha igen, akkor a kedvezőtlen vagy a kedvező hatások vannak-e túlnyomó többségben? Ezt mérték fel a közelmúltban — egy csaknem az egesz országra kiterjedő vizsgálat során — a népi ellenőrök. Szögezzük le azonnal: igen, befolyásolják, méghozzá zömében kedvezően. Ha csak azt említenénk, hogy a hetvenes évek során fokozatosan lassult a falusi lakosság városba áramlása, sőt, egyes helyeken már a visszaáramlás is megkezdődött — ezt is jelentős eredményként könyvelhetnénk el.

Kulturált életviszonyok

zőgazdaságban is megjelent a szalag mellett végzett monoton, helyhez kapcsolódó és kötött ütemű munka.

A korántsem teljes felsorolás is jelzi: az üzemegészségügyi ellátás fejlesztésében számos tennivaló akad — főleg a termelőszövetkezetekben. Az elmúlt három évben főleg Bács-Kiskun, Borsod, Szabolcs, Szolnok, Somogy és Zala megyében értek el jelentős eredményeket, de az üzemorvosi és körzeti orvosi ellátás összehangolása terén még ezekben a megyékben is akad teendő. Nagy gondot jelent a megváltozott, csökkent munkaképességű dolgozók foglalkoztatása is. E téren csak egy-két jó kezdeményezés akad, az általános kép sajnos, igen kedvezőtlen.

A szervezett üdülési akciónak még csak kibontako-

turizmus

Juhár Zoltán belkereskedelmi miniszternek, az OIT elnökének vezetésével, kedden ülést tartott az Országos Idegenforgalmi Tanács. Az OIT ez alkalommal elsősorban a belföldi turizmussal foglalkozott: megtárgyalta a falusi turizmus fejlesztésére és a város környéki szabadidőközpontok kialakítására kidolgozott terveket, a balatoni üdülőkörzet hosszú távú fejlesztésének programját, és értékelte az idei szezon tapasztalatait.

A tanács állást foglalt amellett, hogy az elkövetkezendő években a hazai lakosság turizmusának fellendítése érdekében új turisztikai formák, lehetőségek és területek feltárására, bevezetésére van szükség. A falusi turizmus előnyeit már régen felismerték (tehermentesítheti a túlterhelt üdülőterületeket, bővíti, színesíti a turisztikai kínálatot),

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mezey István grafikus

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1983 DEC 15.

1021

1983. december 15., csütörtök

Dukla-völgyi vázlat V.

Mezey István rajza

1983. december 15., csütö

Közös fejlesztési lehetőségekről tárgyaltak

Diósgyőriek Amerikában

„Minden lehetséges piacot meg kell fogni!" — hangzik napjainkban egyre többször gazdasági, kereskedelmi szakemberek szájából. Különösen vonatkozik ez a nehéz napjait élő kohászatra, ahol világjelenséggé vált a visszaesés, a recesszió. Éppen ezért érdemel a szokásosnál nagyobb figyelmet, ha biztató lehetőségek rémlenek fel az iparág egyik-másik vállalata előtt. A közelmúltban az Amerikai Egyesült Államokban járt a diósgyőri Lenin Kohászati Művek vezérigazgatója, *Drótos László*, és

gyártásában, az új acélmű berendezéseinek kihasználásában, a vertikális technológiák kidolgozásában, a nagyméretű tuskók alkalmazásában, a laboratóriumi vizsgálatok korszerűsítésében lévő lehetőségek.

Az 1984-re kötött megállapodás — többek között — a gázstabilizálási eljárás bevezetésének vizsgálatát, az LD-konverter technológia rugalmasságának növelését, a kohók teljesítménynövelésének változatait, valamint az üzem- és munkaszervezés, termelésirányítás és karbannek. Lehetséges, hogy a Fairfieldben épülő acélműben a diósgyőri betanulási tapasztalatokat hasznosítsák.

Az utazás számos tanulsággal szolgált. Talán meglepő, de az amerikai vaskohászatban is sok helyen található a magyar vaskohászat műszaki színvonalához közelálló gyár és üzem. Éppen ezért, elsősorban a korszerűtlen üzemek leállításával, illetve azok termelésének korlátozásával érik el a dekonjunktúra termeléscsökkentő hatását. A magyar kohászati szakemberek megtekintettek egy kutatóközpontot, tárgyaltak az LKM érdeklődésére számot tartó számítógépes témákban, a kombinált fúvatásos acélgyártás lehetőségeiről, a folyamatos öntőmű folyékony szint szabályozásának automatizálásáról, és találkoztak a chicagói kereskedelmi kirendeltség vezetőivel.

Az amerikai szakemberek

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1983 ÁPR 23
Mezey István, grafikus

1021

Barcikai dombok.

Mezey István rajza

tal-beszélgetés

gdíjakról, nyugdíjasokról

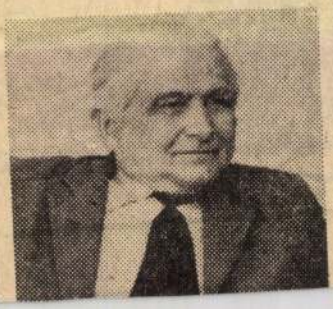

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mezey István grafikus-művész

Napjaink

1984 MÁJ

1021

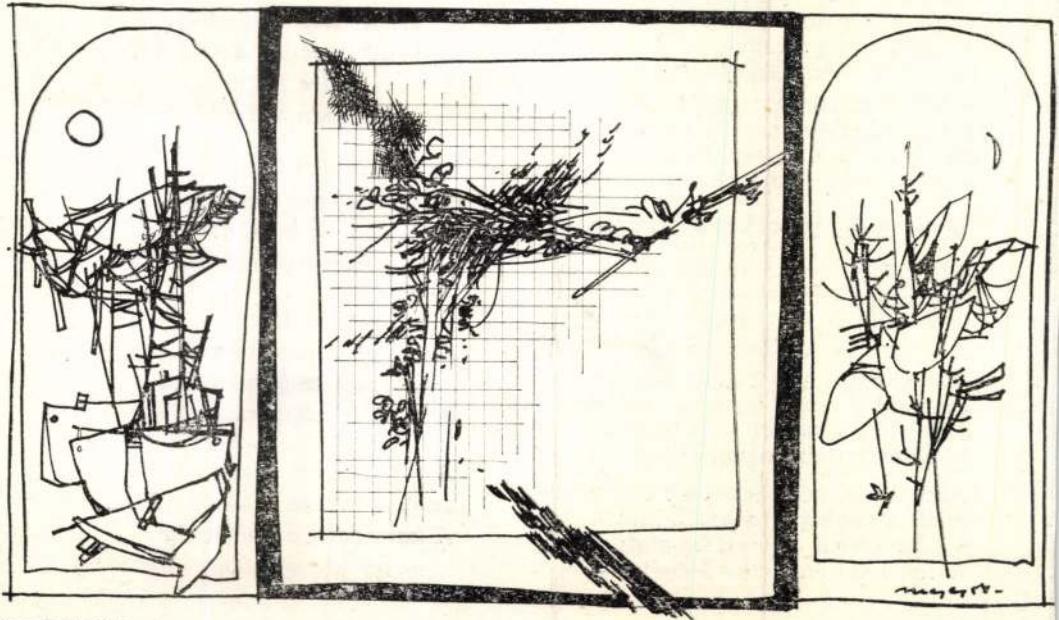

TRIPTICHON

MEZEY ISTVÁN RAJZA

Guttuso mondja

Nézd a sárga napraforgókat
vagy mélázz asszonyok testén
a rigók még szabadok —
nyilaktól vérzik szent sebestyén

itt minden vörös vagy fekete
s a többi színek csak vannak
az elmélet csukaszürke —
s szemtanúkat szentté nem avatnak

Versért könyörgő

Add Uram, hogy írhassak egy verset,
úgy ahogy élek, fésületlenül,
nem gondolva lakbérre, rakétákra,
sem szerkesztők összevont szemüvegére.

Add Uram, hogy írhassak egy verset,
s ne féljen senki, ha sorsomról beszélek,
de torkáig piruljon — ha van még arca —
ki belőlem pazarul megélhet.

Add Uram, hogy írhassak egy verset,
mielőtt végképp megszelídülnék,
s a karámmá kerített ég alatt,
kések közé énekelve dőlnék —

vagy a törvényeidre?

Háztáji ideáljaid
csak fölösleges készlet.
Hizlalj tökös bikákat
vagy nevelj nyafka nyércet.

Végül a győzelemhez
pénz kell a proletárnak,
s pénzt a pezsgő piac hoz,
nem okos magyarázat.

A forradalmat megnyerik,
vagy megveszik, — ha adják.
A harmadlagos gazdaság
nem tűr idea-blablát.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mezey István
grafikus

Napjaink

1984 MÁJ

1029

IN MEMORIAM LENKEY ZOLTÁN

MEZEY ISTVÁN RAJZA

tartásosan helyet foglal a
leforgása alatt, vendég és
(mindezt oly finoman, h
veszi).

G. N. Volkov, európai
„etnopedagógia" terminus tartósan bevonult a modern pedagógiai tudományokba) egyik könyvében 25 szertartásos üdvözlésformát idéz, tetszés szerint könnyen növelhetnénk ezt a számot. („Az utcán sétálva beszélgetők csoportját veszem észre: „Legyen véleményetek bölcs és egységes". „Csatlakozz hozzánk — együtt folytatjuk a beszélgetést" Szántóvetőkkel találkozom: „Legyen egy magból ezer!" Kaszálók csoportjához érve ezt mondom: „Kívánom hogy egyetlen kaszavágás is hozza meg a bőséget!" Új házba térve: „Ezen a helyen korhadjon el a ház, ha eljön az ideje." stb. stb. Az utolsó kívánságban nincs semmi sértő, hasonló azzal, amit a szülők kívánnak újdonsült házas gyermekeiknek: „Éljetek együtt békében az öregkori rozzantságig és gyengeelméjűségig.")

A csuvas szertartásosság és babona közé nem lehet egyenlőségjelet tenni. Az előbbi szerepe (kivéve néhány valóban babonás elemet) abban áll, hogy a nap minden órájában, minden alkalomkor ápolja a közösség rokonságát, barátságát, tanúbizonyságot tegyen figyelmességéről, kedvességéről.

(Egyszer, hosszasan vitatkozva barátommal a csuvasok Zoroaster-hitéről, véletlenül egy konfucianizmusról szóló könyv került kezembe. Mindjobban belemerülve olvasásába, ráeszméltem, hogy gondolatban már messze járok, "apáim és nagyapáim" között. A leírt konfucianista elemek annyira emlékeztettek a mélyen szertartásos csuvas életre.)

Nehéz megfelelő szót találni a csuvasok tapintatosságára. (Míg el nem felejtem — újból emlékek... „Sajnos, nincs, aki nevelje a mai gyerekeket: az apákat elvitte a háború, az anyák pedig reggeltől estig a mezőkön dolgoznak, csak egy remény van, az, hogy megment benneteket a csuvasokkal velük született tapintat" — mondta nekem Peder Huzangaj.) A csuvas tapintatnak csak egyik „fajtájáról" teszek említést, a beszéd egy érdekes eleméről, mégpedig a közvetettségről, kerülő útról. Lényegét tökéletesen érzékelteti a következő csuvas közmondás: „Megmondom a lányomnak, hogy meghallja a menyem." A csuvas ember még a mindennapi családi életében is rendkívül tartózkodó, kérésével sohasem fordul egyenesen, nyíltan a másikhoz, hanem közvetettem, körülírva. „Úgy tudom, lányunk teát vett" — mondja a csuvas férj feleségének. Ez egyszerűen azt jelenti, igyunk egy kis teát. G. N. Volkov könyvében. („A csuvas nép etnopedagógiája") egész fejezetet szentel a csuvas gyerekek célzásokkal történő nevelésének elemzésére.

A csuvas nyelvben nagyon sok gazdagon árnyalt kifejezés van, amiknek jelentésbeli eltérését különböző affixumok és más nyelvtani módosító szavak hordozzák. Ilyen szempontból nagyon gazdag a csuvas próza (különösen olyan kiváló írók művei, mint Ille Thti, Sz. Humma-Csegesz, N. Mrasnikka, Hevedep Hiza, Mihajlai Illa, Ant

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mezey István
grafikai munkái

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1982 DEC 5

1021

Dukla-völgyi vázlat

Mezey István rajza

letvenöt éves magyar aknamélyítés

borsodi körzet a jubileum évében

A magyar szakosított aknamélyítés hetvenöt éves évfordulójának ünnepi megemlékezését dolgos hétköznapok követik. A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. zsilvölgyi bányájához 1907-ben mélyítettek először egy 350 méter mély, 5,8 méter belső átmérőjű szállítóaknát. A munkát egy német aknamélyítő cég — akkor korszerű felszereléssel, de csak egy műszaki szakemberrel és tíz német aknamélyítő vájárral kezdte el. A többi dolgozót a helyi bányából alkalmazták, akik a német szakemberek hazatérte után kialakították a magyar aknamé-

A Borsodi Vegyi Kombinát részére a gyár bővítéséhez, az építkezéshez feltárják és tömedékeléssel biztosítják a már régen bezárt Berente tárót. Az Ózdi Kohászati Üzemek megrendelésére a vizes, homokos talajt aknasüllyesztéssel teszik alkalmassá az építkezéshez. Hasonló munkát végeznek Miskolcon a December 4. Drótművekben és Szerencsen a Borsod megyei Vízművek részére. Továbbra is folytatják a Tokajhegyaljai Állami Borkombinát és a tibolddaróci termelőszövetkezet pincéinek rekonstrukcióját. Borsodi munkájuk még az Ómas-

Eme

Hazánkban közel egymillió ember foglalkozik anyagmozgatással, s az iparon belül 17 százalékot tesz ki az arányuk. Nem sokkal jobb a helyzet más országokban sem, kivéve az iparilag legfejlettebb államokat. Az anyagmozgatás minél nagyobb arányú gépesítése, netán automatizálása tehát sok munkaerőt szabadíthat fel. Így érthető, hogy világszerte nagy erőket mozgósítanak az anyagmozgatás modernizálására. A teher felemelésére és továbbítására egyidejűleg alkalmas villás targoncák hagyományos típusai jól ismertek az iparban, a kereskedelemben és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN - 6

Északmagyarország

Mezey István

1021

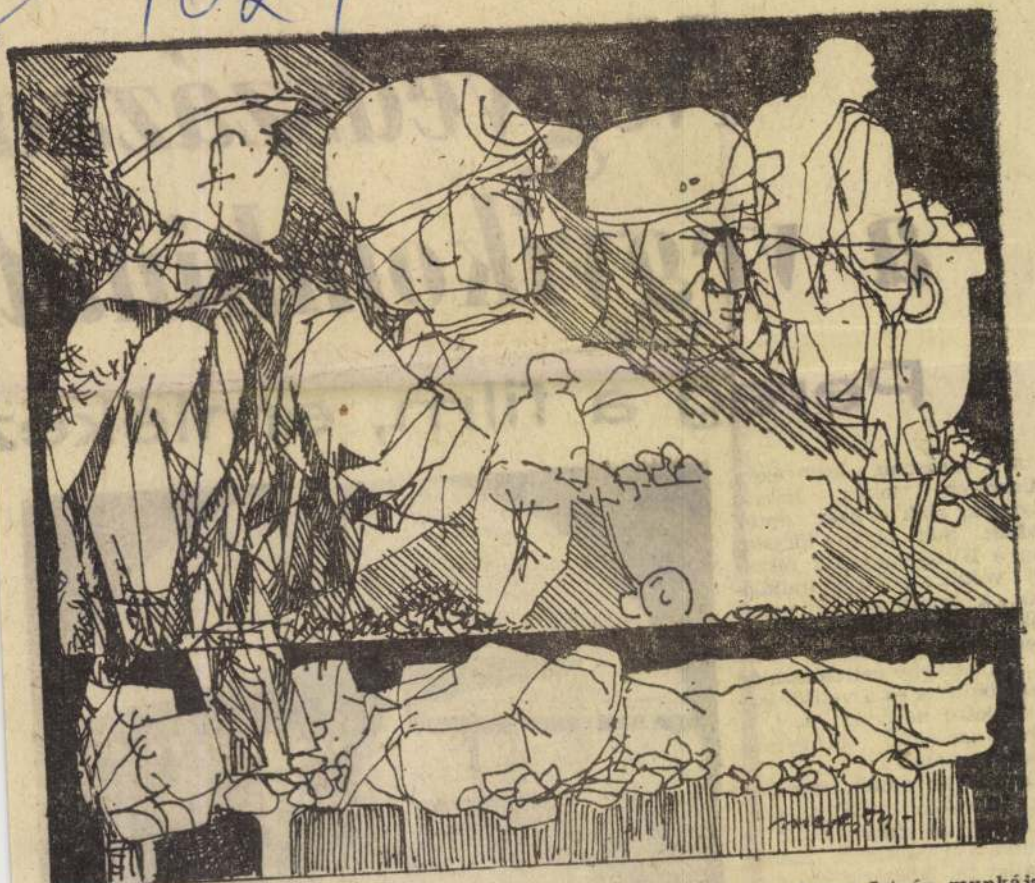

Mezey István munkája

BÁNYÁSZOK

Negyedszázad
a vegyikombinát

Pereg a film, emlékez

A városban, környékén, Miskolcon sokan laknak olyanok, akik e gyár építői voltak. Sok olyan törzstag van a BVK-ban, akik részesei voltak az üzemindításnak, a kezdéssel járó gondok megszűntetésének, részesei a fejlesztésnek.

...a keskeny cellulózszalag megörökítette és a vetítővásznon életre kelti az ipart, a várost teremtő küzdelmes élet mozzanatait.

Látjuk az építőt, szerszáma talicska, csákány, ásó.

Látjuk a „gépesítést": a lóvontatású kordélyt. Ember és állat fél lábszárig érő sárban kínlódik.

Látjuk az üzemindítás ünnepélyes, de még sok kíván-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN 13

Északmagyarország

Mezey István

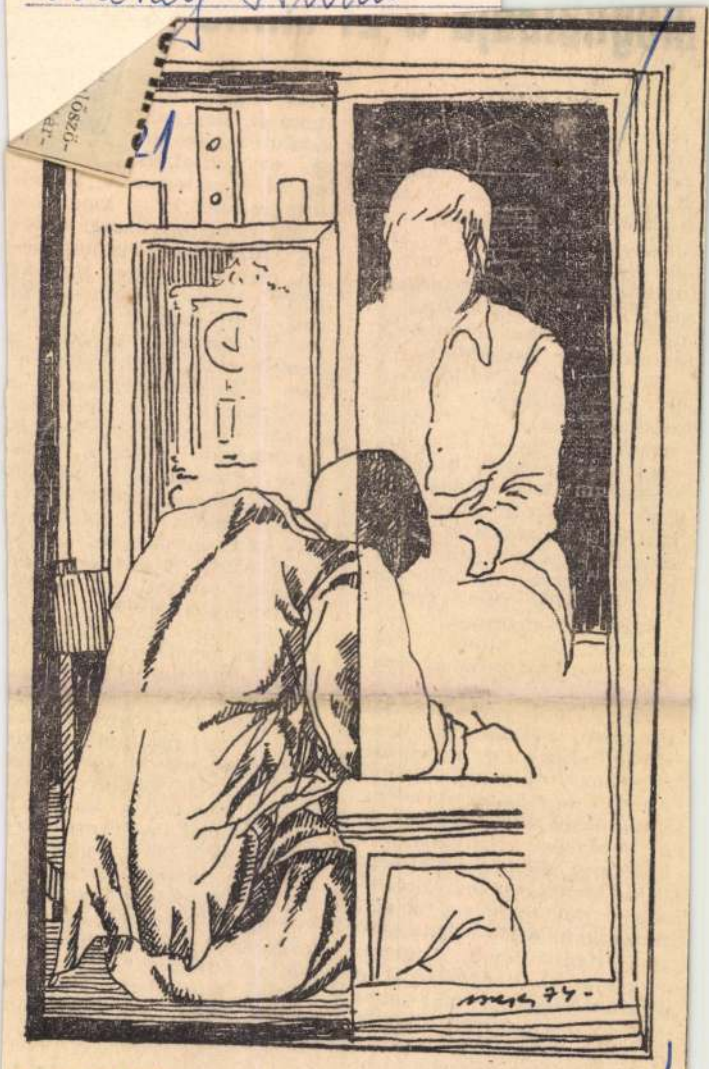

TANULMÁNY **Mezey István munkája**

Meghalad

A Mezőcsáti
végrehajtóbizottsá
utóbbi ülésén
hangzott el a
fejlődött a járás
cialista munkav
brigádmozgalom,
gazdasági egysé
munkafelajánlásokat tettek a
párt XI. kongresszusa és
hazánk felszabadulásának 30.
évfordulója tiszteletére.

A fejlődés, a változás jelei kézzelfoghatóak a járás munkaverseny- és brigádmozgalmában — állapította meg a végrehajtó bizottság. Például a múlt évben még csak tizennyolc brigád — mintegy 220 dolgozó — versenyzett a szocialista címért. Ezzel szemben az idén már 61 kollektíva vesz részt a nemes versengésben, s a brigádtagok száma több mint háromszorosára emelkedett.

Egyre több mezőgazdasági üzemben, vállalatnál ismerik fel, hogy a szocialista brigádok milyen jelentős úttörő, mozgósító és példamutató szerepet töltenek be a gazdasági munkában, a közösségi életben, a szocialista munkaerkölcs erősítésében. A szocialista brigádmozgalom ereje igazolódik be napjainkban, amikor nagyarányú kongresszusi és felszabadulási munkaverseny-mozgalom van kibontakozóban ebben a járásban is.

Amint azt a végrehajtó bizottság megfogalmazta, a

olyan fontos tennivalókról sem, mint például a termékek minőségének javítása, a termelési költségek csökkentése. Végeredményben, a kongresszusi és a felszabadulási munkaverseny egyik legfontosabb célja a mezőcsáti járásban is a munkatermelékenység erőteljes növelése, valamint a gazdálkodás hatékonyságának további fokozása. A legutóbbi felmérések szerint az üzemek termelőszövetkezetek, vállalatok munkafelajánlásának együttes értéke már meghaladta a 21 millió forintot.

A szocialista brigádokr nemcsak a termelőmunkában lehet számítani: felelősséget éreznek a közösségge szemben is. Szinte kivéte nélkül mindegyik kollektív vállalásában szerepel, hog segítik az idős dolgozóka rendben tartják az oktatás és gyermekintézményeke parkokat, sportpályákat lé tesítenek, minden ellenszo gáltatás nélkül. A mezőcsá járás szocialista brigádja eddig 6600 óra társadalm munkát ajánlottak fel.

I. I.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 JUN 6
Északmagyarország

Mezey István

Mezey István munkája

1-es, illetve 2-es gyáregy
gét közös forróvíz-távve
téken látják el. Ez a m
oldás a megépült hőszolg

ta 85 ezer utas

Abban az évben lett a fő-
nökség MÁVAUT és TEFU
kirendeltség, s 1961-ben tör-
tént meg az egyesülés.

1967-ben selejtezték ki az
utolsó „fakaruszt". A köz-
lekedés dolgozói a következő
évben vették birtokukba
az új központot. A csaknem
négy hektárnyi területen
levő üzemigazgatóság üzem-
csarnokaival, irodaépületé-
vel — ebben üzemi konyha
is működik —, szépen gon-
dozott parkjaival inkább
üdülő benyomását kelti. A
fejlődés eredményeképpen
lassan már ez is kicsi. újabb
üzemcsarnokra, gépi mosóra
van szükség. A 850 tagú kol-
lektíva — benne 132 ipari
tanuló — 302 járművel, köz-
te több mint 160 autóbusz-
szal szolgálja Kazincbarcika,
öt járás területén a lakos-
ságot, az üzemeket. Naponta
85 ezer ember utazásáról
gondoskodnak. Kazincbarci-
kán sok helyi járat közle-
kedik. A város és Miskolc
között periódikus közleke-
dés van: csúcsforgalomban
15 percenként indulnak az
autóbuszok.

Az üzemigazgatóságon sok
a kiváló szakember, gépko-
csivezető és szerelő. 58 bri-
gád 650 tagja versenyezik
először, vagy már sokadszor
a szocialista címért. E kol-
lektívának a többiekkel
együtt jelentős részük van
benne, hogy a jó eredmé-
nyek alapján az üzemigaz-
gatóság hétszer kapta meg
az élüzem és háromszor a
szocialista üzemigazgatóság
címet.

Érdemes még feljegyezni:
a városban 1964-ben adták
át az első autóbuszállomást,
a BVK mellett, s a főiskola
mellett tavaly a másodikat.
1970-ben a szolgáltatás bő-
vítésére VOLÁN utazási és
szállítmányozási irodát hoz-
tak létre Kazincbarcikán, s
ez most az új autóbusz-pá-
lyaudvaron végzi munkáját
elismerésre méltóan.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 17
Északmagyarország

Mezey István

1021

Mezey István rajza

az Aranyka

450 vagon g
nveszteség n

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 MÁJ 24

Északmagyarország

Mezey István

1021

TANULMÁNY

Mezey István rajza

2 újítás

ít a g

an kedvet kapnak a gon-olkodáshoz, az ésszerűsítés-ez.

Újítani csak megfelelően képzett szakember, munkás, technikus, vagy mérnök kés. Hogyan segítik elő az újítások megszületéséhez szükséges szakmai színvonal emelkedését?

— Aki érti és szereti a szakmáját, az nagyon gyakan megtalálja azokat a pontokat, amelyeknél egy-egy folyamat, munkafázis befolyásolható. Az üzemigazgatóságon minden lehetőség megvan a szakmai színvonal állandó emeléséhez. Számos jól képzett, idősebb és tapasztalabb dolgozó is van, van műszaki könyvtár, megbeszélési lehetőség stb. S ez mind elősegítheti az ötlet tettre váltását.

Miklós a hálózati feszültség ellenőrzésére dolgozott ki egy ügyes műszert, amely mondhatnám szinte „mindent tud". Öt számlálója segítségével méri az alapfeszültséget, annak pozitív és negatív irányban levő eltéréseit, illetve azok gyakoriságát. A műszerrel bármely hálózatban ellenőrizhető a feszültség. A másik újítása az úgynevezett univerzális feszültségkémlelő. Ez is nagyon fontos műszer, hang- és fényjelzéssel bármilyen feszültségviszonyok közt jelzi az áram jelenlétét. Az előbbi műszer után egyébként a társvállalatok is érdeklődnek, s jelenleg már

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 OKT 1 1

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Mezei István

1976. októb

1021

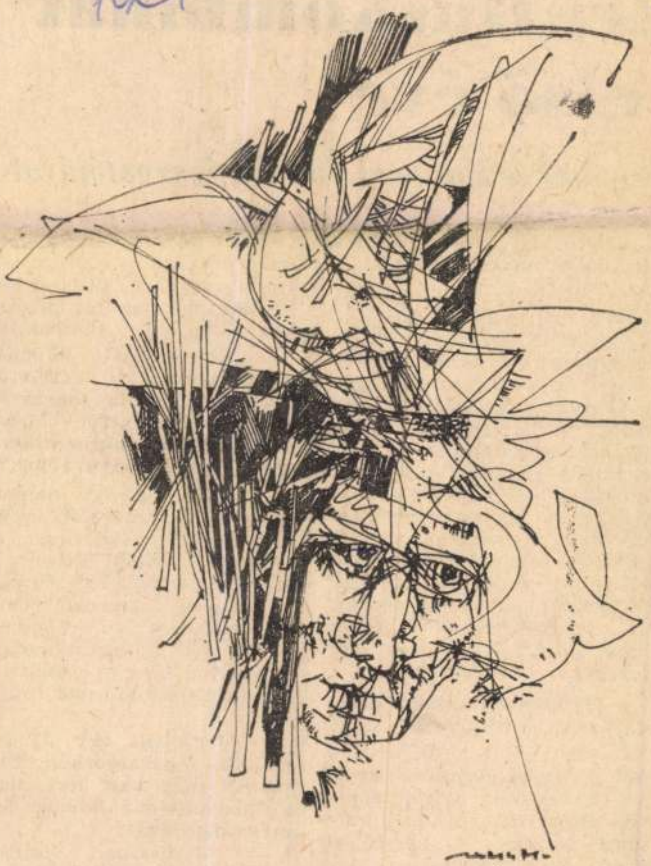

Mezei István munkája

0., vasárnap

lci Húskombinát első éve

orgalmi és Húsipari Vállalat igazgatójával

— Hogyan vizsgáztak a technikai berendezések?

— Magyar, szovjet, dán, NSZK-beli, csehszlovák, svéd gépekkel, berendezésekkel dolgozunk. A gyárak fél évre vállaltak garanciát. Időnként előfordult, hogy késtek a szerelők és mi termelési zavarokkal küszködtünk. A garanciális idő alatt saját műszakjaink tökéletesen elsajátították a gépismereteket és ma már könnyedén megbirkózunk az egyre ritkábban előforduló műszaki hibákkal. Műszaki főosztályunk 196 fővel dolgozik, ebből is érezhető, hogy nagy gondot fordítunk az üzembiztonságra.

— Milyenek a fiatal üzem gazdasági eredményei?

— Tavaly 1 milliárd 150 millió forint termelési értéket terveztünk a húskombinát első évére pedig 2 milliárd forintot. A háromnegyed éves eredmények és számításaink — sajnos — azt mutatják, hogy tervünket nem tudjuk száz százalékosan

vezzük továbbá a két műszak folyamatos bevezetését. Az év végéhez közel a sertésvágásnál már két műszakban dolgoznak munkásaink.

— Az átadást követően minőségromlástól is tartottak néhányan, sőt a fogyasztók is beszéltek erről. Milyen „henteseknek" bizonyultak a nagy teljesítményű gépek?

— Bizottság végzi naponta a minőségellenőrzést, vegyi elemzéseket készítenek, érzékszervi vizsgálatokat. A szabványtermék 75—100 pontot kap. A százpontos termék már első osztályú, kiváló minőség. Az utóbbi hónapokban termékeink nyolcvan százaléka százpontosnak minősül.

— Megjelent egy új termékük, a pacalpörkölt. Ezek szerint mód van arra, hogy a húskombinát bővítse termékválasztékát?

— Márciusban kezdtük gyártani a löncshúst és a dobozolt sonkát, most jelent meg a pacalpörkölt... T

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1977 JAN 4

Mezei István

1021

4

Mezei István rajza

Mit tenne,

Az új esztendő új tervek, célok, remények és vágyak valóra váltását ígéri. De, hogy a konkrét elképzelések, hogyan érlelődnek tettekké, az rajtunk személy szerint is múlik. Vannak azonban tennivalók, gondok, problémák, amelyek megoldása érdekében — legyen bármilyen munkahelyről is szó — magasabb szintű döntésekre, intézkedésekre van szükség. Vajon ki, mit tenne, milyen utasítást, rendelkezést adna ki az év elején, ha rábíznák saját vállalata, üzeme, gyárrészlege, vagy akárcsak saját műszakja vezetését, irányítását?... Ime a válaszok:

Utánpótlás és kisgépesítés

Egy másik intézkedéssel kisgépesítést oldanám meg ami sürgető igény, hiszen — sajnos — ebben a hengermű ben az U-acélokat, a bánya támot és egyéb termékeket még kézzel pakolják. Termé szetesen ehhez is gondosa felkészülve kezdenék hozzá.

Javítani az anyag és alkatrész-ellátáson

Fazekas I ván, a Bors Vegyikomb nát műtrág gyárának katos csop vezetője mint mor

Mezei István

ELMÉLKEDÉS MEZEY ISTVÁN RAJZA

ettyűjét. (Herman Ottó Múzeum Evkönyve, 1971. 226. o.)
csak a színház jubileumi évkönyvére hivatkozva kell említést
hogy a két háború közötti időben a színház igazgatói gyakran
sorra operákat. A felszabadulás után is rendezett az akkori
peraelőadásokat, elsősorban az Operaház szólistáinak és ének-
özreműködésével. E sorok írója is közreműködője volt 1948-
49-ben egy Lammermoori Lucia- és egy Traviata-előadásnak
odhat a színházat megtöltő közönség lelkesedéséről. 1949-től
rországot az Állami Operaház Gördülő Operája. Ez a társulat
i MÁV Szimfonikus Zenekarával, saját kórusával és az Opera-
ó és fiatal művészeinek közreműködésével az erre a célra
zletekben rendezett tíz-tizenkét operából évente száz előadást
íregyházától Szombathelyig. Gyakran eljutott a társulat Bor-
skolcra, Diósgyőrbe, Ózdra, Sátoraljaújhelyre, de játszott a
egy nagy raktárépületben rögtönzött

Mezey István

MEZEY ISTVÁN grafikusművész tárlata szombaton megnyílt Kazincbarcikán. A kiállítást dr. Vékony Ernő, a kazincbarcikai városi pártbizottság első titkára nyitotta meg.

Magyar Hirlap 1976/24o/13

Mezey István

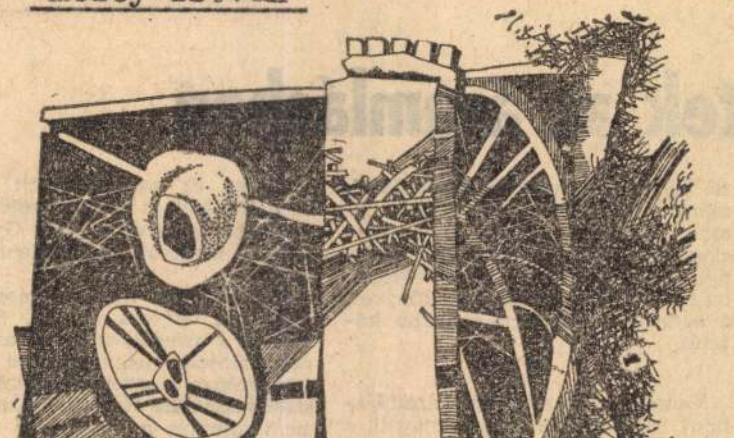

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 26.
XXI.évf. Mezey István: Emlékmű 48.sz. 12.lap

igetek az áramlásban

óhaja
0 old.)

nőveit
esetleg
az ol-
Mély-
bevet-
Csak
, akik
egért-
ezetes
is ha-
tasítás

sák is
örül-
rmelő-
vesebb
ait is
atjuk;

ra. Így történt, hogy az akkor fiatal, mára középkorú írónemzedék — máig így hiszem, látom: — szociográfiára legalkalmasabb néhánya közül éppen ő végül elkésve írt csak a sorozat számára könyvet, a sorozat eddig legvékonyabb kötetét.

★

Vannak-e szigetek az áramlásban? Van-e, ahol az idő megáll, s konzerválódnak az archaikus viszonyok — hol szinte a múlt századiak, hol az 50-es évekbeliek?

Végh Antal Szabolcs-Szatmárban felfedezte Penészlek községet, amely úgy lett a megrekedt fejlődés, az állóvíz jelképe, mint Gyűrűfű az elnéptelenedésé. Penészlek nem aprócska falu. 2500 lakosa volt

is, hogy az egy-egy ilyen könyv megjelenését gyorsan követő „szájpropaganda" szerint Csák Gyula új kötete nemcsak terjedelemre sovány?

Értem ezt a hirtelen megítélést, bár nem egészen osztom. Érdekes módon a személyes hang, az átéltség szüntelen jelenléte, ami általában erénye a szociográfiának, most kissé visszájára fordult. Érezni, hogy nem annyira a szubjektív hevület forrósága, mint inkább a megfontolás diktálta Csáknak, hogy így írjon — ilyen önközpontúan —, és ne másként. S ily módon, belülről, önmaga felől közelítve Püspökladány fejlődési gondjai megértetéséhez, az *ábrázolthoz* és *dokumentálthoz* képest sok a narratív, elmondó szakasz, és főként sok az olyan rész,

Mezey István

A kilencedik alkalommal rendezték meg az idén a Miskolci Képtárban az Országos Grafikai Biennálét. "Vonalhálóban" címmel Vadas József számol be a tárlaton szereplő művekről.
A résztvevő művészek: Barabás Márton, Decsi Ilona, Drózdik Orsolya, Kovács Tamás, Lacza Márta, Lukovszky László, Mezey István, Muzsnai Ákos, Orosz János, Rékassy Csaba, Sáros András Miklós, Somogyi Győző, Szabados Árpád, Szemethy Imre, Sziráki Endre.
Almásy Aladár, Csohány Kálmán, Pásztor Gábor és Valkó László nevét külön említi meg zárójelben, mindegyikük művészetének fejlődésével kapcsolatos megjegyzéssel.
Fenti című részletes kritikát lásd: Rékassy Csaba nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 17. XXI. évf. 51. sz. 12. lap.

Mezey István, grafikus.

L: Gácsi Mihály

P-kücs J.: A IX. - - 20-21.

Kritika, Bp. 1978. febr. 78/2

Merey István

Sajóbábonyban Merey vezetésével alakult ki a közelmúltban képzőművészi kör, 15 résztvevővel.

Napjaink, 1946. máj.

Mezey István

A József Attila Klubkönyvtárban rendezett tárlaton szerepelnek – a fiatalabb nemzedék közül – a művész munkái is

Gutorás Annamária: Rajzok.
Észak-Magyarország, 1976. máj. 9.

Mezei István

A szentendrei országos rajzkiállításon szerepelnek a művész műnei, tollrajzai.

Losonci Miklós: Képzőművészeti világhét. Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 21.

MEZEY István

Koós Judit: Vallásos témák a tavaszi Tárlaton.
Uj Ember XLIV.23. /1988. VI. 5./ 6.p.

A kiállitáson "Dóm esőben" cimü festménye szerepelt.

Mezey István

Kiállítás a Budapesti
Bolgár Kultúrában

Magyar Nemzet 1987. 1. 20.

Mezey István

a XIII. orsz. grafikai biennálén
Kazincbarcika Város Tanácsá-
nak díjat kapta

Magyar Hírlap, 1985. XII. 2

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1977 OKT 21

G 4 Mezey István

/1021

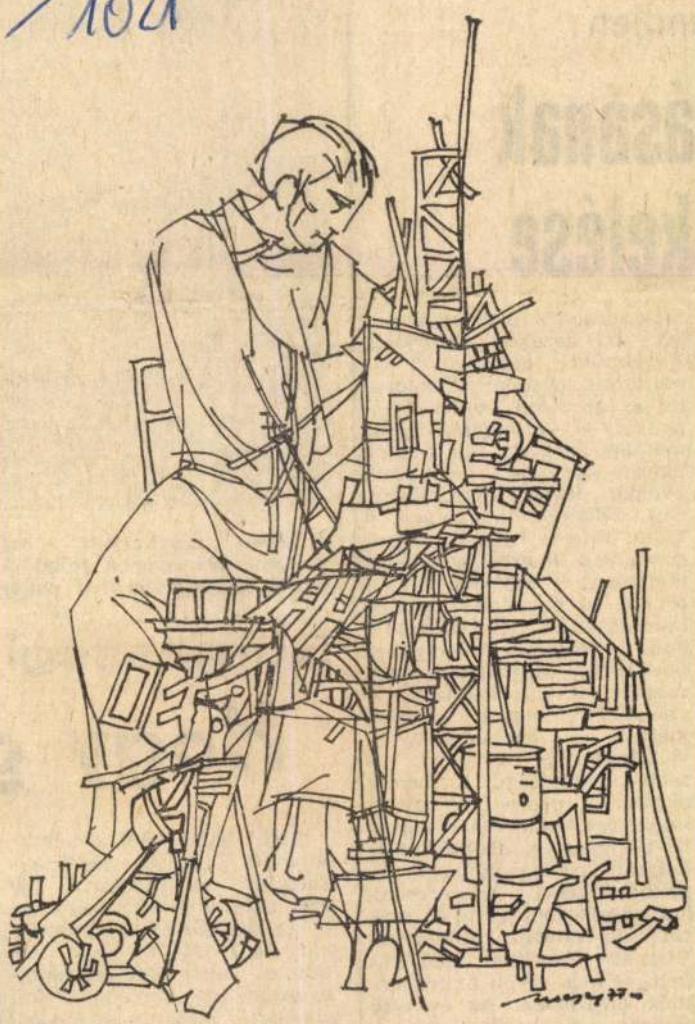

Építész. (Mezey István munkája)

endjén

lásának
ekelése

mékszerkezeti problémák miatt az Északmagyarországi Vegyiművek eredményei elmaradtak az időarányos tervtől és az előző évi eredményektől is. A jelenleg folyamatban levő és már végrehajtott szervezeti változások nyomán javulás mutatkozik.

A villamosenergia-ipar a Tiszai Erőmű I. és II. számú gépegység sikeres próbaüzemelésének teljesítményével ért el 10 százalékos termelésemelkedést. *A kohászatban* a termelés mennyiségi növekedése megközelíti a tervezettet. A mérsékeltebb növekedési ütemet a kohótermékek, a nyersacélok, a vasalapanyagú öntvények kisebb mennyiségű termelése okozta. *A gépipari* termelés nagy részét biztosító Diósgyőri Gépgyár a dróthúzó-feldolgozó és kábelgyártó gépekből közel kétszeresére, kompresszorból pedig 11 százalékkal növelte termelését. Viszont jelentősen csökkent néhány más egyéb fontos termék előállítása. Az év első felében *a bányászat* termelése elmaradt az előző év azonos időszakának eredmé-

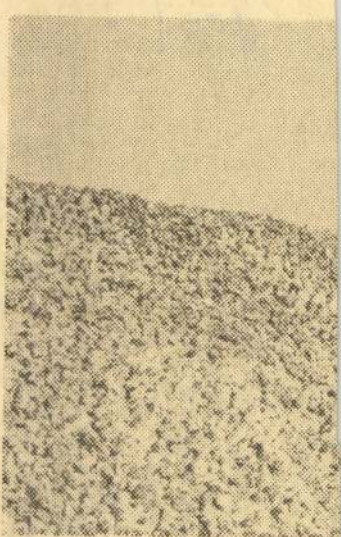

A képen: „répahegyek" a hal
jó minőségű, szépen fejelt, a
gazdaságokban termelt cukor

Sürgősségi

Hogy g

A HAZÁNKBAN alkalmazott mezőgazdasági gépek zavartalan működéséhez 120 ezer féle alkatrész vásárolható az AGROKER vállalatoknál. Nyilvánvaló: ilyen hatalmas választékot és mennyiséget egy helyen tárolni, eladásra kínálni lehetetlen, mert az alkatrész-„özön" befogadására egész raktár-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1978 MÁR – 9

Mezey István

1021

G 4

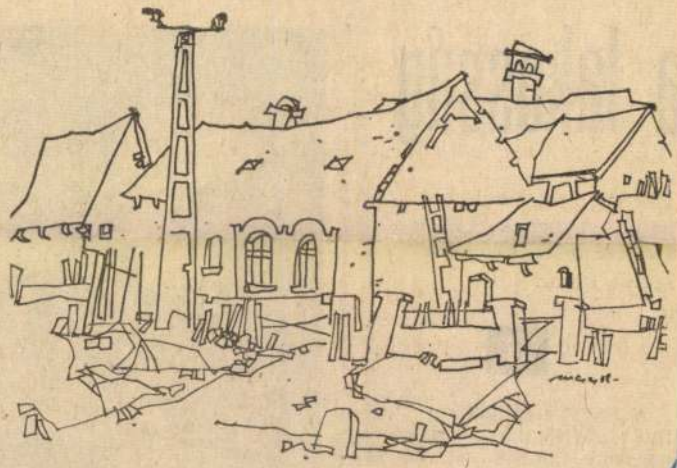

Mezey István munkája

a lakosság

telenek igénybe venni, például a cukornak, a lisztnek, a műből a raktárakba való szállításához.

3

A nagykereskedelmi vállalatra az idén a tavalyitól is nagyobb feladat vár. Az árváltozásokat is beleértve, 13 százalékkal kell nagyobb forgalmat lebonyolítania. En-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
1977 JUN 17

Mezey István

1977. június 17., péntek

1021

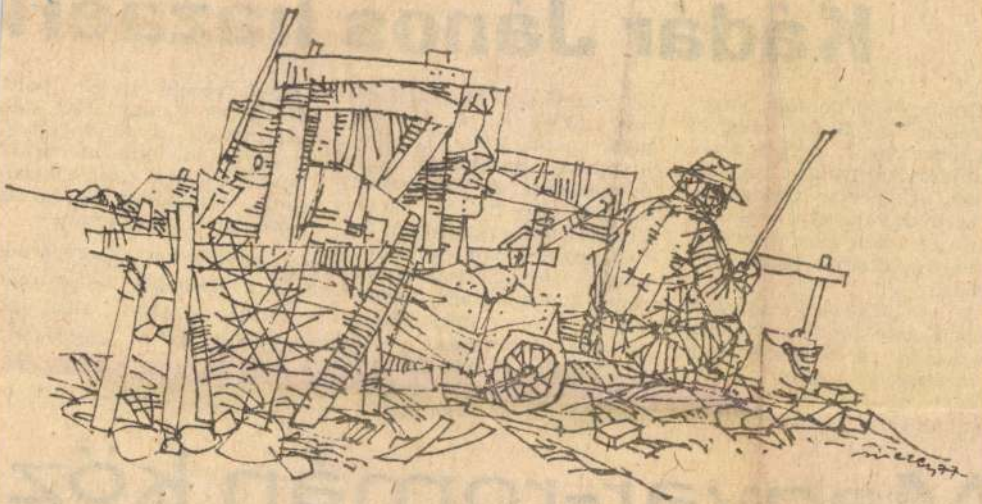

Mezey István rajza

Kádár János hazaérk

Csütörtökön délután Nagyváradon a Bihar megyei pártbizottság székházában befejezte tárgyalásait Kádár János és Nicolae Ceausescu. A zárótárgyalásokat csakúgy, mint az előző eszmecseréket szívélyes, őszinte légkör jellemezte.

A tárgyalások befejezése után Kádár János és Nicolae Ceausescu a megbeszélések eredményeit rögzítő közleményt írt alá. Az ünnepélyes aktuson jelen voltak a két vezető politikus kíséretének tagjai is. A kétnapos határ menti baráti találkozó hivatalos programja ezzel befejeződött. A Központi Bizottság első titkára Nicolae Ceausescu társaságában nyitott gépkocsiban hajtatott a megyei pártbizottság székházából a nagyváradi pályaudvarra, ahol a búcsúztatásra a város több ezer lakója gyűlt össze. Kádár János szívélyes búcsút vett a román párt és állam vezetőjétől, a többi vezető román politikustól és a nagyváradi házigazdáktól, s különvonatoi magyar idő szerint néhán perccel 6 óra előtt visszain dult Budapestre és az es órákban hazaérkezett.

Csütörtökön Nagyvárado — a kétnapos határ men baráti találkozó alkalmáb aláírták azt a jegyzőköny megállapodást, amely rögz ti, hogy Kolozsvárott m

Magyar-román közl

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1977 JUN 19

Mezey István
1021

1977. június 19., vasárnap

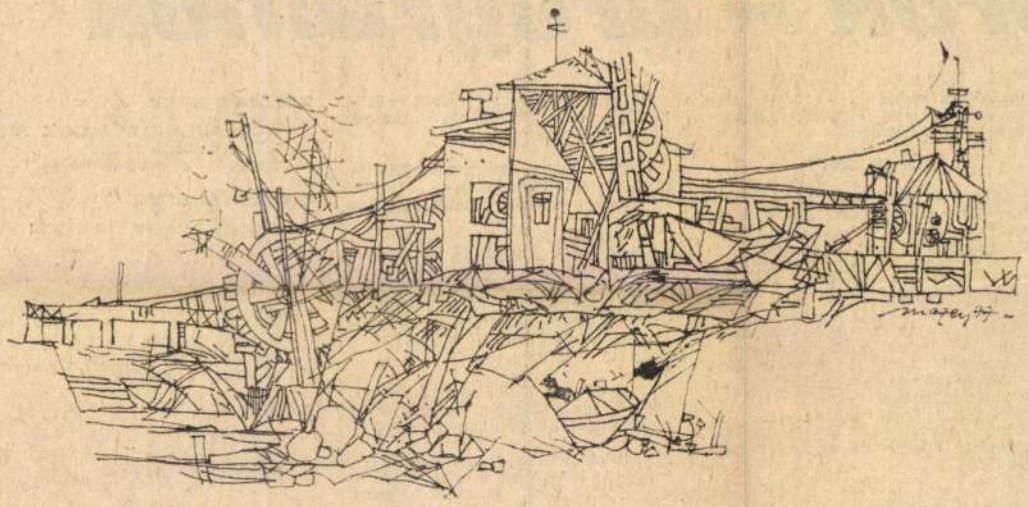

Mezey István rajza

orok – programok

világhírű előadók. — 22.33: Derüre is derü. — 23.03: Klasszikus operettrészletek.

3. MŰSOR

14.05: A Győri Filharmonikus Zenekar hangversenye. — 15.04: Ránki Dezső Haydn-műveket zongorázik. — 16.03: Hajdú Erzsébet népdalokat énekel. — 16.20: A hét zeneműve. — 16.50: Láttuk, hallottuk. — 17.05: Huszonöt perc beat. — 17.30: Katedra. — 18.05: Zsebrádiószínház. — 18.31: Richard Strauss operáiból. — 19.33: Emlékezetes hangversenyek. — 21.13: Magyar kamaramuzsika. — 21.39: Bemutatjuk új lemezünket. — 22.24: Louis Armstrong és Duke Ellington közös dzsesszfelvételeiből.

A MAGYAR RÁDIÓ Miskolc-körzeti stúdiójának műsorából

(A 189 m-es középhullámon,

Bélyegkiállítás az ónodi pártházban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Festett asztalosmunkák. Kiállítás az ózdi múzeumban. Nyitva délelőtt 10 órától délután 4 óráig.

A diósgyőri vár története. Megtekinthető délelőtt 9 órától este 7 óráig.

Matyóélet. Kiállítás a mezőkövesdi matyómúzeumban. Megtekinthető délelőtt 9 órától délután 5 óráig.

Rudabányai Érc- és Ásványbányászati Múzeum. Nyitva délelőtt 9 órától délután 4 óráig.

Andrási Kurta János szobrászművész kiállítása a sárospataki vármúzeumban. Nyitva délelőtt 8 órától este 6 óráig.

Rendezvény

TAPOLCA-KERT

ALÍZ MÁR NEM LAKIK ITT
Szí. amerikai film
Kezdés: 8 órakor

GÁRDONYI-KERT

PÉNZT, VAGY ELETET!
Mb. szí. amerikai film
Másfél helyár!
Kezdés: 8 órakor

PERECES

ROBIN HOOD NYILA
Mb. szí. szovjet film
Kezdés: 6 órakor

HÁMOR

A POFON
Mb. francia film
Kezdés: 6 órakor

HÉTFŐ

BÉKE

ROBIN HOOD NYILA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 JUL 24

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Mezey István

1021

1977. júliu

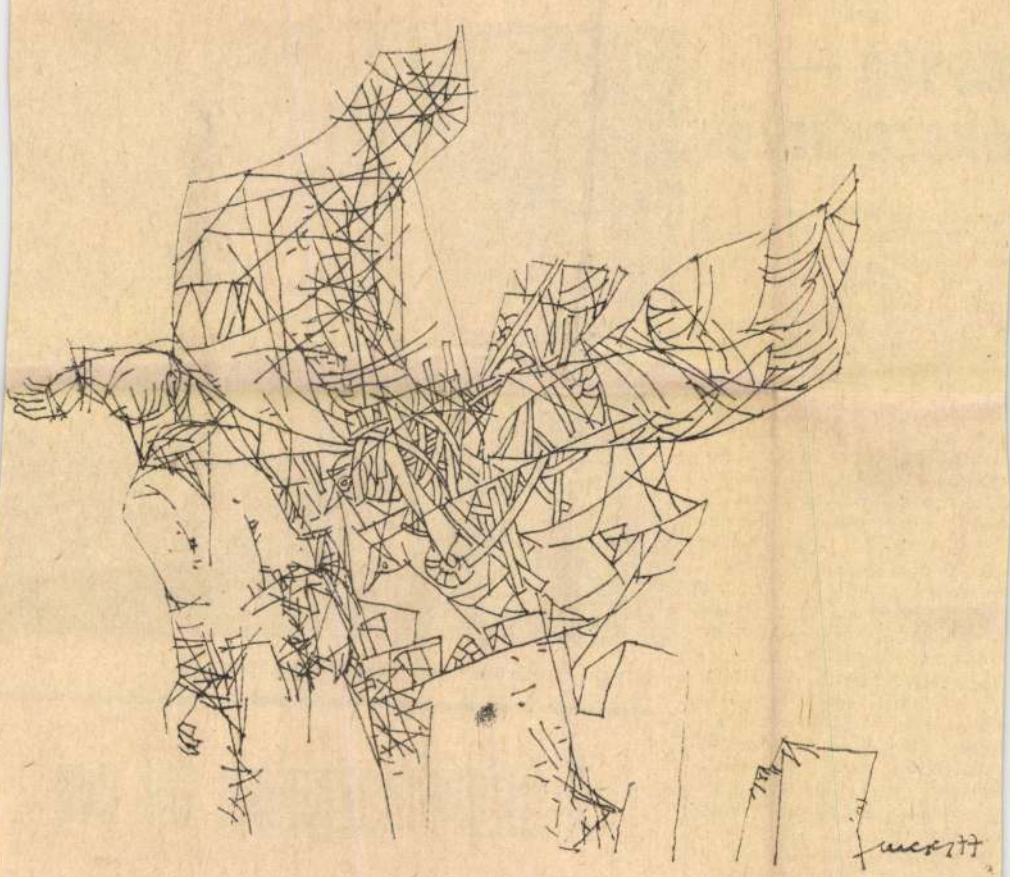

Mezey István munkája

esség — ékszerkezet

en felismerték, milyen ká-
ok származnak az ország
épkocsiparkjában a korró-
ó miatt. Ezért a következő
pés az volt, hogy létrehoz-
k a nyugatnémet Teroson-
ég és a TVK termelési koo-
erációját, melynek eredmé-
yeként a kombinát korsze-
ű festékbevonó anyaggal lát-
a el szinte az egész magyar
árműipart. Ez irányú tevé-
enységével a vállalat jelen-
ősen hozzájárul a kormány
ltal meghirdetett jármű-
rogram valóra váltásához is.
A termékszerkezet korsze-
űsítésére irányuló munka
redményezte azt a változást
, amely a korszerűtlennek
inősített termékek arányá-
an bekövetkezett. Az utóbbi
z év alatt ugyanis — a
yár évi festéktermelését
lapul véve — a korábbi 62
zázalékról 13 százalékra
sökkent az elavult termékek
ennyisége. Ez azonban még
em minden. A vállalat és a
estékgyár vezetői nagyon vi-
ágosan látják a tennivaló-
at. Bármilyen jelentősek is
z eddigi sikerek, a munka

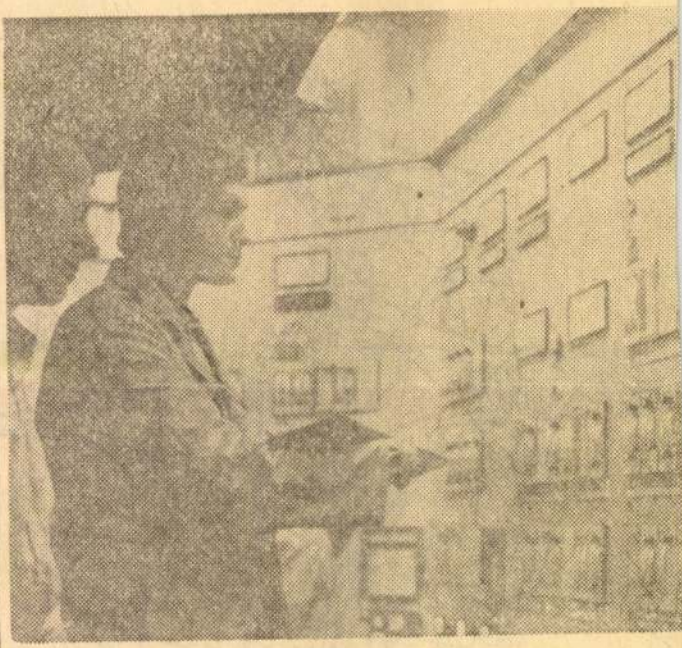

A leninvárosi olefinmű vezérlő termében

A brigádmozgalom fél éve

A napokban értékelték a Lenin Kohászati Művek szo-

A KGM, a NIM és a va
sasszakszervezet kezdemény

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
1977 AUG 2 0
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 349-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Mezei István

szombat

1021

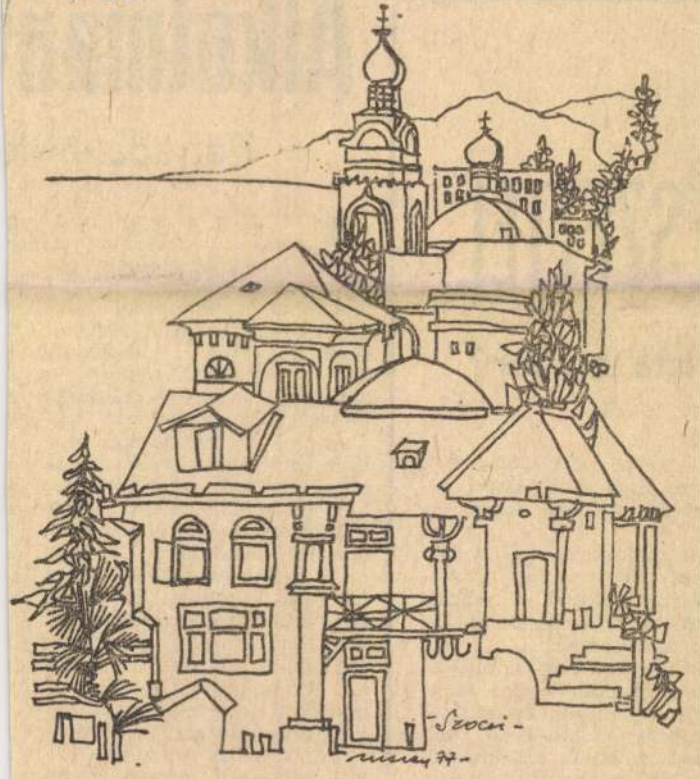

SZOCSI

Mezei István rajza

ÉSZETTEL

lista ember?

ózelítették a vitában. Sok szándékú szenvedély terékenyítette az eszmecsert."

A tudomány, vagy a műészet nyújt többet a szoalista életmód, a szociaista kultúra teljesebb kiontakozásához?

Mindkettő segítő, elkötezett tevékenységére szükg van, mindkettő sajátos zközét működésbe kell ozni a közös cél érdekéen. Megyénkben most erre örténnek igen biztató kiérletek. A két rendezvény

Alkotmány

Forradalmi fe

Az ifjúság szocializmust építő társadalmunk szerves és elválaszthatatlan része, politikai és demográfiai szempontból számottevő tényezője. A Magyar Népköztársaság társadalmi céljai megvalósításában bizalommal számít és támaszkodik az ifjúságra.

Állami és társadalmi életünknek ugyszólván nincs olyan területe, ahol a fiatalok ne tevékenykednének, s e területeken — eltérő módon és tartalommal ugyan, de — adott a lehetőség és az igény a közügyek intézésében való aktív részvételre is. Az állami közéleti tevékenység egyik alapvető területe az államhatalmi és önkormányzati szervek tagjainak megválasztásában való részvétel: a választójog gyakorlása, illetőleg megválasztott képviselőként, vagy tanácstagként részvétel e szervek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 367-748, 340-726

1978 JAN 1

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezei István

1., vasárnap

1021

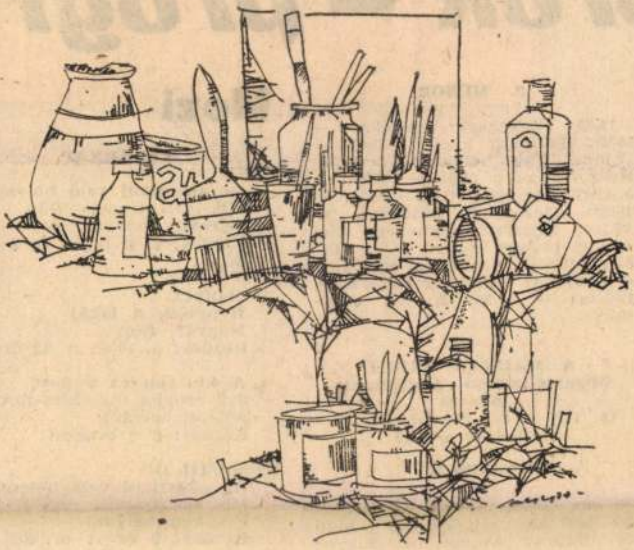

Mezei István munkája

14.05: Zenekari muzsika. — 16.03: Schubert muzsikájából. — 17.10: Láttuk, hallottuk. — 17.35: Huszonöt perc beat. — 18.05: A Zsebrádiószínház bemutatója. — 18.24: Századunk zenéjéből. — 19.16: Mozart: Idomeneo. Háromfelvonásos opera. — Közben: 21.00: Tallózás a sajtóban. — 21.20: Az operaközvetítés folytatása. — 22.30: A hét zeneműve.

A MAGYAR RÁDIÓ
Miskolc-körzeti stúdiójának műsora
(a 189 m-es középhullámon 17.00—18.30 óráig)

VASÁRNAP

17.00: Hírek. — Az új esztendő küszöbén. Köszöntőt mond dr. Bodnár Ferenc, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, az

MOZI

VASÁRNAP

BÉKE
Az akasztani való bolond nő
Mb. szí. francia film
Felemelt helyár!
Kezdés: f. 4, hn. 6 és 8 órakor

Matiné:
Hyppolit, a lakáj
Magyar film
Kezdés: n. 10 és n. 12 órakor

A kis sün és a boc
Szí. szovjet mesefilm-sorozat
50%-os helyár!
Kezdés: f. 2 órakor

KOSSUTH DE.
Az akasztani való bolond nő
Mb. szí. francia film
Felemelt helyár!
Kezdés: 9 és 11 órakor

DU.
Puertó Rico

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1977 DEC 14
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

G 4

1021

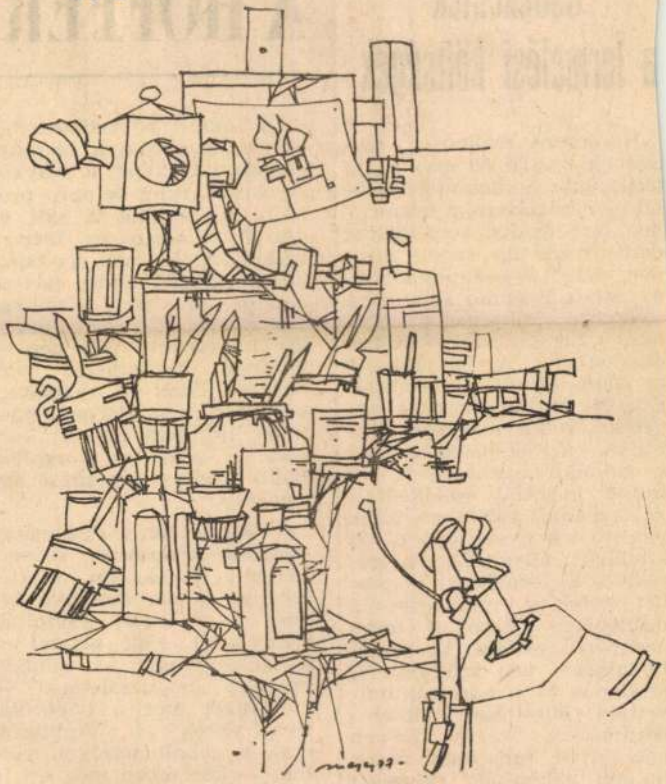

CSENDÉLET

Mezey István munkája

Csökkentek a termelési költségek

Háromezer-nyolcszáz szocialista brigád 68 ezer tagja teljesítette jubileumi vállalását a mezőgazdasági üzemekben. A brigádok versenykezdeményezéseibe szinte minden dolgozó bekapcsolódott, és ennek nyomán sikerült a termelési költségeket több, mint 120 millió forinttal csökkenteni. A felajánlások nyomán, az állami gazdaságok 300 millió forinttal nagyobb értékű terméket állítottak elő, és összességében a vállalati eredmények 210 millió forinttal emelkedtek. A gazdasági sikereken túl a versenyben a szakmai és az általános műveltség gyarapításáért a korábbinál is többet tettek a mezőgazdasági üzemekben. Ezen a téren azonban további kezdeményezésekre van szükség. Az általános és a szakmai műveltség szélesítésére tett erőfeszítéseket kevés helyen kapcsolják tudatosan össze, inkább valamiféle helytelen munkamegosztás alakult ki, amennyiben a szakműveltséggel kapcsolatos feladato-

A HOFFERT

És feltűnt a csodamasina. Mindenki szájtátva bámulta a pöfögő traktort, a bütykös kerekeket, fülét befogva próbálta túlkiabálni a zajt és szájtátva nézte az ütemre rázkódó traktorost. A csodálkozás egészen addig tartott, amikor Jani bácsi a méregtől elfúlva — az ő mezsgyéjére fordult rá a gép — botjával hajkurászni nem kezdte. Ezzel a jelenettel kezdődött meg Hernádnémetiben 1946-ban egy új korszak, a gépesítés korszaka. Bakó András gépesítési agronómus:

— Akkoriban csak szegény családok alakítottak szövetkezetet. Emlékszem, másfél tehenes és háromnegyed lovas tszcs-knek csúfolták őket, mert csak olyan jószágaik voltak, — sánták, betegek, „matuzsálemek" — amelyeket még a háborúba sem vittek el. Traktorok csak a gépállomásokon voltak, — kezdetben még ott is kevés —, s onnan jöttek ezekbe a kis szövetkezetekbe dolgozni.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Mezey István

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1977 DEC 2 2

1021

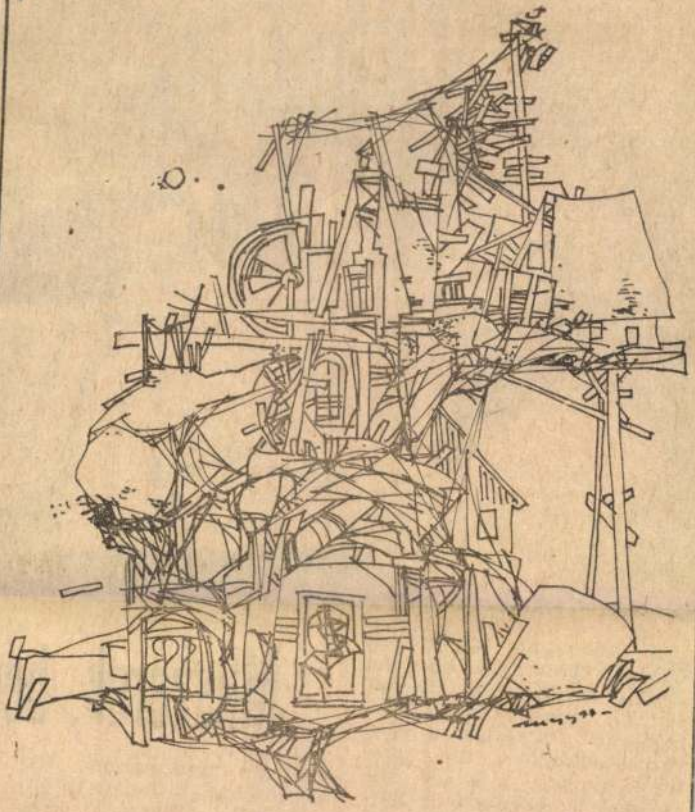

Mezey István munkája

Műszerek, ber

Az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Gáztechnikai Kutató és Vizsgáló Állomásának szakemberei új műszerekkel vizsgálják a gázvezeték-hálózatot. A gáztranzisztorral működő készüléket az ellenőrző gépkocsiba építik be, s érzékeli az esetleges gázszivárgást. (Bal oldali kép.) A Budapesti Kőolajipari Gépgyár hazai

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 OKT 5

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Mezey István

1977. októ

1021

Mezey István rajza

, szerda

yvidéken

Korszerű
nények között

etés Békési Gyulával,
ni Gazdaság igazgatójával

mi gazdaságok életében is, fejlődést elősegítő folyamat- ént zajlott le eddig és fog zajlani azután is. Gazdasá- unknak feladata volt az sszevonás után a szarvas- arhatartás olyan formáját idolgozni, amely a jövedel- ezőség biztosítása mellett, szarvasmarhalétszám dina- ikus növekedését is biztotja.

juhhús, a juhtej külföldön is keresett cikk. Így az a hitelkonstrukció, amelyet a bank e téren nyújt, nagyon is jó lehetőséget teremt a fejlesztés megvalósítására. Természetesen pénzügyi szerveink is sokkal többet segíthetnének e fontos kérdés megoldásában, különösen akkor, ha a hitel biztosításánál több segítőszándék jelentkez-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
19 OKT
1
ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1021 Mezey István

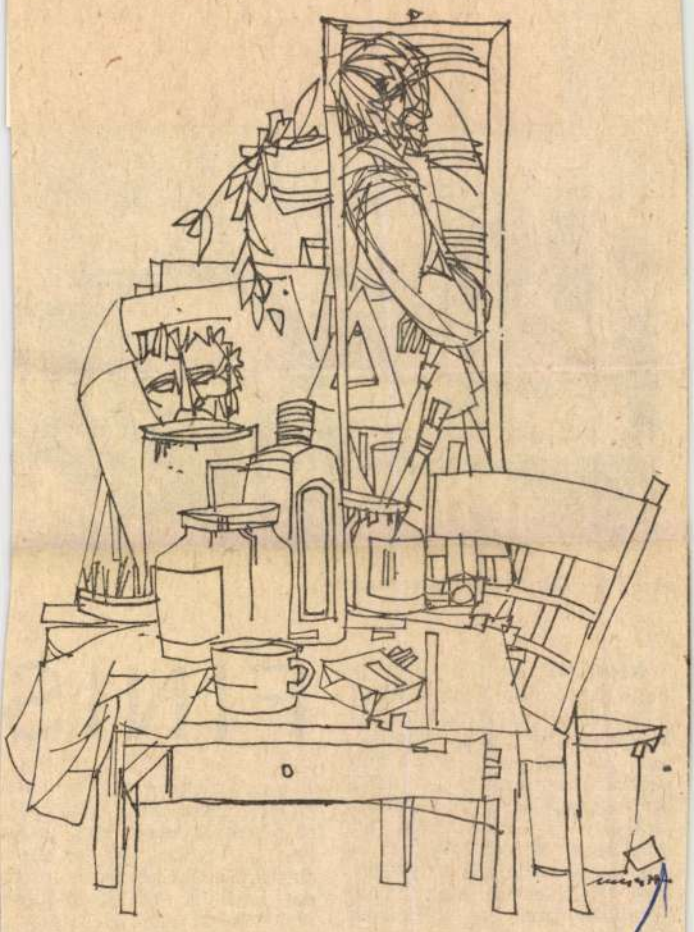

Műterem

Mezey István munkája

A PVC—III. 1977 szeptemberében

FINIS

NÉHÁNY év múlva válik majd különösen érdekessé ez a felvétel, amelyen jól láthatók a részletek. Mindaz, ami a kíváncsi érdeklődő számára tanúsítja: 1977 szeptemberében hol tartott, „külsőre" milyen volt az építkezés. Milyen volt az a nagyszerű vállalkozás, amelynek kivitelezése ezekben a hetekben már a finiséhez érkezett.

Impozáns látvány az új

netán valamilyen objektív feltétel hiányzott, együttesen teremtették meg. Igen gyakran a legnagyobb nehézségek árán. Jól példázza mindezt a BVK közreműködése. Az történt ugyanis, hogy a régi gyár létszámából 800 dolgozót irányítottak át ide

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1977 OKT 6

Mezey István

64

1021

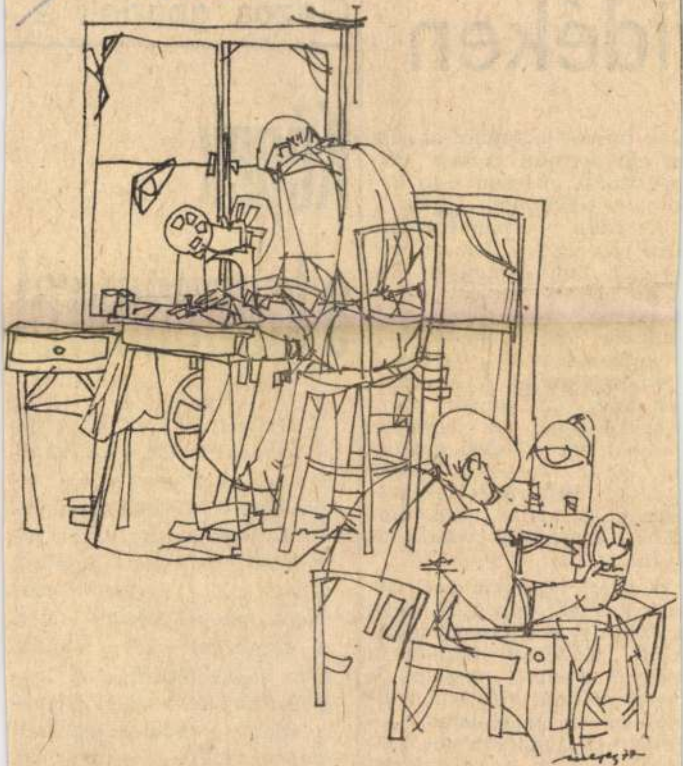

Mezey István rajza

...idéken

...lég merész a fantáziám. De ...a egy formatervezővel dol...ozhatnék, biztosan szép bú...orokat terveznénk együtt.

Az encsi gyárban egyelőre ...em terveznek új típusú bú...orokat, bútorcsaládokat. De ...lyan nagy a verseny a bú...orpiacon, hogy előbb-utóbb ...züksége lesz a BUBIV-nak ...gyáregységekben tervezett ...jdonságokra is. A lehetősé...ek nagyok, kevés üzem ...üszkélkedhet az encsihez ...asonló felületkezelő gépsor...al, olyan korszerű beren...ezéssel. Mindezt lelkes kol...ektíva, jól képzett szakmun...ások, mérnökök viszik si...kerre.

A gyári légkörről Juci be...zél. Juciról tudni kell, hogy ...a csehszlovákiai Szencen szü...etett, Gábortól tanulta a ...nagyar nyelvet, még ma is ...nehezen tudja kifejezni nyel...vünkön a gondolatait. — ...Féltem a pályakezdéstől, ide...gen országban ez sokkal ne...hezebb. Nem tudom, más ...gyárban hogy van, itt észre...vétlenül feloldódtak a gátlá...

Gazos gondok a ...

Képek a kampányról

Alig két hét telt el a 89. cukorrépa feldolgozási kampányból a Szerencsi Cukorgyárban. A feldolgozásra váró mintegy 40 ezer vagon répa első tizedrészén jutottak túl; az első 14 nap alatt 4094 vagon répából készült cukor. A kampány kezdete sajnos, nem zökkenőmentes. A leggondosabb felkészülés ellenére többféle problémával kell megküzdenie a cukorgyárnak. Hátráltatta, lassította kezdetben a feldolgozást a vasúti

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1977 AUG 16
ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Mezey István

1021

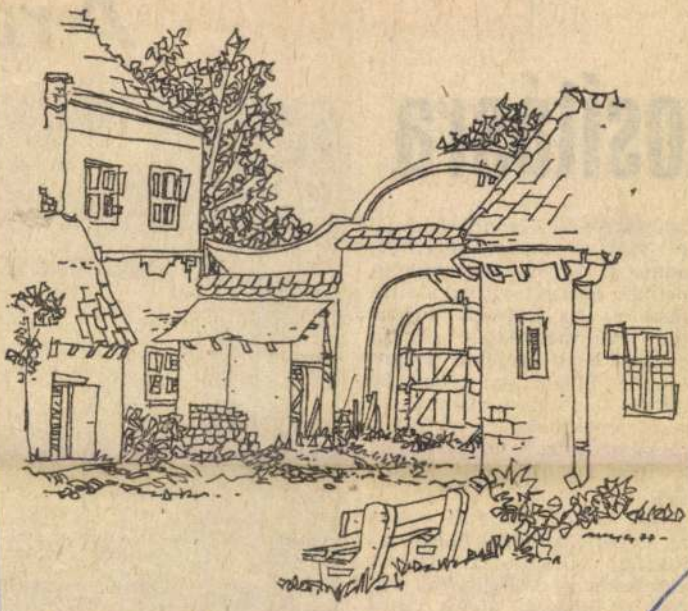

TOKAJI VÁZLAT — Mezey István rajza

...osításra

hálózatról kell gondoskodnia. A vállalat mindenkori feladata a városok új lakótelepeinek energiával való ellátása is. Az ÉMÁSZ területén levő megyékben sok a dinamikusan fejlődő város: csupán ebben az évben 30 millió forintot fordítanak a lakótelepek bekapcsolására. A mezőgazdaság villamosítása az idén 7 millió forintot igényel.

Sok gondot okozott ebben az évben az úgynevezett lakossági villamosítás. Ez az elnevezés a családiházas városi és községi utcák villamosítását jelenti. Az ezzel

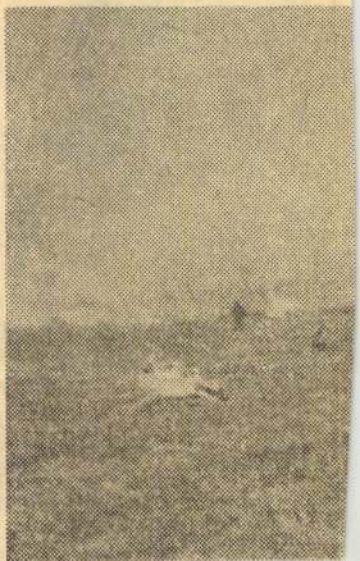

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1977 OKT 9

Mezey István

1977. október

1021

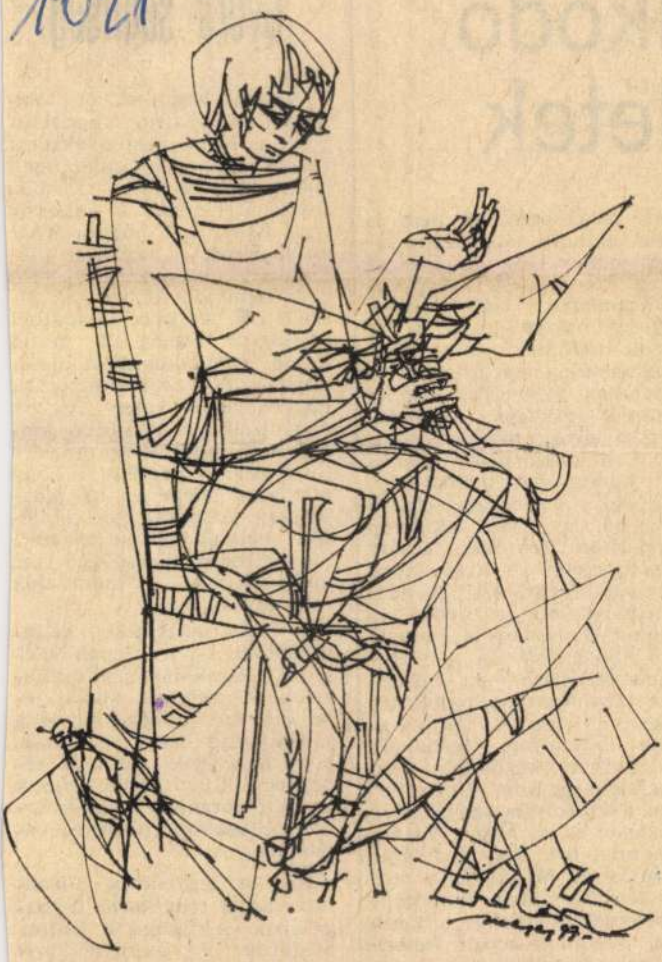

Mezey István rajza

lkodó tlétek

nem természetes és nem is társadalmunk lényegéből fakad, hanem sok és sokszor rossz kompromisszumok következménye, hogy olykor egy-egy helyen „csak" a lakások épülnek fel. Hogy meglehetősen rövidtávú terv-időszakok irányelvei alapján épülnek fel olyan lakótelepek, amelyek lakásai otthonul kell szolgáljanak nem is egy, hanem esetleg több egymást követő generációnak. Mi van, ha egy ilyen lakótelep szociálisan telítődik, kinövi önnön előre s rövid távra megszabott határait? Ha nem elég a bölcsőde, az óvoda, az iskola? Ha szűkös a szolgáltató kapacitás? Ha a közlekedés fejlődése nem tud lépést tartani az egy adott területre tömörült lakosságszám teremtette igénnyel? Ha szinte kezdettől nem megfelelő egy-egy ilyen helyen a kulturális szolgáltatás mértéke és szintje. Valaki elmondta ott, hogy a felszabadulás óta Miskolcon a mozik férőhelyszáma több mint kétezerrel csökkent... S szó van további kismozik lebontásáról, de nincs szó újabb mozik létesítéséről. Viszont annál több étterem, presszó, italbolt, falatozó, borkóstoló

Gyors segítség

Ahhoz, hogy minél több vasúti kocsi álljon rendelkezésre a MÁV megnövekedett feladatainak ellátásához, igen sokat tehet a MÁV Járműjavító Üzemének a kollektívája. Közismert, hogy a MÁV dolgozóinak az említett időszakban a tavalyinál 500 ezer tonnával többet kell elszállítani. Az éves feladatból augusztus végéig 19 millió tonna áru továbbítását biztosították. Ám az esztendő III. negyedévében még így is megközelítően 10 millió tonnát kell rendeltetési helyére továbbítani. Rendkívül nagy feladatot jelent ez az igazgatóság számára, mert emellett segíteni kell e termékmennyiséggel összefüggő személyszállítási tennivalók megoldását.

A MÁV-igazgatóság célkitűzéséhez — a csepeli dolgozók felajánlásához csatlakozva — az elsők között jelentette be segítőkészségét a járműjavító üzem. Vállalták, hogy a tervezettnél több teherkocsi kijavításával segítik az őszi forgalom sikeres lebonyolításához szükséges vágonokat.

Erre a negyedévre 270 darab vasúti teherkocsi fővizsgájának elvégzésére kaptak megbízást. Az üzem dolgozói ezt 65-tel túlteljesítették, vagyis 335 darabot adtak át a forgalomnak. Vállalták,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 NOV 2

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

1021

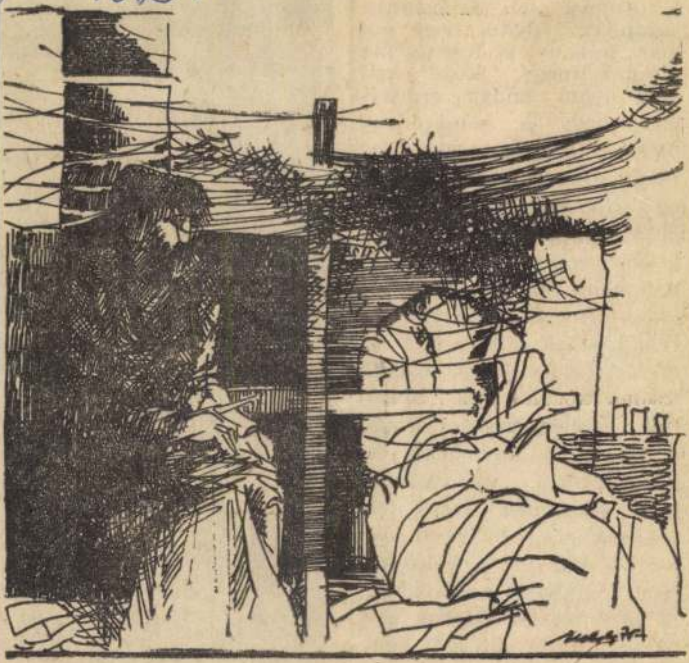

Mezey István munkája

kítását fi
ban végz
— bizon
het szám
korántsen
már mir
rendben
még ter
ben, ho
őrzés be
mindene
zési szal
gozni. H
a belső ellenőrök munkájában nem kap helyet a műszaki-termelési feladatok végrehajtásának ellenőrzése. Az is ténykérdés, hogy például a Mezőkövesdi Járási Építőipari Szövetkezet műszaki értekezletein, termelési tanácskozásain változatlanul nem készítenek írásos feljegyzést. A mezőkövesdi Matyóföld Tsz-ben a belső ellenőr munkáját a főkönyvelő irányítja. Ez esetben az a fonák helyzet áll elő, hogy az ellenőrt olyan feladatokkal is megbízzák, amelyeknek végrehajtását később sa-

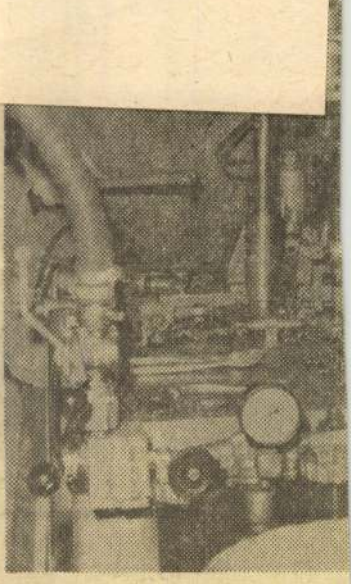

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976. [illegible] 13
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

64

1021

Mezey István rajza

ért beszél

módszerrel lehet. Amíg régen öt kiló takarmányból állítottunk elő egy kiló sertéshúst, ma már a három és fél kilogrammnál tartunk. — mondta a főállattenyésztő.

Az első „kapavágás" 1969-ben történt meg, miután a magyar állam az olasz Gi-Gi cégtől megvásárolta a 461 férőhelyes sertéstelepet. Alig múlt el az első év, máris új döntés született, hogy az épületeket, s vele együtt az anyaállatok számát meg kell kétszerezni. Mivel az olasz

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JAN — 9
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezei István
/1021

1976. j

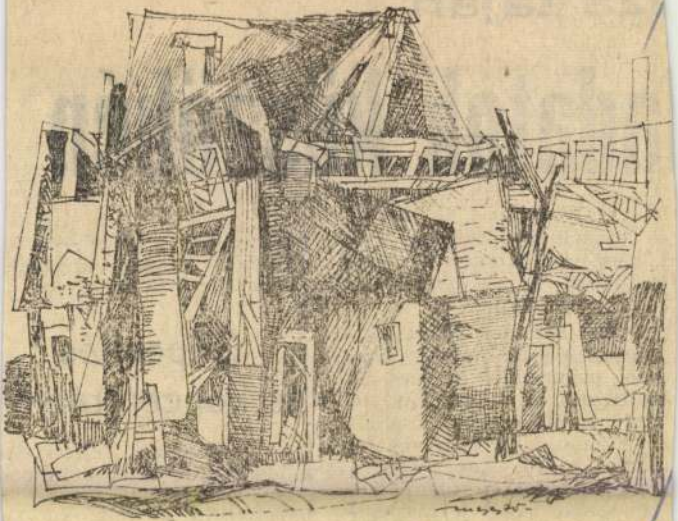

Mezei István munkája

péntek

áza t

adatok küszöbén

és ezeken keresztül az önköltség csökkentésére való ösztönzést is elsőrendű feladatnak tekintjük.

A 100 százalék fölötti teljesítést, a jobb munkát elismerő progresszív bérezés alkalmazása a dolgozókat további eredményekre ösztönzi. A munkabér és a végzett munka szoros kapcsolata a mozgóbérkeret eredményes felhasználását és a kis csoportok aktív tevékenységét hivatott biztosítani. De nem-

mint esetleg a fűtés — a k
vitelezési költség növekedé
sének irányába hat.

Gépesítés és koncentráció

— A műszaki fejlesztésr
a jelenlegi helyzethez képes
növekvő gondot fordítunk. A
bevezetésre kerülő műszak
megoldásoknál gazdasági, ha

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 DEC 5
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Illésy István

1975. d

BARÁTOM EMLÉKÉRE — Mezey István tusrajza

ntek

kampány

pából is jó cukor

Szerencsi Cukorgyár

n dolgoztak fel alacsorabb cukortartalmú répát. kkor 11,4 volt a digesztió, idén eddig 11,87, s ez ár sajnos nem is javulhat kampány végéig.

1961-ben, amikor az eddig legmagasabb, 19,23-as volt „digi", 28 ezer vagon cukorrépából 4690 vagon cukorrépát tudtak gyártani zerencsen. Azaz, ha akkorin az idén megtermett 42 er vagon répával rendelznek, több, mint 7000 vagon lett volna az itt gyártt, hazai cukor. Az idén dig: a kampány első 90 pján feldolgozott, csakm 27 ezer vagon répából g több, mint 2200 vagon

maga is nagy gond. De a Szerencsi Cukorgyár minden szakembere, a száz szocialista brigád minden munkása, technikusa ígéri, hogy január végére minden megtermelt répából cukor lesz. A gyenge nyersanyagból is jó minőségű cukor.

Hogy mit kell ezért tenni, hogy milyen rendkívüli erőfeszítéseket igényel?

*

A répausztatóknál, a sarat eltávolító vízágyuknál, a négyszeres kapacitásra növelt gázfogóberendezéseknél, az állandóan elduguló csatornahálózat tisztításán dol-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

JAN 21

Mezey István

1021

1976. jan

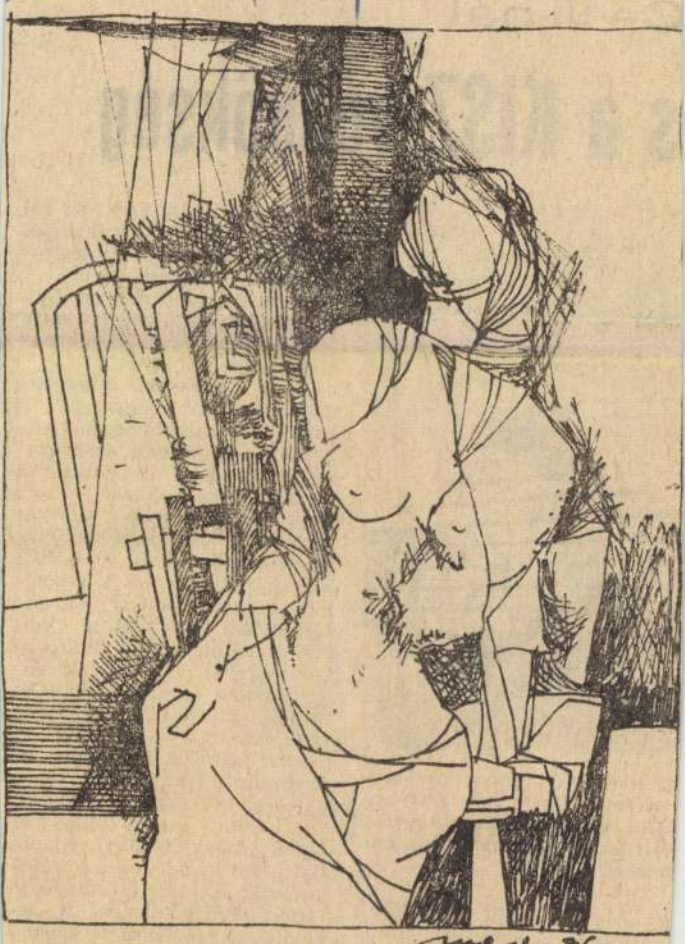

Mezey István rajza

zombat

C—III-nál

s a KISZ-védnökség

trolízis üzemcsoporthoz tar-
méretű csarnokban a Gyár-
álint vezette ifjúsági szocia-
lött megkezdte az egyenként
nelését.

adataink kiegészültek az új pvc-gyár pártvezetőségének intézkedési tervében meghatározott célkitűzésekkel.

— Hogyan és milyen formában segítette az operatív bizottság a nagyberuházás kivitelezési munkáit?

— A gazdasági feladatok megvalósítását egyrészt a szocialista munkaverseny különböző formáinak szervezésével, azok támogatásával segítettük elő. Részt vállaltunk a kivitelezői munkaverseny beindításából, amelybe bekapcsolódtak a KISZ-alapszervezetek is. A szocialista munkaverseny ifjúsági formáiban sok fiatal vett részt. Különösen a Gyár- és Gépszerelő Vállalat kirendeltségénél eredményes a Kiminek mestere? mozgalom. Egyébként a GyGV-nél az összlétszám 30 százaléka 30 éven aluli fiatal, s a kirendeltség 1975-ben elnyerte a Szocialista szerelőkollektíva címet. Az Alkotó Ifjúság pályázaton a beruházási igazgatóság kilenc fiatalja szerepelt eredményesen. A nehézipari védnökségi szervező bizottság által meghirdetett hegesztő vetélkedő helyi versenyén 52 fiatal vett részt.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 MÁJ 7
Köznevelés

Mezey István
1921

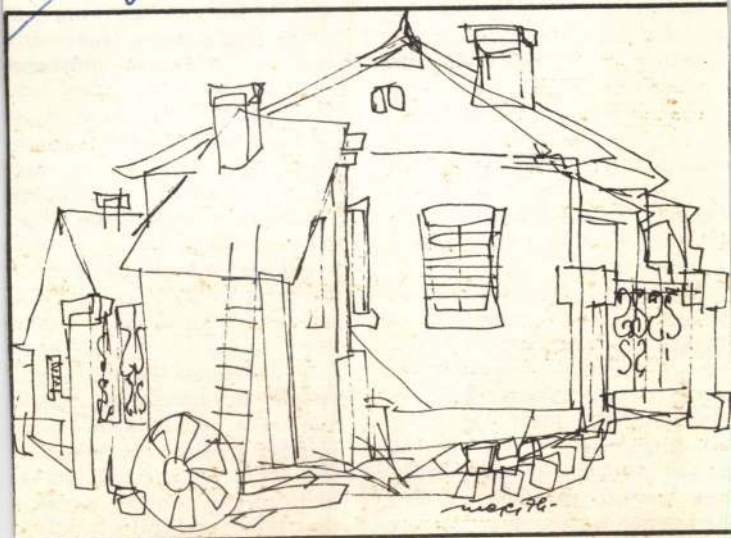

Mezey István grafikája

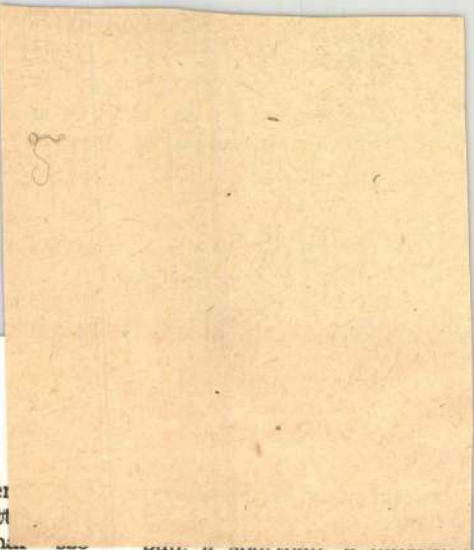

forradalmár?", a gyer
deg-értelmes tekintett
mondta a forradalm
lexikonban fellelhető megha-
tározását. Büszke lehetett rá a
tanára! — Mellesleg az volt
életem egyik legnagyobb ku-
darcélménye. Ez a mi végső
célunk? Ilyen embereket kell
nevelnünk? Ezt várja tőlünk
a társadalom?

Nagyjából ugyanebben az
időben tréfásan emlegették a
tanáriban azt a gyereket, aki
szerint háromféle szerelem lé-
tezik: tiszta, önmarcangoló és
marxista. Az elsőt Petőfi, a
másodikat Ady, a harmadikat
József Attila képviseli. Való-
ban nevetséges kategorizálás,
de egyben kétségbeejtő is. Így
tanítottuk meg a gyerekeket
önálló gondolkozásra, önálló

ben és az élet minden terü
letén. Meddig fokozhatjuk ez
a hajszát? Ismerek egy ta
nárt, aki azt tartja élet
nagy sikerének, hogy tanítvá
nyai közül évenként két-há
rom gyerek az első tíz köz
végez az országos tanulmány
versenyen. Valóban nagy si
ker ez. Kérdés, hogy milyer
áron tudja elérni. Már a
első évben kiválasztja a ver
senyképes tanulókat, rendki
vül sokat foglalkozik velük
Kegyetlen szigorral megköve
teli tőlük a szakirodalom is
meretét, sőt némely egyetem
tankönyv anyagát is. Kivá
lasztottjai számára négy éve

SAJTÓFIGYELŐ

1973 NOV 25

Északmagyarország

Mezey István

1021

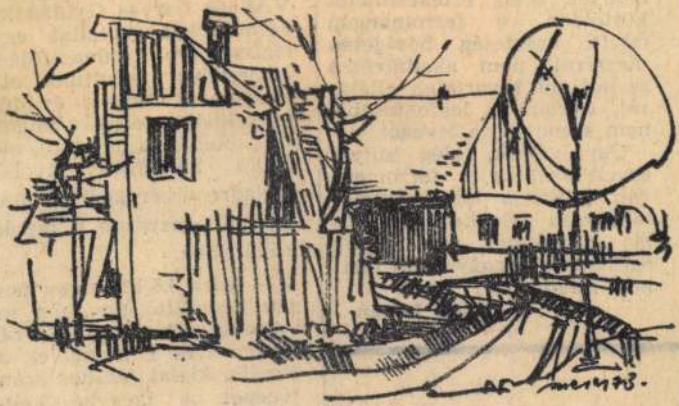

TANYA

Mezey István munkája

lyett — a
vasztóműi
sére — 100
ke nyersvas
előnyös ár
külföldön,
miatti vesz
megtérül,
az acélmű
sát, és ami
nem szennyezi a levegőt.

Úgy véljük, elég súlyos érvek szólnak a ferromangán gyártása ellen. Jövőre bizonyára nem kell újra tollat ragadnunk az ózdiak egészségét veszélyeztető füstköd miatt...

Tóth István

---

az OTP

művekből a jelenleg működő drótkötélpálya és az új, most épülő kőszállító távolsági szalagrendszer közötti útnál használt csapáson a tapolcai kőbányába.

— Ezt a 6,5 kilométer hosszú kőszállító távolsági szalagrendszert az UVATERV tervezte, és a szalagívek optimális kialakításához számítógépet is igénybe kellett venni — mondotta a fiatal művezető. — A szalagyázak beton alapját az Út-, Vasút Építő Vállalat építette meg. A szalagrendszer egy része

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
1974 JAN 16
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Északmagyarország

Mezey István

1974.

1029

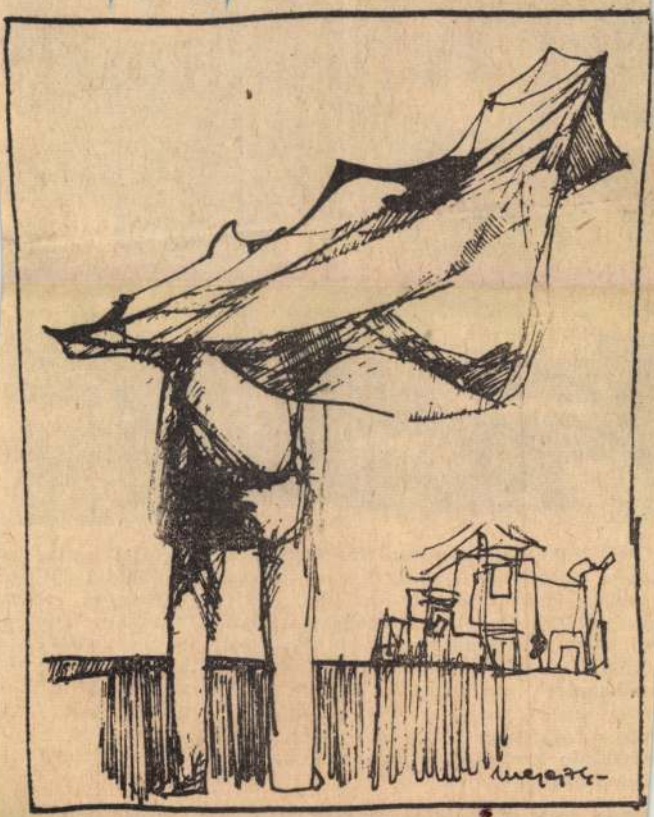

ELMÚLÁS

Mezey István tusrajza

erda

A Bábolnai Kukoricatermelő (CPS) Közös Vállalat már ta-aszra készül. Az ország legnagyobb közös vállalata a tava-i 126 ezerrel szemben az idén 226 ezer hektáron termel ukoricát. A Bábolnai Mezőgazdasági Kombinátban kidolgo-ott termelési módszer iránt világszerte nő az érdeklődés. lkészült a vállalat új szerviz-csarnoka, ahol már most fe-ilvizsgálják valamennyi gépüket. Már vizsgálják a tan-azdaságokból behozott talajmintákat és az így kapott ered-ények alapján határozzák meg a műtrágyázás mértékét. épünkön: az új szervizcsarnokban folyik a kukorica-kom-ajnok javítása.

védelmi

A központi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 14

Északmagyarország

Mezey István

1021

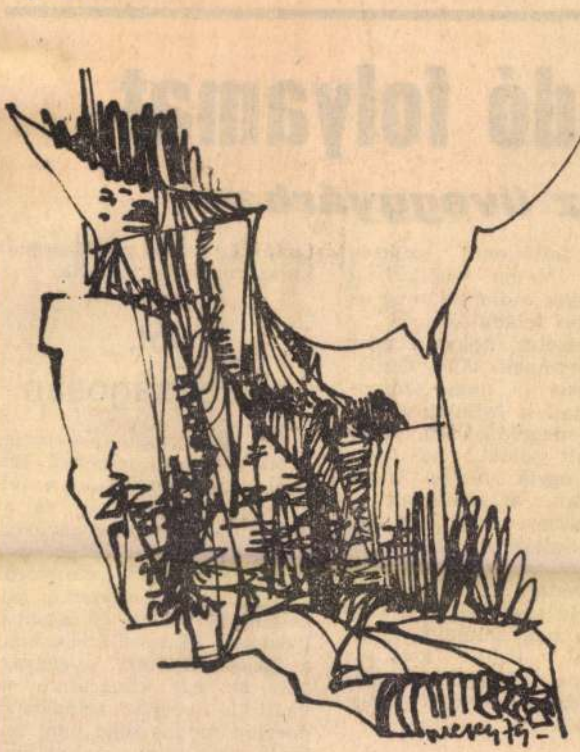

TÁTRAI TÁJ

Mezey István tusrajza

szoci

andó

k az ü[illegible]

Mégis, feltétlenül szükség van rá, hiszen enélkül a gyár aligha oldhatná meg az előtte álló feladatokat.

Természetes, hogy a gyár szakembereinek saját kezdeményezései is nagy szerephez jutnak a fejlesztési feladatok megoldásában. Régi gond volt például az üveggyártás egyik fontos alapanyagának, a szódának az automatákhoz való eljuttatása. A raktárból körülbelül kétszáz méterre kell szállítani a szódát. Az üzemen belül a hely meglehetősen szűkös, s a hagyományos módszerekkel való szállítás egyébként sem győzi a versenyt a nagy „étvágyú" automatákkal.

Segít az újítás

tartás ügyviteli rendszerének korszerűsítését jelentik.

Jót, gazdaságosan

A gazdaságos termelés egyik nagyon időszerű feladata a takarékosság a felhasznált anyagokkal és az energiával. Az üveggyáriak jó eredményeket értek el a kemencék, a hővisszanyerők megfelelő kialakításával, szigetelésével és a fűtésszabályozással. Máris elérték, hogy a Sajószentpéteri Üveggyárban az egy kilogramm olvasztott üveghez felhasznált energia mennyisége nem haladja meg az európai szintet.

Ugyancsak a gazdaságosság növelését szolgálják, egy-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1976 OKT 24

Mezey István

1021

1976. októ

Mezey István munkája

4., vasárna

ősi és mai arculata

A jelen

végighúzott vonal volt a választal.

Gesztely is a nagybirtokosok markában nyögött. A faluból, ameddig csak a szem ellát, sőt azon túl, majdnem Szerencsig nagybirtok nagybirtokot ért. A 99 tanyás báró Harkányinak is több települése volt itt. A faluból sokan jártak a tanyára kenére, részes aratóként, summásnak, napszámosnak.

Mindez a múlté

A faluban erre 1944. november 20-a tett pontot, ekkor szabadult fel a község. A szovjet katonák érkezését remények, kétségek, bizakodások és révült várakozások előzték meg. Gesztelynek, mint történetében annyi háborúskodáskor, most is kijutott. A visszavonuló fasiszta alakulatok felrobbantották a Hernád-hidat, ez lelassította a szovjet csapatok előretörését. A Hernád tulsó felén, Ongán erős védelmi vonalat kiépítő fasiszta alakulatok 12 napon át zúdítottak ágyú- és aknatüzet Gesztelyre. Rommá lőttek tucatnyi házat, megrongálták a két templomot, sok emberi kínt, több ember

igen nagy kihatással. Gesztely nagy ipari tartalék. A felnőtt munkaképes lakosság 65 százaléka dolgozik az ipari üzemekben. Sokan dolgoznak az LKM-ben. Simon András például jó két évtizede dolgozik a nagykovácsolóban. Vannak akik az Alsózsolcai Épületelemgyárban, vannak akik a Bőcsi Sörgyárban találták meg számításaikat.

— A mi üzemünkben — mondja Lukács László, a CSIV Ongai Gyárának igazgatója — 170 gesztelyi dolgozik. Becsülettel helytállnak a munkában, mint sok között a trafóházban dolgozó Kovács László. Jó politikus ember, a hőkezelőben nehéz munkát végző Kassai Barnabás, aki a családtagjait is magával hozta az üzembe. Erdei István tavaly az esztergályosok országos versenyében második helyezést ért el, hírnevet szerzett az üzemnek és a községnek is.

Igen örvendetes, hogy — elsősorban a tanácselnök érdemeként — minden felnőtt munkaképes cigány férfi dolgozik. Lakatos Béla például sok-sok éve van a Miskolc

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 OKT 10

NÉPSZABADSÁG

Mezey István, grafikus-
művész

— KAZINCBARCIKÁN MEGNYÍLT Mezey István fiatal grafikusművész tárlata: több mint 50 lapját és rézkarcát láthatják az érdeklődők.

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 SEP 14

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Mezey István

1021

G4

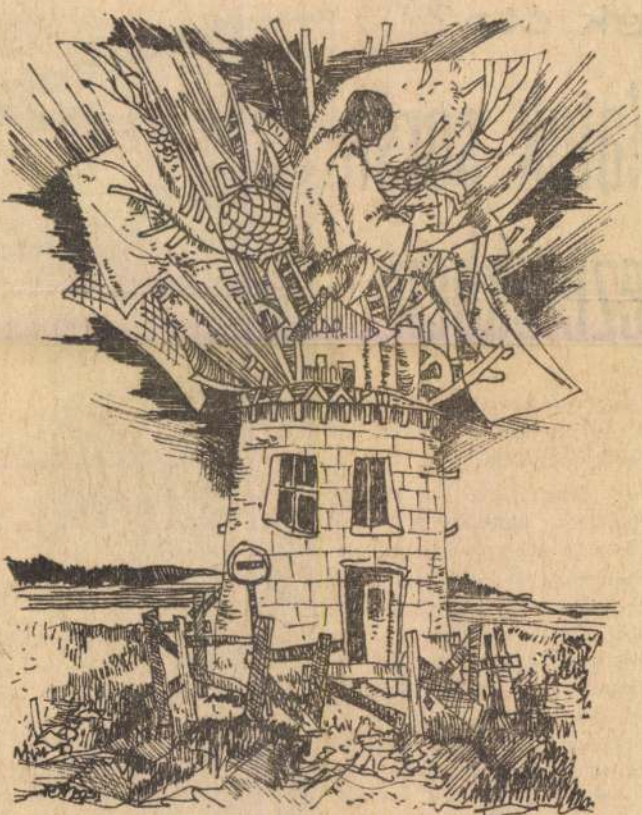

MAGÁNTERÜLET (Mezey István munkája)

sek óta?

slatok sorsa vezetekben

anyagi erőforrásoktól függő-
en — felépül a város új
sportkombinátja is...

— Megszívlelve a felénk
elhangzott kritikát, a párt-
bizottság megteremti annak
lehetőségét is — elsősorban
a területi és reszortmunka
jobb összehangolásával —,
hogy a választott vezető tes-
ületek tagjai és az apparátus kis létszámú dolgozói a
helyszínen is több segítsé-
get nyújtsanak az alapszer-
vezetek munkájához — so-
olta a tett és tervezett in-
ézkedéseket a pártbizottság
első titkára.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 OKT - 6
ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Mezey István,
grafikusművész

1021

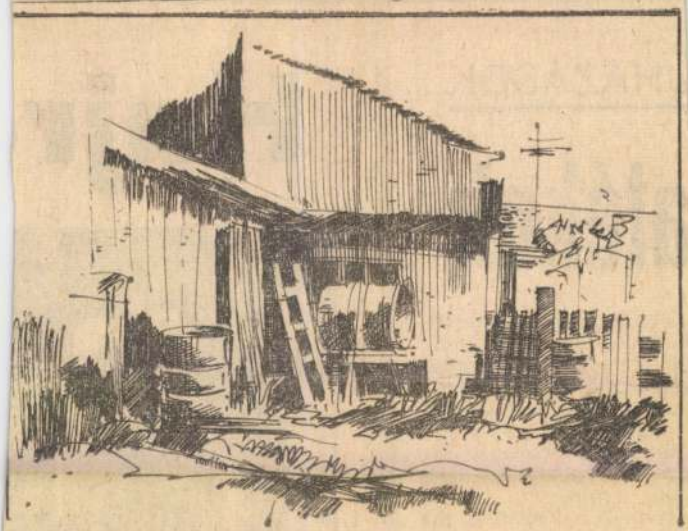

Mezey István kiállítása

Mezey István grafikusművész rajzaival gyakran találkozhat az olvasó lapunk hasábjain, de láthatók munkái közel egy évtizede egy sor rangos kiállításon is. Csaknem 20 csoportos és néhány önálló kiállítás után most szűkebb pátriájában, Kazincbarcikán mutatkozik be műveivel. A városi kiállítóteremben rendezendő tárlatán 59 rajzát és rézkarcát mutatja be. A tárlatot október 9-én, szombaton délután négy órakor dr. Vékony Ernő, a Kazincbarcika városi Pártbizottság első titkára nyitja meg, közreműködik Hegedűs Gyula fuvolaművész.

JHÁZÁSOK

alékok

népgazdaság érdekeivel. Nem árt tehát ismételten alátnuzni, hogy a jó munkaszervezéssel időt, pénzt és munkaerőt lehet megtakarítani.

Egyéb tartalékok is vannak még beruházásainkon. Itt van például az oly sokat emlegetett folyamatos munkarend kérdése. Az építő- és szerelőiparban sajnos, ez még nem terjedt el elégge. Előfordul ugyan — ha már nagyon szorít a határidő —, hogy egy-egy kivitelező megpróbálkozik vele. De csak a végső esetben. Pedig ez nagyot lendíthetne a beruházás ütemén. Mert valljuk be őszintén, hogy a hazai beruházási gyakorlatot alapul véve a legjobb esetben is négynapos munkahétről lehet beszélni. Általában péntek délelőtt már elnéptelenednek az építkezések és csak hétfőn lát ismét munkához az építők és szerelők nagy része.

A beruházók nem véletle-

Hajr

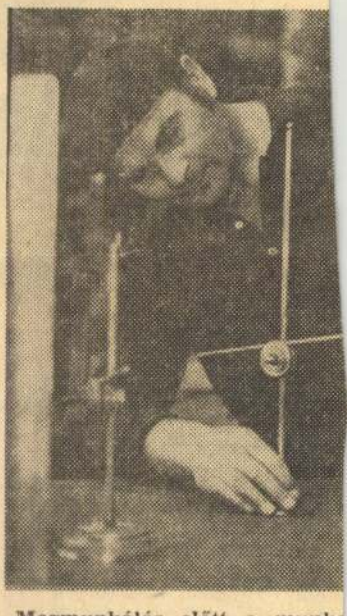

Megmunkálás előtt a munka képezi" be. A MEZŐGÉP m előrajzolja a traktorok tartól

A felsőzsolcai Mezőgazda-

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Napjaink
1976 DEC

Mezey István
1021

TANULMÁNY MEZEY ISTVÁN RAJZA

SZÍNHÁZ

Zivatar-

Osztrovszkij drán

Amikor Kundrjas azon a dögunalmas ünnep délután belevizel a folyóba — minősít. Kalinovót, az ünnepe ezt az egész poshadt világot. A békanyálas tócsák melyek halk csobbanással nyelik el a beléjük hullott köv et, s amelyekbe — ha nagyon tehetetlennek érzi magát a mber — bele kell vágni egy-egy szikladarabot, hogy történ ék már valami...

Mindebből semmit nem írt meg Osztrovszkij; mégis ezt ír neg. Litánia után Kalinovóban — ez lehetne az első etű íme, melyet atmoszféra-teremtésül komponált a rendez 'ovább nézve az előadást látjuk, hogy ennél sokkal többr állalkozott. Illés István az előadást ki akarja szabadítani erbalizmus rabságából. Voltaképpen ezért születnek a lát nások: az unalom, a rítus, a szerelem, a búcsú stb. víziój

És furcsa módon (azaz természetesen) mindez azért törté ik, hogy a szó hatalmát — Osztrovszkij mondatokba fogla alóságlátását, költői erejét, kemény igazságait — erősíts Nem valamiféle új találmánnyal állunk szemben; a világszín ház nagyjai már a század elején éltek — a mélyebb, az árnya abb kifejezés érdekében — a víziók és a metafórák lehető égével.

Lengyel György (gyakorló rendező és főiskolai tanár) írj „A színház ma" című antológia szerkesztői előszavában: „ nű gondolatát fantáziátlanul »szolgáló« hűségnek hitt inter retáció éppolyan károkat okoz a műnek, mint az írói alko ást »feledtetni akaró« látványos produkció. Az egyik a szín áz alkotó lehetőségeiről feledkezik meg, a másik a lényegrő z írói szándék kifejezéséről."

Illés István nem tett mást, mint igyekezett kihasználni zínház alkotó lehetőségeit, ami egyébként a színházi műhel minden munkásának-művészének elsőrendű kötelessége.

Nézzük mindjárt a dráma címét! Osztrovszkij 1860-ba Groza címen írt egy ötfelvonásos tragédiát. Groza — szigo úbb fordításban — futóesőt, zivatart, fergeteget jelent. A cím megváltoztatása azonban nem műfordítói lelemény. (Bá Mészöly Dezső tanácsa szerint járt el a színház.) A megszo

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1974 FEB 1

Északmagyarország

Mezey István

1021

1974. f

VÁZLAT

Mezey István tusrajza

igánd
avasz előtt

kusabb. A nagyüzemi ter-
nelés a korábbi ezer hektár
eletti vetésterületről alig a
egyedére esett vissza, és a
agy hagyományokkal bíró
urgonyatermelő községek
özül is csak Kenézlőre kon-
entrálódik.

Városias környezet

Valamikor híres volt bur-
urgonyatermeléséről Cigánd
. S még pár éve a szántó-

tett felmérése is hangsúlyoz-
za: *„az állattenyésztés ki-
mozdult a holtpontról, nőtt
a nagyüzemi állatlétszám és
a háztáji állatállomány
nagyarányú csökkenése is
megállt"*. Nem kétséges, eb-
ben a felvásárlási árak ren-
dezése játszott nagy szere-
pet. Cigándon, a hagyomá-
nyos állattenyésztő község-
ben visszaállították a régi
hírnevet: a szarvasmarhalét-
szám a háztájiban levőkével
együtt elérte a korábbi leg-
magasabb szintet. Mi több:
a tejcsarnok kimutatása sze-

Mezey István
és Tóth Gyula kazincbarcikai grafikusok
képviselik Borsod megyét a január 12-én
Budapesten, az Ernst Múzeumban meg-
nyíló, s a Népművelési Intézet által szer-
vezett nemzetközi amatőr képzőművésze-
ti kiállításon.

Észak-Magyarország 1974/6 Fold.

Mezey István
Munkája

Tanya.

Észak-Magyarország 1973/276 6old.

Mezey István
Lusnayza

Tátrai Láj

Észak-Magyarország 1974/37 4 old.

Mezey István

Sürajza

Vázlat

Észak-Magyarország 1974/26 4 old.

Mezey István

Sisrajza

Elmúlás

Eszak-Magyarország 1974/12 4 old.

Mezey István

Az Ernst Múzeumban kiállító magyar amatőrök közül többen évtizedes alkotó munkára tekintenek vissza. Köztük nem egy, így Mezey István is, egyéni kiállításon bemutatkozott mai.

Bánszky Pál: Nemzetközi amatőr képzőművészeti kiállítás az Ernst Múzeumban.

Népművelés 1974/1 2.1 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 SEP 9

Északmagyarország

Mezey István

1921

HÁZAK

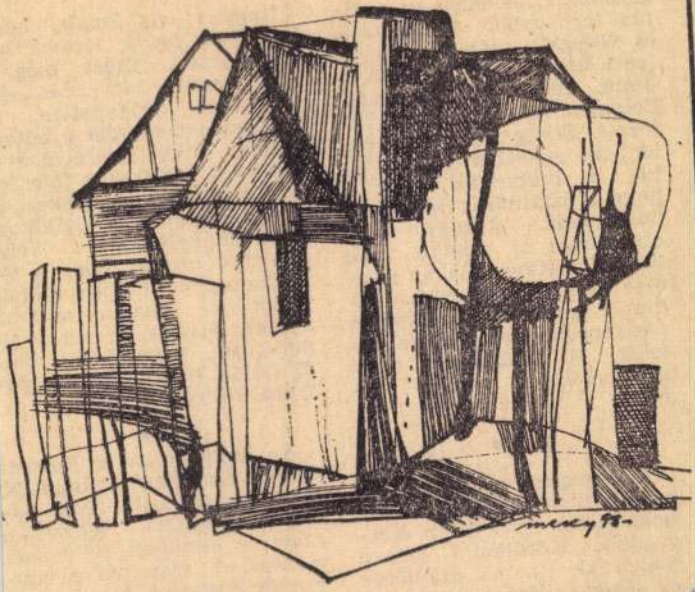

Mezey István rajza

épülő nagyüzeme

gozhatnak. Jelenleg ez a járás legnagyobb beruházása, és elkészülte után legnagyobb ipari üzeme lesz. A készülő üzem célja Borsod-Abaúj-Zemplén megye ellátása bútorral. Eddig az ország különböző részeiből szállították ide a bútorokat. Tudjuk, hogy a szállítások rendkívül költségesek. Ráadásul sok rongálódás is történt, amíg 100 kilométeres utakat megtéve az üzletekbe, onnan pedig a vevőkhöz kerültek a szekrények, heverők és fotelek. E tekintetben tehát mindenképpen javulás várható.

■ ■

A termelést egy 800 négyzetméter alapterületű csarnokban már 1971 őszén megkezdték. Körülbelül százan dolgoznak itt. Az éjjeliőrök és néhány idősebb mester kivételével valamennyien fiatalok. Alig akad köztük, aki betöltötte a 25. évét. Ez ter-

Nagyon vigyáznak, hogy kezdettől fogva tervszerűen termeljenek. Ezért még a gyár üzembe helyezése előtt felküldtek Budapestre 32 dolgozót ismerkedni a bútorgyártás technológiájával és a gépekkel, amelyeken jelenleg is dolgoznak. Igyekeznek szakmunkásokat is foglalkoztatni. Felkeresték a helyi általános iskolát, hogy a továbbtanulók körében agitáljanak az asztalos szakma mellett. Munkájuk nem volt hiábavaló, mert 3 év alatt 62 fiatalt sikerült erre a pályára irányítani.

■ ■

Az építkezésen a Borsodi Állami Építőipari Vállalat 92 munkása dolgozik. Tóth János művezető elmondta, hogy az építkezés jól halad, a tervhez viszonyítva nincsenek késésben. A művezető ismertette az épület néhány adatát: hossza 145, szélessége 54 méter lesz. A csaknem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mezey István

Északmagyarország
1973 SEP 9

1021

OLVASÓ

Mezey István rajza

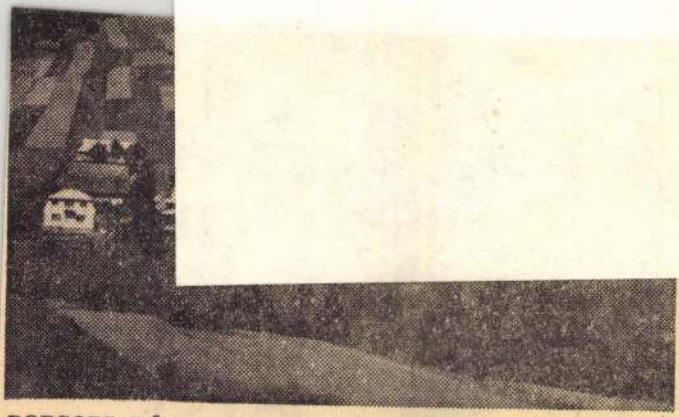

BORSODI TÁJ

Fotó: Mizerák

A figyelem középpontjában

A leninvárosi beruházási koncentráció

Leninvárosban, a helyi párt- és állami szervek testületi ülésein gyakran napirenden szerepel a komplex beruházási program végrehajtása. Legutóbb a Leninvárosi Pártbizottság

kás készült el, az úgynevezett NIM üzemeltető lakásokból pedig 240-et már átadtak rendeltetésének. A beruházó és az építők jó munkáját dicséri továbbá,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1972 DEC 13

Mezey István

1972. dec. 13., szerda

1021

VADÁSZ

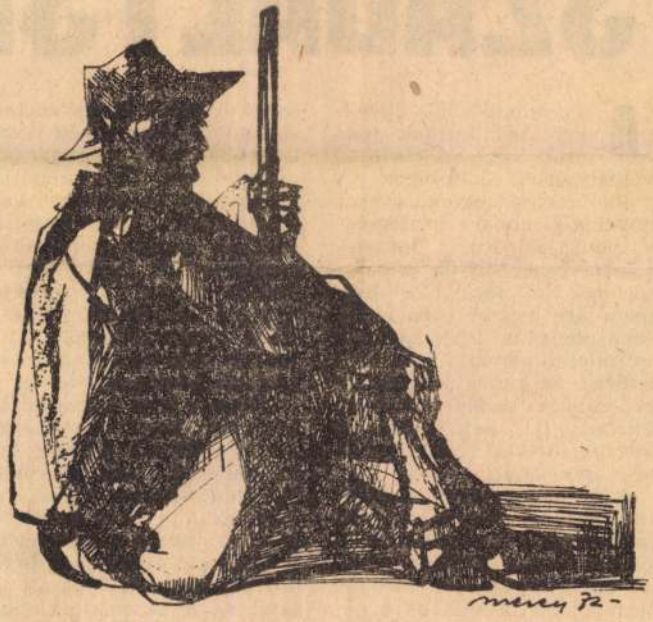

Mezey István tusrajza

SZABÁLYSÉ

A legkülönbözőbb ügyekkel foglalkoznak nap, mint nap az elsőfokú szabálysértési hatóságok. A szabálysértések száma évente növekszik, noha a felelősségre vonás szigorú, a büntetések súlyosak. Milyen szabálysértések a leggyakoribbak, mennyire veszélyesek a kisebb-nagyobb kilengések a társadalmi együttélés szabályaira? Ezekre a kérdésekre próbáltunk választ keresni Miskolc III. kerületében, a kerületi hivatal szabálysértési csoportjánál.

A kerület sokarcú. Területén épül a város legújabb lakótelepe, a kertszövetkezeti parcellákon a legtöbb hétvégi ház, itt vannak Miskolc legnagyobb üzemei és a peremrészeken falusias nyugalmú utcákban élnek az emberek. A kerület lakosságának szabálysértési ügyeiről egy-

seket jogtalan kereskedésért. Az utóbbi időben még veszélyesebbé vált a zugárusok cselekménye. Úgy próbálják kihasználni a törvény adta lehetőségeket, hogy fiatalkorúakkal, saját gyerekeikkel bonyolíttatják ügyleteiket. A fiatalkorúakkal szemben ugyanis enyhébbek a büntetések, s csak többszöri rajtavesztés után következik a súlyosabb felelősségrevonás.

Egészen friss ügyek is tanúsítják, hogy a vásárlók megkárosítása a gyakori szabálysértések közé tartozik. Egy-két milliméter ital, néhány gramm kávé miatt sokan kerülnek a szabálysértési hatóság elé. S elég sok lejárt szavatosságú élelmiszert is találnak a társadalmi ellenőrök az üzletekben. A minőségi és mennyiségi szabályok megsértőinek büntetése 5 ezer forintig terjedhet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁJ 18

Északmagyarország

Mezey István

ÁG 4

1021

HONVÁGY

Mezey István munkája

Újabb kongresszusi vállalások

Termelőszövetkezeteink versenymozgalma

A közelmúltban az ipar, a mezőgazdaság, a népgazdaság szinte valamennyi ágazatának legjobb vállalatai az MSZMP XI. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére munkafelajánlásokat tettek. A kezdeményezők sorában a mező- és élelmiszergazdaság üzemeit, vállalatait is ott találjuk, *a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa a Mezőgazdasági- és Élelmezésügyi Minisztériummal pedig közös felhívást adott ki, amely — a többi között — útmutatást tartalmaz arra, milyen célkitűzések elérésére volna hasznos a mezőgazdaságban kibontakozó felajánlásokat összpontosítani.*

A mezőgazdaság előtt álló legfontosabb feladat — állapítja meg a felhívás —, biztosítani az ország lakosságának zavartalan élelmiszer-ellátását, az ipar nyersanyagellátását, valamint a mezőgazdasági exportfeladatok teljesítését, illetve túlteljesítését. A növénytermelési ágazatban egyik alapvető feladat a gabonatermesztésben elért eredmények megszilárdítása, illetőleg a hozamok további emelése, a hatékonyság és a hozamok emelésében pedig el-

tésével, jobb szervezettséggel 32 mázsás termésátlagot állítanak elő, s a kenyérgabona mennyiségi és minőségi megóvása érdekében üzembe helyezik a terményszárító berendezést. A vállalás sikeres teljesítése a prügyi tsz esetében 45 vagon kenyérgabona-többletet jelent. Kukoricából a prügyi tsz az elmúlt 5 év átlagában 44,6 mázás hektáronkénti termést ért el, s *a zártrendszerű termesztésbe belépve kongresszusi vállalásuk szerint az idei 50 mázsás hektáronkénti tervet 55 mázsára teljesítik,* ami a hagyományos termesztési technológiához viszonyítva 10 mázsás terméstöbbletet jelent. Növelik a cukorrépa, a napraforgó, a dohány és a zöldségfélék termőterületét, a burgonytermesztés háztáji növelése érdekében elvégezték a vetőgumó-felfrissítést és elhatározták, hogy három községben, mégpedig Taktakenézen, Tarcalon és Prügyön a lakosságot a helyben termesztett zöldségfélékkel maradéktalanul ellátják.

Hasonló vállalásokat tettek *a révleányvári Szabadság Tsz dolgozói is, ahol a dohánytermelés mellett a burgonyatermesztésben is be-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1972 DEC 6

Mezey István
1671

1972. dec. 6., szerda

Hazatérés

Mezey István rajza

zerda

SILLOG AZ ASZÚTÉSZTA

RET UTÁN
N MUNKA

tolcsvai Kossuth Lajos szövetkezetben?

lehetőséget teremt a szakszövetkezet a közös tevékenységben részt vevő tagjainak. Ezenfelül a megbízható minőségű óbor növekvő értékű anyagi tartalékalap is — bármikor előnyösen értékesíthető a Tokaj-hegyaljai Borkombinátnál.

egyre inkább teljes értékű közös gazdasággá fejlődik. Különösen megszívlelhető az a tanulság, hogy nem kizárólag anyagi ösztönzők késztették a tagokat nagyobb igyekezetre. Megértette mindenki, milyen rendkívüli közös érték — túl a forintokban kifejezhető előnyös kereseti lehetőségen — az idei aszútermés megmentése.

Szántás,

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kázmerelés

1974 MÁR 2 2

sajnálatos sajtóhiba került. Hírközleményünk helyesbített címe: A szolnoki Műhely új száma.

1021

••• KAZIN

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 22

KÖZNEVELÉS
Budapest

Merey
1021

7

na a fokozottabb törődés a tantermek megvilágításával. Iskoláinkban az esti tagozatokat is ideszámítva, kétmillió diák tanul, a lakosságnak mintegy húsz százaléka. A tanítási idő mintegy 75 százaléka mesterséges megvilágításban telik el. A tantermek 97 százalékában izzólámpával világítanak, általában 100—75 lux fényerővel, a szükséges 300 lux helyett. A fényerő a minimális szintet sem éri el, ez nagy elmaradás az európai viszonyokhoz képest. Gyakorta

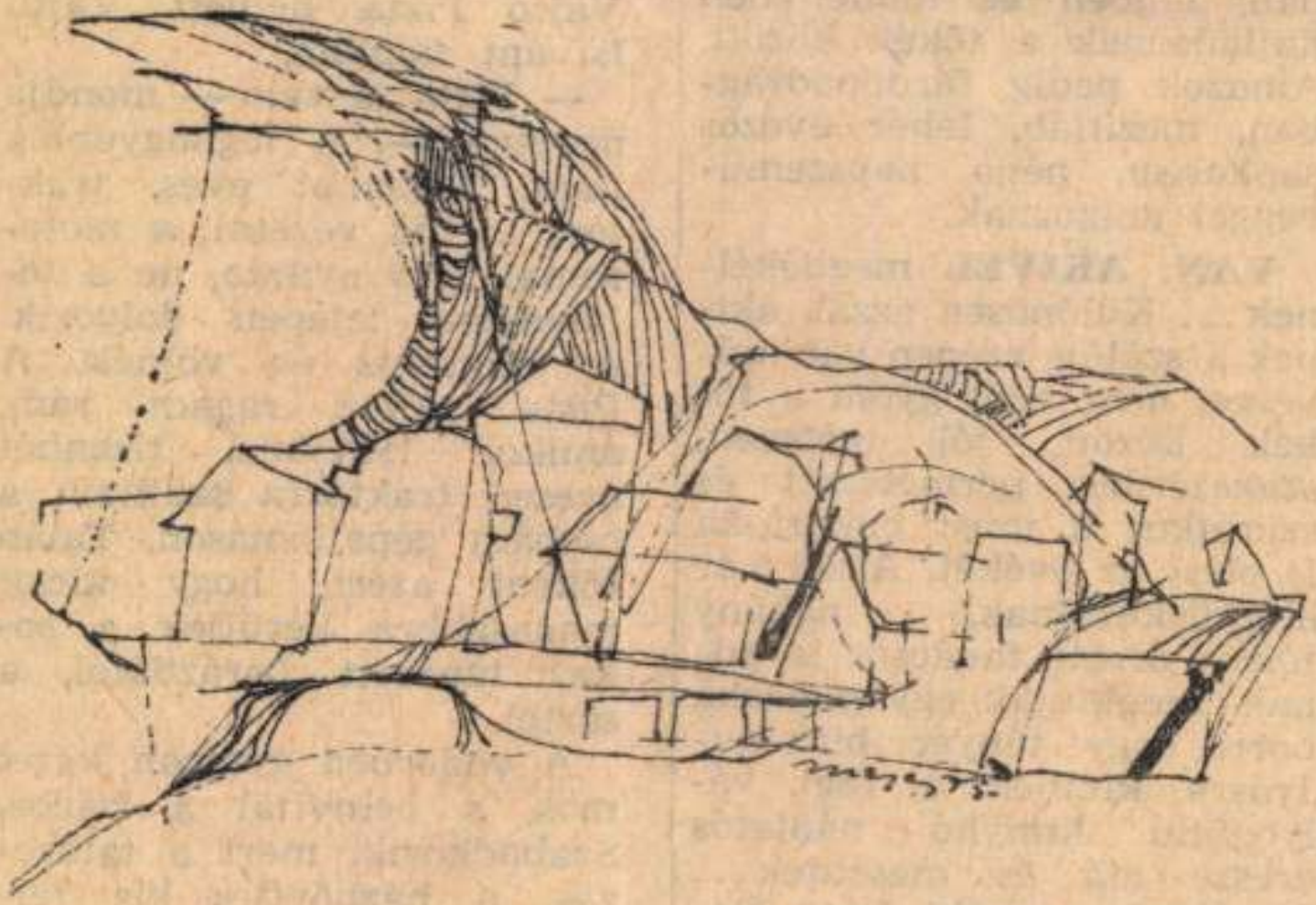

BORSODI TÁJ

Mezey István rajza

Mezey István

Erdélymagyarország, 1944. dec. 14.

ban, ingben és mellényben hajladoznak a tőkék között. Amazok pedig fürdőnadrágban, mezítláb, fehér evezős sapkában, néha napszemüveggel dolgoznak.

VAN, AKIVEL megbékélnek... Különösen azzal, akinek a szőlője szépen van művelve, nem virít gyom a tőkék között, jól metszett, szakszerűen permetezett és szüretkor a must cukorfoka is eléri az övékét. Azzal már el-eldiskurálnak, néhány féltve őrzött tanácsot is adnak, meghívják egy pohárka borra, egy tányér birkagulyásra, kiülnek a régi, vályogfalú kunyhó nádtetős eresze alá és mesélnek... Mesélnek a nyéki hegy életéről, a szőlők egykori gazdáiról, a jó és rossz termést hozó évekről, a föld szeretetéről, becsüléséről, s elmélkednek az idő múlásáról, a világ változásairól.

Felföldi György

Vajtó Pista helyett Vajtó Istvánt találom.

— Pista is van — mondja nevetve —, a legnagyobbik fiam. Tizenhat éves, traktort is tud vezetni, a motoromat is ő nyúzza, de a tehenészeti telepen dolgozik. A traktoros én volnék. A Pista akkor ragadt rám, amikor 1951-ben, tizenhét évesen traktorra szálltam a csobádi gépállomáson. Talán főként azért, hogy kicsit magasabbra kerüljek a sokat taposott barázdától, a sártól.

A vödörben gyorsan kezet mos, s beinvitál a házba. Szabadkozik, mert a tatarozás, a házbővítés kis felfordulással jár. De odabenn, a belső szobákban ragyogó a rend, a tisztaság. Tágas konyha, három nagyobb, s egy kisebb szoba. Az egyik falon kiváló dolgozó oklevelek. Hatalmas rádió, új

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 MÁR 12

Északmagyarország

Mezey István

ZAG 4

1021

MEMENTÓ

Mezey István rajza

A kemizálás szolgálatában

Jövényvédő betanított nkások továbbképzését dték meg a napokban a oraljaújhelyi Mezőgazda- Szakközépiskolában. A aj-hegyaljai Állami Gaz- gi Borkombinát félkéré- kezdeményezett kéthe- tanfolyamon nappali ta- tos módszerekkel oktat- Erre nagy szükség van, el miniszteri rendelet írja hogy csak olyan embe- foglalkozhatnak növény- elemmel, akik ismerik a ényvédő szereket és azok ásmechanizmusát. Ezért az atásban nagy hangsúlyt onak a munkásvédelmi és egészségügyi ismereteket gukba foglaló tantárgyak. enkívül növényvédelmi otannal is foglalkoznak a tal és idősebb tanfolyam- llgatók. A tizennyolc bor- mbináti dolgozó a tanfo- am idején átlagbért, ebédet alamint füzeteket és író- erszámokat kap.

A Sátoraljaújhelyi Mezőgazdasági Szakközépiskola tanárai eredményes módszerekkel, a legkorszerűbb szemléltető eszközök felhasználásával végzik oktatómunkájukat. Az iskola és a borkombinát kapcsolatáról tudni kell, hogy a Mezőgazdasági Szakközépiskola diákjai évek óta a hegyaljai szőlőterületeken végzik szakmai gyakorlatukat.

— A tanfolyam részvevőinek szorgalma, igyekezete nagyon jó, amely feltétlenül kamatozik majd, jegyezte meg dr. Bartha Istvánné, a tanfolyam vezetője. Vannak olyanok, akik most vesznek részt először továbbképző oktatásban, de többen vannak, akik már korábban is hallgattak hasonló tanfolyamokat, hogy jól megállják helyüket a fejlődő, vegyszeres növényvédelemben.

Beke László

ények

Felhívás

Mezey István

Az Ernst Múzeumban kiállító magyar amatőrök közül többen értizedes alkotómunkára tekintenek vissza. A művész egyéni kiállításon is bemutatkozott már.

Bánszky Pál: Nemzetközi amatőr képzőművészeti kiállítás az Ernst Múzeumban.

Népművelés, 1974. 1. 21. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1973 MÁR 30

CSAK ÚGY KILÉPETT

gyűjtőkne

Olimpikonok – repülőbélyegen

Müncheni aranyérmes olimpikonjainkról adott ki bélyegsorozatot a Magyar Posta. A hét értékből és egy blokkból álló sorozat légipostai küldemények bérmentesítésére alkalmas.

B… kiállítás

Március 31-től április 14-ig Gödöllőn, a Nyisztor György Kollégiumban rendezik meg a XI. Országos Bélyegkiállítást.

A kiállítás főbb témái „Budapest 100 éves története" — a „Néppel tűzön, vízen át" címmel az 1848/49-es szabadságharc, valamint a Tanácsköztársaság — bélyegeken.

A természettudományok fejlődését tablókon és albumokon mutatják be a Kopernikusz-évforduló tiszteletére.

A szakkörvezetők szem…

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BORSODI BÁNYÁSZ

SEP 20

Mezey István

1021

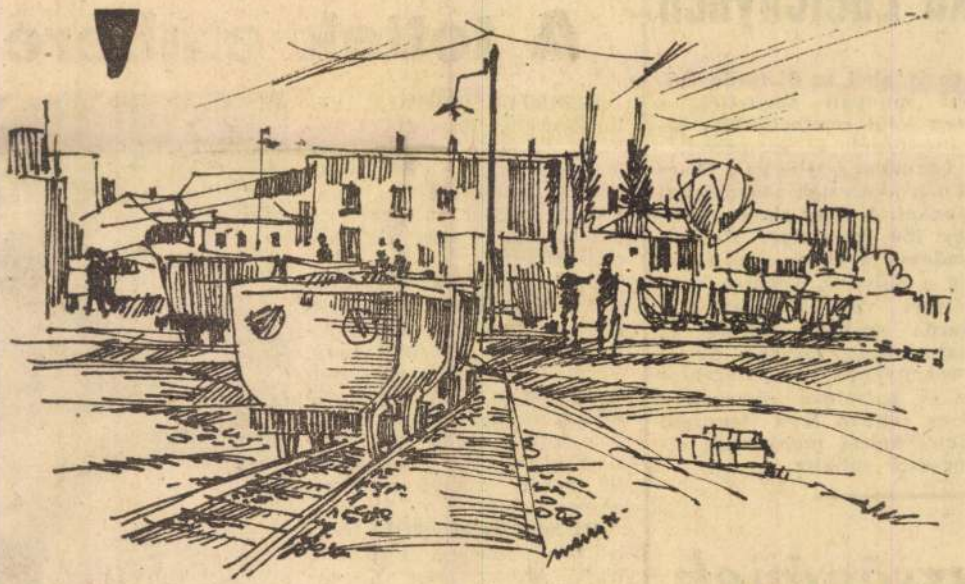

ÜZEMTÉR

Mezey István rajza

ka Edelényben

ben is, ahol az új fürdő építési munkáit segítették, s ezen felül rendbehozták, kicsinosították az üzemteret.

Legutóbb a II-es és a IV-es aknán végeztek társadalmi munkát. A II-es aknán mintegy 250 folyóméter sín felszedését, a IV-es aknán pedig a külszíni üzemtér rendezését végezte el az Ifjú Gárda szakasz, illetve az alapszervezet tagsága. Az itt tevékenykedő alapszervezet az év hátralevő részében a II-es aknán levő légvágat tömedékelési munkáinak elvégzését vállalta.

szségének
nében

Pályakezdők

A tettek embere

DEMETER MIHÁLY villanyszerelő. 22 éves és néhány hónapja szerelt le a honvédségtől. Becsületes helytállását bizonyítja, hogy közben kétszer volt élenjáró katona és egyszer élenjáró rajparancsnok.

Bevonulása előtt a Bányagépjavító villamos üzemegységében dolgozott és leszerelése után is ide jött vissza. Vezetői, munkatársai szeretettel fogadták. A motoröszszeszerelő részlegben, ahová beosztották, mindenki ismeri. Tudják róla, hogy keveset beszél, inkább a tettek embere.

MUNKAHELYÉTŐL meglehetősen messze, Putnokon lakik. Ahhoz, hogy műszakkezdésre beérjen, hajnali 4-kor kell felkelnie. Délután 4-re ér haza. A napi műszak

Demeter Mihály

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1972 OKT 14

Északmagyarország

Mezey István

1021

1972. októb

PIAC

Mezey István rajza

szombat

nyes" ügy

egy panaszlevél nyomán

Hm. Nos, az LKM bugasorán Bérczes Lajos vezetésével dolgozó szocialista brigád tagjai sem egy helyen laknak. A műszakos üzemvezető mégis azt mondta róluk: igazi jó, szocialista közösség. Három éve csaknem az utolsók voltak. Ugyanazok az emberek vannak ma is benne, mégis, mintha mások lennének. Több ezer tonnával termeltek többet a tervezettől, és jól támogatják a blokksort is.

Több helységben laknak a MEZŐGÉP asszonybrigádjának tagjai is. Az üzemvezető úgy beszél róluk: igazi szocialista közösség. Minden feladatot maximálisan elvégez-

feleség" nevében: „*Reméljük, van igazság a földön és beteszik panaszunkat az újságba...*" Ez megtörtént. Ez azonban kevés ahhoz, hogy egy férj, egy apa más ember legyen. Egy cikk nem tud megváltoztatni egy embert, aki „az italtól eszét vesztve verekedik, mindent összetör".

A brigádok sok nagyszerű dolgot csinálnak az emberek nevelésében, formálásában is. És néha sokat vállalnak.

Az új emberektől többnyire félnek, nem tudják, mi lakozik benne, s nehezen veszik be a brigádba. A Volán kazincbarcikai egységénél azt a módszert vezették be, hogy az új embert egy évi próba-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1979 OKT. 1

Északmagyarország

Mezey István

GYARORSZÁG 7

1021

Öregasszony

Mezey István rajza

FEJTÖR

Szóról szóra így van

VÍZSZINTES: 2. Régi közmondás, de ma is így igaz. Folytatása a függőleges 1. számú sorban. 12. Kettőzve: cukorka. 13. Verdi-opera. 14. Kegyetlenségéről híres római császár. 15. Lágy fém. 16. Széria szám. 18. Pózna. 20. Jókai kettőről is írt. 22. Iráni pénzegység. 23. Egyfajta bútorfa. 25. Ilyen kör pl. a Népstadionban is található. 26. Szívvizsgáló műszer. 27. Gazdasági építmény. 28. Nem áll biztosan a talpán. 30. Nem — franciául és latinul. 31. Házi állat. 32. Tud. 34. Szabad ennie. 36. Tönk széle! 37. Nyugati-got királyok neve volt. 39. Pozitív pólus. 41. Festési modor (francia eredetű szó). 42. A modern detektívregény úttörője (Edgar Allan, 1809—1849). 44. Balkon. 45. Sírolópor — névelővel. 47. Lassan, akadozva folydogál. 49. Határrag. 51. Ez is megkülönböztéti egymástól az embereket — névelővel. 53. Ókori balkáni nép. 54. Idegen megszólítás rövidítése. 55. Bim ikerszava. 57. Szoprán szerep „A denevér" című dalműben. 59. Holland gépkocsik jelzése. 60. Román pénz. 61. Ritka női név. 63. Szász Póli, költőnő írói álneve. 65. Sebez. 66. Drámai szende. 68. Férfi név. 69. Versenyzés közben elesik. 70. Egyik minisztériumunk névjele. 71. „Nomen est..." 73. Páncél. 75. A nátrium vegyjele. 76. Csendes-óceáni szigetcsoport Ausztráliától keletre.

FÜGGŐLEGES: 2. Kockázat. 3. Kínai pénz- és súlyegység. 4. Kicsi. 5. „... vocem". (Erről jut eszembe). 6. Termékeny sziget a Kis Belt-ben. 7. Lortzing romantikus operája. 8. Ford. mutató névmás. 9. Művészet — franciául. 10. Bordázott szövet. 11. Csokoládécukorka. 17. Nyelvtani fogalom. 19. Svájci kanton. 21. Világkorszak. 23. A levegőnél nehezebb mérges gáz. 24. Semmikor. 27. Tojás alakú fuvola. 29. Általános (német eredetű szó). 32. Olajbogyó. 33. Pán hangszere. 35. A garat része. 37. Római Anna. 38. Csepű. 40. Apró súlyegység röv. 43. Napszak. 46. A „Három a kislány" közül az egyik. 48. Hamvedény. 50. Szelíd madár. 52. Pártfogója van. 54. Finom gyapjúkelme. 56. Semmiben van! 58. Háziszárnyas. 60. Ha nem hajón, hanem a dinnyén van, nincs baj. 62. Angol folyó. 64. Ahogy hívják. 65. Őzkisasz-

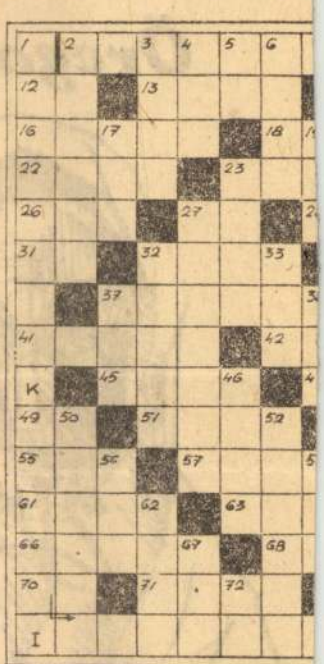

Mezey István grafikus 1).

a Zilahy György Műveszbarátok Köre által rendezett kiállításon Tokajban, mutatkozott be munkáival. Kazincbarcikán, a Borsodi Vegyikombinátban dolgozik, az ottani amatőr képzőművész szakkör tagja. Grafikusi fejlődését sok vonatkozásban segítette a tokaji nyári művésztelep. Rajzáival T díjat nyert a képzőművész körök első országos kiállításán.

Berecz József: Képzőművészeti híradás Tokajból. Északmagyarország. 1972. okt. 5.

Mezey István grafikus 2.) Folytatás.

Szerepelt az Alba Regia napokon Székesfehérvárott, több rajza megjelent az Északmagyarország hasábjain is. „Magánterület" – „Várakozás" (emlétve).

Berecz József: Képzőművészeti hiradás Tokajból.

Északmagyarország, 1972. okt. 5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Mezey István
1972 SEP 24
Északmagyarország

1021

Vázlat

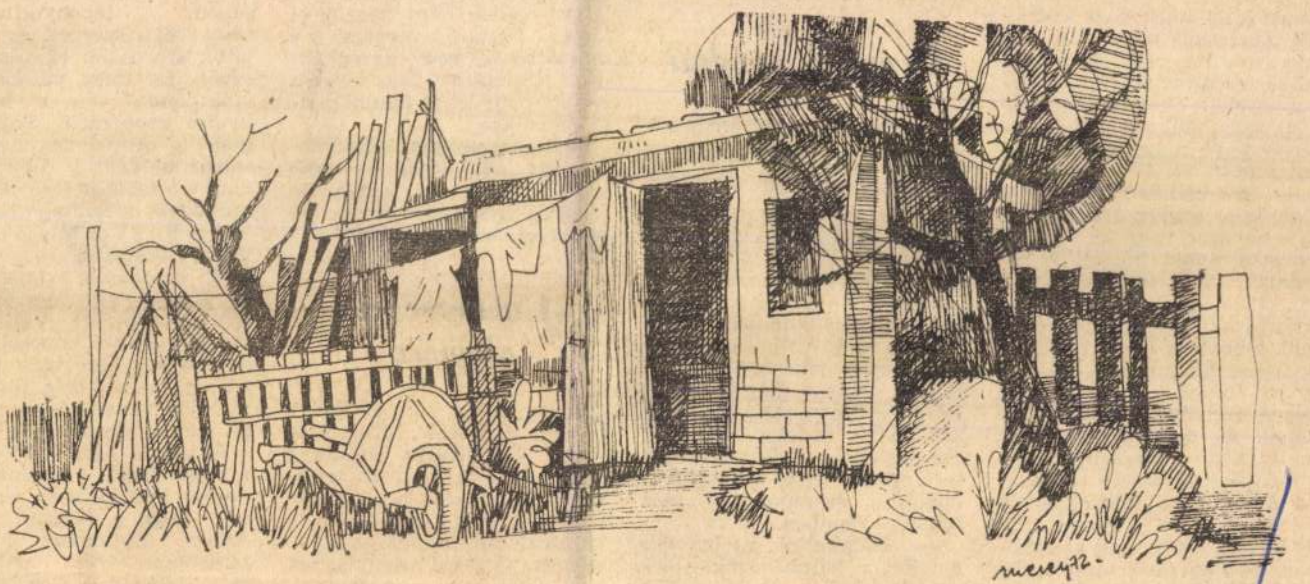

Mezey István munkája

gyobb és legfontosabb feladata ebben az esztendőben is a lakásépítés. Az ezzel kapcsolatos tennivalók és gondok foglalkoztatják a legtöbbet a vállalat hatezres kollektíváját, ezeken töprengenek nap mint nap a BÁÉV gazdasági vezetői is. No, nem mintha nem dolgoztak volna eredményesen az eddig eltelt, csaknem kilenc hónapban. Vincze Géza vezérigazgató meggyőző adatokat sorol:

— A vállalat termelése augusztus végéig 6 százalékkal haladta meg az elmúlt év első nyolc hónapi eredményét. A termelékenység 10 százalékkal növekedett. Szóval, alacsonyabb létszámmal többet végeztünk el. És nemcsak forintban! Ez nagyon fontos. A harmadik negyedév végéig 1744 lakást adunk át, ami 180-nal több, mint tavaly ilyenkorig.

Összesen 2700 új otthont ad át az idén, Miskolcon és a megye többi városaiban a BÁÉV. És ugyancsak az eredményes munkáról tanúskodik a Győri kapuban felépült, korszerű ABC-áruház, s az a sok új létesítmény, amit a következő három hónapban adnak át rendeltetésének. Az szül a diósgyőri 20 tantermes iskola. Még az idén átadásra kerül a 200 apróságot befogadó óvoda is. Kész lesz a miskolci, bolgárföldi lakótelep kazánháza, s még számos más létesítmény.

Az építők gondjai

A felsorolt eredmények önmagukért beszélnek. De az igazsághoz az is hozzá tartozik, hogy elérésükért néha szinte megoldhatatlannak látszó gondokat kellett leküzdeniük a BÁÉV munkásainak és vezetőinek. Különösen a lakásépítésnél.

A házgyár kapacitása bőven elegendő volna a megyében épülő lakásokhoz. Sőt, tudjuk, ebben még tartalék is akad. De a lakásprogram zavartalan megvalósításához előkészített, közművesített területekre lenne szükség. S ebből a szempontból nincs minden rendben.

— Számunkra a legtöbb gondot a beruházások szervezetlensége, a kellő előkészítés hiánya okozza — mondja Vincze Géza vezérigazgató —, igazán össze kell szedni magunkat, hogy ilyen adataik.

Ismeretes, hogy a előkészítéséhez szanálás gyakrán az ezzel kapcsolatos dések lelassítják a Így aztán előfordul közművesítés nem időre. Sajnos, olyasmi is megtörténik, hogy az egyébként felépült lakóházakat emiatt nem lehet átadni rendeltetésüknek.

— Néha egy-egy házat hónapokig kell őriznünk, míg beköltözhetnek a lakók. Ez jelentős károkat okoz — teszi hozzá a vezérigazgató.

A nehézségek ellenére

Nincs tehát könnyű helyzetben a BÁÉV. És, hogy mégis — minden nehézség ellenére — a vállalat teljesíteni fogja idei lakásátadási tervét, az elsősorban a kialakult helyzethez való rugalmas alkalmazkodásnak köszönhető.

A dolgozókat és a termelőeszközöket a szükségletnek megfelelően átcsoportosították. Azokra a munkahelatok szorosabb együttműködését. És most valóban kialakulóban van a hatékonyabb kooperáció. Sokat segített a problémák megoldásában például a megyei tanács vb tervosztálya. Együttműködési megállapodást kötött a BÁÉV a Miskolci Tervező Vállalattal, s hasonló megállapodásról tárgyalnak az Észak-magyarországi Állami Építőipari Vállalattal. De szorosabb kapcsolat kialakítására törekszik a BÁÉV az ország más részeiben működő anyag- és szerkezetgyártó vállalatokkal is.

A javuló együttműködés és a belső üzem- és munkaszervezési intézkedések eredménye, hogy a Borsod megyei Állami Építőipari Vállalat teljesíteni tudja célkitűzéseit. Felépül a 2700 lakás, s elkészülnek a többi, mostanában átadandó létesítmények is.

Flanek Tibor

Mezey István rajza

Pihenők

Észak-Magyarország 1972/45 4 old.

Mezey István munkája

Udvar

Észak-Magyarország 1972/77 4 old.

Mezey István munkája

Porbé

Észak-Magyarország 1972/49 4 old.

Mezey István 1

Megyenk egyik grafikusigéretének is bemutatkozási alkalmat adott Tokaj. Mezey István Kazinczbarcikán, a Borsodi Vegyi Kombinátban dolgozik az ostani amatőr képzőművész szakkör tagja, de grafikusi fejlődését sok vonatkozásban segítette a lokaji nyári művésztelep.

Berecz József: Képzőművészeti hiradás Tokajból

Észak-Magyarország 1972/235 4 old.

Mezey István 2

Rajzaival I. díjat nyert a képzőművész körök első országos kiállításán, szerepelt az Alba Regi napokon Székesfehérvárott, több rajza megjelent az Észak-Magyarország hasábjain is. A vonal a fő kifejezési formája. Következetesen hű a valósághoz, témáit csak annyvia „írja át" amennyi a lényeg kiemeléséhez szükséges.

Berecz József: Képzőművészeti hiradás Tokajból

Észak-Magyarország 1972/23 F (235) 4 old.

Mezey István 3

Találóan karakterizál embereket és tájat egyaránt. Olyan köznapi jelenségben láttat meg általános jellemzőt, amely mellett a kevésbé éles szemű jaiókelő naponta elmegy. Magánterület cünü rajzán az elhagyott telek felhalmozott, használhatatlan kacatjai egy túlhaladott életforma jelképeivé válnak.

Berecz József: Képzőművészeti hiradás Tokajból

Észak-Magyarország 1972/235 Yold.

Mezey István 4

Sikerrel birkozik az áttételes ábrázolás-sal is: Várakozás cimü rajzán például háromféle látvány élményt egyesit – a reálisan ábrázolt környezetben azt is, mikent tükrözödik a látvány a szemlélőben, s milyen további képtársitásokat keltbenne.

Berecz József: Képzőmüvészeti hiradás Tokajból

Észak-Magyarország 1972/235 4 old.

Mezey István 5

A fiatal grafikust azonban kétféle veszély is fenyegeti: könnyed rajzkeszsége öncélú produkciókra csábithatja – s a túlzsúfolás megnehezíti rajzai értelmezését. A helyénvaló kevesebb többet mond, mint a mindent egyeszerre közölni akarás.

Berecz József: Képzőművészeti hiradás Tokajból

Észak-Magyarország 1972/235 4 old.

Mezey István

rajza

Öregasszony

Észak-Magyarország 1972/232 7 old.

Mezey István

munkája

Vázlat

Észak-Magyarország 1972/226 4 old.

Mezey István

A Lilahy György Művészetbarátok Köre rendezésében vasárnap szeptember 17-én nyitják meg Mezey István grafikai kiállításait Tokajban, a Helytörténeti Múzeumban.

Tokaji Ösz.

Észak-Magyarország 1972/219 12 old

Mezey István, grafikus

Kiállítása nyílt meg Várospatakon.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 16.

Illery István grafikusművész
Sárospatakon közös kiállítása nyílt
meg Illery Tamás fafaragóművészével.

Magyar Hírlap, 1943. szept. 16.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN 30
Északmagyarország

Mezey István
1021

ZAG 6

BESZÉLGETŐK

Mezey István rajza

tség?

is, ahol vonzó programokkal, kirándulásokkal, vetélkedőkkel, s a szabad idő eltöltéséhez még rendelkezésre álló egyéb feltételekkel segíthetnének, hogy minél kevesebb legyen a csavargó, lézengő fiatal, akik közül sokan a bűnözés útjára is tévednek.

A rendelkezésre álló adatokból kitűnik: évente több száz eljárás indul fiatalok ellen. Nagyon sokra tehető azoknak a fiataloknak a száma a megyében, akik ellen az elmúlt években eljárást indítottak. Ezekre a megtévedt, tettüket bizonyára rég megbánó gyerekekre odafigyelni városon és falun egyaránt elsőrendű kötelesség. S ebben mindenütt sokat tehet a KISZ.

A feladat: a megelőzés!

Az ifjúsági szervezet egyébként egészen biztos tudna és tud segíteni — ta-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 9

Északmagyarország

Mezey István

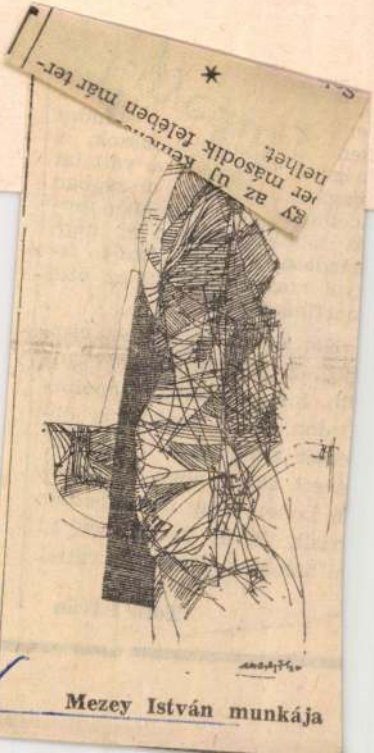

Mezey István munkája

ıcélhiány van, s minden ton-
ıa többlet aranyat ér nép-
gazdaságunknak. Ezért fi-
gyel most mindenki az ózdi
martinászokra.

Két évvel ezelőtt az egy-
milliomodik tonna acélt kü-
ön kis kokillába csapolták
Ózdon, s az egytonnás ön-
ecset emlékként a gyártör-
éneti skanzenben helyezték
l. Lehet, hogy decemberben
násik kerül mellé, az 1,1
hilliomodik tonna felirattal.

Tóth István

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 ÁPR 27
Északmagyarország

Mezey István

ZAG 4

1021

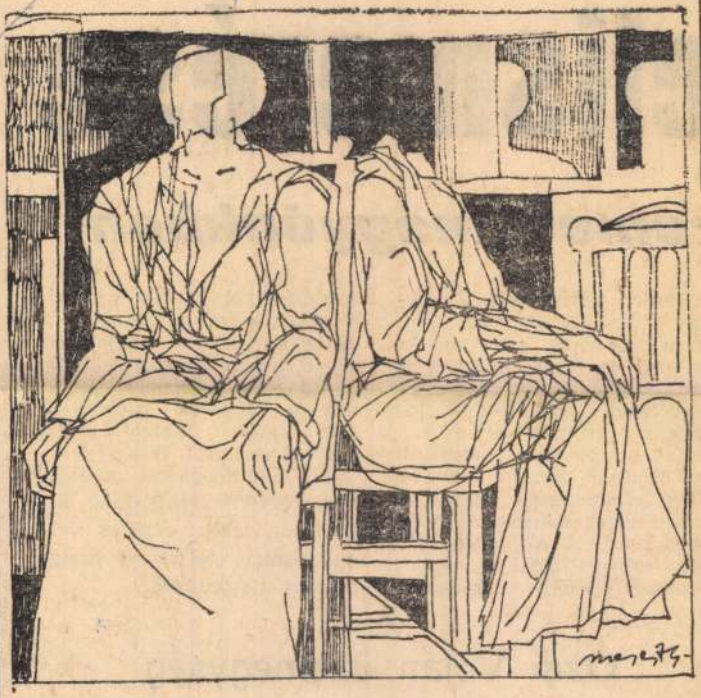

TANULMÁNY

Mezey István rajza

elismerése

zemek megyénkben

szeresére növekedett. Ez évben 4 milliós értékkel több bútort akarnak készíteni. Az év első negyedében 1,1 millió forint értékkel több ülőfekvőbútort készítettek, javítottak, mint tavaly.

Az ünnepségen felszólalt dr. Bodnár Ferenc elvtárs. Nagy elismeréssel beszélt a szövetkezeti kollektíva munkásságáról. Arról, hogy tavaly anyagellátási és egyéb gondok ellenére kimagasló eredménnyel zárták az évet. E szövetkezet dolgozói is a munkásosztály tagjaiként munkájukkal hozzájárulnak a gyorsabb ütemű építéshez, a lakosság igényeinek még jobb kielégítéséhez. Szólt a párt XI. kongresszusának jelentőségéről, méltatta a kollektíva tagjainak aktivitását, akik értékes felajánlásokat tettek a kongresszus tiszteletére.

Ózdi Volán üzemegység

... Volán Válla- *Nagy Sándor*, az üzem-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1972 MÁJ 28

Mezey István

1972. május 28., vasárnap

1021

Vázlat

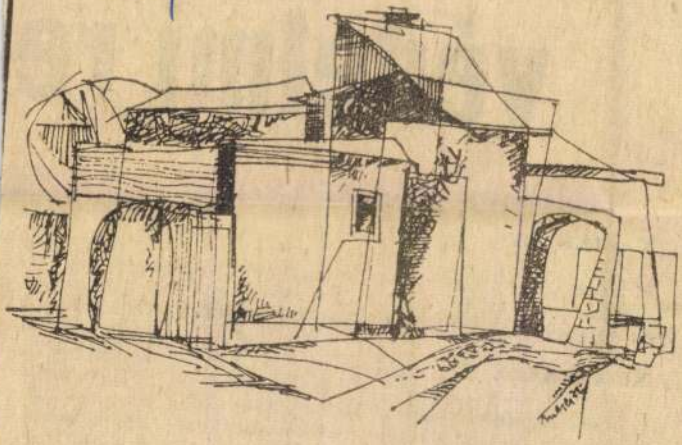

Mezey István munkája

Megalla
védelmi re

(Folytatás az 1. oldalról)

X. CIKKELY

Mindkét fél kötelezi magát, hogy nem vál-la] olyan nemzetközi kötelezettségeket, ame-lyek ellentétben állnak a jelen szerződéssel.

XI. CIKKELY

A felek kötelezettséget vállalnak, hogy folytatják aktív tárgyalásaikat a hadászati támadó fegyverrendszerek korlátozásáról.

XII. CIKKELY

1. Abból a célból, hogy a jelen szerződés

szerződés gyak
lését célzó ese
olyan módosít
hangban vanna
zéseivel;

g) szükség s
vaslatokat, am
szerek korlátoz
kedésekre irán

2. A felek
és szükség es
konzultatív biz
a többi, megfe
delkezést.

XIV. CIKK

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 NOV 7

Északmagyarország

Mezey István

1021

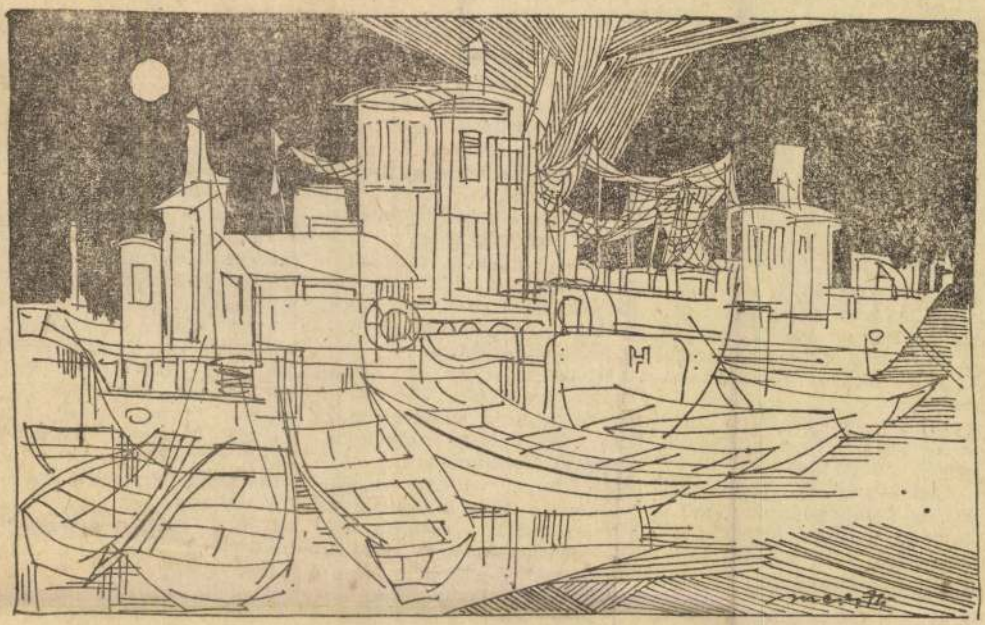

MEZEY ISTVÁN: KIKÖTŐ

A **gépek zaját** hirtelen nagy csend váltotta fel a forgácsoló üzemben. Az esztergályosok kibontották táskájukat, hogy elfogyasszák az aznapi reggelit. Talán csak egyedül Kiss József volt talpon. Lótott-futott, intézkedett.

— Miért nem reggelizik? — kérdeztem tőle.

— Most nincs idő erre — válaszolta. Ünnepi brigádgyűlésünk lesz a műszak után. Azt kell előkészíteni.

Kiss József horizont-esztergályos, a TVK gépgyárának dolgozója ugyanis brigádvezető is egyszemélyben. S mint a legtöbb megbizatás bizony sokszor pluszmunkával jár.

Közben megtudtam, hogy a 15 tagú brigád a November 7. nevet viseli.

Úgy éreztük, nekünk külön is kötelességünk megülni ezt az ünnepet, brigádunk névadóját — mondta a szimpatikus fiatalember, amikor kicsit kifújta magát.

— S hogy ünnepelnek a brigádgyűlésen? — kérdeztem.

— A pártvezetőség egyik tagja mond rövid bevezetőt és méltatja November 7. jelentőségét. Es
sen szó lesz a
kájáról is. A
mértékben tettü
reánk háruló
— Sok jót és
danak a Nover
gádról — vetett
— Csak a k
nek igyekszünk
— hangzik a sz

Azután az asztalra teszi a brigádnaplót.

— Ebben mindent megtalál — jegyezte meg.

Igaza volt a brigádvezetőnek. Számok, adatok, fényképek egész sora tanúskodik a kis kollektíva közel egyéves ténykedéséről.

Olvasom, hogy a brigád tagjai november 7-e tiszteletére jóval a vállalt határidő előtt teljesitették kongresszusi felajánlásukat. Annak idején ugyanis a November 7. szocialista brigád terven felül elvállalta egy SD—500-as és egy MT—70-es típusú festékipari gép alkatrészeinek legyártását. Ehhez még csak annyit: mind a két berendezés szovjet megrendelők részére készült. A brigád javára írható továbbá az is, hogy a felajánláshoz képest további egy

alább ilyen példás helytállásról tettek bizonyságot a társadalmi és közösségi élet megannyi területén. A November 7. brigád kezdeményezésére rendezték meg ez év augusztusában az első városi szintű brigádnaplókiállítást; szocialista szerződést kötöttek az üzemi könyvtárral, amelynek nem csupán tagjai, hanem szorgalmas látogatói, olvasói is mind a tizenöten.

A brigádnaplóban szereplő bejegyzések még sok egyébről számot adnak. Valamennyit lehetetlen felsorolni. Talán nem is ez a fontos. Sokkal inkább, hogy a Novmeber 7. brigád a hétköznapok kis tetteivel, egyszerűbb eredményeivel is igyekszik méltóvá válni a név viselésére.

Lovas Lajos

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Mezey István

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1972 FEB 23

1021

Pihenők

Mezey István rajza

Szerelik a DIGÉP villamossági üzemében a Szovjetunióba szállítandó DHLC—05 típusú huzalgyártó gépsor villamos vezérlő-berendezését. A szerelési munkálatok [illegible]

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

Illényi István

1972 FEB 27.

1021

Portré

Mezey István munkája

A sikeres
ken, februá
utáni órákba
dagéptechnik
miskolci ta
hasznosítva,
hasonló kiál

Új Élet Tsz a hűvös időben is ezer négyzetméteren üvegzában primőr-retket termel. A hidegben olajkályhából lgáltatják a meleget, mely fóliacsövön jut el a nagy felüi üvegház minden részébe. Képünk: Gyomlálják a retket asszonyok.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUL 5
Északmagyarország

Mezey István

1021

AG 4

TANULMÁNY

Mezey István rajza

Megkezdődött a kísérleti gyártás

Átállás a házgyárban

Ezekben a napokban fejeződik be az alsózsolcai házgyárban az átállási ütemterv szerint a répi típusú panelek készítése. Mint Simon Gábor a házgyár vezetője elmondta, a gyártócsarnokban már megkezdődött az új típusú házak elemeinek kísérleti gyártása, a tervek szerint a csarnokban az újfajta elemekből gépkocsikra, hogy azokból Miskolcon, Ózdon és Kazincbarcikán épüljenek fel a lakóházak.

A házgyár a panelek egymáshoz való csatlakozását az úgynevezett új csomópont kialakítását — amelyet műszaki előírás rögzít —, valamint az új technológiák bevezetését és a lakók által

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 OKT 8

Északmagyarország

Mezey István

1021

1974.

AG 4

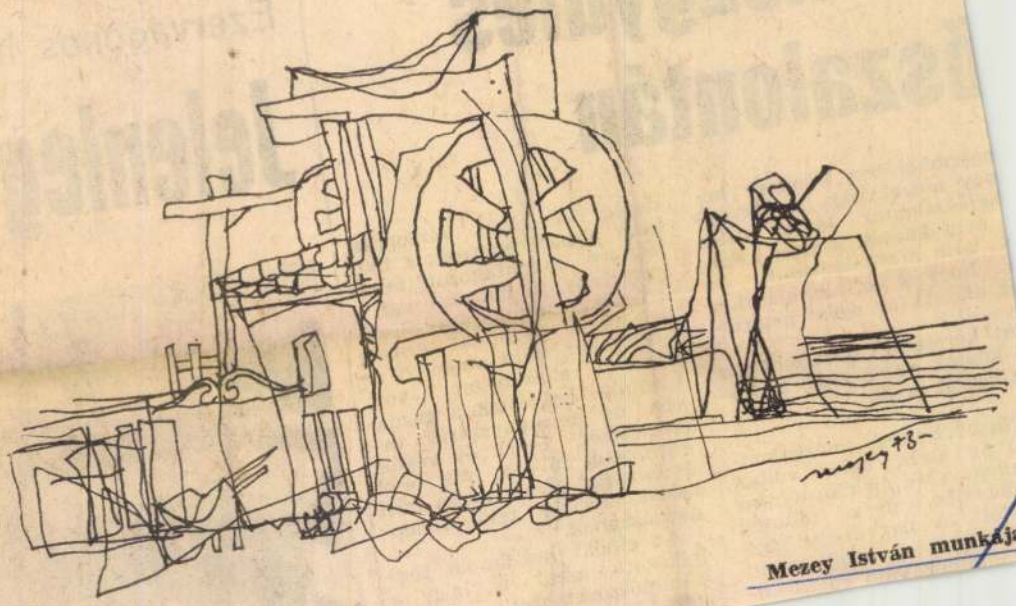

Mezey István munkája

VÁZLAT

Ezervagonos hűtőh

Jelenleg a

d

mi közgyűlés
őszalontán

eptemberében tizenegy he-
ogy megalakítja a község-
hejőszalontai József Attila
nem kapták készen a szo-
t érte megdolgozniuk. Az
, hogy a tsz alakulásakor
r alkotta az egész géppar-

ent keresztül hazánkban a
, adatok egész sora, a dol-
e beszél erről.

előszövetkezeti mozgalom-
oz. Az évek során voltak
lyanok, akik belefáradtak a
üzdelembe, de a többség
itartott. A nagyüzemi gaz-
álkodáshoz, a szövetkezeti
ozgalomhoz való ragaszko-

daság. Az elnök elmondta, hogy a pártkongresszus tiszteletére kibontakozott munkaverseny jó hatással van a gazdaság munkájára. Búzából kilenc vagonnal termeltek többet, mint amennyi az eredeti előirányzat volt. Üzembe helyezték a gazdaság új terményszárító berendezését, és az év végéig körülbelül 25 ezer liter tejet és mintegy ötven mázsa húst adnak terven felül a népgazdaságnak.

Az elnöki beszámoló foglalkozott azzal is, hogy a termelőszövetkezet vezetősége és tagsága a jövőben

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Északmagyarország
1974 JUL 21

Mezey István
1021

HÁLÓKÉSZÍTŐK

Mezey István rajza

kben is nagy hagyomány
nai versenymozgalmakn
kmunkások nagy tömegl
, amelyek nemcsak erkö
, hanem bizonyosfajta r
n azoknak, akik a jók
sek vagy helyezettek.

Molnár Miklós

megnövekszik a durva... germű feladata is. Elsősorban minőségileg kell jobb acélt adni. Ezt csak úgy tudjuk elérni, ha a meglevő tartalékainkat feltárjuk, s termelékenyebb lesz a munkánk.

Osváth Gyula megértően bólogat „főnöke" szavaira. Ő 1955-ben került Miskolcra, az LKM durvahengerművébe. Lakatos és kovács szakmát tanult, majd 1966-ban esti tagozaton elvégezte a kohóipari technikumot.

— Még abban az évben én lettem a durvahengermű kemence tmk-s csoportjának a vezetője. Tizenhét szakmunkás dolgozik irányításom alatt. Gépészeti, karbantartási és alkatrészellátási feladatokat kell megoldanunk.

— Milyen helyezéseket ért el a Kiváló ifjú technikus versenyeken?

— Két első, egy második és két harmadik helyezésem van eddig. Valamennyi témám a kemencék kisgépesítésével függ össze. Legutóbb a kemencekocsik meghajtó rendszerének a módosítását dolgoztam ki...

A durvahengermű üzemvezetője Sebestyén János, nemcsak Molnár Miklósnak és Osváth Gyulának adott meg minden segítséget, hanem valamennyi pályázónak, akik egymás között is megbeszélik a témákat, hiszen a feladatok szerteágazóak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 NOV 10
Északmagyarország
Mezey István

1021

Csónakok

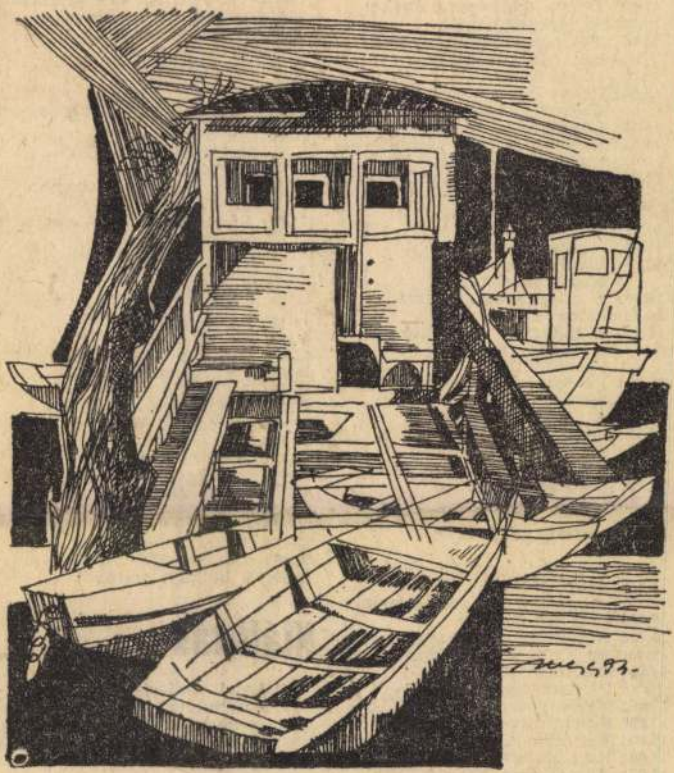

Mezey István munkája

8.32: Népdalok
9.06: Az elmés nem
Don Quijote d
9.30: A hét zenemű
10.05: Iskolarádió
10.30: Híres veszprén
10.55: Beethoven: B-
11.15: Kulturális kró
Veszprémből
11.45: Jelena Obraze
12.35: Tánczenei kok
13.20: Veszprém veg
ban. Körkapcs
közvetítés
13.50: Közvetítés a „
Veszprém" étt
14.10: Édes anyanyelvünk
14.15: Híres énekesek könnyűzenei felvételeiből
14.31: Közvetítés a veszprémi „Vadásztanya" — étteremből
14.41: Szép ez is!
15.10: Iskolarádió
15.51: Lendvay Kamilló: Mesemondó tánc
16.00: A világgazdaság hírei
16.05: Erika Köth énekel
16.24: A tudományos stúdió nyilvános adása Veszprémből
17.20: Veszprémi telefonszolgálat
17.30: Édes hazám
18.10: A hét rádióhallgatója
18.30: Népdalok
19.40: Nyilvános adás Veszprémből
22.20: Brahms-művek
23.30: Tánczene

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Zenekari muzsika
8.45: Válaszolunk veszprémi hallgatóinknak
9.03: Ezeregy délelőtt
10.00: A zene hullámhosszán
11.45: Az emberrévválás élettana
12.00: Csajkovszkij: IV. szimfónia
12.45: Nyakunkon a vendég
13.03: Romantikus kamarazene
14.00: Kettőtől ötig...
17.00: Kalandozás
18.05: Külpolitika! figyelő
18.20: Szellemi vetélkedő Veszprémben
19.35: Lemezmúzeum
19.50: Költészet
20.00: Az orosz kérdés. Színházi közvetítés
21.30: Tv-híradó
21.50: Fejezetek Jan Sverma életéből
22.20: Vendégünk: D. Alekszejev

HÉTFŐ

POZSONY

14.45: Pártművelődés
15.25: Riportműsor
15.50: Pedagógusok műsora
16.40: Tessék belépni
17.15: Tv-híradó
17.30: A jövő évi országos spartakiád előkészületei
18.00: Esti mese
18.15: Családi posta
19.00: Tv-híradó
19.30: Közgazdaság '74
20.25: Az utolsó esély. Tv-játék
21.20: Tv-híradó
21.50: Pártművelődés
22.20: A labdarúgás hírei
22.40: A holnapi sajtóból

Kiállítás

Miskolci Galéria: Máger Agnes festőművész és Marosits István szobrászművész kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Miskolci Képtár: Magyar festészet a XX. században. Kamarakiállítás: Műtárgyak megmen-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 12

Északmagyarország

Mezey István

G 4

1021

Tengerpart

Mezey István munkája

endjén

mények
jubileumi
en I.

A Tüzeléstechnikai Kutatóintéz
lyet nagy teljesítményű ipari ka
magolás előtti utolsó simításoka

főbb célkitűzések alapján vállalatonként irányelveket, intézkedési terveket dolgoztak ki. A vállalati párt-, társadalmi és gazdasági szervek jó együttműködéseként, a dolgozók széles körében ismertté váltak a kongresszusi és a felszabadulási munkaverseny központi célkitűzései, így a felajánlásokba konkrétabban beépíthették az életkörülmények, a szociális helyzet javításával, a tanulással összefüggő vállalásokat is.

De a vállalati párt-, tár- és gazdasági szer-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc
1972 MÁR 31

Mezey István

1972. márc 31., péntek

1021

UDVAR

Mezey István munkája

1972. márc 31., péntek

Jelen és a jövő az Ongai Csavarüzemben

— Több ember dolgozott az üzemben?

— Igaz, hogy a fluktuáció csökkent, de 1971-ben nem többen, hanem 3 százalékkal kevesebben dolgozhattunk, mint az előző évben.

— Sok túlórát használtak fel?

— Ellenkezőleg! Az előző évinél ötezerrel kevesebb volt a túlóra.

— Mi hát a fejlődés oka?

— A többtermelést — mondja Lukács László, az Ongai Csavarüzem igazgatója — kizárólag a termelékenység növelésével biztosítkat. Ma már a tervszerű megelőző karbantartással sok hibát előznek meg, sok-sok időt nyernek a termelés számára.

Apró dolgok, apró tettek

Mindennapi dolog, hogy az emberek mindig többet szeretnének keresni. Nos, ebben az üzemben kísérletképpen új módon tették ezt lehetővé. Korábban egy-egy kezelő három gépet irányí-

egy évi távlatban nem buzdít valami nagyon. Az ongaiak egész évben fizetnek nyereségrészesedést. Erre az évre 600 ezer forintot tartalékoltak. A nyereségjutalmat a jó munka alapján, havonta osztjuk ki. Ezen túlmenően még 270 ezer forint áll rendelkezésre, a munkaverseny jutalmazására. Az elosztást a mikroszervek — a művezetők, párt-, szakszervezeti bizalmik, brigádvezetők — javaslatai alapján végzik. Az elmúlt évben 5,4 százalékkal fejlesztették a béreket. Ebben az évben jelentősen,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-968, 337-748, 340-726
1976 OKT 8

KÖZNEVELÉS

Mezey István

1021

Mezey István grafikája

nódszereit, sz
t meghatáro
ell változtatn
legyen az i
, hogy m
elválassza a
, vezető állá
t" az arra
és elfogadt
ársadalmi h
ijét, hanem
i számára
annak a feltételeit,
-ki a maga adottsá-
legteljesebben kibon-
sa és a társadalom
gyümölcsöztesse. En-
alapelvnek értelmé-
elyre azután ma az
arendszer épül, az *ér-*
llenőrzés eddigi köz-
lyét ezentúl a *tehet-*
ás-személyiségfejlesz-
irányítás hármas
foglalná el. (Ami per-

tan-munkahelyekre (üzer
gyárrészlegek, műhelyek,
tok, hivatalok stb.); 2. az
tató-nevelő intézmény
berendezésekre (oktatóhá
kollégiumok, kulturális
sportlétesítmények a szü
ges modern felszerelések

Az *összetett tanítási*
ram mindenkor a széles
szakértői kollektíva álta
készített hosszabb távú
katery alapján hete

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

Mezey István
1972 APR 30.

1972

VÁZLAT

1021

Mezey István munkája

együtt éjét!

hallatta hangját és hullatta szabadon ünnepelhet. A kö- veteránok emlékeznek rá: vá- ebben a nagy „kohóban" min- tűz. S a remény sem húnyt ki mikor eljött a szabadulás per- sok megértették a költő sza- m elég akarni, de tenni, tenni

munkássága ma is ismeri dol- k X. kongresszusa megfogal- vábbfejlődés feltételeit. Mun- k — benne szűkebb hazánk tettekre halmoznak nagyszerű nint minden jelentős ünnepet ájus elsejét is mindenekelőtt köszöntjük. Méltán lehetünk öbbek között — a nagy múltú pgyar kollektívájára, amelyik kapta meg munkája elisme- isztertanács és a SZOT elnök- s vándorzászlaját.

unkásaira mindig számítha- g, számíthat a jövőben is. És a nemzetközi munkásosztály: dok és boldogok, a még el- azok, akik — harcolva az ag- rializmus ellen — fegyverrel magukért, értünk, az emberi- narxizmus—leninizmus igazsá-

borult tavaszi hónap első nap- majálisokon összesereglünk, örüljünk és emlékezzünk — munkáskezünket nyújtjuk sztályos társunknak, mind- knak, minden haladó ember- és érzi május 1. nagyszerű- annak szellemében hisz a jö- ekszik érte. Mindenkinek, aki n és erősödjék a nemzetközi y harcos egysége!"

Ünnepeljük együtt május el- ntsük nagyszerű munkásosz- essük azokat, akik a legtöb- adják a hazáért, amely tud tavasznak, s amely maga is ösét öltötte önnön virágzásá-

május elsején sokan, nagyon Majális parkban! Örvendez- kezzünk a nemzetközi mun- yüvé tartozásának jegyében. szeretettel meghív és vár

a városi operatív bizottság

Ifjúsági nagygyűlés Ózdon

Embe

Kiss Károly nyugdíjas váj

Csendesen virágzik a tem tő. Itt, az első soron azoka bányászokat takarja a fö akik 25 esztendővel ezelő 1947. május második napj haltak meg a perecesi ala útban. Kiss Károly levett k lappal tiszteleg egykori ta sainak sírjánál.

És emlékezik:

— Mint ahogy lisztből l het kenyeret sütni, de ro bányanyagot is készíte ugyanígy a bányászok éle és mérge is a föld. Fö meddő nélkül nincsen szé A meddő úgy ágyazza kö a szenet, mint bölcső a gy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 SEP 17

Északmagyarország

Mezey István
1021

KABÁTOK

Mezey István rajza

...abb
...vel
...sodszirákon

...között; ki épít többet, melyik brigád szárnyalja túl a másikat. Előző vasárnap az ipari tevékenységben dolgozó szocialista brigádok mentek át Sajószentpéterre, a mostani, elmúlt vasárnap pedig a növénytermesztők, állattenyésztők. Meg is lepődött Vanczák László főépítésvezető, kinek milyen munkát adjon, hiszen 50—60 főre számítottak, és száztízen mentek el!... A főépítésvezető azonban mindenkinek tudott munkát adni, minden kéz hasznosan dolgozott. S az eredmény: csaknem félmillió forint értékű munka. Elkészült egy 110 méteres útszakasz betonozása, s mivel többen mentek a számítottnál, arra is jutott erő, hogy a földekről 20 vagon burgonyát beszállítsanak. Az asszonyok pedig, akik szép számmal voltak a társadalmi munkások között, az épülő telepen raktak rendet.

Jövő vasárnapra a szállítási üzem dolgozói...

A borsodsziráki Bartók Béla ... burgonyát. Képünkön a Nén... a burgonya betakarítását

Sárgáról csak ba...

Alkoholsz...

Egy ellenőrz...

Az alkoholszondás ellenőrzéseknek több mint egy évtizedes hagyománya van már az Ózdi Kohászati Üze...

Mezei Ysbrain
grafikáiból nyílik kiállítás a
herbolyai József Attila klubkönyv-
tárban március 7-én

Szlovák-Magyarország 1973/52 11 old.

Mezey István

Sisrajza

Vadász

Ó szak. Magyarország 1972/293 4 old.

Mezey István

rajza

Hazatérés

Ószak-Magyarország 1972/287 4 old.

Mezey István
Kazincbarcikáról egyéni alkotói
díjban részesült

(bm) Képzőművészeti Szakkörök regio-
nális kiállítása

Észak-Magyarország 1972/245 4 old

Mezey István
rajza
Piac

Észak-Magyarország 1972/243 4old

Mezey István
grafikus Sajóbábonyban, az Észak-
magyarországi Vegyiműveknél. Érzé-
kenyvonalkutúrájával, páratlan
termékenységével tünik ki. Alapító
tagja a kazincbarcikai Izsó Miklós
képzőművészeti körnek.

Bánszki Pál: Kiváló Együttes

Nejsmüvelés 1972/1 34 old.

Mezey István

Illusztrációk

Népművelés 1972/1 35 old.

Mezey István

rajza

Pracon

Észak-Magyarország 1973/236 4 old.

Mezey István 1.

A Sárospataki művelődési ház klubtermé-
ben van Mezey Tamás faragó népművész és
Mezey István grafikus közös kamarakiállítása.
Mezey István aki a kazincbarcikai ama-
tőr képzőművészkörben ert be elismert grafi-
kussá – több önálló tárlattal, s országos ki-
állításokon való sikeres szerepléssel; díjazással
a hátamögött. – most pataki ugrajelent kezése-
kor két témakörbe csoportosítva mutatja
be tusrajzait.

Berecz József: Testvérek tárlata Sárospatakon

Észak-Magyarország 1973/229 4 old.

Mezey István

Az egyik csoportban a szuper-civilizáció ellentmondásaitól szorongó ember életérzését a modern grafika összetett jelrendszerével, valóságelemek és a kötetlen képzettársítás látomásainak egymásra kompanálásával fejezi ki. Ebből a műfajból kitűnik a díjat nyert Westerplatte-sorozat, amely a riasztó emlékek felidézésével szenvedélyes tiltakozás a háború, s mindenfajta militarizmus ellen.

Berecz József: Festvérek tárlata Sárospatakon

Észak-Magyarország 1973/229 4 old.

Mezey István 3

Ezeken a kemény vonalakkal, éles fény-árnyék kontrasztokkal szerkesztett rajzokon intelektuális érveléssel hat. Eddig elsősorban ilyen típusú grafikái jellemeztek. Mezey István mostanáig visszafogott, személyesebb érzelmeit mutatja meg Tatakon kiállított rajzainak új csoportjában. Kitetszik belőlük farágó fivérével közös meghatározó érdeklődése a népművészet iránt.

Berecz József: Testvérek tárlata Sárospatakon

Észak-Magyarország 1973/229 4 old.

Mezey István 4

Egyik szép lapjának témájául is a fa-
faragót választja. Ebbe a csoportba tartoz-
nak népballada-illusztrációi, falusi kör-
nyezet-és típusrajzai, s olyan olvasmányélmé-
nyeinek képi megjelenítései, mint pl. az er-
délyi Sütő András könyve hatására készi-
tett „Anyám könnyű álmot igér" című
bensőséges liráju kompozíciója.

Berecz József: Testvérek tárlata Sárospata-
kon.

Északk-Magyarországon 1973/229 4old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 AUG 3
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

1021

Magány

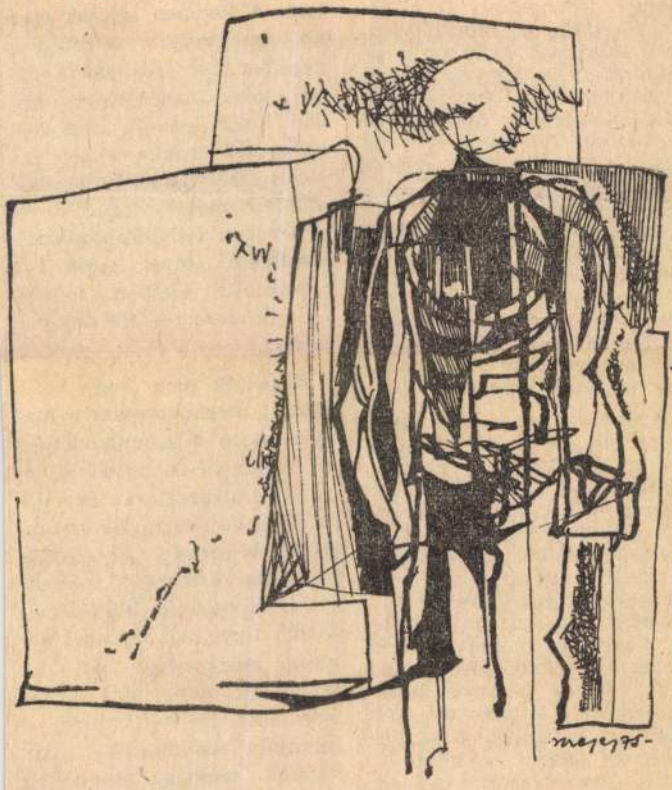

Mezey István munkája

lardítását,
zatát. M
ilyen en
a mi hel
még nem
ből, a va
harcolnun
eléggé józ
ségeskedés,
kat szítókkal szemben, de harcunk eredményes volt, s eljutottunk az értekezletig. Gondolom, hogy holnap és a távolabbi jövőben is így lesz: akadnak még gáncsvetők, de továbbra is küzdeni fogunk ellenük. Az ilyenek az európai biztonsági értekezleten részt vett országokban csupán törpe kisebbséget képviselnek, akik ellen meg kell és meg is fogják vívni harcukat a nemzetközi béke és biztonság ügyének képviselői.

Küzdelemmel, munkával jutottunk tehát el idáig, s a továbbiakban is dolgoznunk, harcolnunk kell. De elmondhatjuk, hogy új helyzet alakult ki s Európa és Észak-Amerika államainak képviselői politikailag, erkölcsileg, hivatalosan elkötelezték magukat az enyhülés irányzata mellett, ennek történelmi jelentősége van, s ugyanakkor bizonyos konzekvenciák lesznek az élet minden területén. Meggyőződésem szerint a nemzetközi kapcsolatok és az együttműködés legkülönbözőbb területein fellendülés az után tudjuk a magyar nép hangját erősíteni a népek kórusában. Bízom abban, hogy népünk, amelynek elsőrendű érdeke a béke, a békés szocialista építőmunka, mindent megtesz azért, hogy a nevében fellépők szavának megfelelő súlya legyen a nemzetközi életben, miként — állíthatom — Helsinkiben is volt.

Engedjék meg, hogy befejezésül megköszönjem a magyar sajtó közreműködőinek a tevékenységét, amellyel népünket folyamatosan és megfelelően tájékoztatták az európai biztonsági és együttműködési értekezlet munkájáról. Köszönöm közvéleményünk figyelmét is, mert nekünk nagy erőt ad, ha olyan fórumon, mint ez az értekezlet is volt, abban a tudatban szólhatunk, hogy népünk támogat bennünket, — fejezte be nyilatkozatát Kádár János.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JAN. 1.

Északmagyarország

Mezey István

1021

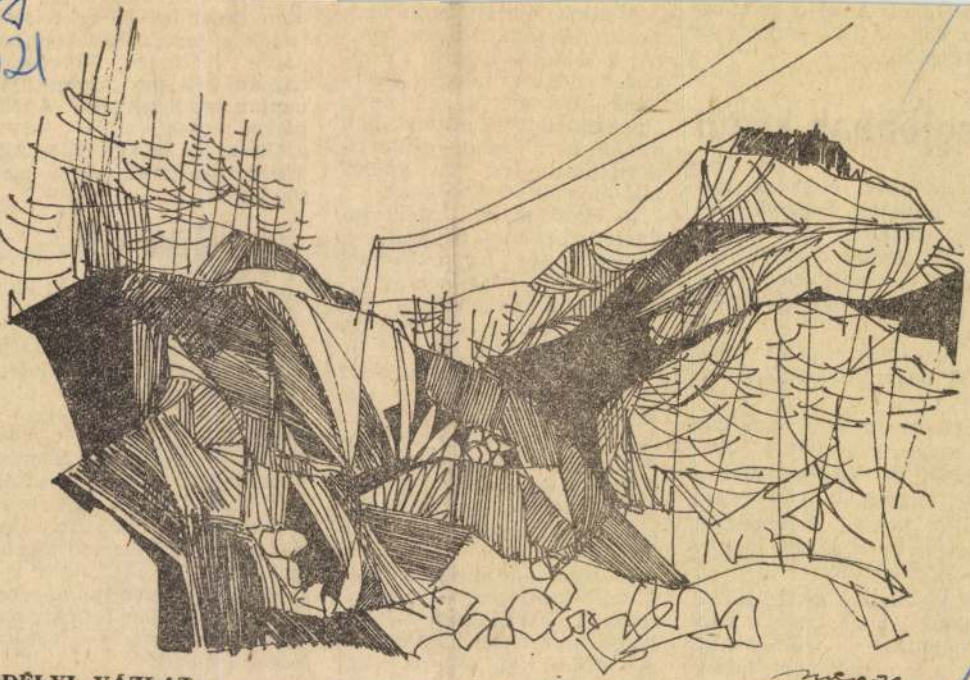

ERDÉLYI VÁZLAT

Mezey István rajza

tenyerünket. Amikor szikrázva előtör az izzó anyag, az leírhatatlan...

A legjobbak közül

Leírhatatlan szépségű egy ilyen pillanat. Szedlák Dezsőék brigádja 1974-ben 23 ezer 234 tonnát termelt, ami megfelel 391 adagnak, s egy-egy adag egy-egy csapolásnak...

A legjobbak közül valók ők. A négy brigád közül az elsők.

Ezt már főnökei mondják, méghozzá egyértelmű elismeréssel és büszkeséggel.

Az elismerő szavakra Szedlák Dezső, a brigádvezető szerényen jegyzi meg:

— Igyekeztünk.

Az igyekezet a brigádnál nemcsak abban van, hogy szorgalmasan dolgoznak, hogy a lecsapolt adag hibátlan legyen, hogy... egyszó-

A titok nyitja: krómmagnezittel kezelik a téglát, amiből a csatorna készül. Az eljárást hosszú, hosszú kísérletek előzték meg, amíg „megszületett" a massza, ami alkalmas a csapolócsatorna karbantartására. Ezt mondták el a vendéglátóknak.

— Hoztunk egy másik tapasztalatot is — folytatja a brigádvezető. Az oxigénnel való frissítés. Mi ugyanis ércet használunk ehhez. A két módszer között hihetetlenül nagy a különbség.

Kiderül: az új módszerrel 10 perc híján, kereken egy órával csökkenthető az adagidő, ami a munka termelékenysége, a gazdaságos termelés, s ami egyáltalán nem lényegtelen, a keresetek alakulása szempontjából sem közömbös.

— Egy adag elkészítéséhez 4 óra szükséges — magyarázza a brigádvezető —, amit ha tartani tudunk, akkor az egy órára jutó átlagos eredmény 12,80 tonna. Az oxigé-

Ejfelkor a 18-asnál

Amikor majd az ország legkisebb zugában is összecsendülnek a poharak, a 18-as kemencénél Szedlák Dezső is búcsút int 1974-nek, s gondolatban együtt lesz azokkal, akik családi és baráti körben koccintanak a még szebb, maradandóbb sikerekre. Mert ahogy a brigádvezető megfogalmazta:

— Minden nap, minden óra hoz valami újat, tettekre serkentő eseményt. Hát még egy egész esztendő!

Tóth Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JAN -5
Északmagyarország
Mezey István
1021

Erdei részlet

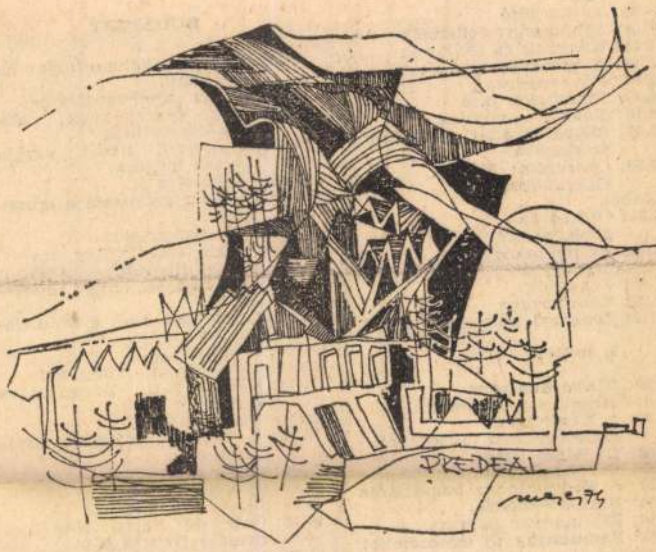

Mezey István rajza

lemezesládája
8.30: Mit hallunk?
9.00: Az MRT Gyerm énekel
9.12: Rahmaninov: g- zongoraverseny
9.37: Molnár Antal 85
10.10: Az Őrség krónil
10.40: Vasárnapi kokté
12.10: Jó ebédhez szól
12.02: Ali baba és a n rabló
14.00: Táskarádió
15.00: Schumann: Pillangók
15.15: Könyvek és századok
15.45: A vasárnap sportja
16.40: Fúvósesztrád
16.49: Kritikusok díja
18.10: Nőkről — nőknek
18.40: Mikrofon előtt az irodalmi szerkesztő
18.50: Cherubini: Medea. Operaközvetítés
Közben:
21.01: Utószó az olvasóportrékhoz
21.11: Az operaközvetítés folytatása
21.49: Népdalok
22.30: Könnyűzene
23.10: Zenekari muzsika

3. műsor

8.09: Klasszikus zene
9.10: Hegedűs a háztetőn.
9.30: A Nemzetközi Rádióegyetem műsorából
10.00: Új Zenei Újság
10.35: Verdi operáiból
11.24: A Rádiószínház bemutatója
12.10: Brahms-művek
13.16: Kis magyar néprajz
13.21: Bemutatjuk új lemezeinket
Közben:
15.05: Diákkönyvtár hangszalagon
16.07: Haydn: Tóbiás visszatérése
17.43: Dzsesszfelvételekből
18.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót
Közben:
9.03: Francia nyelvtanfolyan haladóknak.
9.35: Német nyelvtanfolyam.
10.00: Csak gyerekeknek! Kisfilm-összeállítás.
10.30: Ki játszik ilyet? Vargha Balázs műsora.
11.00: Számvetés I.
11.25: Leonard Bernstein a muzsikáról.
13.13: Műsorismertetés
13.15: Pintér József: Egy óra múlva itt vagyok. VIII.
14.50: Kis figurák, nagy mesterek.
14.20: Nyolc nap alatt a Föld körül. IV
16.10: Telesport.
16.45: Műsorainkat ajánljuk!
17.15: Delta 75/1. Tudományos híradó.
17.40: Veres Péter.
18.35: A közönségszolgálat tájékoztatója.
18.40: Esti mese.
19.00: A Hét.
20.00: Hírek, sporthírek.
20.10: Cafe de Paris. Magyarul beszélő francia film.
21.35: Pepita parádé. II.
22.15: Hírek.

Kiállítás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JAN 14

Északmagyarország

Mezei István

1021

MŰTEREM

Mezei István munkája

ESZAK-M

Százötven d

Százötven rekordot, új csúcseredményt jegyeztek 1974-ben az özdi Kohászati Üzemek finomhengerművének termelési naplójába. Meg kell mindjárt említeni, hogy a finomhengermű még az évszázad elején épült, s azóta a mai napig nem történt a hagyományos hengerlési technológiát is érintő korszerűsítés. Magyarán: ugyanolyan hengerek forognak ma is az üzemben, mint egy fél évszázaddal ezelőtt, a különbség, hogy azóta megsokszorozódott a hengerműi termelése.

A termelés grafikonja meredeken ível felfelé. 1960-ban mindössze 296 ezer tonna volt a gyárrészleg termelése, 1967-ben 390 ezer tonna, tavaly viszont már csak 3 ezer tonna hiányzott a félmillióból.

— Szinte hagyomány már, hogy évente tíz-tizenöt ezer tonnával nő az üzem termelése — mondotta Lukács Gábor gyárrészlegvezető. — A tavalyi esztendő viszont páratlan munkasikerrel zárult. Egyetlen év alatt 23 ezer tonna volt a termelés növekedése, s ez példátlan a hengerműi történetében. A napokban kell döntenünk a szocialista brigádok kitüntetéséről, jutalmazásáról. Nem lesz könnyű dolgunk, hiszen a teljesítményeket nézve mindegyik kollektíva rászolgált az elismerésre...

— Az öreg hengerműben évről évre nő a termelés. Mi a növekedés forrása, vannak-e még további tartalékok?

— Tartalékok mindig lesznek, bár egyre nehezebb ezeket felfedezni. A termelés növekedésének egy része a munka- és üzemszervezés (programozás tökéletesítése, gyártmányösszetétel javítása, állásidők csökkentése) javára írható, a másik része konkrétan nem mutatható ki, honnan ered. Ez az a rész, amit a brigádok versenyének, az emberek „hajtásának", a kollektívák többet akarásának köszönhetünk. Jó példa erre a múlt esztendő, amikor minden második napra újabb csúcseredmény jutott. A rekordok mögött tonnák vannak, ez magyarázza, hogy minden évben többet tudunk „kipréselni" az öreg hengerműből.

— Milyen tervekkel kezdték ezt az évet?

— A legfontosabb célunk a félmillió tonna elérése. Az évkezdés biztató, már van egy kis előnyünk...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 349-726
Mezey István
1975 ÁPR 25
KÖZNEVELÉS

1021

Mezey István rajza

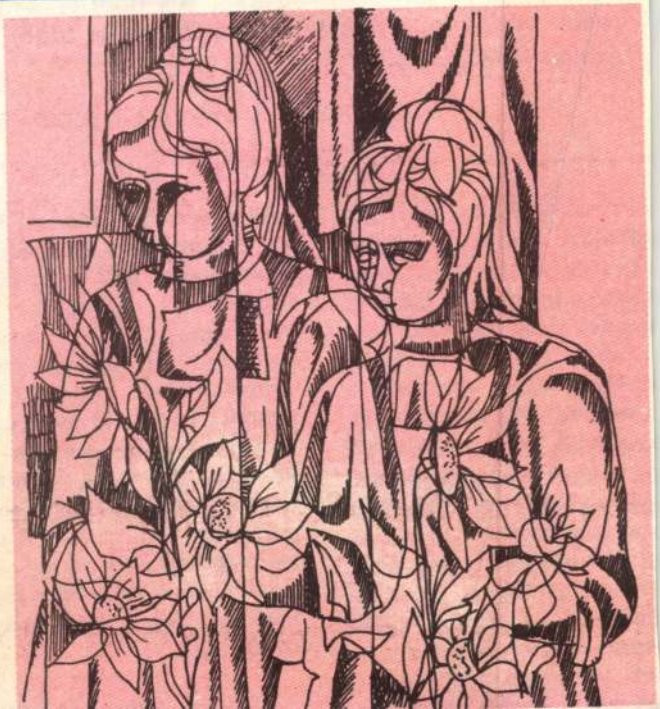

Ideje volna ezeket a
tani. Révfülöpön gomb
kacsalábon forgó villák
lentét az özönvíz előtt
szintes luxusüdülők kö

os megközelítése egységet
othatna, hiszen a lapról
klés és a kívülről játszás
tonsága egyformán fontos a
etanulásban. Érdemes vol-
talán néhány iskolában
érleti jelleggel kipróbálni a
módszer egybehangolását.
Aggasztónak találom vi-
nt, hogy a tanítóképzőben
gszüntették a kötelező
ngszeres képzést. Ez azt je-
ti, hogy azok a gyerekek,
k nem járhatnak zenei ál-
ánosba és nincs külön
ektanárjuk — vagyis a gye-
kek túlnyomó többsége —
nei szempontból hátrányo-

mert nem lesz hangszeres képzettségű tanítójuk. Ez visszalépést jelent a korábbi helyzethez képest, s okvetlenül változtatni kell rajta. Kétségtelenül nehéz a hangszeres képzést 18 éves korban elkezdeni, de talán fontolóra lehetne venni, hogy Suzuki professzor gyors eredményt ígérő módszerét nem kellene-e éppen a tanítóképzőben kipróbálni elsőnek, a nehéz helyzet feloldására.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 AUG 16

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

1021

Mezey István rajza

esítés

jobbat

Nincs például az üvegeknél szabási hulladék.

— A vállalat a befejező munkák gyorsítására, az élőmunka csökkentésére, a minőség javítására folyamatosan jelentős mennyiségű építőipari kisgépet vásárol. A népgazdaság valutahelyzetét figyelembe véve ezeket a gépeket nem a nyugati piacról szerezzük be. Egyelőre még gondot okoz a szocialista relációban fellelhető megfelelő gépek kiválasztása, s hogy az erre a célra szánt mintegy 40 millió forintot minél hamarabb a kívánt célra fordíthassuk. A szükséges kiskompresszorok, glettelő, tapétázó, csőhajlító, stb. gépek jelentős mun-

Szilvási István és a Szabó I
telepének asztalosrészlegében

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1975 AUG 1 01

Mezey István

1021

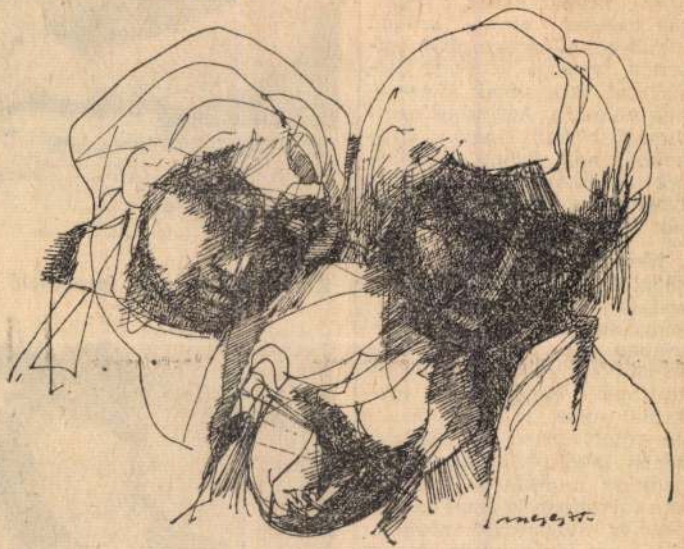

Mezey István munkája

muves, az
nök és a
találta a
lelőbb m
környezet
ték heteke
idejükben.
tettek, virágot ültettek, játszóteret varázsoltak a gyerekek számára. Azt talán mondani sem kell, hogy a virágokból még egyet sem törtek le, hiszen az ott lakók ültették, s gondozzák, ápolják is a növényeket.

Nem törvényszerű, a társadalmi munkaakciók ellaposodása azokban az években sem, amikor az adott községben egy-, vagy két évig várni kell valamilyen új létesítmény építésére. A gyakorlat már jó példákat is teremtett erre. A társközségek lakói vállalják a társadalmi munkát a szomszédos falvakban is azzal az érthető és elfogadható számítással, hogy jövőre, vagy azután maguk is elvárhatják a segítséget. Ezzel olykor éppen a kritikus átadási határidőket lehet lerövidíteni, ami az

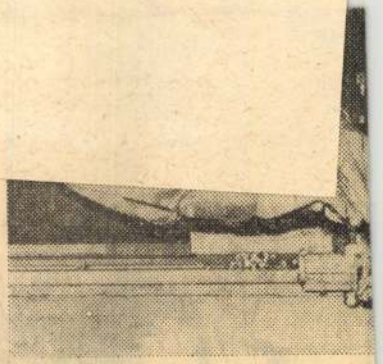

Szabó Margit gépi forgácsoló I.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

19[illegible] AUG 14
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

1021

KIKÖTŐBEN

Mezey István rajza

...rtásról

tűnik-e mindemellett — itt és más helyeken is — sok egyéb, olyan jelenség, ami kedvezőtlenül érinti a közérzetet, lefogja a tettrekészséget, s megalázó is!

Általános érvénnyé kezd válni — s ez örvendetes — hogy mind több vállalatnál bevonják az igazgatói tanácsba a munkásokat. A Volánnál például létrehozzák a munkásküldöttek rendszerét... A vezetők, e helyeken — például a Drótgyárban, LKM-ben, BÁÉV-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 AUG 12
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mezey István

ZAG 4

1021

Mezey István rajza

ai Intézettel

ság
ényében

efelé

hogy például a 91 tonnás vasszerkezeti födémnek a 153 méter magasságra való emelése 8—10 centiméteres fogásokkal, összesen 72 óráig tartott. Hetvenkét óra megfeszített és a kollektíva minden tagjától a legjobb együttműködést kívánó munkára volt ehhez szükség...

Fent a kémény tetején a

A jó közös

A Debreceni Ruhagy
edelényi telepének 5-ös s
lagján immár három, é
dolgozik együtt a 19 ta
Tyereskova szocialista b
gád. A brigád tagjai,
Edelényben, valamint a k
nyező falvakban élő lány
asszonyok, tavaly óta büs
tulajdonosai a szocialis
címnek. Mire kötelez ez
cím, mit jelent számukr
hogy szocialista brigádba
dolgoznak? Erre a kérdésr
válaszolnak az asszonybri
gád tagjai.

Nagy Ida, brigádvezető:

— A szocialista címet nem
elég megszerezni, meg is
kell tartani — becsületes,
odaadó munkával. Rajtunk

1021

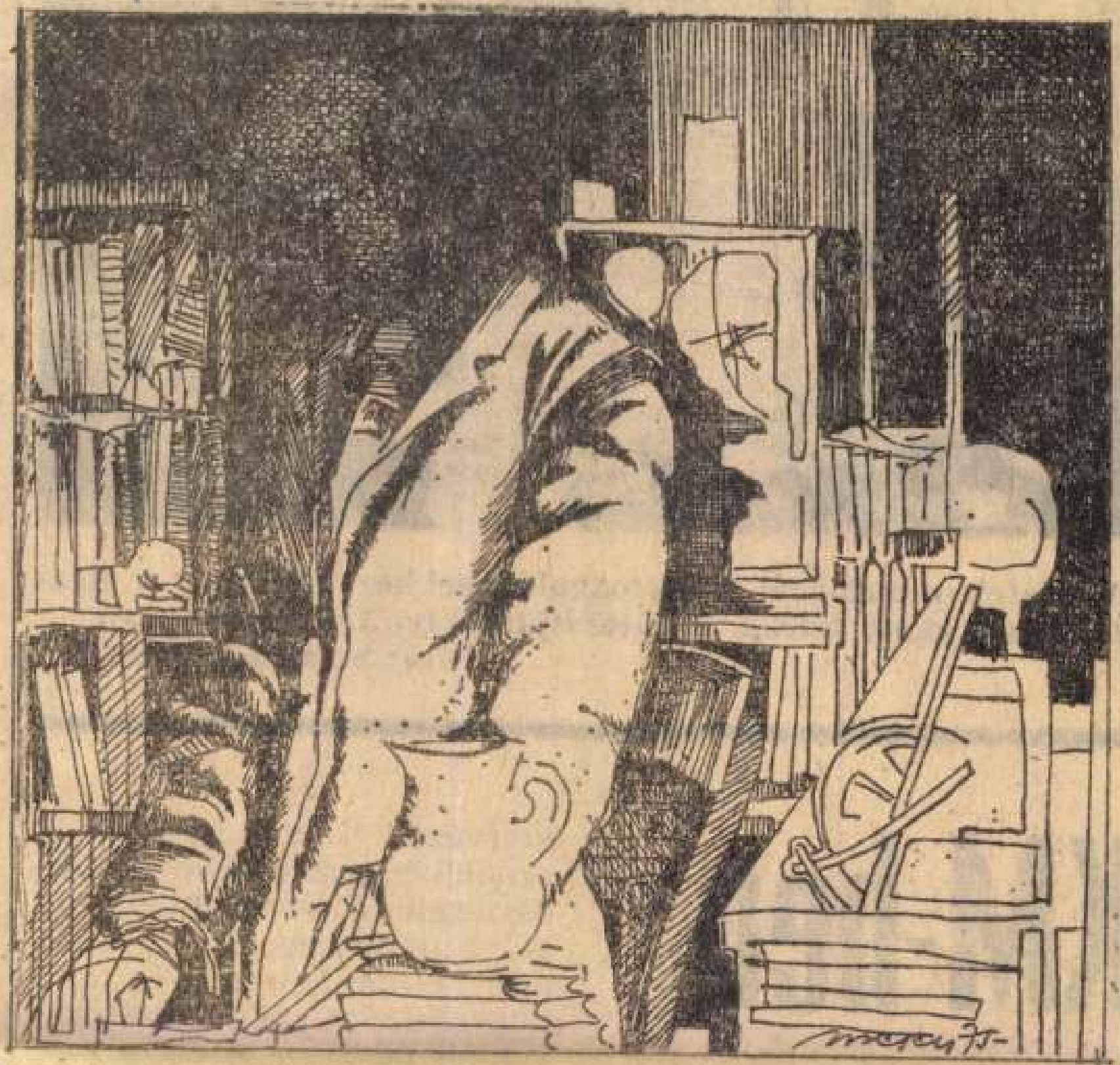

Mezey István rajza

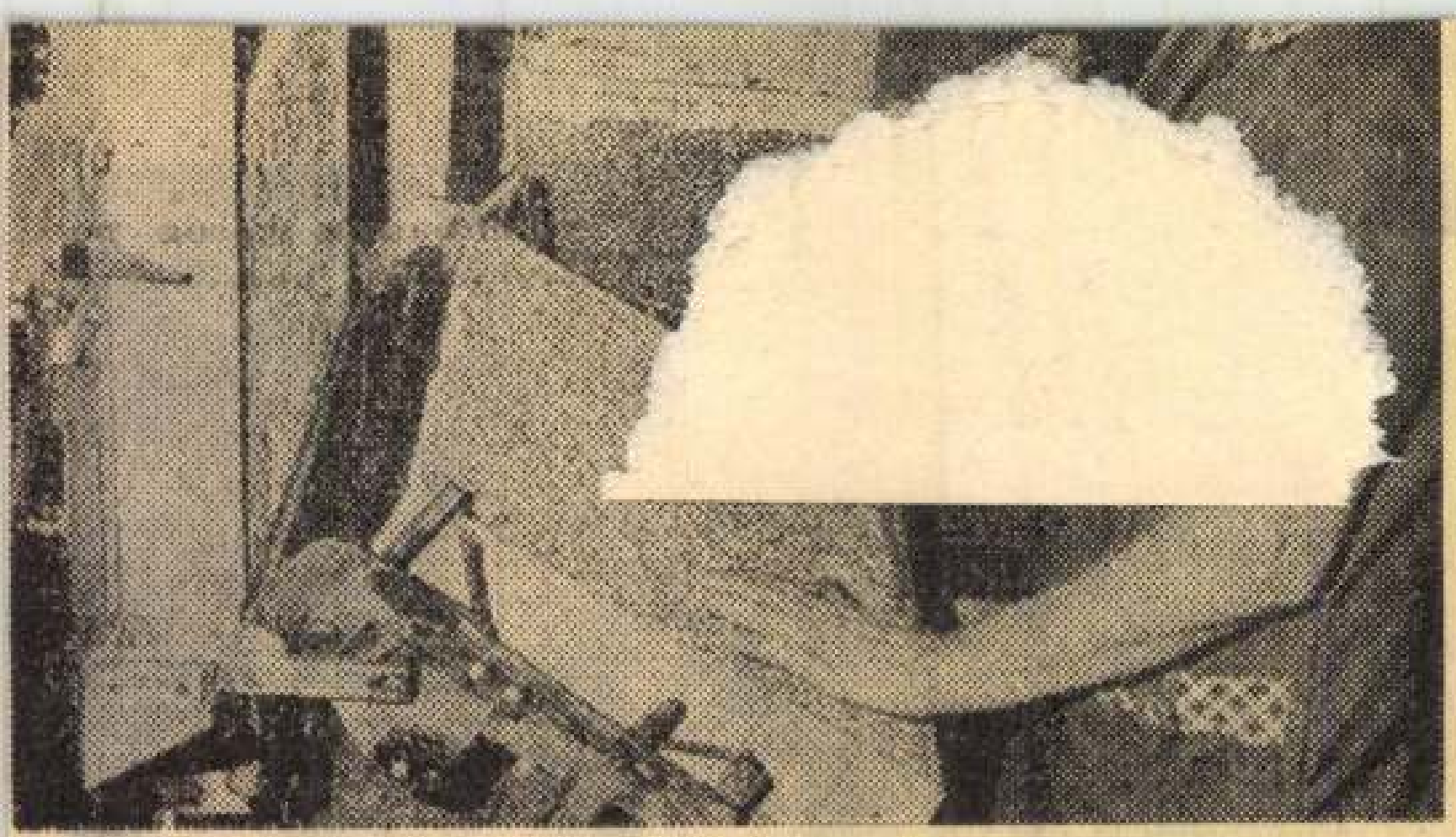

A végtelen szalagról a csomagológépekhez kerülnek a cigarettával rakott tálcák a Sátoraljaújhelyi Dohánygyárban.
Fotó: Szabados György

KM-ben

férfiak és nők bérei közötti
aránytalanságok csökkentését,
llatuk megszüntetését is; ta-

szervezeti bizottságok — a rendelkezésükre álló pénzösszegekből — rendszeres segélyt nyújtanak az egyedülálló családfenntartóknak, s nagycsaládos nődolgozóknak. Üdülői beutalót is elsősorban a családfenntartó nők, s gyermekeik kapnak. Legkedveltebb a kácsi üdülőnk-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Északmagyarország

1975 MÁR 15

Mezey István

1975. március

1021

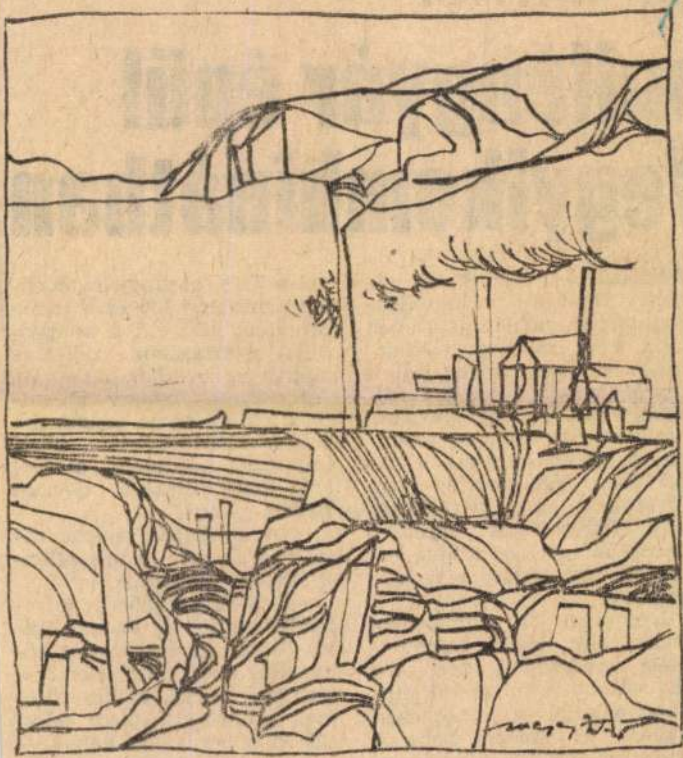

Mezey István rajza

ár termel

opiléngyár épül Vegyikombinátban

felhasználása rendkívül eltérő. Hazánk polipropilén-fogyasztása például 1970-ben még csak mintegy egyharmada volt az iparilag fejlett országokénak. Lényeges változás 1980 körül várható, amikor a TVK-ban felépítendő évi 40 ezer tonna kapacitású polipropilén-üzem jóvoltából az egy lakosra jutó felhasználás közelebb kerül az iparilag fejlett országok fogyasztási előirányzataihoz.

Kezdetben a polipropilén legnagyobb részét fröccsöntéses módszerrel dolgozták fel, később azonban mindinkább áttértek a fólia-, cső-, lemez- és szálgyártásra. A polipropilénfelhasználás gyors emelkedését e műanyagtípus kedvező fizikai-kémiai

vel a TVK olefingyára évenként mintegy 130 ezer tonna propilént állít elő, a polipropilén gyártásához szükséges alapanyag rendelkezésre áll. Az igazgatóhelyettes elmondta, hogy eddig az ország polipropilénszükségletét tőkés importból fedezték, amelyért nagy összegű devizát kellett fizetni.

— A kombinát melyik részén építik fel a polipropilén-gyárat — kérdeztük.

— Messzemenően figyelembe vettük az üzemtelepítés összes gazdaságossági tényezőit: ezért közvetlenül a termelő olefinkémiai üzemek szomszédságában jelöltük ki a beruházás helyét — kaptuk a választ. — A különböző szolgáltató rendszerek közelsége nagyon

Mezei István

MEZEI ISTVÁN grafikusművész kiállítása tegnap nyílt meg a diósgyőri Vasas Galériában. A tárlaton hatvan alkotása, fekete és szines rézkarca, továbbá linómetszete került közönség elé.

Magyar Hirlap 1979/33/8

Mezey István

MEZEY ISTVÁN grafikusművész kiállítása nyílt meg tegnap Kazincbarcikán. A városban élő és alkotó képzőművész az utóbbi öt évben készült több mint félszáz — a sokszorosító grafika eszközeivel készített — alkotását mutatta be.

Magyar Hirlap 1980/10/25/8

Mezei István, grafikus

L: Banga Ferenc

-: Megnyílt a X-miskolci graf. biennálé 7

Nénszabadság, Bp. 1979. dec. 4.

Mezey István

Grafikája szerepel a Miskolci Téli Tárlaton, Miskolci Galéria, 1978.

-katalógus a könyvtárban -

Mezei István, grafikus

L. Orosz János

[Hír]

P. Hűcs J.: Tegnapi örömeink – mai hiányaink. 7-8

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 9.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Mezey István, grafikus

Napjaink

1982 JUN 6

1021

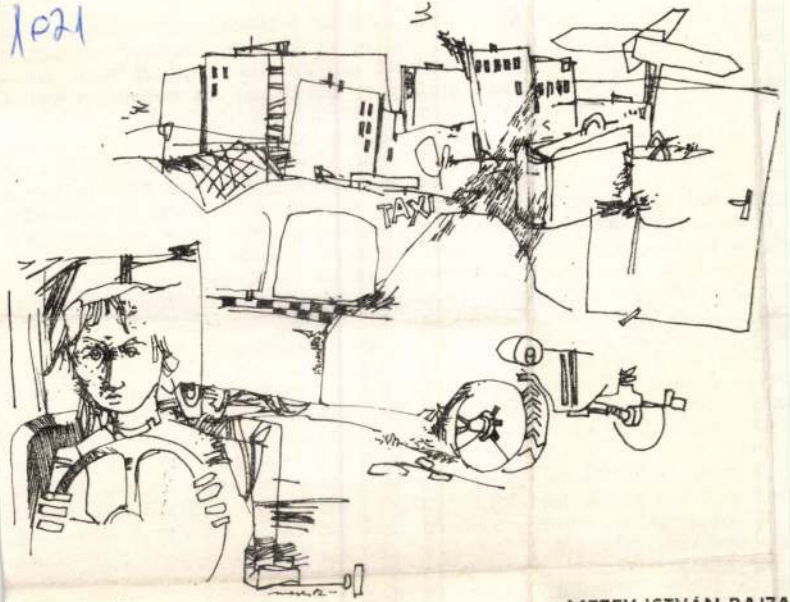

AUTÓBÓL

MEZEY ISTVÁN RAJZA

nyilat és íjat készíteni, ú
Nem nyugodhattam, míg
tőrtokot, tegezt, gyönggy
tam magamnak. Akkorit
lenni, s vad örömmel szabtam, varrtam, díszítettem a bőröket. Mikor készen voltam, elkunyeráltam a kisebbik bátyám rozsdaszínű nadrágját, meg a piros kockás ingét. Övembe kötelet tűztem lasszónak, s ha még az almafából kifaragott, testmagasságú íjat is kezembe vettem a nyilakkal teli puzdrával a hátamon, s lesbe álltam valahol a Szentkúthoz vezető akácfasorban, senki se mondhatta, hogy nem vagyok olyan indián, amilyet az akkori haraszti moziban láthattunk.

Abban mindenképpen hű voltam az indián hagyományokhoz, hogy mindent magam csináltam, szépítettem. Azt a rozsdaszínű hosszúnadrágot, a kockás, vadnyugati inget el lehetett nézni, hiszen nem lőhettem őzet, hogy annak bőréből legyen a ruházatom is.

Koós Árpi barátom egy délután fogta a kis fényképezőgépét, s mivel ő meg a fényképezést vette nálam sokkal komolyabban, egymás után „kapott le" a Lemenő Nap Dombján a bokor alatt leskelődve, kezemben agancsnyelű tőrrel. Aztán az öreg diófához mentünk a dűlő sarkán, a dombon túl. Ott a magas rozsba bújtam el, csak a fejdíszem és összeszorított szám látszik a sárga kalászok fölött. Van még egy harmadik fölvétel is: teljes harci díszben állok egy magas bodzabokor előtt, kezem büszkén markolássza a minden pillanatban dobásra kész pányvát. A primitív amatőrképen is látni: mekkora nyár lehetett akkor; a fák bodzabokor levelei elkókadnak a hőségtől; a füvet, bokrokat, az utat vastagon lepi a haraszti finom por. Arcom olyan fáradt és komor, mintha a fehérek akkor üldöztek volna ki a vadászterületünkről.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Mezey István, grafikus

Napjaink

1982 JUN 6

1021

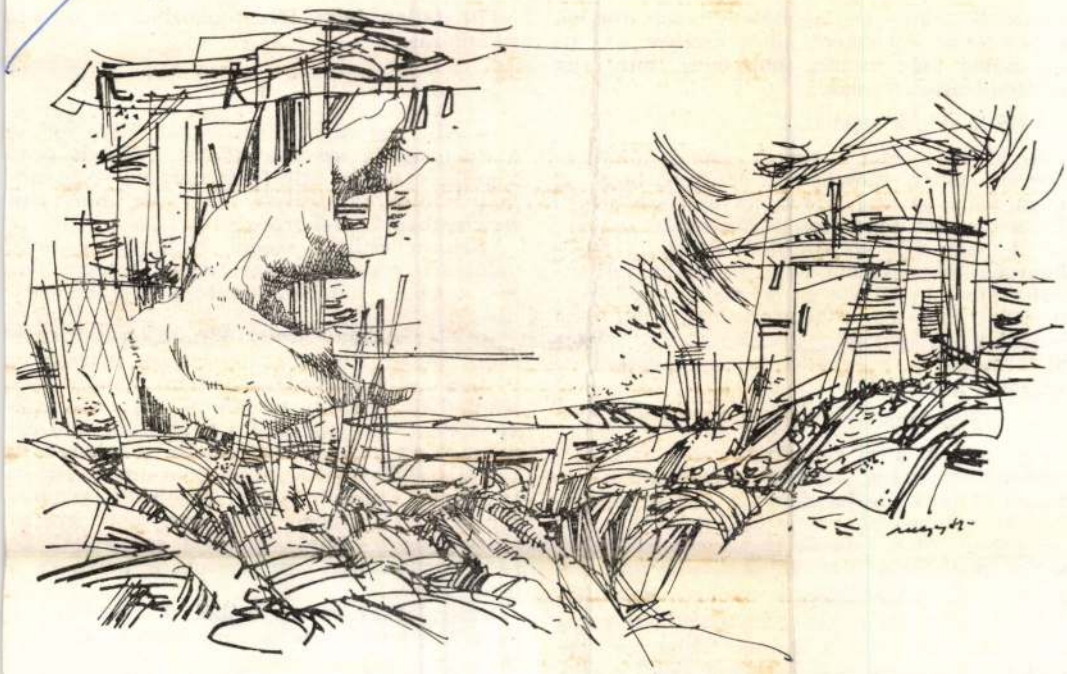

VIHAR

MEZEY ISTVÁN RAJZA

szülő. S komolyan gondoljon meg minden kapcsolatot. Egyébként adott esetben a csonka család még mindig jobb lehet, mint egy elviselhetetlen házasság.

— S ha jön a mostoha?

— Minél kisebb a gyerek, annál könnyebben elfogadja. Először azt érzékeli, hogy az anya vagy az apa szereti az újonnan jöttet. Ez a szeretet fokozatosan ráhangolja a gyereket, hogy ő is szeresse azt. Persze, a féltékenység legváltozatosabb megnyilvánulásaival számolni kell, de ez normális és elkerülhetetlen jelenség a legtradicionálisabb családnál is. A családba újonnan került felnőtt a természetes viselkedésével szeretteti meg magát a gyerekkel.

— Örökbefogadásnál hasonló a helyzet?

— Igen. A kicsi gyereknek nagy az alkalmazkodó készsége. Először nyilvánvalóan nehezen oldódik, de ha naponta érzi a gondoskodást, a türelmet, akkor beilleszkedik az új családba. Több idő, figyelem, engedékeny szülői magatartás kell az örökbefogadók részéről, amit ellensúlyoz az a plusz, hogy várják, akarják azt a gyereket. Csakhogy amíg a csonka családnál a gyerek többnyire kezdettől tudja, hogy csak az egyik szülő a vérszerinti, addig az örökbefogadásnál őszinte-

*

— Alig várom a kisunokámat. Egyéves lesz a csöppség, a szemem fénye. Csakhát ebbe a szükséglakásba alig lehet behozni — mondja a bútorokkal zsúfolt, majdnem ablaktalan helyiségben É. Gáborné.

Őszhajú, csillogó szemű, kicsinyke asszony, valóságos mesebeli nagymama. Özvegy, akinek vígasza, támasza, vídítója a lánya és a kisunoka.

— Már akkor özvegy voltam, gyerek nélküli, amikor három és fél évesen magamhoz vettem azt a kislányt az állami gondozásból. Képzelheti, milyen leromlott volt szegénykém, ha ilyen idős korára a tíz kilót sem érte el. Volt valamilyen baja a tüdejének is. Fél éjszakákat hörgött. A karomban tartottam, nem mertem elaludni, nehogy baja essen. S mivel viszonozza az ilyen apró gyerek a szeretetet? Végtelen hálával, szeretettel. Én nek vígasza, támasza, vídítója a lánya és a a napjaimat.

Kitárulkozás ez a javából. Kéretlenül sorolja a gyermeknevelés apró örömeit és gondjait:

— Kamaszkorában volt egy kis bajom a kislánnyal. Feltámadt benne a vérszerinti

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mezey István, grafikus

MAGYAR IFJÚSÁG
1982 MÁJ 28

1021

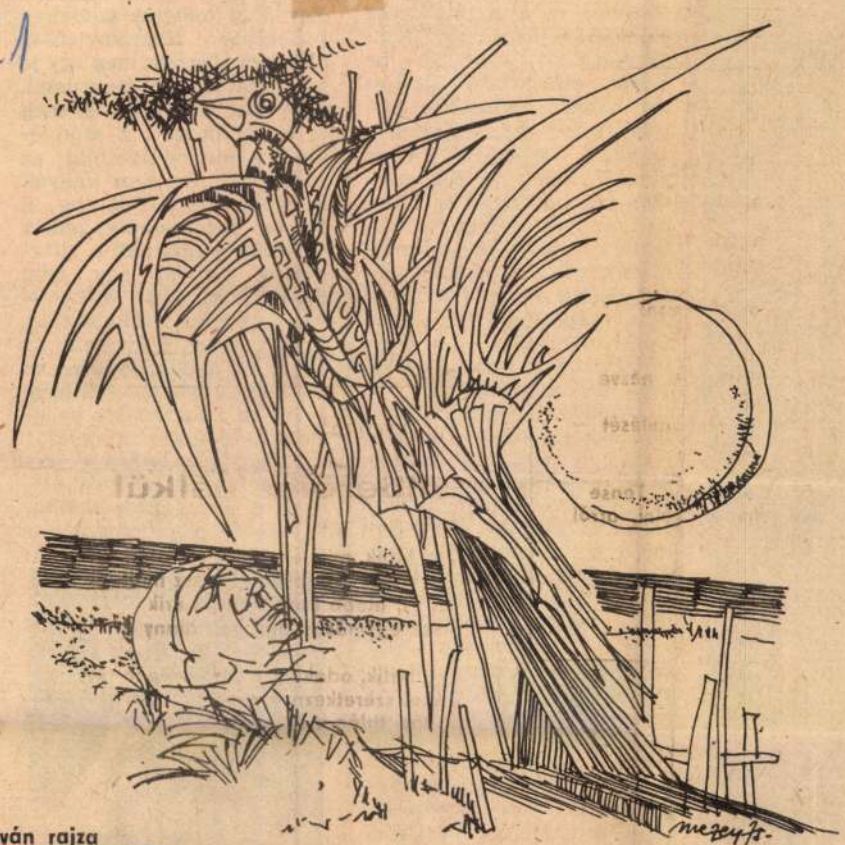

Mezey István rajza

revelációként, mint az
tőr Filipaszé, aki a
fórumon és a Néphac
Művelődési Házának
színházában mutatt
Epidauroszi tücskök, s
tok! című előadóestjé
lyen furcsa azt írni e
zseniális táncosról,
amatőr. Pedig az. Bár
den szabad idejét a
nak szenteli (szólista a
lyában, ugyanott utá
láscsoportot is vezet
főfoglalkozásban takarító,
azaz segédmunkás. Mert
ugyebár más dolog a művészetért élni és más a művészetből megélni.

Filipasz egyébként 1971-ben kezdett barátai unszolására táncolni a görög népi együttesben, ahol — saját bevallása szerint a legrosszabb táncos volt. 1973-ban a Fáklyába hívta *Kricskovics Antal*, s ott hatalmas akaraterővel, kitartással, szabados indulatait kordába szorítva, igazi művésszé nevelte magát. Akaraterejét, önbecsülését, önkifejezési vágyát talán emigrációba kényszerült görög partizán szüleitől örökölte, fantasztikus fegyelemre volt szüksége, amíg megteremtette magában a „rendet".

Mentora, felfedezője, szel-

gyúrtuk egymást szellemileg, fizikailag, technikailag. Hogy az vagyok ma, aki, az neki, az ő odafigyelésének és hitének köszönhető. Nem is hit ez már, inkább szuggesztió. Mondok egy példát. A Tékozló „bűnhődés" részében egyszer azt az instrukciót adta, hogy amikor fel akarok emelkedni a tér-

[illegible] jött." Krics
kell hogy b
zösség nem
kell jönnie
vágyai-vízi
itt egy erő
séggel talál
gát, amelyb
nyítania, ho
a helyért k
a küzdelme
nom...

— *A tán*
talában te
egyéniség.
tos szerepe
ségnek a
ben?

— Azt
minden em
természetsz
le egy ol
amelyben t
amelyben t
nincs ilyen

BRACKÓ ISTVÁN

Színesedünk

Elámulok az utcán. Mennyi szín? Rókabarnára pingálták a boltot, ahol a tokajin és az egri bikavéren kívül másfajta bort is lehet kapni. A hollóházi bolt és a Tatár-butik pirosban pompázik, a Dominó presszó kék, s lám, már itt járok a Tanácsház téren. (A presszót hajdan Rácznak hívták, a teret egykor Horthyról, majd Szálasiról nevezték el.) A zöldre festett sportbolt Shakespeare-ről elkeresztelt horgászbotokat és orsókat kínál. S lám, szemben egy lila ház. A színdinamikához is értő, új embert kapott a városi tanács. Színesedik Miskolc. *Színesedünk.*

Színesedünk? A villamos még mindig sárga, az autóbusz ugyanúgy hagyományosan kék, mint a vasutasok egyenruhája. És sötétkék autót vásárolnak a funkcionáriusok. A postások zöld furgonon furikáznak, zöld az ezres bankó is. A panel még mindig szürke.

Miskolc szűken vett belvárosában, a Tanácsház tértől az Adyhídig tartó vonalon, körülbelül 1500 lakás található. Az itt lakó családok száma jóval több ennél. A népesség számát pontosan senki nem tudja, nem tudhatja, hiszen a legjobb üzlet egy, már húsz éve halálra ítélt „lakótelepre" beköltözni. Majd csak történik valami.

Lakótelep? Belváros? Mi van a szépen festett homlokzatok mögött? Milyen nő az, aki frissen kozmetikázva és bodorítva, de mosdatlanul és a tegnapi fehérneműben megy el a randevúra? A mai veréb csakugyan jobb-e a holnapi túzoknál? Miért lett központi gondja a sok gonddal béklyózott Miskolcnak a városközpont? Miért festünk kívülről, amikor belülről kellene vakarni? Miért az utcát díszítjük, amikor a belvárost kellene komfortosítani? Vagy éppen a várost...

Igaz, van már kék iskola, piros toronyház, s hófehér maszek vendéglő. A Volántól megpattant pilóták narancssárga Aeróval furikáznak, s a szerződéses presszó vezetője olyan gyakran cseréli a személyzetet, mint a söntéspult halvány rózsaszín csokrát. Színesedünk.

Nézem a hirdetéseket, s nem akarok hinni a szememnek. Büntetésvégrehajtási intézet keres katonaságot viselt fiatalembereket, s a fizetés 5—8 ezer forint. A vegyi gyár igazgatót keres. Tizenketten pályáztak. Szakértő zsüri döntött, s nem a hivatal. Egy pici termelőszövetkezeti szakcsoport elnöke mutatja a szerződését. Garantált bére — ha hozzák a vasasmunkából álló tervet — ötszámjegyű, s ha minden klappol, akkor az év végi elszámoláskor fizetésének még negyven százalékát is megkaphatja. És persze van kapcsolatközvetítő iroda, a kohászatban kisvállalkozás keretében használják ki a hét végén egyébként ácsorgó gépeket, az üveggyár fenntartással és gyanakvással fogadott gmk-ja, az üvegtörmeléket gyűjtő, tisztító és hasznosító csapat 1983-ban 2,5 millió forintot hozott a cégnek. Szinva néven leányvállalatot alapított a számítóközpont. S leányvállalatként működik a Borsod megyei Állami Építőipari Vállalat frissen alakult tervező részlege is. De az üveggyárban kevés a lakatos, a kohászatban három év alatt mintegy hétezren számoltak le. A nőknek elfoglaltságot kínáló miskolci pamutfonóban a foglalkoztatottak nyolcvan százaléka vidéki... Az országgyűlésen már nem kötelező a sötét ruha. Egyszer, izgalmasabb téma híján, egy parlamenti tudósításban megírtam, hogy vezetőink milyen színű nyakkendőt hordanak. Emlékszem, hogy az árhivatal elnöke kockásat viselt, a közlekedési miniszter vasutas-kéket kötött, a kereskedelmi tárca vivője a mintás öltönyhöz pöttyös „nyaktekerészeti mellfekvencet" akasztott. A színes tudósításnak ez a része természetesen egyetlen lapban sem jelent meg. Aztán ott voltam, amikor pilinckázó hóban a gipszelt lábú építésvezető átadta a déli tehermentesítő út legújabb szakaszát a város vezetőinek. Az első titkáron egy Lenin-sapka volt, a tanácselnök egy piros-fehér kockás golf-sapkában pompázott. Furcsa módon, kalapot nem láttam.

A párt központi lapjában jelent meg a tanácselnök és az első titkár nyilatkozata. (Népszabadság, január 11. szám.)

A tanácselnök: „Egyutcás nagyváros? Ez ma már jelképesen sem igaz... Ha lassan és nehezen is, de sikerült néhány új, a városon átvezető útvonalat kiépíteni, nem is beszélve a belváros és az Avas hatalmas, modern úthálózatáról, új szolgáltató és üzleti központjáról. Persze, hiábavalóság volna irigyelni — s célként számon tartani — a főváros itt-ott luxusszínvonalú, valóban fővárosi eleganciáját, Debrecen tágasságát, Szeged hangulatos, szép épületeit, korszerű városszerkezetét, sugárútjait — melyet a nagy árvíz után európai igényességgel építettek ki —, Zalaegerszeg kisebb léptékű, de harmonikusabb fejlődését. Eger történelmi levegőjét..."

A városi pártbizottság első titkára: „Tanulni lehet is, kell is másoktól... Ahol jó ideig talán országszerte legnagyobb volt az egy lakosra jutó fejlesztés összege, mégsem jutott pénz az igazi városépítésre. Város helyett lakások tömege épült." A cikk szerzője megjegyzi: „...ezért áll lehetetlen feladat előtt minden építészkollektíva, amely egységes és korszerű, ugyanakkor a múlt hangulatát is idéző városképet szeretne formálni Miskolcon."

Az ember töprenghet. Mondjuk a múlt hangulatán. A gyanús pénzekből épített lillafüredi Palotaszálló, a leghízelgőbb építészeti vélemény szerint is — eklektikus. Mások szerint: elfuserált lovagvár. De a Palotát meglakta József Attila, Móricz Zsigmond, Nagy Lajos. Itt szállt meg egyszer Hruscsov is. Az ország legpatinásabb szakszervezeti üdülőjét a hetvenes évek végén csaknem olyan komfortossá alakították, mint amilyen eredetileg volt. Igaz, a széfeket kivésték a falból, a lyukakat befalazták, nem volt már szükség a trezorra. A milliomos névtelenek és a neves földönfutók után pihenni vágyó beutaltak briliánsok és előítéletek nélkül érkeznek. Már nem rákászhatnak a Hámori-tóban, pisztrángra sem futja, de van disco és gyalogtúra. A hajdani fürdőmedencét feltöltötték. Focizni, labdába rúgni még lehet...

Kérdezem a híres, s általam nagyra becsült igazgatót, miért nem ment korábban nyugdíjba. Sikerei csúcsán, hatvanévesen, az agyonrettegett válság előtt... Ez a történet kísértetiesen hasonlít arra, amit a miniszterek nyakkendőjéről akartam megírni... Nem fontos, de talán érdekes. A diri csak akkor vonult nyugalomba, amikor már biztos volt abban, hogy székébe olyan ember kerül, aki neki is tetszik. Sok volt az önjelölt. Az igazgató kivárta, amíg máshová helyezik őket. Megérezte azt az időpontot, amikor már ő is választhat. Érdemei elismerése mellett, magas kitüntetéssel vonult nyugalomba.

Nyugalomba? Alig hiszem, hogy megnyugodott. A közéleti fogékonyság ugyanúgy tovább él, mint ahogy a férfiember szakálla tovább nő a halál után. Nem lesz szürkébb a kép, nem lesz színtelenebb a paletta, hiszen a friss események gondoskodnak a mindennapi sokkról. A tehetősebb országok tehetős polgárai atombiztos bunkereket építenek abban a kertben, amelyet jól fizetett kertész tart rendben. A fixfizetéses forradalmárok ismét Marxra hivatkoznak, de bővebben, színesebben tálalva az értéktörvényt, a kamatot, a kizsákmányolást és a kiszolgáltatottságot. A máig érvényes sugallatokra nem mindenkinek egyformán érzékeny a füle. Egy mű önmaga teljességében érvényes, s nem az alkalomhoz kiragadott idézetek a perdöntőek. Ez persze, többnyire csak utólag derül ki. A magyar sajtó hírt adott arról, hogy a Szovjetunióban elítéltek és kivégeztek két, magas beosztású vezetőt, mert korruptak voltak. Nem öltek, nem loptak, csak hagyták magukat megvesztegetni. Visszaéltek a rájuk ruházott hatalommal.

Kegyetlen a világ, kegyetlenek a hírek. Pedig a legtöbb lap már ofszeteljárással készül és színesek a képek. Az Ország-Világ különkiadványa, a Téli Magazin olyan kétoldalas képet közöl, amelynek egyharmada naptár, kétharmada pucér nő. Szemrevaló teremtés, semmi sem hiányzik róla. Pironkodhatnak a kétgyerekes, három műszakban dolgozó, kevésbé kecses asszonyok.

De azon már én is pironkodom, amit a buzikról írnak. Visszavisszatérő címmel (Homoszexuálisokról — elfogultság nélkül) számolnak be az emberi kapcsolatoknak e vadhajtásáról. Az illusztrációnak szánt képet meg sem kísérlem leírni. Bárki megtekintheti potom 28 forintért. De hát ez legyen az én legfölöslegesebb kiadásom. Hölgyismerőseimet aerobic-zoknival, aerobic-lemezzel, aerobic-tankönyvvel leptem meg. Korra való tekintet nélkül örültek neki. Ezen az új őrületen egy csomóan egy vagyont kerestek. De az anyósom egy dekával sem lett kevesebb, s még mindig a hárommillió elhízott ember országa vagyunk, még mindig kiröhögik azt, aki melegítőben a ház körül futkározik, még mindig az élsportot favorizálják. Egy jobb bicikli még mindig egyhavi fizetésbe kerül.

TEMETŐ — MEZEY ISTVÁN RAJZA

Hol lehet ma biciklizni? Az úgynevezett szobai kerékpár áráért egy közepes versenygépet lehet venni. De a szobai praktikusabb! Nem kell kimenni a jól temperált szobából, nincs forgalom, eső, köd és ellenszél. Az ember nyomja a pedált és nem halad. Nem halad az istennek se, pedig közben iszonyatos hírekről és álhírekről értesül. A közlekedési tárca vezetője január végén vonattal érkezett Miskolcra. Állítólag azért nem jött kocsival, mert a delegációt megrettentette a csak a Dunántúlra vonatkozó útjelentés. A rossz nyelvek szerint a benzin miatt... Igaz, a benzin árát most nem rendezték (emelték), de drágább lett a hús, az olaj, az éjszakai áram és az építőanyag. Vajon mit szól ehhez a lakásügyi társadalmi bizottságban már hiába reménykedő igénylő, aki otthontalanságát megúnva, az idén vesz cementet és téglát? Színes csempére már aligha futja... A borsodi tervek (és nem igények!) ebben az évben 5188 lakás megépülésével számolnak. Ennek egyötöde állami, egyötöde társaslakás lesz. A legnagyobb terhet jelentő családi házak számát 3100-ra prognosztizálja a terv. A különböző építési és financiális formák aránya emberemlékezet óta nem volt ennyire önfinanszírozó. De lesz ennél rosszabb is a statisztika.

Persze, örülhetnénk is annak az országos felismerésnek, amely a nagyipari lakásgyártás rangjára emelte a családi ház építését. De erre nem készültünk fel. Nincs elég telek, lerobbantak a téglagyárak, a cementgyár télen áll, nyáron nem győzi. Elfogadható konyhabútorért a vevő térdig járja a lábát, s kádhoz, kazánhoz csak csúszópénzért jut. Adja is, kapja is. Így teljes a színskála a palettán.

A felesége nevére keresztelt kocsmában a bajuszos főnök mindig tud adni unicumot. Máshol nincs. Honnan szerzi? Mosolyog. Aztán visszakérdez, hogy mennyiért... Egy lakásból választották le az ivót, van W. C., mosogató, hűtő, minden, a KÖJÁL nem köthet bele. Fizetik a bérleti díjat, az adót, s haverságban vannak az italszállítókkal. Még inkább ők, mint a szenvtelen, szfinx-arcú, hivatalból felszentelt állami vendéglátósok. Az előbbiek a pénzért dolgoznak, az utóbbiak csak a fizetésükért.

A hajdan Fórumnak nevezett miskolci presszót átalakították, átkeresztelték. A Vendéglátás című folyóirat 1978. októberi száma írja: „A helyi sajtó ugyan szembehelyezkedett ezzel az elképzeléssel — a közvélemény azonban a süteménybolt mellett adta le a voksát. Ezt bizonyítják a bolt forgalmi adatai; a júliusi megnyitás napjától számított húsz nap alatt félmilliós forgalmat bonyolított le — ital nélkül." Így tehát a Fórumból Gyöngy lett. Jellegtelen, barátságtalan cukrászda. Aztán, félretéve a beharangozott absztinens ígéretet, alkoholt is kezdtek árulni. Egy fél konyak 16,50 forint, az unicum, ha van, 16 forint. A teremben játékautomata sípol, zenél, berreg, s nyeli a tízeseket. Tizenévesek nyomkodják a gombokat. Az angol feliratú műszertábláról nem sokat olvasnak ki, de derekasan etetik a masinát. Honnan van ennyi pénzük?... Sebaj, fiúk! Osztrák licenc alapján már készül a magyar játékautomata. Az is forinttal működik, de legalább magyarul beszél.

A presszó függönytelen kirakatüvegén át egy üres térre látni. Ez az Ady-híd és környéke. Szemben, a kopasz placcon kapnak helyet a cirkuszok és a céllövöldések. Helyénvaló lenne a múlt idő használata, hiszen a közvélemény kiostorozta innen a mutatványosokat. Maradt a szemét és a sár. A városatyák bölcs intézkedése nyomán mindent eltakaró pléhkerítést húztak a 3-as számú út mentén. De van még itt látnivaló. A forgalmas csomóponton három divatbutik, egy pecsenysütő és egy kukorica-pattogató is található. Működési engedélyük csak ideiglenes. De mint ahogy semmi sem tart örökké, egy ideiglenes állapot is lehet tartós. A Palotaszálló felújítása tovább tartott a hetvenes években, mint a megépítése a harmincas években. A Rorárius egyetlen gombnyomás robbantotta föl 1971-ben, s tíz évig állt üresen, parkettjét, ecetfát növesztve a belváros telke. Az idő annak dolgozik, aki azt kihasználja.

Az áremelésen és a butikokon kívül a közvéleményt leginkább az új vállalkozási formák és a melléküzemágak irritálják. Az üveggyár igazgatója mesélte, hogy amikor élve a lehetőséggel, létrejött az üvegcserép-gyűjtő és -hasznosító gazdasági munkaközösség, óriási felzúdulás volt a gyárban. Aztán kezdtek megnyugodni a kedélyek. Az igazgató azt mondta: — Erre a munkára azelőtt nem kaptam embert. Nem tudtam megfizetni. Ha egy fél futballcsapatnyi ember nekem évente letesz 2,5 milliót tisztán az asztalra, az keressen. Aki irigyli, az csinálja utánuk... Bolond egy helyzet! A „mellékes" lett a „fő"!

Így vannak ezzel a tsz-ek is. A borsodi termelőszövetkezetek 1983. évi 13 milliárd forintos árbevételének 56 százaléka nem a növénytermesztésből és nem az állattenyésztésből származott. Utat építenek és járdát takarítanak a fővárosban, tetőszigetelésre szerződnek Miskolcon. És termelnek, természetesen. Sárazsadányban aerobicharisnya készül, Rátkán szőrmebundát varrnak. Pálháza jól pénzel a vállfából, Baktakéken ügyesen csinálják a kártyatartót. Arlón alumíniumból formázzák a kerti bútort. Mikóháza kurázsijából még autóillatosítóra is futja. Örüljek, hogy a magyar paraszt mindenhez ért? Vagy sírjak, hogy a magyar paraszt a mezőgazdaságból megélni nem tudván csecsebecsék gyártására adja a fejét? Zaklatott időket élünk. Még nem tiszta a kép.

Mint ahogy Miskolc sem lett tisztább, pedig 1983-at a városüzemeltetés évének minősítette a tanács végrehajtó bizottsága. A testület fejléces papírján felhívást juttatott el az érdekelteknek a július 8-án tartandó programegyeztető rendezvényre. Az első bekezdés így szól: „Miskolcot jogosan az ország egyik legszemetesebb, legelhanyagoltabb településének nevezik, mert javuló eredmények ellenére a főutcája — főleg a járdák, a kora reggeli órákat kivéve — jelenleg is a takarítatlanság látszatát keltik." Egyetértek.

Pedig itt már 1813-ban fixfizetéses úttisztítót alkalmaztak, s följegyeztetett a tekintetes tanács 1836. évi rendelete, mely „szigorú test- és pénzbüntetés terhe alatt" megtiltotta a „szemét és a moslék utcára kiöntését". Boldog, balgatag eleink! Mit tudtatok ti az emberről, a reklámról, a tudományos alapon szervezett tisztasági akcióról?! Olvassunk bele a haditervbe! „A szemételdobás mozdulata annyira megszokott az emberek számára, hogy szemetelésük szinte alig tudatos tevékenység. Az általuk eldobott szemét majd csak a következő arra járót fogja zavarni. A cél: a szemetelési láncolat megszakítása. A propaganda a város teljes lakosságához szól. Az emberek esztétikai érzékére kíván hatni, úgy, hogy felerősíti a kontraszthatást az esztétikum és a szemeteléssel elcsúfított környezet között. A program szlogenje, jelmondata egy kérdés: „NEM BÁNTJA A SZEMÉT?" Képi motívumként — emblémaként — egy sziluettszerűen megrajzolt, szemétdombon álló kakas szolgál."

Csak azért idéztem ilyen hosszan, mert a csattanó rövid. Ku-kuri-kú! Nem akarom én kigúnyolni ezt a jó szándékú, de felemás sikert hozó akciót. Valahogy nem jött össze a dolog, pedig az új, narancssárga szemétgyűjtők felszerelése egy vagyonba kerülhetett. Pénz viszont egyre kevesebb lesz; nekünk is és a tanácsnak is. A „hiány" az oka, hogy megrövidült az északi tehermentesítő út; hogy a troli egyelőre lekerült a napirendről. Futotta viszont a belvárosi házak homlokzatának kifestésére, a villamospálya rekonstrukciójára és a Széchenyi út „sétálóutcává" való előléptetésére.

Megyek az utcán és elámulok. Szemem a színeken, lábam a tócsák között ugrál. Kerülöm a járdát, a villamossín mellett baktatok, az úttesten. Nem szólnak rám. Most nem virtuosos mutatvány ez. Rendeletek hatalmaznak fel, közérdekű közlemények figyelmeztetnek, hogy enyém az utca február 1-től. A rossz nyelvek szerint a debreceniek azzal érveltek egy sportcsarnok megépítése mellett, hogy Miskolcnak már van... Nos, sétálóutcával már sok város dicsekedhet, miért ne lehetne, miért ne kellene Miskolcnak is? Csakhogy a villamost, a majd száz üzletet ellátó áruszállító teherkocsi-hadsereget, a belvárosban lakó és parkírozó úrvezetőt nem lehet kitiltani! Nem olyan szép ez a menyasszony. Nyugdíjas ismerősömmel futok össze: — Aki ezt kitalálta, az biztosan kocsin jár!... — mondja. Neki autóbuszbérlete van, s a megállókat messzire helyezték. Inkább kutyagol a latyakban, a jövő hónapban majd villamosbérletet vesz.

Február 1-én a rádió türelmet és megértést kért a miskolciaktól. Szokni, tanulni kell az újat. A közlekedési vállalat igazgatóhelyettese autóbuszra szállt a premier napján és nyilatkozott a sajtónak: „Szomorú személyes tapasztalatokat szereztem. Feltorlódott az autóbuszsor a Baross Gábor utcában, a Kun Béla út és a Vörösmarty utca kereszteződésében, valamint a Gömöri felüljárón. Ez utóbbi helyen fél 7 és 7 között 10—15 percig álltak az autóbuszok... Jómagam két kört utaztam végig az új útra terelt autóbuszokon. Így meghallgathattam az utasok véleményét, akik egyáltalán nem dicsérték vállalatunkat."

Egy szavam sincs a korrekt nyilatkozathoz. Hangtalanul menetelek tovább. Már a színház előtt járok. Szemem megakad a plakáton. Újra műsorra tűzik Az ember tragédiáját...

ÖREGASSZONY MEZEY ISTVÁN RAJZA

ULRIK: Hogy Ibolya egyedül van. Végre egyedül. *Egészen* egyedül.
HANSI: Nem. Megfordult a fejemben: meg kéne mondanom neki a dolgot. Kopogtattam. Nem válaszolt senki. Még egyszer. Akkor sem. Közben meggondoltam magam. Hátha félreérti...
ULRIK: Arra gondoltál: minek tudjon róla, hogy te itt jártál a környéken, amikor Georg épp meghalt... Igaz?
HANSI: Igaz.
ULRIK: Jobb is, hogy elmentél. Nem volt egyedül. Ez az ezermester őrizte az álmát. *(Bizonyos hangsúly.)* Mindenesetre a gyilkos ravasz lehetett, mert kicipelte a holttestet az útra. Az ezermester úgy mondja: reggel a kocsis ott találta meg.
HANSI: Miért épp az útra?
ULRIK: Ostoba! A kesztyűre való tekintettel... az automobil és a kesztyű valamiként összetartoznak, nem?
HANSI: Rám akarta terelni a gyanút?
ULRIK *(kis szünet után, ravasz önáltatás):* Előttem mindenesetre épp ez bizonyítja, hogy ártatlan vagy. Néked ilyesmi sose jutott volna eszedbe... pláne, hogy a saját kesztyűdről volt szó. Csak nem dobod az útra? A halott mellé. Az ügy tehát zavaros. Annyira az, hogy ilyen zilált formában nem is szabad csendőrkézre adni. Tudniillik, az ügyet. *A csendőröknek nincs érzékük az árnyalatok iránt...* Nem értik meg egy család tagjának dekadens lelkületét, miegymás. Nekünk tisztán kell a kezükbe adnunk a problémát. Lehántva, elrendezve. Előbb mi értelmezzük, s aztán az övék. Világos? *(Hansi bólint, indulnak, kopogtatnak, belépnek.)* Hát ezek? Ibolya!
(Léptek, jön Ibolya. Megjelenik Kódor is a konyha felől.)
ULRIK: Hagyjon egy kicsit magunkra hármasban, barátom.
KÓDOR: A szajkómmal még úgyis van dolgom. *(Visszamegy a konyhába.)*
(Mindhárman bent a szobában.)
HANSI: Mi a helyzet? *(Kicsit rekedt?)*
ULRIK: Olyan kedve támadt, hogy vadorzót csípjen el. Üldözte, lövedékváltás, valószínűleg ő is megsebesítette a vadorzót, őt viszont két golyó is eltalálta. *Szóval: tisztességes tűzharcban esett el. Nem hagyta magát. (Mint aki sulykolja: ezt kell közzétenni.)*
IBOLYA: Nem igaz! *(Felcsattan.)*
ULRIK: Hogy-hogy nem igaz?
IBOLYA: Én tudom, ki ölte meg Georgot.
ULRIK: Georgot egy vadorzó lőtte le.
IBOLYA: És én tudom, ki volt az a vadorzó.
ULRIK: Maga most olyan idegállapotban van, hogy nem alkalmas semmiféle tanúskodásra. *(Ibolya egyre jobban kijön a sodrából.)*
IBOLYA: Márpedig én tanúskodni fogok.
HANSI: Meg kell nyugodnia, Ibolya. Ulriknak igaza van.
IBOLYA: Ez az ezermester hazudott magának.
ULRIK: Nagyon jóravaló, tisztességes ember!
IBOLYA: Ezt az embert Georg rá akarta beszélni, hogy vegyen részt... egy öncsonkításban... ő azonban nem akart ráállni... legalábbis azt mondja.
ULRIK: Őrültség, miért akart volna Georg öncsonkítást elkövetni.
IBOLYA: Hát nem akarják megérteni: félt a haláltól. És nem akart tőlem elszakadni.
ULRIK: Ha félt volna, sokkal egyszerűbb, ha a család összedugja a fejét, s valahogy felmentetjük. Nem? Tudtunk volna szerezni ilyen iratot.
IBOLYA: Akkor miért nem szerzett? *(Csattanva.)*
ULRIK *(meghökken):* Miért, miért? Mert nem szólt erről senkinek.
IBOLYA: De szólt!
ULRIK *(rábámul Hansira, csakis tőle tudhatja, a nő):* Hansi, te nemcsak züllött, de ostoba is vagy.
HANSI: De Ulrik bácsi.
IBOLYA: Nem... nem tőle...
ULRIK: Kitől?!
IBOLYA *(kis szünet):* Georgtól tudom.
ULRIK: Hazug volt és őrült. Beteglelkű!
IBOLYA: *Ennek* az embernek is bevallotta! *(A konyha felé.)*
ULRIK: Tébolyult volt. Egzaltált!
IBOLYA: Mégis őt kedvelte, nem Hansit!
ULRIK: Mert ő volt a kisebb. De azt szerettem volna, ha olyanná lesz, mint Hansi.
HANSI: Vagyis züllött és ostoba. *(Megállapít.)*
ULRIK: Annyira züllött sose voltál, hogy ne tudd a kötelességedet a család és a cég iránt. Igenis, Georg tűzharcban esett el. Egy vadorzót üldözött.
IBOLYA: Ez a változat... ez jó lesz a családnak?! *(Sírással, gúnnyal teli.)*
ULRIK: Ez a tette egyáltalán nem szégyenletes. Sőt, bizonyos megszorításokkal még büszkék is lehetünk rá. Az erdőt védte, a vadállományt. A korona erdejét.
(Kis csend.)
IBOLYA: Ez az ember, ott a konyhában... ez lőtte le Georgot!
ULRIK: Meg mertem volna esküdni, hogy ezt fogja mondani. Csakhogy először is, nem volt neki miért, azelőtt sose látta Georgot, se magát. Pénzük itt alig volt. S különben is, ha lelőtte, miért nem menekült el. Miért akart telefonáltatni, sőt meg is várt bennünket... A gyilkosok nem ilyenek!
IBOLYA *(merően ránéz):* Nem! Valóban nem! De ez az ember mégis jól számított. Ez az ember sokkal okosabb, mint maguk együttvéve. Ez az ember tudta, hogy őt éppen maguk fogják megvédeni!
ULRIK: Na és persze, maga.
IBOLYA: Én? Hiszen én mondom, hogy ő ölte meg Georgot.
ULRIK: De csak *most* mondja kedvesem. Most, amikor már tudja, hogy még ha ő ölte volna is meg, mi akkor sem feszegetnénk a dolgot... e miatt az úgymond öncsonkításügy miatt. Maga tehát akkor vádolja őt előttünk, amikor már tudja, mi semmiképpen sem kívánjuk a vadorzó történetét megkérdőjelezni.
IBOLYA: Nem kívánják! Mert maguk ölték meg, maguk!
ULRIK: Épp most mondta, hogy ez az öreg volt.
IBOLYA: Maguk! Maguk!
ULRIK: Figyeljen ide. Tegyük fel, hogy — mégis ez az öreg ölte meg. Akkor sem merném elítéltetni.
IBOLYA: Nem? Miért? *(Döbbent.)*
ULRIK: Hatalmas enyhítőkörülménye van.
IBOLYA: Mi?
ULRIK: Az, hogy épp Georgot lőtte le. *(Szinte nyers.)* Mert mindig a másik ember... annak természete, agya... cselekvése... az az enyhítő körülmény nekünk — gyilkosoknak. *(Gúny és öngúny a szóban.)*
(Csend.)
IBOLYA: Átkozottak! Igen, most már én is védem ezt az... öreget. Mert megérdemli, hogy védjem! Csak egy a baj... hogy másért védik maguk, másért én, és ő is másért védi önmagát. Én azért védem, mert végre megértettem, mit miért tett. És mert ez az ember ma éjszaka a szeretőm lett! *(Majdnem kiabálva.)*
(Csend.)
HANSI: Ibolya! Maga... maga... teljesen átvette a Georg stílusát. Mindenáron meg akar hökkenteni mindenkit. Fel akarja lázítani... a világot... Maga azért mocskolná be most önmagát, hogy engem... a családomat elriasszon attól, hogy magát, úgy tekintsük, mint régen... maga nem akar Bécsbe jönni, s ezért bármire hajlandó. De nem teszi jól, higgye el.
ULRIK *(át akarja venni a szót):* Magának, Ibolya, ez az önfeketítés éppúgy nem fog sikerülni, mint az, hogy gyilkosnak állítsa be ezt a szerencsétlen parasztot. Maga lelkifurdalásból kívánja besározni saját magát. Pedig semmiféle lelkifurdalása nem lehet. Mi valamennyien ismertük Georgot. Nyugosztalja Isten. *(Kis csend.)* Soha egy percnyi békességem nem lett volna, még a síromban sem, ha tudom, hogy csak részben is Georg intézi a család, a cég dolgait... Georg vad volt, néha mintha a démon szállta volna meg. Végletes volt: angyali igazságokat ördögiekkel kevert. Ezzel szinte hipnotizálta környezetét. Mindezt tudjuk. Talán művésznek kellett volna mennie... muzsikusnak... költőnek... festőnek... filozófusnak... mit tudom én. Ahol nem árthat annyit. Node az ipar — politika! Hogy művész lehessen, ahhoz viszont túl nagy lábon szeretett élni. Ez volt Georg. És ezt valamennyien jól tudjuk. Így hát fogadjuk el halálának azt a változatát, amelyet ez a parasztember mesélt el, s amit mi valamennyien el is hiszünk, mert *végtelenül jellemző.* Ahogy élt — éppúgy halt meg. Lázadva a félelem ellen egy vakmerő, halálos kalandba menekülve.
IBOLYA: Tehát maga is tudja, hogy félt.
ULRIK: Igen, de nem a katonáskodástól. Hanem a világ ismeretlen és zűrzavaros erőitől. Úr volt benne és űrt érzett a világban. Sőt, félt a szerelemtől is, ami pedig a hatalmában tartotta. De meg merem kockáztatni: Georg egyenesen várta ezt a háborút, mert saját benső, titkos szorongásaiból a nyílt küzdelembe akarta vetni önmagát... Igen, alig várta, hogy a frontra vigyék.
(Kis csend.)
IBOLYA: Nem kellett volna! *(Kiáltva.)*
ULRIK: Mit nem kellett volna?
IBOLYA: Hozzámennem Georghoz. Rómeósdit és Júliásdit játszani... mint valami ostoba gyereklány.
ULRIK: Kislányos butaságról beszél, ahelyett, hogy a kikerülhetetlent emlegetné...
IBOLYA: A kikerülhetetlent? *(Keserű kétely.)*
ULRIK: Igen. Mert a hasonlóság csak félig igaz. Rómeó és Júlia szerették egymást, mint maguk. De a Montagu és Capulet család gyű-

lölködött. De drága Ibolyám, Bécs és Budapest mégsem a Montagu és a Capulet család. A két város rokon, mondhatni, testvér... *Annak* a két családnak igaza volt, ha a két gyerekember ösztöneivel szembeszegezte a halhatatlan hagyományt. A megtartó szokást, de a mi esetünkben ez másképp van, Ibolya. *A mi hagyományaink közösek... vagy legalábbis azzá lesznek...* Ezen vagyunk valamennyien... az emberség nevében... vagy nem?

IBOLYA *(kis csend után):* Bécs és Budapest nem szerette egymást soha. De Georg és én kezdetben nagyon szerettük. Lehet, majd egyszer fordítva lesz. Csupán két ember nem szereti egymást, de a többiek igen. Majd, ha minden nagyzolás és dölyf lecsöndesül. Ha minden óriás kicsiny akar lenni. Lehet, hogy így lesz. Csak azt nem tudjuk még, mikor.

(Kis csend, távoli szekérzörgés. Nyílik az ajtó, Kódor be.)

KÓDOR: Az ablakon át láttam, jön a szekeres ember a csendőrrel.

IBOLYA *(halkan):* Kérem, meneküljön!

KÓDOR: Itt a helyem, bárónő.

IBOLYA: Bácsi... menjen el. Most gyorsan menjen el. Tudom, már tudom, hogy nem maga a tettes. Nem maga!

KÓDOR: Nem tudom, ki a tettes. De nem akarok elmenni. Nékem nincs miért menekülnöm. Soha többé. *Én itthon vagyok.* És ezután is megvárom, ami elém hull... amit véletlenül elém hajítanak... Lehet szép az is, amit a véletlen dob elénk. Vagy talán nincs és soha nem lesz annál gyönyörűbb.

ULRIK: Igaza van. Minek kéne elmennie. Beférünk ebbe a kocsiba. Nagy kocsi, széles... tágas. Még az őrmester is belefér. Az őrsön mi ketten *(Kódorhoz)* majd szépen rendben elmondjuk a dolgokat.

IBOLYA: Én szekéren akarok menni.

HANSI: De miért?

IBOLYA: Kezdem újra megszokni. *(A zörgés közel ért, hangok.)* És *(öngúnnyal)* a kocsis is öregember. *(Kis szünet.)* Ulrik bácsi! Egyet elfelejtett Georgról elmondani.

ULRIK *(feszülten):* Mit?

IBOLYA: Hogy gyakran belelátott az emberekbe. Azt is kitalálta, amire azok még csak nem is gondoltak addig. Engem is kitalált. Magát is. *(Hansira)* Őt is!

(Léptek közelről, kopogtatás.)

ULRIK: Tessék csak!

(Nyílik az ajtó.)

KOCSIS: Adjon isten! Az úgy volt, hogy jött az uraság automobillal. S nékem már rég eszembe jutott, mégiscsak kéne szólni a mi derék őrmesterünknek. Nehogy megharagudjék. Hát, így volt.

(Kódor felé magyarázkodás.)

ŐRMESTER Meg is haragudtam volna. Nem szeretem, ha a csendőr olyan, mint a vaksi férj: ő tudja meg utoljára, mi történt a portáján. Instálom a helyi őrs vezetője vagyok. Ostoros Mihály. Kérem szépen, láttam a halottat. Péter bácsi, a szekeres zsákokkal takarta le a reggel...

ULRIK: Akkor indulhatunk. Üljünk be az én kocsimba, s majd az őrsön mindent megbeszélünk, szépen sorjában. Őrmester úr, ha megengedi, szívesen levinném az őrsig.

OSTOROS: A végén még nagyon megszokom az efféle fényes masinát. Köszönöm szépen.

(Ulrik és a csendőr indulnak.)

HANSI: Jöjjön, Ibolya.

IBOLYA: Én szekérrel... azzal jöttem. Azzal is megyek.

HANSI Ne makacskodjék, Ibolya. Jól tudja, hol a helye...

KÓDOR: Én azt mondom, ha a nagyságos asszonynak most szekérre van gusztusa — akkor hagyni kell. Majd később lehet, *úgyis* beül abba a fényes kocsiba.

(Kis csend.)

HANSI *(rábámul):* Lehet, hogy igaza van.

(Hangja szinte elismerő.)

(Kimegy.)

KOCSIS: Mi is indulhatunk? *(Lassan megy lefelé.)*

IBOLYA: Menjen csak előre... *(A kocsis elmegy.)* Úgy gondolja, hogy én később beülök abba a kocsiba?

KÓDOR: Úgy. Nem haragszik.

IBOLYA: Miért ülök én abba a kocsiba?

KÓDOR: Mert nehéz dolog... változtatni... nagyon nehéz.

(Kis csend.)

IBOLYA: Esküdjék meg, hogy semmi köze a Georg halálához. Vegyen erőt magát és kérem, esküdjön meg. Kérem! Ha megesküszik, én elhiszem... és csendben leszek mindig... Nem szólok róla — senkinek.

(Kis szünet. Autóberregés.)

KÓDOR *(messze maga elé meredve mondja):* Esküszöm.

IBOLYA: Hát akkor én megyek. Isten áldja.

(Indulna.)

KÓDOR: Várjon. *(Ibolya megtorpan.)*

IBOLYA: Vissza akarja vonni esküjét? Ezt ne tegye! Ne!

KÓDOR: Nem akarom visszavonni... de tudom, maga most a saját lelki nyugalma érdekében esketett meg, hogy nem én voltam... De nékem az ilyen megbocsátásra nincs szükségem. Én nem vagyok gyilkos.

(Kis csend.)

IBOLYA: Nem érdekel, hogy micsoda. Megesküdött, és ez a fontos.

KÓDOR: Önző maga is. Igaz, volt kitől tanulnia.

IBOLYA: Megyek!

KÓDOR: Várjon! *(Az megtorpan.)* Éngem kifaggatott ez az öregúr. Ulrik bácsi. *(Bizonyos hangsúly.)*

IBOLYA: Az öregemberekben még van tetterő. *(Keserű öngúny.)* Mi néha csupán vegetálunk, s azt hisszük, fontosak vagyunk.

KÓDOR: Szóval, kifaggatott. És épp azt a *változatot* fogadta el, amelyik néki jó. De nem ez az igaz változat.

IBOLYA: És maga tudja az igazit?

KÓDOR: Ha tudnám, se mondanám meg.

IBOLYA: Mert így szokott történni. A szabadságharcos tiszt fia végül is kezet fog a gyűlölt bécsi úrral... Akit bűnösnek tart. Hát nem furcsa? A bosszúálló kezet fog... kiegyezik a dögevőkkel, hullarablókkal. Ulrikkal és Hansival...

KÓDOR: Én nem vagyok bosszúálló. Bár lett volna erőm hozzá.

IBOLYA: Akkor miért mesélte el oly szépen... hogy miként könyörgött Georg a haláláért?

KÓDOR: Mert... megfordult a fejemben... hogy belélövök... *egészen...* És hát ennyiből bűnös is vagyok...

IBOLYA: Mennyiből?

KÓDOR: Mert gondoltam a bűnre. S talán... ha nagyon kutyaszorítóba kerülök, még nagyobba... meg is tettem volna. De akkor — tán — magának se kegyelmezek...

(Kis csend.)

IBOLYA: És így... így — kegyelmezett?

(Kis szünet.) Ki ölte meg Georgot? Ulrik? Hansi? A kocsis? Höffer? Én?

KÓDOR: Nem tudom...

IBOLYA *(megragadja):* Ha tudná... ha tudná — megmondaná?

KÓDOR: Nem biztos.

IBOLYA: Miért? Mert *vélük* tart ugye?

KÓDOR: Nem. Mert magával tartok.

IBOLYA: Velem?

KÓDOR: Igen. Ha maga megtudná az igazat: nem nyugodnék, amíg a bűnösök meg nem bűnhődnének. S ez nagy veszélyt hozna magára... Talán reám is. Hiszen én... ki vagyok én... Talán meg is ölnék magát. engemet is... Így hát jobb, ha nem tudja. És jobb, ha én se tudom. Jobb, ha senki meg nem tudja soha: hogy mire vagyunk, mire lennénk képesek... mit rejt, mit rejthet a lélek... ez a kutya lélek...

(Csend. Ibolya megrendülten felfogja: többet úgyse mond a másik. S azt is érzi: talán mindenkinek jobb.)

IBOLYA: Ne szóljon többé semmit. Ha istent ismer, ne szóljon többé semmit.

KÓDOR: Még csak azt akartam mondani... ha egyszer mégis... mégiscsak Bécsben kötne ki... végleg... és *ezek* rosszul bánnának magával... és én megtudnám... akár mástól, akár magától... én soha... soha nem tudnék nékik megbocsátani. *(Komor fenyegetés, mélyről jövő.)*

(Ibolya rámered, tekintetét elkapja, sietve kimegy. Kódor csak áll. Ibolya lassan, megmegállva halad lefelé, mint aki azon gondolkodik: nem felejtett-e ott valamit? Hirtelen visszafut.)

KÓDOR: Maga?

IBOLYA: Csak az jutott eszembe... nem... nem felejtettem itt valamit...

KÓDOR: Mindent megnéztem én már. Nincsen itt semmi.

(Állnak. Ibolya hirtelen kiszalad, s most már futva tűnik el, miközben Kódor a kalickát hozza s viszi a tornác végébe.)

KÓDOR: Nagyon elhallgattál az utóbbi időben, madárkám. Szólalj már meg, csak tán nem vagy beteg. Itt most egyedül vagyunk... Csak mi vagyunk... Mi maradtunk itt...

SZAJKÓ: Isten éltesse! Isten éltesse!

(A visszhang halkan ismétli.)

KÓDOR: Jó napot, hegyeink! *(Erős visszhang.)*

KOCSIS *(hangja):* Hó, te! Ne toporzékolj már! Jövök mindjárt! *(Közeledő zörgés. Kódor megdermed. Jön futva a kocsis.)* Csak épp a kulcsot felejtettük itt. Be kell zárni a házat. *(Felkapja a kulcsot, mindent akkurátusan bezár, miközben Kódor is felszedegeti innen-onnan már látott holmijait.)* Nem ül föl a szekérre?

KÓDOR: Majd így megyek.

KOCSIS: A maga dolga. De itt ne maradjon a ház körül, mert ma jön haza Höffer. Megszületett a gyerek. Szép, egészséges kisfiú! A csendőr mondta. Úgyhogy nemsokára megérkezik... S akármilyen boldog is legyen... a gyerek miatt... azért csak felhozza a kutyákat is...

(Ránéz, lesiet. Szekérzörgés. A szajkóhoz.)

KÓDOR: Hallod, jön haza a boldog Höffer. Menjünk s vegyük el onnan azt a puskát...

(Indulnak, sötét, függöny.)

VÉGE

Van-e esélyünk? Így nics!

MEZEY ISTVÁN RAJZA

ILLUSZTRÁCIÓ

A lapvető problém feled-
keznek meg s ér-
telmiségviták. ializ-
nus — a munkáscoliti-
i hatalmán, a tenzkö-
társadalmi tulés a
fkmányolás ásán
ó társadalmi leg-
ben osztály Az
rsadalmat zá-
az uralkoe-
alkodik a ett
réteg-
len proletariát
társadalmi c
hagyhat rabságban,
csen a proletariátus
lyezkedő osztály". (H.
Ész és forradalom.) Az
ség a hatalom részese, s
alapvető problémái vannak

azért, hogy tudja önmagáról a következőket: „... az értelmiséget pedig éppen azért nevezik értelmiségnek, mert a legtudatosabban, a leghatározottabban és a legpontosabban tükrözi vissza és fejezi ki az osztályérdekeket és a politikai csoportosulások fejlődését az egész társadalomban." (V. I. Lenin: A forradalmi ifjúság feladatai.) Tehát az értelmiség problémáit nem szabad tisztán értelmiségi problémáknak tekinteni. Az a gyanúm, hogy az uralkodó osztály erről feledkezik meg a leggyakrabban, s ezért szakítja el az értelmiséget a társadalomtól.

Szintén tény, hogy a mindenkori uralkodó osztály kineveli saját értelmiségét. Az nem lehet mássá, mint amilyenné nevelték. A hatalomnak való alávetettség tudatára nevelt értelmiség vitatkozik, szembefordul a hatalommal, szövetségre lép a hatalom-

történhet, hogy a társadalmi kezdeményezések mindig a társadalmi kezdeményezésekkel kerülnek összeütközésbe. Tehát ily helyzete kényszer atalmon

a társadalom uralkodó anyagi hatalma, az egyszersmind uralkodó szellemi hatalma is." (Marx—Engels: A német ideológia.) És csak ebből a szempontból vizsgálható az „értelmiség" helyzete. Mert rétegek, csoportok vizsgálata — a hatalomhoz,

lyik szőlőművelési mód a legkifizetődőbb a telkén stb. S itt — véleményem szerint — tág tere van a közművelődésnek. Olyan hétköznapi ismeretek nyújtásában, ami azonnal felhasználható, azonnal konvertálható. Nem jelenti ez azt, hogy valamiféle menekvés lenne ez a nagy társadalmi kérdések elől a napi munka keretei közé. Ha másra nem, csak arra gondoljunk, hogy óhatalanul felvetődik már e kérdések megtárgyalásakor is az árviszonyok helyzete; az ország mely részében milyen áron kel el az adott termék, hol, milyen gépet lehet megvásárolni, ami a leginkább megfelel az adott üzemmódhoz stb. Mindez felveti a tájékozódás igényét. Ma már a kistermelők nagyobbik része nem isteni sorscsapásként fogadja az árak változását, telefon, ill. egyéb információszerző eszközök segítségével kiválaszthatja a számára előnyösebb értékesítési lehetőséget, csoportok egymás közt megszervezhetik az értékesítést stb. Így valamiként átélhetik kompetenciájukat is. Kis lépések, de előrevivő lépések.

„A tudás hatalom?" Több szempontból izgalmas ez a kérdés. Szükségszerű-e a tudás kapcsolódása a hatalmi pozícióhoz? Igaz-e a mondás, hogy akinek Isten hivatalt adott, észt is adott hozzá? Egy hatalmi pozícióhoz legalább háromféle tudás kellene hogy tartozzék: az adott szakterülethez kapcsolódó szaktudás, egy bürokratikus tudás, amely az ügyintézés jogi és formai korlátainak ismeretét tételezi, valamint politikai — nem annyira tudás, mint — érzék. E tekintetben nem állunk valami fényesen. Még a második fajta tudás az, ami leginkább meglévőnek tekinthető (nem ok nélkül, hiszen ezt kérik számon a felettes szervek), míg az első fajta tudás hiányosságait már akkor is felismerhetjük, ha csak szűkös statisztik...

ma embere számára (pl. a Magyarország felfedezése sorozat 1945 előtti kötetei), hogy a szociológia még mindig a kezdeti lépéseket teszi — nemritkán éppen az apparátusok ellenállása miatt — az adott társadalom való állapotának feltárásában, hogy még ma is sokszor ideológiai kategóriákban gondolkodunk, amikor a politika szférájában tevékenykedünk. Mennyi problémát okozott annak nem kellő tudatosítása, hogy jelenlegi munkásosztályunk fele falun él, tehát vagy ő maga, vagy családja valamelyik tagja háztájival, ill. egyéb földterülettel bír.

A politikai tevékenység ilyesfajta „tervlebontásos" felfogása, valamint az azon alapuló politikai kampányok, a túlteljesítés-orientáltság miatt beszélhet arról Kulcsár Kálmán, hogy „...a politikai racionalitás — a gondolkodásban és a cselekvésben egyaránt — csorbát szenvedett. ... Ehhez járult ... a hajlam a politikai racionalitás szempontjának elhanyagolására, egyes szituációkban a voluntarista politikai cselekvésre ..." (Ld. Magyar Hírlap 1982. aug. 20. 9. old.)

Ebben a közegben a közművelődés funkciója leszűkül az alapvető kulturális feladatok ellátására (mint például az analfabétizmus felszámolása) és a propagandamunkára. Félreértések elkerülése végett hangsúlyozom, a propagandamunka rendkívül fontos volt és az továbbra is. De semmilyen ismételgetés nem helyettesítheti a propaganda kapcsolatát a közvetlen gyakorlati élettel. Az emberek többségét nem érdeklik — mert nem érintik közvetlenül — határozatok, de annál

inkább azok a hatá[illegible], amelyeket a határozatok végrehajtása [illegible]oz.

Úgy vélem, a p[illegible]ka ilyesfajta felfogása lehet számunkra [illegible]ség annak a követelménynek figyelem[illegible]telekor is, amit Tóth János a követke[illegible]pen fogalmazott meg: „...a szocializm[illegible] népi-nemzeti tradíciók és a demokratiz[illegible]szméje. Szerves és egységes szellemi é[illegible] is csak e hármas gondolatkör egym[illegible]ásán és kölcsönös feltételezettségén [illegible]. Bármely irány értékelésében a [illegible]ző kérdések nekiszegezése után k[illegible] helyes feleletet. Először: menny[illegible]enne érvényre a szocializmus tár[illegible]koncepciója, másodszor: mennyire k[illegible] történeti eredetű népi-nemzeti h[illegible]kkal összeépülve sajátosat, tes[illegible] formát, *nemzeti mérétekben á[illegible]osulási keretet teremten[illegible]* harmads[illegible]reiben és szellemiség[illegible] ben tá[illegible] a demokratizmusn[illegible] azokra [illegible]őbb amelyek a társadal[illegible] rétegek[illegible]ként együttélési form[illegible] ban e[illegible]sült kiépült, de nem [illegible] korolt[illegible] szükségletek[illegible] len v[illegible]

Mi[illegible]ég n[illegible] szerin[illegible] feladam [illegible]bűntudatos n[illegible] resi, [illegible]elelő. Megvan a [illegible] szerep[illegible]att, amit el kell látni[illegible] szerep[illegible] megalázkodás és önteltség adata [illegible] gálnia [illegible] nélkül

MADARÁSZ IMRE

a rossz, és vagyok az, aki nem szereti őt, aki nem törő- emberrel, aki azt akarja, hogy a családjától külön éljen. gy el vagyok keseredve, nekem mindent vállalnom kell, nekem lem fogyhat el a türelmem, csak azt nem tudom miért, mivel szolgáltam erre rá, s azt se tudom, hová fog ez vezetni..."

1970 szeptemberében még javában lehetett élvezni a vénasszonyok nyarát, nyitott ablaknál kellett aludni még mindig, s az egyik ilyen meleg éjszakán, merőben szokatlanul, az előszobában levő telefon csörgése verte fel Anyát, aki Teri elhaló hangját hallotta meg a kagylóban: — Gergely éjjel jött haza... bemászott a nyitott ablakon a körfolyosóról a konyhába... kinyitotta a gázt... hörgésre ébredtem... kirohanok, hát ott fekszik... élet-halál között... a kanári megdöglött a kalickában... a mentők már bevitték... hát miért... miért csinálta — Teri zokogott —, miért... hiszen olyan boldogok voltunk... — Anya nem gyújtott villanyt, visszatapogatózott a szobájába, hangtalanul sírt, nehogy Évát felébressze, gyorsan kapkodta magára ruháit és felrázta Kareszt.

— Oda sem akar tartozni — mondta Anya Karesznak —, bántja a lelkiismeret, pedig én már megbocsátottam neki, s ezt meg is mondtam... — Hát, talán a megbocsátásról nem kellett volna beszélni — jegyezte meg Karesz szomorúan —, a nagylelkűséged még inkább felkorbácsolja Apa agresszivitását ellened. *Anya*, szerintem még mindig *téged szeretett volna megölni Apa.*

De Anya helyett, most Terinek írt Apa búcsúlevelet: „Megtudtam, hogy válásod után, előttem, több férfi is volt az életedben, de nem is ez a baj, hanem az, hogy hazudtál nekem, szervusz, Gergely". Karesz eltöprengett és kijelentette: *A mindenkori szexuális partnerét szeretné mindig elpusztítani Apa.*

Karesznak is hagyott hátra ismét egy levelet Apa: „Kisfiam! Valószínűleg az égvilágon senkinek semmi szüksége sincs ránk. Rezzenéstelen bennünk minden, a válaszok és a kérdések egyaránt merevek, úgy tetszik változatlanok és változtathatlanok, ismétlődnek csupán, de nyomukban nem mozdul semmi. Van abban valami, hogy az ember akkor veszti el a világ iránti érdeklődését, mikor már önmaga iránt sem érdeklődik; s a világot sem érdekli már az az ember, aki önmaga iránt elvesztette érdeklődését. Búcsúzóul ölel apád".

Miután Apát ismét megmentették és kiengedték a kórházból, azonnal Évát kereste, a lányát, összeborultak és meghitten beszélgettek.

Anya vigasztalhatatlan volt, hát mit lehet itt csinálni, hogy jó Apának?... sehogy se jó neki?... mikor lesz már ennek vége?... mikor lesz már nyugalom?... kire, mire számíthatunk?... Anya úgy gondolta, ha ő félreállt, akkor legyen már... de mi legyen...?

(Anya a fölvonulásokon kirobbanó nevetéssel tekint a világba — legalábbis a fotók szerint —, általában sötét, egyszerű kiskosztümöt visel fehér blúzzal, amit ősszel és télen eltakar a lóden vagy a ballonkabát, s mindig kirobbanó nevetéssel tekint a világba; zászlót vagy feliratos táblát soha nem visz — „Egységbe ifjúság!", 1948, „A gépállomás fegyver a dolgozó parasztság kezében", 1950, „Gyűjtsd a hulladékot, add át a MÉH-nek", 1952, „Előre a XX. pártkongresszus szellemében", 1956. május 1. — munkatársai lelkes, átszellemült arca is feltünedezik, meg persze Apa — „Emlékül Gergelynek", 1946, „Az én egyetlenkémnek örök szeretettel", 1948 —, ilyenkor Anya kirobbanó nevetése még kifejezettebb, s aztán feltünedeznek a gyerekek is, Éva, Karesz, s ilyenkor Anya kirobbanó nevetése határtalan, különben a haját elöl feltornyozva, hátul kis loknikban a válláig lógva viseli, legyenek akár kertvendéglőben, ünnepségen, fehér asztal mellett, a Hűvösvölgyben; de ha egyedül van véletlenül, akkor sokszor meg csak elrévedezve és csodálkozva néz, nézeget, s nem lehet tudni — mert erről a fotók nem szólnak —, hogy milyen lehetett Anya arca, amikor Apával kettesben voltak és senki sem láthatta őket.)

— Én mindent megtettem, amit lehetett — mondta Anya Karesznak —, hát mit tegyek még...?

Karesz elgondolkozott a második búcsúlevélen és megkérdezte az apjától: — Úgy gondolod, hogy senkinek sincs rád szüksége? Terivel sem értitek meg egymást? — Nagyon is megértjük — válaszolta az apja —, új életközösségemben a szexuális terrénumon a kiegyensúlyozottságomat nyertem vissza, van Teri nőiességében valami számomra mélyen vonzó. — Úgy gondolod akkor, hogy a világnak nincs rád szüksége? — kérdezte Karesz. — Rám mindig szükség volt... — s Apa keserűen nevetett —, ugye ezerkilencszáznegyvennyolc őszén kiemeltek, a honvédséghez kerültem, ahol politikai vonalon dolgoztam, ezerkilencszáznegyvenkilenc márciusában hadnagyi rangot kaptam, ezerkilencszázötven elején átkerültem az ávéhához, ezerkilencszázötven nyarán visszahelyeztek a honvédséghez, azzal az indoklással, hogy az ávéhán kispap múltam miatt nem dolgozhatom, de a honvédségnél hetekig nem kaptam beosztást, ezért kértem, hogy helyezzenek polgári vonalra, így kerültem a Közért rendészeti osztályára, innen ötvenegy végén átkerültem a Jegyközpontba csoportvezetőnek, erre azért volt szükség, ahogy elmondták, mert ott régi polgári elemek dolgoztak, a Jegyközpont felszámolása után egy kereskedelmi trösztház kerültem, itt is rendészeti csoportot vezettem, ötvenkettő decemberében a trösztöt megszűnt átszervezés folytán és így a... kereskedelmi vállalathoz irányítottak, ahol előbb mint ellenőr, később mint főintéző-helyettes dolgoztam, s minden önéletrajzomba beírtam, hogy több alkalommal vezettem középfokú konferenciákat a Bolsevik Párt történetéből, ötvenkettőben pedig beiratkoztam a Közgazdasági Egyetem esti tagozatára... most már osztályvezető vagyok... — Úgy gondolod tehát, hogy mindig vakvágányra siklottál? — kérdezte Karesz. — Nézd, tologattak ide-oda, tologattak... De hát akkor ilyen volt a történelem...

Karesz beszámolt erről a beszélgetésről Anyának: — Hát csak így dobálóztak Apával? Miért nem vetette meg valahol a lábát? Azt hinem... remélem, nem túl sok... szóval, szerintem *Apát énjének kialakulásától fosztották meg* — jelentette ki Karesz.

Anya furcsállkodva tekintett fiára és elsírta magát, sírt és sírt... („Nem tudom hova tenni édesanyádat, mert ilyen önzetlen, alkalmazkodóképes asszonyt még nem is láttam — mondta Karesznak első felnőttkori szerelme, a vörös hajú Irén —, neglizsében járkálok előtte, s ő nemcsak hogy tűri, de szinte családtagként kezel, nem értem, talán nem látja... vak?!" — hát ennyire szemét módon nyilatkozott Anyáról ez a vörös hajú Irén — hiába Anya önzetlensége valahogy kihozza az emberekből az alantasságukat —, s Karesz kidobta a vörös hajú Irént; néhány év múlva találkoztak véletlenül, és akkor a vörös hajú Irén elpanaszolta, hogy éppen terhes volt Karesztól, de a bánattól, hogy szakítottak, elvetélt.)

Végül is Anyának sikerült elválnia Apától. Nemsokára, 1972-ben Apának lánya született Teritől, s Anya ezt a kislányt, Mónikát, annak bizonyítékaként fogta fel, hogy Apa sikeresen küzd az életért — különben szereztek Terivel egy háromszobás lakást, eltartási szerződés alapján, ezt festették, lambériázták, felvirágozták, színes csempézték, nagy-fridzsideresítették, színes tévésítették, satöbbi, új otthonuknak éltek, ez is lehet a boldogság alapja...

— Teri szeret, sokra tart és becsül, megszülte nekem negyvenéves korában Mónikát — mondta Apa Anyának —, persze te a megtestesült jellemszilárdság, őszinteség, tapintatosság, kiegyensúlyozottság, tűrőképesség...

„Amikor összevesztek Terivel — írta Anya Nagymamának —, akkor hazajött és itthon sírt... ivott, minden rossznak elmondta Terit, de azt is hozzátette, hogy szereti, nem tud tőle elszakadni, csak ha megöli. Kibékültek, összevesztek, ivott, sírt, fogadkozott, átkozódott, majd kezdődött minden elölről..."

S teltek-múltak az évek, Apát már régen nem tologatták semerre, a múltjáról sohasem kérdezték, a szexuális kiegyensúlyozottsága sem

ESTEFELÉ MEZEY ISTVÁN RAJZA

forgott veszélyben, sőt új állás után nézett, tárgyalt itt, ott, amott állásügyben, nevelte új életének legfőbb bizonyítékát, Mónikát...

Anya is kezdett megnyugodni és beletörődni az egyedüllétbe, gyerekeinek élt, Karesz megnősült, fia született, Anya pedig újjáalakult a nagymama szerepben, ő vezette a közös háztartást is szokásos önfeláldozásával és jóságával...

1977 decemberében, azon a szép havas télen, egyszer hajnali telefon ébresztette Anyát, a kagylóból Teri foszladozó hangját hallotta: — Gergelyt a konyha kövezetén megmerevedve találtam... a macskával együtt feküdt eszméletlenül... kinyitotta a gázt megint... szerencsére már túl van az életveszélyen... tejet öntöttem belé, a macskába is, de a macska nem éledt fel... Gergely kihányt mindent, magához tért... kihívtuk a körzetit, injekciót adott neki... él... — és Teri sírt —, minek él az ilyen... itt van Mónika, mennyire szereti... és mégis... — Amilyen csendesen csak tudott, Anya öltözködni kezdett, nehogy Évát, a menyét és az unokáját felébressze, de Kareszt felverte.

— Hát a mi életünk már csak így fog eltelni?! — panaszolta sírósan Karesznak.

Apa Terinek címzett szokásos búcsúlevelében csupán ennyi állt: „Nem te vagy az oka, szerető férjed, Gergely. Ui.: Vigyázz Mónikára!"

A Karesznak szóló búcsúlevél hosszabb volt: „Kisfiam! Az embernek négy- vagy ötéves korától kezdve nem változik semmije, csak a magyarázatok, amiket erre a változatlanságra kitalál. Igaz, hogy lehet gonosz vagy jó, termékeny vagy terméketlen, vonzó vagy taszító. Ez azonban jobbára — bár kevesen veszik észre — elhatározás dolga. A szerencsétlenség pedig mindenképpen bekövetkezik, ha másként nem, úgy, hogy elmaradása miatt definiálhatatlanná válik az élet. Mindennek szükséges meghatározásához kell valami végletes és visszavonhatatlan, amely utólag rendezi benyomásainkat, érzéseinket, tetteinket, melyek végeredményben csak ezzel a magyarázattal jutnak valóságos léthez. Akinek nem sikerül ilyen magyarázó elvet találnia és megfoghatatlannak érzi a vele és benne történteket, ezt elviselni nem tudván... satöbbi".

Apa, ahogyan lábra tudott állni — egy rövid időre kiengedték a kórházból — megkereste Évát, összecsókolóztak és bensőségesen beszélgettek.

Anya most már hajlott arra, hogy elfogadja Karesz feltevéseit, miszerint *mindenkori szexuális partnerét szeretné mindig elpusztítani Apa*, illetve, hogy *Apát énjének kialakulásától fosztották meg*... de Anya mégis úgy érezte, hogy egy harmadik öngyilkossági kísérlethez még sincs elégséges magyarázata, s sokat tanakodtak Karesszal.

(Anya tanakodó vidámsággal tekint a világba — legalábbis a balatoni fotókon: „Üdvözlet Balatonlelléről... dög rossz az idő... 1963, „Üdvözlet Balatonszéplakról... reméljük, hogy az idő, majd megjavul, a koszt..." 1966, 1969, 1972 stb. —; először úgynevezett kétrészes, később úgynevezett egyrészes fürdőruhában, napozik, fürdik, csónakázik, satöbbi, haja rövid és tupírozott, arcán tanakodó vidámság, tekintete nyílt, tiszta, sima, ekkor még Karesz nyalókázik, Éva kisbugyiban ugrál, aztán Karesz már cigarettázik, Éva bikiniben, s akkor Anya tanakodó vidámsága mellé, arcának nyílt és tiszta tekintete mellé odatüremkednek bizonyos gyűrődések is, s aztán megjelenik egy visszafogott és külsődleges mosoly, amely egyre inkább eluralkodik Anya arcán, de arról a fotók nem szólnak, hogy milyen lehetett Anya arca, amikor Apával fürdött, napozott, satöbbi, mert Apa — nem szeretett a Balatonon nyaralni — ritkán tünedezett fel a balatoni képeken, tehát milyen lehetett Anya arca, amikor...)

Karesz többször elővette ezt a harmadik búcsúlevelet is és behatóan tanulmányozta. Amikor Apa felépült, megkérdezte tőle: — Valóban azt hiszed, hogy nálad kisgyerekkorod óta nem változott semmi? — Nézd, kisfiam — mondta Apa —, én gyerekkorom óta kényszerpályán vagyok, s hogy ez mindig így volt, azt Anya révén kellett felismernem —, hirtelen keresgélni kezdett valamit az iratai között, rátalált egy régi papírra, Anya önéletrajzára, 1952-ből, — olvasd — biztatta Apa, és Karesz ezt olvasta: „...8-an vannak testvérek. 7 ma is él. A 8 gyerek közül 1-et adtak gimnáziumba, a férjemet Gergelyt. De a negyedik gimnázium után ki akarták venni, mert nem bírták taníttatni. Ő pedig ragaszkodott ahhoz, hogy tovább tanuljon. Így bent maradt a városban és tekintve, hogy felekezeti iskolába járt, a papok adtak neki munkát. Mosogatott, takarított a rendházban, a templomban, s diákokat tanított. Ez odavezetett, hogy a papok rábeszélték, illetve úgy is nevelték, hogy érettségi után elment kispapnak. A rábeszélésben szülei is segítettek..." — olvasta fennhangon Karesz. — S ez mindig így ment egész életemben — jelentette ki Apa. — Valóban azt hiszed, hogy nem sikerült magyarázó elveket találnod, s ezért az életedet megfoghatatlannak érzed? — kérdezte Karesz. — Nézd, kisfiam — mondta Apa —, a múltam miatt zártak ki a pártból, a kispap múltam miatt, hiába fellebbeztem minden fórumon, azt mondták, így ezekkel a szavakkal: „Tevékenykedjen szakszervezeti vonalon", közben pedig elismerték, hogy „tiszta, becsületes, puritán", s hogy „megfelel a párt tagjai elé állított követelményeknek", csak hát az a múlt... s hát ötvenhétben is, azonnal jelentkeztem a pártba, de hát ismét az a fránya múlt... az állandó motívum, pedig hát abba a múltba beleszámított volna az a káderjellemzésem is, tudom szóról szóra, miszerint „magáévá tette a marxista ideológiát", s „az ő segítségével felszámolták és állami kezelésbe vették a papok internátusait", de hát, ugye... — Hát, ez kár volt... a felszámolásban segíteni... éppen neked... — csúszott ki Karesz száján akaratlanul. Apa üveges tekintettel nézett rá.

Karesz szomorúan azt mondta Anyának: — Szerintem *Apa azt érezte, hogy a hatalom elvárja tőle, vesse meg magát*... igen, igen... érezte...

Anya nem szólt semmit, kifejezéstelenséget erőltetett az arcára és bezárkózott a szobájába.

(„Már-már riasztó, hogy édesanyád mennyire áldozatkész és szolgálatkész — mondta Karesz felesége —, ha nem csinálok semmit itthon, mintha mi se történne, nem érzékeli, vagy nem akarja tudni, vagy csak tetteti...!? — hát ennyire otrombán nyilatkozott Anyáról Karesz felesége — érdekes, Anya áldozatkészsége kiváltja az emberekből a lenézést —, s akkor őrületesen összeveszték Karesz és a felesége, napokig nem beszéltek és hetekig nem éltek házaséletet.

— Mónika jelenti számomra az életet — mondta Apa Anyának —, Mónika... belőle embert, Embert faragok... olyan embert, amilyen te... te lehettél volna... — s Apa farkasszemet nézett Anyával.

„Hazajöttünk tőletek, s az a hír fogadott bennünket, hogy Gergely megint öngyilkosságot kísérelt meg — írta Anya Nagymamának —, s kórházban van. Ezúttal egy hajszálon múlt az élete, idegosztályon fekszik, ahol megállapították, hogy neurózisos. Ez azt jelenti, hogy gyakran olyan állapotba kerül, amikor teljesen mindegy neki, hogy mi van, az is, hogy él-e, vagy sem. Különféle mániái vannak, amik befészkelték magukat az agyába, s amelyektől nem tud szabadulni..."

Apát, miután visszakerült a kórházba, egy teljes esztendeig bent tartották, majd leszázalékolták — Teri nem volt hajlandó megmutatni Apa kórházi zárójelentését —, hetvenöt százalékos rokkantsági nyugdíjat állapítottak meg számára ötvenöt éves korában. Ezután mintha kicserélték volna Apát, állapota rohamosan javult, annyira megörült, hogy nem kell többé bejárnia kimondhatatlanul gyűlölt munkahelyére. Bár teljesen rendbe nem jött, időnként elesett, mert egyensúlyzavarok léptek fel nála, összetörte magát a bútorokban és a kövezeten, sokszor arra sem emlékezett, mit mondott az előző másodpercben, mert memóriazavarokkal is küszködött — egyszer például Mónikával leszálltak a villamosról, Apa tanácstalanul körülnézett és azt mondta Mónikának: „Kislányom, vezesd haza szépen apádat, mert apád nem tudja merre kell menni." De azért rengeteget foglalkozott Mónikával, játszott és tanult vele — egyáltalán nem olyan ritkán és esetlegesen, mint annak idején Karesszal meg Évával —, boldognak látszott.

Aztán balesetben meghalt Éva, 1979 őszén — már válogatott vívó volt, az egyik edzésen partnere tőrének hegye letört és átszúrva a plasztront és minden ruharéteget, belefúródott a szívébe. Anya akkor egy nap alatt megöregedett.

Apa még aznap este ágynak esett, egy varázsütésre, minden betegsége visszatért, sőt azt is bebeszélte magának, hogy agydaganata van. Csak feküdt és feküdt és Évával foglalkozott — olvasgatta a róla készült újságcikkeket és a leveleit, nézegette a fényképeit — leveleket írogatott, például úgynevezett pozicionális emberekhez, azt kérve tőlük, hogy Évát legalább halála után tüntessék ki. Íme, az egyik levélből egy részlet:

„Kedves barátom! Bizonyára nem veszed rossz néven tőlem, hogy kedves barátomnak nevezlek, hiszen ifjú életünk együvé tartozása az eltelt évtizedeket töretlenül áthidalja. Legutóbbi személyes találkozásunkkor úgy éreztem, az idő a közös NÉKOSZ-élményeket, a fényes szellők lobogó lángját nem oltotta ki bennünk. Elmondtam Neked kényszerű pályamódosításomból adódó frusztrációimat, az agydaganatból adódó idegi állapotom súlyos elváltozását. De hát nem is ez a legfontosabb, hiszen a faluról, illetve a paraszti tanya-

GENNADIJ AJGI

„Fogadjátok jöttünket”

A csuvasokról, a kultúrájukról és költészetükről

(Folytatás)

5.

Minden ember sokat tud mesélni édesanyjáról. Példákat hoz fel édesanyja sok szenvedéssel teli életéből, részletesen jellemzi lelki alkatát, erkölcsi nézeteit. De hogyan adhatjuk át másnak azt a bizonytalanul pislákoló fénynyalábot, ami még számunkra is titokzatos, csak érezzük és látjuk magunkban és tudjuk kimondatlanul is, hogy édesanyánk tükröződik benne?

Ez az antológia kísérlet arra, hogy átadjunk „valamicskét ebből a fénynyalábból”, adott esetben kötetünk minden során titokzatosan pislákoló csuvas nép lelki-erkölcsi arculatából. Tudom, hogy nemcsak ez az előszó és antológia, de egész életem is kevés ahhoz, hogy teljesen átadhassam „népanyámnak” e kifejezhetetlen sugárzását (a csuvas nyelvben nincs nemek szerinti nyelvtani megkülönböztetés, nép, Nap, Volga egyaránt lehet apa és anya is).

A népemre való emlékezés sokáig megvédett az általános európai egzisztencialista hullám kétségbeesésétől. Amikor végül már a 70-es évek végén, ráeszméltem arra, mi ez a kétségbeesés, a camusi vallásos hitetlenség, és engem is elért ez a hit nélküli hit minden abszurdumával és abszurduma ellenére, először fordultam orosz nyelvű verseimben a nép „fényéhez”, először neveztem meg tudatosan népemet:

nem ismerek másokat / ó szent-népi
mint az anya nép /

Természetesen a csuvasok sok tulajdonsága megegyezik más népek jellemvonásaival (különösen a Volga-vidék kis népeivel). Milyen erkölcsi-pszichológiai sajátosságokat nevezzek hát tipikus csuvas vonásoknak?

Bármiféle társaságban, bármilyen emberek között a csuvas első megnyilvánulása a rendkívüli (már-már „vallásos”) és kötelező tisztelet az öregek, különösen a jelen levő legidősebb ember iránt (olvassák el figyelmesen az antológiában található Ohotnyikov-műveket, a „Vendégváró énekek”-et és a „Lakomák” című karcolatot). Gyermekkoromban, a nehéz háborús és háború utáni években nemegyszer volt szerencsém látni, hogy néhány erős, „tehetős” (persze, az akkori mérték szerint tehetős és a többiek szegénységéhez mérten) férfit, akik „túlfeszítették a húrt”, miként utasított rendre, „tett helyre” két-három szóval egy szegény, de a falu legidősebb embere. Minden csuvas szertartás, csuvas ünnep az öregekhez intézett verses vagy prózai megszólítással, tiszteletadással kezdődött.

Íme, csuvas parasztok-fiatalok, középkorúak, öregek — mulatoznak a termés betakarítása után énekszóval, tánccal. A legelső dolog feltétlenül a részt vevő legöregebb köszöntése lesz:

E házban, kedveseim,
Van öreg ember is, —
Ne bántsátok szóval, méltatlanul,
Hadd éljen a család díszéül.

Ez a tulajdonság annyira elválaszthatatlan a csuvasoktól, hogy ha valami folytán elveszítenék, elveszne a csuvas nép is.

E jellemvonással kapcsolatos a falusi társadalom egységes családi volta is. Pl. régen a „Név ünnepe” (mikor az újszülöttnek nevet választottak) az egész falu ünnepe volt; ugyanez vonatkozott az esküvőre; számos munkára is. A csuvas Nimére (vagyis valamelyik falubeli közös megsegítésére) még napjainkban is összegyűlik az egész falu.

(Itt kell megemlítenem, hogy a forradalom utáni csuvas prózairodalomban és dramaturgiában a művek központi konfliktusa, még akkor is, ha a cselekmény a múltban játszódott, két ellentétes erő küzdelme volt, s e harc során felbomlott a falusi társadalom, megingott egysége. A jelenség történelmi helyességét most nem vitatom, csak azt jegyzem még meg, hogy a konfliktus megoldása sematikusan, a rangidősség és a falucsalád szerepének figyelmen kívül hagyásával történt.)

IN MEMORIAM LENKEY ZOLTÁN **MEZEY ISTVÁN RAJZA**

A rangidősség kultuszával van szoros összefüggésben egy másik reakció is: a fiatalabb nemzedék tagjai iránt érzett erősen fejlett apai felelősségtudat.

Legfényesebb példája — a csuvas értelmiség első és második nemzedéke (a „jakovlevi” és az utána következő).

(Még sikerült az élők soraiban találnom kultúránk néhány alapítóját, klasszikusát. Emlékszem első találkozásomra Szemjon Elberggel, a legidősebb csuvas költővel, a csuvas költészet legjobb epikus művének, az „Elnyomás alatt” című verses regénynek alkotójával. Tizennégy éves voltam akkor. „Szemjon pityte” — „Szemjon bácsi”, találkozásunk két-három szokásos bevezető frázisa után behívott házába. Csebokszáriban lakott, városban, mégis úgy élt, mint falun: faháza volt, szabad idejében kertészkedett. Első dolga az volt, hogy megetetett saját készítésű ebédjével. Majd kicsit beszélgettünk verseimről is, amik, bizony, még nagyon gyengék voltak. Utána ilyen kérdéseket tett fel: „Apád nem tért vissza a háborúból? Hányan vagytok testvérek? Van tehenetek? És hány birkátok van?” Soha nem felejtem el költészetünk dicső öregének jóságos atyai tekintetét, szomorú szavait: „Hogy nőttök fel így, gyerekek . . . ?!”

A mai napig csodálkozással vegyes tisztelettel emlékezem Peder Huzangajra, a nagy csuvas költőre, a vele való barátságom kezdetére. 1950 . . . Mindössze 43 éves. De milyen atyai, mondhatnám, jakovlevi módon gondoskodott rólunk, fiatal irodalmárokról, akiknek szülei nem tértek vissza a háborúból. 1953-ban még Moszkvába, az Irodalmi Főiskolára is elkísért. Egy órával az indulás előtt egy kis lyukat vett észre zakómon: „Vedd csak le, mindjárt megvarrom . . . ”)

Szemjon Elger, Vaszlej Mitta, Peder Huzangaj, Sztihvan Savli csuvas költők halálával véget ért a csuvas irodalom, a csuvas kultúra ún. „atyai periódusa”. A fiatalok válaszút előtt állnak. Nekik kell eldönteni, melyik úton kívánnak továbbhaladni (reméljük, nem felejtik el apáink örökségét).

Mint a csuvasok következő tulajdonságát, szeretném megemlíteni különös szertartásosságukat. A csuvas ember szertartásosan nyitja ki az idegen kapukat és ajtókat (s komótosan, lassan csukja be, ezzel fejezve ki tiszteletét mások munkája iránt), szertartásosan megáll a küszöbön, szertartásosan köszönti a házigazdákat, megvárja a szokásos, szertartásos választ, szertartás szerint vonakodik, mígnem szer-

MEZEY ISTVÁN

tartásosan helyet foglal az asztalnál. A továbbiakban is, kb. egy óra leforgása alatt, vendég és házigazda néhány szertartásos dolgot mond (mindezt oly finoman, hogy kívülálló ember lehet, hogy észre sem veszi).

G. N. Volkov, európai hírű csuvas pedagógus (az általa javasolt „etnopedagógia" terminus tartósan bevonult a modern pedagógiai tudományokba) egyik könyvében 25 szertartásos üdvözlésformát idéz, tetszés szerint könnyen növelhetnénk ezt a számot. („Az utcán sétálva beszélgetők csoportját veszem észre: „Legyen véleményetek bölcs és egységes". „Csatlakozz hozzánk — együtt folytatjuk a beszélgetést" Szántóvetőkkel találkozom: „Legyen egy magból ezer!" Kaszálók csoportjához érve ezt mondom: „Kívánom hogy egyetlen kaszavágás is hozza meg a bőséget!" Új házba térve: „Ezen a helyen korhadjon el a ház, ha eljön az ideje." stb. stb. Az utolsó kívánságban nincs semmi sértő, hasonló azzal, amit a szülők kívánnak újdonsült házas gyermekeiknek: „Éljetek együtt békében az öregkori rozzantságig és gyengeelméjűségig.")

A csuvas szertartásosság és babona közé nem lehet egyenlőségjelet tenni. Az előbbi szerepe (kivéve néhány valóban babonás elemet) abban áll, hogy a nap minden órájában, minden alkalomkor ápolja a közösség rokonságát, barátságát, tanúbizonyságot tegyen figyelmességéről, kedvességéről.

(Egyszer, hosszasan vitatkozva barátommal a csuvasok Zoroaster-hitéről, véletlenül egy konfucianizmusról szóló könyv került kezembe. Mindjobban belemerülve olvasásába, ráeszméltem, hogy gondolatban már messze járok, "apáim és nagyapáim" között. A leírt konfucianista elemek annyira emlékeztettek a mélyen szertartásos csuvas életre.)

Nehéz megfelelő szót találni a csuvasok tapintatosságára. (Míg el nem felejtem — újból emlékek... „Sajnos, nincs, aki nevelje a mai gyerekeket: az apákat elvitte a háború, az anyák pedig reggeltől estig a mezőkön dolgoznak, csak egy remény van, az, hogy megment benneteket a csuvasokkal velük született tapintat" — mondta nekem Peder Huzangaj.) A csuvas tapintatnak csak egyik „fajtájáról" teszek említést, a beszéd egy érdekes eleméről, mégpedig a közvetettségről, kerülő útról. Lényegét tökéletesen érzékelteti a következő csuvas közmondás: „Megmondom a lányomnak, hogy meghallja a menyem." A csuvas ember még a mindennapi családi életében is rendkívül tartózkodó, kérésével sohasem fordul egyenesen, nyíltan a másikhoz, hanem közvetettem, körülírva. „Úgy tudom, lányunk teát vett" — mondja a csuvas férj feleségének. Ez egyszerűen azt jelenti, igyunk egy kis teát. G. N. Volkov könyvében. („A csuvas nép etnopedagógiája") egész fejezetet szentel a csuvas gyerekek célzásokkal történő nevelésének elemzésére.

A csuvas nyelvben nagyon sok gazdagon árnyalt kifejezés van, amiknek jelentésbeli eltérését különböző affixumok és más nyelvtani módosító szavak hordozzák. Ilyen szempontból nagyon gazdag a csuvas próza (különösen olyan kiváló írók művei, mint Ille Thti, Sz. Humma-Csegesz, N. Mranykka, Heveder Ujar, Migulaj Ilbeh, A. Artyemjev, J. Szkvorcov, Vaszlej Ugnatyev). Ez a körülmény nagyon megnehezíti a csuvas próza fordítását. Pl. szó szerinti fordítás: „Ilyen vagyok". De ha figyelembe vesszük az eredeti szövegben található lefordíthatatlan, megjegyzéses-hanglejtéses momentumokat, így is fordíthatjuk: „Igen, én már csak ilyen vagyok, mit lehet tenni." A csuvas próza ismert mesterének, Ille Thtinek rengeteg elbeszélése tele van hasonló mondatokkal.

Néhány orosz etnográfus véleménye szerint a csuvasok „zárkózottak és bizalmatlanok". Nekik válaszolt 1911-ben Gurij Komisszarov-Vander: „A csuvasok szíve magában véve puha, mint a vaj és hiszékeny. A csuvas ember egyszerű, nyílt és könyörületes. De a tapasztalat megtanította arra, hogy nem mindenkinek lehet hinni, ezért az idegenekkel, főként a magas rangúakkal szemben bizalmatlan, zárkózott... Viszont, ha valakiben bízik és tiszteli, az előtt a naivitásig egyszerű, jólelkű, nyílt és szívélyes tud lenni... A jó emberhez úgy kötődik, mint a gyermek... Engedékeny és béketűrő; de nem túl határozott, ezért az újjal szemben óvatos."

A csuvas etnográfus szavait meglepően támasztja alá egy cári csendőr Benkendorfhoz szóló jelentése (Benkendorfot, mint Puskin „felügyelőjét" ismerhetjük): a csuvas nép — írja a csendőr — „természetétől fogva jó, önzetlen, békeszerető; egy kis szívesség egész életére lekötelezettünkké teszi, munkaszeretetének bizonyítéka az a rengeteg gabona, amit a volgai kikötőkbe szállítanak. És hol talál magának védelmet ez a szegény ember? A bíró ott nyomorítja, ahol tudja, az írnok valóságos zsarnok."

Egyszer, még fiatalabb koromban, a moszkvai művészek vidám összejövetelén „barátságból" megkértek, hogy mondjak valamilyen csuvas káromkodást. Semmit nem tudtam mondani.

Ami az erényességet, szemérmet illeti, az emberek különbözőek. De az egész népre nézve határozottan állíthatjuk: a csuvas életből, a csuvas nyelvből, a csuvas folklórból hiányzanak az erénytelen, szemérmetlen motívumok.

Iván Jakovlev így emlékszik vissza egy kazanyi estére, melyet az egyetem fennállásának 100. évfordulója alkalmából rendeztek: „Azt gondoltam, az estét az egyetemi életről, egyetemi barátokról való emlékezéssel töltjük." De az egykori növendékek pornográf anekdotákat meséltek, „egyik piszkosabb volt a másiknál... Mivel csuvas születésű vagyok — írja Jakovlev —, öreg koromig megőriztem szégyenlősségemet, a csuvas nép szemérmét; soha nem káromkodtam (nem is tudom, hogyan kell) és nem beszéltem a nemiség olyan oldalairól, amelyeket titokban kell tartani. Ezért a dicső Kazanyi Egyetem, a szimbirszki nemesség viselkedése visszataszító volt számomra."

Visszaemlékezéseinek más részében Jakovlev a csuvas dalok szemléről, erényességéről ír: „Ezek a dalok meghatóak. Mindegyik költői improvizáció. Az egyik dalban arról van szó, hogy amíg mi, csuvasok, örülünk, vigadozunk, isten, látva jókedvünket, szintén örül; örülnek a mezők, erdők, csillagok, vagyis minden velünk együtt örvendezik a természetben. Még a villámlás is, megcsillanva az égbolton, részt vesz vigasságunkban, A csuvas dalokban soha sincs semmi piszkos, illetlen, cinikus szó vagy gondolat. Mind mélyen erkölcsös, szemérmes."

Azt, hogy a csuvas nyelvből hiányzanak a káromkodások, az ilyenfajta illetlen szavak és kifejezések, minden csuvas etnográfus és nyelvész elismeri.

A csuvas erkölcsök tisztaságát bizonyítja a következő szokatlan jelenség is: sok csuvas, aki a XIX. században kolostorba vonult, hamarosan visszatért, mondván, aszkétikus ideáljaik annyira magasak voltak, hogy a kolostorok, véleményük szerint, nem tudták ezeket megvalósítani. „Több ott a bűn és fertő, mint itt, a mi világunkban" — mondogatták és magas erkölcsi mércéikkel szülőföldjükön maradtak.

Vaszlej Mitta csuvas költő egyik legjobb versében isteni „rangra" emelte a Takarékosságot és Megfontoltságot, a csuvas „ürzemek" (Jó Lelkek) közé sorolva őket. A takarékosság, kétségtelenül, a csuvasok másik jellemvonása. „Ez nem fösvénység, hanem egyszerű gazdaságosság; a nehezen és sok munka árán elért javakat a csuvas nem akarja fölöslegesen elherdálni, hanem igyekszik ésszerűen hasznosítani" — írja a kiváló csuvas tudós, N. V. Nyikolszkij, a csuvasokról szóló legalaposabb etnográfiai munka szerzője („A csuvasok etnográfiájának rövid kurzusa", l. a bibliográfiát).

A csuvasok olyan szoros kapcsolatban állnak a természettel, hogy sok folklorisztikus alkotásban nehéz elkülöníteni az embert, érzéseit a növényektől, fáktól, erdőtől. „Ha a csuvas meglátja, hogy valaki egy fa kérgét tépdesi, azonnal rászól: »Miért csinálod ezt? Mit szólnál, ha a te bőrödet nyúznák?« E szavak szerzője a fentebb említett Nyikoláj Nyikolszkij úgy véli, hogy a régi római mondás: „Arbor konoretur, cujus nos umbra tuetur" (Tiszteld a fát, mely árnyékot ad nekünk) napjainkban leginkább a csuvasokra illik. Figyelemre méltó az is, hogy a falvakban a csuvasok körében nagy bűnnek számított kivágni még az öreg fákat is: természetes „halállal" kellett elpusztulniuk, mint az embereknek.

Végezetül egy gyermekeknek szánt találós kérdést idézek: „Két hét alatt születik, 8 hétig bölcsőben dajkálják, 20 hétig pelenkázzák, 4 hétig nő, 2 hétig örömben él, 2 hétig növekszik, 2 hétig sárgul, egy év múlva visszatér oda, ahonnan elindult. Mi ez?" A rozsmag történetét hallottuk: a fiatal őszi hajtások megjelenését, telelését a hó alatt, tavaszi növekedését, kalászosodását és érését. Könnyű elképzelni, hogy a gabona, mezők irányában milyen tiszteletet, gondoskodást, gyöngédséget váltott ki ez a fejtörő a gyerekek körében.

És most rátérek a csuvas családi élet kérdéseire, idézve a nagy magyar tudós, Vámbéry Ármin gondolatait: „Feleségét és családját a csuvas szereti, tiszteli. Régóta kell, hogy uralkodjanak körükben ezek az erkölcsi szokások, ugyanis a többi török nép vallásában és mitológiájában csak a férfiak istenítésével találkozhatunk; a csuvasok pogány vallásában még női istenek is voltak; a nők minden szertartásban és ünnepen, játékban vezető helyet foglalnak el." (Das Türkenvolk, 3. kötet, Lipcse. 1885.)

Nézzük meg, milyen a csuvas női szépségideál Gurij Komisszarov-Vander szerint: „A közepesnél kicsit magasabb, sudár, de nem sovány, kerek, pirospozsgás arcú, barna szemű, vékony ajakú, egyenesen és fürgén jár, csengő hangú, szerény, megfontolt, de beszédes és természetesen szorgalmas."

(Máris a kemence körül szorgoskodik, kiveszi a kenyeret, megpaskolja alsó felét, mondván: „Olyan ez a kenyér, mint a kalács, én pedig, mint a hajadon. Ha még nem sültél meg, sülj meg, én elmegyek szénát kaszálni, rozst aratni."

A kenyér megsült. Gyürkéje a ház fejének jár. Az első hatalmas karéj a legkisebb fiúé. Ez a „tánc szelete": „Huneger, táncolj, itt van a tánc szelete." A második karéj az idősebb fiúé. Ez a „taps szelete": „Almes, tapsolj, itt van a taps szelete.)

Sok mindent összeírtak a 20—40-es években a csuvas nő elnyomott, majdhogynem szolgai helyzetéről. Nem akarok kitérni rá, honnan vehették ezt az ostobaságot.

Hallgassuk meg inkább Vámbéry szavai után Iván Jakovlevet is: „A csuvasok kizárólag mindennapi családi életet élnek. Náluk a nőnek ugyanolyan jelentősége van, mint a férfinak, sőt még nagyobb. A mezei munkákból a férfiakkal egyenrangú részt vállal, a háztartást ő vezeti, neveli gyermekeit, ezenkívül látványos szerep jut neki a pogány vallásban is. Mindennek ellenére szinte soha nem hagyja el a falu határát."

A csuvasok világnézete szerint az anya-asszony alakja szent és sérthetetlen volt. „Anya = Kebe (= legfelsőbb isten), nem lehet hát csúnyán beszélni vele" — tartja a csuvas szólás.

Elolvasva a „Közvetett szülői intelmek a vőlegénynek és meny-

A kutyavasúton lóvontatású csillékbe rakva szállították be a cukorrépát a gyárba. Visszafelé is csak ritkán mentek a csillék üresen: szeletet, répafarkot, mésziszapot vittek, néha még szenet is: a szenet a hatvani rendező pályaudvarról tehervonatokon tolatták be a cukorgyár udvarára, a raktérre, onnan pedig Nagytelekmajorba, vagy Nagygombosra szállították. (Oda is kutyavasút járt ki, amely az ottani majorsági épületeket kötötte össze a cukorgyárral. Ez a keskeny nyomtávú vasút behálózta a nagygombosi major területét: trágyát is, takarmányt is, műtrágyát is szállítottak a ló- vagy bivalyvontatású csillék.) A Hatvany-bárók kastélyába nem ezen a „lóvasúton", hanem lófogatokkal szállították be a szenet, az élelmet és a tűzifát.

A kampány idejére erősen felduzzasztott munkáslétszámból senki nem állhatott szóba a munkaszolgálatosokkal, akik ajándékot, élelmet, ruhaneműt szintén nem fogadhattak el senkitől. Még a hozzátartozók is csak ritkán kaptak engedélyt a látogatásra, a magukkal hozott ajándékokat sokszor csak a Nagytelekmajorban lakó uradalmi alkalmazottak segítségével juttathatták el szeretteikhez. (Radnóti még így sem juthatott hozzá semmihez, hiszen ő azt kérte Fanni asszonytól, hogy ne jöjjön le hozzá ezekben a vészterhes időkben, majd csak letelik így is ez a néhány hónapos gyötrelem.) A katonai elöljáróság parancsát azonban sokan megszegték: a néhai Tusor János, cukorgyári gépbeállító lakatos mesélte nekem, hogy gyakran játszották ki az őrszemek éberségét, és cigarettát, cukorrudat, kenyeret, szalonnát nyomtak a kezükbe. Egy ilyen esetet maga Radnóti is feljegyzett a naplójába. A naplónak ezt a részét Koczkás Sándor adta közre az Élet és Irodalom 1962. március 12-i számában.

A költő és társai e feljegyzés szerint szenet lapátoltak 1942 októberében a vagonokból a csillékbe. Ekkor történt az alábbi eset: „Az egyik öreg munkás a kutyatolók közül int, hogy hajoljak le. Leguggolok a vagonajtóban. Benyúl a kabátja alá — hányan vannak fönt? Négyen — felelem. No, itt van — s átnyújt négy hosszú cukorrudat: — Egyék meg, én hozhatok bentről, úgyis üldözi magukat a sors. — Köszönöm, bátyám. Ezek antiszemiták? Tudom, sok közöttük a besúgó és a beugrató, de a legtöbbje..."

A nehéz fizikai munkától alaposan elfáradt, csüggedt, reménytelen jövő elébe néző emberek az egykori tanyagazda, Kiss András visszaemlékezése szerint az estéket csendes pihenéssel, halk beszélgetéssel, vacsorafőzéssel töltötték, csak néhányan fogtak közülük levélírásba, könyvolvasásba. Az előbbiekben már utaltam arra is hogy a nagytelekmajori hónapok egyhangúságában és reménytelenségében bizonyíthatóan mindössze két vers született, az Októberi hexameterek éppúgy nevezhető élesdi illetékességűnek, mint nagytelekmajorinak. A *Kecskék* megírására valószínűleg valamelyik majorsági kecskeól látványa késztette Radnótit: az istállókkal szemben húzódtak az ún. cselédségi lakások, azok végében pedig, a széles udvaron sertésólak és kecskeólak kapaszkodtak egymásba. A költő a ködös-homályos novemberi alkonyatban szemléli a kecskeólak lakóit, rövid versének impresszionista képei békét és nyugalmat sugároznak, a falusi környezet meghittnek és barátságosnak tetsző légkörében a költő pesszimizmusa, ha csak rövid időre is, ha csak néhány percre, vagy csak egy röpke fertályóra idejére is, felengedni látszik. Néhány formai bravúr ebben a rövid versben is megfigyelhető: az alkonyat leírásakor egy olyan ellentétet alkalmaz, amelynek fogalmai kizárják egymást: „Egy szürke kecske állong, szőrén a fény *kialszik*, szemén *kigyúl* az álom..." Ez az idézet Nemes István megfigyeléseit is igazolni látszik. Szerinte: „Szinte egyedülálló költészetünkben, ahogy érzékszerveinkkel nem érzékelhető elvont pszichikai fogalmakat avat érzékletessé..." A rímformák épségére ebben a költeményben is nagyon ügyel, ennek érdekében történik az is, hogy nyíltabb magánhangzót állít a zártabb helyére:

a fű között sötétül
a kis gidák kövérlő
lágy teste még világít
s elválik a sötéttül.

A *„Téli napsütés"*-ben már nyoma sincs annak a röpke megnyugvásnak, annak az ideiglenes feloldódásnak, mint amit a „Kecskék"-ben megfigyelhettünk. Pontos leírást ad a költő a hideg téli napfényben megmártozó tájról, ismét pesszimistára hangolódott közérzetéről, arról, hogy a reménytelenség érzetével most már a szótlanság is társult a nagytelekmajori tartózkodás utolsó időszakában. Hasonlatai, megszemélyesítései, jelzői egyszerűek, sallangmentesek. Az a tény, hogy az -e módosítószót az igéhez hozzákapcsolva -é-re változtatja, némiképp a hajdani krónikák hangulatára emlékeztet: „Ebédre várok-é, vagy talán meg is halok."

A nagytelekmajori hónapok 1943 januárjáig tartanak a költő életében. Ekkor visszaviszik Budapestre, de az ideiglenes hazatérésig még májusig kell várnia: addig egy ládagyárban dolgozott, ahol a lőszeresládák kiürítését kapta feladatul. Legjobb barátai, ismerősei és tisztelői kérvényt írtak az akkori hadügyminiszternek: mentené föl véglegesen a munkaszolgálat gyötrelmei alól őt, az országos hírű költőt. A felmentést 1943 májusában meg is kapja, 13 hónapnyi otthonlétet, 13 hónapnyi viszonylagosan békés alkotói korszakot kapott még ezzel — halálba indulása előtt.

SZELEI BÉLA

„Halotti beszéd" a XX. századból

Radnóti Miklós: Csak csont és bőr és fájdalom

Szép antológiát állíthatnánk össze olyan versekből, melyek költőelődökhöz szólnak, vagy éppen irodalmunk nagyjainak halálakor születtek. E művek közé tartozik Radnóti Miklós 1941-es siratója is, melyet Babits Mihály halálára írt *Csak csont és bőr és fájdalom* címmel. A vers az 1946-os — posztumusz — *Tajtékos ég* című kötetben jelent meg.

Olvasása azért is izgalmas és érdekes, mert két olyan költő megrendítő találkozásáról van szó, akik egyébként nem voltak egymáshoz túlságosan közel. Baróti Dezső könyvében *(Kortárs útlevelére)* találunk részleteket arra vonatkozóan, hogy például az *Újmódi pásztorok énekéről* Babits elmaraszta ló kritikát tett közzé a Nyugatban, s erre Radnóti „két (máig kéziratban maradt) gúnyverset írt Babitsról". Ízlésük, ars poeticájuk sem volt azonos; Radnóti nem tartozott a Nyugat szűkebb köréhez, sem Babits közvetlen irodalomi környezetéhez. A *Csak csont...* viszont nem csupán arra bizonyíték, hogy egy nagy magyar költő halálakor lerótt „tiszteletkörről" szóljunk. Megrendítő vallomás ez a vers, s benne Radnóti érinti a XX. századi költősors nem egy kérdését, tágabban pedig a nemzetsors összefüggéseit is.

A búcsúvers egyébként eléggé gyakori költőnknél ezekben az időkben. Már 1935-ben megszületett a *Henry Barbusse meghalt*, 1937-ben a Kosztolányi Dezsőt és Juhász Gyulát elsiratók *Ének a halálról*, illetve az *Elégia Juhász Gyula halálára*, de hasonló versek szólnak József Attila és García Lorca halálakor is. „Radnóti búcsúversei... számvetéssel egészítették ki a gyász komor hangulatát. A személyes végzet mögött feltetsző történelmi tragédiára utaltak, és költőjük személyes sorsát latolgatva mutattak rá arra a veszélyre, amellyel a fasizmus fenyegeti a kultúrát és a szellem embereit." (Pomogáts Béla) Azt sem feledhetjük, hogy 1941-ben Radnóti életének utolsó szakaszában vagyunk: a közelgő tragikus vég már előreveti árnyékát, s a költő is tudatában lehet számos balsejtelemnek.

RADNÓTI: ZÁPOR UTÁN — MEZEY ISTVÁN RAJZA

Mindennek fontos tükrözése a Babits halálára írt vers. „Halotti beszéd" ez, a leghagyományosabb értelemben, és mégis a kor legégetőbb követelményeinek megfelelően. „Látjátok, annyi szenvedés után most / pihen e hűvös, barna test. / Csak csont és bőr és fájdalom." — kezdődik a mű. Az utalás persze nem olyan direkt, mint például Kosztolányi *Halotti beszéd*ében, de a „Látjátok"-féle kezdés olvastán nem hagyhatjuk figyelmen kívül az első magyar halotti beszéd szövegét sem. A „por" és a „hamu" helyett persze a „csont", a „bőr" és a „fájdalom" uralkodik még. S rögtön utána a jelzések kitágulnak: „De most a nemzeté is / csak csont és bőr és fájdalom." Íme, a személyes végzet így függ össze a történelmi tragédiával. Ezzel a rendkívüli érzékenységet és messianisztikus előrelátást tanúsító jelzéssel zárul a mű első szakasza.

Radnóti egyébként tudatosan különítette el a különböző szerkezeti egységeket egymástól. Az imént értelmezett bevezető szakasz után a szavakhoz szóló könyörgés részlete következik. A harmadik közlésegység újra a Babits léte iránti személyes vonzalmakat tükrözi. A negyedikben a nagy irodalmi vezér utáni pótolhatatlan űr a vezérlő gondolat, az ötödikben pedig négy sorral zárul a vers, mintegy az *„örök világosság"* hangoztatásaként.

A második szakasz számos érdekes tartalmat rejt magában. A szavak itt a „fájdalom tajtékai" lesznek, egy sorral odább pedig „a gyásztól tompa értelem / homályán bukdosó szavak..." Halmozott fogalmaival érzékelteti a költő a fájdalmat; a titokzat és a bizonytalanság érzése uralkodik ezekben a sorokban. Mindezt követi számos olyan részlet, amit érdemes *értékvonatkozása* szerint megvizsgálnunk. A szavak helyett már jelek következnek, a segítséghívás elemeiként. Idézzük őket: „omló *göröngy*", „könnyű testű *fátyol*", „konduló *harang*", „lebegő *lélek*", „gömbölyű *gyöngy*", „te csilla szó, te *csillag*", „te lassú pillantású szó, te *hold*". Őket szólítja fel a költő, hogy gyászoljanak, s hogy „maradjanak vele". A Radnóti által kiemelt fogalmak közül a pozitív értéktartományhoz tartozók vannak többségben. Az egyetlen kivétel a göröngy, mely egyértelműen a koporsóra hulló félelmetes földtömegre utal. A többiek viszont — többek között — a fájdalom enyhítésének, könnyebbé tételének az eszközei. Az egyik a zeneiségével, a másik az áttetsző könnyedségével, a harmadik harmonikus formájával és szépségével, a negyedik meg éppen elvont és nemes értékével stb. Az egész második szakasz ezáltal lesz a „csak csont és bőr és fájdalom"-féle előzmény vágyott ellentétpárja, a feloldódás remélt összessége. Finom líraisággal könyörög itt a költő, de eléri a feszültség hatását is — éppen az imént jelzett ellentétpár jellegével.

Babits halálának közvetlen oka sem hiányzik a versből. A harmadik szakasz így kezdődik: „Tudtuk már rég, minden hiába, rák / marcangol és szemedben ott ragyog / egy messzi és örök dolgokból font világ, / s hogy oly időtlen vagy te, mint a csillagok." Mielőtt tehát újra visszatér a csillaghasonlat, a hétköznapi nyelv és az elvont, már-már túlvilági elemek vegyülnek egymással. Az első sor még prózajellegű; ám rögtön utána a szem már az örök dolgokat elölegezi. Persze mindez a költészet örök értékeire is vonatkozik, most már az egyetlen költő személyes létén túlmenően. A halál biztos tudatának hangoztatását követően pattogóan rövid mondatok egyszerű tényközlése a meghatározó: Nagysága példa. És magasság. / És szédület. Szívet dobogtató." Ezek a sorok lírailag szegényebbek; a költő nem riadt vissza a közhelyszerűségtől sem.

Eddig is láthatjuk, hogy a *Csak csont és bőr és fájdalom* költője gazdagon bánik anyagával. Az áradó versbeszéd és a lírai elemek gazdasága mellett ott van versében a drámai feszültség és a kegyetlen élettények számbavétele is. Azért sem árt erre figyelnünk, mert a néhány évvel későbbi, tragikus korszakban hasonlóan szól majd Radnóti, ám akkor már nem mások sorsa kapcsolódik össze a nemzet tragikumával, hanem a sajátja. Minderről írja Pomogáts Béla — már idézett — kismonográfiájában: „Nem maga a pusztulás és gyalázatos halál, amelyet a fasizmus készített kiszemelt áldozatainak. Rémes látomásokkal álmodott, és végzete sorra valóra váltotta ezeket a látomásokat." Persze Babits halála nem a fasizmus közvetlen következménye, de az értelmetlen pusztulás ezúttal is elszabadíthatta Radnóti képzeletét, főként az egyre embertelenedő és keményedő világ láttán. S bár például Lukács György „a cselekvéstől, az elhatározástól visszariadó költőként" emlegeti, azért hozzáteszi, hogy világosan látta a kor problémáit. Egész életére vonatkoztatva viszont pályatársa és ismerője, Baróti Dezső ezt írja: „Radnóti Miklós költészetének lényegét az a tragikus feszültség határozza meg, amelynek egyik pólusán az élet igenlését, a szabadság, a szépség szeretetét, a másik oldalon halálos fenyegetettségünk tudatát ismerhetjük fel."

Nem vitás, hogy ez a feszültség ott munkál a Babitsot sirató versben is. S bár korábban közhelyszerűséget említettem, azért nem árt észrevennünk: 1941-ben a humanizmus legszebb hagyományait követő, éppen elhunyt költő *példaként* emlegetése jelentős tettként is fölfogható. Árvaságról is szól Radnóti, olyan árvaságról, mely egy *közösségre* jellemző, tehát az olyan példaképek elvesztése, mint Babits, a nemzetnek, a legtágabb közösségnek a szempontjából tragikus.

A mű negyedik része ezt az árvasággondolatot viszi tovább. „Ki nézi most tollat fogó kezünket, / ha betegen, fáradtan is, de mégis... / ki lesz az élő Mérték most nekünk? / Hogy összetörte már a fájdalom, / nézd, ezt a költeményt is." Az elkeseredés itt egészen végzetes mértékű, nagyobb, mint más gyászversekben. A García Lorcát és József Attilát együtt gyászoló *Első eclogá*ban például a költő azt mondja a pásztornak: „Ágyúdörej közt? Üszkösödő romok, árva faluk közt? / Írok azért, s úgy élek e kerge világ közepén, mint / ott az a tölgy él..." A *Csak csont és bőr és fájdalom* idézett szakaszából nem árad ez a természetes lét iránti remény, az „írok azért" tetterős daca. Irodalomszervezőként, az értékek biztosítéletű meghatározójaként áll itt előttünk a néhai Babits, akinek hiánya pótolhatatlan űrt jelent. Ritkán éli át az írótársadalom az ilyen megrázkódtatásokat. (Azóta valószínűleg éppen a mi korunk élt át hasonló döbbenetet: Illyés Gyula halálakor.) Morális szempontból is rendkívül jelentős Radnóti kiállása. Ahogyan Simon István írta róla: „Nemcsak kivételes művészi tökéletességükért szeretik verseit, hanem páratlanul kemény emberi tartásáért is, mely örök időre valóban példa is lehet."

Mindezekkel függhet össze — a nagy fájdalom ellenére — a vers racionalitása. Mert a „ki lesz az élő Mérték most nekünk?" kérdésére a következő választ találjuk: „most már a Mű a mérték." A költő (az ember) léte tehát véges és megismételhetetlen. Jelentsen ez bármekkora tragédiát is, a kortársak és az utókor nem mondhat le a folytonosságról; az alkotás halhatatlan jellegét hangsúlyozza itt Radnóti. Közhelyszerű igazság ez is, de nem árt hangsúlyoznunk ma sem; ugyanis sok még a félreértés ebben a kérdésben. Tudomásul kell vennünk a mű elsődlegességét, adott esetben éppen az életrajzzal, a személyes élet tényeivel szemben. Természetesen az imént idézett sor csupán egyik részlete a műnek, de igen hangsúlyozott kijelentése.

S ha már a folytonosságot érintettük: éppen ezen a helyen érinti Radnóti az „eljövő költő" problémáját. Ő „nem érti árvaságunk", hiszen „nem ismert téged, ágyadnál nem ült, / s nem ült az asztalodnál." Van ebben a részletben némi szkepszis. A költő kissé félti alanyát az utókortól, tart tőle, hogy majd nem tudják igazán a jelentőségét. Említhetnénk itt a bölcs előrelátás erényét; hiszen valóban bekövetkezett — ha csak átmenetileg is — a Babits Mihály körül zűrzavar, az életmű elhallgatása.

1941-ben persze mindezt nem lehetett tudni előre. Ezért nem szeretném abszolutizálni a Radnóti-vers ilyen vonatkozásait. De az vitathatatlan, hogy a *Csak csont és bőr és fájdalom* költője érinti e problémát.

„Halott keze nem fogja már
a tollat,
béhunyt szeme nem lát több
éjszakát.
Örök világosság, kibomló
égi láng
röppen felé a földi füstön át."

Ez a mű végső összegzése. Az első két sor szigorú tényközlése után visszatér Radnóti a korábban már föltűnt „örök" jelleg hangoztatásához. Ily módon olyan ünnepélyes hangon zárja a költeményt, amely a magyar költészet patetikus és magasztos műveinek hagyományait követi. Irodalmunk létfolytonosságát igazolja a *Csak csont és bőr és fájdalom* költője is.

BAKONYI ISTVÁN

RADNÓTI: PIRANÓI EMLÉK **MEZEY ISTVÁN RAJZA**

már nyugdíjas és beteg kollégámat látogattam meg Esztergomban. Az utazást úgy időzítettem, hogy részt vehessek annak a kiállításnak a megnyitásán, amelyet *Tiszteletadás Kassák Lajosnak* címmel az esztergomi várban rendeztek. A tárlat a kortárs magyar művészek Kassák tiszteletére készített, emlékének ajánlott festményeit mutatta be. A kiállítást a bolthajtásos, nyerskővel burkolt, katakombaszerű, hűvös teremben Bálint Endre nyitotta meg. Ott volt Kassákné, Klára asszony, Mucsi Ferenc múzeumigazgató, Vatthay Elemér fotóművész, Dévényi Iván, és ott voltak Pilinszkyék is, János és Jutta Schärer.

A megnyitó után, este dr. Szállási Árpád orvostörténésznél — aki azonban neve előtt a dr.-t következetesen elhagyja — találkozott a társaság. A lakás ugyanabban a bérházban volt, ahol Dévényiék laktak, beosztása is Dévényiék lakásának szakasztott mása, de egy másik szinten helyezkedett el. Sokan voltunk a lakásban, Pilinszky alakjára emlékszem a legjobban. Tudtam, János hajlik a depresszióra, éppen ezért lepett meg most derűs kedélye: ennyire kiegyensúlyozottnak, fölszabadultnak, sőt boldognak még soha nem láttam. Élénken részt vett a beszélgetésben, figyelmes arccal fordult az emberekhez. Aki vele volt, Jutta Schärer, tudtuk, Svájcban élő, német származású vallástörténész. A társaságban valaki azt is „megsúgta", hogy férje kiváló kutatóorvos, a „Nobel-díj egyik várományosa legalább", és jelenleg Párizsban él... Pilinszky több verse, talán költészetének hetvenes évekbeli egész megújulása, a sok rövid vers, a „próbaérintések, próbafúrások" — ahogy nevezte őket — ennek a kapcsolatnak köszönheti megszületését. A *Szálkák* (1972) egyik versének a címe is ez: *Juttának*, a *Tér és kapcsolat*ban (1975) olvasható *Visszafelét* Juttának ajánlotta, és azt is tudjuk, hogy a *Kráter* (1976) újabb darabjai közül több vers *(Átváltozások, 1970. december 22.)* közvetlenül összefügg a Juttával való megismerkedéssel és kapcsolatukkal. Jutta fényképe ott volt pesti lakásának asztalán...

Nem sokkal esztergomi találkozásunk előtt érkeztem haza Jugoszláviából, ahol a Szarajevo — Mosztar — Dubrovnik — Korcsula — Szplit — Zágráb útvonalon családommal jártam. Pilinszkyék viszont akkor éppen oda, a dalmát tengerpartra készülődtek. János az egyik ablakmélyedésbe vont, és töviről hegyire elkellett mondanom az utazás, a szálláskeresés, az étkezés helyi fortélyait. Részletesen megvallatott a dalmát rostélyos készítéséről, meséltem nekik a jugoszláv közlekedés nagyvonalúságáról, a színes zágrábi piacról. Minden érdekelte, mindenért lelkesedett, mindent megkérdezett. Az utazás egy-egy kalandos fordulatát hallva valósággal felujjongott.

Úgy tudom, Pilinszky és Jutta Schärer nem utaztak el együtt Dalmáciába. Sem azon a nyáron, sem később.

*

A hetvenes évek végén a Pécsi Nemzeti Színház lehetőséget adott fiatal művészeinek, hogy önálló esten mutatkozzanak be. Nemrég került a színházhoz Horváth István, aki *Tilos csillagon* címmel Pilinszky János műveiből műsort állított össze. A december 17-én, szombat este a Kamaraszínházban tartott előadásra a költő is leutazott. A színész fehér ruhában mondta a verseket, mögötte a színpadon sokágú, emeletes, karos gyertyatartón viaszgyertyák égtek. A műsort Sik Ferenc rendezte, hegedűn Vass Ágnes játszott, és Eck Imre koreográfiájával a színház balettkarának szólótáncosai is fölléptek. Szónak, zenének, mozgásnak és látványnak ez az egysége megragadta Pilinszkyt, akit mindig vonzottak a színpadi kísérletek, a művészi kifejezés komplex és újfajta lehetőségei. De kedélye, hangja már nem a régi volt. A műsor végén ő is fölment a színpadra, asztal mellé ült, fáradtan előrehajolt, papírjai között hosszasan lapozott, kereste a verseket, mit olvasson föl.

RADNOTI: HAJNALI KERT

MEZEY ISTVÁN RAJZA

Az est után a széksorok között sokan körülvették, dedikációt kértek tőle. Én is melléje léptem, mindjárt megismert, a *Nagyvárosi ikonok*ba fiam nevét írta „emlékül" (megint hosszú ű-vel), a *Szálkák*ba lányomét „szeretettel". Másnap délelőtt megjelent a Csontváry-múzeumban rendezett matinén, ahol ugyancsak szívesen dedikált. Itt kevesebben keresték meg, nem volt annyira fáradt, a könyvek belső címlapjára neve után egy-egy rövid versét is lemásolta. Volt, akinek az *Önarckép 1944-ből*t, volt, akinek az *Önarckép 1974*-et írta le. Keltezést a dedikációk után — és most látom: a nekem küldött leveleire se — soha nem írt. Valami jelképeset érzek benne: Pilinszky már életében függetlenítette magát az idő konvencionális tartalmától, legyőzte a múlt—jelen—jövő hagyományos viszonylatait. Nem a pillanatban, nem az órával és naptárral mérhető időben, hanem a méretlen és végtelen időben élt.

*

A *Gyerekek és katonák*at — „színmű három képben" — a *Végkifejlet*ben adta közre 1974-ben. Bemutatását már a hetvenes évek végén tervezték Pécsett, és színpadra állítása érdekében a színház művészei és tehetséges amatőrök fogtak össze, ám az előadásra — Vincze János kiváló rendezésében — különféle nehézségek miatt csak 1981 őszén került sor. Pilinszkyhez még eljutott a pécsi vállalkozás híre, levélben küldött tanácsaival segítette, támogatta a rendező munkáját. A bemutatót eredetileg egy gyermekrajz-kiállítás megnyitásával kívánták összekapcsolni, de Pilinszky megbetegedett. „Pillanatnyilag semmiképpen se tudok Hozzátok utazni. Úgy gondoltam, a legokosabb lenne, ha személyesen részt vennék a finisben, s így a gyermekrajzkiállítást is megnyithatnám... Hálásan köszönöm, hogy egyáltalán foglalkoztok ezzel a szelíden álmodozó darabommal, e különös idillel... Úgy vélem, nem szabad sose félni attól, hogy egy-egy jelenet túlzottan lelassul, ami nem zár ki esetleges szép forgószeleket. Épp az idő-iszonyt kívántam legyőzni..."

Amikor a bemutató előadás végén elhangzottak a színpadon a Huszadik Kislány szavai („kis ökleivel skandálva a mondatot az asztalon"): „Végre mégiscsak találkoztunk! Mi, gyerekek, és ti, katonák" — Pilinszky már nem élt. Végérvényesen legyőzte a mai ember fájdalmas és félelmes idő-iszonyát.

„Szerszámunk a toll, termőföldünk a lélek"

Török Endre, az Eötvös Loránd Tudományegyetem világirodalmi tanszékének professzora, közel harminc éve tartja eredeti hangú és felfogású előadásait a XIX. századi európai és orosz regény poetikájáról. Jómagam éppen tíz évvel ezelőtt hallottam először előadást az Akadémia épületében, amikor egy szegedi kutatónak a tolsztoji lélekábrázolásról készített kandidátusi értekezését opponálta. Az emelvényre egy sápadt, szikár férfi lépett föl. Homlokának magas boltozata alól áthatóan szemek világítottak ki. Halkan kezdte, majd tűzbe jött. Másokat is fellelkesített, mert igazi szenvedély lobogott benne. Gondolatai csak úgy rajzottak, nagy sietségükben mégsem taposták egymás sarkát. A termet egy gondolatember tiszta fényű sugárzása töltötte be.

Nem tudom, könnyedén vagy kínok között dolgozik-e? Csak a tolla alól kikerült könyveket ismerem, amelyeknek minden sora hiteles, mert látszik rajta, hogy lelke munkájának egy darabja. Szavainak értéke nem megcsillanó színükben van, hanem gondolatgazdagságukban, amelyek mély életbölcseleti tudásból táplálkoznak. Milyen nehéz előkészítő munkát, milyen mélyszántást kellett elvégeznie, mielőtt papírra vetette *Az orosz irodalom a XIX. században* című könyvét. Mennyi javítást, csiszolást, etikai odaadást kívánhatott e munka, amelyben egy évszázad művészi és gondolati termését panorámaszerűen körülölelte és kötetbe gyűjtötte. Nemcsak tudásanyaga lenyűgöző, hanem az előadás módja is, ahogyan az irodalomtudományi tanulmányt ötvözi a művészi esszével. Az egymás mellé sorakozott miniatűr íróportrék felvázolásakor Török Endre nemcsak arra törekedett, hogy „megmutassa milyen volt a XIX. századi Oroszországban az irodalom, hanem arra is, milyennek mutatta magát ebben az irodalomban Oroszország". Könyvében „egyetlen pillantással" fogja át az évszázad szellemi mozgását, de az analitikus kritikus módszerét követve, millió apró részletre támaszkodva törekszik a teljesség megértésére,

végén utazom Párizsba, s minden fillérre szükségem van. Ha tehát elfogadjátok írásomat — a honoráriumot meg tudnátok küldeni rögtön az elfogadás után? Nagy segítségemre lennétek. Különben, ha Párizsban vagyok, írhatnék Nektek egy ‚Párizsi levelet'? Várom válaszodat, s addig is sok szeretettel üdvözöl: Pilinszky János."

A hatvanas évek a költő számára a legsivatagosabb időszak, verset alig ír. A *Harmadnapon* (1959) és a *Nagyvárosi ikonok* (1970) közötti évtizedből mindössze tizenöt verset találunk az új kötetben. Elnémulásában, „elfáradásában" később, az 1978-ban készült televíziós portréfilmben a Simone Weil munkásságával, gondolataival való megismerkedésének tulajdonít nagy szerepet. Ezekben az években jobbára színpadi kísérletek, oratóriumok, cikkek és tanulmányok születnek asztalán. Ezek sorába tartozik a *Tavaly Marienbadban* forgatókönyvéről írt esszé is, melyet természetesen elfogadtuk közlésre (két mondat kényszerű elhagyásával a Jelenkor 1963. júliusi számában jelent meg az írás), csak éppen szerkesztőségünk nem volt abban a helyzetben, hogy publikálás előtt kifizesse a honoráriumot. Ugyanebben az évben a lap Pilinszky még két kisebb írásának is helyet adott: júniusban Ferenczy Béni bécsi kiállításának ürügyén annak a megnyitónak a szövegét közöltük, amelyet Esztergomban, pár évvel korábban, a festőművész ottani kiállítása alkalmából mondott el, decemberben pedig Füst Milán *Boldogtalanok* című drámájának pesti bemutatójával kapcsolatban írt jegyzete látott napvilágot. Ezeket az írásokat Dévényi Iván juttatta el hozzám. Minderről — a két mondat elhagyásáról, hogy veszélytelenné tegyük a tanulmány közlését, a kiadóhivatali ügyrendről, a Ferenczy-megnyitóval és a Füst-kritikával kapcsolatos terveinkről — még májusban tájékoztattam, s azt is jeleztem, hogy a „Párizsi levelet" természetesen várjuk. Eljárásunkat, terveinket a Ferenczy-cikk korrektúrájának visszaküldésekor levélben nyugtázta: ‚A ‚Marienbad' közlésének örülök... A kézirat egyetlen példányom, kérlek, ne veszítsétek el..." Amikor az írás megjelent, a költő már útban volt Párizsba. A honoráriumot és a példányt — kérésére — nővére címére küldtük el. Pilinszky több jegyzetet írt franciaországi benyomásairól, de ezek nem a Jelenkorban, hanem június végétől szeptember közepéig hétről hétre az Új Emberben láttak napvilágot. A Jelenkorban megjelent három írására azért is föl kellett hívni a figyelmet, mert ezeknek nemcsak a szövege nem szerepel prózai kötetében, a *Szög és olaj*ban, de még címüket sem leljük a könyv végén olvasható cikkbibliográfiában. Pilinszky figyelmét, mellyel a rosszul fizető, a pesti folyóiratoknál sokkal több gonddal küzdő lapot támogatta és kitüntette, azzal próbáltuk viszonozni, hogy új könyvéről, az 1964-ben megjelent *Rekviem* című oratóriumáról Rónay Györgytől kértem kritikát. Az írást a márciusi számban közölte a lap.

✶

Pilinszky akkor már ismét Magyarországon tartózkodott. 1964 tavaszán ő nyitotta meg a székesfehérvári István király Múzeumban Kondor Béla nagyszabású, gyűjteményes tárlatát. „Itt ma olyan felismerésekre nyílik alkalom, amelyekből bár a tompák és csak műveltek kimaradnak, a valódi érzékenység annál mélyebb bátorítást nyerhet" — mondta többek között. Kondor művészetére az Esztergomban élő kitűnő művészettörténész és tanár, Dévényi Iván hívta föl a figyelmemet, amikor elküldte Kondor első külföldi grafikai kiállításának, az 1962-ben, az egyesült államokbeli Miamiban megrendezett, tizenhat grafikai lapját bemutató tárlatának szerény katalógusát. (Kondor művészetével 1964-ben a Jelenkor — Perneczky Géza és Ungváry Rudolf jóvoltából — két alkalommal foglalkozott.)

A fehérvári kiállítás alkalmából kis, 19x21 centiméter nagyságú mappa készült, mely Kondor Béla hat grafikai alkotásának másolatát tartalmazza. A borítólap rajza — egyúttal a kiállítás plakátja — megismétlődik a mappa egyik belső lapján is. A rajz egy tört arcú férfit ábrázol, aki féltő-óvó tenyerét az ujjai közül fölszálló repülőgép és egy kis szárnyas angyal — a Kondor-képek két jellegzetes, ellentétes tartalmú metaforája — után nyújtja. A rajzot lent a festőművész kézzel írt szövege szegélyezi: Kondor Béla, 1964. Fehérvár.

A mappa egyik példányát Pilinszky Jánostól kaptam ajándékba. A mappát a kiállítás megnyitásának napján a két művész — kék golyóstollal — közösen dedikálta. A festőművész neve a borítólap jobb sarkában olvasható: *Kondor B. 964. III. 10.* A költő a képen látható férfi bal kezefejére írta nevét, így: *Jancsi.* Úgy fest, mint egy tetoválás.

✶

Pilinszkyt két alkalommal hallottam Pécsett verset mondani. Az első élmény volt a súlyosabb, a maradandóbb, a lenyűgöző. A hatvanas évek közepén egy irodalmi est keretében a Déryné utcai városi művelődési ház nagytermében olvasta föl verseit.

Köztudott, hogy pódiumon is, baráti körben is szívesen mondott verseket, másokét is, a sajátjait is. Pilinszky az orális, a beszélt, a hangzó költészethez vonzódott, szerette azokat a költőket, akik szuggesztíven, a vers lényegét megéreztetve elő tudták adni, el tudták mondani műveiket. Az egész modern költészet megújulását ebben az irányban sejtette: az intellektuális könyvlírát, a pusztán olvasott verset az intenzív versmondás, a költő és az olvasó intim, személyes kapcsolatát a közösségi élmény, a közösen meghallgatott vers váltja föl.

Pilinszky versmondásáról már a költő életében számos amatőr magnetofonfölvétel készült, és versmondását hanglemezen is rögzítették. Pilinszky 1969-ben részt vett a Londonban rendezett nemzetközi költőtalálkozón. A fesztivál teljes anyagát az angol rádió hangszalagra vette, majd ebből több lemezből álló válogatást adtak ki. Itthon stúdiókörülmények között születtek a fölvételek: az 1979-ben kibocsátott lemezen saját költeményeiből olvas föl, a halála után, 1981 júliusában megjelent, *Ők* című lemezen más költők műveit mutatja be.

Ismerem ezeket a lemezeket, itt őrzöm a szekrényemben. De még nem hallgattam meg őket. Amíg Pilinszky élő versmondását hallom, amíg szavait belülről érzékelem, nem akarom a gép, a hangszóró hangjával elhalványítani, összetörni az első találkozás élményét.

Kilépett a színpadra, és egészen a pódium széléig jött. A reflektorfényben fölmagasodott törékeny, sápadt, szikár alakja. Szögletes-csontos arcán megfeszült a vékony, pergamenszerű bőr. Kinyitotta a könyvet, és V alakban arca elé emelte. A szöveg a kezében volt, de nem olvasta, behunyt szemmel mondta a verset. Megszűnt körülötte minden. Hangja éterien tisztán, a magasból csendült. Soha nem hallottam ilyen különös, szuggesztív, varázslatos versmondást. Beletemetkezett a versbe, a szavak lelkét közvetítette. Tagolt, tiszta ejtéssel, lassú tempóban, ritmizáló hangsúllyal, kissé énekelve mondta a szöveget. Voltak kifejezési eszközei, de ezek az eszközök az üres pátosztól, a színészkedéstől álltak a legmesszebb. Szokatlanul magas, extatikus hangja az első pillanatban csaknem mosolyt fakasztott, aztán a figyelem, a döbbenet elnyomta az idegenkedő érzést. Úgy állt ott, átszellemült arccal, mint egy modern misztikus, aki nem szöveget mond föl, még kevésbbé szaval, aki látomásait osztja meg hallgatóival. Verseinek maga volt az egyetlen hiteles, autentikus tolmácsa. Megéreztette e költészet lényegét: ha van húszadik századi misztikus költészet, akkor ez az. Nem a valóság tagadása, hanem kiegészítése. A tényeken túlmutató realitás. A leírás és a kifejezés helyett a dolgok megszólítása. Abban az értelemben, ahogy Pilinszky vallotta: „Valóság és misztika édestestvérek." A fa nemcsak az, amit látni belőle: a törzse, az ágak, a levelek. Hanem a gyökere is, a magja is, a virága is, a termése is. A szemmel nem érzékelhető, a tegnapi és a holnapi realitás is. Pilinszky költészetében és versmondásában a teljes valóság lélegzett.

✶

Nem sokkal azután, hogy Rónay György írását nyomdába küldtem, 1964 nyarán megváltam a Jelenkor szerkesztésétől. Pilinszky ebben az időben elég sokat utazott külföldre, könyvei most már évente-kétévente megjelentek, és minden következő magába foglalta az előzők anyagát (*Nagyvárosi ikonok*, 1970; *Szálkák*, 1972; *Végkifejlet*, 1974; *Tér és kapcsolat*, 1975; *Kráter* 1976). Személyesen évekig nem találkoztunk, olvastam viszont régebbi verseit, és itt voltak az újak is. Ha nem közölhettem munkáit, legalább írhattam róluk. *A sűrítés határai* címmel a *Ravensbrücki passió*, a *Négysoros* és az *Egy sírkőre* összehasonlító elemzését kíséreltem meg, majd az új verseit és a Schaár Erzsébet szobrairól készült fotókat tartalmazó kötetről, a *Tér és kapcsolat*ról írtam kritikát. Ezek a tanulmányok előbb folyóiratokban, a Hídban és a Tiszatájban láttak napvilágot, majd *Versről versre* valamint *Mérték és mű* című köteteimbe is beválogattam őket. Egy-egy baráti üzenet, szíves üdvözlet jelezte, hogy az írások eljutottak a költőhöz, jóváhagyását is elnyerték, de levelét ezekből az évekből nem őrzöm.

A költő Tüskés Tiborral 1975 augusztusában, Esztergomban. Ifj. Szentiványi Kálmán felvétele

✶

1975 augusztusában egy régi, még első, dombóvári tanári évemből ismert, de akkor

„Kalapáccsal a kezében tud egy művészettörténész igazán ütőképes lenni"
A 2000. évi Zádor Anna-díjak

A címbeli idézet Marosi Ernő akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézete igazgatójának beszédéből való, amelyben az OMvH Tudományos Főosztályának munkatársa, D. Mezey Alice művészettörténész tudományos pályáját ismertette, abból az alkalomból, hogy e pálya az eredményeit magas szakmai kitüntetéssel ismerte el a Zádor Anna Alapítvány.

A Zádor Anna emlékének ápolására létrehozott alapítvány kuratóriuma az alapszabály megváltoztatásával ettől az évtől kezdődően nem az eddig szokásos egy, hanem két, építészettörténettel foglalkozó művészettörténész munkásságát kívánja évente díjazni - amint a döntésről a kuratórium nevében Mojzer Miklós, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója beszámolt a díj megduplázásával, nem pedig felezésével.

A 2000. évi díj egyik kitüntetettje tehát D. Mezey Alice lett, szerteágazó és példamutató műemléki kutatói munkásságáért, többek között a jáki apátsági templom építés- és művészettörténetére vonatkozó új eredményeiért. A másik kitüntetett, Szentesi Edit (Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézete) széles körű tudományos és publikációs tevékenysége ugyancsak kapcsolódik a műemlékvédelemhez, annak XIX. századi előtörténetéről írott tanulmánysorozata a *Műemlékvédelmi Szemlé*ben jelent meg. A jáki templom kutatásán hosszú éveken át eredményesen dolgozott együtt a két díjazott.

A díjak átadására 2000. június 8-án került sor, a Szépművészeti Múzeum Könyvtárában. Marosi Ernő laudációját követően a szokásnak megfelelően az előző évi díjazott, Parkfalvi Endre, az OMvH Magyar Építészeti Múzeumának művészettörténésze tartott előadást *Az 1954-es Országos Mezőgazdasági Kiállítás pavilonjai* címmel, azonban a magyar kiállítási pavilonok építészetére való jóval szélesebb körű kitekintéssel, amellyel már múzeumának 2000 őszére tervezett pavilonkiállítására hívta fel a szakma figyelmét.

A két ez évi díjazott személyével kapcsolatban ugyancsak figyelmet érdemel, hogy már a díjak kuratóriumi odaítélését követően, de még a díjátadás előtt jelent meg a nemzetközi művészettörténeti információáramlás egyik legfontosabb fórumát jelentő, német *Kunstchronik* folyóirat 2000. áprilisi számában egy terjedelmes és igen hízelgő ismertetés az OMvH-nak a jáki apostolszobrokat bemutató korábbi kiállításához tervezett katalógusból „kinőtt" - 1999-ben, a Balassi Kiadónál megjelent - impozáns jáki tanulmánykötetről, amelynek megszületésében mindkettőjüknek alapvető szerepe volt.

Lővei Pál

Állami Műemlék-helyreállítási és Restaurálási Központ

Vértesszentkereszt

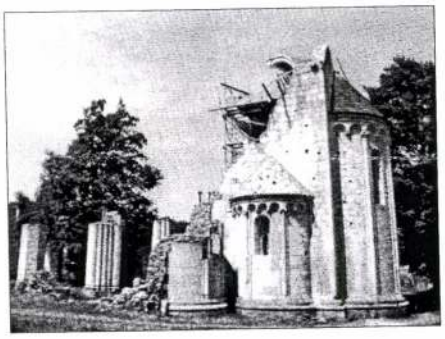

Az elmúlt évről áthúzódó újabb helyreállítási tervek szerint 2000. május 31-én átadásra került a vértesszentkereszti apátsági rom. A munka egyrészt a templom apszisának és négyezetének kiegészítését, másrészt a kolostor mellett álló korai templomrom újra lefedését jelentette (építész: Sedlmayr János, statikus: dr. Vándor András, kivitelező: Visegrádi Műemlék-helyreállító Kft.: Lévai László, Nagy János). Az apszis helyreállítása kapcsán különleges román kori technológiai érdekességet tapasztaltunk - mindez külön tanulmányt érdemel.

Fotók: Jámbor Andrea

A kisebb templom újra lefedésére elsősorban a bányakár miatt volt szükség, ugyanis a területen az omlasztásos bányászat 1-10 cm-es repedéseket okozott a felszínen és az épületen. Sajnos a több mint harminc éve folyó munka további állagmegóvási és kiegészítési teendőket kívánna, melyhez - tudomásunk szerint - az idén központi hitelt nem biztosítottak.

Kiállítás

A Szent István Egyetem Villányi úti együttesében április 28-tól 30-ig, a Tavaszi Dísznövénykiállítás keretében volt látható az *Elődeink kertjei* kiállítássorozat legújabb darabja a *Múltunk kertjei 50 év hallgatói munkáiban* címmel. A kiállítást a történeti kertekkel foglalkozó, több évtizede születő diplomamunkák anyagából állította össze az ÁMRK Táj- és Kertépítészeti Osztálya és az egyetem Kertművészeti Tanszéke.

Somogyvár

Somogyváron elkészültek a Széchenyi kastély fogadóudvarának I. ütemű burkolatépítési munkái. Mivel az 1960-as években ezt a területet feltöltötték, további tereprendezési és burkolatépítési munkák szükségesek, amelyeknek feltétele az állami támogatás, hiszen a Gyermekotthon költségvetése igen szűkös.

A park folyamatos helyreállításának e fontos részlete a NKÖM által kiírt pályázati támogatásnak köszönhetően valósulhatott meg, mint korábban gróf Széchenyi Imre mauzóleumának újjáépítése és az rk. templom, kálvária környezetrendezése. Várhatóan szintén Somogyváron, az apátsági romok területén megépülhet az eddig meg nem valósult bemutató-kilátó, és végleges helyére kerülhet az „apátsági kereszt" is.

Szabadics Andrea

Műemlékek Állami Gondnoksága

Könyvismertető

Május elején jelent meg Varga Kálmán *A gödöllői kastély évszázadai* című kötete, amely első ízben adja a gödöllői Grassalkovich-kastély építéstörténetének és históriájának átfogó feldolgozását. A szerző, aki másfél évtizede foglalkozik a műemlékegyüttes történetével, hat fejezetben és részletes forrásjegyzékkel, bibliográfiával állította össze a monográfiát, s függelékként 15 táblában közli az építtető Grasssalkovich család genealógiáját is.

A munkát részletes angol és német nyelvű rezümé zárja.

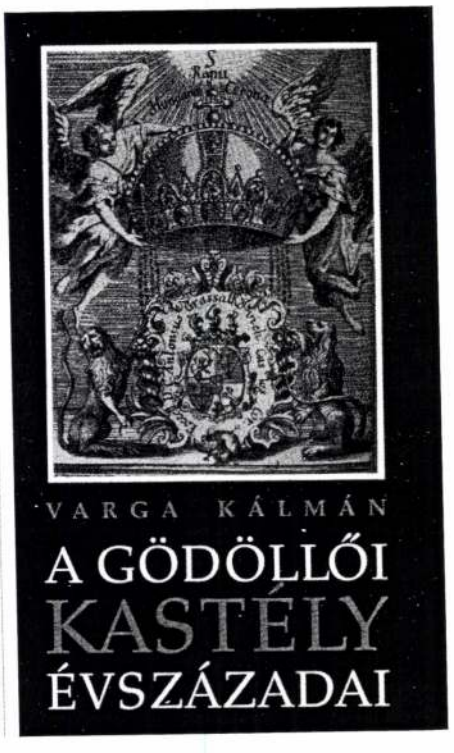

jük, hogy nem túl sokára ez utóbbi megnyitásának az ideje is elérkezik. S reméljük azt is, hogy mégsem a mostani lesz a sorozatban az utolsó kiállítás: a bemutatást a két világháború közötti és a második világháború utáni iparművészeti irányzatok is megérdemelnék.

Petravich András

A jáki apostolszobrok
(kutatás–restaurálás)
Kiállítás az OMvH székházában
1996. december 13. – 1997. március 16.

Az apostolok tizenketten voltak, és itt tizenhárom szobor van – mondja az egyik nézelődő mögöttem.

Némi szünet után megszólal a másik: – A középső Jézus, meg van oldva a probléma.

Van, aki látja, hogy ott áll, van, aki nem.

A tizenhárom álló kő-alak, s mellettük egyfelől a trónoló Istenanya, ölében gyermekével, másfelől Sámson az oroszlánnal, olyan társaság, amilyen még nem fordult meg ezen a helyen. Nem is igen fog: nincs még egy hasonló rangú szoborcsoportozat az országban.

A most félkaréjban, vörös bársonnyal körítve, hátulról is megtekinthetően elrendezett szobrok nemrég még ott álltak, ahová valók: a jáki templom főhomlokzatának fülkéiben, amelyeknek főbbjei a kapu oromzatába mélyednek. Hogy miért e változás, és mi történt velük az utóbbi időkben, azt rajzok, fényképek és szövegek kiadós adagja, valamint egy-egy régi és új másolat szemlélteti a terem közepén és túlsó felén, félkaréjukkal szemben.

A falon végigvonuló dokumentum-sáv közepén egy-egy rajz mutatja a szobor nélküli fülkék eredeti összeépítésű, illetve a templom századfordulós restaurálása kapcsán újra rakott részeit. Az utóbbihoz tartozó szövegben olvashatjuk: „Az oromfal »hátratolása« következtében a szobrok a korábbinál inkább a homloksík elé, s így esővonalba kerültek. Ez vezetett a szobrok utóbbi száz évben bekövetkezett rohamos pusztulásához."

A „hátratolás" a kapuoromzat lezárásának kiegyenesítését jelenti. E résznek a fülkezáradékokat is magában foglaló falazatát, amely a terem közepén, a szobrokkal szemben kiállított régi fotó tanúsága szerint igen rongált és alaposan javított volt, a század elején kifogástalan minőségű kváderműre cserélték ki. Nem vették azonban figyelembe, hogy a konstrukció közép felé enyhén hasasodik. A fülkesor hátfalának, oszlopállásainak és szobrainak egy részét üggyel-bajjal a lezárás új, sík felületéhez igazították.

Két szobor esetében a főhajó oromfalának tövénél, azaz fölöttük kialakított vízköpőpár csaknem teljes pusztulást eredményezett. A jobb oldali alak romlásának a mértéke most életnagyságban szemlélhető: század eleji gipszmásolata ott áll a közelében, a terem közepén.

A jáki kapuépítmény formálásában a lényegi részt az oromzat lépcsőzetesen elrendezett fülkesorának építészeti alakzata jelenti, amelynek erejét a beléje foglalt szobrászati munka adta meg. A megoldás oly egyszerű és magától értetődő, hogy szinte hétköznapinak vélhetnénk. Ám a hasonló megoldások csak igen szórványosan tünedeznek föl Európa egy-két vidékén, a jákinál inkább később, mint előbb. A jáki elrendezésnek nincs megnevezhető előképe.

Az erő most kiköltözött a jáki fülkékből. A másolatok, amelyek nemrég az eredeti szobrok helyére kerültek, nagyjából fenntartják a korábbi összképet, amint ezt a dokumentumsáv vége felé elhelyezett fotó mutatja. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a kapuépítmény eredeti állaga – miután a timpanont és a béllet oroszlánpárját már a század elején megújították – az ornametika és a kvádermű részleteire zsugorodott. A másolatok, bármily gondos munkák is – készítésük módját negatívjaival együtt kiállított mintadarab szemlélteti az iménti fotó közelében –, nem lesznek képesek úgy működni, ahogy az eredetiek működtek jó 750 éve. A másolat a műemléken olyasmi, mint az üvegszem az emberi arcon: csak ha figyelmesen belenézünk, akkor vesszük észre, hogy nem lát.

Nem kétséges: az eredeti szobrok maradékának megőrzésére ez volt a legbiztonságosabb megoldás. A megfelelő lépést Európa számos nagyhírű műemléke esetében már rég megtették. A jáki szoborcserével kapcsolatos munkálatokat nagy alapossággal, igen gondosan végezték – ezt demonstrálja a kiállítás minden részlete. Külön kiemelendő, hogy a történeti vizsgálódások szempontja ezúttal nem szorult háttérbe, és a művészettörténész közreműködők igyekeztek maradéktalanul kiaknázni azokat a

A jáki apostolszobrok az OMvH

A kiállítás részlete
(fotó: Hack Róbert)

megfigyelési lehetőségeket, amelyek csak a szétszedés időszakában nyíltak meg. Ennek köszönhető, hogy sikerült különválasztani a XIII. századi összeépítésről tanúskodó nyomokat, és ezzel igazolni, hogy a szobros fülkesor számunkra ismerős kialakítása valóban abból az időből ered.

Mondhatnánk, hogy pompás, végre a fejlődés élvonalába kerültünk. De mondhatnánk azt is, hogy siralmas, hiszen itt csak az üvegszem-beültetés technológiája fejlődik. Csakhogy mindkettővel vakvágányra jutnánk, mivel a múlt nem fejlődik. Mi fejlesztjük a múltat a magunk számára, akár emlékeinek kezelésével, akár róla alkotott elképzeléseinkkel – akár anyagi, akár szellemi értelemben alakítva a tradíciót. Dehát a hagyomány csak annyira hagyomány, amennyire még emlékeztet a hagyományozókra. A kérdés az, hogy fejlesztgetéseink közelítenek-e minket hozzájuk, vagy tovább távolítanak-e tőlük?

Ják esetében a válasz korai lenne. A kapualjban elhelyezett bevezető tablósor tartalmából kitűnik, hogy a helyszínen átfogó felújítási tevékenység kezdődött – régészeti és művészettörténeti kutatásokkal karöltve –, ami egész épületegyüttesre terjed ki. Eddig a kapuoromzaton kívül főleg a Szt. Jakab-kápolnát és az ún. apáti házat érintette a munka, a templom lényegében még hátra van. Az „anyagtudományi" tablón, a terem közepén, a dokumentumsávval szemben, láthatjuk, hogy nemcsak a szobrok, hanem a kváderek is málladoznak.

A jáki mű főalakjai felé mindenesetre nyitott az út, hiszen a szobrok most itt állnak köztünk, aki akar, szembenézhet velük.

„Gyönyörű kiállítás egy fantasztikus munkáról! Gratulálok" – olvasom a vendégkönyvben.

Valóban. A kiállítás szép és tanulságos. Köszönet illet mindenkit, aki energiát áldozott létrehozására – és arra a munkára, amit szemléltet.

Tóth Sándor

Takács Gyula megnyitója Mendele Ferenc emlékkiállításán Pécsett, a Művészetek Házában, 1996. november 14-én (Rövidített szöveg)

A kiállítás egy Baranyából indult alkotó tehetség életművét és rokonszenves személyiségét idézi meg. A beremendi kőműves fiának életművét és emlékét, aki mintegy folytatta apja örökét – aki a második világháborúban fiatalon meghalt – amikor előbb építészmérnök lett, majd műemléki építésztervező, később pedig az építészeti értékeket védő országos szervezet első embere. Életének utolsó két évében dédelgetett tervének megvalósításán, a Magyar Építészeti Múzeum megalkotásán dolgozott.

A kiállítást és a katalógust szemlélve első gondolatunk az, hogy milyen gazdag a tervezői életműve. Ezután éppen az tűnik szembe, hogy műemléktervezői munkássága mennyire a magyar vidékhez kapcsolódott, legyen az népi építészeti létesítmény, középkori falusi templom, vagy középkori vár.

Már pályája kezdetén eljegyezte magát a népi építészet történetének, tipológiájának, anyagának és szerkezetének kutatásával. 26 évesen írta meg máig kiadatlan, 180 oldalas tanulmányát Örvényes község népi építészetéről. Később a népi építészeti emlékek elsőrangú szakértője lett. Azt az álláspontot képviselte, hogy a népi építészeti értékeket lehetőleg eredeti helyükön, saját környezetükben kívánatos megőrizni, és mai funkcióval a település életébe illeszteni. Az Ő programterve alapján indult meg a hatvanas években a hollókői faluközpont rekonstrukciója, amelyet később az UNESCO a Világörökség jegyzékére vett föl.

Szilárdan képviselte azt az Európában szokatlan elvet és gyakorlatot, hogy a műemlékvédelem az építészetnek legyen a szerves része, mert a modern műemlékvédelem a településtervezéssel és -építéssel egységben valósítható meg a legcélszerűbben. Ugyanakkor következetes képviselője volt a művelődéssel, a múzeológiával, a természetvédelemmel való jó együttműködésnek.

Építésztervezői és helyreállító munkájában a szakkritika leggyakrabban a következőket dicséri: a régi épületek helyreállításához való kifinomult érzékét; az apró részletekre is figyelő lelkiismeretes kutatómunkát; a felmérési rajzok és tervek pontosságát, világos, tiszta érthetőségét, esztétikai minőségét; a szerkezet és technika kiváló ismeretét; az anyag gondos megválasztását és alkalmazási módját; a társművészeti alkotások, restaurálások, berendezéspótlások igényes megoldását. Tervezői munkája során kitűnően alkalmazta a magyar műemlékvédelemnek a Velencei Chartát követő elveit és módszereit. Ennek lény műemlékhelyreállítás olyan ös ményezzen, amely bemutatja történeti fejlődését és ötvözi a történeti periódusokat. Emelle telmény, hogy a műemlék any ban is hiteles és eredeti legye vagy hamisítvány készüljön. kiegészítések legyenek jól me hetőek és jelezzék, hogy azo történeti folyamathoz a jelenk A sikeres kiegészítésre nyújto példát, ahogyan a siklósi Mal mit mai építészeti eszközök pótlással visszaállították. Ez baranyai munkája, amelyet C lával együtt tervezett, és amel Nostra-díjat érdemelte ki.

Szeretnék szólni Baranyá való kötődéséről. Műemléki reállításai közül hét készült említett siklósi dzsámin kívü nagyharsányi középkori tem lósi vár Perényi bástyája, a kapualja, a püspöki kripta, vá csi városfalszakasz progra azonban korántsem merült műemlékvédelemben betö Szinte mindenhez személyes ami ezen a területen a halá esztendőben történt. Felsorol ne, hogy az egyedi kutatáso tásoktól, restaurálásoktól a v habilitációig mennyi minder reműködéséhez. Kezdemény nak, hogy a pécsi püspökv felkerüljön az UNESCO Vil zékére. Erről tanúskodik a lem c. folyóirat 1991. évi 2. jelent dolgozata, amelynek met adta: „Pécsről, a világ hető) városományosáról".

Emlékeim közül felidéze emléki albizottságok 1987 Baranyában rendezett háron országos konferenciáját. Men mében volt itt. Rokonszenv vetlen egyéniségével, kapc pességével, országos hely retével a műemlékvédelm mutatott példát. Tudásával zatkész munkásságával, b tetreméltó egyéniségével épült mind történeti érték kortársak szeretetébe és en

Meray Alice

1980. V. 7. Televízió 2. műsor /Szlné/.
Jó estét barcikaiak...

-A Vi.osztályos kisérleti történelem tankönyv grafikai munkája, Mezei István nevéhez füződik. Hogy jutott ehhez a megbizatáshoz?

-A könyv szerzője, Balla Árpád kazincbarcikai pedagógus, aki megkért arra, hogy készitsek rajzokat a könyhöz, és a budapesti elbiráláskor én kaptam meg a megbizást az illusztrálásra.

-Hány képzőmüvész él itt Kazincbarcikán?

-Kazincbarcikán öt képzőmüvész él, két fotómüvész és három eredetileg is képzőmüvész festő, két festő és egy grafikus.

-Hány kiállitása volt most az elmult időszakban?

-Ebben az évben öt önálló kiállitásom volt, és három kollektiv tárlaton vettem részt.

-Általában hogy érzik itt Kazincbarcikán a képzőmüvészek magukat? Hiszen kezdettől fogva én tudom, hogy nagyon szerették volna ha ide lehetett volna édesgetni a képzőmüvészeket?

-Hát a többiek nevében mondhatom, hogy jól érezzük magunkat a városban, ez a lüktető életforma, egyáltalán ez az atmoszféra, ami a városban uralkodik, a képzőmüvészekre is természetesen jó hatással van. Én a magam nevében nagyon jól érzem magam, alkotómunkámhoz minden segitséget megkapok, és nem is kivánkozok máshová menni.

Mezey István grafikusmüvész

Mezey István, grafikusművész

Rajzok és kisplasztikai művek kiállítása nyílt ápr. 30.-án a Miskolci Galériában. A felszabadulás 35 évfordulója és József Attila 75 születésnapja alkalmából hirdetett pályázatra beküldött alkotások közül díjat kapott munkáiért Tóth Imre, Mezey István, Varga Éva.

Napjaink, 1980. máj.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mezey István,

1980 Napjaink 6

grafikusművész

1021

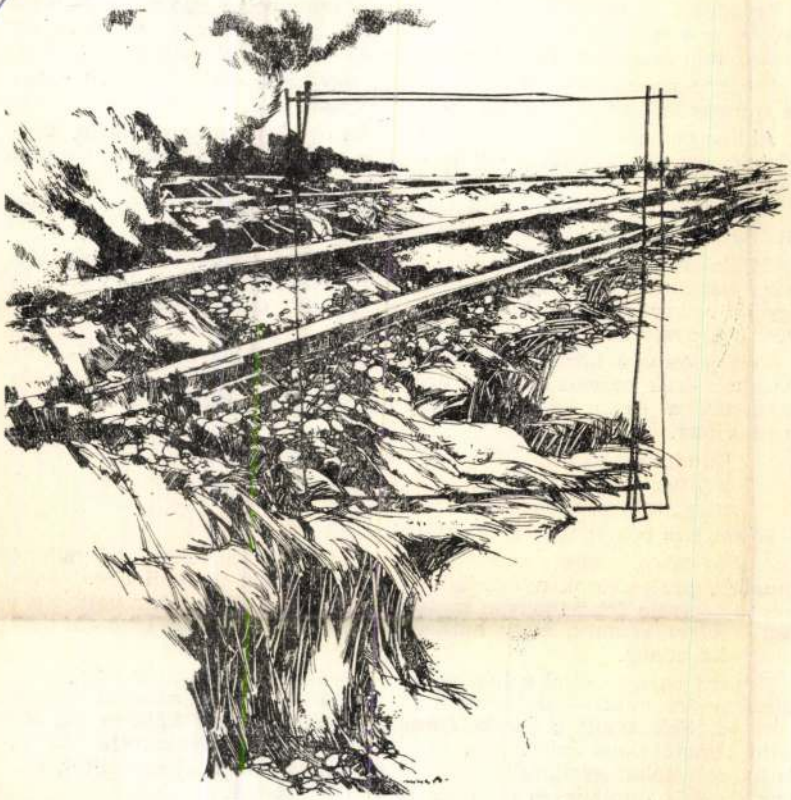

BALATONSZÁRSZÓ

MEZEY ISTVÁN RAJZA

a lelkek a sírjukból, akkor itt fo
falán, mert azért kíváncsiak leh
élők, hogyan élnek, mit csinálna
hetik éjjel — látnak azok sötétbe

Lélegezni is elfelejtett, úgy fig[illegible] a szobában neszekre, moccanásokra, a szú percegéseire. De a lelkek, ha csakugyan jártak is ott néha, nem ártalmas lelkek voltak. És akkor az ilyet meg lehet szokni.

Talán nincsenek is ártalmas lelkek. Egy-kettő csak idetévedt volna a szomszédból rosszlélek, ha van egyáltalán.

Akkor pedig semmi se számít, ha nem ártalmas. Jön és megy, szellőzteti egy kicsit magát. Ha az élőkön nincs hatalma, annyi mintha nem volna.

Májusban, az év végi ismétlések idején egy hétig minden délután ott töltötte a szilenciumot is, a temetőben, Jupiterrel.

Év közben abból is megélt Jupiter, hogy hatodik elemiből jött a gimnáziumba, de a latint neki is tanulnia kellett — kellett volna —, így szövetkeztek össze, hogy legalább vizsgák előtt elejétől végig átveszik a nyelvtant.

Volt a temető közepén három hársfa, alatta elég nagy tisztás. Ott hasaltak órák hosszat a térdig érő, zsengezöld idei fűben, és hangosan magolták a deklinációkat, a konjugációkat, a rigmusokba szedett memoritert.

Tandum, quantum, aliquantum,
multus, plus, plurimus,
nihil, minus, minimus...

Ekkoriban békélt meg a temetővel.

A hársfához menet nézegette a sírokat, a sírköveket; valamikori tanárok, professzorok nyugodtak abban a sorban. Ha van lélek csakugyan, az sem lehet nagyon másforma, mint az élő ember volt. Nem tett ő olyat semmit, hogy haragudjanak rá a tanárok (hacsak nem a pulyka miatt).

Kiment egyszer éjjel a ház végére — igaz, nem volt még éjfél, csak tizenegy óra múlt —, dobogott a szíve erősen, de csak azért is kiment egyedül. Felmászott a kecskelábra, és sokáig nézte a kőfalon túl sötétlő temetői lomberdőt. Arra gondolt: majd így gyakorolja magát, és ha már sokat gyakorolta, és már csakugyan nem fél semmitől, akkor kiszökik éjfélkor, és elsétál a három hársfához.

És biztos, akkor sem történne semmi.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mezey István

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1979 JUL 1 5

1021

Tanya

Mezey István rajza

nemigen volt a 270 jószággal. A zömében anyakoca-állomány lustán, szinte mozdulatlanul pihent az árnyas fák alatt. Ha azonban, tekintélyes súlyukat meghazudtolva, valamelyikük mégis rakoncátlankodna, a három segítő, a három kutya, Kántor, Zenész, Tigris azonnal „intézkedik", s kutyanyelven elcsaholva, jobb belátásra bírják a renitenskedőt.

Ez az időszak nyolc órától fél négyig, a delelés időszaka. Előtte és utána, egészen a behajtásig, a Csincsezugban van a jószág.

A 41 éves Agócs András — felesége elmondása szerint — mindössze két éve kondás. Hogy miért lett az, annak megvan az oka.

apja helyét
Agócsné.

— Igaz,
rajtam a fal
szégyelltem
vissza, neve
nagylány. S
érte neki!
elárulta, az
eső kereset
illette meg.

Delet harangoztak.

— Szo ott ebédet hozni az urának?

— Ha az idő olyan, ha nincs eső, akkor hozok. Egyébként ő is szokott magának főzni.

Egyik időtöltése Agócs Andrásnak tehát az ebédfőzés. A másik pedig a rádióhallgatás. Az ősi pásztorfoglalatosságot, a farigcsálást

a vezető ismerőseként integetett Agócsnak.

— Az egyik, volt kollégám — magyarázta. — Együtt dolgoztunk, amikor még én is gépen voltam. Egyébként bármelyikük is jön erre autóval, traktorral, mindig dudálnak, integetnek. Két év óta sem felejtettek el. Igaz, én sem őket...

Hajdu Imre

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mezey István

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1979 JUL 7

Grafi Tanulmányok

1021

Tanya

Mezey István rajza

ÉSZAK-I

FEJTÖRŐ

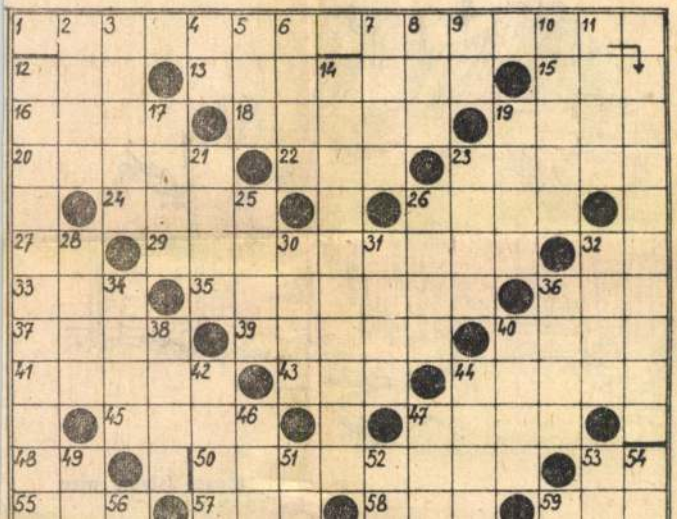

Rádió

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

8.10: Öt kontinens hét napja. — 8.26: Romantikus zene. — 9.15: Zenés reklámturmix. — 9.20: Költők hazája. — 10.08: Mókustojás. — 10.39: Hapci. — 11.14: Vasárnapi koktél. — 13.00: Lépcsőházi közélet. — 13.10: Gyurkovics Mária emlékezetes szerepei. — 13.39: Rádiólexikon. — 14.09: Népdalok. — 14.40: Pillantás a nagyvilágba. — 15.12: Híres előadók albuma. — 16.02: Tündérkert. — 17.10: A labdát nemcsak rúgni kell tudni. — 17.20: Operaáriák. — 18.15: Hol volt, hol nem volt . . . — 18.45: Diákkönyvtár — hangszalagon. 19.50: A Rádió Dalszínháza. — 20.42: Barátság és szerelem ideje. — 20.48: Az operaközvetítés folytatása — 22.20: Nagy mesterek. — 23.31: Régi híres énekesek műsorából. — 0.10: Virágénekek.

PETŐFI RÁDIÓ

7.30: Barokk muzsika. — 8.05: Mit hallunk? — 8.30: Miska bá-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mezey István, grafikusművész

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1979 JUN 1 0'

ÉSZ

1021

Vázlat

Mezey István rajza

V.

KOS

8.10: Öt kontinens hét napja. — 8.26: Régi magyar muzsika. — 10.11: A tengerészkapitány sóskupája. Zenés rádiójáték. — 10.48: Írók — gyerekek — irodalom. — 11.11: Lemezmúzeum. — 12.15: Dinu Lipatti zongorázik. — 13.00: Tiszta szívvel. Barcs Sándor írása. — 13.10: Babavárás. Operettrészletek. — 13.42: Elmentünk a hang után... — 14.02: Gyurkovics Mária emlékezetes szerepei. VIII. rész. — 14.40: Pillantás a nagyvilágba. — 15.14: Daloló, muzsikáló tájak. — 15.54: Darvas Ferenc: Afro-cubán ritmusok. — 16.01: Tündérkert. Móricz Zsigmond regénye. I. rész. — 17.10: Azt beszélik... Riportműsor. — 17.40: Szimfonikus zene. — 18.15: Hol volt, hol nem volt... — 18.45: Az ifjú Werther újabb szenvedései. Szimű. — 20.16: Kalmár Magda operettdalokat énekel. — 20.49: A

nye. — 20.45: Láttuk, hallottuk. — 21.10: Frederica von Stade operaáriákat énekel. — 21.35: Új Mozart-lemezeinkből. — 22.30: Az 1978. évi montreaux-i dzsesszfesztivál felvételeiből. — 23.00: A hét zenemüve.

MISKOLCI STÚDIÓ

a 189 m-es középhullámon

VASÁRNAP

8.30: Vasárnapi krónika. (Épí-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1979 JUN 14

Mezey István,
grafikusművész

4

1021

Mezey István rajza

agyárig"

nyesen, fajtakísérleteinknek is köszönhetjük — mondja az elnök. — A hegymegi határban 40 hektárnyi a fajtakísérleti tábla, s további 70 hektáron növényvédelmi, lombtrágyázási és egyéb kísérleteket is folytatunk. Ezen a mostoha vidéken állandóan törni kell a fejünket, s minden lehetőséget meg kell ragadnunk, mindent meg kell próbálnunk, hogy létezni tudjunk, megélhessünk.

●

És azt már nem az elnök mondja, hanem a Petőfi Tsz sok évre visszamenőleg átnézett mérlegei bizonyítják, hogy a fejtörés, a kísérletezgetés, a jobb, az olcsóbb

Épül az ország legr

Az oroszlányi szénmedencében

Mezey István
grafikus

1970 febr.-ban nyitották meg Sajóbábony-ban első, önálló kiállítását. Napjaink kiállításokon már nevezett művelvel.

Bábonyban él, előbb az ált. isk.-ban rajzot tanított, majd az ÉMV-hez ment dolgozni.

Mezey István kiállítása.

Északmagyarország 1970 II. 21. 2.

Mezey István
grafikus

Sajóbábonyban volt kiállítása.
Az Északmagyarországi Vegyiművek dekorátora.

Kiállítás Sajóbábonyban
Északmagyarország 1970 II. 18. 4.

Mezey István

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1982 FEB . 6

1021

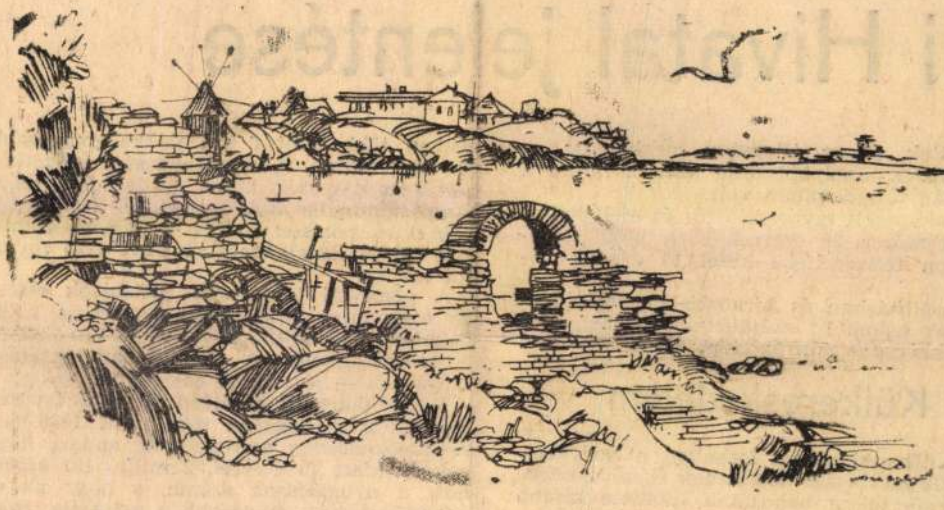

Mezey István rajza

ESZAK-MAGYARORSZAG

kai Hivatal jelentése

kesítettek, és az állomány meghaladta az 1,1 milliót, amelyből több mint 1 millió a lakosság tulajdonában volt.

A bekapcsolt távbeszélő fő- és mellékállomások száma 35 ezerrel, ezen belül a lakásokon felszerelteké közel 14 ezerrel bővült.

A szállításban és hírközlésben foglalkoztatottak száma 1,1 százalékkal, mintegy 4300 fővel kevesebb volt az előző évinél.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi forgalom a kedvezőtlen világgazdasági helyzetben is növekedett. Az áruforgalom behozatali többlete kisebb volt az 1980. évinél.

A behozatal volumene az előző évit valatékben több mint 6 százalékkal magasabb az 1980. évinél. A mezőgazdasági szövetkezetekben dolgozók közös gazdaságból származó nominális átlagkeresete — ugyancsak a bérkiegészítéssel együtt — nem egészen 8 százalékkal emelkedett, és havi 4230 forintot tett ki.

A pénzbeni társadalmi juttatások összege több mint 8 százalékkal nőtt és meghaladta a 94 milliárd forintot. Emelkedett a természetbeni — egészségügyi, oktatási, kulturális — juttatások összege is.

Nyugdíjakra 61 milliárd forintot fizettek ki, ami 9 százalékkal több mint 1980-ban. A növekedésben szerepe volt annak, hogy egy év alatt 49 ezerrel, 2 millió 131 ezerre nőtt a nyugdíjasok száma, s hogy az új nyugdíjasoknak magasabb a nyugdíja. Hozzájárult továbbá az emelkedéshez, hogy 1981 júniusától a nyugdíjak évi rendszeres mi-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1982
41
Napjaink

Mezey István
1021

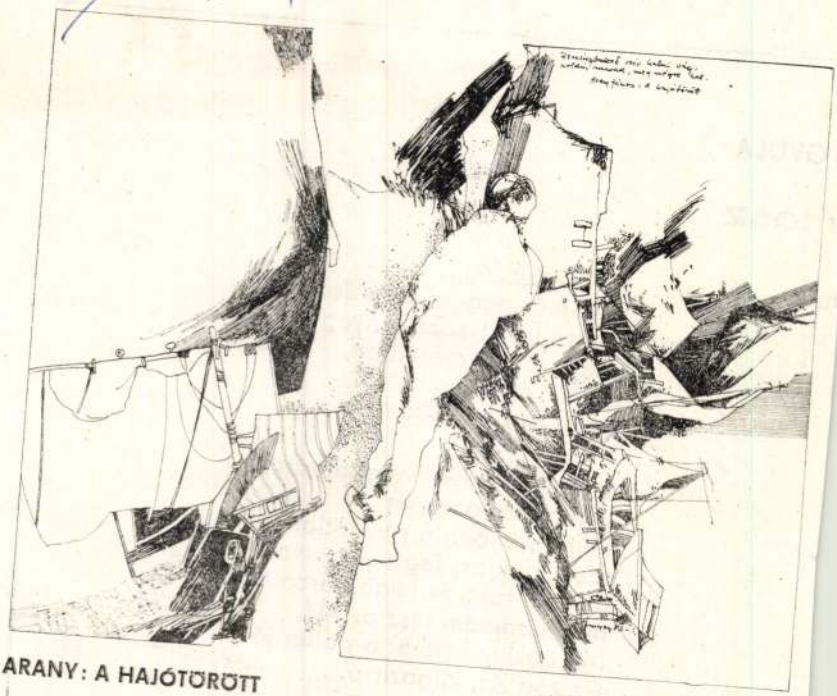

ARANY: A HAJÓTÖRÖTT

MEZEY ISTVÁN RAJZA

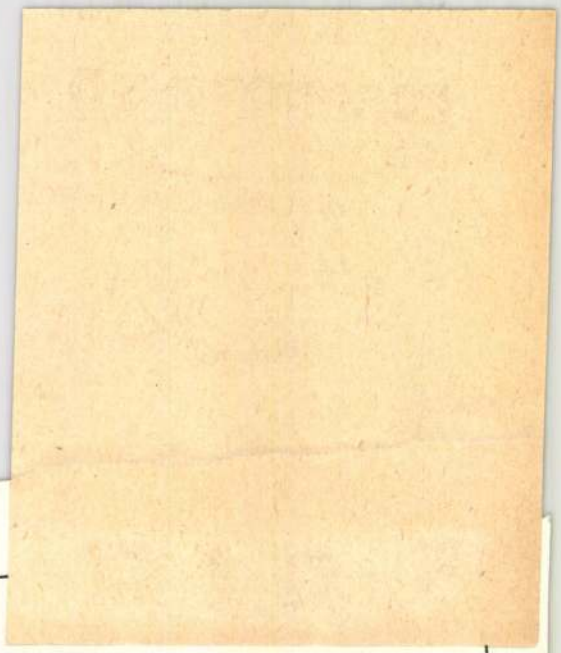

S GYULA.

ítész

még

illetne érdem.
Már-már gőggel ámuldozom
milyen vernisszázs-anyagot
őrzött rossz kereteiben,
s érlelt szívem,
kiállítási csarnokom.

S azt gondolva, meghalhatok.
Lett olyan, amilyen
műhelyemben a gazdátlan maradt,
szerszámnak, fegyvernek való anyag,
otthont rakó és védő harcainkra:
munkatársam lesz az idő.
Mit neki szántam: a pallér jövő
visszaadja, kiigazítva.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-746, 240-726

Mezey István

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1983 JUN 12

1021

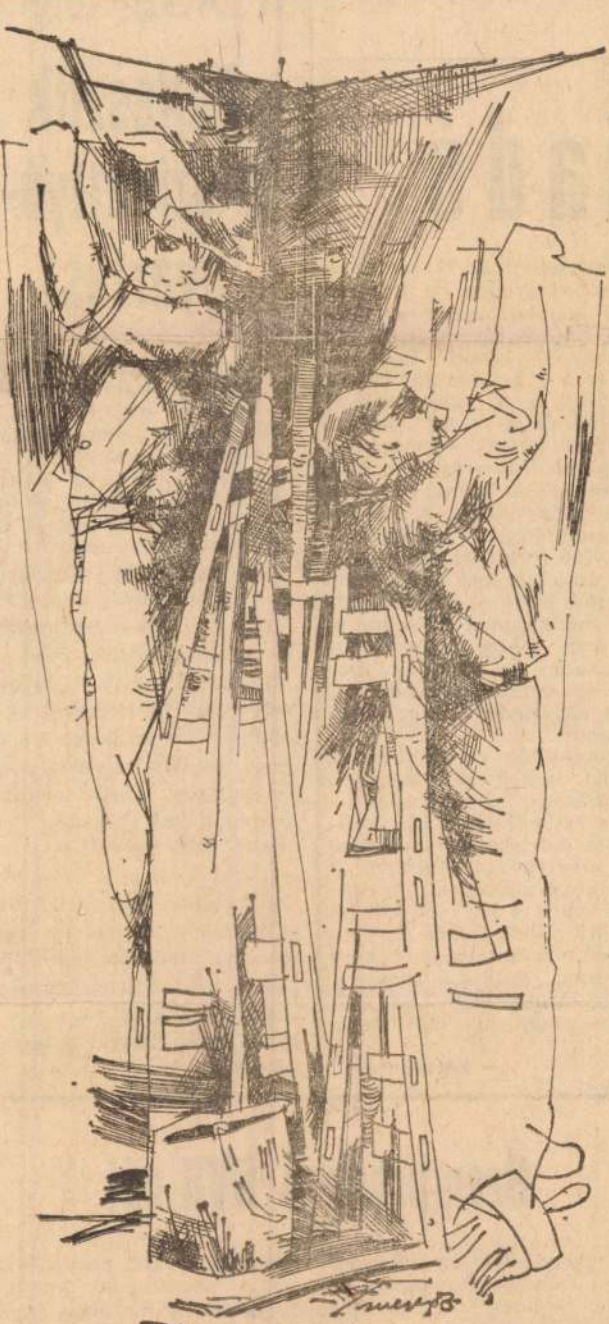

Tapétázók

Mezey István rajza

iadó

De viszont a 22 hektáron lepített gyepen ott legel 12 er húsliba, amely a mini- ális zabot kivéve, extenzív szonyok között tartható. yáron a betakarítás után a rlókat is a szárnyasokkal geltetik.) Mivel az állatokat romszor tépik — természe- sen, ha lesz a faluban elég lentkező a munkára — a iszon nagy lehet. A toll ki- grammonkénti ára ugyanis 0—520 forint között mozog, y összességében 1,6 millió rintot érhet el a tépőbrigá- k munkáján a szövetkezet. , hogy a liba-„idény" lefu- sa után se álljanak üre- n az istállók, decemberig g hetvenezer csirkét is fel- velnek.

Ennyi főbb vonalakban az azat, amelynek legutolsó ruházása, ha egyáltalán il- a kiserdőben épülő, szal- ával fedett nyári szállásо- t ezzel a szóval illetni, a apokban készült el. Megvan óvóhely a jég elől. De, ha Bükk felett felhők tornyo- ulnak, megint rohanni kezd iroda, milliókat menteni, illió forintokat terelni. Ön- aguk nem kis derültségé- ...

— kármán —

A DIGÉP-ben

Fejlesztik a szivattyú-gyártást

Tovább fejlesztik a szivattyúgyártást a Diósgyőri Gépgyárban. A nagyüzem az elmúlt években Szerencsen önálló gyáregységet alakított ki, amelyben korszerű gyártási módszereket valósítottak meg. Az új egységben készült szivattyúkat úgy szerkesztették meg, hogy azok megfeleljenek a szigorú nemzetközi DIN- és ISO-szabványoknak is. A diósgyőri nagyüzem már mintegy 25 éve foglalkozik szivattyúk készítésével, és az eddigi konstrukciók során nagy gyártási tapasztalatokra tettek szert. De a továbblépéshez mégis szükséges, hogy újabb módszereket is alkalmazzanak. A gyár számára a továbblépést biztosítja, hogy a vegyipar igényeinek kielégítésére különféle marófolyadékok szállítására szolgáló berendezések gyártására egy új típus know-howját is megvásárolták.

Üzempróba a BVK-nál

Megkezdődtek a Borsodi Vegyi Kombinát foszgénüzemében a komplex üzempróbák. A finomkémiai iparágat meghonosító új üzemben a növényvédő szer gyártásához szükséges alapanyagot állítják majd elő a BVK-nál keigénybe, a III. negyedévben pedig hozzáfognak majd a foszgén előállításához is. Az itt gyártott alapanyag zömét a sajóbábonyi Északmagyarországi Vegyiművek használja fel, ahol a mezőgazdaság számára fontos kukorica-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1981 JUN 28

/1021

Vázlat

Mezey István rajza

Mezey István

OROK

mikus és világa. — 17.00 dőügyvéd esete. Szlovák 18.30: Esti mese. — 18.40 szórakoztató műsor. — 19 járásjelentés és műsorisz — 19.30: Tv-híradó. — 20.00: Vasárnapi vers. — 20.05: Majd ha nagy leszek. Tévéjáték. — 21.20: Sporthíradó. — 21.35: Természetvédelmi magazin. — 22.15: Csehszlovákia súlyemelő bajnoksága. — 23.05: Hírek.

2. MŰSOR: 14.00: Svidnik 1981. A csehszlovákiai ukrán dolgozók kulturális ünnepsége. — 16.35: Hírek. — 16.50: Zenés, dalműsor gyerekeknek. — 17.20: Erről is, arról is. (ism.) — 17.50: Találkozás szovjet művészekkel. — 18.40: Műsorajánlat. — 19.00: Az európai vasutak története. 4. rész. — 19.30: A szlovákiai monumentális képzőművészet. — 20.00: Esti párbeszédek. — 21.00: Hírek. — 21.15: A szépség rabja. Portréfilm. — 21.35: Ulenspiegel legendája. Szovjet filmsorozat. 4. rész.

HÉTFŐ

1. MŰSOR: 16.45: Hírek. — 16.50: Hanglemezbolt. — 17.10: Iránytű. — 18.05: A szocializmus világa. — 18.30: Orvosi tanácsok. — 18.40: Mikroelektronika. — 19.10: Esti mese. — 19.20: Időjárásjelentés. — 19.30: Tv-híradó. — 20.05: Mások feje. — 21.20: Dokumentumműsor. — 21.45: A rendőrség nyomoz. — 21.50: Ez történt 24 óra alatt. — 22.05: Zenei krónika. — 22.35: Örüljünk és játsszunk. — 23.00: Hírek.

2. MŰSOR: 20.00: A szakszervezeti munka hőse. — 20.20: A külföld sportja. — 21.10: Telesport. — 21.15: Időszerű események. — 21.45: Közönséges csoda. I. rész.

mozi

VASÁRNAP

Béke de.: Sivatagi show. Színes amerikai film. Kezdés: n10 és f12 órakor. **Béke du.:** Sivatagi show. Színes amerikai film. Kezdés: f4 és hn6 órakor. — Bátorság, fussunk! Mb. színes francia film. 14 éven felülieknek! II. helyár! Kezdés: 8 órakor. **Béke kamaramozi: Matiné:** Lolka és Bolka. Mb. lengyel film. Kezdés: n10 és f12 órakor. **Kossuth de.:** Pokoli torony I—II. Színes amerikai film. 14 éven felülieknek! Dupla és III. helyár! Kezdés: 10 órakor. **Kossuth du.:** Münchhausen báró csodálatos kalandjai. Kezdés: 4 és 6 órakor. Egri csillagok I—II. Színes magyar film. Dupla helyár! Kezdés: 2 órakor.

Filmmúzeumi előadás a Kossuth filmszínházban: Délidő. Amerikai film. Kezdés: 9 órakor.

HÉTFŐ

Béke du.: Sivatagi show. Színes amerikai film. Kezdés: f4 és hn6 órakor. — Bátorság, fussunk! Mb. színes francia film. 14 éven felülieknek! II. helyár! Kezdés: 8 órakor. **Béke, kamaramozi:** Ismeri a Szandi Mandit? Magyar film. Kezdés: 4 órakor. — Zsoldoskatona. Mb. olasz film. III. helyár! Kezdés: 6 órakor **Kossuth de.:** Pokoli torony I—II. Színes amerikai film. 14 éven felülieknek! Dupla és III. helyár! Kezdés: 10 órakor. **Kossuth du.:** Münchhausen báró csodálatos kalandjai. Mb. színes francia film. Kezdés: f3 órakor. — Pokoli torony I—II. Színes amerikai film. 14 éven felülieknek! Dupla és III. helyár! Kezdés: hn5 órakor. **Hevesy I. Filmklub:** Talán az ördög. Mb. színes francia film. 16 éven felülieknek! Kezdés: f5 és f7 órakor. **Táncsics:** Üzenet az űrből. Mb. színes japán film. III. helyár! Kezdés: f4, f6 és f8 órakor. **Táncsics, kamaramozi:** Védőszínek. Színes lengyel film. 14 éven felülieknek! Kezdés: 6 órakor. **Szikra:** A nagy zsákmány. Mb. színes francia film. II. helyár! Kezdés: 3, 5 és 7 órakor. **Fáklya:** Languszta reggelire. Mb. színes francia film. II. helyár! 14 éven felülieknek! Kezdés: f4 és f6 órakor. **Fáklya Filmklub:** Talán az ördög. Mb. színes olasz—francia film. 16 éven felülieknek! Kezdés: f8 órakor. **Petőfi:** Emberöléssel vádolva. Mb. színes szovjet film. Kezdés: f5 és f7 órakor. **Tapolca, Ady:** Mindhalálig zene. Színes amerikai film. 16 éven felülieknek! III. helyár! Kezdés: 7 órakor a teremben, 9 órakor a kertmozíban. Rossz idő esetén mindkét előadás a teremben. **Görömböly, Krúdy:** Karate. Színes japán film. II. helyár! Kezdés: 6 órakor. **Tokaj, vendéglátóház:** A svéd, akinek nyoma veszett. Színes magyar—svéd film. 14 éven felülieknek! Kezdés: f8 órakor. **Vasas, kertmozi:** Tűzharc. Színes angol film. 14 éven felülieknek! III. helyár! Kezdés: f9 órakor. **Gárdonyi, kertmozi:** Forgalmi

MEZEY István gróf.

M. Költészetügyi Arany Érdemkereszt
Pályadíj tagozat 1995. aug. 20.

Mezey István negyedszázada

Tegnap délután Kazincbarcikán, a városi kiállítóteremben megnyílt a településen huszonöt éve alkotó, ötvenedik születésnapját nem régen ünneplő Mezey István grafikusművész gyűjteményes kiállítása. A jeles kulturális eseményt Király Bálint, Kazincbarcika polgármestere nyitotta meg. Ezt követően Dobrik István művészettörténész méltatta a jeles alkotó pályafutását, akinek újságrajzait, illusztrációit lapunk olvasói is jól ismerik, hiszen Mezey István hosszú évek óta az Észak-Magyarország külső munkatársa. A grafikusművész alkotásai november közepéig tekinthetők meg Kazincbarcikán. *Fotó: Farkas Maya*

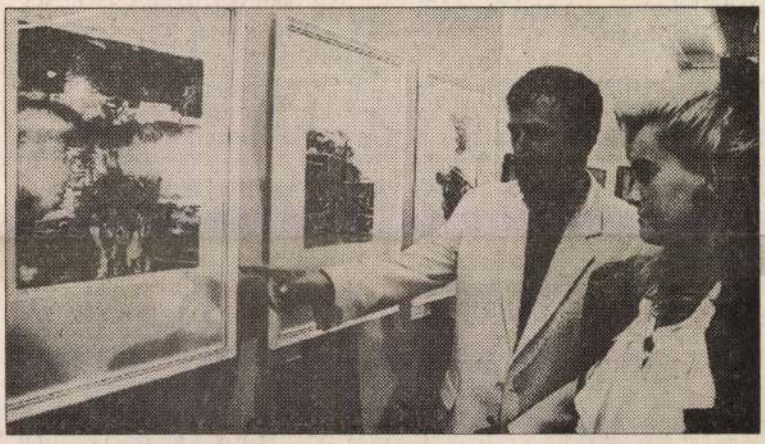

Jutalom az anyanyelv ápolásáért

Péchy Blanka-díjat kapott két borsod megyei pedagógus

Budapest (ISB – PCS) **– Az idén második alkalommal adták át az élőbeszéd művelését szolgáló mozgalmakban kifejtett munka elismeréseként a Péchy Blanka-díjat.**

A kitüntetésben – mintegy életműdíjként – azok a pedagógusok részesülhetnek, akik a beszédkultúrát gazdagító szakköri és versenymozgalmak – Beszélni nehéz!, Kazinczy kiejtési, Édes Anyanyelvünk nyelvhasználati verseny – körvezetői, felkészítői vagy szervezői tevékenységükkel hosszabb időn át szolgálták az anyanyelv ügyét, ezzel is segítve az ifjúság nevelését.

Ebben az esztendőben Majoros Imréné, a szikszói Szepsi Csombor Márton Gimnázium tanára az anyanyelvi nevelés terén végzett kiváló pedagógiai munkájáért kapta a díjat. Szép László, a miskolci Pécsi Sándor Gurulós Színház Egyesület elnöke, a színház művészeti vezetője több mint fél évszázados kiemelkedően eredményes művészeti oktató, nevelő munkásságával vált érdemessé arra, hogy a legkiválóbbak között részesülhessen a néhai érdemes művész születésének századik évfordulója alkalmából alapított díjban.

A kitüntetést, Sz. Egyed Emma művész emlékérmét és a vele járó jutalmat Honti Mária közigazgatási államtitkár adta át szeptember 21-én a pedagógusoknak.

Sokba kerül, ha meghagyják, és az is sokba, ha lecserélik

Budapest (ISB – HM) **– Ez év december végével lejár az a határidő, ameddig az Alkotmánybíróság döntése értelmében a személyi számot a mai formájában alkalmazni lehet.**

A parlamentnek hamarosan döntenie kell afelől: mely területeken hagyja meg, illetve ahol nem maradhat a személyi szám, ott mivel váltja fel azt. A személyi szám megtartásának egyik érve az, hogy ha a közigazgatásnak hirtelen, egyik napról a másikra le kellene mondania az eddig használt személyazonosítóról, és minden szervezetnek külön-külön kellene kiépítenie saját azonosító rendszerét, az rendkívüli módon megnövelné a közigazgatás anyagi terheit. A szakértők folyamatos, több száz milliós többletkiadásról beszélnek. Ezt azzal magyarázzák, hogy a különböző nyilvántartási, közigazgatási, adó, társadalombiztosítási, és egyéb rendszerek hatalmas költséggel lennének kénytelenek új azonosító jelre áttérni, ráadásul ezek párhuzamos működése megsokszorozná az adatszolgáltatás hibalehetőségét. Zsuffa István, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára egyenesen arról beszélt egy múlt heti konferencián, hogy a közigazgatás egyik napról a másikra XIX. századi szintre süllyedne.

Az Alkotmánybíróság döntésének hátterében részben az áll: az alkotmánybírák nem látnak garanciát arra, hogy az egységes személyi számot alkalmazó különféle rendszerek ne kapcsolódjanak össze, ez esetben pedig súlyosan sérülne az alaptörvényben biztosított önrendelkezési jog. A szám eltörlését ellenzők ellenérve viszont az, hogy a rendszerek összekapcsolásához nem szükséges egy azonos jelrendszer, az csupán megkönnyíti az alkotmányellenes összekapcsolás lehetőségét, de nem zárja ki azt.

Az Alkotmánybíróság által megszabott határidő – 1995. december 31. – vészesen közeleg, a közigazgatás viszont még egyáltalán nem készült fel a személyi szám más azonosítóval történő felváltására.

A belügyi tárca által kidolgozott terv szerint három, egymástól elkülönített szakazonosítót vezetnének be a közigazgatás három fő területén. Így az adóigazgatás és társadalombiztosítás, a szociális ellátás, valamint a klasszikus államigazgatás területein. Megfelelő törvényi garanciák mellett az alkotmányosság is megőrizhető, vélekednek a közigazgatás vezető szakemberei. Az Alkotmánybíróság, és a belügyi szakemberek között jelenleg még nincs összhang a megoldást illetően, ám ez nem várathat magára túl soká. A parlament ugyanis még az ősszel szakmailag megalapozott háttérinformációt vár a személyi szám problémaköréről.

Hamarosan új azonosító rendszerre lesz szükség *Fotó: Fojtán László*

Vonulnak a katonák

Debrecen (ÉM) – A Magyar Honvédség 5. Bocskai István Gépesített Lövészdandára újonc gép- és harcjárművezetői állományával az éves kiképzési terveknek megfelelően vezetési gyakorlatot hajt végre szeptember 26–27–28-án. Ennek során Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén mindhárom napon (a jövő héten kedden, szerdán és csütörtökön) a Rakamaz–Tokaj–Tarcal–Mád–Tállya–Erdőbénye–Aranyosi-völgy menetvonalon várható nagyszámú katonai gépjárművek oszlopmenete. A jelzett szakaszokon a gyakorlat ideje alatt katonák irányítják a forgalmat. A vezetési gyakorlat szervezői kérik a polgári lakosságot, hogy a balesetek megelőzése érdekében a forgalomszabályozók jelzéseit vegyék figyelembe.

Segítség a Kutinak

Miskolc (ÉM) – A Miskolci Független Cigány Szervezet nevében annak két tagja, Burai Aladár elnök és Csóka Emil a perecesi Kuti István Általános Iskola első és második osztályos tanulóinak nyújtott anyagi segítséget az évkezdethez. Az iskolásoknak tanáraik füzetet, ceruzát, faragót, vízfestéket – és más, hasznos dolgokat vásároltak az adományból.

Kirámolt fűszerbolt

Miskolc (ÉM) – Tegnap sem lógathatták a lábukat tétlenségre kárhoztatva a Miskolci Rendőrkapitányság helyszínelői: kora reggeltől több betörés helyszínére riasztották őket. A Puskin utcába például a fűszerbolt éjszakai kirámolása miatt kellett kivonulniuk. A hívatlan látogatók az üzlet ajtaját kifeszítve kerültek beljebb, és cigarettát, italféleségeket, no meg némi édességet oroztak el.
Hétvégiház vált csirkefogók prédájává a Pingyomon. Az ismeretlenek szintén ajtófeszítéssel jutottak be az épületbe, s körülbelül 25 ezer forintnyi értékkel csorbították a fel-

Majdnem gyilkolt a galóca

Nemcsak a gomba lett több, de a gombamérgezés-gyanús eset is

Miskolc (ÉM – MSZ) – **Megyénkben az idén 24 gombamérgezés-gyanús eset fordult elő, ebből 3 valóban az volt, az utóbbiak egyikét gyilkos galóca okozta. Szerencsére, senki sem halt meg.**

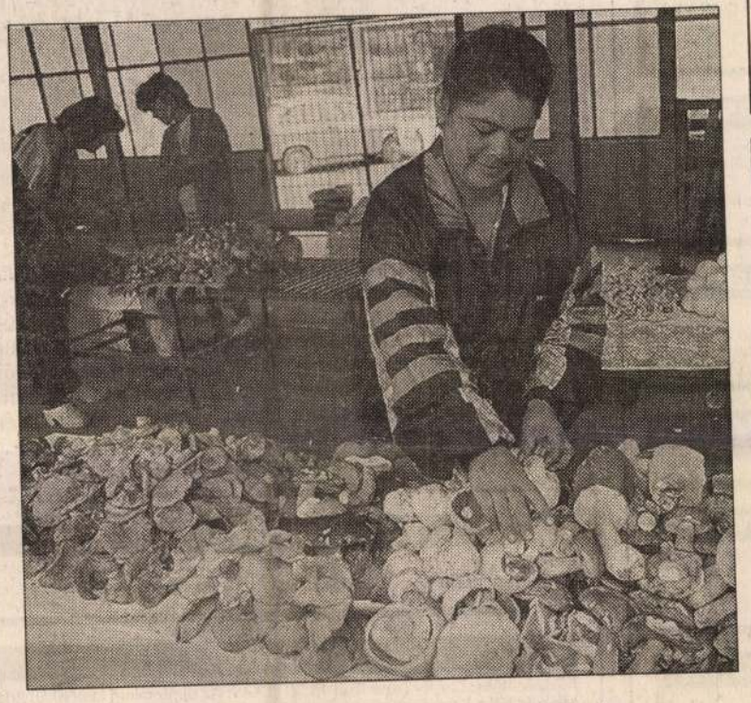

A piacokon csak ellenőrzött gombát kínálhatnak a vevőknek

Napok óta borús, esős az időjárás, a gombák a szó szoros értelmében gombamód szaporodnak. Sokan szedik az erdőkben és viszik haza. Jánváry Annától, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat helyettes megyei tiszti főorvosától megtudtuk: megyénkben eddig 24 esetben jeleztek gombamérgezési gyanút, szerencsére mindössze 3 feltételezés bizonyult valósnak. Az egyik mérgezést gyilkos galóca okozta – ám fogyasztója nem halt meg, a gondos orvosi ellátás segített. Valóban ősszel több a mérgezés – igazolta feltevésünket a főorvos – a 24 bejelentésből ugyan csak 9 érkezett mostanában, ám ebből 2 valóban mérgezés volt.

A gombamérgezés tüneteiről Stefán János főorvost, a megyei kórház munkatársát kérdeztük. A szakember felhívta a figyelmet: nem minden gombamérgezés az, amit annak hisznek, gyakran csak a gombától kapott gyomorrontást vélik mérgezésnek. Ilyen esetben sem szabad olyan gyógyszereket beszedni, amelyek a mérgezéshez hasonló tüneteket okoznak – Troparin, Atropin, Papaverin –, mert megtéveszthetik a diagnózist felállító orvost. A gombák közül a susulykák, a tölcsérgomba, a légyölőgalóca úgynevezett Muscarin-típusú mérgezéseket okoznak. Ennek tünetei általában 3 órán belül jelentkeznek: nagyfokú verítékezés, nyáladzás, émelygés, hányás, hasi görcsök, tudatzavar, pupillák beszűkülése. Elsősegély: itt is, mint minden gomba- vagy ételmérgezésnél a hánytatás, hashajtás. A legmérgesebb gomba a gyilkosgalóca. A tünetek későn, 6-24 óra múlva jelentkeznek. A galóca okozta panaszok: csillapíthatatlan hányás, hasi görcsök, kínzó hasmenés, szájszárazság, alacsony vérnyomás, kiszáradásos tünetek. A gyilkos galóca összetéveszthető az erdei csiperkével, a galambgombával, a bimbós pöfeteggel, ezért különösen is veszélyes. Gondos orvosi kezeléssel azonban a galócát fogyasztó embernek is van esélye az életben maradásra.

A gombamérgezés megelőzésének egyik hatékony módja, hogy csak ellenőrzött gombát eszik az ember. Miskolcon a piacfelügyelőség vezetője, Petri Jánosné elmondta: a város két piacán hétköznapokon reggel 5-től délután 5-ig, szombatonként reggel 5-től délután 4-ig, vasárnaponként reggel 5-től 12-ig ingyen megvizsgálják bárkinek a gombáját. Lillafüreden és Tapolcán szezonban szombaton és vasárnap délután 1-től eset 7-ig tart a vizsgálat. Az ózdi piacfelügyelőség munkatársa, Szíjártó István arról számolt be, hogy a helyi piacon reggel 6-tól délután 2-ig várják a gombászókat, szünnap: vasárnap és hétfő. Sárospatakon a polgármesteri hivatal referense, Szabó Dánielné kérdésünkre azt válaszolta: szerdánként és szombatonként, a piaci nyitva tartással egy időben tart a gombaellenőrzés.

Utasszámlálás

Miskolc (ÉM) – A Miskolc Városi Közlekedési Rt. szeptember 26-án és 27-én utasszámlálást tart járatain. E napokon a számlálást végző tanulók a járműveken az ajtók közelében helyezkednek el, a le- és felszállók számának pontos rögzítése érdekében. Az MVK Rt. kéri az utazóközönséget, hogy segítő magatartásával járuljon hozzá az utasszámlálás sikeréhez.

Kisgazda szó-váltás

A Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt országos központja tegnap az alábbi közleményt juttatta el szerkesztőségünkbe.

„A Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt Országos Vezetősége 1995. szeptember 10-ei ülésén megállapította, hogy az FKGP-ből súlyos pártellenes tevékenység és alkalmatlanság miatt 1994. május 21-én az FKGP Edelényi Szervezete által kizárt Komjáthy Miklós, és a pártból szintén kizárt, de még fegyelmi eljárás hatálya alatt álló Iván József volt miskolci városi elnök közreműködésével 1995. szeptember 9-én a Bajcsy-Zsilinszky út 2. szám alatt volt városi székházban összehívott ún. rendkívüli megyei nagygyűlés, valójában az FKGP-n kívüli csoportosulás pártellenes akciója.
Az FKGP B.-A.-Z. megyei Vezetősége Komjáthy Miklóst 1994. április 13-án párttagsági jogaiban felfüggesztette, és megyei elnöki tisztségéből is felmentette. Az 1994. október 15-én megtartott megyei nagyválasztmányon megyei elnöknek megválasztott Osztroha Bertalant és a megválasztott elnökséget és vezetőséget ismeri el az Országos Vezetőség az FKGP B.-A.-Z. megye törvényesen megválasztott vezetőinek.
Az Országos Vezetőség megállapítja, hogy az 1994. október 15-én megtartott megyei választmány törvényesen lett összehívva és lefolytatva, az FKGP érvényben lévő alkotmánya alapján. Az országos vezetőség a pártból kizárt és fegyelmi eljárás hatálya alatt álló személyek részéről a legális megyei elnök, elnökség és vezetőség ellen a sajtóban indított támadást a párt ellenségei által szervezett támadásnak minősíti és visszautasítja.
Egyben megdöbbentőnek és demokráciában, jogállamban a helyi médiumoktól joggal elvárható objektív tájékoztatási kötelezettség súlyos megsértésének minősíti az Észak-Magyarország című lap főszerkesztőjének eljárá-

TELEVÍZIÓ

TV1

5.30 Gazdatévé
5.50 Határtól határig
6.00 Nap-kelte
9.00 Tízórai
9.05 Fekete Villám. Kanadai film
9.30 Tízórai
9.50 Játék
10.00 Civil világ
10.50 Játék
11.00 Hírek, információk, meteorológia
11.10 Happy Holiday. Német f.
12.00 Déli harangszó. Hírek
15.30 Mit ér az ember, ha vidéki...?
15.45 Népzenei összeállítás
16.00 Hírek
16.05 Amőba
16.30 Topmodell. Brazil tévéfilm
17.05 Körkép
17.50 Az utódok reménysége
18.10 Telis-televideo '95
18.15 Üzlet
18.30 Képjáték
19.00 Gyereksarok
19.13 Múzsa
20.03 Telesport
20.15 Itt a vége, pedig milyen unalmas napnak indult. Tévéjáték
22.25 Felkínálom
23.15 BBC-híradó
23.35 Képújság

TV2

16.30 Képújság
16.40 Repeta
17.10 Szemünk fénye, a gyermek
17.30 Kormányváró
18.13 Körzeti magazinok
18.50 Kriminális
19.25 Kojak. Amerikai tévéfilm
20.20 Ezredforduló
20.50 Születésnapi találkozás Patkós Irmával
22.00 Objektív
22.35 Környezetünk hírei
22.40 Az öldöklő angyal. Mexikói film

DUNA TELEVÍZIÓ

8.00 Képes krónika
14.00 Iapozó
14.15 Emlékképek – Régi híradók
14.30 Helikon
15.00 András. Magyar játékfilm
16.20 Csak ha ugatok. Ism. film
16.40 Erdőjáró
17.00 Hélene és a fiúk. Francia f.
17.25 Jelképtár
17.30 Mese
17.55 Műsorismertetés
18.00 Híradó
18.15 A nagy ábránd. Francia f.
20.00 Váltó
20.45 Esti kérdés
21.00 Híradó
21.15 Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja
23.05 Starting Business English
23.30 Vers. Hírújság

VTV – MISKOLC

9.00 Rajzfilmek
9.16 Csók anyu. Magyar film. (ism.)
17.00 Képújság
18.00 Sztárrandevú
18.30–20.00 Képújság

VTV – FELSŐZSOLCA

9.30 HTV-30 ismétlés
14.00–20.00 Helyi képújság 2-es csatorna
8.00–12.00 Szív Tv ismétlés
19.00–23.00 Szív Tv

VTV – EDELÉNY

15.00 Puli TV (Ferencvárosi sportadó)
19.00 Szív TV

VTV – KAZINCBARCIKA

19.00 Szív TV

VTV – TISZAÚJVÁROS

9.00 Saját adás ism.
16.00 Szív TV
20.00 ATV

VTV – ENCS

8.00 Képújság
9.00 Szív TV (ism.)
13.00 Képújság
15.00 Puli TV
19.00 Szív TV

VTV – SZIKSZÓ

ATV és Szív TV az országos hálózaton meghirdetett kezdési időpontokban.

SZÍV TV

19.00 Műsorismertetés
19.10 Gyermekmozi
19.30 Príma torna
19.55 Seiko-shop
20.00 Különjárat
20.30 Pénzvilág
21.00 Szív Tv-mozi: Zsákbamama.
22.45 Seiko-shop

ATV

1.00 Bagoly Tv
5.30 Zenés reggeli magazin
19.00 Műsorismertetés

Életmű – három kiállítóteremben

Mezey István grafikusművész ez év augusztus 20-án – eddigi munkásságának elismeréseként – kitüntetést vehetett át a köztársasági elnöktől. A Kazincbarcikán élő és dolgozó művész 50. születésnapja alkalmából retrospektív tárlatot nyitnak meg ma délután 4 órakor a kazincbarcikai Városi Kiállítóteremben (Egressy Béni tér). Az alkotó munkái – november 25-ig – azonban a város többi kiállítási helyén is láthatók lesznek, így a Gyermekkönyvtár Galériájában és a Kisgalériában is. (Képünkön Mezey István 1982-ben készült Volt apám emlékére című grafikája látható.)

SZÍNHÁZ

Csarnok
Sörgyári capriccio — Bérletszünet — este 7 óra

MOZI

Miskolc Béke: Casper (amerikai) 15.30, 17.45; Az új rémálom (amerikai) 20;
Miskolc Béke Kamara: Vírus (amerikai) 16, 18, 20;
Miskolc Béke Video: Biztos lökés (amerikai) 14, 16, 18, 20;
Miskolc Kossuth: Az új rémálom (amerikai) 10, 14.30, 16.30, 18.30; Muriel esküvője (ausztrál) 20.30;
Miskolc Hevesy: Blue sky – Kék ég (amerikai) 15, 17, 19, 20.45;
Kazincbarcika Béke: Streetfighter (amerikai) 18;
Sárospatak Rákóczi: Aludj csak, én álmodom (amerikai) 20 óra

KIÁLLÍTÁSOK

„Őseinket felhozád..." – a honfoglaló magyarság (új, állandó kiállítás). Miskolc, Herman Ottó Múzeum. Nyitva: délelőtt 9-től délután 5 óráig.
Miskolci évszázadok (várostörténeti kiállítás); Szép tárgyak dicsérete; „Mit ránkhagytak a századok" (régészeti kiállítás); Magyarország ásványai. Herman Ottó Múzeum kiállítási épülete, Miskolc Papszer 1. Nyitva: délelőtt 9-től délután 5 óráig.
Kondor Béla-gyűjtemény; Szalay Lajos rajzai, Miskolci Galéria állandó kiállításai, Miskolc, Hunyadi u. 12.
Feledy Gyula állandó kiállítása, Feledy-ház, Miskolc, Deák tér 3. Nyitva: délelőtt 10-től délután 4 óráig.
Kisléghi Nagy Ádám festőművész kiállítása. Sárospatak, Képtár. Nyitva: délelőtt 10-től este 6 óráig.
Vágfalvi Ottó festőművész életműkiállítása. Szerencs, Rákóczi-vár árkádos termei. Nyitva: délelőtt 9-től délután 5 óráig.

RÁDIÓ

KOSSUTH

4.30 Reggeli krónika **4.40** Határok nélkül **5.40** Falurádió **8.10** Műsorszemle **8.30** Mindennapi tudomány **8.40** Paragrafus **8.50** Gyorsfénykép a kultúráról **9.05** Napközben **11.05** Zenés játékokból **11.35** Szemlélők. Szabó Magda regénye folytatásokban **12.30** Ki nyer ma? **12.40** Törvénykönyv **12.50** Külpolitikai figyelő **13.05** Vendég a háznál **13.20** Zenetükörben: Máté evangélista **13.30** Tanúim lesztek! **14.05** Klasszikusok mindenkinek **14.55** Első közlés **15.05** Beszéljük meg! **16.10** Mindennapi gazdaság **16.20** Forró drót – a rendőrséghez **16.25** A hét muzsikusa **17.05** „Magyarországról jövök..." **18.30** Ráadás **19.05** Sportvilág **19.30** Jó éjszakát, gyerekek! **19.40** Elveszett otthonok **20.05** A magyar dráma ünnepe – New Buda **22.30** A „napistennő gyermekei" **23.05** Egy énekes – több szerep

URH
6.55–9.00 Körzeti információs magazinok **18.30** Szlovák nyelvű műsor **19.00** Román nyelvű műsor **19.30** Német nyelvű műsor **20.00** Horvát nyelvű műsor **20.30** Szerb nyelvű műsor **21.00–22.00** Az Amerika Hangja magyar műsora **23.00–24.00** A BBC késő esti magyar műsora

MISKOLCI RÁDIÓ

5.55–9.00: a 71,3 tokaji, a 71,2 kékesi, a 66,8 MHz-es URH és az 1.116 kHz-es középhullámon.

A tartalomból:
A közvilágításról Miskolcon. – Sportkapcsolatok kialakítása Heves megye és a finn Vaasa tartomány között. A miskolci önkormányzat hogyan segíti a város oktatási intézményeit. – Drága lesz a feketemunka. – Faluról falura...Mátranovák. – Reklám. – Szerkesztő: Jakab Mária
16.25–18.00: a Miskolci Stúdió kereskedelmi – információs – zenés műsora a Rádió Delta Miskolc Kft. menedzselésében.

Állandó hírműsorok

Kossuth: 4.30–8.00-ig félóránként, utána éjfélig óránként
Petőfi: 4.30–8.00-ig félóránként, utána 23.00-ig kétóránként
Bartók: 6.00–8.00-ig félóránként, utána 2.00-ig kétóránként
TV1: 7.00, 12.00, 16.00, 19.30
TV2: 18.00, 21.45, 22.00

PETŐFI

4.33 Hajnali dallamok **6.03** Reggeli csúcs **7.45** Sportreggel **8.00** Állomáskereső **8.10** Helykereső **8.25** Rivaldafényben **9.10** Háló **9.15** Sok hűhó **10.00** Zene-szó **11.52** Gordiusz plusz **12.00** Nótaparádé **12.50** Korkérdés **13.10** Háló **13.15** Örökzöld filmmelódiák **14.00** Kettőtől ötig – Kabarécsütörtök **17.10** Háló **17.15** Mágnes **18.00** Eszkerék **18.30** Helykereső **19.03** Blues **19.30** Jazzlista **20.00** A Colosseum együttes összes lemeze **21.10** Manapság... **21.15** Petőfi kabaré **22.15** Sok hűhó **23.03** Sporthíradó

BARTÓK

6.00 Muzsikáló reggel **9.05** Pódium **10.05** A magyar dráma ünnepe **11.09** Zenekari muzsika **12.05** Hangverseny délidőben **13.37** Prokofjev: D-dúr szonáta **14.05** Vox Libris – Kornis Mihály: Szövegek **14.55** Jürgen Jürgens vezényli a Hamburgi Monteverdi Kórust **15.15** Dvorák: IX. (Újvilág) szimfónia **16.05** Gyöngyhalászok. Operarészletek **17.00** Zenélő városaink **17.50** Népzenekutatók műhelyében **18.05** Fiatal művészek pódiuma **19.05** 80 esztendeje született Demény János Bartók-kutató **19.35** Salzburgi Mozart Hét, 1995 **21.17** Hermann Prey operafelvételeiből **22.05** A zene üzenete **22.20** Napjaink zenéje **23.25** Katedra

NONSTOP RÁDIÓ

Minden órában: hírek, időjárás, útinform
Sportösszefoglaló: 11, 13, 18 és 20 órakor
Építkezők napja a Nonstop Rádióban, hasznos tanácsok építkezőknek, építtetőknek 10.00–16.00 óráig
10.00 Akkor hát... Tóth-Szántay József műsora
13.00 Kemény Percek Som Lajossal
16.00 Ez itt a végh! Végh Tamás közérzetjavító délutánja
19.00–22.00 Popturmix. A mikrofonnál Simon Péter. – A TNS Zeneszalon ajánló műsora. – Hypersebesség, TEchno, House, Rave.

RÁDIÓ – TOP

Óránként hírek, időjárás, útinform. 17.30-kor előzetes az Észak-Magyarország keddi számából
6.00 Ébredjen a Rádió Toppal! Zenés, információs szolgáltató műsor
10.00 Zene-bona. Szerkesztő: Ka-